Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 14 (202)
Anul VIII
4 aprilie 1959

IONUȚ
(Din seria de imagini din Țara Oașului).
Fotografie de
D. PRETOR

1

- Prezidiul Marii Adunări Naţionale a Republicii Populare Romîne a emis un Decret pentru lichidarea rămăşiţelor oricăror forme de exploatare a omului de către om în agricultură, în scopul ridicării continue a nivelului de trai material şi cultural al ţărănimii muncitoare şi al dezvoltării construcţiei socialiste. In fotografia 1, un grup de ţărani muncitori din comuna Pogoanele, regiunea Ploeşti, citind Decretul.

2

- Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn şi Consiliul de Miniştri al R.P.Romîne au elaborat o hotărîre cu privire la unele măsuri pentru îmbunătăţirea conducerii şi controlului de partid şi a activităţii economice în gospodăriile agricole de stat.

- „Filaturii Romîne de Bumbac" i s-a decernat Steagul Roşu de întreprindere fruntaşă pe ramură pentru rezultatele deosebite obţinute în cel de-al doilea semestru al anului 1958.

- Delegaţia economică franceză condusă de dl.Jean Deciry, din Ministerul Afacerilor Externe al Franţei, a părăsit sîmbăta trecută Capitala (fotografia 2).

- Duminică a fost inaugurată în comuna Dărăşti-Ilfov prima gospodărie colectivă cu specific legumicol din raionul Vidra.

3

- Colectivul uzinelor de tractoare "Ernst Thälmann" din Oraşul Stalin a construit, de la începutul anului şi pînă în prezent, cu 600 tractoare mai mult decît în aceeaşi perioadă a anului trecut.

- In Capitală se desfăşoară cel de-al III-lea concurs al formaţiilor artistice studenţeşti de amatori, din centrul universitar Bucureşti. Concursul se va încheia la 18 aprilie. Fotografia 3 reprezintă un aspect de la acest concurs.

- Nenumăraţi cetăţeni participă cu entuziasm la acţiunea de înfrumuseţare a Capitalei. In fotografia 4, un aspect din timpul muncii voluntare pe şantierul şcolii elementare ce se construieşte în cartierul C.F.R.-Triaj.

4

- In zona Luciu-Giurgeni, regiunea Galaţi, s-a terminat executarea unui complex de instalaţii energetice necesare efectuării unor desecări şi altor lucrări de ameliorare, care cuprind peste 20.000 ha terenuri.

- Săptămîna trecută s-au obţinut noi succese pe tărîmul transformării socialiste a agriculturii. Printre ele se numără şi cooperativizarea în întregime a agriculturii în raioanele Turnu Măgurele din regiunea Bucureşti şi Gherla din regiunea Cluj.

- La Şantierul Naval din Galaţi a fost lansată la apă cea de-a patra motonavă de 2.000 tone.

5

- Fabricile producătoare de bunuri de larg consum din ţară pregătesc noi produse destinate consumului populaţiei muncitoare. Cu acest prilej, fabrica de confecţii "Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Capitală a organizat săptămîna trecută o prezentare de noi modele de confecţiuni de primăvară şi vară (fotografia 5).

- In universităţi şi institutele de învăţămînt superior au avut loc, în ultimele zile, mai multe sesiuni ale cercurilor ştiinţifice studenţeşti. Numai la Universitatea "C.I.Parhon" au fost prezentate peste 100 de lucrări ştiinţifice.

Previziunea colectiviștilor din satul Ceacu, comuna Cuza Vodă, regiunea București, cu privire la sporirea recoltei de cereale s-a împlinit. Cantitățile contractate au contribuit din plin la mărirea fondului de bază, care, în 1958, a ajuns la peste 4.500.000 lei. În ce privește valoarea zilei-muncă, ea a depășit 60 lei.

UN AN DE SUCCESE

de George CIUDAN

Fotografii de M. IVANCIU

Acum un an, în inima primei regiuni colectivizate, la Constanța, din inițiativa partidului și guvernului a avut loc prima Consfătuire pe țară a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii. S-au întîlnit atunci, la mare sfat, oamenii holdelor fără răzoare, colectiviști și întovărășiți, mecanizatori și ingineri, activiști de partid și de stat, oameni de știință, scriitori, ziariști.

Cu deosebit simț de răspundere ei au analizat felul în care se îndeplinesc sarcinile trasate de Congresul al II-lea al partidului nostru, cu privire la transformarea socialistă a agriculturii și mărirea producției agricole. După ce au ascultat expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, ei au făcut prețioase propuneri, întrezărind viitorul luminos al satului nostru socialist. Axîndu-și discuțiile pe sarcinile puse de expunere, ei au arătat că lanurile holdelor îmbrățișate pot să fie și mai întinse, că producția cerealieră poate fi cu mult sporită, că fermele pentru creșterea și îngrășarea porcilor trebuie să fie și mai bogate, că turmele de oi cu lînă fină și semifină vor trebui să umple ițlazurile noastre. Toate problemele acestea au fost discutate în numele vieții îmbelșugate și al fericirii poporului nostru.

De atunci a trecut numai un an. Chemarea pe care a adresat-o Consfătuirea de la Constanța tuturor lucrătorilor din agricultură a prins viață în multe sate ale patriei noastre.

Aceasta dovedește încrederea nestrămutată a țărănimii noastre în cuvîntul partidului, hărnicia și dragostea ei pentru ridicarea agriculturii la nivelul posibilităților și cerințelor noi.

Din hotărîrea de a ajuta și mai mult propășirea agriculturii, Plenara C.C. al Partidului Muncitoresc Romîn din noiembrie 1958 a trasat noi sarcini pentru continua lărgire a sectorului socialist și pentru continua întărire a unităților socialiste existente.

Succesele agriculturii noastre noi, producțiile tot mai mari — de la o campanie la alta, de la un an la altul — contribuie din plin la construcția socialismului în patria noastră și împlinesc cerințele tot mai mari pe care le reclamă îmbunătățirea continuă a traiului oamenilor muncii.

Acum, cînd se împlinește un an de la Consfătuirea de la Constanța, lucrătorii din agricultură își numără succesele pe care le-au realizat și-și reînnoiesc angajamentele în toi de primăvară, cînd se pun temelii noi pentru recolte sporite.

Recoltele nu trebuie împărțite cu insectele și alți dăunători. De aceea, tractoristul Nicolae M. Constantin, de la S. M. T. Cobadin, regiunea Constanța, împrăștie cu grijă insecticide pe ogoarele gospodăriei colective din comună.

1) După Consfătuirea de la Constanța, colectiviștii din comuna Pecineaga, raionul Negru Vodă, au sporit suprafețele însămînțate cu porumb. Fotografia, care reprezintă un aspect din curtea gospodăriei, în luna octombrie 1958, o dovedește din plin.

2) Oamenii s-au convins de avantajele pe care le oferă gospodăria colectivă. În fotografie: numeroase familii de țărani muncitori din comuna Poiana Mare, regiunea Craiova, devenind membri ai colectivei, aduc cu bucurie inventarul lor agricol la gospodăria în care au intrat.

3) La baza de recepție din comuna Nicolae Bălcescu, raionul Medgidia, e freamăt deosebit. Țăranii muncitori au venit să predea, pe preț bun, produsele pe care le-au contractat cu statul.

4) Cultivarea sfeclei de zahăr se extinde tot mai mult. În fotografie: colectiviștii din Lenauheim, regiunea Timișoara, recoltează „zahărul" ogoarelor dulci.

5) Pentru ca fructele să fie sănătoase, multe și gustoase, pomii trebuie curățați de omizi. În fotografie: utemistele Oprina Voicu și Razie Osman, de la G.A.C. „Bela Brainer", raionul Negru Vodă.

6) Creșterea vitelor aduce mari venituri. Pe baza acestei convingeri, în tot mai multe gospodării de stat și colective s-a pornit o intensă acțiune de dezvoltare a fermelor de vite și de îmbunătățire a creșterii acestora. În fotografie: interior al grajdului de la G. A. S. Pantelimon, regiunea București.

7) Dezvoltarea fermelor pentru creșterea porcilor a devenit o preocupare de căpetenie a colectiviștilor. Iată maternitatea în care sînt îngrijite cele 40 de scroafe fătătoare de la G.A.C. „Victoria", comuna Dragoș Vodă, regiunea București; în medalion, unul din exemplare, împreună cu noii născuți, din rasa Marele alb.

8) După muncă și răsplată. Sînt bune cerealele, sînt gustoase brînza și vinul, dar și banii sînt necesari. În fotografie: colectiviști din gospodăria colectivă „16 Februarie 1938", din Odobești, primesc veniturile bănești.

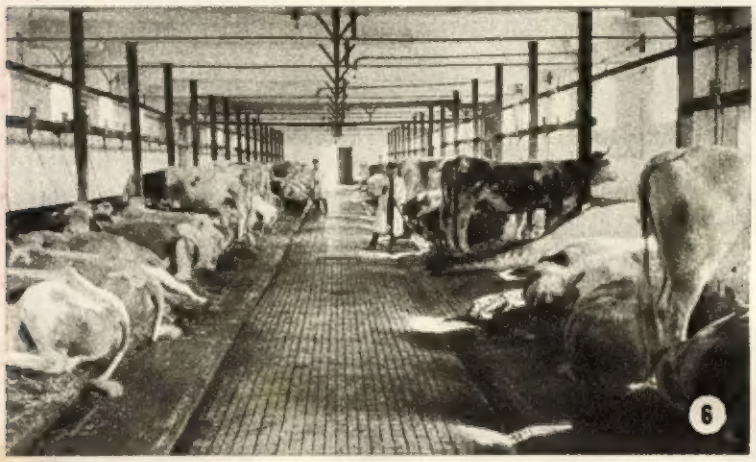

Ion BRAD

ÎNTÎLNIRE CU TINEREȚEA

Acolo,
Lîngă soarele torid
Al forjelor
Îți înflorește fața,
Și ochii, din scîntei,
Comori deschid,
Cum razele din rouă,
Dimineața.

Te văd
În orizontul răsturnat,
Adînc,
În mîinile desferecate
Și cerul, sus,
De foc s-a-mbujorat
Cînd brațul tău
În roca dură bate.

Am șters, pe cîmp,
Sub brazde, amîndoi,
Răzoarele
Topite-n noaptea humii.
Cînd ne-au cercat
Și vînturi reci și ploi,
Noi am doinit
De tinerețea lumii.

Pe cărțile
Lui Lenin,- aplecați,
Ca pe-o fîntînă limpede
Și vie,
Văzurăm fruntea
Munților Carpați
Încinsă-n aștri noi
Și-n poezie.

Ne-am întîlnit,
De veghe, la hotar,
Ostași ai țării noastre
De lumină
Și inima-a lovit
Cu zvîcnet rar,
Sunînd în poarta vremii
Ce-o să vină.

O; cîntec drag,
De zbor înalt avid,
La anii toți
Și înspre soare du-ni-i!
Tu ne-ai dat viață
Ca să fim, Partid,
Și lumea tinereții
Și tinerețea lumii...

George DEMETRU PAN

ASTRALĂ

Pe cerul nopții știu eu mii de stele;
Au mari luciri, ard cu văpaie mare
De cum coboară blînda înserare
Și pînă-n zori, cînd pier cu ea și ele.

Dar eu mai știu cum ard cu-nflăcărare
Pe noi ziduri, pe fostele castele,
Pe culmi de munți, pe stema țării mele,
Mai mîndre stele decît cerul are.

De cînd înalță fruntea fără pată,
Așa e țara noastră: înstelată —
De simți că treci prin lanuri de lumină.

În muncile diurne încordată
Își merge calea ei, diamantină,
Spre comunism, spre ținta ei deplină...

PRIVELIȘTI

Ascultă în ceasul senin, după ceață,
Și-auzi bucuria cum ureă spre viață;
Privește porumbul, privește secara,
Și grîul, trifoiul și inul, iar soara
Privește-le strînse; privește batoza
— harnică-albină — privește și roza
Ivire a păcii în liniștea noastră,
Privește cum rîde mușcata în glastră;
Privește la valțuri, privește cum țese
Războiul minuni de pînzeturi: în lese
Cum peștii se zbat; privește cum casa
Azi pare mai înaltă, privește: frumoasa
Țărancă pe umăr cu secera trece,
Privește pe cer în sus la Berbece,
Minerii în scoici de-abataje cum sapă
Și luntrea zvîrlugă în drumu-i pe apă,
Vînul înăsprindu-se-n crame, privește
Cînd lupii tabără pe-o oaie, hoțește:
O pușcă de strajă, un pumn strîns sub zeghe
— ochi ageri scrutează priveliștea veche.
Ascultă țîmbalul, ascultă țitera,
Cum șopotă valul, cum țăcăne litera,
Ascultă zurnînd apa pe țeavă,
Pe arii grîul cîntînd imn de slavă —
Butucii la gatere cum spintecă vîntul,
Cum liberi își spun rapsozii cuvîntul.
Munca-n uzine, la arii, în casă,
În vii, în grădini, în balta stufoasă
De la un capăt la altul al țării
Cunoaște-o din zori pînă-n faptu-nserării:
Ascultă urzitul de oameni și fapte...
Ascultă, privește, un geniu în toate!

Zbori, lume desprinsă din negrul trecut —
E fără-ntors drumul de noi străbătut.

SPLEEN ARISTOCRATIC ȘI

NOTAȚII PENTRU UN SCENARIU PE BAZĂ DE FAPTE REALE

de Al. GÎRNEAȚĂ

Salvarea lui Funny și drama lui Clark Stillon — Jocul negru al mîinilor albe din Saint-Germain — Căști de mineri pe chelii aristocratice: „lumea bună" londoneză petrece — „Poporul de jos" îndură și luptă — Extravagantul mister Lewis are o idee: hai să ne jucăm de-a... mizeria — Cînd „capitalistul popular" rontăie cartofi prăjiți...

ÎN OBIECTIV: ZONA MIZERIEI. BLESTEMATUL HUZUR AL „LUMII BUNE" ÎN OGLINDA RÎNDUIELILOR STRÎMBE.

1. Hotel Palace din Saint-Moritz... Căști de miner, fracuri negre, cămăși albe, la butoniere crizanteme. Multimilionarii se distrează...

2-3. La petrecerea „populară", organizată de milionarul englez Michael Lewis. Lordul Kilmarnock și-a înfășurat la gît o eșarfă și și-a învinețit ochiul... la machior, iar soția sa, travestită și ea, dar plină de bijuterii, zîmbește „à la populaire" (fotografia 2). Alți oaspeți „subțiri" mănîncă cartofi și pește prăjit din ambalaj unsuros (fotografia 3).

4. Paris... Fetișcane, atrase de promisiunea unei glorii ușoare sau de mirajul monedelor de aur, dansează pe mese. Mîini bătrîne, dar îngrijite, mîini care știu la Cazinou să adune sau să piardă cu dezinvoltură milioane, se frămîntă convulsiv.

5. Lihniți de foame, sfîrșiți de oboseală, fără adăpost, au căzut pur și simplu din picioare. Scena poate fi întîlnită nu numai la Neapole, ci și în alte orașe italiene.

6. Fețe supte, priviri pierdute, fără speranță. Șomeri englezi... Iată, mr. Lewis, adevăratul „popor de jos"...

7. Aci, în dărăpănăturile de la marginea Parisului strălucitor, își tîrăsc zilele oameni înfometați.

8. În timp ce multimilionara americană Gallagher e desperată că-i moare... cățelul, acești docheri din New York, șomeri de mai multă vreme, ar fi mulțumiți să-și poată agonisi măcar o bucată de pîine.

9. Houston (S.U.A.) — Împinși la desperare de mizerie, Clark Stillon și soția sa (stînga) n-au văzut altă salvare, decît vînzîndu-i pe copii (dreapta).

MIZERIE LA PĂTRAT

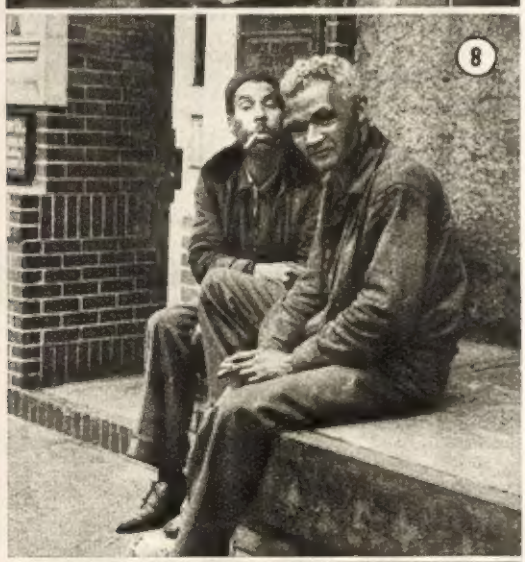

Orașul Houston, cetatea petroliferă a familiilor Rockefeller, Morgan, Mellon etc. O căsuță, la marginea orașului. Cuvîntul „căsuță" e de fapt pretențios pentru îngrămădirea de bîrne și cărămizi, ceva mai înaltă decît un stat de om potrivit. În fața colibei, stăpînul ei: Clark Stillon. E înalt, slab, osos, neras, nervos. Își face de lucru în fața casei, adică umblă fără rost, mai mult ca să se miște. Această cocioabă este ultimul său adăpost, după un an de necontenite mutări. Dacă lucrurile vor merge tot așa de prost, nu-i va rămîne decît să vagabondeze ca mulți alții, pe drumurile Americii. Fiindcă, de un an, Stillon este șomer. Ajutor de șomaj nu mai primește de mult. Lucrurile din casă au fost vîndute pentru mîncare, în speranța că acest „provizorat" nu va dăinui. Acum s-au terminat și lucrurile din casă. Nici pentru mîncarea cea mai sărăcăcioasă nu mai sînt bani. George și James sînt două mici schelete. Clark Stillon îi privește cum se joacă. Copiii se mișcă domol, neputincioși, la umbra firavă a unui copac jumulit. Ceea ce, la început, a fost un gînd fugar, a devenit obsesie și, acum, hotărîre. Copiii trebuie salvați. Să aibă de mîncare. Dacă nimeni nu mișcă nici un deget să-i scape, dacă de lucru nu se găsește, el trebuie să facă o ultimă încercare. O încercare desperată. Își va vinde copiii. Și cu banii — 300 de dolari — va căuta să întreprindă ceva, o negustorie măruntă. Sau, măcar, să se întremeze, să capete forțe, să nu fie total sleit cînd va găsi de lucru. De lucru... Atît!

★

...Fluviul Hudson, New York. Pe malul apei, o doamnă în vîrstă plînge, urlă, imploră ajutor. Privește desperată în valurile care afundă ori scot la iveală o mogîldeață. Și doamna urlă, se vaită, își zmulge părul, imploră.

— Se îneacă! Salvați-l!

Se adună lume, vin polițiștii. Doamna este recunoscută. Este doamna Gallagher. Comisarii, sergenții, simplii polițiști se agită. Se telefonează. Imediat își face apariția un helicopter amfibiu. Bărci de salvare intră în acțiune. Helicopterul coboară între malurile betonate ale fluviului, atinge oglinda apei. Pe mal curioșii privesc înfrigurați. Doamna n-are curaj să se uite. Se sprijină de un binevoitor și scîncește. Rumoare. Doamna în vîrstă tresare, se înviorează. Cineva sare din helicopter și, victorios, depune la picioarele desperatei doamne mogîldeața care era gata să piară în valuri. Doamna scoate haina de blană și învelește salvatul de la înec, a cărui îmbrăcăminte e udă leoarcă. Doamna îngenunche, îl sărută. Lacrimile desperării s-au transformat în dulci mărgăritare. Și, de sub blana luxoasă, printre brațele calde, materne, ale doamnei Gallagher, salvatul de la înec scoate o coadă neagră, bearcă, pe care o mișcă cu vioiciune. „Funny" e fericit. Ce bine e să fii unicul cățel al unei doamne bogate. Întregul aparat al statului se pune în mișcare!

★

...O firmă mare, ca un arc, cu litere groase de fier pe o placă fină de oțel: „Boussac". Poarta e închisă. Pe trotuare dau tîrcoale umbre. Sînt mai multe decît ieri și mîine vor spori. La casierie alte umbre primesc, cu mîinile tremurînde, lichidarea: cîteva monede. O mînă albă împinge pe tăblia ghișeului monede mici de nichel și argint; mîini uscățive, aspre, le primesc..

★

Se joacă tare în tripourile deghizate de pe bulevardul Saint-Germain.

... Mîini albe se înfig în grămezile de monede, le frămîntă, le împing în sertare, în pungi de piele. Monedele de aur alunecă...

Un castel somptuos, cu pereți în oglinzi, cu parchetul lucitor ca gheața. Fotolii largi, primitoare, odihnitoare. Pe brațele lor, mîini. Mai mult bătrîne, mîini de bărbați, cu vinele proeminente, sclerozate. Mîinile acestea se frămîntă, degetele se înfig în învelișul de catifea al mobilei, încîrcite, se destind, freamătă voluptos, devin nervoase, agitate. Traduc fidel sentimentele posesorilor. Acolo, în fundul sălii, între oglinzi, fetișcane, atrase de promisiunea unei glorii înlesnite sau de mirajul monedelor de aur, dansează goale. Și mîinile, mîini îngrijite, bătrîne, cu vine sclerozate, aparținînd unor bogătași și înalți demnitari francezi, se frămîntă convulsiv...

★

...O firmă mare, pe doi piloni de beton. Litere mari, luminoase, de neon: „Filatura și Țesătoriile Prouvost". Poarta e închisă. Pe trotuar, peste drum, umbre. O umbră intră într-o brutărie. Împinge pe tejghea o monedă.

Mică, de argint, strălucitoare. Vizavi, într-un tripou, o mînă albă dă brînci unui purcoi de napoleoni, de ludovici. Pe brațele fotoliilor se înfig mîini bătrîne... Lumea bună petrece. Mîini netede, trandafirii, diafane, mîini îngrijite.

★

...Căști de miner, calote negre, strălucitoare. Obiectivul coboară. Sub căști, figuri strălucitoare, fericite, ochi limpezi, extatici. Obiectivul coboară iar. Fracuri negre, cămăși albe, la butoniere crizanteme albe, garoafe albe. Obiectivul cuprinde sala, o imensă sală de bal, plină de zarvă, cu oameni veseli, exuberanți. Sîntem la Hotel Palace din Saint-Moritz: milionarii se joacă „de-a minerii"... Căști de miner pe chelii aristocratice... Posesorul uneia se trudește să destupe o sticlă de șampanie, pe care o ține cu o mînă pe cască. E un tînăr și răspunde la numele de Winston Spencer Churchill, „nepoțelul" bătrînului W. Churchill. Vecinul său de masă îl privește rîzînd, amuzîndu-se copios. Tot cu cască de miner și el. E miliardarul grec Stavros Niarchos... Căști de miner, calote negre, strălucitoare, cupe de șampanie, fracuri, garoafe albe, rîsete, rochii de seară.

...Căști de miner, calote cenușii, murdare. Obiectivul coboară. Sub căști, fețe aspre, chinuite, negre de cărbune, ochi tulburi, interogativi. Obiectivul coboară iar. Salopete, haine peticite, negre, murdare, la butonieră cîte o pată de noroi gros. Obiectivul cuprinde curtea imensă, plină cu oameni. Mereu vin mineri, mereu ascensoarele azvîrl în curte puhoaie de mineri.

E tăcere, mînie surdă ce așteaptă să izbucnească. Ne aflăm în bazinul carbonifer belgian Borinage. Imaginea aceasta se repetă în zeci, sute de exemplare, la toate gurile de mină. Minerii sînt în grevă. Patronii vor să închidă minele, să-i concedieze pe mineri. Căști de miner, calote cenușii, murdare. Posesorul uneia e un italian gonit din fundul Siciliei de sărăcie, de pămîntul vitreg, un italian atras de mirajul unui salariu ce se promitea suficient. Într-o baracă — o putredă și mizeră baracă—îl așteaptă șase suflete. Vecinul său e un miner belgian. E tăcut, cu fruntea încruntată, cu buzele strînse... În curtea minei izbucnește larmă: strigăte, discuții... Se votează moțiuni, se organizează pichete de grevă... 250.000 de oameni nu vor să rămînă fără lucru, fără pîine, fără adăpost... Căști de miner, calote cenușii, murdare de glod, chipuri aspre, mînjite de cărbuni, priviri temătoare, salopete peticite, buze strînse fără zîmbet, la butoniere pete de noroi.

★

...Cartierul X din Roma. Sute de oameni fără adăpost au atacat niște barăci, au năvălit în ele; în împărțiturile lor mizere s-au bătut cu cei pe care i-au găsit aici și, fericiți, împăcați, împart mizeria, adăpostită pudic de acoperișul gudronat al unor barăci.

★

...La Londra, milionarul textilist Michael Lewis își inaugurează noua și somptuoasa locuință din Chelsea. Lewis este un om cu idei. De aceea, la serata sa invitații au fost poftiți să se îmbrace pentru o noapte ca „poporul de jos", să bea wallop și șampanie (asta ca „poporul" de sus), să mănînce, din bucăți de ziar unsuros, cartofi și pește prăjit, să înfulece moluște și să vină îmbrăcați cam așa cum își închipuie ei că se înveșmîntă sărăcimea Londrei. Soția domnului Lewis, Gloria, costumată întocmai ca o florăreasă de operetă, s-a așezat sub o imensă pînză care o reprezintă pe eroina lui Shaw din „Pygmalion", Elise Doolittle. Lordul Kilmarnock, într-un sweter albastru, cu gîtul bandajat cu o eșarfă, cu ochiul învinețit la machior — pentru o mai exactă „culoare locală" — soarbe tacticos dintr-o cupă de șampanie. Alături, fericită, lady Kilmarnock, cu brațele și degetele încărcate de bijuterii (ca „poporul" de sus), zîmbește „à la populaire". În alt colț, milionarul american Claude Meyes (trebuia să fie de față și reprezentantul american al „poporului de jos") rontăie cartofi și pește prăjit. Milionarii se distrează. Este, în saloanele Lewis, un amestec de costume stridente, pestrițe. Aci țopăie niște oameni care, costumîndu-se astfel, vor să demonstreze, pare-se, cît de aproape sînt ei de poporul lor, cum îi împărtășesc gusturile și îl înțeleg. Dar, mai ales, ce binefacere este „capitalismul popular". De fapt, însă, o noapte pe an milionarii și miliardarii cuprinși de spleen (plictis) se scălîmbăie, încercînd să imite atitudini ale omului de jos, iar 365 de zile îl jecmănesc, îl asupresc, îl disprețuiesc.

★

...Brazilia. Întinderi imense, părăginite de inundații. Sute de case s-au prăbușit sub furia apelor. Plutesc acoperișuri sparte, paturi frînte, ligheane, cadavre, scoarțe, scaune, uși. În fața acestui prăpăd, sute de familii tremură de frig, de groază, de teama viitorului. Au rămas și fără sărăcie.

★

...Londra, Mayfair, recepție botezată „A 12-a noapte", organizată de Paul Richey. Toți invitații, crema Londrei, vin îmbrăcați în servitori.

...Obiectivul îi cuprinde pe copiii textiliștilor italieni din Salerno, care defilează cu mici pancarte: „Nu o concediați pe mama"... Imaginea următoare ne aduce la serata londoneză dată de Hélène Gordet, care și-a făcut apariția călare pe un măgăruș, ținut de dîrlogi de o somitate financiară londoneză, costumată în mag. Obiectivul ne întoarce în Italia, lîngă Milano, în „zona mizeriei". Pe un loc îngust s-au îngrămădit sute de mii de muncitori necalificați, foști țărani care, în căutare de lucru, au sărit din pușul latifundiar, în lacul patronal. Aici, în locul pădurilor și al cîmpurilor, au apărut așezările celor strămutați, ale căror case sînt atît de mici, încît amintesc de colibele pigmeilor. Pe aici s-a cuibărit „piața neagră a sclavilor". Pentru un angajament, muncitorul oferă intermediarului o parte din viitorul său salariu. Obiectivul ne poartă la New York. În East Side, unde cucoanele din „lumea bună", plictisindu-se de aceeași viață îmbuibată și monotonă, au căutat un refugiu în senzații tari. Obiectivul pătrunde într-un apartament luxos, unde suspusele doamne practică prostituția. Adică o practicau, fiindcă au fost descoperite...

★

... Mizerie și desfrîu, tragedii și huzur, drame și imoralitate. Două lumi, două fețe ale aceleiași nedrepte orînduiri: victimele și călăii. Unii aleargă disperați, să găsească o pîine; alții, nemaiștiind ce să facă de plictiseală, îi parodiază pe primii, batjocorindu-i încă o dată.

SCRISOARE DIN S.U.A. SPUTNIKUL ECONOMIC

Albert KAHN

Curînd după întoarcerea mea din Uniunea Sovietică, discutam cu un om de afaceri american despre planul de șapte ani.

— **Mă îndoiesc că-l vor duce la bun sfîrșit**—mi-a spus el. **E mult prea ambițios.**

I-am atras atenția că așa s-a spus și despre primul plan cincinal, care a fost totuși îndeplinit.

— **E adevărat** — a recunoscut el. **Dar Uniunea Sovietică era pe atunci o țară tînără din punct de vedere industrial. Vei vedea, însă, că acum se vor lovi și ei de cîteva din problemele noastre.**

— De pildă?

— **Supraproducție periodică, taxe mari, inflație, depresiune economică și așa mai departe.**

— Crezi că sînt inevitabile?

— **Nici vorbă! Propria noastră experiență arată acest lucru...**

Acest punct de vedere, pe care îl împărtășesc unii oameni de afaceri americani, este interesant mai ales din două motive. Pe de o parte, fiindcă ne dovedește că acești oameni de afaceri sînt complet ignoranți în ce privește problemele economiei socialiste; pe de altă parte, pentru că dezvăluie — din partea acelorași oameni de afaceri — o acceptare fatalistă, o abordare neștiințifică a faptului că anumite prăbușiri economice ar face parte integrantă din viața economică în general și că ar fi inerente oricărei orînduiri.

Era o vreme cînd exponenții capitalismului declarau cu entuziasm că sistemul lor oferă nemărginite perspective pentru un continuu progres uman. Astăzi, însă, asemenea afirmații trufașe nu se mai aud nici chiar în Statele Unite, unde capitalismul s-a dezvoltat mai mult decît în oricare altă țară.

Asta nu înseamnă, desigur, că marii bancheri și industriași americani au început dintr-o dată să se îndoiască de „libera întreprindere" și de sistemul lor de a stoarce profituri.

Dar o notă nouă se poate distinge în exprimarea convingerilor lor. După ce Uniunea Sovietică a lansat cu succes prima planetă artificială a Soarelui, revista „United States News and World Report" relata: „Într-o trecere în revistă a programelor referitoare la spațiul cosmic, un comitet special al Camerei Reprezentanților a S.U.A. a făcut această remarcă: **În general, Rusia ne-a depășit probabil cu 12-18 luni.**

Un grup de experți apreciază că, fie și cu un efort puternic, **S.U.A. tot vor avea nevoie de 5 ani, ca să ajungă din urmă Rusia".**

Este cert că în S.U.A. își fac loc din ce în ce mai mult nemulțumirea și nesiguranța. Și această stare de spirit se manifestă nu numai în rîndul maselor largi ale poporului, frămîntate de spectrul șomajului în creștere, de costul ridicat al vieții, de taxele mereu mai mari și de atmosfera deprimantă a războiului rece. Această stare de spirit există chiar și în rîndul cercurilor conducătoare ale industriei și finanțelor.

O anchetă întreprinsă recent de către ziarul „Business Week" în rîndul oamenilor de afaceri americani constată că aceștia nu-și pun mari speranțe în posibilitatea unei redresări în afacerile lor.

„The Magazine of Wall Street" relatează că nivelul producției „prevăzut pentru mijlocul anului 1959 nu e mai ridicat decît ajunsese în 1955, adică acum vreo patru ani".

O publicație periodică editată de „First National Bank" din Boston avertizează asupra pericolului pe care-l reprezintă „supraoptimismul", declarînd: **„Existența unui șomaj serios... este simptomul unor puncte nevralgice care persistă în economie și pledează pentru ca perspectivele să nu fie văzute prea în roz".**

Cît de ascuțite sînt aceste contradicții, în contrast cu situația din Uniunea Sovietică! Acolo șomajul este necunoscut; producția națională cunoaște salturi nemaiîntîlnite, iar muncitorii, departe de a fi tulburați de productivitatea mărită a muncii lor, luptă în mod conștient să o desăvîrșească.

Nu poate fi un contrast mai izbitor, decît comparația pesimismului americanilor cu privire la viitorul lor economic, cu perspectivele întrevăzute în septenalul sovietic!

„Planul de șapte ani — remarcă un economist american — **constituie provocarea unui sputnik economic".** Analogia este foarte potrivită. Dacă lansarea primului sputnik sovietic semnalează zorii epocii zborurilor cosmice, planul de 7 ani reprezintă începutul unei noi ere pe pămînt. În mai puțin de zece ani socialismul își va confirma în mod concludent superioritatea sa asupra capitalismului.

Ofensivă la mina tineretului

— reportaj —

de Liviu MAIOR

Ilustrație de N. POPESCU

În ultimii ani, spre Valea Jiului s-au îndreptat muncitori din toate colțurile țării. La fel cu Hunedoara, la fel cu Reșița, localitățile din preajma Petroșenilor au înmănuncheat și au sudat în colective largi, oameni din cele mai îndepărtate provincii ale patriei.

Din Apuseni au sosit moți. Pe tînăra linie din defileul Jiului au venit olteni. Din nord, maramureșeni. Din părțile Caransebeșului, bănățeni. Din Muntenia, din Dobrogea, din Moldova, de pretutindeni, au sosit mii, zeci de mii de bărbați îndrăzneți, doritori să-și măsoare forța și știința cu piatra neagră a abatajelor.

Dintre toți aceștia, mina a ales pe cei mai harnici, mai viguroși și mai pricepuți. În nici o altă meserie din lume, poate, selecția cadrelor nu se desfășoară mai rapid, mai categoric și mai eficace, decît aci. Mina are puterea de a scoate la suprafață, într-un timp record, pe toți cei lipsiți de sentimentul cinstei și al datoriei. Comozii, profitorii, lingușitorii nu se pot aciua aici în nici un chip. N-au unde.

Valul enorm de tineret, care a inundat cîțiva ani la șir bazinul carbonifer al Petroșenilor, s-a cristalizat, pînă la sfîrșit, în zeci și sute de noi brigăzi de mineri. Numărul celor tineri a întrecut de cîteva ori pe cel al vîrstnicilor. La Lupeni — cea mai mare mină de cărbuni din țară — peste 80% dintre muncitori sînt tineri. Din totalul de mineri aflați aci, 80% au vîrsta cuprinsă între 20 și 30 de ani. Tocmai de aceea Lupenii au fost declarați anul acesta „Mina tineretului". Prima mină a tineretului din țară!

Ei bine, ce treabă fac băieții aceștia, proaspăt intrați în breasla mineritului? Să-i cunoaștem mai îndeaproape...

MINA LUPENI — SECTORUL III

Parcă nici unde, întunericul nu e mai desăvîrșit, ca în galeriile minelor. În orice altă parte, ochiul învinge după o vreme întunecimea, deslușind ici-colo semne, contururi vagi din ceea ce există în jur. În mină, lipsa lămpii aruncă în ochiul omului o noapte materială, grea și densă, care-l orbește, îl îngroapă, paralizîndu-i cu totul mișcările.

Mă gîndeam la toate acestea, în timp ce parcurgeam galeriile electrificate ale sectorului III. Aci, lumina electrică, zăvorîtă în lămpi perfect etanșe, domnește pretutindeni. Mi se spune:

— De lămpile cu baterie pe care le-am luat, ne vom servi doar în suitori și în două-trei abataje proaspăt deschise...

Împreună cu inginerul Nicolae Zăvoianu (despre care un cineast, văzîndu-l așa înalt, tînăr și frumos, ar spune: iată un admirabil interpret pentru rolul eroului pozitiv dintr-un film cu mineri), parcurg galeria principală a minei. Din cînd în cînd, ne dăm la o parte pentru a lăsa cale liberă trenulețului subteran, ce urcă spre suprafață cărbunele proaspăt smuls din măruntaiele muntelui.

Străbatem, în continuare, galerii lungi, nesfîrșit de lungi, primim în plin obraz picurii nevăzuți, cernuți de straturile superioare, ne cățărăm pe suitori de zeci de metri. Tovarășul meu rîde:

— Ei, ce spuneți, vă place „atmosfera"?

Ironia prietenească și ușoara condescendență cu care băieșii privesc uneori munca noastră, a celor de la suprafață, îmi sînt cunoscute. N-am de ce să mă supăr. Răspund:

— Nu mi-e tocmai ușor. E chestie de obișnuință.

Cu toate că înțeleg prea bine că nu e vorba numai de obișnuință, ci în primul rînd de pasiunea pentru mină. Nu obișnuința îi îndeamnă pe oameni să rămînă o viață întreagă mineri. Munca aceasta dură, care cere bărbați cu mușchi și suflet de oțel, devine cea mai frumoasă din lume pentru cel care a învățat-o.

Unii dintre cei care lucrează azi în sectorul III au sosit la Lupeni „pentru un timp scurt". Fie ca voluntari în brigăzile de tineret, fie din întîmplare și curiozitate. Pînă la sfîrșit, dragostea pentru proaspăt învățata meserie a fost mai tare decît dorul întoarcerii. S-au statornicit aci ca mineri și cetățeni ai Lupenilor.

Pe biroul inginerului șef Pompiliu, am văzut un dosar voluminos, cu scrisori. Cei plecați în armată anunțau direcțiunea că, îndată după terminarea stagiului militar, se vor întoarce să muncească tot în Valea Jiului.

PREA MULTĂ HODINĂ...

În biroul directorului, am întîlnit patru mineri pensionați de scurtă vreme. Am aflat despre ei că au pensii de peste o mie de lei. Și, totuși, cereau să fie reangajați... Se simțeau stingheri, parcă fără rost, la suprafață. Unul dintre ei, Papp Carol, glumi cu tîlc:

— E prea multă lumină și hodină sus. Nu sîntem obișnuiți...

Pe însoțitorul meu, inginerul Zăvoianu, după atîtea ore petrecute în adîncuri, timp în care n-a fost scutit de eforturi și nemulțumiri serioase, îl aud spunîndu-mi:

— Nu există muncă mai frumoasă ca asta pe care ai văzut-o.

Și cred că dragostea și pasiunea aceasta pentru minerit nu pot fi asemănate decît cu cele ale marinarului ce-și simte picioarele sigure numai pe coverta vasului, în mijlocul mării.

POPAS PRINTRE... „DRACI"

... De la orizontul 480, ajungem la puțul-central, parcurgînd galeria de legătură. Mai departe, cu ascensorul, la puțul șase, orizontul 119.

Aci lucrează brigada de cuplători, condusă de Ioan Oprescu. „Dracii" lui Oprescu. De unde această poreclă? Mi-a fost de ajuns să-i privesc cum lucrează, ca să găsesc singur răspunsul. Șapte, cîți sînt, fac cam același lucru: decuplează vagonetele ce sosesc pe galerie și le așază în coliviile liftului ce urcă și coboară cu viteză de bolid, prin puțul numărul șase.

Ei bine, ritmul lor de muncă e cu adevărat fantastic. Într-un timp record o întreagă garnitură e decuplată, așezată în ascensoare și trimisă, vagonet cu vagonet, spre orizontul inferior. În numai cîteva minute un tren întreg, însumînd zeci de „rîzne", este îmbucătățit, împins pe linii și înghițit de coliviile lacome ale ascensoarelor. Nici nu-ți vine a crede că vagonetele acestea cîntăresc fiecare cîte o tonă. În brațele lor vînjoase, par simple jucării de carton.

Ritmul acesta trepidant nu încetează decît o dată cu decuplarea ultimului vagonet. Sau în timpul pauzelor ce apar în mod incidental: cînd undeva, pe parcurs, se ivesc „caramboale", care împiedică „goalele" și „plinele" să sosească la timp. (Dar atunci tinerii nu mai glumesc, nu mai rîd, nu mai cîntă, ci înjură cu năduf.)

MINA SCOATE LA SUPRAFAȚĂ NU NUMAI CĂRBUNELE...

De altfel ritmul acesta accelerat de muncă nu este propriu numai băieților lui Oprescu. Nu numai vagonetarilor de la puțul șase, ci tuturor tinerilor din sectorul III. De la un capăt la altul; din abataj și pînă la gura minei. Nu se poate altfel...

Mecanicul, vagonetarul, încărcătorul și minerul nu-și pot duce munca decît printr-o colaborare strînsă, de clipă cu clipă. Succesul sau insuccesul unuia depinde nemijlocit de succesul sau insuccesul celuilalt. N-au trimis la timp cei de la suprafață vagonete goale, stau cu brațele încrucișate cuplătorii, șed cei de la buncăr, așteaptă cei din galerii, își opresc munca cei din abataje. Sau: prea puțin cărbune scos în abataje — liniște, stagnare, nemulțumire în tot cuprinsul minei. O singură oră de inactivitate înseamnă, pentru două abataje, o sută douăzeci de tone cărbune mai puțin.

Minerii unui sector, atîți cîți sînt (o sută, o mie sau cinci mii), trebuie să decidă într-un singur glas: vom munci bine sau excelent. Tinerii sectorului III au optat pentru ultimul calificativ. „Avem plan: 810 tone lunar. Ne angajăm să dăm 900 și chiar mai mult". Și primele luni ale anului în curs au dovedit că și-au respectat cu strășnicie angajamentul.

Iată de ce spuneam, la începutul acestor rînduri, că mina, mai mult decît alt sector de muncă, are puterea de a-i scoate la suprafață, într-un timp record, pe toți cei care ar încerca să obțină cîștiguri fără osteneală, fără eforturi concrete. Și, în aceeași ordine de idei, iată de ce oamenii nu pot fi aci leneși sau invidioși, ci numai harnici, cinstiți și prieteni.

NU O TONĂ, CI DOUĂ!

... Ne continuăm drumul spre galeriile de sub acoperiș. Glumind în tăcere cu mine (cu mine: om „de zi"), tovarășul Zăvoianu mă face să ajung în sectorul III-est, nu cu ascensorul, ci pe suitori lungi și amețitoare și prin jghiaburi de troliu, înguste și lunecoase. Îi răspund și eu, tot fără glas: nu-i mărturisesc că ascensiunile acestea le fac cu plăcere și interes. Îi mulțumesc abia acum, în acest reportaj: incursiunile la care m-ai supus, dragă prietene, mi-au folosit, amănunțindu-mi documentarea plănuită. Mulțumesc!

În galeria de sub acoperiș, întîlnim echipe de mineri propriu-ziși (în terminologia strict profesională se numește *miner* numai cel care mînuiește ciocanul pneumatic). Printre ele, echipa lui Nicolae Onișor. Căldura mare, de circa 30° (ca vara la Mamaia!), îi obligă să lucreze aproape goi. Lupta îndîrjită cu muntele le-a croit trupuri armonioase și sănătoase, de adevărați atleți.

Onișor ne anunță mîndru:

— 18 tone, pe ziua de azi! Ce spuneți?

Ca să înțelegeți mai bine bucuria lui Onișor, trebuie să știți că echipa lui s-a angajat, în ultima ședință de producție, să îmbrățișeze inițiativa minerului Tucaciuc de la Aninoasa.

— Onișor, firtate — a intervenit atunci inginerul. Bagă de seamă! Angajamentul trebuie să fie real, și nu formal. Tucaciuc spune: cîte o tonă de cărbune în plus zilnic, de fiecare cap de om. Veți reuși să faceți lucrul acesta cum trebuie?

— Asta e treaba noastră!

Și azi, carevasăzică, 18 tone cărbune într-un singur schimb! Cu alte cuvinte băieții lui Onișor și-au depășit propriul angajament, dînd în plus, nu o tonă pe cap de om, ci două.

L-am cunoscut, tot la Lupeni, pe Nicolae Guță. Băiatul acesta a bătut recordul la viteză. Dar nu pe stadion, ci... în mină. S-a întîmplat așa: la o chemare a comitetului raional U.T.M., Nicolae Guță și brigada lui s-au angajat să înainteze în steril o sută metri liniari pe lună. Și au săpat în piatră, într-o lună, o galerie de 102 metri! Record unic în Valea Jiului. Aș zice: Nicolae Guță și ortacii lui s-au plimbat prin stîncă, ca pe bulevard.

... La întoarcere, trecem prin sectorul maistrului Stoicea Ioan. Ieri, la un pahar cu rachiu, a dat cu pumnul în masă: „Mîine băieții mei vor da, într-un singur schimb, 400 tone cărbune!"

— Cum merge? — îl întreb acum.

— Bine! Cînd va suna sirena, vom avea 400 de tone cărbune!

SCURTE CONCLUZII, LA SUPRAFAȚĂ

Ca vizitator, acolo, în măruntaiele adîncurilor, n-ai timp, n-ai chef de prea multe concluzii. Supus unei avalanșe continue de impresii și senzații, îți amîni, voit sau inconștient, meditația. Abia întors la suprafață, te pomenești cuprins de o mie de gînduri, de o mie de probleme. Întreaga viață ți se rînduiește pe dimensiuni noi, totul capătă parcă semnificații și calificative proaspete. Oamenii pe care i-ai cunoscut îți apar mai mult decît minunați. Iar leneșii, șmecherii și interesații, mai leneși, mai ipocriți și mai odioși ca oricînd.

L-am întrebat pe inginerul Zăvoianu:

— Și care-i acum primul obiectiv al băieților dumitale?

— O mie de tone cărbune zilnic! — mi-a răspuns promt.

Nu mă îndoiesc că vor izbuti.

Marile păduri subterane ale Văii Jiului vor primi atacuri din ce în ce mai viforoase. De sub lespedea mileniilor va fi smuls anul acesta un număr și mai mare de vagonete încărcate cu bulgări de soare negru. Energia înmagazinată în giganții verzi ai erelor apuse va fi pusă la dispoziția industriei noastre siderurgice, în cantități din ce în ce mai mari. Pentru treaba aceasta, s-au angajat mii de mineri ai Văii Jiului. În fruntea lor stau azi bravii băieți ai „Minei tineretului", stau miile de tineri sosiți aci din toate colțurile țării, proaspeți mineri și cetățeni ai Lupenilor.

MODERN și practic

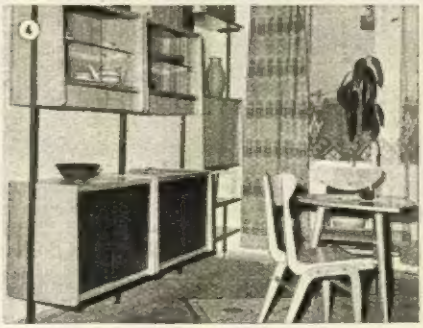

Pentru apartamentele noi, moderne, e nevoie de mobilă corespunzătoare. O dată cu creșterea vertiginoasă a construcției de locuințe în U.R.S.S., cresc și cerințele noilor locatari. Traducînd în viață prevederile septenalului — de a se produce, în 1965, mobilă în valoare de 18 miliarde ruble și de a se asigura, în același timp, ridicarea calității — colectivele fabricilor de mobilă din Uniunea Sovietică lucrează la crearea de noi modele care să satisfacă gustul și cerințele cumpărătorilor.

Recenta expoziție organizată la Moscova, la care au fost prezentate o serie de modele noi de mobilă confortabilă, practică și, mai ales, ieftină, s-a bucurat de interesul și aprecierea vizitatorilor.

Iată, aci, cîteva din modelele expuse.

1) Cameră studio, cu o piesă încăpătoare și practică, ce poate servi în același timp ca bibliotecă, măsuță de lucru și șifonier.

2) Mobilă pentru camera copilului. Dulapul mai poate servi drept masă și pat. (Masa se răstoarnă în afară, în poziție verticală, și patul e gata — un minunat pătuț de copil!)

3) Un colț plăcut. Garnitura este simplă, dar cochetă și ieftină.

4) O piesă utilă pentru o cameră de dimensiuni reduse: vitrină, bufet și, în același timp, bibliotecă.

Demostene BOTEZ

ÎN CARTIER

Pe-aici a fost odată o cărare.
Ducea spre casa unei ghicitoare.
Spunea în cărți, în bobi și în cafea,
De-o fericire care nu venea.
Băteau nefericiții, mulți, la poartă
Dar astăzi ghicitoarea ceea-i moartă,
De-o boală neștiută, fără leac.
Iar fericirea, oamenii și-o fac...

Pe unde-a fost cărarea-i bulevard
Și e tramvai pe unde a fost gard;
E-un cartier de case noi acum,
Frumoase, toate, ca într-un album.
Și chiar pe locul unde a fost casa
În care-a stat cîndva cărturăreasa
Ce-avea o firmă cu un as și-un zar,
Sînt patru ani de cînd e dispensar.

S-au și găsit, săpînd la temelie:
O oală, trei cărbuni și-o pirostie.

FILOZOFUL

povestire

de Dionisie ȘINCAN

Ilustrații de Pita RUBIN

Cei care-l cunosc spun că Nuri este un prieten foarte bun, un om de care te lipești cu tot sufletul. Că e tăcut Nuri Ahmed? Ei, și ce-i cu asta? Oamenii sînt tot atît de feluriți, cîte boabe de nisip sînt pe prundișul mării sau cum spune însuși Nuri: „Cinci degete are omul! Unul nu seamănă cu altul. Te uiți la mîna ta și din ce te uiți mai mult, nu ți-o mai recunoști". Nuri are ciudățenii din acestea. Toată lumea știe că o mînă are cinci degete, toată lumea știe că un deget nu seamănă cu celălalt! Asta e! Dar Nuri vorbește despre treaba asta în așa fel, încît cazi pe gînduri și te întrebi: „Hei, n-o fi ceva aici?" Și desigur că este. Ochii lui Nuri, adînci și limpezi, sfredelindu-te pe sub sprîncenele stufoase, îți spun că înțelepciunea nu are margini.

Lui Nuri i-a mers vestea de om care nu se miră de nimic. Orice s-ar întîmpla, orice noutate ar afla, el rămîne tot potolit, iar sprînceana lui dreaptă nu s-ar ridica a mirare chiar de l-ai tăia. Are el un fel de a fi, de a privi în jurul lui în liniște, cum nu se vede la mulți oameni. Ar fi în stare să stea pe prispă, cu picioarele încrucișate sub el, o zi întreagă, fără să clipească, numărîndu-și mătăniile de abanos pe care i le-a dăruit un neam de-al lui, călătorit la Mecca, la mormîntul profetului. Cînd te uiți la mătănii cum i se scurg printre degete, parcă simți curgerea gîndurilor omului, liniștite, înțelepte și pline de miez. Așa cum stă el pe prispă în zilele de vară, tăcut, cu părul nins de ani, privind pierdut spre zarea dealurilor, urmărind zborul graurilor, pare o statuie din piatră. Nu degeaba un pictor, trecînd pe-aici prin sat și cunoscîndu-l, l-a rugat să-i dea voie să-i prindă chipul pe pînză.

— N-ai să faci nimic! — i-a spus zîmbind Nuri.

— Cum vine asta?! — s-a mirat pictorul.

— Pe pînza ta, omule, prinde frumusețile lumii, nu urîțeniile ei.

— Care-i urîțenia lumii? — a întrebat pictorul.

— Eu! Iar frumusețea ei este lumina. Prinde lumina, dacă poți. Dar n-ai să poți! Lumina numai Alah o poate prinde.

Totuși Nuri a stat liniștit pe prispă, numărîndu-și mătăniile, și pictorul s-a apucat de treabă. Bătrînul îl și uitase.

Spre seară, cînd vremea se răcorise și cînd dealurile dinspre Dunăre ardeau sub vîlvătăile apusului, Nuri a tresărit. S-a sculat repede și s-a dus la pictorul care-și ștergea obosit fruntea. I-a privit pînza în tăcere și buzele i-au tremurat. Apoi, întorcîndu-se spre artist, se aplecă cu fața pînă la pămînt:

— Acesta nu sînt eu! — a zis Nuri. Glasul măgarului nu ajunge la ceruri! Acesta este glas de vultur. Mîna ta e de aur, prietene. Acoperă tabloul și du-l de aici, să-l vadă oamenii.

S-ar părea că Nuri n-are necazuri, supărări, că bucuriile lui nu seamănă cu ale celorlalți oameni. „Un suflet ferecat!" — spune despre el prietenul lui, Caibula. Dar nici Caibula nu-l cunoaște îndeajuns. Nuri nu-și arată frămîntarea sufletului și de aceea chibzuiești că totul trece pe lîngă el ca un murmur pe care urechea lui nu-l socotește vrednic de luat în seamă. „Mai frumoasă este lumina" — par să grăiască ochii cenușii și adînci, bîlnzi și un pic triști.

Spre deosebire de el, fiul lui, Sefchi, este ca un pîrău sprinten care sare din stîncă în stîncă. O clipă nu poate sta locului, gura nu-i tace și mîinile lui, nervoase și neliniștite, par să vorbească și ele. Nuri îl privește trist, îndurerat.

— Fiule, vorbele sînt ca păsările cerului. Cum le-ai scăpat din mînă, nu le mai poți prinde. Nu ți-e milă de limba ta?

Sefchi rîde cu toată gura, rîde cu ochii, cu dinții, cu sprîncenele și parcă și urechile îi rîd.

— Babai! — spune el tare. Din tot ce e al omului, nimic nu trebuie să lenevească. Cum ar putea să tacă limba, cînd sufletul are de spus ceva?

La asemenea vorbe, Nuri clatină din cap scîrbit și-și privește fiul cu tristețe și neliniște.

De la o vreme bătrînul nici nu-l mai bagă în seamă pe Sefchi. Lui nu-i plac oamenii care vorbesc mult. Katié, nevastă-sa, îi mai aduce cîte o veste despre isprăvile feciorului, dar el tace. Tot de la Katié a aflat Nuri că fiul său cîntă seara la cămin și că daulgiul Cară-Ali îi ține isonul. La vorbele femeii, n-a zis nimic. Doar și-a încruntat puțin sprîncenele. Apoi a venit Caibula alături de el, pe prispă. Și au tăcut amîndoi vreme îndelungată, privind jocul graurilor deasupra salcîmilor. Într-un tîrziu, Caibula l-a întrebat în șoaptă:

— Ce-i cîntecul, Nuri?

— Oftatul sau bucuria sufletului, Caibula — i-a răspuns acesta. Cîntecul are aripi dumnezeiești, nu-l poate ajunge nici glonțul.

Apoi iar s-a întins liniștea. Cînd seara și-a trimis liliecii, ca niște săgeți negre și bezmetice, să fluture în văzduh, Caibula s-a ridicat oftînd:

— Vrednic fiu ai, Nuri! Pune oamenii pe gînduri.

— Cum așa, Caibula?

— Cîntecul lui este și oftat, și bucurie. Au venit oameni de la București să-l asculte. Glasul lui îl prind într-o cutiuță. Cînd vor, îi dau drumul să zboare și, atunci, îți sfîșie pieptul cu frumusețea lui!...

— Vorbele sînt ca păsările cerului... Cîntecul e altceva! Numai Alah...

— Știu, Nuri — îl întrerupse Caibula. Dar păsările acestea se întorc în cutiuță după ce au bătut aerul cu aripile. Hai să le ascultăm și noi!

Căminul cultural nu este departe. Este așezat la răspîntie de drumuri. Ferestrele lui luminate sînt ca niște ochi imenși, galbeni, străjuind în noapte. Cu cît se apropie cei doi bătrîni, cu atît cîntecul de acolo crește. Ajunși în curte, ei nici nu îndrăznesc să calce cu toată talpa, de teamă să nu-l tulbure pe cîntăreț. Se opresc sub ferestre, cu capetele plecate, cu inimile înfiorate, și ascultă. Cîntecul zboară cu aripi mari, vîslind în înaltul cerului, rotindu-se, ridicîndu-se și căzînd, și iar ridicîndu-se. Nuri a rămas cu mîna la piept. Poate vrea să-și potolească bătăile inimii. Sau poate inima lui plînge ori rîde. Și hohotul ei adînc și pătimaș îl sperie. Nu îndrăznește să-și ridice ochii și să privească în sală. Îi e rușine că și-a mustrat fiul și, pentru întîia oară, se întreabă neliniștit dacă nu cumva toată înțelepciunea lui nu face o para chioară, pe lîngă darul lui Sefchi. Nu mai are timp să-și răspundă. Glasul a tăcut, cîntecul s-a frînt. Încet, își ridică privirile și se uită în sală. Tot satul e acolo. Și Sefchi este, uite-l în primul rînd. Dar... cum se poate? Doar el cîntase!

Neliniștit, urcă treptele și intră în sală. Toate privirile se întorc spre el, cu respect.

Și Sefchi începe să cînte din nou. Bătrînul cască ochii uimit. Nu cîntă Sefchi! Uite-l, el stă în banca întîi și-i face semn cu mîna să se apropie.

Nuri calcă ușurel. Ajuns lîngă fiu, se

așază, roșu de emoție. Se apleacă spre el
— Sefchi, unde ți-e glasul?
— Babai, l-au prins pe bandă de magnetofon, nu-l auzi?
Nuri se încruntă și se uită la un tînăr care umblă la un aparat, lîngă scenă.
— Acela-i radio, Sefchi! N-am văzut eu aici, la cămin?
Sefchi îl strînge de braț și-i spune:
— Nu-i radio, babai! E magnetofon! Ne-au imprimat, pe mine și pe Ali, și mîine pleacă la București să ne dea la radio. Dar ascultă.
Nuri tace. Mătăniile se scurg repede, repede, printre degetele osoase ale bătrînului. Sefchi cîntă despre Hagi-Osman, despre biciul lui, care plesnea pe vremuri obrajii oamenilor, cîntă durerea, lacrimile lor, pe care le asemuie cu stelele nopții, cîntă frumusețea lumii în care oamenii n-au voie să plîngă. „N-au voie" — spune Sefchi în cîntec „De aceea, ridicați-vă, oameni! Smulgeți biciul și frîngeți-l de genunchi..."
Tîrziu, cînd totul s-a terminat, cînd oamenii au umplut ulițele cu glasurile lor, îndreptîndu-se spre casă, Nuri se ridică de pe bancă și se apropie de aparat. Tînărul tehnician îl privește curios. Bătrînul pipăie banda cafenie. Buzele lui murmură:
— Aici e Sefchi! Aici e Sefchi!...
— Să mergem, babai — îl îndeamnă fiul
— Și dacă vrei, poți să-l mai pui pe Sefchi să cînte? — întreabă Nuri.
— Cum să nu! — îi răspunde acesta. Peste o săptămînă, o să-l poți auzi din nou, la radio
Bătrînul îl privește, clipind emoționat
— Dacă nu te supără — se roagă el — primește să te odihnești în noaptea asta sub acoperișul meu. Mîine, o să te duc eu la gară, cu căruța.
În seara aceea, lumina s-a stins tîrziu în casa lui Nuri. În jurul becului pluteau nori de fum de tutun, de la luleaua bătrînului. Și Sefchi i-a cîntat din nou, și Nuri nu s-a mai supărat pe vrednicia limbii fiului. Ba, cinstind cu tehnicianul un pahar de vin, i s-a descleștat și lui limba pentru prima oară. Și tot pentru prima oară s-a mirat Nuri și de odrasla lui, și de mașinăria care prinde cîntecul de aripi și-i dă drumul cînd vrea omul. Așa i s-a pierdut faima de om care nu se miră de nimic. De data asta, a ajuns să se mire.
În zori, pe drumul alb de stepă, o căruță îi legăna pe bătrînul Nuri și pe tehnician Nuri fuma îndrăcit din pipa de corn și, din cînd în cînd, scutura de hățuri, îndemnînd caii. Într-un tîrziu, întorcîndu-se spre tehnician, îi spuse:
— Cîndva, un om a trecut prin satul nostru și mi-a făcut chipul pe pînză. Am rîs întîi de strădania lui. Îmi ziceam că numai Alah poate plămădi chipuri vii Omul acela a făcut un chip viu, apoi a plecat
Tace din nou. Caii urcă pieptiș un deal pietros. Deasupra, în înălțuri, se leagănă leneș un uliu de stepă.
— Aseară mi-am amintit de el — continuă puțin mai tîrziu Nuri. Mă gîndesc dacă nu cumva frumusețea lumii trece întîi prin om... Uite, cam așa e și cu Sefchi... și cu pictorul... și cu mașinăria ta .

Două blocuri noi au fost terminate de curînd pe dealul Copoului: sînt căminele studenților de la Universitatea „Al. I. Cuza." Alte trei blocuri au fost luate în primire de Institutul Agronomic și încă două, de Institutul Politehnic.

La practică. Sub supravegherea asistenților Ion Sîrbu și Natalia Ailincăi, studenții anului I ai Institutului Agronomic execută lucrări practice, pe baza normelor de muncă din unitățile agricole socialiste. În fotografie, un grup de studenți dezgroapă vița.

Vestitul taraf al Universității „Al. I. Cuza", compus din 44 de studenți instrumentiști și soliști vocali. Vestit, pentru că a cucerit de două ori titlul de laureat (1957 și 1958) la concursurile de trecere în revistă a formațiilor artistice studențești și a dobîndit premiul „Miorița" al Institutului de Folclor al Academiei R.P.R., pentru activitatea de culegere a materialului folcloric din regiune.

PE COPOU

Reportaj de E. DASCĂLU

Fotografiile autorului

Acum 20 de ani, bătrînul Iaşi găzduia pe Copou un unic institut de învăţămînt superior: universitatea, cu cele patru facultăţi şi cei 2.000 de studenţi ai săi. Astăzi, întineritul Iaşi găzduieşte pe Copou patru institute de învăţămînt superior: universitatea, cu cinci facultăţi; Institutul de Medicină, cu două secţii; Institutul Politehnic, cu cinci facultăţi, şi Institutul Agronomic, cu trei secţii. În total: 7.000 de studenţi.

Săracă era acum 20 de ani „Alma mater" de pe Copou, săraci fiii ei! Trei cămine, în care domneau mizeria, foamea şi frigul, adăposteau abia 460 de studenţi. Materialul didactic al universităţii, puţin şi învechit; laboratoarele, mereu depăşite de cerinţe

★

Se spune, într-o dare de seamă din 1958, a consiliului din Iaşi al Uniunii Asociaţiilor Studenţilor: „A intrat în tradiţia centrului nostru universitar ca, în fiecare an, să dea în folosinţa studenţilor noi cămine, noi laboratoare şi săli de cursuri..."

Vedeţi? A intrat în tradiţie... Tradiţii noi pe Copou. În fiecare an se adaugă cîte ceva la dotarea institutelor în care tineretul este chemat să înveţe. Un număr de 14 construcţii, din care şapte blocuri noi-nouţe, strălucind de curăţenie şi ordine, reprezintă cu adevărat *cămine* calde, prietenoase, pline de lumină, pentru cei 3.407 studenţi şi studente ce le locuiesc (aproape 50 % din totalul studenţilor ieşeni). Mai mult de jumătate din studenţi sînt bursieri. Cît priveşte condiţiile de învăţătură, înzestrarea bibliotecilor şi laboratoarelor, condiţiile practicii etc., un membru al corpului didactic de la agronomie îmi spunea că dacă ei, profesorii, care au studiat înainte de eliberare, ar putea oferi studenţilor un tablou complet al transformărilor de pe Copou din ultimii 10-15 ani, lucrurile ar părea de-a dreptul uluitoare, aproape de necrezut.

N-a trecut prea multă vreme de la încheierea lucrărilor celei de-a doua Conferinţe pe ţară a Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din R.P.R. Hotărîrile Conferinţei au pătruns stimulator în viaţa studenţilor ieşeni, deschizînd un program vast de lucru în toate compartimentele activităţii studenţeşti: profesionale, culturale, artistice, sportive. Îndemnurile adresate studenţimii, în numele partidului, de către tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, în legătură cu îmbinarea studiului teoretic cu practica construcţiei socialiste, sînt entuziast traduse în viaţă. Un număr de 1.700 de studenţi ieşeni sînt constituiţi în 119 cercuri ştiinţifice, în care se adîncesc probleme strîns legate de particularităţile economice ale regiunii. Iată două asemenea teme:

— Posibilitatea reducerii preţului de cost în construcţii, printr-o mai bună organizare a şantierelor de construcţii din oraşul Iaşi

— Reducerea preţului de cost în ţesătorii, prin creşterea indicilor de utilizare a războaielor la „Ţesătura"-Iaşi

Mulţi absolvenţi ai institutelor din Iaşi îşi aleg ca titlu pentru lucrările lor de diplomă teme din problematica unităţilor economice din regiune. Iată un asemenea titlu: „Reducerea consumului specific de energie electrică şi îmbunătăţirea factorului de putere la întreprinderea forestieră U.I.L.-Ciurea". La întreprinderea „Moldova-Tricotaje" se execută în prezent proiectul unei lucrări de diplomă a unui absolvent al politehnicii, privind îmbunătăţirea procesului de producţie.

4.340 de studenţi ieşeni, constituiţi în 180 de brigăzi de muncă patriotică, cu o bună experienţă dobîndită în lucrări de hidroamelioraţii şi construcţii de şosele în raioanele regiunii, pe numeroasele şantiere de construcţii din oraş sau la complexul de odihnă de la Ciric, sînt gata acum să ia în primire noi lucrări de interes obştesc

O bogată viaţă culturală, artistică şi sportivă caracterizează în acelaşi timp viaţa studenţilor de pe Copou. Din nou cîteva cifre: cinci echipe de teatru, tot atîtea formaţii corale şi două formaţii orchestrale, cinci echipe de dansuri romîneşti, patru brigăzi artistice de agitaţie. De înţepăturile „Seringii" (o brigadă satirică a mediciniştilor) se tem, ca de mama focului, toţi chiulangiii şi leneşii cîţi au mai rămas prin institut. Pregătirea serioasă şi modestia jucătorilor echipei studenţeşti de rugbi din Iaşi i-au atras simpatia nu numai a publicului ieşan, ci şi a sportivilor din întreaga ţară. Cercurile de artă plastică, de radiofonie sau fotografie de la Casa de cultură a U.A.S. din Iaşi, precum şi activitatea cultural-artistică şi sportivă multilaterală şi larg cuprinzătoare din căminele şi cluburile studenţeşti reprezintă de pe acum premisele pentru ca studenţii ieşeni să traducă în fapt îndemnurile Conferinţei cu privire la dezvoltarea unei vieţi culturale sănătoase, pline de conţinut, izvor de mari satisfacţii tinereşti

Care este urmarea practică a tuturor acestor activităţi şi preocupări, ne-o spun, de asemenea, cifrele: în 1958 peste 92% dintre studenţii ieşeni au promovat cursurile; în sesiunea ianuarie 1959, la Institutul de Medicină s-au prezentat la examene 98% dintre studenţi. Precum se vede, la Iaşi se studiază serios!

★

„Trebuie să vă pregătiţi temeinic pentru profesiunea aleasă, pentru minunata activitate constructivă ce vă aşteaptă în fiecare colţ al ţării, unde veţi avea pe deplin posibilitatea să vă afirmaţi talentul, energia, entuziasmul şi întreaga capacitate, în munca şi lupta pentru victoria socialismului, pentru binele şi fericirea poporului, pentru înflorirea patriei noastre dragi—pentru pace în lume". Aceste cuvinte rostite de tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la cea de-a doua Conferinţă pe ţară a U.A.S.R. au intrat adînc în conştiinţa studenţimii.

La muncă patriotică, pentru amenajarea parcului din faţa noii clădiri a Institutului Politehnic.

La cercul de pictură al Casei de cultură a U.A.S. din Iaşi.

Cercul ştiinţific de sub conducerea asistentului L. Cantemir (în halat alb), de la Institutul Politehnic, execută o nouă experienţă în determinarea datelor tematice: reglajul vitezei motoarelor asincrone alimentate cu tensiuni asimetrice, prin intermediul condensatorilor ↓

LA A 14-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII UNGARIEI

PRINTRE MINERII DE LA BORSOD

de TOKÁR Péter
ziarist din R. P. Ungară

Stau de vorbă cu minerul Sándor Tömöri, secretarul organizației de partid de la Colonia Albert. Îmi povestește că, atunci cînd a ajuns aici, în mină, era abia un flăcăiandru. Un zîmbet amar îi trece peste față, în timp ce ne descrie felul în care se lucra jos, în adîncurile pămîntului, pe vremurile acelea cînd în locul benzii convelerului care transportă azi cărbunele, erau folosiți... cai îmbătrîniți, bolnavi de podagră și cu albeață la ochi.

— Vai de viața noastră de atunci! — spune Tömöri. Douăsprezece ore de muncă, zi de zi. Intors acasă, găseam, pregătit de mama, ligheanul cu apă cu oțet, ca să-mi înmoi mîna. Căci rău mai era chinuită această mînă. Nu era lucru ușor, să tai peretele de cărbune cu tîrnăcopul, timp de douăsprezece ore în fiecare zi. Munceam îngenuncheați în noroi, de sus șiroia apa, iar noi tăiam cărbunele, tăiam mereu.

— Și astăzi, cum merge treaba?

— Te așezi cu burghiul electric în fața stratului de cărbune și, în decurs de șapte-opt minute, ți-ai scobit „ort"-ul

— Dar asta ce minunăție o mai fi?

Noi îi spunem „ort" părții frontale a peretelui de cărbune; aici se așază „încărcătura" și apoi se dinamitează. Altădată, această operațiune dura patru-cinci ceasuri. Acum, o dăm gata în cîteva minute.

— Și ce fel de mașini aveți?

— În ultimii cîțiva ani, ne-am mecanizat de-a binelea. Ne ajută în muncă burghiile electrice, mașinile de abataj și de încărcat, benzile transportoare și cele cu gheare. La noi, caii au dispărut o dată cu magnații minelor. Acum, nu trebuie să mai transporți cărbunele în fundul minei cu vagonești, pe distanțe de 400-500 metri. Cărbunele călătorește pe banda transportoare, pînă la lumina zilei.

În timp ce stau de vorbă cu tovarășul Tömöri, localul organizației de partid se umple de oameni. Minerii s-au deprins ca, înainte de a porni spre casele lor, să intre în localul organizației de partid, pentru o vorbă sau două. Cînd ajungem să vorbim despre „cele ce sînt la suprafață", mă văd înconjurat de un grup întreg de mineri.

— La noi — spune un miner mai vîrstnic — s-a schimbat și suprafața pămîntului, de nu-ți vine s-o mai recunoști. Căci dacă stai și te gîndești cum arăta altă dată!...

— Pe vremuri — spune un alt miner — mobila minerului era... doar o masă cu picioarele crăcănate și un „diko" de lemn

— ?...

— Acest diko din lemn era ceva foarte ciudat. Erau patru scînduri așezate pe niște picioare. Puteai să-i zici și pat, dar noi nu-i spuneam decît diko. Dacă nu mai era de lucru, puneam mîna pe masa cu picioarele crăcănate și pe diko, și porneam cu ele în lume. Baraca de lemn rămînea pustie...

Minerii se încing la vorbă. Ba unul, ba altul ne spune cîte ceva despre vremurile de altădată. În baraca de lemn locuiau cîte cincizeci — bine înțeles atunci cînd era de lucru. Căci pe vremuri nu toată lumea se putea lăuda cu așa ceva.

Pornim cu toții în grup, să dăm o raită pe meleagurile minei. După eliberare, 110 mineri și-au construit aici case proprii. S-a ridicat și un cămin pentru necăsătoriți, unde stau 150 de oameni. Există și o cantină pentru 500 de persoane, și o baie de toată frumusețea. Minerii ne arată cu mîndrie casa de cultură. Și chiar au cu ce să se mîndrească, pentru că această casă de cultură, care poartă numele lui Ioan Corvin, are o capacitate de 1.500 de locuri. Casa de cultură — cărela i s-ar putea spune fără nici o exagerare și palat al culturii — este astfel înzestrată, încît poate satisface pînă și cele mai mari pretenții.

— Dar ce-a fost pe-aici în octombrie 1956?

Nolanul de răspunsuri care au țîșnit la această întrebare ar putea fi resumat într-un singur cuvînt: cinstea minerilor din Colonia Albert n-a fost pătată. Au fost doar trei lepădături — printre care o odraslă de chiabur care au încercat să lovească în puterea populară, dar și-au primit răsplata cuvenită. Minerii s-au dovedit, în majoritatea lor zdrobitoare, credincioși socialismului.

...Se apropie înserarea. La puțul din Sajókaza nu mai găsim pe nimeni. Minerii au plecat de mult pe la casele lor. Îmi încerc norocul din birou în birou. În cele din urmă, dau de telefonista de serviciu, care îmi spune să aștept niței, că acuși trebuie să apară de undeva inginerul șef, omul care „nu are astîmpăr" nici ziua, nici noaptea.

„Neastîmpăratul" inginer-șef se și ivește în curînd. Este un om tînăr, cu numele de Gusztáv Sztermann, care și-a luat diploma de inginer de mine în anul 1949. Tatălui său — lăcătuș la mina din Saldóbánya — nu i-a trecut prin minte, pe vremuri, că fiul lui va ajunge inginerul șef al unui bazin minier atît de însemnat. Dar orînduirea socialistă a înfăptuit și această „minune"!

— La ora asta, nu prea avem multe de văzut în subteran și nici la întreținere n-o să mai găsim pe nimeni — spune inginerul șef. Să mergem, însă, să

În fotografia mare:
Mina de cărbuni de la suprafață, deschisă în 1957 la Sajókaza.

Sus:
1) Minerul Arpád Loy, laureat al Premiului Kossuth, mîndrie a minerilor din Borsod.
2) Iată ce purta numele de „casă de cultură" la Colonia Albert, pe vremea cînd aici stăpîneau patronii.
3) ...Noua casă de cultură, adevărat palat al culturii.
4) În valea rîului Sajó cărbunele călătorește „pe sus", în vagonești funicularului.

vedem cum merge treaba la mina de suprafață. Cred că nicăieri nu s-ar putea spune cu mai multă dreptate că „a fost spintecată burta pămîntului", decît aici. A trebuit să îndepărtăm mii și mii de tone de pămînt de la suprafață, pînă să dăm de comoara de cărbuni care se ascunde aici.

Ce mașini ciudate lucrează aici! Mina de suprafață, văzută din afară, arată ca un fel de crater din Lună. În fundul acestui crater mișună macaralele, screperele, buldozerele și alți monștri ciudați, din fier și oțel. Se întîmplă, însă, adeseori că nici măcar mașinile să nu fie în stare să înfrîngă îndărătnica rezistență pe care o opune pămîntul. În asemenea cazuri minerii fac apel la uriașa putere a explozibilului.

În octombrie 1957, s-a înfipt aici, pentru prima dată, fierul săpei în pămînt — spune inginerul șef — iar acum am ajuns să scoatem din această mină de suprafață, 42 de vagoane de cărbune pe zi. Și sîntem de-abia la început. O dată ce va progresa îndepărtarea stratului de pămînt, se va ușura și extracția.

S-a înserat de-a binelea, cînd ne-am terminat vizita la mina de suprafață. Pe cer s-au aprins stelele. Pesemne universul „și-a îndeplinit planul" pe ziua de astăzi. Se aprinde și sus, pe turnul puțului de la Sajókaza, steaua roșie cu cinci colțuri. Ea nu e numai un simbol al solidarității de clasă a muncitorilor de aici cu cei de pe alte meleaguri. Ea are și o semnificație... concretă. Lumina ei vestește, la mari depărtări, că minerii și-au îndeplinit și în această zi planul!

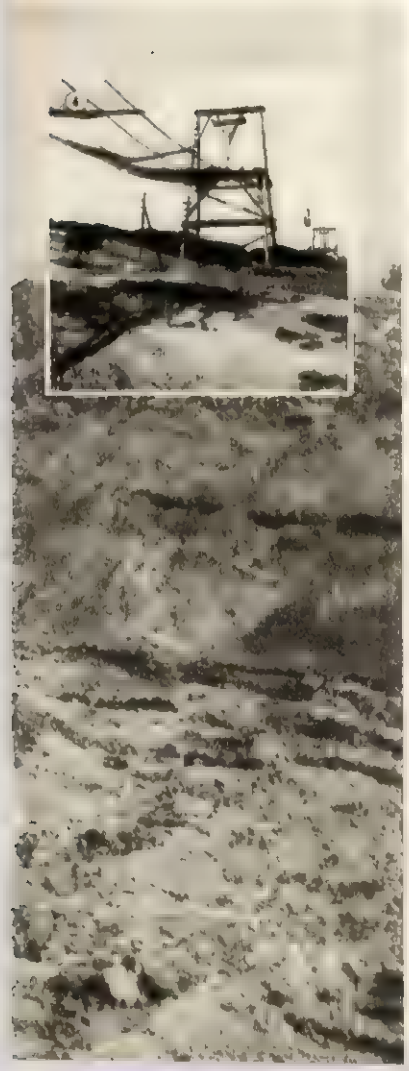

Fotoreportaj de S. STEINER

Alfîndu-mă pentru mai multe zile în capitala R.P. Ungare, mi s-a recomandat în mod insistent să vizitez fabrica „Orion". Prietenii noștri maghiari sînt mîndri de această minunată realizare a mîinilor lor creatoare. Și pe bună dreptate: aparatele de radio și televiziune purtînd marca „Orion" se bucură de o largă și binemeritată prețuire, în cele mai diferite colțuri ale globului. Anul 1958 a adus fabricii și o consacrare oficială a meritelor dobîndite: în expoziția de la Bruxelles, aparatul de radio „A.R. Orion" a obținut premiul I.

Produsele fabricii excelează atît prin calitatea receptiei, cît și prin rezistență. Înainte de a ieși pe poarta fabricii, aparatele de radio sînt verificate prin experiențe deseori foarte dure — șocuri și chiar căderi de la oțiva metri! Căci ele trebuie să reziste nu numai unei întrebuințări îndelungate în condiții optime, ci și transporturilor lungi de mii și mii de kilometri, deoarece astăzi produsele fabricii sînt exportate în tot mai mare număr în țările Asiei, Americii de Sud, Africii.

Întreprinderea produce și televizoare. Aparatul de recepție 401, fabricat anul trecut, a dat rezultate mulțumitoare, iar noul tip, televizorul 501 — realizat în 1959 — a ridicat și mai mult prestigiul fabricii. El posedă 12 canale, avînd astfel calitatea de a recepționa nu numai emisiunile din țară, ci și emisiunile de peste hotare — din U.R.S.S., R.P. Română, R.P. Bulgaria, R.P. Polonă, R.D. Germană, R. Cehoslovacă.

Majoritatea celor care lucrează la „Orion" sînt tineri. În mai toate secțiile fabricii există brigăzi de tineret, care aduc o contribuție prețioasă în realizarea cu succes a complicatului proces de fabricație, dovedind o înaltă pregătire tehnică și științifică.

Într-un cuvînt, am întîlnit la „Orion" un colectiv de oameni minunați, dornici să-și aducă un cît mai prețios aport la faima fabricii și a țării lor.

Dar să lăsăm fotografiile să prezinte cîteva aspecte din această întreprindere budapestană și pe cîțiva dintre membrii colectivului ei.

SUS: Proba finală a unui aparat de radio. Să nu vă miraţi că tehnicianul Szántó János mînuieşte atît de riscant aparatul. Constructorii supun aparatele unor şocuri puternice, pentru a le verifica trăinicia.

1) Sárközi Zsuzsa e fruntaşă în echipa ce lucrează la linia de televizoare 501.

2) Controlul de frecvenţă la aparatele de radio. Rabely László dovedeşte multă pricepere şi îndemînare.

3) Una din cele mai importante brigăzi de tineret din fabrică: cea care efectuează proba finală a televizorului 501.

4) După terminarea orelor de producţie, mulţi tineri pleacă împreună, spre locurile de destindere şi distracţie.

Savantul american, laureat al Premiului Nobel, dr. Linus Pauling

Pledoarie pentru CERUL CURAT

„Cerul de deasupra lumii trebuie să fie curat!"

(Din interviul acordat de savantul american dr. L. Pauling, ziariștilor Robert Kowen și Virginia Mill).

STIMATE DOMNULE DOCTOR LINUS PAULING

Am citit cu mare atenție cuvintele dumneavoastră. Aș putea spune că le-am sorbit. Cînd un savant ca dr. Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, nume cunoscut din Alaska și pînă-n China, părăsește solitudinea bibliotecii ca să se adreseze mulțimilor, spectacolul e din cele mai pasionante. Pasionant și de o importanță copleșitoare. Căci, un ceas mai tîrziu, gîndurile unui astfel de om pot fi gîndurile milioanelor de oameni care-l admiră și care se încred în judecățile lui.

Vă mulțumesc pentru gîndurile dumneavoastră, stimate domnule doctor. Sînt exact ceea ce așteptam de la doctorul Pauling; de la ochiul pătrunzător al savantului și de la spiritul său larg, cinstit, umanist, neliniștit de bătăile dezordonate ale orei de față, de pericolul ce pîndește globul nostru. Și faptul că asemenea gînduri vin dintr-o țară de unde știrele ne aduc, și după zi, veștea că alt superman a făcut apologia superbombei adaugă un diamant în plus frumuseții lor.

„Marea primejdie — spuneți dumneavoastră, referindu-vă la împărțirea lumii în două tabere înarmate și la povara cheltuielilor pentru înarmare — *constă în faptul că se creează primejdia pe deplin reală a izbucnirii unui război atomic, care ar aduce distrugeri uriașe. Aceasta este primejdia principală. Un alt aspect al problemei constă în acela că mijloace uriașe... din rezultul mondial se consumă în modul cel mai neproductiv, neadăugînd popoarelor nici un folos... Nivelul de viață al popoarelor ar putea fi simțitor ridicat, dacă noi am încheia acorduri internaționale privind reducerea cheltuielilor pentru înarmare".*

Și mai departe:

„Cred că primul pas trebuie să fie un acord internațional eficace cu privire la experiențele cu arma atomică".

Adevărul acestor cuvinte trăiește de multă vreme la noi, în țările socialiste. El trăiește nu numai în gîndurile oamenilor, ci în însăși existența lor: în noi se făptuiește pentru asta. (Știți, probabil, că țările noastre, în frunte cu Uniunea Sovietică, au cerut insistent și de nenumărate ori aceste acorduri, străduindu-se să coaxingă puterile occidentale ca să le semneze!) Clădim o lume pe care o socotim cea mai frumoasă, cea mai dreaptă dintre toate, și asta cere eforturi („mijloace uriașe") creatoare, lucruri cu nepulință sub un cer agitat. Noi socotim că veacul al XX-lea are destinul său mare și implacabil: comunismul. Dar nu impunem nimănui părerile noastre. Pe cerul lumii vrem să ne întrecem cu țara dv. doar în ce privește sputnicii și rachetele cosmice.

Credeți-mă, domnule dr. Pauling, că vorbele dv. sînt apreciate așa cum se cuvine de cetățenii patriei mele.

Dar americanii?

Oare ei își dau seama îndeajuns de primejdia experiențelor atomice și de urmările unui eventual război?

„Nu — o spuneți, cu vădită amărăciune — *nu cred că americanii își dau seama de această primejdie. Cred că oamenii, în general, se miră doar de faptele pe care le citesc în declarațiile mele și în cartea mea „Nici un fel de război!". Cea mai mare parte din informațiile cuprinse în carte nu sînt răspîndite în rîndurile populației și, în felul acesta, constituie descoperi o noutate pentru majoritatea oamenilor".* Aceasta se explică, subliniați dv., prin faptul că *„metodele noastre de difuzare* (este vorba de informarea prin presă — n.r.) *în rîndurile publicului nu contribuie la lămurirea acestuia și însuși guvernul nu tinde să facă acest lucru, adică nu tinde ca poporul Statelor Unite să-și dea seama cum se cuvine de situația de astăzi". V-ați gîndit, probabil, și la „metodele" de dezinformare, prin care bosșii „războiului rece" vor să-l convingă pe omul de pe stradă din S.U.A. că un viitor război nu-l va atinge nicicum; că el, chipurile, se va legăna liniștit în șezlongul grădinii sale, așteptînd să-i pice dolarii; că pentru ei vor lupta „rasele inferioare". Îmi amintesc că unul dintre membrii Congresului a declarat-o fățiș acum cîțiva ani: „Trebuie să înarmăm celelalte națiuni, ca să-i trimită la moarte pe copiii lor în locul copiilor noștri". Ca și cum popoarele celor patru continente n-ar avea dorință mai fierbinte decît să moară pentru magnații Americii! Și ca și cum un război atomic ar ocoli cu grijă amintitul șezlong! „Unii socotesc — spuneți dumneavoastră, în legătură cu acele personalități oficiale care nu vor să deslușească americanilor simpli situația reală a lucrurilor — că înaintarea poporului nostru pe drumul ce-l trasează Washingtonul ar fi stingherită de discuțiile publice prea largi pe tema treburilor curente. Nu încape nici o îndoială că discuțiile despre bomba „curată", inițiate anul trecut, au avut drept scop liniștirea opiniei publice, tulburate de sedimentările radioactive. Toate acestea, pur și simplu, i-au indus în eroare pe oameni, deoarece declarațiile referitoare la bomba „curată" erau fie inexacte, fie formulate pentru a crea o impresie falsă... Oamenii au cerut că s-ar depune eforturi pentru făurirea unei arme cu radioactivitate scăzută. Se știe, însă, că arma războiului nuclear va fi radioactivă în cel mai înalt grad".*

Într-adevăr, în Statele Unite se experimentează arme tot mai ucigătoare. Oare de ce?

„Eu însumi aș vrea să înțeleg acest lucru — exclamați dumneavoastră. *Ministrul de război, Mc. Elroy, a declarat recent: „Consider că Statele Unite sînt în stare să declare și să suporte un război atomic, în timp ce U.R.S.S. — nu".* Iertați-mă că vă întrerup, dar ce afirmație stranie! Oare mister Elroy o fi gîndind tot așa și acum, după lansarea „planetei roșii" pe orbita solară?

Citez și frazele dv. în legătură cu nenorocirile imediate ale experiențelor nucleare:

«Darea de seamă a comisiei științifice a O.N.U. „Influențele radiației atomice" — sau, cel puțin, ceea ce anunță despre ea ziarul *„New York Times"* — *corespunde aproape în întregime cu declarațiile mele... Există însă o deosebire între terminologia folosită de reprezentanții comisiei pentru energia atomică și de mine. În declarațiile mele, eu vorbesc despre mulțimea ființelor omenești. În vreme ce ea, comisia, vorbește despre procente... Nașterea a o sută de mii de copii degenerați, ca rezultat al experiențelor nucleare, este socotită de cei din comisia pentru energia atomică drept un număr „neînsemnat"...»*

Comisie științifică? Poate chiar... savanți?... Dumneavoastră, domnule doctor, ați păstrat pînă la urmă tonul sobru, academic, dar îngăduiți altora s-o spună pe șleau: pe mîinile acestor domni — pentru care viețile omenești sînt „procente neînsemnate", împinse neglijent la ultima rubrică a observațiilor lor — eu unul văd pete de sînge.

Poate că domnii aceștia, citindu-mi din întîmplare cuvintele, se vor ofensa: le dau lecții? Dar problema războiului atomic nu e numai a savanților, după cum nu e nici a diplomaților, nici a generalilor. Ea e problema noastră, a milioanelor de oameni din toată lumea, și noi, în primul rînd, avem drept în cuvînt în această privință.

Aceeni nouă, celor din Romînia — unde atîtea vieți au pierit în urma bombardamentelor anglo-americane, de la începerea cărora se vor împlini, exact în ziua cînd aceste rînduri vor vedea lumina tiparului, 15 ani — nu suferit și cetățeni pașnici din numeroase țări bombardate de hitleriști. Nu, aceasta nu trebuie să se mai repete! Și mai ales în condițiile morții atomice.

Stimate domnule doctor Linus Pauling!

Vă mulțumesc încă o dată pentru admirabilele dumneavoastră gînduri. Mă bucur că, în lupta pentru pace, pentru biruința rațiunii și a demnității umane, vă aveți alături de noi. Cele mai distinse personalități ale veacului nostru sînt alături de noi. E și aceasta o chezășie că lupta noastră va învinde.

Cel ce v-a scris este un tînăr romîn, care, ca ziarist, a fost fericit să împărtășească cititorilor patriei sale cuvintele dv. lucide și cu atîtea accente emoționante; să le împărtășească punctul de vedere al unui eminent savant american, un om care, înfruntîndu-l pe adepții „războiului rece" din Occident, militează curajos pentru ideea nobilă a păcii, a zădărnicirii cataclismului atomic.

Ilie PURCARU

ULTIMUL BIRJAR

— povestire științifico-fantastică —

de V. SAPARIN

I.

Coline, cute uriașe pe corpul planetei, acopereau tot ceea ce puteai cuprinde cu ochii, se învălmășeau într-o dezordine haotică, îngrădeau orizontul. În stînga, fără să se abată nici măcar cu un pas de meridian, trecea Marele drum polar.

Igor vedea clar, din aer, cum acesta sărea peste prăpăstii, se îngropa în tunele, apărea din nou în depărtări.

Ca întotdeauna, Piscul ascuțit nu s-a ivit dintr-o dată și, ajungînd în sfîrșit să-l observe, Igor sări aproape instinctiv din fotoliu. Sentimentul așteptării pline de nerăbdare, atît de bine cunoscut vînătorilor, pescarilor, iubitorilor naturii, puse stăpînire pe el. Vibrotonul, parcă ghicind intențiile pilotului, țîșni în sus și, apoi, se avîntă cu toată viteza de care era capabil, către Piscul ascuțit. Aripile străvezii vibrau ritmic, neobosit. Zborul era minunat și Igor nu se putu abține să nu reflecteze la lucruri plăcute. Bunăoară, la faptul că conducerea cu ajutorul biocurenților ce iau naștere în organismul omului, o dată cu gîndul asupra unei mișcări, e un lucru măreț: e de ajuns să dorești să zbori, și îți iei zborul. Splendide senzații! Păcat că lucrul acesta nu e încă aplicabil și la navele transcontinentale...

Îndată ce vibrotonul se ridică deasupra creștetului dealului, fotoliul, împreună cu pilotul, rămase suspendat în aer, iar apoi, supunîndu-se dorinței lui Igor, începu să descrie cercuri și zigzaguri.

Cei pe care îi căuta nu se vedeau nicăieri. În sfîrșit, într-o poeniță, la poalele colinelor, licări o pată galbenă. În urma unei tigroaice splendide, sărîră dintr-un tufiș doi pui mari, vărgați, care începură să se rostogolească prin iarbă.

Fotoliul zburător se lăsă în jos și se opri la vreo zece metri deasupra familiei vărgate. Probabil că fiarele erau obișnuite cu asemenea vizite, deoarece jocul continuă netulburat. Acum Igor își putea oferi în voie plăcerea de a observa tigrii.

Ideea creării unei rezervații pentru animale, unde să nu calce picior de om, îi aparținea în întregime. Biologia era doar cea de-a doua profesie a sa. Prima însă... Oftă.

După ce, timp îndelungat, contemplă priveliștea, Igor scoase din buzunarul de la piept blocul-universal și, îndreptîndu-i obiectivul către tigrii, se uită pe ecran. Cînd cadrul i se păru potrivit, apăsă pe butonul cu inscripția „turnează".

De cîteva luni, lucra la un film documentar asupra familiei de tigri și spera că într-un an și jumătate îl va termina.

Tocmai pusese înapoi, în buzunar, blocul-universal, cînd acesta lansă semnalul „sînteți chemat".

— Ascult — spuse Igor.

Purta blocul-universal după ultima modă, în buzunarul de la piept, în așa fel, încît microfonul să stea în afara hainei. Aceasta permitea efectuarea convorbirii, fără scoaterea blocului.

— Ce faci și unde te afli? — întrebă un glas vesel.

— O, cred că o să am mult de furcă — spuse Igor, scoțînd blocul neted, făcut dintr-o masă plastică elastică, și îndreptînd ecranul către sine.

Un păr roșcat, un nas pistruiat, o privire veselă...

Portretul pe care-l ținea în mîini deschise gura și spuse:

— În sfîrșit, m-ai scos din buzunar... Ei, hai, acum arată-te și tu. Nu te-am mai văzut de un veac...

Igor întoarse ochiul obiectivului către sine.

Leoșka, roșcovanul, strîmbă buzele.

— Un adevărat „om modern", cum se spunea în vechime. Nu-ți lipsește nici măcar nasturele „orbis", cu o stație de radioemisie în interior — zise Leoșka. Ca și cum nu ți-ar ajunge blocul-universal! Jucării... Oamenii serioși n-ar sta să se răsfețe cu asemenea fleacuri. Se pare că te afli în aer. Dar ce e dedesubt? Arată-mi. Ah, acestea sînt Colinele galbene! Ei, drace, chestia e interesantă. Dar unde e vestita familie de tigri? A, da, acum îi văd; într-adevăr, sînt splendizi! Zi așa... Te afli în elementul tău — în aer, în mijlocul naturii...

Era vizibil că Aleksei rîdea de prietenul său. Putea fi oare acesta un semn că îi pregătește o surpriză?

— Dar printre altele — reluă el — cînd zbori? Peste o oră? Unde? În Australia? Atunci, treci pe la mine... Eu mă aflu acum în Australia, la Platoburg. Asta, deocamdată, cum se spunea în vechime. De ce rîzi? Am citit într-o carte. Nu știi că istoria literaturii e cea de-a treia specialitate a mea? O pasiune din anii de școală... Pe curînd!

Aleksei dispăru și Igor își văzu propriul chip pe ecran, ca într-o oglindă. Fața-i era lungă, parcă trasă, cu o mină destul de tristă. Sau poate i se părea așa, față de figura lui Leoșka? Alături de el, cine nu pare trist?

— E timpul să plec la aeroport — își spuse, privindu-și propria figură.

Ah, iată de ce avea un aer atît de posomorît: se gîndea la zborul pe care avea să-l facă. Și doar, astăzi, zborul era interesant, poate și pentru faptul că, la capătul său, îl aștepta întîlnirea cu Aleksei.

Igor vîrî brusc blocul în buzunar. Supunîndu-se voinței sale, vibrotonul se îndreptă spre aeroport.

II.

Pe pista din masă plastică se afla, pregătită de plecare, uriașa navă transcontinentală de 500 de locuri. Corpul aparatului era avîntat înainte, iar în spate se răsfrîngeau brusc aripile ascuțite. Cu ajutorul escaladoarelor, pasagerii urcau în aparat prin trei trape.

Vibrotonul se lăsă prudent în jos, lîngă cea de-a patra trapă, de serviciu. Igor se ridică din fotoliu, apăsă pe butonul cu inscripția „Mulțumesc", iar fotoliul, cu aripile strînse, se îndreptă pe rotilele sale, ascultător ca un cățel, spre garaj. Frumos exemplar, ultimul model!

Punînd piciorul pe partea de jos a trapei, care îl duse imediat în cabina de comandă, Igor zîmbi fără voie. Tinerii piloți o numeau „trapa imperială". În trecut, cînd echipajul se compunea din cîțiva oameni, exista desigur un sens în amenajarea unei intrări separate. Dar acum?... Pe atunci, însă, chiar și cabina de comandă își îndreptățea numele...

Cît de mult viețuiesc în limbă cuvinte care și-au pierdut sensul inițial! După toate probabilitățile, Igor își va alege cea de-a treia profesie — lingvistica. În ultimul timp, arată un interes crescînd față de cuvinte... N-ar fi bine, oare, să se consulte asupra acestei probleme cu Aleksei?

Leoșka? El e un om cu șase specialități și e gata să-și mai însușească încă șase. Dac-ai avea de-a face cu altul, ai putea crede că le face pe toate cu superficialitate. Aleksei, însă, le profesează cu talent și în mod judicios. În această privință Igor e mai slab decît prietenul său. El are doar două profesii, dar în ceea ce o privește pe cea de-a doua — ea există numai pentru că prima, pasiunea cea adevărată, cere alături de ea o distracție. În general, se întîmplă așa. Dacă ești, să zicem, un pasionat al chimiei, lucrezi cu suflet, cu uitare de sine, iar acasă, pentru tine, cînți la vioară sau desenezi, îngrijești cactuși, colecționezi cărți rare sau te dedici fotografiei artistice, „omorîndu-ți" timpul sau „rarele ceasuri libere" — cum se spune prin vechile romane pe care le citează Aleksei. Da, desigur, cînd omul dormea nu 3 ore din 24, ca astăzi, ci opt ceasuri bune — e caraghios chiar să te gîndești la asta, acum, în secolul al XXI-lea! — și mai dedica primei și principalei pasiuni încă opt ore, realizînd, bineînțeles, mai puțin decît acum, în patru sau cinci, aceasta constituia o problemă.

Acum, însă, pasiunile oamenilor pentru activitatea din anumite domenii de cultură sau știință au încetat să mai fie „problemele lor personale"; ele au devenit cea de-a doua sau a treia specialitate. Iar unii, cum e de exemplu Aleksei, au chiar șase profesii, pe care le îndrăgesc. Și el are timp pentru toate, nu face nimic de mîntuială.

Dar, oare, nu filozofează prea mult, înainte de vreme? La urma urmei, o să se gîndească la toate acestea, stînd în așa-numita cabină de comandă.

Deschise ușița.

Un om îmbrăcat într-un combinezon albastru își făcea de lucru în cabină, instalînd o lădiță din masă plastică, cu colțuri rotunjite

— Salut pilotului — spuse acesta. Iată, am instalat un aparat nou, după indicațiile Controlului Securității Zborului sau ale Biroului Planificării. E o ceartă pe acolo...

— Și ce vor de la mine ?— întrebă Igor.

— Să nu dați nici o atenție lădiței. Nici eu nu știu ce conține. E sigilată. Am montat doar cablurile după o schemă, și atît. Drum bun! — și-i făcu un semn prietenos cu mîna.

Igor își ocupă locul. Instrucțiunile cereau ca, la decolare și la aterizare, pilotul să se afle neapărat în cabina de comandă. Pentru ce? Aceasta o știa doar Controlul Securității Zborului.

Aproape mecanic, observă cum se dădu semnalul de plecare, cum aparatul răspundea — luminile schimbîndu-se pe tablou și săgețile indicatoarelor ocupîndu-și locurile între linioarele îngrădite. Numai aparatul sigilat în cutia sa de masă plastică rămăsese nemișcat.

Motoarele intrară în funcțiune.

Clădirea aerogării, aflată în dreapta geamului, se clinti parcă din loc. Pomii de la marginea aeroportului se uniseră într-o singură panglică. Un rulaj scurt, foarte scurt, o țîșnitură teribilă și iată că orașul alb-auriu începu să se vadă jos, din ce în ce mai jos, printre coline. Apoi se văzu o parte a traseului și din nou orașul, atît de depărtat în zare încît de-abia i se mai distingeau contururile. Un cerc, și aparatul țîșni în sus, către soare, către stele, spintecînd un strat de nori, care de jos părea atît de îndepărtat.

Motoarele duduiau ușor și ritmic.

III.

Scoțîndu-și blocurile-universal, pasagerii citeau cărți, răsfoiau reviste, vizionau filme. Multe se schimbaseră în lume de cînd Biblioteca centrală, Difuzarea universală a presei și Filmul general organizau emisiuni pentru deservirea posesorilor de blocuri-universal individuale. Doar cu cinci ani în urmă, pe etajerele din avion se mai aflau cărți și reviste adevărate, o bibliotecă dispunînd de cîteva sute de volume. Acum fiecare poartă în propriul buzunar o bibliotecă cu zeci de milioane de volume, cu o secție de exemplare unicate și manuscrise rare. Orice carte poate fi citită prin blocul-universal, trimițîndu-se o comandă și așteptîndu-se doar trei minute. Tirajele revistelor, care nu demult mai atingeau cifre astronomice, scăzuseră vertiginos în ultimul timp și se punea în mod foarte acut problema dacă mai e necesară tipărirea și expedierea lor. Se considera că sînt trebuincioase doar cîteva exemplare pentru transmiterea automată a imaginilor, la cererea posesorilor de blocuri-universal. Și încă o serie pentru iubitorii tradiției, care preferau să țină revistele în mînă și să le răsfoiască cu propriile degete.

Despre teatru și cinematograf, ce să mai vorbim... O premieră e vizionată de milioane de oameni, indiferent de locul unde se află ei în acel moment. E caraghios să-ți amintești cum oamenii se adunau în săli speciale, pentru așa-numitele vizionări publice. Acum, fără a te scula din fotoliul avionului, ai posibilitatea să-ți împărtășești părerea tuturor celor care s-ar interesa de ea sau să asculți oricare altă părere. Și toate astea, fără a-ți deranja vecinul. Căci e de ajuns să apeși pe butonul cu inscripția „Vorbire mută" și glasul cîntărețului, a cărui imagine o vezi pe ecranul blocului-universal, îl vei auzi numai tu (înainte se utilizau pentru așa ceva căști voluminoase).

Dar tehnica se dezvoltă uimitor de repede. Ce va fi peste 10-20 de ani...

...Igor avea timp destul pentru a reflecta la ce poftea. Putea să se așeze în oricare fotoliu liber și să-și scoată, ca toți pasagerii, blocul-universal, pentru a viziona „Lacul lebedelor" sau ultima creație a unei noi stele a teatrului. Trebuia doar să afle în care din teatrele de pe glob se dădea spectacolul dorit. Se spunea că cele mai bune montări ar fi fost la New York, Cambridge, Tambov.

N-avea decît să dorească și putea apăsa pe butonul cu inscripția „Repetă", de pe blocul-universal, ca să asculte observațiile matinale, înregistrate pe o bandă fină. Putea să-și dicteze gîndurile, pentru ca mașina automată să le transcrie cu grijă; putea asculta orice conferință, chiar și una ținută cu o săptămînă sau un an în urmă, ori, mă rog, putea face o mie de lucruri.

Nu putea, însă, să se atingă de butoanele de la postul de comandă O, aceste butoane, ironizate în revistele umoristice, butoane ce-l înconjurau pe om din prima zi de viață și pînă la adînci bătrînețe! „Jos butoanele!"—e o mișcare justă, progresistă, și are, fără îndoială, viitor. Igor s-a putut convinge și astăzi cît de bine și de plăcut se poate zbura fără să te gîndești la nici un fel de butoane. Acum, însă, grozav ar dori să pună degetul pe claviatura de comandă și să simtă cum uriașa corabie aeriană se supune și celei mai ușoare atingeri a sa. Dar apăsarea butoanelor e permisă numai în timpul zborurilor de antrenament, care se organizează pentru ca piloții să nu uite cum se conduce un avion! Doar lui îi plăcuse să conducă. Aceasta îl și determinase, în fond, să-și aleagă profesia de pilot pe avioanele transcontinentale. Dar — de ce n-ar recunoaște cinstit ? — profesia aceasta i-a devenit plictisitoare. Nu-i mai dă plăcerea dinainte.

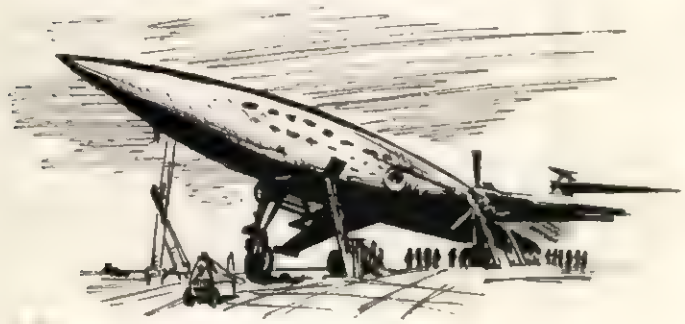

IV.

Igor se opri la intrarea unuia din saloane. Într-un colț ședea un bărbat înalt, care privea gînditor la blocul-universal, ținîndu-și ușor buzele. Discuta cu cineva sau, se prea poate, lucra. Aproape de ușă, citiva pasageri se antrenaseră într-o conversație. Discuția se învîrtea în jurul unor teme actuale: monumentul comsomoliștilor, pionieri în valorificarea bogățiilor Siberiei, încălzirea Kamciatkăi cu ajutorul căldurii Pămîntului etc. Cineva aminti, după cum era și de așteptat, despre mina-automat din Iakuția.

Aceasta făcu pe unul dintre vorbitori, un tînăr cu obrajii rumeni, să afirme că folosirea minereurilor naturale e un procedeu învechit. Că e timpul ca zăcămintele minerale să fie create pe cale artificială.

— Consideri că la suprafața planetei au avut loc prea puține schimbări — spuse zîmbind un pasager vîrstnic — ca să dorești să schimbi și adîncul Pămîntului?

— Și de ce nu? — se oțărî tînărul.

Interlocutorul nu-i răspunse imediat. Apoi, îi replică:

— Acum trei zile, discutam cu un....hm, cu un om tot... destul de tînăr (pasagerul aproape rîdea). El mi-a explicat că omul poate obține tot ce dorește, din ce dorește. De exemplu, dintr-o bucată de piatră obișnuită, poate scoate fier, aur, sau...salam. Pentru aceasta, e nevoie doar — așa a spus el: „doar" — să dezintegrezi atomii în părțile componente și să alcătuiești, din acestea, noi atomi.

(Continuare în numărul viitor)

ȘTIINȚA ÎNVINGE

Polul inaccesibilității își livrează secretele

O expediție sovietică, condusă de Arkadi Nikolaev, a stabilit o nouă bază de observații științifice în regiunea polului inaccesibilității relative a Antarcticei.

Expediția lui Nikolaev a străbătut peste 4.000 de kilometri la o altitudine ajungînd pînă la 4.000 de metri și, în drumul ei, a putut să măsoare pentru prima oară în Antarctica straturi de gheață groase de 3.770 metri.

Noua bază stabilită de savanții sovietici va servi ca releu pentru expedițiile și cercetările ce vor fi întreprinse anul acesta, cu scopul de a dezvălui secretele reliefului subglaciar, care par a fi extrem de interesante.

Covor rulant în loc de metrou

Mai mulți ingineri austrieci au pus la punct invenția unui covor rulant subteran, care ar putea să transporte 70.000 de persoane pe oră.

Invenția constă dintr-o bandă de 90 cm lățime, care se deplasează cu o viteză permanentă de 25 km pe oră.

Urcările și coborîrile în stații ar urma să fie mijlocite de benzi auxiliare,cu viteze gradat micșorate și mărite, care vor circula paralel cu banda principală.

Proiectul va fi experimentat la început pe o porțiune redusă, spre a se vedea cît este de accesibil călătorilor neobișnuiți cu un asemenea mijloc de transport.

Omul poate studia și alte galaxii

În Franța a apărut de curînd o carte semnată de cunoscutul astronom Gérard de Vaucouleurs, care demonstrează posibilitățile de azi de a studia galaxiile vecine, cu ajutorul noilor mijloace optice și radioelectrice.

Autorul arată, printre altele, că, dacă în urmă cu 30 de ani savanții astronomi nu cunoșteau alte galaxii decît pe a noastră, numită „Calea lactee", astăzi, datorită marilor progrese pe care le-a făcut știința, oamenii pot studia corpuri cerești situate la mai multe miliarde de ani-lumină.

Dacă ținem seama că un an-lumină corespunde cu aproximativ 10.000 miliarde de kilometri, putem vedea la ce distanțe colosale în spațiul cosmic poate pătrunde perceperea științifică a omului.

Un aparat care vede, înțelege, interpretează...

„Perceptron" se numește noul aparat pus recent la punct de specialiștii în cibernetică — un aparat care e capabil să percepă, să identifice și să înțeleagă tot ceea ce se petrece în jurul lui, fără nici un fel de intervenție a omului.

Aparatul este compus din trei elemente esențiale.

— Un sistem senzorial, care înlocuiește ochiul uman;

— Un sistem de asociație, care identifică și interpretează formele vizuale, emițînd semnale convenționale către dispozitivele de înregistrare

— O unitate de control, care permite să se observe funcționarea aparatului.

Bucureștii în secolul al XIX-lea. În stînga, pe planul doi, hanul lui Manuc. (Machetă aflată la Muzeul de istorie al Bucureștiului).

BUCUREȘTIUL ALTUI VEAC

Acum un veac și jumătate Bucureștiul n-avea aerul unei capitale. Casele de piatră erau puține la număr. De la un capăt la altul, orașul, cu ulițele sale întortocheate și cu clădirile afumate de vreme, era clădit din lemn sau paiantă și incendiile îl mistuiau periodic.

De-abia după venirea lui Caragea Vodă, o dată cu petrecerile ce au urmat ciumei din 1812-1813 și cu îmbogățirea slujitorilor domnitorului, orașul a început, după expresia unui memorialist, „să prindă cheag", să iasă din primitivitatea orientală a începuturilor sale.

Și în vreme ce zaiafeturile nu mai conteneau în protipendadă, jafurile domnești se petreceau nestingherite. „Mergea vorba în țară că: „Belu belește, /Golescu golește, /Manu jupuiește" (I. Ghica).

Acești trei dregători, prieteni apropiați ai lui Vodă Caragea, au făcut averi nemăsurate și probabil că lor li se adresează expresia ce începe să circule după 1820: „A scoate bani și din piatră seacă". După cum povestește Ghica, „venit domn de puțini ani, Caragea căuta să adune bogății cu care să poată trăi măreț în străinătate", firește după mazilire. De aceea „Cînd i se părea că punga nu i se umplea destul de repede, avea și alte coarde la arc. Scotea pe aga în tîrg cu cîntarul și cu falanga; acesta prindea cu ocaua mică pe vreun brutar, pe vreun cîrciumar, pe vreun măcelar, fi trîntea cîte o sută de nuiele la tălpi sau îl ținuia de ureche în mijlocul pieței. Vodă era sigur că isnaful*) avea să alerge de la unul la altul, ca să facă curamă**), iar pedeapsa înceta îndată ce starostele venea la curte cu un porcoi de mahmudele".

O lume de îmbogățiți se ivește și prosperă, întemeindu-și huzurul pe mizeria și suferința marii majorități a populației alcătuite din meșteșugari, slujbași, mici breslași, dascăli și lucrători de prin atelierele de tăbăcărie, sticlărie, tipografii și abatoare.

Pe la 1840 Bucureștiul, așa cum ni-l înfățișează în tablouri și gravuri de-ale lor, în schițe și crochiuri, Raffet, Doussault, Lancelot ori Negulici, era un oraș plin de contraste. Patina timpului o aflai la acele monumente care datau din veacurile trecute. Turnul Colței sau biserica Mitropoliei erau din acestea. Alături de ele, hanul lui Manuc sau cel din Gabroveni își trădau vîrsta, afumate de focuri vechi și mirosind urît a mucegai și aer stătut. Aveau aripi cu un cat, pridvoare cu geamlîcuri și curți interioare pietruite, dar mereu pătate de lături. În vreme ce pe Podul Mogoșoaiei palatele se ridicau semețe, luminate „à giorno", în mahalaua Tabacilor sau pe cîmpia Filaretului oamenii locuiau în bojdeuci de chirpici priponite într-o coastă și luminate de opaițe. În zilele ploioase de primăvară sau toamnă glodul era pînă la genunchi și sacagiii nu răzbeau prea departe de inima orașului.

Cu toate acestea Bucureștiul nu era o așezare covîrșită de monotonie și nici într-atît de înapoiată ca tîrgurile levantine. Avea pitorescul său și, într-un fel, modernismul său, mai cu seamă în centru. Cît despre pitorescul așezărilor mărginașe, ne vorbesc îndeajuns vestitele mustării din dealul Filaretului, cu tarabele ivite toamna la tot pasul sub umbrare mari de rogojini, unde trecătorii, abătuți din întîmplare ori cu pricină, sorbeau din căni mustul dulceag, întrecîndu-se în gustări cu mititei ardeiați și pastramă pudrată cu boia. Se adunau cheflii la circiumile lui Tasache ori la Bădoiu, îndopîndu-se cu fripturi și băutură, îndemnînd lăutarii și cîntînd fiecare după îndemnul inimii: „Lume-n culme,/ Veac șoldiu,/ Nu mi-e-n vrere,/ Să te știu".

Dar mai erau și dintre aceia — și nu era mic numărul lor — ce veneau mai mult să privească, fiindcă n-aveau lețcaie în buzunar și singura lor avuție era speranța. Stăteau înnegurați la mese și cîte unul fredona în surdină: „Frunză verde usturoi /Legea mă-tii de ciocoi /De te-aș prinde la zăvoi /Să-ți dau măciuci să te-nmoi".

Cînd pașoptiștii cheamă poporul la revoluție, tabacii, mărginașii și tinerimea patriotică se ridică gloată și, pe Cîmpia Libertății, aplaudă, la 15 iunie 1848, proclamația lui Bălcescu, citită și îndulcită de Eliade. Erau acolo negustori, meseriași, muncitori din ateliere, dascăli și „desculți" din Delea Veche și din Obor. Vestea cea bună de la Islaz luminase sufletele și îmbărbătase conștiințele. Oamenii nădăjduiau ca revoluția să transforme cu adevărat Țara Românească. Republica avea să dizolve privilegiile feudale, să desființeze robia și să-i împroprietărească pe clăcași. Cei adunați pe Cîmpia Libertății doreau cu toții același lucru, versurile lui Ion Catina erau pe toate buzele: „Dreptul lor e și al nostru /Cîmpul lor e-n al vostru/ Și-adunarea cea obștească/ Fiind casa românească/ Este casa tuturor".

Așa visau pe atunci căuzașii, avîntați în lupte din care, pentru moment, aveau să iasă, cu tot eroismul lor, învinși.

În vremea aceasta orașul oferea contraste uimitoare și vizitatorii străini nu întîrzie să consemneze această stare de fapt.

Un diplomat francez, Bois le Compte, vizitînd în toamna anului 1834 Bucureștiul, scrie următoarele: „Bucureștii, pustiiți de războaie, de tulburări civile și de focuri, se restabilesc repede. Amestec de frumoase palate și de sărace colibe, cînd sub înfățișarea unui sat mare, cînd a unei cetăți risipitoare... Ca stare de spirit nu s-ar putea spune că un adevărat spirit public există în capitala Munteniei. E un amestec de principii, de idei și de moravuri opuse. E o nesiguranță generală asupra drepturilor, îndatoririlor și datoriilor, un amestec de independență și slugărnicie, de liberalism și de privilegii boierești". Profesorul german Friedrich S. Christmas remarcă și el, în aceeași ordine de idei: „În București se văd cele mai păcătoase colibe, lîngă palate somptuoase. Cea mai amară sărăcie se arată — lîngă luxul cel mai triumfător: civilizația și barbaria par că se ating în acest oraș".

René de St. Pigéory, arhitect-șef al Parisului, vizitează orașul în 1854, ca invitat al banului Ralet, și, întrebat ce impresie i-a făcut Capitala, răspunde cu duh: „La dumneavoastră oamenii dospesc iarna noroiul pe care, resemnați, se pregătesc să-l înghită în trombe de pulbere, vara". Și, în încheiere, mărturisește că maidanele văzute dincolo de Podul Beilicului și pe drumul — numit mai tîrziu — al Snagovului, i s-au părut „durate pentru eternitate" așa de întinse și imunde se înfățișaseră ochilor săi. Cine să știe pe atunci că pe aceste maidane, „durate pentru eternitate", se vor clădi într-o bună zi cvartale de blocuri pentru muncitori și parcuri umbroase, cum nici nu visa arhitectul șef al Parisului, domnul de St. Pigéory!

Richard Kunisch, inginer chemat la Constantinopol pentru organizarea unei pulberării, culege, cu prilejul călătoriei de la Viena prin principate, impresii pe care le publică în 1861. Iată-l ajuns în București. „Înlăuntru, orașul face impresia unei grămezi de sate, cu ziduri fără acoperiș și murdărie orientală. Pe străzi se bălăcesc porci și trec cirezi de vite. Femeile stau chircite la porți, ceasuri în șir Însă alături afli o capitală foarte rafinată (überfeinerte Hauptstadt), în care arnăuții scînteiază din aurării la coada calelor, palatele își întind fațadele, magazinele expun produse la modă, scumpe și de gust Totuși Bucureștii n-au o stradă pe care să poți trece după ploaie, fără pericol, în trăsură ori pe jos, cu toate că orașul are operă italiană, teatru francez și românesc" Iar mai departe, povestește cum, dincolo de oraș, spre Tîrgoviște, a văzut oameni hrănindu-se doar cu zeamă de urzici și lincezind în bordeie. La conacul lui Alecu Ghica, o „persoană distinsă și îndatoritoare", a băut șampanie în cupe de platină și, într-o atmosferă de week-end, a citit ultimele gazete franțuzești. O doamnă cîntînd cu temperament „Roberta, o tu che adoro" l-a surprins plăcut pe călătorul uluit de marile contraste de aci.

Voi încheia aceste însemnări despre Bucureștiul altui veac, citind reflecțiile filozofului și publicistului Xavier Marmier, oaspete al orașului în două rînduri — la 1846 și, apoi, în 1855: „Nefericirile omului de rînd din Muntenia și Moldova, fie el țăran ori meseriaș, sînt rezultatul neîncetatei situații rele sub care s-a încovoiat: calitățile lui sînt însă inerente naturii lui și nu încape nici o îndoială că, într-o zi, cine știe cînd, cu bogățiile pămîntului, cu seva ce mai dăinuiește în sînul poporului, cu mai bune așezăminte, acest om de rînd se va ridica puternic din deplorabila lui înjosire".

Xavier Marmier a avut dreptate. „Omul de rînd" s-a ridicat puternic, s-a scuturat din lanțurile înjosirii și asupririi și a dat alt curs istoriei și altă față Bucureștiului, Capitala mîndră și frumoasă de astăzi a unui stat liber, așa cum l-au visat cei mai buni fii ai săi, în ceasurile lor de luptă și de speranță.

H. ZALIS

*) Isnaf: șeful breslei.
**) Curamă: colectă.

SCRIITORI și CĂRȚI

ISTORIA CELOR TREI INTERNAȚIONALE")

Ceea ce întreprinde W. Z. Foster, președinte de onoare al Comitetului Național al Partidului Comunist din S.U.A., în lucrarea sa *Istoria celor trei internaționale* este cronica apariției proletariatului în arena luptelor politice, a etapelor organizării și transformării acestuia dintr-o clasă în sine, într-o clasă pentru sine, a luptei proletariatului sub conducerea partidelor revoluționare.

După ce, în primele capitole, autorul trece în revistă diferitele tendințe și orientări ce anticipau apariția „Ligii comuniștilor" și publicarea *Manifestului Partidului Comunist* elaborat de Marx și Engels, mai pe urmă el zăbovește asupra istoriei Internaționalei I. Foster acordă o atenție deosebită luptelor intransigente duse de fondatorii socialismului științific împotriva oportuniștilor și a celorlalți dușmani ai mișcării revoluționare a proletariatului.

După ce subliniază meritele Internaționalei I, Foster caracterizează particularitățile celei de-a II-a Internaționale. Autorul observă judicios, că dezvoltarea mișcării proletare a produs, totodată, și o infiltrare mai intensă a oportunismului în rîndurile ei. Lui Lenin i-a revenit meritul de a fi luat atitudine hotărîtă, intransigentă, față de manifestările împăciuitorismului și ale social-democrației de dreapta, de a fi îmbogățit creator tactica și teoria partidelor comuniste din lumea întreagă. Trădarea liderilor social-democrației și trecerea lor de partea intereselor burgheziei imperialiste a provocat falimentul Internaționalei a II-a

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a creat — arată William Z. Foster — un alt climat politic și economic pentru lupta plină de avînt a maselor. În aceste împrejurări, din inițiativa și sub conducerea lui Lenin se constituie, în 1919, Internaționala comunistă, care a ființat pînă în 1943, cînd s-a dizolvat, spre a înlesni continuarea luptei în noi forme. Foster acordă un larg spațiu relevării contribuțiilor Internaționalei a III-a la lupta împotriva fascismului în Spania și în Franța, la organizarea Frontului Național antiimperialist în China etc., precum și la zdrobirea hitlerismului. Respingînd și condamnînd revizionismul, partidele comuniste și muncitorești continuă astăzi, în spiritul tradițiilor revoluționare și al solidarității active, lupta pentru triumful ideilor marxist-leniniste.

Bogată în documente și date istoriografice foarte variate, *Istoria celor trei internaționale* trezește interesul viu al cititorilor și le îmbogățește temeinic cunoștințele despre dezvoltarea mișcării muncitorești internaționale

Radu ZAMFIR

*) W. Z. Foster—Editura Politică — 1958

O PICĂTURĂ de CERNEALĂ

...Cu mii de cai putere

de Petru VINTILĂ

În urmă cu vreo unsprezece-doisprezece ani, cînd am călătorit pentru prima oară pe meleagurile Bărăganului și cînd am văzut gorganele stranii, ridicate din loc în loc, sau un cîrd de dropii undeva, pe lîngă Dragoș Vodă, am refăcut ușor, doar cu două elemente, imaginea Bărăganului vechi al lui Odobescu. Am văzut atunci și cîteva tractoare, cîteva Hanomag-uri hîrbuite și cîteva I.A.R.-22. Erau însă atît de puține, față de uriașa întindere a Bărăganului, încît un răuvoitor sau un dușman putea spune (cu aparența adevărului) că o primăvară nu se face cu o singură floare.

Au trecut primăverile, una după alta, nu multe, și, din an în an, florile acelea, firave la început, au umplut nesfîrșitul Bărăganului Dacă mergi noaptea cu trenul spre Buzău ori spre Slobozia, spre Ciulnița ori spre Călărași și dacă stai la geam, ai să vezi, în dese răstimpuri, zeci și sute de lumini, sute și mii de lumini care înaintează în lungul și-n latul stepei—și o să ai imaginea unor uluitoare și calme constelații terestre. Sînt farurile brigăzilor de tractoare a căror putere se măsoară cu miile de cai putere. Privindu-le, îți dai ușor seama că Bărăganul a lăsat trecutului plugul de lemn, urcîndu-se la volanul celor mai moderne mașini agricole.

Dar dacă ai norocul pe care l-am avut eu, să vizitezi Stațiunea de Mașini și Tractoare din Hagieni, și dacă îți exprimi dorința să mergi la una din brigăzi, vei ajunge seara la vagonul-dormitor, unde nu vei întîlni nimic arhaizant. Nici măcăligă s-o tai cu ața, nici fluier de soc lîngă palele focului, nici nechezat de cai legați de loitra vreunei căruțe vechi. Bivuacul brigăzii la care ai mas, oaspete neprevenit, seamănă cu un atelier mecanic, cu o stație de carburanți, iar traiul tractoriștilor, cu cel al unor militari sau al unor prospectori geologi. Mîncarea tractoriștilor stă în marmită, vagonul are paturi suprapuse și, seara, șeful brigăzii, ca un ofițer de stat major, comunică stațiunii, printr-un aparat de radioemisie, cîte hectare a arat și semănat, de ce piese are nevoie urgentă pînă dimineața și de cît combustibil.

.. Cînd mergeți cu trenul spre Constanța ori spre Rîmnicu Sărat, ori spre Brăila, ori spre Călărași și vedeți noaptea, alunecînd grav, niște lumini puternice, să știți că acolo sînt brigăzile de tractoare, să știți că în ceasul acela șeful brigăzilor poate că raportează stațiunilor cîți hectari au făcut peste zi și cum stau în lupta pentru recolte îmbelșugate. Să știți că liniștitul, pustiul și străvechiul Bărăgan al lui Odobescu nu mai e nici apatic, nici pustiu: a intrat în era socialismului.

NICOLAE TĂUTU: CÎND AU PLECAT COCORII

Remarcîndu-se și ca dramaturg, Nicolae Tăutu rămîne, totuși, credincios mai ales muzei în numele căreia a recoltat primele aplauze muzei poeziei. Iar noul său volum de versuri, intitulat *Cînd au plecat cocorii* (Ed. Tineretului) îndreptățește repetarea aplauzelor în speciul prin bogatele și adesea izbutitele consemnări lirice. În peste o sută de piese evocînd momente din războiul antifascist și aspecte din primii ani ai construcției socialismului la noi, autorul dă glas unor preocupări, idei și sentimente majore, precum respectul și dragostea față de modestul erou al poporului, față de ostașii sovietici eliberatori, compasiunea pentru oamenii simpli, umiliți și loviți de bestia hitleristă, sau ura legitimă împotriva asasinilor hitleriști ori sentimentul deplin al ieșirii la lumină, într-un ev nou, socialist, chemînd la vigilență față de uneltitorii unui alt război.

În noul său volum de versuri, Nicolae Tăutu își dezvăluie clar izvorul artei sale, care constă, pe de o parte, în orientarea atentiței aproape exclusiv asupra lumii din afară, de unde-i mereu solicitată de multitudinea faptelor diurne, iar pe de altă parte, în exprimarea unei game variate de sentimente, mergînd de la emoția delicată a dulcii, pînă la causticitatea ironiei. Aceste note dau culoare personală mesajului socialist al poetului.

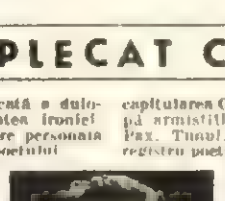

Iată, bunăoară, acest catren: „Au mai tăsat o casă, o bandă de cartușe, /O zvastică lovită și-un samovar furat... /Apoi urcară huri prin zarea de cenușă. . Da, răsufla pămîntul adînc și ușurat". Catrenul acesta e caracteristic pentru timbrul liric al poetului, care preferă emoțiile ținute, grijuliu dramuite, refuzînd atît explozițiile spectaculoase și declamatorii, cît și efuziunile sentimentaliste. Idei și sentimente din cele mai adînci sînt exprimate în note grave, ușor bemolizate în această tonalitate sînt scrise piese întregi din cele mai izbutite (Cînd au plecat cocorii, Lumea pe front, Ostașului din Octombrie, Mulțumire, Recunoștință s.a.). În altele, întîmpinăm o impresionantă asociație între gravitate și umor: sînt piese, îndeosebi catrene, care evocă acele prime zile de neașteptată și incredibilă liniște, după capitularea Germaniei hitleriste (După armistițiu, Trifoiul, Cazemata, Pax, Tunul, Ghereta etc.). Cu un registru poetic parcă intenționat fără mare amplitudine, aceste piese miniaturale surprind plăcut prin arta contrastelor emoționale, care luminează instantaneu idei de bază. Iată un exemplu: „De mult e sentința fugarită. /„Capul de mort" a dispărut sub val / Dar oamenii gheretă părăsită, O culeg și o duc pe trotuar" (Ghereta). Și altul: „Superbă ironie să vezi scîlpiod amar, La fel de sfidătoare, rigidă și semeață. / Acolo unde-o prinse un harnic gospodar, / Ciempuș bătut în cuie la noua-i colțineață" (Crucea de fier).

Deși unele bucăți din volum au sînt pînă la capăt elaborate, prezentîndu-se ca semifinite, deși altele izbesc neplăcut prin regretabile neglijențe — efect al grabei — volumul înscrie un succes al autorului și al noii noastre poezii, prin compuneri vrednice de antologie.

Pompiliu CARAIOAN

ACTUALITĂȚI LITERARE

● *SĂRBĂTORIREA ANIVERSĂRII A 15 ANI DE LA ELIBERAREA PATRIEI NOASTRE* va fi marcată de apariția a numeroase noi lucrări literare. Astfel, Lucia Demetrius a terminat piesa *Vlaicu și fiii săi* și lucrează la romanul ciclic *Satul uitat*, al cărui prim volum va vedea lumina tiparului în preajma zilei de 23 August. *Satul uitat* va fi primul roman al unui scriitor romîn, în care vor fi îmbrățișate aspecte ale problemei socializării agriculturii în satele secuiești.

Pe aceeași temă, avînd însă drept cîmp al acțiunii pînzurile moldovene, Eusebiu Camilar scrie romanul *Vîntul de miazăzi*

Dumitru Corbea, urmînd filonul cu multe rezonanțe autobiografice din *Cum am învățat carte*, definitivează romanul *Bădia*.

Povestirea de largă respirație epică a lui Dumitru Mircea *Pămînturile* (publicată în „Tribuna") va da titlul unui volum de nuvele având ca tematică lupta țăranimii muncitoare pentru înproprietărire, din anii 1944-1945.

● *CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A 250 ANI* de la moartea spătarului Nicolae Milescu, E.S.P.L.A. a tipărit două din cele mai importante lucrări ale cărturarului moldovean: *Jurnalul de călătorie în China* și *Descrierea Chinei*, amîndouă sub îngrijirea lui Corneliu Bărbulescu. Dacă *Jurnalul* apare într-o a doua ediție, revăzută, *Descrierea Chinei* e tipărită pentru întîia oară în versiune completă românească. Scrise cu prilejul unei lungi călătorii diplomatice în China, întreprinse din însărcinarea țarului Petru I, aceste opere ale învățatului spătar cuprind valoroase relatări despre China secolului al XVII-lea, ca și despre părțile răsăritene ale imperiului rusesc. Ambele volume au bogate și competente note explicative, indicații bibliografice, precum și ilustrații și hărți

Născuți în FURTUNĂ

Olesia (Olga Bgan) și Raimond (A. Ivanov) lipind, în tăcerea nopții, afișe revoluționare pe zidurile orașului.

Într-o convorbire pe care a avut-o, la 25 septembrie 1936, cu un redactor de la „Komsomolskaia Pravda", Nikolai Ostrovski mărturisea că în romanul „Născuți în furtună", la care tocmai scria, voia să celebreze *„umanismul proletar sau, mai bine-zis, ceea ce în chip obișnuit numim noblețe sufletească, în cel mai frumos sens al acestei expresii"*. Exact trei luni mai tîrziu, apărea în librării prima parte a cărții. Și în aceeași zi, parcă printr-un tragic joc al destinului, Ostrovski era condus cu durere pe ultimul său drum, de către cei care găsiseră în viața luptătorului comunist exemplul acelui umanism proletar, al acelei noblețe sufletești pe care o transmit și eroii săi din „Așa s-a călit oțelul", și cei din „Născuți în furtună". Acest al doilea roman al lui Ostrovski a rămas neterminat. Dar tinerii săi eroi, născuți în furtuna revoluției socialiste — Raimond, Olesia, Andrii — nu sînt mai puțin vii. Îi regăsim astăzi pe ecran, așa cum nu demult l-am întîlnit și pe Pavka Korceaghin, în filmul realizat de regizorii I. Bazelean și A. Voiteţki în studioul „A. Dovjenko" din Kiev.

A face film după un roman al lui Ostrovski implică pentru cineast copleșitoarea misiune de a se ridica la înălțimea sursei inspiratoare și a forței ideilor pe care le emană. Cei doi tineri regizori ai filmului „Pavel Korceaghin" au găsit o fericită rezolvare cinematografică, conturînd portretul moral al lui Pavka printr-o singură — dar intensă dramatică — faptă: construcția liniei ferate. Creatorii transpunerii cinematografice a romanului „Născuți în furtună" au mers mult mai mult pe țesătura epică a cărții, au urmărit episoadele cele mai importante și pe mulți dintre eroii săi și, poate de aceea, filmul degajă uneori impresia de aglomerare faptică.

Acțiunea se petrece într-un orășel industrial din Ucraina de vest, în timpul primului război mondial, prin 1918. Panii polonezi sînt acei care, la ordinele imperialismului occidental, vor trebui să creeze statul burghez reacționar polonez, menit să oprească valul revoluționar pornit din Rusia. Altfel bolșevismul „va contamina întreaga Europă!" În această desperată luptă a reacțiunii, e bună pînă și alianța cu inamicii germani, care ocupau încă Polonia. Dar proletariatul revoluționar din oraș se ridică puternic, hotărît. În iureșul furtunei revoluționare se formează și se călesc caracterele tinerilor noștri eroi.

Se face puternic simțită intenția regizorilor de a insufla filmului acel vibrant romantism revoluționar caracteristic lui Ostrovski și de a-l îmbina organic cu asprimea luptei, cu bărbăția severă și vitejia eroilor săi. Sînt scene admirabile, în care converg și se împletesc reușita intenției regizorale cu cea a jocului actoricesc și cu cea a operatorului de luat vederi.

... E noapte. Străzile orașului sînt înecate în tăcere. Doar pașii patrulelor inamice se mai aud, sacadat, înfricoșător. Doi tineri — o fată și un băiat — se strecoară pe străduțele întunecate: sînt Olesia și Raimond — fiii unor muncitori revoluționari. Cînd zgomotul pașilor patrulei se îndepărtează, ei lipesc fulgerător pe zid un manifest. Apoi, încă unul și încă unul. Un ofițer neamț o zărește, la lumina lanternei, pe Olesia, pitită într-un gang. Dă să o cuprindă în brațe. Într-o frîntură de secundă, Raimond îi aruncă ofițerului un pumn de tutun în ochi și fuge, apoi, cu Olesia. Scena are încordare dramatică, gravitate, dar și poezie romantică.

... Andrii Ptaha e un flăcău vesel și bun la suflet — deși puțin cam nepăsător uneori, alteori chiar arțăgos și prea independent — căruia îi place să cînte din armonică și să bea poate un păhărel. O iubește pe Olesia și s-ar părea că rivalitatea dintre el și Raimond îl va îndepărta de organizația comsomolistă pe care o întemeiază în orășel Raimond. Și totuși... Atunci cînd este ucis vecinul său, lăcătușul Glușko, Andrii va răspunde, în felul lui impulsiv și anarhic, dar cu un eroism în care deslușești și caracterul său tare, și ura nelimpăcată împotriva capitaliștilor. El se va baricada în încăperea cazanelor, unde se află sirena fabricii, și o va face să urle continuu, amenințător, luptînd apoi singur și împotriva gloanțelor, și împotriva focului pus pentru a-l sili să se predea. Scena aceasta, intensă, cutremurătoare, este una din cele mai puternice ale filmului. Iar Andrii dovedește aici acea forță de neînfrînt pe care o au numai firile animate de idealuri înalte, dovedește acea noblețe sufletească de care vorbea Ostrovski.

Nu-i lipsesc filmului nici scenele de luptă pe baricade — surprinse de operator în freamătul lor plin de încordare — nici momentele lirice ale iubirii lui Raimond și Olesia, nici acelea amintind — oarecum — umorul bunei literaturi de aventuri pentru tineret: scenele petrecute în pavilionul de vînătoare al moșierului Moghelniţki (cînd tinerii ce păzesc pe cele două contese luate drept ostateci adorm, lăsînd-o astfel să fugă pe una dintre ele) sînt dramatice, dar nu lipsite de o duioasă persiflare a lipsei de experiență revoluționară a tinerilor.

Pe aceeași linie se înscrie și finalul, pe care realizatorii filmului și-au permis să-l interpreteze într-un mod personal și să-l completeze conform viziunii lor proprii, respectînd totuși spiritul cărții lui Ostrovski: tinerii izbutesc să fugă din pavilionul înconjurat de soldații panilor și să ajungă în mijlocul muncitorilor revoluționari.

Luminos, optimist, finalul transmite ceva din forța de neînfrînt a tineretului sovietic „născut în furtună".

Reîntîlnim în film un actor cunoscut și îndrăgit de publicul nostru: Serghei Gurzo (în rolul lui Andrii). Îl revedem și pe Oleg Jakov (Sigismund, conducătorul grupului de muncitori revoluționari). Și facem cunoștință cu doi tineri actori talentați: Olga Bgan (Olesia) și A. Ivanov (Raimond).

S.F.D.

Olga Bgan, în rolul Olesiei.

Serghei Gurzo, în rolul lui Andrii Ptaha.

Oare rivalitatea dintre Raimond și Andrii, care o iubesc amîndoi pe Olesia, se va resimți în activitatea lor revoluționară comună?

Muncitorii revoluționari din oraș luptă vitejește pe baricade (scenă din filmul „Născuți în furtună").

Un teatru de „drumeți veseli"

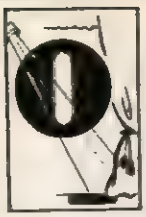

O încărcătură de... muzică ușoară" coboară din macheta unui autobus și, pe scena Teatrului de Operetă, poposesc niște drumeți veseli. Numai că, în locul celor „25 de puncte", răsună în sală doar aplauzele. Și asta pentru că oaspeții, care nu sînt alții decît actorii unui teatru în permanentă drumeție, Ansamblul de estradă al regiunii București, au venit să prezinte un nou spectacol: „Primul concert-spectacol". (Și aci o paranteză: teatrul ar putea invita spectatorii și la sediul său din Capitală. Numai că... nu prea are unde, sala care-i ține acum loc de reședință fiind total neîncăpătoare).

Tabloul sugestiv cu care începe recenta premieră evocă spectatorului însăși geneza acestui original teatru de estradă. Un singur element, și epitetul „original" se motivează: în primăvara anului 1952, Teatrul de Estradă al regiunii București și-a început prima stagiune prin... a se sui într-o „Skodă" încăpătoare, avînd ca destinație satele și orașele din jurul Capitalei. Aici stă diferența dintre acest teatru bucureștean și celelalte — pe cînd alte ansambluri teatrale pleacă din cînd în cînd în turneu, Teatrul de Estradă al regiunii București vine, din cînd în cînd, în Capitală.

Primit cu pîinea și sarea aplauzelor, teatrul a devenit, în scurt timp, la Bolintin, la Afumați sau la Turnu Măgurele, „teatrul nostru". Denumire acordată spontan acestui teatru al tuturor, pentru că în fiecare zi poposește pe scena altei case de cultură, a altui club sau cămin cultural, îmbogățindu-și momentele muzicale și satirice din sat în sat, din oraș în oraș, cu fapte anume aflate în aceste localități.

Și din aproape 150 de spectacole cîte a prezentat acest teatru numai în cel de-al doilea semestru al anului trecut, de pildă, e lesne de dedus că momentele cu inspirație locală n-au lipsit.

Cîntecele, cupletele satirice sau scenetele celor 10 premiere, cîte a dat pînă acum teatrul (fără a mai pomeni seria spectacolelor ocazionale, printre care e demn de menționat spectacolul închinat Unirii, în regia lui I. Babeș), au căutat să fie mereu în actualitate. Alături de scene și motive satirice din viața actuală a satului, spectacolele prezintă și noutăți din viața Capitalei și a orașelor vizitate, devenind astfel un veritabil jurnal de bord, prin cîntec și dans, al evenimentelor actualității.

Un palmares cu... medalie de bronz

Ca de obicei, un spectacol nou aduce, după premieră, inevitabila lui trecere prin gradele de comparație:

– E mai bun ca celelalte... mai slab... foarte bun...

Cum Teatrul de Estradă al regiunii București a fost prima instituție de acest fel din țară, menită să joace un rol deosebit în educarea artistică și politică a țărănimii muncitoare din regiunea noastră, exigența în aprecierea calității este cu atît mai sporită.

În primele spectacole, printre care „Cîntecul nostru", „Tinere, e vremea ta" sau „Dați-i zor", s-a resimțit lipsa experienței a începutului de drum. Gustul și preferințele spectatorilor au început apoi să fie treptat cunoscute. Au urmat premierele de succes: „Cîntecul Bărăganului", „Întîlniri la estradă" sau „O surpriză la estradă".

Să ne oprim puțin la ultimele două, mai bine cunoscute în urma celor două turnee prin țară. Ceea ce le deosebește net față de înaintașe este tendința unei desfășurări unitare, fără treceri bruște de la un număr la altul, cu alte cuvinte, tendința introducerii unui comperaj superior.

Comentariile satirice ale binecunoscutului Păcală, prezentatorul „Surprizei la estradă", sînt primite cu aprobare și hohote de rîs și cînd e vorba de superstiții (sceneta „S-a vărsat cafeaua"), și de „Povestea unui tractor" lăsat în părăsire sau de proasta întreținere a unor cămine culturale.

Concesiile făcute comicului ieftin — concesii existente într-o măsură mai mică sau mai substanțială în mai toate spectacolele de acest gen — se văd și aci. Așa, de pildă, un personaj îndoit de șale înseamnă că... se îndoiește de spusele interlocutorului; la concluzia inedită că „Teatrul nu-i colivă" s-a ajuns din pricină că... sînt prea mulți amatori de bilete gratuite. Rimele îndoielnice și, pe alocuri, stridențele de ritm devin supărătoare. Nu se poate spune însă același lucru despre sceneta „Noul socotitor" sau despre cupletul „Vînzătorul de baloane", care au intrat imediat și în repertoriul echipelor artistice de amatori, fenomen devenit acum din cele mai frecvente.

Celălalt spectacol, „Întîlniri la estradă", pornind de la satirizarea întîlnirilor neplăcute (cu birocrații, ședințomanii sau cu tractoristul care-și plimbă mîndra cu tractorul prin sat) și ajungînd pînă la întîlnirile plăcute („Întîlnire la sfatul popular" sau „Întîlnire la Hanul Ancuței"), suferă de aceeași diferență calitativă între părțile care îl compun. Spectacolul mai păcătuiește și din punctul de vedere al actualității, a cărei ștafetă trebuie să fie toate spectacolele acestui gen de teatru. Cu toate că „numerele" din program nu sînt toate definitive, tocmai pentru a ușura introducerea unor momente din ce în ce mai apropiate de preocupările oamenilor, autorii textelor acordă destul de puțină atenție acestei libertăți atît de importante.

Să facem cunoștință cu cîțiva drumeți

Ansamblul Teatrului de Estradă al regiunii București (format din mai bine de 60 actori) aparține aproape exclusiv tineretului. Un tineret cu o istorie multiplă și pasionantă. Din ateliere, din birouri și, mai ales, de pe scenele căminelor culturale, indiferent de unde au venit, pe toți îi ține strîns legați aceeași dorință: de a afla cît mai repede „secretele" artei pe care o promovează. Și, cum se întîmplă deseori, încă n-au reușit cu toții.

Cei veniți mai de mult în teatru dovedesc însă că „secretele" se descoperă lesne, cînd nu pregetă să muncească temeinic. Iată-l pe Fănică Băcanu, de exemplu, care într-o bună zi și-a părăsit năvodul pe malul Ialomiței natale și a devenit interpretul nr. 1 de cîntece populare al ansamblului. Studiile la Institutul de folclor și continua lui preocupare de a-și perfecționa „stilul" i-au atras popularitatea peste tot. Mereu mai dornică de a se desăvîrși, Stela Rîureanu, colega lui într-una muzică ușoară, cere mereu sfaturi, de preferință Dorinei Drăghici, care-i vizitează destul de des. Și alte nume tinere, ca cel al Mioarei Babeș, Cocăi Gheorghiu, Lucicăi Zorini sau al lui Andrei Armancu, pot figura printre cei care au început să-și cîștige experiență și... talent.

Cele 12 perechi de dansatori bat recordul în tinerețe și, mai ales, în calitatea execuției: Medi Frînculescu, Elena Baciu, Toni Lungeanu sau Floricica Iordăchescu sînt cîteva... excepții.

Satira o întruchipează, cu cel mai mult succes, Gh. Papanicola, care, cu veșnicu-i zîmbet în colțul gurii, anunță soarta celor care joacă la „loto-cîntar", a chiulangiilor sau a birocraților.

La urmă, și nu în ordinea vîrstei, cum s-ar putea crede, i-am lăsat pe cei pentru care prezentările sînt de prisos. E vorba de dirijorul și compozitorul celor mai multe din cîntecele executate de ansamblu, Emanoil Ionescu, de Nicu Stoenescu și Petre Gusti. Cine nu le fredonează acum, la Bolintin sau la Turnu Măgurele, melodiile? De multe ori, întîlnim aci și alte vechi cunoștințe: pe Floria Capsali sau pe Oleg Danovschi (în calitate de maeștri de balet) și, de cele mai multe ori, pe „Alo, aici..." Ați ghicit: pe N. Stroe! (Ca director de scenă).

Profesori, așadar, există. Numai că, de la un timp, nu mai există în teatru preocuparea pentru promovarea de noi elemente talentate. Oare echipele artistice de amatori nu pot furniza cadrele tinere, de care, firește, se simte nevoia?

Recenta premieră a teatrului, „Primul concert-spectacol", deși nu se poate lăuda cu un titlu original, constituie totuși în evoluția colectivului un pas înainte, ce anunță un apropiat salt calitativ. Închegat din punct de vedere artistic, cu un comperaj de o mai mare actualitate, spectacolul mai are încă puține lungimi supărătoare (cum e cazul cupletului „Fotograful"). Comicul ieftin e mai puțin prezent ca în celelalte spectacole. Sperăm că va dispărea cu totul și, o dată cu el, poate și textul tangoului „Nu vreau să mă uit înapoi" sau al cîntecului intitulat „Peste 24 ore", ambele de o calitate dubioasă.

Debutînd în Capitală, noua premieră a Teatrului de Estradă al regiunii București va fi îmbarcată peste puțin timp în sediul cu roți al teatrului.

Așteptăm ca, la viitoarea premieră (pe care teatrul o promite pentru 1 Mai, cu spectacolul „Și-am încălecat pe-o șa"), să-i acordăm din toată inima medalia de aur. Adică.. 25 de puncte!

Maria PREDUȚ

Iată-l pe Fănică Băcanu interpretînd un cîntec oltenesc.

La sfîrșitul spectacolului, Stela Rîureanu primește felicitările Dorinei Drăghici.

Punct de vedere

„HANGIȚA" și critica teatrală

„Hangița" nu mai e un spectacol adolescent. În cele cîteva luni de cînd Naționalul ni-l prezintă, a avut timp să se „rodeze", să-și liniștească tracul primelor reprezentații și, eventual, să-și niveleze asperitățile ori să-și înlăture deficiențele semnalate. Presa, prin rubricile-i de specialitate, a reacționat cu promptitudine deosebită în fața acestei premiere și și-a spus opiniile hotărît, bazîndu-și judecățile de valoare pe o argumentație temeinică. I s-a recunoscut acestui spectacol, în timpul său, valoarea cîtorva interpretări actoricești: „Hangița" făcea cunoștință publicului bucureștean cu o tînără actriță de mari posibilități, cu sensibilitate și temperament scenic — Sanda Toma — și cu un nou comedian original, personal — Gh. Rauțchi. Și fără îndoială că ei sînt aceia care dau spectacolului — atunci cînd acesta se întîmplă — viza de trecere peste rampă.

Dincolo de această recunoaștere, s-a arătat însă că spectacolul este deficitar — și încă grav deficitar — în însăși orientarea lui, că viziunea regizorală (Sică Alexandrescu) duce la o falsificare a caracterului eroilor și a intențiilor satirice ale celebrei comedii goldoniene. Citățm din „Scînteia": «În concepția ce stă la baza spectacolului, Mirandolllina nu este femeia din popor care-și bate joc de niște nobili orgolioși, ci este prezentată ca „eterna" femeie cochetă, ale cărei farmece au fost, sînt și vor fi în veci „irezistibile" pentru reprezentanții sexului „tare". Satira suculentă și incisivă a lui Goldoni a fost lăsată în mare măsură să se risipească, pe primul plan fiind împinse elementele picante ale intrigii».

Acesta era adevărul: pe scena Teatrului Național bucureștean, în anul 1959, „Hangița" apărea ca o piesă a cochetăriei și seducției feminine. Timp de peste două ore, îi se serveau spectatoarelor din sală lecții teoretice și practice de felul în care pot fi „sucite" capetele bărbaților, mai ales ale celor misogini și îndărătnici. Tocmai pentru că Mirandolllina a fost oarecum scoasă din contextul social-istoric, pentru că a fost văzută ca un simbol al „eternei" seducătoare nemilloase — și nu ca o femeie din popor, inteligentă și plină de umor, care-și bate joc de „adoratorii" ei nobili, amatori de escapade amoroase — tocmai din această pricină și finalul (căsătoria ei cu ospătarul Fabrizio) apărea convențional și neștepiat.

Spunem că observațiile acestea au fost făcute răspicat și cu cuvenita demonstrație. Ar fi fost de așteptat ca *realizatorii spectacolului* să fie cel puțin puși pe gînduri de criticile făcute și să purcedă, pe baza unei atente analize a spectacolului și a posibilităților sale de înnoire, la revizuirea acestuia. Pentru că știt critica teatrală, cît și, mai ales, creatorii „Hangiței" aveau scopul comun de a oferi publicului un spectacol cît mai consistent ca idee, un cît mai autentic Goldoni, cît mai artistic lucrat. Ce s-a întîmplat?

Revăzut la cîteva săptămîni de la apariția respectivelor cronici teatrale, spectacolul își menține, fără nici o „alterare", configurația sa inițială atît de puternic criticată. (Ba, poate, a adus în plus — la spectacolul din 2 martie, de pildă — o penibilă nesiguranță în rostirea replicilor de către actorul Al. Alexandrescu-Vrancea, care, printr-un ciudat proces de inversare, în loc să-și cunoască mai bine rolul, părea că-l uitase!). Nu se face simțită nici o încercare de a restitui piesei sensurile ei satirice, de a se muta accentul de pe cochetăria agresivă și gratuită din punct de vedere social, a Mirandolllinei, și stacul pe care ea îl dă — e drept, cu armele feminității pline de farmec — împotriva unor reprezentanți descompuși ai unei clase aflate în descompunere. Cavalerul de Ripafratta (Al. Alexandrescu-Vrancea) apare drept același june sincer îndrăgostit de șireata hangiță și cu răutate păcălit de ea, captînd, pînă la urmă, înțelegerea și compătimirea publicului. Iar parvenitul conte de Albafiorita (Ovid Teodorescu) se prezintă mai departe ca un bonom generos și simpatic, în loc să i se fi reliefat îngîmfarea ostentativă și cinismul cu care încearcă să cumpere farmecele Mirandolllinei. S-au făcut și unele observații critice privind costumația excesiv modernizată (realizată, desigur, astfel, în virtutea aceleiași intenții de a face din „Hangița" o piesă a „eternei" forțe de seducție feminină) observații de care s-ar fi putut ține seama, fără ca aceasta să implice transformări prea dificile.

S-ar fi putut ține seama, dar nu s-a ținut. Creatorii „Hangiței" par a fi ignorat cu totul recomandările prețioase pe care le-a oferit presa, deși criticile făcute nu aveau alt scop decît de a ajuta îmbunătățirii spectacolului. Este greu de înțeles această poziție: oare realizatorii spectacolului nu doresc să dea publicului o operă de o ținută ideologică și artistică corespunzătoare atît teatrului lui Goldoni, cît și tradițiilor primei noastre scene? E o întrebare la care ar fi de dorit să se răspundă prin *fapte*.

Sanda FAUR-DIMA

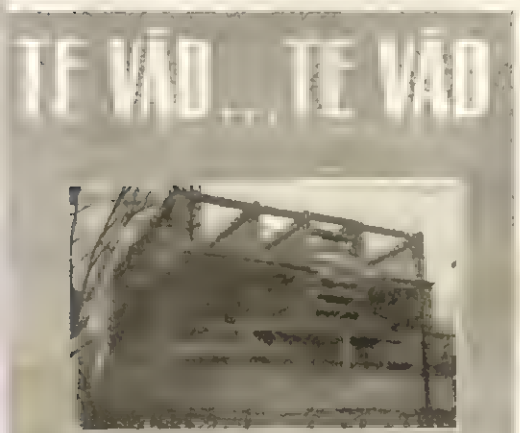

GHICI!

Unde e Librăria Noastră nr. 78?
Simplu! Dați în o parte rogojinile care o acoperă de vreo săptămîni și lotodată s-au și oprit lucrările de supraetajare a imobilului din bd. Tolbuhin nr. 152. Ori, și mai simplu: întrebați Sfatul popular al raionului 23 August.

Fotografie de Viorel BURLACU

CINE ȘTIE... CÎȘTIGĂ

Cine știe la ce servește cazanul mîncat de rugină, care așteaptă de luni și luni de zile în spatele halelor Obor, cîștigă concursul-ghicitoare ce are ca premiu acest cazan pe care nu-l revendică nimeni.

ARHEOLOGIE...

... Străveche lucrare, începută și părăsită încă de astă-vară de I.C.L. pe scara principală a imobilului din strada Dumbrava Roșie nr. 5. „Lucrarea" mai poate fi admirată și astăzi, în ciuda nenumăratelor sesizări și intervenții făcute de locatari.

Fotografii de G. AGAPIAN

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Fotografia de interior la lumină artificială

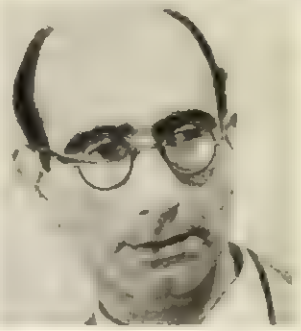

Portret executat în cameră, la lumina artificială. Placă Agfa Isopan 17/10 DIN. Lumina: 1 bec de 100 W la 2 metri distanță diafragma 15,6 — timp de expunere 4 sec. Developare: methol-hidrochinon

Mulți amatori începători în fotografie cred că nu se pot face fotografii bune decît la lumina zilei, în plin soare. Pentru ei, „lumina artificială" înseamnă: aparate ultramoderne de mare luminozitate, lămpi speciale și, pe deasupra tuturor, o tehnică de laborator complicată. Toate aceste complicații fac pe mulți amatori să nu pătrundă în acest domeniu al fotografiei, care dă tot atîtea satisfacții ca și fotografia la lumina zilei. Lumina artificială oferă amatorului fotograf posibilitatea de a fi regizată după voință, în ceea ce privește intensitatea și direcția de iluminare, putîndu-se astfel obține efecte artistice din cele mai reușite.

Pentru a fotografia în interior, la lumină artificială, nu este neapărat necesar un echipament costisitor, ci, după cum vom vedea mai jos, el se poate compune din:

A — un aparat fotografic cu deschidere relativă maximă 1/3,5;

B — lămpi electrice de incandescență obișnuite, de 100 W sau 200 W;

C — trepied, declanșator flexibil, un ecran reflector care poate fi confecționat de amator, din carton acoperit cu folță de staniol sau vopsit cu pulbere de aluminiu;

D — un film pancromatic de sensibilitate 21°/10 DIN; este recomandabil, de exemplu, Agfa ISS sau altul similar.

Sursa de lumină poate fi unică, totuși este de preferat ca subiectul să fie luminat de mai multe surse de lumină, din care una va da iluminarea principală, alta va lumina regiunile umbrite; eventual a treia sursă va da o lumină de efect pe subiectul fotografiat sau va lumina fondul, după cum dictează considerentele de plastică ce se au în vedere.

Ca o orientare a amatorului în acest domeniu, putem spune că se poate obține un negativ acceptabil, dacă se fotografiază pe un film de 21°/10 DIN, cu 2 becuri de 60 W, diafragma 1/3,5, cu un timp de poză 1/2 din secundă, lămpile fiind la circa 1,5 m de subiect iar developarea fiind făcută cu un revelator methol-hidrochinon. De asemenea, cu o lampă de plafon cu 3 becuri a 25 W, pe un film de 21°/10 DIN, într-o încăpere luminoasă, la diafragma 1/4,5 este necesar timpul de poză de 1 sec., developarea în methol-hidrochinon.

Dăm, cu caracter informativ, o tabelă de expunere pentru film pancromatic 21/10 DIN, developare și lămpi de incandescență obișnuite.

TABELA I — Coeficient de iluminare

DISTANȚA LAMPĂ SUBIECT m.	COEFICIENT DE ILUMINARE PENTRU 1 LAMPĂ DE		
	100 W	200 W	300 W
0,80	110	250	425
1,-	70	160	270
1,50	30	70	120
2,-	20	40	65
2,50	10	25	45
3,-	8	20	30

TABELA II — Timpi de poză în secunde

COEFICIENT TOTAL	DIAFRAGMA			
	1/2,8	1/4	1/5,6	1/8
25	1/2	1	2	5
50	1/5	1/2	1	2
100	1/10	1/5	1/2	1
250	1/25	1/10	1/5	1/2
500	1/50	1/25	1/10	1/5
1000	1/100	1/50	1/25	1/10

În cazul filmului de 17°/10 DIN, timpii se dublează

EXEMPLU: 1 bec de 200 W la 1,5m de subiect coeficient 70
1 bec de 100 W la 1,om de subiect coeficient 70
Coeficient total 140

În tabela II, pentru diafragma, de exemplu, 1/8 la coeficientul total 100 (se alege coeficientul cel mai apropiat, 140 nefiind în tabelă) timpul de poză este de 1 secundă.

Ing. A. BUBULAC

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

DIN REPERTORIUL CINEMATOGRAFELOR

ORIZONTAL: 1) DRUMUL SPRE STELE. 2) LUMINI VERZI — RICHARD al III-lea — ÎN MĂRILE SUDULUI (pl.) 3) NIMENI NU ȘTIE NIMIC — CÎNDVA LA PARIS (continuă a fi și astăzi) — ALEKSANDR MATROSOV. 4) Filmele, în careul nostru (monoverb) — UNDEVA ÎN EUROPA (munți) — Prefixul egalului. 5) În spatele scenei (sing.) — UN VIS ÎMPLINIT. 6) PRĂPĂSTIA — IVAN CEL GROAZNIC — Teu! 7) COPILUL DUNĂRII (frate cu crapul) — TORENTUL PRIMĂVERII — ÎN MUNȚII APUSENI. 8) MINCIUNA — A aduce DIN NOU ÎMPREUNĂ (monoverb). 9) BONJOUR ELEFANT — PREA MULTĂ MINTE STRICĂ. 10) ÎN DELTA DUNĂRII — RAIUL PE PĂMÎNT. 11) ACTRIȚA cu talent recunoscut — Argint — Pe CALUL NĂZDRĂVAN. 12) FIUL — PUMNUL DE FIER. 13) Verbul la CĂLĂTORIE ÎN TINERETE — DOI ACRI DE PĂMÎNT neroditor (pl.).

VERTICAL: 1) PRIMUL PUNCT — SURUBUL LUI MARINICĂ. 2) MIZERABILII (sing.) — La CASA MULT VISATĂ încă neterminată — CU FAȚA LA PUBLIC însă... mut. 3) Pentru scris PAGINI ISTORICE — Masa de seară — Trăiesc aproape de OCEANUL ÎNGHEȚAT DE NORD. 4) Literă slavonă — ALITET PLEACĂ ÎN MUNȚI — ACTRIȚA. 5) Înfășurat — GHIMPELE — BALADA SIBERIEI. 6) VOCAȚIE (pl.). 7) MARINICĂ — Aici — ROMA, ORELE 11. 8) Afirmat — Tot aici. 9) Pronume — Nici dulce, nici amară — DOSARUL 303. 10) Bîrl — O CÎNTĂ INIMA întristată. 11) PUMNUL DE FIER — Prepoziție latină — Perete! 12) SUB JUG — Fabulist grec. 13) CEI DIN KRONSTADT.

(Definițiile date cu litere mari sînt titluri de filme)

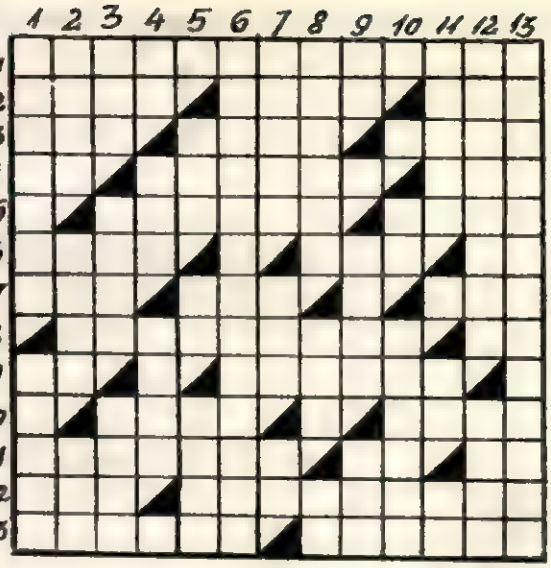

DEZLEGAREA JOCULUI „MONOVOCALICĂ" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Galantar — Cap. 2) Avar — Piasată. 3) Lăcaș — Trasat. 4) Alabala — L — Ma. 5) Tăt — Carnaval. 6) An — Mat — Asana. 7) Stai — Ff — S — M. 8) Cart — Farfara. 9) A — Aca — Taria. 10) Papară — Ma — Sr. 11) Tra — Aplanată. 12) Ac — Amar — Tras. 13) Tartar — Salvă.

Prima expoziție filatelică din București

Acum 35 de ani, în 1924, a fost deschisă la București o mare expoziție filatelică, cu prilejul primului congres al filateliștilor romîni.

Punctele de atracție au fost cele patru colecții cu mărci „Cap de bour", printre care cele ale lui Gh. Mateescu și C.R.Gebăescu. 27 exemplare din prima emisiune, din care o serie completă neștampilată și două piese de 81 parale ștampilate, n-au mai fost văzute de atunci în țară.

Gh. Mateescu, de pildă, a prezentat 12 „Cap de bour I", coli întregi de 5 par. și 40 par. „Cap de bour II", precum și o mare varietate de mărci Principatele Unite și Cuza. C.R. Gebescu a expus 5 „Cap de bour I" (printre care unul din cele două 81 par.) și câte-două-trei-uri de 10 și 50 par.

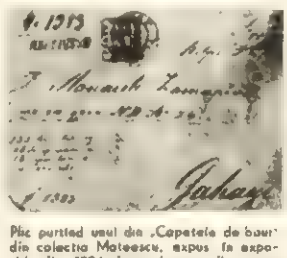

Plic purtînd unul din „Capetele de bour" din colecția Mateescu, expus în expoziția din 1924 (reproducere din presa vremii).

Sfaturi practice

RĂSPUNS UNEI CITITOARE

„Neglijați la rubrica dumneavoastră o problemă care pe noi, femeile, ne interesează foarte mult — ne scrie, într-o corespondență, tovarășa Irina Bernath din Cluj — și anume îngrijirea picioarelor. N-am văzut nici un sfat practic în privința îngrijirii picioarelor, deși, după părerea mea, asemenea sfaturi ar fi foarte utile".

Ne pare rău că trebuie s-o contrazicem pe cititoarea noastră din Cluj, atrăgîndu-i atenția că n-am fost chiar atît de vitregi cu capitolul care o interesează și că am publicat asemenea sfaturi, bineînțeles în limita pe care ne-a permis-o diversitatea acestei rubrici. Am arătat astfel cum trebuie îngrijite picioarele după un mers obositor, cum să le tratăm cînd prezintă simptome de proastă circulație a sîngelui la periferie, cum să evităm — și să tratăm — insolația, răceala, degerăturile etc.

Cititoarea noastră vrea, spre exemplu, să știe care e cel mai bun procedeu de extirpare a părului de pe picioare. Apreciem această deosebită grijă, dar să ne fie iertat dacă noi considerăm, totuși, problema ca fiind minoră. După părerea noastră, cel mai important lucru e ca picioarele să fie sănătoase, fiindcă dănătoase fiind, ele au și linie frumoasă, și grație în mișcare, și supleță în mers. Cît despre firișoarele de păr care cresc uneori în mod supărător pe ele, noi nu știm nici pentru depilare — fie ea electrică sau cu ajutorul compozițiilor de ceară — nici pentru ras. Și într-un caz, și în altul părul va continua să crească. Ba, abia după ras, va deveni într-adevăr supărător, prin asprimea lui. Nu mai vorbim că metoda depilării prin aplicarea compozițiilor de ceară mai prezintă și riscul unei infectări a epidermei.

Dacă cititoarea noastră ține totuși la acest exces de cochetărie, îi putem recomanda un singur lucru, și anume decolorarea. O dată pe săptămînă, va trece pe porțiunile acoperite de păr cu un tampon de vată înmuiat într-o soluție compusă din 5 linguri de apă oxigenată și 10 picături de amoniac. Va lăsa timp de cinci minute, apoi va spăla cu apă rece (niciodată cu apă caldă sau cu alcool). Un scurt masaj cu o cremă grasă este cel mai indicat pentru a reda epidermei elasticitatea necesară, după efectul astringent al soluției aplicate.

Astfel decolorat, părul va deveni invizibil.

În ceea ce privește îndepărtarea petelor roșii sau violacee de pe pielea picioarelor — de care cititoarea noastră din Cluj se interesează de asemenea — îi recomandăm atenție. Astfel de pete pot proveni adeseori dintr-o tulburare a funcțiunilor organice. Înainte de a aplica un tratament local, e bine să fie consultat un medic. Și recomandația aceasta este valabilă pentru toate femeile care obișnuiesc să atribuie asemenea pete numai oboselii sau unor accidente trecătoare ale epidermei.

O asigurăm pe tovarășa Irina Bernath că e mult mai util pentru sănătatea și frumusețea ei să consulte un medic în această ultimă problemă, decît să caute o soluție pentru îndepărtarea părului de pe picioare.

JOSIANA

În goana după clientelă

Toată lumea știe că ambalarea mărfurilor (mai ales a celor comestibile) are rostul să le ferească de alterare, de murdărie, de praf, de microbi. Acest lucru se face însă că nu-i știu unii negustori ingenioși din Occident.

Crizele de supraproducție și subconsumație îi, o dată cu ele, concurența și goana după cîștiguri, din lumea capitalului, îi determină pe capitaliști să găsească fel de fel de soluții pentru a atrage clientela. Printre acestea, în loc de cinste stă atracția pe care o prezintă ambalajul. Pe această linie, unor capitaliști eiveșcani le-a venit ideea să ambaleze produsele alimentare în ambalaje comestibile, care să fie consumate împreună cu alimentele cuprinse în ele. S-au produs pelicule plastice cu adaos de microdenți și vitamine, care să adere perfect la produsul ambalat, putînd fi consumate o dată cu acesta. Unele din aceste ambalaje se pot mînca crude, altele, după ce au fost fierte.

În acest mod, ambalajul, deși plin de praf, de microbi etc., ar urma să fie consumat cu tot ce a reușit să adune din mediul înconjurător. Aceasta presupune apariția, la un moment dat, a unor ambalaje ale ambalajelor. Apoi, ambalajele ambalajelor vor deveni și ele comestibile. Se vor propune, desigur, ambalaje pentru ambalajele ambalajelor. Și așa mai departe

Porcul înțelegător

Un țăran japonez, lipsit de vite pentru lucrarea pămîntului, a dresat un porc, pe care-l folosește ca animal de tracțiune la jug. Porcul înțelege perfect rostul său în gospodăria țăranului și a învățat să răspundă la „hăis" și la „cea", într-un cuvînt, să se poarte ca un... bou.

Poșta redacției

EMILIA ONISIE, *Rm. Sărat.* Medicul care v-a recomandat carne de vită de calitatea a doua n-a făcut o glumă — cum presupuneți dv. — ci prin această rețetă a dovedit că e la curent cu ultimele revelații ale științei. Dv. vă plîngeți de o proastă funcțiune a țesuturilor. Or, s-a constatat că tocmai carnea de calitatea a doua conține mai multe amino-acizi, care sînt necesare hranei țesuturilor. (Vă sfătuim totuși să nu împărtășiți tuturor măcelarilor acest secret, ci numai celor pe care-i știți cinstiți; altfel ați da poate prilejul celor ce le place să umble „cu ocaua mică" să justifice „științific" anumite jonglerii pe care le fac uneori cu calitatea cărnii...).

A. BRAVERMAN, *șofer, Bacău.* Abuzul nu e indicat, firește, în nici o împrejurare. Masajele și dușurile reci sînt folositoare sănătății, dar fără să exagerați în practicarea lor. Așa cum nu trebuie să exagerați nici cu băile de aburi. Timpul maxim de stat într-o baie de aburi este de 15 minute — și aceasta numai în cazul cînd sînteți obișnuit cu asemenea băi. Oricum, nu vă sfătuim să vă urcați la volan imediat ce ați ieșit din baia de aburi, s-ar putea, în cazul acesta, să nu vă mai fie de loc folositoare, ci dimpotrivă...

SIMION CINCU, *Valea Călugărească, reg. Ploești.* Actinomicoza este o boală provocată de o ciupercă microscopică. Ea atinge în special vitele, dar se poate transmite și la om. Curios e că omul nu o ia știt prin contactul direct cu vita, cît prin mestecarea, din amuzament, a firelor de iarbă din locurile în care a păscut vaca bolnavă. Tratamentul clasic cu iod, care se aplică, e bun, dar și mai eficace s-a dovedit tratamentul cu penicilină în doze de ordinul 5.000.000 de unități.

RAPPAPORT MUNDI, *Mourești, reg. Bacău.* Pentru lipirea obiectelor de cristal sparte, preparați următoarea soluție: fierbeți într-un vas o bucată de ață albă; după ce s-a încins bine, treceți-o brusc într-un vas cu apă rece (operația are ca scop să dea aței proprietatea de a se sfărîma ușor), pisați apoi bine această ață, treceți-o printr-o sită fină și amestecați-o cu albuș de ou, frămîntați amestecul cu o lopățică de metal, pe o bucată de marmură, pînă cînd devine consistent ca o pastă groasă. Apoi lipiți cu această pastă obiectele sparte. Obiectele nu se vor dezlipi niciodată. Mai curînd se vor sparge în alt loc, decît acolo unde au fost sudate.

Vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte pe care le adresați revistei noastre.

ȘTEFANIA POP, *Oradea.* Curmalele nu sînt chiar atît de lipsite de valoare nutritivă cum presupuneți dv. O curmală conține, în proporție de 75% din greutatea ei, zahăr concentrat și direct asimilabil, datorită vitaminei B care-l însoțește. În plus, curmala mai conține vitamina A și cîteva săruri minerale, printre care fosfor și calciu, atît de necesare organismului omenesc. Și ceea ce e mai interesant e că, prin uscare, curmala nu-și pierde nimic din valoarea ei nutritivă.

C. MARICICA, *Piatra-Neamț.* Sperăm că n-ați așteptat cu balonașele-ul pătat, pînă la primirea răspunsului nostru și că ați găsit între timp o soluție. Totuși, vă dăm rețetele cerute: petele de sînge vechi se scot cu un amestec de 1 parte iodură de potasiu și 4 părți apă, iar petele de vin roșu, cu seamă de lămîie, cu oțet concentrat sau cu lapte fierbinte.

VALERIU SĂNDULESCU, *student, București.* Se pare că expresiile „om al grotelor" sau „om preistoric" nu mai sînt valabile pentru ilustrarea noțiunii de „sălbatic". Ultimele descoperiri ale savanților care se ocupă cu studiul preistoriei ne-au adus dovezi că oamenii care trăiau pe pămînt acum 15.000-20.000 de ani erau destul de avansați în inteligență, ca să producă unelte de lucru și arme ingenioase, ba chiar și opere de artă uimitor de reușite. La al 15-lea Congres internațional al preistoricilor, s-a arătat cum, într-o grotă descoperită recent în regiunea Lascaux din Franța, s-au găsit sculpturi și picturi de o excepțională frumusețe, executate de oamenii primitivi cu 15.000 de ani înaintea erei noastre. Așa că, specialistul în preistorie pe care l-ați citit are dreptul să elogieze calitățile acelui „homo sapiens" al grotelor primitive.

VIOREL TODEA, *reg. Oradea.* Rentă nu trăiesc în clima țării noastre, oricît de „aspră" vi s-ar părea această climă în regiunea munțoasă pe care o locuiți, deoarece se pare că nu numai „asprimea" le condiționează existența. Avem însă și noi un animal înrudit cu renul, și anume cerbul. E adevărat că acesta nu mai trage la sanie ca renul, dar nici nu a-am prea fost în situația de a-l forța la o asemenea muncă, deoarece am avut alte animale de tracțiune, de mult domesticite.

ELIZA ROTH, *Tg. Mureș.* Fenomenul „femeia cu barbă" aparține trecutului unei societăți care cultiva senzaționalul și-l speculă în tarabele de bîlci. Aci, nici vorbă nu poate fi de așa ceva. Știința medicală cunoaște mai hiperandrogenia feminină postpubertară și știe că acest fenomen este datorit unei dereglări hormonale, care poate fi corectată prin tratament. Nu neglijați însă s-o arătați pe fiica dv. unui medic specialist în endocrinologie.

VASILE NOVAC, *Valenii de munte, reg. Ploești.* Aparița vieții pe pămînt nu mai e chiar un „mister", din moment ce știința a ajuns să explice cum se poate face trecerea de la mineral la vivant. Savantul sovietic Oparin a fost primul care a făcut această demonstrație, arătînd că sub acțiunea unor agenți externi (ca radiații ultraviolete, descărcări electrice etc.) asupra substanțelor minerale în stare gazoasă, apar diferiți compuși organici. Cu această teorie a originii fotochimice a vieții au fost de acord, la rîndul lor, savantul englez Haldane, savantul american Urey și savantul francez Dauvillier. Acesta din urmă a scris de curînd și o carte cu acest subiect, intitulată „L'origine photochimique de la vie".

TANȚI TĂNASE, *Iași.* Vă rugăm să repetați întrebarea mai clar. Nu înțelegem exact ce vreți să aflați din domeniul plantelor curative. Iar ca să enumerăm toate bolile care pot fi tratate cu plante curative, cu indicația rețetei respective, ne-ar trebui spațiul unui volum de multe pagini. Spuneți-ne concret ce anume vă interesează ca tratament.

RECTIFICARE

În „Sfaturile practice" din numărul 12 se vorbea despre plantarea în grădinile din jurul casei a bordurilor de petunii și chiparoase. Or, dintr-o greșeală de corectură, în loc de „chiparoase" a apărut „chiparoși". Greșeala dînd naștere unei confuzii ce poate stîrni multe nedumeriri, socotim că e necesar s-o rectificăm.

IANUS-N.A.T.O.

a împlinit zece ani

Discurs la aniversarea blocului atlantic

de Horia LIMAN

O aniversare este, de obicei, un prilej de amabilităţi. Sărbătoritului i se oferă flori, cadouri şi discursuri — pe cît posibil „de la inimă". Zeul Ianus, însă, are două feţe: una plină de candoare şi alta rînjită. Celei dintîi, nu mă îndoiesc, îi vor înălţa osanale toţi aceia cărora uruitul tunurilor atomice le sună ca un menuet de Mozart. Noi, însă, care vedem reversul chipului, ne vom îngădui să spunem lucrurilor pe nume.

Dacă ar fi s-o credem pe mămica lui, ar trebui să fim de acord cu teza că naşterea i se datoreşte nu unui act de dragoste, ci unui gest de duşmănie. Mai pe rominește, lucrurile s-au petrecut cam aşa: Uniunea Sovietică a încheiat, încă în toiul războiului, un tratat de prietenie şi asistenţă mutuală cu Cehoslovacia, pentru a preveni o eventuală nouă agresiune din partea militarismului german. În 1945, un tratat similar a fost semnat cu Polonia, iar în 1948, cu Romînia şi Bulgaria. În Ruhr, coşurile uzinelor lui Krupp începuseră din nou să fumege. La Bonn, Konrad Adenauer — aflat în relaţii intime cu... cerul — declama patetic: „Germania a primit din partea lui dumnezeu misiunea de a salva Europa". Magnatul industriei chimice germane, Duisberg, acelaşi Duisberg care l-a adus la putere pe Adolf Hitler şi care a dat bani grei pentru venirea la putere a lui Konrad, proclama ceva mai puţin extatic, dar mai explicit: „Pentru a realiza visul secular al Reichului, va trebui să folosim mirajul paneuropean". Ce înseamnă „visul secular al Reichului" se ştie foarte bine. Liedul acesta l-a mai răcnit şi Hitler. În urma lui au rămas cîteva zeci de milioane de morminte şi un continent în ruină. Azi cancelarul cu „idei europene" şi aspiraţii prusace îl reia — şi vocea lui nu-i de loc mai melodioasă. Nu Schiller vorbeşte prin el, ci Bismarck şi Wilhelm al II-lea, şi Hitler I. Iar „mirajul paneuropean" este N.A.T.O. — blocul agresiv al Atlanticului de Nord.

Erau îndreptăţite ţările lagărului socialist să-şi ia măsuri de prevedere? Răspunsul afirmativ se impune, fără posibilitate de replică.

Conducătorii N.A.T.O. — a cărui aniversare a pus acum la contribuţie, în Occident, multe trîmbiţe şi multe tobe asurzitoare — afirmă că naşterea lui Ianus-N.A.T.O., în 1949, ar fi fost determinată tocmai de măsura aceasta de prevedere. Ei consideră tratatele mai sus amintite drept „o ameninţare la adresa Occidentului". Ianus are însă două chipuri: unul care ştie foarte bine cum stau lucrurile şi altul care încearcă să ne convingă că şi-a pierdut memoria. Se ştie bine că, în anul 1942, Anglia a încheiat un acord similar cu Uniunea Sovietică, un acord menit s-o apere de primejdia unei noi agresiuni germane. În anul 1944, acordul semnat de generalul De Gaulle la Moscova semăna ca o picătură de apă cu acela semnat de Winston Churchill. Pe atunci, actele acestea se numeau „preîntîmpinarea unei agresiuni din partea Germaniei". Azi ele au căpătat un nume cu totul diferit: „ameninţare la adresa Occidentului". Germania revanşardă este identificată cu Occidentul. Sau — Ianus, Ianus, mare pişicher ai devenit! — nu cumva Occidentul se identifică cu Germania revanşardă? Răspunsul nu este prea greu de găsit. El se impune, cu o perfectă claritate.

De ani şi ani de zile guvernul sovietic, pentru a spulbera „temerile" celor de la N.A.T.O., a venit cu noi şi noi propuneri constructive, paşnice şi perfect realizabile. Dacă Ianus ar fi fost cu adevărat convins că s-a născut din teama de o „agresiune sovietică", răspunsul n-ar fi putut să fie decît afirmativ. Dar el nu a fost pronunţat nici pînă-n zilele noastre. Printre altele guvernul sovietic a propus un pact de neagresiune între ţările N.A.T.O. şi acelea din sistemul Tratatului de la Varşovia. Aceasta ar fi dus la crearea unui sistem eficace de securitate colectivă în Europa şi ar fi alungat negurile războiului. A răspuns Ianus pînă acum? Nu a răspuns. Poate că opinia lui Ianus trebuie desprinsă dintr-o declaraţie ca aceea a bancherului Averell Harriman, care sună de altfel destul de lămuritor: „La baza actualei noastre politici de apărare şi a diplomaţiei noastre se află ideea forţei pe care o asigură arma atomică de care dispunem... De la prăbuşirea Romei, nici o ţară nu a dominat economia lumii civilizate în măsura în care o domină astăzi Statele Unite... Economia noastră este principala roată a maşinii economice mondiale (capitaliste — n.a.), care determină viteza de rotaţie a tuturor celorlalte rotiţe".

Or, harabaua economiei americane este o maşină de război, după cum însuşi Harriman o caracterizează.

Şi atunci, este destul de limpede de ce Ianus — adică blocul agresiv al Atlanticului de Nord — răspunde tuturor propunerilor de pace cu chipul cel de-al doilea, cu chipul care rînjeşte într-una.

Este drept că, într-o noapte fără lună, nişte gîşte au salvat — prin gîgîitul lor alarmat — Capitoliul roman. De atunci a trecut însă cam multă vreme. În zilele noastre, cînd întregul sistem capitalist suferă de boala incurabilă a crizei economice, unde se află gîştele care să poată salva de la pieire căruţa atlantică ale cărei osii se ung nu atît cu petrol, cît cu singe?!

Era o vreme cînd moaşele lui Ianus-N.A.T.O. susţineau cu înverşunare că nevinovatul lor prunc este numai lapte şi miere, că nu nutreşte decît intenţii defensive. Germania? Nici nu voiau să audă de ea. N.A.T.O. — spuneau ei — a fost creat pentru a apăra lumea occidentală împotriva unui atac, de oriunde ar veni el. Dar Ianus are două feţe: una surîde cu ipocrizie democraţiei şi păcii, în vreme ce realaltă face cu ochiul fascismului şi războiului atomic. N-au trecut decît cîteva luni, şi John Foster Dulles bătea cu pumnul în masă la Paris, pentru integrarea Germaniei occidentale în blocul Atlanticului de Nord. „Ratificaţi — striga el — şi voi reînarma Germania. Dacă nu ratificaţi, tot o voi reînarma". Chipul nr. 1 al lui Ianus

GARDEROBA N.A.T.O

Desen de Boris EFIMOV

vorbea, transfigurat, despre „pacea și civilizația Europei", chipul nr. 2 simula un miopism congenital: el „nu vedea" că în Bundestagul de la Bonn mișună oamenii lui Hitler, că în Bundeswehrul din Germania occidentală se află zeci de generali hitleriști. Ei nu l-a văzut nici pe generalul Speidel, cocoțat în însuși comandamentul militar al blocului atlantic.

„Țelul N.A.T.O. — scrie ziarul vest-german „Nürnberger Nachrichten" — este intimidarea U.R.S.S. prin presiune exterioară, pentru ca, în loc ca rușii să obțină un rezultat în problema dezarmării, să fie nevoiți să se supună planului apusean și să accepte înaintarea bazelor pentru lansarea rachetelor ca și a aeroporturilor N.A.T.O. pînă la Elba". În 1957, conducătorii N.A.T.O. se jurau pe toți sfinții: „Noi nu vom livra niciodată Germaniei arme atomice". În același an, tunurile atomice americane erau instalate la Kassel, la Regensburg, la Hanovra. Ianus nr. 1 declară cu candoare: „Noi sîntem pentru dezarmare. Noi sîntem pentru destinderea în arena internațională". Dar chiar în timp ce el predică, cu privirile înălțate cucernic spre cer, Ianus nr. 2 îi face cu ochiul lui Adenauer: „Nici o grijă...!" Oare dorește el cu adevărat dezarmarea, destinderea? Răspunsul apare limpede, ca untdelemnul deasupra apei.

Nașul lui, guvernul american, pretinde că crearea de baze militare pe teritorii străine aflate la mii de kilometri de S.U.A. ar fi o măsură de securitate, o măsură defensivă. Ciudat! Nu cumva Indonezia, de pildă, pentru a-și asigura independența, ar trebui să-și trimită avioanele deasupra Washingtonului? Și nu cumva staționarea de arme și armate americane în Germania occidentală, Anglia, Franța, Italia, Grecia, Turcia, constituie un omagiu adus de guvernul american suveranității acestor țări? Răspunsul nu trebuie căutat cu luminarea. El e foarte ușor de găsit.

Uniunea Sovietică propune acorduri peste acorduri în vederea prevenirii unui atac prin surprindere. Ianus nr. 1 răspunde, tulburat pînă la lacrimi: „Vai de mine, nici că s-ar putea altfel!" Ianus nr. 2 are însă rezerve: „Să începem prin a institui un sistem de inspecție". Uniunea Sovietică merge mai departe: ea propune plafonarea forțelor armate ale marilor puteri, interzicerea armelor nucleare, distrugerea stocurilor atomice existente, interzicerea experiențelor cu arma atomică. Dacă N.A.T.O. nu este de acord cu aceste propuneri, fie: să începem cu inspecția aeriană. Dar Ianus nr. 1 n-a citit încă nota sovietică, pentru că n-a tradus-o încă. Iar cînd a tradus-o și a citit-o, n-a aprofundat-o. Ianus nr. 2 își ia sarcina să răspundă el după o bucată de vreme. Și îngînă foarte jenat: „Acest control implică inspecția, dar inspecția singură nu implică controlul". Farfuridi, nu mai puțin versat în ale diplomației, ar fi răspuns: „...ori să se revizuiască — primesc! — dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume în punctele... esențiale!". Este drept, Ianus optează pentru prima formulă: el primește, de ani și ani de zile, să se „revizuiască", dar cu condiția „să nu se schimbe nimic".

Nu mai departe decît la 30 martie, guvernul sovietic a făcut o nouă propunere, elocventă: *„realizarea între țările membre ale N.A.T.O și statele participante la Tratatul de la Varșovia a unei înțelegeri în problema nesprijinirii agresorului"*. Nu este prima propunere de acest fel, ci a doua. La cea dintîi Ianus nu a dat răspuns. Oare va răspunde la aceasta din urmă?

Pînă una-alta, își încearcă puterile cînd în Egipt, cînd în Algeria, cînd în Liban, cînd în Kenia, Nyassaland sau Congo belgian. Ianus nr. 2 își dă arama pe față în asemenea măsură, încît îl contaminează și pe fratele lui siamez. Iar mulțimile, din ce în ce mai numeroase, îl fluieră, pentru că în dosul mînciunii cu care se acoperă se întrezărește nu numai cele două capete, ci și copitele și, mai ales, tunurile ucigașe. Americanii îl preferă pe Walt Whitman și Benjamin Franklin lui John Foster Dulles și Rockefeller; pe englezi îl emoționează mai curînd un sonet de Shakespeare, decît „Memoriile" lui Winston Churchill; francezii îl ascultă cu mai multă plăcere pe Racine, decît pe Soustelle, ei preferă să contemple tablourile Louvre-ului, decît cizmele teutone întinse din nou pe mesele restaurantelor din Paris.

Cît despre noi, rominii, nu putem uita că, într-o zi de 4 aprilie, un stol de avioane „atlantice" au semănat moartea și pîrjolul pe străzile Bucureștiului. Cinci ani mai tîrziu, tot într-o zi de 4 aprilie, aceiași „atlantici" aveau să scoată cu forcepsul un monstru cu două capete: N.A.T.O. Ce sinistră coincidență!

Cartaginezii îi sacrificau lui Saturn, zeul timpului, pe proprii lor fii. Dar după cum se știe, timpul a acoperit cu praful uitării ruinele Cartaginei. Vremurile zeilor au trecut de mult, iar în zilele noastre fiii nu se mai lasă sacrificați. Umbra Cartaginei acoperă tot mai mult făptura odioasă a lui Ianus cel cu două chipuri. Și N.A.T.O. n-a împlinit decît zece ani...

Îi urăm să nu mai aibă mulți înainte!

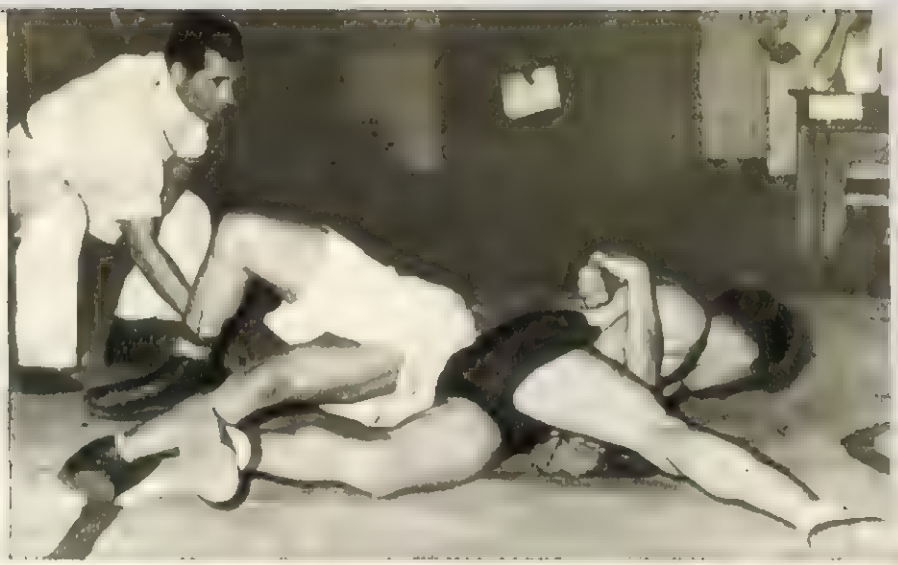

Mai tînărul, V. Marian (reg. Oradea) l-a învins prin tuș pe Gh. Calin (reg. Bacău) — ambii din categoria 55 kg.

TREI ZILE

Timp de trei zile, vineri, sîmbătă și duminică, în centrul atenției gălățenilor s-au situat finalele de iarnă din cadrul Spartachiadei de iarnă a tineretului. O bună propagandă ce a precedat acest eveniment sportiv a făcut ca sala în care s-au înfruntat cei mai buni tineri din țară să fie plină în tot timpul cît au durat întrecerile. Dîrzenia cu care concurenții și-au disputat întîietatea, precum și cunoștințele tehnice și pregătirea de care au dat dovadă tinerii au produs o bună impresie în rîndurile spectatorilor și ale delegaților forului de specialitate din cadrul U.C.F.S. Calitățile deosebite ale unora dintre finaliști au dat prilejul celor de la Federația de lupte să vadă la ei perspectivele unor luptători în devenire, ce vor îmbogăți rîndul membrilor asociațiilor sportive la această disciplină.

Fotografii de Romulus SCURTU

1) În dimineața celei de-a doua zile a întrecerilor, finaliștii au luat parte la o excursie pe Dunăre, cu remorcherul „Cicerone".

2) În confruntarea dintre D. Sasz (oraș București) și C. Zanfir (reg. Stalin), primul a învins la puncte (categoria 76 kg).

3) Un aspect de la meciul de fotbal C.C.A. — Rapid, disputat duminică pe stadionul „23 August". Dungu — portarul feroviarilor — a încercat să rețină balonul, dar acesta, „neascultător", a intrat în plasă. Încă un punct pentru militari!

BOXERII ROMÎNI în SCOȚIA

De curînd, o reprezentativă de box a țării noastre a susținut o dublă întîlnire pugilistică în compania boxerilor scoțieni. După cum este cunoscut, prima întîlnire desfășurată la Glasgow, s-a soldat cu un rezultat de egalitate (5-5), rezultat ce dezavantajează echipa noastră, dat fiind unele decizii eronate acordate de arbitrii scoțieni. Cel de-al doilea meci a avut loc la Dundee și rezultatul final a fost favorabil reprezentanților noștri (6-4), deși ei erau aceiași care susținuseră partida de la Glasgow, în timp ce reprezentativa Scoției a aliniat o formație superioară celei de la Glasgow.

Trebuie subliniat faptul că, în prima întîlnire, patru din cele cinci victorii ale reprezentanților noștri au fost obținute înainte de limită, prin K. O., și ele se datoresc lui Puiu Nicolae, Dumitru Gheorghiu, Gheorghe Negrea și Vasile Mariuțan.

Dubla întîlnire dintre boxerii romîni și cei scoțieni, pe lîngă rezultatele mulțumitoare pe care ni le-a adus, a avut calitatea de a constitui un criteriu de verificare a pugiliștilor noștri, pe care îi așteaptă o mare și dificilă confruntare: campionatele europene de la Lucerna.

În pagina de față, prezentăm cîteva fotografii din timpul acestor întîlniri.

1. *Boxînd cu J. Adamson în cadrul categoriei grele, V. Mariuțan a terminat învingător prin K. O. tehnic, în repriza a II-a.*

2. *O decizie eronată a fost dată la mijlocie-ușoară, în meciul dintre M. Balaș și W. Fischer. Deși reprezentantul nostru și-a trimis adversarul de trei ori la podea, arbitrii au acordat victoria la puncte lui W. Fischer.*

3. *La categoria semi-grea, Gheorghe Negrea a întîlnit la Glasgow pe A. Thomson, pe care l-a învins prin K. O. în repriza a II-a.*

4. *În partida A. Farkas-G. Judge, din cadrul categoriei pană, reprezentantul nostru a trebuit să cedeze la puncte. Adversarul său a practicat un box obstrucționist și a lovit după „break", fără ca arbitrii scoțieni să intervină.*

5. *Seria K. O.-urilor în favoarea reprezentativei noastre a fost deschisă la Glasgow de Puiu Nicolae care, întîlnindu-l la categoria muscă pe S. McAlvenna, l-a scos din luptă în prima repriză.*

Fotografii KEYSTONE

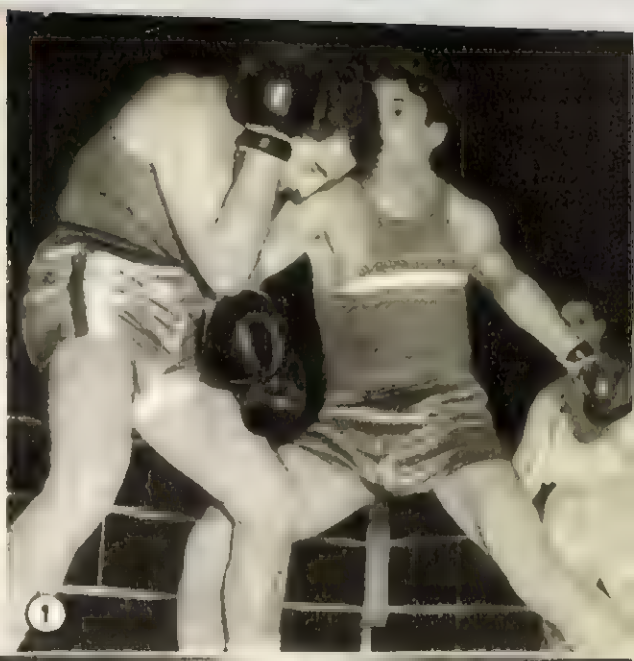

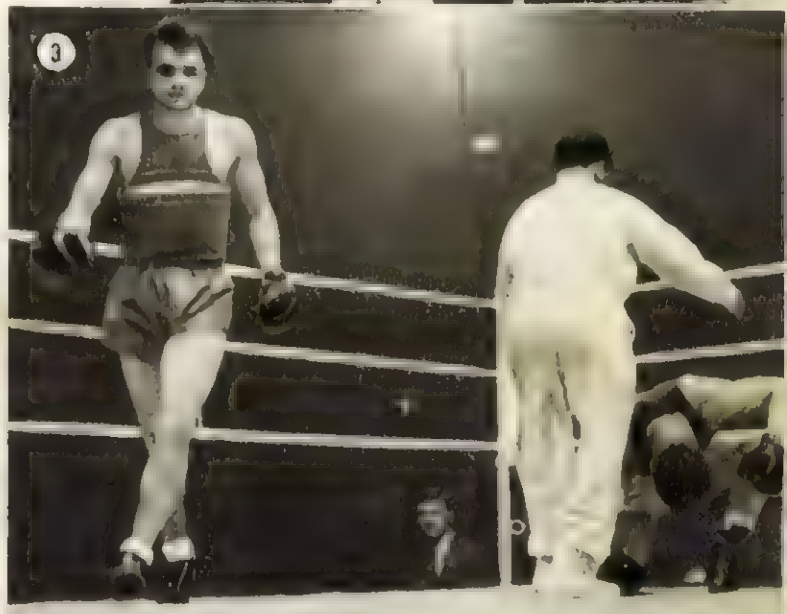

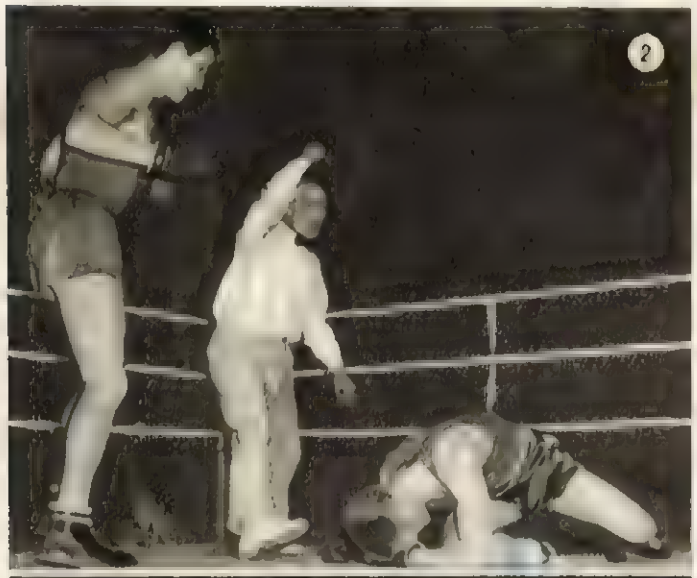

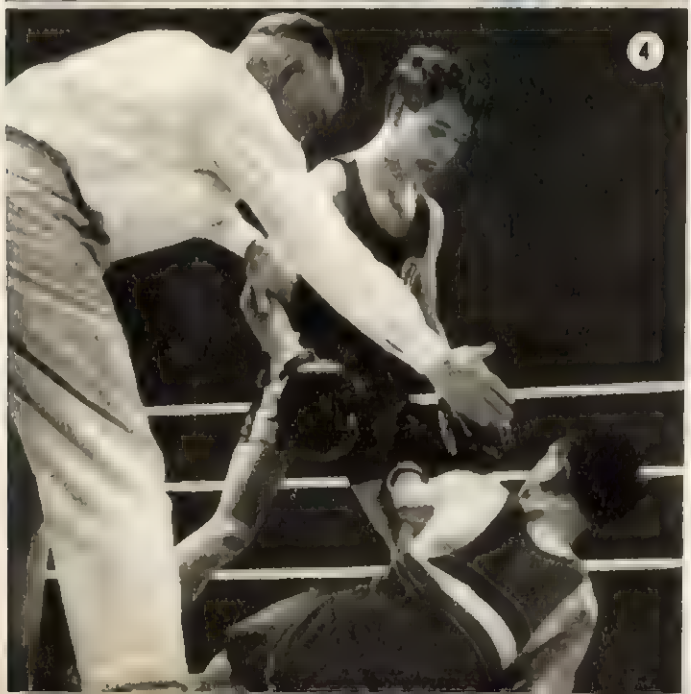

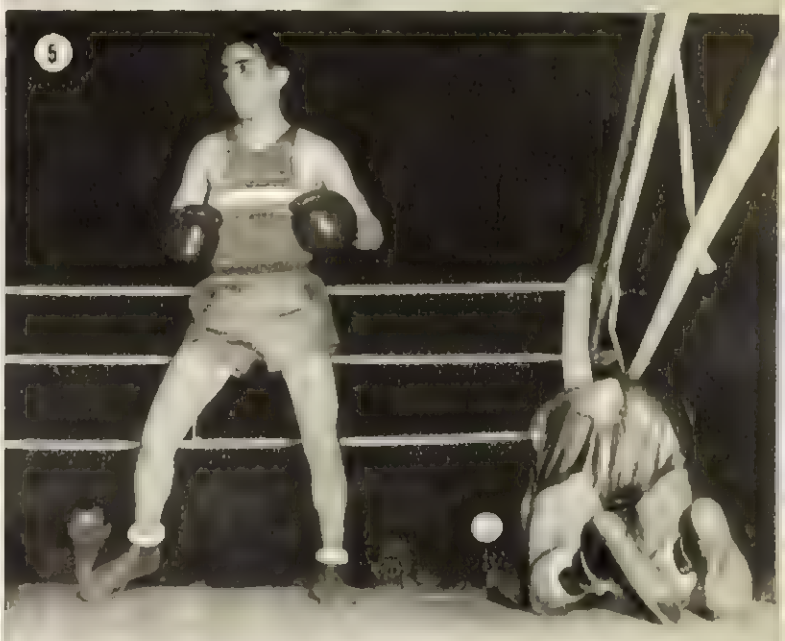

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 55. Tel. 17 60.10 int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei. Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

Sacrificatul

Desen de Mircea ANANIA

După 2 ani de căsătorie, ne înțelegem atît de bine !! ..Și este atît de atent !! ..

Desen de B. ARȚIN

A înflorit !!! Alureal... Propagandă !

Desen de St. MUNTEANU

Tovarășe ospătar, d-ta faci ceva repede în viață ?
— Da, obosesc repede.

Desen de ARNO

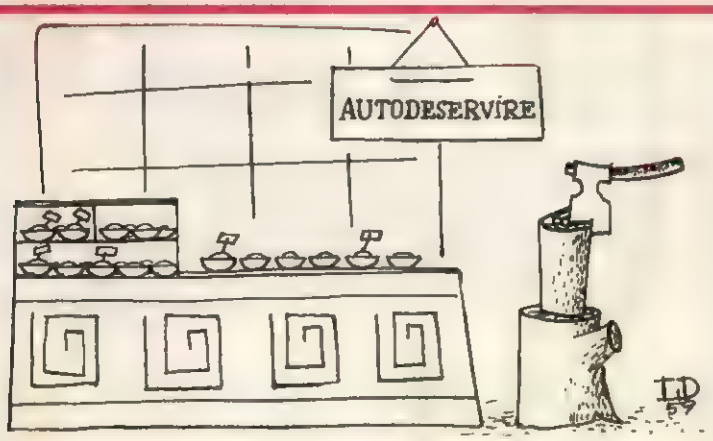

Sugestie pentru unele bufete, în care nu se găsesc scobitori.

Desen de L. DARIAN

Din cauza lipsei de preocupare pentru eliminarea rebuturilor locații lor etc., se întîmplă ca un produs să coste mai mult decît același, fabricat de altă întreprindere.

OM „PRACTIC"

— Pantofii noștri sînt scumpi...
Ai mei, nu. Eu port numai din cei produși de alte fabrici.

Desen de Fred GHENĂDESCU

PREȚUL 2 LEI

05
F.-

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTA SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 15 (203)
Anul VIII
11 aprilie 1959

A venit o femeie la Fundata

(Pag. 3-4-5)

Fotografie de E. IAROVICI

- Direcția Centrală de Statistică a dat publicității săptămîna trecută Comunicatul asupra îndeplinirii planului de stat al Republicii Populare Române pe anul 1958. Printre altele, Comunicatul arată că planul producției globale pe ansamblul industriei socialiste a fost îndeplinit în proporție de 103,9 la sută.

- În Capitală a sosit luni după-amiază o delegație a Academiei de Științe din R.P.Chineză. În fotografia 1, un aspect de la întîmpinarea delegației la sosirea pe peronul Gării de Nord.

- În zilele de 4 și 5 aprilie a.c. au avut loc în Capitală lucrările ședinței Consiliului Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din R.P.R.

- Luni seară a avut loc la cinematograful Patria din București premiera noului film românesc „Mingea".

- S.A.Gherasimov, cunoscutul regizor sovietic și M.Chiva, director general adjunct al cinematografiei sovietice, care ne-au vizitat țara, s-au întîlnit luni după-amiază cu cineaști și cronicari cinematografici din Capitală (fotografia 2).

- La invitația Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din R.P.R., săptămîna trecută a sosit în țara noastră prof.Holland Roberts din S.U.A., membru în Biroul Consiliului Mondial al Păcii.

- Directorul general al Agenției internaționale pentru energia atomică, Sterling W.Cole, a vizitat săptămîna trecută țara noastră. Printre altele, dl.Sterling W.Cole a vizitat și Institutul de Fizică atomică al Academiei R.P. Române (fotografia 3).

- Sub auspiciile Comisiei naționale a R.P. Române pentru UNESCO, săptămîna trecută a avut loc la Galeriile de Artă ale Fondului plastic deschiderea expoziției UNESCO „Acuarela în pictura Orientului și Occidentului" (fotografia 4).

- Trecînd cu succes toate probele mecanice și tehnologice, fabrica de fenol din cadrul Combinatului chimic nr.1 Făgăraș a intrat zilele trecute în funcțiune.

- Săptămîna trecută, în numeroase regiuni s-au desfășurat ședințele de lucru ale grupurilor de deputați în Marea Adunare Națională.

- Minerii din Valea Jiului, antrenați în întrecerea socialistă, au obținut un succes important: planul trimestrial a fost depășit cu aproape 20.000 tone de cărbune.

- Cu prilejul celei de a 14-a aniversări a eliberării Ungariei de sub jugul fascist, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R.P. Ungare la București, Ferenc Keleti, a ținut o cuvîntare la posturile noastre de radio și televiziune.

COPERTA NOASTRĂ:

Un bolnav are nevoie de asistență medicală...

Doctorița Constanța Barbu, medicul circumscripției sanitare din comuna Fundata, regiunea Stalin, răspunde imediat la chemare. Cu căruța, călare sau pe jos — cînd nu se poate altfel — ea străbate potecile munților pentru a duce bolnavilor ajutorul de care au nevoie.

Pe aceste meleaguri de la poalele Pietrei Craiului se întinde circumscripția sanitară Fundata.

A VENIT O FEMEIE LA FUNDATA

Fotoreportaj de E. IAROVICI

„Aș vrea să fiu un sculptor, să pot sculpta în marmură albă, îmbrăcată, statuia urieșa a unui medic în halat, stînd drept în bătaia vîntului, cu ochii ațintiți spre soare-răsare, cu pumnii încleștați pe piept ca și cum ar vrea să-și amuțească inima, s-o facă dar omenirii."

(Din însemnările doctorului Constanța Barbu, medicul circumscripției sanitare Fundata, regiunea Stalin).

Cu unsprezece ani în urmă, medicul șef din Bran conducea un nou medic pentru a-l instala la Fundata. Experiența — destul de frecventă — a unei asemenea instalări în circumscripția sanitară Fundata, cea mai izolată, cea mai întinsă și cea mai grea din raion, îl învățase pe medicul șef să nu facă acest lucru fără a lua anumite măsuri de prevedere. De aceea, mai ales că de astă dată avea de-a face cu o femeie, o transportă la fața locului într-un autocamion acoperit, avu grijă să lase jos prelatele ca să nu se vadă sălbăticia locurilor străbătute și, pentru ca drumul să pară mai scurt, îi povesti tot felul de snoave. Cînd ajunseră în sfîrșit la destinație, spre marea sa surprindere, o văzu pe tovarășa doctor Constanța Barbu manifestîndu-și o neașteptată bucurie și repetînd mereu: „Vai ce frumos e! Vai ce frumos e! Dacă știam dinainte că această circumscripție e liberă, făceam din proprie inițiativă cerere să fiu repartizată aici!"

...Au trecut unsprezece ani de atunci și tovarășa dr. Barbu tot la Fundata lucrează. În curînd își va clădi aici o casă, iar fiica ei mai mare, Mihalca, azi în vîrstă de 13 ani, care vrea să învețe și ea medicina, și-a pus în gînd să ia locul mamei atunci cînd aceasta va ieși la pensie.

Au trecut unsprezece ani de luptă aprigă cu boala, cu moartea, cu înapoierea, cu superstiția, cu indiferența. Nopți lungi de veghe la căpătîiul bolnavilor,

① De multe ori, seara, tîrziu, doctorița trebuie să părăsească intimitatea căminului său, fiind chemată la vreun caz grav.

① Ieșită din curte, doctorița se urcă în căruță și pornește la drum.

① Ieșiri nu cunoaște doctorița: încalecă pe Rămășag și o pornește cu lămpașul prin noapte, pe drumurile singuratice de munte.

① Cîte nopți de veghe n-a petrecut doctorița lîngă patul vreunui bolnav dintr-o casă îndepărtată, aducînd ajutorul științei și alinare.

Cea mai mare bucurie a doctoriței Barbu este munca la Casa de nașteri, unde le învață pe femei cum să-și îngrijească copiii.

zile de îndoială și așteptări fierbinți ca medicamentele să învingă boala, drumuri lungi spre case îndepărtate unde trebuia să aducă alinarea. Nici haitele de lupi care urlau noaptea, nici viscolul, nici zăpada sau torentele de ploaie și noroaiele, nici depărtările și munții înalți, nici clevetirile doftoroaielor ori amenințările cu „strigoii" n-au putut-o opri în loc pe doctoriță.

„Cînd s-a născut Vasilică Luțea, nimeni nu credea că va trăi. Am făcut tot ce se putea, tot ce știam. La urmă, am pus gura mea lîngă a lui și am respirat cu el. În gura mea, a țipat prima oară. Îl răpisem morții".

Nu numai Vasilică Luțea a fost răpit morții. Maria Oncioiului, Lenuța lui Mogan, Nicolae Pelin, Florin Benga și mulți alți copii care au crescut mari, se joacă acum veseli și se duc la școală, își datoresc viața doctoriței Barbu.

Spuneau babele din sate: „Ce te duci la doftor, maică? Iacă îți fac eu un descîntec și-ți trece!" Dacă nu-l vindeca descîntecul îi mai dădea, după caz, sînge de cotoi negru, urină cu zahăr, prună uscată umplută cu cine știe ce putregaiuri; dacă era vorba de o rană, o oblojea cu păr ars de cîine și cîte și mai cîte. Cel mai grav, însă, era că doftoroaiele asistau la nașteri. De aceea mortalitatea la nașteri și în perioada imediat după nașteri atingea prin partea locului peste 25 la sută.

Dr. Constanța Barbu a trebuit să lupte împotriva doftoroaielor și a leacurilor lor băbești, împotriva concepțiilor înapoiate ale bolnavilor. De cîte ori nu fusese chemată prea tîrziu la patul vreunui copil care „pusese ochii în grindă" (semn, prin partea locului, că pruncul e pe moarte) și ea se străduia din răsputeri să-l salveze ca să dovedească puterea științei și să întărească încrederea oamenilor în ea! Mari greutăți avea și cu familiile celor grav bolnavi care trebuiau transportați de urgență la spital, fiindcă pe-aci era credința că dacă bolnavul moare pe drum se preface în strigoi.

„Penicilina, streptomicina și alte medicamente moderne pe care le am la dispoziție au spart gheața. Am salvat cu ajutorul lor pe mulți dintre cei despre care babele spuneau că nu mai scapă. „Minunile" se aflau imediat în tot satul. Așa, încetul cu încetul, au început să vină bolnavii la mine și să mai abandoneze „tratamentele" băbești".

Treceau anii. Doctorița Barbu, sfătuită și ajutată de forurile locale și regionale, a instalat la Fundata un dispensar bine utilat și o Casă de nașteri. Din iunie 1958, nici o femeie n-a mai născut în afara Casei de nașteri. Mortalitatea infantilă a scăzut în jurul lui 3 la sută. Bolnavii o așteaptă la dispensarul din Fundata și la punctul sanitar din Șirnea, unde doctorița se duce cu regularitate. Oamenii au încredere în ea și o iubesc. Se întîmplă adesea ca, în zilele de consultații, oamenii să aștepte la rînd ca să-i spună: „am venit doar să te văd, că tare mi-era dor de dumneata".

Fiindcă oamenii au încredere în ea, au ales-o deputata lor și la raion, și la regiune.

Stînd într-o seară de vorbă cu dînsa, mi-a spus: „Într-o circumscripție ca a mea nu poți face numai muncă de medic. Nu e de ajuns. Cel mai mare ajutor profesional pe care-l am e munca mea de deputat, fiindcă pot să lupt și pentru nevoile oamenilor, pentru ridicarea nivelului lor de trai și cultural".

Mai tîrziu, după ce mi-a vorbit despre tradiția progresistă a medicinei românești, amintindu-mi, printre altele, spusele doctorului Carol Davila că „cel mai bun leac împotriva pelagrei este împroprietărirea țăranilor" mi-a arătat cum a contribuit și ea la înființarea primei întovărășiri zootehnice din comună.

Fiind convinsă că munca în comun în întovărășire va duce la ridicarea bunăstării materiale a țăranilor din circumscripția ei, a fost printre fruntașii muncii de convingere duse în vederea creării unei întovărășiri. Și îndemnul ei a fost ascultat de mulți. De atunci întovărășirea zootehnică „1 Mai" din Fundata își mărește an de an numărul de membri, iar veniturile întovărășiților au ajuns să fie aproape de trei ori mai mari decît ale individualilor.

„Mă gîndesc citeodată la însemnările medicului de plasă Ulieru. Bietul de el! Cîte n-a avut de îndurat de pe urma regimului trecut! Cîte n-ar fi făcut dacă ar fi trăit acum! Pentru mine e mult mai ușor. Am tot ce îmi trebuie. Simt ajutorul tuturor. Și dacă se întîmplă ca ceva să nu meargă cum trebuie, iar organele locale să nu poată găsi rezolvare, mă duc pînă la Președinția Consiliului de Miniștri sau la Comitetul Central al Partidului și sînt sigură că obțin ceea ce e drept."

Și multe au fost realizate cu contribuția doctoriței și deputatei Barbu, atît pentru traiul mai înlesnit al oamenilor, cît și pentru sănătatea lor. În sat a fost construită o școală nouă și un cămin cultural. S-a adus porumb cît a fost nevoie, trandafiri pentru parcul Casei de nașteri, aprovizionare de urgență cu sînge conservat sau medicamente trimise prin avion... Mai are ea multe în plan. Printre altele, instalarea unui staționar și a unui proiector de cinema la cămin.

Doctoriței Constanța Barbu nu-i prea place să vorbească despre dînsa. Afli mai multe stînd de vorbă cu oamenii din sat ori ținîndu-te scai după ea cînd se duce în vizită acasă la bolnavi sau cînd e ocupată cu treburile ei deputățești. Afli și mai multe cînd te uiți în ochii oamenilor pe care-i întîlnești în drum și care-i dau binețe. Din cele 3.100 de suflete pe care le are în pază în cei vreo 200 km p ai circumscripției, nu e unul care să n-aibă temei să-i arate mulțumire, fie că i-a scăpat copilul, fie că i-a însănătoșit soțul, fie că l-a sfătuit să intre în întovărășire, fie că l-a învățat să trăiască mai omenește.

Doctorița Barbu își împletește cu încredere visurile spre mai binele consătenilor ei cu planurile ei de deputat, fiindcă știe că e sprijinită de partidul care face ca toate visurile oamenilor muncii să devină realitate.

Acestia sînt patru dintre copiii smulși din ghearele morții de doctorița Barbu

Nicolae Pelin „pusese ochii în grindă" la șapte luni. Azi e elev în clasa a II-a elementară, e vioi și plin de sănătate

Maria Oncioiu are șase ani. La patru luni fusese întinsă pe masă, cu luminări la cap. Abnegația doctoriței Barbu a învins moartea

Florin Benga făcuse la 10 luni hipocalcemie și otită medie. Doftoroaie spusese că nu mai e scăpare. Dar medicul a fost de altă părere

Lenuța Mogan era pe moarte la patru luni, din cauza unui pojar. Heterohemoterapia cu sînge dr. Barbu a readus-o la viață

De cîte ori e nevoie, în cazurile de urgență, vine ambulanța din Orașul Stalin să transporte bolnavii la spital.

Pe lîngă dispensarul din Fundata și punctul sanitar din Șirnea funcționează și puncte farmaceutice unde bolnavii găsesc, imediat după consultație, medicamentele prescrise de medic. În felul acesta bolnavii sînt scutiți de a mai străbate vreo douăzeci de kilometri pînă la cea mai apropiată farmacie.

A mai trecut o zi. Toți s-au culcat. Doctorița Barbu vrea să fie la curent cu progresele științei medicale, citind reviste de specialitate și notîndu-și observații asupra cazurilor mai interesante ivite în cursul zilei.

Împreună cu președintele Sfatului popular al comunei Fundata, Gheorghe Voinescu, și cu contabilul, Gheorghe Sumedrea, doctorița-deputată organizează munca voluntară necesară ieftinirii prețului de cost la construirea șoselei asfaltate care va trece prin comună.

Și pe scena căminului cultural apare doctorița Barbu (stînga) într-o scenetă scrisă de dînsa, în care demască pe baba Rîmba, doftoroaia, spre hazul celor din sală.

Ironia soartei! Știința a pătruns chiar în bîrlogul doftoroaiei. Însăși baba Rîmba a chemat-o pe doctorița Barbu s-o consulte!

DE LA WEIMAR LA BONN: *Militarism Fascism Crime*

Se împlinesc zilele acestea 40 de ani de la proclamarea puterii sovietice în Bavaria. 40 de ani de cînd proletariatul german, însufleţit de măreaţa izbîndă a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, a proclamat primul stat german al muncitorilor şi ţăranilor. Dar, cu sprijinul social-democraţiei de dreapta, reacţiunea germană a înăbuşit în sînge republica sovietică bavareză. Şi a pornit, încă de atunci, pregătirile pentru revanşa pe care — în socotelile lor — urma s-o cîştige Hitler.

Ce a izbutit să facă dictatorul fascist pentru a apăra interesele kruppiilor germani şi anglo-americani, se ştie astăzi prea bine. Şi cum a sfîrşit-o! Dar ce n-a izbutit încearcă azi să repare acelaşi Krupp mai mult sau mai puţini germani. Sprijinul îl-l dă guvernul de la Bonn, care s-a înconjurat cu toate scursorile fasciste scăpate de ştreang.

Astăzi, însă, lucrurile stau cu totul altfel decît acum patru decenii. Astăzi există şi un stat german democrat şi iubitor de pace, stat în care conducerea e în mîinile clasei muncitoare: Republica Democrată Germană!

Militariştii de la Bonn şi sprijinitorii lor occidentali neagă existenţa R. D. G. şi încearcă să o desfiinţeze. Ei condiţionează reunificarea Germaniei de înăbuşirea celor mai generoase planuri şi speranţe ale poporului german. Dar poporul german a învăţat prea multe din lecţiile istoriei. Trecutul nu va reînvia niciodată! Germania trebuie să fie unită. Unită, însă, în acelaşi timp, democrată şi independentă.

Viitorul Germaniei va fi hotărît de poporul german care, în lupta pentru democraţie, unitate şi pace, se bucură de sprijinul întregii lumi progresiste.

1

lui isteric şi prin lagărele de exterminare plantate de naziştii de-a lungul şi de-a latul Europei. De aceea, regimul de la Bonn, spre a se menţine, are nevoie şi de soldăţoii americani (fotografia 5); şi de carne de tun — o armată supusă aceloraşi vechi ţeluri imperialiste, cum este Bundeswehrul (fotografia 3); şi de „specialiştii" hitlerişti trecuţi pe la cîrma lagărelor de exterminare şi prin statele de plată ale lui Hitler, ca generalul Kammhuber (fotografia 4), fost comandant în aviaţia hitleristă, astăzi unul dintre copiii alintaţi ai regimului din Bonn. Acest pui de năpîrcă, adulat pe vremuri de Goering, astăzi comandant al forţelor militare aeriene ale Germaniei occidentale, are voie, precum se vede şi din fotografie, să arboreze din nou toate tinichelele cu care Hitler l-a răsplătit pe vremuri crimele.

2

Indiferent dacă s-a numit „Reichswehr", ca în primul război mondial şi în anii ce i-au urmat; „Wehrmacht" pe timpul lui Hitler; sau „Bundeswehr" ca astăzi în reichul lui Adenauer şi Krupp — armata imperialistă germană a fost creată cu scopul de a cotropi ţări şi popoare străine şi de a înăbuşi lupta poporului german. Iată, în fotografia 1, o imagine care n-a fost luată în vreun oraş belgian în timpul primului război mondial, nici în vreunul polonez din al doilea — ci într-un oraş german în frămîntata epocă a republicii de la Weimar, cînd revendicărilor clasei muncitoare li se răspundea cu gloanţe. Şi apoi a venit Hitler... Berlin, 1933. Puşi la zid, cei mai buni fii ai poporului german sînt împuşcaţi de criminalii naziştii încătăraţi în uniformele aceleiaşi armate imperialiste (fotografia 2). De la Weimar la Bonn drumul a trecut prin berăriile münchenezе unde se adunau partizanii caporalu-

3

4

5

R.D. GERMANĂ: Democrație Libertate Construcții pașnice

Este calea muncii pașnice și creatoare. Este calea luptei pentru o Germanie democrată, independentă și iubitoare de pace. Este calea pe care, sub conducerea P.S.U.G., merge poporul muncitor al Republicii Democrate Germane. Pretutindeni, de-a lungul și de-a latul Republicii Democrate Germane clocotește avîntul muncii pașnice, creatoare. Se ridică mereu alte obiective industriale, orașele țării se îmbogățesc cu noi cartiere de locuit pentru oamenii muncii. În fotografia din dreapta: blocuri noi pe Stalinalee din Berlinul democrat.

Tineretul german nu mai vrea să servească drept carne de tun. El nu mai vrea să cotropească țări și popoare străine, pentru interesele krupplior, ale junkerilor militariști și ale patronilor lor, imperialiștii americani și englezi. Laolaltă cu întreg poporul german, tineretul cere o Germanie unită, independentă și iubitoare de pace.

TELEVIZOARE... TELEVIZOARE...

Într-un ritm rapid se dezvoltă în U.R.S.S. rețeaua de televiziune. La Moscova se ridică un nou centru al cărui turn va fi unul dintre cele mai mari din lume, între Leningrad și Tallin s-a inaugurat o nouă linie de radiorelee prevăzută cu stații de retransmitere a programelor de televiziune. Astfel, programele retransmise din Leningrad pot fi urmărite în multe orașe din R.S.S. Estonă și chiar în orașe din Finlanda. Numărul centrelor de televiziune va crește în anul șaptecincilea de la 50 în 1958 la aproape 150 în 1965.

O dată cu lărgirea rețelei de televiziune sporește nu numai numărul telespectatorilor, dar și exigența lor. Constructorii sovietici de televizoare depun acum toate eforturile pentru a da țării aparate cît mai variate, mai complexe, mai perfecționate. La Expoziția Universală de la Bruxelles, Uniunea Sovietică a prezentat 20 de tipuri de televizoare dintre care multe au fost distinse cu premii sau mențiuni.

Și acum, vă prezentăm cîteva dintre cele mai noi tipuri de televizoare sovietice.

(1) Televizorul „Zarea", simplu și elegant. Datorită tubului de recepție dreptunghiular și a pieselor de mici dimensiuni, aparatul este ușor și modest ca preț.

(2) Un nou televizor se lansează în rîndul cumpărătorilor noul tip de televizor „Rubin-202". Este prevăzut cu patru difuzoare, un comutator de sunet-registru cu claviatură, un buton special pentru reglarea clarității, iar altul pentru comanda de la distanță.

(3) Televizorul „Almaz-102" pe lîngă calitățile excepționale de recepție are și un ecran de dimensiuni mari: 340 × 450 mm.

(4) Pe principiul cunoscutului televizor „Temp", au fost create noi modele perfecționate „Temp-3", „Temp-4" și „Temp-5".

Deosebit de interesant este ultimul model — cel din fotografie — denumit și combină de radiotelevizitune. În afară de televizor, el este prevăzut și cu un aparat de radio, picup și magnetofon. Ușa filmă mobilă se deplasează în dreapta, dacă doriți să vedeți un program de televiziune și în stînga, dacă vreți să ascultați radio sau picupul.

(5) Și „Kristall-104" vă oferă izolată un televizor, un aparat de radio, un picup și un magnetofon. Este un aparat ultramodern.

Proiectul primului oraș-satelit al Moscovei este de mult aprobat, dar arhitecții continuă să lucreze la desăvîrșirea lui pentru ca nici un amănunt să nu fie omis.

ORAȘUL-SATELIT

de L. COTLEAR

Instalați într-o „Volga" confortabilă, împreună cu Igor Rojin, arhitectul șef al proiectului primului oraș-satelit al Moscovei, parcurgem cu viteză larga autostradă ce duce din Moscova spre Leningrad. Șoseaua e animată. Coloane nesfîrșite de camioane și limuzine gonesc în ambele direcții. În dreapta și în stînga noastră se desfășoară împrejurimile Moscovei, cvartale de locuințe, fabrici, apoi colhozuri, case țărănești cu antene de televiziune pe acoperiș. Curînd apar șirurile de copaci care se transformă, de la o anumită distanță, în păduri întinse.

Mașina noastră stopează în dreptul kilometrului 37. Ne aflăm pe malul unui riuleț, acolo unde se va ridica viitorul oraș-satelit al Moscovei, primul dintre cele 10-12 orașe-satelit pe care guvernul sovietic a hotărît să le construiască în jurul Moscovei.

Pe întinsul teren de circa 600 hectare de pe ambele maluri ale riuletului Shodnea, între stațiile Firsanovka și Kriukovo, pe linia ferată Moscova-Leningrad, munca e în toi. Uruie excavatoarele ce sapă adevărate tranșee pentru viitoarele instalații subterane — apă, canal, cabluri electrice. Buldozere puternice nivelează pămîntul pentru drumuri și străzi. Mai încolo, spre liziera pădurii, grupuri de geodezi, fac măsurători și bat țăruși, indicînd locul unde se vor ridica blocurile de locuit. Orașul-satelit, creat pentru descongestionarea capitalei, va avea o populație de 65.000 de locuitori, cu perspectiva de creștere pînă la 80.000. Multe întreprinderi mici și mijlocii, situate în prezent în cartierele suprapopulate ale Moscovei, vor fi mutate în orașul-satelit.

„În practica marilor metropole există diferite variante ale orașelor-satelit — ne spune arhitectul Igor Rojin. Unele dintre ele servesc doar ca „orașe-dormitoare", locuitorii lor petrecîndu-și în ele numai nopțile și zilele de repaus. Noi, însă, după cum veți vedea, am adoptat o altă soluție. Locuitorii noului oraș vor munci în apropiere de casele lor. Firește, fabricile evacuate din Moscova vor fi complet modernizate, cele înrudite vor fi comasate sau concentrate în cîteva întreprinderi mari. Întreprinderile orașului vor cuprinde două zone industriale distincte, despărțite de cartierele locuite prin bariere de grădini și parcuri".

Ceea ce vedem, aci, nu sînt decît lucrările de pregătire a șantierului. Construcția propriu-zisă a orașului la care se vor folosi metode industriale din cele mai moderne și materiale de construcție noi, va începe în vară, urmînd să fie terminată în 1963.

„Cum va arăta noul oraș?" — Rojin încearcă să cuprindă cu privirea întinderea din fața noastră și începe să descrie ca și cum l-ar vedea aievea răsărit ca prin minune. „Principala lui trăsătură o va constitui abundența de zone verzi. Noul oraș va fi înecat în verdeață. Casele nu vor depăși 5 etaje și vor fi ridicate chiar între copaci. Vom feri de tăișul toporului mai toată pădurea, vom păstra aceste boschete, pe care le vedeți acolo, în dreapta pîrîului. Am ținut seama la întocmirea proiectului de ele ca și de toată configurația terenului. Numeroasele dealuri ne permit ca prin ridicarea unui baraj sau două pe riuletul acesta să acumulăm apele lui într-un lac mare și să creăm aci un loc pitoresc. Pe malul viitorului lac se vor amenaja o plajă, o stațiune de natație și canotaj, un stadion, zeci de terenuri de sport. Iar ceva mai încolo, vedeți, pe locul acela mai ridicat, va fi centrul administrativ și comercial al orașului".

E de la sine înțeles că blocurile de locuit ale noului oraș vor fi prevăzute cu maximum de confort. Apartamentele vor avea încălzire centrală asigurată de o centrală de termoficare. Se proiectează să se renunțe eventual la gazul menajer pentru bucătării și la înlocuirea lui cu curent electric.

Chiar și cartierele de locuințe vor fi dispuse în așa fel încît să asigure maximum de liniște locatarilor și maximum de securitate copiilor. Școlile vor fi situate mai aproape de liziera pădurii. Tot în mijlocul zonelor verzi este prevăzută construirea unui cămin de bătrîni și a casei pentru invalizi. În afară de cele cîteva cinematografe și săli de spectacole, orașul-satelit va avea și un mare palat al culturii.

Într-un cuvînt aci se va ridica o așezare modernă, care va oferi locuitorilor ei condiții optime de viață, fără a-i lipsi de avantajele traiului din capitală. Iar acei care vor dori să se ducă într-o seară la vreun teatru din Moscova vor avea posibilitatea s-o facă fără prea multă greutate: trenurile electrice circulînd la intervale de 10-15 minute, liniile de troleibuse și autobuse prelungite pînă la noul oraș le vor permite să ajungă la Moscova în 30-40 de minute.

Construirea primului oraș-satelit în Uniunea Sovietică constituie o bună experiență pentru viitoarele construcții asemănătoare.

Nu va trece mult și cei dinți oraș-satelit al Moscovei va deveni o realitate. Iar apoi vor apare altele — și nu numai în jurul Moscovei...

SE POATE MAI MULT!...

— REPORTAJ-ANCHETĂ ÎNTR-O FABRICĂ DE ÎNCĂLȚĂMINTE —

Știți ce înseamnă reducerea numai cu un singur procent a prețului de cost ? Mult! Lucrul acesta îl demonstrează clar și pantofarii de la „Solidaritatea" din Oradea. Îl demonstrează grafic, convingător și plastic cu ajutorul unui uriaș panou prins pe zidul fabricii.

Care ar fi echivalența, aici, în fabrică, a reducerii cu 1% a prețului de cost ? Contravaloarea a 16.000 perechi încălțăminte pentru copii sau costul unei case de odihnă pentru salariații fabricii. Ori, dacă vreți, contravaloarea a nouă locuințe muncitorești sau a unei cantine moderne.

Dar pantofarii orădeni nu-s mulțumiți numai cu o reducere de 1% asupra prețului de cost, și nici măcar cu cea de 2,78%, reprezentînd cifra planificată la începutul anului. Ei vor să realizeze o reducere mai mare. Vor reuși? Aici, la „Solidaritatea", se poate spune, cu drept cuvînt, că trecutul e o chezășie a viitoarelor realizări: în ultimii zece ani, prețul de cost al produselor a fost redus cu 31,01%. Aceasta, concomitent cu uimitoarea creștere a valorii producției globale: cu 612% față de cea din 1948.

Bătălia pentru reducerea prețului de cost pe 1959 e deci în toi. Armele cu care se dă lupta? Economiile, creșterea productivității, reducerea consumurilor specifice.

Să ne oprim pentru o clipă la economii. Planificate pînă la sfîrșitul anului: 600.000 lei. Pe trimestru, deci, 150.000 lei. „Trimestrul" a fost realizat însă în primele două luni ale anului. E clar, deci, că pantofarii din Oradea au luat-o bine de la început. Și așa vor s-o țină pînă la sfîrșitul anului. Să vedem cum...

Șapte inimi... un pantof

Să nu vă închipuiți cumva că subtitlul de mai sus e începutul vreunui tango desuet. E vorba de cu totul altceva: de o inovație. Mai întîi, însă, domeniul în care aceasta a fost făcută. Informăm pe tovarășele noastre că „Solidaritatea" are expusă o splendidă colecție de pantofi de damă. Nu însă pentru vînzare pe loc, ci prin bazele de desfacere. Sînt expuse aici ultimele „creații", realizate de meșterii din ateliere. De la o lună la alta, modelele acestea se mai schimbă, după gustul și inspirația creatorilor din fabrică și, în special, la cererea „onor clientelei". Pantofii aceștia „Soliarta" — cum sînt ei denumiți prin derivare de la numele fabricii — sînt într-un fel de întrecere cu pantofii „Romarta", fabricați manual în alte părți. În primăvara aceasta, expoziția de care vorbim se îmbogățește cu un model nou: un pantof care seamănă leit cu sandaua confecționată cu două milenii în urmă de către sclavul-meșter Beothius, pomenit în antichitate ca iscusit pantofar. Numai că de pantoful modern atîrnă un toc de 7 centimetri.

Ei bine — și cu aceasta am ajuns acolo unde am vrut, la inovații — pantofii aceștia, foarte eleganți, vor fi fabricați dintr-o piele care nu costă nici un leu, nici un bănuț. Cum? Prin valorificarea a mii de... „inimi". Inimi care pînă acum se aruncau la coșul cu deșeuri. E vorba — desigur, pentru cine nu știe — de o bucățică de piele, în formă de inimă, care rămîne afară la croirea oricărui pantof obișnuit. Autorul ideii de valorificare a acestui deșeu? Maistrul Ștefan Blatner, ajutat de creatorul de modele Seredy Geza.

Pentru un pantof de damă sînt necesare șapte „inimi". Din ele se decupează șuvițele de piele necesare confecționării elegantului model de care v-am vorbit.

Inovația meșterului Blatner va produce astfel o modificare substanțială asupra prețului de cost planificat la începutul anului, în gospodăria chibzuită a secției pe care o conduce. Valorificarea „inimilor" va scădea cu încă 0,50% prețul de cost, peste reducerea planificată. Iar în magazine vor apare

Maria Acs vă prezintă alte modele noi — toate finisate de brigada de tineret.

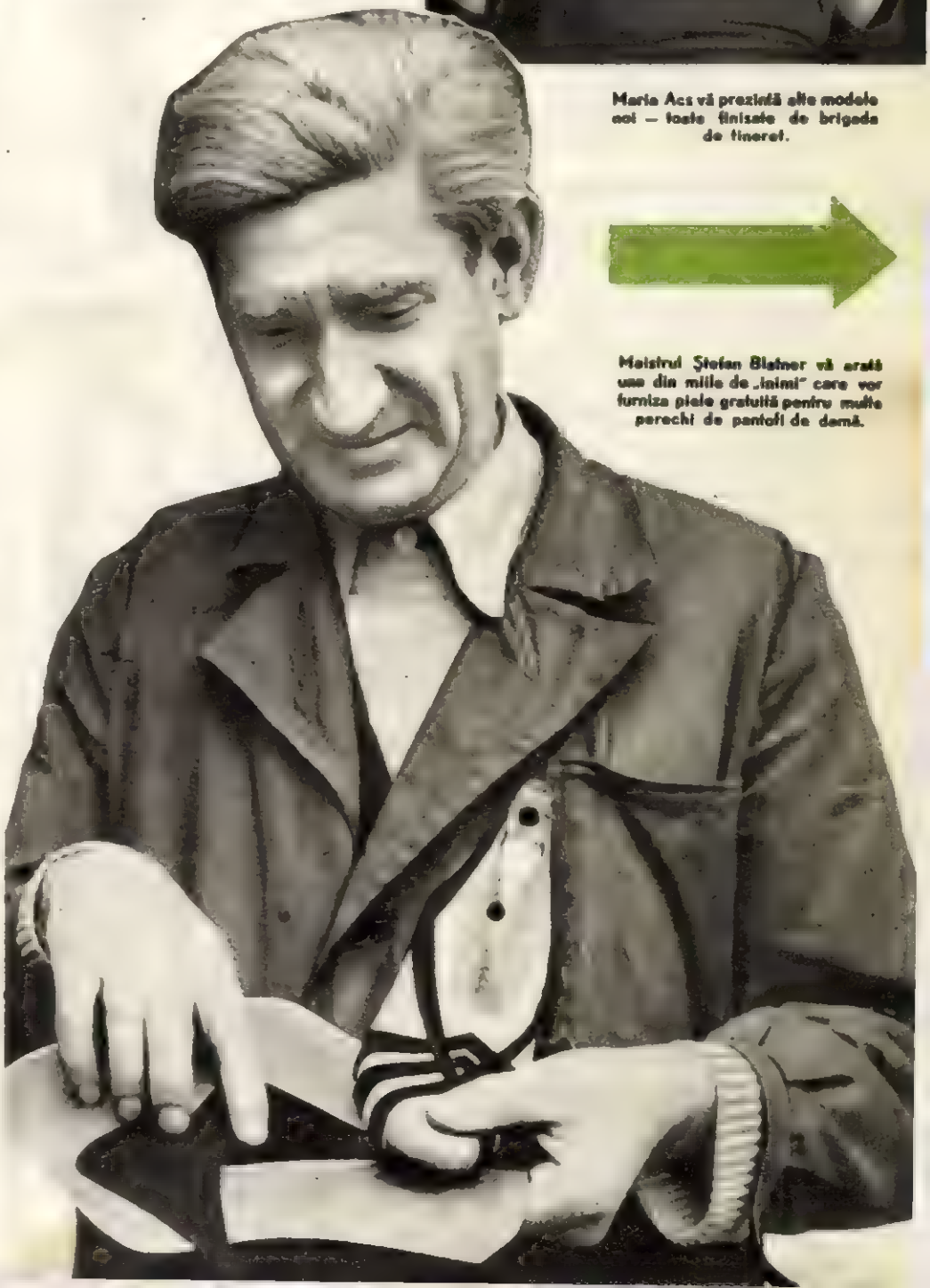

Maistrul Ștefan Blatner vă arată una din miile de „inimi" care vor furniza piele gratuită pentru multe perechi de pantofi de damă.

lunar cel puțin 600 perechi de pantofi eleganți care, de asemenea, nu erau prevăzuți la începutul anului.

Se poate croi și altfel...

„Solidaritatea" are un profil precis: pantofi de damă și încălțăminte pentru copii. De ani de zile, însă, croirea din piele a acestor produse se făcea separat, pe specialitate. Sute de mii de perechi de pantofi s-au croit în acest fel. Grație iscusinței și îndemînării celor care croiau, s-au realizat economii la piele. Însă întotdeauna au rămas mici porțiuni nefolosite.

„Nu se poate utiliza și mai rațional pielea? Oare din aceeași suprafață nu se pot scoate și mai multe perechi de încălțăminte?" Problema de mai sus i-a frămîntat pînă mai deunăzi pe „croitorii" și pe meșterii din fabrică. Și credeți că n-au găsit soluția? Ba bine că nu. Au descoperit chiar o metodă foarte economicoasă de decupare a pielei: croirea în același timp a fețelor pentru pantofi de damă și a fețelor pentru încălțămintea copiilor. Într-o parte a pielei unde nu încape șablonul unui pantof de damă, încape precis șablonul pantofiorului de copil. Și cum încălțămintea pentru copii are mărimi foarte variate, nici un colțișor de piele nu rămîne nefolosit. Rezultatele obținute prin aplicarea noii metode arată din plin avantajele ei: 115.000 dm pătrați de piele și 24.000 dm pătrați de mește, economisiți pînă la ora cînd scriu aceste rînduri.

Cum se vor reflecta aceste serioase economii asupra reducerii prețului de cost al produselor fabricii? Cifrele vor vorbi abia în aprilie, la încheierea calculelor contabile pe trimestrul I. Dar e clar că vor fi îmbucurătoare.

Bun e schimbul de experiență!

Dar talpa? Credeți că acei care croiesc pingele pentru sutele de mii de perechi de încălțăminte nu-și pun problema reducerii prețului de cost?

— În gospodăria chibzuită a secției, s-a planificat reducerea prețului de cost cu 1,50%. — îmi spune maistrul Bardaș, șeful secției în care talpa trece pe sub cuțitele ștanțelor, prin prese și prin mașinile de nivelat, devenind pingea elastică. Reducerea prețului de cost va fi, însă, și mai mare! — adaugă maistrul. Sperăm chiar la 3%.

Pe ce se bazează cînd afirmă asta? Pe două soluții foarte concrete. Prima: folosirea la maximum a suprafețelor de talpă, lucru care anul trecut, într-o anumită perioadă, nu găsise o preocupare specială. Pe atunci, decuparea prin ștanțare mecanică a pingelelor se făcea „după ochi". Cum s-ar spune, la întîmplare. Un schimb de experiență la Cluj, un fel de demonstrație practică cu ștanțatorii de talpă din toată țara a schimbat lucrurile și la „Solidaritatea"-Oradea. Muncitorul Ludovig Ladany, înapoiat de la această demonstrație, a adus cu el și o metodă nouă de folosire cît mai rațională a tălpii. În trei zile, toți ștanțatorii de la „Solidaritatea" și-au însușit-o. Care-i secretul? Decuparea pingelelor nu se mai face „după ochi", ci la precizie. Adică cuțitul ștanței mușcă numai locul însemnat mai dinainte cu creionul. Și vă garantez — fiindcă am văzut — nici un locșor de talpă utilizabilă nu mai rămîne nedesenat pe întinsul foii. A doua soluție se referă la bucățelele cu adevărat inutilizabile, de la margine, sau la cele ce provin de la „nivelarea" tălpii. Acum își găsesc și ele un rost. Lipite una de alta, devin bombeuri și șaifuri pentru pantofii și ghetuțele copiilor. Această a doua soluție aparține chiar meșterului Bardaș și a căpătat simbol de inovație...

Într-un cuvînt, cele două soluții, despre care am vorbit, au înregistrat pe răbojul realizărilor din primul trimestru al acestui an o economie de talpă de patru ori mai mare decît în trimestrul al III-lea al anului 1958...

Încheierea e simplă: felicitări pantofarilor orădeni și urări de noi succese în reducerea prețului de cost.

De încercare: două modele cu toc din material plastic. →

Ludovig Ladany, omul cu zîmbetul veșnic pe buze, a adus în fabrică cea mai rațională metodă de ștanțare a tălpii pentru pingele.

Meșterul Bardaș: „Am învins! Talpa poate fi utilizată acum pînă la cel mai mic colțișor!"

Vlaicu BÎRNA

DOUĂ MĂRI

La marginea cîmpiei, fript de soare,
Roșcatul țărm de humă stă hotar;
De-o parte, holda: grîne foșnitoare,
De alta: marea — orgă de cleștar.

Grăbite oști de peste-ntinderi vin,
Șoptiri de valuri, murmure de spice,
Ca două mări, sub pale de senin,
Și-aripi de vînturi bat să le ridice.

Suflarea lor se-ngînă necurmat
Prin arșițe și burnițli, totdeauna,
Cu șuieratul stufului uscat
Și-n nopțile cînd bubuie furtuna.

Sub herghelii de coame înspumate
Dau fuga largurile către mal
Cînd grîiele în zori, înrourate,
Mai picotesc sub cerul mineral.

Și stau de vorbă mările, pe rînd,
Cînd pepura străpunge vîntu-n săbii,
Sub norii alburii, alunecînd
Pe orizont, ca niște mari corăbii.

— De unde-atunci atîtea melodii
În unduirea de mătăsuri grele?
Întreabă holda apele zglobii
Purtîndu-și duna spicelor spre ele.

— Pe undele mereu legănătoare
(Grăbesc în taină apele să spună)
Din țara-ntreagă, rîuri și izvoare,
Mi le aduce Dunărea-mpreună

Și marea de smaragd foșnind și ea
Întoarce întrebarea, vrea să știe:
— Dar tu de unde strîns-ai zestrea grea
De aur, pe a cîmpului tipsie?

Întinsurile șesului răspund,
Înmoalburată, vegetală mare:
— Au smuls-o plugurile din afund,
Din glîile de haturi și răzoare!...

Așa vorbesc surorile-n deolaltă
De zile-ntregi, din zori și pînă-n zori
Iar mîine le-o trezi sub zarea-naltă
Alaiul vesel de secerători.

JOC ÎN OAȘ

S-adună rînd feciorii, cuprinși pe după cap
În straie largi și aspre cu roșii flori cusute
Și mersul lor răsună în tropotul streap
Strunit pe chiot vesel și cîntec de lăute.

În dinți, cuțitul — fulger — luci de-atîtea dăți
Ca domnii de pe lume de frică să le știe;
Și jocul, dînd cu tifla vrăjmașei strîmbătăți,
Își legănă păunii din clop — oăpaie vie.

Cu luminosul August, în asfințitul zbor
Al oremii, de urgia irozilor scăpată
Pierit-au asuprirea și-al lăzmelor zăpor
Care domneau în Țara Oașului odată.

Iar ceterele cîntă de-atuncea mai aprins,
Și tropotul e vifor, ca-n datina străbună;
Să știe lumea toată că răul e învins
Și-a vieții bucurie în jocuri se răzbună.

AMURG LA BAIA MARE

Din turnul lui Ștefan privim îndeparte
Pădurile, munții, apusul ce arde,
Orașul cu domuri în umbra sticloasă,
Cîmpia cu verdele crud de mătasă.

Fumează din coșuri semețe furnale
Pe ulițe o turmă străbate agale;
Tîlincile sună, sirenele cheamă,
Spre zarea bătută pe-un talger de-aramă.

Lumini de lămpașe de veste dau schimbul
Neonul în smalțuri își dărue nimbul
Și iată-i în șiruri se-arată minerii
Cu haine tăiate din pînzele serii.

E cerul o ogioă cu stelele-i vii de:
Urechea lipită de ziduri aude
Bătăi de ciocane icnind cu adîncul:
Gutinul prin noapte vorbind cu Parîngul.

CÎND HARLOW CURTICE CERE REDUCEREA IMPOZITELOR

Un mare bombardier costă cît construirea a 30 de şcoli moderne, cît construirea a două centrale electrice care să furnizeze energie pentru cîte un oraş cu 60.000 de locuitori; cît construirea şi utilarea completă a două mari spitale...

Socoteala aceasta n-a fost făcută de nimeni altcineva decît de preşedintele Statelor Unite, dl. Eisenhower. Magnetofoanele au înregistrat, cronicarii au consemnat, aparatele fotografice l-au imortalizat pe preşedinte, pe peliculă. Un ziarist de la săptămînalul american „People's World" a avut o idee originală. El a decupat chipul preşedintelui şi l-a lipit lîngă un sac cu bani pe care era înscrisă o cifră: 373 miliarde de dolari. Era suma impozitelor încasate de administraţia Eisenhower în aproximativ 6 ani de guvernare. Conform socotelilor făcute de „People's World", în decurs de 156 de ani (de la preşedintele Washington pînă la F. D. Roosevelt inclusiv) suma totală a impozitelor percepute de la americani a fost de 244 miliarde de dolari, în timp ce în aproximativ 8 ani fostul preşedinte Truman (cel care a dat ordin să fie aruncată prima bombă atomică peste Hiroşima numai după ce a cerut sfatul mamei sale şi binecuvîntarea lui dumnezeu) a umflat el singur suma impozitelor la 242 miliarde de dolari. Recordul, după cum se vede, îl deţine însă tot guvernul Eisenhower al cărui sac cu impozite este atît de îndesat, încît stă gata-gata să crape...

Fireşte — va putea întreba cititorul — ce legătură există între bombardierul pomenit la început, şcolile, uzinele electrice, spitalele amintite mai apoi şi sacul de impozite ornat cu chipul preşedintelui Eisenhower? Între spitale, şcoli, centrale electrice, şi sacul cu impozite, legătura este, cum ştiu toţi — vai! — slabă, aproape inexistentă. Dar între impozite şi bombardiere? Aici lucrurile stau cu totul altfel. Căci dacă n-ar fi aşa, atunci n-ar fi declarat nici dl. Rockefeller (guvernatorul statului New York) că administraţia condusă de d-sa studiază o sporire a unor impozite (Ceea ce n-a declarat dar s-a aflat, e că suspusele consilii de administraţie ale unor societăţi, conduse direct sau indirect de d-sa, studiază în acelaşi timp sporirea numărului de bombardiere pe care le fabrică...). Despre Napoleon se spune că primul lucru pe care l-a făcut după ce s-a suit pe tron a fost că s-a aşezat. Dl. Rockefeller a lăsat cu mult în urmă gloria napoleoniană. Se spune că, o dată instalat ca guvernator al statului New York, primul lucru pe care l-a făcut — încă înainte de a se fi aşezat — a fost să ceară mărirea impozitelor.

În vechime, se spunea: celor pe care voiau să-i piardă, zeii le iau, înainte de toate, mintile. Vrînd să-l piardă pe John Smith, omul simplu din America, zeii marii finanţe se dovedesc mai cruzi decît cei vechi: ei nu numai că încearcă să-i ia mintile, (vezi uriaşa campanie de minciuni şi calomnii de tot soiul din slujba războiului rece) dar îl deposedează şi de dolari (cu ajutorul politicii fiscale). Pentru a se descurca în labirintul impozitelor pe care trebuie să le plătească, un american de rînd trebuie să citească timp de cîteva ceasuri o listă scrisă îndesat. Iar apoi, ca să fie sigur că a înţeles totul bine, trebuie să se adreseze unui avocat... John Smith are zilnic prilejul de a compara şi a trage concluzii: în 1956, impozitul pe cap de locuitor se ridica la 608 dolari (o sumă, zău, destul de mare). În 1957, media impozitului anual se ridicase la 640 de dolari (o sumă, zău, mai mult decît apreciabilă). Iar în 1958 suma sălăşe la 658 de dolari (începe, zău aşa, să nu te mai lase să dormi noaptea!). Şi din toate astea cu ce se alege John Smith? Poate cu o clasă de şcoală mai luminoasă pentru fiul său? Sau poate cu ieftinirea curentului electric? Sau, poate, în sfîrşit, cu un pat de spital ieftin (să nu spunem gratuit) pentru soţia bolnavă? Nimic din toate acestea! John Smith se alege pur şi simplu cu o parte (la alegere: din tuneiaj, din ampenaj, sau din elice) a unui bombardier atomic modern!

— Bine, dar pentru ce am nevoie de asta? — întreabă John Smith c-un amestec de amărăciune, uimială şi indignare în glas.

— Taci, taci, John Smith! Vrei să fii acuzat că subminezi securitatea Statelor Unite ale Americii? Citeşte ziarele!

Din economie, John Smith nu citeşte decît un singur ziar. Dar astăzi a cumpărat mai multe. Ştirile îl ameţesc: „Rugii provoacă S.U.A.", „Noul plan septenal sovietic, o ofidare pentru occident", „Numai bombele pot pune capăt provocării răsăritului". John Smith nu e nici fricos, nici dintre cei care se îmbată cu vorbe. El vrea să afle, să cunoască. În unele dintre ziarele cumpărate el nu găseşte ce caută. Dar cîteva publică, totuşi, unele informaţii în următorii şapte ani veniturile reale ale muncitorilor şi funcţionarilor vor creşte cu 40%, consumul popular va creşte în Uniunea Sovietică cu 60-63%, se vor construi 15.000.000 de locuinţe la oraşe şi 7.000.000 locuinţe la sate, vor fi pregătiţi în învăţămîntul superior 2.300.000 specialişti, se va trece la săptămîna de muncă de 5 zile... Şi un pasaj care îl tulbură în mod deosebit pe John Smith: la U.R.S.S. vor fi desfiinţate în următorii ani impozitele percepute de la populaţie! Iată, deci, cum arată provocarea, pericolul, sfidarea! John Smith se gîndeşte la sacul burdušit cu sutele de miliarde de dolari proveniţi din impozite: ar putea să se dezumfle repede dacă n-ar exista ţopoşile despre „primejdia sovietică". Atunci nu numai săbiile s-ar face brăzdare, ci şi bombardierele atomice—şcoli, case, spitale...

John Smith nu e un visător; lupta pentru pîine nu-i îngăduie luxul să viseze. El se gîndeşte, totuşi, uneori, la un american care s-ar scula — acum, să zicem — dintr-un somn de 20 de ani. Dacă americanul a avut depuşi în 1939 o mie de dolari, el n-ar putea cumpăra acum cu ei decît mărfuri de 500. Căci în 20 de ani valoarea dolarului a scăzut la jumătate (cu grafic în regulă, publicat în revista U.S. News and World Report). Poate că, trezit din fluturi, după ce s-a trezit din somn, americanul s-ar adresa unui asemenea specialist în afaceri şi, deci, în conjunctura economică a S.U.A. cum este dl. Pierre S. Dupont. Dar acesta va căuta să se descotorosească repede de incomodul interlocutor: „N-am nici cea mai mică idee dacă în viitorul apropiat economia o va lua în sus sau în jos sau în cine ştie ce altă direcţie. În ciuda tuturor pronosticurilor ce se fac acum, nu cred ca cineva, inclusiv Congresul şi toţi economiştii, să ştie care va fi tendinţa. Singurul lucru pe care-l ştiu este că actualul declin e mai puternic decît au prevăzut toţi" („Comercial and Financial Chronicle"). Dl. Dupont e, desigur, un om care-şi subapreciază atît cunoştinţele cît şi posibilităţile de a influenţa direcţia economiei americane. Atîta vreme cît există pe de o parte bombardiere atomice, iar pe de altă parte contribuabili...

Dar e bine ca John Smith să nu uite: America nu e numai ţara tuturor posibilităţilor, ci şi a egalităţii celei mai desăvîrşite. Nu plătesc impozite numai cei ce cîştigă cîteva zeci de dolari pe săptămînă, ci şi cei care cîştigă cîteva milioane într-un singur ceas. Aşa încît cei bogaţi şi-au dat la un moment dat seama că e cazul să ceară... reducerea impozitelor. Harlow Curtice, preşedintele firmei „General Motors", a lansat o campanie pentru a coavinge Congresul S.U.A. să voteze o reducere substanţială a impozitelor, pentru a reda „încrederea în afaceri" şi a asigura puterea de cumpărare a oamenilor. Aşa da! Scăzînd cu cîţiva dolari impozitele celor care cîştigă cîteva zeci de dolari pe săptămînă, daţi astfel multor zeci de milioane de americani impresia că începe o nouă epocă de prosperitate. Ei vor începe să cumpere, marile companii, printre care şi „General Motors", vor cîştiga şi... Şi urcaţi impozitele percepute de la companiile care realizează beneficii de sute de milioane în fiecare an! Ei nu, aici raţionamentul trebuie să se oprească, pentru că altfel ne duce la absurd, ori toţi să trăim, ori toţi să murim. Din această dilemă, oricum, nici Curtice, nici Rockefeller, nici ceilalţi nu pot ieşi. Aşa încît Rockefeller e, de pildă, gata să dea satisfacţie tuturor: el admite sporirea cu 30% a taxelor la ţigări şi cu 50% la benzină pentru automobile (Cîţi americani fumează şi cîţi cumpără automobile — asta nu interesează decît pe statisticienii prea tipicari. Cîte procente din cîştigul lui va vărsa în sacul cu impozite al administraţiei Eisenhower un muncitor fumător (mai sînt fumători chiar şi printre cei 6.500.000 de şomeri...) şi cîte procente din cîştigul său va vărsa în acelaşi sac (la care are, de altfel, acces nestingherit) un businessman cu cîteva maşini ultraluxoase — asta este o chestiune pe care numai nişte nesăferiţi de economişti marxişti se pot apuca s-o calculeze! Doar şi Rockefeller, şi Curtice, şi John Smith sînt toţi americani. Iar dacă lui John Smith nu-i folosesc nici cît o ceapă degerată bombardierele pe care le construieşte Rockefeller, nu-i nimic. Nici lui Rockefeller nu i-ar folosi la nimic casa sau spitalul pe care vrea să şi-l construiască John Smith. El, Rockefeller, are unde locui şi unde se îngriji în caz de boală. Aşa încît lucrurile rămîn deocamdată cum sînt (ba nu, nu rămîn, căci sacul cu impozite se umflă, se umflă mereu, în timp ce pungile contribuabililor se subţiază, se subţiază...). În America zilelor noastre Rockefellerii au ca arme bombardierele atomice ultramoderne, iar John Smithii n-au ca arme decît hotărîrea lor de a pune capăt calvarului pe care îl îndură. Şi mai au ştirile despre septenalul sovietic. În cursul căruia vor fi desfiinţate impozitele. Parcă nu e, totuşi, greu de ghicit că armele milionarelor de John Smith sînt mai puternice...

R. TIULESCU

DIN TOATĂ LUMEA

CE SPUNE O STATISTICĂ

La ce serveşte cinematograful în ţările capitaliste, care sînt scopurile urmărite şi în ce direcţie poate să influenţeze formarea tineretului ne demonstrează analiza a 400 de filme, produse într-un an de mai multe case de filme apusene, majoritatea americane.

S-au numărat, în aceste filme: 34 provocări prin incendiu, 54 şantaje, 104 tîlhării, 310 crime, 405 divorţuri şi alte 624 mîrşăvii de tot felul.

Nimeni nu va putea susţine că „modul de viaţă" propovăduit de apologeţii capitalismului nu e din belşug şi fidel oglindit.

ŞI ALTĂ STATISTICĂ

Există maniaci ai tuturor felurilor de statistici. Iată că, în Anglia, şi neînsemnatele agrafe de birou, cunoscute de toată lumea, au făcut obiectul unei asemenea anchete.

Rezultatul e interesant, surprinzător şi instructiv: din 100 de agrafe — spune statistica — 14 sînt îndoite şi răsucite în timpul convorbirilor telefonice, 19 se strică în timpul lucrului (din cauze „obiective"), 7 folosesc la repararea jartierelor, 5 sînt întrebuinţate drept scobitori şi 3 pentru curăţirea ţigaretelor. Din 100 de bucăţi, deci, numai 52 sînt folosite cu destinaţia pentru careau fost create.

„CASA DE LUT"

Satul chinez de altădată l-am cunoscut cu toții din romane ca cele ale lui Pearl Buck și din alte scrieri, mai realiste...

Ei bine, satul acela în care mizeria „patriarhală" își dădea mîna cu foamea „tradițională", a dispărut. Puterea populară a împărțit țăranilor muncitori pămînturile deținute de mandarini și chiaburi, a lichidat foametea seculară, lichidează ultimele rămășițe ale analfabetismului, ignoranței și superstițiilor. Puterea populară, avînd în fruntea sa Partidul Comunist Chinez, a arătat sutelor de milioane de țărani calea spre o viață fericită : munca în comun. Ideea cooperativizării a cucerit masele. Astăzi satul chinez are un alt chip — așa cum se poate vedea și din fotografiile de față.

♦ Și în trecut sătenii din Neikian, provincia Seciuan, cultivau orezul. Dar cită roadă dădeau ogoarele udate cu cofe și zgîriate cu pluguri de lemn, este rămînea la bunăvoința naturii. Acum, orezăria din Neikian este udată printr-un sistem modern de irigație, iar pămîntul este tratat cu îngrășăminte chimice.

De la plugul de lemn — și acela de foarte multe ori închiriat de la chiaburi — țăranul chinez a trecut direct la tractor. În comuna Hunkuan din provincia Seciuan, 46 de tractoare moderne, puse la dispoziție de stat, ară ogoarele de pe care haturile au dispărut pe vecie. ♦

Fotografii : HSINHUA - Pekin

Grîul este tot atît de necesar ca și orezul. Și cînd ogoarele înrăjite sînt lucrate după prescripțiile agrotehnicii înaintate, recolta va fi, fără îndoială, bogată (provincia Seciuan). ♦

Încă o dată vă întrebăm : vă amintiți de „Casa de lut" ? Din această fotografie, nimic nu ne poate evoca tristele imagini din trecut. Satul dispune astăzi de restaurant, spital, magazin universal, bibliotecă, grădiniță de copii etc. ♦

RĂMÎNE O AMINTIRE...

Cînd, în trecut, mama mergea la truda zilnică de pe ogor, copilul era lăsat singur, acasă, avînd drept unică ocrotire niscaiva amulete menite a-l feri de... duhurile rele. Astăzi, în mai toate satele, există grădinițe de copii, unde cei mici primesc educație și îngrijire atentă. În fotografie: la joacă în curtea unei grădinițe de copii din Ciliyn, provincia Honan.

Cîndva săteanca chineză nu cunoștea altă îmbrăcăminte decît doc-ul albăstrui. Astăzi s-au schimbat și gusturile, și pretențiile, și necesitățile. La magazinul din comuna Pisien, provincia Seciuan, aceste tinere lucrătoare ale pămîntului nu se pot hotărî atît de ușor ce să-și aleagă, deoarece tot ce găsesc aci este frumos și bun.

Pînă la revoluție, aproape toți oamenii acestia, săteni din Regiunea Autonomă a naționalității Cuang, erau analfabeți. Și iată că, astăzi, mulți dintre foștii neștiutori de carte nu se mai mulțumesc nici măcar să scrie cu creioanele sau cu străvechile pensule mulate în tuș. Ei vor acum stilouri. Modernele stilouri produse de industria chineză, renumite în întreaga lume pentru soliditatea și prețul lor scăzut... Iar librăriile de la sate cunosc o mare afluență de cumpărători.

Printre vechile clădiri din satul Tungsiyi, provincia Șensi, au apărut străzi noi, moderne, alei mărginite de ghivece cu flori și arbuști ornamentali. În curînd vor fi gata și primele clădiri noi. Satul nu va mai semăna cu ce a fost...

UN MARE FILM SOVIETIC PENTRU ECRAN LAT

KOCIUBEI

— articol scris pentru „Flacăra" de M. TATARINOV —

Șeful de stat major al brigăzii. Roi (actorul S. Iakovlev) și infirmiera Natalia (artista I. Hitreaova).

Comandantul de brigadă Kociubei (actorul N. Ribnicov) stă de vorbă cu tovarășii săi de arme. În stînga lui, comisarul Kandibin (actorul P. Usovaicenko).

Kociubei intră călare în sala teatrului, în care se amuza burghezia orașului.

Sorokin (actorul S. Stankevici) în... intimitate. În planul doi, unul dintre prietenii lui, Deverin (actorul O. Iakov).

Iată-l pe Kociubei, așa cum apare în interpretarea actorului N. Ribnikov, în filmul realizat de studioanele „Lenfilm". →

Kociubei și tovarășii lui de luptă — în dreapta, Silo (actorul I. Sorokin), în stînga, Petinenko (actorul M. Vasiliev). Silo povestește că la gară au fost descoperiți ostași răniți, cărora nu li se dă îngrijire... ←

Pe întinderea unei stepe goneșe pe cai iuți niște călăreți desfășurînd, larg, steaguri purpurii. Iată-i: se opresc și, ridicați în scări, privesc în depărtări. Acolo, undeva, s-a ascuns dușmanul. Trebuie căutat! Oprindu-și cu un gest hotărît tovarășii care erau gata să dea pinteni cailor, un călăreț îmbrăcat într-o cerkeză cenușie și cu o căciulă caucaziană albă pe creștet îi ia alături. Apoi o pornește în galop prin stepă; dar, deodată, în față, foarte aproape, răsună o împușcătură. Cazacul se clatină în șa, capul i se apleacă neputincios. Calul întoarce brusc înapoi... Oare călărețul a fost ucis? Nu. Înșelîndu-i printr-o manevră dibace pe dușman, îndrăznețul călăreț, viu și nevătămat, conduce peste cîteva minute la atac, împotriva gardiștilor care și-au trădat prezența, o avalanșă de cavaleriști cu săbiile scoase...

Iată cum, din primele secvențe ale noului film artistic pentru ecran lat, „Kociubei", facem cunoștință cu personajul lui principal — legendarul comandant militar sovietic, erou al războiului civil, Ivan Kociubei. Filmul, creat după scenariul scriitorului Arkadi Perventev, de către regizorul Iuri Ozerov, în studioanele „Lenfilm"-ului, dă viață evenimentelor care s-au petrecut cu patru decenii în urmă.

În fața noastră se deschid paginile biografiei eroice a fostului cioban de altădată, care, devenit comandantul brigăzii de cazaci roșii, a știut să adune într-o familie unită pe ostașii săi, i-a însuflețit cu o mare încredere în cauza dreaptă a revoluției, i-a inspirat cu exemplul bărbăției sale.

Kociubei a fost totdeauna sensibil și atent față de tovarășii săi de arme, a știut să descopere în ei și să dezvolte cele mai bune trăsături ale caracterelor lor. Alături de comandantul de brigadă, filmul ne prezintă figura comisarului Kandibin, pe care, la început, Kociubei l-a primit cu neîncredere. Convingîndu-se, însă, că omul acesta este într-adevăr curajos și devotat fără margini cauzei comune, comandantul de brigadă l-a îndrăgit pe Kandibin și a început să asculte cu luare-aminte părerea și sfaturile comisarului și prietenului său.

Kociubei a știut, de asemenea, să descopere fondul bun al unui om care, la prima vedere, părea cu totul străin cauzei revoluției, și anume al ofițerului alb-prizonier Roi. A văzut în el un om care iubește Rusia, i-a crezut și nu s-a înșelat: Roi a devenit tovarășul de luptă devotat al lui Kociubei, șeful de stat major al brigăzii lui și s-a dedicat pînă în capăt luptei împotriva dușmanilor Rusiei sovietice.

Rolul lui Kociubei este interpretat de cunoscutul actor sovietic Nikolai Ribnikov, care a jucat în filme de largă popularitate ca: „Înălțimi", „Rudă străină", „Primăvara pe strada Zarecinaia". El a creat figuri remarcabile de tineri oameni sovietici, de oameni ai muncii. De noul său rol, rol de ordin eroic, actorul s-a achitat în mod strălucit. El a dezvăluit în trăsături fidele, pregnante, personalitatea multilaterală a eroului său, i-a arătat curajul fără margini, bărbăția lui și — în același timp — excepționala umanitate și simplitate, spontaneitatea sa tinerească și blîndețea eroului. Kociubei este încă tînăr și actorul nu se teme să sublinieze lucrul acesta. Comandantul de brigadă nu are nici 27 de ani împliniți, nu este prea instruit, uneori face greșeli, dar esențial este faptul că e devotat din tot sufletul cauzei revoluției.

Îți rămîne întipărită în minte scena întîlnirii dintre Kociubei și împuterniciții Comitetului Central al Partidului în Caucazul de nord, Sergo Ordjonikidze. În timpul discuției, Kociubei, rămas pe gînduri o clipă, îi spune:

— Trebuie să ajung pînă la talea Lenin, să stau de vorbă cu el.

Iar către sfîrșit îl întreabă:

— Ia spune-mi, tovarășe Ordjonikidze, într-adevăr ai stat de vorbă cu Lenin, așa cum stai de vorbă cu mine?

— Da, tovarășe Kociubei — răspunde Ordjonikidze.

— Norocos om ești, ala e! De cînd e lumea se spune că ăia negricioși sînt norocoși; or, eu mi-s albiuț...

Lui Kociubei îi este opusă figura comandantului de armată Sorokin (interpretat de actorul S. Stankevici), un om care a avut în trecut anumite merite revoluționare dar care, înghițindu-și că e un mare comandant de oști, se rupe de popor, se înconjoară cu lingușitori și indivizi suspecți, printre care și un agent al dușmanilor, ofițerul alb Deverin. Tinzînd să capete putere nelimitată, Sorokin comite o serie de acte teroriste împotriva conducătorilor sovietici, încercînd să măture din calea sa și pe Kociubei, care simbolizează în el pe omul străin de revoluție. Eșecul acestui aventurist este inevitabil. În cele din urmă, poporul îl demască pe Sorokin, care își primește pedeapsa cuvenită.

La începutul anului 1919 detașamentul lui Kociubei se retrage prin lupte grele spre stepele de lîngă Caspica, spre Astrahan. Prost îmbrăcați, flămînzi, aproape fără muniții, ostașii rezistau bărbățește în fața tuturor greutăților. Într-o zi, însă, în stepa înzăpezită, gardiștii albi au izbutit să-i înconjoare pe Kociubei, care era atunci însoțit doar de un mic grup de ostași. Kociubei a acceptat lupta inegală dar a pierdut-o: dușmanii l-au luat prizonier, bolnav, slăbit. Gardiștii albi i-au propus lui Kociubei să treacă de partea lor, i-au oferit chiar gradul de colonel, dar el a respins cu hotărîre toate stăruințele lor.

În finalul filmului, îl vedem pe Kociubei în ultimele clipe dinaintea execuției. Episodul este interpretat de N. Ribnikov cu un dramatism zguduitor: el scuipă cu dispreț în obraz pe ofițerul alb care a îndrăznit să-i repete propunerea mișelavă de a trăda. Kociubei întîmpină moartea cu neînfricare, cu fruntea înălțată, rostind cuvintele adresate atît contemporanilor cît și urmașilor: „Luptați pentru Puterea Sovietică!"

Cînd trupele sovietice, în rîndurile cărora vedem mulți dintre tovarășii de luptă ai lui Kociubei, intră în orășelul în care a murit comandantul de brigadă, locuitorii le înmînează bilețelul scris de Kociubei înainte de moarte: „Uite ce e, cu mine s-a isprăvit. Hainele mele, dacă s-o putea, rog să le trimiteți acasă, ca ultimă amintire. Am credința că în curînd o să vină Armata noastră Roșie. Să nu mă pomeniți de rău. Trimiteți tovarășului Lenin vorbă că pînă în ultima clipă mi-am dat viața pentru revoluție".

Filmul „Kociubei" este o emoționantă povestire cinematografică despre evenimentele războiului civil din Rusia, despre oameni ale căror nume nu se vor șterge niciodată din memoria generațiilor viitoare.

În Valea Cucului

Scenă din spectacolul „În Valea Cucului", prezentat de Teatrul Național bucureștean.

Iată: faptul artistic s-a săvîrșit. Toma Căbulea a ieșit din paginile scrise și, purtînd cu el întreaga-i înțelepciune populară, snoavele cu tîlc și, mai cu seamă, pasiunea activă de a participa la înnoirea socialistă a satului nostru, a trecut pe scenă și, de aici, peste rampă, către sufletele spectatorilor.O dată cu el, poetul Mihai Beniuc a pășit pentru prima oară peste granița ce separă poezia de dramaturgie, determinînd fuziunea celor două arte surori într-o comedie poetică, crescută din pămîntul viu al actualității noastre. „... O port în mine (comedia respectivă — n.n.) așternînd-o sub diferite forme, fragmentar, pe hîrtie, de prin anii 1951-1952, de la un prim contact cu noile realități ale satului de după eliberare"—mărturisește acad. Mihai Beniuc în caietul-program al spectacolului. „De altfel, fără „contact cu realitățile" nu cred că este posibilă literatura, în orice caz cea bună".

Mărturisirea e revelatoare, deși piesa singură impunea conștiinței spectatorului acest adevăr: valoarea comediei vine din autenticitatea ei. Iar aceasta se exprimă mai cu seamă prin adevărul personajelor și al neobișnuitei frumusețl a limbii pe care o mînuiește scriitorul. Mihai Beniuc a adus în scenă oameni pe care îi cunoaște pînă în cele mai ascunse unghere ale sufletului, cărora le știe reacțiile, acțiunile, năzuințele; el ne-a prezentat satul ardelenesc din Munții Apuseni, în dinamica luptei dramatice împotriva vechiului, dar și cu hohotul nemilos cu care e îngropat acest vechi. Comedia sa e o comedie dramatică, iar această trăsătură, fără a-i absorbi hazul, îi substanțializează miezul ideologic. E, într-un fel, un manifest agitatoric care consacră, prin însăși țesătura sa faptică, rolul agitatoric al teatrului: moș Căbulea, țăran sărac, doritor din tot sufletul de a-și vedea satul pe calea propășirii socialiste și amar îndurerat de faptul că un ticălos, strecurat în însăși conducerea întovărășirii lor, împiedică această dezvoltare — cere ajutor teatrului. El revendică imperativ scriitorului venit în sat să aducă pe scenă, aidoma ca în viață, fărădelegile petrecute, să le spună direct pe nume. Teatrul va trebui să scoată la lumina zilei rețeaua subterană din sat pe care moș Căbulea nu o vede altfel cu putință de demascat, fără a-și ști că, între timp, organele de partid și securitate sînt pe cale de a lichida complotul dușmanilor.

Piesa lui Beniuc e un portret poetic colectiv, scris cu vervă, cu duioșie și asprime, cu pasiune, un portret al satului ardelean de azi văzut în numeroase din fațetele-i umane. Există în piesă, fie conturate viguros, fie doar sugerate în linii subțiri, pe măsura funcției dramatice pe care o dețin, oameni vii din zilele noastre.

Iat-o pe Cătița, fata lui moș Căbulea, pură și delicată, în care se dezvoltă puternic noua conștiință. Odinioară, Cătița n-ar fi ieșit din țarcul satului ei și ar fi închis ochii fără ca măcar să fi văzut „țugui". Cătița de azi joacă teatru pe scenă, merge cu echipa pînă hăt departe, în Capitală, orizontul ei cultural își lărgește tot mai mult dimensiunile și, firește, va fi mereu mai bogat cînd Cătița va deveni nevasta învățătorului din sat, care o îndrăgește. Iată-l și pe acest tînăr învățător, legat de sat și de nevoile lui, ieșind din clasă pentru a se urca pe scenă și a-i învăța și astfel pe oameni care e adevărul. Există în piesă, deși mai sumar prinse, și chipuri ale activiștilor de partid: Todiriță Ciul și Traian Cătărig. Iar alături de toți aceștia, o altă lume, înfățișată cu causticitate satirică, în care ironia nu îndulcește repulsia și ura autorului, o lume pictată în culori tari, violente, lumea „rețelei subterane": perfida și lacoma Lupoaie, dosind în spatele pioșeniei bisericoase o imoralitate dezgustătoare; unealta ridicolă Holdemulte, prost și poltron, viclean și fricos; dușmani nemascați ca fugarul Fugătă sau descompusul avocat Hinea etc. Dar poate cel mai mare merit al piesei este autenticitatea și frumusețea morală, lipsa totală de schematism, a personajului central: moș Căbulea. E un merit care acordă piesei un loc sigur în noua noastră literatură dramatică.

★

Cum se și cuvenea, Naționalul a acordat piesei o distribuție de prim rang. Iar partitura dramatică a fost dirijată de maestrul Sică Alexandrescu, care a ieșit în întîmpinarea piesei cu un declarat interes, ba chiar cu pasiune—după cum mărturisește. Calitatea primă a spectacolului o exprimă pe cea mai vizibilă a piesei: realizarea chipului lui moș Căbulea. Vasiliu Birlic creează un tip memorabil în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Umorul său savuros, în care aflăm surprinzătoare fațete noi ale vervei sale comice, nu duce nicidecum la anemierea mesajului de idei pe care personajul îl transmite și nici nu rezolvă unilateral rolul complex al lui Toma Căbulea. Eroul său e viu, cald, uman Birlic a dovedit cu acest prilej cît de multilateral e talentul său, și merită din plin felicitat.

Gr. Vasiliu-Birlic în rolul lui moș Toma Căbulea.

Al. Giugaru îndeosebi, apoi Toma Dimitriu, Radu Beligan, Marcel Anghelescu, Silvia Dumitrescu, Al. Ionescu-Ghibericon, Const. Bărbulescu, Elena Sereda au concurat la realizarea unui spectacol bun, antrenant, plăcut spectatorilor. Natașa Alexandra, cu talentul ei remarcabil, ar fi putut evita anumite excese de grotesc trivial, iar artistul emerit Niki Atanasiu ar fi putut să elimine mult din schematismul interpretării.

Decorurile lui N. Tofan, interesante în sine, abuzează de o stilizare neadecvată, credem, atmosferei atît de autentic țărănești a piesei.

În totul: un succes al autorului și al teatrului.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Întoarcerea

de Maria ARSENE

Ilustrație de Pita RUBIN

S-a oprit în dreptul porții. Aceeași curte dreptunghiulară, același atelier de lăcătușărie, cu zidurile de cărămidă arsă, aceleași birouri pe stînga, lîngă trotuar; aceeași poartă masivă din fier forjat, cu stele de alamă. Dar prin zăbrelele ei vechi se zărea în fund o clădire nouă; halele moderne. În dreapta uruiau macarale. Două benzi rulante transportau cărămizi la etajul trei al unui bloc în construcție...

A pornit apoi încet de-a lungul trotuarului. În colțul acum nivelat și cu un rondou de flori, prins în perimetrul uzinei, se afla... Sînt chiar 20 de ani de-atunci? Parcă-l vede. Scundac, chel și cu brîu îngust de piele sub șorțul verde.

Dom'Pandele era proprietarul circiumii-birt „La noroc". Jupînul servea doar patru feluri: ciorbă de burtă, tocană națională, ghiveci de post și iahnie de fasole. Băutura era obligatorie.

Creditul nu se refuza celor care-l cereau. Dar pentru asta clientul trebuia să aibă cel puțin un an de zile vechime în uzină și să consume regulat. Adică în fiece zi. Domnul Pandele îl ridica atunci la rang de client vechi și-l însemna în catastiful lunguieț, cu scoarțe verzi, cu care se prezenta în fiecare sfîrșit de săptămînă casierului de la uzină. Pentru trei la sută comision și un mezelic de două ori în opt zile, casierul scădea din chenzina muncitorului datoria făcută, rotunjind sumele, oprindu-și diferențele de la „și cincizeci" ori „douăzeci și cinci" de bani pînă la un leu. Ceea ce îi aducea și lui un norocel mai mititel pe lîngă cel mare al jupînului firmei „La noroc".

Peste drum se află acum o casă mare cu patru etaje. Jos, s-a deschis o Alimentara nouă; etajele sînt locuite de chiriași. Să tot fie cinci ani de cînd s-a înălțat clădirea asta. Terenul a fost a lui dom'Luminare, băcan, stămbar și proprietar al unei curți cu han și al salonului pentru nunți și baluri în rînd cu dughenele, unde slugile dumnealui vindeau gaz, muștar, fitil de lampă, salam și pînză pentru cămăși de mort și de ginere...

Năpădit de amintiri, fostul ucenic s-a înapoiat, cu aceiași pași înceți, spre poarta grea de fier. Nici acum n-a intrat. Portarul l-a privit curios de după geamlîcul cabinei. La douăzeci de metri depărtare se află clubul uzinei. Dinăuntru se aude radioul cîntînd. Un afiș anunță programul-concert de astă-seară, altul, filmul de mîine, iar pe un panou sînt trecuți, cu nume și fotografii, cei care își vor disputa titlul de campioni pe raion ai tenisului de masă.

Clubul are trei etaje. Intrarea se face pe zece rînduri de scară, largă, de marmură.

De marmură este și placa prinsă pe zidul frontal: „... căzuți cu fața la dușmani în cea de-a doua zi a grevei dusă pentru pace, pentru pîine și libertate..."

★

Cînd l-a adus taică-său de la țară ca să-l bage ucenic la uzină, oprise carul cu boi și-un purcel legat în paie, la hanul lui dom' Luminare. Trei zile au îmbucat ce-au avut în traistă. După care purcelul a trecut în cotețul contramaistrului Istrate. Bun, sufletul mustăciosului contramaistru Istrate. L-a primit ucenic în atelierul de lăcătușărie doar pentru un purcel. Și un sac de mălai pe lună. Și cîte o pasăre, două, cînd și cînd. Taica, de la țară, mai trebuia să dea și la gazdă. Madam Constantinescu, văduvă de perceptor, ținea trei odăi cu chirie în hanul domnului Luminare. Chirie și „de-ale gurii". Iar cînd cei de la țară n-au mai putut face față lăcomiei crescînde pe fitece lună a coanei Viorica Constantinescu, ucenicul s-a mutat în odăița unui acar pensionar. Pentru mîncare și cei cîțiva poli necesari chiriei, hamalea clandestin pe peroanele Gării de Nord după ce ieșea de la atelier.

Un sfert de pîine și cîteva felii de salam mîncate din mers în drum spre gazdă.

★

— Ții neapărat la atelierul doi, tovarășe?

— Da. Foarte mult. Dacă se poate... Aș vrea să vă explic... și privi la cel care îi pusese întrebarea în timp ce răsfoia un dosar subțire.

— Eu... Încercă să adauge.

— Nu. Nu mai e nevoie de explicație. Cred că am înțeles.

Un zîmbet larg îi cuprinse fața.

— Să mergem, tovarășe!

Îi bătea inima, iar un nod în gît începu să-l sufoce. Tuși, ca să-și îndrepte glasul. Ori ca să mai prindă curaj. Și, deodată, parcă-i fu ciudă pe slăbiciunea lui. Merge la atelierul doi. Atelierul doi de lăcătușărie. Ei și? Ar putea fi un atelier ca toate celelalte. Ca numărul unul, ca trei sau chiar atelierul cinci, deși ăsta din urmă are și o secție de sudură. Totuși e atelierul doi... Atelierul doi de lăcătușărie... Și iarăși inima prinse să-și înmulțească bătăile...

★

Atelierul doi nu mai era cum îl știuse, deși pe dinafară părea neschimbat. Sala se întinsese de la peretele din fund cel puțin de trei ori pe-atît. Dispăruseră curelele periculoase. („Ai grijă, Ionele!") Geamurile înguste și prăfuite (și soarele pregeta să treacă prin ele, de teamă să nu se murdărească de zgură și funingine) fuseseră înlocuite cu ferestre mari, luminoase. În locul strungurilor vechi („Is lacome de carne; ia seama, băiete, să nu-ți prindă un deget!") sînt acum mașini moderne, sovietice, românești, cehoslovace, germane, mînate de curent electric. Nu mai este nici soba ruginită de fier, acolo în colțul din stînga. („Mai îndoap-o, puștiule cu talaș, că ne-au amorțit degetele!") Caloriferele, vîrîte în zidurile vopsite cu ulei, dau o căldură molcomă, plăcută. Și difuzoarele — trei — care transmit o melodie veselă...

Iată-l pe moș Cristache! N-a ieșit încă la pensie? Se ține bine. Cum îl privește moșul de curios, peste rama ochelarilor! Nu l-a recunoscut încă. Cînd s-au întîlnit întîia oară — da, sînt chiar douăzeci de ani de-atunci! — nea Cristache i-a prins bărbia cu două degete: „Mă, flăcăule! Dacă vrei să-nvești strungărie, să te ceri aci la noi, la atelierul doi... Să nu te schimbe. Că ogarul cu mulți stăpîni nu prinde iepuri". Bietul moș Cristache! Îl lua citeodată: „Ai mîncat, mă?" De rușine, ce să-i spună? „Am mîncat!" „Stai atunci într-un picior și cu ochii închiși!" Îl lua în cîte-o simbătă după „leafă" la „Noroc" și-i plătea o mîncare.

Cestălalt care urmărește atent piesa de metal, modelată de Ranghețul II, este tovarășul Costică Mateescu. Prin '42 strîngea bani pentru comuniștii aflați în lagăre și închisori, la Tg. Jiu și Aiud. A primit și el o listă de la Mateescu. Dar mai înainte l-a dăscălit vreo trei zile ca să înțeleagă bine de la cine și cum să ia banii și mai cu seamă în ce fel să-și noteze suma și oamenii care i-au dat...

Este aci, de față și Vrabie, cel iute de fire. Mitică Vrabie, care după a treia mufă mușcată prea adînc de cuțitul de vidia, a trîntit piesa de pămînt strigînd furios: „Măă! Tu ai să te faci strungar cînd mi-o face mie direcția case..."

A sărit atunci moș Cristache: „Dă-mi-l mie, că-l învăț eu meserie fără *nervicale*..."

L-a învățat, însă, tot Vrabie. Că avea inimă de aur și doar gura de fiere. Mitică Vrabie, care și-a făcut acum cinci ani casă dincărămidă arsă în Dămăroaia...

★

— Tovarăși!

Zbîrnîitul motoarelor a tăcut. Ultimul strung a icnit scurt, apoi a amuțit și el. Treizeci de perechi de ochi se îndreaptă spre șeful cadrelor și tînărul de lîngă el, care le zîmbește timid, încurcat.

— Tovarăși — reia șeful cadrelor, vă prezint pe noul inginer care va conduce atelierul doi lăcătușărie, aci, unde a cerut să-l repartizăm. Cîțiva dintre voi poate își vor mai aduce aminte de el căci tot în atelierul acesta și-a făcut ucenicia...

CÎINILOR, VREȚI SĂ TRĂIȚI VEȘNIC?

de Al. ANDRIȚOIU

Proiectilele hitleriștilor izbutiseră să bombardeze, tacticos și topografic, capitala Marii Britanii. Vocea sacadată și răstită a lui Goebbels promitea că bombele vor cădea, cu aceeași dărnicie, deasupra Washingtonului și Moscovei, în timp ce oameni de știință se căzneau, în umbra pistolului, să născocească alte arme înspăimântătoare. A venit însă epopeea Stalingradului și a răsturnat toate planurile criminalilor din Reichstag. Grăbind victoria asupra hitlerismului, Stalingradul a salvat de la nimicire nu numai cupolele aurite ale Moscovei, ci și zgîrie-norii New Yorkului și comorile din British Museum.

Cu toate acestea, printr-o ciudată răstălmăcire a istoriei, Stalingradul are un răsunet cu totul neplăcut în urechile oficialilor din cetățile capitalului. Mai mult chiar — literatura care încearcă să evoce evenimentele din orașul de pe Volga este supusă inchiziției moderne a cenzurii. În orice caz, editorul capitalist se ferește ca de nitroglicerină de cărțile care pomenesc despre acel strălucitor prolog al victoriei. Un astfel de destin l-a avut și cartea juristului austriac Fritz Wöss intitulată semnificativ: „HUNDE WOLLT IHR EWIG LEBEN?" (CÎINILOR, VREȚI SĂ TRĂIȚI VEȘNIC?). Cuvintele din titlu aparțin, după cum se știe, regelui prusac Friedrich al II-lea și ele fac legătura istorică dintre aventurile sinistre ale celor trei reichuri, aventuri care au sfîrșit deopotrivă de catastrofal. Cuvintele titlului sînt, însă, totodată un memento pentru oricare alt aventurier al „spațiului vital" care își va pregăti declinul total printr-un eventual „Drang nach Osten".

Fritz Wöss n-a avut niciodată veleități de scriitor. Încurcat prin coduri colbăite, el a avut ambiția să ajungă un bun jurist. Cum însă jurisprudența este, prin definiție, legată de adevăr (atunci cînd nu e măsluită!), tînărul Wöss a plecat pe front nu numai să ucidă, ci poate și să afle adevărul. Asta se întîmpla în anul de grație 1940, cînd Wöss purta gradul de locotenent de artilerie. El a parcurs, în pas cu frontul, mii și mii de kilometri, și a văzut mii și mii de camarazi murind. I s-a părut însă ciudat că toți acești camarazi mor automat, executînd orbește un ordin — că creierele lor își încetaseră cele mai importante dintre funcțiuni și că sentimentele lor cedaseră unor instincte primare. S-a întîmplat însă ca unul dintre muribunzi să i se adreseze cu următoarele cuvinte dureroase: *„Prin tăcerea mea eu trebuie să mint! Dar voi, dacă veți trăi pînă la sfîrșitul războiului și dacă vă veți întoarce teferi acasă, aveți datoria să dezvăluiți lumii adevărul strigîndu-l sus și tare pentru ce să-l audă și să-l cunoască toți oamenii"*

Din aceste cuvinte izvorăște romanul „Cîinilor, vreți să trăiți veșnic?". Pentru că Fritz Wöss a avut norocul să se întoarcă teafăr acasă. N-a avut însă și norocul să-și găsească liniștea mult așteptată. Cuvintele camaradului de odinioară îl tulburau și-i mîncau nervii. Și astfel juristul Fritz Wöss, cercetător legal al adevărului, s-a trezit în fața hîrtiei și a ajuns, vrînd-nevrînd, scriitor.

O dată isprăvită, cartea a fost pusă în mîna unui editor. Apoi a altuia, și-a altuia, și-a altuia. Dar nici unul n-a vrut (sau poate n-a cutezat) s-o tipărească. Atunci juristul austriac a hotărît să și-o tipărească pe cont propriu, aventurîndu-și în această întreprindere temerară suma de 100.000 de șilingi. Iată, însă, că romanul a atins, în timp record, cea de-a patra ediție și a fost tradus în alte limbi.

Autorul nu e, cum s-ar zice, dintr-ai noștri. Nici măcar nu cochetează cu stînga. Sînt în roman pagini de o limpede obiectivitate, de un veritabil realism, care surprind pregnant sălbăticia și automatismul armatelor prusace. Sînt în roman și pagini care ne privesc direct pe noi, romînii, întrucît Fritz Wöss funcționase în postul de ofițer de legătură între comandamentul german și divizia a 20-a română.

Încă din primele pagini ale romanului, autorul vede inutilitatea prezenței trupelor germane în stepele ruse: „Numai cu două săptămîni în urmă (notează el) era aici o insulă germană, deși din punct de vedere geografic era și atunci Rusia". Constatarea merge mai departe insistînd asupra destinului care-i paște pe aventurieri: „Nemții mai sînt încă tot aici, dar ei stau sub zăpadă, și morții nu mai văd nimic". Domol, dar dens, romanul se desfășoară pigmentat cu astfel de cugetări chinuitoare. Iată patru prizonieri germani de cinuri deosebite, la interogatoriu. Ei se trezesc în fața scriitorului Plivier, venit să se „documenteze", participînd activ la bătălia de la Stalingrad. Lui Wöss îi cade sub pensă încă o cugetare trist de adevărată. La întrebarea dacă a fost sau nu național-socialist, el își răspunde sieși: „Național-socialismul ține numai de dezrădăcinați".

Autorul romanului „Cîinilor, vreți să trăiți veșnic?" dezvăluie, pe pagini întregi, haosul cumplit ce domnea în rîndurile cotropitorilor bătuți la Stalingrad.

În mijlocul dezastrului, apare mai pregnant chipul bestial al hitleriștilor, care se comportă ca niște fiare turbate chiar și față de romîni, socotiți de ei „prieteni". În retragere, camioanele germane refuză să ia romîni. Cînd, totuși, aceștia se cațără și vor să se urce cu tot dinadinsul, „prietenii" germani îi lovesc cu baionetele peste degete.

Dezvăluirile cuprinse în carte reprezintă un zdrobitor act de acuzare al acelora care, socotindu-se predestinați să subjuge lumea întreagă, au împins la moarte, în numele unei cauze infame, milioane de oameni, între care și zeci de divizii de soldați romîni. Eroul romanului, Wiesse (recunoaștem în acest nume pe însuși Wöss), ajuns ofițer de legătură cu divizia a 20-a română, constată de la început că trupele române erau supuse aceluiași tratament discriminatoriu și în ce privește echipamentul și muniția. „Întreaga divizie nu are nici o piesă de artilerie grea, în afara unui tun antitanc de 3,7 cm, care e ridicol să-l folosești împotriva tancului sovietic T. 23". În toiul viscolului soldații romîni sînt „echipați" într-un hal fără de hal. „Dar uniforma generalului Tătăranu — arată Wiesse — este croită dintr-o stofă fină, după un model englezesc". Cu acest echipament deficitar, divizia română a fost trimisă de comandamentul german să acopere porțiunea cea mai importantă și cea mai anevoioasă a frontului de la Stalingrad. Loialitatea îl obligă pe Wiesse să ceară muniții de la comandamentul german. Din păcate, promisiunile grase ale compatrioților săi se dovedesc a fi o minciună sfruntată. Dezamăgit, Wiesse are un solilocviu amar și, cuprins de dezgust, devine pe zi ce trece mai sceptic. Scepticismul lui crește pînă la superlativ cînd, în loc de tunuri, i se trimit vin, brichete și praf împotriva păduchilor. Wiesse cugetă, din nou, cu amărăciune: *„Aștia vor să te cumpere cu o pungă de praf împotriva păduchilor și să te facă docil"*.

Comandamentul german găsește, în schimb, o altă armă cu care romînii trebuie să lupte contra sovieticilor. Nu tunul, nu mitraliera, nu grenada — ci ura. Un superior german îl sfătuiește pe Wiesse să nu uite ca în fața romînilor să-i numească pe ruși totdeauna bolșevici. Ura, spune el, să le înăbușe teama.

Minciunile prusacilor se țin lanț. „Comunică-i dlui general că, în momentul în care pornește atacul, poate... să... conteze pe sprijinul nostru". De fapt, Tătăranu se sprijinea pe neant.

Scepticismul lui Wiesse trece, treptat, în indignare și furie. Cîțiva soldați germani și numeroși soldați romîni tînjesc, lihniți de foame, în preajma unui depozit german cu alimente. Un subofițer S.S., căruia i-a fost dat în pază depozitul, vrea să-l dinamiteze și să arunce alimentele în aer. De ce? Pentru că așa era ordinul. Toate lămuririle lui Wiesse se vădesc inutile: subofițerul nu are creier, el execută automat și orbește ordinele. Soldații flămînzi rămîn fără alimente.

Într-o astfel de situație lamentabilă, cercul trupelor sovietice se strînge și generalul von Paulus emite un document secret prin care definește situația drept defensivă. În mod indirect, documentul recunoaște încercuirea și pericolul de moarte pentru 300.000 de ostași. Dar nici această situație, clar dezastruoasă, nu este scutită de tălmăciri tendențioase. Minciunile merg pe picioare și se străduiesc să îndulcească pericolul. Armatele germane incendiază totul și bat în retragere. „Mai bine însă decît orice indicatoare, incendiile dezvăluie rușilor direcția retragerii".

Dar retragerea este barată de Armatele Roșii, care desăvîrșiseră încercuirea. Autorul revine la ancheta din birou, la întîlnirea cu scriitorul Plivier și la promisiunea comună a celor doi voluntari — că vor scrie fiecare o carte despre evenimentele de la Stalingrad.

Povestit și inserat cu citate, acesta ar fi subiectul romanului „Cîinilor, vreți să trăiți veșnic?". După cum se vede, întîmplările sînt luate cronologic și aliniate cu acel obiectivism burghez care ne este arhicunoscut. Nu se poate spune că autorul este un adept al marxismului, deși el recunoaște superioritatea morală și tactică a ostașilor sovietici. De ce atunci editorii vienezi au refuzat cu încăpățînare tipărirea cărții lui Fritz Wöss? De ce amintirea Stalingradului tulbură anumite cercuri occidentale? Fiindcă nu departe de Viena, dincolo de Elba, se află orașul Bonn. Și fiindcă în acest oraș Bonn stau în fruntea Bundeswehrului căpetenii fasciste care au simțit pe propria lor piele experiența recentului război mondial. Or, numai pomenirea numelui Stalingrad electrocutează nervii acestor căpetenii prusace. Iată de ce lorzii parlamentari au uitat că Stalingradul a cruțat de la pieire „British Museum"-ul și iată de ce Pentagonul a uitat că tot Stalingradul a cruțat la urma-urmei, și zgîrie-norii americani. Dar ceea ce ei au uitat (adică, mai bine zis, simulează că au uitat) le reamintește fără cruțare Fritz Wöss, martor și participant la dezastrul hitlerist de la Stalingrad. Iar mărturia lui scrisă este un aspru avertisment dat celor care n-au tras învățămintele cuvenite de pe urma lecției de la Stalingrad.

Imagines dezmădejdii în liniile germane. În zilele dezastrului hitlerist de la Stalingrad...

ULTIMUL BIRJAR

— povestire științifico-fantastică —

de V. SAPARIN

(Urmare din numărul trecut)

— Pasionantă problemă! — exclamă tînărul. Dumneavoastră vă dați seama? Aceasta se cheamă: „toate din tot".

— Sînt multe lucrurile acestea pasionante — reluă rizînd pasagerul în vîrstă. Dar iată întrebarea: care dintre ele să fie traduse în realitate?

— Acelea care sînt mai raționale — interveni deodată un pasager care ședea în colț.

— Și ce trebuie considerat rațional? — se întoarse tînărul către el. Care este criteriul?

— Ei, de exemplu, consumul de muncă omenească. Aceasta, desigur, în primul rînd. Apoi consumul de energie. Fără generalități, se înțelege, ci ținînd seama de balanța generală a acestui consum, în perioada de timp dată. Apoi complexitatea și dificultățile de transport. Și ce-o mai fi încă...

— O, ripostă tînărul întrucîtva decepționat — dv. sînteți dintre aceia care calculează tot ce există pe lume...

— Lucrez la Biroul de Planificare — se înclină pasagerul cu un zîmbet șiret. Și adăugă încetișor:

— Știți, noi nu ne scumpim la diverse experiențe, oricît ar fi ele de îndrăznețe și de orice proporții ar fi. Dar...

Își examină interlocutorii, ca și cum ar fi vrut să se convingă că tema îi interesează și continuă:

— Cînd e vorba de exploatarea normală, aici are cuvîntul matematica. Luați ca exemplu stăvilarul peste strîmtoarea Behring, cu pompele sale, care mută apele oceanului Pacific în cel Arctic. Dacă privim prin prisma actualității, construcția aceasta nu mai e atît de desăvîrșită. Gîndiți-vă: pentru a menține un climat călduros în emisfera nordică trebuie obținut minereul de uraniu, apoi trebuie extrase din el materialele dezintegrabile care urmează să fie transportate la stăvilar, pentru a încărca reactoarele. Desigur, aproape toate aceste operații se fac automat. Aproape, dar nu toate. În această direcție mina-automată din Iakutia se află pe o treaptă mai înaltă. O dată pusă în funcțiune, ea va lucra 51 de ani, fără nici un fel de intervenție a omului. Dar ce să mai vorbesc despre altele? Iată, nu mai departe, avionul nostru — încheie el pe neașteptate — e în mare măsură învechit...

O fată cu cozi blonde, îmbrăcată într-o rochie ușoară, ascultînd cu atenție convorbirea, examină interiorul salonului.

— Nu mă refer la confortul pasagerilor și nici la calitățile de zbor — reluă, zîmbind fetei, funcționarul de la Biroul de Planificare. La altceva mă refer. V-ați întrebat, oare, vreodată ce rol are pilotul?

Igor tresări. Apoi se depărtă spre fundul coridorului.

— Pilotul? — întrebă fata. În glasul ei răsuna o ușoară mirare. Dar el stă undeva acolo în cabina sa. E invizibil...

— Nu numai că e invizibil dar e și de prisos, căci nu face nimic. Și, știți, aceasta e una dintre cele mai interesante probleme ale timpului nostru. Cît timp în înălțime se vor petrece defecțiuni, asemănătoare unora care au mai avut loc, cîndva, undeva, puteți să vă bizuiți liniștiți pe aparat. Dar, dacă se petrece ceva neprevăzut, nemaiîntîmplat, o defecțiune pentru care în „memoria" aparatului nu există analogie, acesta e neputincios. Tocmai din cauza aceasta zboară un pilot calificat. Sute de piloți pierd timpul prin aer, făcînd doar un fel de gardă, în loc să fie preocupați de o activitate creatoare, așa cum se cuvine oamenilor. Orice amestec în activitatea aparatului reprezintă un fapt cu totul izolat. Căci tuturor aparatelor li se aduc modificările necesare pentru ca o defecțiune o dată petrecută să nu se mai poată repeta niciodată. În felul acesta, după fiecare întîmplare neobișnuită, eventualitatea unei defecțiuni în aer devine tot mai puțin posibilă. Iar piloții au... tot mai puțin de lucru.

— Ei, mai face desigur cîte ceva și pilotul — ripostă fata. Citește, dictează, poate compune un poem. Dar, e clar, aceasta nu e o rezolvare a problemei...

— Eu vreau să spun un singur lucru —spuse, jumătate în glumă, jumătate în serios, pasagerul mai în vîrstă — piloții vor exista veșnic pe avioane. Pentru că dacă există posibilitatea, măcar a unei singure catastrofe, la zece ani, pe toate liniile aeriene, Controlul Securității Zborului va decide ca pe toate avioanele să se afle piloți în permanență. Eu m-am lovit de acest mod de organizare... Îl cunosc.

— Se îngrijesc de pasageri — răspunse funcționarul Biroului de Planificare. Și, în principiu, au dreptate. Sarcina însă...

În acel moment Igor simți trei lovituri ușoare în piept; era chemat de mașina de comandă. Prima oară în ultimii doi ani.

V.

Chemarea nu era în legătură cu vreo defecțiune. Cînd intră în cabină, lampa verde semnaliză: „Totul e în ordine". Igor se așeză în fotoliu și observă cu atenție tabloul. Prin limbajul mut al semnalelor, mașina comunica tot ceea ce se întîmpla, precum și măsurile de rigoare luate. „Sistemul de răcire" — citi el pe tablou. „Mașina nu e alimentată cu soluție frigorifică" — raportau semnalele în continuare. „Pompa funcționează normal"—semnalizau încurajator altele. „Defecțiunea e la conductă" — conchidea mașina. Și raporta: „Conducta a fost desfundată". „Soluția curge din nou".

Ei, cu un fleac ca acesta se descurcă și un copil. Așezat în fotoliu, Igor se adînci în gînduri. Trei lovituri ușoare în piept îl readuseră însă la realitate. Se aprinse o lumină portocalie. „Soluția frigorifică nu ajunge la mașină!" —citi el. Așadar, defecțiunea fusese înlăturată, dar provizoriu. Repede, incomparabil mai repede decît ar fi făcut-o omul, mașina controlă fiecare sector al sistemului de alimentare și conchise pe neașteptate: „Totul e în ordine". Cu toate acestea semnalul „Nu funcționează sistemul de alimentare cu soluție frigorifică" continua să strălucească viu. Motoarele se făceau și ele simțite. „Supraîncălzirea pereților camerei de explozie" — comunica, alarmat, semnalul de pe tablou.

Igor simți cum mîinile i se întinseră mecanic spre claviatura tabloului de comandă. Dar el nu avea dreptul să intervină; era aprins semnalul portocaliu. Mașina concepea mai repede decît ar fi făcut-o Igor, ceea ce trebuia întreprins. Licăriră lămpile de control ale aparatelor. Mașina hotărîse să controleze dacă aparatele de semnalizare sînt în perfectă stare. Bravo, mașină! Justă hotărîre! Și în timp ce el abia se gîndise la lucrul acesta, mașina și verificase întreg sistemul de semnalizare. Totul se dovedea a fi în ordine; doar la indicatorul de funcționare a pompei era ceva neclar.

„La dracu' cu aparatul, trebuie pusă în funcțiune pompa de rezervă!" — gîndi la nimereală Igor. „Doar motoarele se încălzesc..."

Se ridică din fotoliu „A fost pusă în funcțiune pompa de rezervă" — citi el cu ușurare.

De astă dată mașina ajunsese și ea la aceeași hotărîre, dar cu o zecime de secundă în urma lui Igor. Desigur, ea tria mai întîi calm și metodic toate variantele, apoi, comparîndu-le unele cu altele, le înlătura pe toate cele greșite. Pe cînd lui Igor ideea aceasta îi venise prima în minte, aproape ca o pornire impulsivă. Remarca îi dădu o mulțumire adîncă: în fond repurtase o victorie asupra mașinii. Iată, ce înseamnă experiența vie, omenească, chiar dacă nu e perfect elucidată, experiența concentrată în celulele creierului și în mușchii mîinii sale care se întinsese singură către butonul „Pompa a doua". „Ei, drăcia dracului, uite că și piloții sînt buni la ceva"...

Lampa ardea acum calmă, cu o lumină verde dar el tot mai ședea în fotoliu. Motoarele semnalizaseră demult că temperatura e normală. Tabloul indica vădit că pilotul e cu totul de prisos în cabină. Și, totuși, Igor nu se grăbi să plece. Trăise senzații extrem de rare, nu atinsese nici un buton și cu toate acestea parcă ar fi condus, aparatul. Joacă? Fie și joacă! Dar aceasta e joacă de-a munca, de-a munca pilotului, care îi este contraindicată în virtutea sarcinilor sale.

Deodată lampa de semnalizare se aprinse în culoarea portocalie. Pentru a treia oară. Așa ceva nu se mai întîmplase în decursul întregii istorii a liniilor transcontinentale. Era limpede că avea de-a face cu un fapt neobișnuit.

Adevărata surprindere o încercă însă cînd privi tabloul: „Cea de-a doua pompă e defectă" — constata aparatul cu un calm impersonal. Cum? Și cea de-a doua pompă a fost scoasă din funcțiune? Situația e gravă, căci o a treia pompă nu există...

Se lumină ecranul manipulatorului. Mașina se apucă de reparat. Igor văzu pe ecran cum mîinile mecanice pipăiau cu repeziciune pompa, închisă într-un spațiu restrîns, în care n-ar fi putut ajunge mîna omului. Ei drăcie! Totul era în regulă.

„Scoate capacul"! — aproape că strigă Igor, dar între timp, degetele mecanice și executaseră operația. Ele pătrunseseră înăuntru și făceau tot ceea ce Igor ar fi putut doar concepe. Cu toate acestea, defecțiunea nu fu îndepărtată.

„Conducta inferioară" — îi fulgeră prin gînd lui Igor. Întîrziase. Degetele înșurubaseră capacul, cu o viteză ce nu permitea să le urmărești mișcările, și trecură la conducta inferioară, desfăcînd, curățind și remontînd tot ce le cădea în cale. Mașina făcuse o mie de operații de asigurare. Dar unele cu totul inutile. Iar timpul se scurgea...

Creierul electronic se zăpăcise.

Igor simți că și lui încep să i se încurce gîndurile. Ce să facă? Deodată îi trecu prin minte că poate s-a înfundat tubul de legătură. Tubul acela scurt ce unește ambele pompe: cea de bază cu cea de rezervă. Se gîndise la aceasta doar pentru că o dată, întrecîndu-se cu un tovarăș în jocul „Imaginația logică", și folosindu-se pentru aceasta de schema convențională a motoarelor avionului, născocise singur defecțiunea și-și silise partenerul să o descopere pe baza unor indicii ocolite. Da, partenerul fusese Aleksei! Atunci Igor cîștigase un punct. Leoșka, cel repede în gîndire și imaginație, nu reușise să ghicească! Acum ca și atunci, el desfundă mai întîi întreg sistemul de răcire, iar apoi puse în funcțiune și cea de-a doua pompă. Dar tubul de unire, un fel de apendice scurt doar de cîțiva centimetri, fu uitat și rămase nedesfundat.

Mașina, desigur, nu știa nimic despre aceasta. Ea făcuse totul în afara unei singure operații, simple, dar neapărat necesare în situația dată. În sfîrșit, epuizînd toate resursele de care era capabilă, mașina se dădu bătută. Se aprinse semnalul roșu de alarmă.

E timpul! Igor se înclină înainte... Motoarele erau ca înnebunite. Dar, deodată, auzi un ordin care-i răsună în urechi ca o lovitură de trăsnet:

— Să nu faci nimic!

Buimăcit, privi în jur.

— Nu interveni! — reluă glasul.

Apoi Igor auzi o bătaie slabă, foarte slabă, în interiorul aparatului din masă plastică, ce fusese instalat în cabină înainte de decolare.

Butoanele de pe tabloul de comandă începură apoi să se miște singure, de parcă un om invizibil le-ar fi atins cu mîinile. Ecranul fu luminat din nou. Sistematic, aproape omenește, cineva căuta defectul.

Dar acest „cineva" nu știe despre tubul de unire! Acest lucru îi este cunoscut doar lui Aleksei. Igor se ridicase din fotoliu, însă fu din nou oprit de un ordin:

— Nu te mișca!

Se dovedi însă că omul invizibil știa despre tubul de legătură. El puse în funcțiune compresorul, desfundă tubul și, după cum socotise și Igor, sistemul de răcire începu să funcționeze imediat.

Era și timpul! Igor își șterse fruntea brobonată de sudoare. Încă vreo cîteva minute și motoarele ar fi fost scoase din uz...

— Da, ajung emoțiile pe ziua de azi!... Se așeză puțin pentru a se liniști. Totul funcționa normal. Într-un tîrziu părăsi cabina. Pasagerii erau ocupați cu diverse îndeletniciri, fără măcar să bănuiască ceea ce se petrecuse în cabina pilotului.

În numai șapte minute!

★

— Iată, o asemenea experiență facem chiar acum — spunea, în cursul discuției în care era angajat, funcționarul de la Biroul de Planificare, uitîndu-se la interlocutorii săi cu privirea-i vie și strălucitoare. Desigur, cu aprobarea totală a Controlului Securității Zborului. Dar, se pare, că aterizăm...

Nava pierdea înălțimea. Igor intră din nou în cabină și rămase acolo într-o tăcere desăvîrșită, pînă ce roțile se opriră în dreptul liniei trasate pe aeroport. Toate ușile se deschiseră automat.

VI.

De astă dată, vibrotonul se nimeri de o construcție învechită și Igor se desfătă în voie, apăsînd butoanele de comandă. Dar, lucru ciudat! — aceasta nu-i mai producea plăcerea pe care o simțea înainte.

Mai mult: găsi chiar că manevrarea claviaturii îi dădea o senzație neplăcută. De dimineață zburase mai ușor. Mîinile îi erau libere, gîndurile la fel, aripile se supuseseră aproape inconștient dorințelor sale. Fusese parcă un zbor în vis. Zbor? Da, atunci dimineața, avusese senzația zborului. Acum, parcă se bălăbănea doar prin aer. O operație obișnuită de transport, pe care o fac de obicei aproape toți cetățenii pămîntului, la fel cum în trecut, după cum poți vedea în filmele vechi, se mergea la lucru pe bicicletă.

Aleksei ședea într-o încăpere mică, înaintea unui tablou de comandă — copia fidelă a aceluia în fața căruia Igor trăise acum o oră clipe de emoție. Alături, se afla încă un fotoliu și încă un tablou de comandă.

— Iată cum zbor eu — spuse Leoșka, cuprinzînd cu un gest larg întreaga încăpere. Fără să mă mișc de pe pămînt.

Îl privi pe Igor și rise.

— Numai că eu nu mă joc... — adăugă el. Conduc în același timp 100 de avioane. În consecință, am de o sută de ori mai multe ocazii decît tine să mă amestec în activitatea mașinilor. Astăzi am mai cerut încă 10 raiduri, abia i-am convins. Mi-am montat un tablou de comandă de rezervă. Aceasta, pentru cazul cînd au loc simultan două defecțiuni, conform teoriei probabilității...

— Ah, teoria asta — dădu Igor din mîini. Azi m-am izbit de ea în practică.

— Da, transcontinentalul tău se află printre aceste 10 aparate noi. Îmi închipui cît ai fost de decepționat cînd ai aflat că nu e nevoie să-i ajuți mașinii! Asemenea senzații au încercat, fără îndoială, și ultimul birjar sau ultimul șofer. Ți-ai mîncat mălaiul Igorik!

— Dar mie îmi place să zbor!...

— Dar cine nu zboară acum? Și prin ce se deosebește senzația pilotului de cea a pasagerilor? Dorești senzații reale? Intră ucenic la mine. E drept, n-o să mai zbori. Pentru profesia mea, zborul ar fi un lux cu totul inutil. Dar e o muncă interesantă. Ține seama, oricum, că în anul viitor toți piloții vor fi scoși de pe avioane. Chiar și încercările se vor face automat — printr-o instalație-program.

Fața roșcovană a lui Leoșka rîdea, pistruii parcă se măriseră, nasul îi strălucea... Deveni serios:

— Tu, Igor, ești doar specialist și în alte domenii! Poți alege! La urma urmei vei fi biolog aerian. Doar rezervația ta e destinată să fie cercetată din văzduh. Te încredințez că situația nu e nici pe departe atît de tragică cum îți pare...

...În orice caz! Ce se va schimba? Senzațiile pe care le ai cînd conduci mașina? Aceste senzații vor spori chiar dacă Igor va începe să facă de gardă pe pămînt. Zborul? Zbor mai minunat decît vibrotonul, fără tablou de comandă, nu a cunoscut încă lumea.

Romantismul? Da, romantismul e necesar! Dar îl poți găsi în orice muncă. Și în ceea ce face Leoșka e foarte mult romantism, deși el nu vrea s-o recunoască.

★

Igor ieși în stradă și chemă un vibroton. Sosi unul învechit, naiv, romantic, cu butoane fixate pe un tablou minuscul de comandă. Îi trecu prin cap un gînd caraghios: să-l gîdile după urechi... Așa cum făcea cînd era copil, cu Vaska măgărușul. Măgărușul Vaska și balta în care se înmulțeau mormolocii, jucaseră un rol important în deșteptarea pasiunii sale pentru biologie.

Scumpă copilărie! Scump buton, caraghios și tragic... Se așeză în fotoliu și puse degetul pe claviatură.

— Zboară! — ordonă el.

Fotoliul rămase nemișcat.

— Zboară — repetă Igor.

Fotoliul nu se clinti.

Atunci apăsă pe un buton minuscul care se înfundă ușor. În spate se deschiseră aripile.

Vibrotonul își luă zborul.

(Din Znanie-Sila)

„OTHELLO"
LA OPERA DIN BUCUREȘTI

Puține episoade biografice sînt mai bogate în semnificații ca acel deceniu din viața lui Verdi, cunoscut sub numele de „tăcerea maestrului". Septuagenarul încărcat de glorie, sărbătorit pretutindeni ca cel mai mare creator de operă italiană, nu mai scrie nici o compoziție vreme de zece ani și cînd toți comentatorii sînt convinși că Verdi și-a epuizat forța creatoare, apar pe rînd, *Othello* și *Falstaff*, capodoperele vieții sale! „Tăcerea maestrului" a însemnat adunarea forțelor pentru ultimul și cel mai mare asalt pe care l-a dat pe culmile geniului!...

Din păcate, pe scena bucureșteană, atît de familiarizată cu *Traviata* și *Rigoletto*, cele două mari capodopere lipseau. Și iată că, în sfîrșit, *Othello* a văzut lumina rampei, în vreme ce *Falstaff* se află în faza repetițiilor înaintate.

Cea mai vizibilă izbîndă a noii premiere bucureștene este faptul că ea a relevat convingător și amplu drama personajului shakespearian. Pentru regizorul Rinzescu, ca și pentru interpretul Garbis Zobian, Othello nu e numai îndrăgostitul orbit de gelozie, ci omul drept și sincer, lovit cu perfidie în ceea ce avea el mai prețios: încrederea în ceilalți oameni. Această concepție s-a afirmat cu putere de-a lungul spectacolului.

Jean Rinzescu a procedat bine și atunci cînd a pus accentul dramatic pe actul al 3-lea, nodul întregului conflict; păcat doar că această gradare a dăunat puțin primelor două acte, tratate oarecum rectiliniu.

Pentru Garbis Zobian, interpretarea lui Othello a însemnat, fără îndoială, o mare satisfacție artistică. Lucrul acesta se vede din tensiunea excepțională, copleșitoare citeodată, pe care solistul o dă interpretării sale (în actul al 3-lea Garbis Zobian poate rivaliza cu marii creatori ai acestui rol).

Arta Florescu a fost, din punct de vedere muzical, o Desdemonă excepțională; tot ce a cîntat s-a relevat prin gust, armonie și muzicalitate; iar în „Ave Maria" s-a depășit pe sine: un asemenea „pianissimo" (susținut admirabil de orchestra dirijată de Massini) nu știu să se fi auzit pe scena bucureșteană.

Șerban Tassian a realizat un Jago foarte interesant, mai puțin demonic, dar de un cinism „filozofic" care-l apropie de personajul lui Shakespeare mai mult decît de viziunea lui Verdi.

Arta Florescu în rolul Desdemonei

„Credo"-ul a apărut convingător și în această concepție, dar în schimb scena beției a avut mai puțină strălucire (în parte și din vina corului).

Dintre ceilalți interpreți, trebuie relevat Constantin Iliescu (Cassio) cu o voce sănătoasă și de viitor, Mihaela Botez (Emilia), precum și apariția bine conturată și pregnantă a lui Jean Hvorov (Ludovico).

Egizzio Massini a știut să îmbie vigoarea obișnuită a prezenței sale la pupitru cu o binevenită pondere sonoră. Nu întotdeauna însă orchestra a fost egală (deși se află în vădit progres) și au supărat mai ales unele mici decalaje care apăreau atunci cînd instrumentele dublau cîntul soliștilor.

Decorurile ne fac să spunem cu o convingere din ce în ce mai fermă că Roland Laub este un foarte bun scenograf de operă, de un gust și un simț al sugestiei excepțional.

Așadar, Teatrul de Operă și Balet are toate motivele să considere *Othello* ca o reușită importantă; dar tocmai din acest motiv spectacolul se cere încă finisat și sudat, în special sub raportul echilibrului dramatic și muzical dintre primele și ultimele două acte.

H. IONESCU

Fotografii de S. STEINER

Othello (Garbis Zobian) și Desdemona (Arta Florescu) în fericiții, iubirea. Scenă din actul I al operei „Othello"

Garbis Zobian în rolul lui Othello.

HAENDEL

Întreaga omenire comemorează în acest an, la inițiativa Consiliului Mondial al Păcii, 200 de ani de la moartea marelui compozitor german Georg Friederich Haendel. Alături de Bach, el străjuiește o perioadă îndelungată și deosebit de originală din dezvoltarea muzicii, perioadă ce ocupă prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Opera lui Haendel sintetizează întreaga experiență a muzicii europene de după Renaștere și duce arta polifonică pe treapta cea mai înaltă cunoscută pînă atunci.

Născut în anul 1685 în orașul Halle, unde își face și studiile universitare, Haendel se stabilește în anul 1703 în Hamburg unde au loc — atunci cînd el abia împlinise 18 ani — premierele operelor sale „Almira" și „Nero". Peregrinînd apoi prin Italia, face cunoștință cu creația muzicală a acestei țări, fapt ce va avea o puternică înrîurire asupra îmbogățirii și dezvoltării orizontului său artistic. Multilateralitatea geniului său, dublată de o putere de muncă uimitoare, se va manifesta, mai ales, după stabilirea sa la Londra. Aici el fondează, în anul 1719, Academia Regală de Muzică, și domină, prin competența și capacitatea sa, întreaga viață muzicală a Angliei.

Creația sa cuprinde un număr impresionant de opusuri, de la muzica instrumentală și orchestrală pînă la grandioasele oratorii, al căror gen s-a ridicat — datorită lui — pe cele mai înalte culmi. De altfel, ușurința și spontaneitatea cu care compunea este aproape unică în istoria muzicii. Cele mai multe „concerti grossi" le-a compus într-o singură zi, iar monumentalul oratoriu „Messia", în numai trei săptămîni. Această virtuozitate, într-adevăr uimitoare, manifestată de-a lungul întregii sale vieți, nu a constituit pentru Haendel un scop în sine, ci a fost subordonată creației sale și ideilor generoase de care aceasta a fost pătrunsă. În oratorii, el folosește subiecte apropiate păturilor mijlocii ale poporului abandonînd miturile antice atît de frecvente în operele prezentate curții regale. Aceasta corespundea întru totul tendințelor cercurilor progresiste din vremea sa, care militau pentru o artă apropiată și pe înțelesul maselor. Povestirile despre soarta poporului, despre suferințele și lupta lui pentru libertate, despre vitejia și sacrificiile eroilor îl atrag pe compozitor, care le va da glas în oratoriile sale. Haendel și-a cucerit dreptul de a fi privit ca reprezentativ pentru epoca sa — încheind perioada preclasică și punînd, împreună cu Bach, temelia muzicii clasice — pentru că a simțit și a exprimat ceea ce răscolea sufletul contemporaneității sale.

Mihai NISS

„ORAȘUL" ZOOTEHNIC ALBEȘTI

de Al. RAICU

Calancea Nistor m-a însoțit prin acest adevărat „oraș" zootehnic al gospodăriei de stat din Albești. Pînă nu de mult slugă la chiaburi, el e astăzi brigadier și răspunde de producția celor 167 de vaci ale gospodăriei. Intrînd și ieșind dintr-un grajd într-altul, îl ascultam vorbind cu limpezime, folosind cu cea mai mare ușurință felurițitermeni științifici, pretențioși. Îmi explica, de pildă, cum se face aci schimbatul așternutului vitelor, cum se aerisesc iarna grajdurile, cum sînt îngrijite și furajate vacile — și în special recordmanele care dau cîte 25-30 de litri de lapte pe zi.

Aici, la Albești, viteii nu mai sînt de multă vreme lăsați ca după naștere să sugă la vaci, ci sînt alăptați la găleată. Potrivit acestei metode, fiecărui vițel i se dau zilnic cîte 5-6 litri de lapte, iar de la trei săptămîni în sus, și furaje bune, fînuri moi și plăcute. În felul acesta, îndoui-se numai atît cît e nevoie, în raport cu necesitățile de creștere, se face o mare economie de lapte. În plus se evită bolile, viteii primind lapte numai de la vaci sănătoase.

Multe alte noi metode am cunoscut la Albești. Rezultatele aplicării lor se văd la tot pasul.

— Anul trecut — mi-a spus Nistor Calancea, gospodăria a livrat statului 2.955 de hectolitri de lapte, în loc de 2.700 cît era prevăzut în plan. Așadar, 25.500 de litri peste prevederi! Dacă înmulțim această cifră cu prețul laptelui de pe piață, se poate vedea dintr-un condei că am obținut un plus de beneficiu în valoare de 51.000 lei.

I-am amintit brigadierului că există gospodării de stat al căror plan de producție la lapte a fost depășit, dar că prețul de cost al acestuia a ieșit mai mare decît cel planificat.

— La noi nu-i așa — protestează brigadierul. În gospodăria noastră prețul laptelui a fost și ieftinit. Uite, o să fac iar o socoteală... Anul trecut am dat statului lapte cu 1,20 lei litrul, în loc de 1,30 lei cît era planificat. Poate o să spuneți că nu e mare lucru. Totuși e vorba de o economie de aproape 30.000 lei. Cu banii ăștia, repartizați, să zicem, de către stat unui spital, se pot cumpăra tot de la stat peste 15.000 de litri de lapte.

— Dar în ianuarie, februarie și martie? N-ați dat cumva înapoi?

— Nu există. Deocamdată mulgem numai 100 de vaci, deoarece restul sînt încă gestante. Și obținem zilnic aproape 1.400 litri. Dacă facem o împărțire, vedem că media este de 14 litri de fiecare vacă.

Grajduri construite... din paie

Am străbătut o curte largă. O vreme, am privit la muncitorii care încărcau gunoiul în niște șarabane mari, pentru a-l duce la o altă secție a gospodăriei, unde se pregăteau răsadnițe. Deodată, zării un fel de potcoavă uriașă, acoperită cu trestie. Auzii încă de departe guițaturi prelungi de godaci. Cînd mă apropiai, rămăsei cîteva clipe nedumerit. Grajdul în formă de potcoavă era construit... din paie. Din pachete mari de paie, așa cum le lasă vara pe mirișteamașinile de balotat, care merg în urma combinelor ce recoltează grîul. Din baloți se înălțaseră zidurile. Din loc în loc, acești pereți originali erau prinși în nuiele, iar ușile toi din nuiele erau făcute. Așadar, aproape totul era realizat din resurse locale, în afară de becuri, de pardoseala de ciment și de geamuri.

Am crezut că înăuntru trebuie să fie destul de frig. Dar mă înșelam. Era cu mult mai cald decît în grajdurile construite din cărămidă, prin care umblasem cu vreun ceas înainte. Iar costul celor de față era mai mic de zece ori decît al celor... clasice: 10.000 lei, în loc de 100.000 lei.

Afară, în padocuri, se zbenguiau peste 600 de purcei din rasa „Marele alb". Într-o vreme, ca din senin, godacii începură să dea semne de neastîmpăr. Și, ca la un semnal, se buluciră spre gardul țarcului dinspre drum, într-un cor asurzitor. Ce se întîmplase?

— Sosește căruța cu bidoane cu lapte smîntînit — m-a lămurit directorul — și ei o simt de departe...

Cele aflate m-au contrariat puțin.

— Bine, dar nu pierdeți dînd purceilor lapte în loc să-l valorificați?

— Dimpotrivă. Cîștigăm. Dîndu-le lapte și după ce sînt înțărcați, godacii noștri cresc mai repede, se dezvoltă frumos. Arătați-mi printre ei măcar un singur rahitic... Nu există! Calculele specialiștilor arată că, prin folosirea laptelui, purceii cresc zilnic cu cîte 100 de grame mai mult decît atunci cînd nu li se dă acest aliment.

În plus, nu uitați că gospodăria valorifică smîntîna și untul obținut de la acest lapte.

M-am interesat apoi de situația producției de carne de porc. Am aflat că anul trecut gospodăria a livrat peste plan nu mai puțin de 676 de grăsuni. Iar prețul de cost a fost de numai 6 lei kilogramul. Prin aceasta, cei din Albești s-au situat fruntași pe trustul Gostat, Suceava. În ce privește anul în curs, ei s-au angajat să dea statului peste 175 tone de carne de porc. Așadar, belșug de cotlete și cîrnați...

De la foarfeci medicali la... betisoare de oale

Popas la saivane. Zeci de mieluți se zbenguiau în țarcuri, lîngă mamele lor. Se aflau aci nu mai puțin de 3.000 de oi.

Priveam uimit în jur. Era atît de curat, încît parcă nu-mi venea să cred că mă aflu la un saivan. În adăposturile pregătite pentru fătarea oilor fusese așternut un strat gros de paie proaspete. Boxele erau construite din plăci mobile, cu portițe. Dintr-însele nu lipsea „mobilierul" necesar: jghiaburi, grătare, uluci pentru „servitul" hranei, felinare, crotalii, cîntare... Într-o altă încăpere se aflau furajele.

Cine a trăit în lumea satelor, știe, desigur, cum erau îngrijite oile, înainte vreme în timpul iernii, ba chiar și în perioada fătărilor. Uneori nici măcar un acoperiș de scînduri sau de paie nu li se asigura. Oile fătau direct pe zăpadă. Și, firește, pierderile erau foarte mari.

Cu condițiile noi de muncă, ciobanii — îndeosebi cei mai vîrstnici — s-au deprins anevoie. Dar o dată ce și-au dat seama de valoarea igienei în munca lor de fiecare zi, s-au modernizat și au devenit chiar pretențioși față de conducerea gospodăriei. Nu o dată, în consfătuiri de producție, unii dintre ei au criticat cu asprime lipsa cîne știe cărui medicament sau furaj, prevăzut în indicațiile medicului veterinar și ale inginerului zootehnist. Și după exemplul gospodăriei, metodele noi în creșterea oilor au început să-și facă loc și în satele din jur, fără să poată fi stăvilite de vreo... tradiție.

Priveam emoționat cu cîtă dexteritate mînuiesc acum ciobanii de aci foarfecii medicali și tinctura de iod, la tăierea ombilicului mieilor; ori cum îi învață să sugă cu biberonul pe cei care nu sînt primiți de mamele lor. Și nu m-am mai mirat aflînd că și în acest sector, rezultatele au depășit cu mult planul: 1202 miei, 4466 kg de lînă (la un preț de 6,59 lei kg, față de 15,57 lei cît era planificat), reducerea la numai 2 lei, de la 3.50 a prețului kilogramului de lapte de oaie.

Pînă nu de mult, între dealurile acestea înalte nu poposeau primăvara decît turme mărunte de oi de rasă turcană. Erau oi slabe, neîngrijite, care nu dădeau într-un an nici un kilogram de lînă fiecare. Acum, în orașul zootehnic al gospodăriei de stat, ciobanii, care munceau înainte în zdrențe pe la acele stîne răzlețe, au devenit fruntași în selecția oilor. Ei au învățat multe din tainele zootehniei și au reușit să producă, prin încrucișare, oi de rasă karakul pentru pielicele. În munca de selecție s-a pornit numai cu cîțiva berbeci din rasa karakul. Dar în 1957, în gospodărie existau deja peste 1.000 de metiși din această rasă. Munca a fost grea, dar rezultatele o răsplătesc din plin.

...După-masă, în orașul răsărit între dealurile Albeștilor a sosit un călăreț de la centrul gospodăriei. Îi aducea directorului o telegramă. Era înștiințat că peste cîteva zile urma să primească prima tranșă din cei 18.000 de pui de o zi, planificați să fie crescuți de gospodărie pînă la șase luni, cînd vor fi puși în vînzare pe piață.

— Dar unde-o să-i creșteți? — am întrebat curios.

— Colo, unde-s magaziile pline de orz și porumb. Și directorul mi-a arătat, nu departe, o serie de hale mari construite anume încă din toamnă. Gospodari vrednici, oamenii de aci au pregătit din timp condițiile de cazare și furajele pentru viitorii cocoși și găini.

★

Seara, am stat de vorbă cîteva ceasuri bune cu contabilul șef al gospodăriei. Un tînăr simpatic, mare amator de cai. L-am întrebat ce beneficiu a obținut gospodăria în anul trecut.

— Peste 660.000 de lei, dintre care peste 300.000 i-a dat sectorul zootehnic. Dar e sigur că anul acesta contribuția lui va fi cu mult mai mare; numărul vacilor se mărește pînă la 200 de capete, turma de oi crește cu încă 1.300 de capete, ferma de porci, cu încă 900. În plus, păsările... Și-apoi mai intervine un factor extrem de important: ridicarea nivelului profesional al îngrijitorilor. În iarna trecută n-a fost unul care să fi lipsit de la cursurile de specializare, organizate în gospodărie.

— Așadar, sectorul va crește, se va îmbogăți...

— Chiar așa! — mi-a răspuns contabilul și a adăugat:

— Mai ales că, potrivit Hotărîrii C.C. al Partidului și a Consiliului de Miniștri cu privire la unele măsuri pentru îmbunătățirea conducerii și controlului de partid și a activității economice în gospodăriile agricole de stat, vom fi sprijiniți din plin de către consiliul gospodăriei, de către organizatorul de partid și de către mecanicul șef repartizat și secției zootehnice. În această privință, avem planuri mari. Vrem ca în scurtă vreme, să mecanizăm în întregime principalele munci legate de creșterea animalelor. Posibilități avem. Ați văzut doară castelul de apă cel nou... Sectorul nostru zootehnic va fi atunci sector numai cu numele. De fapt, va fi „oraș" zootehnic. Recunoașteți?

— Recunosc...

STRADA TRAIAN COLȚ CU B-DUL TOLBUHIN

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

1

2

Tramvaiul 13 s-a oprit brusc în stația Traian. Am coborît și am rămas cîteva clipe în stație, căutînd în jur pe cineva care să-mi spună unde este strada Plantelor. Căutam pe tovarășa Stanciu Elena, deputata circumscripției 20, din raionul „23 August", în legătură cu un fotoreportaj. Deodată, parcă răsărit din pămînt, chiar în fața mea, un panou pe care citesc:

CUVÎNTUL CARTIERULUI
Gazeta Org. P.M.R. și U.T.M.
Raionul „23 August"
Nr. 2

Primul articol din gazetă care mi-a atras atenția este intitulat:

„Timur" și băieții lui

De fapt, eu aș fi intitulat articolul: „Timur și... fetițele sale". Într-adevăr, în articol se arată că trei pionieri din cartier, aflînd de situația grea a pensionarei Ortansa Vasiliu din str. Zefirului nr. 14, s-au hotărît mai demult ca în orele lor libere s-o ajute. Pioniera Balica P. de la școala „Elena Pavel" cl. a V-a A, îi va citi „Mama" de Maxim Gorki. Colega sa, Babiuc Elena, îi va face cumpărăturile și ceaiul, iar elevul Dincă Al. din cl. a V-a B școala „Mihai Viteazu", va sparge lemne și va face focul în sobă (foto 1).

Fapte pentru care pensionara Vasiliu a spus:

„De la un timp, bătrînețea îmi este mai frumoasă, mai puțin plictisitoare".

M-am bucurat de conținutul articolului și, interesat, am citit și celelalte articole.

În dreapta gazetei, un articol se intitulează: „Sub conducerea Organizației de Bază". Aici este evidențiată munca patriotică a cetățenilor pentru colectarea a 3.000 de kilograme fier vechi (foto 2).

„Aspecte din activitatea bibliotecii"

Mi se pare însă că e mai simplu să aflați... fotografic despre ce este vorba. Iată, deci, aspectul bibliotecii de cartier (foto 3), despre care tov. Mihai Venera scrie:

„Avem peste 1.500 de cititori pasionați, consecvenți și, în mod deosebit, remarcăm pe tipografa Cucu Elena, care pînă în anii regimului democrat-popular era analfabetă. Astăzi, a trebuit să completez a patra fișă pentru dînsa și fiecare fișă conține 20 de cărți citite. La fel tîmplarul mecanic Chirea Marin, pe care în mod deosebit îl interesează viața marilor pictori".

... Dar, există (și asta din păcate) cetățeni care... (priviți fotografia 4) parcă nu citesc cărțile, ci le rod. Asemenea năravuri are nu numai Tănase Dumitru din str. Vișinilor nr. 9, ci și elevul Andrei Ion din str. Timpului nr. 23 etc. Alții, cum e tov. Borz Ana-Elena, „uită" să mai înapoieze cărțile împrumutate de la bibliotecă. Cu toate că i s-a trimis și o înștiințare scrisă pe adresa ei din str. Dimitrie Onciu nr. 25 ca să restituie romanul „Anna Karenina", vol. I și II, dînsa... n-aude, n-a vede!

Un magazin în care conducе de sugestii și reclamații e de prisos...

Fotografia nr. 5 ilustrează articolul tov. Marin Dincă, intitulat *„Fie cinste comerțului de stat"*.

3

4
MAMA

Despre tovarășul Stancu Ion, vînzătorul de la „Alimentara" din str. Plantelor 58, se spune în articol că are o comportare demnă de toată lauda. În acest magazin curat și aprovizionat, promptitudinea și conștiinciozitatea sînt elemente de bază ale comportării față de consumatori. Clientul nu are voie să plece din acest magazin decît mulțumit și cu zîmbet pe buze (firește, afară de cei care caută nod în papură).

Aș dori să trec peste un articol pe care, din motive tehnice, nu-l pot ilustra. Pentru că articolul există, totuși, am să vă spun pe scurt ce am citit:

„Există în cartierul nostru cetățeni care nu și-au plătit chiria minimă de aproape trei ani, așa cum e cazul lui Eftimie Mihai din str. Sf. Ștefan sau Pistol Gheorghe din str. Racoviță nr. 41, restanțier doi ani. La fel M. Armescu din str. Mecet nr. 8 și alții".

În alt articol, după citarea străzilor și caselor bine întreținute de gospodari se pomenește și despre aspectul deplorabil al gospodăriei din str. Austrului nr. 34 (foto 6): gard de... talcioc, gunoi depozitat în curte, punînd în pericol sănătatea cetățenilor.

„În vîrful peniței"

Este „dedicat" lui Ghiță Petre și soției sale, Ileana. Coana Lenuța și conu Ghiță, cum dau cu ochii unul de altul, încep o păruială în lege, cu țipete și urlete. După ce obosesc, se mai odihnesc puțin, luînd-o apoi dacapo, de astă dată cu vecinii. Propunerea locatarilor blocului din str. Traian 161 este ca cei doi... boxeri să-și mute „ringul" în altă parte.

Cititorii noștri vor înțelege, desigur, motivele „obiective" care ne-au împiedicat să prezentăm fotografic „discuțiile" dintre cei doi scandalagii...

Despre tovarășa Stanciu Elena auzisem că este fruntașă, atît la întreprinderea „Cartimex" unde lucrează, cît și în munca obștească de deputată a circumscripției 20, raionul „23 August". Cu o zi înainte am surprins-o (foto 7) discutînd, pe teren, despre donările de sînge, despre sănătatea copiilor, curățenie, doleanțe cetățenești etc., etc. A rămas pe a doua zi să discutăm mai mult. Însă ghinionul meu! Mi s-a spus că este la întreprindere pentru a înlocui o tovarășă bolnavă. Păcat! Aveam de gînd să fac un fotoreportaj grozav despre activitatea deputatei din circumscripția 20!

Poate altă dată...

VEȘNIC TÎNĂR ȘI SĂNĂTOS

De mai bine de 20 de ani Pavel Dașkevici, profesor de istorie la o școală medie din orașul Pervomaisk (Uniunea Sovietică) practică o metodă personală în lupta contra bolilor și a îmbătrînirii, cu rezultate nimitoare. Metoda constă din călirea organismului cu apă rece sau cu gheață și, folosind-o azi îndelungați, profesorul a constatat că ea constituie o puternică armă de luptă contra maladiilor și a îmbătrînirii.

Sînt binecunoscute lucrările marelui savant sovietic I.P. Pavlov, în care a demonstrat rolul sistemului nervos central în organism. Se pare că explicația științifică a originalei metode a prof. Dașkevici se bazează tocmai pe influența pe care apa rece o produce asupra sistemului nervos central și, prin el, asupra întregului organism, determinînd astfel menținerea sănătății și a tinereții.

Desigur, că în afară de folosirea apei reci, metoda respectivă preconizează păstrarea unui sever regim de igienă și de educație fizică, pe care Pavel Dașkevici l-a experimentat cu rezultate mai mult decît satisfăcătoare. Este într-adevăr mare lucru ca la 62 de ani, cît are astăzi profesorul, să te simți încă tînăr... Dar să-l lăsăm pe dînsul să ne spună cîte ceva despre metoda sa...

„Nu îmbrăcămintea călduroasă — spune Pavel Dașkevici — ci în primul rînd, mijloacele interne de apărare ale organismului îl feresc de răceală și de diferite alte boli. Drumul spre rezistență este călirea treptată. De aceasta am început să mă ocup serios acum 22 de ani. Mă obișnuiam să respir aer proaspăt și rece și să supun regulat influenței acestuia, întregul meu organism. În fiecare dimineață, îmbrăcat în șort, făceam timp de 10-15 minute gimnastică igienică, cu geamul deschis. Apoi îmi spălam tot corpul cu apă, de temperatura camerei, pe care o înlocuiam treptat cu apă rece.

Vara, mă scăldam zilnic în rîu și înotam, începînd din luna iunie pînă în septembrie. Făceam plimbări în aer liber (pe jos sau cu bicicleta), indiferent de starea timpului și neîmfofolit în haine călduroase. Iarna, bunăoară, umblam numai în demi și fără fular la gît, iar după plimbare. În timpul liber, îmbrăcat numai în treninguri, executam afară diverse munci fizice, gospodărești.

După o vreme am început să mă frictionez cu zăpadă în timpul iernii, iar scăldatul la rîu îl începeam în ajunul lui 1 mai și-l abandonam în noiembrie. Apoi am început să dorm, iarna, în camera neîncălzită și cu oberlihtul deschis.

După gimnastica de dimineață și frecția cu zăpadă, am început să fac băi de aer, iarna, în cameră. În fața geamului deschis stăteam îmbrăcat în șort, timp de 30-40 minute și citeam. Din anul 1950 am început să fac băi în rîu, în tot timpul anului.

Actualul meu regim este acesta: mă scol la orele 6 dimineața, la orele 6,20 execut gimnastica după radio, apoi fac exerciții cu greutăți (de 2 kg) — 16 exerciții de cîte 10 ori. Apoi mă spăl (iarna mă frictionez cu zăpadă) și iau micul dejun. La orele 9 fac o plimbare și baie în rîu, iar la orele 12 repet exercițiile cu greutăți. Apoi mă duc la școală să-mi țin orele. Seara, înainte de culcare (mă culc întotdeauna la orele 23), fac exerciții fizice cu greutăți de 1,5 kg, după care mă plimb timp de 20 de minute. Rezultatele pe care le-am obținut sînt uimitoare.

Pînă la aplicarea acestei metode aveam o sănătate șubredă. Am fost bolnav de două ori de pneumonie, apoi de febră tifoidă, tifos exantematic și de două ori de febră recurentă. Veșnic stăteam și adesea mă îmbolnăveam de gripă. În sfîrșit, de două ori am avut un început de tuberculoză.

Din anul 1940 și pînă în prezent n-am mai fost niciodată răcit sau bolnav. N-am avut nici o absență de la serviciu, iar vîrsta înaintată nu o simt de loc. Tensiunea arterială o am normală, inima mi-e sănătoasă și, drept să spun, mă simt mai bine decît în tinerețe, cînd mă îmbolnăveam mereu".

Iată ceea ce ne spune despre originala sa metodă prof. Pavel Dașkevici.

Noi nu am verificat-o, desigur. Dar dacă vă interesează amănunte, profesorul se arată dispus să vi le dea. Adresa sa este: orașul Pervomaisk, str. Odeskaia nr. 17, regiunea Nikolaev — R.S.S. Ucraineană, U.R.S.S.

Lazăr BENEȘ

Baie în rîul înghețat.

După baie.

Cu corpul gol, pe zăpadă

Cuvinte încrucișate

PRO... NUNȚĂM

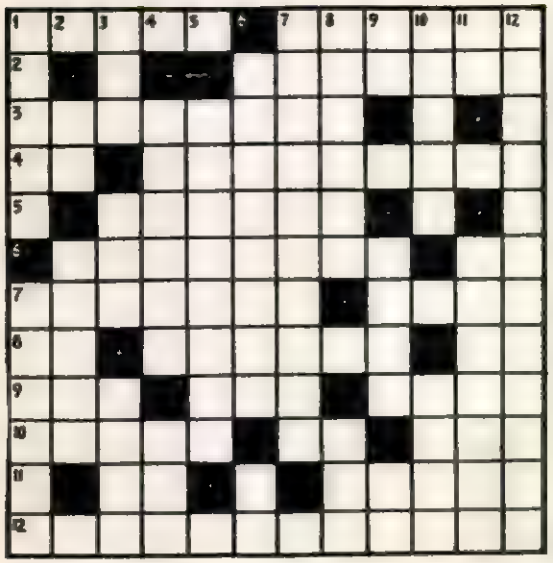

ORIZONTAL: 1) Rege din Alba — Șterge. 2) Îi merge bine. 3) Mă pronunț împotrivă. 4) Pronume — Norocul s-a pronunțat în favoarea sa. 5) Pronunț o făgăduială. 6) Model — Vitamină. 7) Mănăstire lîngă Suceava — La mari intervale. 8) Literă grecească — Arvună — În ton. 9) În consultație — Primele patru litere pe care le pronunță elevul. 10) La un loc, pronunțat... în un loc — Pronume — Haină. 11) Rece! — Armă de artilerie. 12) Actrița ce pronunță principalele replici ale unei piese.

VERTICAL: 1) Sea la înălțime — Prăjină. 2) Pronume — Prefix pentru un soi de concursuri pe teme sportive. 3) Obez! — Pentru — Stropită fără... pîine. 4) A se pronunța pentru — Document... teatral. 5) Regulă de ceremonial. 6) Dă impuls — Legie! 7) Repetiția de simbătă la școala lui Ion Creangă. 8) A face treabă — Nume arab. 9) Cioian — Pe jumătate pronunțat — Risipitor în început. 10) Pronunțată — Stil de înot. 11) Diftong — %. 12) Virfurile claselor privilegiate în epoca burghezo-moșierească.

DEZLEGAREA JOCULUI „DIN REPERTORIUL CINEMATOGRAFELOR" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Interplanetar. 2) Nona — Rage — Apa. 3) Ioc — Sano — Bnv. 4) Tu — Sudeți — Iso. 5) I — Calea — Raol. 6) Abia — S — Tor — Te. 7) Lin — Apo — C — Mat. 8) Născocire — Ri. 9) Pa — T — Zicala — O. 10) I — Raci — I — Eden. 11) Emoțiă — Ag — Sa. 12) Sia — Nimicitor. 13) Amiați — Sterpi

POȘTA REDACȚIEI

ANDRONACHE N. ȘTEFAN, Galați. Vă mulțumim pentru sugestiile făcute. Credem că ați și observat în ultimele numere că am publicat mai multe curiozități științifice. Vom continua să publicăm. În ce privește materialele de educație patriotică, morală și cetățenească am publicat și vom mai publica. Pentru problema care vă interesează însă în mod special, ca tînăr, vă sfătuim să urmăriți „Scînteia Tineretului".

EUGENIA VARGA, Reșița. Expresia „plînge cu lacrimi de crocodil" este pur figurativă și nu are la bază nici un fapt luat din observațiile naturaliștilor. Crocodilul nu numai că nu plînge, dar nu are nici măcar glande lacrimale. Chiar în apă ochii acestei reptile rămîn neumeziți, deoarece ei sînt acoperiți de un voal transparent, care-i protejează. Prin „lacrimi de crocodil" trebuie să înțelegem plînsul cuiva pentru o falsă suferință, adică prefacerea, ipocrizia.

GABRIEL LUPU, Constanța. Denumirea corectă a metodei de care ne vorbiți este „cardiohemodinamografia". Cam lung, e adevărat, dar tot pe atît de important în depistarea funcțiunilor circulatorii ale sîngelui. Metoda de control care poartă acest nume poate fi aplicată cu ajutorul unui aparat special, inventat de profesorul Babăki din Moscova, și ea oferă posibilitatea studierii organismului „în toată integritatea lui și în condiții naturale" — așa cum recomanda odinioară fiziologiștilor marele Pavlov — spre a putea pune apoi diagnosticul precis.

ZIZI PĂUNESCU, Craiova. Se pare că viitorul va fi al luminatului electronic. Spre deosebire de sursele de lumină folosite pînă acum (iluminare, gaz, electricitate), care sînt însoțite de căldură, electronica va fi o „lumină rece" și nu va mai avea nevoie de bec. Pereții camerelor vor fi, spre exemplu, acoperiți cu substanțe fluorescente, care, la acțiunea unui aparat emițător de unde ultrascurte, vor răspîndi o lumină plăcută, difuză, fără nici o instalație specială de fire sau becuri. O plăcere, nu?

ION FLOREA, tractorist, Medgidia, reg. Constanța. Ceea ce ați auzit despre folosirea materiilor plastice în filtrarea apei de mare este perfect valabil. E vorba de utilizarea substanțelor plastice poroase, obținute din fenol și formol, și care au proprietatea de a atrage anumite săruri din mediul înconjurător. Aceste substanțe vor putea fi folosite nu numai la desărarea apei de mare, ci pînă și la combaterea ulcerelor gastrice.

Cînd apa bucureșteanului era ținută sub lacăt

„Dacă am putea urmări o picătură de apă în drumul său — spune savantul sovietic Saslov — am face una din cele mai pasionante călătorii din cîte ne putem imagina."

Desigur, n-avem cum să urmărim — decît cu imaginația — picătura care străbate în razele răsăritului pe Dunăre, care aleargă pe un șipot, se leagănă pe valul mării, șerpuiește în curcubeu deasupra noastră, e purtată de viscol de la Pol pînă în Mediterana sau e suptă de rădăcinile unui pin în Siberia. În schimb, am putut urmări într-o expoziție a I.C.A.S.-ului din Parcul de odihnă și cultură „I.V.Stalin", cum picătura de apă e captată, filtrată, clorinată și pompată apoi spre oraș, pentru uzul nostru cel de toate zilele. Nu numai în cișmelele caselor și ale străzilor, dar și în bazurile pieților sau în bazinele de înot, apa vine azi filtrată și clorinată.

Și cînd ne gîndim că numai cu o sută și ceva de ani în urmă bucureștenii își mai alimentau gospodăriile cu apă din Dîmbovița sau din lacuri, pe a căror suprafață pluteau praful și mîzgămele orașului. Nici măcar negustorii de apă, care-și plimbau ancalele prin oraș, nu se aprovizionau din alte locuri. Apa, pe care o vindeau ei, era tulburie, murdară și oamenii trebuiau s-o bată cu făcăleții și cu piatra acră ca s-o limpezească înainte de a o consuma. Iar vara, ca s-o răcorească, puneau în ea bucăți de ghețuș strînse în timpul iernii din gîrlă și ținute în pătule subterane.

Nu e de mirare că Bucureștiul a fost infectat de atîtea ori de ciumă și de holeră și că incendiile, pustiitoare se țineau lanț în vremurile în care domnitorii și dregătorii țării se frămîntau cum să stringă mai repede averi pe care să le transporte în străinătate, neîngrijindu-se să binecuvînteze poporul cu apă potabilă.

Abia prin anul 1845, sub presiunea vocilor din popor, care deveneau din ce în ce mai amenințătoare, dregătorii au hotărît să pună în construcție un canal care să aducă apă filtrată și să sape vreo cîteva fîntîni în diferite părți ale orașului. Bineînțeles că prima conductă a fost îndreptată în incinta spre Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei de azi), unde sălășluia boierimea. Poporul sărac n-avea acces nici măcar la fîntînile publice, care erau ferecate cu lacăte. El trebuia să obțină apa prin intermediul sacagiilor și s-o plătească mai scump, fiindcă sacagiii suportau acum o taxă care contribuia, pasămite, la construcția acelor fîntîni. Iar locatele fîntînilor și ale cișmelelor nu se descuiau decît pentru cei care negustoreau apa, și pentru boieri.

Cît despre combaterea incendiilor, abia în anul 1856 au fost instalate patru guri de apă — și acestea, firește, tot de-a lungul cartierului boieresc de pe Podul Mogoșoaiei.

„Averile noastre se cuvine să fie ferite de pustirea focului" — spunea un urmaș al banului Dumitrache Ghica Bătrînul de pe Calea Mogoșoaiei. „La urmărmei, ce are de pierdut sărăcimea într-un incendiu? Nimic! Și pentru nimic e o prostie să iei măsuri de pază".

Acesta era raționamentul care prezida lucrările edilitare ale Bucureștiului cu un veac în urmă...

TELEVIZIUNEA APLICATĂ ÎN MEDICINĂ

Medicina a aplicat totdeauna progresele tehnice realizate în alte domenii. Ea a folosit cu multă eficacitate fotografia, descoperirea proprietăților radioactive ale radiumului, iar în ultimul timp, radarul, electronica și dezagregarea atomului, fără să mai vorbim de ajutorul incalculabil pe care i l-au dat ultimele cuceriri ale chimiei pînă și în domeniul maselor plastice. A folosit aceste descoperiri ale științei atît pentru depistarea, cît și pentru tratarea cu succes a multor boli aecunse.

Un singur lucru nu reușise medicina să folosească cu toate încercările făcute timp de ani de zile și anume radioinemetografia. Nu reușise, pentru că doza de raze primită de către pacient atingea prea repede limita toleranței, ceea ce făcea imposibilă înregistrarea unei secvențe de reală valoare medicală.

Dar, iată, că și acest deziderat al medicinei a fost realizat prin progresul tehnic al televiziunii. Mai precis, datorită punerii la punct a acelui aparat — specific televiziunii — care mărește intensitatea de străducire a imaginii primite pe ecranul obișnuit al scopiei.

Această imagine, care nu e atît de luminoasă la început, e transformată într-o altă imagine, redusă, dar infinit mai strălucitoare. La ieșirea din aparat, această imagine poate fi privită printr-un ocheam, dar poate fi și înregistrată ca oricare altă imagine obișnuită, pe peliculă. După cum poate fi transmisă direct în biroul unui clinician sau în amfiteatrul unei facultăți de medicină. Ea poate fi transmisă prin fir la distanțe chiar mai mari decît raza de acțiune a undelor de televiziune.

Respectînd regulile de protecție a pacientului, care nu sînt prea complicate, se pot transpune astfel în film pînă și funcțiunile organice cele mai delicate, cum sînt acelea ale creierului și ale coloanei vertebrale. Și filmul acesta e nelimitat în ceea ce privește lungimea, așa, încît, la proiecție, medicii specialiști pot studia în toate amănuntele funcțiunile interne ale corpului omenesc.

Cînd această descoperire va căpăta o largă aplicare, un pacient care va dori să consulte un specialist din altă țară, nu va mai fi nevoit să se deplaseze, ci va trimite pur și simplu filmul acesta, după care i se va putea pune cel mai precis diagnostic.

Cît despre aplicarea televiziunii propriu-zise la practica chirurgicală, amintim că aceasta se folosește în ultima vreme și la noi în țară și anume la spitalul Colțea. Operațiile cele mai grele — pe inimă — sînt transmise cu ajutorul televiziunii atît în cabinetul medicului șef, cît și în amfiteatrul spitalului, unde studenții pot urmări întreaga desfășurare a intervenției chirurgicale.

SFATURI PRACTICE

CUM PUTEM FORTIFICA ORGANISMUL COPIILOR

Urmăresc de cîtva timp cu admirație cum își crește o vecină a mea copiii — o fetiță de șase ani și un băiat de patru ani.

La început, cînd am văzut-o că aerisește, în plină iarnă, camera copiilor de mai multe ori pe zi și că — excepțînd niște cîte cu intemperii pronunțate — ține copilul mic în cărucior cîte o oră-două afară, am crezut că nu e vorba decît de un exces de igienă. Mai tîrziu însă, știind de vorbă cu ea, mi-am dat seama că nu face aceasta nici din exces, și nici întîmplător.

— Ceea ce urmăresc — mi-a explicat ea — este să fortific organismul copiilor de la cea mai fragedă vîrstă. În acest scop am avut grijă ca în camera lor să nu fie niciodată, în timpul iernii, o temperatură mai ridicată de 20 de grade. Însă nici sub 15 grade. De asemenea, n-am folosit niciodată — cum fac unele mame grijulii — perna electrică în cărucior sau în pătuțul copilului, deoarece aceasta produce o diferențiere bruscă de temperatură care nu e de loc sănătoasă. Așa cum nu e sănătoasă nici înfofolirea exagerată a copilului, cînd îl scoți la aer.

— Am observat adeseori cum îi lași să umble iarna desbrăcați prin casă și uneori chiar și prin curte. Am observat — am mai spus eu — cum i-ai obișnuit să se spele în fiecare dimineață pînă la brîu cu apă rece, după care le-am văzut frecționîndu-i cu prosopul timp de cîteva minute. Presupun că toate acestea au la bază o metodă științifică pe care o aplici, nu?

— Firește, nu fac nimic din capul meu. Nu fac altceva decît să aplic metoda de fortificare a organismului recomandată de doctorița sovietică L. Probatova, care am constatat că dă rezultate minunate. Dovadă însăși plimbarea copiilor desbrăcați prin aerul rece, de care mi-ai pomenit, și care, în loc să-i îmbolnăvească, îi tonifică. Bineînțeles că pînă am ajuns la acest rezultat am început prin a nu-i înfofoli cît au fost mici, iar apoi, de la vîrsta de trei ani în sus, prin a le face băi de aer. Aceste băi trebuie începute la temperatura de 19-20 grade și duse pînă la 14 grade, cîte 15-20 de minute în fiecare zi. Dezbrăcă copilul în camera care are aceeași temperatură și-l faci să alerge, adică să nu stea nemișcat. Între timp îl controlezi și, dacă vezi că începe să i se facă „pielea găinii" pe corp, îl îmbraci. Aceste băi de aer trebuie însoțite însă de dușuri reci urmate de fricțiuni în fiecare dimineață, iar vara continuate în apa și pe plaja șirandurilor.

Am constatat că, astfel fortificați, copiii mei pot începe să facă baie vara chiar dacă apa nu are decît 18 grade, în timp ce în mod obișnuit acest lucru nu e permis decît de la 25 grade în sus. Am mai constatat — a adăugat ea — că foarte rar li se întîmplă să răcnească sau să prindă un guturai.

Și gîndește-te că sînt încă mici. Adevăratele efecte binefăcătoare ale acestei fortificări se vor vedea abia mai tîrziu. Și ce bine le vor prinde!

POPIANA

PITONUL o specie de șarpe, foarte puternic, care trăiește în sudul Chinei, are o piele de o rezistență mecanică deosebită. Faptul a fost verificat prin cercetările secției de pielărie a Institutului politehnic din Iași, care a studiat din punct de vedere histologic și tehnologic mai multe piei de piton.

Din pielea de șarpe piton — care atinge adeseori o lungime de 8 m și o circumferință de 80 cm — se pot confecționa pantofi, poșete, cordoane și alte obiecte.

Fotografie de I. BENEȘ

SPORT

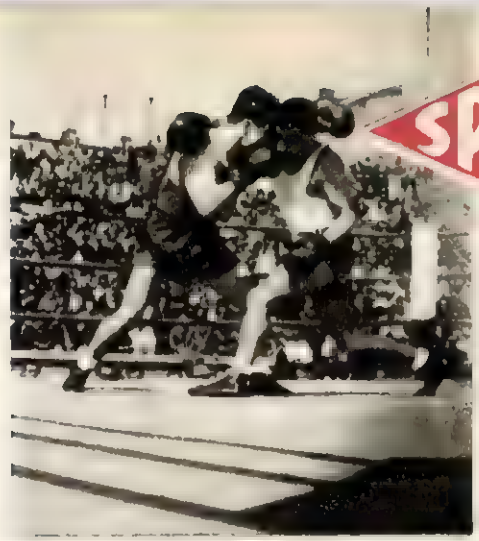

După doi ani, cei doi cocoşi — Toma C. şi N. Mîndreanu — s-au „revăzut" din nou duminică dimineaţa pe Stadionul Dinamo. „Îmbrăţişarea" ar fi fost mult mai plăcută pentru Toma dacă Mîndreanu nu l-ar fi primit şi cu o lovitură de dreapta. Dar Toma s-a consolat învingîndu-şi rivalul la puncte...

Timp de patru zile s-a desfăşurat competiţia ciclistă dotată cu „Cupa F.R.C.". Locul I a revenit alergătorului german G. Schar, iar pe locul II s-a clasat alergătorul nostru C. Dumitrescu, care a dovedit o bună pregătire. În fotografie, plutonul fruntaş rulînd pe şoseaua Bucureşti-Giurgiu.

Sala Floreasca II a găzduit duminică dimineaţa o gală de lupte la care au participat cele patru echipe din grupa a II-a. În fotografie, un aspect de la întîlnirea dintre Oliver Lustig şi Ion Radu, categoria 52 kg.

Meciul de handbal între echipele Olimpia Bucureşti şi Cetatea Bucur 6-5 (4-3).

„Farul", un adversar incomod pentru C.C.A.

Era ora 14,30 şi fluierul arbitrului anunţa începerea primei partide din cadrul cuplajului de pe „23 August". Se întîlneau C. C. A. şi „Farul"-Constanţa. În tribune, şi cu deosebire în peluze, se mai aflau încă locuri goale, ceea ce lăsa să se creadă că partida care suscita mai mult interes din partea publicului era cea anunţată în meci „vedetă". Încă înainte cu cîteva zile, cunoscătorii în ale fotbalului şi în ale... pronosportului indicau ca [illegible] această simplă impresie înaintea partidei a devenit certitudine în primele minute de joc. C. C. A. a început „tare", punînd stăpînire pe balon şi pe teren, jucînd mult pe extreme şi în adîncime. Ocaziile de gol pe care militarii le-au ratat în primele minute, lăsau să se întrevadă că primul punct va fi al lor. Dar iureşul militarilor s-a dovedit a fi ploaie de vară. Surpriza [illegible] de pe teren.

Cei din Constanţa, timoraţi la început de greutatea jocului în deplasare şi de atacul năvalnic al mil[illegible] încep încet, încet să alunge tracul şi, respingînd [illegible] rile militarilor, să pună el [illegible] atacul lor a făcut, dacă [illegible] să plece cu o victorie, aşa cum se întrevedea după primele lor acţiuni curajoase, să cîştige cel puţin un punct, echivalent, de altfel, pentru „Farul" cu o victorie.

În cea mai mare parte a jocului, C.C.A. a acţionat crispat, nehotărît, lipsindu-i combativitatea cunoscută. De astă dată „Farul" a făcut uz de unele arme proprii C.C.A. Constănţenii au fost mai insisten[illegible] au au excelat prin superioritate tehnică, [illegible] pe militari prin dîrzenie şi dinamism.

Romulus SCURTU

În dorinţa de a stimula tinerii scrimeri, federaţia de specialitate a organizat în sala de la Stadionul Tineretului a întîlnirea între aceştia şi trăgători de categoria „Pentru" echilibrarea luptelor, tinerii scrimeri porneau cu un handicap de 3 puncte.

Fotografii de Dan BÎRLADEANU şi Romulus SCURTU

Faze din meciurile C.C.A.-Farul Constanţa şi Petrolul-Progresul Bucureşti. Fotografia nr. 1 reprezintă momentul cînd „Farul" deschide scorul. Fotografia nr. 2 nu este, cum s-ar părea, punctul victoriei pentru Petrolul, ci o „încercare" nereuşită: atacantul petrolist, aflat în ofsaid, a făcut, pe bună dreptate, ca arbitrul să nu acorde golul marcat. Mai tîrziu, însă, Petrolul a înscris punctul care i-a adus victoria.

Președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreene, Toi En Ghen, a sosit la Moscova. Fotografia înfățișează un aspect din timpul întrevederii dintre Toi En Ghen și F.R. Kozlov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. ←

FLACĂRA OBIECTIV

● *O statistică oficială americană constată creșterea îngrijorătoare a numărului spargerilor, crimelor, șantajelor și furturilor comise în S.U.A. de... polițiști. Comentînd această situație scandaloasă, agenția „United Press International" se întreabă: „Cine ne apără de... poliție?"*

● *O altă statistică: 870.000 copii spanioli între 6-12 ani n-au putut urma cursurile în acest an din lipsă de... spațiu în școli.*

● *O dată cu rachetele americane de tip Honest John, guvernul de la Bonn importă din S.U.A. și brevetul... Hula-Hoop. Revista poloneză „Swiat" anunță recent că Bundestagul a și comandat un stoc de cercuri Hula-Hoop pentru deputații care țin negreșit să-și păstreze silueta.*

● *Dezbaterile care au avut loc recent în parlamentul suedez asupra politicii externe a țării au prilejuit critici la adresa „pieții comune europene", care prejudiciază grav principalele piețe de export tradițional ale Suediei. Presa occidentală și cea nordică vorbesc deschis despre „amărăciunea și nemulțumirile Suediei". Într-o corespondență transmisă din Stockholm, ziarista franceză Dominique Birmann arată că, pentru ieșirea din impas, Suedia caută în prezent să se îndrepte spre piețele de peste mare și spre cele din Europa răsăriteană „pentru a compensa pierderile suferite în Occident."*

● *Ministrul belgian al Congoului, domnul Van Hemelryck, și-a luat sarcina de a restabili ordinea în această colonie atît de agitată în ultima vreme. Încercarea sa temerară de a întreprinde la fața locului „o operațiune radicală de asanare" (cuvintele ministrului belgian) a primit o replică usturătoare încă din clipa cînd a coborît din avion la Leopoldville. Peste noapte, patrioții congolezi împînziseră drumurile ce duc spre aeroport cu inscripțiile categorice: „GO HOME!"; „INDEZIRABIL!". În același timp, la poarta aeroportului staționau, în semn de doliu, cîteva mașini ce arborau steaguri negre.*

● *Renate Kruse — ca milioane de alte femei din lumea întreagă — s-a ridicat împotriva pregătirilor unui nou război atomic. Fiind germană, ea a avertizat asupra pericolului de moarte pe care o reprezintă pentru însuși poporul german înarmarea atomică a Bundeswehrului de tip hitlerist. Glasul ei s-a făcut auzit pînă și în cabinetele guvernului de la Bonn. Drept pentru care, Renate Kruse, mamă și militantă pentru pace, a fost azvîrlită în temniță.*

● *Potrivit ultimelor date, în prezent există în Algeria nu mai puțin de 1000 de lagăre de așa-ziși „regrupare" (citește: concentrare), în care se găsesc un milion de oameni, adică a opta parte a populației algeriene.*

● *Problema Berlinului de vest prilejuiește o tot mai viguroasă presiune a opiniei publice asupra guvernelor occidentale, cărora li se cere să renunțe la politica de pe „poziții de forță". Revista newyorkeză „National Guardian" consideră că una din căile rezolvării problemei berlineze este înlocuirea lui Dulles și a lui Adenauer cu politicieni mai lucizi.*

● *Deși bolnav, Dulles continuă să tragă sforile „războiului rece". Acest lucru nu poate lăsa indiferentă opinia publică, fapt ce se oglindește chiar și în presa monopolurilor. Astfel, ca și alte publicații occidentale, „New York Post" propune ca lui John Foster Dulles să i se repartizeze o planetă virgină, nelocuită de oameni; doar acolo n-ar avea cu cine să se ia la harță...*

Fotocronica

La Congresul cooperativelor agricole unice, care a avut loc recent la Praga, au participat și invitați din alte țări, printre care și din R.P. Română. Cu acest prilej, oaspeții au vizitat mai multe cooperative agricole unice. În fotografie: delegații români Dumitru Trasie și Șerban Filip, vizitînd ferma de păsări a cooperativei agricole din Kralova. →

Aproape 30.000 de muncitori din Tokio s-au adunat recent în parcul „Stobori" din capitala Japoniei, pentru a cere anularea așa-zisului „Tratat de securitate" dintre Statele Unite și Japonia și reluarea relațiilor diplomatice cu R.P. Chineză.

O scrisoare de solidaritate a femeilor sovietice cu femeile algeriene a fost înmînată deunăzi la Moscova, de către Lidia Petrova, secretară a Comitetului femeilor sovietice, secretarilor Uniunii muncitorilor algerieni, Mași Djiliani și Abdel Kader Embarak.

Pentru eliberarea din închisoare a eroului național grec Manolis Glezos! La Comitetul slovac pentru eliberarea lui Glezos s-au primit pînă acum peste 80.000 de scrisori de protest, telegrame și cărți poștale tipărite, prin care se cere eliberarea luptătorului grec.

ÎN JURUL GLOBULUI

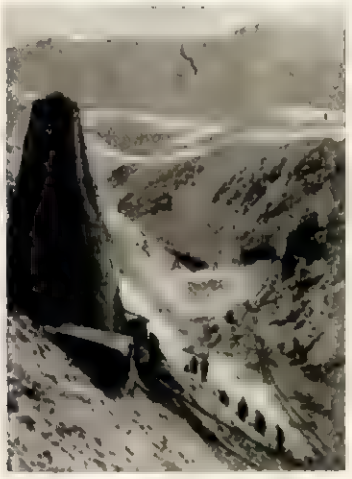

UN MUNTE DE... AUR. Pe crestele înzăpezite ale munților Kilien Șan din platoul Chingai (nord-vestul R. P. Chineze) s-au poposit de astă dată temerarii alpiniști ai, încercați... geologi. Expediția lor a fost încununată de succes: au fost descoperite mari zăcăminte de minereuri de fier, zinc, cărbune, plumb, argint și aur.

DIN CIOCOLATĂ a-s născut acest ou uriaș, la fabrica cehoslovacă de ciocolată „Zora". Măsurînd un metru lungime și cîntărind o sută de kilograme, acest ou ornat va putea fi admirat la o expoziție internațională de produse de cofetărie din Londra.

ÎMPLETITUL ROGOJINILOR constituie una din principalele ocupații ale femeilor și tinerelor fete indiene, din Kașmir.

PENTRU YEMEN încarcă grîu vasul sovietic „Stepnoi" în portul Novorossiisk. Spre a veni în ajutorul populației Yemenului, care suferă de pe urma secetei, Uniunea asociațiilor de Cruce Roșie și Semiluna Roșie din U.R.S.S. a dăruit celor loviți de calamitate 10.000 tone grîu.

NEGLIJENȚĂ CRIMINALĂ. Lipsa de grijă a patronilor pentru securitatea vieții muncitorilor dintr-o fabrică de înghețată din Sidney (Australia) a făcut ca, în urma exploziei unui compresor, vaporii de amoniac să se răspîndească cu repeziciune în fabrică. 15 persoane au fost internate în stare gravă în spital, iar altor 40 a fost nevoie să li se administreze oxigen chiar în curtea fabricii.

UN SAC, în adevăratul înțeles al cuvîntului, cu fel de fel de inscripții comerciale pe el, a constituit... rochia de seară purtată de o bogată lady în un bal la Royal Albert Hall, din Londra. La urma-urmei, o asemenea „extravaganță" nici nu mai miră... în lumea celor bolnavi de splină te poți aștepta la orice.

ÎN INTERIORUL HRADULUI din Praga există pitorescul străduț al alchimiștilor. Datînd din secolul al XII-lea, căsuțele locuite pe vremuri de alchimiști sînt construite chiar în zidul Hradului. După dispariția alchimiștilor, locuințele lor au fost date spre folosință oamenilor nevoiași. De atîția ani, ele au fost transformate în muzeu, interioarele lor fiind refăcute în forma inițială.

Fotografia de M. DUMITRESCU

La 150 m... SUB PĂMÎNT, într-un abator părăsit al minei Merlopoch, minele de sare din Statele Unite (R.D.G.) au amenajat, cu sprijinul cooperativei agricole „Morgenrot"—Hohenmarkersdorf din regiune, o creșcătorie de păsări pentru nevoile zonei. Păsările, pare-se, s-au acomodat ușor cu originala creșcătorie și numărul lor este prevăzut să crească curînd la 100.000 exemplare și 60.000 găini.

Pe căile științei

U.R.S.S.

DE 100 ORI MAI UȘOARĂ CA APA. Savanții și tehnicienii sovietici au pus la punct fabricarea unei mase plastice spongioase, a cărei greutate specifică e de o sută de ori mai mică decît a apei. O căsuță construită din acest material poate foarte bine să fie folosită ca locuință plutitoare. Materialul a fost obținut prin combinarea unei mase plastice în curs de solidificare, cu un gaz.

70 DE TONE DE CRISTAL DE STÎNCĂ. Un bloc uriaș de cristal de stîncă a fost găsit în munții Kazahstanului. Este cel mai mare cristal de stîncă descoperit pînă acum. Cîntărește 70 de tone și are o față de 2 metri lungime.

AERUL CRIMEII. Într-o clădire înaltă din Moscova s-a montat o instalație originală de încălzire centrală cu aer condiționat. În subsol, aerul este încălzit pînă la 80° și apoi trimis în apartamente prin conducte îngropate în zid. Aerul este curățat de praf și umezit, iar pentru viitorul apropiat se preconizează ionizarea lui, dîndu-i-se caracteristicile climatice ale litoralului Crimeii. Cu acest nou sistem de ventilație vor fi în curînd echipate toate noile locuințe, școlile și spitalele din U.R.S.S.

IZOTOPI RADIOACTIVI ÎN AGRICULTURĂ. În Uzbekistan s-au obținut sporuri de 30-35% la recoltele de bumbac, prin tratarea culturilor cu diferite substanțe radioactive. Experimentarea a fost făcută pe un lot de 50 de hectare.

R.P. Chineză

VINUL PREPARAT CU OASE DE TIGRU. După rădăcina de Jenșan, ale cărei puteri tămăduitoare au fost făcute de multă vreme cunoscute lumii întregi, China populară, folosind experiența de milenii a medicinei sale tradiționale, a venit în ajutorul bolnavilor, îmbogățind farmacopeea cu un produs nu mai puțin senzațional: vinul „Hu Kov Iziu", care se prepară cu... oase de tigru. Produsul este recomandat în tratamentul reumatismului articular, al nevralgiilor, al paraliziei totale sau parțiale, al ataxiilor de astenie. Cu egală putere, el acționează asupra anumitor boli ginecologice. Fiind produs în cantități însemnate, acest medicament a început să fie exportat de către o întreprindere din Tientin.

R.D. Germană

RAZELE INFRAROȘII ÎN APARTAMENT. Un uscător cu raze infraroșii, realizat de industria electrotehnică a Germaniei democrate, poate fi instalat — cu cheltuieli minime — în orice cameră de baie.

Uscarea părului se face rapid și lesnin, consumul de energie electrică fiind neînsemnat.

ȘI „SECRETARĂ" ȘI „CONTABIL"... O mașină de calculat produsă de industria de specialitate a R.D.G. a fost combinată cu o mașină de scris. Automatul de calculat are acum o secretară. „El" calculează și „ea" scrie.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 oț. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

UMOR...PE TEME CETĂȚENEȘTI

Bibl. Rep.

— Și, totuși, mi-a spus: „duminică la ora 5, în colț e... o grădiniță"!?!

Desen de Rik AUERBACH

PE O TEMĂ CUNOSCUTĂ

...Acum sînt sigur că vine primăvara...

Desen de Jean CIUCIU

CURAJUL OPINIEI

— Dumneata ai vrut să reclami că marinata e a numai oase?

— Di...di...dimpotrivă, mai vreau una!

Desen de FLORIAN

— N-ai idee, dragă, ce ne deranjează vecinii ăștia că nu vorbesc mai tare!

Desen de Mir[illegible] ANANIA

LOGICĂ...

— Probabil că ne mutăm în curînd.

— De unde știi?

— Am sperî geamul acela și mama nu mi-a spus nimic...

Desen de L. DARIAN

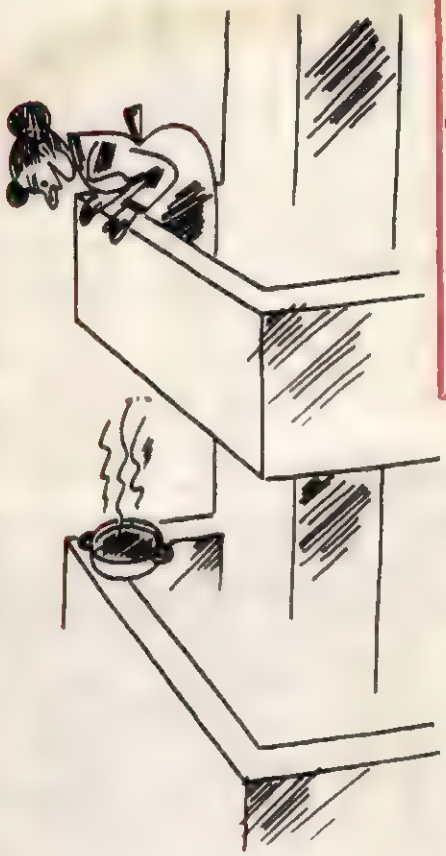

VECINII

Aha!! Acum e timpul să scutur covoarele!!

Desen de PAVEN

PUNCTUALITATE...

Acum veniți? Ați uitat cînd trebuia să veniți?

De loc: 22 aprilie 1955!

Desen de L. DARIAN

„PĂSTRAREA" ALIMENTELOR

— Portocalele astea miros a telemea!

Luați telemea: miroase a portocale.

Desen de Fred GHENĂDESCU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 16 (204) - 18 APRILIE 1959

V. I. Lenin și N. K. Krupskaia la Gorki, în 1921.
(Fragment din tabloul pictorului N. Stroev)

LA A 65-a ANIVERSARE A NAȘTERII

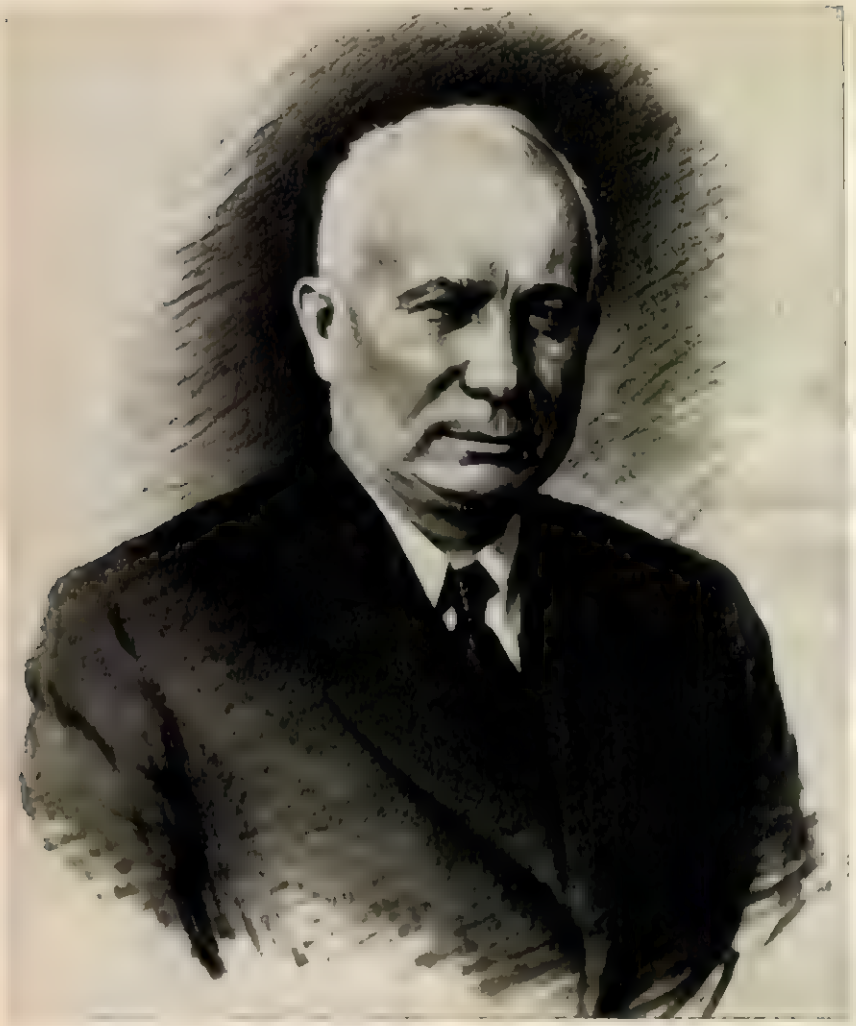

N. S. HRUȘCIOV

Prim-secretar al C. C. al P. C. U. S.
președinte al Consiliului de
Miniștri al U. R. S. S.

Desen de A. LAKTIONOV

Nikolai TIHONOV

STEAGUL SOVIETIC

Înflăcărat e-al nostru steag,
Ca zorile mijite.
Trei semne scapără pe el,
În fire aurite:
Ciocanul slobodelor munci
Și secera-ascuțită,
Și steaua-n roșii colțuri, cinci,
Cu aur scump tivită.

*

Salutul către om e-n el,
Mai simplu steag nici nu-i,
Culoarea gloriei a strins
Dogoarea steagului.
Puterea noastră [illegible]
Nu-i alt drapel mai tare —
Și-al vieții noastre adevăr,
Cel fără-asemănare.

În românește de Virgil TEODORESCU

George DAN

SPICE ȘI FURNALE

Doldora-i de spice Bărăganul!
Grele spice capetele-și fring,
De cînd muncitorul și țăranul
Palmele, tovărășește-și string.
Iată-l pe miner cum se înclină –
Cu pikhamerul în brațe, greu,
Smulge moarta soarelui lumină:
Munți de antracit și minereu.
Oțelarul coace-n roșii ruguri
Riuri de oțel și bălți de fier;
Curg spre sat tractoare, mii de pluguri,
Și combaine cu paleta-n cer.
Gospodarul brazde-adînci răstoarnă,
Grîu să semene, bumbac, orez.
El, din primăvară pînă-n iarnă,
Mulge țărna de al pîinii miez.
Grîul verde-i mare străvezie,
Dar va crește palul lui voinic,
Cît furnalul ce mătase-adie,
Boabe mari cît pîinile în spic!
Țara-i ian de spice și furnale,
Ne-nfrățim în muncă ins cu ins;
O, Socialism! Hidrocentrale,
Lămpile lui Ilici s-au aprins!

FOTOCRONICA FLACĂRII • FOTOCRONICA

– În întreaga țară au avut loc numeroase manifestări consacrate celei de a 10-a aniversări a mișcării mondiale pentru pace.

– Luni a avut loc la Palatul Pionierilor din Capitală festivitatea decernării drapelului și cernetelor de brigadier tinerilor care pleacă în R.P.Bulgaria pentru a participa – între 14 aprilie și 30 mai – la amenajarea "parcului și aleii prieteniei româno-bulgare" și a "monumentului istoric de la Rahova" (foto 1).

– În Capitală a sosit basul Aleksandr Ognivțev, solist al Teatrului Mare Academic de Stat din Moscova.

– Pianistul american Iulius Katchen a dat luni seară, în sala Ateneului R.P.R., un recital care a cuprins lucrări de Beethoven, Brahms, Musorgski, Mozart, Gershwin, Chopin.

– O delegație a Comitetului Național pentru apărarea păcii din R.P.R. a plecat la Bagdad, pentru a participa la lucrările primului Congres al partizanilor păcii din Irak.

– Constructorii de pe șantierul termocentralei de la Paroșeni au obținut, în cinstea zilei de 1 Mai, un important succes: cel de-al treilea grup electrogen, cu o putere de 50.000 kilowați, a intrat în funcțiune.

– Comuna Mărtinești, raionul Focșani, regiunea Galați, a fost complet cooperativizată. Acum colectiviștii au început să lucreze la construirea unui dig (foto 2) care va permite irigarea unor suprafețe de teren arabil, iar pe lacul de acumulare vor crește peste 5.000 de gîște.

– Duminică seara un grup de radioamatori din Suceava au recepționat la un televizor "Rubin" emisiunile Stației de televiziune din București, retransmise de Stația releu din Rarău.

– Săptămîna trecută a avut loc, în sala Dalles, sub auspiciile Uniunii Arhitecților din R.P.Română, deschiderea expoziției internaționale "Construcția și reconstrucția orașelor în perioada 1945-1957" (foto 3).

– Zilele acestea a avut loc festivitatea atribuirii numelui de "Mihai Viteazu" școlii medii nr.13 din Capitală. La festivitate a participat acad.A.Joja, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P.R. și ministru al Învățămîntului și Culturii (foto 4).

FOTOCRONICA FLACĂRII • FOTOCRONICA

Spor la lucru!

Tovarășul Vasile Gîndilă, președintele Sfatului popular al raionului 1 Mai, a făcut o propunere. Ceilalți gospodari din Comitetul executiv și-o notează cu grijă. Cumpănesc.

de Silviu GEORGESCU

Fotografii de E. IAROVICI

La noi pe stradă unu' Nică. Nea Nică Rădoi, de la tramvaie. Stă într-o casă, de ți-e mai mare dragul. Și nu să zici că e nouă ori că e nu știu cît de mare. O căsuță, acolo. Și o curticică... atîtica, ia. Singur și-a pavat-o, singur a dat cu verde uluca, ferestrele. Mînă de gospodar, ce mai încoace-n colo! Adică de gospodari, vreau să spun, că nici nevastă-sa, Lucreția, nu se lasă mai prejos. De mîna dumneaei sînt făcute rondurile de panseluțe și de petunii din față, grădinița de zarzavat, de ea sînt sădiți puieții de la intrare. Fiștecare dintre soți, cu sectorul lui, cu „problema" lui, dacă vreți.

Cît e ziulica de mare, nu stau locului. Uite așa: fă aia, fă aia...

Și numai ce auzi pe cîte un vecin:

— Uite mă, iar au ieșit alde Rădoi la... muncă voluntară!

Vorba asta n-o spun oamenii cu răutate. Dimpotrivă. Tuturor le sînt dragi Rădoii. „Oameni harnici, gospodari" — zic ei. Și pe bună dreptate. Altminteri nu-l alegeau pe nea Nică să le fie președintele comitetului de stradă.

Ei, dar nu despre asta vreau să vorbesc. Chipurile soților Rădoi mi-au răsărit în minte, în timp ce răsfoiesc caietul cu însemnări. Alți gospodari mă fac să mă gîndesc la ei: ca și soții Rădoi, chivernisesc, la fel de harnici, de grijulii, gospodăria lor. A lor și a noastră. Ce-i drept, gospodăria asta e niteluș mai mare decît a lui nea Nică de la tramvaie și are ceva-ceva mai multișoare probleme. Întinderea și problemele unui raion întreg: raionul 1 Mai. Iar gospodarii sînt tovarășii: Vasile Gîndilă, președintele Sfatului popular al raionului; Leontina Calciu, vicepreședinte; Ștefan Dumitrescu, secretar, și ceilalți membri ai Comitetului executiv, împreună cu toți deputații, cu comisiile permanente și cu activurile lor de cetățeni.

Cum vă spun, răsfoiesc caietul cu însemnări. Am în față notele mele de la cîteva ședințe ale Comitetului executiv al Sfatului popular al raionului 1 Mai.

Citesc:

„...totodată se vor pava străzile Lacul Amara și Suveica". Cu aceasta se termină pavarea străzilor din cartierul nou de locuințe muncitorești construite prin credit de stat, din cartierul Colentina. Tot în același cartier, pe fosta groapă de reședință a „talciocului", s-a amenajat un parc! Un parc cu bănci, cu ronduri de flori și cu statuia hîtrului povestitor humulesțean.

Și-ar închipui, oare, cetățeanul care își desfată privirile savurînd frumusețea acestui reconfortant peisaj, aproape neverosimil în îngrămădeala de asfalt și piatră a unui oraș mare, că încă de curînd toate acestea au existat numai pe hîrtie, în hotărîrea unei ședințe a Comitetului executiv?!

Dar nu numai atît! Din asemenea hotărîri, luate în consfătuirile gospodarilor din Comitetul executiv al sfatului popular raional, s-au pornit o seamă de lucrări care au schimbat și schimbă necontenit înfățișarea raionului, înfrumusețînd orașul. Dacă aduni la un loc realizările din 1958, ale secției gospodăriei comunale, ajungi la cifre elocvente: 106.000 mp de pavaje noi, 48.000 mp reparații capitale și 52.000 mp reparații curente. S-au canalizat 15 străzi (3.050 m) și s-a introdus conductă de apă pe 11 străzi (3.000 m).

...Ședința din 15.I.1959. Se citește raportul secției spațiului locativ.

Aflu, din cele citite, că cifra de 127 apartamente noi, precum și cea de 141 locuințe reamenajate continuă să crească. Se repartizează alte și alte locuințe muncitorești.

Pe lista noilor locatari, un nume: Valeriu Apostol, tipograf. Fără să vreau, îmi vine în minte o întîmplare la care am asistat nu demult, împreună cu alți cetățeni.

Îmi vizitasem un prieten în cartierul Floreasca-blocuri și mă întorceam spre casă. În fața vilei 213 s-a oprit un autocamion încărcat cu mobilă. Muncitorul tipograf Valeriu Apostol își lua în primire noua garsonieră repartizată de către secția spațiului locativ a raionului 1 Mai. Omul strălucea de bucurie. Mai mare dragul, să-l privești. Descărca de zor mobila și, ajutat de doi, trei tovarăși de muncă de-ai lui, o căra în casă.

— Nea Apostol! Unde ești, bre? — îl strigă deodată cineva. Dă fuga! Ți s-a spart oglinda de la șifonier.

Valeriu Apostol s-a aplecat peste fereastră. S-a uitat la cioburile împrăștiate pe trotuar. O lăptăreasă cocoțată între garnițe, pe un faeton cu un cal, îl căina:

— Șapte ani de ghinion, maică!

Apostol a rîs. A făcut un semn cu mîna:

— Ghinion, pe dracu! Ai vrea și dumneata un ghinion ca ăsta.

cu baie, bucătărie, cămară și tot confortul.

Valeriu Apostol este numai unul dintre „ghinioniști". Acela la al cărui „ghinion" am asistat, din întîmplare, chiar eu. Dar în afară de el, mai sînt mulți alții. Pe cîțiva dintre ei, îi aflu din raportul secției spațiului locativ: lăcătușul Davidescu Romeo, bobinatorul Arsene Marin, mecanicul Vruță Mihai, muncitoarea Drăghicescu Maria de la I.T.B., muncitorii Constantin Vasile, Blîndă Georgeta, Eparu Dumitru și Ion Vasile. Dar listele de repartiții sînt lungi. Cine le poate citi pînă la capăt, cu atît mai mult cu cît pe ele apar mereu nume noi? (De curînd secția spațiului locativ a sfatului a mai repartizat 56 de apartamente noi în cartierul Floreasca-blocuri.)

Găsesc o altă însemnare. Este vorba de hotărîrile luate cu privire la întărirea activității de prevenire și combatere a bolilor transmisibile. Hotărîrile au devenit numaidecît o realitate. În raion — o mică parte a republicii noastre — secția sanitară a sfatului e un soi de miniatural minister al sănătății. Nu numai că le previne și le combate, dar și depistează bolile. Cu alte cuvinte, dacă bolnavul nu se anunță singur la policlinică, vine policlinica la el... în persoana medicului.

S-au efectuat, pînă în prezent, în spiritul acestei hotărîri, 80% din vaccinările antipoliomielitice (complete) propuse în plan, iar cele antipoliomielitice „Rapel" s-au efectuat 100% și cu o lună de zile înainte de termenul stabilit.

Tot în această ședință s-a hotărît dotarea cu aparatură medicală modernă a cabinetelor de circumscripție și a cabinetelor de specialitate din policlinici.

Acum intrăm în plină primăvară. Asta nu înseamnă pentru o gospodărie mare, cum este aceea a unui raion, numai ghiocei, dezgheț și soare, ci și: arat, grăpat, însămînțat și atîtea altele. Iată de ce, încă în zilele cînd sufla crivățul, în ședința din 17.II.1959 a Comitetului executiv, locul problemelor agricole hibernale este luat de acela al problemelor agricole de primăvară. Sînt multe. Trebuie bine cumpănite. De aceea, gospodarii raionului se sfătuiesc temeinic, înainte de a hotărî. Se sfătuiesc și hotărîrea nu întîrzie:

„... pînă la data de 22 martie 1959 se va înființa un centru de tratat și condiționat semințe, la Pipera. (Acest centru va deservi și comuna Voluntari). Imediat ce timpul va permite, se va porni campania arăturilor și însămînțărilor de primăvară, precum și efectuarea lucrărilor necesare la culturile de toamnă.

Pentru trecerea la o formă superioară a agriculturii, se va sprijini constituirea unui comitet de inițiativă care va duce muncă de lămurire cu țăranii muncitori din satul Pipera, pentru a-i determina să se înscrie în gospodăria colectivă".

Cîteva rînduri. Atît. Dar în aceste rînduri este cuprins un bogat plan de realizări care au căpătat viață sau sînt aproape înfăptuite.

Aceasta o confirmă saltul survenit în cooperativizarea suprafeței agricole a raionului. Într-adevăr, dacă pînă în 1957-1958 suprafața cooperativizată din raion reprezenta numai 9%, la începutul anului 1959 ea a ajuns la 53% din totalul suprafeței arabile.

Nea Nică Rădoi de la tramvaie e bun gospodar și gospodăria îi dă de furcă. Dar ce e el, pe lîngă strașnicii gospodari ai raionului! Nea Nică Rădoi are de îngrijit doar o căsuță și o grădină: și ca el, mii și mii de alți gospodari, la fel de buni, își îngrijesc căsuța și grădina. Ei știu că fiecare căsuță și fiecare grădină sînt părticele din casa mare și grădina mare a orașului nostru, a țării noastre. Din asemenea gospodării individuale și obștești este închegată marea gospodărie pe care o chiverniseșc și membrii Comitetului executiv al Sfatului popular al raionului 1 Mai și ale altor alte sfaturi populare. Cît de multe și cît de măreațe și pline de răspundere sînt problemele gospodărești ale lor! Le înfruntă, însă, cu pricepere, cu dragoste și plini de însuflețire. Realizările de pînă acum sînt cea mai bună dovadă. Și membrii Comitetului executiv sînt sprijiniți în lupta pentru înfăptuirea lor de deputații sfatului popular orășenesc și raional, de comitetele de stradă și de mii și mii de cetățeni. Iată cum se explică faptul că, în 1958, numai la lucrările secției gospodăriei comunale din raionul 1 Mai, cîteva mii de cetățeni au prestat 544.000 ore de muncă voluntară de pe urma cărora s-au realizat economii în valoare de cca. 5.000.000 lei!

Unor asemenea gospodari nu poți să le urezi decît: spor la lucru!

1) ... Dotarea cu aparatură modernă a cabinetelor de circumscripție și de specialitate din policlinici... (În fotografie: policlinica „Dr. Cantacuzino", Serviciul de stomatologie. Medic primar: dr. Strugurescu.)

2) ...și vaccinări antipoliomielitice. (La policlinica de copii „Mașina de pîine").

3) Iată cum arată astăzi str. 7 Noiembrie, care leagă Capitala cu pădurea Andronache.

4—5) O altă inițiativă: Casa raională de cultură din str. Mihail Eminescu nr. 89. Distrusă în întregime de bombardamentul fascist, clădirea a fost reconstruită și dată în folosință la începutul acestui an. În fotografie: sala de spectacole și foaierul.

6) Baza sportivă a liceului „Dimitrie Cantemir", reamenajată și dotată cu nou utilaj sportiv.

7) Unul din cele patru ateliere amenajate, prin grija Comitetului executiv, la liceele „Dimitrie Cantemir" și „C.A. Rosetti."

8) „...de asemeni, se va sprijini constituirea unui comitet de inițiativă care va duce muncă de lămurire cu țăranii muncitori din satul Pipera, pentru a-i determina să se înscrie în gospodăria colectivă". (Ședința din 17.II.1959) 20.III.1959: comitetul de inițiativă a fost alcătuit.

9) Repartiția nu deschide chiar poarta raiului, dar o deschide pe aceea a unei noi locuințe...

10) Pe maidanul de reședință al fostului talcioc..., un parc.

11) Alt „ghinionist": tovarășul Grigore Mazilu, tîmplar la „Grivița Roșie-Vagoane", se mută în noua locuință din Floreasca.

12) ...„de asemenea Comitetul executiv, analizînd cererile cetățenilor din Toboc-Tei, trasează sarcina înființării unui centru de desfacere a cărnii în str. Olga Bancic nr. 18". Precum se vede, sarcina a fost îndeplinită

NINA CASSIAN:

De-ale primăverii

Sufletul pădurii

Veveriţele-au luat-o razna
pe bulevardele lor de lemn.
Ce forfotă roşcată.
Eu, de la fereastră, le-ndemn:
Încă o dată! Hai! Încă o dată!
Străbateţi copacii pe rînd
— scundul, înaltul —
alergaţi arzînd de la unul la altul.
Incendiaţi mohorîta pădure a iernii!

Veveriţele-mpunse de jind,
nu mă-aud, dar mă-ascultă
şi-alergă copilărind
neagra pădure adultă!

Capricii

Cerul leapădă cămăşi subţiri.
Vîntul coase şi descoase norii
Pentru clipa scurtă a splendorii:
Soarele sclipind peste iubiri.

Merii stau în umbră şi lumină.
Cînd albaştri, cînd portocalii,
Şi se plîng de inegala zi:
Vîntul, numai vîntul e de vină!

Joc de apă

Picură streaşina, picură vezel şi
tute.
Pagina mea e plină de rîsul
dezgheţului.
Lin ocolesc transparentele stele
de apă.

Scriu printre stele şi urma
creionului scapără
Mîna mi-e umedă ca o şopîrlă
de platină —
o, prospeţime!

Humorescă

Cum să spun în poezie
despre fragezii purcei
în vîrstă de numai trei
săptămîni, văzuţi de mine
miercuri, la Gospodărie?
Alergau destul de bine
iar la supt — crezi că te joci?
erau chiar puţin feroci...
Scroafa tolănită anume,
visătoare, suferindă,
îi lăsa să o cuprindă,
s-o apuce, s-o consume,

în curate loji cu paie
sclipitoare şi bălaie.
Ah, era o primăvară
nepermis de dulce-afară...
Am văzut livezi, mai sus,
şi cîmpia cea rotundă.
Da! Sîntem bogaţi! — mi-a spus
o îngrijitoare scundă.
Mi-a vorbit ţinînd în mînă
un purcel de-o săptămînă,
roz şi gingaş, mort de frică,
şi cu coada foarte mică.

Umanizare

Ne odihnim în zăpadă.
Vîrfurile braţelor palpită fără sunet
ca algele în substanţa fluidă a mării...
Cad furtuni
retezaţi dintr-o singură lovitură de rază
şi se-ngroapă-n zăpadă, adînc,
pînă aproape de fiara dezgheţului..

Să-aşternem masa-n aer liber!
Pe suprafaţa omătului, joacă focul
ca un balaur portocaliu.
Pîinea noastră — cafeniu pe alb.
ceaiul nostru — auriu pe alb,
şi totul se colorează încet
şi facem primăvară cînd vrem!

Hartă

Dacă am vrea să facem o hartă
cu căile de comunicaţie ale
primăverii,
ar ieşi un desen încîlcit şi ciudat,
cu linii suple ca plantele
cu noduri graţioase ca florile,
cu cringuri, fructe şi veveriţe,
cu pîraie perlate ca rîsul lui
Puck,

ca rîsul copiilor noştri,
cu spaţii albastre-ntre drumuri
albastre ca ziua de 1 Mai,
cu dungi violente ca arătura
şi drepte ca osia. .
Pentru noi, drumurile primăverii,
cu dialectica şi încrucişările lor,
au un sens unic:
spre Comunism!

Stavilă vie

Maria Gordijenko din Stalingrad a contribuit direct la ridicarea construcțiilor de pace din Berlinul democrat. Iat-o, în zilele cînd lucra stucatura pe terasa unei mari clădiri de pe Stalinalee. „Eu sînt aici pentru pacea lumii" — spunea ea.

Era aprilie al unei strălucitoare primăveri cînd, deasupra străvechilor acoperișuri ale Parisului care a adăpostit, în 1949, primul Congres Mondial al Partizanilor Păcii, și-a luat zborul porumbelul lui Picasso. Era un porumbel călător care, de atunci încoace, a dus, de-a lungul a zece ani, mesajul păcii, din țară în țară, din oraș în oraș. Milioane și milioane de oameni i-au urmărit zborul lin și, totuși, avîntat spre, înălțimi și au pornit să lupte, pentru ca acest mesaj, înălțat din fierbinteala lor dorință de pace și liniște, să devină viață, să devină fapt..

A pornit voința de pace a popoarelor să colinde lumea, sub chipul unui porumbel. S-a oprit o clipă pe cupola enormei clădiri din Bandung, unde reprezentanții popoarelor Asiei și Africii s-au întrunit sub semnul păcii și libertății, unde, în numele a sute de milioane de oameni ai celor două continente, au clamat dreptul la viață, la libertate, la pace, la bună înțelegere și colaborare a popoarelor lor.

A poposit porumbelul păcii deasupra ruinelor Hiroșimei, a privit copiii ei și a dezvelit, o dată cu ei, impresionantul monument al victimelor bombelor atomice americane. Și a purtat porumbelul deasupra întregii lumi, din casă în casă, din om în om, vibrantul, emoționantul—pînă la lacrimi—apel al tinerei Hisako Nagata, fata care, la 21 de ani, purta încă nefastele urme ale perfidului atac asupra Hiroșimei: „Să ne unim, ca să nu se repete Hiroșima sau Nagasaki, pentru ca toți tinerii să aibă o viață fericită și un viitor luminos".

Un vechi — cît lumea — proverb spune: „Dacă mai multe caravane se îndreaptă spre aceeași casă, oricare ar fi drumul pe care l-ar lua, le este sortit să se întîlnească". Popoarele lumii se îndreaptă toate spre aceeași casă: *pacea*. Și oricare a fost drumul pe care fiecare din ele l-a luat la chemarea porumbelului alb al lui Picasso, care nu este în fond decît simbolul propriei lor voințe de pace, ele s-au întîlnit pe același drum al luptei pentru liniștea și pacea căminelor lor, pentru înțelegerea și prietenia între oameni. Popoarele s-au întîlnit la Paris și la Moscova, la Bandung și la Stockholm, la Accra și la Taşkent și ele se întîlnesc în fiecare nouă bătălie pentru asigurarea păcii, împotriva atițătorilor la război, împotriva folosirii armelor atomice, pentru dezarmare și colaborare internațională. De pe străzile Berlinului occidental sau ale Hamburgului, unde oamenii protestează împotriva înarmării cu arme rachetă a Germaniei Federale, din cătunele însîngerate ale Algeriei, din Bagdad ca și din New-Delhi, toate drumurile duc

Uriașa energie atomică să fie folosită numai în scopuri pașnice! Iată ce cer popoarele. Posibilități există nenumărate. Aceasta a dovedit-o și expoziția „Atomul în slujba păcii", organizată la Geneva. În fotografie: Dag Hammarskjoeld, secretarul general al O.N.U. vizitînd pavilionul sovietic.

în calea războiului

spre aceeași casă — casa păcii. Cu fiecare nou an, lupta milioanelor de oameni pentru pace, pentru dezarmare, pentru încetarea experiențelor nucleare, crește, luînd forme din cele mai variate și mai emoționante. Un grup de personalități științifice și politice americane au făcut o grevă a foamei pe culoarele Senatului S.U.A., în semn de protest față de politica Statelor Unite de pregătire a unui război atomic. În Indonezia, milioane de oameni au semnat apelul împotriva armelor atomice. O caravană a mamelor a străbătut lumea, ducînd din țară în țară chemarea tuturor mamelor de pe pămînt, pentru pace, pentru bună înțelegere între oameni și popoare. Un numeros grup de studenți ai universității din Bahia Blanca (Argentina) au chemat pe studenții și profesorii tuturor universităților din lume să condamne experiențele cu arme nucleare, ca și producerea și folosirea acestor arme. În semn de protest împotriva instalării de rampe pentru lansarea rachetelor atomice în apropierea orașului Dortmund (R.F.G.), populația orașului a organizat mari manifestații, greve de avertisment și alte acțiuni puternice de luptă. La Madras, în fața consulatului american, mii de indieni au demonstrat cu pancarte pe care sta scris: „Trăiască pacea în lume", „Pactele militare americane amenință pacea în lume". În 1958 londonezii au pornit, cu miile, în marșul de protest împotriva experiențelor nucleare, spre Aldermaston, centrul englez de cercetări nucleare. Mii și mii de bărbați, femei, tineri, bătrîni au pornit din nou, în primăvara aceasta, formînd o coloană de aproape 2 km, pe distanța de 80 de km, de data aceasta de la Aldermaston spre Londra. Este acesta marșul de protest al Angliei împotriva războiului, împotriva folosirii armelor atomice, pentru tratative. Și este cea mai mare, mai grandioasă manifestație care a avut loc în Anglia, în ultimii 30 de ani.

Și cînd, după patruzeci de ani de la apariția Decretului asupra Păcii, partidele comuniste și muncitorești au lansat Manifestul Păcii, lumea întreagă, de la îndepărtatele stațiuni în derivă ale Polului Nord și pînă la ecuator, din cîmpiile Australiei și pînă în mereu încețoșata Scoție, a înțeles încă o dată că nu există conducător mai de nădejde al luptei pentru pace a omenirii, decît Uniunea Sovietică, primul stat al muncitorilor și țăranilor, statul care, primul în istorie, a lansat un decret asupra păcii; că nu există soldați mai credincioși, mai devotați cauzei păcii, decît comuniștii și partidele lor din toate țările.

Moscova — capitala păcii. Aci și-a desfășurat lucrările recenta Sesiune a Consiliului Mondial al Păcii.

Tineri greci, purtînd cu ei porumbelul alb - simbol al pacii — demonstrează pe străzile Atenei.

„Niciodată aceasta! De aceea vrem tratative" — scrie pe acest sugestiv afiș antirăzboinic, lipit pe străzile orașelor vest-germane.

«Întindem mîna tuturor oamenilor de bună voință — spunea Manifestul Păcii. Cu forțe comune vom scutura povara înarmărilor, care apasă asupra popoarelor. Vom elibera lumea de amenințarea războiului, a morții și a distrugerii. Avem în față viitorul luminos și fericit al omenirii, care pășește spre progres. PACE LUMII!»

Lozinca aceasta întruchipa cea mai fierbinte năzuință a popoarelor lumii — năzuința de a se pune capăt cursei înarmărilor, de a se realiza un acord cu privire la dezarmare, de a se începe tratative între marile puteri, pentru rezolvarea pe cale pașnică a tuturor problemelor internaționale.

PACE LUMII! Hiroșima nu trebuie să se mai repete! Pentru tratative! Pentru dezarmare! Acesta este glasul popoarelor, al popoarelor devenite conștiente de puterea lor, al popoarelor de care se tem imperialiștii. Acesta este mesajul porumbelului păcii, înălțat acum zece ani, mesaj pe care unii ar vrea să-l sugrume, dar care se înalță tot mai puternic, mai clar, mai de neînvins. Astăzi, cînd popoarele lumii își găsesc drumul spre aceeași casă — casa păcii — și drumul lor este lupta, dușmanii omenirii trebuie să țină seama de voința popoarelor. Lumea trebuie eliberată de amenințarea războiului, a morții și a distrugerii!

În strălucitoarea primăvară a anului acesta, cuvîntul pace mobilizează, în apărarea vieții, tot ce este mai bun și mai cinstit în lume. Un singur gînd, o singură voință animă popoarele: apărarea bunului cel mai de preț: *pacea*.

Mariana PÎRVULESCU

ÎN COR

de Hans LEBERECHT

Ilustrație de Tio PELTZ

Mă aflam la concertul renumitului cor eston. Judecînd după aplauzele furtunoase ale bărbaților și privind chipurile împurpurate ale femeilor, care umpleau parterul teatrului „Estonia" pînă la refuz, îmi dădeam seama că asistam la un spectacol de înaltă ținută artistică. Părea că sala întreagă cîntă împreună cu corul, ca și cum nu ar fi existat decît o singură gură, un singur piept.

În scurtele pauze, dirijorul, un om scund, cu umeri largi, cu o coamă leonină în care luceau fire argintii, se plimba agale prin fața frontului de fracuri negre ale coriștilor. Din cînd în cînd, ducea diapazonul la urechea dreaptă. În asemenea clipe, chipul lui lua o expresie de încordare, de severitate și atenție, asemănătoare aceleia a copiilor cînd țin o scoică la ureche, încercînd să asculte „vuietul mării".

Părea că dirijorul se străduiește să-și amintească de un fapt deosebit de important, atît pentru el cît și pentru sală, și că nuielușa subțire de oțel îi șoptește ceva...

Deodată se opri în mijlocul scenei, cu fața înspre cor, și ridică mîinile...

Parcă de undeva, din spatele zidurilor albe ale sălii austere, prinse să se reverse domol un glas de tenor, plin de melancolie.

„Clopote de seară, clopote de seară!"

Cîte amintiri trezea acest cîntec!...

Parcă lunecînd în lături, zidurile albe dispăreau, iar corul, în fracuri negre, era învăluit în ceață, asemenea unei păduri îndepărtate ce se profilează la margine de cîmpie. Înseși coloanele, lîngă care încremeniseră oamenii cuprinși de vraja cîntecului, semănau parcă cu niște trunchiuri de copaci acoperiți de omăt.

Ca un murmur surd și domol, intrară bașii:

„Bom... bom... bom... bom..."

Ultimele sunete ale clopotelor se stingeau încet, într-o tăcere adîncă. Toate simțurile erau încordate. Chiar după ce dirijorul lăsă, fără grabă, mîinile jos, ecoul părea că mai stăruie undeva, departe.

Un moment de tăcere și apoi, dintr-o dată, un tunet de aplauze se revărsară peste sală. Îmbrăcată într-o rochie albastră, o fată tînără, la dreapta mea, aplauda cu deosebit entuziasm. Era imposibil să n-o admiri. Întreaga ei făptură parcă se avînta înainte, ochii albaștri deveniră mai adînci, mai întunecați, iar de pe buzele-i fragede, nefardate, se desprindeau cuvinte grăbite, pline de entuziasm. Tocul pantofului

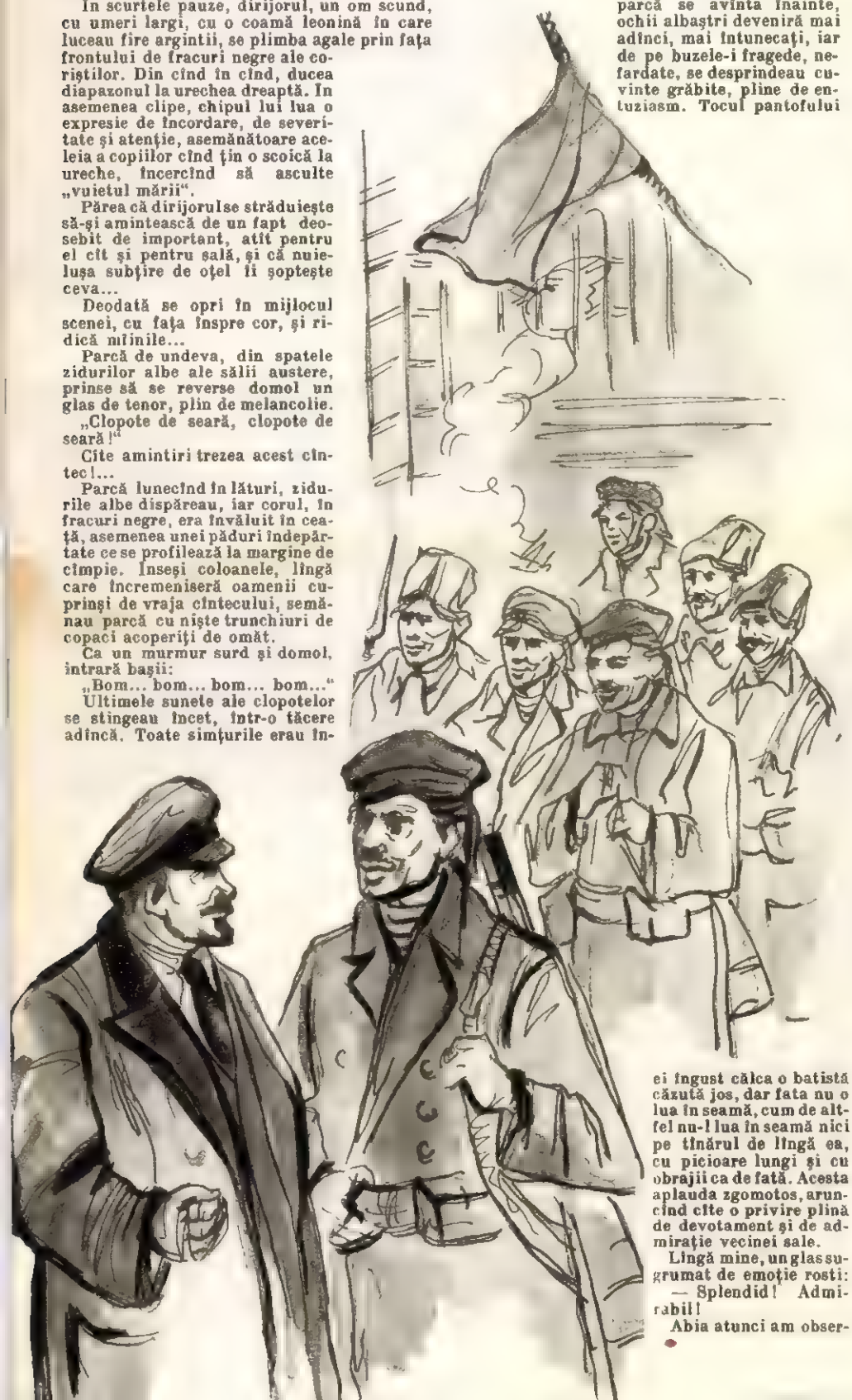

ei îngust călca o batistă căzută jos, dar fata nu o lua în seamă, cum de altfel nu-l lua în seamă nici pe tînărul de lîngă ea, cu picioare lungi și cu obrajii ca de fată. Acesta aplauda zgomotos, aruncînd cîte o privire plină de devotament și de admirație vecinei sale.

Lîngă mine, un glas sugrumat de emoție rosti:

— Splendid! Admirabil!

Abia atunci am observat că între mine și tînăra fată ședea un om în vîrstă, cu capul ras și cu un costum de culoare închisă.

Pleoapele îngreunate de ani îi acopereau ochii cenușii, mici, obosiți, în care, însă, mai licărea agerimea și vioiciunea. Judecînd după înfățișare, ar fi fost greu să spui ceva precis despre el. Asemenea valurilor care macină o stîncă, timpul îl modelase, ștergîndu-i doar asperitățile trăsăturilor feței.

Văzînd că-l privesc, repetă cu convingere:

— Au cîntat admirabil... Știți, mi-au trezit atîtea amintiri...

Se făstîci puțin. Am simțit, apoi, privirea sa pătrunzătoare ațintindu-se asupră-mi. Sub impresia momentului, însă, nu se putu opri să nu facă mărturisiri:

— Știți, îmi amintesc că și eu am cîntat cîndva acest cîntec, în condiții nu tocmai obișnuite...

Mai mult din politețe, l-am întrebat:

— Ați fost și dumneavoastră artist?

Zîmbi:

— Așa... Dar am cîntat... Și știți în fața cui?

Mă privi din nou, stăruitor, și, cu glas potolit, spuse:

— În fața lui Lenin... Ba chiar am avut cinstea să-mi mulțumească personal.

Afirmația mă uluì într-atît, încît, de astă dată, îl privii eu cu interes, așteptînd nerăbdător să continue povestirea. Îmi dădui seama că, într-adevăr, avea o voce de bas.

— Așadar, ați cîntat frumos? — îl întrebai cu insistență.

Voiam să aflu cît mai multe amănunte.

— Păi tocmai aici e aici! N-ați ghicit — exclamă vecinul meu, cu un aer triumfător. Deși aveam un glas puternic de bas... n-aveam, însă, ureche și nici un fel de școală. În „Clopotele de seară" nu mi se dăduse voie să cînt decît la refren: „bom... bom... bom... bom..."

— Unde și cînd ați cîntat, atunci?

— Cînd? În noiembrie 1917. Eram marinar pe un puitor de mine. Făceam parte din garda palatului Smolnîi.

În jurul nostru pocneau scaunele; începuse pauza. Înghesuindu-se pe intervale, oamenii se îndreptau spre ieșire. Fata în albastru continuă să spună, grăbită, ceva. Avea niște dinți albi, strălucitori, un păr blond, ondulat, care-i încadra, ca o aureolă, fruntea înaltă. Tînărul cu picioare lungi păși în urma ei, cu chipul luminat de un zîmbet larg și plin de naivitate.

Zgomotul scaunelor ridicate, care se asemăna cu un schimb de focuri de arme, conteni. Rămăsei aproape singur cu vecinul meu. Printr-o ușă deschisă, năvăli în sala încălzită și îmbibată cu parfum un șuvoi de aer proaspăt. Vecinul meu aspiră adînc și prinse să povestească fără grabă:

— În seara aceea, Lenin venise de undeva, cu mașina. Cartul meu tocmai se odihnea în curte. Aprinserăm un foc și ne așezarăm fiecare pe niște lemne. Organizarăm un cor și începurăm să cîntăm... Cunoscîndu-ne de multă vreme, obișnuiam să cîntăm ori de cîte ori ne aflam împreună. Poate de aceea, am fost pus să imit doar clopotele din cîntecul pe care l-ați auzit. Abia începuserăm cîntecul, cînd îl zărirăm deodată pe Lenin trecînd. Întoarse capul spre focul nostru și parcă-l văd îndreptîndu-se spre noi. La o oarecare distanță, se opri... Nouă ne bătea inima de emoție. Ne-am stăpînit și am continuat să cîntăm. Ne străduiam să iasă cît mai frumos cîntecul. Îi auzeam pe tenori scoțînd niște triluri de privighetoare și-mi era ciudă pe ei, fiindcă eu nu făceam decît să imit clopotele: bom... bom și iar bom... bom. Mă simțeam atît de prost, mi se părea că sînt într-atît de lipsit de talent, încît îmi venea să plîng... Cîntam doar în fața lui Lenin!... Știam că-i plac cîntecele frumoase. De aceea, poate, mi se părea că se uită țintă la mine și că-și spune în gînd: ești ditamai flăcăul zdravăn, dar în afară de „bom-bom", nu ești în stare de nimic... Bineînțeles că acestea se petreceau doar în închipuirea mea; abia pe urmă am înțeles-o. Nu cred să se fi uitat doar la mine, mai ales că flăcările răspîndeau o lumină slabă... Și, pe urmă, asculta dus pe gînduri, cu capul ușor lăsat într-o parte. Purta obișnuitul său palton cu guler de catifea, iar pe cap, o cașchetă. Tare necăjit am fost în clipele acelea...

Vecinul meu tăcu și clătină din cap.

— Ei, și pe urmă? — îi amintii.

— Pe urmă? Ce să fie? Am terminat cîntecul... Lenin ne-a mulțumit tuturor, strîn-

gînd mîna fiecăruia în parte... M-am simțit și mai prost și am făcut una boacănă: „Mie nu trebuie să-mi mulțumiți, i-am spus, deoarece n-am făcut altceva decît să mormăi bom... bom. M-am făcut de rușine". „De rușine?" „Da!" Lenin izbucni în rîs. Rîdea din toată inima, cu capul lăsat pe spate. Îmi spuse: „Ei, asta-i; n-ăi fi poate vreun solist prea grozav, dar fără „bom-bom"-ul dumitale, nu s-ar fi ales nimic din cîntec. În cor, glasul dumitale sună foarte frumos".

Bătrînul marinar, privind țintă scena goală pe care cîntăreții o părăsiseră pentru scurtă vreme, spuse:

— Am trăit mulți ani și, sincer vorbind, n-am devenit solist, n-am inventat mașina de calculat și n-am cultivat o nouă specie de grîu. Am muncit însă mult. Și unde nu m-a trimis partidul? Am învățat să conduc mașini complicate în timp de pace și am comandat un vas curățitor de mine în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei... De multe ori, am văzut moartea cu ochii. Și, totuși, n-am murit și nici nu mi-am trădat tovarășii.

— Într-un cuvînt, v-ați executat corect partitura în cor...

Marinarul încuviință ferm:

— După cum se vede și „bom-bom"-ul meu s-a auzit în cor. Astăzi, firește, îmi dau seama de acest lucru... Pe vremea aceea, însă, eram tînăr, nu înțelegeam și mă necăjeam că nu sînt bun solist...

Scoase un oftat și continuă să povestească ceva despre tinerețea sa de mult apusă. Eu, însă, nu-l mai ascultam: fata în albastru, trecînd printre șirurile de scaune, venea spre noi, zîmbitoare și plină de însuflețire. În urma ei pășea tînărul, ținînd în mînă o cutie de bomboane și un ziar. Ciudat: tînărul continua să zîmbească. Mi se pare că nu eram singurul care observam această pereche nedespărțită: și alți spectatori întorceau capul, urmărindu-i.

— Ce tînără simpatică!— spusei bătrînului.

Acesta tresări și-și întoarse capul.

— Care?... Păi, e fiica mea!

Pentru a doua oară în seara aceea, l-am privit uimit și, totodată, cu oarecare neîncredere.

Expresia feței mele îi produse bătrînului marinar o sinceră satisfacție; prinse să chicotească, bine dispus

În clipa aceea, însă, fata luă din mîna însoțitorului ei cutia cu bomboane și o puse pe genunchii bătrînului marinar.

— Sînt bomboanele tale preferate...

Nu mai încăpea nici o îndoială.

— Nu-i scapă aproape nici un concert — spuse bătrînul, arătînd cu capul spre fiica lui. Urmează conservatorul... e în anul al doilea.

Doi ochi albaștri, calmi și blînzi, se opriră asupra mea. Mi-adusei aminte cum scînteiau adineauri, sub impresia cîntecului, și cum, plini de entuziasm, implorau corul să mai cînte...

— Ce clasă? — întrebai.

— Clasa de canto — îmi răspunse fata, cu glasul melodios, ca un clinchet.

Mi s-a părut că bătrînul a făcut o mișcare nervoasă, ca și cum ar fi vrut să mai spună ceva. În clipa aceea, însă, cîntăreții intrau în scenă. În sală răsunau aplauze.

Omul cu coama căruntă ridică diapazonul și-l duse la ureche.

„V. I. Lenin"

Sculptură de Z. AZGUR

LA GORKI

de Ioan MEIȚOIU

...Pădurea de mesteceni în urmă a rămas.
În orășelul Gorki intram ca printr-o poartă.
Aici a trăit Lenin. E timpul de popas...
Al soarelui disc roșu parc-a-nceput să ardă.

Prin camere, culoare, călcăm cu pași ușori.
O tainică sfială ne stăpînește încă.
Privim: panouri, poze, vitrine cu scrisori.
Ne cufundăm în viața-i ca-ntr-o livadă adîncă.

O, cîtă mărturie de dragoste-i aici:
O dragoste fierbinte, neferecată-n taine.
Scriu tezătorii, iată: „Primiți, scumpe Ilici...
O stofă călduroasă pentru-un costum de haine".

Biblioteca-i vastă... „Și totuși, spune-un ghid,
Din tot ce a citit Lenin, abia-i a zecea parte".
Privim chestionarul de-nscriere-n partid
Și parcă-auzim glasu-i sunînd ca de departe.

Intrăm în sala-n care el ochii și-a închis:
(Amurgul ros de-afară se stinge-n sumbra ceață...)
Privim: un toc, o gumă, cerneală pentru scris,
Doi ochelari, o carte: „Dragostea de viață".

Sînt toate neschimbate, așa cum le-a lăsat
La ceasul de-nserare — și toate-așteaptă iarăși
O mînă să le-alinte ca-n timpul depărtat
Cînd sta de veghe-n noapte iubitul lor tovarăș.

...În parcul casei totul e-n freamăt, e-n tumult;
Vuiesc păduri ca ape unite în cascadă,
Răsună rîul Pahra, departe. Îl ascult.
Și vuietul furtunii îmi pare din baladă...

Și-astfel totu-mprumută, deodată, prin contrast
Ceva din Ilici Lenin — căci toate-aici s-adună:
Intimitatea dulce cu-avîntul cald și vast,
Seninătatea gravă — cu fulger de furtună...

Berlinezul WALTER SCHMIDT și SFINȚII PRIMARULUI MINCINOS

În seara zilei de 27 noiembrie 1958 berlinezii au smuls ediţiile speciale din mîinile vînzătorilor de ziare. În Alexander Platz, lîngă Brandenburger Tor, în Wiltenau oamenii citeau propunerile sovietice: **Berlinul occidental să fie declarat oraş liber, focarul de nelinişte din inima Germaniei, a Europei, să fie lichidat...**

Dacă Walter Schmidt trăieşte în Berlinul democrat, el a citit în „Neues Deutschland" o expunere amănunţită şi obiectivă a perspectivelor pe care le deschid propunerile sovietice pentru pacea şi securitatea lumii.

Iar dacă Walter Schmidt e locuitor al Berlinului occidental? Atunci, firește, lucrurile se schimbă; în cel mai fericit caz el a citit în „Tagesspiegel": *„Primejdia pe care o implică propunerile sovietice"*. Şi, în acelaşi caz; pe Kurfürstendamm, acolo unde, între două păhărele, vest-berlinezul discută politică, Walter Schmidt s-a întîlnit cu cunoscuţi, cu care a întors lucrurile pe faţă şi pe dos, şi, pînă la urmă, tot n-a înţeles de unde vine primejdia. Atunci i-a venit în ajutor primarul Berlinului de vest, dl. Willy Brandt.

Socoteala d-lui Brandt seamănă leit cu cea a candidatului lui Caragiale: primejdia devine din libertate, libertatea devine din ocupaţie, ocupaţia devine de la americani. Fără americani nu mai e ocupaţie, fără ocupaţie nu mai e libertate, fără libertate iată şi primejdia — gata.

Firește, la asta Walter Schmidt ar putea cere puţintică răbdare, pentru a întreba: „dar bine, stimabile, de cînd e libertatea egală cu primejdia?" Aici dl. Willy Brandt nu mai răspunde, căci, în definitiv, un german ca el nu e obligat să răspundă chiar la toate (şi cum Brandt e primarul Berlinului occidental, nici nu e recomandabil ca el să răspundă la toate...) Mai bine ar face Walter Schmidt, cetăţean „liber" al Berlinului occidental ocupat, să se gîndească la ce a spus dl. Adenauer încă în 1953: „Dumnezeu a încredinţat Germaniei conducerea Europei". Iar el, Walter Schmidt, nu e şi dînsul o fărîmă a Europei care trebuie condusă?

Numai că, mergînd spre casă, dl. Walter Schmidt s-ar putea simţi — fără voia lui, firește — năpădit de gînduri. N-a mai încredinţat dumnezeu şi altădată Germaniei misiunea de a conduce nu numai Europa, ci chiar lumea? Ba da, desigur. Şi ce a urmat? Walter Schmidt îşi aduce bine aminte de 1945: primăvara, Reichstagul, steagul roşu... Da, da. Germania lui Hitler nu a putut pune mîna pe conducerea Europei. Şi ce a căpătat în schimb? Libertate în R.D. Germană — şi pretenţii de a conduce iar Europa, în R.F.G. Ce e de preferat? Walter Schmidt oftează. De vreme ce dl. Brandt pune semn de egalitate între libertate şi primejdie...

Lui Walter Schmidt îi place nu numai să asculte, ci să şi citească. Cam în aceeaşi perioadă în care domnii Adenauer şi Brandt primeau din partea lui dumnezeu misiunea de a conduce Europa, ziaristul francez G. Penchenier scria despre Berlinul occidental: „e un oraş în care înfloreşte spionajul internaţional sub toate formele sale, de la strîngerea de informaţii pe plan oficial şi specializat al militarilor, pînă la conspiraţia unor tineri descreieraţi, aventurieri lansaţi în zona sovietică şi aproape în mod regulat arestaţi, fără a fi avut măcar posibilitatea să-şi îndeplinească misiunea". Încotro poţi conduce, cu un asemenea „avanpost"? Poate spre un nou război, ceea ce pe Walter Schmidt îl îngrozeşte, căci el îşi aduce aminte de toate... El citeşte nu numai „Tagesspiegel", ci şi „Süddeutsche Zeitung". Răsfoind ziarul, şi-a oprit ochii pe o caricatură. În 1948 dl. Adenauer mai era încă gol puşcă (ce-i drept, cu pălărie în cap) şi îşi acoperea goliciunea cu o inofensivă frunză de viţă. În 1952 dl. Adenauer putea aborda deja primele arme „cavalereşti" — arcul şi firește, scutul cu crucea. În 1955 dl. Adenauer e echipat ceva mai bine: casca Kaiserului, raniţă, puşcă Krupp. Iar în 1958, acelaşi domn Adenauer păzeşte, îmbrăcat într-un costum al armatei americane, rachetele, botezate ipocrit, „The honest John" (onestul John).

Unii numesc asta miracolul vest-german. Curat miracol: stocurile de cărbune care zac nevîndute în Ruhr se apropie de 20.000.000 tone, în timp ce numărul şomerilor din Berlinul occidental trece de 100.000 oameni. Într-un număr din „Westdeutsche Allgemeine" — pe lîngă reclamele fastuoase ale ultimelor mărci de aparate de radio, televizoare, maşini de spălat sau frigidere, putea fi citit următorul anunţ: *„Astăzi, începînd de la orele 14, în sala Gelsenkirchen din Herbertstrasse nr. 9 portăreii vor vinde la licitaţie contra numerar aparate de radio, televizoare, mobilă, inclusiv mobilă capitonată, maşini de spălat rufe, îmbrăcăminte, obiecte de uz casnic, frigidere, reşouri electrice etc..."* Întreg miracolul, la licitaţie...

E drept că, seara, Berlinul occidental străluceşte în lumina reclamelor multicolore, faţadele băncilor oferă un aspect înviorător, doamne elegante coboară din maşini de ultimul tip, în baruri tineri dezaxaţi dansează „rock" pînă la epuizare. Dar cine nu ştie ce înseamnă aceasta? Ştie şi Walter Schmidt! Berlinul occidental e denumit, de mult, „vitrina". El reprezintă, pentru modul de viaţă al „lumii libere", ceea ce reclamele Broadwayului reprezintă pentru negustorii de coca-cola sau de bretele un mijloc de atracţie, de ameţire. Dolari pompaţi cu nemiluita pentru a face reclamă „lumii libere". Unora, de pildă, le pot place mai mult florile de hîrtie — dar ele n-au rădăcini. Şi apoi noaptea vest-berlinează, oricum ar fi ea, nu face cît fac „cele 1.200 de zile"...

Walter Schmidt a auzit vorbindu-se pentru prima oară de cele 1.200 de zile în iulie 1958, după cel de-al V-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania. Fiind în Berlinul democrat şi cumpărînd un ziar pe care l-a desfăcut în tramvai, Walter Schmidt a citit rezoluţia acestui Congres: *„În anii următori economia naţională a R.D. Germane să fie astfel dezvoltată, încît să demonstreze superioritatea incontestabilă a orînduirii socialiste din R.D. Germană faţă de dominaţia forţelor imperialiste în statul de la Bonn. În această ordine de idei, trebuie să ajungem din urmă Germania occidentală şi s-o întrecem în ce priveşte consumul pe cap de locuitor al celor mai importante articole alimentare şi industriale"*.

Un prieten care călătorea cu Walter Schmidt în acelaşi tramvai i-a spus: „Acesta este ceea ce numim *programul celor 1.200 de zile*".

Discutînd, Walter Schmidt din Berlinul de vest a avut posibilitatea să compare: în Est muncitorul plăteşte de pe acum mai puţin pentru principalele produse alimentare şi pentru chirie, pentru serviciile comunale şi pentru transport, pentru

cărți și pentru spectacole. Mai mult, Walter Schmidt a aflat chiar ceea ce domnii de la Bonn caută să-i ascundă. R.D. Germană este în stare, încă de pe acum, să ajute R. F. Germană. Berlinul occidental, să iasă din unele încurcături ale „miracolului". Cînd, în noiembrie trecut, președintele sindicatului minerilor vest-germani, Gutermuth, a arătat, la un miting, că patronii vor să concedieze zeci de mii de muncitori din pricina stocurilor de cărbuni nevîndute, cineva i-a strigat din sală: „Pleacă la Berlin! Cei de acolo vor să cumpere 4.000.000 tone!". Iată și un alt fapt: la o adunare la care au participat 150 de comercianți din Berlinul occidental, Marquardt a spus: „Ministerul Economiei de la Bonn și senatul din Berlinul de vest consideră că propunerile economice ale guvernului R.D. Germane nu reprezintă decît o acțiune de propagandă lipsită de dibăcie. Noi, reprezentanții cercurilor comerciale din Berlinul occidental, recomandăm să se accepte totuși propunerile, căci acesta este cel mai bun mijloc de verificare".

Viața nu ține seama de „considerațiile" Ministerului Economiei Naționale de la Bonn. Iar dacă e vorba de verificare, propunerile R.D. Germane au infinit mai multe șanse de reușită, decît politica Bonnului...

...Căci Walter Schmidt nu poate să nu se gîndească: R.D. Germană se declară gata să dea de lucru minerilor, muncitorilor amenințați de șomaj în Germania de vest. Iar în acest răstimp guvernul d-lui Adenauer se străduie și el să ajute pe niște „bieți oropsiți ai soartei". Există în R.F. Germană o lege care poartă nr. 131, conform căreia „funcționarii care și-au pierdut posturile în urma înfrîngerii naziste trebuie să fie reintegrați în serviciile publice sau să primească o pensie de stat, iar dacă salariul lor e mai mic decît cel primit pe vremea Reichului, statul le alocă diferența".

Care dintre fasciștii de frunte, dintre criminalii de război, dintre colaboratorii lui Hitler n-a fost funcționar al Reichului? Așadar, din închisoare, într-un post corespunzător, cu leafa corespunzătoare (Schranz, internat în anii 1945-1948 pentru crimele comise, e acum deputat în Bundestag, cu un salariu de 800 mărci pe lună — oare nu trebuie statul să-i mai dea și diferența?); din fostă doctoriță a unui lagăr de concentrare nazist (acolo unde se făceau experiențe „pe viu"), la libera practică, cu cabinet la München (cazul Herta Oberhauser); de la ocnă, unde ispășea jafurile comise pe teritoriile ocupate, în consiliul de administrație al unui combinat de cauciuc sintetic (cazul Karl Krach . Iar dacă ai avut cinstea să conduci execuții de patrioți francezi, atunci poți ocupa chiar înalte posturi în comandamentul N.A.T.O. (vezi cazul Speidel).

Walter Schmidt are toate motivele să zîmbească amar: iată cum arată, în adevăr, „miracolul" vest-german. Datorită acestui „miracol", crește mereu numărul celor care cer.

— nu fațade strălucitoare, ci muncă pentru toți;

nu fasciști în posturi de conducere, ci democrație pentru toți;

nu miliarde cheltuite pentru rachetele americane, ci îndepărtarea pericolului atomic care plutește peste Germania!

Există o fotografie luată la una din numeroasele demonstrații care au loc în Berlinul de vest împotriva războiului. Demonstranții poartă o placardă pe care e scris numele unor orașe: Hiroșima, apoi Nagasaki, apoi (cu litere mult mai mari) Berlin. Care berlinez dorește ca orașul lui să fie o nouă Hiroșimă? Berlinul occidental nu poate supraviețui decît liber. Primejdia (în ciuda logicii d-lui Willy Brandt) constă în continuarea ocupației străine și nu în statutul de oraș liber. Aceasta au înțeles-o bine berlinezii care, în seara zilei de 27 noiembrie 1958, au smuls din mîinile vînzătorilor de ziare edițiile speciale care anunțau propunerile sovietice. Walter Schmidt a fost și el printre aceștia. Și a înțeles de ce, în situația dată, Berlinul de vest trebuie să devină, într-adevăr, oraș liber.

Radu TIULESCU

Desen de Rik AUERBACH

Azi construim case din cuburi, mîine...

La grădiniță fiecare are ceșcuța și șervețelul său și fiecare trebuie să aibă grijă de ele, cînd le folosește.

Cînd desenați, nu zmîngăliți masa: e bun obștesc.

CEI „ȘAPTE ANI" DE LA GRĂDINIȚĂ...

Printre altele, trebuie să învești cum să te îmbraci și cum să păstrezi îmbrăcămintea. Învățînd să respecți propriul tău bun, vei deprinde și respectul pentru bunul colectiv.

La abac învață acum primele operații aritmetice ce îi vor fi de mare folos în viață.

Puștii aceștia mînjiți pe bot, care-și poartă cucuiele cu demnitate, puștii aceștia gălăgioși, imposibili, ingenioși, vor fi peste o vreme strungari, ingineri, contabili, medici...

Și printre miile de lucruri pe care trebuie să le învețe sînt și unele, numite „bune deprinderi". Asta se referă la tot, începînd de la grija pentru propriii pantaloni și pînă la cea mai curată amiciție, pînă la cinste și conștiinciozitate. La început, omuleții nu știu nimic. Fac totul cînd le place și cum le place și, dacă-i certi, începe să le tremure bărbia, suspină și izbucnesc în hohote de plîns. Ceea ce e, oarecum, dezarmant.

S-ar putea ca vreunul sau altul dintre ei să învețe prea puține lucruri pînă la vîrsta de cincizeci de ani și, atunci, o să i se spună „n-aveți cei șapte ani de acasă". Dar cei șapte, la început, au fost cinci, au fost trei, au fost doi ani. Și, mai modern, s-ar putea numi „cei șapte ani de la grădiniță".

Abia adus la cămin, copilul intră în grupa pitică: trei ani. Aceștia ar corespunde deci „celor trei ani de acasă". După aceea, ca boxerii, trece în categoriile semimijlocie, mijlocie și mare, pînă e trimis la școală. În răstimpul ăsta el a suferit influența colectivului și a educatoarei. Și unul din lucrurile fundamentale pe care le-a învățat e să respecte bunul obștesc.

★

Tot ce se vede împrejur e bun obștesc: pereții pe care n-ai voie să desenezi, picioarele de scaun care au o viață proprie, ochii păpușii, ce se pot purta ca mărgele, pozele ce duc lipsă de mustăți. Dar n-ai voie să schimbi nimic. Altfel, toate lucrurile astea încep să se vaite și pînă la urmă... fug. Și ce ne-am face cu o casă fără pereți, fără scaune, fără păpuși și unde ar rămîne doar cărțile fără poze?

Ar fi o viață foarte grea!

★

Cînd „domnișoara" G. a ascultat pentru prima oară „Visul Rodicăi", a început să plîngă cu lacrimi grele.

— Dar eu nu vleau să plece păpușile — a suspinat.

— Ba o să plece păpușile noastre — a spus educatoarea. Or să se ducă unde or vedea cu ochii, că prea le chinuiți, le tragești, le murdăriți rochiile. Pe aia mare o doare umărul și cea mai mică nu mai poate să-și miște piciorul.

Copiii ascultau, ținîndu-și răsuflarea și oftind. Parcă niciodată nu iubiseră atît de tare păpușile, ca în ziua aceea.

★

Dar cu toate că „domnișoara" G. e foarte sensibilă, nu e prea bună. Și, într-o zi, doi dintre băieți s-au răzbunat pe ea: i-au spintecat ghetele. Educatoarea a înmărmurit. Aici nu mai era vorba de curiozitatea care duce la disecția ursului de pluș, ci de pură ferocitate. Delicvenții au fost încălțați cu cîte o gheată spartă și plimbați prin cameră. Au plîns, s-au tăvălit, au urlat. Degeaba. După o vreme, în mijlocul colectivului, li s-a spus că mamele lor vor plăti ce au stricat ei.

Și nu atît încălțările ce le dezonorau picioarele i-au impresionat pe puști, cît necazul presupus al mamei.

— Dar G. am întrebat — de ce e așa de rea, de ce îi chinuie pe ceilalți copii?

— E prost educată. Mama ei n-are grijă de ea. Și cînd o întrebi pe fetiță, zice că nu-i place acasă.

★

Iată, deci, că puștii învață să-și îngrijească dulăpioarele, să-și facă patul, să lucreze cu plastilină, să întrețină colțul păpușii. Dar simbăta, unii, în loc să ajungă acasă, în loc să cunoască dragostea și căldura unui cămin părintesc, sînt duși pe la mătuși, ca mama să fie mai „liberă". Poate că mătușile astea iubesc copiii, dar nu îi pot dojeni, căci tot ce le spun nu are continuitate. Și omuleții simt asta numaidecît, cu marea lor sensibilitate. Sînt și cazuri cînd familia strică într-o zi tot ce a făcut căminul într-o săptămînă: atunci cînd părinții, înțelegîndu-și prost dragostea și îndatoririle, se dedau la alintări pe de o parte, acte de severitate exagerată — pe de alta. Iar cînd, după alintările familiei, „domnul" R. e mustrat de educatoare, se trîntește pe jos și țipă.

Sînt unii părinți care-și închipuie că educația se face numai la grădiniță și că pe ei asta nu-i mai interesează.

★

Ca și în cazul maturilor, ceea ce îi face mai buni pe omuleții ăștia e răspunderea. Dacă le dai pe mînă „colțul păpușii", îl slujesc cu o abnegație de neofiți. Sînt mai severi, mai neiertători decît educatoarea. Și reclamă numaidecît:

— Ionel a stricat trenul!

— Sanda și-a suflat nasul în traista ursului!

Și șterg praful, aranjează jucăriile, le dau celorlalți copii și apoi le adună și le pun la loc.

Uneori, însă, custodia asta e insuficientă. Și, astfel, într-o zi, Tanța a stricat păpușa ce i-a fost încredințată. Educatoarea, Maria Nestor, a dojenit-o mai întîi, apoi a reparat jucăria împreună cu ea. Prinderea brațului cu elastic a încercat mult voința păpușii care, însă, n-a scos un sunet. Tăria aceasta în suportarea durerii a impresionat-o grozav pe Tanța.

— Niciodată n-o s-o mai trag de mînă cînd o să ne plimbăm — a spus ea, înghițind un nod.

★

Dacă scriitorii pentru copii ar ști ce influență au fabulațiile lor asupra acestor cetățeni miniaturali, ar scrie mai mult. Puștii sînt impresionați de poze și sensibili la poezii. Dar ceea ce îi covîrșește, pur și simplu, e proza. Fără îndoială că asta ține de educatoarea care „interpretează" povestirile, însă trebuie să-i vezi cum îi doare „durerea" lemnului și-i întristează „tristețea" porțelanului, ca să înțelegi toate „sufletele" lucrurilor ce plutesc împrejurul lor, ca în „Pasărea Albastră". Iar dacă obiectele sînt însuflețite nu chiar ca oamenii, dar îndeajuns pentru a suferi, cum o să le faci rău?

★

Astfel, cei șapte ani de acasă sînt, deopotrivă, cei șapte ani ai grădiniței.

Educatoarea e o a doua mamă și, adeseori, în practica de zi cu zi, se ridică pînă la înălțimea acestui cuvînt. Și, pînă la adînci bătrînețe, foștii locatari ai căminului și grădiniței vor purta însemnele de neșters ale „bunelor deprinderi" cîștigate în camerele luminoase, cu mese pitice, cu iepuri de catifea, unde pentru prima oară s-au întîlnit cu viața de colectiv.

C. BACIU

Fotografii de E. IAROVICI

Iepurașul este al nostru, al tuturor, și toți trebuie să-l îngrijim

dispecerul ELECTRIC

Ne aflăm în mica așezare Doaga, dintre Mărășești și Tecuci, pe malul Siretului. Aici apele rîului și-au săpat, în decursul anilor, o albie largă și depun în cantități însemnate un nisip sclipitor. Aici s-a ridicat în anii puterii populare, pentru valorificarea acestei bogății naturale, o mare fabrică de cărămizi silico-calcare. Producția fabricii asigură o bună parte din cărămizile necesare numeroaselor șantiere de construcție, deschise de-a lungul și de-a latul patriei.

Totul, la fabrica din Doaga, este mecanizat. Procesul de producție se bazează pe mașini de înaltă tehnicitate, iar controlul funcționării lor se face cu ajutorul „dispecerului electric".

Ce este acesta? Să vi-l prezint. L-am văzut și eu în biroul inginerului șef al întreprinderii, pe unul din pereți. Un tablou cu numeroase beculețe aprinse. Fiecare beculeț e legat de unul din agregatele sau mașinile întreprinderii. Tabloul în întregime, cu zecile lui de beculețe, reprezintă întreaga fabrică, mersul tuturor mașinilor, pe care îl poți urmări perfect din birou, în orice clipă. Și atîta timp cît becurile ard, înseamnă că fabrica lucrează din plin. Cînd unul din beculețe se stinge, se știe de îndată care agregat s-a oprit și, atunci, inginerul șef poate interveni operativ.

— Spuneți-mi, vă rog — l-am întrebat pe inginer — beculețele se sting des?

— În tot cursul anului trecut și în primele luni ale acestui an, ele nu s-au stins niciodată — mi-a răspuns, nu fără mîndrie, tov. inginer Bănescu. Aceasta a făcut ca anul 1958 să-l putem încheia cu 2.500.000 cărămizi produse peste plan, iar primele luni ale acestui an, de asemenea, cu multe zeci de mii de cărămizi și elemente prefabricate din beton, peste prevederi.

În curînd, „tabloului dispecer" din camera inginerului șef i se va mai alătura încă unul: cel al fabricii de țigle. Acesta va arăta felul în care lucrează mașinile și agregatele noii fabrici — sora mai mică a fabricii din Doaga — de unde vor pleca anual spre șantierele de construcții mai mult de 4 milioane de țigle.

Am apreciat dispecerul electric, ca pe o importantă inovație tehnică pusă în slujba îmbunătățirii și ușurării muncii omului. Dar, în același timp, o idee mi-a trecut, năstrușnică, prin minte:

— Spune-mi, tovarășe inginer... dispecerul electric vă ușurează munca; dar nu cumva vă scutește...?

— Să merg prin fabrică, nu? Asta voiați să întrebați...?

— Exact...

Inginerul protestează, rîzînd:

— Dispecerul mă ajută, dar nu mi-a înlocuit picioarele... Nu vreți să vizitați întreprinderea? Vă conduc...

Leonida LIVADARU

SCRIITORI și CĂRȚI

Iremediabilul impas al prozei burgheze

Tendința, tot mai accentuată, de a desconsidera conștiința umană, se însoțește astăzi în proza occidentală cu principiul dizolvării personajelor, al cufundării lor în zona obscurului psihologic. Pulverizarea caracterelor denotă marasmul în care se zbat estetica idealistă, decadenta artă burgheză. Eliminînd din sfera preocupărilor ei orice ecou al realității obiective, această artă se transformă, din ce în ce mai mult, într-o simplă însăilare de fișe clinice, înfățișînd tot felul de aberații psihopatologice.

Pentru cine citește, bunăoară, noul roman al lui Jean Cayrol, „Trupuri străine" („Les corps étrangers", Le Seuil, 1959), fenomenul este izbitor. Eroul, pe nume Gaspard, asasin și proxenet (ce pilduitoare personaje ne propune romanul burghez contemporan!), își evocă avatarurile „zbuciumatei" sale existențe, mărturisind absurd și ilogic: „Am purtat totdeauna în mine mai multe trupuri, străine unul de altul". Cercetarea acestor multiple trupuri constituie „originala" temă a cărții. Autorul, confesîndu-se, își aprobă eroul: „Oamenii n-au posibilitatea să vadă și să asculte decît cu privirea sau urechea singurătății lor". Altfel spus: trebuie să fim surzi la tumultul social; numai cînd ne însingurăm, ne regăsim pe noi înșine. Altminteri, ne înstrăinăm de propriul eu.

Desigur că, prin asemenea personaje, cunoașterea artistică este grav prejudiciată. Tipuri literare de felul lui Gaspard răsfrîng doar decadența lumii care i-a zămislit. Într-o literatură care teoretizează fuga de realitate, opera literară e dezbrăcată, ca și personajele ei, de orice semnificație valabilă. Sau, și mai rău, coborîtă la un nivel de subumanitate, cu eroi pradă instinctelor și morbidității.

Cînd Christiane Rochefort a tipărit cartea ei „Le repos du guerrier" (Ed. Grasset, 1958), o anumită critică a întîmpinat-o cu aplauze entuziaste. I s-a conferit chiar și un premiu. Dar toată această agitație nu era decît o diversiune. Nimic în acest roman nu invită la meditație, la cunoașterea universului uman, la precizarea unei atitudini față de problemele timpului nostru. Ideea cărții constă, după cum o recunoaște și apologetul ei, Dominique Aubier, în „L'Esprit" (februarie 1959), în: „Drama sexualității feminine, peripețiile și relațiile ei cu sexualitatea masculină". Sînt tratate, cu „delicată aplicație", probleme ca: gelozia, apetitul sexual, accidentele virilității etc., potrivit unei morale enunțate ritos la finele romanului: „Femeia să comande în dragoste și bărbatul să asculte". Să taxezi o asemenea scriere (ce ignoră cu ostentație problemele reale și vitale ale epocii noastre) drept originală și patetică, numai fiindcă dezbate „chestiuni de etern interes, care acum își sporesc parcă în ochii noștri însemnătatea" este, orice s-ar spune, un tur de forță. Însă de-a dreptul stupefiantă apare aprecierea lipsită de respectul față de valorile artei, că asemenea cărți „inovează" tema străveche a umanismului prin inocularea acestuia cu „sîngele proaspăt al transportului erotic" (?!)

Să reținem faptul că autoarea romanului amintit mai sus nici n-a considerat firesc să dea nume personajelor sale. Ele se numesc: Bărbatul, Femeia etc. Lipsa de identitate onomastică apare ca o recunoaștere a non-individualității lor artistice. Ca și Gaspard, eroii lui Ch. Rochefort sînt bizare alcătuiri biologice, dominate de porniri stranii, imprevizibile chiar și pentru dînșii, probabil cu intenția de a sublinia atotputernicia destinului orb, cu neputință de modificat. Reduse la treapta organismelor zoologice, atari personaje sugerează o lume de crepuscul, epurată de umanitate, pe scurt, un fel de neant psihic.

Lucrări precum „Tropisme" de Nathalie Sarraute, „La modification" de Michel Butor sau „L'empire céleste" de Françoise Mallet Joris încearcă să acrediteze părerea că lumea interioară a omului este rezultatul unor experiențe ilogice, discontinui, în esență animalice. Ele încearcă să anuleze funcțiile cunoașterii prin imagini, în schimb dezvoltă, hipertrofic, eul, invită la însingurare și primitivism. Dar astfel de producții nu vor obține niciodată accesul în patrimoniul adevăratei literaturi, atașate idealurilor umanismului, pentru afirmarea cărora luptă astăzi, alături de marile mase populare, cele mai lucide și valoroase personalități artistice.

H. ZALIS

ACTUALITĂȚI LITERARE

Din țară

● *EDITURA TINERETULUI va tipări în curînd poemul* Copiii cartierului *de Cicerone Theodorescu. În momentul de față, Cicerone Theodorescu lucrează la finisarea unui volum de traduceri din opera poetului revoluționar polonez Wladislaw Broniewski.*

● *ÎN VREME CE TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CARAGIALE" își repetă piesa „Surorile Boga", dramaturgul Horia Lovinescu definitivează o altă piesă, de această dată într-un act, care evocă un moment din lupta pentru eliberarea țării. Acțiunea se petrece chiar în ziua de 23 August 1944.*

● *SE ÎMPLINEȘTE în acest an un secol de la nașterea lui D. Th. Neculuță — unul dintre primii poeți ai clasei muncitoare din țara noastră. Cu prilejul acestui eveniment, E.S.P.L.A. a hotărît tipărirea unei noi ediții a volumului lui D. Th. Neculuță —* Spre țărmul dreptății. *Lucrarea este revăzută, adăugită și prefațată de poetul Mihu Dragomir.*

De peste hotare

● *O SERIE DE INTERESANTE MONOGRAFII, studii și ediții academice, va tipări anul acesta* Editura Academiei de Științe din Moscova. *Din bogatul plan editorial, citățm următoarele titluri:* Opera lui Dostoievski, *o monografie scrisă de un colectiv în frunte cu V. Ermilov,* D. Zastavski, B. Bialik; Estetica lui Biclinski, *studiu de I. Lavrețki;* Satira lui Saltîkov-Șcedrin, *monografie de A. Bușnin.*

● *PRINTRE CĂRȚILE DE SUCCES BULGARE se numără și aceea a lui Iordan Iovkov:* Legendele Balcanilor, *un volum care reactualizează pagini din trecutul glorios de luptă al poporului de la sud de Dunăre. Sînt cuprinse, în cele 248 de pagini, un număr de 10 legende, din secolul al XVII-lea.*

● *ÎNTRE DEALURILE LAUSITZER și pădurea Spreei din Republica Democrată Germană locuiește, alături de poporul german, un mic popor de origine slavă: sorbii. Aceștia și-au păstrat, de-a lungul veacurilor, toate caracterele și obiceiurile naționale. O imagine cuprinzătoare a culturii sorbilor ne oferă cartea lui Jurij Brězak,* Pe Rin crește secara, *care cuprinde numeroase poezii, povestiri, schițe și nuvele inspirate din viața de ieri și de astăzi a sorbilor.*

O PICĂTURĂ de CERNEALĂ

Povestea unui nume

de **Haralamb ZINCĂ**

Lucrez la un roman închinat unui grup de partizani români antifasciști. Documentarea mi-am făcut-o cercetînd nenumărate documente, dar, mai ales, ascultînd pasionantele relatări ale foștilor partizani. Astfel, am adunat o mulțime de date, de întîmplări demne de a fi consemnate într-un roman. Într-una din zile, un fost partizan mi-a povestit o întîmplare care m-a impresionat nespus de mult...

Partizanii erau hăituiți. O patrulă de jandarmi se afla pe urmele lor. Pe neașteptate, se dezlănțui o furtună puternică. Uzi pînă la piele, partizanii își continuară marșul, distanțîndu-se tot mai mult de patrulă. Marșul se prelungi și noaptea. Ploaia încetase, dar începuse să sufle un vînt rece, ca de gheață. Partizanii înaintau, prin beznă, în căutarea unui adăpost. Deodată, în noaptea neagră pîlpîi o luminiță.

— Tovarăși, luminița din poveste! — murmură un partizan.

Începură să urce muntele către „luminița din poveste". Curînd, descoperiră o căsuță. Unde nimeriseră: la un dușman ori la un prieten? Comandantul grupului se apropie de ușă și bătu în ea. Nu primi nici un răspuns. Bătu din nou. De astă dată, de dincolo se auziră pași. Totuși, stăpînul casei ezita. Pentru orice eventualitate, comandantul duse mîna la revolver.

Ușa se deschise. Apăru capul unei bătrîne care mormăi:

— Nu se cade să intrați, sînteți bărbați...

— Măicuță dragă, venim de departe și sîntem obosiți!

— Nu se cade... o femeie naște...

Însă bătrîna nu închise ușa. Cercetă fețele oamenilor.

— Hai, intrați!

Partizanii intrară în vîrful picioarelor, ferindu-se de a face cel mai mic zgomot. Erau două camere, fără ușă între ele. Pe o laviță din colțul primei încăperi, o femeie, acoperită cu o cergă veche, gemea stins, cu privirile țintuite în tavan. Partizanii despărțiră camerele printr-un paravan făcut din foi de cort, își puseră lucrurile la uscat, apoi, frînți de oboseală, se culcară. După ce puseră pe unul dintre ei de pază, adormiră îndată.

A doua zi, aflară cu bucurie că femeia născuse o fetiță. Atunci, comandantul se apropie de patul lehuzei și spuse:

— Te rog, socotește-ne nașii pruncului dumitale. Am vrea ca fetița să poarte numele de Victoria.

Lehuza încuviință printr-un zîmbet. Iar partizanii, mulțumindu-i, plecară mai departe, hotărîți să grăbească ziua victoriei.

CĂMINUL CULTURAL DONCA SIMO

ASTĂ-SEARĂ JUCĂM!

Afișul de la intrare, scris cu litere de-o șchioapă, anunță: muzică — dansuri — teatru. Un tractorist, care n-a împlinit încă 19 ani, a devenit... tenor, o tînără colectivistă e soprană de coloratură și își urcă vocea pînă în... cer, o mulgătoare recită din Arghezi, socotitorul cîntă la banju, flăcăul care toată săptămîna mînă caii colectivei e un mic Beligan dintr-o piesă într-un act... Corul? Cam un sfert din sat cîntă sub bagheta... agronomului. Restul de trei sferturi aplaudă în bănci. Și cei care aplaudă, și cei de pe scenă fac parte din aceeași familie: familia colectiviștilor din comuna Crucea — vechi sat dobrogean, trezit la viață de belșugul și prosperitatea celor șapte ani de colectivizare.

Ce a fost comuna înainte de venirea puterii populare? Ușor de ghicit: un sat sărac, uitat de timp și de oameni în cîmpia dintre Dunăre și mare, exploatat de un moșier și de cîțiva chiaburi, luminat de opaițe, cu drumuri desfundate, cu circiumi în loc de bibliotecă, de dispensar, de cămin cultural etc. Sat în care jumătate din oameni nu știau să scrie și să citească, și mureau înainte de vreme, fiindcă n-aveau nici dispensar și nici casă de nașteri.

De ce am reamintit de aceste lucruri triste și arhicunoscute? Foarte simplu: fiindcă satul respectiv — străvechiul Satișchioi, pe care administrația burgheză îl blagoslovise doar cu o denumire nouă — a ajuns azi comună model. Adică model de felul cum se poate dezvolta o comună, atunci cînd munca politică și cultural-educativă se împletește cu cea economică.

★

...Poposisem la Crucea în ajunul spectacolului. La căminul cultural — iluminat ca ziua, de curentul termocentralei Ovidiu II — forfotă mare. E bal? Vreo adunare a întregii comune? Da' de unde! Se repetă. Mai exact: tot tineretul din comună se pregătește pentru spectacol. În iureșul acesta, în care vocile baritonilor se amestecă cu declamațiile și ciocănelul țambalului cu tactul „Brîulețului" — într-un cuvînt: cînd toată lumea cîntă, recită și dansează — e greu să stai de vorbă cu cineva. Ai stingheri, ai comite de-a dreptul un act de impietate...

După cîteva ore, însă, i-am văzut jucînd, dansînd, cîntînd... Din cele văzute și auzite, am înțeles multe...

■

Știți pentru ce tinerii artiști-amatori din Crucea sînt azi exemplu bun pentru foarte multe formații culturale de la sate? Fiindcă, pur și simplu, au descoperit secretul de a prezenta consătenilor lor un material cultural potrivit. Să-l joci pe Molière la Satișchioi? Dansuri de grație? Jaz? Nici nu s-au gîndit. Poate mai tîrziu. „Va veni timpul și pentru astea" — spune oricui directorul căminului. Deocamdată, însă, obiectivul principal e altul: „Să pătrundă cît mai multă lumină în mințile și conștiințele unor oameni care, zeci de ani, au fost ținuți în întuneric de burghezie și moșierime. Să-i obișnuim cu cartea și cu scena... Să-i ajutăm, cu posibilitățile noastre, ca munca lor în gospodăria colectivă să meargă și mai bine. Și lucrul acesta, aici, în Crucea, ca și în alte părți, desigur, îl face, în bună parte, tineretul. Creierul, sufletul și motorul tuturor acțiunilor este, desigur, organizația de partid din comună. Iar U.T.M.-ul, organizația care mobilizează tineretul la chemările partidului. Antrenarea maselor de tineri nu se limitează numai la activitatea culturală, ci și în acțiunile obștești, patriotice. Exemple? Valea Stoianului, un teren inundabil din apropierea satului, a devenit eleșteu grație muncii depuse în mare măsură de utemiști. Și dacă acest eleșteu „populat" cu crap aduce azi un venit în plus gospodăriei colective, faptul se datorează și tineretului. Aceiași utemiști vor transforma cursul a două pîraiașe într-un mic lac de acumulare, cu canale și diguri pentru irigarea terenurilor cultivabile. Dar clădirea noului cămin cultural? Cîte sute de ore de muncă voluntară n-au depus utemiștii, pînă cînd acest cămin să devină una din cele mai frumoase case de cultură din raionul Hîrșova! Acum, cînd căminul e gata, de pe scena lui, aceiași utemiști își desfășoară mai departe activitatea entuziastă. O fac, cu toate mijloacele artistice care le stau la îndemînă. Iată brigada artistică de agitație: îi prezintă pe colectiviștii harnici. Ce ziceți, nu merită Tudor Nițu să fie „bătut pe umăr", și încă pe scenă, de cei mai buni flăcăi și cele mai frumoase fete din sat, fiindcă el și familia lui au realizat, într-un singur an, atîtea zile-muncă cîte zile sînt aproape în trei ani? Sau Nicolae Bratu, secretarul U.T.M.-ului din comună, care, pentru jumătate de mie de zile-muncă și-a mărit venitul cu 20.000 lei? Ei, și alții ca ei: Cristache Hender, Tudor Grecu, Ion Țăranu au ajutat ca gospodăria agricolă colectivă „Donca Simo" să devină gospodărie milionară; să dea, într-o vară slabă pentru recoltă, cum a fost cea de anul trecut, cu 14 vagoane de cereale peste planul de contractare; să ridice numărul oilor la 3.000 de capete — ei, care intraseră în 1952 în colectivă fără nici o singură oaie.

De asemenea, ce ziceți, nu merită și cîte unul să fie arătat cu degetul, fiindcă toată ziua „umblă cu traista în băț" — cum li se spune, pe aici, leneșilor? Nu merită să fie arătați cu degetul Tudor Panchici și Dan Mănăilă, care și-au făcut un sediu permanent la „bufetul" satului? Sau Osman Osman, care, într-un an întreg, n-a realizat nici zece zile-muncă? Rîde satul întreg, în fața scenei deschise. Rîde și de Voica Marin, care, în loc să vină la muncă, se pornește mereu cu găștele în coș, ba la Constanța, ba la Hîrșova...

★

Ilie Goană și-a dat drumul la voce. Cînd tenorul-tractorist se dezlănțuie cu puterea celor 19 ani, pereții sălii de spectacol, cît sînt ei de groși, și tot se zguduie; oamenii deschid ferestrele căminului, ca să audă și cei care n-au încăput în sală, iar fetele... Fetele, în aceste momente, nu-l pierd o clipă din ochi. Goană a adus aici, în fundul Dobrogei, multe din doinele ardelenești și multe cîntece care plac localnicilor. Dar a mai adus ceva: iscusința sa de a stăpîni tractorul. Trei ani, la o școală de tractoriști din Aiud, au fost de ajuns ca „tenorul" să fie exemplu pentru mulți tineri din partea locului. Vai de cei care nu se țin de treabă. Goană nu-i iartă, iar arma lui împotriva lenei îi una și aceeași: îi trece pe leneși prin focul... brigăzii.

Și succesele obținute au atras în activitatea brigăzii numeroși tineri — colectiviști și mecanizatori ca: Elena Moise, Stela Nedelcu, Joița Tigău, Vasiu, Domnica Jianu, Rada Tănase, Costache Ștefan, Elisabeta Munteanu și alții. Toți tineri, toți colectiviști. Dar nu numai brigada a atras tineretul, ci și corul — un cor condus de un strănepot al lui G. Coșbuc, inginerul agronom Ovidiu Coșbuc, venit aici de prin părțile Năsăudului. Alții fac teatru sau joacă dansuri populare. Gîndiți-vă: în comună sînt 354 de familii de colectiviști și cel puțin un tînăr din fiecare familie e prezent pe scenă. Pe toți aceștia scena i-a împrietenit; aici au ajuns buni tovarăși de muncă, buni utemiști. Căminul cultural a devenit locul unde se face schimb de idei, de experiență: se descoperă vocații, talente; se citește. Satișchioiul, nefericitul sat de altădată, are azi o bibliotecă cu 4.500 volume. O bibliotecă deschisă toată ziua, și cu sute de cititori.

— Oamenii sorb cărțile, una după alta — explică bibliotecara.

Cineva cu duh intervine spontan:

— Le-o fi sete...

Omul are dreptate: e setea de cultură...

F. URSEANU

Fotografiile autorului

Elena Moise (soprană de coloratură); acompaniament acordeon: Sandu Ioniță. Profesiunea de bază: colectiviști.

Brîuleț" în... trei: Gogu Oprica, I[illegible]raschiva Burcuș și Ion Fieraru.

Brigada artistică își face datoria: „Acesta-i traistă-n băț!"

Cînd sala-i plină, nu-i cu supărare: se joacă și pe... afară. A venit doar primăvara.

Ilie Goană: ziua i pe tractor, seara e tenor

De cît timp se ocupă omul de creșterea minunatei păsări ce simbolizează pacea e o întrebare la care nu s-a dat un răspuns peremptoriu. Chiar Darwin, în „Originea speciilor", în subcapitolul unde vorbește de rasele porumbelului domestic, își pune această întrebare și tot el arată că „cea mai veche mențiune despre porumbei a fost făcută cu 3000 de ani î.e.n., în timpul celei de-a cincea dinastii egiptene..." De asemenea, se spune că romanii erau dibaci crescători de porumbei și faptul îl atestă Pliniu.

Dar să venim la epoca noastră.

Recenta expoziție columbofilă din pasajul Victoria — prima de acest gen în Romînia — e concludentă pentru dezvoltarea pe care a luat-o la noi columbofilia. Pînă acum, o asemenea paradă a porumbeilor puteai vedea doar la Tîrgul duminical din Obor. Totuși, aici trapa, în primul rînd, pitorescul și amalgamul de păsări, coloratura și fantezia prezentării. De astă dată expoziția, organizată de secția columbofilă a asociației sportive „Confecția", are un caracter instructiv și științific.

O atracție a expoziției au constituit-o, fără îndoială, porumbeii decorativi care trăiesc în diverse regiuni ale lumii. Unii au însușiri, alții aspecte ieșite din comun. Iată așa-numitul „toboșar de Buhara". E o pasăre curioasă care, împotriva obiceiului, nu turuie, ci scoate sunete asemănătoare unor bătăi de tobă. Porumbelul de Bruno este mai mărunt, de aceea i se zice și „pitic"; nu știu dacă e irascibil din fire, dar atunci cînd e necăjit, își umflă gușa atît de tare, încît aceasta depășește volumul corpului său! De o frumusețe cuceritoare sînt porumbeii japonezi. Fulgii de la gît le sînt ridicați asemenea unei giugi și le acoperă capul complet. Ca să poată vedea, ei trebuie tunși o dată pe an.

Totuși nu aceste specii de porumbei, care însumează nenumărate frumuseți, sînt cele mai agreate de columbofili. Pasiunea lor se îndreaptă mai ales spre cursierii de performanță. De aceea, și în expoziție, aceștia au dominat și evoluția lor a fost arătată printr-o suită de panouri extrem de interesante.

... În 1930 porumbița „La peureuse" („fricoasa") a uimit realmente lumea columbofilă. Lansată din Alger la 14 iunie, ea a parcurs aproximativ 2.000 km. pînă la Bruxelles, zburînd 600 de km deasupra Mediteranei și ajungînd, a doua zi, acasă. Acesta este un formidabil record mondial și distanțat. Cum s-a ajuns să se formeze asemenea curieri, am aflat-o tot aici, la expoziție. E o istorisire pasionantă, care se desfășoară în decursul a zeci de ani, începînd cu încrucișarea așa-zisului porumbel „cravată franceză" cu „sălbaticul de stîncă". Produsul rezultat a fost porumbelul de Liège. Se spune că locuitorii orașului au fost atît de entuziasmați de zborul acestuia, că, la sosire, au primit porumbelul cu muzică! Numai că pasionații columbofili, urmărindu-l în zborul său, au văzut că el oboșește și face escale. Nu ar putea fi creată o specie de porumbei care să însumeze și rezistență, și un spirit de orientare deosebit? — și-au pus mulți întrebarea. Au urmat o serie de încrucișări, după care s-a obținut actuala rasă, predominantă și în expoziție.

Sînt porumbei expuși, care au la activul lor peste 3.500 km. Teoretic expoziției, însă, îi deține un exemplar care a parcurs 2.670 km și s-a clasat întotdeauna pe primele zece locuri, ceea ce constituie un rezultat excepțional.

Expoziția, prin noutatea ei, a atras mulți vizitatori. Ei au descoperit că porumbeii nu gungurează numai ca în poeziile idilice ale secolului trecut sau nu sînt numai obiect de decorație ca în piața San Marco din Veneția, dar au și însușiri minunate, care au pasionat naturaliști renumiți, și că creșterea porumbeilor cursieri este, în definitiv, și ea un sport.

VISUL

de Radu NOR

Ilustrații de D. IONESCU

După cîteva antrenamente pe vîrful Olimpului, Icaromenippus, eroul lui Lukian din Samosate, se avîntă spre Lună.

Visul omului de a zbura în Lună e vechi de milenii. Învățați, scriitori, oameni simpli de pretutindeni s-au înălțat pe aripile fanteziei către corpul ceresc atît de apropiat Pămîntului, mînați de dorința fierbinte de a-i dezvălui tainele. De-a lungul mileniilor s-au creat mii și mii de legende. Multe din acestea au descris, uneori cu lux de amănunte, călătorii spre misteriosul corp ceresc, paznic al nopților și confident al îndrăgostiților. O legendă istorisește despre chinezi, că ar fi coborît pe Pămînt, din Lună. Poate de aici și denumirea pe care și-o dădeau, de „fii ai cerului"... O străveche poezie indiană dă îndrumări yoghilor cum să ajungă pe îndepărtata insulă argintie.

Relatări mai ample despre primii „astronauți" le găsim în „Vera Historia" a autorului satiric grec Lukian din Samosate. Într-una din povestirile sale, eroul Icaromenippus s-a folosit de niște aripi, una de uliu și cealaltă de vultur, cu ajutorul cărora, după cîteva... antrenamente pe vîrful Olimpului, s-a înălțat spre Lună. Mai tîrziu, însă, cutezînd să se avînte spre stele, zeii i-au luat aripile și l-au aruncat înapoi pe Pămînt.

Într-o altă povestire a lui Lukian, zborul spre Lună se desfășoară în alt chip. Iată cum sînt descrise peripețiile eroilor...

Corabia cerească

„La amiază, o furtună neașteptată ne-a cuprins corabia, a răsucit-o de cîteva ori cu o viteză înfricoșătoare și a ridicat-o apoi la vreo 3.000 de stadii în înaltul cerului, fără s-o mai readucă pe suprafața mării. Corabia a rămas suspendată în aer și a continuat să navigheze deasupra norilor, cu pînzele umflate în vînt.

Eram de acum de șapte zile și de tot atîtea nopți în călătoria noastră aeriană, cînd am zărit — în a opta zi — un fel de Pămînt, aidoma unei insule mari, strălucitoare, de forma unei bile, care răspîndea în juru-i o lumină puternică. Ne-am îndreptat spre această insulă; am acostat, am coborît pe țărm și, cînd am privit în jur, am văzut că e locuită și cultivată. Ce-i drept, nu puteam deslușì de aici cine știe ce; dar cum s-a lăsat noaptea, s-au arătat prin apropiere și alte insule, unele mai mari, altele mai mici, toate de culoarea focului; de asemenea, am zărit departe, sub noi, un alt Pămînt cu orașe și fluvii, și mări, și păduri, și munți, și am dedus că e Pămîntul nostru"...

Ciudată viziune a Lunii, cea a lui Lukian din Samosate! Un arhipelag de culoarea focului... Dacă, însă, luăm în considerație că autorul rîndurilor de mai sus a trăit în secolul al 2-lea, lucrurile devin explicabile...

După alte legende sau după unii scriitori, seleniților*) li se atribuia obiceiul să-și viziteze, din cînd în cînd, frații de pe Pămînt. Se povestea că Heraclide Ponticos (sec. 4 î.e.n.) cunoscuse personal un locuitor al Lunii, coborît pe Pămînt. Istoricul Plutarc era preocupat de condițiile fizice în care se desfășoară viața seleniților. El a observat Luna și a conchis că locuitorii ei o duc foarte bine, pe considerația că nu trebuie să suporte nici vîntul, nici ploaia...

Foarte multe secole mai tîrziu, scriitorul englez Francis Godwin l-a condus în Lună pe eroul romanului său, cu ajutorul unor lebede dresate. Iar poetul german Grimmelshausen a folosit aceeași... forță motrice.

O dată cu progresul științei, s-a modificat și caracterul povestirilor despre călătoriile în Lună. În afara elementelor mistice și a celor de aventură, apar și elemente științifice, iar mai tîrziu, chiar idei tehnice.

1400 de ani după Lukian, Copernic pune bazele unei concepții astronomice noi asupra universului și Galileu îndreptînd pentru prima oară o lunetă asupra Lunii, zărește munții de pe acest corp ceresc... Și, totuși, visele au continuat. Înainte de a face epocala sa descoperire asupra legilor mișcării planetelor, însuși Kepler descrie o călătorie în Lună, pe care o vede realizabilă doar cu ajutorul... magiei.

*) Locuitorii (?) Lunii erau numiți seleniți, după grecescul Selene, care înseamnă Lună.

Din altă povestire a lui Lukian: ...„Corabia a rămas suspendată în aer și a continuat să navigheze deasupra norilor..."

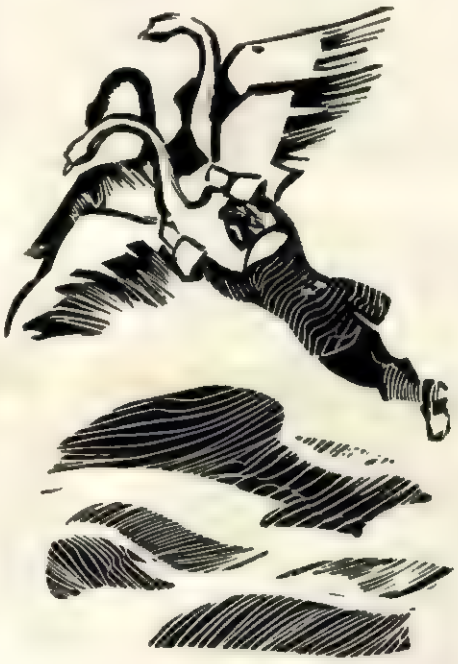

Eroul lui Francis Godwin aselenizează cu ajutorul... lebedelor.

Cu ajutorul... demonilor

În povestirea „Somnium", marele astronom pune un demon să-i zugrăvească minunata insulă „Levania", aflată la o depărtare de 50.000 mile germane de Pămînt.

Levania nu-i altceva decît Luna. Ea poate fi atinsă de oameni, dar aceștia trebuie să fie prevăzători, întrucît locuitorii ei sînt... demoni. Ferindu-se de lumina Soarelui, acești demoni coboară pe Pămînt numai atunci cînd umbra globului terestru provoacă întunecarea Lunii pline. Pe podul de umbră astfel format, ei pot alerga în voie spre Pămînt.

Fantezie pură. Drept fantezie a conceput-o și autorul. Și, totuși, povestirea conține numeroase elemente științifice, prezentate deosebit de clar și precis.

ȘI LUNA

Kepler, în „Somnium": „De aceea, înca înaintea călătoriei, omul trebuie cufundat în somn prin narcotice și opiacee..."

„Și oamenii pot ajunge în Lună" — îi spune demonul, lui Kepler, descriindu-i cum se desfășoară o asemenea călătorie:

„Atunci noi (demonii — n.r.) *ne apropiem în număr mare de om, îl împingem cu toții de jos în sus și îl ridicăm astfel în înălțime. Tocmai această primă accelerare îi produce cele mai mari neajunsuri, căci el e de-a dreptul smuls în sus, ca și cînd ar zbura peste munți și mări, aruncat de forța prafului de pușcă. De aceea, încă înaintea călătoriei, omul trebuie cufundat în somn prin narcotice și opiacee, în așa fel încît fiecare parte a corpului să fie ridicată uniform, capul să nu fie despărțit de trunchi și în așa fel încît forța să se împartă în mod egal asupra tuturor părților corpului.*

Apoi se ivește o altă dificultate: gerul năprasnic și lipsa aerului respirabil. Frigul îl putem combate prin puterea de care dispunem din naștere; lipsa de aer, însă — numai cu ajutorul bureților umeziți, pe care îi ținem în fața nasului.

După ce am trecut de prima parte a drumului, călătoria devine mai ușoară. Atunci expunem trupul omului, aerului liber și ne îndepărtăm mîinile. Cînd trupul se strînge cu o plasă de păianjen, îi imprimăm prin împingere o asemenea mișcare, încît continuă să înainteze singur în direcția dorită. Dar această gravitație nu ne prea folosește, fiind prea lentă. De aceea, noi accelerăm prin împingere — așa cum am spus — mișcarea trupului și i-o ludm înainte, ca să-l ferim de contactul prea brusc cu suprafața Lunii. Căci și așa, oamenii se plîng, cînd se trezesc, de o moliciune de nedescris în toate mădularele, fiind nevoiți să-și revină încet, pînă cînd sînt din nou în stare să umble..."

Kepler vorbește despre „gravitație", despre o acțiune uniformă a forțelor exterioare asupra corpului omenesc, despre frigul și lipsa de aer respirabil... Iată că, alături de vis și de ilustre personaje încornorate, și-a făcut intrarea, în literatura fantastică despre Lună, a timpului, și elementul științific.

Mașina de zbor

Ideea de a folosi o mașină pentru călătoria în spațiul interplanetar o găsim la scriitorul francez Cyrano de Bergerac (a nu se confunda cu eroul lui Edmond Rostand). În *„l'Autre Monde"*, el ne face să participăm la un zbor în Lună, cu ajutorul rachetelor. Bergerac descrie chiar un aparat de zbor, alcătuit dintr-un șir de rachete care se aprind una după alta.

Totuși, omul a rămas încă multe secole pe Pămînt, numai cu visul. Mai tîrziu, Jules Verne publică romanul său „De la Pămînt la Lună", în care drumul este parcurs cu ajutorul unui obuz; la începutul veacului nostru apare celebrul roman fantastic al lui H.G. Wells, „Primii oameni în Lună". Iar în 1914, romanul lui Henric Stahl, „Un romîn în Lună". Să ne ocupăm însă de cel al lui Wells. Ignorînd orice element științific, Wells apelează exclusiv la fantezie. Ce-i drept, o fantezie extraordinară. Iată cum se desfășoară călătoria cosmică descrisă: doi savanți englezi și-au construit o navă interplanetară sferică, pe care au botezat-o „Bila", și au ajuns cu ea în Lună. Setea de a cunoaște îi determină să facă cercetări amănunțite... Dăm mai jos cîteva din „rezultatele" acestor cercetări...

Viței lunari și seleniți

„Deodată, un selenit se ivi în fața noastră. În comparație cu viței lunari, părea o făptură neînsemnată, o umilă furnică, avînd cel mult cinci picioare în înălțime. Purta îmbrăcăminte dintr-un material asemănător cu pielea, astfel încît nici o părticică a trupului său nu era vizibilă, dar despre aceasta nu ne puteam da seama atunci. Era o ființă îndesată, țepoasă, care avea ceva dintr-o insectă supraevoluată, cu antene în formă de bici și cu o armă zăngănitoare care se ivea din carcasa cilindrică, strălucitoare, a trupului său. Capul îi era acoperit cu un coif uriaș, țepos, și, după cum am aflat mai tîrziu, el se folosea de țepi ca să împungă viței lunari îndărătnici.

În romanul lui Jules Verne, „De la Pămînt la Lună", drumul este parcurs cu ajutorul unui obuz.

H. G. Wells, în „Primii oameni în Lună": ...„Selenitul era o ființă îndesată, țepoasă, care avea ceva dintr-o insectă supraevoluată..."

O pereche de ochelari de protecție, cu sticle fumurii, dădea măștii metalice cu care-și acoperea chipul, asemănarea cu o pasăre. Nici un fel de brațe nu ieșeau din carcasă. Înainta pe niște picioare scurte care, deși înfășurate într-un fel de obiele călduroase, păreau ochilor noștri neobișnuit de subțiri.

Avea coapse foarte scurte, gambe foarte lungi și picioare mici. Cu toată îmbrăcămintea lui aparent greoaie, înainta — după concepția pămînteană — cu pași enormi. Am tras cu urechea. Un timp lumea lunară rămase tăcută. A mai durat mult pînă am reluat căutarea „Bilei" dispărute"...

Așa a descris Wells, Luna, în perioada în care Țiolkovski preconiza rezolvarea practică a zborului cosmic!

★

Visuri despre Lună! Visuri izvorîte din cele mai îndepărtate timpuri... Mai mult sau mai puțin naive, mai mult sau mai puțin fanteziste, mai mult sau mai puțin nostime, ele au legănat de veacuri, de milenii, dorul omului de cunoaștere a cosmosului și, în primul rînd, de cunoaștere a enigmaticei Selene.

Realitatea despre Lună? Realitatea, așa cum o cunoaștem din ultimele observații, precum și ultimele previziuni științifice asupra ei, le veți putea afla în numărul următor al revistei noastre.

Holde ÎN AUTOCLAVE

de Traian PROȘAN

Fotografii de S. STEINER

Doi morari: Vladimir Căliman și Ivan Tudor. Numai că ei nu mănînă grîu sau porumb, ci... cristale de HCH și DDT.

FALS TRATAT DE... ENTOMOLOGIE

Au numiri ciudate și pompoase: Zabrus tenebrioides, Bothynoderes punctiventris, Quadraspidiotus perniciosus...

Marea majoritate a oamenilor îi numesc însă altfel, mai plastic: ghebosul, de San Jose, de Colorado...

Mici cît unghia, ori abia vizibili cu ochiul liber, ești tentat să nu-i bagi în seamă. Și apoi par atît de cuminți și de inofensivi, încît inspiră milă.

O lume gingașă? Nu! Indivizii aceștia sînt extrem de periculoși. Așa mici și inofensivi în aparență, sînt în stare de lucruri nebănuite.

Dar să facem prezentările. Veniți mai aproape și aplecați-vă. Mic și necuvîntător, ca de altfel toți semenii lui, lucrează de zor. Vegetarian convins, îi plac mai ales grînele. Le consumă sub formă de verdețuri proaspete sau de boabe nepîrguite. Asta-i în funcție de vîrsta la care se află. Iată-l. Înfulecă pe tăcute frunzele tinere ale grîului, le duce la gură sugîndu-le seva și, apoi, le eliberează. Operativ și eficient: frunzele se usucă. A trecut pe aici. Cu cîtva timp înainte era un lan frumos și promițător. Acum e o jalnică întindere verde pal. Dacă indivizii au fost mulți, n-ai ce să mai aștepți de la semănătură. Rămîne să întorci din nou cu plugul și să întorci brazda. Și toată munca, toate așteptările sînt zadarnice. Autorul? Zabrus tenebrioides, zis gîndacul ghebos. Semnalmente: culoare neagră, lungime un centimetru și jumătate, aripi tari și, după cum îl arată numele, ghebos.

...Dumneaei îi plac dulciurile. Și pentru că nu și le procură de la magazin, are mare pasiune pentru sfecla de zahăr. Nerăbdătoare, o consumă cu multă plăcere, chiar din primele săptămîni de la răsărire. Retează plantele și le înfulecă ca pe niște trufandale. Nu detestă, însă, nici articolele de Aprozar. Consumă în același timp, cu aceeași plăcere, spanac, lobodă etc. Țineți s-o cunoașteți? E Bothynoderes punctiventris sau gărgărița sfeclei.

...Ăstălalt e mai mic decît toți. Abia îl zărești cu ochiul liber. Umblă prin livezi și se agață ca scaiul de pomii fructiferi. Își înfige ciocul în coaja copacului și, cu o perseverență rară, îi suge seva. Se înmulțește uimitor de repede și, într-o perioadă scurtă, dă naștere la cîteva milioane de exemplare. Nici temperaturile scăzute nu-l deranjează prea mult: se închide bine în carapacea lui și continuă să acționeze. Într-un an, doi, cîteva milioane de indivizi dau gata un pom fructifer în plină maturitate. Tratatele de specialitate îl numesc Quadraspidiotus perniciosus, iar în paranteză e trecut „păduchele de San José". Așa îl știu cei mai mulți.

Trei existențe mărunte, trei din cei mai de vază reprezentanți ai acestei lumi minuscule și răutăcioase.

Mă opresc aici. Nu intenționez să alcătuiesc un tratat de specialitate și nici măcar să fac zoologie distractivă. Lista acestor dăunători este, însă, foarte mare și domeniile în care acționează, diverse. Și oriunde s-ar ivi, în culturile de cîmp, prin livezi, în păduri, pagubele provocate de ei sînt considerabile.

Ing. Constantin Gheorghiu, determinînd calitatea insecticidelor destinate agriculturii.

SCURTĂ ISTORIE

Chiar dacă invazia de pomină a lăcustelor, din vremea lui Caragea, n-a mai fost reeditată, alți dăunători au continuat să dijmuiască recoltele, iar uneori să le compromită total, pe mari suprafețe.

În trecut, în anii în care aceștia se manifestau cu deosebită furie omul își privea neputincios ogorul și avea perspectiva cumplită a foametei. Altă dată, cînd dăunătorii erau mai puțini, înjumătățeau recolta.

Există, firește, și pe atunci o luptă a oamenilor cu dăunătorii, căci aceasta era, în ultimă instanță, o luptă cu mizeria. Mijloacele erau însă rudimentare și efectul lor aproape egal cu zero. Așa au trecut secole.

Astăzi, cînd o țară întreagă luptă pentru recolte bogate, cînd chimia a venit în ajutorul agriculturii, ar părea cel puțin ridicolă o... împărțire a recoltelor cu dăunătorii. Pentru evitarea unei asemenea „împărțiri", știința și industria chimică au venit din nou în sprijinul agriculturii. Un război necruțător a fost declarat dăunătorilor. Mărturie stau institutele de cercetări înființate sau reorganizate în anii noștri, hărțile întocmite cu minuțiozitate, punctînd regiunile în care inamicul se manifestă mai des și unde trebuie vegheat în special, nenumăratele acțiuni întreprinse în acest scop și, ceea ce este mai important, crearea unei industrii proprii de insecticide. La una din reprezentantele acestei industrii

Se nasc miraculoase reacții. Ștefan Sabău veghează lîngă autoclava în care se produce diclordonul sodic.

trii, uzina „9 Mai", am fost de curînd.

DE LA RETORTĂ LA AUTOCLAVĂ

Neavizat, m-aș fi gîndit la insecticidele banale de uz casnic. Dimensiunile uzinei mi-ar fi părut atunci exagerate. Un colos de uzină ca aceasta să producă doar analcid și DDT, cu care se omoară gîndaci domestici? Aflasem, însă, faptele lumii de răufăcători din holde și cunoșteam de acum proporțiile luptei cu ei. În cunoștință de cauză, proporțiile uzinei mi-au apărut firești. M-am strecurat printre conductele ce traversau secțiile, m-am oprit lîngă cisternele negre ca noaptea în care era ferecat acidul sulfuric concentrat, am zăbovit la morile în care se amestecă și se macină HCH-ul, am trecut prin laboratoare.

Am conchis, în cele din urmă, că fiecare pulbere sau soluție produsă aici pe scară industrială s-a născut mai întîi în retortele de sticlă ale chimiștilor, ale chimiștilor de aici sau de la Institutul de cercetări chimice. Îmi părea că lucrurile sînt destul de clare pentru mine și destul de simple pentru fabrică. Produsele sînt puse la punct de cercetători în laboratoare, iar fabricii nu-i rămîne decît să urmeze rețeta..

M-am înșelat, însă.

— Dacă lucrurile ar sta chiar așa — mi-a spus Vasile Gherciu, inginerul șef, care m-a însoțit prin uzină — ar fi într-adevăr destul de simplu. Numai că...

Fiecare nou produs se naște, într-adevăr, mai întîi în retortă. I se stabilește rețeta de fabricație, i se dă un nume pentru a nu fi confundat cu altul și se trimite, pentru a fi produs pe scară semiindustrială, în stația pilot, aici, la uzină.

Ei, dar atunci se întîmplă minunea. Ceea ce era valabil și se petrecea în retorta de sticlă nu se mai realizează totdeauna atît de fericit în autoclavă. Pentru cei din uzină sînt zile de încordare extremă, de încercări nenumărate, de retușuri aduse rețetei primite, pînă cînd, în sfîrșit, se stabilește definitiv tehnologia noului produs.

Obținut în cele din urmă în stația pilot, produsul e transmis pentru experimentare institutelor de cercetări agronomice, forestiere sau horticole, după destinație. Numai după ce aceste institute l-au experimentat îndelung și cu bune rezultate, intră în producție.

Abia atunci începe, pentru cei din fabrică, producția propriu-

Gata de plecare. În curînd conținutul acestor damigene, aliniate ca la paradă, se va revărsa peste cîmpuri.

zisă. În sfîrșit, apare prima șarjă. Dar credeți că s-a terminat aici? E nevoie de noi intervenții în procesul tehnologic, în rețetă...

— Pentru noi — îmi spune inginerul șef — lucrurile nu se încheie o dată cu intrarea produsului în fabricație. Încercăm pe parcurs schimbări noi, căutăm înlocuitori mai ieftini ai unor substanțe aflate în rețetă. Nu ne este indiferent cu ce preț se duce lupta cu dăunătorii. Și intervențiile noastre impun, firește, noi experimentări pe teren, noi asigurări că ele nu s-au făcut în detrimentul calității produselor.

PE TOATE „GUSTURILE"

Poate chiar mai mult decît în altă parte, colaborarea dintre fabrică și institutele de cercetări apare aici absolut indispensabilă. Colaborarea aceasta a făcut ca, astăzi, să existe în producția uzinei o largă gamă de produse contra dăunătorilor. Varietatea aceasta o impune marea diversitate a inamicilor și, ca atare, felul lor diferit de a reacționa la atacul substanțelor chimice.

Numai anul acesta vor intra în fabricație zece noi produse destinate agriculturii și silviculturii. Produse pentru toate „gusturile". Pentru unii, se fabrică „hexatox", pentru alții, „detox", celor din păduri li se servește „silvetox", unora, mai rezistenți, „duplitox"...

Uneori, în lupta cu dăunătorii, se întîmplă un fenomen care, la începuturi, i-a pus în derută pe cercetători. Indivizii zoologici refuză la un moment dat să mai moară: praful și soluțiile îi lasă indiferenți. Ce se întîmplă? Ceva foarte simplu: s-a ivit fenomenul de imunitate. Insecticidele sînt create pe bază de DDT sau HCH. „Servindu-li-se" produse care au la bază numai una din aceste materii prime, dăunătorii cîștigă cu timpul o rezistență în fața lor. Rezolvarea? Cei de la uzinele „9 Mai" au creat așazisele soluții emulsionabile, prin amestec de DDT și HCH, evitînd astfel posibilitatea ivirii fenomenului de imunitate.

Aceasta despre insecticide. Dar uzina produce și ierbicide. Prășitul pe cale chimică, bunăoară, se face cu diclordonul sodic realizat aici. El distruge rapița sălbatică și alte buruieni dicotiledonate, care cresc nedorite în culturile de păioase. Nu e singurul ierbicid de la „9 Mai". În ultima vreme, a fost pus la punct un nou produs: așa-numitul „paradon sodic". El are calități superioare față de diclordon și o concentrație mai ridicată.

Firește, uzina nu produce numai insecticide și ierbicide pentru nevoile agriculturii și silviculturii. O serie întreagă de alte produse, pentru nevoile metalurgiei și ale industriei farmaceutice, vin să completeze gama largă de substanțe chimice fabricate aici. Principalele produse, însă, rămîn acelea destinate luptei cu dăunătorii.

★

Chimie. Aceeași chimie care dă agriculturii munți de pulbere ce îngrașă pămîntul. Numai că pulberile și lichidele născute aici se vor transforma în nori de praf ori în picături fine și vor ucide dușmanii culturilor. Așadar autoclavele de aici poartă într-însele holde bogate...

Totul, în fabrică, e calm: procesele chimice necesită puțini oameni și au loc, nevăzute, în intimitate. Conducte prin care vin la întîlnire gaze și lichide; autoclave în interiorul cărora se nasc miraculoase reacții și în care clorul și carbonul, oxigenul și azotul se desfac din vechile legături, pentru a se uni din nou, cu risipă de fantezie. Și din toate acestea nu ți-e dat să vezi aproape nimic. În schimb, rezultatele combinațiilor se înfățișează ochilor în diverse culori.

...Mă gîndesc la oamenii cu care am stat de vorbă. Munca lor cere multă pricepere, atenție încordată la procesele chimice, pasiune. Iar uneori, treaba pe care o fac este literalmente grea.

La Năvodari, de pildă, la marea uzină de îngrășăminte chimice pentru agricultură, muncitorul știe că activitatea lui înseamnă, în ultimă instanță, spor de recoltă. La sfîrșitul unui an, el ar putea arăta, direct, munca lui, transformată în produse agricole.

Poate că Ștefan Sabău, de la uzinele chimice „9 Mai", n-a văzut niciodată un gîndac ghebos care distruge lanurile de grîu și cu atît mai puțin îi cunoaște numele latinesc. Știe, însă, că pulberile produse în autoclava pe care o veghează înseamnă, la urma-urmelor, tot spor de recoltă Holde întregi în autoclavă..

TURNUL CEL MAI ÎNALT *din Europa*

de L. COTLEAR

Dintre numeroasele proiecte prezentate la concurs, în vederea construirii noului Centru de Televiziune din Moscova, a fost aprobat acest proiect, realizat de I. Nikitin, membru corespondent al Academiei de Construcții și Arhitectură a U.R.S.S., și arhitecții D. Burdin și L. Batalov.

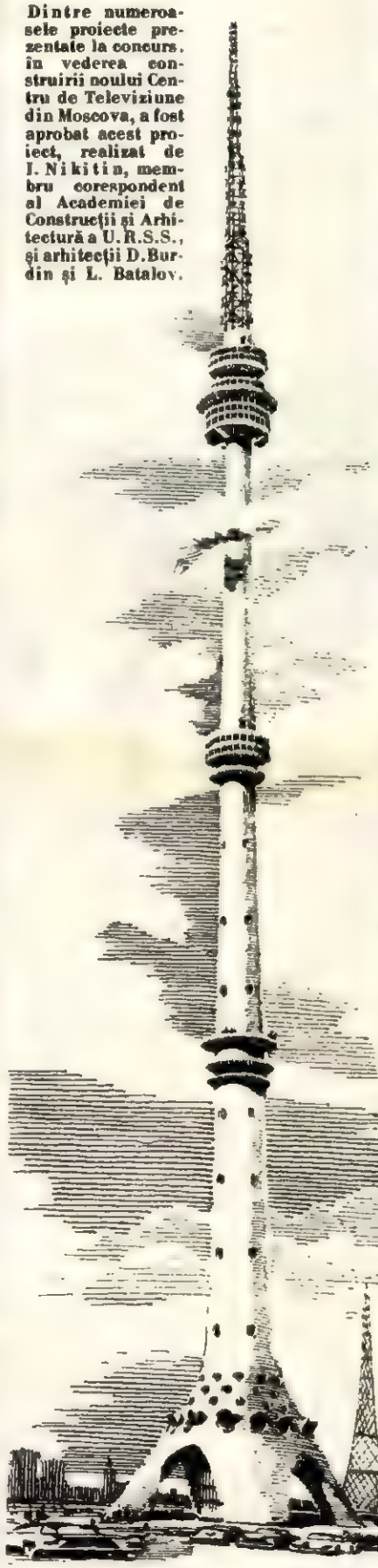

Cine a vizitat turnul Universității „Lomonosov" poate afirma pe drept cuvînt că a atins norii cu... mîna, pentru că turnul acesta este în prezent cel mai înalt din Moscova, vîrful lui fiind, adeseori, învăluit în nori.

În curînd, însă, de pe vestitele coline „Lenin", în apropierea monumentalei clădiri a Universității „Lomonosov", va domina noul turn al Centrului de Televiziune din Moscova. Construit în întregime din beton armat pretensionat, noul turn va fi cel mai înalt din Europa și unul din cele mai înalte din lume. Împreună cu antena metalică, va depăși înălțimea de o jumătate de kilometru. El va întrece cu 208 metri cel mai înalt punct al celebrului turn Eiffel din Paris (300 metri), care mai deține în prezent recordul cucerit acum 70 de ani.

Silueta zveltă și îndrăzneață a noului turn, asemenea unei rachete cosmice gata să-și ia zborul în spațiul infinit al Universului, va putea fi văzută din orice punct al marii capitale sovietice.

Într-o convorbire cu unul dintre autorii proiectului, arhitectul Leonid Batalov, am aflat o serie de amănunte interesante.

La baza turnului, construit pe patru picioare uriașe, diametrul va fi de 65 metri; pe măsura înălțării, turnul se va subția treptat, ajungînd ca, la înălțimea de 50 de metri, să aibă un diametru de 18 metri; sus, la baza antenei, la o înălțime de aproape 400 de metri, diametrul turnului va fi doar de 7 metri.

Antena — o construcție ajurată de oțel — va fi înaltă de 118 m. Trei terase elegante, situate la diferite înălțimi — 120, 250 și 370 metri — vor oferi unui număr de pînă la 1.000 de vizitatori plăcerea de a admira neasemuita priveliște a metropolei sovietice și a împrejurimilor ei. Terasa instalată la cea mai mare înălțime — 370 metri — va fi și cea mai încăpătoare, putînd găzdui pînă la 600 de vizitatori. Tot aici va fi amenajat și un restaurant cu o capacitate de 250 de persoane. Cînd cerul Moscovei va fi înnorat, norii lăsîndu-se uneori pînă la 200 de metri deasupra orașului, această terasă, proiectată în spațiu, va da impresia unei insule în nemărginitul ocean al norilor sau a unei stații interplanetare.

Se știe că, în bătaia vîntului, vîrful unei asemenea construcții oscilează deasupra simțitor. Proiectanții turnului au prevăzut o rezistență a pereților, capabilă să țină piept unor rafale de vînt atingînd o viteză de 50 de metri pe secundă, viteză care n-a fost înregistrată niciodată la Moscova. Oscilațiile vîrfului antenei, în acest caz teoretic, s-ar înscrie într-un cerc cu raza de 2 metri. „Dar viitorii vizitatori ai turnului, amatori de asemenea ascensiuni, pot fi liniștiți — ne asigură, zîmbind, arhitectul L. Batalov — căci viteza maximă a vîntului, înregistrată în ultimii zece ani în regiunea Moscovei, n-a depășit niciodată 32 de metri pe secundă".

Și nici ascensiunea nu va prezenta vreo dificultate: patru ascensoare mari, ultrarapide, vor ridica pe vizitatori pe terasa superioară doar în 80 de secunde.

Studiourile, posturile de emisiune și bimurile Centrului de Televiziune vor fi repartizate în cele nouă etaje din corpul turnului. La baza turnului, sub bolta constituită de cele patru picioare ale lui, se va deschide un imens vestibul cu pereți de sticlă groasă și transparentă. Posturile de emisiune vor transmite zilnic cîte două programe de televiziune în alb și negru și un program în culori. Proiectul prevede posibilitatea de mărire, în viitor, a numărului de programe emise simultan.

Noul turn va permite recepționarea în condiții optime a programelor de televiziune, pe o rază de cel puțin 120 km.

Auschwitz ? Hiroşima ? Asemănarea imaginilor este într-adevăr îngrozitoare. Fotografia redă tabloul sinistru al vieţii şi morţii în lagărele de concentrare sud-vietnameze — Poulo Condor, Fu Loi, Thu Duc, Bien Hoa şi altele. În prezent, clica lui Ngo Dinh Diem cheltuieşte încă 48 milioane de piaştri pentru crearea altor 20 de asemenea „centre pentru antrenament politic".

FU LOI

-caza

de D. BABOIAN

Steagul francez şi uniforma americană

„Nimic nu s-a schimbat la Saigon în ce priveşte obiceiul prînzurilor luate în tihnă şi atmosfera localurilor de noapte. Aici viaţa este plăcută pentru americani. Ei colindă în grupuri restaurantele unde se servesc picantele mîncăruri preparate după reţetele bucătăriei franceze, se destind în cafenelele cu umbrare viu colorate, unde sorb coniacul dulce de origine franceză şi petrec în barurile de noapte, unde băutura costă ieftin". Iată, redată cu satisfacţie cinică de revista „United News and World Report", imaginea bunului plac american în Vietnamul de Sud.

„Nimic nu s-a schimbat la Saigon"... Poate doar faptul că, după dezastrul de la Dien Bien Fu şi după acordul de la Geneva din 1954, steagul „războiului murdar" francez a fost înlocuit cu uniforma militară americană.

Aterizînd la Saigon în 1954, generalul american Collins l-a bătut pe umăr pe mercenarul cu aspiraţii de dictator, Ngo Dinh Diem, şi a declarat: „Am sosit aci pentru a susţine din toate puterile guvernul Diem, pentru a-i acorda sprijinul şi pentru a-l ajuta să rezolve toate problemele". Ce „probleme" l-a ajutat să... rezolve? În primul rînd, problema... comunismului.

„Nimic nu s-a schimbat la Saigon"... Pînă şi limbajul folosit de generalul american este acelaşi cu cel folosit de generalul francez, predecesorul său. Şi dacă împăratul-marionetă Bao Dai, omul colonialiştilor francezi, nu-şi mai are reşedinţa la Saigon, americanii se pot bizui pe omul lor, premierul-fantoşă Ngo Dinh Diem. Totul nu-i decît o chestiune formală, pentru că, la urma-urmei... „nimic nu s-a schimbat la Saigon". Nici măcar regimul de cumplită teroare.

În anii grei, cînd regimul de teroare din Vietnamul de Sud purta încă efigia colonialismului francez, unitatea de măsură a crimelor de genocid se chema Poulo Condor — insula groazei — transformată într-o imensă carceră colectivă pentru mii şi mii de patrioţi vietnamezi suspectaţi de comunism.

De la Poulo Condor la Fu Loi

Tratamentul barbar la care erau supuşi aci deţinuţii politici a secerat mii de vieţi; Poulo Condor şi-a cîştigat trista faimă de „insulă a iadului". Într-un zguduitor reportaj de la faţa locului, ziaristul australian Wilfred Burchett a denunţat, la timpul său, oroarea închiziţiei colonialiste: oameni ţinuţi în cuşti, ca fiarele, prizonieri purtînd cătuşe la mîini şi la picioare, cîte 120 de deţinuţi încarceraţi într-o singură celulă, torturi medievale şi execuţii în serie. Viaţa şi moartea aveau la Poulo Condor şi alte „variante": echipe de sacrificiu formate din deţinuţi erau forţate să escaladeze stînci inaccesibile, pentru a culege, la o sută de metri deasupra nivelului mării,... cuiburi de rîndunici din care se prepara supa atît de gustată de ofiţerii francezi.

Deţinutul, sleit de puteri şi privind moartea cu ochii, se aţîrna cu o mînă de stîncă, iar cu cealaltă căuta să desprindă cuiburile de rîndunici. Spectacolul era înfiorător: unul după altul, cei ce nu rezistau „probei" se prăvăleau în valuri şi erau sfîşiaţi de rechini. Cei rămaşi în viaţă îşi reluau „traiul" în cuşcă. Raţia de hrană pe zi: o fiertură de orez într-o coajă de cocos şi, uneori, peşte putrezit.

800.000 de oameni au luat parte la uriaşul miting de la Hanoi, pentru a înfiera masacrul de la Fu Loi. ↓

...nul satanei

Și, în vreme ce „nu s-a schimbat nimic la Saigon"..., Poulo Condor a devenit o pagină scrisă cu sînge vietnamez în istoria crimelor colonialismului francez.

„Împreună cu capitalul și cu influența americană — scrie Burchett — *a pătruns la Saigon și modul de viață american"*. Noii ocupanți, instalați în palatul Le Chalet de pe bulevardul Gallieni, n-au avut pretenția de a fi originali; l-au sfătuit doar pe urmașul lui Bao Dai *„să lupte împotriva comunismului cu mijloace mai energice"*. În schimbul cîtorva milioane de piaștri, Ngo Dinh Diem s-a conformat; experiența Poulo Condor a fost îmbinată cu metodele mai vechi și încercate, ale maeștrilor hitleriști de la Auschwitz, Maidanek, Birkenau și Buchenwald.

Curînd, pe hărțile de „uz intern" ale lisinmanului sud-vietnamez și ale consilierilor săi americani a apărut un punct negru, situat la 33 km de Saigon: FU LOI, unul din marile lagăre de concentrare din Vietnamul de Sud, pe care noii inchizitori din Saigon le camuflează sub firma mincinoasă de *„centre pentru antrenament politic"*.

Masacrul

Cele 12 turnuri ale lagărului, zidurile înalte, mohorîte, și centura de sîrmă ghimpată n-au putut ascunde crima. Masacrul de la Fu Loi a zguduit lumea, constituind unul din cele mai barbare acte de genocid cunoscute în istorie. Este, într-adevăr, un caz nemaiîntîlnit: otrăvirea în masă a unui număr de 6.000 de deținuți politici — și aceasta în timp de pace. Faptele sînt cunoscute — autorii crimei, de asemenea. Promisiunea solemnă a generalului Collins a fost îndeplinită întocmai; ajutorul american a acționat și în organizarea masacrului de la Fu Loi. Din ordinul autorităților americano-diemiste, ofițerul sud-vietnamez Ho Van Tan, proaspăt absolvent al unei școli de spionaj din S.U.A., a turnat o puternică doză de otravă în mîncarea prizonierilor politici deținuți în condiții inumane în lagărul de la Fu Loi. Din cele 6.000 de victime ale acestei mîrșăvii, 1.000 au murit în chinuri îngrozitoare, iar peste 4.000 au făcut intoxicații în forme grave. Ore în șir și apoi zile de-a rîndul, cel mai mare lagăr de concentrare din Vietnamul de Sud a fost arena unor scene de un dramatism cutremurător. Răzvrătirea condamnaților la moarte prin otrăvire a luat asemenea forme și proporții, încît, cuprinși de panică, generalii americani din Saigon și guvernul marionetă au recurs la teroare fățișă. Trupele de represiune au deschis focul asupra deținuților, care strigau după ajutor de pe acoperișurile barăcilor. Un regiment de trupe speciale (cu misiunea de a șterge urmele crimei) a încercuit lagărul, împiedicînd apropierea populației indignate.

Fărădelegea a culminat apoi cu incendierea cîtorva barăci pline cu deținuți vii și morți. Cu aceeași furie, călăii s-au năpustit asupra populației din afară, care-și manifesta simpatia și solidaritatea cu deținuții din „cazanul satanei", cum a fost denumit lagărul de la Fu Loi. Au fost arestate rude ale victimelor și toți acei care ar fi putut da relații despre cele petrecute la Fu Loi. Între timp, Ngo Dinh Diem comunica ziariștilor o știre confecționată la cartierul militar american din Saigon: *„La centrul pentru antrenament politic de la Fu Loi a izbucnit o epidemie de pe urma căreia au murit un număr de persoane"*... Sfruntată minciună și zadarnică! Ceea ce n-a putut fi ascuns la Dachau și Auschwitz, la Kociedo în Coreea de Sud și la Poulo Condor, nu poate fi tăinuit nici la Fu Loi. O dovedesc miile de scrisori și telegrame ce înfierează crima monstruoasă, trimise din toate colțurile lumii pe adresa Comisiei Internaționale de supraveghere și control din Vietnam.

Acuz! Mamele, soțiile și copiii celor exterminați îi blestemă pe ucigașii americano-diemiști.

Au fost stîrnite valurile

La ora aceasta, cînd la sediul Comisiei Internaționale din Saigon se perindă încă șirul mamelor și al soțiilor îndoliate, care vin să-i acuze pe asasinii de la Fu Loi, la ora aceasta cînd — așa cum relatează corespondentul publicației franceze *„La tribune des nations"* — Vietnamul de Sud *„este într-o adevărată fierbere"*, clica fascistă a lui Ngo Dinh Diem și protectorii lui americani au toate motivele să se teamă. „United News and World Report" nu s-ar mai putea hazarda acum în considerațiuni despre „viața plăcută a americanilor la Saigon". Înconjurați de ura unui întreg popor cuprins de revoltă, americanii în uniformă din palatul Le Chalet se simt ca niște naufragiați pe o insulă asaltată de valurile stîrnite de furtună.

Vietnamezii din Nord și din Sud au de plătit multe polițe colonialiștilor. De la ocupația japoneză și franceză, pînă la bunul plac american, statornicit cu ajutorul clicii trădătoare diemiste, Vietnamul a cunoscut șirul nesfîrșit de nelegiuiri și crime colonialiste. Ca și în Coreea de Sud, aventurieri fasciști aflați aci în solda S.U.A. torpilează nu numai acordul de armistițiu, dar fac totul pentru a zădărnici orice pas spre unificarea țării, transformînd regiunile din sudul Vietnamului într-o colonie și bază militară americană.

Împotrivirea de care se lovește poliția americano-diemistă stîrnește vădită neliniște la Saigon. Cu atît mai mult, cu cît masacrul premeditat de la Fu Loi n-a dat rezultatul scontat: intimidarea patrioților sud-vietnamezi. Sfidînd zidul de baionete din jurul „cazanului satanei" și atacul cu bombe lacrimogene, mulțimile care înaintau spre lagăr scandau într-un singur glas: „Jos Ngo Dinh Diem!"; „Jos imperialiștii americani!"

La Fu Loi, dincoace și dincolo de sîrma ghimpată, a răsunat glasul mînios al întregului popor vietnamez, care nu uită și nu iartă crimele dușmanilor săi de moarte.

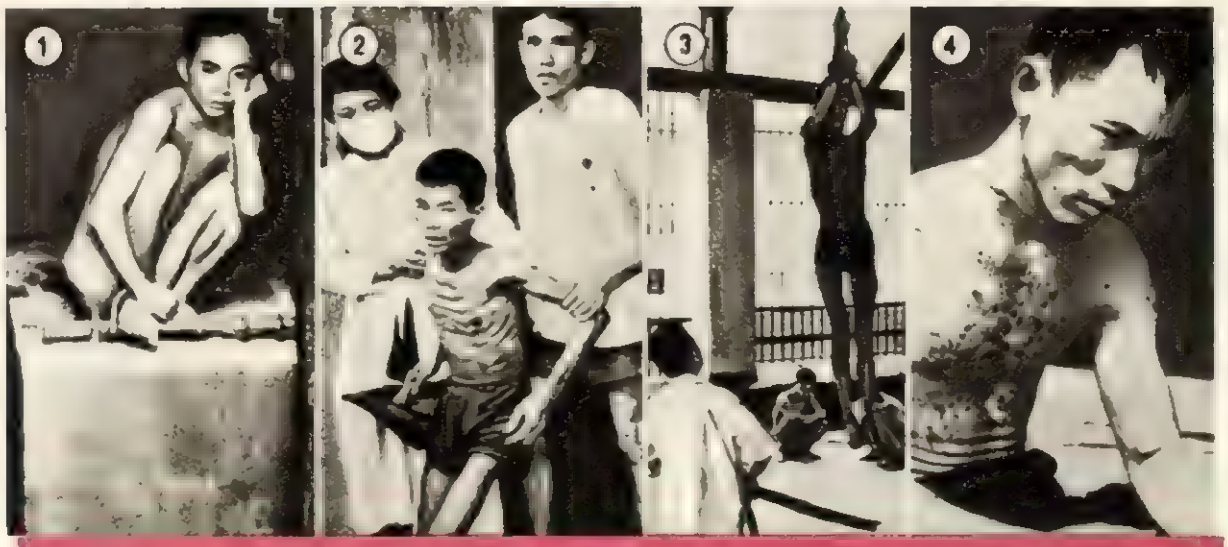

1. Deținutul, cu cătușele de la picioare fixate într-un bloc de piatră, își așteaptă moartea într-o carceră medievală.

2. După „antrenamentul politic" din „cazanul satanei". Tran Que, omul care în această fotografie apare firav, ca un copil, este un bărbat în toată firea, unul dintre puținii supraviețuitori ai torturilor din lagăr. El a reușit să treacă în R. D. Vietnam, unde se fac eforturi pentru a fi redat vieții.

3. „Dansul-Fenix" este denumită această metodă de tortură. Deținutul, atîrnat de o grindă, este bătut cu bastoane de bambus, pînă ce singerează și leșină.

4. Torturat cu bestialitate, fostul luptător din rezistența vietnameză, Vo Luong, are pieptul acoperit de răni.

NE-AU DUS FAIMA PESTE HOTARE

...PE STRUNELE VIORII

Și-a dorit o vioară de la patru ani. A căpătat la 6 ani o scripcă. Chiar în dimineața acelei zile, Ion Voicu a început să însăileze pe coarde o melodie. „Hora mireselor" se chema și până seara a cîntat-o. Toată familia l-a jucat atunci în preajma.

Familia aceasta era deținătoarea unei comori: aproape 300 de ani de tradiție muzicală bănățeană. Tradiția s-a perpetuat: din cei șapte copii, cîți erau acasă, șase sînt astăzi muzicieni, muzicanți sau muzicali, iar Ion Voicu a devenit... Ion Voicu.

La aceasta a vegheat mama: Irina Voicu a stăruit ca băiatul să fie lecții cu un dascăl, să exerseze ore îndelungate. Și, într-adevăr, timp de 27 ani, Ion Voicu a studiat în medie opt ore pe zi. Așa s-a format acest strălucit interpret al lui Paganini, Ceaikovski, Lalo, Chausson, Issaye, acest virtuos „înnăscut", despre care maestrul George Georgescu obișnuiește să spună: „Ion Voicu a venit pe lume cu gamele gata făcute".

Lumină în anii întunecoși

Orice tînăr artist iese în întîmpinarea marilor săi înaintași. Cariera lui Ion Voicu s-a deschis sub semnul învățămintelor primite de la două strălucite figuri: George Enescu și David Oistrah.

„De la Enescu, rîvna pentru marele repertoriu clasic; David Oistrah m-a învățat să stăpînesc vioara". Întîlnirea cu George Enescu a avut loc în 1948. Ion Voicu nu număra mai mult de 18 primăveri, cînd George Enescu l-a ascultat în vila sa „Luminiș", de la Sinaia.

„În ceea ce privește tehnica, mult nu mai rămîne de făcut" — a spus Enescu; și pentru ca tînărul violonist, pînă atunci îndrăgostit de romantici, să-și desăvîrșească interpretarea, l-a recomandat în repertoriu sonatele lui Mozart, ale lui Beethoven, concertul de Brahms.

Sînt anii războiului, anii întunecoși. Și poate că din toate amărăciunile lui Ion Voicu nu sărăcia e cea mai amară. Totuși, aceasta cunoaște un simptom agravant: ca la 4 ani, ca la 6 ani, Ion Voicu tînjește după o vioară... Instrumentistul nu are instrument!

Căile lumii

Întîlnirea cu David Oistrah a avut loc 11 ani mai tîrziu. În 1954, Ion Voicu, căruia între timp regimul democrat-popular îi recunoscuse meritele — devenise solist al orchestrei filarmonice, artist emerit și laureat al Premiului de Stat — și-a dorit să redevină elev și a cerut insistent să fie trimis la școală. La cea mai înaltă școală violonistică, la bătrînul și neîntrecutul pedagog A. I. Iampolski, la care s-au format marii virtuoși ai vremii noastre. Cererea lui e împlinită. În 1954, Ion Voicu e trimis la Moscova.

După un an, însă, murind septuagenarul Iampolski, Ion Voicu bate pentru prima oară la ușa lui David Oistrah. Bate la ușa lui David Oistrah și poartă, în sfîrșit, sub braț, o vioară adevărată... Statul nostru de democrație populară îi făcuse în dar tînărului artist, una din minunile lumii: un Stradivarius autentic, datînd din 1702. „David Oistrah m-a învățat să stăpînesc vioara", obișnuiește să spună Voicu. Această autoritate mondială a pus la îndemîna tînărului violonist român criterii neîndoielnice, l-a îmbarcat în fluxul mișcării muzicale mondiale și... Ion Voicu a pornit-o.

Etapele itinerariului lui Ion Voicu, în 1958, sînt tot atîtea succese: Finlanda, Suedia, Grecia, Anglia, Islanda, Belgia, U.R.S.S., R.D.G.

„Tînărul artist stăpînește o tehnică minunată, o frazare impecabilă, o mare ușurință și libertate de expresie" — scrie G. Mihailov în „Muzica Sovietică". „Violonistul român Ion Voicu este un adevărat vrăjitor, demn de celebrii săi maeștri George Enescu și David Oistrah" — notează ziarul englez „Daily Mail".

Nimeni nu se arată mai mulțumit de condițiile care i s-au creat, decît Ion Voicu însuși: „Am fost trimis la cea mai bună școală — spune el. Mi s-a pus în brațe cea mai bună vioară... Și dacă am fost apoi trimis în străinătate, nu mi-am făcut decît datoria". În anul în curs, Ion Voicu a concertat în Anglia, Polonia și va mai concerta, desigur, și în alte țări. Să notăm că, pe lîngă marele repertoriu universal, Ion Voicu duce în străinătate sonatele lui Ciprian Porumbescu, George Enescovici, Emanoil Elenescu și... Ion Voicu. Interpretul devine compozitor.

Cu entuziasmul și modestia lui Oistrah

David Oistrah și Ion Voicu sînt legați nu numai printr-o prietenie profesională, ci și printr-o afinitate sufletească. Ca și Oistrah, Ion Voicu e tipul artistului fără „țiuf", fără fițe. Nici ceremonios, nici modern. Nici „magister", nici boem. Trăsăturile l-au rămas tinerești, limpezi, permeabile, nu s-a fixat aci pecetea celui ce se crede uns și ales. La 33 de ani, Ion Voicu e un bărbat modest, deschis, comunicativ. Cutreieră țara cu entuziasmul cu care cutreieră lumea și cîntă în ucraină și în gospodăria colectivă cu aceeași dăruire, ca la Wigmore Hall.

★

Ion Voicu își înscrie în pianurile sale de viitor un proiect interesant: conducerea unei clase de specializare la Conservator, a unei adevărate școli violonistice românești.

La litera V a viitorului catalog a-și înscris primul elev: Voicu Mădălin, feciorul cel mare al lui Ion, violonist în vîrstă de 6 ani — altul care, pe cît se pare, a venit pe lume „cu gamele gata făcute".

Ion Voicu, stînd de vorbă cu maestrul David Oistrah, în timpul unei vacanțe pe care marele violonist sovietic a petrecut-o în țara noastră.

...PE CLAPELE PIANULUI

În toamna anului trecut, pianistul Mîndru Katz a obținut la Londra, la Royal Festival Hall, un succes răsunător, un succes de mare prestigiu. „O apariție uluitoare în claviatură" — notează „Daily Mail". Aprecieri asemănătoare au apărut în toată presa engleză — de obicei mult mai zgîrcită în laude. „Tînărul pianist — scrie „The Sunday Times Magazine" — a oferit o interpretare scînteietoare a primului concert pentru pian de Prokofiev și a dovedit apoi publicului vrăjit, cu „Terasa" de Debussy, tot atîta sensibilitate în tonalitățile clarului de lună, pe cît de prodigios s-a arătat în jocurile de artificii prokofieviene".

„Ce doriți să vă cînt"...

Astfel, opinia muzicală londoneză a oferit tînărului pianist un strălucit certificat, asemănător celui pe care artistul îl poartă în buzunar de la 7 ani. George Enescu i l-a înmînat, cu mențiunea: „Să-ți faci educația muzicală în țară. Noi avem o școală pianistică de nivel internațional, reprezentată, în primul rînd, prin Florica Muzicescu".

Puriul de mînă, Mîndru Katz, mare de o șchioapă, a fost atunci pre entat distinsei profesoare: „Ce doriți să vă cînt, doamnă?"

O sonată de Beethoven, sau o compoziție proprie?"

A cîntat. Florica Muzicescu și-a luat din acel moment sarcina educației muzicale a micului pianist. „A fost steaua mea călăuzitoare" — spune Mîndru Katz. Astfel, succesul peste hotare al pianistului Mîndru Katz nu reprezintă doar o satisfacție a artistului în anii împliniri lui, ci și încă o izbîndă a școlii pianistice românești, încă o victorie a maestrei Florica Muzicescu, acasălă distinsă muziciană, în care licărește încă și astăzi, la 72 de ani, scînteia geniului pedagogic, și căreia Dinu Lipatti, cel mai ilustru elev al ei, îi scria cîndva din Geneva:

...„mulți maeștri din Apus ar mai avea cîte ceva de învățat de la metodele matale pedagogice, scumpă domnișoară Florica..."

Cum cîntă Mîndru Katz

Încă din 1954, pe cînd Mîndru Katz abia își făcuse intrarea în arena muzicală internațională — criticul sovietic Martînov îl situa pe tînărul interpret în familia artiștilor ce știu să pătrundă adînc în universul sentimentelor și gîndirii omenești.

Mîndru Katz e un artist al concepției. Creația sa interpretativă vibrează de o permanentă explorare a celor mai intime sensuri ale muzicii. Claviatura nu-i ține loc de vehicul pentru rezultate sonore. Oricît de străluciți, contactul său cu instrumentul e o strîlcită și susținută solicitare a unui conținut interior. E poate interesant de notat că primii săi pași în educația muzicală au fost călăuziți prin metoda dictatului muzical din memorie. La sfîrșitul orei, profesoara îi cînta o melodie. „Pentru data viitoare" pianistul, în vîrstă de 4 ani, trebuia s-o transcrie, din memorie, pe note. Așadar, muzica se dezvăluie nu ca tentația de a juca pe clape, ci ca viziunea unui univers melodic...

Putem recunoaște în procesul creator al artistului de astăzi același drum. Mîna nu atinge clapa, pînă cînd artistul nu a recreat întîi mintal — printr-o lungă intimitate cu partitura — întregul edificiu de idei și sentimente al operei pe care vrea s-o tălmăcească.

„Chiar dacă interpretările mele vor suferi rectificări ulterioare la lumina criticii primite — spune Mîndru Katz — în clipa în care mă înfățișez înaintea publicului, port în mine convingerea nestrămutată a adevărului pe care vreau să-l tălmăcesc: acesta e mesajul lui Bach sau al lui Beethoven, bunăoară. Port în mine convingerea nestrămutată că publicul care ascultă e receptiv la cele mai înalte simțăminte omenești, exprimate în forma cea mai pură, cea mai sobră".

Pentru un artist de factura lui Mîndru Katz, premisa dezvoltării artistice constă nu numai în mlădierea mijloacelor de expresie, ci și în îmbogățirea propriului conținut sufletesc, în contact nemijlocit cu viața. „Trăiesc întîi prin viață, apoi prin muzică — mărturisește Mîndru Katz. Din muzică nu crește muzica. Muzica e un limbaj: ea exprimă viața. Și, după cum atunci cînd execut un fragment dintr-o sonată, port în mine arhitectura întregii lucrări, tot așa am învățat să port în suflet, printre micile întîmplări ale existenței — ca o pedală veșnic sufletul — sensurile majore ale vieții noastre de astăzi".

Viorica FILIPOIU

Cîntă Mîndru Katz...

PRIVIȚI CU NOI!

SFATURI practice

Primăvara și efectele ei asupra organismului

Trecerea de la un anotimp la altul — și mai ales de la iarnă la primăvară — produce perturbări în funcțiunile glandelor cu secreție internă. Simțim uneori o moleșeală generală a corpului, alteori o senzație de ameteală sau constatăm o mărire neobișnuită a ficatului și a splinei — aceasta din urmă mai ales în cazurile când am suferit cândva de paludism. În sfîrșit, ca o consecință a dereglării funcțiunilor glandulare, ne trezim cu tenul pătat sau cu erupții ale epidermei. E bine să fim conștienți că toate acestea nu sînt simple accidente, ci efecte ale unor deranjamente care trebuie combătute.

Un medic cu care am stat de vorbă asupra acestui subiect mi-a spus că problema tratamentului în asemenea cazuri e cu atît mai delicată cu cît, tulburările nefiind prea grave în manifestarea lor, oamenii nu vin la consultație numai pentru atîta lucru. Desigur, e o greșeală, fiindcă unele dereglări în funcțiunile organice se pot menține și chiar agrava. O simplă senzație de ameteală poate fi semnalul unei anemii sau al unei hipertensiuni arteriale. O simplă pată pe piele poate indica proasta funcțiune a ficatului etc.

Unii spun: „a venit primăvara: să mîncăm spanac și urzici multe, ca să ne primenim sîngele". Dar nu-și dau seama că dacă, în general, legumele acestea sînt foarte hrănitoare, ele pot fi și dăunătoare, în cazul unor afecțiuni gastrice sau hepatice, în care fierul pe care-l conțin este contraindicat. Hrana bogată în fier e indicată în special copiilor și tinerilor care n-au ajuns încă să-și obosească ficatul. Aceștora le face într-adevăr foarte bine, mărindu-le numărul globulelor roșii în sînge.

În general, ceea ce trebuie să urmărim în compunerea meniurilor noastre de primăvară — indiferent de vîrstă — este dozarea cît mai bogată a vitaminelor. Aceasta, deoarece în timpul iernii corpul a suferit, oarecum, de pe urma hranei neîndestulătoare în vitamine și, în schimb, prea bogate în proteine și săruri minerale.

Să profităm, deci, de primele apariții ale legumelor și fructelor proaspete care știm că au vitamine și să facem — dacă ne poate — cură cu ele. Iar dacă vedem că una din legume nu ne prieșie sau dacă simțim starea de moleșeală a corpului prelungindu-se, să nu neglijăm consultarea unui medic specialist în endocrinologie.

IOSIANA

FONTA MODULARĂ poate înlocui în bune condițiuni piesele de oțel și chiar cele din fontă cu pereți groși. În turnătoria uzinelor „Unio" din Satu Mare a intrat în funcțiune o instalație pentru modularizarea fontei, instalație care va aduce uzinei economii anuale de 1.500.000 lei.

SERIA UNITARĂ DE ÎNTRERUPĂTOARE ÎN AER, concepută și realizată în întregime de colectivul întreprinderii „Electroaparataj" din Capitală, constituie o nouă și însemnată realizare a tehnicii românești. Deși produsă pentru prima oară în țara noastră, ea satisface toate exigențele tehnicii, putînd concura cu succes orice produs similar din străinătate.

EXAMEN... „RADIOSCOPIC" ÎNTR-UN MAGAZIN DE ÎNCĂLȚĂMINTE! Să nu vă mirați. Clienții acestui magazin de încălțăminte din Orașul Stalin pot constata — cu ajutorul unui aparat cu raze X — dacă încălțămintea ce doresc s-o cumpere se potrivește perfect pe picior. Iată un cumpărător care tocmai... „analizează" imaginea radiografică a piciorului încălțat cu un pantof nou!

Fotografie de Alex. FORȚE

STATUIA POETULUI MIHAIL EMINESCU, care se află — parcă ascunsă — într-unul din parcurile orașului Galați, a fost restaurată și așezată în plin centrul orașului, în apropierea noilor blocuri muncitorești.

Fotografie de B. PETROVICI

MUNCITORII FABRICII DE CĂRĂMIDĂ din Iteani (Suceava), făcînd niște săpături, au găsit 1.400 de monede de argint datînd din sec. XV-XVII. Monedele vor fi expuse la Muzeul regional Suceava.

Fotografie de R. CALANCEA

ÎN IMEDIATA APROPIERE A LACULUI CAPRA din masivul Făgăraș, la circa 100 m spre Valea Caprei, pe drumul marcat care duce de la Bîlea-Lac spre Cumpăna-Argeș, există un alt lac (cel din fotografia de sus), care nu figurează pe nici una din hărțile turistice ale masivului. Suficient de mare pentru a nu fi considerat ca făcînd parte tot din lacul Capra, separat de acesta, drumeții îi dau diferite denumiri: Căprița, Iedul, Fiul Caprei, Puiul Caprei etc., fiecare după imaginea pe care i-o sugerează și după fantezia proprie.

Fotografie de M. DUMITRESCU

O NOUĂ LUCRARE DE ARTĂ — executată în marmură de Dobrogea de către un colectiv de artiști plastici condus de sculptorul I. Bîrleanu — ornamentează parcul din fața Sfatului popular al orașului Iași.

Fotografie de L. BENEȘ

LA MUZEUL DIN CĂLĂRAȘI pot fi văzute aceste vase ceramice aparținînd culturii Gumelnița-Ariușd. Ele au fost descoperite la Măgura Cuneștilor. →

Cuvinte încrucișate

PISCICOLA

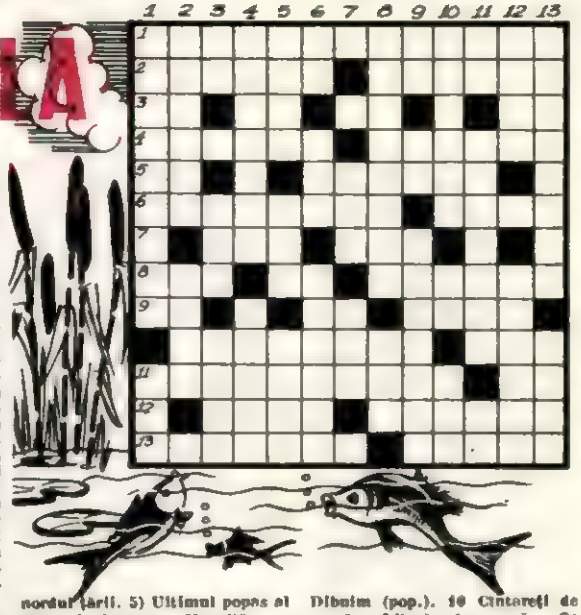

ORIZONTAL: 1) Cunoscut naturalist român, autor a numeroase studii în legătură cu piscicultura (2 cuv.). 2) Varietate de somn — Pește, de obicei afumat. 3) Neg! — Pronume — Capul lostriței — Note-bene. 4) Borfaș — Pește cunoscut sub numele de mațe negre. 5) Pană — Vase pentru pescuitul de coastă. 6) Pește din familia scrumbiei de Dunăre — Nicovală. 7) Peștele din neamul șalăului — Insulă daneză. 8) Trei suite — Posezi — Pentru fiert cafeaua (pl.). 9) Alfa și omega — Cap de plătică — Tip de cablu metalic, inventat de inginerul cu același nume, folosit pentru conducerea navelor în porturi pe timp cețos. 10) Pești asemănători, în formă și colorit, scrumbiilor albastre — Oraș în Norvegia (k=c). 11) Din familia cegăi sau a nisetrului (fem.) — Coadă de pește. 12) La intervale mari — În capul unditei. 13) Altă mîncare de pește — Pui de somn.

VERTICAL. 1) Sardeluțe de Dunăre — Susana fără... Ana. 2) Unealtă în formă de clește, folosită la pescuit — În permanență reducere și în industria piscicolă. 3) Comună în nordul țării — Sînt bolnav la pat — La fel cu pistolul. 4) Pește cu carnea grasă și gustoasă, folosit mai mult ca nadă pentru răpitorii din apele de munte — Munte din nordul țării. 5) Ultimul popas al peștelui — Postav — Unealtă pescărească. 6) Apă în care trăiesc Salmonidele (monoverb) — Recif avocalic... — Institutul de Proiectări pentru Industria Chimică. 7) Jumătate de știucă — Pește liniștit. 8) Operațiune de tragere în țărm a vaselor de pescari (pl.) — Spun. 9) Nicolae Hristea — Pronume relativ — Dîbnim (pop.). 10) Cîntareți de operă — Literă grecească — Ca la 7 oriz. (II). 11) Castelul lui Monte Cristo — Peștișor din apa Bistriței (pl.) — Lac nesfîrșit. 12) Somn... dulce — Pește... care tace. 13) Albine alintate — Pește cu carnea foarte gustoasă, care se găsește în mari cantități, în dreptul Brăilei, în regiunea Cazanelor și în Mureș.

DE VORBĂ CU MEDICUL:

Apendicita fantomă

— Doctore, am apendicită și vreau să mă operez!

Stăpînindu-și zîmbetul provocat de imperativa dorință, medicul consultat își continuă cercetările. Află astfel că e vorba de o suferință „asemănătoare" cu a unui prieten al pacientului; că prietenul s-a operat de apendicită și că l-a sfătuit să facă la fel: „operația nu e grea și te scapă de toate necazurile".

Aceste necazuri se prezintă sub aspecte variate, din care două sînt mai des întîlnite:

— *o sensibilitate moderată* în partea dreaptă a abdomenului, sensibilitate care apare din cînd în cînd, fie după o indigestie sau un exercițiu fizic prelungit, fie după un efort intens și de durată în activitatea cotidiană,

— *un tranzit intestinal modificat*, cu scaune anevoioase și, uneori, o constipație capricioasă, întreținute de o colită spastică.

De remarcat că *aceste manifestări* au *un caracter fantomatic*, întrucît nu sînt permanente, ci apar ocazional, cu intensități diferite, pe un interval de timp variabil, și dispar adeseori din senin.

Citeodată, pacientul mai prezintă limba încărcată, vagi grețuri sau o discretă balonare și mai totdeauna e obsedat de grija operației pe care *trebuie* să o facă.

În ciuda tuturor acestor manifestări, lipsesc, însă, semnele majore ale suferinței apendiculare iar un examen amănunțit infirmă diagnosticul și stabilește existența unei dereglări neuro-vegetative. Dar din nefericire, această concluzie a medicului nu-l satisface pe bolnav și îl determină să se adreseze altor specialiști, care „să-l înțeleagă"...

În realitate, este vorba de alterări ale peristaltismului, adică de modificări în mișcările normale care asigură trecerea alimentelor prin ansele intestinale. Cît timp peristaltismul intestinal decurge fiziologic, funcționînd în bune condițiuni și pe tăcute, fără să ne atragă atenția. Dacă, însă, armonia mișcărilor este perturbată din anumite motive, apare un dezechilibru temporar, apar așa-numitele DISKINEZII INTESTINALE, cu o gamă întreagă de semne medicale. Cele mai frecvente cauze ale acestor diskinezii sînt:

— *alimentația nerațională*, cu mese în ore instabile, cu mîncăruri improvizate sau simple gustări, înghițite pe fugă și mestecate în grabă; *un ritm de viață dezorganizat*, cu nerespectarea orelor obișnuite de muncă, cu reducerea abuzivă a orelor de repaus activ și de odihnă sau cu eforturi istovitoare, rezultate dintr-o activitate neplanificată, deseori întîlnită la cei care lucrează „în asalturi"; *consumul excesiv* de cafea sau băuturi alcoolice, precum și excesul de tutun; *diferitele forme de astenie nervoasă*, cu stările de tensiune, irascibilitate și epuizare caracteristice etc., etc.

Cînd apare semnalul de alarmă al diskineziei intestinale simulînd o apendicită, prescripțiile medicale au o eficacitate evidentă, de care pacientul trebuie să țină seama, fără a căuta alte soluții... miraculoase.

Constituind doar o dereglare în buna funcționare a organelor digestive, diskinezille intestinale pot fi înlăturate de medic, printr-un tratament medicamentos și un regim alimentar adecvat.

Într-adevăr, intervenția operatorie, necesară în apendicita acută, subacută sau cronică, are o eficacitate îndoielnică sau chiar agravează dereglarea funcțională ce stă la baza unei apendicite... fantomă!

În final, trebuie menționat, însă, că numai medicul poate să precizeze dacă este sau nu vorba de o diskinezie.

dr. Ion SAN-MARINA

DEZLEGAREA JOCULUI „PRO...NUNȚĂM"

apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Proca — Prosop. 2) O — B — Prosper. 3) Dezaprob — U — O. 4) Ii — Procopsit. 5) S — Promit — A — I. 6) Prototip — Pp. 7) Probota — Rare. 8) Ro — Aconto — On. 9) Ons — Ori — Abcd. 10) Total — Ei — Res. 11) A — Rc — L — Brand. 12) Protagonista

ȘTIAȚI CĂ...

...În Oceanul Atlantic plutesc în fiecare an, în voia vînturilor, între 400 și 500 de ghețari periculoși pentru navigație și că unii din acești ghețari ajung uneori pînă în apropierea tropicului?

...Singura soluție a navigatorilor este să evite a se întîlni cu ghețarii, fie cu ajutorul aparatelor de semnalizare „radar", fie prin permanenta legătură cu posturile mobile de pază care le urmăresc direcția de plutire?

...Cel mai mare ghețar, care măsura nu mai puțin de 35 kilometri în lungime, a fost văzut în anul 1860? După datele culese de cercetătorii oceanului, acest uriaș aisberg a plutit timp de peste trei ani și a parcurs mai bine de 3.000 de kilometri prin apele Atlanticului.

...Partea submersibilă a unui ghețar este de opt pînă la zece ori mai mare decît partea de deasupra apei, fapt care-i asigură echilibrul plutirii și-l sustrage de la efectul furtunilor?

...În medie, un ghețar reprezintă peste 1.500 de milioane de tone de gheață și poate pluti pînă la doi ani?

...Radarul nu dă întotdeauna rezultate sigure în legătură cu detectarea ghețarilor? Se pare că reflectarea undelor radioelectrice de către o masă de gheață e supusă unor legi încă necunoscute.

Poșta redacției

IOAN BLIDIȘEL, str. Moților nr. 56, Cluj. Întrucît am socotit că răspunsul la întrebarea dv. ar interesa și pe alți cititori, am hotărît să vi-l dăm în cadrul rubricii: „De vorbă cu medicul". Așadar, urmăriți pe viitor rubrica respectivă.

PETRE FILIMON, str. C-tin David nr. 36, Buc. Militari, raion Gh. Gheorghiu-Dej. Ceea ce ne-ați scris ni se pare extrem de interesant. Pentru publicarea unui material în acest sens, trebuie, însă, să avem absoluta certitudine a autenticității faptelor și datelor. De aceea, vă rugăm să ne indicați exact enciclopedia sau lucrarea pe care v-ați bazat în afirmația dv.

CĂILEANU. Vom publica într-unul din numerele viitoare răspunsul la problema care vă interesează — matarea sticlei. Așadar, urmăriți revista.

SZŰCS ȘTEFAN, str. 23 August nr. 21, Deva. Iată lămurirea pe care ne-ați cerut-o:

Pentru ca un satelit al pămîntului să rămînă ca „suspendat" deasupra unui singur punct al suprafeței terestre, va trebui ca el să fie lansat la o înălțime de 36.000 km, unde se va deplasa cu o viteză unghiulară egală cu viteza de rotație a pămîntului. Pentru aceasta, satelitul va trebui să aibă o orbită ecuatorială și apropiată la maximum de forma circulară.

Indiscutabil că realizarea unui asemenea proiect grandios implică rezolvarea multor probleme tehnice complicate, dar există temei să credem că această lansare poate fi înfăptuită de savanții și inginerii sovietici.

OCT. DOBRIȚOIU, ING. S. GLOVACI, L. RĂDULESCU, C. VLADIMIR și DR. ȚUNDREA — București. Vă mulțumim pentru aprecierile exprimate de dv. în legătură cu apariția în revistă a rubricii „Colțul fotografului amator". Promitem să facem tot posibilul ca rubrica aceasta să apară regulat și, treptat, să răspundă la toate problemele puse de dv., ca și de alți fotoamatori care ne-au scris și ne vor mai scrie.

DIN TOATĂ LUMEA

16 milioane lucrări plastice executate de artiști amatori țărani

Descătușarea forțelor creatoare ale poporului, înfăptuită de Revoluția chineză, se vădește nu numai în producție, ci și în toate domeniile de artă. În ceea ce privește plastica, miile de creații ale artiștilor, inspirate de munca și de viața reală a maselor, s-au concentrat mai ales în pictura murală, care cunoaște o dezvoltare ieșită din comun. Numai într-un oraș, cei 100 de pictori profesioniști au realizat într-o lună 10.000 de placarde mari și picturi murale, dintre care o frescă plină de fantezie, în lungime de 130 metri.

Pe lîngă pictorii profesioniști, se afirmă mulți artiști amatori muncitori și țărani. În noiembrie 1958, într-un raion din provincia Kiangsu s-a făcut o statistică a desenelor, acuarelelor și frescelor executate de 600.000 de țărani. S-au numărat, nici mai mult, nici mai puțin de 16 milioane lucrări. Numai în cîteva localități ale acestui raion, țăranii au executat în cîteva luni 284.000 picturi murale, 34.000 figurine din lut și piatră, peste 20 000 broderii și nu mai puțin de peste 400.000 siluete de hîrtie.

Înarăsăminte artificiale din fum

Oamenii de știință din R.P. Ungară au stabilit că, o dată cu fumul pe care-l degajă zilnic miile de coșuri ale uzinelor, se pierd și unele gaze care pot fi recuperate și făcute folositoare economiei. Cercetătorii au ajuns la concluzia că din aceste gaze poate fi extras, printr-o tehnologie adecvată, azotat de calciu, prin preluerarea căruia se pot obține anual zeci de mii de tone de îngrășăminte artificiale.

Manta de ploaie din hîrtie

Urmările unei ploi care te va surprinde fără de veste și neprevăzut, în timp ce te afli pe stradă, au vor mai da de furcă nimănui. În orașele din Uniunea Sovietică se vor găsi de vînzare, la chioșcurile de ziare, mantale de ploaie din hîrtie subțire, impregnată. Datorită unei tratări chimice speciale și parafinării, mantalele nu se înmoaie în contact cu apa și pot fi folosite de mai multe ori. Procedeul a fost pus la punct de către un grup de cercetători din Ucraina. Deosebit de interesant e că prețul unei asemenea mantale va fi la îndemîna oricui: mantaua va costa doar o rublă!

Un om... într-o ureche

Unui rege neîncoronat al unui oarecare produs de băcănie din S.U.A. îi lipsea o ureche. Pentru că aceasta înșemni sale nu-i voia de bărbat decît cu ambele urechi, a dat un anunț în ziar prin care făcea cunoscut că e de acord să plătească o sumă respectabilă aceluia care-i va coda un organ auditiv perfect din punct de vedere funcțional și estetic. Bineînțeles că, dată fiind creșterea nestăvilită a șomajului, care a făcut muritori de foame din milioane de oameni, milionarul... într-o ureche a găsit numeroși amatori gata să facă tîrgul propus.

După mai multe cercetări, comparații și măsurători, a fost aleasă urechea unui cetățean de origine germană, om de vreo 40 de ani, împovărat de o numeroasă familie. Era o ureche respectabilă, fără defecte aparente. Și tîrgul s-a făcut!

Nu știm dacă operația a reușit sau nu. Faptul, în fond, nici nu prezintă importanță. Fete, însă, interesant să subliniem filotimia milionarului... monourechesc: contractul încheiat prevede că cei doi — cumpărătorul și vînzătorul de urechi — vor trebui să stea lipiți cap în cap timp de șapte zile, uniți printr-un... interes comun; în cazul că operația nu va reuși, vînzătorul va avea dreptul să rămînă cu o jumătate de ureche, fără ca acest fapt să ducă însă la vreo scădere a sumei prevăzute în contract pentru o ureche întreagă.

Mărinimie...

SPORT

1 Întîlnind Progresul, în cadrul primei categorii a campionatului de rugbi, Dinamo a obținut victoria cu 11-0 (11-0). În fotografie : se talonează mingea introdusă în grămadă de Progresul.

2 Proba de 175 cmc a concursului de motocros „Criteriul F.R.M.", etapa a II-a, a revenit tînărului Mihai Roșu (Metalul M.I.G.).

3-4 Aspecte de la concursul atletic desfășurat duminică dimineața pe Stadionul Tineretului: A. Stametescu (foto 3), la sosirea în cursa de 100 m plat băieți, și Anca Guriău (foto 4), în timpul probei de greutate fete.

5 Luptă strînsă în fața coșului. Fază din meciul de baschet dintre C.C.A. și Metalul M.I.G.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU, Romulus SCURTU și G. AGAPIAN

DE PESTE HOTARE

De curînd, în fața a peste 35.000 de spectatori, în pădurea Vincennes de lîngă Paris, s-a desfășurat a XXII-a ediție a tradiționalului cros organizat de ziarul l'Humanité. În fotografie: echipa Republicii Populare Române defilînd în cadrul festivității de deschidere.

Cu prilejul vizitei în R. P. Chineză a unei delegații militare algeriene conduse de Omar Ussedik, secretar de stat în guvernul provizoriu al Republicii Algeria, a avut loc la Pekin o mare adunare de solidaritate cu lupta poporului algerian. În fotografie: prezidiul adunării.

←

☆

Populația Tibetului își exprimă, în cadrul a numeroase mitinguri, aderiunea la ordinul Consiliului de Stat al R. P. Chineze cu privire la dizolvarea guvernului tibetan local și la înăbușirea rebeliunii din Tibet și înfierează complotul cercurilor reacționare.

↓

FLĂCĂRA OBIECTIV

● *Unul din cele mai dramatice marșuri ale foamei a avut loc recent, în provincia Siena din Italia. O coloană de aproape 1.000 de șomeri înfometați au parcurs, în trei zile, distanța de 90 kilometri, de la Monte Amiata pînă în capitala provinciei, spre a cere ajutor autorităților. După ce au străpuns cîteva cordoane de polițiști, șomerii s-au îndreptat spre clădirea prefecturii din Siena. Prefectul a refuzat să stea de vorbă cu muncitorii șomeri, iar monseniorul Toccabelli i-a etichetat, pur și simplu, drept... „rebeli".*

● *În Occident se bucură de largă popularitate următoarea anecdotă plină de tîlc:*

Pe bordul unui transatlantic, un pasager american stă de vorbă cu un francez.

— Ciudat, am uitat: cum arată steagul vostru? — îl întreabă americanul pe francez.

— Este format din trei culori: albastru, alb și roșu — răspunde francezul și adaugă: adică exact cele trei culori prin care trece contribuabilul francez: el devine albastru cînd primește avizul pentru plata impozitului, alb cînd îl citește și roșu de mînie, cînd vine perceptorul...

— Extraordinar! — izbucnește americanul — întocmai ca la noi. Numai că, în S.U.A., contribuabilul primește o astfel de lovitură, încît vede dintr-o dată toate stelele de pe steagul american!

● *Delicvența juvenilă are teren propice de dezvoltare în atmosfera îmbîcsită de „modul de viață american" din Berlinul occidental. Iată o știre din presa germană: 18 băieți din circumscripția Spandau din Berlinul de vest, constituiți în bandă, au comis 61 de infracțiuni, în decurs de cinci luni. Banda era formată din tineri între 16 și 17 ani.*

● *În cadrul „pacificării" Algeriei, a fost executat deunăzi, la Tiaret, un musulman pe nume Maaruf Addi, bănuit a fi fost organizatorul unui atentat antifrancez. Pentru intimidarea populației, autoritățile coloniale au expus trupul celui executat într-o piață din localitate, în timp ce poliția i-a forțat pe algerieni să treacă prin fața cadavrului. Efectul a fost contrariu celui scontat: pelerinajul din piață s-a transformat într-un marș al mîniei și al urii algerienilor față de colonialiști.*

● *Ultimul Buletin de Informații al Ministerului de Război francez prezintă, în termeni elogioși, participarea trupelor franceze la așa-zisa „pacificare a Algeriei".*

Fără a pomeni măcar un cuvînt despre vărsările de sînge, represiunile colonialiste și execuțiile ce se țin lanț în Algeria, ignorînd în mod deliberat operațiunile militare de pe diferitele fronturi, Buletinul încearcă să acrediteze ideea că, în Algeria, singura preocupare a parașutiștilor lui Massu ar fi, pasă-mi-te..., grija față de om. „Preocupată de problemele omului — zice Buletinul — armata a multiplicat contactele umane"... Și, mai departe: „Ea (armata) a adus simpatia. Ea a primit, în schimb, recunoștință". Așa să fie, oare?

● *Interviewat în legătură cu posibilitatea colaborării cu U.R.S.S., dl. Etienne Hirsch, președintele Comisiei Euratom, a făcut următoarele aprecieri despre saltul uriaș al științei sovietice: „Uniunea Sovietică este o țară care dispune de savanți și tehnicieni de înaltă valoare, ale căror lucrări prezentate vara trecută la Geneva au suscitat un foarte viu interes. Construcția de centrale de mare capacitate pe bază de uraniu natural i-a impresionat profund pe cei de la Euratom".*

D. R.

Fotocronica

Pentru reprimarea mișcării de eliberare națională din Nyassaland, colonialiștii englezi aduc aci noi întăriri militare

↓

Din U.R.S.S. sînt trimise, pe adresa Conferinței de la Geneva o serie de trei puteri, numeroase scrisori și telegrame prin care oamenii sovietici cer încheierea imediată a unui acord care să pună capăt experiențelor nucleare. În fotografie: mame-eroine din Moscova semnează o scrisoare adresată participanților la Conferința de la Geneva.

↓

☆

Pentru ca viața acestor copii, pentru ca viața tuturor copiilor din Anglia să nu sufere grozăviile unui cataclism atomic, au demonstrat mii de participanți la marșul împotriva armelor nucleare ce s-a desfășurat recent de la Aldermaston la Londra.

←

ÎN JURUL GLOBULUI

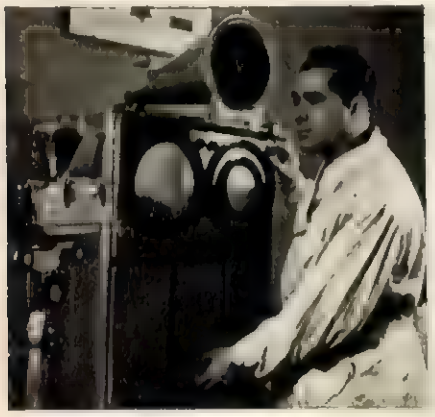

DIAGNOSTIC CU AJUTORUL... ULTRASUNETELOR. La Institutul Unional de cercetări științifice pentru instrumente și utilaj medical din Moscova, a fost creat acest aparat care servește la diagnosticarea tumorilor. Cu ajutorul impulsurilor ultrasonice, aparatul permite nu numai deosebirea chistului obținut de tumoarea canceroasă, ci și descoperirea tumorii chiar în începutul îmbolnăvirii.

DIN STICLĂ ȘI RĂȘINĂ au fost realizate, în R. Cehoslovacă, aceste scaune, care sînt nu numai de un format original, ci au și alte calități: sînt ușoare, rezistente și elastice.

PE MULTE AUTOMOBILE din Dortmund (R.F. Germană), s-a putut citi recent această inscripție: *„Dortmund nu vrea rachete atomice"*. Una din acțiunile locuitorilor Dortmundului împotriva amplasării în imediata apropiere a orașului a unei baze pentru lansarea rachetelor.

MAI MULȚI ANI a lucrat sculptorul N. Konghizer din Moscova, la bustul marelui cîntăreț Paul Robeson. De curînd lucrarea a fost terminată.

ADEVĂRAȚI MAEȘTRI AI ARTEI POPULARE se dovedesc membrii cooperativei din Kapoavăr (R.P. Ungară). Obiectele de ceramică produse de ei și frumos ornamentate au stîrnit admirație la toate expozițiile unde au fost prezentate, printre care și Expoziția Universală de la Bruxelles. Iată-i pe unul dintre membrii cooperativei, la lucru.

REȚINUTE MAI MULTĂ VREME ÎN CANADA, unde fuseseră evacuate la începutul celui de-al doilea război mondial, numeroase obiecte de valoare aparținînd poporului polonez au fost, în sfîrșit, restituite R.P. Polone. Printre acestea se află și un manuscris original al lui Chopin, precum și o spadă datînd din secolul al XI-lea, care, începînd din 1330, a fost înmînată fiecărui rege polonez, la încoronarea sa.

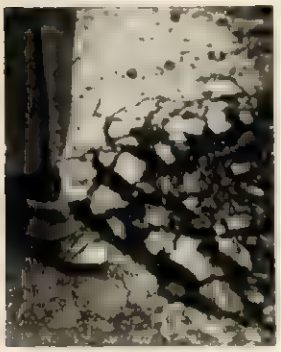

AȘA ARATĂ, după puțin[illegible] zile de la inaugurare, o nouă șosea construită recent în Anglia și care a costat imensa sumă de 3.750.000 lire! De-a lungul întregului parcurs șoseaua e plină de sfărîmături, ridicături, crăpături etc. Bineînțeles că antreprenorii lucrării au ajuns la asemenea „succese", pentru că au furat, pur și simplu, banii contribuabilului britanic. Ce ți-e și cu „libera întreprindere particulară!"...

TIMBRE ȘI CĂRȚI ROMÎNEȘTI... ÎN CONGO BELGIAN. La Elisabethville a fost organizată, nu demult, o expoziție cuprinzînd timbre, cărți, albume și imagini fotografice din Republica Populară Romînă. Fotografia înfățișează un colț din expoziție.

VÎNĂTOARE... PE ACOPERIȘURI. O maimuță de rasă pavian, aparținînd Grădinii zoologice din Frankfurt, speriată de o vaccinare care urma să i se facă, a încercat să fugă sărind pe un acoperiș din apropiere. S-a pornit o vînătoare în toată regula, dar maimuța n-a putut fi prinsă decît după ce au răbdat-o frigul și foamea.

Eminentului savant rus K. E. Țiolkovski, părintele cosmonauticii sovietice, îi este închinată noua producție pentru cinemascop a studiourilor „Gorki" din Moscova, intitulată „Un om al planetei Pămînt". Scenariul filmului aparține scriitorilor V. Soloviov și E. Ejov, iar regia o semnează B. Buneev. Rolul principal e interpretat de artistul I. Koltov.

Cu multă indignare a fost primită de către opinia publică hotărîrea guvernului francez de a interzice prezentarea filmului francez „Trișorii", în regia lui Marcel Carné, la Festivalul filmului de la Punta del Este (Uruguay). După cum se știe, „Trișorii" reprezintă o vie imagine a imoralității care caracterizează „înalta societate" franceză. Privită prin această prismă, hotărîrea guvernanților francezi apare „legitimă".

Rod al muncii pline de avînt a cineaștilor chinezi, filmul „Prin munți și văi" va fi terminat, nu peste multă vreme, de către studiourile cinematografice din Pekin. Realizat după piesa cu același nume, a dramaturgului chinez Can Ci-tun, filmul va reda pe ecran nemuritoarea epopee a marșului către nord din 1934-1935, organizat de Partidul Comunist Chinez. Demn de relatat e faptul că unele exterioare au fost turnate chiar pe locurile unde s-a desfășurat eroica acțiune.

A fost terminat de curînd filmul indian „Piatra filozofală". Această producție cinematografică, în baza căreia stă ideea că nu bogăția aduce fericirea, a fost realizată în regia lui Satyajit Ray, avînd ca principali interpreți pe Tulsi Chaktavelty, Ramivala, Kali Baveiji etc.

Noul film german „Premiera a căzut", produs de studiourile Defa din R. D. Germană, înfățișează unele întîmplări pline de neprevăzut, petrecute în lumea teatrului. Regizorul filmului este Kurt Jung-Alsen, iar printre interpreți se numără: Christine Laszar, Paul R. Henker, Helga Göring, Peter Herden și alții.

Utilă și interesantă se dovedește a fi culegerea de studii privind opera unor cunoscuți cineaști francezi, pusă sub tipar de către Institutul de istorie a artelor de pe lîngă Academia de Științe a U.R.S.S. Printre altele, se remarcă articolul lui Viktor Bojovici despre Jacques Feyder, cel al lui Ghiorghi Avenarius despre René Clair, studiul lui Rostislav Iurenev despre Marcel Carné ca și cel al lui Semion Ghinzburg închinat lui Jean-Paul le Chanois. Culegerea mai cuprinde portretul literar al decanei vedetelor franceze de cinema — Françoise Rosay — semnat de Jean Gabin și Simone Signoret.

Legenda Șeherazadei constituie subiectul unei coproducții cinematografice a Republicii Cehoslovace și a Republicii Arabe Unite. Filmul — ale cărui exterioare vor fi turnate în provincia Egipt a R.A.U., iar interioarele, la Praga — va fi regizat de cunoscutul cineast cehoslovac B. Zeman.

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3537 of. 35. Tel. 17.60.10 int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

— Eu spun să ne facem cuibul aici: nu ne deranjează nimeni...

Desen de Rik AUERBACH

Anii medici schimbă prea des circumscripția la care au fost repartizați.

... Veni — Vidi — Fugi!...

Desen de Jean CIUCIU

CU (NE) PRIVIRE LA RESURSELE LOCALE

— Asta-i tovarășe, nu putem continua lucrările: n-avem lemn și piatră de construcție!...

Desen de A. SACHIAN

Primăvara: Bine v-am găsit!
— Imposibil! Azi nu e zi de audiență.

Desen de St. MUNTEANU

Fără cuvinte...

Desen de L. DARIAN

— Ce părere aveți de acest proiect de castron?
— Nu merge! Prea seamănă a pălărie de damă!!

Desen de PAVEN

PREȚUL 2 LEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 17 (205) 25 APRILIE 1959

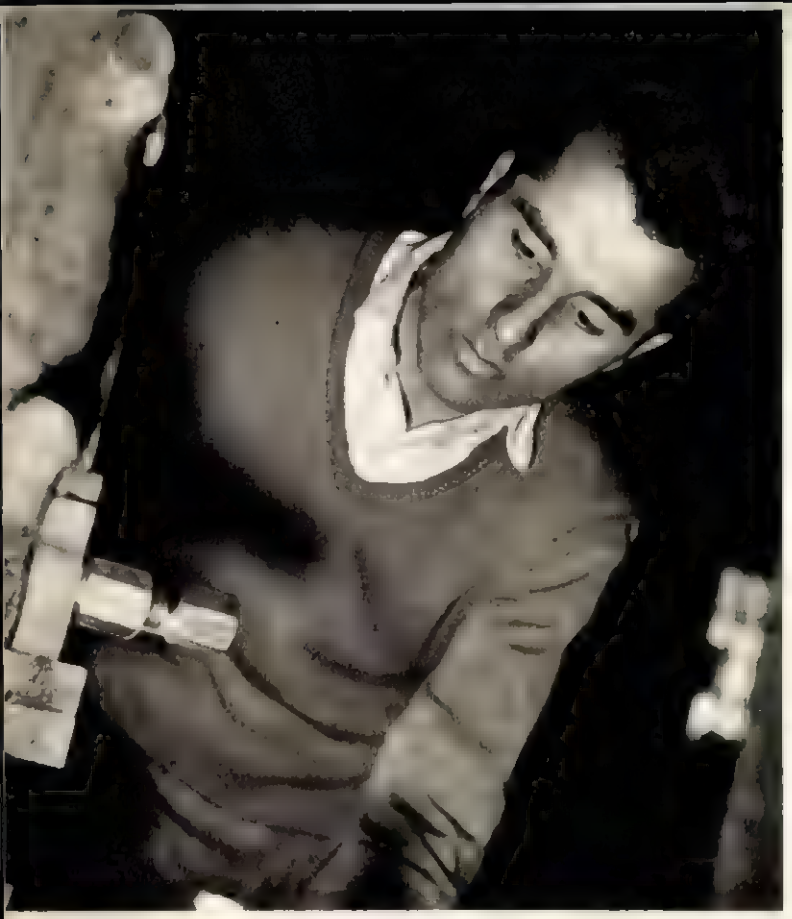

Ion Bratu, lăcătuș-ajustor la uzinele „Vasile Roaită" din București. În ședința de producție a spus: „Îmi voi îndeplini planul cu cinci zile înainte de termen și voi face economii de 8.000 lei." Nu s-a ținut de cuvînt... A terminat planul cu 7 zile înainte și a economisit 15.000 de lei.

Vasile Kiss, muncitor la fabrica de sticlă din Turda. Rîde pe sub mustață... Cred și eu! Are și motive: doar pe panoul fruntașilor e scris și numele lui. Și nu numai numele, ci și o cifră la rubrica depășiri: 14%.

AȘA E BINE!

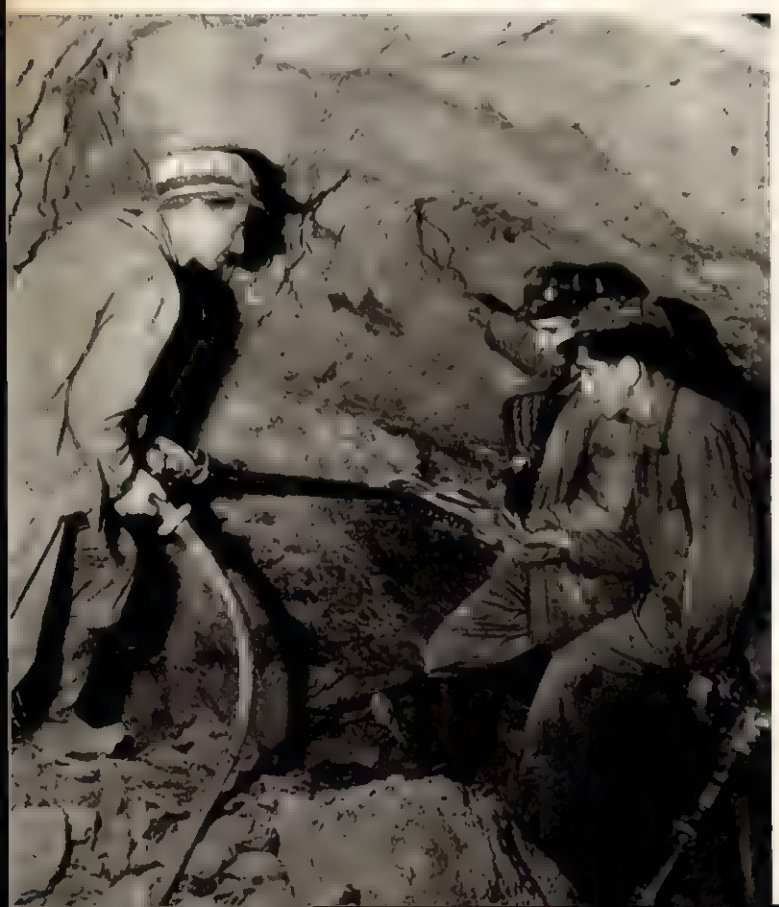

În patria noastră — ca pretutindeni în țările socialiste — s-a statornicit între muncă și sărbătoare o coroletie pe cît de simplă pe atît de bogată: *sărbătoarea cinstește munca, munca cinstește sărbătoarea.*

La 23 August, ca și la 7 Noiembrie, ca și la 1 Mai, drapelele roșii flutură în onoarea omului muncitor și a creației lui, proslăvesc marșul lui victorios spre socialism. La rîndul lor, oamenii muncii închină marilor sărbători angajamentul de a munci mai mult, mai bine, mai spornic. Întrecerea socialistă, această minunată expresie a muncii eliberate de exploatare, capătă un avînt nou în preajma marilor sărbători.

Vă prezentăm pe cîțiva dintre cei mulți aflați în aceste zile în plină întrecere. La 1 Mai ei se vor găsi, desigur, în mijlocul nesfîrșitelor coloane ce vor saluta pe conducătorii partidului și statului. Ca ei, mii și zeci de mii de oameni ai muncii de pe întinsul patriei vor sărbători minunatele sărbători ale frăției muncitorești, cu conștiința datoriei împlinite.

←Brigada lui Somody Iuliu de la Petrila.

Ați gătat planul pe aprilie, tovarăși?

— Gătat! Încă din martie.

— No, așa-i bine, tovarăși!

☆

Vasile Gherman, trefilator la „Industria sîrmei" din Turda. Norma e normă, iar... depășirea, depășire. În cazul tovarășului Gherman: 16%. →

Cornelia Rotaru (sus) și Aneta Chiroiu (jos) de la fabrica „Pavel Tcacenco" s-au chemat reciproc la întrecere în cinstea zilei de 1 Mai. Rezultatul pînă acum: 15 la 15; adică, fiecare dintre ele își depășește norma zilnic cu 15 perechi de ciorapi.

Lina Rucăreanu, filatoare la fabrica „Elena Pavel". Harnică filatoare. Și-a depășit planul nu numai cantitativ (cu 15%) ci și calitativ. Cît despre deșeuri, să n-audă de ele; de aceea nici nu a dat.

↑ ...on Oancea, electrician la Șantierul naval Brăila. Planul lui lunar, la instalația electrică pe un ceam, s-a scurtat cu trei zile; în schimb, s-au lungit... economiile.

Ștefania Petac, croitoreasă de piele la fabrica de încălțăminte „Kirov" din Capitală. Din economiile de piele realizate de ea într-o lună se pot confecționa 157 de perechi pantofi bărbătești. A promis să dea 10 perechi de încălțăminte peste planul lunar ← și a dat... 62.

COPERTA NOASTRĂ:

Utemistul PĂUNOIU IOAN topitor la uzinele „23 August" din București.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

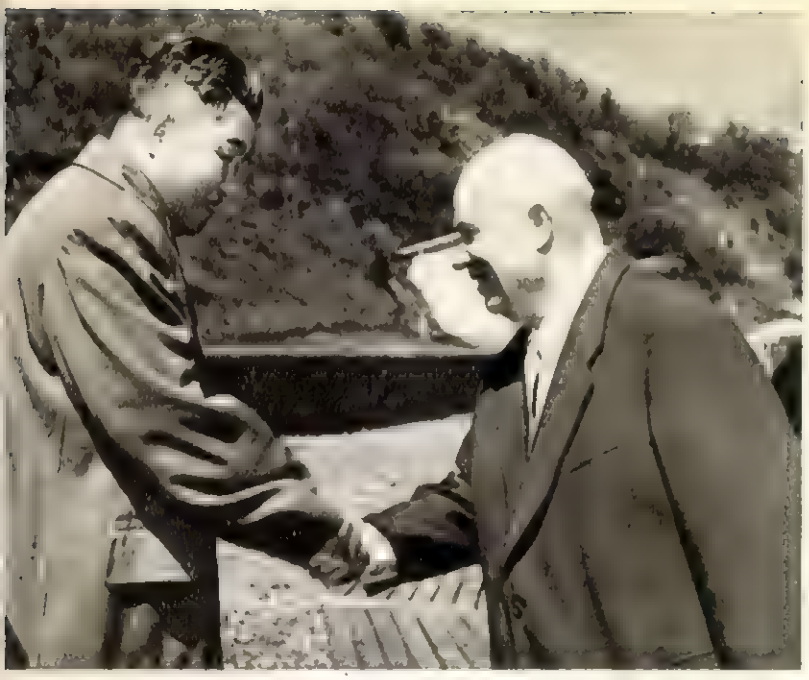

În cursul vizitei sale în U.R.S.S., Toi En Ghen, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreene, a avut o întrevedere la Yalta cu N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

De un frumos succes s-a bucurat turneul în U.R.S.S. al sopranei Teodora Lucaciu și baritonului Ladislau Konya, soliști ai Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. În fotografie: Teodora Lucaciu în timpul recitalului dat la Casa oamenilor de știință din Moscova. La pian, Dagobert Bucholz.

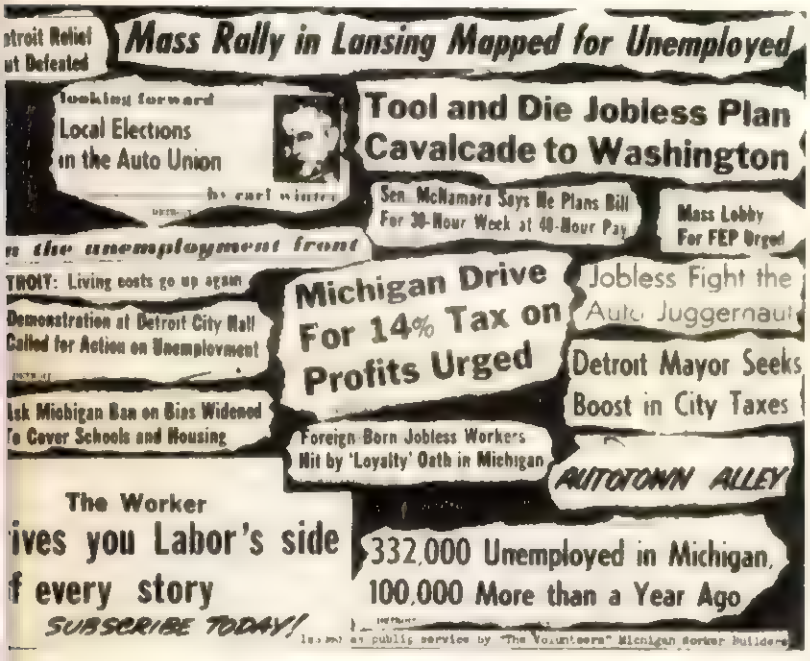

În S.U.A. șomajul la proporții uriașe. După cum au recunoscut recent mai mulți lideri ai sindicatelor americane, numărul șomerilor trece de 6 milioane. Iată în facsimil câteva titluri din diferite ziare, care vorbesc despre această „tragedie națională" — cum denumește presa americană șomajul.

Greva muncitorilor mineri de la 14 companii miniere din Japonia a luat sfîrșit cu satisfacerea revendicărilor greviștilor. În fotografie: o demonstrație a minerilor greviști de la minele Milike din Kiusiu.

Fotocronica

Tinerii cehoslovaci întîmpină Festivalul... Iată un grup de membri ai Uniunii Tineretului Cehoslovac, muncitori la uzina „Gustav Kliment" din Trjebice-Borovice (Moravia), care se află în întrecere în cinstea celui de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Viena, pentru obținerea titlului de „brigadă a muncii socialiste".

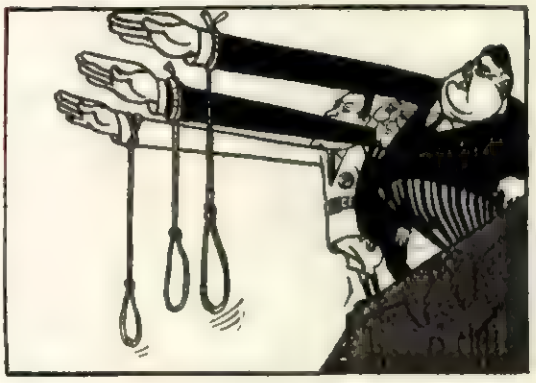

Ultimul răcnet al Bonnului: *„Trăiască democrația noastră"*

Desen de ALISCH din „8 Z am Abend"

LUMINILE PATRIEI

de Liviu MAIOR

Acum mai bine de o sută de ani, în plină domnie și dezvoltare a forței aburului, Karl Marx scria: *„Regele abur, care în veacul trecut revoluționase lumea, și-a trăit traiul, iar locul lui va fi luat de o forță incomparabil mai mare: scînteia electrică"*.

Bunicii și părinții noștri au fost, pe rînd, martorii înfăptuirii genialei previziuni. Iar noi, cei de azi, asistăm la împlinirea în cel mai înalt grad a cuvintelor marelui dascăl. Scînteia electrică, zăvorîtă de Lodîghin în modestul său bec, a inundat pe rînd toate compartimentele vieții. Civilizația e azi de neconceput fără forța energiei electrice... Industria, agricultura, medicina, chimia, transporturile, viața culturală, toate îi sînt tributare în cel mai înalt grad. Mai mult decît atît: socialismul victorios își bazează în mare parte uriașele sale înfăptuiri multilaterale pe dezvoltarea potențialului electric.

Ne sînt cunoscute și apropiate tuturor cuvintele rostite de marele Lenin în decembrie 1920: *„Comunismul este Puterea sovietică plus electrificarea întregii țări"*. În lumina lor, Vladimir Ilici a dezvoltat o întreagă concepție revoluționară, înfățișînd constructorilor socialismului marea importanță pe care electrificarea țării o are în crearea fundamentului tehnic al socialismului și comunismului.

Omenirea vede astăzi împlinindu-se, în Uniunea Sovietică, visul marelui Lenin: puternicele hidrocentrale de pe Nipru — Dnieproghes, Kahovka — de pe Volga — Kuibișev, Stalingrad — și din alte părți ale Țării Socialismului sînt o realitate; 2.540.000 de kilowați numai de la hidrocentrala „V. I. Lenin" de pe Volga. Mai mult decît produce cea mai puternică furnizoare de energie electrică din lumea capitalistă.

... Poporul nostru are fericirea de a vedea înfăptuindu-se și pe pămîntul țării noastre învățătura și visurile lui Lenin

Țara este azi brăzdată pretutindeni de asemenea căi de energie luminoasă. →

Termocentrala de la Comănești. Aci turbinele producătoare de energie electrică sînt puse în funcțiune prin utilizarea drept combustibil a cărbunelui inferior. ↓

O fotografie-document: termocentrala de la Fintinele, pe vremea cînd se găsea în construcţie.

Transformatorii de înaltă tensiune. În prim plan, doi dintre ingineri de la termocentrala din Fintinele: Gh. Grigorescu (stînga) şi Ioan Alexan.

Problema sporirii potenţialului energetic al patriei a ocupat, îndată după 23 August 1944, un loc de frunte în programul partidului nostru. La numai un an de la eliberare, în toamna anului 1945, deci în plin efort pentru refacerea economiei ţării — în plină luptă împotriva sabotajului capitaliştilor şi împotriva complotului imperialist internaţional — Conferinţa naţională a Partidului Comunist Romîn decidea crearea în viitor a unei puternice reţele de energie electrică. *„Prin crearea în ţară a unei reţele de centrale hidroelectrice* — spunea raportul politic al C.C. al P.C.R., prezentat cu această ocazie — *se va putea purcede la electrificarea căilor ferate şi întrebuinţarea masivă a energiei electrice în dezvoltarea tuturor industriilor noastre"*.

Deîndată ce întreaga putere economică a intrat în mîinile poporului, proiectele cu privire la electrificare au început să cunoască un ritm de realizare din ce în ce mai intens. Astăzi, noi şi moderne centrale hidro şi termoelectrice luminează întinderile ţării. De la 501.500 kW putere instalată în 1938 în Romînia burghezo-moşierească, ţara noastră se poate mîndri astăzi cu o putere instalată de peste 1.500.000 kW.

★

Recent, în ziua de 12 aprilie, colectivul termocentralei „Steaua Roşie" din Fintinele (cunoscută publicului larg sub numele de termocentrala de la Singeorgiu de Pădure) a ciocnit cu bucurie un pahar de vin, aniversînd cinci ani de la intrarea în funcţiune a primei turbine instalate acolo.

Majoritatea celor care în această zi au ovaţionat discursurile vorbitorilor, au toastat şi au sărbătorit evenimentul pînă-n zori au avut cinstea de a fi martorii faptului aniversat. Termocentrala s-a născut şi a prins viaţă sub ochii şi prin munca lor.

Se obişnuieşte în asemenea cazuri să dai înapoi filele calendarului. Fiecare are de povestit.

Întîmplările pe care electricienii le-au istorisit cu această ocazie pot alcătui, fără greş, întreaga istorie a termocentralei; iar istoria termocentralei „Steaua Roşie" poate reprezenta, ca simbol, întreaga istorie a dezvoltării potenţialului energetic din ţara noastră.

...Aşadar, în 1954 a intrat în funcţiune, la Fintinele, primul grup energetic cu o capacitate de 25.000 kW. O asemenea instalaţie era pusă în funcţiune şi, totuşi, la Fintinele existau oameni, ca Iosif Csoszor, care nu numai că nu ştiuseră pînă atunci ce înseamnă o turbină, dar nu ştiuseră pur şi simplu nici cum se întoarce un comutator electric... El, şi ca el majoritatea tehnicienilor de azi ai termocentralei, nu numai că nu visaseră să producă energie electrică, dar nici măcar s-o utilizeze.

Iosif Csoszor a sosit în 1953 să lucreze cu braţele pe proaspătul şantier al termocentralei. Munca sa era animată de un plan bine chibzuit: va lucra pînă va pune deoparte o sumă mai mare de bani; pe urmă se va întoarce acasă şi va deveni gospodar, după datina şi legea fintînenilor. După un an de zile, însă, instructorul de partid al şantierului l-a anunţat:

— Te-am propus pentru şcoala de calificare. Vei ajunge tehnician la viitoarea termocentrală. Sper că nu refuzi...

Iosif Csoszor a privit uriaşele agregate care se instalau, a privit impresionanta pădure metalică a transformatorilor, turbinele şi, zîmbind, a răspuns sincer:

— Nu pot să primesc. Nu cred c-aş putea să învăţ. E o meserie prea grea.

Dar faptele au dovedit că, ajutat de tovarăşi, Csoszor a putut!

Cazul Iosif Csoszor se repetă şi în cazul Mihaly Kacso, Adalbert Nemes, Adalbert Harko şi... al altor nenumăraţi muncitori ce nu avuseseră nici o calificare.

La rîndul meu, i-am povestit lui Csoszor o istorioară asemănătoare. La hidrocentrala de pe Sadu am cunoscut un tînăr, pe nume Pavel Iancu. Acesta mi-a spus:

— Pe locul unde vedeţi azi clădirea centralei, îmi aşezam în fiecare primăvară stîna cu oi. Am fost 15 ani la rînd cioban; cîntam din fluier şi mă hîrjoneam cu cîinii.

Pe atunci Pavel privea apele învolburate ale Sadului şi le blestema în gînd. „Nu sînt de nici un folos. Primăvara şi toamna se umflă, se năpustesc şi doboară casele oamenilor".

Fostul cioban mi-a povestit el

Aspect din sala cazanelor, la termocentrala „Steaua Roșie".

Cînd hidrocentrala de la Bicaz va intra în funcțiune, resursele de energie electrică ale țării vor fi îmbogățite cu peste 200.000 kilowați. ↓

însuși toate acestea. Pe urmă m-a plimbat prin fața tablourilor de comandă ale hidrocentralei. Degetele sale butucănoase de altădată se subțiaseră. Le plimba cu eleganță peste butoane, peste manete. Întreaga forță, acum potolită, a Sadului, era în mîinile sale.

Și ca Pavel Iancu, tot la Sadu, fostul cioban, Ion Gavrilă. Și ca Ion Gavrilă alții, nenumărați. La construcțiile de la Fîntînele, Sadu, Comănești, Ovidiu, Parașeni, Borzești sau Bicaz, pe șantierele tuturor hidro și termocentralelor noastre s-au ridicat mii și mii de oameni, mii și mii de tehnicieni și muncitori calificați.

În 1921, la inaugurarea primei centrale hidroelectrice construite de Puterea sovietică, Vladimir Ilici rostea memorabilele cuvinte: *„12.000 de kilowați este un început foarte modest. S-ar putea ca un străin, cunoscător al electrificării americane, germane sau suedeze, să-și bată joc de aceasta. Dar* — încheia Lenin — *cine rîde la urmă, rîde mai bine"*.

Lenin spunea aceste cuvinte într-un moment în care tînăra republică sovietică se afla încercuită și grav amenințată de imperialismul mondial. Într-o vreme în care toată priceperea, știința și forța creatoare trebuiau scoase la iveală și consacrate uriașei ofensive pașnice; într-o vreme în care aproape totul trebuia pornit de la zero, prin forțe proprii și fără ajutorul nimănui.

În 1950, cînd tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej prezenta, în fața Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn, Raportul asupra Planului de electrificare a țării, la răsărit, pe malurile Niprului și Volgăi, hidrocentrale uriașe produceau sute de mii de kilowați. Tot în Uniunea Sovietică alte proiecte grandioase anunțau apropiata eclipsare a celei mai mari hidrocentrale din lumea capitalistă — „Grand Coulee" (S.U.A.).

În condițiile acestea, țara noastră a primit și în domeniul electrificării, ca și în toate celelalte domenii, un neprețuit ajutor frățesc din partea Uniunii Sovietice. Pe băncile universităților din Uniunea Sovietică sute și sute de tineri studiau complicatele probleme ale energeticei și experiența practică a constructorilor sovietici.

În halele termocentralei de la Fîntînele — și la fel s-a petrecut și la celelalte centrale electrice — a fost instalată, sub îndrumarea specialiștilor sovietici, aparatura modernă, fabricată în uzinele Uniunii Sovietice. Turbinele și-au început respirația sub supravegherea proaspeților absolvenți romîni ai facultăților din Leningrad și Moscova. Mai lipseau doar muncitori calificați. Dar în fiecare constructor harnic și entuziast de pe șantier existau toate calitățile unui priceput și îndemînatic electrician. Iosif Csoszor, Adalbert Harko, Mihaly Kacso și alți mii de oameni ca ei au dovedit-o din plin.

Iată dar cum țara noastră a pornit la înfăptuirea grandiosului plan de electrificare, bizuindu-se pe inepuizabile resurse interne și pe ajutorul dat de prieteni ce posedau o știință și o practică strălucite.

... Așadar, la 12 aprilie 1959 muncitorii, inginerii și tehnicienii de la Fîntînele au aniversat cinci ani de existență a termocentralei. Centrala are de-acum o tradiție și o istorie proprie. Personalul cunoaște o meserie temeinică. L-am văzut pe inginerul Alexan Ioan, care a studiat în U.R.S.S., specializînd în orele de producție pe un tînăr inginer stagiar, absolvent al unei facultăți romînești. Pe Iosif Csoszor — devenit astăzi specialist, mai ales datorită îndrumării primite zi cu zi din partea specialistului sovietic Iakușko — l-am văzut calificînd un consătean, nu de mult angajat în întreprindere. L-am văzut pe Adalbert Harko învățîndu-l meserie pe un băiat din Hunedoara... Noii sosiți au în fața lor oameni stăpîni pe o meserie intrată de acum adînc în patrimoniul științific și tehnic al țării.

În cei cinci ani scurși, termocentrala s-a mărit cu încă patru turbine, însumînd azi o capacitate totală de 150.000 kW. Prețul de cost a fost scăzut de la 130 lei megawat-ore la 83 lei megawat-ore. Și, ca un corolar, cîștigul mediu al muncitorilor s-a dublat în 1959 față de cel din 1954.

Între timp pe harta țării s-au încrucișat, ca pe un imens pămînt străbătut de canale de irigație, noi linii de înaltă tensiune. Planul de electrificare se concretizează în noi hidro și termocentrale electrice. Marile obiective „V. I. Lenin"-Bicaz și termocentrala de la Borzești sînt în plină construcție; în Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej făcută la ședința plenară a C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958 se arată că se vor ridica centrale termoelectrice avînd o capacitate totală de 600.000 kW cu o producție de energie de peste 4 miliarde kW-ore; în anul acesta vor fi racordate la sistemu energetic de 110 kv orașele Baia-Mare și Craiova și vor începe lucrările de racordare ale regiunilor Suceava, Constanța și Oradea, astfel încît în 1960 să se încheie sistemul energetic național.

Patria noastră va fi scăldată în lumină. Industria și agricultura vor crește, viața se va înfrumuseța, va înflori în veșmîntul luminos al socialismului.

←

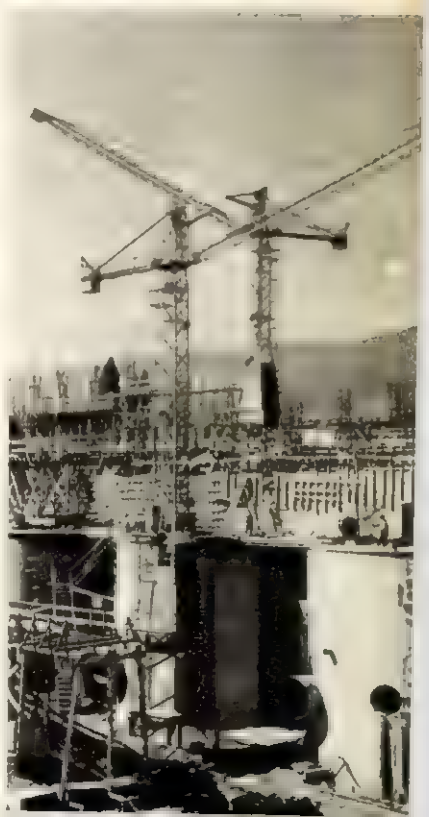

ATOMIȘTII VEST-GERMANI CONTINUĂ...

...Jocul cu focul

Acum 10 ani, în 1949, Louis Johnson, fostul ministru de Război al S.U.A., a rostit la Frankfurt pe Main, în numele președintelui Statelor Unite ale Americii, aceste cuvinte:

„Președintele Statelor Unite și-a definit poziția. El nu dorește înarmarea Germaniei. Este o declarație clară, care epuizează această problemă fără nici un fel de reticențe și echivocuri. Aceasta este realitatea".

Timpul a trecut și realitatea arată astăzi cu totul altfel decît încerca s-o înfățișeze acum 10 ani mr. Johnson. Se zice că omul propune și dumnezeu dispune. Cine nu știe însă că însuși președintele S.U.A. nu e nici el decît un om care trebuie să țină seama de dispozițiile nenumăraților dumnezei care-l înconjoară — de la dumnezeul aluminiului pentru avioane pînă la cel al oțelului pentru tancuri...

Desigur, cuvintele unora nu trebuie luate în înțelesul lor ideal și, dacă acum 10 ani problema putea să pară „epuizată", s-au mai ivit, desigur, pe drum, elemente noi. La epuizarea lor ajută acum, ca aliați cu drepturi egale, printre alții, generalii vest-germani Hans Speidel (scăpat ca printr-o minune dintr-o încercuire pe frontul din răsărit) și Friederich Foertsch (scăpat și el tot ca printr-o minune, cu viață). Cel dintîi este comandant al trupelor terestre ale N.A.T.O. în sectorul central european. Cel de-al doilea este locțiitor al șefului de stat major al trupelor N.A.T.O. în probleme privind planurile operative.

Zece ani după ce președintele S.U.A. a „epuizat" problema, Krupp fabrică din nou tancuri, generalii Speidel și Foertsch fac din nou „planuri operative", șantierele din Kiel pregătesc noi submarine ale morții. Fără nici un fel de reticențe și eschivări...

După război, unii au încercat să convingă lumea că spiritul revanșard vest-german este o fatalitate a istoriei, un soi de blestem cu care oamenii trebuie să se împace. Dar un revanșard fără arme e o sperietoare pentru ciori, nu pentru oameni; un militarist fără pistol provoacă ridicol, nu grijă; bîiguielile unui incendiator fără făclie țin de patologie, nu de politică. Grija oamenilor vine de la armele cu care au fost înzestrați militariștii vest-germani. Neliniștea își are izvorul în rachetele de război cu care este înzestrat Bundeswehrul. Vigilența este dictată de jocul sinistru al făcliilor care se desfășoară în R.F. Germană.

Sînt 10 ani de cînd președintele S.U.A. „epuiza" în întregime problema, dar numai cinci luni de cînd Duncan Sandys, ministrul Apărării al Marii Britanii, declara în Camera Comunelor: „Urmărese cu satisfacție dezvoltarea noii armate germane... Ea (Germania occidentală — n.r.) a devenit unul din principalii stîlpi ai alianței occidentale". Dacă ar fi să-l crezi pe ministrul Apărării (citește de Război) al Majestății Sale, nu poate exista bucurie mai mare decît să ai în vecinătate o Germanie înarmată pînă-n dinți (unde era dl Sandys cînd rachetele V.1. zburau deasupra Londrei?). Dacă ar fi să-l asculți pe demnitarul englez, securitatea Occidentului și a Angliei constă în alianța cu Germania reînarmată (cu ce se ocupa dl Sandys cînd Churchill cerea ajutor Armatei Sovietice rugînd pe aliatul sovietic să rețină prin ofensiva sa încă o parte din trupele germane care amenințau Anglia?). Dacă ar fi să te iei după fruntașul conservator britanic, primejdia vine nu de la înarmarea atomică a Bonnului, ci de la ofensiva de pace a Moscovei (cu ce se îndeletnicește ministrul Apărării al Angliei dacă tocmai apărarea vieții concetățenilor săi îl preocupă cel mai puțin?).

Firește că nici cuvintele d-lui Sandys nu trebuie luate ad litteram. Unii politicieni reacționari occidentali socot că folosind termenul „bucurie" mister Sandys se gîndește la asigurarea primită la Bonn că armele vorsta întotdeauna îndreptate spre Răsărit. Dar cine nu cunoaște lipsa de prejudecăți a militarismului german față de punctele cardinale? Se cîntă doar din nou în Germania occidentală „Deutschland über alles". „Über alles", d-le Sandys! Asta poate foarte bine să însemne și „Über England". Primește Germania occidentală din partea aliaților ei nord-atlantici tunuri capabile să bată doar spre Răsărit? Sînt noile avioane — pe care Strauss, ministrul de Război al Bonnului, le-a inspectat personal în Franța — prevăzute cu frîne speciale care să împiedice zborul spre Apus? Experiența ultimului război mondial nu trebuie uitată. Răsăritul a avut atunci (și are cu atît mai mult acum) cu ce pedepsi pe agresor. Occidentul a fost cel dintîi care

↑Aci, în Nürnbergul sfîrtecat în războiul dezlănțuit de militariștii germani, au fost judecați și condamnați criminalii de război hitleriști. Luați aminte, revanșarzi vest-germani! Nu vă jucați cu focul. Cu focul atomic.

Iată în fapt înarmarea atomică a Germaniei occidentale: rachete americane „Honest John" pentru Bundeswehrul vest-german. „Aliații" apuseni ai Bonnului ar trebui însă să știe că asemenea rachete nu circulă în „sens unic"; o simplă apăsare pe buton le poate face să-și trimită încărcătura distrugătoare și spre Westminster ← sau spre Louvre.

TOBOȘARUL DRACULUI

de Eugen FRUNZĂ

Bate toba: bum-bum-bum!
Bate toba dracului;
Cere foc și cere scrum
La răscrucea veacului.

Și se scutură din tei
Ofilite, florile;
Amuțesc în preajma ei
Codrii și viorile...

Cine bate toba iar
Să stîrnească tunete?
Hei, te știm noi, tobosar!
Sătano, supune-te!

Te-am știut la chip și grai
Cînd sunai asemene
Și cu sînge îi-adăpai
Inima de cremene...

Astăzi umbli travestit:
Nasturi noi te ferică,
Guler nou ți-ai potrivit
Și o cască sferică.

Dar cu pasul de giscan
Zgîndări iarăși ușile,
De otrăvuri și catran
Îți atîrnă gușile...

Vai, fereste-te, îți strig,
Și de fruntea omului,
Și de soare și de frig,
Și de floarea pomului

Și de fulger în amurg
Munții cînd se clatină,
Și de clipele ce curg
Line, ca o datină.

De bătrîni și de nepoți,
De-adîncimi și creștete,
Și de toate și de toți
Sătano, fereste-te!

Ura lumii, de ne-nfrînt,
Stează stă potecilor
Să te spulbere în vînt
Pentru veci veciilor!...

Desen de Ernst JAZDZEWSKI

a rămas descoperit în fața tăvălugului german. Azi pericolul nu a devenit mai mic numai pentru că Germania s-a oploșit sub acoperișul N.A.T.O. Ziarul englez „Daily Mail" a intuit just situația cînd scria acum cîtva timp: „După felul cum evoluează lucrurile, peste cîțiva ani Germania occidentală va avea o armată excelentă și o dată cu ea o industrie de război impunătoare... Nu trebuie să lăsăm ca Germania să ajungă o forță politică și economică dominantă în Europa". Cei de la „Daily Mail" nu uită că Germania hitleristă a ocupat în timpul războiului insulele engleze Jersey și Guernsey. Ei nu uită că, renăscut, imperiul lui Krupp e gata să execute comenzile lui Adenauer cu aceeași conștiinciozitate cu care a executat în alte dăți comenzile lui Wilhelm și ale lui Adolf

„Înarmarea atomică egal sinucidere". Acest lucru l-a arătat și cunoscutul fruntaș al luptei pentru pace din R.F.G., pastorul Martin Niemöller, la mitingul împotriva înarmării atomice care a avut loc la Duisburg.

Hitler. De ochii lumii, totul e dat drept „colaborare europeană", „cooperare", „alianță" în vederea apărării „lumii libere". A fost creat chiar un așa-numit „triunghi al înarmărilor" din care face parte Germania occidentală alături de Italia și de Franța. Că aceasta este o nouă și ingenioasă portiță deschisă înarmării atomice a Germaniei occidentale o arată cele declarate de Strauss unui ziar englez încă acum un an: „Vă pot asigura că în următorii trei, patru chiar cinci ani nu va exista armă nucleară germană. După aceștia însă, dacă alte țări — și în special Franța — vor produce o bombă cu hidrogen, este foarte posibil ca Germania să procedeze și ea la fel".

Hamburg. O caravană de automobile, străbătînd străzile orașului, cheamă populația la luptă pentru înlăturarea primejdiei morții atomice.

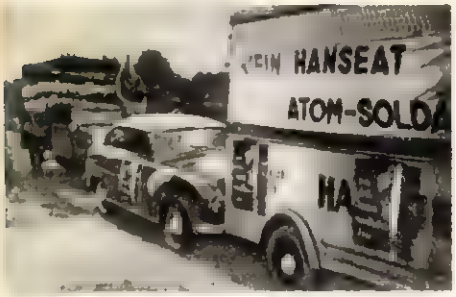

La începutul lunii aprilie a fost constituită prima unitate vest-germană înzestrată cu armament atomic american. Aceasta a făcut, desigur, să crească numărul germanilor care gîndesc: pieirea lumii ar putea începe cu pieirea Germaniei occidentale înseși.

Dar în loc să piară, lumea preferă să se apere. Nu toți au uitat învățămintele istoriei. Nu toți încurcă cu bună știință cuvintele. Nu toți consideră ca o „bucurie" faptul că militarismul german devine principala forță de șoc a imperialismului în Europa. Există, desigur, pregătită, pentru cei ce și-ar pierde rațiunea, cămașa de forță corespunzătoare. E vorba însă de a preîntîmpina pericolul, de a scuti lumea de nenorocire, de lacrimi, de distrugeri. Popoarele vorbesc simplu, răspicat. Ele nu folosesc vorbele pentru a-și ascunde gîndurile. Există numeroase propuneri făcute în ultimii ani de Uniunea Sovietică și de alte țări ale lagărului socialist, propuneri menite să împiedice reînarmarea Germaniei occidentale, să contribuie la crearea unui stat german pașnic, democrat, care să nu mai fie niciodată țara „tunurilor în floare". Iar dacă anumite cercuri occidentale resping aceste propuneri, este cazul ca activitatea lor potrivnică păcii să fie supravegheată cu vigilență.

Popoarele, inclusiv poporul german, declară: „Nu vrem reînarmarea Germaniei!"

Este o declarație clară și neechivocă de care trebuie să țină seama în primul rînd dușmanii păcii.

Radu TIULESCU

„Nu!—înarmării atomice!" Cuvintele acestea, ce pot fi întîlnite în fiecare oraș vest-german, exprimă voința populației R.F.G. de a nu fi adusă pe teritoriul țării teribila armă.

FLACĂRA OBIECTIV

● Taxiurile din München vor fi dotate curînd cu un sistem de alarmă, inventat de un inginer german, pentru prevenirea atentatelor criminale asupra șoferilor. În cazul unor agresiuni huliganice, la care se dedau de regulă militarii americani, vor intra în funcțiune semnale luminoase și o sirenă de alarmă.

● Foametea cumplită ce bîntuie în Brazilia își continuă ravagiile în forme și proporții îngrozitoare. Numai într-o singură săptămînă, la Fortaleza (capitala statului Ceara) au murit de inaniție 400 de copii.

● Pe temeiul reluării vechilor legături dintre monopolurile americane și magnații vest-germani, procurorul general al S.U.A. a anunțat că va cere Congresului aprobarea de a scoate la licitație acțiunile faimoasei firme germane „General Anilin", ale cărei capitaluri depuse la băncile americane fuseseră confiscate în timpul celui de-al doilea război mondial ca „bunuri inamice". Nu este exclus ca, printr-un simulacru de licitație, foștii proprietari germani care au finanțat războiul lui Hitler să reintre în posesia acțiunilor „General Anilin".

● Autoritățile franchiste sînt intrigate de faptul că, în ultimele luni, pe zidurile orașelor spaniole și mai ales la Barcelona, mîini nevăzute fac să apară în fiecare noapte inițiala „P" — Protestad — ceea ce reprezintă încă o manifestare a opoziției crescînde față de regimul falangist.

● Regimul dictatorial din Portugalia restrînge și mai mult dreptul de vot pentru a evita vreo eventuală surpriză în cazul alegerilor prezidențiale. Conform proiectului guvernamental de modificare a constituției, de aci înainte alegerea președintelui republicii nu se va mai face prin sufragiu direct, ci va fi „asigurată" (termenul întocmai) de un așa-zis colegiu electoral format din reprezentanți ai statului corporatist de tip mussolinian.

● A pățit-o și Rifai-Pașa. Pe cartea de vizită și în pașaport figurează cu titlul de prim-ministru al regatului Iordaniei. Dar pe aeroportul newyorkez hotărîtor a fost chipul său oacheș, așa încît rasiștii americani nu l-au cruțat, ci l-au (mal)tratat pe Samir Rifai ca pe un „negru" oarecare. Premierul regelui-marionetă Hussein a protestat, dar condescendent: *„Nu-mi place maniera în care organele americane care se ocupă cu controlul pașapoartelor îi tratează pe vizitatorii oficiali"*.

● Pentru că n-a mai putut îndura mizeria în care se zbătea de mai mulți ani, un pavagiu din Troyes (Franța) s-a spînzurat la „locuința" sa: un vagon părăsit. Omul avea 37 de ani și a lăsat în urma sa *opt copii*.

● Recenta victorie a Partidului Comunist în alegerile municipale din Franța este analizată în termenii următori de „New York Times": „În lumea electorală nimeni nu este mai logic decît alegătorul francez. El își schimbă opinia cu multă ponderență. Există în Franța de la război încoace două milioane, două milioane și jumătate de militanți comuniști. Dacă li s-ar adăuga și simpatizanții, cifra probabil că s-ar dubla sau tripla. Cînd masa flotantă a alegătorilor este nemulțumită, ea înclină să voteze pentru comuniști sau socialiști. Ceea ce s-a întîmplat, se pare, și la alegerile municipale".

D. B.

Dragoș VICOL

Suită cîmpenească

PRELUDIU

Sub ghețuri apele visează
albastrul vizitat de cocori...
Sub ghețuri apele visează
fluierul mierlelor...

Sub ghețuri apele visează
stelele-nmugurind peste ele,
turmele adăpîndu-se
înșirate prin vaduri ca niște mărgele...

Brazii-și dezmorțesc crengile
pentru mîngîierea zefirilor...
Brazii-și dezmorțesc crengile
să desfereze fîntînile zorilor...

Se pleacă și murmură crengile
să-ntîmpine cîntătoarele.
Brazii-și dezmorțesc crengile
să legene soarele, soarele...

★

Pămînt, întindere fără hotare,
îți mai dorm apele și visează sub gheață;
îți-s bătrîni brazii de-atîta zăpadă
și ți-e fruntea încă cuprinsă de ceață ..

Dar te-aud cum te scuturi în aspre adîncuri,
cum răsufli sub larguri, pe-ntinsele stepe...
Și știu: deși vîntul în spulber te-nfruntă,
minunea începe...

BUNĂ DIMINEAȚA, SOARE!

Întîi a rîs soarele...
A hohotit undeva în munți
ca un prașcău alergînd după fete ..
Întîi a rîs soarele
și brazii cărunți
au scuturat din plete...

Întîi a rîs soarele...
Pe-urmă-am rîs noi
și-am pornit-o pe cîmpuri cu dînsul...

Viața plantelor
se-ntorcea din adînc,
și-ometele
își musteau, sfîșiate, plînsul...

Întîi a rîs soarele
și cred că în piept
mi-a-nflorit mie dragostea iară...
Întîi a rîs soarele
pe urmă-am rîs eu...
Se putea și altfel, primăvară?!...

UN CÎNTEC DESPRE BUCURIA OILOR...

Otava miroase a toamnă uitată...
Oile o simt și-o lasă nemîncată.
Ciripește undeva o pasăre rară
și pătrunde pînă-n iesle vîntul de-afară...

Hei, ce vînt cu miros de rășină și cetină!...
S-a-ntors în pășuni înflorite prietină?...
Unde-i ciobanul, de ce n-a deschis?
În lanțuri zăvozii se smulg, ca din vis...

Parcă s-aud pași umblînd prin ogradă...
și nu scîrțîie ascuțit, pe zăpadă...
Pătrunde o rază în iesle, să vază...
Ce caldă, ce moale, ce blîndă ești, rază!...

În larguri tot cîntă pasărea rară...
Se-nghesuie oile să scape afară,
se zbat, și ascultă, și-adulmec mereu
ierburile, ierburile de sub Rarău...

PORNESC TRACTOARELE...

În văzduhuri adastă
plotile calde...
Dar nu stau pe pripă să aștept vînturi bune
să le poarte, încoace
anotimpul cîndoa să ni-l scalde...

Ascultați: gem plugurile vechi de obidă
și poate de lene!
Nechează năprasnic ieșind din hangare,
cu trap de motoare,
Cai putere!...

Dați chiot voinic, feți-frumoși ai pîinii,
pe-ntinsele stepe!
De noi tămîiată, de noi ajutată,
mai iute minunea începe!...

CIOCÎRLIA ȘI-A SCHIMBAT CÎNTECUL

Fumegă cîmpul... Albește omătul
ici, colo, subțire.
Tu, ciocîrlie-nălțată-n văzduhuri
Ce știre împrăștii, ce știre?...
Cald, soarele mugurii blînd îi alintă.
Te legeni, zoicnești, ciocîrlie...
Mă-opresc la fîntîna bătrînă din șesuri,
să sorb apa clară, dulcie...

„Ci vino aici, șturlubatecă pasere,
o clipă să-mi stai blîndă-n palmă,
să-mi cînți tot ce cînți în văzduhuri, acolo,
cu soarele roșu de-asalmă...“

...Și iat-o în palmă, cîntîndu-mi cîntarea:
„Cai de foc se toarnă, primăvară!
Mă-nalț în văzduh să-i vestesc, și îndată
peste brazde coboru-mă iară!...

Vezi că drag îmi e soarele, cerul și zarea.
dragi mi-s holdele, cîmpurile pline“...
„...Să purcedem, atuncea, la lucru-mpreună:
stai aici, pe volan, lîngă mine“...

GRÎUL NOSTRU

Și parcă aș sta tot aici pe tărîale,
plecat peste lutul din brazdă...
Și parcă mi-aș scrie mai bine poemul
cu tine, grîu proaspăt, drept gazdă...

Ești verde ca marea cea fără hotare
deși ești mărunt, nici de-o schioapă...
Dar viața, viața ce crește în tine,
nu-i cîntec, nu-i vers s-o încapă...

Or spune o seamă: „Ce mare minune:
un grîu precum este tot grîul!...“
Dar puneți urechea și-auzi-veți întrînsul
cum curge belșugul, ca rîul...

Nu-i grîu ca tot grîul, ci grîu fără seamăn:
e grîu de-al nostru, vecine!
Îl cresc ingineri cu opinci și chimire
și aceasta-i secretul, vezi bine!...

EPILOG

În dimineața asta, peste-ntinsuri
de miriști și podgorii, parcă-aud
cum trece-un vînt tomnatec și foșnește
larg fîlfîit de aripi înspre sud.

În soare prind să joace funigeii,
copacii-și număr galbenii, furiș.
Fîntîni cu cumpeni săgetează cerul
tăiat de migratoare-n curmeziș.

... Bat drumuri colbăite-n lungul țării
întîmpinat de lanuri de porumb
ce sună lung, prelung în vîntul serii
și-odăjdiile de aur își dezbumb...

Al toamnei trup, în pîrg se dăruiește:
ci strugurii prea copți se tescuiesc
să curgă mustul roșu în ulcele
ca pentru un ospăț împărătesc...

Pometele-ntind mere roșcovane
și prune cu obrazul oinețiu...
Și șesul, în culeș, pare-o tipsie
pe care, lîngă pîinile de grîu

din oară, se așternt tămîiesmate
bucate noi, cum nu s-au mai văzut...
... Un cînt de slavă rodului și toamnei
să înfirip din inimă am orut...

Dar mi-au ieșit în drum culegătorii:
cu pîine și cu vin m-au omenit.
Și cîntecul de slavă-a prins a crește
din gura lor, înalt și măiestrit...

Tie îți-l închinau, inimă-a muncii
și conștiință-a marelui norod.
M-alăturai cîntării fără seamăn
cu struna mea și eu, umil rapsod...

UN MARE POEM CINEMATOGRAFIC

Serghei Bondarciuk în rolul ← lui Andrei Sokolov.

Şi viaţa merge mai departe!

Un tînăr om sovietic, un om cu nimic deosebit de alţi mulţi asemenea lui, îşi începe viaţa. Fericirea lui e simplă, calmă şi sigură: munceşte şi-i e dragă munca lui. Îşi înjghebează un cămin şi căsătoria lui e fericită. Are copii: două fete şi un băiat. Dar izbucneşte războiul, Marele Război pentru Apărarea Patriei. Şi acest om pleacă să lupte, fiindcă fericirea ţării, fericirea lui sînt în primejdie. Căzut prizonier, omul trece prin încercări grele, supraomeneşti. Fasciştii încearcă să-i mutileze sufletul, să-i distrugă moralul şi capacitatea de rezistenţă. Dar, deşi călcat în picioare şi torturat, el nu se predă. Este de neînfrînt, deşi cupa amărăciunilor a băut-o pînă la fund. Războiul se termină. Omul porneşte spre casă cu gîndul la cei dragi. Dar în locul casei nu găseşte decît o pîlnie de bombă în care s-a adunat apa ploilor. Sub dărîmături au pierit soţia şi cele două fete ale sale. Pe unicul băiat l-a văzut în tot timpul războiului o singură dată: atunci cînd era mort. Căzut pe front, în ultimele zile ale războiului! L-a îngropat în pămînt străin. Şi iată că omul acesta nu-şi pierde echilibrul sufletesc, nici încrederea în oameni. El va şti să-şi refacă viaţa — forţa morală a omului sovietic e asemenea oţelului — deşi îl aşteaptă încă destule încercări. Împreună cu orfanul Vaniuşa, pe care l-a cules de pe drumuri, el va porni, optimist, înainte, în întîmpinarea vieţii.

Aceasta este tema noului film sovietic, ecranizare a cunoscutei povestiri a lui M. Şolohov „Soarta unui om". Trebuie să spun de la bun început că, după părerea mea, filmul este deosebit de interesant, este o operă cinematografică în adevăratul înţeles al cuvîntului.

Scenariul lui I. Lukin şi F. Şahmagonov păstrează în întregime energia sobră a limbajului şi a patosului povestirii şolohoviene. Scenariştii şi-au încredinţat opera unui regizor debutant, unui om de care mă simt foarte apropiat şi despre a cărei creaţie sînt fericit că pot scrie.

Realizînd filmul „Soarta unui om", actorul Serghei Bondarciuk, căci despre el este vorba, a trecut cu succes primul său examen regizoral. În plus, şi-a asumat şi interpretarea rolului eroului principal. Ca regizor, Bondarciuk a ştiut să-şi aleagă interpreţii, iar ca actor a izbutit să creeze unul din marile roluri ale vieţii lui. Îmbinînd munca regizorală cu cea a interpretării actoriceşti, Bondarciuk ne-a dat o operă profund realistă, care reflectă trăsăturile esenţiale ale caracterului omului sovietic, trăsături care trezesc în noi, spectatorii, sentimente de mîndrie pentru tot ceea ce am realizat, dînd naştere totodată unor noi îmboldiri de a munci.

Filmul înfăţişează întîmplări din anii care au înscris cele mai întunecate pagini din istoria noastră — anii agresiunii hoardelor hitleriste asupra patriei sovietice. Din vălmăşagul acestor zile tragice se desprinde luminoasă imaginea omului sovietic, simbolizat prin Andrei Sokolov. Dimensiunile lui sufleteşti ajung la o înălţime nemaiîntîlnită. În aceasta constă, de altfel, şi vigoarea povestirii, care s-a impus de la început atenţiei milioanelor de cititori.

Secvenţă cu secvenţă, filmul reconstituie viaţa şoferului Andrei Sokolov.

Atît ca regizor cît şi ca interpret al lui Sokolov, Bondarciuk a izbutit să ni-l prezinte pe eroul său în contextul social-istoric căruia îi aparţine, arătîndu-ni-l în toate manifestările lui, nedespărţit de tovarăşii lui de muncă, şoferi, tîmplari, turnători sau mineri, care după ce-şi sfîrşesc ziua de muncă se întorc acasă, unde îi aşteaptă familia cu toate bucuriile sau micile griji cotidiene. Regizorul Bondarciuk a găsit în tînăra artistă Zinaida Kirienko o interpretă ideală a rolului Irinei. Părerea mea e că în acest film ea joacă excelent. Expresia „joacă" mi se pare însă puţin nepotrivită. Fiindcă actriţa nu joacă, ci trăieşte intens, adînc, tragedia eroinei. Parcă-i văd şi acum chipul plîns, desperat, în clipele cînd îşi ia rămas bun de la soţul ei, îi văd mîinile încrucişate pe piept cînd aleargă în urma trenului sau surîsul ei sfios, timid şi matern, din alte momente ale filmului. E o creaţie admirabilă, eliberată

ÎNCHINAT OMULUI

Cît de luminos e zîmbetul Irinei! (Zinaida Kirienko).

de vorbărie și detalii inutile, o creație care slujește nu numai actriței, ci întregului film.

Felul în care Zinaida Kirienko interpretează episodicul rol al Irinei, sufletul mare pe care ea îl dă eroinei ne fac să înțelegem că și datorită amintirii ei reușește Sokolov să-și poarte povara suferințelor și ne explică tăria cu care acesta înfruntă cele mai grele încercări.

La rîndul său, Bondarciuk îl interpretează pe Andrei Sokolov cu o pasiune fără rezerve. Să citâm, ca exemple, cîteva scene.

Sokolov este îndrăgostit. Această dragoste a lui, atît de frumoasă și de bogată dar atît de timpuriu

de S. GHERASIMOV
artist al poporului al U.R.S.S.

curmată de război, este exprimată, de fapt, într-o singură scenă. Într-o seară, el și viitoarea lui soție ascultă cîntecul unui brigadier. Acest cîntec revine apoi mereu în film, ca un leit-motiv al fericirii celor doi tineri, dar și al tragediei ce se profilează deasupra destinului lor.

Cînd, mai tîrziu, el va răsuna ca un ecou îndepărtat, ca o scurtă aducere aminte, inima ți se va strînge de nostalgia fericirii trecute...

Dar scena care dezvăluie într-adevăr culmea măiestriei regizorale și actoricești a lui Bondarciuk este, după părerea mea, scena din lanul de ovăz, cînd Andrei Sokolov, evadat din lagăr, se prăbușește sleit de foame în mijlocului lanului. În timp ce înghite cu nesaț boabele de ovăz abia cojite de palmele-i crăpate și negre, doar ochii mai păstrează o uluitoare lucire; în ei citești deopotrivă acea supraomenească durere și suferință, dar mai ales licărul fericirii pe care ți-o oferă libertatea... Este într-adevăr o scenă magistrală, care nu poate fi privită fără lacrimi în ochi! Apoi, după ce omul „a mîncat", se întinde pe pămîntul uscat. Și, deodată, ovăzul parcă încetează de a mai fi ovăz. Sclipirea lui uscată pare că încărunțește pămîntul mutilat, secat, vlăguit de dușmanul feroce. În lanul acesta cărunt, bătut de vînturile toamnatice, stă întins un om, un om care trăiește, iubește, care e însetat de o viață omenească

Rareori spectatorului îi este dat să trăiască un sentiment atît de intens. Le mulțumim din inimă artistului și excelentului regizor Serghei Bondarciuk, operatorului V. Monahov și întregului colectiv care au creat aceste neuitate scene.

În filmul lui Bondarciuk ca și în povestirea lui Șolohov, există toate trăsăturile unei arte monumentale. Monumentalul se conturează în caracterul eroic al lui Sokolov, care a știut să înfrîngă toate durerile, toate suferințele și să privească înainte, cu fruntea înălțată. Filmul, ca și povestirea, avînd o bază profund tragică, pune pe om — asemenea tuturor tragediilor — față în față cu fiara. Iar sfîrșitul luptei este aureolat de izbînda omului situat pe poziția umanismului proletar, socialist.

„Soarta unui om" este un film despre oamenii care luptă împotriva fiarei existente încă pe planeta noastră. În prezentarea veridică și pasionantă a acestei lupte stă valoarea deosebită a primului film al tînărului regizor și al experimentatului artist Serghei Bondarciuk și a întregului său colectiv de creație

Andrei (S. Bondarciuk) și Irina (Z. Kirienko) fac cunoștință

Cumplită e viața prizonierilor în lagărul fasciștilor! (în centru, S. Bondarciuk în rolul lui Andrei Sokolov). →

Andrei Sokolov (S. Bondarciuk) cu Vania — fiul lui adoptiv — (Pavlik Boriskin). ↓

O MIE DE ÎNTREBĂRI ȘI TOT ATÎTEA RĂSPUNSURI

Reportaj de Cornel BOZBICI

Dacă azi oamenii nu mai cred că Iosua a oprit soarele pe cer pentru ca să poată câștiga bătălia împotriva lui Adonisedeb, dacă acest act este incredibil prin însăși imposibilitatea săvîrșirii lui și rămîne pentru oricine o povestioară frumoasă de adormit copiii, totuși mai persistă superstiții care subjugă, înspăimîntă și terorizează mințile ignorante. Marele imperiu al naturii, cu nenumăratele lui fenomene, spațiul infinit al cerului, omul cu tainele lui biologice și maladiile care apar pe neașteptate, toate acestea și multe altele capătă în mintea neștiutorului explicații fanteziste și ridicole. Împotriva ignoranței se duce o adevărată bătălie în care se folosește demonstrația, unde argumentul este hotărîtor iar experiența decisivă.

O asemenea bătălie ne propunem să relatăm în rîndurile care urmează...

CINE „MĂNÎNCĂ" LUNA?

Ion Berciu, directorul Casei raionale de cultură din Sighet, venise în comuna Onceşti cu brigada artistică de agitaţie. Sătenii au ascultat cu interes şi conferinţa agricolă a inginerului Holdiş, şi spiritualele cîntece maramureşene, petrecînd cîteva ceasuri plăcute. După cum e stăruitor obiceiul prin partea locului, la sfîrşit, profitînd de faptul că au în mijlocul lor „cărturari de la oraş", cîţiva dintre ţărani s-au întins la taclale cu ei. Şi, pe nesimţite, din vorbă-n vorbă, ţăranii au prins a le pune întrebări.

— Dealurile noastre sînt golaşe şi n-avem nici o haznă*) de pe urma lor. Oare n-am putea planta aici vii?

— Spun doctorii să ne ferim de microbi, da' ce sînt ăia microbi?

— Tăt mă-ntreb, văzînd atîta omenire, cîte limbi se vorbesc pe pămînt?

Iar unul voia să ştie cu tot dinadinsul „cine mănîncă luna cînd se eclipsează"?

*) Haznă=folos

Ei, la încercă şi răspunde la toate! Inginerul Holdiş şi directorul Berciu s-au străduit să explice, dar multe întrebări, fiind de strictă specialitate, i-au depăşit. Aveau să plece, în seara aceea, spre casă uimiţi de setea de cunoaştere a acestor săteni şi mîhniţi că nu le-au putut da toate lămuririle cerute.

A doua zi la Casa raională de cultură din Sighet au fost chemaţi medici, ingineri, profesori, avocaţi şi li s-au relatat întrebările ţăranilor din Onceşti şi s-a hotărît că ar fi bine să plece cu toţii în comună şi să răspundă la întrebări, la faţa locului. Astfel a luat fiinţă prima brigadă ştiinţifică din ţară...

PRIMELE ACTIUNI

Onceştii au fost prima etapă. Succesul deplasării intelectualilor la ţară îl atestă vilva stîrnită în toate comunele din raionul Sighet. De aceea sătenii din Călineşti aşteptau cu nerăbdare sosirea intelectualilor de la Sighet. Uliţa satului era plină de lume. Mamele veniseră cu plozii în braţe. Cîţiva săteni îşi notaseră întrebările pe hîrtiuţe, alţii le păstrau în gînd. „Ei, să vedem dacă „cei de la Sighet" ştiu răspunde la toate!"

Printre cei sosiţi sătenii au cîteva cunoştinţe: pe doctorul de „coconi" Pop Victor, care le-a vindecat mulţi copii; pe medicul Ion Palage, om tare şefăr la vorbă, renumit în tot raionul pentru priceperea lui; pe profesorul Pauliuc Bogdan, cel care face „minuni"; pe avocatul Pereni... Cunoscîndu-i, sfiala se topeşte şi întrebările curg cu nemiluita.

— Am auzit că Anglia se scufundă la fiecare o sută de ani cu 33 cm. E adevărat? — întreabă Ion Jurcă.

În rîndurile mulţimii, rumoare: „Al dracului e şi Jurcă ăsta, duce grijă Angliei!"

— Să ne spuneţi care-i vîrsta cea mai potrivită la bărbaţi şi la fete pentru căsătorie? — se interesează Dunea Petru.

Cîteva fete chicotesc, iar un moş de lîngă cel cu întrebarea se uită galben la el şi mormăie: „Mă Petre, mă..."

— Eu aş vrea să ştiu — începe răguşit Gheorghe Şerban — cîte kilograme de fîn mănîncă o vacă pînă dă un kilogram de lapte?

Asta da întrebare! Şi gospodarii de-abia aşteaptă răspunsul. Numai unul îi spune vecinului: „Păi cine-i nebunul care a pus fînul pe cîntar să ştie!..."

... „Are sau n-are racu' leac?", „Cum a apărut omul pe pămînt?", „Ce-i cu problema germană?", „Ce-i rahitismul?", „De ce cîte o mamă de la 3-4 luni nu are lapte?", „Ce să faci ca vaca să nu fie stearpă?" etc., etc... Cei din brigada ştiinţifică abia prididesc cu notarea întrebărilor. Multe vor să ştie cei din Călineşti!

Problemele nu sînt grele în sine, ci modul expunerii lor e dificil. Dacă ar abuza de noţiuni pur ştiinţifice, neinteligibile pentru nivelul ascultătorilor, aceştia n-ar pricepe multe din explicaţii. Expunerea se cere să fie plastică, cu termeni populari. Toţi din brigadă sînt însă buni cunoscători ai limbajului local. Am notat cuvînt cu cuvînt răspunsul dat de medicul pediatru Pop Victor la întrebarea: „Ce este rahitismul?" pentru plasticitatea lui:

— Dacă vedeţi mergînd un copil pe uliţă şi are picioare strîmbe de poţi să treci cu căruţu' pe sub ele, să ştiţi că e un semn de rahitism. Copilul rahitic se aseamănă cu un păianjen, are o burtă mare, iar picioarele şi mîinile subţiri. Apoi vezi bine că nu-i frumos, dar aşa arată! Burta, dacă o apeşi cu palma, e moale ca perina umplută cu pene... Boala asta se cheamă „englezească". Apoi mi-ţi întreba de ce-i zice „englezească"? În Anglia mare parte din vreme e ceaţă, timp cu cerul închis şi din această cauză mulţi copii suferă de rahitism. Soarele e acela care întăreşte organismul copiilor. Noa, dară o primă învăţătură: să ţinem cît mai mult coconii pe afară, la soare. Apoi ştiu că mi-ţi întreba: bine, bine, tovarăşe doctor, dar ăia care trăiesc la Polul Nord, unde o jumătate de an nu răsare soarele şi-i noapte, de ce nu sînt rahitici? Nu sînt, e drept asta, pentru că beau untură de peşte care are vitamina D care întăreşte oasele. Apoi dară de aici o a doua învăţătură: toţi pruncii pînă la 3 ani, din octombrie pînă în mai, e bine să primească vitamina D, vitamină ce se găseşte la dispensarul comunei, cît vreţi...

S-a transformat după-amiaza aceea de duminică parcă într-o şezătoare, cu istorioare, cu glume şi cu multe învăţăminte, fiecare primind răspunsul la întrebarea lui şi plecînd acasă mai luminat...

MINUNILE PROFESORULUI PAULIUC

Fereşti este o comună în raionul Sighet renumită pentru porţile de stejar sculptate artistic. Casele din lemn, acoperite cu draniţă, se înşiră de-a lungul soselei ca nişte mărgele, privind la trecători cu geamurile lor mici prin care lumina pătrunde cu zgîrcenie. Azi însă uliţa e aproape pustie. Oamenii se înghesuie la căminul cultural care, ca niciodată, a devenit neîncăpător. Stau oamenii chiar şi pe afară, dornici să asculte brigada ştiinţifică.

Printre întrebările puse era şi una la care aşteptau răspuns cu tot dinadinsul: „Ce sînt minunile şi dacă în timpul nostru se mai pot face?"

Da, există minuni!..

Primele cuvinte rostite de profesorul Pauliuc stîrniră rumoare. Faptul că el nu neagă, cum s-ar fi aşteptat unii, îi făcu şi mai curioşi.

— ...şi se fac chiar în zilele noastre! — întări profesorul. Dar decît să ne pierdem vremea de pomană tot vorbind, hai să vă fac şi eu minuni. Iată aici două luminări. Cînd o să spun eu, se vor aprinde singure!

Privirile oamenilor îl străfulgerară cu neîncredere şi oleacă batjocoritor... „Profesorul aiesta de la Sighet vrea să-şi bată joc de noi!"

— Nu aşa, tovarăşe, să le ţii-mneata! Ia dă-le încoa' la noi!

Luminările coboară în sală şi oamenii se adună buluc în jurul lor. Linişte. Minutele trec greu.

— Dar să mai lăsăm deocamdată luminările. Hai mai bine să prefacem apa în vin...

Toţi tresar din încordarea în care se află. Cei mai în vîrstă îşi aduc aminte de legenda biblică. Uitîndu-te la feţele lor, citeşti fără prea mare greutate neîncrederea care-i stăpîneşte.

Pe masă se află două pahare, şi cei care sînt mai aproape văd clar lichidul incolor. Dar poate nu e apă... Ghicindu-le gîndurile profesorul le întinde paharul şi cîţiva dintre ei se uită îndelung la lichid şi gustă. Da, e apă şi parcă acum ar fi fost scoasă din fîntînă... Profesorul amestecă conţinutul celor două pahare şi lichidul incolor se transformă pe nesimţite într-unul ce are culoarea roz a celui mai pur vin. Minunea se săvîrşise!

Oamenii rămîn uluiţi.

— Acum are să se întîmple şi minunea cealaltă.

Şi, într-adevăr, luminările pîlpîiră deodată magic şi luminară feţele oamenilor care le ţineau în mîini... (Era şi timpul, doar trecuseră douăzeci de minute!). Sala s-a umplut de freamăt, spărgînd liniştea apăsătoare de pînă atunci. Nenumărate voci strigă cerînd să li se spună cum au fost cu putinţă toate acestea**).

Profesorul Pauliuc le explică procesul chimic şi completează:

— Vedeţi dumneavoastră, lucrurilor astea mulţi le zic minuni şi noi îi credem. Îi credem, pentru că sîntem neştiutori. Ştiinţa însă le explică pe toate...

...La plecare sute de oameni i-au condus pînă la marginea comunei, rugîndu-i să mai vină pe la ei. Şi cei din brigada ştiinţifică au plecat spre oraş însoţiţi de afecţiunea lor şi bucuroşi că au cîştigat în această mică bătălie inimile ţăranilor din Fereşti.

UN STRĂBUN RENUMIT

Dacă trece o săptămînă şi brigada nu se deplasează, directorul Casei raionale de cultură, Ion Berciu, e asaltat de telefoane sau vizite. Membrii brigăzii sînt atît de obişnuiţi să-şi petreacă duminicile la ţară, în mijlocul ţăranilor, încît li se pare că altfel îşi irosesc timpul. Adunările din comune, cu oameni necunoscuţi şi curioşi, cu atmosfere aceea plină de atenţie, îi cheamă şi-i îndeamnă să plece.

Într-una din duminicile trecute urcam cu maşina pe valea Cosăului, îndreptîndu-ne spre Budeşti, un sat de munte îndepărtat. Budeştenii nu mai primiseră vizita brigăzii ştiinţifice, dar auziseră de ea. Ne gîndeam cu toţii ce întrebări ne vor pune şi cîţi dintre ei or să ne aştepte. Dar iată-ne ajunşi. Maşina abia poate pătrunde prin mulţimea adunată în dreptul şcolii. Sînt mai bine de 500 de ţărani care, după cum ni se spune, ne aşteaptă de două ceasuri.

Întrebările curg şi te uimeşte diversitatea lor: „De ce unele animale mai puternice decît omul se tem de dînsul, iar altele, slabe, îl atacă?"; „Ce-i cu nota guvernului sovietic din 2 martie?"; „De ce merge omul pe două picioare?"; „De ce se nasc copii înainte de vreme?"; „Ce este alerta?"; „De ce nu rodesc pomii în fiecare an?"; „Cine a fost de fapt Pintea-Viteazul?" etc., etc.

**) „Miracolele" profesorului Pauliuc erau de fapt nişte simple experienţe chimice. Luminările s-au aprins de la sine pentru că fitilul lor a fost îmbibat cu o soluţie de fosfor alb în sulfură de carbon. Dizolvantul (sulfura de carbon) evaporîndu-se, a rămas pe firul doar fosforul alb, care, în contact cu oxigenul din aer, a luat foc aprinzînd luminările. A doua „minune", cu transformarea apei în vin, este rezultatul unei experienţe: în apa unuia dintre pahare se pun cîteva picături dintr-o bază şi se obţine apă alcalinizată. În celălalt, soluţie alcoolică de fenolftaleină. Amestecînd conţinutul celor două pahare, se obţine un lichid de culoare roz, care aduce cu vinul.

Uite la cîte lucruri se pot gîndi oamenii!

O deosebită animaţie s-a stîrnit cînd s-a amintit de Pintea-Viteazul. Acest personaj legendar este într-un fel mîndria Budeştenilor. Un vestigiu al existenţei lui se găseşte chiar în comună, într-o bisericuţă de lemn care datează din anul 1643: e o zale tătărască îmbrăcată acum de rugină. Ea a stîrnit multe controverse, a iscat legende şi oamenii sînt dornici să cunoască adevărul. Printre cei sosiţi cu brigada este şi un cunoscut culegător de folclor maramureşan, învăţătorul Petre Lenghel Izanu. E interesant de relatat tehnica expunerii lui, mai ales că a fost ultimul care a luat cuvîntul, la patru ore de la începerea adunării, cînd în mod normal atenţia oricărui auditoriu scade. Dar de data asta cei de faţă au fost mai atenţi ca oricînd. El şi-a început relatarea prin versuri:

Frunză verde ruptă-n vînt,
Multe-au fost şi multe sînt,
Multe sînt de povestit,
Despre Pintea cel vestit...

Şi apoi ţăranii din Budeşti aflară — poate pentru prima oară — adevărul despre viaţa consăteanului lor care a trăit acum 256 de ani. Plecînd din Mogoşa (regiunea Cluj) a trecut munţii şi s-a oploşit la Budeşti. Mergînd o dată la tîrg, la Ocna Sugatag, asistă la cearta dintre cîţiva ţărani şi nişte negustori de vite care nu voiau să plătească preţul promis. Revoltat, Pintea îi snopeşte în bătăie pe negustori şi fuge în munţi. În scurt timp îşi adună o ceată de aproape două sute de oameni. Milos cu cei săraci, neîndurător cu bocotanii***), răsplăteşte pe unii şi pedepseşte pe alţii.

Frunză verde, păducel,
Pintea-i mare voinicel
Şi toţi grofii fug de el.
De la Dorna-n Baia Mare,
Pintea-i singur viteaz mare,
De care s-ascund domnii,
Grofii şi toţi boierii...

Viaţa lui palpitantă are un sfîrşit eroic. Combatant de frunte în armata lui Rakoczi, moare sub zidurile asediate ale oraşului Baia Mare, luptînd împotriva duşmanilor de totdeauna ai ţăranilor împilaţi — nobilimea şi boierimea hrăpăreaţă.

O lecţie de istorie pe care oamenii au ascultat-o gînditori. O lecţie patriotică, pe care n-o vor uita niciodată şi o vor transmite mai departe fiilor lor.

★

Am mai adăstat puţin în Budeşti dintr-o pricină foarte puţin... reportericească. Ea nu era în acelaşi timp nici în programul brigăzii ştiinţifice, nici în cel al brigăzii de agitaţie, care a încheiat adunarea cu cîntece populare. Dar cum era să plecăm dacă ne opriseră sătenii să ne cinstească cu un păhăruţ de ţuică cum numai în Maramureş se poate bea? Şi unii dintre noi au mai jucat şi o învîrtită cu nişte fete frumoase şi tare pricepute la joc.

...Cînd am pornit spre Sighet răsărea luna...

***) Bogătaşi.

REALITATEA ȘI LUNA

II

de Radu NOR

În ultimul număr al revistei noastre ați făcut cunoștință cu visuri și visători despre Lună. Cu Lukian din Samosate, cu Kepler, cu Wells...

Astăzi veți cunoaște altfel de visători: vizionari ai științei epocii noastre, oameni ale căror idei avîntate se sprijină pe date certe, care au anticipat realitatea îmbinînd poezia cu rezultatele riguroase ale observațiilor științifice.

Am arătat că, la începutul secolului nostru, atunci cînd Wells publica romanul său „Primii oameni în Lună", în care prezentarea satelitului natural al Pămîntului era pur fantezistă, marele om de știință rus, Konstantin Eduardovici Țiolkovski, preconiza

rezolvarea practică a zborului cosmic prin folosirea rachetelor, mai întîi în scopul cercetării atmosferei și apoi pentru călătoriile interplanetare, prin crearea sateliților artificiali și a rachetelor cu mai multe trepte, pe principii asemănătoare celor după care acestea au fost realizate mai tîrziu.

Viziunea savantului despre Lună, științifică și poetică totodată, este într-un acord perfect cu rezultatele cercetărilor celor mai recente. Și primii astronauți care se vor avînta spre acest corp ceresc vor confirma justețea previziunilor sale geniale.

Iată cum descrie Țiolkovski peisajul lunar...

ÎNSOȚITOAREA PĂMÎNTULUI

„Cerul e mai negru decît cea mai neagră cerneală. Pe el apare Soarele, de o strălucire orbitoare. Stelele și planetele seamănă cu niște cuie cu măciulii de argint, bătute în bolta întunecoasă... E liniște. Pe cer nu e nici un nor. Nu se văd nici plante, nici animale. Nu există nici un lac, nici un rîu, nici măcar o picătură de apă. Nici orizontul nu-i alb. El este tot atît de negru ca și restul cerului și nici un norișor nu-l acoperă. Lipsește vîntul, care pe Pămînt face să foșnească atît de plăcut iarba și leagănă vîrfurile copacilor. Nu se aude nici un țîrîit de greier. Nu se văd nici păsări, nici fluturi colorați.

Munți și iar munți, munți goluși, înalți, înspăimîntători. Culmile lor nu strălucesc înzăpezite. Nu se zărește nici măcar un cristal de zăpadă.

Iată văi, cîmpii, podișuri. Ce de pietre se află îngrămădite aici! Negre și albe, mari și mici, dar toate ascuțite, nerotunjite, neminguiate de unda apei care, precum se vede, nu s-a jucat niciodată șiobie cu ele.

Ce priveliști mohorîte! Pe munții îndepărtați nu se zărește vălul ușor și străveziu, ca un fum albăstrui, pe care aerul îl pune pe umerii munților de pe Pămînt.

Nu vezi decît peisaje sumbre, dure, colțuroase. Dar umbrele! Ce umbre intense! Ce treceri bruște de la întuneric la lumină! Lipsesc nuanțele dulci, cu care sîntem atît de obișnuiți și pe care numai aerul le poate da"...

Acum, cînd telescoapele moderne ne îngăduie să distingem chiar și suprafețe lunare cu un diametru de 100 metri, cînd racheta cosmică sovietică a trecut prin imediata apropiere a Lunii, cînd ne aflăm în preziua zborului omului spre satelitul natural al Pămîntului, temeiurile științifice ale descrierii și previziunilor lui Țiolkovski ies și mai bine în evidență.

CEL MAI CERCETAT CORP CERESC

Pentru omul zilelor noastre, Luna a încetat de mult să mai fie o necunoscută. Să facem o scurtă recapitulare a cunoștințelor noastre despre ea. De la bun început trebuie spus că nici un alt corp ceresc mai mult decît ea nu ne-a oferit pînă în prezent atîtea date. Încă acum 100 de ani, astronomul Iulius Schmidt a întocmit o hartă a Lunii pe care erau însemnate 32.856 de cratere; iar azi, pînă și copiii de școală știu că Luna are un diametru de 3.473 kilometri, că se află la o distanță medie de 384.000 kilometri de Pămînt, că e de 81,35 ori mai ușoară decît globul terestru...

Luna este lipsită de apă și aproape complet lipsită de atmosferă. Suprafețe vaste, denumite în mod eronat „mări", se întind pe sute de kilometri. Piscul cel mai impunător al Lunii atinge o înălțime de 8.880 m, cît Mont Everest, uriașul de pe Pămînt. Durata zilei astronomice pe satelitul nostru natural echivalează cu cea a perioadei schimbării fazelor lunare, adică, după etalonul nostru, cu 29 zile, 12 ore și 44 minute.

Ziua propriu-zisă ține pe Lună două săptămîni și în decursul ei suprafața solului se încălzește — în zona ecuatorului — pînă la 105° și chiar 120°C. În lunga noapte lunară temperatura scade pînă la 150°-160°C. sub zero.

...ȘTIM ATÎTEA DESPRE EA, ȘI TOTUȘI...

S-a spus adesea că suprafața Lunii ne este mai bine cunoscută decît multe regiuni ale globului terestru. Totuși, cîte taine mai ascunde „bănuțul" nostru de argint!

Noi vedem mereu aceeași emisferă a Lunii. Ce se petrece însă pe jumătatea cealaltă, care nu a fost niciodată accesibilă observațiilor? Se poate afirma astăzi cu destulă certitudine că emisfera opusă Pămîntului, ascunsă privirilor noastre, nu se deosebește prea mult de cea vizibilă. Astronauții, care vor înconjura într-un viitor apropiat Luna, vor vedea probabil aceleași „mări", aceiași munți despicați de prăpăstii, aceleași piscuri scăldate în lumină orbitoare, aceleași lanțuri de cratere înconjurate de cenușă vulcanică, albă ca zăpada.

Dar este într-adevăr vorba de cenușă vulcanică?

Problema aceasta a fost multă vreme controversată. Unii astronomi susțineau că pulberea albă s-a format prin descompunerea unor stînci; alții, că ea ar fi de origine vulcanică. Deoarece suprafața Lunii este acoperită de cratere, teza provenienței vulcanice a prafului apărea mai plauzibilă. Totuși, astronomi ca Nolke, Gilbert sau Gould negau acest lucru, dînd o altă explicație formării craterelor. Ei susțineau că acestea ar fi fost provocate de meteoriți care, sosind cu viteză supersonică, n-au întîmpinat nici o rezistență, știut fiind că Luna nu are, ca Pămîntul, o atmosferă care să joace în acest caz rolul de strat protector. Un contraargument la ambele teze îl constituie însă faptul că în ultimele secole nu au putut fi observate asemenea fenomene.

Iată însă că la 3 noiembrie 1958 astronomul sovietic N.A. Kozîrev izbutește să realizeze o fotografie neobișnuită a craterului lunar Alfons. Craterul avea o culoare roșietică și prezenta o evidentă radiație violetă. Aceasta s-a modificat în următoarele 6 ore, pînă ce a ajuns, pentru o perioadă de 80 de minute, la o intensitate dublă. În spectru puteau fi remarcate linii ale carbonului și ale compușilor săi.

Descoperirea acestor fenomene a venit în sprijinul ipotezei formării craterelor și prafului lunar ca urmare a unei activități vulcanice; astăzi, în urma observațiilor astronomului sovietic, problema poate fi socotită ca rezolvată.

SATELIT SAU NU?

Problema prezentată mai sus nu a fost singura care l-a preocupat și-i preocupă pe savanți în legătură cu Luna. Sute și sute de întrebări îi frămîntă. Una dintre acestea este dacă există sau nu pe suprafața sa anumite forme de viață. Unii savanți dau răspuns afirmativ acestei întrebări. Ei își fondează teza pe faptul că în interiorul craterelor au fost observate pete care-și schimbă conturul și dimensiunile. Ar putea fi vorba de mușchi, de licheni sau poate de niște organisme care nu seamănă cu nici unul din cele cunoscute nouă?

De curînd s-a stabilit că Luna nu este perfect sferică și că are o... cocoașă îndreptată spre Pămînt. Explicația pe care o dau oamenii de știință este aceea că, într-un trecut îndepărtat, cînd Luna mai era încă un corp lichid și incandescent, puterea de atracție a Pămîntului i-ar fi provocat această deformație... inestetică.

S-au emis și teorii după care Luna n-ar fi satelitul Pămîntului. Potrivit acestora, bătrîna Selene ar fi o planetă independentă, captată de atracția Pămîntului, cu care ar forma un astru geamăn. În sprijinul acestei teze se aduce argumentul că Luna ar fi mult prea mare și prea grea pentru ca să se fi format prin rupere din masa globului terestru.

Nici problema originii Lunii nu este încă rezolvată. S-au lansat și se mai lansează numeroase teorii. Ultimele sînt așa-zisele teorii „calde" și „reci".

După teoria „caldă", Luna este un astru bătrîn, născut prin condensarea prafului cosmic care, încălzindu-se pînă la incandescență, s-a răcit apoi repede. După teoria „rece", Luna s-a format tot prin condensarea prafului cosmic, dar masa ei se încălzește treptat, din cauza radioactivității interne...

*) Vezi articolul „Visul și Luna" apărut în numărul trecut.

Iată deci un vast cîmp de activitate pentru exploratorii Lunii, care ne vor da răspunsuri precise la toate întrebările. Dar pînă atunci să vedem cum se vor desfăşura aceste expediţii...

PRIMA ASELENIZARE

Cercetarea suprafeţei lunare cu ajutorul unei rachete este un fapt împlinit. Nava cosmică sovietică lansată la 2 ianuarie 1959 a trecut prin imediata apropiere a Lunii, efectuînd numeroase observaţii. Transmise pe Pămînt şi interpretate, ele au dat posibilitate savanţilor să pregătească noi explorări. Şi nu e departe ziua cînd o rachetă fără echipaj, teleghidată de pe Pămînt, va fi trimisă într-un anumit punct al Lunii. Iată cum vede cunoscutul om de ştiinţă sovietic A. Sternfeld, deţinătorul Premiului internaţional pentru încurajarea astronauticei, această primă aselenizare.

Traiectoria rachetei va fi urmărită cu ajutorul semnalelor radio emise de aceasta. Faptul că ea şi-a atins ţinta va fi indicat prin aprinderea automată a unor materii luminiscente, la luarea de contact cu solul lunar. Racheta mai poate răspîndi, pe o suprafaţă suficient de mare, o pulbere albă care va forma o pată perfect vizibilă de pe Pămînt.

Pentru ca nava cosmică să „acosteze" lin şi fără izbitură, viteza de coborîre trebuie, bineînţeles, frînată. Acest lucru poate fi realizat printr-o rotire a rachetei şi o frînare cu ajutorul motoarelor. De bună-seamă că norii de praf lunar, iscaţi de gazele expulzate de rachetă, ar putea îngreuia în mod sensibil aselenizarea, căci praful răscolit se aşază din nou pe sol de-abia după 5-6 ore. Dar toate acestea sînt amănunte pe care tehnica modernă le va putea rezolva cu uşurinţă.

NAVA-SATELIT PĂMÎNT — LUNĂ

Mai există şi alte mijloace de a ajunge pe Lună. Se pot crea nave-satelit care să se rotească în jurul Pămîntului, pe o traiectorie eliptică, apropiindu-se periodic de planeta noastră.

Aceste nave vor putea fi utilizate ca nişte vehicule de tranzit între Pămînt şi Lună. Plecînd cu o mică rachetă de pe Pămînt spre nava-satelit, astronauţii vor face transbordarea şi-şi vor continua cu ea călătoria pînă în apropierea Lunii. Aici ei se vor urca din nou în mica rachetă şi vor aseleniza.

Pe navele-satelit vor exista încăperi de locuit, ateliere, depozite de materiale, observatoare — într-un cuvînt, toate cele necesare explorării spaţiului cosmic.

Dar o navă-satelit de acest fel prezintă şi anumite inconveniente: ea se îndepărtează prea mult de Lună şi trece foarte repede prin apropierea ei. Modificîndu-i-se traiectoria se naşte un alt neajuns: nava-satelit se va apropia de Lună numai o dată la două luni.

Proiectul însă este interesant şi realizarea lui ar însemna staţionicirea unei legături permanente şi regulate între Pămînt şi Lună.

STAŢIA COSMICĂ „LUNA 1"

Nu trebuie să ne închipuim că Luna îşi va primi vizitatorii cu prea multă ospitalitate. Astronauţii vor trebui să depună eforturi mari pentru a-şi crea condiţii de viaţă şi de muncă.

Construirea unei staţii permanente pe Lună va fi îngreuiată în primul rînd de atmosfera extrem de rară a acesteia. Presiunea atmosferică şi variaţiile de temperatură vor constitui, de asemenea, dificultăţi serioase pentru constructori, care vor trebui să-şi asigure materiale cu însuşiri speciale.

S-ar putea utiliza şi peşteri drept adăposturi pentru astronauţi. Acestea vor trebui amenajate la adîncimi de 15-18 m (unde variaţiile de temperatură sînt neînsemnate) şi prevăzute cu uşi-ecluză din tablă de oţel argintat sau, şi mai bine, din ţesătură de sticlă perfect etanşă.

În aceste staţii, astronauţii îşi vor putea amenaja condiţii de viaţă asemănătoare cu cele de pe Pămînt. Adăpostul îl vor părăsi îmbrăcaţi în costume speciale de protecţie, în interiorul cărora va exista o presiune şi o temperatură adecvată corpului omenesc, precum şi o rezervă de oxigen. Exploratorii Lunii se vor folosi de mici vehicule pe şenile, care le vor permite deplasări relativ rapide.

Cîte lucruri noi nu va afla omenirea prin cercetarea solului şi subsolului lunar! Cîte taine despre cosmos nu vor fi dezvăluite cu ajutorul observatoarelor astronomice instalate pe Lună! Şi apoi navigaţia cosmică ce rapid se va dezvolta! Gîndiţi-vă că astronauţii vor putea folosi Luna ca staţie de tranzit pentru lungi expediţii spre Venus, spre Marte sau chiar spre alte sisteme solare. Şi gîndiţi-vă că acestea nu mai sînt visuri, ci pur şi simplu proiecte ştiinţifice. Nu mai sînt utopii. Nu mai sînt roade ale fanteziei, ci previziuni bazate pe rezultatele observaţiilor şi cercetărilor ştiinţifice!

Nu încape îndoială că ele vor deveni realitate într-un viitor apropiat. Dintr-o declaraţie a savantului sovietic Gustav Naan rezultă că zborul omului în Lună va fi înfăptuit încă înainte de sfîrşitul primului septenal al U.R.S.S. Iar noi, reprezentanţii secolului al XX-lea, vom fi nu numai martorii, dar şi făuritorii acestor victorii ale omenirii asupra distanţelor cosmice şi asupra timpului.

ÎN CASĂ NOUĂ

Pe strada Ana Davila, la poalele dealului Cotroceni, din Bucureşti, au sosit noi locatari. Sînt 24 familii de muncitori de la fabrica de confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej", care se mută în noile blocuri construite de Statul Popular al Capitalei cu fondurile primite de la întreprinderi.

Ei nu sînt singurii care beneficiază de noi locuinţe. Sînteţi doar martorii unei uriaşe campanii de construcţii.

Luna de lună, alţi muncitori, inginerii, tehnicienii, funcţionari primesc locuinţe noi, confortabile.

Acest lucru este posibil deoarece la Statul Popular al Capitalei întreprinderile depun lună de lună zeci de milioane de lei destinate unor construcţii. Din luna noiembrie 1958, cînd a apărut Hotărîrea privind utilizarea fondului întreprinderilor, şi pînă la 7 aprilie au fost virate în contul Statului Popular al Capitalei mai mult de 84 milioane lei, dintre care peste 51 milioane lei numai în primul trimestru al acestui an.

Din luna noiembrie 1958 şi pînă în aprilie 1959, I.T.B.-ul, de exemplu, a încasat 5 milioane lei, iar Atelierele C.F.R. „Griviţa Roşie", în această perioadă, 2.575.000 lei.

De acord pentru muncitorii I.T.B.-ului şi pentru cei de la Atelierele C.F.R. se află în construcţie blocuri de cîte 92 apartamente fiecare.

Iată cum prin sporirea producţiei şi a productivităţii muncii, prin reducerea preţului de cost a produselor întreprinderile realizează beneficii, iar aceste beneficii se reîntorc la cei care le-au creat.

DIN TOATA LUMEA

S-A NĂSCUT O NOUĂ INSULA

Că pămîntul e în permanentă prefacere — ca orice lucru din natură, ca orice astru existent sau în devenire din spaţiul sideral — aceasta este un adevăr pe care nimeni nu-l mai poate nega astăzi. Iar uneori dacă omul nu intervine cu ştiinţa şi forţa lui, pămîntul fertil se poate transforma în deşert, speciile animale şi vegetale pot degenera şi dispare, munţii se macină şi apele seacă. Dovezi am avut destule pînă acum despre aceste manifestări de prefacere a scoarţei pămînteşti. Şi iată încă una, de dată recentă.

În oceanul Atlantic a apărut o nouă insulă. Fenomenul nu s-a produs prin scăderea apelor oceanului şi, deci, prin ţîşnirea unui vîrf de munte submarin la suprafaţă, deşi s-a constatat că pe fundul Atlanticului există munţi de peste 1000 metri înălţime. S-a produs acest fenomen printr-o uriaşă erupţie vulcanică submarină, în apropierea insulelor Azore. Iar martorii lui oculari au fost, printre alţii, şi membrii expediţiei oceanografice sovietice întreprinse pe bordul vasului „Mihail Lomonosov" în cadrul Anului Geofizic Internaţional. Aceştia au asistat la erupţia vulcanului şi au văzut cum dedesubtul vaporilor şi a cenuşei, care erau azvîrlite în aer, a apărut insula formată din lava vulcanului. O insulă cu o suprafaţă destul de mare, care va trebui să fie trecută în noile hărţi ale oceanului.

După unele păreri, fenomenul apariţiei acestei insule ar constitui tendinţa de reapariţie la suprafaţă a vechii Atlantide, înghiţite odinioară de apele oceanului.

VIAŢA CONSERVATĂ PRIN CONGELARE

Ultimele experienţe ale cercetătorilor în materie de fiziologie şi biologie au reuşit să suspende viaţa pe timp determinat nu numai la microorganisme, ci şi la animalele mari, ca şoareci şi iepuri. Folosindu-se un anumit sistem de congelare, se poate bloca viaţa acestor animale pe orice durată. În tot acest timp corpul rămîne nealterat şi neuzat, aşa că la deşteptare îşi poate continua viaţa exact ca în momentul în care a fost congelat.

Şi de vreme ce experienţele au reuşit pe animale atît de apropiate de structura fiziologică a omului, nu e greu de întrezărit că în curînd şi omul va putea fi supus acestei „conservări". Biologi celebri, ca Siniţin din Uniunea Sovietică, Luvet din S.U.A., Paul Becquerel din Franţa, sînt de acord cu această perspectivă a ştiinţei.

Imaginaţi-vă că într-un asemenea caz s-ar rezolva dintr-o dată şi problema călătoriei omului în cosmos. O dată congelat, călătorul interstelar nu va mai avea nevoie nici de alimentaţie, nici de oxigen, oricît de mult ar dura zborul lui prin cosmos. Se va deştepta ca dintr-un somn adînc pe o nouă planetă şi va putea să-şi îndeplinească misiunea pentru care a sosit acolo.

Nu mai vorbim de latura amuzantă a perspectivei cînd un om va putea spune: „Vă rog să mă conservaţi aşa fel ca să mă trezesc peste 500 de ani!"...

ULTIMUL TRATAMENT AL CHELIEI

Căderea părului de la etatea de cincizeci de ani în sus ar fi datorită — după părerea unui medic francez — creşterii cutiei craniene, care continuă să se dezvolte pînă la o vîrstă foarte avansată şi sfîrşeşte prin a comprima rădăcinile părului, provocînd astfel atrofia.

Medicii cosmeticieni francezi care şi-au însuşit această teză pretind că, făcînd mai multe secţiuni în pielea capului, acestea ar înlătura efectul comprimării şi deci căderea părului.

E de văzut, însă, dacă nu e preferabil să rămîi chel decît cu capul cresîat de bisturiul cosmeticianului.

SCRIITORI ŞI CĂRŢI

Cicerone Theodorescu: „OAMENI ŞI DRAGOSTE"

Rămas, de-a lungul anilor, acelaşi tenace laborios al versului, aplecat cu migală asupra cuvîntului răbduriu şlefuit, Cicerone Theodorescu îşi exprimă deosebit de variat sentimentele şi ideile.

Diversitatea de tonuri şi mijloace de expresie e caracteristică şi pentru recentul său volum de poezii: OAMENI ŞI DRAGOSTE. În paginile cărţii stau în bună vecinătate metafora de delicate sugestii poetice „*Toţi au plecat. Dar vara să plece nu se-ndură./ Pe plaja caldă încă, din zori pînă tîrziu,/ Ea singură, stă-ntinsă la fărmuri, goală, pură,/ Frumoasa adormită cu trupul auriu*" cu versul de directă familiaritate şi factură populară „*El, gospodăreşte,/ Coloc cu poştaşul/ Zdravăn se cinsteşte.../ I s-a-ntors curajul*", forma fixă a terţinelor şi rondelelor cu revărsarea generoasă a versurilor de rezonanţă maiakovskiană.

Apreciind şi relevînd diversitatea peisajului liricei lui Cicerone Theodorescu, nu putem trece însă peste faptul că, uneori, poetul, prea atent la sunetul exclusiv al uneltelor, nu mai urmăreşte cu aceeaşi stricteţe scopul minuirii lor. Astfel se face că în *Oameni şi dragoste* întîlnim şi unele poezii care derutează prin vagul lor, mărit şi mai mult de o exprimare concentrată exagerat. Grăitor în acest sens mi se pare poemul *Ai aceluiaşi drum*, în care dificultatea unei depline înţelegeri din prima strofă: „*Ai aceluiaşi drum către mare./ Ai aceluiaşi fluviu, dar pe tărmul celălalt,/ Ei se duc amîndoi, dar pe altă cărare,/ Către marea iubirii cu smalţ şi cobalt*" nu e împrăştiată nici de strofele următoare. Facem aceste reproşuri pornind de la considerentul că, printre altele, claritatea e o condiţie de neînlăturat pentru adevărata poezie. Cu atît mai mult ne-am îngăduit să punem această problemă, discutînd poezia lui Cicerone Theodorescu, cu cît în cele peste o sută cincizeci de piese lirice cît cuprinde *Oameni şi dragoste* întîlnim atîtea şi atîtea poeme cu adevărat frumoase. Şi dintre acestea nu puţine sînt acelea care atacă cele mai vitale probleme ale timpului nostru.

E demn de remarcat faptul că pentru fiecare temă dezbătută sau pentru fiecare reacţie la contactul cu actualul Cicerone Theodorescu a găsit sunetul propriu, organic contopit cu simţămintele şi ideile respective. În *Grand-Hotel Sopot* şi *Scrisoare din odaia de lucru* sarcasmul demascator la adresa pretendenţilor la moştenirea tristei faime a lui Hitler e viguros exprimat; iar în *Baladă despre micul general*, lacrima aducerii aminte a morţii unui copil ucis în timpul unui bombardament se însoţeşte — printr-o deosebit de plastică şi emoţionantă asociaţie de imagini — cu apelul la o permanentă vigilenţă îndreptată asupra acelor ce vor să provoace un nou război.

Numeroase versuri din *Oameni şi dragoste* se înscriu ca un elogiu adus muncii pline de elan al constructorilor socialismului în ţara noastră. Cicerone Theodorescu vorbeşte despre aceştia simplu şi cald, cu umor sau cu duioşie; îi simte aproape, familiari, ca pe nişte prieteni. Există în *Oameni şi dragoste* un poem: *Tainele nopţii*, care concentrează ca într-un focar cîteva din trăsăturile esenţiale ale poeziei lui Cicerone Theodorescu. Aflăm aici şi versul lapidar din rondele, nelipsind nici umorul şi nici poanta ironică, iar lîngă expresia nudă întîlnim asociaţia unor surprinzătoare imagini. Ca în atîtea din poemele lui Cicerone Theodorescu, *Tainele nopţii* ascunde şi un tîlc. Dar iată despre ce e vorba în amintitul poem. Poetul stă la masa lui de lucru „*de aseară, de la şapte*", privegheat doar de „*stropul de lumină*" al becului. „*Şi nu te duce gîndul/ Că stropul de lumină/ Cînd scrii, nici observîndu-l, / E-un simbet din uzină*". În noapte însă „*afară, prin fereastră*" se văd deodată, ca într-un vis fantastic, o sumedenie de „*stele căzătoare*". Uimit, poetul, cu „*degetul la tîmplă*", se întreabă ce vor fi însemnînd aceste „*celeste focuri*", aceste „*cosmice dezastre*" şi „*prăbuşiri de astre?*" Aflăm însă că toată această viziune a fost provocată doar de imaginaţia înfierbîntată a poetului la observarea gestului singuratic al unui noctambul care „*scrie-n noaptea albastră*" chiştocuri aprinse prin fereastră. Poetul însă nu pierde ocazia pentru a trage un învăţămînt din această şugubeaţă deformare a realităţii cauzată de o fantezie excesiv de aprinsă: „*O, tainicele lucruri! — Chiar stele pot să-ţi pară — / Sînt uneori, doar mucuri! Banale, de ţigară!/ O umbră, din perete,/ La tine se scălîmbă:/ „Atenţie, băiete! / Şi-n artă se întîmplă...*"

Toate acestea lămurite, poetul se întoarce la invocarea „*stropului de lumină*". E sugerată acum în finalul poemului, cu discreţie şi umor, afectuoasa solicitudine a „*zîmbetului din uzină*" care priveghează munca noastră creatoare. Simbolul e clar, fără ostentaţie.

Terminînd lectura volumului *Oameni şi dragoste*, aşteptăm noi realizări ale făurarului îndrăgostit de frumuseţi.

Traian STOICA

O PICĂTURĂ DE CERNEALĂ

Răspuns la o scrisoare din Oraşul Stalin

de SZÉMLER Ferenc

Adeseori, în discuţiile noastre revine - pe bună dreptate - tema uluitoarei desfăşurări a revoluţiei culturale. Sîntem de acord că viaţa muncitorimii şi a ţărănimii muncitoare din ţara noastră s-a îmbogăţit cu noi orizonturi, că felul lor de-a fi s-a schimbat, că, faţă de trecutul apropiat chiar, exigenţele lor au sporit, că, într-un cuvînt, au apărut cerinţe culturale noi, necunoscute şi nebănuite pînă azi.

Iată, bunăoară, că muncitorul nu mai este satisfăcut de contactul impersonal prin slova tipărită, prin cartea cumpărată, citită şi apoi frumos rînduită în raft; el doreşte, viu şi intens, să stea de vorbă cu scriitorul, să dezbată cu el problemele care-l frămîntă, să-i destăinuie bucuriile şi supărările vieţii lui de fiecare zi.

Sînt doar cîteva gînduri pe care mi le-au trezit rîndurile frumos caligrafiate ale cititorului şi prietenului meu din Oraşul Stalin, tovarăşul Gyula Aranyosi. În scrisoarea sa, el mă critică — cu modestia care-i caracterizează şi cu o dragoste fără seamăn — pentru îndelungata mea tăcere şi îmi reproşează faptul că de atîta vreme nu am mai călcat pragul uzinei în care lucrează şi unde — în urmă cu cîţiva ani — ne întîlneam adeseori.

Ai dreptate, drag prieten! De multă vreme nu m-au mai purtat paşii pe la fabrica de ciment „Temelia" de la poalele Dealului Melcilor din preajma Oraşului Stalin. Nici atelierul de lăcătuşărie în care lucrezi nu l-am mai vizitat. Nici cantina şi nici sala voastră de festivităţi în care am petrecut împreună atîtea ore minunate, alături de muncitorii fabricii, nu le-am mai văzut de mult timp. În anii trecuţi cunoşteam toate îndeplinirile de plan şi — vai! — aflam şi de rămînerile în urmă... În asemenea împrejurări — rare, ce-i drept — în casa ta primitoare, drag prieten, stăruia o tăcere apăsătoare...

Atunci însă cînd planul a fost îndeplinit şi, mai cu seamă, cînd fabrica voastră „Temelia" a cîştigat Drapelul roşu pe ramură de producţie, în apartamentul tău a apărut un aparat de radio şi viaul tău de a-ţi construi încă o cameră necesară celor patru membri ai familiei tale căpăta baze concrete.

Scrisoarea ta, drag prieten, m-a făcut să simt un imbold lăuntric persistent, care mă va purta într-o zi foarte apropiată spre voi, acolo unde cele două coşuri ale fabricii aştern un strat fin de pudră de ciment peste casele din valea Răgădăului.

Şi atunci vom petrece iarăşi multe ceasuri laolaltă discutînd probleme importante, ca, de pildă, despre biblioteca ta personală; iar dacă voi găsi pe undeva, îţi voi aduce un tratat despre legătoria de cărţi (lucrare care ştiu că te interesează). Şi vom discuta mai ales organizarea unei întîlniri a muncitorilor din fabrica voastră cu scriitorii, prilej de calde apropieri şi bucurii pentru noi toţi.

ACTUALITĂŢI LITERARE

● **A PLECAT LA TIPAR** volumul II al romanului Valea fierului de Dragoş Vicol. După cum se ştie, acţiunea acestui roman se petrece după naţionalizarea minelor din Valea Dornei şi înfăţişează lupta minerilor în frunte cu comuniştii Pavel Ursuţ, Ionuţ Sava şi ing. Uzum pentru modernizarea minelor şi descoperirea unui nou minereu. carbonatul.

În întîmpinarea zilei de 23 August, Dragoş Vicol pregăteşte volumul de versuri Fluier încrustat. Într-un stadiu avansat de afla volumul de nuvele al aceluiaşi scriitor, Oamenii pădurilor, şi cartea pentru copii, Povestiri la umbra cetinii.

● **CUNOSCUT CA POET, DIMOS RENDIS** s-a impus prin romanul Uliţa piperului sălbatec ca un prozator cu reale virtuţi epice. Nu de mult el a predat spre traducere partea a doua a acestui roman.

În cinstea celei de a XV-a aniversări a eliberării Romîniei de sub jugul fascist, Dimos Rendis a scris poemul Împărăţia proletară, care va apare la E.S.P.L.A. Sub tipar se află de asemenea basmul Cutia cu chibrituri (ilustraţii de Saru).

● **MERIDIANUL DE FOC** — iată titlul noului volum al tînărului scriitor Vasile Nicorovici. Ideea acestei cărţi porneşte de la o constatare geografică: trăgînd pe hartă o linie dreaptă de-a lungul meridianului 23°, linia va reuni localităţile Albac, Hunedoara şi Lupeni. „Moţii, oţelarii şi minerii — scrie în prefaţă Vasile Nicorovici — sînt legaţi prin tradiţii istorice comune".

Acesta este sensul „Meridianului de foc", relevat cu iscusinţă de tînărul reporter prin cifre, fapte şi destine umane.

★

● **PRECUM S-A ANUNŢAT**, pe lîngă Uniunea Scriitorilor a luat fiinţă o comisie care are sarcina de a informa Biroul executiv al Uniunii în legătură cu situaţia şantierului literar în cinstea zilei de 23 August. Ţinînd la curent conducerea Uniunii Scriitorilor cu planurile de creaţie ale scriitorilor, comisia aduce o contribuţie importantă prin sprijinirea apariţiei operelor cu tematică de actualitate. Interesîndu-ne care este situaţia pe şantierul de creaţie al dramaturgilor, am aflat că în cinstea celei de a XV-a aniversări a eliberării numeroşi scriitori printre care Aurel Baranga, Mihail Davidoglu, Lucia Demetrius, Horia Lovinescu, Mircea Ştefănescu, Al. Mirodan, Tiberiu Vornic, Nicolae Tăutu, Titus Popovici, Al. Andriţoiu, Victor Birlădeanu, Ludovic Bruckstein, Paul Everac, Teodor Mazilu pregătesc noi lucrări dramatice.

PREJBENII

— schiță —

de Ion JIPA

Ilustrații de Tia PELTZ

Se ridicase la cuvînt, iar Hulubaș, cel care conducea consfătuirea de producție, îl întrebase prietenos:

— Un angajament, Prejbeanu II?

Petrică umplu sala cu un „da" răsunător și dădu să continue cu aceeași însuflețire:

— În cinstea lui 1 Mai...

Dar întîlni privirea tatălui său, Prejbeanu Petru I, și se opri; de la masa prezidiului, ochii plumburii ai bătrînului îl măsurau lung, întrebători. Băiatul știa ce voiau să însemne privirile acelea: „ți-ai făcut socoteala dinainte? Ai cumpănit bine, sau îmi pregătești iar o rușine?" Și Petrică îl privi deschis și încrezător în față, să simtă și bătrînul că îngrijorarea lui e fără temei, că ceea ce s-a putut petrece odată, acum aproape doi ani cînd n-avea decît 17 ani și privea lucrurile mai copilărește, nu se mai poate întîmpla acum.

— ...Tovarăși — a reluat el vorba întreruptă — înainte de a preciza angajamentul pe care vreau să mi-l iau, trebuie să spun că am studiat problema. Realizez zilnic, fără sforțări, depășiri de cinci, șase, uneori chiar de șapte la sută la reperul 20.14, bucșele

conice ale agregatelor pentru India. Cred că procentul poate fi ridicat, dublat chiar. Există resurse; le voi găsi...

Avea ceva hotărît, comunicativ și convingător în vibrația glasului cald, aproape împlinit, de bărbat. Cei de la masă îl urmăreau atenți, cu simpatie și interes crescînd. Tatăl său îl privea acum altfel, părea înseninat, îi plăcea, se vede, felul acesta mai matur și mai cumpănit de a lua lucrurile. Dar, așa cum se întîmplă uneori firilor prea entuziaste, încrederea pe care i-o arătau cei din jur îl făcu să treacă la exagerări: se gîndise la o depășire de unsprezece la sută; acum găsea că-i puțin — „de unde scoți unsprezece, se poate scoate și paisprezece!"

— Tovarăși — spuse el mai departe — m-am hotărît, în cinstea lui 1 Mai, să ating o depășire de cincisprezece la sută la reperul 20.14. Acesta-i angajamentul meu!

Și se așeză iar, drîz și sigur de sine, puțin emoționat totuși de cifra care-i scăpase aproape fără voie. Cînd încrucișă iar privirea cu cea a tatălui său, simți că se avîntase cam departe. Dar aplauzele ce răsunară în sală și care-i mergeau la inimă le luă drept încuviințare a punctului său de vedere. Voci tinere și aprinse îl încurajau: „Bine, bravo, Prejbeanu II!" Erau cu el alături, îl sprijineau cei de seama lui, simțeau și ei, în mare, nu drămuit, cu zecimea, ca la piață. Iar din fundul sălii răsună, cam dogit dar bucuros, și glasul unuia mai vîrstnic:

— Bine, flăcăule! Mîine-poimîine îl întreci pe tac-tu, să nu-i fie cu supărare!

Rostise ultimele cuvinte cu un ton șugubăț, încît sala izbucni în rîs: rîdeau și cei de la masă. Prejbeanu I tresări din gînduri, schiță și el un început de zîmbet, apoi clătină din cap, semn că nu se supără. Hulubaș ciocăni cu capătul creionului în masă ca să restabilească liniștea.

— Tovarăși — spuse el — cred că nici Prejbeanu Petru I, cel mai bun strungar din uzină, n-are nimic împotrivă să fie ajuns, depășit chiar, de schimbul care se ridică. Am dreptate, Petrule? — se întoarse el spre bătrîn, cu care era prieten vechi, încă din vremea uceniciei.

— Ai — i-a răspuns scurt bătrînul. Ei se ridică repede: sînt tineri, au apucat zilele acestea frumoase fără să treacă prin cîte am trecut noi.

Apoi simți că nu răspunsese totuși la întrebarea lui Hulubaș și mai adăugă, alegîndu-și cuvintele: Așteptăm bucuroși să le predăm steagul. Să-l poarte cum l-am purtat și noi: cu cinste și cu mîndrie!

Și tăcu, ca și cînd ar fi vorbit prea mult și ar fi spus mai mult decît se putea spune.

Sala bubui de aplauze și de ovații. Petrică bătu și el din palme, îndelung, furtunos, mîndru acum de tatăl său. Îl invidia, totuși, puțin, pentru că știuse să găsească cele mai potrivite cuvinte și fără să înțeleagă că nu numai pentru aceasta se dezlănțuise frenetic sala. Bătrînul nu spusese ceva prea deosebit, ceva care să nu mai fi fost rostit și de alții, în împrejurări similare, dar care de pe alte buze nu ridicase mulțimea în picioare. Aplauzele îl salutau pe Prejbeanu Petru I pentru tot ce însemna el în ochii celorlalți: pentru ei era omul care-și iubea uzina ca pe întîiul său cămin; dacă ar fi lipsit vreodată și s-ar fi aflat că nu e învoit sau în concediu, oamenii aceștia s-ar fi alarmat, ar fi trimis după el, să cunoască ce i se întîmplă; era omul cu cel mai ridicat cont personal de economii și care împărțise cu dărnicie din avuția priceperii lui atîtor serii de strungari, mulți dintre ei ingineri acum, maiștri, muncitori fruntași; nimeni nu auzise vreodată de vreun rebut sau de vreo piesă ieșită din mîinile lui și returnată pentru reparație și finisare, după cum nimeni nu putea spune că Prejbeanu I își călcase vreodată cuvîntul sau că se eschivase de la vreo muncă oricît de grea ar fi fost.

★

La ieșire n-au avut cum să discute: bătrînul, care de obicei aștepta liniștit scurgerea sălii ca să se amestece și el, modest, printre ceilalți, se strecurase înaintea altora spre ușă și pierise undeva. Petrică se simțea mai mulțumit gîndindu-se că va trage tare în schimbul acela și că seara va putea să-i vestească bătrînului reușita.

Îl întîlni, totuși, în poarta atelierului, așteptîndu-l cu o liniște mohorîtă, prevestitoare de cuvinte tăioase.

— Sper că ți-ai făcut bine socotelile și că nu mai ești un băiețandru flecar și nechibzuit, ce-și ia angajamente pe care nu le poate ține.

— M-am învățat minte, tată. Nu se mai întîmplă ce s-a întîmplat, te asigur. Și cît a lipsit atunci? — se împotrivi băiatul, dar moale, aproape în șoaptă. Nici două puncte... Spune și dumneata!

— Nu căuta scuze: două, nouă, e la fel. Ce e aproape, nu înseamnă *tocmai*. De data asta *tocmai* trebuie să însemne cinci-spre-zece-la-su-tă! Sfîrși apoi poruncitor: mai sînt opt minute; grăbește-te! — și se depărtă repede, fără să mai caute îndărăt.

„Ăsta-i tata! N-ai ce-i face!" se resemnă Petrică și porni spre vestiar.

În atelier își găsi schimbul lîngă mașină și se miră: nea Gogu Clopoțel, pe care-l zărise și în sală, se întorsese și — așa cum era îmbrăcat de plecare — curăța strungul.

— N-ai pornit-o încă, nea Gogule?

— Nu. Ziceam să-ți las mașina în ordine, să nu-ți pierzi vremea după mine. Ți-ai luat un angajament...

Petrică fu uimit auzindu-l, deși așa se cuvenea: fiecare schimb era dator să predea celuilalt mașina în cea mai perfectă ordine; dar cu nea Gogu era altă socoteală; i-o spusese din prima zi cînd băiatul îi fusese repartizat schimb doi permanent:

— Băiețică, nen-tu Gogu ar vrea să cureți tu strungul. Ție ți-e mai ușor să vii cu un sfert de ceas mai devreme. Lui nen-tu Gogu îi e mai greu să stea în picioare încă un sfert de ceas după opt ore muncite. Ce zici?

— S-a făcut! — primise Petrică, însuflețit, ca întotdeauna. Nu se cădea să supere un om care putea să-i fie tată.

Lui Clopoțel îi plăcuse, se vede, de băiat, și-l privise lung, cu duioșie.

— Eu n-am avut norocul lui tac-tu, să muncesc cu feciorii într-un atelier. Mi s-au prăpădit doi, de mici...

Și acum nea Gogu curăța strungul cu ostrdie de ucenic. Lui Petrică îi venea greu să-l lase, dar Clopoțel nici să n-audă. „Să știi că s-a luat tata și de el", îi dădu băiatului prin minte și se roși pînă-n vîrful urechilor de rușine.

— Mîine nu te mai las, nea Gogule!

— Să trăim pînă mîine... Spor, băiatule!

În sală începu să răsune zumzetul cîntător al strungurilor în mers, cu care dacă te obișnuiești ți se pare că e tăcere. Petrică se lăsă prins de muncă și bucșele, cu sclipiri stinse de fontă nou strunjită, începură să crească stivă alături.

După vreo patru ore crezu că-și găsise ritmul care-i asigura cele 15 la sută; începu atunci să fluiere încetișor, bine dispus, o melodie din „Vagabondul", filmul din țara aceea depărtată în care aveau să ajungă și piesele pe care le strunjea el.

La sfîrșit, Petrică trebui să mai zăbovească unsprezece minute peste ora schimbului să dea gata și ultima bucșă socotită în depășire. Dacă mai punea și procentul de piese brute cu eventuale defecte ascunse de la turnat, care azi nu se iviseră dar care mîine puteau să-i apară înainte, însemna că-i lipseau peste patru procente din cincisprezece. „Ehe! rămase el pe gînduri. M-am încrezut prea mult în puterile mele. Patru puncte acum, nu două, ca rîndul trecut"... Și oftă din greu, avînd în minte chipul bătrînului și în auz strigătele acelea care-l bucuraseră: „Bine, bravo, Prejbeanu II!"

„Mîine trebuie să meargă mai bine", se încurajă el și porni încet, fără chef, răzlețindu-se de ceilalți băieți care poate s-ar fi apucat să-l descoasă pe drum.

Acasă îl găsi pe taică-său treaz, mustruluind pe Titi, cel mai mic dintre fraţii săi. Bătrînul era nervos şi cu arţag. Se lega de caietul prost ţinut, cu foi rupte, şi de faptul că mezinul întîrziase cu problemele după ora rînduită lui pentru culcare.

— Cum a mers? — îi aruncă bătrînul vorba în treacăt.

— Încep să mă apropiu... Am cîştigat 4,5 procente peste depăşirea obişnuită, mai lipseşte puţin — îi răspunse Petrică, umblînd să-şi ascundă printr-o linişte exagerată îngrijorarea.

— Să termin cu el şi stăm de vorbă — îi întoarse bătrînul cu un glas domol, ca să nu înţeleagă cel mic că munca fratelui său mai mare nu merge nici ea prea strălucit. Urmă să-l certe pe Titi:

— Neatent, neglijent, risipitor, cum vrei tu să iasă din tine un strungar sau altceva ca lumea?... Nu ajungi tu la profesionala uzinei, n-ai grijă! Nu vreau să se spună ca mine, prin ateliere: „Prejbeanu I a fost om, feciorii lui sînt numai jumătăţi de oameni!" Înţelegi, dom'le Titi, sau nu înţelegi?!

Cînd isprăvi cu cel mic şi trecu în odaia lui Petrică, bătrînul începu încă din uşă, tăios:

— Dă-i drumul, dar să-mi spui *exact* cum a fost!

Şi-l ascultă atent, fără să scoată vreo şoaptă, şi rămase apoi mult pe gînduri. Petrică îl privea cu inima strînsă şi-l vedea schimbat, cu un chip de om care suferă, altul decît cel pe care-l cunoştea el, şi de bun, şi de rău. Aştepta să-l audă hotărînd şi se temea...

— Îţi lipsesc aproape cinci la sută — vorbi bătrînul într-un tîrziu şi neaşteptat de liniştit. Înseamnă că ne-ai înşelat...

Cuvîntul căzu atît de greu încît băiatul zvîcni şi izbucni cum încă nu îndrăznise să izbucnească vreodată pînă atunci.

— Să nu spui c-am înşelat, tată, că nu ştiu ce fac! — şi se pregăti să înfrunte urmarea îndrăznelii sale, dar care nu veni.

— Bine, tu crezi ce vrei, eu rămîn la părerea mea — se stăpîni bătrînul, depăşit de dîrzenia băiatului şi care — se mîhnea el singur de asta — nu-i displăcea. Dar să trecem peste cuvinte, urmă el, şi să ne întoarcem la problemă. Îţi lipsesc aproape cinci la sută. De unde ai să le scoţi? N-ai de unde! E peste priceperea ta! N-ai venit să mă întrebi înainte, că ţi-aş fi spus...

— N-am să viu să te întreb niciodată! — se sumeţi Petrică. Ce-am să aflu? Că depăşirea, după felul dumitale de a socoti micrometric, nu poate trece de şapte, şaptezeci sau de opt virgulă opt?! Mulţumesc! Mie îmi trebuie cel puţin cincisprezece, înţelegi?

— Frumos — rîse acru bătrînul — foarte frumos, dar de unde?... Tu crezi că ştii chiar toate secretele meseriei? Nu le ştii, nici eu nu le ştiu *chiar* pe toate, crede-mă...

— Am să le învăţ de la alţii dacă n-am să le pot descoperi singur. În orice caz, pe dumneata n-am să te-ntreb, ţi-o spun deschis!

— Şi pe mine, de ce nu? — rîse ca să-şi ascundă tulburarea bătrînul.

— Pentru că tot ce faci, numai pentru bunul tău renume faci. Cu asta începe şi se sfîrşeşte lumea dumitale — vorbi Petrică, repede, aproape pe nerăsuflate, să nu cumva să se oprească la mijlocul frazei şi să nu spună ce gîndeşte despre tatăl său, tot ce adunase el de mult în cuget.

Bătrînul înmărmuri. În ochi i se citea o uimire mare, nesfîrşită. Ca dinaintea unui

munte răsturnat cu piscurile în jos şi cu poalele în nori. Spuse încet, rar, cu greutate:

— Crezi tu asta?... că tot ce fac e numai...

— Cel puţin asta se vede!

— Bine — începu să se regăsească bătrînul. Foarte bine! Dar să lăsăm deoparte ce crezi tu despre mine... Ţi-ai luat un angajament... Eşti tînăr... Tinereţea însă nu te scuteşte de simţul răspunderii... Rămîne să-l dovedeşti. Noapte bună!

— Am să-l dovedesc — se aprinse iar băiatul. Şi nu pentru că mă cheamă Prejbeanu, ca şi pe dumneata, ci pentru că simt nevoia să arăt că-l am. Noapte bună, tată!

Şi bătrînul se duse la culcare, mormăind şi pufnind: „Ia te uită!" „Cel puţin asta se vede"... „Ia te uită, ia te uită!"... Şi gîndurile nu-i dădură pace nici în pat. El, care avea un somn de piatră, se răsuci în aşternuturi şi închise ochii doar spre ziuă, abia după ce în mintea lui putuse să-şi facă loc gîndul că şi băiatul are drept să aibă dreptate...

Dimineaţa, cu capul greu şi cenuşiu la chip de nesomn, se duse să povestească lui Onciu, organizatorul de partid, şi lui Clopoţel ce i se întîmplase cu băiatul. Dezvălui toate, simplu, şcolăreşte aproape, şi nici nu se miră cînd Onciu îi spuse:

— Vrea să zboare fii-tu... Are dreptate.

— Aşa-i — admise bătrînul, dar se suci iar. Dar de ce să creadă că trăiesc numai pentru renumele meu? E drept asta?

— Nu e drept — recunoscură împreună ceilalţi doi.

— E prea aproape de tine, nu te poate privi cum te privim noi ceilalţi. Vede copacul, dar nu vede pădurea — îl deslugi Onciu.

— Şi cum să rezolv?

— Întîi trebuie să-l ajuţi să se descurce din impas — spuse Onciu.

— Nu, nici vorbă — se împotrivi Prejbeanu. N-o să primească nici un ajutor de la mine.

— Primeşte — rosti Clopoţel.

— Nu-l cunoşti! Nu primeşte! — se înăcăpăţînă bătrînul şi nu pentru că ar fi fost convins că e aşa ci pentru că aşa-l voia el acum pe feciorul său: dîrz, neclintit pe poziţie.

— S-ar putea să ai dreptate — zîmbi Onciu, înţelegător. E doar bărbat şi el! — şi surise simţind că descoperise o altă meandră a bătrînului: aceea că feciorul trebuie să-i semene, să fie şi el un caracter tare, mîndru, de neclintit. Clopoţel ar putea să-l ajute, se înţelege bine cu el.

— Uite cum ar trebui să faci — începu Prejbeanu I să-i explice lui Clopoţel. Eu am avut şi ucenici îndărătnici în viaţa mea. I-am luat cu binişorul, pînă le-am prins firea...

★

A doua zi după-amiază, cu douăzeci de minute înainte de începerea lucrului, Petrică îl găsi iar pe nea Gogu lîngă strungul care sclipea lună.

— N-ai plecat, nea Gogule?

— La mine nu-i nimeni acasă azi. N-am de ce să mă grăbesc. Vreau să văd cum tragi tu la bucşele alea. Mai învaţă şi nea Gogu de la băieţică — rîse el moale.

— Las-o-ncolo — strigă Petrică, dar fu mulţumit: se potrivea bine că Clopoţel rămîne lîngă el. Era strungar vechi, oricum...

Şi nea Gogu stătu lîngă el, să-l urmărească lucrînd, cu ceva din privirea bătrînului, sfredelitoare şi întunecată, cînd era preocupat şi nemulţumit de ceva.

— Ce zici, nu se pierde prea multă vreme cu centratul? — îl întrebă Clopoţel, aşa ca şi cînd s-ar fi sfătuit laolaltă. Apoi, după un răstimp: ce-ar fi să dăm viteză mai mare aşchiei?... Aşa, cu curaj!... Vezi că n-ai greşit?... Mai mare dragul să muncească omul cu tine!

După două ore, Clopoţel isprăvise toate bancurile cîte le ştia, dar descoperise cu Petrică cîteva din secundele acelea preţioase greu de aflat.

„Ce om şi nea Gogu! Nu vrea să se cheme că mă ajută. Şi cunoaşte meserie, nu glumă", recunoscu Petrică în gînd şi începu să-l privească altfel, cu admiraţie crescîndă: era în picioare de peste douăsprezece ceasuri neîntrerupte dar nu lăsa să se vadă oboseala ce-l cuprindea de obicei către sfîrşitul schimbului.

Descoperiră un clenci, apoi şi altele, iar după cinci ore puteau spune că ritmul corut era asigurat. Clopoţel glumea:

— Aşa măi, feciorul lui Pătru întîi! Tat-tu e odată om, tu să ajungi un om şi jumătate!...

Şi plecă de lîngă el tîrziu; se vedea după umblet că e frînt de oboseală, dar se silea să pară vesel, bucuros.

După plecarea lui, băiatul se simţi stingher, stînjenit, şi-i trebuiră multe minute ca să regăsească ritmul de mai înainte.

Apoi veni careva de afară să-i spună că-l văzuse pe taică-su cu Clopoţel laolaltă.

— Ţi s-o fi părut — rîse Petrică. E acasă acum, scoate untul din prislea al nostru.

— Ce dracu, pe Prejbeanu I să nu-l recunosc? El era!

„Asta-i — se lumină deodată băiatul — tata a fost; era înţeles cu nea Gogu. Din ăştia-mi eşti, tată?" Şi înţelese că greşise socotindu-l pe bătrîn un uricios cu suflet de iască: aşa înţelegea el să-şi iubească copiii şi să apere renumele şi cinstea muncitorească a Prejbenilor...

Era un simţămînt nou, întremător, care-i alunga din amintire toate cîte socotise el că le îndurase pe nedrept de la tat-su.

Apoi goni toate gîndurile şi se cufundă iar în muncă. Acum i se părea atît de simplu să lucreze degajat, liniştit, stăpîn pe sine, fără alte preocupări şi fără graba aceea precipitată care te face să pierzi ritmul. „Ăsta e secretul bătrînilor", făcu el cea de-a doua mare descoperire a zilei. Se auzi apoi strigat, dar nu pe numele mic, ci „Prejbeanu II", şi tresări mîndru şi bucuros.

— Prejbeanu II, mergi duminică la baschet?

Nu ridică nici capul să vadă cine-i vorbeşte. Nu-l mai interesa nimic altceva decît bucşele 20.14.

— Discutăm după schimb!

Şi decuplă scurt egalizatorul. Trase cuţitul şi măsură piesa: şublerul îi arăta o diferenţă de o zecime, tocmai bine toleranţa admisă. „Las' să fie tocmai, tocmai, cum spune tata", gîndi el, şi cuplă iar. Aşchia de o zecime ţiui domol, ca o şoaptă. „Fac şi lux, că am de unde", surise Petrică, şi melodia din filmul indian îi reveni iar pe buze, cum îi venea întotdeauna să cînte cînd îşi simţea inima uşoară...

LA CHEMAREA VIEȚII

de I. MILTENOV
scriitor din R.P. Bulgaria

Nu de mult, în perioada discutării de către întregul popor bulgar a planului de transformare a țării noastre, un tovarăș care tocmai se înapoiase dintr-o delegație în străinătate relata la o adunare a „Frontului patriei" următoarea întîmplare semnificativă.

— Într-un restaurant din Varșovia am cunoscut întîmplător un pilot din „C.L.M." Cînd a aflat că sînt bulgar, pilotul mi-a zîmbit, m-a privit în ochi și mi-a spus: „Știți cum îmi dau seama în timpul zborurilor de noapte, chiar și fără aparatele de bord, că mă aflu deasupra Bulgariei? Noaptea, dacă trec Dunărea, la sudul ei, în Peninsula balcanică, Bulgaria este luminată în întregime. La dumneavoastră se pare că într-adevăr nu există cătun neelectrificat!"

Tovarășul nostru își continuă apoi povestirea și din ce spunea îți dădeai seama că în cifrele seci din plan el deslușește imaginea de vis a viitorului nostru.

— Acum, cînd discutăm grandiosul plan de transformare a Bulgariei noastre, stau și mă gîndesc cum va arăta ea în ochii acestui pilot peste trei-patru ani, cînd o va privi din carlinga avionului. Noaptea Bulgaria va fi și mai luminată, iar ziua mii și mii de lacuri de acumulare, mari și mici, vor străluci aci ca niște crîmpeie de cer și fiecare dintre aceste crîmpeie azurii va avea oglindit un soare al său...

Adunarea la care au fost rostite aceste cuvinte a fost una din cele 68.000 de întruniri de acest fel care au avut loc în întreaga țară. Niciodată în trecut poporul bulgar n-a luat parte la o dezbatere atît de amplă despre viitor, despre propriul său viitor. Trei milioane două sute de mii de oameni și-au spus cuvîntul, au venit cu propuneri, au visat, au discutat despre viața lor ca adevărați gospodari și stăpîni ai țării. Fiecare a simțit ceea ce a exprimat în chip sugestiv unul dintre cooperatorii întruniți la adunarea din satul Goliamo-Conare din raionul Plovdiv:

E bine că partidul se sfătuiește cu poporul. Partidul nostru a fost totdeauna puternic prin popor!...

La aceste adunări, oamenii au vorbit deschis, concret. Și-au oprit privirile asupra fiecărei mașini, asupra fiecărei coline, asupra fiecărui ogor. Au pipăit frunzele galbene ale tutunului, au discutat aprins despre cele mai bune mijloace pentru uscarea lui, au cercetat drumul unui rîu pînă mai ieri inutil, au sfredelit pămîntul cu gîndul lor, întrebîndu-se cum să schimbe cursul rîurilor, cum să folosească pentru irigări sursele de apă care din cele mai îndepărtate vremuri stau ferecate în adîncuri. Oamenii au cercetat cu privirea fiecare pom fructifer, au cîntărit în palmă boabele de grîu și au vorbit despre ele. Au analizat cu luare-aminte și perseverență fiecare posibilitate și nu arareori, pentru

Pe unde a trecut tractorul lui Țvetan Kațarki din satul Belanovo raionul Lukovitsk – unul dintre cei mai buni tractoriști din R.P.Bulgaria – holdele vor da rod bogat.

Avîntul muncii poporului bulgar pentru dezvoltarea și înfrumusețarea patriei sale socialiste se vădește și în nenumăratele realizări obținute prin munca voluntară a milioanelor de oameni ai muncii de la orașe și sate. Iată-i pe membrii cooperativei agricole de producție „Gh. Dimitrov" din satul Granița adunați recent, cu mic cu mare, să sărbătorească inaugurarea unui baraj construit de ei în timpul lunilor de iarnă.

Uzinele metalurgice „Lenin" își sporesc continuu capacitatea de producție. După terminarea construcției celui de-al doilea furnal — care, împreună cu primul, va produce 235.000 tone fontă anual — se desfășoară cu intensitate întrecerea constructorilor pentru a da în folosință — pînă la 7 Noiembrie — hala laminatelor.

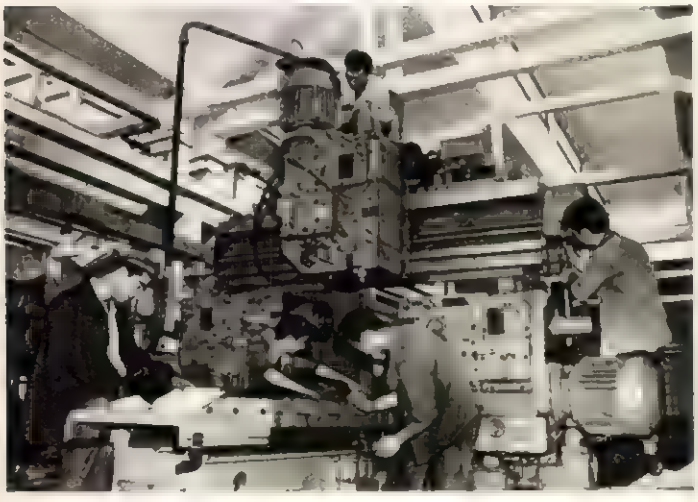

Modernele mașini-unelte și priceperea muncitorilor vor face ca și uzina de piese de schimb pentru automobile și tractoare din Kotarovgrad să-și realizeze înainte de termen sarcinile prevăzute în cel de-al doilea cincinal.

întîia oară au fost rostite cuvintele „rezerve noi".

Și, în focul acestor aprinse discuții, s-au născut mii de propuneri. Mai precis, știți cîte? 38.000.

★

S-a vorbit, s-a discutat, s-a aprobat fără ridicare de mîini. Din inimă. Iar după ce oamenii de la orașe și sate și-au spus cuvîntul, după ce a fost rostit în unanimitate un entuziast „Da!", aleșii poporului s-au strîns în Adunarea Populară. Tot ce a fost mai prețios, însemnat și necesar din propunerile făcute în sălile atelierelor, ale cluburilor sătești, în aulele institutelor științifice și chiar de către diferiți cetățeni a fost concentrat în raportul primului secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, tovarășul Todor Jivkov, prezentat în fața Adunării Populare.

În Occident unii gazetari ne ironizau cu malițiozitate și ne taxau drept fanteziști, în timp ce alții, complet derutați mai ales în ceea ce privește problemele agriculturii, desconsiderau posibilitățile noastre. Și oamenii noștri s-au întrebat: „Cum adică, olandezii pot obține peste trei mii de litri de lapte de fiecare vacă, iar gazetarii occidentali să ne interzică nouă să obținem o cantitate de lapte egală și chiar mai mare?"

Și iată că și-au dat singuri răspunsul, și, de asemenea, și presei apusene: în zilele cînd Adunarea Populară discuta raportul tovarășului Todor Jivkov, ziarele noastre au anunțat că la gospodăria agricolă de stat din regiunea Sofia 680 de vaci au dat în medie cîte 4.019 litri de lapte, iar Kosta Gosarkov, Elena Grueva și Stoiko Manzurov mulseseră de la vacile pe care le au în grijă cîte cinci mii de litri de lapte în medie.

Iată și alte înfăptuiri, domnilor ziariști burghezi:

— Minerii de la sectorul „Erma reca"-Madan și-au îndeplinit planul pe luna februarie cu zece zile înainte de termen și pînă la sfîrșitul lunii au extras sute de tone de minereu peste plan.

— Minerii de la mina „Bolșevik" au dat în două luni aproape 22.000 tone cărbune peste plan.

— A sosit vremea ca, pe lîngă numele unor cîntăreți de operă bulgari, lumea să afle și numele unor noi talente ale noastre din domeniul tehnicii, medicinei, chimiei, matematicii și fizicii... Astfel, aparatura electronică și de semiconductori fabricată acum în R. P. Bulgaria este mult mai ieftină decît cea pe care pînă nu de mult o importam din țările capitaliste.

— În raportul prezentat la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. tovarășul N. S. Hrușciov a arătat că țările socialiste vor trece mai mult sau mai puțin simultan la faza superioară a societății comuniste. Pentru aceasta este necesar să accelerăm și noi ritmul. Noi nu putem și nu avem dreptul să rămînem în urmă. La o adunare din Plovdiv, un cooperator a caracterizat propunerile cuprinse în raportul tovarășului Todor Jivkov ca o „poruncă a vieții", potrivit căreia tezele trebuie să devină lege, o lege a vieții noastre! Tocmai de aceea reprezentanții poporului au hotărît: se aprobă în unanimitate! Și devine lege!

★

Peste cîțiva ani, peste numai trei sau patru ani, dacă același pilot va zbura din nou deasupra Bulgariei, el va vedea noi și noi realizări care astăzi nu figurează încă pe harta birurințelor noastre. Acolo, jos, unde văzuse panglicile rîurilor, rețelele șoselelor și liniilor de cale ferată se vor întretăia cu rețeaua argintie a unor canale de irigație mari și mici. Pe casele suprafețelor înclinate îi vor da impresia că zboară deasupra unor loturi de pămînt aduse aici din Orientul îndepărtat. Nu încape îndoială că pilotul nostru va spune în cele din urmă:

— Hotărît lucru: noile acoperișuri și noile clădiri au devenit atît de numeroase peste tot încît atunci cînd zbori deasupra Bulgariei rămîi cu impresia că treci pe deasupra unui teritoriu în întregime repopulat!

Dar de acolo, de sus, pilotul nu va putea, totuși, să vadă și alte mii de lucruri interesante. În uzinele noastre, în fermele noastre, pe ogoarele și în laboratoarele noastre, în casele noastre se vor produce numai în viitorii trei ani mai multe prefaceri aducătoare de bucurii decît în toți anii de pînă acum. Cînd va zbura deasupra Plovdivului, pilotul va putea admira de la distanță combinatul „Mariță", dar păcat că nu va putea auzi cuvîntul directorului uzinei, care va rosti pe un ton solemn, de dare de seamă:

— După cum vedeți, combinatul „Mariță" din Plovdiv a produs în anul 1960 mai multe țesături de bumbac decît s-a produs în întreaga țară în anul antebelic 1939!...

Toate acestea așa vor fi, pentru că le va înfăptui poporul.

Noi, bulgarii, știm că porunca vieții trebuie îndeplinită cu mîinile și cu inimile noastre.

★

Am gîndit, am visat, am hotărît.

Cînd omul se gîndește la trecut, el își pleacă ochii spre pămînt, dar cînd scrutează viitorul, el și-i ridică spre cer. Această idee aparține lui Aristotel. Și de ce anume spre cer? — s-ar putea întreba cineva. Poate pentru că atunci cînd omul visează el vede imaginile închipuirii sale mai limpezi pe fondul curat al cerului.

Întorcîndu-și privirea spre trecutul său apropiat, bulgarul nu are de ce să-și plece ochii spre pămînt, nu are de ce să se rușineze — el poate să privească în jurul său liniștit și sigur de sine; în tot ce-l înconjoară va vedea roadele muncii sale creatoare. Iar spre viitor el poate privi cu curaj. El are ce vedea acolo. Să privească în viitor! Pentru că aceasta este acum porunca întregului popor, izvorîtă din inima oamenilor și din înțelepciunea partidului.

La porunca vieții, mereu înainte, mereu mai sus!

Fotografiile alăturate din satul Bolurovo ilustrează un aspect al marilor prefaceri care se petrec în viața satului bulgar. Nou răsare peste tot, de la recoltele bogate și pînă la mobile și frumoasele case ale țăranilor (dreapta) care au luat locul vechilor bordeie (stînga).

CVARTETUL „SMETANA"

Ne vizitează țara, oferind iubitorilor de muzică din București, Cluj și Orașul Stalin prilejul unei desfătări artistice de zile mari, una dintre cele mai cunoscute formații de muzică de cameră din Republica Cehoslovacă: cvartetul „Smetana". Formație oficială a Societății Filarmonice Cehe, cvartetul a fost întemeiat de Antonin Kohout, violoncelist, care îl conduce și în prezent. De atunci, cei patru artiști cehi (din formație mai fac parte Jiri Novak — vioara I, Lubomir Kostecky — vioara a II-a, Milan Skampa — violă) colindă întreaga lume, ducînd faima artei componistice și interpretative a țării lor. Pe lîngă piese celebre din repertoriul clasic universal, aparținînd lui Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Brahms, Ceaikovski, Debussy, Prokofiev, repertoriul lor promovează muzica de cameră cehă. Aproape nu există țară din Europa în care această formație să nu fi concertat cu mari succese. În ultima vreme cvartetul a întreprins turnee cu adevărat triumfale în S.U.A., Australia, Japonia, India, America de Sud și a participat la festivalurile muzicale internaționale de la Bonn, Salzburg și Viena.

Pe drept cuvînt, cvartetul „Smetana" este considerat azi ca una dintre cele mai desăvîrșite formații de muzică de cameră din întreaga lume.

MARELE PREMIU AL ARTEI FILATELICE FRANCEZE

În urmă cu opt ani a fost instituit un Mare premiu al artei filatelice franceze, căruia i se mai spune și „Goncourtul filateliei". Acest premiu a fost recent decernat pentru a 8-a oară, cu prilejul declarării celui mai frumos timbru al anului 1958. Juriul, constituit din personalități de frunte ale artei franceze, a apreciat demn de marele premiu desenul timbrului de 30 k din frumoasa serie „Elefanți" din Laos. Realizatorul lui este gravorul francez Jean Pheulpin.

Reproducem alăturat timbrul premiat, tipărit în culori vii și în condiții grafice superioare, ca de altfel întreaga serie de 7 valori. De remarcat este faptul că cei doi membri ai juriului, aleși dintre necunoscători într-ale filateliei, au devenit acum adepți ai acestei frumoase pasiuni.

CONGRESUL FEDERAȚIEI INTERNAȚIONALE FILATELICE

Federația internațională filatelică își va ține viitorul congres la Budapesta, în anul 1961. Filateliștii unguri au și început pregătirile pentru găzduirea acestui congres care va avea, după cît se anunță, o amploare cu totul excepțională. Printre altele, se pregătește și o mare expoziție filatelică internațională.

IRIGAȚIE SUBTERANĂ, CANALE AERIENE ȘI FÎNTÎNI ARTEZIENE PE OGOARE

În China populară peste 100 de milioane de oameni muncesc zilnic la lucrările de irigare. O dată cu munca uriașă pe care o dezvoltă asemenea mase, apar nenumărate inițiative valoroase, dintre care unele revoluționează tehnica irigării.

Căutînd să dea utilizări cît mai multiple resurselor hidraulice, țăranii chinezi folosesc apele ploilor, apele unor regiuni învecinate și — mai ales — apele subterane.

● În raionul Ienșe s-a trecut la irigarea subterană. Conducte îngropate aduc apa la locul dorit, lăsînd pentru agricultură sute de hectare de pămînt. Se înlătură obstacolele pentru circulație și se economisește apa, care, în acest mod, nu mai este supusă evaporării.

● În munți, aducția apei se face prin canale suspendate pe cabluri.

● În raionul Vușan, cu mijloace tehnice locale s-au realizat baterii-stropitoare pentru ogoare. Țăranii din raionul Po-ai au săpat fîntîni arteziene pentru irigarea cîmpurilor.

STRUGURI CONSERVAȚI... 2.600 DE ANI!

În cursul unor săpături arheologice făcute în regiunea Karmir-Blur din Armenia Sovietică s-au descoperit, perfect conservați, o floare și un ciorchine de struguri uscați, datînd din secolul al VII-lea dinaintea erei noastre. Interesant e că, deși au stat peste 2.600 de ani în pămînt, atît floarea cît și strugurii și-au păstrat perfect forma. Arheologii studiază acum condițiile și compoziția solului în care s-a putut face această uluitoare conservare.

Poșta redacției

AXINTE VASILE — Vatra Dornei. Din păcate, transplantarea de care vă interesați nu se realizează încă decît experimental, pe animale; mai trebuie făcute încă multe experiențe pînă să se stabilească o tehnică convenabilă, care să elimine riscarea vieții omului sau complicațiile postoperatorii. Dacă doriți, totuși, lămuriri suplimentare, vă sfătuim să vă adresați clinicii de urologie a Spitalului Panduri din Capitală.

PĂM I. CONSTANTIN — Oradea. Vă vom răspunde în curînd prin revistă sau prin poștă.

MONICA NICOLAU — Cîmpina. Vom publica în curînd, la rubrica „De vorbă cu medicul", un articol despre fiegmoane. În ce privește cea de a doua problemă, vă anunțăm că în Capitală nu există pînă în prezent un institut de chirurgie estetică, dar că unele operații de acest gen se fac la unele clinici. Pentru lămuriri mai ample, vă sfătuim să vă adresați clinicilor de chirurgie de la Spitalul Colțea, Spitalul „Bernath Andrei", Institutul de stomatologie etc. din București.

VERA PANEȚH — Buzău. Ideea lui Constantin Țiolkovski de a se crea stații intermediare în spațiul cosmic rămîne valabilă pentru călătoriile interplanetare atîta timp cît nu se va descoperi altceva mai practic pentru înfrîngerea gravitației Pămîntului. În condițiile actuale, ca să ajungă pînă la Lună și să se înapoieze, un kilogram de încărcătură utilă are nevoie de o tonă de rachete și combustibil. Deci, o astronavă pentru transportul oamenilor pînă la Lună ar avea o greutate de 20-40 mii de tone, greutate care n-ar putea învinge atît de ușor legile gravitației. Stația intermediară, în care se gîndesc mulți savanți astronauți, ar permite sustragerea în rate a acestei greutăți de la atracția Pămîntului. O tonă de materie n-ar mai cîntări la stația intermediară decît 400-500 de grame și asamblarea pieselor trimise de pe Pămînt s-ar putea face cu ușurință acolo, pentru ca astronava să-și continue apoi zborul.

BLEJDEA NICOLAE — București. Una din cele mai simple și mai practice soluții pentru înlăturarea cariilor din mobilă este următoarea.

Amestecați zeamă de ceapă cu cîteva picături de parafină și turnați acest amestec în găurile făcute de carii. Repetați de cîteva ori operația aceasta la intervale de 2-3 zile. Unde nu puteți turna cu ibricul, folosiți o pipetă sau un tampon de vată. Totul este însă să nu neglijați repetarea operației la intervalul indicat.

IRINA BANEA — Călărași. Șoșonii și galoșii de cauciuc se păstrează bine pe timpul verii dacă îi spălați și ștergeți cu o cîrpă curată și apoi îi ungeți cu glicerină. De asemenea, ca să-și mențină forma e recomandabil să-i umpleți cu hîrtii și să-i depozitați la un loc răcoros. Patinele se păstrează unse cu vaselină și puse într-un loc ferit de umezeală. Iar dacă vreți să evitați mirosul de naftalină la păstrarea hainelor de blană, folosiți foi de tutun și flori de levănțică. În plus e bine să le împachetați în ziare proaspăt tipărite.

ALEXANDRU VOINIC — Petroșani. În general căutăm să răspundem prin revistă numai chestiunilor care i-ar putea interesa și pe alți cititori. Cînd ni se pune o întrebare de interes strict personal, răspundem prin corespondență poștală. Iată, cazul dv. este să vă răspundem acum prin revistă, pentru că problema pe care o puneți, și anume aceea a formei pe care o are nucleul unui atom, interesează, sîntem convinși, și pe alți cititori ai noștri. După concluziile calculelor matematice făcute de savanții specialiști ai Institutului de fizică din Harkov, nucleul unui atom, fie el ușor sau greu, are o formă elipsoidală. Cît despre modalitatea stabilirii vîrstei Pămîntului, de care de asemenea vă interesați, aceasta se face pe baza studierii radioactivității diverselor componente ale solului.

VASILICA VOLUNTARU — Piatra Neamț. În Indonezia — mai precis pe valea fluviului Manna din insula Sumatra — crește cea mai mare floare din lume, numită Rafflesia, care măsoară mai bine de un metru în diametru și cîntărește aproximativ 7 kg. Dar pe cît e de mare această floare pe atît de urît miroase, așa că nu-i nici o scofală s-o ai în casă. De altfel nici au vă sfătuim să-i cereți cuiva să v-o aducă de-acolo, fiindcă nu se aclimatizează nicăieri în Europa. În lipsa ei, mulțumiți-vă cu florile mari pe care le avem noi: bujori, crizanteme, nuferi și, eventual... floarea soarelui.

MARIA NEGREA — Rm. Vîlcea. Margarina este un produs alimentar bazat pe uleiuri vegetale și grăsimi animale, la care se adaugă lapte, zahăr și diferite săruri minerale. Valoarea ei nutritivă — dacă e bine preparată — se apropie mult de aceea a untului. Ar fi greșit deci să evitați consumul margarinei pe simplul motiv că nu știți exact ce conține. La urma urmei, nici carnea nu știți exact ce conține și totuși o consumați de la cea mai fragedă vîrstă. Nu?

Cuvinte încrucișate

METALURGICĂ

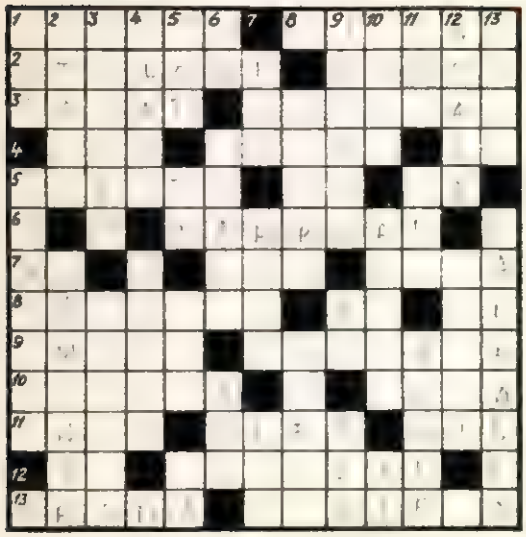

ORIZONTAL: 1) Important centru siderurgic din țara noastră — Două asemenea cuptoare înalte, de mare capacitate, mecanizate și în parte automatizate, au intrat în funcțiune la Hunedoara (sing.). 2) „Marșul..." de M. Vescan (neart.) — „Lăzăr de la..." poem de Dan Deșliu. 3) Pământ lucrat cu sapa — Distanțat. 4) Număr divizibil cu doi — A pune metalul topit în formă — Pronume posesiv. 5) Unitate de măsură ce indică proporția de aur pur ce se găsește într-un aliaj (pl.) — Mioare — Notă muzicală. 6) Compus al carbonului cu un metal (pl.). 7) Pronume — În direcția — Dar. 8) Fundamental — Avocat (abr.) — O rămășiță de oțel. 9) Omenoși — Operație metalurgică prin care se înlătură impuritățile dintr-un metal. 10) Createa de rebuturi, care duce la ridicarea prețului de cost — A topi la olaltă două metale. 11) Vîrf în Carpați — Cel lubrifiant este folosit la ungerea motoarelor — Cu repetiție. 12) Ceva din tot — Podoabe lucrate mai ales din aur. 13) „Călărețul de..." balet de R. Gliер — Explozitare minieră.

VERTICAL: 1) Metal distrus de rugină — Aparate folosite la ridicarea greutăților. 2) Fază — Au intrat în funcțiune la Hunedoara, Galați și Roman, asigurînd o producție mărită de laminate (sing). 3) A despărți minereul de steril — Trecută prin ciur. 4) Care stîrnește rîsul — Cel de plumb este întrebuințat ca pigment în vopsitorie, pentru protejarea aparatelor și construcțiilor de fier contra ruginii. 5) Tot (mold.) — Tudor Constantinescu — Model — Negație. 6) Măsură agrară — Piesă metalică cilindrică, folosită pentru transportul corpurilor fluide — „... și argint" vals de Lehar. 7) Localitate în R.P. Chineză — Coastă — Materie rășinoasă folosită la acoperirea cu un strat subțire a diferitelor piese, pentru a le feri de atacul agenților atmosferici. 8) Mostră — Piesă care se folosește la frețare. 9) Metal dur radioactiv folosit ca combustibil nuclear — Poezi — Din nou. 10) Itinerariu — Sîrguință — Radu Ionescu. 11) Riu pe Coasta de Fildeș — Subțire — E săpată de apele curgătoare (sing.). 12) La domiciliu — Lucru în bandă (pl.). 13) Întinsă — „... de aur", piesă de Leonid Leonov.

DEZLEGAREA JOCULUI „PISCICOLĂ"
apărut în nr. 16

ORIZONTAL: 1) Grigore Antipa. 2) Iaprac — Chefal. 3) Ng — Il — Io — N — Nb. 4) Gălnar — Scobal. 5) Ic — D — Cutere — N. 6) Rizeafcă — Iliu. 7) I — Alb — Aro — D — T. 8) Ccc — Al — Ibrice. 9) Ao — R — Pl — Loth. 10) Stavrizi — Eic 11) Sturionică — Te. 12) U — Rari — Cirlig. 13) Zacusca — Moacă.

FOTOGRAFIA DE NOAPTE

Ați încercat să faceți fotografii de noapte? Utilizînd un film de 21/10° DIN, un aparat fotografic cu un obiectiv cu o luminozitate de 1:4,5, un trepied și avînd și puțină îndemînare, reușita va fi aproape întotdeauna asigurată.

Subiectele fotografiilor de noapte sînt de obicei străzile bine luminate, vitrinele, piețele, fîntînile arteziene, jocurile de artificii etc. Caracteristic acestor fotografii este lipsa aproape totală a luminii difuze, care să atenueze contrastele.

Alegerea momentului fotografierii trebuie să coincidă cu iluminarea cea mai favorabilă a subiectului. Cînd străzile sînt ude, luminile care se reflectă în apă înmulțesc numărul surselor luminoase și creează o oarecare lumină difuză. Pentru subiecte mai puțin luminoase, fotografierea să se facă imediat după apusul soarelui, cînd cerul nu este complet întunecat, în primele momente după aprinderea luminilor.

Încadrarea subiectului trebuie astfel făcută încît sursele de lumină și reflexele lor să favorizeze sublinierea subiectului.

Evaluarea timpului de expunere este problema cea mai dificilă, acesta variînd de la cîteva minute pînă la fracțiuni de secundă. Tabelele de expunere și exponometrele nu fac altceva decît să devină modești sfătuitori ai experienței amatorului fotograf, care este singur în măsură să stabilească expunerea corectă. Pentru început, cîteva fotografii de probă, cu diferiți timpi de expunere, sînt decisive pentru amatorii ce încearcă prima dată aceste fotografii. În toate cazurile se va fotografia cu aparatele pe trepied, iar declanșarea se va face lent, fără smucituri (mai bine prin intermediul declanșatorului flexibil). Dacă timpul de expunere este lung, se vor alege momentele de fotografiere astfel încît mișcarea subiectelor să nu fie supărătoare (tramvaiele, automobilele etc. se vor fotografia atunci cînd sînt oprite la stopuri, în stații etc.). Dacă în timpul expunerii trec prin fața obiectivului surse luminoase, ce nu au fost prevăzute (farurile unui automobil în prim plan etc.), care vor da pe fotografii dungi luminoase supărătoare, se va întrerupe expunerea prin mascarea obiectivului, cu mîna, pentru fracțiunea de secundă corespunzătoare, după care se va continua expunerea în mod normal.

Pentru amatorii fotografi ce au filme mai sensibile și obiective mai luminoase, expunerea se va putea scurta chiar pînă la 1/25 sec., fotografierea făcîndu-se din mînă. La subiectele complet statice se poate utiliza și filmul de 17/10° DIN, ca și o diafragmare mai mică, avînd grijă să prelungim în mod corespunzător timpul de expunere.

În general, dacă expunerea a fost corectă se va developa filmul într-un revelator compensator, prelungind puțin timpul de developare. Pentru formatele mai mari (6×6, 6×9 etc.) și filmul 17/10° DIN, se recomandă să se utilizeze un revelator mai energic, care va „scoate" mai multe detalii, în afară de faptul că va ajuta și la eventualele subexpuneri.

Copierea sau mărirea negativelor se face numai pe hîrtie lucioasă, aceasta fiind în măsură să redea cel mai bine străluciri luminilor și atmosfera de noapte

Ing. Sylviu COMĂNESCU

Restaurant de la Eforie, văzut noaptea. Aparat „Exakta Varex": obiectiv Primoplan 1:1,9/58 mm, film Isopan F 17/10° DIN, expunere 4 sec diafragma 4:4.

SFATURI practice

CÎND VREM SĂ CREȘTEM MAI ÎNALȚI

Cititoare din Piatra Neamț, Melania Teodoru, în vîrstă de 19 ani și înaltă de 1,58 ne întreabă ce trebuie să facă să mai crească măcar 5 cm.

Cititoarea noastră ar trebui să știe că la vîrsta aceasta creșterea nu s-a plafonat, scheletul aflîndu-se încă în perioada de evoluție, așa că, de la bun început, are toate șansele să cîștige poate chiar și mai mult decît cei 5 cm în înălțime pe care și-i dorește.

Totuși, pentru buna ei îndrumare și pentru siguranța dezvoltării la care ține imperios, îi vom da cîteva sfaturi. Cu atît mai mult cu cît ar putea profita de ele și alte tinere cititoare care își doresc acest lucru.

În primul rînd, atenția trebuie îndreptată asupra hranei, care se cere bogată în vitamine și în săruri minerale — mai ales în calciu. Ca să-și îndeplinească din plin acțiunea de evoluție, organismul are nevoie la această vîrstă de o alimentație bine susținută. Se recomandă cel puțin un kilogram de lapte pe zi, brînză, ouă, carne de vacă — de preferat la grătar — apoi tot felul de legume și fructe. Mai puțin recomandabile sînt: carnea de pasăre, de miel, de viței și sosurile, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să fie complet evitate. După cum nu trebuie evitate nici făinoasele.

Hrana, însă, nu e suficientă pentru ceea ce ne-am propus, căci ne-am putea trezi că ne îngrășăm fără să cîștigăm un centimetru în înălțime. Va trebui să ajutăm travaliul natural, să stimulăm alungirea scheletului prin exerciții de cultură fizică. Practicarea unor sporturi ca voleiul sau baschetul e cea mai indicată în asemenea cazuri, dar aici intervine un cerc vicios, nu putem participa la practicarea lor organizată în colectiv, pentru că antrenorul ne va găsi prea scunde; în același timp nu vom stimula creșterea dacă nu le vom practica.

Așa că va trebui la început să ne mulțumim cu exerciții de gimnastică de efect similar, pe care le putem executa acasă în fiecare zi. Iată unul din cele mai indicate exerciții pentru alungirea corpului

1) În poziție de „drepți", ne ridicăm pe vîrful picioarelor ridicînd în același timp brațele cît mai sus (repetăm mișcarea de 20 de ori);

2) Ridicăm cînd un picior cînd altul în față așa ca să atingem vîrful labei cu mîna, fără să îndoim corpul (de 20 de ori).

3) Depărtăm picioarele lateral, întindem mîinile în sus și flexionăm corpul într-o parte și alta;

4) Facem aceeași mișcare de flexionare cu ajutorul unui baton pe care-l ținem în mîini;

5) Cu mîinile în sus ridicăm alternativ picioarele și le sprijinim de o mobilă oarecare, înalță. Îndoim trunchiul în față pînă atingem genunchiul cu bărbia, apoi în spate cît putem mai mult

De notat că aceste exerciții sînt bune nu numai pentru alungirea scheletului, ci și pentru formarea siluetei, pentru întărirea bustului și pentru evitarea îngrășării taliei.

Înainte de a începe practicarea acestor exerciții, vom măsura exact înălțimea corpului. Făcînd exercițiii cu perseverență, cel puțin zece minute în fiecare zi, după șase luni vom constata o creștere de cel puțin un centimetru.

Veți spune, desigur, că e puțin un centimetru în șase luni. Ei bine, s-ar putea să fie chiar doi sau trei centimetri. În nici un caz însă să nu vă închipuiți că stimularea creșterii la această vîrstă e ca tratamentul unei migrene care se lecuiește cu o pilulă...

JOSIANA

DIN TRECUTUL MUZICII

Răspundem, prin materialul de mai jos, tovarășului Petrut Alexandru din Cîmpina, care se interesează de forma în care exista muzica în antichitate și în evul mediu.

Antichitatea n-a cunoscut muzica decît sub formă de monodie, adică o melodie fără acompaniament. Cei care au făcut primul pas spre un acompaniament au fost trubadurii populari din evul mediu. Firește, era vorba de un acompaniament foarte primitiv, lăsat la fantezia cîntărețului, care-l executa fie prin atingerea unor obiecte sunătoare la anumite accentuări ale melodiei, fie prin dublarea uniformă a vocii cu ajutorul altui cîntăreț.

Polifonia, care a dat mai tîrziu naștere armoniei, era necunoscută pînă prin secolul al XV-lea și printre primii ei propagatori a fost Josquin de Prés, cîntăreț la curtea lui Hercule I, duce de Ferrara, și apoi la curtea lui Ludovic al XII-lea.

În legătură cu aceasta e cunoscută următoarea anecdotă:

Ludovic al XII-lea era mare pasionat după ciotece și ținea neapărat să-l acompanieze pe Josquin de Prés, așa că l-a cerut acestuia să aranjeze o melodie pe mai multe voci în care să cînte și el.

Cum însă regele avea o voce aspră, guturală, lipsită de orice modulație, Josquin de Prés, care nu îndrăznea să i-o spună, era deoparte. În cele din urmă a găsit totuși o soluție salvatoare, compunînd o melodie pe patru voci, în care acesa a regelui nu avea decît să repete o singură notă

Se spune că, pe patul de moarte, Josquin de Prés ar fi murmurat cu amărăciune: „O singură notă avea de cîntat și întotdeauna a cîntat-o fals și pe aceea".

SPORT

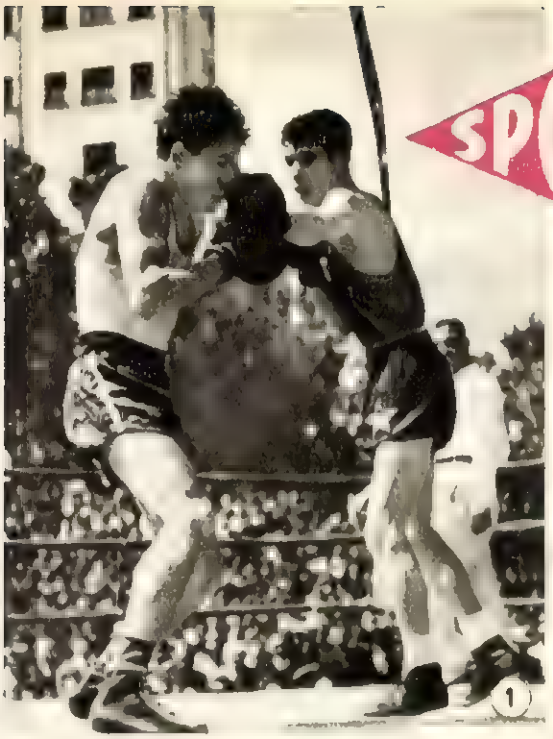

Campionatele europene de box „bat la usă". In vederea verificării formei fruntaşilor noştri, federaţia de specialitate a organizat o gală duminica trecută. In fotografia nr 1: faza din meciul dintre I. Mihaiic şi V. Czakely; fotografia nr. 2 surprinde pe C. Gheorghiu intr-un moment destul de neplăcut în meciul susţinut de acesta cu I. Toma, colegul său de club.

Zeci de mii de iubitori ai fotbalului aşteaptă cu nerăbdare rezultatul meciului echipei noastre în Turcia. Zilele trecute am vizitat pe selecţionabilii în cantonamentul lor din Bucureşti şi am surprins pe peliculă câteva momente: antrenorul lotului, Botescu, discutînd planul de „lucru" cu jucătorii (foto 3), şi câţiva dintre aceştia „în poziţia baionetului" (foto 4).

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU

DE PESTE HOTARE

La Kiev se construieşte cel mai mare patinoar al sportului din R.S.S Ucraineană. Lungimea cladirii va fi de 138 metri, iar lăţimea de 78 metri. Tribunele arenei au o capacitate de 11 000 spectatori. Cu ajutorul instalaţiei frigorifice din apropierea noului patinoar artificial, oferindu-se astfel posibilitate patinatorilor şi hocheiştilor să se antreneze şi în timpul verii.

Fotografia reprezintă macheta mărită cu structii.

LOC SIGUR

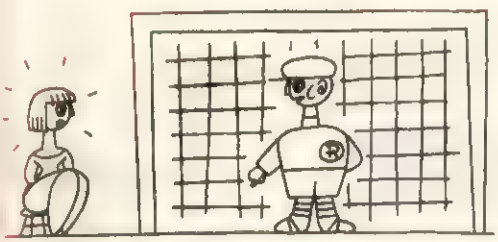

Logodnicul: vino aici, dragă. Acolo te poate izbi mingea!!

Desen de PAVEN

FOTOCRONICA FLACĂRII

- In întreaga țară au avut loc numeroase manifestări consacrate celei de-a 89-a aniversări a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin. Cu acest prilej au fost evocate viața și opera gloriosului întemeietor al P.C.U.S. și al primului stat socialist din lume. Numeroase grupuri de muncitori, colectiviști, studenți etc. au vizitat în aceste zile Muzeul „V.I.Lenin și I.V.Stalin" din București. In fotografia 1: un grup de muncitori de la Intreprinderea de construcții Nr.12 la muzeu.

- La 16 aprilie a avut loc la București semnarea protocolului guvernamental privind colaborarea economică și schimburile de mărfuri la principalele produse pentru perioada 1960-1965 între Republica Populară Română și Republica Populară Ungară (foto 2). In același zi a fost semnat și protocolul guvernamental privind livrările reciproce la principalele mărfuri, precum și alte probleme de colaborare economică între R.P.Română și Republica Populară Bulgaria pe perioada 1961-1965.

- Zilele acestea în raionul Luduș - regiunea Cluj - a fost terminată în întregime cooperativizarea agriculturii. Raionul Luduș este al 4-lea raion din regiunea Cluj în care țăranii muncitori, convingîndu-se de superioritatea agriculturii socialiste, s-au înscris cu toții în gospodării colective și întovărășiri agricole.

- Profesorul Dmitri Blohințev, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna, a sosit luni în Capitala țării noastre, fiind invitat de Comitetul pentru energie nucleară al Consiliului de Miniștri al R.P.R.

- La Teatrul de Operă și Balet al R.P.Române a avut loc săptămîna aceasta adunarea festivă consacrată celei de-a 10-a aniversări a mișcării mondiale pentru pace (foto 3). Adunarea a fost organizată de Comitetul național pentru apărarea păcii din R.P.Română.

- In ziua de 19 aprilie a.c. pe șantierul naval Oltenița a fost lansată o nouă motonavă de 2.000 de tone (foto 4). Construcția motonavei a fost terminată, în cinstea zilei de 1 Mai, cu patru luni înainte de termen.

- In sălile Muzeului de artă din Cluj s-a deschis duminică expoziția "Clujul în arta plastică". Expoziția cuprinde 60 de lucrări de pictură și grafică ale artiștilor plastici clujeni.

- De curînd, muncitorii și tehnicienii de la Trustul de construcții și montaje electrice au început executarea liniei electrice de 110 kilovolți Cluj-Baia Mare.

- A luat sfîrșit cea de-a treia etapă - finala - a trecerii în revistă a tinerilor soliști, organizată de Ministerul Învățămîntului și Culturii și Uniunea Tineretului Muncitor în cinstea celui de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

- Săptămîna trecută, Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești a prezentat în premieră "Sărbătoarea laureaților", piesă în trei acte de Hans Pfeifer (foto 5). Din distribuție fac parte: Corado Negreanu, Dana Comnea, Luiza Derderian, C.Lungeanu, Sergiu Demetriad și Al.Ascițel.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„DE PARTEA CEALALTĂ". Este un omagiu adus curajului și dîrzeniei comuniste. Galeriei de chipuri ale ostașilor revoluției proletare i se mai adaugă două nume: Anton Matveev și Victor Bezaia, eroii filmului „De partea cealaltă" (foto 1). Sînt comuniști. Au de îndeplinit o misiune în îndepărtatul Habarovsk, care trebuie eliberat de sub stăpînirea alb-gardistă. Misiunea va fi îndeplinită cu prețul sîngelui, apoi cu al vieții. Un film din care tineretul are multe de învățat.

„STEAGURI PE TURNURI". Igor Cerneavin, Wanda, Xana, micuțul Vanea Galcenko, Volenko, Rijikov — toți eroii reali despre care ne-a vorbit eminentul pedagog Makarenko în cartea sa „Steaguri pe turnuri" — se întrunesc acum pe ecran pentru a reface, prin întîmplările lor, istoria celebrei colonii de muncă „1 Mai". Noul film al studioului „Dovjenko" din Kiev emoționează de la prima imagine pînă la cea ieșită din ultimul „tur de manivelă" (foto 2).

„CAPCANA LUPILOR". O distribuție excelentă: Jirina Sejbalova, Jana Brejchova și Miroslav Dolezal; dar un subiect desuet: o variantă a eternului „triunghi". Totuși filmul — care a primit un important premiu la Festivalul de la Veneția — merită să fie văzut, datorită excepționalului joc al interpreților (foto 3).

„ZMEUL DE LA CAPĂTUL LUMII". ...Un zmeu din hîrtie — din acelea pe care fiecare dintre noi le-a înălțat cîndva în înaltul cerului — poposește într-un cartier de margine al Parisului. Îl văd puștii, îl coboară și... minune! Zmeul nu e ca toți zmeii! Vine tocmai din Pekin! Poartă cu el și un mesaj! Cine ești tu, necunoscut prieten din China?...

Este prima coproducție artistică realizată de cineaștii francezi împreună cu cei din China Populară (foto 4). Cu valoare de simbol, militînd pentru prietenia și solidaritatea popoarelor, filmul regizorului Roger Pigaut merită să fie văzut de toată lumea.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

De cînd se cunoaște calendarul

Cititoarea noastră Günther Vilma din Sighișoara, ne întreabă de cînd există calendarul și cînd a fost introdus la noi în țară. Răspundem la această întrebare prin materialul de mai jos.

Nu se știe exact cine a făcut prima împărțire a timpului. Pe continentul nostru, legenda atribuie acest lucru lui Romulus, care le-a dat romanilor un calendar compus din 300 de zile împărțite în 10 luni — calendar reformat apoi de Numa Pompiliu și de Iuliu Cezar, iar mai tîrziu de astronomul Claudiu, ce a stabilit că durata exactă a anului este de 365 de zile, 5 ore, 49 de minute și 16 secunde.

Pe de altă parte, însă, documentele vechi arată că, prin anul 594 înaintea erei noastre, înțeleptul Solon a luat anul de 12 luni al egiptenilor și l-a introdus la Atena. Deci egiptenii îi calculaseră, la rîndul lor, cu mult mai înainte. Acest an, care cuprindea 354 de zile, a fost reformat mai tîrziu de Cleostrat și, apoi, de astronomul Meton, care l-au stabilit la o durată medie de 365 de zile, plus o pătrime de zi. Alte popoare din Orient — asiro-babilonienii, evreii, indienii, dar mai ales chinezii — au reușit, de asemenea, să stabilească cu oarecare aproximație durata anului, cu mii de ani înaintea epocii noastre.

După cum arată documentele deci (nu legenda), primul calendar a venit pe continentul nostru de la vechii egipteni. În ceea ce privește țara noastră, s-a păstrat ca cel mai vechi calendar scris de mînă, ce se cunoaște, un manuscris din secolul al XVII-lea. S-a descoperit un asemenea manuscris de pe vremea lui Constantin Brîncoveanu, întocmit de Ioan Rominul. Dar popularizarea calendarului a început a se face la noi abia prin anul 1733, cînd s-a putut folosi tiparnița de la Brașov.

La București, cel dintîi calendar tipărit a apărut în anul 1795.

Interesant de reținut e că un asemenea calendar tipărit nu cuprindea numai datele referitoare la împărțirea timpului, ci și multă literatură instructivă. O bună bucată de vreme — aproape un secol — calendarele au fost la noi publicațiile culturale care pătrundeau cu cea mai mare ușurință în mase, datorită conținutului lor atractiv. De aceea unii autori, cînd voiau să-și răspîndească opera, o prezentau sub formă de calendar. Unul dintre aceștia este și Anton Pann, care și-a tipărit multe din versurile lui satirice sub formă de calendar, ba, la un moment dat, chiar parodiind calendarul.

PRIVIȚI CU NOI!

ÎN APROPIEREA ORAȘULUI FOCȘANI, pe traseul liniilor de înaltă tensiune ce pornesc de la Borzești, a fost construită o stație de transformare.

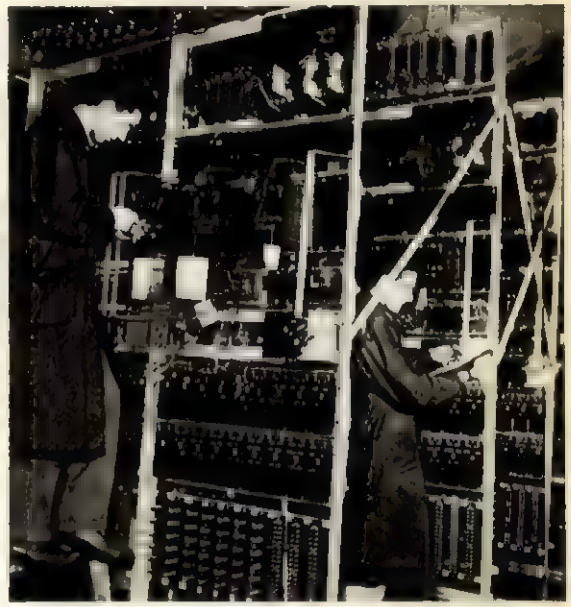

S.C.B. — semnalizare, centralizare, bloc de linii automate — se numesc pe scurt echipamentele pentru automatizarea stațiilor C.F.R. Complicatele aparate sînt produse de colectivul uzinelor „Grigore Preoteasa" din Capitală, care și-a propus ca în anul 1959 să producă noi tipuri de asemenea echipamente. Iată-i pe muncitorii Olimp Melinte și Paul Mihăilescu, lucrînd la asamblarea ramelor de alimentare pentru S.C.B.

UN ASPECT din laboratoarele uzinelor „23 August" din Capitală: cu ajutorul unui aparat special, se determină procentajul de carbon și de sulf din oțeluri și fontă.

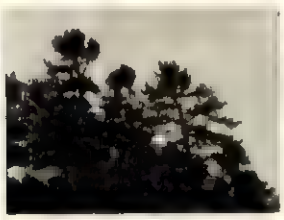

PARCUL NAȚIONAL din masivul Retezat, aflat în apropierea Tăului Gemenilor, are o importantă colonie de „Pinus Cembra" (zimbri), vegetație extrem de rezistentă — azi, pe cale de dispariție — datînd din vremea cînd ghețarii dominau chiar în regiunile glaciare ale masivului. Pentru păstrarea și înmulțirea acestei vegetații au fost replantați puieți de zimbri în Valea Galeșului și în Valea Pietrile din Retezat. La dimensiuni de copaci maturi (5-8 m înălțime) acești arbori nu se găsesc însă decît la Tăul Gemenilor.

Fotografie de M. DUMITRESCU

UN STEAG CARE SIMBOLIZEAZĂ RECUNOȘTINȚA echipelor de petroliști chinezi de la stațiile de foraj 1237, 1223 și 1209 a fost înmînat de tov. Tung — consilier economic al R.P. Chineze — muncitorilor de la uzinele „1 Mai" din Ploești. Aceștia au furnizat înainte de termen o sumă de utilaje petrolifere, fabricate pentru R.P. Chineză.

Fotografie de I. VERMONT

PE STR. NEGUSTORI DIN CAPITALĂ, se mai află și azi casa în care s-a născut Dimitrie Bolintineanu.

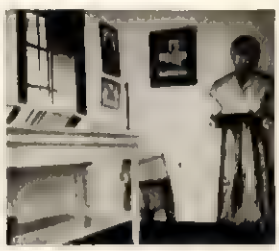

ÎN CASA MEMORIALĂ „ION CREANGĂ" din Humulești, se găsesc cîteva obiecte originale, dintre acelea despre care marele povestitor vorbește adesea în amintirile sale.

În colțul primei camere se află scaunul lui moș Chiorpec ciubotarul, iar deasupra sa, pe perete, temutul bici, cunoscut sub numele de „Sf. Nicolae".

Fotografie de M. DUMITRESCU

„TRENULEȚUL COPIILOR" a stîrnit curiozitatea și bucuria celor mici, ca și a celor... mari, veniți să viziteze orășelul copiilor din Galați. Pe o linie în circuit închis, de aproape 800 de metri, pe alocuri cu încrucișări și macazuri, semafoare și semnalizatoare luminoase, precum și un... tunel — asemenea unei căi ferate autentice — circulă o locomotivă cu trei vagoane, special amenajate pentru copii.

Bineînțeles, în „gară" a fost... coadă la bilete!

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 o/. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

de
NIK. AUERBACH

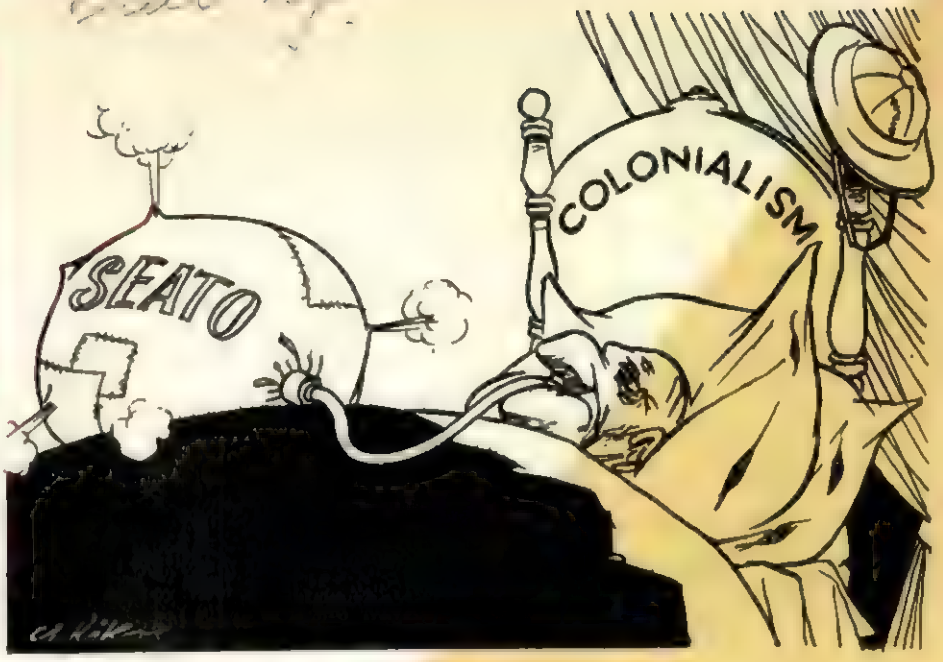

Baloane de oxigen.

IN PAUZĂ

– Ce simfonie a fost asta, a 5-a sau a 9-a?
– Nu știu, dragă, eu sînt atentă la muzică.

– Ai strîns o grămadă de cărți. De ce le ții pe jos?
– Ce să fac? La bibliotecă nu se împrumută și rafturile ..

MÎNĂ LUNGĂ

Poveste fără cuvinte.

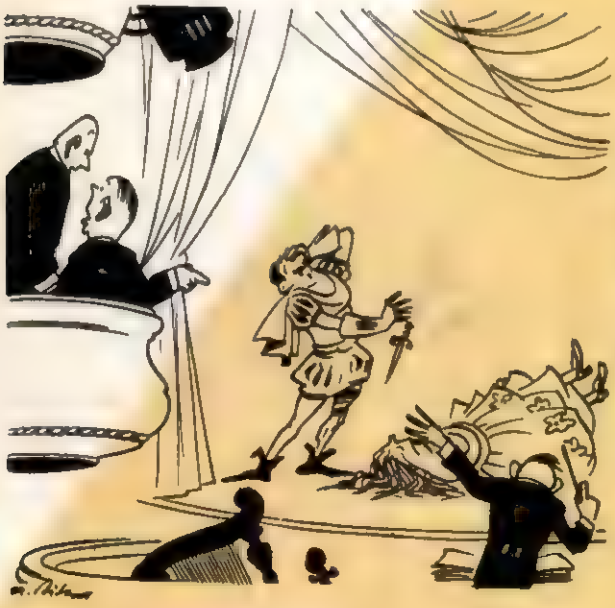

– De ce a omorît-o?
– N-ai auzit cum a cîntat?

– Ia-o! Da' să știi că a doua oară a-o mai vezi înapoi!

1 Mai

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 18 (200) — 30 APRILIE 1969

Demostene Botez

Acuarelă de 1 Mai

Întîi Mai: drapele,
Flori la cingători,
Flori de albăstrele,
Fete, muncitori...

Trece-o țesătoare
Mîndră ca o zînă;
Liliac în floare
Flutură în mînă.

Aripate gînduri,
Filfîie batiste,
Tună viu din rînduri
Chemări comuniste.

Pîini de voie-bună
Oamenii aclamă:
Caută spre tribună
Și zîmbesc, și cheamă..

Recunosc tovarăși
La tribună-n rînd,
Și aclamă iarăși
În același gînd.

Din tribuna mare
Mîini salută-n zbor,
Vine-n șir din zare
Un întreg popor.

Ca un fluviu trece,
Revărsat din maluri;
Rînduri cîte zece,
Rînduri, valuri, valuri..

Steagul pe tribună
Își înalță pala,
Cînd măreață sună
Internaționala

Desen de Angi PETRESCU-TIPĂRESCU

MÎNDRIA UZINEI

Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

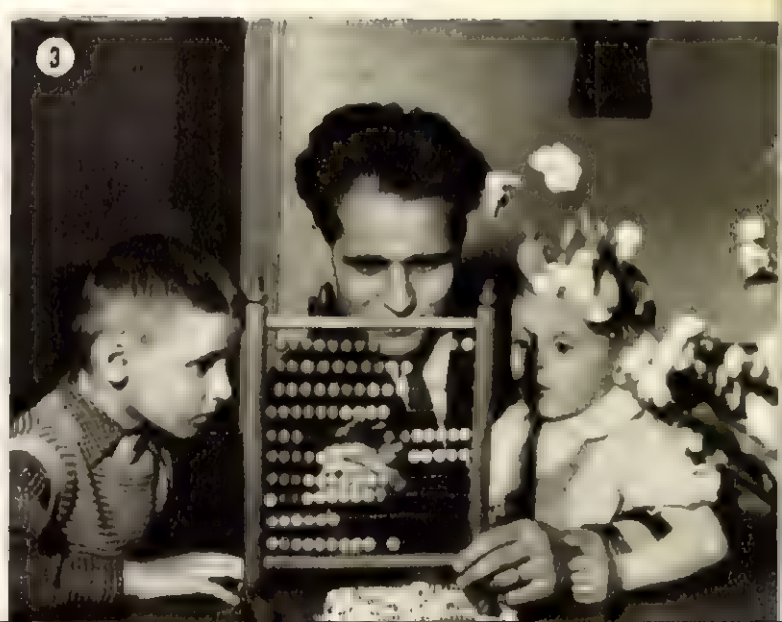

Ia să vedem — aveţi imaginaţie? Puteţi să vă închipuiţi o herghelie de 1.500 de cai? Cu greu, nu? Dar una de 1.500.000 de cai?

De ce vă pun la această încercare? Ca să vă daţi, poate, mai bine seama de forţa uriaşă în cai-putere, pe care uzinele de tractoare „Ernst Thälmann" au făurit-o pentru mai grabnica construire a socialismului în ţara noastră.

Zilnic ies pe poarta uzinei zeci de tractoare, plecînd spre S.M.T.-uri, şantiere, întreprinderi de transporturi şi oriunde e nevoie de forţă. Aici, la poarta uzinei de tractoare, ai o senzaţie foarte precisă a creşterii puterii noastre, a acumulării, zi de zi, de forţă nouă pentru mersul înainte pe drumul socialismului.

Zilnic nenumărate tractoare sînt ambalate în lăzi cu inscripţia „*Made in Romania*" şi cu adrese de ţări îndepărtate. Faima maiştrilor de la poalele Tîmpei s-a dus peste mări şi ţări. Tractoarele româneşti au fost exportate în 23 de ţări, în China şi Coreea, în India şi Egipt, în Vietnam, în Siria şi Grecia, în Polonia, Ungaria, Bulgaria şi în multe alte ţări.

Tractorul care se fabrică acum, UTOS-26, nici nu mai seamănă cu primele tipuri de acum cîţiva ani. UTOS-26 e un tractor robust şi totuşi elegant, modern, de mare randament, care se bucură de succese la tîrgurile internaţionale unde-şi face apariţia.

Cu ajutorul documentaţiei sovietice, prin studiile inginerilor români şi cu aportul miilor de inovaţii şi raţionalizări ale muncitorilor din uzină (numai de la începutul anului acesta au fost prezentate 262 de inovaţii, din care 80 au şi fost puse în aplicare), multe din mecanismele tractorului au suferit modificări mari în procesul tehnologic şi aspectul exterior, astfel că, azi, tractorul UTOS-26 a devenit mîndria uzinei.

Dar uzina se mîndreşte, în primul rînd, cu mulţi dintre oamenii care, făurind noul tractor, şi-au făurit şi lor o viaţă nouă, o personalitate nouă, mai bogată.

Vă prezentăm doar pe cîţiva dintre aceştia.

Fotografia 1: *Fruntaş în fiecare lună*. Prim-topitorul Dinu Nicolae, venit la uzină ca muncitor necalificat, întruneşte azi toate condiţiile unui bun topitor: cantitate mare de oţel pe schimb, calitate bună, conform reţetelor tehnologice, consum scăzut de energie electrică, consum mic de electrozi, consum de refractare sub normativ, nici o şarjă cu analiză chimică rebut.

Fotografia 2: *„Şi aici se pot aduce îmbunătăţiri"*. În curînd cabinetul tehnic va înregistra o nouă inovaţie la apărătoarea ventilatorului. Maistrul Gheorghe Rozorea are vreo 50 de inovaţii la activul său, din care 43 au fost puse în aplicare. El mi-a mai dat amănunte despre una din inovaţiile din ultima vreme: a redus greutatea radiatorului de răcire al tractorului cu 15 kg, răcirea se face cam cu 80% în condiţii mai bune şi se realizează economii în jurul sumei de un milion pe an.

Fotografia 3: *„Pasiunea mea e matematica* — mi-a spus ing. Costache Nicolae — aceasta, bineînţeles, în timpul liber". Cînd e în

CU MISTER JOHN SMITH LA

de Nicuţă TĂNASE — Ilustraţie de Otilia GROSU

Lucrurile-au petrecut astfel:

Pe poarta Combinatului siderurgic Hunedoara a intrat o maşină. Din maşină a coborît întîi directorul I.C.S.H.-ului, apoi subsemnatul. Fusesem cu directorul, să-mi arate noile construcţii.

La coborîrea din maşină ne-au întîmpinat un domn cu pipă şi altul fără pipă. Cel fără pipă ne-a salutat. A zis ceva şi cel cu pipă, dar pe englezeşte.

— Tovarăşe director — a zis cel fără pipă — dumnealui e un gazetar englez. Vrea să viziteze uzina.

Directorul mi-a făcut semn spre maşină, apoi a clipit discret dintr-un ochi.

— Dumnealui e directorul — a zis adevăratul director, arătînd spre mine. Eu nu sînt decît director-adjunct...

M-a chemat apoi deoparte şi mi-a spus:

— Fii bun şi ţine-mi locul; am de rezolvat nişte probleme. Ajută-ţi confratele... Cunoşti destul de bine Combinatul, ce naiba!... Dacă ai nevoie de maşină, poftim.

Dar eu...

Directorul se şi dusese la şofer să-i spună ceva. Iar eu m-am dus lîngă musafiri.

Iată-mă şi „director".

— Tovarăşe director, v-aş ruga, dacă binevoiţi, să-mi daţi concursul — îmi spuse cel fără pipă. A ţinut extrem de mult să vadă Hunedoara. Însărcinaţi dv. pe cineva, să ne conducă.

— Vă stau la dispoziţie... Ce vreţi să vedeţi? Poftiţi în maşină. Ce îl interesează pe englez?

— Mergeţi chiar dv.?

— Da.

Ne-am urcat în maşină. Am aflat că-l cheamă John Smith

Încotro, tovarăşe director?

m-a întrebat şoferul, zîmbind şi apăsînd pe cuvîntul „director"

Bluming — am spus eu, cu o autoritate prefăcută.

Maşina şi-a luat zborul.

— De ce e aşa de tăcut englezul dumitale? E obosit?

Probabil meditează. L-am plimbat pe toate şantierele. Am fost la Borzeşti, Govora, Săvineşti, Roman, Chişcani...

Şi ce părere are?

— E un om cinstit, după părerea mea. Mi-a mărturisit că nu se aştepta să găsească atîtea construcţii şi atîta entuziasm. Ne ştia mai mult ca agricultori.

— Se mai schimbă oamenii. Totuşi, vreau să-i aud vocea. Să ne spună, barem, un banc englezesc.

— Nu cred că-i arde de bancuri.

Am ajuns la laminorul bluming. Îi spun translatorului:

— Explică-i, te rog, că aici, pe astea 80 de hectare, pînă acum doi ani şi ceva era o mlaştină. Orăcăiau broaştele... Uite ce am făcut. Am zidit aici peste 7 milioane de cărămizi. Am excavat peste 200.000 metri cubi de pămînt, am turnat peste 90.000 mc de beton; 12.000 de vagoane de agregate a înghiţit această mlaştină unde orăcăiau broaştele... Suprafaţa acoperită de construcţia laminorului propriu-zis este de circa 25.000 mp. Halele acestea, pe care le vedeţi aici, totalizează o lungime de 900 de metri. Toate acestea au fost ridicate de foştii agricultori Aici, în această hală, unde se lucrează cu atîta febrilitate, anul acesta noul laminor de 650 mm va da laminate. Acesta va face ca la oţelării să se poată instala cuptoare de mare capacitate şi productivitate, se vor elimina gîtuirile de turnare a oţelului.

Fac o pauză. Englezul ascultă explicaţiile translatorului, mai

uzină, în calitatea sa de mecanic-şef la sectorul prese, pasiunea lui sînt maşinile, cunoaşterea, întreţinerea, modernizarea lor. De copil, e în uzină. A fost trimis de uzină să studieze şi, în 1956, s-a întors inginer tot la sectorul prese. E un exemplu pentru toţi tovarăşii săi de muncă. Se ocupă de mărirea vitezei maşinilor, de introducerea noului în tehnică. Realizează economii mari. Numai prin construirea din rezerve interne a unui sistem de degresare a pieselor, se realizează o economie de 257.000 lei

În fotografie, îl vedem acasă, cu feciorii lui, Nicuşor şi Mihăiţă, care se pare că au moştenit şi ei pasiunea pentru matematică.

Fotografia 4: *Cadru dintr-un film?* Nu! Sîntem acasă la strungarul Popescu Emil, din secţia sculărie a atelierului de calibre. E cunoscut ca membru al orchestrei de mandoline a uzinei, care ia premiul I pe regiune la toate concursurile de amatori, dar e cunoscut şi ca muncitor fruntaş. Pentru meritele sale, a fost medaliat şi distins cu diploma de onoare a Ministerului Industriei Grele şi a Consiliului Central al Sindicatelor. În curînd, va absolvi şcoala serală de maiştri, de 4 ani.

Cu toate acestea, îşi găseşte timp să exerseze împreună cu soţia

Fotografia 5: *„N-o pot face chiar aşa cum vreau eu"* — îmi spunea maistrul Ilie Pavel, de la sectorul bloc-motor Se referea la grădina lui de lîngă casă, i se pare prea strîmtă pentru pasiunea lui de grădinar. În uzină, se simte mai în largul lui. Acolo, e cunoscut ca unul dintre cei mai buni maiştri, care organizează bine linia de fabricaţie, îndeplineşte în mod ritmic planul, n-are nici un muncitor sub normă şi livrează lucrul la timp.

Fotografia 6: *Primul în sport, primul în producţie*, este regiorul de la sectorul motoare, linia de axe, Nicolaie Manu. A făcut parte din lotul de schi al R.P.R şi a participat la concursuri internaţionale S-a ocupat de organizarea spartachiadelor de vară şi de iarnă ale tineretului din uzină. În fotografie, îl vedem pe stadionul uzinei, la antrenamentul de fotbal cu tinerii cu care lucrează în acelaşi sector În producţie, îi ajută să fie muncitori mai buni; pe stadion, sportivi mai buni

Fotografia 7 · *Rezolvă lucrările cele mai grele şi complicate*. Ajustorul mecanic Erwin Tittes e dat ca exemplu de conştiinciozitate, punctualitate şi disciplină. Face economii de curent, de ulei, combustibil şi materiale

De cînd a început vremea frumoasă, cum are un moment liber, îşi ia IJ-ul şi, împreună cu nevasta şi cu micul Jürgen, o porneşte la plimbare

HUNEDOARA

trage din pipă. Îi aud vocea Translatorul traduce

— Şi chiar pînă acum doi ani aici a fost mlaştină?

Dau din cap că ,da, ca să-l scutesc de traducere pe omul fără pipă. A înţeles englezul. Mai pune o întrebare:

— Şi chiar veţi termina laminorul anul ăsta?

Iar dau din cap.

Îi urc în maşină. Îi opresc la marginea oraşului Hunedoara.

— Şi aici, domnule Smith, anul trecut era cîmp. Păşteau oile. În acest an ziarele noastre vor scrie că a intrat în funcţiune distileria de gudroane.

— Într-un an aţi ridicat tot ce se vede aici?

— În mai puţin de un an.

— All right!

— Să-l ducem şi în Combinat. Tovarăşe şofer, la cocserie!

Maşina goneşte pe şosea. Englezul chinuieşte luleaua şi e cu ochii pe fereastră.

Poposim la cocserie. Vizităm cele două baterii. Îl duc la bateria a treia, unde se lucrează, se lucrează, se lucrează. Bateria a treia trebuie să intre în funcţiune anul acesta.

— Povesteşte-i lui mister Smith că aici, unde se înalţă construcţia asta uriaşă, era pînă acum cîţiva ani pămînt „eminamente agricol". Bateria a cincea a intrat în funcţiune în 1955. Poţi să-i mai spui că proiectele uzinei au fost întocmite cu ajutorul specialiştilor sovietici. Întregul proces de producţie de aici este mecanizat. Omul conduce, manevrează prin apăsare de buton.. Aici va fi a treia baterie. Cu cît vom avea o producţie de cocs mai mare, cu atît vom avea metal mai mult... Înainte, importam foarte mult cocs. Trebuie să importăm cît mai puţin... Priviţi, se lucrează şi la bateria a patra.

L-am dus şi la oţelăria nouă. Constructorii ridică alte cuptoare noi. Îl plimb prin oraşul nou.

Tradu-i că anul acesta, aici vor răsări încă vreo 600 de apartamente. Oamenii noştri de-aici vor face sport într-o sală modernă, vor intra într-un club nou, într-o bibliotecă cu 60.000 de volume, într-o sală de lectură nouă, vor viziona spectacole într-o sală nouă cu o capacitate de 1.300 de locuri, şi vor vedea un meci de fotbal pe un stadion modern...

L-am plimbat pe englezul meu pe la toate aceste construcţii.

Tăcuţi mai sînt englezii ăştia! În prima jumătate de oră, a scos un singur „All right!" Apoi, după fiecare construcţie pe care o vedea, mai scotea un „All right!" Ajunsese să repete expresia aceasta la fiecare cinci minute.

...După ce m-am despărţit de englez, m-am urcat sus pe dealul Chizidului, la „Ciuperca", şi-am zis:

„All right, hunedorenilor!"

Nicolae TĂUTU: PERPETUARE

În palmă am semințele din vară,
În ele simt mireasma din trecut,
Le-oi semăna acum în primăvară
Și-or crește vara iar de la-nceput.

Voi asculta în holda foșnitoare
Același zvon ce-l știu de-acum un an
Altfa doar: va fi un grîu mai mare
Și mai bogate spicele în lan.

... În ochii tăi, la fel, zăresc acuma
Toți toporașii zilelor de ieri,
Să viscolească sau să cadă bruma
Ei îmi vestesc mai calde primăveri!

Victor TULBURE: SUHUMI

Ochii mei de-aceea nu mi-i
Mai întorc din largul zării -
Pururi să-mi rămîi Suhumi
Ca un basm, la țărmul mării.

Unde apa înspumată
Poala cerului o udă
Și amurgu-i ca o fată
Cu ochi negri de agudă...

Unde oaspe te așteaptă
O căsuță dinspre seară
Să-i guști plinea bine coaptă,
Cu miez dulce de secară...

Unde gazda ți se-nclină
Și-i de tine bucuroasă
Iar garafa de vin plină
Ocolește-ntreaga masă...

Pe cînd glas sub deget prinde
Struna și cu viers le-mbie
Și-ți dă visului — merinde,
Inimei — căldură vie.

George DAN: AURUL DOBROGII

Toamnă, pivnicere, aur din stacană,
Aurul Dobrogii, tămîioasă hrană!
Frînge, gospodină, plinea aurie,
Aurul Dobrogii din gospodărie!
Frige-ne, pescare, crap cu solzi de aur,
Aurul Dobrogii prins mai adineaur!
Să gustăm, prieteni, să ne omenim;
Dobrogea de aur azi sărbătorim!

Cu paharu-n mînă un moșneag tătar
Varsă în țărînă dulcele nectar,
Glăsuind spre tineri: „Cel dintîi pahar
Strălucind ca soarele
Să ni-l bea ogoarele,
Unde dorm eroii fără de morminte,
Ce-au lăsat în brazde aur de-oseminte:
Ei, ostași sovietici, marinari, tanchiști
Și de prin Dobrogea primii comuniști —
Ei, cuprinși în brațe, dorm pe sub miriști
Poate că de-aceea-n galbene basmale
Plînge răsărita aur de petale,
Pentru toți eroii de prin largi tarlale...
Grîul cînd își coace
Plinea pentru pace,
Ei, din holda țării cearcă să-și ridice
Capete bălaie cu mustăți de spice,
Sau privesc din struguri, rîd din cucuruz —
Sîngele lor arde roșu-ntr-un harbuz...
Ei, la temelie-n purpuria rouă,
Inima și-au dat-o pentr-o lume nouă!"

Toamnă, pivnicere, aur din stacană,
Aurul Dobrogii, tămîioasă hrană
Pentru toți eroii luminați de Lenin —
Care, de-ntuneric, mintea ne-o deștelin,
Oameni de partid
Ce mereu deschid
Drumuri de lumină, brazde de belșuguri,
Rod să dea țărîna: grîu, porumb și struguri
Dobrogea de aur, tînără gătită,
Galbenii și-i sună — roți de răsărită,
Și-n urechi cercei de mărgăritar:
Grei ciorchini de struguri de la Murfatlar!

UNIȚI,

O lume nouă, o forță invincibilă — Cînd falșii profeți își revizuiesc părerile — „Siderurgica" și minunata simfonie a cifrelor... — De ce îi invidiază Clarence Munford-jr. pe tinerii sovietici — Chemarea lui Așihmin și concluzia senatorului Clarck: „Trebuie să trăim împreună" — Un miliard de zidari pe giganticul șantier al socialismului și comunismului.

În zilele noastre, sursele de emoție pot fi nu numai diverse, ci și neașteptate. Nu demult, mi-am purtat pașii prin Expoziția de artă coreeană, expresie a unui rafinament artistic milenar. Ieșind, am cumpărat un ziar și am citit: la 10 ani de la naștere, Republica Populară Democrată Coreeană ocupă al doilea loc în Asia (după Japonia) în ce privește producția de oțel pe cap de locuitor... Există în București o Expoziție permanentă de mostre ale industriei R.D. Germane; mașinile, metalul, materialul plastic expuse acolo vorbesc despre realizările muncii pașnice în R.D.G. Vizitînd-o, nu poți să nu-ți aduci aminte de vocea crainicului de la radio: datorită nivelului producției sale industriale, Republica Democrată Germană ocupă al 8-lea loc în lume și al 5-lea în Europa, iar în ce privește producția de lignit, ea se situează în fruntea tuturor țărilor de pe glob...

Un compozitor ceh a scris o simfonie cu un nume puțin obișnuit: „Siderurgica". Ascultînd-o, nu poți să nu gîndești: Cehoslovacia produce azi, pe cap de locuitor, mai mult oțel decît Franța sau Suedia; din 3 motocicilete care se fabrică în lume, una este cehoslovacă...

Se zice că a proroci nu e greu. Mai greu e să-ți vezi împlinite profețiile. În 1917, la cîteva zile după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, ziarul francez „Le Monde" prezicea „aventurii comuniste" o existență de numai cîteva săptămîni sau, poate, chiar de cîteva zile... Exact după 41 de ani, același „Le Monde" scrie despre ...„avîntul trecerii spre comunism, adică spre societatea pe care au prevăzut-o Marx și Engels". Pe vremea cînd steagul capitalist domina globul întreg, ziarul burghez „Le Monde" („Lumea") își justifica poate numele... Acum el însuși recunoaște: o bună parte a lumii trăiește sub semnul socialismului și comunismului atotbiruitor. Calificativul „aventurier" se potrivește azi tocmai acelora care nu vor să țină seama de asta...

Geografii au consemnat faptul pe hărțile apărute în ultimii ani: lumea socialismului cuprinde o pătrime a globului pămîntesc și se întinde de la Elba la Pacific. Statisticienii au trebuit să consemneze, la rîndul lor, un fapt cunoscut acum pînă și de copiii de școală: aproape un miliard de oameni au rupt cătușele capitalismului și au pornit pe drumul comunismului.

Iată un lucru care poate displăcea unora, dar asta nu-l face mai puțin adevărat... După ce Congresul al XXI-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a dezbătut planul septenal, a sosit la Moscova o scrisoare din Cleveland (S.U.A.). Cetățeanul american Clarence J. Munford-junior scria: *„În legătură cu adoptarea minunatului dv. plan septenal, țin să felicit tineretul sovietic. Eu, un simplu tînăr american, invidiez viitorul strălucit pe care îl deschide planul septenal. Numai prin comparație, oamenii pot aprecia pe deplin condițiile lor de trai. Tineretul din Uniunea Sovietică trebuie să se bucure sincer că trăiește în socialism... Într-adevăr, tineretul sovietic trebuie felicitat și este de invidiat".*

Ce invidiază Clarence J. Munford-junior la oamenii sovietici? Probabil faptul că, în următorii 7 ani, producția industrială va crește în Uniunea Sovietică cu 80% — în timp ce în S.U.A. producția industrială bate de mai mulți ani pasul pe loc; probabil faptul că în Uniunea Sovietică se generalizează scăderea duratei zilnice a muncii, fără vreo scădere a salariului, în timp ce în S.U.A. șomajul ia proporții din ce în ce mai îngrijorătoare; probabil faptul că în U.R.S.S. se clădesc 15 milioane de locuințe noi, numai la orașe, în afara celor 7 milioane de la sate, în timp ce 15 milioane de americani locuiesc în cocioabe; probabil faptul că Uniunea Sovietică se pregătește să ajungă și să depășească, în ceea ce privește producția pe cap de locuitor, țările capitaliste cele mai dezvoltate și să devină prima putere industrială a lumii. Alături de tînărul american care a scris entuziast la Moscova, sînt mii, multe mii de americani care își dau seama: asta înseamnă comunism...

Se întîmplă uneori ca, menționînd uluitoarele cifre ce caracterizează și mai uluitorul avînt al oamenilor sovietici spre comunism, presa burgheză din Apus să treacă sub tăcere cifrele ce caracterizează nu mai puțin vigurosul avînt al celorlalte țări socialiste, al marelui lagăr socialist luat în ansamblul său. Dar.

SPRE CULMI!

în cele din urmă, adversarii comunismului n-au încotro: trebuie să țină seama de faptul evident că ideile socialismului și comunismului au devenit cauza comună a 12 țări libere, care păşesc în strînsă frăție spre aceleași zări luminoase. *„Noi înțelegem* — a spus N.S. Hruşciov — *că nu poți merge singur spre comunism, fără frații tăi — popoarele țărilor socialiste; trebuie să ne ajutăm între noi ca, prin eforturi comune, să-i ridicăm pe cei rămași în urmă pînă la nivelul fruntașilor*". În această întrajutorare frățească stă cheia tuturor succeselor pe care le obținem! Cu ajutorul Uniunii Sovietice s-au construit și se construiesc în țările socialiste aproximativ 500 de întreprinderi și 200 de secții, instalații și alte obiective industriale capabile să producă anual 15.000.000 tone de oțel, peste 4.500.000 tone produse petrolifere, peste 850.000 tone de îngrășăminte azotoase, 55.000 de automobile, aproximativ 40.000 de tractoare etc.

Ajutorîndu-se între ele, țările socialiste din Europa și Asia cunosc o dezvoltare pe care n-au cunoscut-o și nu puteau s-o cunoască în trecut. Reeditînd parcă povestea inventatorului șahului, care a cerut să i se dubleze numărul boabelor de grîu pentru fiecare pătrățel al jocului, China a produs în 1957 peste 5 milioane tone de oțel, în 1958 11 milioane, iar pentru 1959 sînt prevăzute aproximativ 18 milioane tone! Industria chineză constructoare de mașini asigură de pe acum două treimi din mașinile necesare țării. În 1962 ea va asigura aceste mașini în proporție de 90%! Felul în care crește, an de an, puterea Chinei se oglindește — așa cum se oglindește soarele într-o picătură de apă — în una din baladele populare care circulă în provincia Cianși: „Acum doi ani, am dus surplusul de grîu, pe care l-am vîndut statului, în cobilițe; anul trecut, am avut nevoie de o barcă, pe care am îndesat-o bine; anul acesta, nu ne-a ajuns un camion; la anul, vom avea nevoie de un tren..."

China este o țară uriașă, cu un popor uriaș, cu rezerve uriașe. Albania este o țară mică, care, în trecut, aproape că n-a avut industrie. Dar „nu poți merge singur spre comunism, fără frații tăi..." Și iată că miracolul nu ține seama de dimensiuni geografice sau de numărul populației. Cu ajutorul fraților săi, Albania produce de 14 ori mai multă energie electrică decît în 1938, extracția de huilă a crescut de 63 de ori, producția de țesături de bumbac, de 53 de ori...

Toți știu că Cehoslovacia și Germania erau și înainte de războiu țări cu o industrie dezvoltată. România nici nu se putea compara cu ele, în această privință. În 1938, de pildă, la o valoare a producției industriale pe cap de locuitor a Cehoslovaciei, notată cu 100, României îi reveneau doar 19 procente... Iată, însă, că, deși puterea industrială a Cehoslovaciei și a R.D. Germane

„Freundschaft" — „Prietenie" — un nume simbolic pentru întreaga construcție păşnică ce se desfășoară în R. D. Germană, pe ale cărei șantiere navale a fost realizat și acest vas de 10.000 tone.

Pe frontul luptei pentru mai mult oțel. Angajamentul oțelarilor de la uzinele Șihcingșan din Pekin : 7 000 tone de oțel peste plan, într-un singur trimestru !

Industria de automobile a R. Cehoslovace și-a cucerit un bun renume în întreaga lume. În fotografie - noul model Skoda 440, pregătit pentru prima curșă.

Nu-i o uriașă țeavă de tun, ci axa rotorului unui hidrogenerator pentru hidrocentrala Ust-Kamenogorsk, lucrată la uzina de turbogeneratoare din Novosibirsk. O adevărată armă a păcii!

a crescut considerabil în ultimii ani, decalajul nu numai că nu s-a mărit, ba chiar s-a micșorat. Căci dacă în 1948 Rominia producea numai 5% din necesarul de mașini și utilaje necesare economiei sale naționale, după numai 10 ani — în 1958 — țara noastră a produs 81,2% din mașinile și utilajele de care a avut nevoie... Întrajutorarea țărilor socialiste și-a spus și în această privință cuvîntul. Acest cuvînt se va face auzit cu și mai multă putere, atunci cînd producția industrială a tuturor țărilor socialiste luate la un loc va reprezenta 50% din producția industrială mondială... Atunci pînă și cele mai încăpățînate minți vor înțelege: *nimic nu poate bara calea comunismului*. Cine vrea să existe, trebuie să coexiste. Cine vrea să se sinucidă, n-are decît să tragă sabia. Încă de pe acum, senatorul american Clarck a exprimat această idee cam în felul următor: trebuie ori să trăim împreună cu ei, ori să murim.

Să trăim împreună! Nu demult zidarul A. Așihmin din Moscova, unul dintre zidarii care construiesc cele 15 milioane de locuințe sovietice, s-a adresat zidarilor din New York, Londra, Paris: „Noi, oamenii sovietici, nu vrem un nou război. Noi construim și, pentru aceasta, avem nevoie de pace. Mă adresez vouă, propunîndu-vă să ne întrecem pașnic în construirea caselor de locuit. Să rivalizăm în construcția de case noi și de orașe minunate, pentru ca ele să împodobească planeta noastră". Zidarii din toate țările vor saluta, desigur, chemarea muncitorului moscovit. Pe lume există, însă, nu numai oameni care zidesc, ci și unii care visează la distrugeri. Există nu numai construcții care împodobesc planeta, ci și altele care o sluțesc. Acum cîteva luni, ziarele londoneze relatau cele întîmplate în timpul demonstrației împotriva construirii primei baze N.A.T.O. pentru rachete americane în Anglia. După ce au fost întîmpinați de poliție cu jeturi de apă și cu bastoane de cauciuc, peste 30 de demonstranți (printre care mulți dulgheri — deci oameni a căror muncă înfrumusețează planeta noastră!) au fost arestați și trimiși în judecată. Tribunalul a trebuit nu atît să-i acuze pe demonstranți, cît mai mult să-i apere pe cei ce țin neapărat să umple Anglia, Europa, mari regiuni de pe glob cu baze atomice împotriva țărilor socialismului. Țările socialiste, azi mai puternice ca oricînd, sînt, însă, legate între ele printr-o unitate care reprezintă o forță invincibilă. Un oarecare smintit poate scrie în „New York Herald Tribune" că, „în loc să aștepte, America ar putea să dea ea, în anumite împrejurări, prima lovitură cunoscută sub denumirea de război preventiv". Fără îndoială, însă, că în sufletele oamenilor de pretutindeni chemarea la întrecere pașnică a zidarului din Moscova va avea un ecou mult mai mare decît cea a dementului corespondent al ziarului american. Cei care și-au pierdut capul ar trebui să se gîndească: zidarii din Moscova au știut să schimbe, cînd a fost cazul, mistria cu arma. Trăiesc zidari la Pekin și București, la Hanoi și Berlin, la Phenian și la Varșovia. Un miliard de zidari, care știu cum se leagă cimentul.

Em. DRAGU

O dată cu dezvoltarea industriei și a întregii economii naționale, mari progrese s-au realizat în Polonia și în domeniul științei. Microscopul electronic ME-50 constituie unul din succesele oamenilor de știință polonezi.

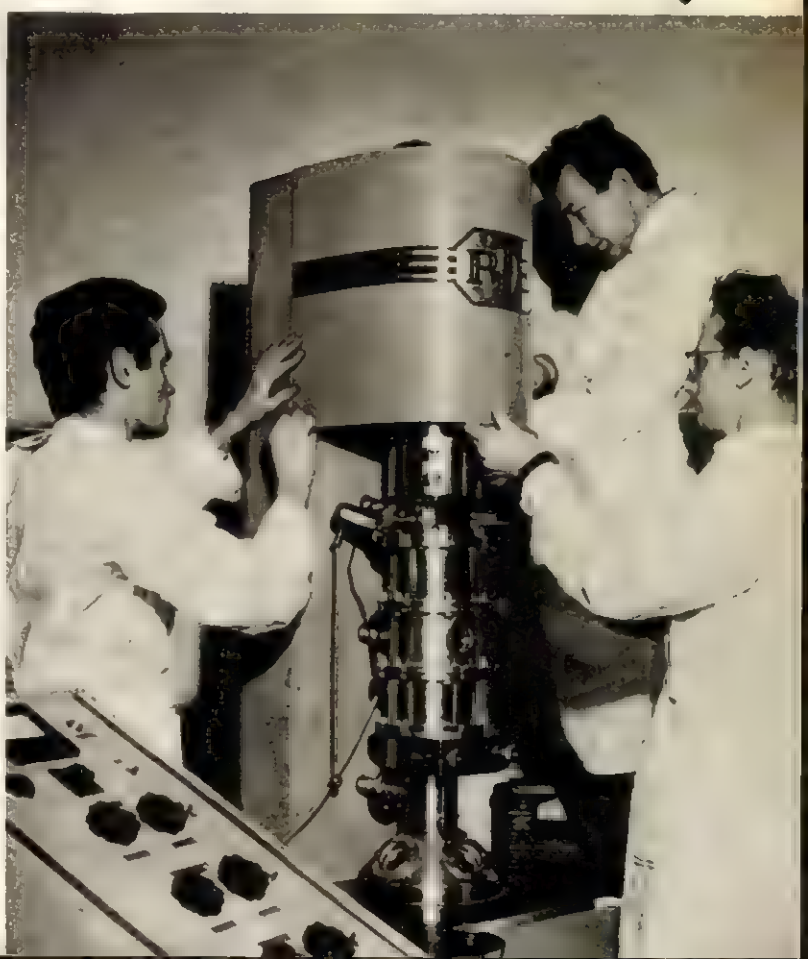

Dragoș VICOL

Cinci minute

De pe platforma cocseriei, se vedea panorama orașului industrial: furnalele uriașe, cu torțele lor de fum negru sau violet, blumingul din vale, blocurile roșii ale noului cartier, fel de fel de conducte și păienjenișuri de schele metalice, flăcări și macarale.

— Noaptea... Știți, noaptea... e parcă mai frumos... — rosti sfios Matei, de undeva, din spatele meu.

M-am obișnuit cu Matei, în cele trei zile de cînd mă aflam acolo, printre cocsari. E sfios ca o fată mare. Și vorbește puțin. Cuvintele parcă și le scoate cu cleștele. Cînd aude pe vreunul dintre cocsari înjurînd, pleacă privirile. Și doar e bărbat, om de 25 de ani!

Cînd l-am cunoscut, am socotit c-o fi vreun ins care ține evidența producției sau face apelul, înainte de intrarea în schimb. Mi-aduc aminte că a roșit, s-a fîstîcit, și-a frămîntat mîinile cîteva clipe și, cu mare greutate, s-a hotărît să vorbească:

— Poftiți, să mergem.

M-a dus la mașina de șarjare, să văd cum se încarcă și se descarcă „bateriile" de cocs, într-o cumplită bătălie cu focul, m-a plimbat pînă la stația de răcire, de unde izbucnesc vulcani de aburi ca de sidef, și, pe urmă, m-a urcat pe platformă, să văd panorama orașului. Abia acolo, pe platformă, am aflat că Matei e maistru de schimb. Și m-am mirat strașnic. Am trecut în revistă, fulgerător, instalațiile acelea ciudate, în care se zvîrcolesc, fără încetare, peste o mie de grade căldură și vuiesc, negăsindu-și loc, mii de văzduhuri de gaze, m-am uitat la oamenii care alergau pe platformă, curățind printre flăcări niște hogeaguri ciudate pe care se conduc gazele, și m-am uitat și la Matei, care stătea în preajma mea, tăcut și stînjenit.

„Matei, Matei — mi-am zis în sinea mea — nu-s de tine toate astea!... Ție ți se potrivesc furca de tors și războiul de țesut... Da, da, măi băiete!... Cine te-a adus pe tine aici, în orașul flăcărilor?... Cine te-a amăgit că ești bun de cocsar?... Și, mai ales, cine te-a făcut pe tine maistru de schimb, lăsînd pe mîna ta soarta oamenilor și a instalațiilor astora? Nu te supăra, Matei!... Tu ești gingaș ca o fată mare și sfios. Uite, obrajii tăi îs cruzi și albi. Abia de i-a atins dogoarea. Și mîinile tale sînt altfel decît mîinile unui cocsar. Ai degetele lungi și subțiri, făcute parcă anume să mînuie iglițele sau suveica... Nu te supăra, Matei!... Dar aici trebuie mînă de bărbat... Cine te ascultă pe tine, Matei? Cum o să te asculte, cînd tu abia îndrăznești să scoți o vorbă?!... Te încumeți tu, să înfrunți măcar flăcările astea care țîșnesc, din cînd în cînd, pe gura hogeagurilor albe, de metal?... Nu te încumeți!... Matei, Matei, nu-s de tine toate astea... Ar trebui să te gîndești serios la ce-ți spun!"...

Așa l-am judecat atunci, dar nu i-am spus o iotă din tot ce am gîndit. La ce bun? Doar n-aveam să hotărăsc eu soarta lui. Mi-am văzut de treburi mai departe, ca omul pus pe o documentare serioasă. Și l-am uitat pe urmă pe Matei, cel tăcut și mereu stînjenit.

— Noaptea... Știți, noaptea... e parcă mai frumos...

Abia cînd a rostit cuvintele acestea, mi-am amintit de existența lui. Și, deși mă ispitea invitația lui, nu am putut răbda să nu-l compătimesc iar, în sinea mea:

„Matei, Matei, ești și romanțios ca o codană de 15 ani!"...

★

Într-adevăr, noaptea, pe platforma noii cocserii, e ceva ca de basm. Ghirlănzi de lumini multicolore atîrnă din cer, flăcările cuptoarelor îmbujorează albastrul nemărginit, fumul violet și aburii de sidef se ridică spre stele, iar șarjele de cocs se răstoarnă în vagoanele de metal ca niște talazuri de rubin.

Stăteam pe platforma sub care duduiau bateriile și gemeau flăcările și mă gîndeam cît de ciudate-s legile firii. Cîtă grandoare se desprinde din tot ce se vede aici, din tot ce vibrează dedesubt, deasupra, în jur, și cît de mărunt e acest Matei, care și de data aceasta se află în preajmă-mi, tăcut și stînjenit. Visam să văd acolo un om cît un munte, care poate stăpîni, numai cu o privire, dezlănțuirea aceea de flăcări în forță, un om în fața căruia elementele își pleacă grumazul, supuse, fără să crîcnească!

„Matei, Matei, cît ești de mic și de pipernicit!... Nu te-ai întrebat...?"

Dar nu mi-am putut sfîrși gîndul. Deodată, pe platformă răbufniră niște bubuituri scurte ca de pușcă și o dogoare uriașă ne împrejmui. Limbi năprasnice de flăcări și șuvoaie de fum gros, cu miros înecăcios, țîșniră de pretutindeni, flămînde și furioase.

- Exhaustorul!... S-a blocat exhaustorul!... — răsună un glas, de undeva.

Strigătul m-a străfulgerat. Mi-am aruncat privirile în sus și n-am văzut decît norii groși de fum negru. Și-n clipa aceea, am dat să cobor, să mă pun la adăpost.

— Stai! — am auzit în urma mea un glas.

Și-am stat. Era un glas hotărît.

- Nu te speria!... Atenție, ortaci!... După mine, trei oameni!... Restul, la capace!... Avem cinci minute!... Gataaa!...

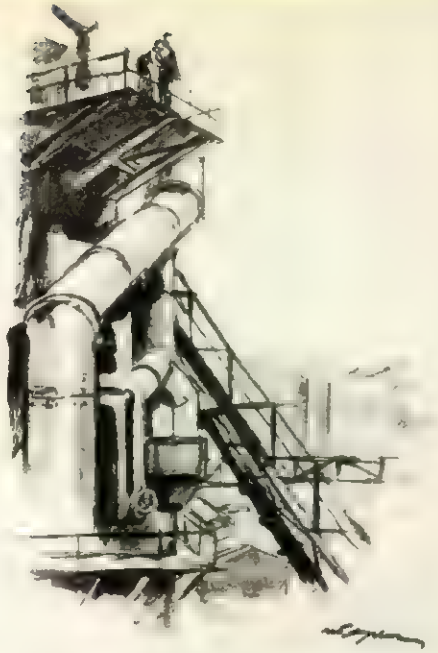

Ilustrații de N. POPESCU

Era Matei... Şi-a acoperit ochii cu braţele şi s-a năpustit în vîlvoarea flăcărilor. După el, încă trei. Ceilalţi au dat năvală pe platformă, cu nişte cîrlige în mîini.

M-am uitat la ceas. O, cît de repede mai trecea vremea! Au şi trecut două minute... Dar unde-s oamenii aceia? Unde-i Matei? De ce nu dau nici un semn? De ce tac? Ce fac?

— Trebuie să schimbe gazele pe conducta exhaustorului electric...

Aud discuţiile oamenilor şi-mi arunc iar ochii la ceas. A mai trecut un minut. Peste tot ţîşnesc flăcările... Şi, uite, mai trece un minut... A mai rămas unul... Atît, şi se împlinesc cinci minute!

Dar iată-i pe cei patru: pe Matei şi pe ceilalţi. Sînt negri de fum, hainele ard pe ei. Şi le sting, lovindu-se cu palmele.

— Gata? — întreb.

— Încă nu!... Am ieşit să stingem peticele astea, de flăcări.

— După mine, băieţi!...

Au dispărut din nou. Mă uit la ceas. A trecut şi ultimul minut. Mă aflu între două fluvii de flăcări şi mi-e cald, cald, cald...

— Astupaţi!... Astupaţi!...

Cocsarii de pe platformă aproape astupaseră gurile de foc, cetluind capacele zvîrlite de gaze. Flăcările se trăgeau înapoi, în cuştile lor, ca nişte cîini răi, bătuţi cu pietre.

Şi nu peste mult, noaptea de basm reapăru...

— Scuzaţi... Se mai întîmplă să... Ei, dar tare v-aţi mai speriat... Nu trebuia.

Îmi vorbea Matei. Revenise în preajma mea şi-şi ştergea faţa de fum şi de sudoare.

— Inginerul şef o să se supere... N-am folosit echipamentul de asbest... E adevărat... Dar m-am grăbit.

„... Matei, iartă-mă! Nu ştiu cum să fac, să mă auzi. Mi se pare că ai crescut dintr-o dată atît de înalt şi de puternic, încît parcă nu mai pot ajunge la tine... Şi, totuşi, ai rămas tot atît de sfios şi de gingaş, tovarăşe maistru!"

DOUĂ *generaţii*

Dumitru a' lui Costan Mezdrea ridică lampa de carbid, să lumineze feţele ortacilor adunaţi în abataj ori îngrămădiţi la intrare, şi zîmbi mulţumit. Erau destul de mulţi şi aşteptau cu privirile ţintă la el, curioşi să vadă şi să audă ce anume are el de gînd să le arate şi să le spună.

„Ca să vezi — gîndi Dumitru — cum se întorc lucrurile. Acum cîteva luni mulţi aproape că nici nu mă luau în seamă. Şi-acuma, Dumitru al lui Costan Mezdrea vine şi le spune, ca un adevărat profesor: — Fiţi atenţi, ortaci! Tot ce veţi vedea aici sînt chestiuni de tehnică înaltă..."

„...Ei, da' nu cumva mă mîndresc prea mult? Nu zic nu, puţină mîndrie tot e... Dar nu e pe degeaba. Am fost la şcoală. Şi acum... maistru de perforatoare. Adică tehnician. Ai învăţat ceva, Dumitre?... Învăţat, sigur, păi se poate?! Dacă ai învăţat tu, atunci treci şi-i învaţă şi pe alţii, că nu-i just să ţii numai pentru tine ceea ce ştii. Păi se poate?"

Tuşi grav, îşi prinse lampa de carbid în peretele frontului de lucru şi rosti:

— Tovarăşi, începem...

Dar, în clipa aceea, îl zări pe maistrul Ialovi, stînd în gura abatajului. Maistrul avea chipul răvăşit, mai îmbătrînit parcă decît oricînd. Mustăţile albe i se pleoştiseră şi privirile scormoneau undeva, în pietrişul de steril de la picioare.

Dumitru se tulbură. De cîteva zile, îl vedea pe bătrîn tot aşa, răvăşit şi ursuz. De cîteva zile, de cînd în mină se iviseră perforatoarele şi de cînd se întorseseră ei, Dumitru şi încă vreo cîţiva, de la cursurile de specializare, bătrînul parcă nu mai era cel ce fusese înainte.

«Ciudat — gîndi Dumitru — dacă nu ne-am fi întors noi, dacă eu n-aş fi aici, acum, în clipele acestea, maistrul Ialovi ar fi rămas cine a fost: omul cel mai căutat şi cel mai preţuit din mină: „moş Ialovi", „unchiul Ialovi"... Dar aşa, iată că Ialovi începe să nu mai fie el. Toţi se uită curioşi şi nerăbdători la mine!... Hm! Ce să-i faci. Lumea nu poate sta pe loc, din pricina dumitale, moş Ialovi... Nu... Deşi...»

Dumitru încerca, de fapt, un sentiment contradictoriu: îi era milă de bătrîn şi, totuşi, avea satisfacţie că el, Dumitru, a ajuns să demonstreze maistrului de mină şi ortacilor priceperea lui...

Maistrul Ialovi continua să stea în gura abatajului, închis în el. Întoarcerea lui Dumitru şi a celorlalţi de la cursurile de specializare îi tulburase viaţa. Proaspeţii specialişti nu-i prea dăduseră atenţie: discutaseră cu el în treacăt, parcă numai aşa, dintr-o obligaţie, şi vorbeau numai între ei despre unele măsuri ce trebuiau luate, aşa, ca şi cum nu el ar fi răspuns de mină în ultimă instanţă.

Umblase cîteva ceasuri prin mină, fără nici un rost, să-şi mistuie necazul, hotărît ca, în aceeaşi zi, să se ducă la direcţie să-şi ceară ieşirea la pensie. Şi, totuşi, ceva ciudat, inexplicabil, îl adusese aici, la abatajul lui Dumitru, să-i urmărească demonstraţia şi, poate, să stea de vorbă cu el.

— Fiţi atenţi, tovarăşi — rosti din nou Dumitru, trăgînd cu coada ochiului la gura abatajului, unde se afla maistrul Ialovi.

- Aista este perforatorul purtat cu aer comprimat — urmă Dumitru, ridicînd perforatorul care îi zăcuse pînă atunci la picioare. Se poate purta şi cu curent electric... Fiţi atenţi: începe perforarea!

Perforatorul începu să roadă piatra frontului de lucru. Ortacii se aplecară asupra lui, să-l vadă cum muşcă şi cum pătrunde în inima minereului... Un minut... Două... Trei... Patru... Cinci...

— Gata! — vesti Dumitru, uitîndu-se la moş Ialovi, de parcă numai lui i s-ar fi adresat. De fapt, nu-l mai interesa curiozitatea ortacilor. Îl interesa ce gîndeşte moş Ialovi despre el, dacă simte că perforatorul acela începe să-i schimbe soarta, lui, omului care, mai bine de cincizeci de ani, a ridicat atîtea şi atîtea generaţii de mineri.

Moş Ialovi oftă adînc. Cum să se mai socotească maistru de mină, dacă nu ştie să mînuiască perforatorul?! Urmărise atent toate mişcările lui Dumitru şi i se păru că totul e simplu, fără prea mari complicaţii... Şi, totuşi, acel „ceva simplu şi fără complicaţii" îl dădea la o parte pe dînsul, care a scos mangan din mina aceea cincizeci de ani, şi chema, în locul lui, pe Dumitru, pe ceilalţi...

Maistrul Ialovi nu era un om invidios. Era un om la locul lui, bun, cald, prietenos. Nu-l invidia pe Dumitru, dar îl durea inima pentru sine. N-ar fi vrut să părăsească încă mina... De ce s-o părăsească? Din pricina bătrîneţii?...

Sfîrşind cele două perforări, Dumitru vîrî cîte o capsă în fiecare gaură şi le dădu foc.

— Am scobit la capătul perforării o pungă... Înţeles?

— Înţeles.

— Punga o umplem cu exploziv... Cine vrea să-mi ajute la încărcătură?

Se repeziră vreo trei. Dumitru opri numai doi. Se simţea acum atît de stăpîn pe sine şi atît de mîndru de sine, încît îi trecu prin minte să-l cheme pe moş Ialovi să-l ajute. Dar se mustră numaidecît, zicîndu-şi: „E om bătrîn, săracul". Şi, totuşi, îşi dădea seama că vrea ceva de la maistrul Ialovi, că atenţia şi interesul celorlalţi nu-l mulţumesc. Dacă Ialovi s-ar fi apropiat de el, să-i spună: „Bravo, Dumitre!" — s-ar fi simţit cu adevărat un învingător...

În lumina lămpilor de carbid, abatajul părea a avea pereţi de diamant negru. Apele minereului străluceau, se clăteau, se întunecau... Ialovi se rezemă de peretele abatajului şi, în clipa aceea, chipul lui cu părul alb, proiectat pe negrul peretelui, se reliefă puternic. Privindu-l, Dumitru se înduioşă: în ochii bătrînului tremura o ceaţă uşor tulburată, iar fruntea i se încreţise. Se vedea clar că bătrînul îşi înfrînge o durere.

— La adăpost! — porunci Dumitru.

— Ardeeee! Ardeeee!... — vesti el, pe urmă, şi porni şi el să se adăpostească, căutîndu-l pe Ialovi.

Îl găsi şi, luminîndu-i obrazul cu lampa de carbid, îl întrebă convenţional:

— Ce mai faci, maistre?...

Ialovi se uită la el lung şi murmură:

— Îmbătrînesc...

Dar Dumitru nu mai auzi răspunsul, pentru că, în clipa aceea, trei bubuituri cutremurară muntele. Un fum gros, înecăcios, năvăli în lungul galeriei. Minerii îl străbătură grăbiţi, curioşi. În abataj dădură peste un morman uriaş de minereu rupt de explozii.

— Bravo, tovarăşe Dumitru! — răsună, în întuneric, glasul puţintel sugrumat al lui Ialovi.

Dumitru simţi un fior cald prin inimă. Ialovi, bătrînul maistru, îl felicitase! Ialovi, „moş Ialovi", „unchiul Ialovi", omul care l-a făcut şi pe dînsul miner!...

— Bravo, tovarăşe Dumitru, şi mulţam frumos! Eşti specialist!...

Lui Dumitru îi crescu inima cît o pîine. Se apropie de maistru, îi luă mîna uscată şi i-o sărută.

— Mulţumesc, unchieşule... Cuvîntul dumitale mă cinsteşte... Mulţumesc încă o dată. Dumneata mi-ai pus ranga şi ciocanul în mîini. Iaca, eu aş vrea să am cinstea să te învăţ pe dumneata la perforatoare... Aş sta zi şi noapte, să te învăţ, unchiule...

Ialovi tăcea, frămîntînd mîna lui Dumitru în mîinile lui. Se simţea, în clipele acelea, atît de aproape de el şi de ceilalţi, încît îi venea să-l îmbrăţişeze şi să-l sărute.

— Bine, Dumitre — făcu el, în sfîrşit.

Şi, peste o clipă, se ridică în vîrful picioarelor, să-i şoptească la ureche:

— N-aş vrea să ştie nimeni treaba asta... Numai noi amîndoi. Mă înveţi seara, cînd nu-i nimeni în mină... Poate mai greşesc, poate nu înţeleg ceva... Pricepi?...

Şi slobozindu-i mîna, ieşi în gura abatajului să dea glas în lungul galeriei, ca un ortac de echipă:

— Vagonetarii, la echipa lui Dumitru!...

Lui Dumitru i se păru, în clipa aceea, că maistrul Ialovi are un glas nou, limpede, hotărît şi, parcă, mai tînăr...

Cînd eram pe

de George CIUDAN

Felicitați-l pe Gheorghe Dobre! A făcut 1.100 de hantri, fără nici o reparație la tractor.

Nu rideți. Dacă flăcăii de la gostatul din Urziceni n-ar fi zis din gură:

Foaie verde, foi ca vița
Cînd eram pe Ialomița.

riscam să-mi rămînă reportajul fără titlu. Așa că, în eventualitatea că o să vă placă titlul reportajului, nu e vina mea, ci meritul băieților de la gostat..

Am ascultat cîntecul pînă la jumătate, cînd am intrat în mijlocul cîntăreților. Fiind străin și băgîndu-mă așa, pe nepusă masă, în inima lor, băieții au oftat ușor, făcîndu-și semne cu ochiul. I-am luat la sigur:

— Dumneavoastră ați muncit la grădina gostatului ?

— De unde știi mata ?

— Mi-a spus grădina.

Iară și-au făcut cu ochiul

— După cîte am auzit, ați mutat grădina din lunca Ialomiței, că mergea prost acolo...

Unul mai înfigăreț, vorbind în numele prietenilor săi, s-a scuzat:

— Ne iertați, dar avem treabă! Mergeți la consiliu.

M-am executat. Numai că mi-a fost greu să-i găsesc pe tovarășii din proaspătul consiliu al gospodăriei. Erau cu toții pe teren După cîteva ceasuri, spre bucuria documentării mele, i-am avut, însă, în fața pe cîțiva dintre ei. Iarăși am luat-o de la capăt. de la cîntec: „Cînd eram pe Ialomița" și de la grădină.

Ion Velmeșan, directorul, zîmbește cu amărăciune.

— Cînd eram pe Ialomița, nu cu cîntecul, ci cu grădina (avea 250 hectare), am păgubit an de an. Acolo, în luncă, pămîntul e rece. Chiar după marea izbucnire a primăverii, în mai, întinderea e stăpînită de brumă. Producția e mică și tîrzie. În asemenea condiții, am avut un spor efectiv și consecvent de.. nerentabilitate. Fapt pentru care am mutat grădina...

★

...În biroul consiliului sînt trei oameni. Directorul, organizatorul de partid și inginerul șef. Îmi întind niște hîrtii pline de tabele, cifrăraie și concluzii. Mă uit la hîrtii, mă uit la oameni Mute, hîrtiile vorbesc, totuși Oamenii vorbesc puțin și cu gravitate. În 1955 G.A.S.-Urziceni a fost nerentabilă; în 1956, nerentabilă; în 1957, așijderea. Mi se dau apoi alte două dosare. Nu-mi mai vîr nasu-n ele. Îi privesc pe oameni. Le-a revenit buna dispoziție. Am aflat de ce: ultimele două dosare pe care mi le-au dat poartă în ele un dram de bucurie materializată (1958) și o victorie care trebuie cîștigată cu orice preț (1959).

Anul trecut gospodăria a realizat un beneficiu de 257.000 lei. Totuși, unele sectoare au bătut pasul pe loc, din pricina unor condiții subiective. Condițiile subiective — organizare slabă, cadre insuficiente — sînt acum pe cale de a fi lichidate. La aceasta își aduce contribuția recenta Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la unele măsuri pentru îmbunătățirea conducerii și controlului de partid și a activității economice în gospodăriile agricole de stat. În urma apariției ei, în fruntea gostatului din Urziceni — ca și la celelalte gospodării de stat — a fost instalat un stat major, care a și pornit bătălia pentru realizarea problemei numărul unu: producție mare și rentabilitate. Noul consiliu, care-și exercită cotidian funcțiile, nu în ședințe protocolare, ci în luarea de măsuri concrete și operative, e plecat din zori și pînă-n noapte pe cîmp, acolo unde, cu eroism, muncitorii se întrec să dea pîine mai multă și vin mai bun, orez fără impurități etc.

Împreună cu organizatorul de partid al gospodăriei, tovarășul Grigore Covaci, colind tarlalele de grîu. Îmi povestește despre măsurile luate de consiliul gospodăriei, despre noii candidați de partid din ultimele două săptămîni și-mi spune cuvinte de laudă despre un bun crescător de vite, care, din greșeală, a fost neglijat acum cîteva luni la premiere. Privește cele 60 hectare de grîu irigat, zîmbește oamenilor și îi salută, cu mîna ridicată, pe băieții din brigada complexă.

Despre rentabilitate, căsătorie și munca sindicală

În timpul cît m-a însoțit, Grigore Covaci mi-a vorbit, cu lux de amănunte, despre problema numărul unu a gospodăriei: rentabilitatea. Consiliul a luat toate măsurile pentru ca angajamentul muncitorilor (să dea la fiecare hectar un beneficiu de 1.600 lei, iar cei de la secția Manasia, cîte 4.000 lei la hectar) să fie îndeplinit întru totul. Îngăduiți-mi să vă prezint, fără nici un fel de literaturizare, cîteva cifre. În 1959 gostatul acesta are planificat un beneficiu de 2.800.000 lei. E o prevedere economică și științifică. În 1959 gospodăria trebuie să îngrașe 10.000 de porci. Peste foarte puțin timp, 4.321 din aceștia vor fi livrați. Cît privește vacile, într-o perspectivă nu prea îndepărtată, numărul lor trebuie să sporească la 300. De la fiecare vacă, se vor mulge anual 3.600 litri de lapte.

Deci, producția pe prim-plan.

Dar dacă nu ai grijă de cei ce-o sporesc, de oameni, productivitatea e mai scăzută și aceasta, în ultimă instanță, e sinonim cu scăderea rentabilității. Bunăoară, dacă tînărul X s-a îndrăgostit de tînăra Y și vrea să se însoare cu dumneaei, nu are nici un chef de lucru pînă nu-și vede actele introduse la Oficiul stării civile.

Așa s-a întîmplat și cu un tînăr de la gostatul din Urziceni. Și cînd tînărul i-a spus ofu ăsta lui Grigore Covaci, i s-au dat cîteva zile concediu. Peste o zi, îndrăgostitul a plecat după acte Probabil că, peste cîteva zile, va fi nunta. Acum și el, și ea au o poftă grozavă de muncă. Ceea ce

Peste 2-3 ani, fiecare din aceste vițele va da cîte 3.600 litri de lapte anual. ←

Jalomița...

Fotografii de R. RODA

contribuie la creșterea rentabilității. De unde se vede că problemele personale ale oamenilor au o legătură directă cu bunul mers al muncii...

Recent, organizația de partid a analizat munca sindicală. Nu se poate spune că nu s-a făcut pînă acum nici o treabă. Dar, cu timpul, președintele comitetului sindical a început să facă și munca de responsabil financiar, și pe cea de responsabil cu asigurările sociale, și să mai dețină și alte responsabilități, în așa fel încît unii membri ai comitetului erau gata să uite rezoartele ce le-au fost încredințate. Fapt pentru care organizația de partid a purces la lichidarea „monopolului" președintelui, restabilind o muncă colectivă.

Eugenia Burcă e cea mai conștiincioasă mulgătoare. Vacile pe care le îngrijește dau cîte 15 litri de lapte pe zi.

Deci, măsuri pe diverse linii: rentabilitate,... căsătorie și muncă sindicală. Foarte bine!

Nici o lacrimă pentru motul femeii

Deși am trăit mai bine de douăzeci de ani la țară, la gostatul din Urziceni m-am făcut de rîs într-o chestie elementară de agricultură. Cînd am privit holdele de grîu, de o nemaipomenită frumusețe, l-am rugat pe inginerul șef să-mi spună cînd le-au plivit. Omul a rîs și s-a făcut că n-a priceput întrebarea mea. Am insistat. Răspunsul m-a nemulțumit:

— Niciodată.

Am aflat, pe urmă, că la gostatul din Urziceni plivitul grîului a fost exclus din metodele agrotehnice, întrucît, înainte de semănat, boabele au trecut printr-un asemenea purgatoriu, încît n-a mai rămas buruiană nici de... sămînță.

Agricultura modernă reclamă lucrări pe care țăranul individual, oricît de înțelept și de harnic ar fi, nu poate să le facă. Irigarea, de exemplu. În anul acesta, la gostatul din Urziceni, chiar dacă sfîntul Ilie o fi sgîrcit cu ploile, 850 de hectare (50 la sută din întreaga suprafață a gospodăriei) sînt irigate; vor fi sărutate de gura apei, cînd vor pofti și cînd se va cere.

Altă chestiune. În momentul de față gospodăria nu mai are nici un muncitor „tradiționalist", care să se supere pentru motul pe care inginerul l-a smuls de la toate plantele-mamă (porumb dublu hidrid), ca să le asigure fecundarea cu polenul de la plantele-tată, care imprimă caracterul de mare producție. Anul trecut, cîțiva trecători întîmplători — care nu s-au vindecat încă de misticism și care, pînă nu demult, au semănat porumbul cu parul — și-au făcut cruce cînd i-au văzut pe muncitorii gostatului smulgînd motul de la plantele-femei. Li s-au dat toate explicațiile necesare. N-au crezut însă. Unul dintre ei, vărsînd o lacrimă pentru „nelegiuirea" făcută porumbului, a privit către cer și a grăit: „Auzi, doamne, ce mai scorneli! Plantă-tată, plantă-mamă... Parcă porumbul e făcut din bărbați și din femei".

Acum oamenii nu se mai minunează. Smulgerea motului a dus și va duce la o producție foarte mare. Deci, să se știe: aci nu se mai varsă nici o lacrimă pentru motul... femeii.

Comuniștii dorm mai... scurt

M-a prins noaptea în gostat. Mă găzduiește în camera sa tovarășul Covaci. E aproape ora 22. Obosiți, ne pregătim de culcare. Cineva ciocăne în ușă. Covaci deschide. Un tînăr bronzat, cu o salopetă pătrunsă de ulei și plină de praf, a venit să reclame:

— Cantina s-a închis la ora opt și am rămas necinat.

— ?!

— Am muncit cu două ore mai mult peste timpul reglementar. Știți, trebuia să termin arătura..

Organizatorul de partid l-a privit cîteva clipe, fără să-i spună nimic. L-a poftit să ia loc, apoi i-a spus, suspinînd:

— Poate că cei ce răspund de cantină au obosit și ei lîngă tocană... Ei, o să trebuiască să organizăm altfel cantina. Pînă una alta, însă, uite, am aici un kilogram de lapte. Te rog frumos, bea-l.

Flăcăul nici n-a vrut să audă. A plecat. Grigore Covaci s-a dus după el. N-a revenit, decît după ce i-a aranjat cina.

Mai tîrziu, dialog înainte de culcare:

— Știi, tovarășe ziarist, la ce oră se scoală, dimineața, băiatul ăsta?

— La 6.

— Nu. La 3. Pornește semănatul.

Dimineața, am scris în carnet: comuniștii dorm mai scurt.

Felicitați-l!

Și alți colegi de-ai tractoristului își fură din somn. Ion M. Ilie a atras asupra sa dragostea și stima întregii gospodării. Se numără printre tractoriștii de frunte, deși îi lipsește o mînă. În urmă cu vreo zece-doisprezece ani, Ion s-a jucat cu o grenadă, rămasă pe un ogor din timpul războiului. Joaca s-a terminat trist...

Copilul de atunci e azi un tînăr de nădejde. Conduce volanul cu siguranța unui conducător de oaste. E comunist. Am scris în carnetul meu de note: caută-l și felicită-l.

Nu mai puțin merită să fie felicitați mecanizatorul Gheorghe Dobre, care a făcut 1.100 de hantri fără nici o reparație, sau Eugenia Burcă, mulgătoarea care trage cu coasa (deși nimeni nu i-a spus să facă lucrul acesta), ca un flăcău cc troznește de putere și sănătate. Nu mai puțin merită să fie felicitați mecanizatorii celor două brigăzi complexe, care dau bătălie, fără pauze, pentru ca ziua de 1 Mai să-i găsească cu însămînțările terminate.

Cu asemenea oameni, sînt convins că, la sfîrșitul anului, planul va fi îndeplinit.

Tînărul inginer Ion Velmeșan, directorul gospodăriei.

De curînd a venit în gospodărie organizatorul de partid, tovarășul Grigore Covaci.

Tractoristul Gheorghe Venețchi are de ce să fie vesel: a terminat înainte de termen semănatul porumbului.

Fotografia Berlinului—văzut din avion—publicată de revista vest-germană „Quick": 1) Reichstagul; 2) Poarta Brandenburg; 3) Hotel Adlon; 4) Unter den Linden; 5) Wilhelmstrasse; 6) Ambasada Uniunii Sovietice; 8) Aici a fost cancelaria celui de-al treilea Reich; 9) Wilhelmsplatz; 10) Locul unde a fost odinioară hotelul „Kaiserhof"; 11) Cartierul ministerelor R.D.G.; 12) Tiergarten; 13) Fosta „Casă Columbus"; 14) Potsdamer Strasse; 15) Piața Potsdam; 16) Piața Leipzig; 18) Fosta gară Potsdam.

LINII ANACRONICE la Berlin

de Victor VÎNTU

Păstrez acasă, în bibliotecă, colecția unui ziar de format mic, bogat ilustrat: *Berliner Zeitung am Abend* — foaia de seară a berlinezilor. M-am obișnuit cu rubricile sale, așa cum m-am obișnuit cu invariabilul timbru verde de 10 pfennigi, aplicat peste banderola de poștă a acestui popular cotidian din Germania democrată. Inserează știri și reportaje din viața de zi cu zi a acelei părți a Berlinului în care nu răsună tropăitul Wehrmachtului, *all right*-urile instructorilor militari americani și nici evanghelicele cuvîntări ale cancelarului Konrad.

Fotografiile sînt reușite și dau imaginea unui Berlin al macaralelor-turn, al zidarilor adunați în fața unor hale în *Radeberger Beer*, al noului tip de televizor expus în vitrina HO-ului de specialitate (magazin de stat) de pe populata Stalinalee, al spectacolelor Brecht de la „Berliner Ensemble". E reconfortant să privești toate acestea. Mai ales după ce, pe aceeași pagină a ziarului, ai văzut, într-o limuzină americană, pe cutare expert din Berlinul occidental, al cărui costum de stofă englezească vine să înlocuiască pantalonii sfîșiați (se știe cum) la Stalingrad... Simți cu putere mirosul de cerneală tipografică berlineză. Se anunță, în coloane alăturate, premierea — în Est — a unui colectiv de ingineri și muncitori, pentru realizarea unui dispozitiv de rectificare, unic în lume; în Vest — așezarea unor noi galoane pe umerii cutărui „erou" al lui Hitler, reîncadrat printre mercenarii noului Wehrmacht.

Dincoace și dincolo de poarta Brandenburg...

Se vorbește o altă limbă, dincoace și dincolo de poarta Brandenburg. O altă germană. Să nu surprindă pe nimeni. Nimic mai firesc, decît ca zidarii din Berlinul democrat să vorbească o cu totul altă limbă decît spionii care, pe bani americani, mișună în Vest, mestecînd chewing-gum american. Cititorii est-berlinezi ai lui *Berliner Zeitung am Abend* vorbesc limba comună, tonică, a acelei însemnate părți a omenirii care făurește socialismul; și interesele lor sînt comune cu interesele constructorilor sovietici care înalță, la fiecare zece minute, cîte un nou apartament, cu ale țăranilor chinezi care obțin recolte record, cu ale muncitorilor, tehnicienilor și savanților romîni, cehi și polonezi, din a căror frățească colaborare se naște marele combinat de stuf de lîngă gurile Dunării.

Mi-am dat seama de aceasta, o dată mai mult, în calitate de corespondent al foii berlineze de seară. Exprimînd interesul cititorilor, redacția mi-a cerut să le scriu despre marile prefaceri din Deltă, despre „soarta unei ape" (Bistrița, la Bicaz), despre concediile muncitorilor în Carpați și pe litoralul Mării Negre; în sfîrșit, o dată cu ziarul, poștașul mi-a adus, într-o dimineață, un maldăr de scrisori din partea a numeroși berlinezi care voiau să afle despre activitatea institutului nostru de geriatrie, unde se desfășoară lupta împotriva bătrîneții. Evident că oamenii care se preocupă de hidrocentrale și de lupta pentru prelungirea vieții vorbesc o cu totul altă limbă decît patronii Bundeswehrului, care, zăngănind armele, ar vrea să scurteze viața. Așa stau lucrurile dincoace și dincolo de poarta Brandenburg.

M-am gîndit la toate acestea privind, ca și tine acum, cititorule, liniile roșii de pe fotografia ce-ți stă în față. E reprodusă după revista vest-germană „Quick", care e scrisă în limbajul dintotdeauna al politicii nefaste mîncheneze, colorat astăzi cu expresii copiate din argoul belicos al adepților politicii „de pe poziții de forță". Așa se face că liniile roșii apar atît de îngroșate în „Quick". Liniile acestea indică zonele în care e împărțit Berlinul. Prin nerespectarea de către puterile occidentale a importantelor clauze ale acordului de la Potsdam, aceste linii și-au pierdut justificarea. Astfel, de vreme ce puterile nord-atlantice se opun încheierii unui Tratat de pace cu Germania, de vreme ce au încălcat acordul de la Potsdam, reînviind militarismul german, ce le mai dă oare dreptul — după 14 ani de rușinoase abzicerî — să păstreze statutul de ocupație, să permanentizeze aceste linii roșii ca pe o hartă de campanie? Iată premisa majoră istorică, pe care sînt fundamentate propunerile sovietice în problema Berlinului. Mîna stăpînilor lui „Quick" îngroașă, însă, cu îndărătnicie, liniile acestea care reprezintă, în fond, liniile politicii lor de perpetuare a scindării Germaniei. Cîtă îndărătnicie — atîta anacronism. Trag cu încăpățînare, de mulți ani, linii peste Berlin. Simt că și-ar putea pierde, azimline, culcușurile calde din zona occidentală. Simt că ar putea rămîne fără rampele de lansare a calomniilor și provocărilor. Simt că-și pierd slujba. Cuibul. Ptinea. Și trag linii virtoase peste Berlin. O, visuri de a călări tancuri pe sub poarta Brandenburg, visuri de a tropăi cu cizmele pe Unter den Linden! Se spulberă visurile. Cuiburile de șerpi încep să miroasă a rînced. Tulburați, șerpii își împletesc cozile la un loc și le aplică peste fotografia Berlinului — număr de circ — pe placul geschäftsmenilor și businessmenilor care citesc „Quick".

„Quick" publică fotografia aceasta, iar alături, un text în care ministrul de externe american este decretat *„omul în mîna căruia se află destinul Berlinului"*. Oricît de ciudat ar părea, asta ne duce cu gîndul la imaginea primitivului cu lancea. Da, căci dacă în mîna ministrului de externe al S.U.A. se află, chipurile, soarta Berlinului, ne vom aminti că Berlinul occidental trebuie să fie — după o expresie a fostului înalt comisar al S.U.A. în Germania, Conant — „vîrful ascuțit al unei lănci care ajunge pînă în inima zonei răsăritene". Or, priviți fotografia: atunci cînd te plimbi, într-o pașnică duminică berlineză, pe sub teii (pleonasm) de pe Unter den Linden, sau cînd ridici cu un etaj mai sus schelele unei noi clădiri, tu, cetățean și constructor al unui oraș și al unei lumi pașnice, e firesc să te pui în gardă față de minuitorii de lănci, pitiți pe după zidurile greu încercate ale funestului Reichstag. Mai ales cînd lancea din mînă are forma unei bombe atomice sadea. Iată de ce, soarta Berlinului de vest nu trebuie să fie la cheremul acelora care vor să-l transforme într-un butoi cu pulbere. El trebuie să-și aibă un statut al său de oraș liber, iar liniile roșii trebuie să dispară o dată cu dispariția statutului de ocupație. Dincolo de poarta Brandenburg — așa cum o doresc germanii, așa cum o doresc toate popoarele lumii care iubesc pacea și nu înțeleg ca și peste orașele lor să fie trase cîndva linii de ocupație și nici ca pe Unter den Linden-ul new-yorkez, parizian, londonez, praghez, varsovian sau bucureștean să calce într-o bună zi șenilele Bundeswehrului — trebuie să se nască un oraș liber, demilitarizat. Oare pot crește în liniște copii și flori, cînd în pămîntul din fața casei se află îngropate mine? Gîndiți-vă la locatarii unei case care sînt nevoiți să trăiască sub veșnica amenințare a unui bandit înarmat, ce și-a găsit adăpost într-una din camere... Într-o parte a orașului Berlin, în Vest, și-au făcut cuibuș spioni și provocatori, ce-și ascut cuțitele ziua-n amiaza mare. Iar ocupanții Berlinului îi bat protector pe umeri, *very good, boys!*, uitînd, pare-se, că același Siegfriezi, cu numai 20 de ani în urmă, vîrîseră aceleași cuțite în coastele Occidentului.

Fotografia care ne stă sub ochi consemnează, în zona de vest, o stradă pe cît de lungă, pe atît de pustie, ca de altfel multe porțiuni din zonă: aceleași dărîmături, aceleași sinistre maidane cu moloz privesc dezolant, de 14 ani, avîntul reconstrucției din Răsărit și strada poartă un nume cît se poate de semnificativ: Potsdam. Celor ce dirijează propaganda revanșardă, firește că numele acesta nu le spune nimic. *Nu trebuie* să le spună nimic. Ei sînt plătiți să tragă linii peste Berlin. Plătiți să uite de Potsdam și, mai cu seamă, să-i facă pe alții să uite. Nu uită, în schimb, popoarele care și-au vărsat sîngele. Nu pot uita că militarismul german, crescut ca un vîsc pe zidul muced al alianței nord-atlantice, își caută din nou drum către casele și grădinile lor. Vîscul acesta trebuie smuls. El n-are ce căuta în grădina Germaniei democrate. O spun constructorii Berlinului pașnic — așa cum am avut prilejul să constat, nu o dată, și din paginile foii de seară a berlinezilor. Ei vor, peste drum, dincolo de poarta Brandenburg, un oraș liber, fără pușți, curățat de șerpi.

O cer popoarele, de la Elba la Pacific.

Iată cine ține în mînă, și în ce fel, „destinul" Berlinului. N-ar fi rău s-o știe și cei de la „Quick". Și însuși omul cu lancea. Și încă quick*) de tot!

*) Quick înseamnă în englezește: iute, repede.

Știți cum arată primăvara?

Reportaj de Silviu GEORGESCU — Fotografii de A. MIHAILOPOL

Dumneavoastră știți cum arată primăvara? „Arată bine — o să-mi spuneți. Soare, iarbă, ghiocei, ciripit de păsările pe sub streașina înmugurită a castanilor, știm noi cum arată!".

Fie și așa, nu zic. Numai că primăvara asta, de care vreau să vă vorbesc, n-a sosit acum o lună și mai bine. A sosit adineauri, cu tramvaiul, pe jos... ba uite că mai sosește și acum. Și nu numai... o primăvară, ca să zic așa. Sînt una, două, trei... Cinci detașamente. Total 118 pionieri și pioniere. Un potop de primăveri, dacă vreți, de la Școala mixtă de șapte ani nr. 51. Ei, poftim! Cine a spus că nu vine și Rodica?... Se putea? Se putea să nu vină Rodica Stănescu? A adus și grebla cu ea. Mărculescu din-tr-a VII-a sapă pomii, Luca Eleonora și Marin Dan duc o targă cu prundiș, Ursu Silvia cu alte două colege dintr-a IV-a greblează aleea de la intrare, alții plivesc buruienile...

E dis-de-dimineață. Privit de sus, de la înălțimea ferestrelor gătite cu așternuturi și perne moleșite de somn, pârculețul din strada Traian parcă mișcă, parcă se mută... Și florile, uite! Parcă nu mai sînt flori. Părăluțele, panselele s-au contopit și au dat iureș și ele, laolaltă cu bluzițele albe ale pionierilor.

Aceasta e primăvara de care vreau să vă vorbesc. Întîmplător, de data aceasta am surprins-o gospodărind în grădină. Acum o săptămînă și mai bine, am fi dat de ea adunînd fier vechi, fier din care harnicii turnători de la Hunedoara și Reșița vor turna lingouri pentru făurit tractoare și mașini. A auzit ori a citit undeva prichindelul ăsta rotofei și blond ca un boț de soare, de un oțelar, Lăbuneț, de la uzinele din Hunedoara. Și prichindelul a luat creta și a scris apăsat pe fostul căzănel de rufe, ales la întîmplare din grămada de fiare vechi din curtea școlii: „Să faci din el oțel prima 'ntîi, nene Lăbuneț. Noroc bun!" Și s-a semnat: Marin Dan dintr-a III-a.

Te joci cu primăvara?...

Uite-o și pe tovarășa instructoare superioară a unității! Tovarășa Florica Ceauș. Parcă, parcă am mai întîlnit-o noi cîndva. Și tot într-o primăvară ca asta... Vă amintiți? La festivitatea înființării Organizației de Pionieri. Sînt zece ani de atunci...

...30 aprilie 1949. Teatrul Giulești. Sala e arhiplină. În fața conducătorilor Partidului Muncitoresc Romîn, un grup de 15 copii de la școala din Dămăroaia, primii pionieri, rostesc ferm, cuvînt cu cuvînt, angajamentul:

„Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne, mă angajez în fața tovarășilor mei să fiu credincios poporului romîn și cauzei Partidului Muncitoresc Romîn. Să fiu un luptător dîrz, cinstit, curajos..."

E printre ei o fetiță cu cozi castanii: eleva Mănescu Florica din clasa a V-a. Dacă cineva și-ar fi lipit atunci urechea de inima ei, ar fi deslușit, poate, în bătăile năvalnice, hotărîrea cu care rostește:

„Făgăduiesc să învăț și să mă comport în așa fel, încît să devin un cetățean demn al patriei mele".

...Aprilie 1959. Fetița cu cozi castanii, eleva Mănescu Florica dintr-a V-a, de atunci, este astăzi tovarășa instructoare superioară Florica Ceauș (s-a căsătorit între timp, a terminat Școala pedagogică... Te joci cu primăvara?!...) din unitatea Școlii mixte de șapte ani nr. 51. Instructoare superioară și învățătoare la clasa a II-a. Un fel de surioară mai mare a micuților pe care, la rîndul ei, îi învață să-și respecte cu sfințenie angajamentul luat în fața unității.

În afara acțiunilor pe care le-am amintit, pionierii tovarășei Ceauș, constituiți în brigăzi patriotice, au luat parte la campania de strîngere a hîrtiei, au organizat serbări și, tot la îndemnul surioarei lor mai mari, acum, în vacanța de primăvară, în cadrul muncilor obștești, au ajutat personalului de serviciu la curățirea și înfrumusețarea școlii. Să mergem numai s-o auzim pe tovarășa Ceauș la una din ședințele de detașament. Dată fiind însemnătatea zilei de 30 aprilie, cînd Organizația de Pionieri împlinește zece ani de la înființare, iau parte la această ședință și cîțiva prichindei din clasa a II-a, care urmează să primească abia acum cravata și insigna de pionier. Sînt cei mai cuminți, cei mai silitori copii din clasă și care au împlinit vîrsta de nouă ani.

— Popleșan Mihaela!

— Prezent!

E o fetiță mică, mică de tot, pe niște picioruțe subțirele, de pițigoi, făcute parcă anume să țopăie. Se uită la tovarășa instructoare superioară și rîde arătîndu-și orezul dințișorilor.

— Vrei să ne spui tu, Mihaela, ce reprezintă pentru noi colțurile cravatei roșii?

— Colțurile cravatei?... Da? Colțurile cravatei sînt trei și reprezintă pentru noi simbolul Organizației de Pionieri. Colțul mare, de la mijloc, care se poartă pe spate...

Și „ședința" continuă. Vorbesc, pe rînd, Zlătescu Anca, Popa Maur, Muntenescu Andrei și alți copii pe care detașamentul îi pregătește să se familiarizeze cu textul angajamentului, cu îndatoririle și drepturile pionierului, explicîndu-le adîncul înțeles al semnelor și simbolurilor pionierești.

— Muntenescu Andrei — întreabă instructoarea superioară — care sînt îndatoririle pionierului?

— Să considere munca drept o cinste și onoare, să respecte munca altora, să... să, hm...

S-a încurcat Andrei. Le mai ia o dată de la capăt.

— Să considere munca drept o cinste și onoare și să... da, să...

— Spun eu, tovarășe instructoare! — ciripește sopran un glas din fundul clasei. Să apere și să păstreze cu grijă bunurile poporului.

Cel care a răspuns e Popa Cornel, cel mai mititel elev din clasă. Nici n-are nouă ani. Nu-i are — și e tare necăjit. Numai că nu plînge. Pe el n-o să-l facă pionier acum, de 30 aprilie.

— Spune și matale, pentru cîteva luni acolo!... — oftează cu amărăciune piciul, punctîndu-te cu năsucul lui mititel și cîrn ca o gămălie de chibrit.

Ochii lui Popa Cornel dintr-a II-a strălucesc ca licuricii. Pe gardul din fața școlii un stol de vrăbii solfegiază gălăgios. O rază de soare a întins pîrtie pînă sub piciorușele Ancăi. În fața detașamentului, viitoarea pioneră Anca Zlătescu mai repetă o dată, cuvînt cu cuvînt, textul angajamentului: „Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne..."

Afară cerul primăverii, prins între doi salcîmi, e albastru. Și e cald, e soare, ciripit de păsărele... Știm noi cum arată primăvara.

1) Uite așa arată „primăvara"!

2) „Spune și matale, tovarășă instructoare superioară — oftează cu amărăciune Popa Cornel — pentru cine-a lui acolo..."

3) Pionierul Mărculescu Bogdan are o pasiune care, de fapt, ...sînt două: tehnica și notele bune.

4) ..Și responsabila cu presa: pioniera Ciochină Maria, din-a VI-a.

5) Fetița cu cozi castanii de acum zece ani este astăzi tovarășa instructoare superioară a unității.

6) Colectivul de agitație vizuală, în plină activitate pentru ziua de 1 Mai

7) În recreație: scurtă consfătuire de lucru, între două ședințe de detașament.

SUB SEMNUL LUPTEI!

Pentru a protesta împotriva măsurilor antisociale, mii de parizieni s-au întrunit în sala Wagram. O mulțime uriașă, ce n-a putut intra în sală, ascultă cuvîntările pe stradă, la megafoane.

În cadrul campaniei revendicative a muncitorilor japonezi, Consiliul general al sindicatelor din Japonia a organizat, în această primăvară, mari întruniri și demonstrații. La mitingul ce a avut loc la Tokio, au luat parte peste 20.000 de muncitori.

Muncitorii irakieni, adunați în numeroasele mitinguri ce au avut loc în Irak după zdrobirea rebeliunii de la Mossul, și-au manifestat hotărîrea fermă de a lupta pentru apărarea cuceririlor lor sociale înfăptuite de la proclamarea republicii și pînă acum, de a lupta împotriva tuturor complotiștilor și imperialiștilor. →

Ajun de 1 Mai... În toate colțurile lumii oamenii muncii se pregătesc să întîmpine marea lor sărbătoare. Unii, cu inimile pline de bucuria și satisfacția pe care le-o prilejuiesc izbînzile în construcția socialismului și comunismului. Alții — milioanele de muncitori din țările capitaliste — încleștați într-o mare bătălie pentru impunerea revendicărilor lor social-economice, pentru pace, împotriva politicii războinice. Aceștia din urmă constituie uriașa armată a celor ce luptă împotriva mizeriei, a foamei și a gîtuirii drepturilor și libertăților lor. În S.U.A., mii și mii de șomeri din New York, Baltimore, Cincinatti, Philadelphia, Cleveland, participanți la „marșul șomerilor", cer adoptarea unor măsuri care să-i scape din ghearele mizeriei; în Italia, muncitorii din Torino, din Florența, din Genova, precum și milioane de țărani năpăstuiți protestează într-un singur glas, împotriva transformării țării lor într-o bază de rachete; în Argentina, reluarea grevei generale a muncitorilor din Buenos Aires a fost urmată de adevărate lupte de stradă între greviști și poliție; în Japonia, muncitorii din întreprinderile societății „Odzi Seisi" se află în grevă de mai multe luni, luptînd pentru mărirea salariilor.

... Iată doar cîteva crîmpeie din lupta îndîrjită, grea și plină de jertfe, pe care o poartă și în această primăvară oamenii muncii din lumea capitalistă pentru aceleași nobile scopuri, înscrise cîndva — sînt șapte decenii de atunci — pe stindardele purpurii ale primului 1 Mai

Aldermaston-

Ca și în primăvara anului trecut, localitatea Aldermaston, unde se află centrul britanic pentru cercetări în domeniul armelor nucleare, a fost aleasă de partizanii păcii englezi ca loc al exprimării protestului lor împotriva primejdiei războiului atomic.

Timp de patru zile, mii de participanți la marșul Aldermaston-Londra au demonstrat pentru încetarea experiențelor cu arme nucleare, pentru interzicerea armelor atomice, pentru dezarmare. Iar la mitingul de la Londra, cu care s-a încheiat marșul — și la care au luat parte 15.000 de persoane — s-a făcut puternic auzit glasul poporului englez.

Adevăratele sentimente ale englezilor simpli și-au găsit expresia și în declarația preotului pacifist Donald Soper, care, referindu-se la politica de pace a poporului sovietic, a declarat la Trafalgar Square: „Aș vrea să spun cîteva cuvinte, în special rușilor. Noi nu vă considerăm dușmani și respectăm eforturile pe care le depune dl. Hrușciov în scopul destinderii".

Cel de-al doilea marș al partizanilor păcii din Anglia s-a încheiat. Dar puternicul său răsunet continuă să însuflețească lupta maselor populare din Anglia pentru încetarea fabricării și experimentării armelor atomice, pentru oprirea înarmării atomice a Germaniei occidentale, pentru adoptarea unor măsuri care să ducă la întărirea păcii.

1) În acest an, marșul partizanilor dezarmării nucleare a pornit — așa cum arată și inscripția — de la Aldermaston spre Londra.

2) Sub semnul păcii — întruchipat de porumbelul alb — s-a desfășurat marele marș.

3) Marele miting din Trafalgar Square, din Londra.

La o adunare a muncitorilor marelui concern italian Pirelli, din Milano. Împreună cu conducătorii lor sindicali, muncitorii discută viitoarele lor acțiuni de luptă.

După uriașele demonstrații și greve ale minerilor din bazinul carbonifer Borinage, în Belgia au urmat acțiuni ale textiliștilor din regiunea Gand împotriva închiderii uzinei textile din Sleidinge și a intenției patronilor de a închide și alte uzine. →

Lupta populației vest-germane împotriva înarmării atomice a Germaniei occidentale cunoaște cele mai variate forme, de la strîngerea de semnături și pînă la grevele generale. Iată o fotografie a unei manifestații a grevi-știlor din München. Manifestanții poartă o pancartă pe care stă scris: „Greva generală împiedică înarmarea atomică". ←

Londra

„MARȘUL PĂCII"

Adler-Cațavencu și Cațavencu-Kelso

Nu știu cum ar fi primit azi „Manifestul patricienilor romani" ca operă literară, dar politic ar părea, desigur, depășit.

Mai puțin depășit ar fi, poate, „Manifestul cavalerilor tîlhari" sau, la numai cinci secole distanță, manifestul romantic al burgheziei pe cale de a se afirma. Poate această aromă a vremurilor de mult apuse face atît de nostim „Manifestul capitalist" semnat de L. Kelso și M. Adler și publicat recent la New York, o dată cu alte best-sellers științifice asupra... chiromanției și ghicitului în cafea.

Ținînd seama de o prefață a lui Engels la ediția italiană a „Manifestului Partidului Comunist", unde spune că sfîrșitul Evului Mediu feudal și zorile erei capitaliste l-au creat pe Dante, am fi gata să plasăm manifestul economiștilor americani cam pe la 1300. Dar doi Dante economiști ar fi prea mult. Să nu căutăm, însă, o explicație logică a originalității — scriitorii sînt plini de surprize și desigur că Adler și Kelso au vrut să sugereze ceva, cînd și-au intitulat opusul și „Manifest", și „capitalist".

Evident, ei n-au putut folosi lozinca „Manifestului comunist", pe care — după propria lor mărturisire — încearcă să-l destrăbălăteze... Oricine își poate da seama cum ar suna, de exemplu, „Capitaliști din toate țările, uniți-vă! Aveți totul de pierdut!"...

Sau, cum ar arăta, schimbat oarecum, titlul capitolului doi al cărții lui Marx și Engels, pentru a-l putea plasa în opusul lui Kelso și Adler. Adică, în loc de „Proletari și comuniști", să se scrie „Proletari și capitaliști". Asta ar fi de-a dreptul o provocare!

Să nu forțăm, însă, analogiile. În definitiv, în Australia mai există relații din comuna primitivă. De ce să nu apară acum cărți medievale?

Dar chiar dacă am trece peste micile defecțiuni — ca reaua-credință și ignoranța — ar trebui, totuși, să imputăm acestor economiști lipsa de onestitate... bibliografică. Ei citează în lucrarea lor diferiți alchimiști contemporani și peripateticieni financiari, dar neglijează cu totul pe inspiratorii lor beletriștici. Căci, oricît le-ar ascunde, aceste surse ies la iveală. În vremea sa, marele Will nu se știa să declare că-și ia subiectele din cele mai răspîndite povestiri la modă sau din autorii clasici. Romeo și Julietta a circulat ca istorioară în Italia, mult înainte ca Shakespeare să fi scris. „Aici, în Verona-neîntăcoare, a două neamuri mîndre veche urâ..." și de peste un mileniu circulau „Vieții" lui Plutarh, cu acea pagină ce a inspirat tragedia „Antoniu și Cleopatra". De ce, dar, M. Adler și L. Kelso se sfiesc să pomenească de Caragiale? „Scrisoarea pierdută" se joacă pe scenele lumii de mulți ani, clasicul român e unanim recunoscut. Nu era mai bine să fie citat Cațavencu la capitolul ce îi îndeamnă pe capitaliști la revoluția... capitalistă, care transformă totul dacă a schimba nimic? Adler-Cațavencu e sublim, iar Cațavencu-Kelso, mirobolant, în ipostaza tribunului ce predică o revoluție care, nu numai că nu elimină regimul existent, dar cheamă poporul american să găsească între-însul semnele înnoirii pe care noi (capitaliștii — n.n.) putem să le dezvoltăm"..

Să presupunem, însă, că autorii l-au scăpat din vedere pe Caragiale. Dar Čapek, Karel Čapek? Nu arată ei în „R.U.R." (Rational Universal Robot) o revoltă a mașinilor care-și ucid stăpînii? Și atunci, cum rămîne cu viitorul preconizat de cei doi economiști? Căci ei presupun o societate fără clase, în care o să existe numai... capitaliști slujiți de mașini. Muncitorii șomeri vor fi înlăturați ca niște „reziduri de producție" pe calea spre „pămîntul capitalist al făgăduinței". Bine, dar cum rămîne cu roboții? Dacă roboții l-au citit cumva pe Čapek? Și dacă degetele lor metalice o să-i înhațe de beregată pe marii industriași, sau, la îngrămădeală, chiar pe cîte un economist?...

Dar dacă și neglijarea lui Čapek e încă scuzabilă, cum rămîne totuși cu Twain? De ce e trecută sub tăcere inspirația datorată celebrei sale povestiri „Cum am ajuns directorul unui ziar agricol"? Ei bine, n-ar fi fost indicat să se arate că opera celor doi autori americani parodiază istorioara lui Twain? Căci procedeul e același. În povestirea marelui satiric se vorbește de pomul care rodește napi și de fasolea ce crește în ciorchine, iar în „Manifestul" „economiștilor" americani e vorba de societatea capitalistă „care va fi orînduirea fără clase a unor... stăpîni" (!) E umorul sec, anglo-american, care provoacă rîsul prin reducerea la absurd.

S-ar putea, însă, să greșim. S-ar putea ca cei doi „oameni de știință", cei doi „cercetători", să nu fi omis citirea autorilor de mai sus. Ci, pur și simplu, să nu fi auzit de ei. Pur și simplu să-i fi creat ei din nou pe Farfuridi și pe Cațavencu, pe directorul lui Twain care habar n-are de meseria pe care o face, să nu-și fi dat seama că titlul lucrării lor e contemporan cu Richard-Inimă de Leu.

Dar lipsa aceasta se poate remedia: prin lectură. Se poate face asta înainte de a doua ediție a manifestului, înainte de marea revoluție universală a capitaliștilor care vor porni într-un marș al reînnoirii, braț la braț, cîntînd cîntece de dragoste.

Și, cu această ocazie, manifestul va putea fi ilustrat cu ceva mai mult, decît cu grafice seci. Căci asemenea lucrare nu e o comunicare academică, ea trebuie să stîrnească... masele de industriași într-un elan unic de reînprospătare. Pentru asta, e bine să li se arate drumul către „pămîntul capitalist al făgăduinței", nu numai în vorbe, dar și în poze. Poze din Kenya și Congo, din Algeria și Taiwan, poze cu șomeri din Wales, cu greviști parizieni, cu antifranchiști spanioli, cu demonstranți în apărarea lui Giezos... În ceea ce privește tirajele viitoarelor ediții, ele n-ar trebui să fie prea mari. Dacă opusul s-ar fi publicat în urmă cu cincizeci de ani, ar fi circulat în toată lumea. Acum, nu s-ar mai vinde pe un sfert de glob, mîine...

S-ar putea ca mîine, cîteva sute de exemplare să ajungă. Nu pentru a fi vîndute industriașilor „revoluționari", ci pentru muzeele unde, alături de societatea sclavagistă și cea feudală, își va lua locul și cea capitalistă. De aceea, e bine ca autorii manifestului sus-arătat să se gîndească de pe acum la o ediție muzeală.

C. BACIU

Desen de I. KERȘIN

POF

Fotoreportaj de E. DASCĂLU şi S. STEINER

Parcă ar fi un tren cu vagoane gri-albăstrui, în loc de verzi, fără locomotivă şi lunecînd liniştit, dar spornic, pe asfaltul şoselei. Este caravana autocarelor Oficiului Naţional de Turism, pornită, ca în fiecare sîmbătă la ora 16, să-şi poarte veselii pasageri spre aer ozonat şi vegetaţie diferită de cea din Cişmigiu...

Mică monografie în mers

Aici n-a apucat caravana s-o coteaască spre bulevardul Magheru, că în difuzoarele autocarelor se aude o voce: „Permiteţi-mi să mă prezint. Sînt cutare şi cutare, vă însoţesc în calitate de ghid în excursia dv. şi, de-a lungul ei, am să vă povestesc cîte ceva despre cele ce vom întîlni pe drum". Şi, într-adevăr, chiar în dreptul aeroportului Băneasa, vocea se aude din nou, vestind că este una din cele mai moderne aerogări din Europa, că a fost construit în anul cutare, că are atîtea camere pentru găzduirea pasagerilor în tranzit...

La Pucheni, auzim că în biserica acestui sat, marele Grigorescu a executat primele sale lucrări murale... Numele oraşului Ploeşti vine de la răzeşul Ploaie, care s-a stabilit aici prin veacul... Prahovenii sînt de fapt... ardeleni, ciobani care-şi purtau turmele peste munţi şi s-au stabilit aici în anii... Cavalerii teutoni, care au întemeiat Braşovul, au vrut să alipească această cetate... Romei papale, intrînd în conflict cu regii Ungariei...

Oamenii ridică sprîncenele a mirare. Ia te uită, domnule! Am trecut de atîtea ori pe drumul ăsta şi habar n-aveam cîte lucruri interesante ascunde!...

Cărările vitejilor

A amurgit. Aninată parcă de crucea Caraimanului, răsare, timidă şi gălbenă, luna.

— Luna e palidă, fiindcă-şi pierde nopţile — remarcă un tovarăş de drum cu o străveche pălărie bavareză pe cap.

— Cînd am auzit prima oară bancul ăsta — vine replica — pălăria dumitale se mai afla încă, nouă-nouţă, în vitrina negustorului...

Pufnind cu furie aer comprimat din frîne, caravana opreşte în Sinaia. Coboară primii turişti. Coboară cele două trepte ale autocarului, ca să urce apoi... două mii de metri. La Buşteni coboară o altă serie, cu aceleaşi intenţii. Pe cărările acestea — întunecoase şi ziua, dar mi-te noaptea — pornesc grupurile către Vîrful cu Dor, Piatra Arsă, Babele, Diham, chiuind mai mult sau mai puţin ca tirolezii. Probabil că, peste 25-30 de minute, vor înceta să chiuie, ca să poată... gîfîi. Dar n-are importanţă. Cărările vitejilor au şi ele un sfîrşit: luminiţa cabanei, păhărelul cu rom, cutia cu conserve şi priciul primitor (faceţi prinsoare că nouăzeci la sută dintre cei ce vor urca timp de 4-5 ceasuri vor mai dansa la cabană încă o oră, cel puţin, înainte de culcare?)...

Împrăştiind generos luminile farurilor pe şarpele de asfalt, caravana îşi urmează drumul. Predeal. Coboară cei ce vor urca pînă la... etajul I sau II al hotelului Carmen (mi se pare că liftul e stricat...).

Serpentinele Timişului. Cei din autocarul nr. 11 văd autocarul nr. 1 undeva... pe dedesubt. „Vaaai, ce frumos!"—se aude un cor pe 55 de voci (lipseşte vocea şoferului, care a mai admirat peisajul de cîteva sute de ori).

Ţinută obligatorie: tîrlici...

Oraşul Stalin, punctul terminus. Caravana se rînduieşte impecabil în faţa hotelului „Carpaţi". O parte dintre pasageri vor înnopta aici, pentru ca, a doua zi, să se documenteze la castelele din Bran sau Rîşnov, în niscaiva probleme ale orînduirii feudale. Ceilalţi iau cu asalt autocarele deschise, care îi vor transporta la Poiana Stalin. „Fără acoperiş? — se lamentează unul. La Mamaia mai înţeleg, dar aici?"...—şi-şi îmbracă pijamaua peste hanorac.

Călătoria s-a sfîrşit. Dar nu şi aventurile. În holul minunatului hotel turistic, de curînd inaugurat la Poiana Stalin, o tovarăşă politicoasă te invită să-ţi depui încălţămintea la garderobă şi să-ţi încalţi tîrlicii oferiţi de direcţia hotelului (intră în preţul global al excursiei). „Am mai păţit o dată aşa: la geamia din Tulcea" — spune o tînără blondă, căutîndu-şi febril nişte tîrlici ceva mai... şic. „Ştii, dragă —spunea ea, mai tîrziu, partenerului de dans—paşii ăştia moi, de pîslă, dau o notă de distincţie în plus tangoului". Se consolase...

Şi acum, dragi cititori, după aceste cîteva sumare reflecţii (mult prea sumare, pentru bogăţia momentelor), priviţi şi cîteva imagini fotografice luate într-una din aceste vesele, odihnitoare şi instructive excursii săptămînale admirabil organizate de O.N.T.-Carpaţi.

TIȚI LA AUTOCARE

Caravana pleacă din București la 4 fix. Dacă vii la 4 și un minut, riști să rămîi de căruța. Pardon: de... autocar.

Admirabilul hotel turistic de la Poiana Stalin, recent dat în folosința iubitorilor de munte.

Cîntecul și tinerețea au făcut totdeauna casă bună, chiar și în autocar, după cum se vede din exemplul acestor tineri muncitori de la „Industria Bumbacului-B.".

Ce credeți? Mai folosește la ceva urarea „Poftă bună"?

Sîrba din poiană. Din Poiana Stalin, adică.

Un grup de tineri și tinere, care vor să facă cunoștință cu niște... Babe. Sînt muncitorii de la Uzina Icechim din București: Constantin Udrea, Mioara Ștefănescu, Natalia Covali, Ianoș Carol, Elena Gheorghe și alții.

De ce să le fie frică? Sînt doar împreună. Și apoi, pînă la sol sînt numai vreo... 12 metri!

PE COASTA CU NISIP

Printre colonadele hotelului „Yalta".

Locul acesta pare a se fi născut dintr-un capriciu al naturii. Numai ea, natura, uneori poznaşă, şi-a putut permite o fantezie atît de îndrăzneaţă: să aşeze chiar la doi paşi de mare — de marea întinsă şi sărată — un lac cu apă dulce. Un lac cu altă faună, cu altă floră decît a mării, de care, de mii de ani, poate, îl desparte doar o şuviţă de uscat O şuviţă de pămînt care se strecoară între mare şi lac, purtînd în spinare vile şi parcuri, pînă ce pătrunde adînc într-un ţinut al nisipului — al celui mai fin nisip de pe litoral. Recunoaşteţi, desigur, locul. E Mamaia, cu ţărmul ei din dreapta mîngîiat de valurile spumoase şi sărate ale Mării Negre — şi cu cel din stînga scăldat de apa dulce a Siutghiolului. Mamaia, în faţa căreia soarele împurpurat răsare dimineaţa direct din mare şi apune seara în lac.

Oare cîte locuri în lume sînt atît de fermecătoare ?

★

Un milion de trandafiri, de petunii şi de garoafe japoneze trec acum, în aceste zile de primăvară, din sere, în parcurile şi scuarurile de la Mamaia. Sînt florile cu care cochetа staţiune maritimă îşi va întîmpina, peste o lună, oaspeţii estivali

Milionul de flori şi noile parcuri nu-s, desigur, singura surpriză a apropiatului sezon de vară. Plaja de la Mamaia îşi aşteaptă oaspeţii, cu vile noi, cu hoteluri noi, cu complexe turistice noi.

După Eforie, care anul trecut a devenit o elegantă, modernă şi confortabilă staţiune maritimă, azi, în '59, a venit rîndul Mamaiei. Cu beton, cu fier forjat şi cristal, cu talent şi îndrăzneală, arhitecţii, inginerii şi constructorii aduc acum şi acest colţ al litoralului la nivelul pe care-l merită.

Am poposit aici, în toiul unei mari bătălii: bătălia pentru terminarea la vreme a noilor construcţii, pentru reamenajarea celor mai vechi, pentru reînnoirea aproape totală a staţiunii. Frontul acestei bătălii, de pe urma căreia ţara se alege, de fapt, cu încă o elegantă staţiune maritimă (pentru că, în realitate, pînă acum, aci era un embrion de staţiune), este un vast şantier, care în lat se întinde de la lac la mare şi, în lung, de la marginea Constanţei, pînă la nord de Mamaia, acolo unde dunele de nisip fin creează o ipotetică Sahară, pe coasta Pontului Euxin.

Se construiesc uriaşe şi somptuoase clădiri care, la vară şi în verile viitoare, vor găzdui mii şi mii de vilegiaturişti.

Ca şi Eforia, în continuă dezvoltare, Mamaia se va îmbogăţi nu numai cu clădiri somptuoase pentru cazarea oaspeţilor. Aceleaşi linii elegante, pentru clădirile restaurantelor, pentru cele ale cluburilor, pentru magazine, pergole — toate într-un stil modern, în culorile mării şi al litoralului: albastru, alb, ocru.

Ce va fi aici, în plin sezon? O.N.T.-Carpaţi, amfitrion la Mamaia, va găzdui în această vară nu mai puţin de vreo 40 de mii vilegiaturişti. Noul hotel „Yalta", o minunată realizare arhitectonică, va rivaliza, fără îndoială, cu binecunoscutul „Internaţional"; „Tomisul", un alt nou hotel, va fi inaugurat la sfîrşitul lui mai. Alte elegante şi confortabile ho-

CU AJUTORUL ŞTIINŢEI...

Vocea mării

Savantul sovietic academician V. V. Sulkin a studiat aşa-numita „voce a mării" şi a ajuns la concluzia că infrasunetele emise de valurile mării pot fi puse în slujba omului, pentru prevenirea furtunilor.

Infrasunetul nu poate fi auzit cu urechea omenească, deoarece se propagă cu o viteză uluitoare, întrecînd orice furtună.

Unii locuitori ai mărilor, printre care meduzele, sînt în stare să perceapă infrasunetele, luîndu-şi, totodată, şi măsurile necesare. Ele se scufundă în apele liniştite ale adîncurilor, îmediat ce sesizează apropierea pericolului.

Institutul politehnic din Lvov (Ucraina) a creat un aparat capabil să înregistreze, cu ajutorul oscilografului catodic, infrasunetele. Înzestrate cu aceste aparate, vasele aflate în larg nu vor mai fi la discreţia forţelor oarbe ale naturii: cînd oscilografele vor indica apropierea furtunii, măsurile de adăpostire în porturi sau de îndepărtare din zona periclitată vor duce la evitarea întîlnirii — uneori cu sfîrşit tragic — dintre navă şi uragan.

Alimente pentru zboruri interplanetare

Întreprinderea de produse alimentare din Vuhan a început fabricarea unor biscuiţi şi bomboane speciale, în a căror compoziţie intră, în primul rînd, algele verzi. E vorba de nişte plante unicelulare cultivate cu mare grijă de un grup de tineri cercetători ştiinţifici ai Institutului de hidrobiologie al Academiei de Ştiinţe din China.

Conţinutul de albumine al acestor alge este de 4 pînă la 10 ori mai mare decît al tuturor cerealelor. De asemenea, ele conţin şi alte substanţe nutritive, strict necesare corpului omenesc.

Datorită acestor caracteristici, oamenii de ştiinţă chinezi consideră că biscuiţii şi bomboanele respective sînt alimente foarte potrivite pentru călătoriile interplanetare, călătorii de lungă durată, în care călătorilor trebuie să li se asigure condiţii speciale.

Chirurgie preistorică

Într-o peşteră din nordul Irakului a fost găsit scheletul unui om care, după socotelile savanţilor, trebuie să fi trăit acum vreo 45.000 de ani.

După cum s-a stabilit, acest om a murit în urma unui accident provocat de o avalanşă de pietre. Medicii care au studiat scheletul au remarcat că omul preistoric căruia i-a aparţinut suferise — cu mult înainte de moarte — „o operaţie" la unul din braţe.

Operaţia a fost făcută cu cel mai vechi instrument chirurgical din lume — un topor de piatră cu care i s-a amputat bratul bolnav.

Aviaţia în ajutorul meteorologiei

Meteorologia a dat întotdeauna un ajutor preţios aviaţiei, semnalîndu-i intemperiile şi favorabile zborului. Iată că, la rîndul ei, aviaţia vine azi în ajutorul meteorologiei, punîndu-i la dispoziţie aparate cu reacţie, special utilate, care, zburînd la o înălţime medie de 16.000 metri, sondează straturile atmosferice pe care le străbat. În acelaşi timp, avioanele meteorologice vor lansa rachete cu ajutorul cărora se va putea sonda atmosfera pînă la 45.000 metri altitudine. Experienţe încununate de succes cu această nouă metodă de „detectare" a timpului s-au făcut atît în Uniunea Sovietică, cît şi în alte ţări.

O „Mare Moartă" în Kazahstan

În Kazahstan, în raionul petrolifer Eruba, a fost descoperit un lac de asfalt, adică un mare zăcămînt de bitum natural, care conţine pînă la 95% bitum pur. După afirmaţiile geologilor, lacul îşi are izvorul la o adîncime foarte mare, în scoarţa terestră.

DE AUR

teluri — „Albatrosul" (inaugurat anul trecut), „Central", „Modern" și „Palas" (ale căror lucrări vor fi terminate în mai-iunie)—vor sta,de asemenea, la dispoziția vilegiaturiștilor. Cum va arăta Mamaia seara, cînd aceste uriașe clădiri vor străluci, ca și străzile stațiunii, de lumina fluorescentă, e lesne de înțeles.

*

Un lucru nou intervine și în ce privește legătura între Constanța și Mamaia, mijloacele de transport în comun pentru zecile de mii de oameni care, în vară, vor circula în această parte a litoralului: o dată cu sezonul de vară, pe aceeași șosea pe care circulă autobusele va fi dată în folosință și o linie de troleibuse, lungă de șapte kilometri. Prima linie de troleibuse din Dobrogea. Altă surpriză: între Mamaia și celelalte stațiuni maritime de pe litoral va mai apare un nou mijloc de transport. E vorba de taxiurile marine, ce vor „circula" pe Marea Neagră. În momentul de față ele se află încă în construcție la șantierele navale de la Oltenița, dar peste puțină vreme vor acosta la cheiurile Mamaiei și ale Constanței.

Nu ne oprim aici. Mamaia va deveni, în '59, un centru important al sportului nautic. Amenajările de pe lacul Siutghiol, făcute sub auspiciile clubului nautic „Marina", dovedesc că stațiunea va fi locul de întîlnire al marilor întreceri între canotori, precum și un loc de agrement. Ambarcațiunile sportive, lustruite și dichisite, sînt de pe acum gata să-și ridice velele. Așteaptă nu vînt favorabil, ci primii prieteni ai mării. Și, pînă la sosirea lor, nu mai e mult...

F. URSEANU
Fotografiile autorului

Brigada de zidari a meșterului Gh. Dobra vă salută de la înălțimea unuia din etajele hotelului pe care-l construiesc. →

Exact peste o lună, hotelul „Tomis" și restaurantul său vor fi date în folosință.

Dincolo de această tablă indicatoare, intrăm în domeniul marilor construcții: hotelurile „Palas", „Modern" și „Central".

Cuvinte încrucișate

Din istoria celor trei Internaționale

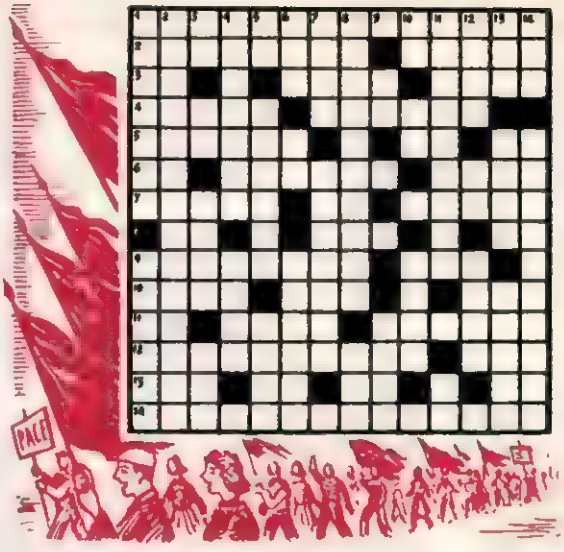

ORIZONTAL: 1) Președintele de onoare al Partidului Comunist din S.U.A., autorul volumului „Istoria celor trei Internaționale". 2) Ziua internațională a oamenilor muncii (2 cuv.) — Verbul clasei muncitoare în fața atacurilor pe care burghezia le dă împotriva drepturilor cucerite de cei ce muncesc, prin lupte grele. 3) Locotenent — ...Șumac, cunoscută cântăreață sud-americană — Pentru sprijinit vița de vie. 4) Hamei — Unitate internațională pentru măsurarea intensității curentului electric (pl.). 5) Colecții botanice — Început și sfîrșit de raport — Go... Jo, cunoscut activist pe tărîm obștesc din R.P. Chineză. 6) Antenele! — Capitala europeană unde, în 1864, a fost întemeiată Internaționala I — Oraș străvechi în Siria. 7) Arbust din familia rozaceelor — În Kuweit — Adverb de loc. 8) Transilvania în abreviere rebusistă — Instrument de muzică populară românească apreciat la competițiile internaționale — Cer! 9) Localitate elvețiană unde s-a ținut o importantă conferință, în aprilie 1916, care a contribuit la formarea Internaționalei a III-a — Liniște!... 10) ...Shima, insulă japoneză — Trec prin foc — Aluzie... pe jumătate. 11) Leșin! — Pronume interogativ — Cunoscută luptătoare comunistă germană, conducătoarea conferinței femeilor care s-a ținut la Berna în martie 1915 și, mai apoi, fruntașă a Partidului Comunist din Germania. 12) Numele conspirativ al conducătoarei Partidului Comunist din Spania - Reni decapitați... 13) Acela — Notă muzicală — Onescu Nicolaie — Comitet sindical. 14) Cunoscut luptător și conducător al mișcării socialiste germane, unul dintre întemeietorii Ligii Spartacus, ucis de reacțiunea germană, o dată cu Roza Luxemburg (2 cuv.).

VERTICAL: 1) ...Florin, cunoscut fruntaș al Partidului Comunist din Germania și membru al prezidiului Comitetului executiv al Internaționalei a III-a (1894-1944) — Kara..., locuitor al unei republici sovietice socialiste autonome din Asia Centrală. 2) Cîntecul de luptă și victorie al proletariatului de pretutindeni. 3) Lecuț! — Matei Bărbulescu — Culoare — Trec peste un obstacol. 4) Instrument folosit pentru trasare, măsurare sau verificare de dimensiuni (pl.) — Adverb. 5) Bluze rurale — Răsipit — Cîntec tirolez. 6) Porecla dată soldaților americani invitați să părăsească țările pe care le-au ocupat după cel de-al doilea război mondial — Pene! — Capitala unei țări socialiste din Asia. 7) Nemuritoare operă a lui Gorki, considerată drept primul roman realist-socialist din literatura mondială — Fluviu european. 8) Localitate elvețiană unde a avut loc, în septembrie 1915, o conferință socialistă care a fost germenul Internaționalei a III-a — Cum este proletariatul sub capitalism. 9) Ape! — Metal alb (K=c). 10) Diftong — Ere! — Strălucește ca rubinul pe cel mai înalt turn al Kremlinului. 11) Ligă consecvent revoluționară, creată în 1916 de către aripa de stînga a social-democrației germane, care chema la formarea unei „noi Internaționale a muncitorilor" — Pronume. 12) Așa cum sînt proletarii din toată lumea — Cap de locomotivă — Personaj dintr-o comedie de Victor Ion Popa, care pledează împotriva urii naționale și rasiale. 13) Cea a revoluțiilor proletare a început o dată cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — Simbolul pasului bătut pe loc de dezvoltarea forțelor de producție capitaliste, în epoca imperialistă — Sălbatica lui lege este și astăzi practicată de huliganii reacționari din S.U.A. (y=i). 14) Simbolul mersului înapoi — Curent care, urmărind conilierea intereselor de clasă ale proletariatului cu interesele burgheziei, a dus social-democrația de dreapta și Internaționala a II-a la un faliment total.

DE VORBĂ CU MEDICUL:

Hemoragiile digestive

S-ar putea afirma că nimic nu impresionează mai mult pe un bolnav sau pe cei din jur, decît apariția unei hemoragii digestive, manifestate indeosebi sub forma vărsăturii de sînge (hematemeza). Hemoragia digestivă este impresionantă și prin faptul că, uneori, poate survenl la un individ aparent sănătos, constituind, în acest caz, primul simptom și cel de „alarmă" al unei maladii care ar fi evoluat fără alte manifestări exterioare.

Se înțelege prin hemoragia digestivă o pierdere de sînge care poate avea loc pe toată lungimea tubului digestiv, începînd de la esofag și pînă la rect, și care se exteriorizează, fie sub forma unei vărsături de sînge, fie sub forma unui scaun cu sînge (melena).

Aspectul sîngelui vomat diferă, în funcție de abundența hemoragiei și de timpul cît a stagnat sîngele în stomac.

Astfel, în hemoragiile mari și care survin brusc, bolnavul varsă sînge roșu, proaspăt și fără cheaguri. Cînd hemoragia este de gravitate mijlocie și sîngele a stat oarecare timp în stomac, bolnavul varsă un conținut negricios și plin de cheaguri. Cînd hemoragia este mică și sîngele, care a stagnat mai multă vreme în stomac, a suferit acțiunea digestivă a sucului gastric, aspectul hematemezei este acela al drojdiei de rafea.

Cînd sîngele revărsat în cavitatea gastrică sau intestinală este eliminat prin scaun, aspectul acestuia este asemănător, în ce privește consistența și culoarea, cu păcura.

Hemoragia digestivă, fie sub forma hematemezei, fie sub forma melenei, este întovărășită totdeauna de semnele unei hemoragii grave ca: neliniște, agitație, paloare, sete intensă, sudori reci, uneori chiar leșinuri trecătoare, puls foarte frecvent (120-140 de bătăi pe minut) și tensiune arterială scăzută — semne care caracterizează o stare gravă, cunoscută sub denumirea de „șoc hemoragic".

Hemoragia digestivă nu poate fi considerată ca însăși o boală, ci o manifestare comună mai multor boli. Cauzele unei hemoragii digestive pot fi diverse; printre cauzele locale se întîlnesc boli ale stomacului, ale esofagului sau intestinului (ulcer, gastrite, polipi, tumori, cancer etc.).

Printre cauzele „îndepărtate" (extragastrice) se numără: bolile ficatului (ciroze) și ale căilor biliare, bolile splinei, bolile sîngelui, diverse intoxicații cu substanțe toxice sau medicamente etc. Din toate acestea, ulcerul gastric și duodenal reprezintă aproape jumătate din cauzele hemoragiilor digestive.

Este de la sine înțeles că tratamentul unei hemoragii digestive vizează, în primul rînd, oprirea hemoragiei și salvarea bolnavului din starea de șoc și, în al doilea rînd, suprimarea cauzei care o produce. Alteori, de pildă în cazul unei hemoragii de natură ulceroasă, sîntem nevoiți de multe ori să recurgem la intervenția chirurgicală de urgență, care suprimă cauza și totodată și efectul ei — hemoragia. Gravitatea și tendința de repetare a hemoragiilor digestive fac ca ele să fie considerate urgențe medico-chirurgicale.

În orice caz bolnavii cu hemoragii digestive trebuie transportați neîntîrziat la cele mai apropiate spitale, pentru a sta sub continua supraveghere medico-chirurgicală și de laborator.

Tratamentul acestor bolnavi dispune astăzi, printre altele, de un mijloc extrem de eficace: transfuzia de sînge. Grație practicării transfuziilor pe o scară din ce în ce mai largă și cu o tehnică modernă, mii de bolnavi cu hemoragii digestive grave au putut fi salvați sau aduși în situația de a suporta intervenția chirurgicală salvatoare.

Noutăți în tehnica filmului

„Film pe bandă lată" este poate o expresie încă necunoscută multora dintre amatorii de cinematograf, dar va deveni în curînd o noțiune curentă.

La Moscova a fost proiectat de curînd un scurt-metraj experimental, realizat cu acest nou sistem.

Spre deosebire de filmul obișnuit, filmele pe bandă lată, după cum le arată și numele, sînt înregistrate pe o peliculă de 70 mm, în loc de 35. Dacă un asemenea film se proiectează pe un ecran arcuit, de mari dimensiuni, spectatorii au impresia că se află în mijlocul acțiunii.

Turnarea se face cu un singur aparat, spre deosebire de alte sisteme, cum e cinerama, unde, pentru același efect, se cer trei aparate.

SFATURI practice

Calitățile terapeutice ale lăptucilor și urzicilor

Cercetătorii în materie de alimentație și biologie sînt unanimi în a recunoaște calitățile terapeutice și profilactice ale salatelor verzi și ale urzicilor. În afara unor anumite afecțiuni gastrice sau hepatice, care nu tolerează dozarea fierului în alimente — și despre care am pomenit într-un număr trecut — salatele și urzicile sînt extrem de folositoare corpului.

Lăptucile obișnuite (Lactuca sativa), care se recoltează pînă către mijlocul verii, sînt alimente valoroase nu numai prin conținutul lor de vitamine și săruri minerale, ci și prin albumina lor, care — deși redusă cantitativ între 1 și 2% — este foarte însemnată din punct de vedere calitativ. În plus, analiza chimică a constatat în frunzele lăptucilor prezența unui element care are un efect calmant asupra nervilor și produce un somn odihnitor. În sfîrșit, un alt element descoperit în lăptuci este Hyoscymin-ul, care potolește crampele.

Cea mai indicată formă de consumare a lăptucilor este aceea a salatei care, în loc de oțet, e bine să fie preparată cu zeamă de lămîie.

La rîndul lor, urzicile (Urtica dioica), aceste „buruieni" desconsiderate, care cresc la întîmplare, pe lîngă garduri și pe la marginea pădurilor, ascund multe substanțe folositoare nutriției. Ele conțin fier, clorofilă, lecitină, secretină taninică, acid formic, mucine, ceară carotină, vitamina A și multe săruri minerale, printre care calcar și calciu, sub formă de azotați, magnezin, mangan etc.

Datorită secretinei, urzica stimulează funcțiunea glandelor gastro-intestinale. Datorită taninului, posedă calități antihemoragice, iar prin conținutul ei de fier și clorofilă influențează mărirea numărului de globule roșii în sînge. Urzica exercită, deci, o acțiune energică asupra procesului metabolic și, adeseori, e recomandată ca un prețios auxiliar în tratarea diabetului, după cum s-a constatat că ajută la combaterea reumatismului, a gutei și a urticariei.

Urzicile se pot consuma ca mîncare, ca supă și chiar ca salată — aceasta din urmă preparîndu-se numai din mlădițe și din frunzele tinere care abia au mijit.

În sfîrșit, din frunzele lor se poate face un ceai medicinal bun pentru combaterea colicilor renale, a crampelor stomacale, catarului gastro-intestinal și a anemiei. Același ceai se poate utiliza și ca loțiune împotriva căderii părului.

IOSIANA

La întrebările cititorilor

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE LUP

La întrebarea tov. Grigore Ardeleanu, tehnician miner din Comănești, am arătat în „Flacăra" nr. 6 cum trebuie să creștem un pui de cîine lup. Iată, acum, primele elemente de dresaj.

Condiții preliminare dresajului

Cîinele este un animal cu însușiri prețioase. Pentru a le folosi și stimula ei trebuie dresat cu multă grijă și atenție.

Dresajul nu trebuie început, însă — așa cum am arătat și în primul material — înainte de vîrsta de 9-12 luni. Printre condițiile preliminare dresajului este aceea ca animalul să fie sănătos și bine dezvoltat. Cîinii ai căror părinți au fost, la rîndul lor, dresați se dresează și ei mai ușor, deoarece moștenesc de la părinți disciplina și ușurința de a înțelege.

Despre dresor

În ce privește persoana dresorului, este bine ca acesta să fie însuși stăpînul cîinelui; animalul îi va cunoaște mai bine vocea, obiceiurile. Dresorul trebuie să iubească animalele, mai ales cîinii, să nu fie nervos, să știe că, prin bătaie sau răcnete, animalul nu poate decît să fie înfricat. Marele dresor rus V.L. Durov a obținut rezultate remarcabile în munca sa, folosind, pentru prima oară în lume, metoda blîndeții, în locul vechilor metode de dresaj bazate pe bătăi sau alte constrîngeri dureroase aplicate animalului.

Dresorul nu trebuie să aștepte „minuni" de la „elevul" său; el e dator să vadă cu ce aptitudini e înzestrat fiecare mod special animalul (auzul, mirosul, văzul, curajul etc.) și să-l le cultive și dezvolte. O mare atenție trebuie acordată recompenselor și mînglerilor ca răsplată a unei bune executări a comenzii. Cu o mîngîiere, un „bravo", un biscuit sau o bucățică de carne, servite după un exercițiu de dresaj reușit, se pot obține rezultate mai mari decît cu cele mai crîncene bătăi.

Comenzile dresorului

Comenzile dresorului trebuie să fie scurte — de maximum 2-3 silabe (ca: „jos!", „culcat!", „șezi!" etc.) — și diferite una de alta în ce privește sonorizarea, astfel ca animalul să le poată memora ușor.

Arma de constrîngere a dresorului este tonul cu care dă comanda: pronunțată cu blîndețe la început, comanda trebuie să fie rostită ceva mai tare în caz de refuz și, în nevoie, strigată. Dar nici într-un asemenea caz nu trebuie să depășim anumite limite, deoarece cîinele este foarte sensibil și strigătele nervoase sau prea brutale pot să facă din el un animal fricos și nesociabil.

La dresaj e bine să-i chemăm pe nume; iar atunci când face un lucru nepermis, e bine să folosim un cuvînt — totdeauna același — prin care cîinele să înțeleagă că-i dezaprobăm purtarea. Majoritatea dresorilor din lume folosesc în această situație termenul „fui!"

În continuare, într-un număr viitor al revistei vom arăta în mod concret cum trebuie să învățăm cîinele să execute o serie de comenzi elementare.

Ținut de lesă, „elevul" este gata să execute comenzile dresorului

1 Mai 1959

Desen de A. ANDRONIC

Foştii între ei: „Dacă chestia cu construcţiile nu e numai zvon, să-mi cadă mie ceva în cap!"...

Desen de V. VASILIU

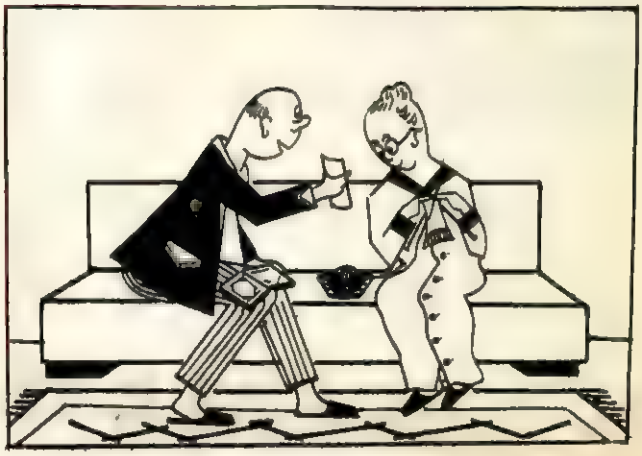

La institutul de geriatrie
— ... şi asta e fotografia mea, cînd eram bătrîn...

Desen de I. LIVADARU

„Halterofilul" sau avantajele sportului profesionist

Desen de B. ARTIN

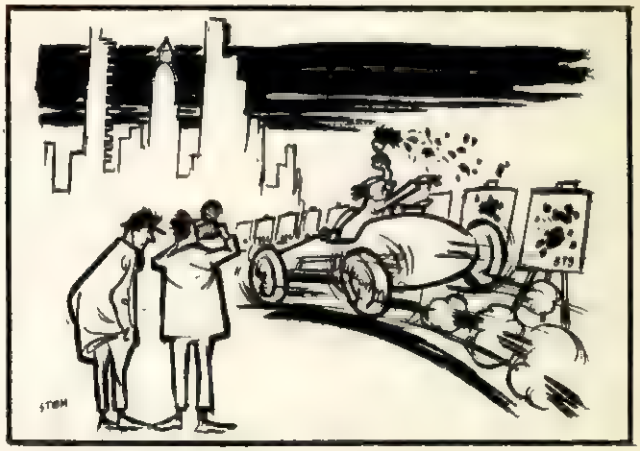

Artă „made in U.S.A."

— A obţinut cele mai bune performanţe în pictura de... viteză... Termină o expoziţie în cinci minute!

Desen de St. MUNTEANU

ÎN CINSTEA LUI 1 MAI

La Teatrul Național se repetă „Tragedia optimistă".

O premieră mult așteptată

Teatrul Național din București prezintă — în sfîrșit! — în sala Comedia, una din capodoperele dramaturgiei clasice sovietice: „Tragedia optimistă" de Vsevolod Vișnevski; o premieră pe care publicul o aștepta de ani de zile.

„Tragedia optimistă" — scrisă în 1933 și inspirată din lupta comuniștilor în condițiile războiului civil — e replica dramaturgului modern, a dramaturgului comunist, trimisă peste 25 de veacuri, tragicilor greci. Aici, sacrificiul eroului — moartea femeii-comisar trimise de partid în flota din Marea Baltică deschizînd perspectiva unui viitor fericit pentru generațiile ce vor urma — capătă sensul unui act major, pozitiv: e tragedia optimistă. Prin compoziții actoricești ridicate la diapazonul suflului antic; prin folosirea unui singur decor monumental, dar care, prin mișcarea turnantei, situează mereu ideea piesei pe alte înălțimi; prin rezolvarea rolurilor celor doi crainici — comentatori ai spectacolului, în stilul corului tragic — regizorul Vlad Mugur și-a propus să interpreteze capodopera lui Vișnevski în sensul unui mare poem eroic, să-i valorifice substanța ideologică și seva poetică. Decorul e semnat de cunoscutul și apreciatul grafician și scenograf Jules Perahim. Cum în economia poemului eroic toate rolurile sînt „principale", noi vom semnala aici doar pe cîțiva din interpreții lor: Marcela Rusu, Toma Dimitriu, Marcel Anghelescu, Al. Demetriad, Victor Moldovan, Constantin Rautchi, Gheorghe Cozorici, Paul Nagacevski, Florin Piersic.

Să iubim poezia

Teatrul „Țăndărică" organizează, în ciclul unor festivaluri literare menite să cultive în special gustul pentru poezie al micilor spectatori ai teatrului, o seară de versuri închinate muncii. Cîțiva actori cunoscuți vor recita versurile poeților noștri fruntași. Va apare și o „stea" mai mititică; ea își va recita proprii versuri. E o poetă nouă. Se numește Venera Dobrescu și e elevă în clasa a X-a, la liceul „Gheorghe Lazăr", și, totodată, membră a cenaclului „Th. Neculuță".

„SCHIMBUL DE MÎINE"

Tînăra regizoare Marta Meszaros a terminat filmul documentar de scurt metraj „Schimbul de mîine". Adupi în prim-plan, trei tineri eroi, Mihăiță Ionescu (lăcătuș), Ion Ilie (electrician) și Iustina Munteanu (strungăriță) ilustrează viața fericită a celor 1.200 de elevi ai Școlii profesionale nr. 4 (din Galvani-Tei), unde „schimbul de mîine" își apropie nu numai 8 meserii de bază și cunoștințe generale, ci și etica profesională a muncitorului epocii socialiste.

„Tocmai aceasta este ideea pe care am vrut s-o servesc în film — spune Marta Meszaros, regizoarea și scenarista documentarului. Am vrut să insuflu tineretului din școlile profesionale dorința de a cere mai mult de la sine însuși; am vrut să-i arăt că, astăzi, profesiunea de muncitor nu mai poate fi exercitată mecanic, ci că ea trebuie trăită ca o vocație și ca o menire, concepută ca o carieră care poate realiza integral personalitatea omului".

Filmul are un comentariu semnat de poetul Dan Deșliu.

Regizoarea a lucrat în colaborare cu operatorul Constantin Ionescu.

Ce ne spune „Voinicul de oțel"

Teatrul de estradă al regiunii București prezintă premiera „S-am încălecat pe-o șa", care e o binevenită încercare de a găsi formula adecvată pentru un spectacol de estradă menit publicului sătesc. Textul e semnat de Nicușor Constantinescu în colaborare cu George Voinescu. În același timp, Nicușor Constantinescu își asumă regia spectacolului, iar George Voinescu, scenografia. Spectacolul are caracterul unei feerii alegorice.

...În palatul ei fermecat, Zîna basmelor a rămas puțin cam în urma vieții. Însă „Voinicul de oțel, fiu de om" o scoate din singurătate și o conduce prin regiunea București... El îi arată Zînei gospodăriile colective, căminele culturale, bibliotecile sătești (unde îl întîlnesc pe Anton Pann și pe Moș Ion Roată). Voind, însă, să ajungă în „Țara viselor", Zîna basmelor și Voinicul de oțel vor trebui să treacă prin pădurea cu *uscături* și să învingă balaurul cu 7 capete. Fiecare cap are un nume: se cheamă Dușmanul de clasă, Birocratul, Zvonistul, Lenevul, Bețivul etc. După ce vor trece și prin „Cetatea de foc", unde se călesc oamenii, Zîna și Voinicul — visul și realitatea — se vor însoți și toate regiunile țării vor juca la nunta lor ca în povești, după muzică de: Mălineanu, Dendrino, Emanoil Elenescu, Chirculescu, coregrafia fiind semnată de Oleg Danovski și Adriana Dumitrescu.

PRIVIND PRIN „FERESTRELE DESCHISE"

Pe scena nouii săli a Teatrului „Constantin Nottara", un bloc muncitoresc din Hunedoara își ridică storurile și iată că putem privi prin ferestrele deschise... Vom face cunoștință aici cu o întreagă lume, cu lumea oceanului, a Hunedoarei, cu o întreagă umanitate care, în lupta pentru sporirea producției și îmbunătățirea proceselor tehnologice, își formează și își călește caracterele.

E vorba de o nouă realizare a dramaturgiei originale românești: „Ferestre deschise" de Paul Everac.

„Prin spectacolul acesta — spune Horea Popescu, care semnează regia — mi-am propus să servesc ideea continuei îmbogățiri sufletești și intelectuale a oamenilor muncii, pe măsură ce se creează baza materială a socialismului, pe măsură ce crește productivitatea muncii și nivelul de trai. Am vrut să ilustrez viața noastră contemporană, o viață tumultuoasă în semnătatea ei. Am încercat să captez ceva din poezia viguroasă a mediului industrial din zilele noastre".

Scenografia spectacolului e semnată de Tony Gheorghiu. În cîteva din rolurile principale: Neamțu-Ottonel, Titus Lapteș, Corina Constantinescu, Iulian Necșulescu, Andrei Codarcea.

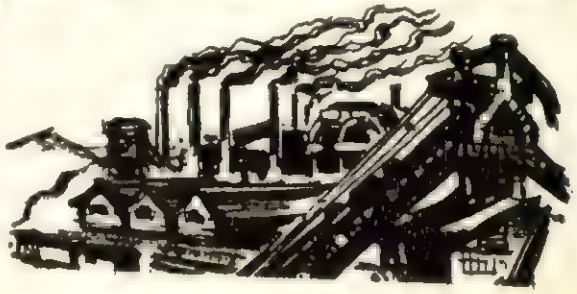

Să ne cunoaștem mai bine!

Compozitoarea Hilda Jerea, mereu prezentă în arena cînteculul revoluționar de masă, a compus anul acesta primul său cîntec de 1 Mai. Cu o strofă ritmică, scandată, cu un refren cantabil, larg, noul cîntec al Hildei Jerea, „Scumpă zi de sărbătoare" (pe un text de Mihai Teodorescu), își va cuceri, desigur, locul cuvenit în memoria muzicală a maselor.

Noi, însă, vom sta astăzi puțin de vorbă cu Hilda Jerea, pe altă temă.

La Uniunea Compozitorilor, Hilda Jerea poartă responsabilitatea colectivului pentru strîngerea relațiilor dintre membrii uniunii și oamenii muncii. Acest colectiv a organizat, în cinstea zilei de 1 Mai, o manifestare artistică: 3 coruri muncitorești (corul F.R.B., corul uzinei „Republica" și corul Finanțe-Bănci) au concertat recent, în Palatul Uniunii, în fața compozitorilor.

— Am oferit, în felul acesta, compozitorilor — spune tov. Hilda Jerea — posibilitatea de a lua contact în mod concret cu corurile muncitorești. Nu este singura inițiativă de acest fel a colectivului nostru. La începutul lunii aprilie, am organizat o consfătuire între compozitori și responsabilii culturali ai marilor întreprinderi; ca urmare a acestei consfătuiri, compozitori cu preocupări variate (autori de muzică de masă, de muzică de cameră, de muzică ușoară) vor fi trimiși să îndrumeze corurile din marile întreprinderi. La sfîrșitul primăverii, trei brigăzi de compozitori tineri și mai puțin tineri vor pleca respectiv la Reșița, pe un șantier al tineretului, și într-o gospodărie colectivă, atît ca să sprijine viața culturală de acolo, cît și ca să se inspire din suflul și ritmul vieții noi. Necunoscînd, mulți dintre noi, destul de limpede posibilitățile tehnice și de interpretare ale corurilor pentru care compunem, scriem uneori într-un chip prea complicat, prea dificil. Pe de altă parte, noi, compozitorii, ne plîngem — și în mod îndreptățit, cred eu — de comoditatea unor dirijori. Azi, cînd muzica noastră revoluționară de masă s-a dezvoltat și cantitativ, și calitativ, unii dintre aceștia continuă să programeze aceleași cîntece. Iată, dar, scopul imediat al manifestărilor și inițiativelor întreprinse de colectivul nostru: strîngerea legăturilor cu artiștii amatori.

ÎN JURUL GLOBULUI

MUNCA A 800-1.000 DE OAMENI este înlocuită cu ajutorul acestei mașini construite în U.R.S.S. și care recoltează, selecționat, ceaiul de pe plantații.

SCOS DIN ADÎNCUL APELOR, vasul „Kiangya", scufundat — înainte de eliberarea Chinei — de bandele gomindanste ce fugeau spre Taiwan, a fost refăcut și acum face curse regulate pe fluviul Iantzi. Vasul are o capacitate de transport de peste 4.000 de persoane și 500 tone marfă.

CEA DINTÎI ȘARJĂ la primul furnal intrat în funcțiune la uzinele metalurgice de la Bhilai (India), construite și utilate cu ajutorul Uniunii Sovietice.

LA HALLE (R. D. GERMANĂ), în Marktplatz, unde se află o statuie a compozitorului german Händel, a avut loc recent o solemnitate cu prilejul comemorării a două sute de ani de la moartea marelui muzician.

150 KG ȘI 2,5 M LUNGIME are acest sturion, prins de pescarii gospodăriei piscicole din Paks (R.P. Ungară). Neobișnuitul exemplar va fi donat Muzeului agricol din localitate. →

CRANIUL UNUI MAMUT sau al unui uriaș elefant, despre care se bănuiește că avea o vechime de un milion de ani, a fost descoperit recent, cu prilejul unor săpături, în împrejurimile Romei. ←

INUNDAȚII CATASTROFALE ÎN ARGENTINA Așa au arătat, în ultimele zile, străzile din Buenos Aires. →

ACEST FRUMOS EXEMPLAR de porumbel gușat a fost prezentat la o expoziție a fermelor de păsări din Anglia. ←

Echipele de cineaști ai studiourilor sovietice „Lenfilm" pregătesc în prezent numeroase filme. Iată titlurile cîtorva dintre ele: „Inimă de foc", film dedicat metalurgiștilor sovietici, „Președintele nostru", a cărui temă e inspirată din munca tinerilor din colhozuri, reîntorși — după terminarea studiilor — în satele de unde au plecat, „Dama de pică" după Puşkin și „Pămînt desțelenit" după cunoscutul roman al lui Şolohov.

Cunoscutele aventuri ale Baronului Münchausen vor fi prezentate publicului cinefil din toată lumea prin intermediul unei realizări cinematografice datorate cunoscutului regizor cehoslovac Karel Zeman (realizatorul filmului „Invenție diabolică").

Rod al muncii regizorului francez Yves Allegret, filmul „Fata din Hamburg" constituie un tablou demascator al vieții din localurile și lupanarele Hamburgului, tablou caracteristic multor orașe din Germania occidentală. Filmul este interpretat de actorul francez Daniel Gélin și de către actrița germană Hildegard Nef.

Anna Magnani și Giulietta Massina sînt protagonistele unei noi producții cinematografice italiene, al cărei regizor este cunoscutul Renato Castellani. Filmul, al cărui titlu nu a fost încă fixat, prezintă imaginea desolantă a vieții deținutelor dintr-o închisoare din Roma.

Noul film documentar în culori al studiourilor cinematografice din R.P. Bulgaria se intitulează „Orașul viilor și al aminitilor" și înfățișează viața înfloritoare a unuia din cele mai frumoase orașe ale țării vecine și prietene, Plovdiv. Regizorii filmului: I. Popov; operator: H. Moninekt; scenariști: A. Santov și T. Kazak.

Un film-concert colorat, prezentînd pitorestile dansuri ale minorităților naționale din sudul R.P. Chineze, este aproape gata în studiourile Chinei populare. Filmul, intitulat „Dansurile Sudului", cuprinde, printre altele, și suita de dansuri „Recolta bogată".

„Lanțul" se intitulează noua realizare cinematografică a regizorului progresist american Stanley Kramer. Acest film, închinat solidarității umane și înfierării rasismului barbar, este interpretat de artistul negru Sidney Poitier și de Tony Curtis. Sub presiunea opiniei publice progresiste, filmului „Lanțul" i s-a decernat premiul pentru cel mai bun film american pe 1958.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei, 6 luni: 52 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

O floare de 1 Mai

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Coperta I:

Desen de C. CIUVETESCU-STIX

PREȚUL 2 LEI

05
7.-

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 19 (207)
Anul VIII
9 Mai 1959

DE ZIUA VICTORIEI

Fotografie de
A. MIHAILOPOL

LAUREAȚI AI PREMIILOR INTERNAȚIONALE LENIN

N. S. HRUȘCIOV

Comitetul pentru Premiile Internaționale Lenin a decernat Premii Internaționale Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare" pe anul 1958 pentru merite deosebite în lupta pentru menținerea și întărirea păcii:

lui N. S. HRUȘCIOV — om de stat și fruntaș al vieții publice din U.R.S.S. care în întreaga sa activitate în favoarea păcii a întruchipat pe deplin și în mod strălucit politica de pace a statului sovietic socialist, a partidului comunist, care și-au propus întotdeauna și își propun drept sarcină principală menținerea și întărirea păcii;

lui WILLIAM DUBOIS — om de știință american, scriitor și fruntaș al vieții publice a cărui activitate multilaterală în domeniul pedagogiei și publicisticii este indisolubil legată de lupta pentru pace, de mișcarea pentru eliberarea națională a popoarelor asuprite;

lui OTTO BUCHWITZ — activist al mișcării muncitorești germane (R.D.G.) care luptă neobosit și consecvent pentru crearea unei Germanii unite pe bază democratică și pașnică;

lui KOSTAS VARNALIS — scriitor grec a cărui creație este pătrunsă de înalte idealuri și este strîns legată de cauza nobilă a întăririi păcii, de ideile progresului social;

lui IVOR MONTAGU — publicist englez, membru al Biroului Consiliului Mondial al Păcii, unul dintre activiștii de frunte deosebit de populari ai mișcării partizanilor păcii.

Ședințele Comitetului pentru Premiile Internaționale Lenin au avut loc în zilele de 25-27 aprilie sub președinția acad. Dmitri Skobelțin.

Hotărîrea cu privire la decernarea premiilor a fost semnată de Dmitri Skobelțin, președinte, Go Mo-jo și Louis Aragon, vicepreședinți ai Comitetului, Grigori Aleksandrov, John Bernal, Jan Dembowsky, Anna Seghers, Pablo Neruda, Mihail Sadoveanu, Sahib Singh Sokhei și Ilya Ehrenburg, membri ai Comitetului.

WILLIAM DUBOIS

OTTO BUCHWITZ

KOSTAS VARNALIS

IVOR MONTAGU

Brigada la în primire noi terenuri. Din vîrful tractorului, Zolofinoiu îi îndeamnă pe tractoriști: „Băieți, să facem unt din pămîntul ăsta!"

OMUL DE LA MARGINEA ZĂRII

Reportaj de George CIUDAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Mărturisesc că în noaptea aceasta, cînd scriu despre un om obișnuit, mă încearcă un simțămînt de răspundere grea. Efervescența documentării, proaspătă, plină de rod, coboară în peniță gata să stabilească jaloane pentru un erou pozitiv. Umbra incertitudinii mă prinde însă la gîndul că, din eroare, aș putea să-i omit vreun merit. Ar fi păcat. În altă ordine de idei, n-aș vrea, lăudîndu-l prea mult, să-i fac vreun rău. Pericolul înfumurării, atunci cînd pui prea multă tămîie, scoate pana de păun. Dat fiind, însă, că cincizeci de inși mi-au spus: „omul despre care întrebi dumneata suferă de modestie" — nu întrezăresc, după apariția acestui reportaj fără tămîiere, nici un fel de înfumurare.

Așa stînd lucrurile, vă rog, scumpi cititori, să faceți cunoștință cu omul acesta. Numele: Gheorghe Zolofinoiu. Starea civilă: căsătorit; are trei copii. Locul de muncă: Gospodăria Agricolă de Stat Buzău. Profesia de bază: muncitor ceferist. Profesia actuală: crescător de oameni dintr-o bucată. Semne particulare: ochi plini de zîmbet. Unde poate fi găsit: la marginea zării, pe tarlaua cea mai îndepărtată, acolo unde zarea cerului sărută pămîntul.

Război împotriva unui capitol tradițional

Din nefericire, la gostatul din Buzău se împămînteniseră în ultimii ani o tradiție: „vinde ieftin ce te costă scump!" Adică: „hai să lucrăm cu pierderi planificate, că altminteri nu-i chip!" Lucrul acesta l-a nemulțumit peste măsură pe Gheorghe Zolofinoiu. De aceea, anul trecut, în mai, s-a dus glonț la conducerea gospodăriei. A prezentat un referat verbal, scurt, demonstrînd că există toate condițiile pentru ca la sfîrșitul anului, cînd se va discuta capitolul „pierderi planificate", legumicultorii, tractoriștii și zootehniștii să dea de bucurie cu căciula în tavan, zicînd: în veci pomenire lui. Bine că l-am înmormîntat! Unii au dat din umeri, spunînd că e greu ca la jumătatea anului să lei asemenea măsuri încît peste șase luni să nu mai rămînă nici fărîmă de amintire din pierderile planificate. Dar Gheorghe Zolofinoiu a arătat că totul depinde de organizare. Că muncitorii sînt în măsură să schimbe fața gospodăriei, că aici lucrează mulți comuniști gata să mobilizeze întreaga gospodărie în războiul împotriva pierderilor planificate.

Cei dintîi oameni care au hotărît să îndeplinească îndemnul lui Gheorghe Zolofinoiu au fost comuniștii Constantin Aniță, Vasile Brînză, Constantin Dodan, Vasile Sorlescu, Ioana Calinuc și alții pe care-i rog să mă ierte că din motive de spațiu nu-i pot pomeni. Pentru că gospodăria de stat nu cere minime, ci maxime agrotehnice, Gheorghe Zolofinoiu i-a sfătuit pe ingineri să scoată știința din servietă și s-o dea cu dragă inimă tuturor muncitorilor.

La sfîrșitul anului 1958 conducerea gospodăriei a comunicat trustului regional Ploești: cele 650.000 lei pierderi planificate au fost recuperate integral. Gospodăria a pornit pe calea beneficiului.

Ce a scris Gheorghe Zolofinoiu pe sacoșa unei femei

Oamenii mi-au spus că Gheorghe Zolofinoiu e pîinea lui dumnezeu. Dacă te duci la el cu o chestiune personală, bineînțeles dacă ești om, nu lichea, se duce pentru tine pînă în pînzele albe. Dacă greșești, te ajută. Dacă, însă, nu-ți bagi mințile în cap, ierte-te dumnezeu — că Zolofinoiu ba. În asemenea cazuri el propune conducerii gospodăriei să meargă pînă la desfacerea contractului de muncă. Așa s-a întîmplat cu fostul combiner Dan

A sosit bucătăreasa la brigadă.
— Tovarășe Zolofinoiu, prînziți cu noi, la iarbă verde ?

De atîta drum peste cîmpie, a obosit și bicicleta. Zolofinoiu, ba.

Albinele nu cunosc decît pe stupăriță. De aceea chiar dacă faceți parte din consiliul de conducere trebuie să vă puneți masca de protecție. ←

O ședință a consiliului conducerii gospodăriei. Are cuvîntul tovarășul Zolofinoiu: „Să mergem în sectoare și să-i felicităm pe mecanizatori, legumicultori și zootehniști pentru succesele pe care le-au obținut". →

Constantin. Mai departe: dacă ești amorezat peste măsură și ți-e dor de cine ți-e drag, dar n-ai cu ce te duce kilometrii ce te despart de respectiva, îți procură bicicletă. Dar dacă în chestii de astea lei tractorul, îl bagi în viteza cinci, faci pe nebunul și treci apa Buzăului, ai toate șansele s-o pățești rău de tot. Mai departe: dacă ești mînă-lungă și confunzi hambarul gospodăriei cu hambarul lui tat-tu, ai perspectiva să te odihnești la pușcărie. Gheorghe Zolofinoiu are grijă ca fiecare să primească ce i se cuvine.

O femeie din brigada legumicolă, Cornelia, harnică de altminteri, obișnuia ca în fiecare zi la terminarea lucrului să-și umple sacoșa cu roșiile cele mai frumoase. După ea s-au luat și altele. Așa era... tradiția: „dacă te afli lîngă butoiul cu miere, musai să te lingi pe degete". Zolofinoiu a făcut o socoteală. A înmulțit cantitatea roșiilor din sacoșa Corneliei și a celorlalte surori cu sacoșe, cu numărul zilelor dintr-un sezon. Cifra a ieșit impresionantă. Un camion de roșii. Zolofinoiu a îndemnat pe comunistele din brigada legumicolă să se ocupe de treaba aceasta. Într-o zi, chiar el a intervenit în sensul acesta, într-un mod cu totul original. Cum nici Cornelia, nici celelalte femei din brigadă nu erau hoațe, ci numai... ciugulitoare, Zolofinoiu a socotit că aici se pune problema reeducării atitudinii față de bunul obștesc. De aceea, în amurgul unei după-amieziu, pe sacoșa Corneliei plină de roșii, fără să-l vadă nimeni, a scris următoarele: „Mușia asta pe care lucrezi dumneata a fost a lui Marghiloman. Acum e a poporului. Dacă ai furat de la Marghiloman, n-ai făcut păcat mare. Dacă furi din avuția poporului, e o crimă. Se pedepsește conform legii".

Fetele din brigadă care se simțeau cu musca pe marămă au venit a doua zi mute. Au aflat cine e autorul celor scrise pe sacoșa Corneliei. Întîrziind, plînsă și căită, Cornelia a mers cu sufletul la gură la Zolofinoiu.

Vorbesc în numele întregii brigăzi. Dacă va mai „ciuguli" cineva din roșiile gospodăriei, să fie scoasă din muncă.

Schimbarea petrecută în conștiința membrilor brigăzii a căpătat asemenea profil că n-a mai fost nevoie de nici un fel de alte măsuri

Un tractorist își smulge părul...

În noaptea de 14 aprilie a.c. am petrecut cu tractoriștii de la sectorul Frasin, lîngă o curcă friptă și un bidon de „molan". Conducerea gospodăriei a ținut să-i felicite și să le ofere o petrecere pentru că pînă la acea dată terminaseră însămînțările. S-a închinat un pahar în cinstea lui Vasile Brînză, șeful brigăzii a două complete, a mecanicului agricol Constantin Aniță, a harnicilor zootehniști Aurel Enache și Vasile Sorlescu și la urmă băieții au închinat un pahar și în cinstea celui mai trist om din brigadă, Constantin Poenaru.

Și el e fruntaș; cu toate acestea, în întreaga gospodărie nu găsești un om mai necăjit ca Poenaru.

Îl trag de limbă:

— De ce ești trist, flăcăule, că e petrecere, nu înmormîntare?

Nu-mi răspunde. Își vîră degetele nervos în păr.

Ai vreun necaz în familie?

- Nu, aici am necaz, uite, aici! Și arătă cu mîna în dreptul inimii.

M-am interesat dacă nu e bolnav de inimă. Mi s-a spus că e sănătos tun și că muncește de rupe pămîntul. Nu mă las. Iar îl trag de limbă:

— Nu-i frumos să strici cheful celorlalți. De ce ești ca o zi de post?

— Fiindcă n-am ascultat de dumnealui.

- Care dumnealui?

Tovarășul ce stă lîngă dumneata, tovarășul Zolofinoiu.

Poenaru a lăsat cana de vin plină ochi, și-a vîrît din nou degetele în păr, și, întretăiat, mi-a spus:

- Am fost și eu candidat de partid. Dar m-a prins o slăbiciune: „ciubucul". Tovarășul Zolofinoiu m-a avertizat: „Mă băiete, nu da onoarea de candidat pe o bucată de ciubuc. Nu mai ara la particulari". Dracul m-a împins însă ca în loc să ar la gospodărie, să bag uneori, pe furiș, tractorul în brazda vecină. De la ăla un pol, de la altul un pol, pînă cînd într-o ședință extraordinară m-am trezit pus în discuția adunării generale. Mi-au luat calitatea de candidat.

Și îi tremură în gene două lacrimi mari. Aud glasul lui Zolofinoiu.

Poenarule, îmi place cum muncești. Dă-i înainte, băiete, să cîștigi ce-ai pierdut!

Băieții îmi spun că Poenaru dă bătălie fără odihnă și că luptă pe ruptele pentru ca să se reabiliteze. Iarăși aud glasul lui Zolofinoiu:

- Numai de tine depinde, Poenarule, numai de tine!

Lapte, legume și activitate artistică

În trimestrul întîi al acestui an gospodăria a fost planificată cu 8.342 hectolitri lapte. Prevederea a fost depășită. S-au realizat 12.096 hl. În ședințele de consiliu, Zolofinoiu a arătat că există toate condițiile ca însămînțările să fie terminate înainte de 1 Mai. Ceea ce s-a și întîmplat. Acum muncitorii din brigăzile legumicole zoresc în

În pauza de prînz, cîteva glume pentru legumicultori.

↑ Un comunist trebuie să învețe permanent.

Se așteaptă venirea pe lume a unui viței de rasă. Pe organizatorul de partid îl interesează dacă s-au luat toate măsurile pentru ca lucrurile să se desfășoare în cele mai bune condițiuni. ←

Patru scrisori de dragoste: pentru soție, pentru fiică și pentru cei doi băieți. →

grădini. Zolofinoiu e în mijlocul lor și le spune că aici munca trebuie făcută științific și estetic.

Mă poartă cu dînsul prin toate sectoarele gospodăriei. L-a luat cu noi și pe responsabilul cultural. Ne povestește o seamă de întîmplări hazlii, cu poante, pe diverse probleme economice ale gospodăriei. Lucrurile acestea ar putea fi spuse în cîntece și cronici rimate dacă ar exista în gospodărie brigadă artistică de agitație. Tocmai de aceea Zolofinoiu, împreună cu responsabilul cultural, „vînează" talentele din gospodărie. Pentru că, vorba lui, o brigadă de artiști muncitori poate să contribuie la sporul de lapte, la cel de legume timpurii ș.a.m.d., fără pierderi planificate și cu beneficii crescute.

O epistolă pentru cei dragi

Recent, hotarele gospodăriei s-au lărgit și mai mult. S-a adăugat surplusul de pămînt al fostilor chiaburi, potrivit cu Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale.

L-am auzit pe Zolofinoiu cînd a spus tractoriștilor:

— Băieți, dimineață lărgim hotarele gospodăriei. Merg și eu cu voi.

Omul acesta are timp pentru toate. Și pentru ședințele de consiliu, și pentru munca politică de masă, și pentru dădăcirea cîte unei țațe ce umblă cu mahalagisme. Mănîncă pe unde apucă. E fericit cînd prînzește pe cîmp, alături de tractoriști. Cîteodată îl apucă un dor nebun după nevastă și copii. Și nu poate oricînd să meargă acasă. Treburile gospodăriei îl țin pe loc. Atunci le trimite cîte o epistolă. Zolofinoiu se odihnește puțin. Din somnul de noapte ia cîteva ceasuri pentru învățătură. Dimineața, la ora cînd pe vremuri metresele lui Marghiloman încheiau cheful început seara, Zolofinoiu e pe cîmp, alături de tractoriști.

— Băieți, să facem unt din pămîntul acesta!

Nu de mult au mai venit în gospodărie doi muncitori. Sînt mecanici șefi de secție. Într-o ședință de consiliu Zolofinoiu a propus inginerului șef să se ocupe de acești oameni în așa fel încît în scurt timp să cunoască în amănunțime problemele agrozootehnice. Directorul a votat această propunere cu ambele mîini. E fericit că are în gospodărie un om ca Zolofinoiu. Numai inimă. Numai modestie. Numai devotament.

Omul acesta e comunist: e organizatorul de partid al gospodăriei agricole de stat.

Întîlnire la Berlin

de Lev SLAVIN

Ilustrații de Roni NOEL

Cîțiva ani după terminarea celui de-al doilea război mondial, economistul moscovit Anton Anisimovici Prițepa sosea la Berlin însoțind un transport de cereale pe care Uniunea Sovietică îl trimitea în dar berlinezilor.

O parte din aceste cereale, destinată populației din sectoarele occidentale, fu încărcată în niște „studebekere" mari, pentru a fi transportată în hambarele depozitului din Zelendorf. Acolo trebuia să plece și Anton Anisimovici, pentru îndeplinirea obișnuitelor formalități.

Un ofițer american supraveghea încărcarea. Era un bărbat la fel de înalt și de spătos ca și Prițepa. Vorbea destul de corect rusește, aproape tot atît de bine cum vorbea engleza Anton Anisimovici.

Nici nu făcuseră bine cunoștință („Theodor Pingry, sluga dv! Pentru prieteni, și sper că în scurtă vreme și pentru dv, pur și simplu bătrînul Teddy") și americanul prinse să-l fericească pe Prițepa cu ghionturi prietenești în spinare. În plus, „bătrînul Teddy" trăncănea și rîdea cu hohote. Avea o voce sonoră, ascuțită, care, deși plină de optimism, nu întîrzia să devină nesuferită celui care-l asculta mai multă vreme.

Pe neașteptate, îi oferi lui Prițepa un loc în „jeep"-ul său.

— Vă sînt profund recunoscător, mister Pingry — răspunse cu o politețe ușor exagerată Prițepa — dar prefer să merg pe jos. Vreau să văd orașul.

— Nu-i decît o grămadă de ruine... Dar dacă vrei... Te voi aștepta, deci, la sediul nostru — strigă maiorul, însoțindu-și cuvintele cu acea cascadă de hohote optimiste.

Anton Anisimovici se pierdu în forfota ce domnea pe străzile Berlinului. Era emoționat... Frankfurteralee... Gara Silezia... Alexanderplatz... Ce puțin timp a trecut de cînd toate acestea constituiau puncte de comandă, cîmpuri de luptă, poziții de foc!... Fostul plutonier se simți cuprins de acel sentiment de dulce neliniște care ne năpădește ori de cîte ori ne este dat să revedem locuri unde altădată am luptat, am iubit și am suferit.

În seara aceea, silueta înaltă, voinică a lui Prițepa a putut fi văzută pe multe din străzile Berlinului; trecînd pe Leipzigerstrasse, simți cum îl învăluie un parfum de liliac... Tresări! În amintirea lui, asaltul Berlinului rămăsese pentru totdeauna legat de parfumul de liliac și mirosul de funingine. Închise o clipă ochii și i se păru că văzduhul clocotește, ca și atunci, de răpăitul automatelor și de bubuitul „Katiușelor". Privi în jur. Strada era pustie. Doar o mașină blindată americană trecea în goană.

La sediul administrației americane îl aștepta maiorul Pingry. Se mai aflau acolo un maior uscățiv, cu ochelari, semănînd cu un învățător, precum și un bărbat în haine civile cu o rozetă la butonieră și care se recomandă ca deputat al Adunării Orășenești. În tot timpul discuțiilor referitoare la chestiunea care-i interesa, lui Prițepa i se păru cunoscut glasul neamțului, și mai ales felul în care își întoarse o dată chipul bucălat împodobit cu o mustață neagră, ca o periuță.

Încheierea documentelor ceru un timp mai îndelungat. Anton Anisimovici întocmi exemplarul în limba rusă, iar deputatul Adunării Orășenești — clămpănind sîrguincios la mașină și mormăind pentru sine cîntecul „Schenk mir dein Lächeln, Maria"—pe cele în limba germană și engleză.

Theodor Pingry nu tăcea o clipă. Era specialist, probabil, în bîrfirea localnicilor din înalta societate, deoarece vorbea despre ei fie folosind diminutive, fie porecle însoțite uneori de epitete tari.

Celălalt maior — pe nume Charlie Bard — era zgîrcit la vorbă. Privea indiferent prin fereastră la ploaia ce cădea, sîcîitoare și tristă. Fața lui prelungă și posomorită exprima plictiseală. Doar o singură dată se învioră, și anume în clipa cînd maiorul Pingry începu să vorbească despre un demnitar din Washington.

— Dacă nici eu nu-l cunosc, gentlemani, pe bătrînul nostru flașnetar Harry, atunci nu-l cunoaște nimeni — spuse veselul maior, completîndu-și cuvintele cu un gest care era destul de răspîndit, așa încît îl înțelese și Anton Anisimovici.

Modul acesta de a caracteriza, nu tocmai cuviincios, nu avea nimic măgulitor.

Prițepa rise fără voie. Pînă și

pe chipul plictisit al lui Bard licări un zîmbet. Pingry, însă, hohotea ca de obicei.

— Ce, n-am dreptate, gentlemani? — răcni el. Cînd i-am arătat ţicnitului nostru de Jimmy gestul ăsta, am crezut că bătrînul rezervor de gazolină va plesni de rîs. Dumneata, Anthony, ai să duci de aici la Moscova un camion întreg de bancuri clasa întîi. Este tot ce vă putem oferi pentru grîul vostru. Cred că moscoviţii îşi mai amintesc de bătrînul Teddy. Anul trecut am stat la Moscova două săptămîni. Să le transmiţi, Anthony, că noi cei de aici nu ne-am dezobişnuit de distracţii şi că nu sîntem toţi atît de melancolici ca uscatul ăsta de Charlie Bard. Ha, ha, ha!

Şi-l ferici pe Bard cu unul din ghionturile sale... prieteneşti.

— Încetează de a mă mai scutura de praf! — spuse Bard cu ciudă. Tot n-ai înţeles că eşti un om trivial, într-un ambalaj standard de „băiat bun"? Termină o dată! Pe mine nu mă poţi duce cu bunătatea dumitale prefăcută. Au văzut şi ruşii cu cine au avut de-a face în cele două săptămîni cît ai stat la Moscova...

Spre mirarea lui Anton Anisimovici, „bătrînul Teddy" nu se simţi de loc ofensat, ba chiar prinse să rîdă şi mai zgomotos, căscînd o gură enormă împodobită cu nişte dinţi albi ca laptele, lucraţi artistic.

— Nu, Charlie, nu vei reuşi să bagi zizanie între mine şi prietenii mei ruşi. Americanii, lua-i-ar dracu', se simt mult mai apropiaţi de ruşi decît de americani! E bună, nu?

— Actele sînt gata, domnilor— anunţă deputatul Adunării Orăşeneşti, scoţînd din maşină foile de hîrtie.

— Dă-le încoace, Tzischke — spuse maiorul ştergîndu-şi lacrimile.

Auzind acest nume, Anton Anisimovici îl privi şi mai atent pe neamţ.

— Sper, Anthony — continuă Pingry, că n-o să procedăm ca la O.N.U. O să tragem o semnătură ca între gentlemani, fără să mai citim.

— Vă numiţi Tzischke?— întrebă Priţepa.

Neamţul se înclină politicos.

— Nu cumva aţi fost în 1942 la Odesa? — continuă Anton Anisimovici.

Tzischke înălţă capul. O clipă îl privi pe Priţepa fără să rostească o vorbă.

— Oh, pe cîte fronturi n-am fost! . . . — spuse cu răceală Tzischke, luîndu-şi pălăria.

— De ce vă grăbiţi? — spuse, domol, Priţepa. Mai staţi o clipă. Avem să ne spunem multe.

Anton Anisimovici trecu la uşă şi o blocă cu spatele lui lat. Americanii îl priviră miraţi.

— Vă cer iertare, domnilor — spuse el.Dar nu ştiţi probabil că acest căpitan Tzischke a fost unul dintre marii călăi ai gestapoului. În Ucraina şi în Polonia lumea îl cunoaşte foarte bine.

Tzischke se trase lîngă Pingry şi-şi întinse mîinile cu un aer indignat.

— Vasăzică asta-i! — spuse Bard, înviorat. Ţi-am spus doar că fuseserăm informaţi de sindicatul funcţionarilor din Bavaria că eşti nazist de frunte. Ţi-aduci aminte?

— Domnilor, aceste informaţii proveneau din cercurile de stînga! — strigă Tzischke. Şi desigur că...

— Dumneata să taci! — se răsti Pingry. Pălăvrăgeala dumitale de clănţău n-are nici un rost. Vei răspunde cînd vei fi întrebat. Ia spune, dragul meu Anthony, ce isprăvi a făcut el, acolo, la voi?

— Am să vă povestesc, domnilor. Voi căuta să fiu cît mai concis, deşi cred că nu v-ar strica să aflaţi cît mai multe amănunte despre acest Tzischke, înainte de a-l da pe mîna justiţiei.

Priţepa îşi trase un scaun şi se aşeză călare pe el, rezemîndu-se cu spatele de uşă.

— Aşadar, în toamna anului 1941 luptam lîngă Odesa. Făceam parte din regimentul 1 infanterie maritimă. Comandantul meu, colonelul Iakov Ivanovici Osipov, mă trimisese la Balşoi Fontan, unde se aflau bateriile apărătorilor voluntari ai Odesei. Erau acolo muncitori, învăţători, contabili — într-un cuvînt: civili care luptau, însă, ca nişte lei. Şi fiindcă le lipsea experienţa militară, mi se încredinţase mie sarcina de a-i instrui.

Poate nu ştiţi, domnilor, că Hitler trimisese lîngă Odesa douăzeci de divizii germane, iar Antonescu, jumătate din armata sa. Într-un cuvînt situaţia era extrem de grea: luptam unul contra şase.

Bateria mea era instalată pe mal. Am avut noroc de oameni capabili: un bătrîn, de meserie vatman de tramvai, un pictor, un flăcăiandru de la uzina de reparaţii a navelor, Samson Levin, şi atîţia alţii, cu care, între altele fie zis, am devenit apoi buni prieteni. După ce am învăţat oamenii cum să umble cu tunurile şi mitralierele, m-am gîndit să mă întorc în port, întrucît regimentul meu primise ordin să se îmbarce pentru deplasare. Armata Roşie părăsea Odesa. Ne chema Sevastopolul...

Tocmai atunci am fost, însă, rănit. Şi fiindcă rana era gravă, trebuia să mi se extragă de urgenţă glontele.

În sfîrşit, dacă astăzi mă aflu în faţa dumneavoastră, acest lucru îl datorez familiei profesorului Skazkin, care m-a salvat.

Nu ştiu, domnilor, dacă aţi auzit de profesorul Aleksandr Mefodievici Skazkin. Un om excepţional! A fost biolog. Oameni competenţi afirmă că dacă n-ar fi intervenit războiul, el ar fi rezolvat pe deplin problema longevităţii. Captivat de problemele sale, profesorul întîrzie să plece. Am rămas deci cu toţii în Odesa ocupată.

O lună întreagă am stat ascuns la familia Skazkin.

Trebuie să recunosc că, la început, fasciştii s-au purtat foarte corect cu profesorul. Căutau să-l convingă tot timpul să-şi continue lucrările. Îi promiteau deplină libertate, bani, orice. Se înţelege că pentru ei cucerirea lui Skazkin însemna un atu uriaş. Vă închipuiţi: un savant cu renume mondial!

Aleksandr Mefodievici ezita să le dea un răspuns definitiv. Spunea că se va gîndi, se prefăcea că şovăie; într-un cuvînt, căuta să cîştige timp pentru a putea lua legătură cu ilegaliştii. Familia Skazkin aştepta să mă pun pe picioare pentru a stabili eu această legătură. În sfîrşit, mă restabilisem. Tocmai în perioada aceea năvăli în casa lui Skazkin căpitanul Tzischke cu banda sa.

Îmi amintesc de aceste lucruri ca şi cum s-ar fi întîmplat ieri. Mă aflam în laborator, o cameră spaţioasă, cu o fereastră mare. Cred că-ţi aminteşti de camera aceea, căpitane Tzischke?... Puteai vedea de acolo colinele ce străjuiesc litoralul acoperit de iarbă ruginie, iar mai departe, marea. Era o zi tristă de toamnă. Sufletul ne era întunecat din pricina nelegiuirilor ce se săvîrşeau în jurul nostru.

Apucasem să mă ascund. Auzeam însă totul. Ba chiar puteam să văd tot ce se întîmplă, pentru că ascunzătoarea mea se afla în aceeaşi cameră. Printr-o gaură făcută în peretele din fund al dulapului, vedeam perfect faţa căpitanului Tzischke, tot aşa cum o văd şi acum, cu aceeaşi mustăcioară neagră şi cu acelaşi zîmbet dulceag. Da, la început căpitanul a fost foarte amabil, ba chiar solemn. Spusese: „Domnule profesor, am misiunea de a vă transmite o propunere de onoare".

Bătrînul însă îşi ieşi din fire şi începu să strige: „Ce propunere? Să devin lacheu în taverna fascistă?"

Tzischke zîmbi acru: „Vă rog

Ioan MEIŢOIU

FATA DE PE MUREŞ

În memoria eroinei-sergent Elena Chiriţă

De ce venise fata în regiment la noi
În seara-aceea rece şi tulbure de toamnă?...
În prima clipă, poate, a cruntului război
Noi n-am ştiut lumina făpturii ei ce-nseamnă...

Dar clipa-nşelătoare s-a stins cum a venit —
Că fata de pe Mureş, pe cîmpuri de bătaie,
Lega arzînda frunte-a soldatului rănit
Şi sta ca santinelă în nopţi de oţloaţele.

Sfidînd a morţii umbră, mergea în patrulări
Şi dîrz purta grenada şi puşca-automată.
Simţind la orizonturi a ţării largi chemări
Mîndria sfîntă-a ţării se-ntruchipase-n fată.

Ades după atacuri, la cîte-un scurt popas,
Îi arătam sfielnici, de-acasă, oreo scrisoare:
Simţeam cum se-ntrupează, prin fermecatu-i glas,
Ecouri dragi şi chipuri din calda depărtare.

...Culcată-i pe brancardă. Voi, dragi soldaţi ai mei,
Aduceţi-mi cavalul din codrul de aramă
Să-nalţ cîntarea ţării întru cinstirea ei
Că soră ne-a fost fata, tovarăşe şi mamă.

Senin dormi-va somnul sub ierburi şi sub ploi...
Un cînt fiindu-i viaţa — la viaţă ne îndeamnă;
De-aceea-a venit fata în regiment la noi
În seara depărtată şi tulbure de toamnă...

RECHIZITORIU

Pe malul Mureşului. Septembrie 1944

... La marginea tranşeii se află-un om, ucis.
Un colţ de cer germanic în ochi oag se răsfrînge
Şi-n părul-i blond, amurgul, de-un roşu crud-închis,
Aruncă stranii pulberi de flăcări şi de sînge.

Crucea de fier, pe pieptu-i, ca-n oraşă-o văd crescînd —
La creştet i s-aşază sub pulberile aprinse;
El însuşi pare-o cruce de propriul său mormînt
Cum stă căzut pe spate cu braţe larg întinse.

...„Ce-ai căutat străine în plaiul ţării cald
Să prazi livada dulce şi stîna cu mioare
Petrolul şi pădurea şi munţii de smarald
Şi sarea, şi porumbul, şi apa de izvoare?

Visam şi eu odată să fac un scurt popas
La tine-n burg — şi-acolo în liniştea de seară,
Să bem spumoasa bere, şi-apoi, la un taifas,
Ca doi sfătoşi prieteni s-aprindem o ţigară.

Mă tulbură şi astăzi poveşti cu nibelungi —
Pe Heine şi pe Schiller îi port cu mine-n raniţi,
Că nu-i alt fel mai tînăr, mai viu decît s-ajungi
Să simţi umanul cîntec ce nu cunoaşte graniţi.

Tu n-ai văzut grădina cu flori şi cu polen
Şi n-ai pătruns în lumea nestinselor ei taine —
Tu spînzurai copiii cîntînd „Lili Marlen"
Şi pîngăreai speranţa lui Schiller şi-a lui Heine..."

...La marginea tranşeii se află-un om ucis —
Un colţ de cer germanic în ochi oag se răsfrînge
Şi-n părul-i blond, amurgul, de-un roşu crud-închis,
Aruncă stranii pulberi de flăcări şi de sînge...

să vorbiți serios, domnule profesor. Vi se propune înalta funcție de rector al universității imperiale".

Bătrînul ripostă: „Parcă nu-i același lucru?!"

Restul convorbirii nu mai interesează. Tzischke scoase o hîrtie și o puse pe masă: „Consimțămîntul dumneavoastră este expus în această scrisoare. Nu vă rămîne decît s-o semnați. De ce zăboviți? E vorba doar de viață, onoare, glorie! Răspunsul profesorului Skazkin va fi adus la cunoștința Führerului".

Skazkin înșfăcă scrisoarea și o rupse: „Iată răspunsul profesorului Skazkin!"

Au fost ridicați toți. Soții Skazkin au avut o moarte îngrozitoare... Nu, nu te voi lăsa să pleci de aici, Tzischke! Ascultă pînă la sfîrșit! Dumneata i-ai îndemnat să fugă! Iar atunci cînd au încercat s-o facă, ai asmuțit asupra lor cîinii. Da, faimoșii dumitale cîini, dresați să se repeadă la oameni. N-a scăpat decît fata!...

Dar această crimă n-a fost ultima mîrșăvie a căpitanului Tzischke.

Nu reușisem să stabilesc dintr-o dată legătura cu ilegaliștii. O vreme am lucrat de unul singur. Făceam, bineînțeles, doar lucruri mărunte. Izbutisem să scufund în port o șalupă germană încărcată cu muniții și să blochez cu nisip cutiile de ungere ale unor vagoane de la Sortirovocinaia. Toate acestea nu erau însă decît jocuri de copii în comparație cu ceea ce făceau partizanii.

Vă rog să mă credeți: încerci un sentiment foarte neplăcut să știi că undeva în oraș lucrează tovarășii tăi și că tu nu poți ajunge la ei!... Știam că se ascund undeva în catacombe; dar unde? În fiecare zi săvîrșeau cîte o ispravă: ba incendiau depozitele militare din gara Tovarnaia, ba răspîndeau prin oraș manifeste, ba făceau să fîlfîie steagul roșu pe cea mai înaltă clădire, ba să deraieze un tren militar... Acesta era ajutorul pe care Odesa îl dădea Stalingradului.

Într-o seară treceam pe strada Deribasovskaia; fasciștii îi schimbaseră numele, transformînd-o în „strada Mussolini".

Deodată auzii acordurile unei muzici. Mă uitai și văzui un mic restaurant. Pe firmă era zugrăvită nu știu ce dihanie. Era o tavernă renumită pe timpul fasciștilor: „La miriapodul vesel". Storul care camufla ușa de sticlă avea un colț rupt. Simții îndemnul lăuntric de a intra pentru a vedea ce-i pe acolo.

Taverna era plină de lume. Ofițeri, speculanți, prostituate, bețe și fum să-l tai cu cuțitul. Căpitanul Tzischke era și el acolo. Vrei să spui că nu? Îți amintesc imediat.

Spre norocul lui, nu-i știam încă numele. Adică nu știam atunci că ofițerul acela grăsun, cu obrajii roșii, cu ochii bulbucați și tulburi de beție, pe care-l vedeam a doua oară, era cel mai renumit agent al gestapoului.

Intrai în tavernă, fiindcă prin ruptura storului o zărisem pe Fenea noastră. Înainte de război, Fenicika fusese sudoriță la uzinele de reparație a navelor. În orele libere frecventase cursurile tehnice muzicale, ca și Sonia Skazkin. Erau prietene și o cunoscusem pe Fenea în casa profesorului. Era o fată drăguță de vreo optsprezece ani, zveltă ca trestia. Devenise una dintre cele mai curajoase partizane. Firește, comsomolistă. Era logodită cu Samson Levin, despre care v-am pomenit.

Și deodată o văd în această tavernă. Chelnăriță, cu tava în mînă, zîmbind în dreapta și-n stînga. Se vedea că are succes. Nu-i vorbă, era un loc minunat de lucru, dar se juca cu viața ei. M-am bucurat nespus de mult văzînd-o, știind că, prin ea, aveam să-i găsesc pe băieți.

Așadar, am intrat. Uitasem să vă spun că purtam uniformă de ofițer german. Mă apropiai de bar. Lîngă mine nu era nimeni. Doar la tejghea, Fenea. Mă cățărai pe taburet, îmi sprijinii capul în palme, cum fac bețivii. Fenea mă întrebă: „Ce doriți, domnule locotenent? Rom? Coniac? Poate doriți un coctail „Stropi din Marea Neagră"?

Ridicai privirea, spunîndu-i: „Fii liniștită! Taci!" Mă recunoscuse. Fenea reacționă minunat. N-avu nici cea mai mică tresărire. Îmi explică cum să ajung la sediul lor.

Se prefăcu tot timpul că mă servește, iar eu că-i fac curte.

Nu voi relata toate amănuntele. Nu vreau să vorbesc decît despre acest domn care are îndrăzneala să afirme că mă vede acum pentru prima oară în viață.

Între timp, se apropie de bar acest căpitan Tzischke. Nici una, nici două, se legă de Fenea. „Oh, Fanny — zbieră el — vino încoace! În lumea întreagă nu există decît o singură realitate: TU! Restul e minciună!" — și-și întinse spre ea labele-i murdare.

Trebuie să recunosc că atunci mi-am ieșit din fire și i-am ars căpitanului o palmă, încît se prăbuși pe dușumea.

Nimeni nu luă în seamă cele petrecute. Bătaia între ofițeri era probabil un lucru obișnuit în această tavernă.

A fost, firește, o acțiune negîndită din partea mea. De altfel, am primit o critică severă din partea organizației de partid pentru gestul meu. Nu-mi pare rău, însă, decît de un singur lucru: nu o palmă, ci un glonte trebuia să-i trimit în țeastă. Aș fi fost și eu ucis. Ei și? În schimb ar fi fost salvate atîtea vieți!

La două săptămîni după această întîmplare, Tzischke, urmărind-o pe Fenea, a reușit s-o prindă.

— Vasăzică, tot a prins-o. Vai! Vai! Vai! — spuse maiorul Pingry, clătinînd din cap. Ce diavoli abili! Căscații noștri ar fi avut ce să învețe de la ei! Ei, zi mai departe, Anthony!

— Înțeleg, domnilor, era război... Nu aveai ce obiecta împotriva morții. Dar o moarte cinstită de soldat! El însă a ucis-o prin torturi! Printr-un S.S.-ist care fusese cumpărat, Fenea reușise să ne transmită o scrisoare. Firește, nu mai am la mine acea scrisoare. Ea se află însă în arhivele pentru cercetarea nelegiuirilor comise de fasciști. Dar noi, tovarășii Fenei, cunoșteam fiecare cuvînt pe care-l conținea.

„Dragul meu Senecika (Fenea se adresa lui Samson Levin). E poate ultima scrisoare pe care ți-o scriu. La interogatoriu am fost calmă. Am negat totul. M-au bătut de trei ori. A treia oară am leșinat. Cel mai mult m-a torturat un căpitan pe nume Tzischke. M-a bătut cu un baston de cauciuc înfășurat cu sîrmă. M-a lovit peste vine cu o vergea de fier. Am fost supusă și altor torturi. Cu toate acestea, am tăcut tot timpul. Cred că e

imposibil să pot evada de aici. Sănecika, nu fi trist! Orice s-ar întîmpla, cauza noastră va învinge! Transmite salutări lui Anton și tuturor băieților. Nu plînge, trebuie să fii mîndru că Fenea ta își dă viața pentru Patrie. Iartă-mă dacă te-am supărat vreodată cu ceva. Rămîi cu bine, singura mea dragoste. Fenea".

— Cred, domnilor, că la această scrisoare nu mai e nimic de adăugat și că v-ați dat seama cine este acest Tzischke cu ordinul la butonieră. Știți pentru ce a primit acest ordin? Ei Tzischke, vorbește! Nu vrei? Atunci voi vorbi eu.

V-am mai spus, domnilor, că baza partizanilor se afla în catacombe. Tot acolo se refugiaseră și numeroși locuitori, mai cu seamă de la sate, de teamă ca fasciștii să nu-i ducă în Germania. În aceste catacombe se ascundeau mii de oameni cu familiile și cu avutul lor.

Căpitanul Tzischke a avut o idee diabolică, pe care a prezentat-o comandamentului fascist și pe care tot el a pus-o în practică: să introducă în catacombe gaze asfixiante. Da, gaze! Există documente în această privință. S-a păstrat și raportul „inventatorului", al căpitanului Tzischke.

O mulțime de femei, copii și bătrîni au murit asfixiați. Pentru această faptă, căpitanul Tzischke a fost distins cu ordinul „Vulturul Negru", pe care i-l vedeți acum la butonieră.

— Ei, Tzischke, poți să spui că nu-i adevărat?

Toți își îndreptară privirile asupra lui Tzischke.

Hitleristul le întorsese spatele și nu scotea un cuvînt. Era palid.

— Bineînțeles, n-am înșirat toate crimele săvîrșite de căpitanul Tzischke — spuse Pripepa. Acestea vor fi date în vileag la procesul care va avea loc. Acuma însă cer ca Tzischke să fie imediat arestat și vă rog să-mi comunicați unde va fi deținut.

— Rugați-l pe mister Pingry — spuse maiorul Bard — să-l închidă în subsolurile lui de pe strada. .

— Taci!... — îl întrerupse maiorul Pingry, privindu-l furios.

Bard tăcu.

Cu fața luminată de un zîmbet plin de bunătate, Pingry se întoarse din nou spre Anton Anisimovici.

— Povestea dumitale este încîntătoare, Anthony — spuse el. Cînd te gîndești cîți indivizi de ăștia mai circulă printre noi! Nu, noi nu sîntem decît niște copii. Crede-mă, Anthony, sîntem niște adevărați copii!

Fața lui colțuroasă ascundea un zîmbet viclean

— Unde ați spus că va fi deținut? — întrebă nerăbdător Anton Anisimovici, punînd actele iscălite în buzunar și întinzînd mîna spre pălărie.

Tzischke privea din spatele lui Pingry.

— Domnilor — spuse el — țin să vă aduc la cunoștință că sînt membru al Departamentului Central al Uniunii Democraților Creștini.

— Ia mai slăbește-ne — spuse Pingry. Ai face bine să taci, pînă cînd îți vom hotărî soarta Ascultă, Bard, n-ai nici o idee? Parcă ți-ai pierdut cîndva vremea pe la Universitatea Printown! Bineînțeles, dacă n-ai mințit... Ce părere ai: acest individ mai poate fi ținut printre noi date fiind strengăriile sale din trecut? Hai, pune-ți puțin la contribuție materia cenușie! De ce dracu' lași totul în spinarea mea și a lui Anthony?

— Știu eu cum se va termina toată povestea asta?... — bombăni Bard

Își ațintì din nou privirea plictisită asupra geamului ud de ploaie

— Tărăgănezi, Pingry. Nu acționezi militărește — spuse încruntat Pripepa

— Domnilor, am mai fost judecat! — exclamă Tzischke. Scoase din buzunar un portofel îngrijit și găsi printre numeroase alte acte o hîrtie împăturită, pe care o desfăcu și o întinse lui Pingry cu un aer triumfător

„Bătrînul Teddy" luă hîrtia cu vîrful degetelor, de parcă ar fi pus mîna pe ceva murdar.

— Da — spuse el alene. Închipuiți-vă că acest șmecher a trecut prin mîna justiției!

Pripepa sări ca ars de pe scaun și se apropie de maior.

— Dați-mi voie — exclamă el — aruncîndu-și privirea asupra hîrtiei. Asta-i o comedie: proces de denazificare!

— E într-adevăr o comedie — confirmă Pingry — căscînd. Sentința îl condamnă să plătească o amendă infimă sau, în cel mai rău caz, să se odihnească vreo două săptămîni într-un lagăr confortabil. Așa au ieșit toți basma curată și nevinovați ca niște prunci. Ce să-i faci! Ți-am spus doar că nu-i poți prinde ușor pe acești șmecheri. Sînt unși cu toate unsorile din creștet pînă-n tălpi!...

Maiorul izbucni în rîs și, ridicîndu-se de pe scaun, îi trase lui Tzischke unul din obișnuiții săi pumni. Tzischke zîmbi măgulit.

— Domnule maior Pingry — spuse Anton Anisimovici abia stăpînindu-și mînia — vă atrag atenția pentru ultima oară că, potrivit rezoluției din 13 februarie 1946 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, „cu privire la predarea și pedepsirea criminalilor de război", căpitanul Tzischke trebuie să fie judecat după legile țării unde a comis crimele.

— Anthony, mă jignești! Ce rost are acest ton oficial între noi? — spuse Pingry cu un ușor ton de reproș. Apoi, întorcîndu-se către Tzischke zbieră:

— Ce stai aici ca un ghimpe și bagi zizanie între prieteni?

Dintr-un salt, Pingry fu lîngă ușă și o dădu în lături. Tzischke se strecură pe scară. Se auzi tropăitul lui grăbit

Cu aerul unui om care a muncit cîștigîndu-și cinstit o odihnă binemeritată, Pingry reveni la masă și sorbi o înghițitură de wisky.

— Ia loc, Anthony, să mai bem un păhărel și să stăm de vorbă... Cum, pleci? Pînă la metrou nu sînt decît vreo patru kilometri... E lîngă gara Westkreutz... Vasăzică o iei la stînga, apoi...

— Știu — spuse Pripepa, uitîndu-se posomorît la Pingry. Am cucerit-o la 28 aprilie 1945.

— ...apoi o iei drept înainte... — continuă Pingry ca și cum nu ar fi auzit cuvintele lui Pripepa. Apoi după colț, la stînga...

— Metroul nu mai circulă, e tîrziu — mormăi Bard.

— Nu mai spune! — făcu mirat Pingry. Ia te uită cum ne-am luat cu vorba! Nu-i nimic, Anthony, îți place doar să mergi pe jos. Ia-o drept înainte pînă la Tiergarten, e în sectorul englez doar știi...

— Nu știu — spuse Anton Anisimovici, aruncînd o privire plină de mînie lui Pingry. Pe vremea aceea nu existau nici un fel de sectoare: întreg Berlinul fusese cucerit de noi, cu sîngele nostru.

Se îndreptă spre ușă.

— La revedere! — îi strigă Pingry. Îmi pare rău că te-am supărat. Așa-i viața! Nu trebuie s-o idealizezi.

Anton Anisimovici îi întoarse spatele și plecă.

Pingry îl urmări pe Pripepa cu o privire plină de ură.

Cînd ajunse la încrucișarea drumului, simți că-l atinge cineva. Pripepa întoarse capul. Era Charlie Bard.

— Ascultă-mă, te rog — spuse Bard jenat — am vrut să-ți spun... să nu-ți închipui că și eu sînt ca el.

Anton Anisimovici ridică din umeri.

— Dar eu nu pot face nimic — continuă Bard. Aici, aproape toți sînt la fel. Aceasta-i o provincie a Americii.

Maiorul își scoase ochelarii și începu să-i șteargă. Fără ochelari, fața lui suptă, cu ochii mari și miopi părea și mai tristă.

— Totuși, trimiteți-mi raportul cu privire la Tzischke. Voi încerca să-i dau curs. Mi-e teamă însă că va fi inutil. La noi lucrează pînă și generali S.S.-iști. Cu toate acestea, mă voi strădui. Bineînțeles, dacă voi mai apuca s-o fac. Au de gînd să mă trimită în Statele Unite. Pingry a trimis un denunț împotriva mea. E un om foarte periculos. Nu se deosebește cu nimic de Tzischke. E un gangster politic. A fost expulzat din Moscova pentru că hoinărea cu aparatul de fotografiat prin preajma uzinelor. Ei, apoi aici la Berlin și la München... Fie, voi spune tot. Într-un cuvînt, a fost anchetat de judecătorul Wengroden din comisia judiciară a senatului... S-au descoperit pe seama lui o serie întreagă de crime, torturi... Pingry pune în capul nemților arestați niște glugi și apoi îi lovește peste față cu o vergea de metal. Se înțelege că nu e vorba de nemți de soiul lui Tzischke. O, dar cîte n-aș putea să vă spun despre Pingry. Mi-e teamă însă că voi zăbovi prea mult. Știți, s-au scris atîtea despre mine. Aș fi îndurerat dacă v-ați închipui că toți americanii sînt ca „bătrînul Teddy". Mai există o altă Americă: cea adevărată...

Strînse cu putere mîna lui Pripepa și se îndepărtă grăbit Silueta lui lungă, ușor adusă din spate, se mai zări o clipă în luminile unui felinar, apoi fu înghițită de întunericul nopții

Pripepa traversă Kurfürstendammul, unde, în ciuda orei înaintate, mai mișunau afaceriști ai bursei negre. Ajungînd la poarta Brandenburgului, scoase un oftat de ușurare.

I se părea că pînă și aerul este aci altul, că respiră mai ușor.

Ploaia contenise. Asfaltul lucea. Cerul se limpezea încet. Printre norii scămoși prinseră să licărească stelele. Și, ca totdeauna după ploaie, liliacul răspîndea un parfum puternic, pătrunzător.

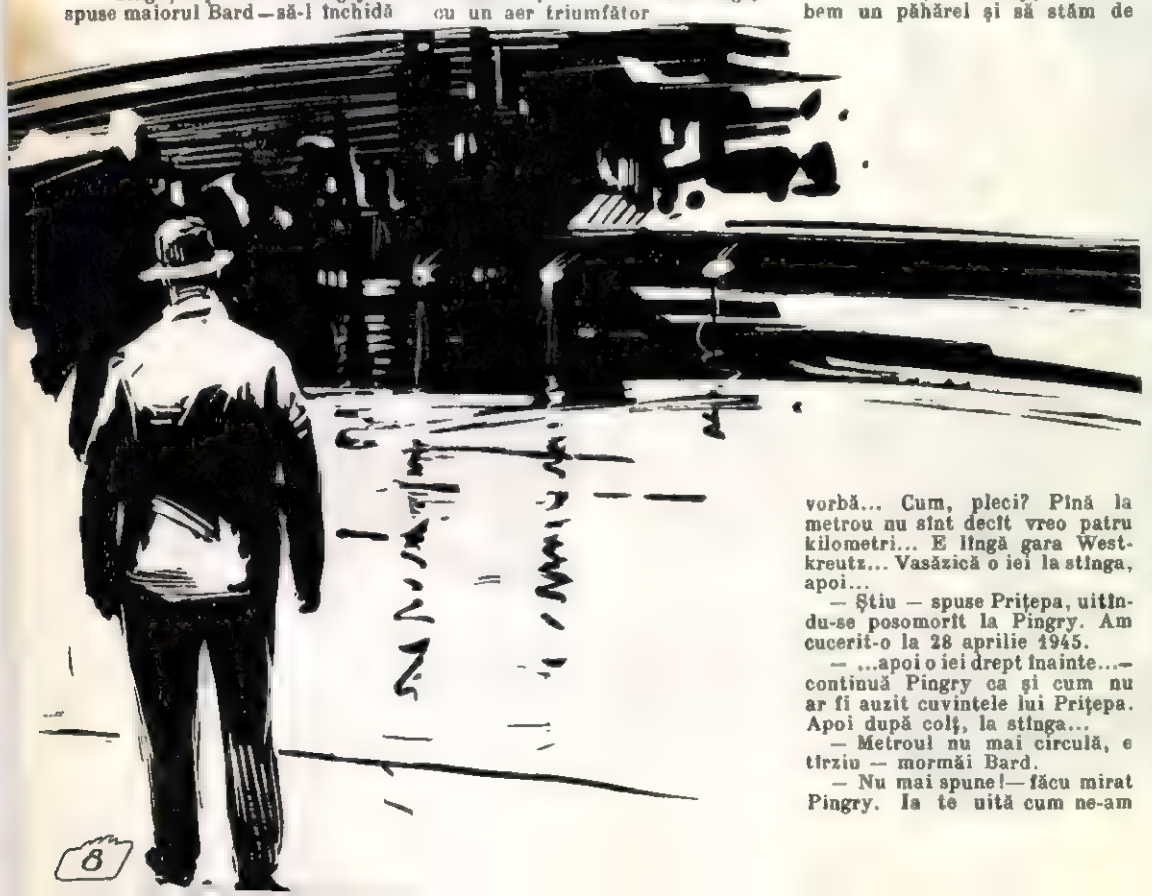

2 mai 1945. Trupele sovietice la Berlin.

Alături de glorioasa Armată Sovietică, ostaşii romîni şi-au vărsat sîngele pentru eliberarea popoarelor maghiar şi cehoslovac de sub jugul fascismului, contribuind la măreaţa Zi a victoriei.
În fotografie, intrarea în oraşul maghiar Miskolcz a unei unităţi romîne.

MEMORABILA ÎNTÎLNIRE

Cu 14 ani în urmă... Într-un punct situat de-a lungul fluviului german Elba, ostaşi aparţinînd trupelor sovietice şi americane s-au întîlnit şi s-au îmbrăţişat ca buni camarazi de arme în lupta împotriva duşmanului comun hitlerismul.
Oare astăzi aliaţii din coaliţia antifascistă de ieri nu pot colabora din nou împreună pe frontul luptei pentru salvgardarea păcii? E dorinţa popoarelor celor două ţări, e dorinţa întregii omeniri, căreia nu i se opune decît o mînă de aţiţători imperialişti la război!

CONGRESUL SCRIITORILOR SOVIETICI

De vorbă cu BORIS POLEVOI

Cu prilejul celui de-al treilea Congres al scriitorilor sovietici, care va avea loc luna aceasta la Moscova, cunoscutul scriitor Boris Polevoi, secretar al Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S., a acordat revistei noastre următorul interviu.

— Ce ne puteţi spune despre obiectivele apropiatului Congres al scriitorilor sovietici?

— Lucrările Congresului nostru se desfăşoară în zilele cînd poporul sovietic, însufleţit de grandiosul program de construire desfăşurată a comunismului, repurtează noi victorii. Sentimentul încrederii depline în conducerea înţeleaptă a Partidului Comunist generează eroismul de masă. Poate că unor cititori străini le este greu să-şi închipuie marele entuziasm care domneşte acum în ţara noastră. Directivele şi cifrele septenalului se convertesc în fapte. Fiecare clipă ne apropie de societatea spre care au năzuit şi pe care au visat-o, de-a lungul veacurilor, cele mai luminate minţi omeneşti. Realitatea concurează fanteziа, comunismul devenind o problemă a vieţii cotidiene. Orînduirea noastră este puternică, indestructibilă, în primul rînd datorită înaltei conştiinţe a poporului sovietic. Este un lucru ştiut că sporirea bogăţiei spirituale a fiecărui om sovietic este una din condiţiile importante ale trecerii spre comunism. Aşadar, nu întîmplător Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. s-a ocupat cu atîta atenţie de problemele educaţiei comuniste. Un rol deosebit de important îl are, în această privinţă, scriitorul sovietic, care este chemat să contribuie la formarea profilului moral al constructorului comunismului, prin opere de o înaltă valoare artistică. Aflăm aici o sarcină istorică de mare răspundere; şi nu cred să existe scriitor (dacă e un scriitor autentic) care să nu-şi mobilizeze toate forţele sale spirituale şi artistice pentru împlinirea ei. Congresul nostru va dezbate şi această problemă esenţială.

— Şi acum cîteva cuvinte despre bilanţul literar al perioadei dintre cele două congrese.

— În cei patru ani care s-au scurs de la Congresul al II-lea al scriitorilor sovietici s-au petrecut numeroase şi interesante evenimente artistice. Fenomenul literar e mai bogat ca oricînd. Nu mă refer numai la cărţile noi (dintre care foarte multe aparţin literaturii provinciilor). E semnificativ că în aceşti ani au intrat în literatură numeroşi scriitori noi. Rîndurile noastre au crescut cu peste o mie de poeţi, prozatori, dramaturgi şi critici. Multe din cele optzeci de literaturi în limbile naţionale ale Uniunii Sovietice cunosc o înflorire deosebită. Datoria noastră sfîntă, a tuturora, este de a oglindi cu vigoare şi veridic contemporaneitatea, măreţia ei, viaţa eroicului popor sovietic, clocotitoarea sa energie revoluţionară, munca sa titanică pe marile şantiere ale comunismului, de a zugrăvi în imagini durabile cum îşi schimbă faţa întinsurile patriei noastre, cum apar noile trăsături comuniste în caracterul omului nou. Cît am făcut pentru înfăptuirea acestei datorii va aprecia Congresul.

— Ce ne puteţi spune despre participarea scriitorilor din alte ţări la lucrările Congresului?

— Potrivit tradiţiei, vor fi prezenţi la Congres numeroşi oaspeţi din străinătate, tovarăşi de condei din ţările socialiste frăţeşti, precum şi scriitori progresişti din Occident. Noi, oamenii sovietici, sîntem pentru întărirea necontenită a legăturilor internaţionale între scriitori. Ample discuţii creatoare vor avea loc la Congres despre feluritele căi de dezvoltare ale literaturii mondiale. Ca şi la congresele anterioare, oaspeţii noştri vor avea deplina posibilitate de a ne împărtăşi ideile şi planurile lor de creaţie, de a participa în mod activ la dezbaterea diferitelor probleme scriitoriceşti.

— Care e situaţia proiectelor de creaţie anunţate de dv. cu cîtva timp în urmă?

— Iată o întrebare... inevitabilă. De obicei artiştii vorbesc greu despre proiecte. Anunţi una şi la academia vezi că ai scris altceva. Iată, să mă dau drept... pildă. Proiectasem o carte nouă. În minte începuseră să mi se contureze eroii, le auzeam cuvintele, eram martor la întîmplările lor. Acţiunea se desfăşura prin locurile mele natale, undeva în zona centrală a Rusiei. Dar între timp a avut loc Congresul al XXI-lea. M-am mutat îndată, cu gîndurile şi simţămintele, în Urali, în Siberia cea neasemuit de bogată, în stepele Kazahstanului. Şi astfel, făcîndu-mă să renunţ temporar la primul proiect, au început să trăiască în mine eroii viitoarei cărţi a cărei acţiune se va desfăşura în linia întîi a noii ofensive a construcţiei comunismului. Renaşterea pămînturilor noi, puseii de veacuri, iată noua şi marea temă care mă preocupă în prezent.

— Şi altceva?

— Un critic spunea că eroul permanent, invariabil, al scrierilor mele este omul sovietic: ostaşul, creatorul, constructorul. Ei bine, deşi am scris cîteva lucrări despre Războiul de Apărare a Patriei Sovietice, printre care „Povestea unui om adevărat" şi „Noi, oamenii sovietici", iar acum, recent, romanul „Adînc în spatele frontului" socot că n-am spus îndeajuns despre ostaşul sovietic, despre eroismul şi gîndurile lui în acei ani grei ai războiului. Voi reveni asupra temei şi voi termina cartea de memorii „Patru ani", care va înfăţişa fapte de arme şi oameni pe care i-am cunoscut ca ofiţer şi corespondent între anii 1941 şi 1945.
Sînt două cărţi pe care le doresc mari, în adevăratul sens al cuvîntului, adică să meargă la inima cititorului.

Florentin Alunte e lăcătuș mecanic.

De data aceasta Florentin Alunte e Riță Venturiano de la dogărie.

CU BRIGADA NU-I DE GLUMIT

Din ce se face poezia

Dacă ai talent, chiar dacă nu ești membru al Uniunii Scriitorilor, faci poezie din bobul de orz, din doaga unui butoi, dintr-o sticlă. Toate acestea ascund farmecul unei poezii spontane, optimiste și agitatorice. Dacă nu mă credeți, mergeți la fabrica de bere „Rahova"-București. Un mănunchi de berari, lăcătuși, dogari, sudori și funcționari dovedesc poeților profesioniști că perioada de gestație a poeziei e, uneori, mai scurtă decît vremea pe care o necesită fermentația berii. O întrecere — un poem; o inovație — un cîntec de laudă; un steag de fruntaș — o poezie pe care o știe toată fabrica. Un birocrat — o epigramă; un demagog — o cronică rimată, o rețetă în versuri pentru însănătoșire; un fustangiu — un catren pe care-l știu și nevestele cu mulți copii. Autorii? Repet: dogari, berari, lăcătuși etc. Interpreții? Tot dumnealor.

O halbă pentru cîștigătorii steagului

Sîntem în sala de festivități a fabricii de bere „Rahova". Bucuroși peste măsură că fabrica lor a obținut steagul roșu — fiind declarată fruntașă pe ramură — artiștii brigăzii de agitație desfășoară un program de premieră închinat evenimentului.

Artiștii slăvesc bobul de orz, malțul, dar mai presus de orice, pe acei care au lucrat în așa fel, încît au adus în fabrică un steag pe care, la ora actuală, pe ramură, nu-l mai are nimeni. Ei slăvesc, deci, pe muncitorii fabricii. Pe cei mai buni dintre cei buni. Pe Petre Nedelea, primul fruntaș în întrecerea socialistă, pe Ion Nicolae, Gheorghe Udrea, Ion Trandafir, Radu Pandelică, Ioana Popescu, Constantin Ruprich, Emil Roman și pe mulți alții care și-au făcut din muncă o chestiune de onoare. Chiar dacă prologul miroase nițel a... bere, nu-i nici un bai. E în specificul întreprinderii. Și, la urma urmei, nu-i nici un rău dacă, lăudîndu-te cu oamenii tăi de frunte, nu uiți de... produsul fabricii tale. Mai cu seamă că marinarilor străini, vorba artiștilor, nu le trece setea decît cu berea de la „Rahova". Și că cetățenii din R.D. Germană, care sînt cunoscători în materie și au mari pretenții la o asemenea băutură, au creat o expresie nouă: „Gutes Bier; das ist aus Rumänien".

Așa că, într-o zi de odihnă, cînd ne vom duce la iarbă verde cu nevestele sau cu logodnicele, după ce vom mînca șnițelul și cîrnații, ne vom uda gîtul cu bere și vom închina o glajă în cinstea ta, berarule!

O suită de catrene piperate

Am crezut că, la un asemenea eveniment — decernarea steagului de întreprindere fruntașă pe ramură — după o dare de seamă sobră, pozitivă și edificatoare, după cuvîntul de felicitare din partea conducerii ministerului și cel al unor conducători de întreprinderi, nu cadrează să aduci pe scenă și eroi negativi. Brigada artistică de agitație a fost, însă, de altă părere. Pe toți care au avut anumite pete, i-a arătat în public. Dacă nu la nivelul lui Caragiale, cel puțin în spiritul lui. Pentru aceasta, au adus pe scenă un program, prezentat

LA BERĂRIA LUI NEA IANCU

unde veneau Ghiță Pristanda și alți faliți purtînd aprinse și interminabile discuțiuni.

De-atuncea vremea a trecut
Eroii lui au dispărut
Sau sînt pe cale...
Dar vezi că-n fabrică la noi
Mai dai de astfel de eroi
Ca-n Caragiale!

←Alături de membrii brigăzii artistice, Constanța Achim „zice" un cîntec de laudă pentru cei mai buni berari.

↑ Dactilografa Constanța Achim, care pare atît de visătoare, e de fapt în așteptare: așteaptă un manuscris.

zice brigada în cor, după care, jupîn Dumitrache (citește tovarășul Gogu Constantinescu) prins de ambiț și enervare, îi crește pe ucenici după formula: „Ia plecați de-aicea, bă!". Cațavencu e și el în formă. Băieții din brigadă spun că Nae Cațavencu a trăit, pînă nu demult, în persoana tovarășului Mircea Bedernicean: „Fraților! Iertați-mă, fraților, dacă sînt mișcat. Dacă emoțiunea mă apasă așa de tare... suiîndu-mă pe scenă, pentru a vă exprima și eu, ca orice fiu al fabricii mele, în aceste momente solemne, mă gîndesc la fabrica mea, la fabrica noastră... pentru că resortul pe care-l conduc pe linie administrativă, întrecerea socialistă e admirabilă, e formidabilă, e sublimă... dar, mai demult, a... scîrțîit".

Un cetățean turmentat și un Rică Venturiano

Trebuie felicitată brigada artistică de agitație de la fabrica de bere „Rahova", pentru înțelepciunea ce o dovedește în tematica programelor ei. Pe primplan stă producția, împinsă de un refren lapidar și economic: *mai ieftin, mai mult și mai bun!* Problemele de disciplină și de educație comunistă, însă, îi preocupă pe artiștii brigăzii în aceeași măsură.

Ai naibii sînt artiștii ăștia! Parcă-i caută cu luminarea pe toți. N-a scăpat de gura lor nici tovarășul Nilă, care, deși e harnic peste măsură, trebuie, totuși, să treacă prin focul criticii, pentru că suferă de... fobia apei. Îndeosebi, în ziua chenzinei. Și băieții s-au hotărît să-l vindece.

Cu „Rică Venturiano" situația e mai gravă. Lucrează la secția dogărie. A îmbătrînit. Are peste 60 de ani, dar și-a pierdut „uzul rațiunii" din pricina unei „ingrate" avînd doar jumătate din vîrsta sa. Brigada n-ar avea nimic de obiectat împotriva sentimentelor lui, dar de cînd cu dragostea asta sosită la bătrînețe, nu mai merge treaba la butoaie. Ei, ce te faci, Rică? În urmă cu vreo doi ani, erai dogar vestit. Acum, nu mai ai nici o depășire!...

Și iată soluția: dat fiind că lui Rică de la dogărie îi lipsește o doagă, brigada nu se va lăsa pînă nu-i va procura omului ce a pierdut...

Înainte, băieți!

S-a întîmplat ca, la spectacolul pe care l-a dat brigada, să stau alături de un om care tot timpul aplauda și se vedea că gustă din plin spectacolul. L-am întrebat pe celălalt vecin al meu:

— Cine-i tovarășul care-i aplaudă cu atîta inimă pe băieți?

— Nu știți? E secretarul organizației de partid, tovarășul Petre Staicu. El pune mare preț pe brigadă.

Aprecierea era întemeiată. În urmă cu un ceas, în darea de seamă prezentată înainte de înmînarea steagului, directorul întreprinderii arăta, printre altele, că succesele obținute de întreprindere se datoresc și combaterii lipsurilor prin programele brigăzii artistice. Deci, lucrurile sînt și mai limpezi. În lupta pentru obținerea steagului de întreprindere fruntașă și-au adus aportul și artiștii din brigadă.

Frumos, băieți! Înainte!

G. MINIȘAN

Fotografii de S. STEINER

(1) **Ilie Alexandrescu e unul dintre muncitorii fruntași cu care se mîndrește fabrica.**

(2) **Fiindcă la „Rahova" există un cetățean care are obiceiul să bea... fără sifon, Ilie Alexandrescu îl ajută cu un cuplet.**

(3) **Într-un spectacol de premieră, Elefteratos Spiru alături de Marin Dumitrescu, în rolurile marinarilor care vor să-și astîmpere setea cu bere de la „Rahova".**

(4) **Marin Dumitrescu se pricepe de minune la tinichigerie.**

(5) **Gheorghe Buzoianu, în exercițiul funcțiunii lui Cațavencu.**

(6) **O scenă dintr-un spectacol mai vechi (Bachus în căutarea unui om).**

torale, și-a luat în mod public angajamentul că va pune capăt războiului din Coreea, el a cîștigat scaunul prezidențial. Poporul nostru, deși ostil războiului, nu este ferit totuși de capcana negustorilor de moarte. Aceștia au cultivat în sînul maselor teama de o agresiune. Americanii nu cunosc războiul așa cum l-au cunoscut popoarele Europei și Asiei (și sper să nu-l cunoască niciodată). Dar ei își amintesc de Pearl Harbour și cad victimă propagandei care flutură necontenit gogoriță pericolului unei teribile lovituri care ar rade de pe suprafața pămîntului marile orașe și ar distruge poporul american. Zidul propagandei războinice și faptul că sînt privați de a citi întreaga literatură trimisă din țările socialiste îi izolează pe americani de lumea minunată a țărilor socialiste. De aci nesiguranța și unele concepții greșite.

În ultima vreme este însă pe cale să se producă o schimbare în felul de a gîndi al americanilor. O ilustrare semnificativă a acestei schimbări, în plină evoluție, a constituit-o și primirea ce i s-a făcut lui Anastas Mikoian cu prilejul recentei sale vizite în S.U.A., primire care a dat călătoriei sale prin țară caracterul unui turneu triumfal. La San Francisco, populația alerga literalmente după bilete de intrare la Clubul presei, ca să-l poată vedea și auzi pe Anastas Mikoian, în timp ce în sală nu mai găseai un loc nici în picioare. Iar cînd un grup de transfugi a încercat, sub privirea binevoitoare a autorităților, să tulbure buna primire de la aeroport, populația și-a manifestat fățiș indignarea, iar protestele ei și-au făcut loc chiar în coloanele presei noastre de afaceri.

La ora aceasta, americanul de rînd este frămîntat de problema șomajului. Peste 6 milioane de americani suferă astăzi din cauza lipsei de lucru și spectrul luptei desperate pentru existență obsedează întreaga noastră țară. Acesta este încă un motiv pentru care mulți americani nu îndrăznesc să se declare fățiș împotriva politicii războinice. În America, putem fi numărați cu miile, noi, cei care ne-am pierdut posibilitatea de a ne exercita profesia, tocmai pentru că n-am vrut să tăcem. Ceea ce s-a întîmplat cu noi exercită o influență negativă asupra multor americani, care nu-și dau seama că, încercînd să-și păstreze slujbele cu prețul tăcerii, ei riscă ororile de nedescris ale unui război atomic.

Cu toate acestea, americanii își exprimă indirect, pe felurite căi, dorința lor de pace și prietenie cu alte popoare. Spre exemplu, recent, cînd vasul oceanografic sovietic „Viteaz" a intrat în portul San Francisco, mii de oameni de toate categoriile s-au revărsat spre chei ca să-l salute. Ore întregi, ei și-au așteptat cu răbdare rîndul pentru a se putea urca pe bordul primului vas sovietic care a ancorat în orașul nostru în ultimii 12 ani.

Oamenii de știință sovietici, veniți în vizită, ca și membrii echipajului, au fost invitați în multe case și sărbătoriți pretutindeni de californienii dornici să-și deschidă larg ușile pentru prietenii lor din U.R.S.S.

Milioane și miliarde de cuvinte instigatoare la ură antisovietică s-au revărsat asupra americanilor de rînd în toți acești ani dar, după cît se pare, ele nu au influențat prea mult mințile oamenilor. Milioane de americani sînt dornici să cunoască popoarele prietene din alte țări.

Mulți americani sînt bucuroși să se întreacă pentru privilegiul de a fi gazdele vizitatorilor din țările socialiste. Așa s-a întîmplat și atunci cînd delegația de agricultori sovietici a sosit în S.U.A., fiind bine primită de fermierii noștri din Middle West (vestul de mijloc — statul Iowa n.r.). Americanul simplu este, de felul lui, prietenos, sociabil, plin de încredere, el e mîndru de țara sa și dornic să cunoască orice lucru nou sub soare. Pînă acum cîțiva ani era ferm convins că cele mai bune lucruri nu pot fi găsite decît în propria sa țară

O manifestație a populației din San Francisco pentru pace, împotriva acțiunilor agresive ale imperialiștilor americani.

Acum, cînd sputnicii sovietici cutreieră spațiul cosmic, el e mult mai mult interesat să cunoască și ceea ce se petrece în lumea de dincolo de hotarele S.U.A.

Oamenii care își dau seama de rolul important pe care îl joacă munca în societatea modernă, și în special în marile prefaceri ce au loc în Europa și Asia, se întreabă adesea ce gîndește despre politică și despre pace muncitorul încadrat în sindicatele americane. Răspunsul este lesne de găsit dacă urmărim acțiunile de luptă la care participă milioanele de muncitori americani.

Cîteva organizații sindicale au adoptat o poziție clară în favoarea unei politici pașnice, deși vîrfurile sindicale — după cum sublinia recent și Anastas Mikoian — sînt mai reacționare chiar decît marii industriași și bancheri. Unele uniuni sindicale, ca „Mine Mill and Smelter", cuprinzînd muncitori din mine, uzine metalurgice și turnătorii; „The United Electrical Workers", reprezentînd pe muncitorii electricieni uniți; „The Butchers Union" (sindicatul măcelarilor) și „Lengshore and Ware housemen" — sindicatul docherilor de pe cheiuri și din antrepozite—iau o atitudine pozitivă în problemele păcii.

Desigur că în marile sindicate se află muncitori cu vederi clare, dar ei nu pot împinge organizațiile lor la vreo acțiune importantă atîta vreme cît la conducere se află elemente reacționare care consideră propaganda pentru pace drept o acțiune subversivă.

Omul simplu din S.U.A. acordă un sprijin tot mai mare organizațiilor americane de luptă pentru pace. Deosebit de importantă este activitatea desfășurată de noile organizații, și în primul rînd de Comitetul național pentru o politică nucleară rezonabilă, cunoscut sub numele de SANE. SANE a organizat mari campanii populare, publicînd chiar și într-un ziar ca „New York Times" materiale de propagandă în favoarea unei politici pașnice.

Într-un apel adresat recent „d-lui Eisenhower, d-lui Hrușciov, d-lui Macmillan" și publicat în „New York Times", 58 personalități de frunte din S.U.A. s-au pronunțat în termeni categorici pentru realizarea unei înțelegeri la Conferința de la Geneva. Ei au amintit încă o dată cererea lor din 31 octombrie anul trecut, adresată participanților la Conferința de la Geneva: *„Noi dorim să vă dați seama că datoria dumneavoastră este de a menține pe planeta noastră condițiile necesare vieții omului și să faceți ca viața aceasta să se afle în siguranță"*.

Printre cei care au semnat această declarație au fost cunoscuții oameni de știință americani dr. Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, zoologul și geneticianul prof. Herman J. Miller, geologul Kirtley F. Mather de la Universitatea Harvard, prof. Harold C. Evrey din Chicago și prof. Heigh Wolfe din New York.

În general, mulți oameni de știință americani mobilizează opinia publică americană împotriva războiului rece. Savanți americani au participat la conferințele internaționale de la Pugwash organizate de marele industriaș Cyrus Eaton, iar mulți savanți au semnat apelul pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare inițiat de dr. Linus Pauling și care a fost prezentat Organizației Națiunilor Unite în numele a 8.000 oameni de știință din întreaga lume.

O dată cu venirea acestei primăveri, noi forțe se ridică în S.U.A. la luptă pentru pace. În mințile milioanelor de oameni există convingerea că pacea poate fi cîștigată. Important este acum ca opinia publică nu numai să creadă în victoria păcii, dar și să militeze pentru aceasta. La 27 martie, o uriașă caravană de automobile a parcurs 120 mile prin New York, descriind o uriașă circumferință pentru a avertiza în acest fel asupra ceea ce ar însemna explozia unei singure bombe nucleare. Miile de participanți s-au îndreptat, a doua zi, spre Bryant Park, în centrul New Yorkului, unde a avut loc un mare miting.

Această nouă și importantă campanie ce contribuie la însănătoșirea atmosferei internaționale a fost sprijinită în multe regiuni ale S.U.A., ceea ce ne face să nutrim speranța că ea va lua proporții din ce în ce mai impunătoare și, în cele din urmă, opinia publică va reuși să impună guvernului nostru acțiuni concrete în direcția păcii.

ȘOSELELE VIITORULUI

După automobilul înzestrat cu motor turboreactor, construit și experimentat cu succes de uzinele „Gorki" și care a atins o viteză de 400 km pe oră, specialiștii din Uniunea Sovietică și din alte țări caută să stabilească modalitatea cea mai practică de folosire a turbinei cu reacție în vehicularea pe sol. Se știe că acest motor compus numai dintr-un compresor de aer, o cameră de ardere și turbina de evacuare, cîntărește de patru ori mai puțin decît un motor obișnuit cu pistoane și că el poate fi acționat prin carburanți din uleiuri grele, care revin mult mai ieftin la exploatare decît oricare alt combustibil.

O parte din problemele ridicate de acest nou tip de automobil ca. încălzirea excesivă a elicelor turbinei, pericolul împroșcării gazelor încinse la evacuare, greutățile întîmpinate la frînare sau cele prezentate prin încingerea cauciucurilor la frecare cu asfaltul au și fost sau sînt pe cale de a fi soluționate. Ceea ce-i preocupă azi mai mult pe specialiști sînt șoselele pe care vor circula asemenea vehicule și călăuzirea lor automată. În proiectele care se fac, se pune mult accent pe așa-numitul „cablu electronic", care va avea același rol de conducere a vehiculului ca și liniile de cale ferată, dar va permite viteze mai mari și va fi mai puțin costisitor. Îngropat pe mijlocul șoselei, acest cablu electronic va călăuzi automat automobilul, conducătorul neavînd decît să apese pe butoanele de comandă ale accelerării sau ale frînării și să fie atent la eventuale defecțiuni mecanice.

Unii dintre susținătorii acestui proiect pretind că soluția este menită a întocui cu timpul și șinele de cale ferată, de metrou sau de tramvai, permițînd să se imprime o viteză mult mai mare transporturilor terestre. Economia realizată la simplificarea vehiculelor, la combustibil și la timpii de transport vor compensa din plin construirea unor asemenea autostrăzi electronice, oricît de lungi ar fi ele.

Automobil pe o autostradă electronică

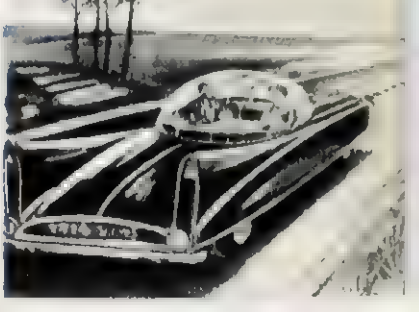

ACTUALITĂȚI

Prin uriașe mitinguri, poporul cehoslovac condamnă reînvierea pericolului militarismului german și sprijină cu însuflețire propunerile Uniunii Sovietice cu privire la încheierea unui Tratat de pace cu Germania și soluționarea pe cale pașnică a problemei Berlinului. La mitingul care a avut loc în sala „Luzerna" din Praga (fotografia de jos) a luat cuvîntul și Gusta Fucikova (stînga sus), văduva eroului național al poporului cehoslovac Iulius Fucik, ucis de hitleriști.

Automobilele cehoslovace, care și-au cucerit un frumos prestigiu internațional — concretizat în numeroase premii obținute la expoziții și tîrguri internaționale — s-au îmbogățit cu un nou și elegant tip — „Skoda 450".

Fotografii: C.T.K.

La mina Nosek, din bazinul carbonifer Tucîovice (regiunea Praga), a fost deschis un centru hidroterapeutic unde, cu ajutorul aparaturii medicale moderne, minerii își îngrijesc gratuit sănătatea.

LA PRAGA SOSEȘTE DIN NOU... PRIMĂVARA

Este puțin probabil să existe vreun colț al pămîntului în care primăvara să nu fie întîmpinată cu bucurie. Dar străvechiul „Oraș de aur" își pregătește în fiecare an o primire cu totul deosebită: vreme de peste douăzeci de zile, în sălile de concert și în grădinile pragheze răsună orchestre simfonice, coruri, formații de cameră și soliști renumiți care oferă publicului ceh și oaspeților de peste hotare momente de înaltă desfătare muzicală. „Primăvara la Praga" a devenit unul din cele mai renumite festivaluri muzicale internaționale, fiind în același timp o tribună de afirmare a artei înaintate a țărilor socialiste și a compozitorilor progresiști de pretutindeni.

Anul acesta, primăverii i se pregătește o surpriză: în poetica grădină Waldstein, orchestre simfonice și corul radiodifuziunii cehoslovace vor executa oratoriul „Anotimpurile" de Haydn în care, firește, este vorbă și de... cel mai tînăr anotimp. Dar aceasta va avea loc abia la 24 mai; pînă atunci sînt programate numeroase alte concerte de mare interes, la 13 mai

La comitetul de organizare a festivalului e herbere mare. Priviți o clipă ce se află numai pe un colț al biroului secretarului acestui comitet.

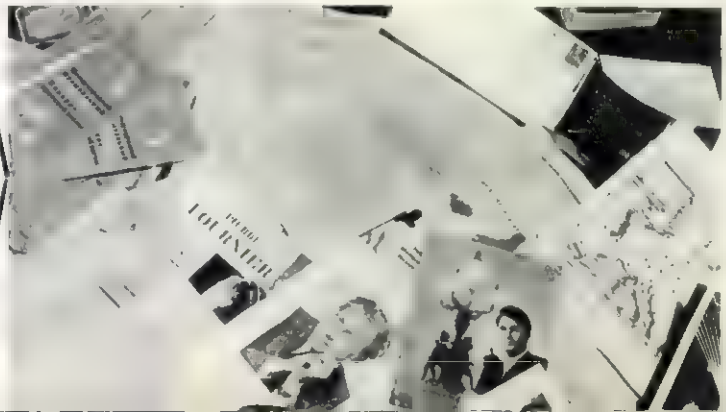

La capătul acestui baţişor se află o lentilă de 1,4 mm. Din cînd în cînd ea e privită prin lupă pentru a i se urmări prelucrarea.

OCHIUL MAGIC

Fotoreportaj de T. PROSAN (text) şi A. MIHAILOPOL (fotografii)

Nu se cunoaşte încă atricia şi aveau să mai treacă multe secole pînă atunci, dar miopii şi presbiţii din antichitate purtau ochelari. Atunci de unde lentile — vă veţi întreba — fără sticlă? Iată şi răspunsul: cristale naturale, transparente. În China antică, de pildă, se executau lentile din cristale de topaz maro, iar în Babilon şi Asiria, din cristale de munte, cu proprietăţi asemănătoare sticlei. Bucăţi de rocă tare şi de formă corespunzătoare şlefuiau cristalul pînă-i dădeau aspectul dorit. Apoi şlefuitul şi mai fin era continuat cu nisip, pînă ce „lentila" căpăta transparenţă şi strălucire.

Optica, aşa cum o cunoaştem noi astăzi, a-a născut o dată cu apariţia sticlei. Apoi, datorită lucrărilor remarcabile ale lui Lomonosov, Euler şi ale altor savanţi, sticlei obişnuite i-a luat locul aşa-zisa sticlă optică de diferite tipuri. Teoria opticii a fost desvoltată continuu şi, ca şi industria optică, aparatele au fost mereu perfecţionate, s-au creat instrumente noi.

Un salt peste secole şi iată-ne în zilele noastre...

Astăzi ochiul magic al lentilei îl găseşti pretutindeni. Iată... Din spaţiile siderale o rază firavă, obosită parcă de drum, ajunge la ochiul magic. Sub telescopul uriaş, omul de ştiinţă care scrutează cerul cu miliarde de aştri, o prinde... Orion şi Vega, toate constelaţiile sînt urmărite ca-n palmă. Lîngă fereastra luminoasă a unui laborator, un cercetător priveşte prin microscop o lume altfel invizibilă. Ce minuni extraordinare dezvăluie ochiul acesta magic de sticlă!

Oare cum se naşte o lentilă? Pentru ca să vă arătăm aceasta, lentila aparatului nostru de fotografiat a făcut o vizită... semenilor ei. Şi, recunoscătoare, a clipit o dată, de două ori, de zece ori, fixîndu-le pe film geneza. Faptul s-a petrecut la I. O. R., şi aparatul nostru a-a simţit acolo ca la el acasă.

Iată-ne deci la Industria Optică Română, printre oamenii care făuresc lentilele. În principiu, procesul de fabricare al acestora a rămas acelaşi ca în vremea lentilelor de cristal: sticla e şlefuită şi adusă la forma aproximativă, iar nisipurile îi lustruiesc suprafaţa şi-i dau transparenţa. Şi, totuşi... Optica modernă, care cere lentilelor calităţi excepţionale, precizie de zecimi de microni, suprafeţe lustruite cu extremă fineţe, a impus o ultimitoare perfecţionare a tehnicii de producţie. De la bucata de sticlă, mată şi de formă nedefinită la discul strălucitor şi absolut incolor, cu efecte miraculoase, e un drum lung! Lentila nu se naşte numai din sticlă, ci mai ales din extraordinara migală, din atenţie desăvîrşită, din măiestria oamenilor şi precizia maşinilor pe care aceşti oameni le mînuiesc. Există o secţie de lucru de mînă unde se fabrică lentile nu mai mari decît gămălliile de ace. Un asemenea exemplar e sfîrîit de mic încît, scăpat pe jos, nu-l mai găseşti. Dar e concentrată în această lentilă, neînchipuită răbdare şi pricepere. Privindu-l geneza te întrebi uimit: e tehnica sau artă?

Aşa se nasc lentilele. Şi din ele instrumente optice complicate.

Lupa este o lentilă prinsă într-o ramă cu coadă — cel mai simplu instrument optic. A fost realizată la I.O.R. Dar producţia ei n-a putut mulţumi pe nimeni. Să facem microscoape, aparate de proiecţie, aparate optice medicale şi de fotografiat — şi-au spus muncitorii. Şi au pornit munca pentru aceasta. La început au scos un microscop şcolar monocular, un aparat de fotografiat modest, „Optior", lentile de ochelari...

Au trecut cîţiva ani. Astăzi se produc la I.O.R. admirabile microscoape binoculare, destinate cercetărilor de laborator, care măresc pînă la 1.350 ori; aparate fotografice „Orizont", aparate de proiecţie cinematografică, microscoape „Brineli"...

Şi cînd te gîndeşti că fabrica aceasta era în timpul burgheziei doar o anexă obscură a uzinelor Malaxa, unde o mînă de oameni trudeau neputincioşi lîngă nişte maşini învechite. Deveniţi stăpîni, oamenii şi-au ridicat frunţile, au început să gîndească şi să lucreze cu entuziasm. Seria cuteţanţelor a fost deschisă. Şi succesele au venit unul după altul.

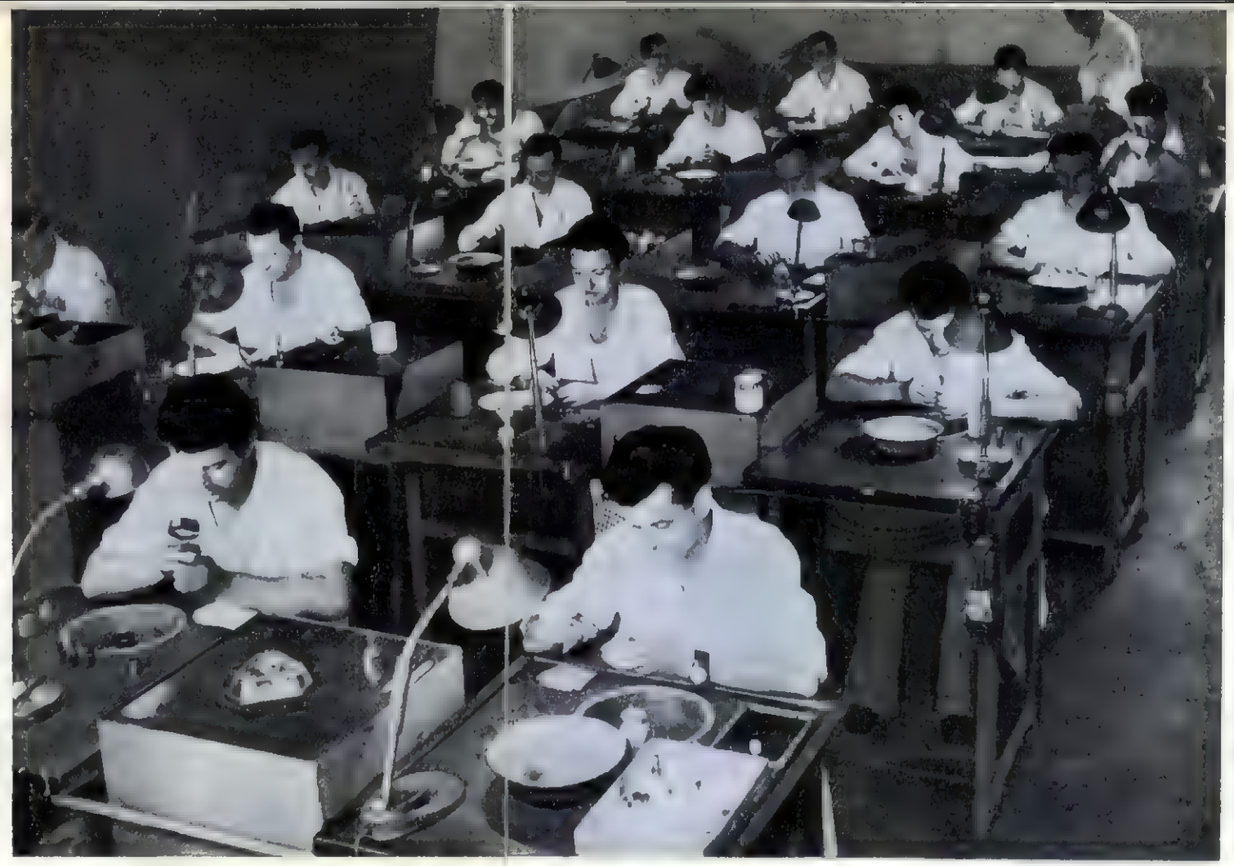

Un laborator? Nu! Secţia manuală a fabricii, acolo unde mîini măiestre făuresc adevărate obiecte de artă: lentilele de 1,4 mm.

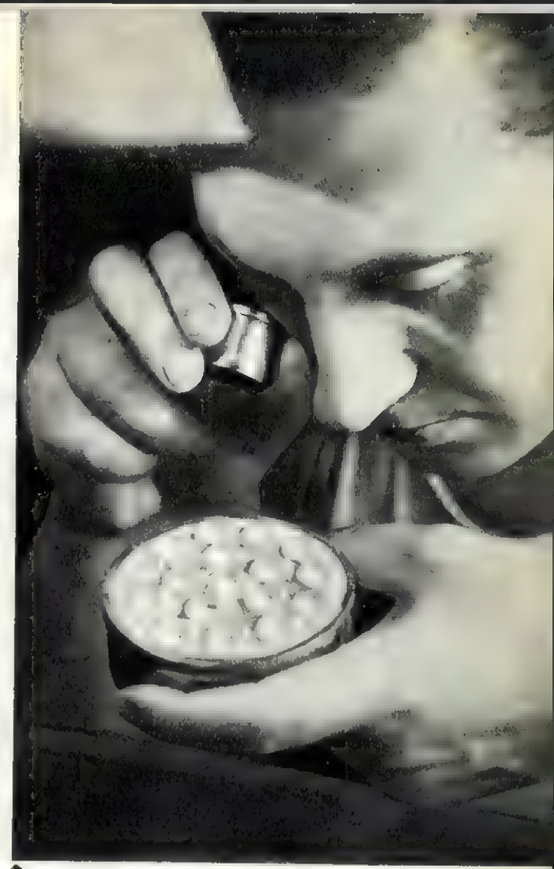

Cu ajutorul lupei se verifică calitatea suprafeţei lentilelor, în timpul polizării (fov. C. Albeşteanu).

← În orbitele de pe calotă, se verifică suprafaţa lentilelor de ochelari (fov. Ion Bobică).

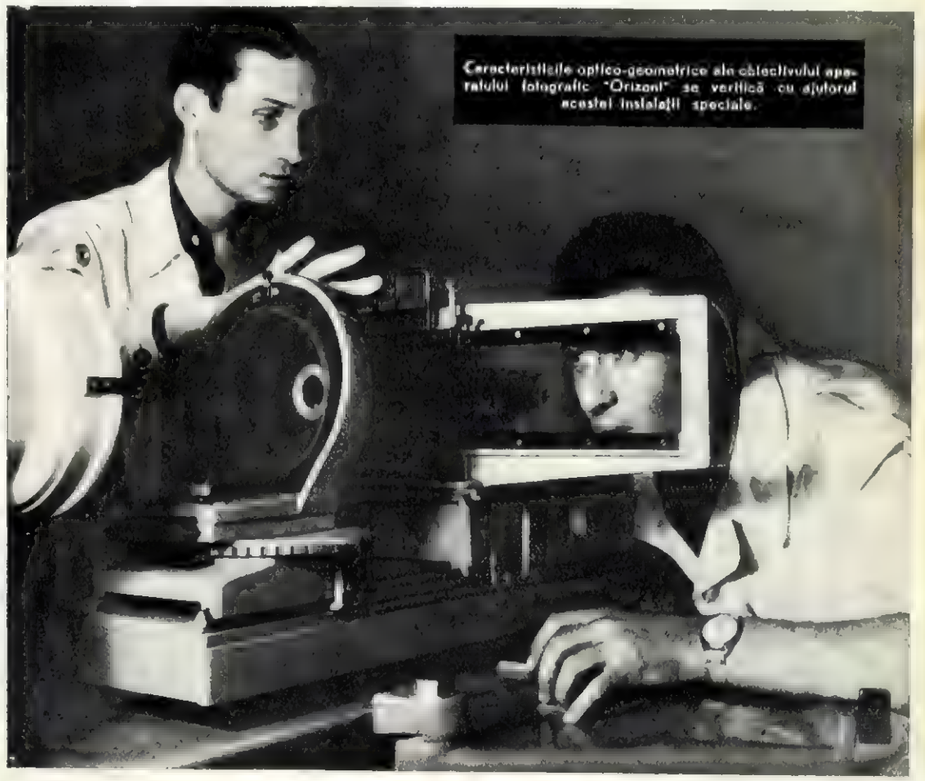

Caracteristicile optico-geometrice ale obiectivului aparatului fotografic „Orizont" se verifică cu ajutorul acestei instalaţii speciale.

La maşina sa, tînărul Gheorghe Drăghici urmăreşte atent realizarea lentilelor de ochelari cu dublu focar.

Printr-o lunetă specială se urmăreşte minuţios centrarea lentilelor mici.

Cu ajutorul unei şaibe încrustate cu diamante, blocurile de sticlă sînt tăiate în bucăţele mici ca de zahăr (maistru Aurel Lerescu).

OPINII AMERICANE

de prof. Holland ROBERTS (S.U.A.)
– articol scris pentru „Flacăra" –

Cine ar putea şti cu certitudine ce gîndeşte omul pe care-l întîlneşti pe stradă. Există oare vreun mijloc care să reflecte cu preciziune ce gîndeşte americanul de rînd despre politica „războiului rece", despre cursa înarmărilor şi despre experienţele nucleare?

Desigur că nu prin speculaţii abstracte s-ar putea ajunge la o apreciere generală. Există, bunăoară, unele fapte revelatoare care au fost ascunse opiniei publice din S.U.A., fiind deci cu atît mai puţin cunoscute în Europa. Sînt fapte care oglindesc starea de spirit a americanului simplu.

Alegerile generale din 1958 ne-au oferit cîteva exemple deosebit de concludente asupra creşterii, în rîndurile poporului american, a tendinţei de a schimba cursul actualei şi periculoasei politici războinice. Ele demonstrează că poporul american doreşte într-adevăr pacea. În cabinele de vot, majoritatea populaţiei şi-a manifestat în mod concret preferinţa pentru acei candidaţi care au luat poziţie împotriva războiului rece. În ciuda intimidărilor făţişe la care s-au dedat presa aflată în slujba monopolurilor, radioul şi televiziunea, şi în pofida presiunilor indirecte dar tot atît de frecvente întreprinse prin intermediul şcolilor, bisericilor şi a diferitelor organizaţii, poporul şi-a dat votul mai multor candidaţi cu tendinţe democratice decît oricînd în toată perioada care s-a scurs de la preşedinţia lui Roosevelt şi pînă acum.

Iată, spre exemplu, statul Vermont. Pentru prima dată în decursul unui secol, populaţia acestui stat cu tradiţie conservatoare a întors spatele partidului republican, dîndu-şi votul lui William H. Meyer, cunoscut ca un militant activ pentru pace.

Cum a fost posibil un asemenea rezultat? W. Meyer a fost ales pentru că s-a declarat fără echivoc în favoarea păcii. Aceasta a fost de ajuns pentru a-l înfrînge pe candidatul republican. Şi, trebuie menţionat aci că Meyer n-a dispus de fonduri electorale; el s-a prezentat în faţa alegătorilor doar cu o mică broşură de propagandă electorală. Dar conţinutul şi esenţa acestei broşuri, care constă în cererea de a se înceta experienţele cu bombe atomice, de a se sista fabricarea armelor nucleare, de a fi desfiinţat serviciul militar în timp de pace şi de a se sfîrşi odată cu bugetele militare umflate, au fost suficiente pentru ca Meyer să fie ales.

La o distanţă de două mii de mile, peste rîuri, preerii şi munţi, populaţia statului Colorado s-a pronunţat, de asemenea, prin voturile sale, împotriva războiului. În cadrul unei campanii electorale aprig disputate, cetăţenii acestui stat şi-au ales ca reprezentant la Congres pe Myron L. Johnson, un tînăr adept al păcii, profesor de economie la Universitatea din Denver. Acesta a obţinut cu 15.000 voturi mai mult decît rivalul său, militaristul John Mackie. Rezultatul acestui scrutin este cu atît mai concludent cu cît în întreaga istorie a statului Colorado — de cînd a intrat în Uniune, în 1876, şi pînă acum — reprezentantul partidului democrat n-a mai fost ales decît o singură dată. Desigur că Johnson a fost supus unor atacuri vehemente, din cauza reputaţiei sale de militant antirăzboinic şi din cauza apartenenţei sale, declarate, la „Asociaţia pacifistă pentru reconciliere". Politicienii reacţionari au fost siguri că atacurile lor vor asigura victoria candidatului războiului rece. Dar rezultatele alegerilor au demonstrat că ei nu şi-au dat seama ce se petrece în mintea americanului de rînd.

Ar putea fi citate aci şi alte exemple pe marginea trecutelor alegeri, însă aceste două cazuri constituie indicii semnificative.

Poporul american condamnă politica agresivă a conducătorilor săi, care ar putea să ne arunce pradă vîlvătăilor unui foc distrugător aşa cum nici Milton nici Dante nu l-au descris vreodată. Mişcarea împotriva războiului se conturează tot mai clar în Statele Unite. Dacă poporul american ar fi chemat să se pronunţe mîine pentru război sau pace, într-un mare referendum, el s-ar declara cu o zdrobitoare majoritate, pentru pace. Aproape că nu ar exista om care să voteze pentru război.

Cei care în fapt se străduiesc să intensifice războiul rece ştiu aceasta, dar încearcă să speculeze dorinţa de pace a poporului ori de cîte ori au prilejul. Atunci cînd preşedintele Eisenhower, în timpul primei sale campanii elec-

Creşterea şomajului a afectat în mod special marile centre industriale. La Detroit, centrul industriei de automobile, numărul şomerilor trecea la începutul lunii aprilie de 320.000. Iată o „coadă" de asemenea muncitori lipsiţi de lucru, în faţa clădirii unui oficiu de înregistrare a şomerilor.

Un mare miting la Indianopolis pentru dreptul la muncă, libertate sindicală şi pace.

CEHOSLOVACE

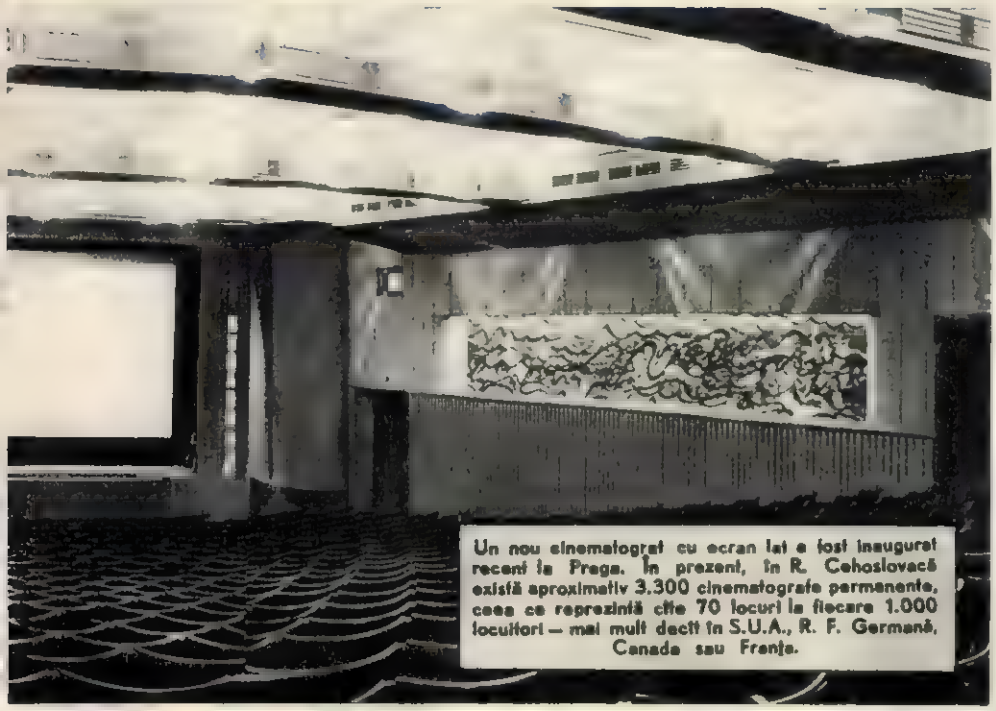

Un nou cinematograf cu ecran lat a fost inaugurat recent la Praga. În prezent, în R. Cehoslovacă există aproximativ 3.300 cinematografe permanente, ceea ce reprezintă cîte 70 locuri la fiecare 1.000 locuitori — mai mulți decît în S.U.A., R. F. Germană, Canada sau Franța.

Au început pregătirile pentru prima Expoziție internațională industrială din Brno, ce se va deschide la 6 septembrie. Încinta expoziției se va desfășura pe o suprafață de aproximativ 60.000 metri pătrați. Fotografia înfățișează șantierul pavilionului rotund „Z", care va avea un diametru de 90 m și o cupolă înaltă de 35 m.

cîntă în sala „Smetana" orchestra simfonică a radiodifuziunii din Moscova, dirijată de Gauk; în 15 și 16 mai au loc concertele laureaților concursului pentru instrumente de suflat, care s-a desfășurat în preajma festivalului; tot în 16 mai, este programat un concert așteptat cu nerăbdare de... bucureșteni: filarmonica „George Enescu", sub conducerea maestrului George Georgescu, prezintă un program din care fac parte „Serenada" de Suk și simfonia a 5-a de Beethoven; partea solistică, asigurată de pianistul englez Clifford Curzon, cuprinde concertul al 5-lea de Beethoven.

Dar iată și alte „atracții": violonistul francez D. Erlich (la 19 mai, concertul de Darius Milhaud), violoncelistul — de asemenea francez — Pierre Fournier (la 20 mai, sub conducerea compatriotului său G. Sebastian, concertul de Dvorak), vestitul dirijor german Hans Schmidt Isserstedt (la 25 mai, cu Filarmonica cehă, prezentînd între altele „Armonia lumii" de Hindemith), dirijorul Igor Markevici (la 30 mai, cu Filarmonica cehă), violonistul sovietic Igor Bezrodnîi (la 1 iunie cu Filarmonica cehă dirijată de B. Lișko) și, în sfîrșit, o „închidere" demnă de semnificația festivalului: simfonia a 9-a de Beethoven, cîntată de corul și orchestra Filarmonicii cehe, dirijată de George Sell (S.U.A.). Această pentru a nu mai pomeni de concertele de cameră și recitalurile care aduc fiecărei ediții a festivalului farmecul și strălucirea ei specifică.

Primăvara nu va avea să se plîngă nici în acest an de felul cum o sărbătorește „Orașul de aur".

Cîte mii de bilete vor trebui oare pentru a satisface pe toți iubitorii de muzică ce se vor afla la Praga în timpul festivalului? O știe, desigur, tovarășele din fotografia de față, care lucrează de multă vreme la pregătirea caietelor cu bilete.

FLACĂRA OBIECTIV

● *Celebrul savant american dr. Linus Pauling a declarat recent că 50.000 de americani vor muri de cancer și de alte boli provocate de cenușa radioactivă împrăștiată de exploziile nucleare experimentale din S.U.A.*

● *Serviciul statistic federal din Germania occidentală arată că, în timp ce numărul imigranților este în continuă scădere, cel al emigranților crește mereu: numai în trei trimestre ale anului 1958 au părăsit R.F. Germană 19.910 germani.*

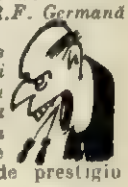

● *În cursul turneului întreprins în S.U.A., ministrul de Război vest-german Strauss și-a dat frîu liber poftelor beliciste. El a făcut multe declarații dintre care una de mare cinism:* „Ne trebuie arma atomică, nu din motive de prestigiu și nici pentru a ne juca..."

● *Declarațiile lipsite de răspundere făcute în ultima vreme de unii generali și politicieni americani care proferesă amenințări provocatoare la adresa U.R.S.S. sînt primite cu rezervă chiar și de unele cercuri oficiale engleze.* „Statele Unite — *se spune la Londra* — amenință cu rachete intercontinentale de care nici nu dispun pînă în prezent". *Remarca este redată de corespondentul londonez al ziarului vest-german „Die Welt".*

● *Sub presiunea evenimentelor din Africa, autoritățile britanice au fost silite să anunțe eliberarea lui Jomo Kenyata și a altor patru lideri ai mișcării de eliberare națională din Kenia. Comentînd știrea, „New York Herald Tribune" scrie:* „Nimeni nu-i invidiază pe britanici pentru ceea ce îi așteaptă din partea acestui agitator plin de ură, în care milioane de africani văd simbolul propriei lor uri față de colonialism". *Tocmai de aceea poate, după „eliberare", Kenyata a fost transferat într-un alt loc de detențiune, unde i s-a stabilit domiciliu obligator.*

● *O decizie cu tîlc: Curtea Supremă din Karlsruhe (Germania occidentală) a emis un decret prin care se recunosc fetelor-mame germane toate drepturile femeilor măritate. Logodnicii americani „de 24 ore" sau, în general, militarii yankei acuzați de violuri au fost, probabil, primii care au salutat decizia Curții Supreme din Karlsruhe.*

● *Invazia filmelor americane de prost gust și concurența televiziunii provoacă o adevărată criză a cinematografelor din Anglia. În ultimii doi ani s-au închis aproape 500 de săli de cinema și există perspectiva ca alte 1.000 de cinematografe din Anglia să-și închidă porțile din lipsă de spectatori.*

● *O statistică oficială vest-germană constată că pentru rezolvarea problemei „spațiului locativ" al rețelei de învățămînt în Germania occidentală trebuie să se construiască nu mai puțin de 53.000 de săli de clasă. Dacă, bineînțeles, sumele necesare pentru aceasta nu vor fi alocate construcției de cazărmi pentru Bundeswehr.*

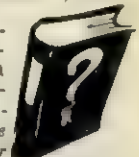

● *La New York a apărut recent cartea intitulată semnificativ:* „Ce este greșit în politica externă a Statelor Unite?" *Autorul, cunoscutul comentator politic american Sulzberger, care s-a afirmat nu o dată ca apărător zelos al politicii S.U.A., se vede nevoit să-și revizuiască propriile păreri și să ceară reconsiderarea nu numai a stilului și metodelor, dar și a obiectivelor urmărite de cîrmuitorii S.U.A., a căror politică — scrie Sulzberger —* „nu a adus acestei țări nici mai multă securitate și nici nu a făcut-o iubită în lumea contemporană".

D. B.

VOCI CELEBRE

Interpreții principali din opereta „Plutașul de pe Bistrița", prezentată la „Metropol Theater" din Berlin: Marioara Valdes și Ion Dacian.

MESAGERUL OPERETEI ROMÎNEȘTI

„Opereta nu moare; mor numai aceia care nu știu ce au de făcut cu ea: scriitorii după clișeu și cei care repetă papagalicește ce au spus alții".

Afirmația de mai sus aparține lui Franz Lehar, compozitorul care ne-a dat nemuritoarele „Văduva veselă", „Țara surîsului", „Dragoste de țigan", „Paganini".

Strauss, Lehar, Suppé, Millöcker — sînt stîlpii operetei, creatorii unui gen de spectacol muzical deosebit de popular și accesibil. Dacă opereta se identifica pînă nu de mult cu numele lor, ea are însă și meritul ca, prin tradițiile muzicale întemeiate de acești clasici, să dispună de o inepuizabilă capacitate de înnoire, să fie receptivă la faptele actualității, să le reflecte în toată bogăția lor. Iată de ce opereta nu moare ci renaște mereu, strălucitoare, tînără, viguroasă. Și numelor înaintașilor li se adaugă — în carnetul operetei — nume de compozitori contemporani, inspirați de realitățile contemporane.

În țara noastră s-au născut în anii aceștia operete de valoare: „Ana Lugojana", „Plutașul de pe Bistrița", „Lăsați-mă să cînt". Să spunem cum au fost primite, să dăm cifre și numere de spectacole? Inutil, fiindcă toată lumea știe că, deși se joacă de trei stagiuni, un bilet pentru „Lăsați-mă să cînt" înseamnă o cucerire; „Ana Lugojana" refuză să îmbătrînească, iar „Plutașul de pe Bistrița" face carieră internațională la Berlin, Dresda, Kiev, Praga, Belgrad.

Opereta romînească a devenit, într-un timp foarte scurt, căutată peste hotare. Cine a făcut-o celebră? Îngăduiți-ne să citîm trei „vinovați": muzica, libretul, interpretarea. Fiecare cu meritele sale, colaborînd însă în bună înțelegere la cauza comună — succesul.

Așadar, opereta noastră călătorește, recomandîndu-ne ca pe un popor muzical, înzestrat. S-a dovedit, însă, că publicul de peste hotare nu se mulțumește numai cu partiturile muzicale și libretele romînești. El îi solicită, îi cheamă pe scenă pe cei mai buni interpreți romîni. Numele tenorului Ion Dacian figurează adeseori pe afișele teatrelor străine. A susținut, de pildă, rolul principal — Tudor — din opereta „Plutașul de pe Bistrița", jucată cu mare succes în actuala stagiune, la Berlin.

Cum au descoperit berlinezii „Plutașul", cum l-au „împrumutat" pentru o perioadă destul de lungă pe Dacian? E o poveste care începe la secția de repertoriu a lui „Metropol Theater", trece prin sala operetei bucureștene, se continuă cu interesanta călătorie documentară a doi regizori germani pe Valea Bistriței și sfîrșește iarăși la „Metropol", în fața a peste 2000 de spectatori entuziasmați care aclamă „Plutașul", muzica lui Filaret Barbu, vocea caldă, puternică a lui Dacian!

Spectacolele cu „Plutașul de pe Bistrița", în care Dacian își interpretă rolul în limba germană, au făcut săli pline. Și nu e lipsit de importanță nici faptul că sute de spectatori proveneau din Berlinul de vest.

Presa a fost promptă și unanimă în aprecierile date operetei romînești. „Premiera festivă de la Teatrul Metropol reprezintă o îmbogățire îmbucurătoare a repertoriului de operetă. În această seară a dominat viața adevărată, cu conflicte reale și sentimente autentice, fără prinți și fete care zîmbesc de circumstanță" — scria „National Zeitung".

Întreaga presă germană face elogiul vocii lui Dacian. „Der Morgen" spune: „Rolul principal l-a preluat tenorul romîn Ion Dacian, un cîntăreț de mare clasă, căruia trebuie să-i mulțumim nu numai pentru întruchiparea muzicală a unei figuri pline de viață, ci și pentru o simțitoare amplificare a atmosferei ce există în piesă și se poate observa pe scenă".

Părerea unanimă e că aducerea lui Dacian pe scena berlineză înseamnă un mare cîștig pentru deplina valorificare a spectacolului montat de „Metropol Theater". Prima voce a operetei romînești nu poate rămîne, însă, departe de țară vreme îndelungată, oricît de mare ar fi fost entuziasmul berlinez. Dacian are în primul rînd datorii față de publicul romîn, față de opereta în care trebuie să ducă mai departe tradițiile înaintașului său Leonard. El e prezent pe scenă în: „Plutașul de pe Bistrița", „Lăsați-mă să cînt", „Văduva veselă", „Studentul cerșetor", „Liliacul", „Vînzătorul de păsări"; pregătește rolul titular din „Boccaccio" de Suppé și continuă să se îngrijească ca pe scenele țărilor prietene culorile operetei romînești să strălucească cît mai puternic.

La 31 mai, berlinezii îl vor avea din nou pe Dacian pe scena Metropolului; va fi un fel de reeditare a premierei.

În august, turneu în Uniunea Sovietică; apoi alte călătorii, în alte țări.

Opereta romînească a devenit un oaspete frecvent al publicului de peste hotare.

Ion Dacian în mijlocul colectivului de cîntăreți germani care au interpretat opereta lui Filaret Barbu, „Plutașul de pe Bistrița".

În răgazul unei pauze dintre repetiții, artiștii de la „Metropol Theater" se amuză copios. Ca și pe scenă, Dacian e în mijlocul lor.

„MI-E DOR DE ȚARĂ, DE PUBLIC ȘI DE TOT"

Cu aceste cuvinte ne-a salutat de la capătul celălalt al firului baritonul Dan Iordăchescu. Emoționat, acest tînăr care n-a împlinit încă 29 de ani dar pentru care Parisul a făcut un adevărat „coup de foudre", mărturisește că publicul romînesc e de neuitat, că duce dorul țării, al familiei și prietenilor și că abia așteaptă iunie — luna reîntoarcerii. Sentimente ciudate la un artist învățat cu drumurile și călătoriile, la un „premiant de profesie" al multor mari concursuri internaționale de tineri soliști vocali (Varșovia, Berlin, Salzburg, Geneva). Nu ?

Țara, patria, cei ce te-au crescut reprezintă cele mai puternice legături. Iată și motivul care-l îndeamnă pe Dan Iordăchescu să ne declare de la început că se pregătește de pe acum pentru revederea cu publicul romîn.

— Aș dori să cînt lieduri de Haydn, Schubert, Schumann — bucăți pe care nu le-am prezentat pînă acum. Lotte Schöne, vestita profesoară și cîntăreață cu care am luat lecții la Paris, m-a ajutat să interpretez într-o versiune integrală „Dichterliebe" (Dragoste de poet) al lui Schumann. Aș vrea să cînt și această bucată în fața bucureștenilor.

— Dar în materie de operă?

— Mă tentează rolul lui Renato din „Balul mascat" al lui Verdi.

— Pînă la întoarcerea în țară ce program aveți?

— După turneul în Republica Democrată Germană, revin la Paris pentru un recital la televiziune. Voi cînta arii de operă — „Nunta lui Figaro", „Balul mascat", „Bărbierul din Sevilla", „Andrea Chénier" — și lieduri de Enescu, Paul Constantinescu, Brediceanu.

— Debutați, așadar, la televiziunea din Paris...?

— Da, însă cu oarecare experiență de la Londra. Acolo am filmat pentru televiziune în rolul lui Escamillo din „Carmen"

— Aveți vești noi în legătură cu distribuirea dv. ca partener al Mariei Calas în „Lucia de Lamermoor"?

— Mi-am pregătit la Paris rolul, am fost la Londra unde m-am întîlnit cu Tulio Serafin, primul dirijor al „Scalei" din Milano

Dan Iordăchescu

El e acela care definitivează distribuția pentru „Lucia de Lamermoor". M-a ascultat — am cîntat și din „Traviata" — și mi-a spus că am mari șanse de a cînta cu Calas. E tot ce vă pot răspunde.

— Știm că vă veți prezenta la concursul Schubert-Haydn de la Viena. Aveți emoții?

— Fără îndoială! Lunile de învățătură cu Lotte Schöne mă mai liniștesc întrucîtva. Concursul rămîne însă... concurs!

— Vă urăm succes și vă așteptăm...

— În iunie voi fi acasă. Mi-e atît de dor de țară!

O „CARMEN" DE NEUITAT

Cariera muzicală a Elenei Cernei — azi una dintre cele mai talentate soliste ale Operei romîne — a început sub cele mai modeste auspicii: într-o echipă sindicală de artiști amatori, la Grivița Roșie. Elena „avea voce", ceea ce n-o împiedica să-și îndeplinească cu conștiinciozitate munca de soră de igienă școlară. Lucrurile ar fi rămas poate aici, dacă „coechipierii" n-ar fi îndemnat-o să-și cultive vocea, să bată la poarta conservatorului. A urmat concursul — greu — bucuria reușitei și anii învățăturii. A devenit eleva maestrului Stroescu la clasa de canto, a ascultat cu religiozitate îndrumările date de Jean Rînzescu în orele de regie.

1951. Încă studentă, e angajată la Operă. Cariera unei promițătoare voci de contralto începe.

1959. Praga. La opera „Smetana" se cîntă „Carmen" de Bizet. În rolul titular, o romîncă: Elena Cernei. Înainte de prima sonerie, spectatorii comentează: „Se spune că a avut succes la Karlovy Vary. După rolul Azucenei din „Trubadurul", cei din Olomouc i-au cerut să-și înscrie numele în Cartea de aur a orașului... Da, dar „Carmen" nu-i Azucena. Rolul e mult mai mare, de o vibrație dramatică neobișnuită. Cum va fi?"

Numai cortina metalică a bătrînului teatru „Smetana" din Praga a putut pune stavilă entuziasmului furtunos cu care publicul, încercatul dar atît de sobrul și reținutul public ceh, a răsplătit-o pe Carmen-Cernei. Tînăra artistă romîncă trecuse un temut Rubicon muzical! Praga cîntată de Smetana, de Dvorak, Praga premierelor lui Mozart, o adoptase!

Cehii au aplaudat-o pe Elena Cernei în primăvară; bulgarii în iarnă; Emanuel Bondeville, directorul Operei Naționale din Paris, a invitat-o să cînte în stagiunea viitoare în capitala Franței. La ora cînd scriu aceste rînduri, artista călătorește, împreună cu partenerul ei, Garbis Zobian, spre Budapesta. O așteaptă acolo rolurile preferate:

Elena Cernei, după un recital dat la Karlovy Vary.

„Carmen", „Aida", „Trubadurul". Al șaptelea turneu peste hotare. Care se va solda, desigur, cu un nou succes.

M. MARINESCU-SANDU

Elena Cernei interpretînd pe „Carmen" pe scena operei „Smetana" din Praga.

Un document : începuturile oraşului Mirnîi, viitor mare centru industrial al taigalei iakute.

În căutarea pietrei miraculoase...

TAIGA – ÎMPĂRĂŢIA PIETREI MINUNE

de I. PURCARU

Diamante! Diamante! Ani mai auzit strigătul acesta. Negrul din Congo l-a rostit cu blestem. „Piatra care arde ca focul" era robia neamului său. Strigătul de triumf al „trotters"-ilor, curmat adesea de șuierul unui glonț nevăzut. Strigătul catifelat de plăcere al femeii din lumea mare: degetul ei, mîngîiat de licărul cald, întorcea ultima filă a acestui roman singeros.

Diamante! Diamante! Blestem pentru cei mulți, putere și desfătare pentru cîțiva.

... Dar nu de mult, strigătul acesta a răsunat pe cu totul altfel de ton.

AVENTURI ÎN TAIGA

S-a întîmplat în taiga, într-o noapte. Ardea focul în coliba vînătorului Ilia. Bătrînul vînător avea musafiri: o echipă de geologi din Leningrad.

Expediția, condusă de Grigori Fainștein, străbătuse mii de kilometri prin taigaua iakută. Era iarna lui 1949-1950. Termometrele cu mercur înghețaseră (60 de grade sub zero!), pinii și zadele seculare se zidiseră cu omăt, ca niște cetăți invincibile, sub cerul livid al extremului Nord. Munții dormeau cu genunchii la gură, sub șubele albe ale oilor cerului; peste rîuri planau cețuri albastre, groase, opace, ca niște imense foi de cort prin care nu se filtra niciodată lumina; muzica pădurii era doar șuierul vîntului. Iarnă siberiană, prin care geologii răzbătuseră cu prețul a nenumărate eforturi. Totul se petrecuse ca într-o carte de aventuri. Bărcile lor se opriseră acum la țărmul fluviului Viliui, căci cataractele de la Ulahan-Han le închideau trecerea spre adîncul taigalei.

Căutau diamante. Din 1947, zeci de expediții sovietice scotoceau după diamantele Nordului. Diamantele prevestite de Lomonosov (*„...Închipuindu-ne timpurile cînd în Nord viețuiau elefanți, precum și plante ale ținuturilor din Sud, nu ne putem îndoi că s-au format aci diamante"*) și de savanții sovietici A.P. Burov, V.S. Sobolev și V.S. Trofimov, care demonstraseră că platourile dintre Lena și Ienisei se înrudesc geologicește cu munții diamantiferi ai Africii.

Primul diamant fusese descoperit în 1948, în rîul Nijniaia Tunguska. Dar de atunci, nimic... Oare priveliștea cataractelor Ulahan-Han va fi unicul final al acestei călătorii?

În colibă, la foc, oaspeții ascultau cu frunțile încrețite flecăreala bătrînului vînător, bucuros că are cu cine să-și aline urîtul:

— Pe aici — spuse el — o pescăriță a găsit un diamant...

Mai departe, evenimentele s-au succedat vijelios. Trei zile și trei nopți geologii au stat ca pe ghimpi — „căci numai după ce va apune luna de trei ori îi veți vedea casa pe malul drept" — și peste curentul impetuos al Ulahan-Hanului speranța le-a trecut bărcile ca pe niște fulgi. Dar casa pescăriței era dărăpănată, pustie; cuib de șoareci și păianjeni de taiga, „mari cît niște broaște țestoase" (... după cum a declarat, mai tîrziu, unul dintre membri expediției, corespondentului unui ziar apusean. Din motive pe care le veți afla în capitolele următoare, omul a scris șapte coloane de ziar despre „păianjenii-țestoși din Iakuția", iar despre diamante — exact patru rînduri). Însă cum orice geolog e în felul lui un detectiv, un Holmes cu casma și aparate de carotaj — oare nu trăiește toată viața pentru enigme? Grigori Fainștein și tovarășii lui au cotrobăit adînc cotloanele casei și au descoperit... nu, nu doritul miracol, ci cîteva plăci de sticlă cu finețe tăiate: așadar, pescărița avusese un diamant!

... Și cînd a prins să cînte krasnoșeika — privighetoarea Siberiei verzi — leningrădenii numărau 22 cristale diamantine culese din albia fluviului Viliui.

URMAREA AVENTURILOR DIN TAIGA

1954: geologul Larisa Anatolievna Popugaeva anunța primul zăcămînt de diamante iakute. 1955: 20 de zăcăminte pe valea lui Marha, afluentul lui Viliui; la 1.200 de kilometri spre sud se inaugurează orășelul geologic „Mirnîi", care rivalizează cu cele mai bogate sipete de nestemate ale planetei și care ajunge repede faimos (nu uitați că ne aflăm în Siberia, unde totul capătă proporții uriești!) pentru exemplarele sale de 32 carate. 1956: diamante dincolo de cercul polar! O regiune diamantiferă de 3.000 km lungime. Cele mai

Atenție... Încordare... Emoție... Inginerul Ivan Elmanov (dreapta) și maistrul șef Vasili Trofimov cercetează o probă de minereu diamantifer.

Diamantele descoperite la Mirnîi (a căror strălucire o puteți ghici și din fotografie) numără adesea pînă la 32 carate. Notați, în plus, că în Iakuția se află cele mai întinse regiuni diamantifere din lume.

Feodor Kupcenko e un vechi căutător de diamante. El a străbătut mii și mii de kilometri prin taiga. Acum lucrează la explorarea zăcămîntului „Sputnik", unul din zecile de zăcăminte din pădurile Nordului.

Peste oceanul verde al taigalei, avionul e singura legătură cu „țara".

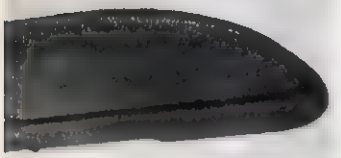

„Bun venit în orașul diamantelor!" Populația lui Mirnîi crește zi de zi.

mari cîmpii de diamante din lume, a căror strălucire umbrește toate celebrităților genului — și Congo belgian, și Uniunea sud-africană, și India, și Brazilia! — și nu numai la propriu!

Cercetătorii Iakuției și-au zvîrlit șepcile-n sus, aclamînd noua bogăție a patriei sovietice.

ALARMĂ LA „ANGLO-AMERICAN CORPORATION OF SOUTH AFRICA"

Țîșnită din întunericul pădurii iakute, vestea a zburat spre toate zările lumii. A atins cu o aripă pădurile suferinței din Congo. A ciocănit apoi la ferestrele marelui (super-marelui!) trust al diamantelor „Anglo-American Corporation of South Africa", și marele stăpîn, dl Harry Oppenheimer, care se bucură îndeobște de o sănătate de fier, în ziua aceea s-a simțit teribil de prost.

Nu există leacuri la boala asta... Căci diamantele, indiferent de locul lor de baștină, își păstrează nealterate virtuțile. Rămîn, adică, de 1.000 de ori mai dure decît cuarțul, de 150 de ori mai dure decît corindonul. Au, adică, aplicații copleșitor de importante în industria lumii, sporind de circa 10 ori randamentul forării puțurilor de petrol sau a rocilor dure, ridicînd pe o treaptă superioară metalurgia și producția maselor plastice, confecționarea sîrmelor fine și a aparatelor de mare precizie. S-a calculat că S.U.A. fără diamante și-ar pierde jumătate din puterea industrială. Că fabricarea armamentului s-ar face de 16-12 ori mai încet... Și tocmai floarea aceasta rarisimă — „marfă strategică", interzisă exportului în țările „roșii" — crește la dimensiuni tropicale tocmai acolo, atentînd la somnul d-lor Oppenheimer, Morgan, Rockfeller...

O binecunoscută presă apuseană și-a pus la bătaie toate pușile de lemn și săbiile de mucava colorată. Șapte coloane de ziar despre păianjeni-țestoși și cîteva rînduri la modul: „Ah, da, s-au descoperit pe-acolo și ceva diamante"... Numai că dl Harry et Comp., ba chiar și unele persoane mai simple, au strîmbat acru din nas, diamantele nefiind totuși bricege sau ouă de stîrc. Și-apoi e vorba de cele mai bogate cîmpuri de diamante din lume! Și nu numai cele mai bogate, dar de o calitate superioară celor din Congo belgian. Și asta după opinia unor cunoscuți specialiști ai Americii! Placa a trebuit renovată. Păianjenii Iakuției s-au transformat în balauri;

„Nici păsările nu pot ajunge acolo!", „Diamantele rusești se află în locuri cu totul inaccesibile!", „Diamantele rusești vor apărea pe piața mondială abia în secolul XXI!"

— Poftiți la Almazograd! — au răspuns sovieticii.

Simplu, zîmbind, așa cum numai ei știu s-o facă.

ALMAZOGRAD, ORAȘUL DIAMANTELOR

Aici a fost cîndva un sat de vînători, pe nume Votuobi. Un sat cu cîteva izbe acoperite cu cetini. Jur-împrejur se revărsa nestăvilită pădurea... Aici au fost descoperite diamante. Aici a fost descoperit zăcămîntul „Mirnîi", cu diamantul „Jubiliar" de 32 carate; pietricelele de diamant se lipesc aci de cauciucurile camioanelor și Almazograd (almaz=diamant) e un oraș care-și bizuie frumusețea pe efecte de alb și gri.

N-a fost ușor să defrișezi pădurea, aici, unde numai helicopterul putea răzbate; nici să împlîntți în pămînt albul noilor locuințe și în cer fumul sur al marilor coșuri industriale; dar cine se mai gîndește astăzi la asta? E surprinzător doar atunci cînd, să zicem, după ce ai bîjbîit zile și nopți prin întunericul dens, egal, ai taigalei, dai de luminile fluorescente ale clădirii cu două etaje în care-i instalat trustul „Iakutalmaș", la poarta orașului. Se-nmulțesc casele de cărămidă lîngă „bătrînele" corturi ale geologilor, avionul poștal vine zilnic (aducînd, printre altele, cele 1.000 de ziare abonaților), e coadă la cinema, la sovietul local se discută despre amenajarea unor sere pentru legume. La 1.000 de kilometri de Iakutsk, oamenii trăiesc și muncesc ca în orice oraș de pe lume.

În jur, pădurea trosnește și strigă pînă la zeci de kilometri în întunericul verde, jupuită de ferăstraie, luată-n coarne de buldozere negre. Deja o spintecă o șosea asfaltată care leagă „Mirnîi" cu țara. Acum se face loc pentru Almazogradul lui 1965, viitoarea metropolă de pe valea lui Viliui (care-i numai unul din „orașele diamantelor", răsărite cu duzinele în anii din urmă). Se vor extrage minunatele pietre și de pe valea Munei, a Olenekului etc.; noi magistrale vor împărți taigaua și tundra, iar pe țărmul fluviului Lena se va turna-n granit un mare port mecanizat, imaginea corăbiilor încărcate cu diamante depășind, astfel, zarea de abur mirific a basmului. Căci planul septenal prevede, pentru 1965, o producție a diamantelor de 15-16 ori mai mare decît cea a anului 1958, ceea ce va duce la o vastă aplicare a diamantelor tehnice în industria constructoare de mașini, în lucrările miniere și geologice, în nenumărate domenii industriale care hotărăsc înflorirea vieții economice sovietice. Producția de diamante a Uniunii Sovietice va satisface nu numai nevoile ei interne; strălucirea lor se va răsfrînge asupra întregului lagăr socialist, fertilizîndu-i bunăstarea, puterea.

...Și zi de zi îndepărtata Iakuție își desface tot mai larg sipetul comorilor. Și roca de un verde mat a „kimberlitului", numit așa după orașul sud-african Kimberley, unde s-au dezgropat primele diamante, e spălată, supusă unei prime selecții în mașini speciale, supusă apoi verdictului definitiv al „selecției Roentgen", într-o cameră cu ferestre drapate și cu un ecran pe care plouă cu raze — final spectaculos, ca la orice poveste cu diamante — și dincolo de ecran curge pe benzi transportoare, concentratul de minereu, concentratul cu nădejdi și mistere...

Într-un birou al lui „Anglo-American Corporation of South Africa" domnul Harry Oppenheimer înghite o pilulă calmantă...

Degeaba!

Mirnîi. Instantaneu de la o fabrică de înnobilare a diamantelor: tehnicianul Vl. Novikov și operatoarea Lidia Șulga reglează aparatul Roentgen care va semnala piatra prețioasă în conglomeratul de minereu.

Interviul „FLACĂRII"

AU CUVÎNTUL CREATORII CLUJENI

CE LUCRĂRI PREGĂTIȚI PENTRU 23 AUGUST?

Fotografii de I. MICLEA

Studenții pe scenă

Cu cîțiva ani în urmă, Naționalul clujean recomanda publicului un tînăr dramaturg debutant și o nouă piesă originală. Piesa se numea „Nopțile tăcerii". Autorul: Teofil Bușecan. Dramatismul surd, intens, pe care îl anunța titlul, era confirmat de faptica acestei piese inspirate din viața de azi a satului nostru. A doua piesă a lui Bușecan, „Conștiința furată", aborda lumea minerilor, și același teatru clujean a făcut-o cunoscută publicului. Aflăm acum despre intențiile tînărului scriitor de a da o nouă piesă, închinată celei de a 15-a aniversări a eliberării țării.

— Nu mai e vorba de intenții, ci de un fapt împlinit — ne-a dat replica interlocutorul. Titlul provizoriu al piesei pe care am scris-o e „Om peste bord", dar îl voi schimba, cred, căci nu răspunde decît aproximativ intențiilor textului.

— Titlul de care vorbiți are o rezonanță marină. Oare după ce ați ieșit din universul subteran al minerilor v-ați oprit la... nivelul mării, povestindu-ne întîmplări petrecute pe vreun vas?

— Nicidecum. Piesa mea aduce pe scenă studenți din zilele noastre.

— Interesant și oportun, mai ales: ați intrat într-un mediu în care dramaturgia noastră a pătruns pînă acum cu oarecare timiditate. E deci o lucrare legată de problemele strict actuale ale tineretului nostru universitar?

— Am intenționat să fac o piesă actuală, e drept, o piesă a zilelor noastre, dar am acordat „actualului" o accepție mai largă decît cea a evenimentelor petrecute în trecutul foarte apropiat. Acțiunea se petrece în 1946-1947 și, fără a pretinde a fi o cronică a vieții studențești din acei ani, sper să poată aduce o imagine a luptei pe care studenții comuniști au dat-o atunci în universități împotriva reacțiunii care căuta cu înverșunare să-și mențină pozițiile pe plan ideologic și politic.

— E o dramă?

— N-aș putea spune. Nu e de fapt nici dramă, nici comedie, ci are elemente și dintr-un gen și din celălalt, așa cum se împletesc, de altfel, și în viață. Am construit piesa dintr-o suită de tablouri care se petrec alternativ, în prezent și în trecut, vreo 14 sau 15 la număr, care cer dese schimbări de decor, fapt ce o apropie oarecum de formula unui scenariu cinematografic.

— Vom păstra, din text, imaginea unor tineri reprezentativi pentru epoca noastră?

— Mă rog, eu aș dori-o. Figura centrală a piesei este Mihai, student la arte plastice, un tînăr cinstit, modest, talentat, pe care tutela muncitorului comunist Șoltuț (Mihai era orfan de mic) îl creste într-o atmosferă sănătoasă și îl formează ca atare. Dragostea lui pentru Maria, o fată cu o existență dubioasă, unealtă a unor cercuri reacționare, e pe cale de a-l... Dar nu, dă-mi voie să păstrez „secretul" desfășurării acțiunii. De altfel, sper că Naționalul clujean să reprezinte piesa în cinstea lui 23 August. O veți putea vedea atunci.

— Așteptăm, deci premiera.

În satul ardelenesc de azi

Atelierul pictorului Bene Iosif e în plin centrul Clujului. Dar de cum îi treci pragul, peisajul citadin se retrage discret, lăsînd loc izbucnirii năvalnice a culorilor rustice. Pe pereții atelierului, satul ardelenesc își desfășoară generos frumusețile și își prezintă oamenii în picturile și acuarelele artistului. Bene Iosif e un pictor al satului: de 30 de ani verile îl găsesc mereu cu șevaletul și paleta, fie în Daia, satul natal, fie în Sic, sat în prezent în întregime colectivizat. Ochiul artistului realist și adînc legat de viață știe să vadă esențialul: Bene Iosif a fost printre primii pictori care au adus pe pînză imagini ale noului din satul nostru.

Întrebării noastre, privitoare la lucrările pe care le închină aniversării patriei, Bene Iosif ne-a răspuns... plastic, indicînd cu un gest pînza de pe șevalet, la care tocmai lucra cînd intrasem.

— Mi-am numit tabloul „Primul la întrecere". Nu știu dacă ați văzut vreodată scena aceasta a întoarcerii acasă a țăranului colectivist care a fost premiat, la raion, pentru animalul pe care l-a îngrijit și care a fost clasificat drept cel mai reușit. E un moment sărbătoresc, plin de exuberanță, în care se revarsă bucuria muncii răsplătite. Sentimentul acesta intens, ca și coloritul pe care îl oferă scena aceasta petrecută în soarele crud al amiezii, solicită din plin penelul. Încerc să o pun pe pînză și să arăt astfel că într-un deceniu și jumătate de viață liberă s-au petrecut în viața țăranului nostru transformări pe care nu le-au adus înainte secole întregi.

Privesc tabloul de pe șevalet, cu contururi încă vagi, cu culori încă nedefinite, și simt cum intenția și emoția artistului se transmit privitorului, chiar din această fază a lucrării. Capul țăranului premiat, aflat în plin soare, e parcă aureolat de lumina interioară și de cea a razelor strălucitoare. Nevasta îl întîmpină mîndră și fericită, pruncul se repede să mîngîie mînzul. Scena are viață, mișcare, sentiment.

— Cestălalt tablou e aproape gata, mai am doar cîteva retușuri la el — continuă pictorul arătîndu-mi o altă pînză de mari dimensiuni. Am încercat să redau, prin aceste două brigăzi de femei aflate la strînsul fînului, sentimentul de demnitate și de încredere în forțele proprii cu care țăranca colectivistă merge azi să lucreze cîmpul. Vedeți, tocmai de aceea m-am oprit la momentul ce precede începerea muncii, cînd femeile se sfătuiesc cum să-și împartă mai bine lucrul.

Apoi Bene Iosif mi-a arătat o mare suită de acuarele (tratate cu acea știință savantă a transparenței și fluidității culorii pe care artistul o posedă), din care satul nostru nou apărea în nenumăratele-i și variatele-i fațete.

— Cam asta-i totul — a conchis pictorul cu modestie.

O nouă operă românească

— Nu cere muzicianului să spuie vorbe. El zice muzică. Cînd oi găta cantata mea pentru 23 August, ăți vorbi cu ea. Adică eu o să-și zică melodia și dumneavoastră ăți scrie pe hîrtie ce-ați crede. C-asta-i treaba ziaristului...

Am rezistat, totuși, refuzului (formulat într-un irezistibil grai ardelenesc) cu care compozitorul Tudor Jarda a răspuns la început intenției noastre de a-i lua un interviu. Aflasem la Opera română că nu de mult avusese loc o primă audiție — cu pian — a unei noi lucrări lirice românești, inspirată din romanul „Neamul Șoimăreților" de M. Sadoveanu, al cărei autor era Tudor Jarda. Știam că lucra mai de mult la opera aceasta și că se străduise mult s-o termine, în așa fel încît Opera să-i poată prezenta premiera în cinstea lui 23 August.

— Totuși, v-am ruga să ne spuneți cîte ceva despre această lucrare a dv. O nouă operă românească este un eveniment în viața noastră muzicală și cuvîntul autorului ei nu este lipsit de interes pentru cititori, ba dimpotrivă!

— Ce-aș putea să vă spui eu? Doar atît: că am vrut să dau poveștii aceleia din bătrîni, petrecute prin veacul 16-17, pe vremea cînd iobagii erau amarnic împilați de boieri, o tratare muzicală actuală; că am vrut să cînt lupta pentru libertate și dragoste de țară a poporului nostru. Cam atît. Sau poate încă o vorbă: mi-ar merge la inimă dacă vreunul din cîntăreții corurile operei ar ajunge să fie cîntat de corul din Leșu, ori de altul din alt sat. Am folosit, de altfel, intonația populară în întreaga operă.

Știam mai de mult că ani de-a rîndul, Tudor Jarda a mers cîte o lună-două pe vară în comuna Leșu și s-a ocupat stăruitor de corul și orchestra de fluieraș din sat, în așa fel încît la mai multe din concursurile republicane ale căminelor culturale, formațiile acestea au primit premii. Iar cînd se nimerește la Cîmpia Turzii (pentru al cărei muncitori a scris „Cantata oțelului"), ia un instrument oarecare din mîna vreunui localnic și cîntă cu ei în orchestra de amatori. Legătura aceasta directă cu poporul și muzica lui, l-a făcut pe compozitorul și profesorul universitar Tudor Jarda să creeze o muzică accesibilă, cu un conținut bogat în idei, plină de sinceritate și spontaneitate, să asigure lucrărilor lui un limbaj muzical național. Noua sa operă, scrisă pe libretul lui Ilie Balea, impresionează tocmai prin aceste trăsături, prin scriitura polifonică a părții corale (să relevăm că, în economia muzicală a operei, corurile ocupă un loc masiv, ele fiind exponentul activ al poporului), prin vigoarea expresiei muzicale. Tudor Jarda ne-a mai mărturisit că în viitorul nu prea îndepărtat ne va da o nouă lucrare: intenționează să scrie o operă de actualitate, inspirată din piesa „Nopțile tăcerii".

Sanda FAUR-DIMA

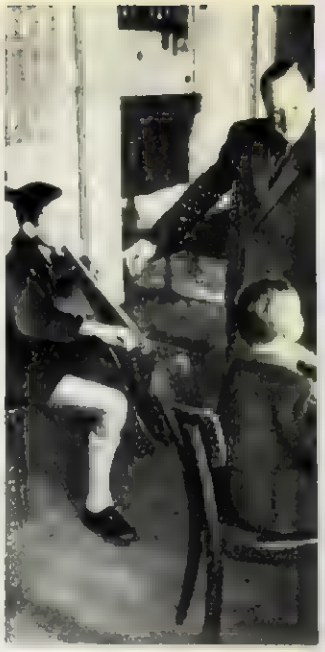

Compozitorul Tudor Jarda dirijînd... mica orchestră a familiei sale.

Pictorul Bene Iosif în atelierul său.

Cuvinte încrucișate

PRIN BUCUREȘTIUL DE ALTĂDATĂ

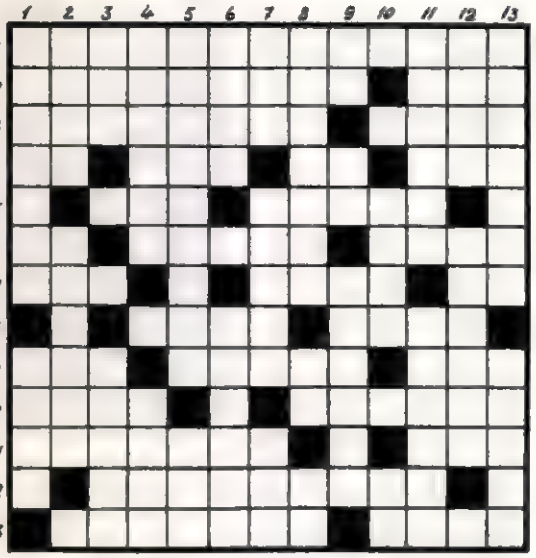

ORIZONTAL: 1) Girlă care izvora odinioară din Grădina Icoanei și se vărsa în Dîmbovița aproape de podul Șerban Vodă. 2) Imobile — Prejudiciu. 3) Monetăria statului din București de altădată — Anin. 4) Gust particular — Pom — Nota trei! — Postav gros țărănesc. 5) Teavă — Stradă veche din București (raionul 23 August) ce poartă numele localității natale a lui Gheorghe Lazăr. 6) Tîrg diminuat — Omul de servici al boierilor de pe vremuri — Anul incorporării în armată (od.). 7) În cea pe care o trăim noi, București-l căpătat un nou chip, modern, civilizat — În acest loc — Prefix pentru doi. 8) Țel — Mină de sare. 9) Și celelalte — Fantezist — Fir. 10) Inima ei este Bucureștiul — Pentru prinonit roibul. 11) Expusă — Cenușiu. 12) Calea Victoriei pe cînd se numea pod. 13) Burueienile maidanelor bucureștene în limbajul lui Anton Pann — Fără valoare.

VERTICAL: 1) Stradă pe care o traversa odinioară Bucureștioara unde veneau femeile să bată rufele, fapt ce i-a dat numele pe care-l mai păstrează și azi — Cal. 2) Decret țarist — Nelipsit în pelașajul... culinar al Bucureștiului de altădată. 3) Vehicul rural — Pivnița pentru vinuri. 4) Planetă descoperită în anul 1781 și care a dat numele unei străzi bucureștene (raionul V. I. Lenin) — Recif de corali. 5) A fost proclamată la 30 Decembrie 1947; numele ei îl poartă o piață centrală, un mare bulevard și un cinematograf din Capitală (pl.) — Prefectul poliției în vechiul București. 6) Dormitorul bunicilor — Vorbitor. 7) Apăs pe buton — Reuniuni prietenești — Fruntași. 8) Vehicul pentru transportul în comun, a cărui concesionare constituia cîndva o hănoasă și scandaloasă afacere speculativă pentru clica liberală brătienistă — Primul pe concurs — După legendă, primele... locuitoare ale Bucureștiului. 9) Cămăși țărănești — Alifie — Vestitul turn al Bucureștiului, una din podobele de altădată ale Capitalei noastre, ruinat de cutremurul din 1802 și dărîmat complet în 1888 de edilii burgheri incapabili să înțeleagă salvarea acestei comori arhitectonice. 10) Vestă țărănească împodobită cu găitane — Plantă textilă. 11) A exercita putere magnetică — Porecla lui decembrie la vechii bucureșteni. 12) Cal cu părul roșcat — Întreprindere aparținînd industriei alimentare, care a dat numele ei unui întreg cartier din sudul Bucureștiului. 13) Străjuitau la porțile boierești în Bucureștiul de pe vremuri — Sprintenă.

DEZLEGAREA JOCULUI DIN ISTORIA CELOR TREI INTERNAȚIONALE

ORIZONTAL: 1) William Z. Foster. 2) Inițiu Mai — Apăra. 3) Lt — N — Imma — Arac. 4) Hemei — Amperi. 5) Erbare — E — Rt — Mo. 6) Ln — Londra — Alep. 7) Măceș — Uw — Acolo. 8) Tr — I — Nai — U — Cr. 9) Klenthal — Sas — T. 10) Aomi — Ard — T — Alu. 11) Ln — Cine — Zetkin. 12) Pastonarie — Em. 13) Ala — Do — Om — L. — Ca. 14) Karl Liebknecht.

De vorbă cu medicul

IGIENA SARCINII

Viitoarea mamă trebuie să știe că viața și sănătatea copilului depind în foarte mare măsură de ea; de aceea trebuie să acorde igienei sarcinii o importanță deosebită. Femeia însărcinată trebuie să fie cunoscută cît mai din vreme, din luna a II-a, a III-a, de medicul și de moașa din raza domiciliului ei, pentru a fi luată în evidență. Prezentîndu-se lunar (și în nevoie chiar mai des pentru control), se va putea urmări felul cum evoluează sarcina, controlîndu-se tensiunea arterială, făcîndu-se examenul urinei, analiza sîngelui, examenul plămînilor, determinîndu-se Rh-ul etc.

Un loc important în igiena gravidei îl ocupă băile și dușurile călduțe, făcute la 8 - 9 zile. Băile reci, precum și scăldatul în riu sau în mare sînt interzise. Îngrijirea pielii — tratarea foliculitelor, abceselor, furunculelor, nu trebuie neglijate, dat fiind că fiecare focar purulent poate fi punctul de plecare al unor infecțiuni.

Aerul, soarele, lumina sînt factori foarte importanți în igiena generală a sarcinii. Mișcările zilnice sînt necesare, de asemenea, pentru buna funcționare a circulației și digestiei. Sînt interzise: înotul, ciclismul, schiul, călăritul, iar munca va fi făcută cu măsură, evitîndu-se eforturile prea mari mai ales în ultimele luni.

În ce privește somnul femeii gravide, el trebuie să fie de opt ore în cursul nopții și de cel puțin o oră în timpul zilei.

O importanță considerabilă o are alimentația corectă. Fără să se supraalimenteze, gravida trebuie să mănînce mai des și în cantități mai mici (4 - 5 mese pe zi, la ore regulate). Alimentația trebuie să fie compusă din alimente proaspete și cît mai variate. Astfel, se recomandă: legumele, salata verde, spanacul, fasolea uscată, lintea, fructele, gălbenușul de ou, carnea de vită proaspătă, carnea de pasăre, peștele proaspăt, laptele și derivatele sale, făinoasele, alimentele dulci, apele minerale. Iarna, la recomandarea medicului, este bine ca alimentația gravidei să se completeze cu vitamine administrate. Din alimentația gravidei trebuie eliminate alimentele conservate, fermentate, prea sărate, mîncărurile grase, precum și cele cu rîntaș, ardeiate sau picrante.

Gravida cu sarcina în evoluție normală cîștigă în greutate aproximativ un kilogram pe lună. La o creștere în greutate mai mare decît aceasta, trebuie sezisat medicul.

O deosebită grijă în cursul sarcinii va fi acordată danturii. Multe femei gravide constată apariția de carii dentare; acestea se infectează ușor, constituind focare de infecții. De aceea ele trebuie neapărat tratate.

În ce privește îmbrăcămintea femeii gravide, ea trebuie să fie largă, ca să nu împiedice nici circulația sîngelui, nici respirația și nici creșterea fătului. Rochia este cea mai comodă îmbrăcăminte în timpul sarcinii. Jartierele rotunde vor fi evitate, deoarece stînghercsc circulația sîngelui. Încălțămintea va fi comodă, cu tocuri joase.

Atunci cînd se apropie momentul nașterii, femeia însărcinată va fi îndrumată spre maternitate sau spre casa de nașteri fiindcă numai aici i se poate asigura o naștere în cele mai bune condițiuni.

La întrebările cititorilor

INFLUENȚA EXPLOZIILOR NUCLEARE ASUPRA CONDIȚIILOR ATMOSFERICE

Prin materialul de mai jos răspundem tovarășului Giurcă Ștefan din Rm. Vîlcea, care se interesează de nocivitatea și de influența exploziilor nucleare asupra condițiilor atmosferice.

Despre nocivitatea exploziilor provocate prin experiențele cu armele nucleare s-a scris și continuă să se scrie în toate ziarele din lume. În susținerea tezei că aceste explozii dăunează foarte mult omului vin nu numai cei mai autorizați savanți ci și constatările riguroș exacte ale aparatelor de control științific, care arată creșterea îngrijorătoare a radiațiilor în diferite regiuni ale pămîntului. De aceea Uniunea Sovietică a și cerut în repetate rînduri încetarea acestor experiențe, ba la un moment dat le-a sistat unilateral, chemînd și statele apusene să facă același lucru. Dar S.U.A. și Anglia au refuzat să urmeze exemplul sovietic și experiențele cu armele atomică și nucleară au continuat, avînd drept urmare creșterea cantității de stronțiu 90 și de alte substanțe radioactive în atmosferă.

Dar în afara consecințelor existenței acestor particule radioactive pe care oamenii le simt mai direct, se pare că exploziile nucleare duc și la perturbarea condițiilor atmosferice normale. Doi savanți sovietici, profesorii Skloski și Krasovski, comentînd ultimele informații furnizate de „Sputnik III" și de racheta îndreptată spre soare subliniază existența unei mari concentrații de particule încărcate cu electricitate în spațiul cosmic din apropierea pămîntului. Aceste particule, a căror putere atinge mai multe sute de mii de electroni-volți, sînt menținute în jurul planetei noastre datorită atracției exercitate de cîmpul ei magnetic.

„E suficient să aibă loc mai multe explozii nucleare la mare altitudine — afirmă cei doi savanți — pentru ca să se formeze enorme cantități de particule încărcate cu electricitate". Pe de altă parte, e foarte posibil ca acești electroni, atrași de magnetismul pămîntului, să aibă influențe asupra fenomenelor atmosferice.

În orice caz, suspendarea experiențelor nefaste cu armele atomice și nucleare — de atîta vreme cerută de Uniunea Sovietică și de toate celelalte țări socialiste și forțe iubitoare de pace din întreaga lume — ar înlătura și urmările negative asupra fenomenelor atmosferice. Dimpotrivă, folosirea energiei atomice în scopuri pașnice ar putea face ca și aceste fenomene să fie influențate și determinate să servească omului.

SFATURI PRACTICE

SECRETUL DINȚILOR FRUMOȘI

Colega mea de birou, Sanda, are o dantură foarte frumoasă. Nici un dinte lipsă, nici unul îngălbenit sau îmbrăcat, nici unul înlocuit cu protesă. Și n-am auzit-o niciodată plîngîndu-se că-și pierde prea mult timp la dentist, cum le aud pe cele mai multe dintre cunoștințele mele și cum eu însămi mă plîng oîteodată.

Într-o zi am întrebat-o:

— Cum faci, draga mea, de-ți păstrezi această minunată dantură? Ai descoperit oare secretul longevității dinților?

Sanda a zîmbit cu tot șirul ei de dinți ca perlele și mi-a răspuns:

— Nu fac nimic altceva decît că-i îngrijesc cu atenție. Sau, mai bine zis, nu-i neglijez niciodată.

— Ce înseamnă a-i îngriji? Că doar aceasta e în obiceiul oricărui om civilizat! Și, totuși, mulți, foarte mulți oameni civilizați se trezesc la un moment dat cu proteze.

— Depinde ce înțeleg ei prin îngrijire. A-i spăla în fiecare zi cu periuța și a te duce la dentist cînd nu mai poți suporta durerea — cum se face în majoritatea cazurilor — înseamnă prea puțin pentru buna întreținere a dinților. Însuși spălatul dinților nu trebuie redus la folosirea oricărei periuțe și a aceleiași paste. Periuța trebuie să fie aleasă cu mare atenție și să fie scoasă din uz imediat ce i s-a înmuiat părul, iar pasta trebuie din cînd în cînd schimbată — pentru a evita obișnuirea gingiilor cu ea — și alternată cu bicarbonat de sodiu și cu alte prafuri indicate să curețe depozitele de piatră de pe dinți. Cel mai simplu și mai eficace este praful de pesmet — adică din pîine uscată și pisată. Cel puțin de două ori pe săptămînă dinții trebuie spălați cu un asemenea praf.

Dar cel mai important lucru — a adăugat colega mea cu dinții frumoși — este să depistezi la timp carile și să le tratezi fără întîrziere. Eviți astfel nu numai extracția dintelui, dar și pericolul abcesului, durerile, coroana, și, mai ales, pierderea timpului cu tratamentul îndelungat la dentist. Pe lîngă că mă sezisez de cea dintîi senzație de durere la cald sau la rece — primul semnal al cariei — și alerg la dentist fără să pierd o zi, eu îmi fac din șase în șase luni un control general al danturii. Să nu-ți închipui deci că eu nu mă duc la dentist. Ducîndu-mă însă la primul semnal de durere și la controlul bianual, cariile îmi sînt plombate pe loc, fără să fiu obligată a urma tratamentul preliminar al pansamentelor, care-ți răpește atîta timp. Și încă ceva destul de important pentru menținerea danturii frumoase: evitînd tratamentul, eviți și eventuala extirpare a nervului, a cărui lipsă duce cu timpul la îngălbenirea și pătarea dintelui.

Iată dar secretul dinților frumoși ai colegei mele. E oare atît de greu s-o imităm?

IOSIANA

Invazie de cărăbuși în R.F.G.

Mai agresivi ca oricînd, cărăbușii s-au năpustit asupra unei regiuni destul de întinse din R.F.G., provocînd pagube însemnate. Nu se mai putea circula pe șoseIe de mulțimea cărăbușilor care se izbeau de parbrizele automobilelor. Nici mai mult, nici mai puțin de 5.000 de kilometri pătrați au trebuit să fie tratați cu diferite otrăvuri care să vină de hac „agresorilor". Luptînd eroic, cărăbușii au reușit, înainte de moarte, să-și depună ouăle. Numărătoarea ulterioară a stabilit existența a circa 30 de larve pe metru pătrat.

O COLECȚIE ORIGINALĂ

Vladimir Serebriakov, decanul schiorilor sovietici, a fost campion al Rusiei în anii 1917, 1919 și 1922 la proba de 30 km.

De mai bine de 50 de ani, Serebriakov adună tot ce are vreo legătură cu sportul său favorit.

Colecția sa cuprinde toate varietățile posibile: schiuri de viteză, de fond, de munte, obișnuite, militare — în total mai mult de 150 modele. Ea cuprinde, de asemenea, primele modele de schiuri rusești, apărute în secolul al XIX-lea și al unsprezecelea. Printre piesele din această colecție sînt și schiuri care au aparținut celebrului explorator Fridtjof Nansen, care a făcut schimb cu modele rusești.

Colecția lui Serebriakov cuprinde și o bogată bibliotecă cu cărți de aceeași specialitate, precum și o fototecă care se referă la aceeași preocupare a bătrînului sportiv. Printre piesele din această fototecă se află și fotografiile primilor recordmeni sovietici, care au învins pe suedezi într-o întrecere la care a luat parte și Serebriakov. De curînd, originalul colecționar a predat colecția sa Institutului de cultură fizică din Moscova, pentru a fi pusă la dispoziția tuturor sportivilor.

SPORT

(1) Sala Floreasca a găzduit timp de 4 zile concursul internațional de scrimă R.P.R.-R.S.F.S.R. Din echipa de scrimă a U.R.S.S., cîștigătoare a campionatului mondial, a făcut parte și Prudțkova, campioană a criteriului mondial de scrimă de la Paris, pe care fotoreporterul nostru a surprins-o într-un moment de relaxare.

(2) În timpul unui „salt", la proba sabie băieți.

(3) Reprezentanta noastră, Olga Orban, bine pregătită, a reușit să se claseze pe locul I la floretă fete.

(4) Timp de două zile — duminică și luni — Stadionul Republicii din Capitală a găzduit un concurs atletic dotat cu „Cupa Victoriei" oferită de ziarul „Sportul popular". Locul pe echipe și cupa pusă în joc au revenit reprezentanților clubului Dinamo-București. Fotografia prezintă un aspect din timpul cursei de 5.000 m plat, cîștigată de C. Grecescu.

(5) Duminică, Faur, portarul dinamoviștilor de la Bacău, a avut mult de lucru în fața atacanților feroviari. Iată-l și de astă dată încercînd să oprească balonul, dar fără succes.

(6–7) Două fotografii de la dramatica întîlnire de volei dintre Rapid și Dinamo pentru desemnarea echipei campioane pe anul 1959. În fotografia nr. 6, o fază din timpul meciului; fotografia nr. 7 surprinde o parte dintre susținătorii activi ai rapidiștilor. Printre aceștia remarcăm pe cîțiva jucători ai echipei de fotbal: Matei, Neamțu, Dungu, Greavu, Todor.

Fotografii de Don BÎRLĂDEANU și Romulus SCURTU

Geneva. Palatul Națiunilor. ←

La închiderea ediției

GENEVA, MAI 1959

Cînd aceste rînduri vor vedea lumina tiparului, la Geneva vor fi terminate ultimele pregătiri în vederea deschiderii Conferinței miniștrilor Afacerilor Externe. Ca unul care am urmărit la fața locului ultima conferință asemănătoare — aceea din octombrie-noiembrie 1955 — îmi imaginez lesne unele aspecte ale forfotei dinaintea evenimentului. La Casa Presei, din preajma impunătoarei universități geneveze, se pun în funcțiune cabinele de telefon, radio, telegraf, teleimprimatoare, belinografe; se verifică căștile ce fac legătura cu sălile conferinței de presă, reînvie — în jurul barului din sala centrală — Turnul Babel al sutelor de gazetari din toate colțurile lumii, care discută aprins, fac pronosticuri asupra șanselor Conferinței, unii sprijinind destinderea, alții născocind „bombele", bombițele sau simplele torpile îndreptate împotriva ei. Vine apoi ziua sosirilor; pe aeroportul Cornavin aterizează rînd pe rînd uriașele păsări de argint, aducînd la Geneva pe șefii delegațiilor țărilor participante la Conferință. Și apoi, în clădirea albă a Palatului Națiunilor, în cele cinci minute rezervate fotoreporterilor și operatorilor cinematografici, se va înscrie pe peliculă momentul cînd miniștrii de externe ai celor patru puteri vor lua loc la masa rotundă.

Vor fi, de asemenea, reprezentate la Conferință Republica Democrată Germană și R.F. Germană; dar, în timp ce din partea R.D.G. cauza va fi susținută de ministrul Afacerilor Externe, din partea R.F.G. în sală se va găsi un funcționar superior, urmînd ca von Brentano, șeful diplomației vest-germane, să conducă delegația de la... hotel (și aceasta vorbește despre intențiile cu care reprezentanții vest-germani vin la Conferință!...).

Totodată, este bine și este drept ca la masa tratativelor să ia loc și reprezentanții Cehoslovaciei și Poloniei. Martirii Varșoviei și ai Lidice-ului și-au rezervat, prin jertfa lor, aceste locuri!

Așa s-a ajuns la Geneva!

Așadar, Conferința miniștrilor de Externe începe. Ea este doar preludiul la întîlnirea șefilor de guverne, care va avea loc — să sperăm — în vară. Calea tratativelor Est-Vest a fost deschisă. Toată lumea știe că n-a fost ușor să se ajungă aici. Ani de zile, vrăjmașii colaborării internaționale au preferat atmosferei calde a tratativelor gheața „războiului rece". Razele voinței de pace a popoarelor au reușit să străpungă straturile de gheață. Este înainte de orice meritul Uniunii Sovietice, care a luat de multă vreme inițiativa convocării unei conferințe la nivel înalt. Este meritul guvernelor Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste, care au indicat soluții înțelepte și realiste pentru cele mai arzătoare probleme la ordinea zilei. Ele au făcut să crească curentul de opinie în favoarea tratativelor. „New York Journal and American" arăta deunăzi că pretutindeni în S.U.A. se face auzită cererea: „În jurul mesei tratativelor la nivel înalt!" Spre Casa Albă și Congres — arăta ziarul — zboară scrisori și telegrame în care americanii de rînd scriu: „Jurați că fără nici un „dacă" și „poate" veți participa la Conferința șefilor de guverne". Nu este, de aceea, de mirare că însuși „New York Times" a recunoscut că „acum, conducătorii occidentali sînt supuși unei presiuni foarte puternice din partea opiniei publice, care-i îndeamnă să găsească o cale de înțelegere".

Da, într-adevăr, presiunea popoarelor dornice să se ajungă la curmarea „războiului rece" a determinat pe premierul Macmillan și pe feldmareșalul Montgomery să plece la Moscova, pe vicepreședintele Nixon să-și anunțe proiectata călătorie în Uniunea Sovietică; ea a stat la baza atîtor și atîtor luări de poziție ale unor personalități mai lucide și a elaborării unor proiecte mai realiste, cum au fost cele susținute în programul partidului social-democrat vest-german, în planurile lui Mendès France și Jules Moch, în cuvîntările senatorilor americani Mansfield și Fullbright, în articolele lui Lippmann etc. Cu toate rezervele ce se pot avea față de aceste proiecte, ele reprezintă un curent de aer proaspăt în viața internațională și indică limpede: tratativele pot da rezultate.

Prilej, deci, de optimism pentru Conferință. Numai că...

Două feluri de pregătiri

Nu este, desigur, de ajuns să cazi de acord asupra locului și datei tratativelor. Important este ce aduc cu ele, în valizele diplomatice, părțile care iau loc la masa rotundă. În această privință răspunsul îl va da viitorul. Dar și trecutul apropiat oferă unele indicii. În ce privește Răsăritul, poziția sa a fost clar conturată la Conferința miniștrilor Afacerilor Externe ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia și al Republicii Populare Chineze, întrunită la 27 și 28 aprilie în Palatul Consiliului de Stat din capitala Poloniei. Comunicatul comun precizează că în fața Conferinței de la Geneva stă sarcina de a lua hotărîri în două dintre cele mai acute și mai importante probleme ale contemporaneității: încheierea Tratatului de pace cu Germania și lichidarea regimului de ocupație în Berlinul occidental. Dacă se va proceda astfel, Conferința își va atinge țelul, cauza păcii va avea de cîștigat. Guvernele reprezentate la Varșovia — se spune în comunicat — „sînt gata să facă tot ce depinde de ele pentru asigurarea succesului acestor tratative".

Tot o conferință prealabilă Genevei a fost și aceea deschisă la Paris, la 29 aprilie, cu participarea miniștrilor de Externe ai celor trei puteri occidentale și ai R.F.G. Din presa occidentală rezultă că nici la această întîlnire nu s-au aplanat divergențele ce se manifestă de mai multă vreme între adepții cei mai înverșunați ai politicii „de pe poziții de forță" și acei membri ai N.A.T.O. care, plecîndu-și mai mult urechea la cerințele maselor, se pronunță pentru „flexibilitate", „elasticitate" în cadrul tratativelor. Firește că aceasta se referă mai mult la tactică decît la conținut. În ce privește fondul problemelor, la Paris s-a vădit intenția puterilor occidentale de a se prezenta la Geneva cu planuri care leagă într-un singur ghem problemele urgente ale Tratatului de pace cu Germania și situația de la Berlin cu problemele complexe ale reunificării Germaniei și securității europene, ceea ce nu poate decît să complice la nesfîrșit tratativele și să împiedice rezolvarea oricăror probleme.

Sub ce augur!

În aceste condiții, sub ce augur se deschide Conferința de la Geneva? Ambasadorul vest-german în Statele Unite, Grewe, prohodește: „Nu vor fi rezultate", „perspectivele nu sînt bune". Observatorul american Childs amintește — fapt notoriu — că în S.U.A. „cercuri influente exercită presiuni de culise pentru ca guvernul american să se situeze pe o poziție rigidă și intransigentă la Geneva și față de orice tratative".

Nu ne îndoim că profitorii încordării internaționale vor manevra în acest sens. Numai că nu totul depinde de ei. Forțele păcii au izbutit să impună tratativele. Dacă ele vor acționa unite și hotărîte, se vor obține rezultate pozitive de pe urma tratativelor care încep. Participanții la Conferința de la Geneva nu pot, nu trebuie să uite nici un moment că asupra lor sînt ațintite privirile întregii omeniri care în zilele noastre știe nu numai să vrea pacea, dar și să o cucerească.

I. FINȚINARU

Cu prilejul celei de a zecea aniversări a mișcării pentru pace, a avut loc la Paris o festivitate în cadrul căreia vorbitorii au cerut ca la Geneva să triumfe spiritul tratativelor.

ÎN JURUL GLOBULUI

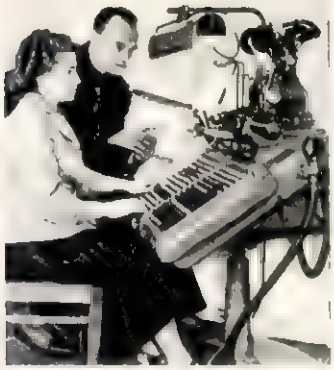

LINOTIPUL MK—2 este ultima creație a unui colectiv de ingineri de la Uzina de mașini poligrafice din Leningrad. Noua mașină, care poate turna în mod automat texte transmise de la distanță, funcționează pe principiul aparatului telegrafic: textul transmis din orice punct este imprimat pe o bandă de hîrtie cu ajutorul unui perforator. Banda de hîrtie este introdusă apoi în linotip, care toarnă rîndurile. Se realizează astfel o accelerare a culegerii literelor de aproape 3 ori mai mare, în comparație cu metoda folosită pînă acum. În fotografie: ing. L. Indulen, constructorul principal al noului linotip și tehnicianul V. Vasilieva, încercînd mașina.

RECENT A FOST LANSAT pe apă tancul petrolier transoceanic, cu o capacitate de 10.000 tone, construit în Uniunea Sovietică. Petrolierul, botezat „Komsomolеț Ukrainî" este înzestrat cu cele mai moderne instrumente și aparate de navigație.

„POVEȘTILE DIN CANTERBURY"... LA LICITAȚIE. Manuscrisul cunoscutei lucrări a scriitorului englez Geoffrey Chaucer, care s-a păstrat timp de secole, a fost vîndut, recent, prin licitație unui particular care nici măcar nu e cetățean britanic, ci un businessman din New York. Pesemne, autoritățile engleze n-au avut fondurile necesare pentru a cumpăra prețioasa piesă literară, deoarece banii strînși de la contribuabili au alte destinații. De pildă: construirea de baze pentru lansarea rachetelor atomice...

UN POD? NU! Un atelier plutitor, destinat reparațiilor în largul mării. Construcția atelierului a fost realizată la șantierele navale „Gh. Dimitrov" din Varna (R. P. Bulgaria).

NU-S SIMPLE ORNAMENTE! Acești pești din mozaic ce împodobesc o finită artezlană recent construită în Berlinul apusean, nu sînt „muți ca peștii" ci, dimpotrivă, foarte grăitori. Ei ne vorbesc despre spiritul revanșard ce se află la loc de cinste în Germania occidentală: fiecare dintre acești pești poartă ca inscripție numele cîte unui port polonez sau sovietic din Baltica pe care revanșarzii continuă să le revendice pe temeiul agresiunilor și cotropirilor anterioare.

Inaugurînd asemenea „opere de artă", rechinii militarismului prusac, reînarmați cu dolarii americani la linia de plutire, încearcă a uita de Stalingrad și de 9 Mai 1945. Încercare zadarnică!...

6.000 OPERAȚII PE ORĂ poate efectua noua mașină de calculat de producție cehoslovacă — „Aritma".

START...

În cursul anului 1958 sportivii sovietici au luat startul în 29 de campionate mondiale și europene. Dintre acestea, în 18 competiții ei au ocupat locul I, cucerind 95 medalii de aur, 53 de argint și 41 de bronz.

Răspunzînd chemării Federației germane de sport și gimnastică (D.T.S.B.) sportivii R. D. Germane au donat prietenilor lor din R. D. Vietnam materiale și echipament sportiv în valoare de 80.000 de mărci. Acțiunea s-a desfășurat sub lozinca: „Fiecare secție sportivă să doneze un aparat sportiv pentru Vietnam".

Campionul englez de automobilism Stirling Moss a declarat că în actualul sezon va continua să participe la cursele de automobile în ciuda faptului că în cursul ultimilor doi ani majoritatea prietenilor lui și-au pierdut viața în „cursele morții". Motivul acestei hotărîri nu este dragostea pentru sportul automobilist, cum ar fi înclinați să creadă unii, ci cu totul altul. „Ce pot să fac — a arătat Moss — dacă nu cunosc o altă meserie și risc să mor de foame?"

Așa că Stirling Moss a ales o altă cale, aceea a riscului de a muri din... accident.

Cea mai mare piscină acoperită din Europa va fi construită în Moscova în apropiere de Kremlin. 2000 de persoane vor putea practica aci în permanență sportul înotului. Piscina va avea forma unui cerc cu un diametru de 130 metri și o adîncime în centru de 6 metri. Piscina va fi deschisă atît iarna cît și vara, un mare număr de instructori de înot fiind puși în permanență la dispoziția amatorilor.

Comitetul Olimpic din Africa de Sud a delegat pe dl. Reg Honey să-i apere interesele în cursul apropiatului congres al Comitetului Olimpic Internațional de la München (R. F. Germană). Dl. Honey are dificila sarcină de a-l „convinge" pe participanții la congres de largul „umanism" al forurilor sportive din Africa de Sud față de sportivii „de culoare", deși aceștia nu au dreptul să participe la întreceri sportive alături de albi. Aceasta în ciuda faptului că statutul C.I.O. prevede că țările afiliate nu vor permite promovarea rasismului. Numai că membrii Comitetului Olimpic din Africa de Sud „trec cu vederea" această prevedere, iar membrii occidentali ai C.I.O. în frunte cu americanul Brundage, închid ochii. În fond, în S.U.A. metoda e folosită și în școli...

FINIS

DUPĂ UN MILENIU. O vechime de o mie de ani are acest colier de argint, descoperit recent cu prilejul unor săpături arheologice efectuate în apropiere de Praga.

DEASUPRA APELOR FLUVIULUI GALBEN, constructorii chinezi care lucrează la înfăptuirea proiectului hidroenergetic Liukia au întins un lung pod de corzi.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 o|. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Berlin 1941 — Berlin 1945 — Bonn 1959

Desen de A. RIK

Lucrările sesiunii jubiliare a Consiliului N.A.T.O., ținută recent la Washington, s-au încheiat, cum era și firesc, cu prelungirea războiului rece.

Războiul rece: straşnic. Nici nu se putea un loc mai bun ca ăsta!

Desen de I. DAVIDESCU

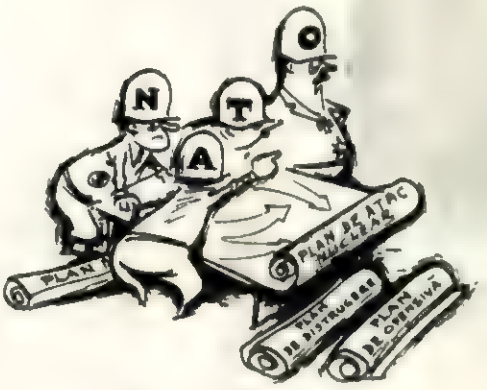

– Acesta ne strică toate planurile!

Desen de V. CRIVĂȚ

În Germania occidentală este pusă din nou în picioare industria de război.

– Hei... Krupp!

Desen de A. POCH

METAMORFOZĂ ORTOGRAFICĂ

Desen de Adrian ANDRONIC

PREȚUL 2 LEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 20 (208)
Anul VIII
16 mai 1959

Se înalță zidurile noilor blocuri din București...

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Misiunea Conferinței de la Geneva

În ciuda unor dificultăți de ultim moment, create de puterile occidentale în legătură cu participarea la tratative a reprezentanților celor două state germane, la 11 mai, orele 18, s-a deschis în Palatul Națiunilor din Geneva Conferința miniștrilor Afacerilor Externe. Delegația Uniunii Sovietice este condusă de A. A. Gromiko, cea americană de C. Herter, delegația Angliei are în frunte pe Selwyn Lloyd, iar cea a Franței pe Couve de Murville. Delegația Republicii Democrate Germane, prezentă în sală, este condusă de ministrul Afacerilor Externe, Lothar Bolz, în timp ce ministrul de Externe al R.F.G., von Brentano, conduce delegația vest-germană de la... hotel.

În ședința de deschidere a luat cuvîntul Dag Hammarskjoeld, secretarul general al O.N.U., care a urat succes Conferinței, subliniind că lucrările ei au o importanță vitală pentru toate țările.

Într-adevăr, atenția opiniei publice mondiale se îndreaptă acum spre lucrările Conferinței de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe, popoarele Europei și întregii lumi cerînd realizarea unor acorduri cu privire la încheierea Tratatului de pace cu Germania și la reglementarea situației Berlinului occidental, spre micșorarea încordării internaționale.

Avînd în vedere aceste probleme care stau în fața Conferinței, delegația Uniunii Sovietice a relevat de la început necesitatea participării la actualele tratative a reprezentanților Poloniei și Cehoslovaciei. Aceasta nu este o simplă problemă de procedură, ci o chestiune de mare însemnătate politică. Cele două țări nu numai că sînt vecine directe ale Germaniei, dar fiind nu o dată victime ale militarismului german, ele sînt vital interesate în încheierea Tratatului de pace cu Germania și soluționarea problemei Berlinului occidental.

Rezolvarea acestei cereri întrutotul legitime și justificate a fost, însă, amînată, datorită poziției puterilor occidentale.

Omenirea așteaptă ca miniștrii Afacerilor Externe, întruniți la Geneva, să abordeze cu realism cele mai acute probleme ale situației internaționale și să creeze un climat favorabil întrunirii șefilor de guverne care ar trebui să urmeze actualei Conferințe.

BUN SOSIT!

Oaspeți dragi din Republica Populară Democrată Coreeană ne vizitează țara. La invitația tovarășului I. Gh. Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R., au sosit în țara noastră, într-o vizită de prietenie, tovarășul Țoi En Ghen, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R. P. D. Coreene, și persoanele care-l însoțesc.

Poporul nostru urează cu căldură înaltului oaspete din Coreea prietenă și persoanelor care-l însoțesc, tradiționalul: „Bun venit!"

Aspect de la deschiderea Conferinței miniștrilor Afacerilor Externe. Se văd delegațiile U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Franței la masa rotundă; la cele două mese din fața acestela — delegațiile R. D. Germane și R.F. Germane. ↓

Un minut...! Un gram...! UN LEU...!

Reportaj de F. URSEANU

Titlul de mai sus — sugestiv și plastic — nu ne aparține. Ni l-au „împrumutat" constructorii de utilaj petrolifer din Ploești. Cu aceste cuvinte, cazangiii de la „1 Mai" au chemat la întrecere toate celelalte secții ale uzinei.

Obiectivul? Cît mai multe economii. Economii de timp, de metale, de bani. Toate aceste economii urmărind un singur scop: reducerea prețului de cost cu cel puțin 11,5 la sută.

★

Cum a pornit inițiativa? Ideea s-a născut într-o ședință de producție a secției cazangerie. În secția care, în ciuda numelui, are azi un profil cu totul nou: construcția în serie a celor mai moderne instalații de forare la mare adîncime — faimoasele și uriașele 4.L.D.-uri care, păstrînd proporțiile, sînt un fel de turnuri Eiffel pliante.

Chemarea a pornit sub o lozincă cu totul deosebită, nouă și foarte precisă: un minut economisit la fiecare oră productivă; un gram de material economisit la fiecare 100 grame de produse; un leu economisit de fiecare muncitor pe zi, la cheltuielile de regie. În plus: fiecare tehnician să elaboreze, pînă la sfîrșitul anului, o măsură tehnico-organizatorică cu eficacitate economică de minimum 1.000 de lei anual.

Cît pot aduce uzinei minutul, gramul și leul economisite? Lucrul acesta l-au prevăzut inițiatorii întrecerii, înainte de a lansa chemarea către sutele de muncitori, ingineri și tehnicieni ai uzinei.

Ne oprim, însă, la secția cazangerie, acolo de unde a pornit întrecerea. Ce și-au propus constructorii instalațiilor 4.L.D.? Ca minutul, gramul și leul economisite de ei să le aducă o economie anuală de 475.100 lei, peste cea planificată. Suma aceasta reprezintă echivalentul costului de construcție a 14 apartamente pentru muncitori. Aceasta, doar într-o singură secție a uzinei!

Calculele de mai sus au fost făcute cu două luni în urmă. Rezultatele din prima etapă sînt pozitive pentru o serie de secții. Minutul, gramul și leul au adus în două luni economii de 152.000 lei secției forjă, 72.000 lei cazangeriei și 26.000 lei turnătoriei de fontă.

★

Problema suscită, desigur, o întrebare: cum se pot cîștiga mii de ore economisind cîte un singur minut; tone de metal, economisind doar cîte un gram de fier sau oțel, și mii de lei, chivernisind cîte un singur leu?

— Nu-i prea complicat! — mi-a explicat inginerul Eugen Toma, care, lucrînd în colaborare cu comitetul de secție și cu inginerul Pîslaru, a contribuit și el la organizarea întrecerii.

— Vedeți — spune el — o piesă oarecare e prevăzută să fie fabricată, să zicem, în 60 de minute. Atît e normată. Realizînd-o în 59 de minute, muncitorul a cîștigat un minut. În opt ore, cîștigă opt minute. Sînt însă sute și sute de muncitori, care, procedînd la fel, economisesc mii și mii de minute pe zi. Iar orele economisite devin ore productive.

— Cum se cîștigă un gram? Cam la fel — a continuat inginerul Toma. Piesa respectivă are în proiect o anumită mărime sau o anumită greutate specifică. Atît trebuie să fie de mare și atît trebuie să cîntărească, atunci cînd va fi terminată; tehnica nu admite nici un fel de toleranțe. Intervine, însă, adausul: acea cantitate de material care se prevede în plus și care se pierde la prelucrare. Ei bine, în interesul economiei, adausul acesta trebuie folosit cît mai rațional. Aici se poate cîștiga metal cu gramele și chiar cu kilogramele. Dar „gramul" se mai poate cîștiga și altfel: „croind" fierul sau tabla pentru piese, cît mai economicos, cu socoteală, în așa fel încît nici un centimetru de metal să nu rămînă nefolosit. În actuala întrecere, exemple de felul cum poate fi economisit oțelul ni le-au dat echipele de tineret: utemiștii din brigada lui Ion Zincă, a lui Alexandru Filitis, a lui Stere Florea ș.a. Într-o lună și jumătate, „gramul" economisit de ei a adus 11.456 kg de oțel și tablă.

★

Acum e rîndul... leului. Cum poate fi el smuls în fiecare zi cheltuielilor de regie? Aici intervine conștiința și aprecierea fiecărui muncitor: mașina să nu funcționeze fără rost nici un singur minut, apa să nu fie risipită, șalterul de la curentul electric să nu rămînă deschis cînd nu e nevoie.

Tovarășul Cubrac, președintele comitetului sindical de secție de la cazangerie, prezent la discuție, e mai... generos:

— Angajamentul se referă la gram, la leu, la minut, dar dacă omul s-a pus să facă economii, le face peste angajamente. Iată-i pe Marin Gheorghiță și brigada sa — adaugă președintele. Și-au stabilit singuri norma la operația de probare a sistemului de ridicare a turlelor 4.L.D. Știți care era timpul prevăzut? 400 de ore pentru întreaga brigadă. Care-i acum timpul fixat de ei, după chemarea la întrecere? Numai 100 de ore! Gîndiți-vă cîte mii de minute au fost cîștigate așa, dintr-o dată! Cum? Printr-o inovație: brigada execută mai multe probe în același timp. Deci, de acum înainte, acesta-i timpul necesar pentru operația de probă. Nici brigada meșterului Petre Georgescu, șeful echipei de lăcătuși, nu s-a lăsat mai prejos. Și-a redus cu 200 de ore timpul de construcție cu tronsoane a turlelor. Iar oamenii din brigada lui Tudor Dumitru, socotindu-și bine minutele, au cerut singuri reducerea timpului normat cu 20 la sută.

În turnătoria de fontă, l-am cunoscut pe Ene Vasile. De zece ani Ene face aceeași muncă: armează cu sîrmă formele în care se toarnă piesele. Asta-i specialitatea sa.

— Cum stați cu „gramul" economisit?

— Cu gramul? — se miră Ene Sînteți în urmă... Economia la sîrmă o facem acum cu kilogramul! Metoda? Recondiționăm o parte din sîrma folosită. N-o mai aruncăm după întrebuințare; o folosim și economisim astfel sîrmă nouă.

Și ca să demonstreze cu „acte", Ene Vasile scoate din buzunar o notiță: socoteala progresivă a economiilor — ianuarie 1959: folosit 800 kg; februarie, numai 600 kg; martie, 550!

— În aprilie — adaugă el — abia am stabilit necesarul real de sîrmă: 400 kg!

Răspunsul lui Ene este al tuturor „armătorilor". Răspunsul acesta la chemarea cazangiilor se alătură rezultatelor obținute în întrecere de sutele de muncitori, ingineri și tehnicieni ai celei mai mari uzine românești producătoare de utilaj petrolifer

9 MAI, ZIUA VICTORIEI

ÎN MEMORIA OSTAȘILOR CĂZUȚI ÎN LUPTA ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

La Monumentul Eroilor Patriei

Au fost depuse coroane de flori din partea C. C. al P. M. R. și Consiliului de Miniștri, Prezidiului Marii Adunări Naționale, corpului diplomatic, Ministerului Forțelor Armate, Consiliului Central al Sindicatelor, C.C. al U.T.M., Comitetului orășenesc București al P.M.R. și Sfatului popular al Capitalei, Consiliului național al femeilor, Academiei R.P.Romîne, Consiliului general A.R.L.U.S., Comitetului național pentru apărarea păcii, delegațiilor sindicale de peste hotare care au participat la sărbătorirea zilei de 1 Mai, uzinelor „23 August", „Mao Țze-dun", „Tudor Vladimirescu", „Semănătoarea", complexului C.F.R. „Grivița Roșie", fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" și a altor întreprinderi din Capitală.

În fotografie: Din partea C. C. al P.M R. și a Consiliului de Miniștri, tovarășii general de armată Emil Bodnăraș și Petre Borilă, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, general colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, și Avram Bunaciu, ministrul Afacerilor Externe, au depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor Patriei

În fotografie: Reprezentanții corpului diplomatic (de la dreapta la stînga) Antonios Poumpouras — ambasadorul Greciei, Stoian Pavlov — ambasadorul R.P. Bulgaria, A.A. Epișev — ambasadorul Uniunii Sovietice, Celal Tevfik Karasapan — ambasadorul Turciei, Ernesto Piaggio — ministrul Argentinei, Pierre-François Brügger — ministrul Elveției — după depunerea coroanei de flori la Monumentul Eroilor Patriei.

La Monumentul Eroilor Sovietici

Au fost depuse coroane de flori din partea C. C. al P. M. R. și Consiliului de Miniștri, Prezidiului Marii Adunări Naționale, corpului diplomatic, Ministerului Forțelor Armate, Consiliului Central al Sindicatelor, C.C. al U.T.M., Comitetului orășenesc București al P.M.R. și Sfatului popular al Capitalei, Consiliului național al femeilor, Academiei R.P.Romîne, Consiliului general A.R.L.U.S., Comitetului național pentru apărarea păcii, delegațiilor sindicale de peste hotare care au participat la sărbătorirea zilei de 1 Mai, uzinelor „23 August", „Mao Țze-dun", „Tudor Vladimirescu", „Semănătoarea", complexului C.F.R. „Grivița Roșie", fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" și a altor întreprinderi din Capitală.

În fotografie: Din partea C. C. al P.M R. și a Consiliului de Miniștri, tovarășii general de armată Emil Bodnăraș și Petre Borilă, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, general colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, și Avram Bunaciu, ministrul Afacerilor Externe, au depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor Sovietici.

La Cimitirul militar britanic

Au fost depuse coroane de flori din partea Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne, Prezidiului Marii Adunări Naționale, corpului diplomatic, Ministerului Forțelor Armate, Sfatului popular regional București, Combinatului poligrafic „Casa Scînteii".

În fotografie: Depunerea coroanei de flori din partea Prezidiului Marii Adunări Naționale a R. P Romîne.

E ora 15. Pe stadion sînt 80.000 de amatori de fotbal. Printre ei se numără și soții Stan, care locuiesc în blocul 13, scara A. Ei e muncitor. Mai bine zis, fost muncitor, pentru că acum e scos din producție: studiază și e în preajma examenelor. Dar după ore și ore de studiu, destinderea pe stadion nu poate decît să-i ajute.

O ZI DE ODIHNĂ

Fotoreportaj de M. MÎRZA (text), E. IAROVICI și S. STEINER (fotografii)

Însemnarea de față o voi începe cu un citat:

„Întrerupere temporară a unei activități în scopul recîștigării energiei, al refacerii forțelor; (stare sau timp de) repaus"

Este explicația pe care o dă Dicționarul limbii române contemporane noțiunii de odihnă.

Nu este nevoie să aveți o vîrstă prea înaintată, pentru a ști ce însemna odihna pentru majoritatea oamenilor din țara noastră, cu 15-20 de ani în urmă. Era, de fapt, o întrerupere de douăzeci și patru de ore a trudei de fiecare zi. Din fabrici, din uzine, din birouri oamenii muncii ieșeau extenuați și, în răstimpul unei zile — numite de odihnă — abia apucau să doarmă cîteva ore, să citească, eventual, un ziar sau să iasă în curtea casei din cartierul periferic în care locuiau, ca să se bucure de lumina generoasă a soarelui.

Sărmane zile de odihnă! Și nici atunci nu scăpa nimeni de grija zilei de mîine...

Dacă vorbim de ziua de odihnă din ultimii ani, noțiunea capătă un orizont mult mai larg — și explicația dicționarului apare incompletă.

În primul rînd, odihna este un drept consfințit în Constituția țării, chiar de acei care beneficiază de ea; în al doilea rînd, odihna e reală, pentru că este o expresie și a siguranței zilei de azi și de mîine; odihna înseamnă și bunăstare, pentru că ea nu se realizează decît cu un anumit nivel de trai, care există abia acum, în zilele noastre; odihna se întregește numai cu veselia, destinderea și dragostea de viață, de care te poți bucura numai cînd știi că îți ții soarta în propriile tale mîini.

De aceea, cînd citiți în Dicționarul limbii române explicația noțiunii de odihnă și vreți să o raportați la zilele noastre, întregiți-o cu: siguranța, bunăstarea, veselia și dragostea de viață de care vă bucurați azi din plin...

Ca argument la cele scrise vin cîteva imagini surprinse de obiectivul aparatului fotografic într-o zi de odihnă — din zilele noastre — printre locatarii complexului III din cartierul Bucureștii Noi

Printre ceferiști și în complexul III al cartierului Bucureștii Noi, Bujin e un nume cunoscut. De curînd ziarul „Lupta C.F.R." a publicat un articol intitulat „Bujin, tatăl și fiul". Bujin Nicolae (tatăl), mentator la C.F.R., e decorat cu Ordinul Muncii cl. III, fiul, Ilie (în familie i se spune Lică), e strungar fruntaș. Locatarii l-au ales pe Bujin-tatăl președinte al comitetului de bloc. În ziua de odihnă în care l-am vizitat, tovarășul N. Bujin era ocupat cu musafirii și televizorul. (Blocul 11, scara C).

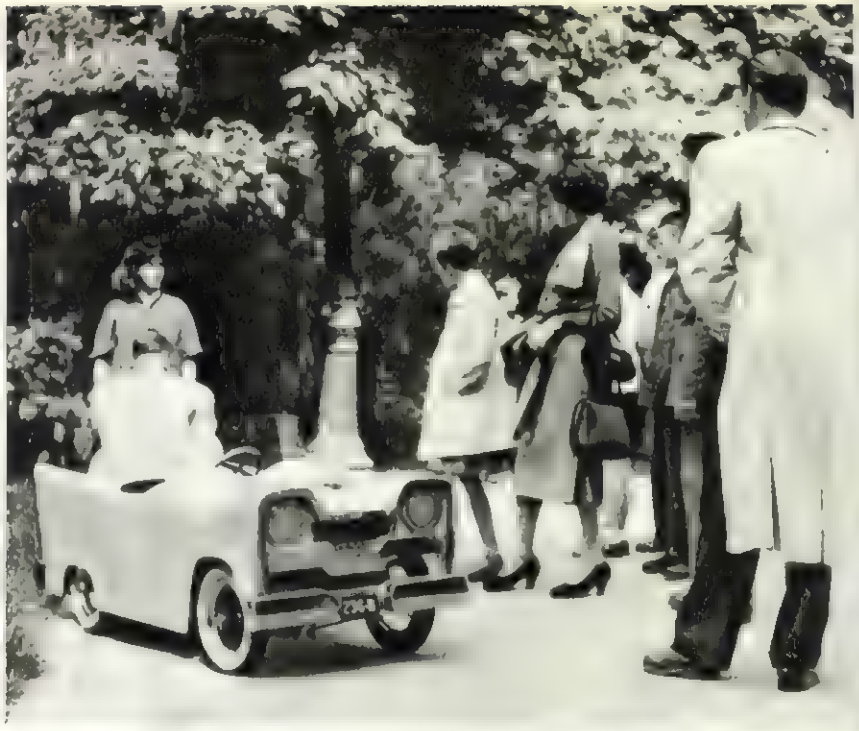

↑Blocul 8, apartamentul soților Iacob: la orele 6 dimineața electricianul Iacob Dumitru împreună cu soția se urcau în autobusul întreprinderii la care lucrează, plecînd la Timișul de Sus. Cu tot drumul lung, o excursie de o zi la munte are calitatea de a fi reconfortantă.

Dimineața, printre panselele din fața blocurilor, reîntîlnim niște cunoștințe mai vechi ale cititorilor revistei noastre: cei trei gemeni Lascu. După o săptămînă de „activitate", acum se odihnesc, jucîndu-se cu acest nemaipomenit cățel, care știe să facă „frumos". Fotografia n-a putut să-i cuprindă și pe părinții micuților, care le supraveghează joaca și-i privesc cu mîndrie firească. Pentru niște părinți este și aceasta un mod de a te recrea. (Familia Lascu locuiește în blocul 11, scara D).↓

Tovarășa Letreanu Paula, din blocul nr. 1, e gospodină și studentă bursieră în anul doi la medicină. În această după-amiază tovarășa Paula a ieșit din cartier, să facă o plimbare în Cișmigiu și, pe o astfel de vreme, e păcat să nu faci și o fotografie... (în stînga).↑

Copiii au plecat în excursie și a rămas singură cu nepoțica. Nici nu știți ce de poezii frumoase a învățat Dorina de la bunicuța ei. Și bunicuței — tovarășa Băjenaru Tinca, veche țesătoare — îi rîd ochii de bucurie, cînd o ascultă recitind „Cățeluș cu pălu'cleț..." (Blocul 8, scara D). ←

Știți ce înseamnă „degetul 4"? După cîte se pare este un exercițiu de vioară pentru începători. Tovarășa Budescu Marioara, care, la 19 ani, este ajutor de cadru didactic la școala 173 și se recreează învățînd vioara, ar putea da mai multe explicații. (Blocul 1, scara A). →

Budescu Natalia (stînga), elevă în clasa a X-a, la ora cînd sora ei cîntă la vioară și alții se plimbă, iese de la Universitate, unde urmează cursurile de pregătire pentru examenul de maturitate. După cum se vede din fotografie, acest lucru nu-i strică buna dispoziție. Așa-i cînd ai tot viitorul înainte. ←

În acest timp tatăl lor, Budescu Ioan, are preocupări nu mai puțin interesante: se ocupă de peștișorii din acvarium (cînd lucrează, se ocupă de avioane, deoarece e căpitan de aviație). Nu credeți, dar acum are de gînd să pedepsească — prin izolare — un peștișor, care, uitînd „bunele maniere", și-a... mîncat confrații. ↓

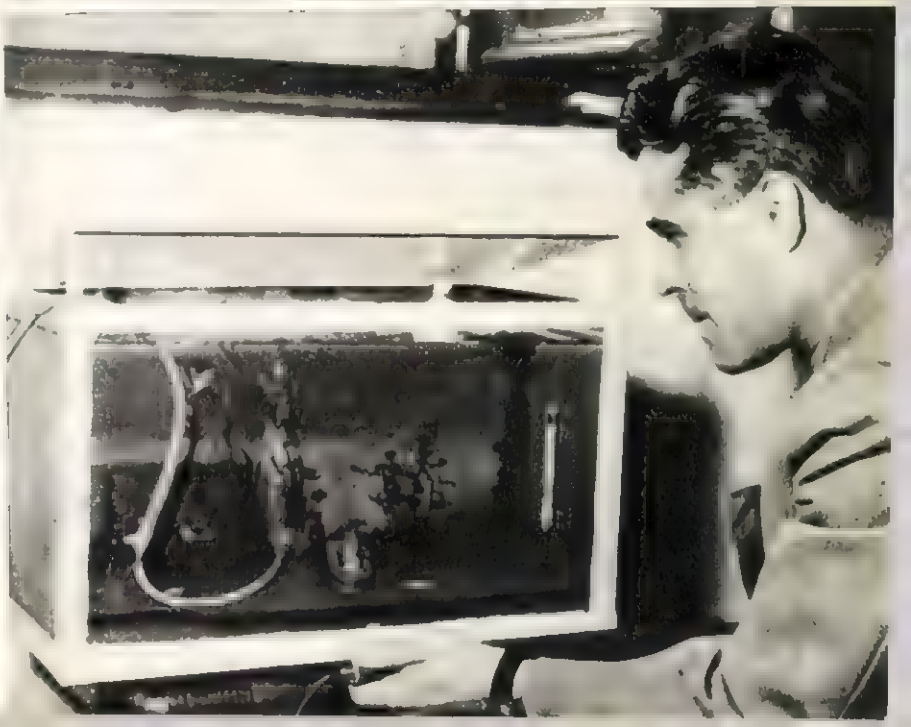

Cu toate că e abia ora 11 dimineața, sîntem la un spectacol. E vorba de... „Drumeții veseli". Pe „scenă" îi întîlnim, în calitate de consultant științific, pe tovarășul Costescu Anton din blocul 13, iar în public, pe tovarășa Costescu cu... Costescu - junior, ...consultîndu-se asupra unei întrebări.

La Facultatea de Filozofie se organizează, ca și la alte facultăți, reuniuni tovărășești. La asemenea reuniuni participă cu plăcere și corpul profesoral. Iată-l (al doilea din stînga) pe tovarășul Cazanglu Alexandru, asistent la catedra de psihologie, în mijlocul unui grup de studenți. Atmosfera, după cum se vede, poartă semnele tinereții și vremurilor noastre de azi.

Violeta ZAMFIRESCU

Doină de Jiu

Drag îmi e să ies pe stele.
Drag îmi e să cînt pe afară,
Să pornesc pe firul apei,
Să mă legene prin țară
Tropotele murgului,
Doinele amurgului.

Satele cu cruci de lemn
Spre lumină să le-ndemn,
Să le cînt cum se prefac
Cartea cum le e pe plac,
Cum după mașini se-adună
Muncind brazdele-mpreună,
Cum nu-i om să mai se vrea
Simbriașul altuia.
Traiul toți și-l schimbă rînd
Numai horele păstrînd
Țesături cu basme-n ele,
Borangicuri subțirele
Sau oreo doină ce-o purta
Cîte-o dragoste cu ea.

Du-mă dor pe drumuri țară,
Că-mi uitai inima-n țară,
Poate-n dealuri, lîngă-o tîrlă,
Unde stîlu tîlelul gîrlă.
Poate-n bălți unde tot plouă
Pe o orezărie nouă.
Ori pe cîmpul porumbac
De tutun și de bumbac.

Drag mi-e să-mi tot uit așa
Inima prin țara mea.
Că de-o uit tot nu mi-e greu,
Cînt mereu și-o aflu eu.

Mihai NEGULESCU

Tren cu brigadieri

Codrul, vatra Bistriței și noi.
Trenul trece pufăind în goană
Cu un șuier vesel și voios
Prin bătrîna gară moldoveană.

N-are trenul tihnă și popas,
Nu ia-n seamă gările mărunte;
L-a chemat o flamură, un glas,
Sus în munte, tot mai sus în munte

Șerpuiește fumul printre brazi;
În vagon un cîntec se-nfiripă
Și ne mai desparte de Bicaz
Doar o oră, un minut, o clipă...

„Bună dimineața, munți stîhuț.
Bună dimineața, ape, plute..."
Cîte-ai vrea acum să le mai spui
Cîte... Dar cuvintele-s pierdute.

Numai ochii împrejur cătînd
Dar că întîlnesc zidirea 'naltă
Și din brațe, arc puternic, simt
Treptele de mîine cum tresaltă!

TEATRUL lui BRECHT LA NOI

de Mircea AVRAM
director al teatrelor din Ministerul Învățămîntului și Culturii.

Am cunoscut teatrul lui Bertolt Brecht în el acasă, la Berlin. Ne aflam în capitala Republicii Democrate Germane pentru un schimb de experiență cu binecunoscuta artă scenică a R.D.G. Teatrul lui Brecht ne-a impresionat puternic, deși, din variatul repertoriu pe care marele om de teatru a reușit să-l asigure instituției sale, nu am putut vedea decît două spectacole. Amîndouă, însă, excepționale. E vorba de „Cercul de cretă caucazian" și „Mutter Courage".

E greu, desigur, să poți reda în cîteva rînduri impresia puternică pe care o produc aceste două mari realizări artistice. Primul spectacol pe care l-am văzut a fost „Cercul de cretă caucazian", piesă a lui Bertolt Brecht pusă în scenă de autor, în decorurile și costumele lui Karl von Appen și cu muzică de Paul Dessau. Premiera avusese loc cu puțină vreme înainte, la 15 iulie 1954. În acest spectacol m-a cucerit, în special, jocul excepțional al celor trei interpreți principali: Helene Weigel, în rolul soției guvernatorului, Angelica Hurwiz, cu simplitatea sa naturală, și Ernst Busch, marele creator al rolurilor brechtiene, cu jocul său profund emoțional și plin de umanitate.

Și, totuși, cu toate calitățile excepționale ale acestor perso-

Scenă din piesa „Galileo Galilei". În rolul principal, Ernst Busch.

Adrian BELDEANU

Străzile tinere

Drepte, cu piepturile late ale zidurilor
străzile tinere vorbesc în fiecare zi.
Glasul lor are sonoritatea pașilor noștri pe caldarîmuri
și a cîntecului înfrînat voios în drumul spre fabrică

Sub temeliile afunde ale străzilor tinere
stărute urmele vechilor clădiri năruite de obuze.
cenușa încă fierbinte cu amintiri și jelanii.
lacrimile de mojoz ale caselor moarte
Străzile tinere în care locuim acum
le-am ridicat asemenea unor corăbii uriașe și albe.

Sînt toate plămada mîinilor libere,
visul înfăptuit în coloane de beton și fericire
iubim nesfîrșit camerele noi, balcoanele rotunde,
catifeaua plăpîndă a florilor la ferestre,
bucătăria cu mireasme de pîine coaptă și fructe,
gazonul — covor fermecat pentru jocurile copiilor.

Aici o să ne creștem urmașii —
sub bolțile de aur și de argint ale anotimpurilor.
Nu vom lăsa să se stingă aceste străzi
să îmbătrînească vestejindu-și culorile, zîmbetul.
Vom izgoni cu brațe mlădioase, cu brațe puternice
amenințarea războiului, îmbrățișînd trupul imaculat al păcii,
pentru ca străzile tinere, aidoma unor dimineți de adolescent,
să nu mai fie ucise niciodată!

Alternativa păcii

Cunoscuta actriță Helene Weigel, în rolul mamei, din piesa cu același nume după romanul lui Gorki.

nalității artistice, cea ce impresiona în primul rînd în spectacol era unitatea lui, omogenitatea colectivului. De remarcat că în spectacol s-a întrebuințat, de către regizor și scenograf, un nou mijloc tehnic: măștile semirigide — accesorii de costume și machiaj, mijloace exterioare puse toate în slujba sublinierii caracterelor personajelor. Nu mi-a fost dat să văd pînă atunci o atît de minuțioasă punere la punct a fiecărui amănunt din spectacol, a fiecărei nuanțe, în așa fel încît fiecare sentiment și fiecare situație să fie fidel și pe deplin valorificate.

Ai doilea spectacol a fost pentru noi, cei care asistam în acea seară la cea de-a 200-a reprezentație, un adevărat regal artistic: piesa „Mutter Courage", în interpretarea teatrului „Berliner Ensemble", merită din plin această apreciere.

De la ridicarea cortinei, ești introdus în atmosferă: proiectarea unor texte explicative asupra locului acțiunii și condițiilor social-economice în care trăia poporul la începutul războiului de treizeci de ani; decorul extrem de simplu, precum și muzica — care face parte integrantă din spectacol — te cuceresc și te familiarizează cu atmosfera acestei epopei, atmosferă care nu se risipește nici după lăsarea ultimei cortine, făcîndu-te să trăiești întreaga dramă a „mamei Courage" și a familiei sale, cu adînca ei semnificație socială. Dar ceea ce rămîne și aici adînc întipărit în memoria spectatorului e, mai ales, jocul măiestrit al întregului ansamblu, în frunte cu marea actriță Helene Weigel.

Munca acestui colectiv și-a cucerit simpatia și aprecierea publicului din întreaga Germanie și a oamenilor de teatru de pretutindeni.

Acum, cînd acest admirabil ansamblu ne vizitează țara, avem posibilitatea de a cunoaște, nemijlocit, două din valoroasele sale montări (spectacolul „Mama", după Gorki, și „Galileo Galilei") și realizările artistice ale marilor săi actori. E un eveniment pe care îl salutăm cu bucurie și care va contribui efectiv la strîngerea relațiilor de prietenie dintre popoarele noastre.

Nu demult, faimosul institut american *Gallup* pentru sondarea opiniei publice a întreprins o „anchetă mondială" de mare răsunet. La întrebarea: *„Care va fi țara cea mai puternică din lume peste 10 ani?"*, majoritatea celor chestionați — englezi, francezi, belgieni, indieni și alții — au indicat Uniunea Sovietică.

În lumina evoluției istorice din epoca noastră, răspunsul acesta — mai mult decît un simplu pronostic — conține o certitudine implacabilă. Contrastul izbitor dintre avîntul grandios al lumii socialiste și declinul iremediabil al capitalismului obligă Occidentul nu numai la reflecții amare, dar și la o reconsiderare temeinică a atitudinii sale față de „Răsăritul roșu". De la șocul zguduitor provocat în Apus de lansarea primului satelit artificial al pămîntului și pînă la mărețul program al construcției desfășurate a comunismului, adversarii declarați ai lagărului socialist au trebuit să bată în retragere pas cu pas și — în fața evidenței — să recunoască succesele epocale repurtate de Uniunea Sovietică, R.P. Chineză și de celelalte țări socialiste.

„Care va fi țara cea mai puternică din lume, peste 10 ani?"

„Gallup" este prudent; preferă o incursiune în viitor, decît să-și asume riscul unei confruntări cu realitățile de azi. Și trebuie să admitem că o recunoaștere — pe bază de sondaj public — a schimbării raportului de forțe pe plan mondial, în favoarea lumii socialiste, ar încurca multe socoteli în Occident.

Dar ceea ce evită cu grijă institutul american pentru sondarea opiniei publice se impune pretutindeni cu valoare de realitate vie și nu mai poate fi ascuns sau răstălmăcit de nimeni: „Cursa dintre Est și Vest" — așa cum este denumită în Occident întrecerea dintre cele două sisteme, capitalist și socialist — marchează, pe toate fronturile, un avans categoric al lagărului socialist. Și pentru că „Gallup" se ferește să abordeze problema sub aspectul raportului de forțe existent azi în arena internațională, ne vom îngădui să ne luăm noi această sarcină, efectuînd un sondaj original și plin de tîlc în rîndurile cîtorva personalități marcante din Occident, precum și în coloanele unor ziare din țările N.A.T.O.

Prima întrebare: *De partea cui înclină balanța azi, în arena mondială?*

Eccles (mare financiar american): Raportul de forțe în lume s-a schimbat, și nu în favoarea noastră (a Occidentului — n.n.).

Reynold's News (ziar englez): Uniunea Sovietică deține o mare superioritate în comparație cu Occidentul...

W. Lippman (comentator politic american): Noi nu mai sîntem marea putere mondială ce păream a fi în 1945... După cum putem vedea acum, perioada hegemoniei americane a fost un stadiu trecător în viața omenirii.

La Giustizzia (ziar social-democrat italian): Acei occidentali care ar încerca astăzi să nege grandioasele succese obținute de U.R.S.S.... ar nega nu numai un adevăr evident ca lumina zilei, ci ar risca, totodată, să falsifice termenii raportului de forțe existent între Est și Vest.

A doua întrebare: *Cine cîștigă și cine pierde întrecerea economică dintre cele două sisteme?*

C. Sulzberger (observator de politică internațională al ziarului „New York Times"): Adevărata luptă dintre Est și Vest se desfășoară, de fapt, pe plan economic și, pe acest plan, noi (S.U.A. — n.n.) pierdem.

Christian Science Monitor (ziar burghez american): Este un fapt neplăcut pentru noi, că ritmul sovietic de dezvoltare industrială este cel mai rapid din lume și că noi nu putem face nimic în această direcție.

W. Benton (editor american, fost senator): Se poate afirma că, începînd din anul 1957, economia americană a regresat, în timp ce economia lumii comuniste, și mai cu seamă a Rusiei și a Chinei, merge înainte cu pași gigantici.

A treia întrebare: *Cum poate fi apreciat în prezent raportul de forțe pe plan militar între țările N.A.T.O și țările Tratatului de la Varșovia?*

M. Higgins (ziaristă americană): Lansarea sateliților a arătat clar tuturor, inclusiv Statelor Unite, că afirmațiile rușilor cu privire la superioritatea lor corespund realității...

Liddle Hart (comentator militar englez): U.R.S.S. posedă rachete teleghidate de mare calibru, cu o uriașă rază de acțiune și de o precizie pe care americanii nu au realizat-o încă. Conducătorii N.A.T.O. trebuie să înțeleagă că, în actuala situație, amenințările cu arma nucleară la adresa U.R.S.S. au devenit absurde.

Albert Wedemeyer (general american): Bunul simț ar trebui să ne arate că, dacă rușii dispun atît de forța de propulsie, cît și de sistemul de ghidare, necesare pentru rachetele lor, ei ar putea construi un proiectil balistic dirijat, ce ar putea atinge la milimetru orice punct din S.U.A.

Nixon (vicepreședinte al S.U.A.): În unele domenii, cum ar fi construcția de rachete, Uniunea Sovietică pășește înaintea noastră.

Montgomery (mareșal englez): Întregul edificiu al comandamentului N.A.T.O. trebuie revizuit. Dacă am intra cu actuala organizare a conducerii într-un război, rezultatul ar fi catastrofal.

A patra întrebare: *Față de lipsa de perspective a politicii de pe „poziții de forță", care este alternativa pașnică?*

J. Fullbright (președintele Comisiei pentru Afacerile Externe a Senatului S.U.A.): Propriile noastre interese cer să examinăm cu atenție și să chibzuim ideile formulate de Uniunea Sovietică. Un război cu U.R.S.S. este absurd în orice împrejurări; relațiile dintre țările noastre trebuie îmbunătățite cu orice preț.

Libération (cotidian francez): Este la ordinea zilei lichidarea bazelor militare, care devin acum tot atît de inutile pe cît sînt de periculoase pentru țările pe al căror teritoriu se află.

A. Stevenson (liderul partidului democrat din S.U.A.): Am fost prost informați și sîntem cu totul greșiți... Reacția noastră sentimentală față de ascensiunea comunismului a fost aceea de a respinge realitatea. Sper că ne apropiem rapid de sfîrșitul acestei ere de naivitate și ignoranță.

.....

Răspunsurile consemnate în cadrul sondajului nostru stil „Gallup" sînt, ele însele, atît de elocvente, încît confirmă întrutotul justețea poziției clare și neechivoce pe care se situează țările lagărului socialist, în frunte cu marea Uniune Sovietică.

Dacă este adevărat că, peste zece ani, Uniunea Sovietică va fi „cea mai puternică țară din lume", nu este mai puțin evident că, încă de pe acum, superioritatea lumii socialismului și păcii se manifestă viguros, ca o imensă forță de atracție pentru milioane și milioane de oameni din lumea întreagă.

În același timp, în Occident, politicieni lucizi, experți militari și ziariști burghezi, care încep să vadă dincolo de perdeaua de fum a propagandei anticomuniste, își dau seama că „războiul rece" nu este și nu poate fi un mijloc de soluționare a problemelor internaționale. Ceea ce face ca răspunsurile colectate de „Gallup" să conveargă, în majoritatea lor zdrobitoare, către o orientare pașnică, fapt de care nu pot să nu țină seama cercurile conducătoare din Occident. Cu atît mai mult, cu cît alternativa păcii nu comportă riscurile unui război fără perspectivă care, de astă dată, ar însemna sfîrșitul capitalismului.

B. DAMIAN

„Severianka" la suprafață, sub mirifica lumină a aurorei boreale.

De curînd, dintr-un port sovietic a pornit spre nord „Severianka". Aparent, era un submarin ca toate celelalte. Dar în spațiile destinate aparatelor de lansat torpile se aflau rafturi pentru cutii de conserve și butelii de apă dulce. La prova, în lăcașul țevii de tun, pîndeau camera de luat vederi pentru televiziune și un proiector.

„Severianka" e cel mai pașnic submarin din lume: nu amenință pe nimeni, în afara bancurilor de pești — și asta, indirect. El cercetează cum reacționează diferitele specii la descărcările electrice, la lumină și la sunete, studiază curenții submarini, salinitatea apei, comportarea năvoadelor moderne în diferite condiții și inițiază pionieratul geologilor și al arheologilor pe fundul oceanelor.

Datorită „Severiankăi", se va îmbunătăți utilajul modern de pescuit, vor fi descoperite nave scufundate și străvechi orașe dispărute în mare, se vor detecta zăcăminte de petrol și metale rare.

Asemenea vas și-ar fi dorit căpitanul Nemo, dacă n-ar fi trebuit să lupte împotriva celor ce-i cotropiseră patria: un submarin modern utilat, care străbate apele, căutînd pește pentru hrana oamenilor și petrol pentru mașinile lor. Și acest prim submarin pașnic e un submarin sovietic.

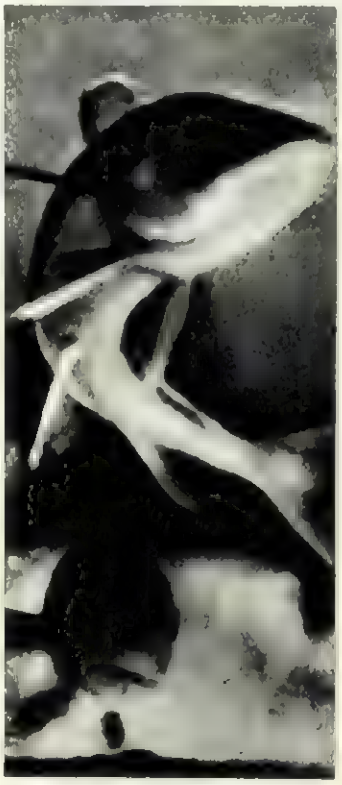

Ochi în ochi cu unul dintre locuitorii adîncurilor. „Întîlnirea" este, însă, desigur, puțin stînjenită de geamul gros al hubloului...

UN „SPUTNIK" AL

↑ Colaboratorii ştiinţifici V. Kitaev şi O. Kiselev nu se mulţumesc numai cu ce au observat cu ochii lor pe fundul mării: ei şi filmează tot ce văd, pentru ca, mai tîrziu, în laboratoarele terestre, să studieze temeinic tot materialul adunat cu ajutorul laboratorului submarin.

RECORD MONDIAL

Am credinţa că, peste sute şi mii de ani, în istoriile universale scrise de viitorime, secolul al XX-lea va fi însemnat cu litere de aur. Nu numai pentru că aceste vremuri ar fi deschis era energiei atomice şi nucleare. Nu numai pentru că geniul uman, înfrîngînd gravitaţia, s-a înălţat în cosmos. Ci, mai ales, ca un omagiu simbolic adus miilor, milioanelor şi sutelor de milioane de oameni din zilele noastre, care au creat, prin muncă, prin abnegaţia şi prin eroismul lor, temelia societăţii comuniste.

Un fotoreporter sovietic a înregistrat pe pelicula aparatului său chipul oţelarilor Vladimir Stan (stînga) şi Mihail Kenibas, de la uzina „Zaporojstal" din R.S.S. Ucraineană. Ei au stabilit un record mondial: lucrînd la cuptoarele „Martin" de 185 tone, au obţinut o producţie de 16,92 tone oţel pe metru pătrat de suprafaţă a vetrei cuptoarelor.

Nu ştiu dacă au medalii şi decoraţii sau dacă vor primi. Ştiu, însă, că ei, alături de atîţi alţii, vor intra în istorie.

Şi cred că viitorimea, tocmai pentru asemenea oameni, va înscrie, în istoria universală, semnele secolului al XX-lea, în aur.

M. MIHAI

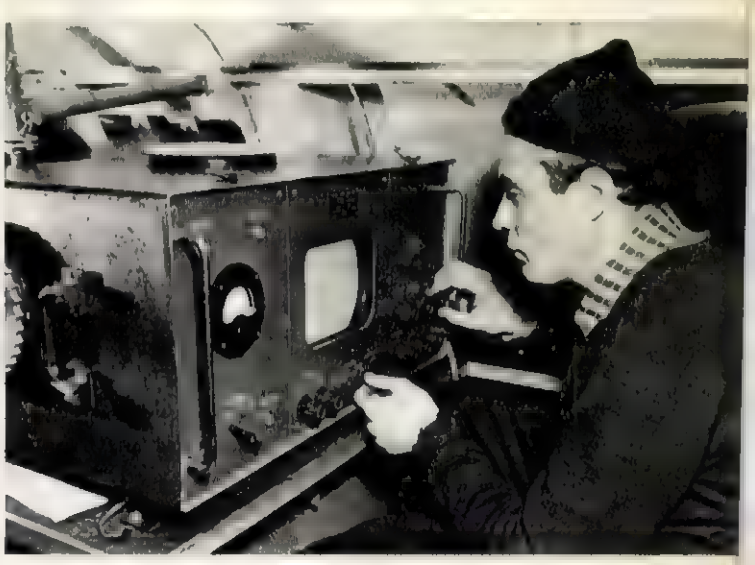

Pe ecranele televizoarelor din laboratorul submarin pot fi văzute multe din tainele împărăţiei albastre a adîncurilor.

Complicate sînt maşinile care asigură cufundarea şi mersul sub apă al „Severiankăi!"... ←

ADÎNCURILOR

TEATRU-PLASTICA

DOUĂ PIESE DESPRE UNIRE

Scenă din piesa „Cuza Vodă" de Mircea Ştefănescu, reprezentată de Teatrul Naţional din Bucureşti. În fotografie, actorii C. Bărbulescu (Cuza Vodă) şi Niki Atanasiu, artist emerit (Vogoride).

Al. Critico, artist emerit, în rolul lui Cuza Vodă, şi C. Cristel, în rolul lui moş Ion Roată, într-o scenă din piesa „Cuza Vodă şi Unirea" de Tudor Şoimaru, prezentată de Teatrul Tineretului.

OPINII PE SCURT: „BUCUREŞTI 500"

Prima — şi deocamdată unica — felicitare pe care Bucureştiul nostru o primeşte prin intermediul scenei, cu prilejul venerabilei sale aniversări, o aflăm pe scena Teatrului satiric-muzical „C. Tănase". Nicuşor Constantinescu şi George Voinescu şi-au conceput spectacolul pe un ton liric, solicitînd ansamblului doar forţele muzicale şi lipsindu-se de cele umoristico-satirice: „Bucureşti 500" e un concert-spectacol care, dat fiind caracterul festiv al evenimentului consemnat, şi-a propus să evoce, muzical şi plastic, imagini din Bucureştii secolelor trecute şi să celebreze tinereţea triumfătoare a Capitalei noastre socialiste.

E binevenită şi lucidă modestia cu care autorii spectacolului mărturisesc în foaia-program (ingenios şi... economicos realizată, în forma unui hrisov scris pe un pergament-sul, intenţionînd astfel să familiarizeze spectatorul cu atmosfera istorică a primei părţi) că au încercat doar să spicuiască cîte ceva din cîntecele trecutului. Firească, selecţia era singura modalitate posibilă şi ea s-a exercitat destul de judicios în ce priveşte conţinutul pieselor alese: „Cîntecul haiducilor" sau cel al „Clopotelor vechi", numărul „Poştalionului" — cu cantonete şi personaje din comediile lui Alecsandri — ori cel evocînd „Grădinile de vară" ale Bucureştiului de odinioară izbutesc să înfiripe o imagine, sumară desigur, a bătrînei noastre urbe. Evocarea rămîne, însă, modestă, oarecum sărăcăcioasă şi datorită faptului că rezolvările regizorale nu valorifică întotdeauna şi din plin numerele respective: „haiducii" de pe scenă sînt nu de operetă, cum se obişnuieşte a spune, ci de revistă, în sensul compromis al cuvîntului; în „Grădinile de vară" (unde N. Niţescu realizează inteligent o parodie a dizeurului cabotin de odinioară) s-a intercalat — în mod gratuit şi în discordanţă cu stilul în general sobru al spectacolului — un număr coregrafic vulgar. Atmosfera şi parfumul epocii ne sînt date mai curînd prin costumaţie (Mia Steriadi) şi decoruri (George Voinescu). Trebuie să remarcăm, însă, chiar de la început o calitate preţioasă a muzicii şi plasticii spectacolului: puternicul specific folcloric naţional. Orchestra de jaz Bucureşti — foarte activ şi... actoriceşte condusă de Sergiu Malagamba — urmăreşte consecvent valorificarea intonaţiilor şi a ritmurilor populare (existente în muzica lui Gherase Dendrino, N. Kirculescu, A. Giroveanu, Elly Roman, H. Mălineanu, Nic. Patrichi, T. Popa şi S. Malagamba). Iar costumele Miei Steriadi stilizează, pe o linie modernă, diferite caracteristici ale portului nostru naţional, ajungînd la realizări interesante.

Partea a doua a „Bucureştiului 500" e închinată Bucureştiului din cel de-al 500-lea an al existenţei sale. De astă dată, ni se oferă nu atît un concert-spectacol, cît un concert propriu-zis. Cupletele şi cîntecele înşirate lasă loc melodiilor de muzică uşoară şi populară, care, înmănunchiate, creează impresia unui mare şi unic cîntec de dragoste închinat Capitalei noastre. Sentimentul acesta patriotic, mîndria faţă de frumuseţea înfloritoare a Bucureştiului de azi, duioşia şi căldura faţă de „Străduţa noastră", încrederea în continua dezvoltare socialistă a oraşului dau acestui act exuberanţă şi un optimism tonic. „Calea Griviţei", o melodie simplă, luminoasă, în care un muncitor îşi cîntă dragostea pentru strada pe care se află, pentru uzina unde lucrează şi clubul unde se destinde, „Cărţile poştale ilustrate" sau „Plimbarea prin Bucureşti" sînt realizări meritorii. E regretabil, însă, că tonul simplu şi sincer al acestor cîntece nu poate fi regăsit în comperajul spectacolului. Şi de astă dată textul care leagă diferite numere suferă de maladia declamatorismului, ideile fiind formulate retoric şi plat. De aici, impresia de convenţional a prezentării, pe care nu au putut-o salva nici experienţa şi nici străduinţele Andreianei Georgescu.

Dacă realizatorii spectacolului nu au izbutit să-i menţină calitatea la aceeaşi înălţime pe tot parcursul său, ei au încercat să-i compenseze soăderile printr-o distribuţie generoasă. Afişul „Bucureştiului 500" invită publicul la o întîlnire cu cîţiva dintre cei mai îndrăgiţi interpreţi de muzică populară şi uşoară: Maria Tănase, Dorina Drăghici, Aida Moga, Maria Sereea, Dorina Ionescu-Goga, Gică Petrescu, Nicolae Niţescu, Luigi Ionescu şi alţii. Cu unele excepţii (atunci cînd nu sînt ajutaţi suficient de cîntecele interpretate), cîntăreţii răspund aşteptărilor spectatorilor. Dorina Drăghici justifică mereu, şi din ce în ce mai puternic, simpatia publicului: prin vocea ei caldă şi pură, prin simplitatea şi naturaleţea apariţiei ei scenice, ba chiar şi prin darurile de actriţă pe care le dovedeşte. Şi tot în acest spectacol îşi confirmă talentul de cupletist, comedian şi cîntăreţ, un tînăr de curînd apărut pe scena Teatrului satiric-muzical: Ciupi Rădulescu.

Ne aflăm în faţa unei premiere cu merite evidente, care s-ar putea înmulţi pe parcurs. Să sperăm că e un început de bun augur.

Sanda FAUR-DIMA

ÎN PREAJMA VERNISAJULUI

Tinerii artişti plastici din ţara întreagă aşteaptă, la sfîrşitul primăverii, un eveniment sărbătoresc: deschiderea Expoziţiei Tineretului, închinată anul acesta celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre precum şi Festivalului Mondial de la Viena. Un raid pe şantierele artistice ale caselor de creaţie ne aduce îmbucurătoarea veste că azi, mai mult ca oricînd, tinerii minuitori ai penelului şi ai daltei se preocupă de transpunerea artistică a celor mai semnificative şi mai importante fenomene ale vieţii noastre noi.

● Tînărul pictor Ion Nicodim şi-a angajat forţele în realizarea unei compoziţii monumentale: „Eliberarea deţinuţilor politici". Folosind mijloacele de expresie ale picturii decorative, Ion Nicodim îşi propune să redea înalta tensiune dramatică a scenei şi, totodată, conţinutul sufletesc al acestor comunişti, părăsind victorioşi zidurile temniţei.

● O impunătoare figură frămîntată în lut, dar care, o dată cu primirea în Expoziţie, se va preschimba în marmură de Ruşchiţa, aşteaptă în atelierul tînărului sculptor Mircea Ştefănescu. E statuia de mari proporţii a unui „Muncitor oţelar", menită să împodobească mai tîrziu unul din parcurile Capitalei.

● Pictorul Ion Gheorghiu e un amator asiduu al concertelor simfonice populare: a aflat aci şi motiv de inspiraţie pentru una din lucrările pe care le va prezenta la Expoziţia Tineretului. Lîngă balustrada îmbrăcată în pluş roşu a unuia din avanlojiile Ateneului, un muncitor, o studentă şi o elevă ascultă, concentraţi, muzica simfonică.

● Într-una din lucrările pe care le va prezenta în expoziţie, tînărul pictor Ion Bîţan reconstituie compoziţional momentul pregătirii unui miting la uzinele „Mao Tze-dun": cu simplitate, cu încredere, cu participare sufletească, un grup de muncitori ascultă cuvîntul agitatorului de partid. O altă lucrare se intitulează „În curte la G.A.C.". Ion Bîţan a exprimat, la modul liric, vastitatea perspectivei vieţii ţăranilor colectivişti, liniştea şi belşugul ce pătrund în trăsăturile acestor oameni care au intrat pe făgaşul vieţii socialiste.

● Pictorii Rodica Popescu („O oră de consultaţie cu profesorul"), Aurelia Beliciucu („Preîntîlnire unei linii de tramvai"), Sabin Bălaşa („O bibliotecă într-un cartier muncitoresc") se preocupă, de asemenea, în lucrările lor, de aspectele noi ale vieţii noastre citadine.

Raidul nostru se opreşte aici. Expoziţia ne va spune mai multe.

EXPOZIŢII

Trimitem peste hotare

● În Republica Populară Polonă s-a organizat o expoziţie a lucrărilor prezentate de artiştii noştri plastici la Expoziţia Ţărilor Socialiste de la Moscova.

● O expoziţie menită să reprezinte grafica şi pictura noastră contemporană va fi trimisă în R. S. S. Bieloruşă, la începutul lunii iunie.

Primim din alte ţări

● O expoziţie de artă populară indiană poate fi vizitată la Muzeul de Artă Populară, în cursul lunii mai.

● La Timişoara se organizează Expoziţia de sticlărie artistică şi gobelinuri (artă industrială, în special) a Republicii Cehoslovace. Ea va putea fi vizionată şi la Bucureşti (sala Dalles), în luna iulie.

● În cursul lunii mai se va deschide la Muzeul de Artă al R.P.R. expoziţia retrospectivă de desene, acuarele şi ulciuri, a celui mai important artist plastic polonez din secolul trecut — J. Mateyko.

● În cinstea celei de-a 30-a aniversări a Societăţii artiştilor plastici din Finlanda, a fost trimisă în ţara noastră o expoziţie de grafică şi pictură finlandeză, care poate fi văzută în sala Dalles.

Organizăm în Bucureşti

● La sfîrşitul lunii iunie se va deschide în sala Dalles o expoziţie de grafică, pictură şi sculptură a R.S.S. Bieloruse.

● Pictoriţa şi graficiana Micuela Eleutheriade şi-a deschis recent expoziţia sa retrospectivă de pictură, gravură şi pictură pe sticlă în Parcul „I. V. Stalin", (pavilioanele A şi B).

● În luna mai este deschisă în sala din b-dul Magheru expoziţia retrospectivă a soţilor Şteurer: Maria Ciurdea expune grafică şi pictură, iar Iosif Steurer, grafică, pictură şi sculptură.

● În sala din Calea Victoriei, graficianul Iulian Olariu îşi deschide expoziţia personală de gravură, monotip şi desen.

● În sala „Nicolae Cristea" se vor deschide, în luna mai, expoziţia personală a pictoriului Dîpşe Constantin şi cea a graficienei Sofia Ungur.

Sculptoriţa Alexandra Pop-Crişan din Cluj, lucrînd la un „Portret de colecţionist" pentru Expoziţia tinerilor artişti plastici

Fotografie de I. MICLEA

Tatăl și fiul

de Leonid LENCI

Ilustrații de Tia PELTZ

O dimineață de duminică. Bolta cenușie și joasă cerne puzderie de fulgi mari și moi de zăpadă peste bulevardele Moscovei. Portarii blocurilor bodogănesc supărați: „Nu mai termină. Parcă s-a spart cerul!" Iar fulgii pufoși curg și curg mereu, așternîndu-se peste acoperișurile albite ale clădirilor, înăbușind vuietul și larma imensei metropole.

În clădirea mare și veche de pe Soleanka e liniște. Unii dintre locatari au plecat cu schiurile la marginea orașului, alții s-au dus după cumpărături, alții dorm, aplicînd constituționalul drept de odihnă. Doar Piotr Osipovici Vorojeikin — unul dintre locatarii marelui bloc — funcționar la o întreprindere al cărei nume, după lungime și sonoritate, aduce a Nabucodonosor, avînd doar un „mos" la început, nu doarme, ci moțăie pe sofa.

E liniște și-i cald. Și, dintr-o dată, firul încețoșat al gîndurilor lui Piotr Osipovici se curmă; din antreu se aude o ușă izbită, apoi zăngănitul patinelor azvîrlite pe podea și glasul lui Vitea, fiul lui Vorojeikin, care discută ceva cu o vecină. Ușa camerei se deschide brusc și, în prag, își face apariția Vitea în persoană, cu obrazul îmbujorat, cu fulgi albi în ciuful blond de pe frunte, îmbrăcat într-un costum albastru de schi. O dată cu el năvălește în odaie și aerul proaspăt al dimineții de iarnă.

— Mama mi-a spus să nu te trezesc. Și cînd colo, văd că nu dormi. Mama s-a dus în vizită la familia Rakitin și vine repede. Am făcut o plimbare pe cinste! — raportează Vitea.

— Ia vino matale mai aproape, Viktor Petrovici! — spune Vorojeikin, admirîndu-și băiatul.

Vitea se apropie ascultător și se așază pe sofa, la picioarele tatălui.

— Și acum, fiule, să stăm de vorbă!

— Despre ce, tată?

— Despre una, despre alta. Povestește-mi cum o mai duci?

— Parcă nu știi cum o duc! O duc bine!... Auzi, tată, cînd oamenii o să-nceapă să zboare în lună, o să primească și bani de deplasare?

— Depinde de zbor! Dacă e vorba de o expediție științifică, există o formă de plată specială, iar dacă e o deplasare în interes de serviciu, atunci conform legii... Și tu, ce, mă rog, te pregătești să zbori în lună?

— Toată clasa noastră se pregătește. Și tu crezi că n-ai să zbori, dacă o să ți se spună că ești trecut pe listă?

— Cum să zic... Bineînțeles că ar fi interesant să te repezi așa, pentru o zi, și apoi să te întorci pe pămînt. Dar cu sănătatea mea... Și, în definitiv, cine știe cînd o să fie asta!

— Cum cînd? Ce, n-ai citit? Acuși, acuși!... Un băiat din clasa noastră, unul, Vovka Kaniușnikov, tare deștept, mai deștept ca toți ceilalți, mi-a spus că e foarte bine că oamenii vor zbura în lună, acum, pînă n-am crescut noi. Ce e luna, în definitiv? Un corp ceresc mort, nu-i așa? N-are decît un nenorocit de vulcan în acțiune. Poftim! Să zboare în lună! Nu ne pare rău! O să ne rămînă Marte, Venus și diferite alte planete mult mai interesante. Asta e!

— Nici în lună, frate, nu e glumă să zbori, ba încă să te mai și întorci — spune tatăl, contrariat de indiferența lui Vitea față de „corpul ceresc mort". Să luăm de pildă problema alimentației astronauților. Gîndește-te că trebuie să aibă la îndemînă o hrană specială. Cred că au nevoie și de hrană caldă. Și cum naiba să-ți pregătești ciorba cosmică, atîrnat undeva, în văzduh, hai?

— Fleacuri! N-o să fie nici un fel de ciorbe! O să fie tablete chimice. Ce, n-ai citit?

— Și ciorba, tot în tablete?

— Absolut totul, în tablete!

— Și prăjiturile, tot în tablete?

— Și! Cu toate că... Știu eu?... Prăjiturile s-ar putea să rămînă așa... în stare naturală.

— Și de ce mă rog ciorba în tablete, iar prăjiturile în stare naturală?

— Fiindcă dacă transformi prăjiturile în tablete, s-ar putea ca, pe neobservate, să mănînci foarte multe, ceea ce e vătămător cînd te afli suspendat în aer. Iar atunci cînd sînt naturale, n-ai să mănînci așa de multe! Mănînci două, trei, hai, să zicem, cel mult patru și gata.

Tatăl și fiul rîd, fiecare mulțumit în felul său. Apoi fiul îi povestește tatălui despre zborurile în lună, venind cu amănunte despre care acesta din urmă n-a auzit niciodată nimic.

— Și de unde le-ai aflat pe toate astea? — observă tatăl cu oarecare invidie.

— Vovka Kaniușnikov mi le povestește. Îmi dă și cărți științifico-fantastice. Despre tot ce va fi și despre tot ce nu va fi.

— Și ce nu va fi, de exemplu?

Fiul își privește cu atenție tatăl, ațintind asupra lui ochii săi mari și cenușii, la fel ca ochii mamei, și răspunde clar și răspicat:

— Tu nu vei fi!

— Cum adică nu voi fi? În ce sens?

— Of, tată, iartă-mă! Ei, în sensul că acuma tu ești funcționar, nu-i așa? Contabil. Și contabilii nu vor mai fi. Toate socotelile le vor face mașinile. Mașinile electro-tonice!

— Electronice, nu electro-tonice!

— Fie, electronice. Ce, n-ai citit?

— Ehei, frățioare, nu orice calcul poate fi făcut cu mașinile! — spune tatăl, cu o urmă de tresărire în glas.

— Ba nu! Orice calcul! Fiindcă ele cunosc toate cele patru operațiuni... Și fără greșeli... Acuma tu ești contabil, nu-i așa? Iar mîine, contabil va fi o mașină ca asta. Dis-de-dimineață o să vină mecanicul, un singur mecanic pentru un cartier întreg, va apăsa pe un buton și gata treaba! Vovka Kaniușnikov mi-a spus!

— Minte Vovka Kaniușnikov al tău!

— Nu minte de loc!

— Minte! — se supără tatăl. Toarnă baliverne și tu îl crezi, ca un prost! Și acum, Viktor, fii bun și arată-mi notele pe ultima săptămînă!

Umflîndu-și supărat buza de jos, băiatul se apropie de măsuța lui din colțul odăii, scoate din sertar caietul de note și-i întinde, tăcut, tatălui.

— Așaa! La geografie am încasat un trei. Frumos! — constată Vorojeikin cu ironie. Felicitările mele, Viktor Petrovici! Oho!! La aritmetică, trei minus!

— Valentina Petrovna mă persecută. Am făcut o pată de cerneală pe caiet. Parc-aș fi făcut-o dinadins! Iar eu, pe cuvîntul meu că n-am făcut-o dinadins!

— Așa spuneți toți! Rușine, Viktor! Te mai și pregătești să zbori în Marte! Iar pe tatăl tău ai hotărît să-l înlocuiești cu o mașină electronică! Eu, însă, fiule, nu intenționez să te înlocuiesc cu o mașină care să facă lecțiile în locul tău. De aceea, circul de astă-seară s-a dus pe copcă. Așază-te și-ți fă lecțiile pe mîine!

— Tată, eu...

— Ți-am spus, așază-te și-ți fă lecțiile!

Oftînd, Vitea își scoate manualele și caietele și se așază la masă.

Trec vreo zece minute. Lui Vorojeikin i se face milă, privind la spinarea încovoiată a băiatului. Se ridică de pe sofa și face cîțiva pași spre masă.

— Viktor... Vitea! Vino-ncoa să ne împăcăm!

— Nu vin!

— Ei, hai, vino! Ajunge! Treacă de la mine, mergem diseară la circ. Avans pentru primul cinci pe noua săptămînă. Hai să mai stăm de vorbă despre ce va fi și despre ce nu va fi!

Și, iarăși, tatăl și fiul discută cu aprindere. Ei se avîntă de pe o planetă pe alta. Se mută din cosmotobusul interplanetar pe stratautobus și de pe stratautobus pe helicopter, smulg bananele de pe palmierii de la Polul Nord, unde clima a devenit la fel ca cea din Africa, după ce Vorojeikinii, tatăl și fiul, au construit acolo o rețea de stațiuni electrice pe bază de energie termonucleară. Dacă tatăl zîmbește cu suspiciune, Vitea se înroșește și țipă:

— Ce, n-ai citit?

Și iarăși invocă autoritatea lui Vovka.

Vorojeikin rămîne o clipă pe gînduri, apoi spune încet, cu un aer serios:

— Nu, nu, Vitiușa, să zicem că aș fi de acord cu tot ce spui. Eu, însă, la vremea asta chiar că nu voi mai fi!

— Bună dimineața! De ce nu vei mai fi?

— Fiindcă... vezi, Vitiușa, vor mai fi și boli, și bătrînețe și alte alea...

— Ba tocmai astea nu vor mai fi! Ce, n-ai citit?!

În ochii fiului, tatăl vede atîta lumină, atîta convingere fierbinte și nestrămutată, încît își dă seama că această convingere nu poate fi zdruncinată de nimic! Și nici nu trebuie! El își îmbrățișează fiul și-i sărută timpla caldă.

Iar afară, bolta joasă a cerului cerne fulgi de zăpadă peste atît de obișnuita și, în același timp, atît de neobișnuita Moscovă — Moscova anului 1959.

În românește de
M. DJENTEMIROV

Lacul lebedelor" — premiera de deschidere a stagiunii Operei române. Pentru prima oară, ansamblul coregrafic clujean înfruntă un balet clasic de valoarea și cerințele „Lacului lebedelor". Rezultatul depășește pe cel așteptat: tînăra maestră de balet Gabriela Taub, absolventă a Institutului „Lunacearski" din Moscova, realizează un spectacol expresiv, original, de foarte bună calitate. În rolurile principale: Ioana Popovici și Vasile Căpușan (cu cîțiva ani în urmă, acest prim-balerin al Operei române era încă muncitor în fabrică).

ÎNTR-O SINGUI

Clujeanul e meloman, se știe. Prin temperament artistic, pretind unii. Prin educație, adaugă alții. Argumentele acestora din urmă mi se par, însă, mai convingătoare: iubitorul de muzică clujean este astăzi, poate, cel mai răsfățat din întreaga țară. În anii de democrație populară, două teatre muzicale — opera română și cea maghiară — și o orchestră filarmonică se întrec să-i ofere posibilitatea de a alege, după placul inimii sau după nivelul cunoștințelor sale muzicale, spectacolul ori concertul dorit. E o imagine obișnuită pentru străzile Clujului: în jurul afișelor proaspăt lipite, mirosind încă a cerneală, se string grupuri de oameni. „Cîntă Ottrok Francisc, duminică? Mergem". L-au mai ascultat în „Bank Ban". Dar muncitorii, foștii lui tovarăși de muncă, mai merg o dată la spectacol, ba chiar și de două ori.

Am aflat un lucru surprinzător, dar nu lipsit de tîlc: există clujeni care au văzut toate spectacolele Operei române, precum și cele 48 de premiere pe care Opera maghiară de stat le-a dat în deceniul său de existență. Și nu o singură dată.

Spectatorii Operei române de stat se mîndresc că ei văd cele mai multe premiere pe țară. S-ar putea să exagereze. Dar sămînța adevărului există: pe scena acestei opere s-au prezentat, de pildă, pentru prima oară operele românești „Povestea țapului", „Până Lesnea Rusalin" și „Capra cu trei iezi".

Probabil că clujeanul are o receptivitate specială față de farmecele Euterpei, dar neîndoielnic că această înclinație a fost cu grijă și stăruitor cultivată, în ultimii ani, de instituțiile muzicale din localitate. Cîntăreții Operei române colindă orașele și satele regiunii, se opresc la Turda și la Cîmpia Turzii, la Bonțida, Răscruci, Mănăștiur sau Zalău, se urcă pe scenele cluburilor muncitorești, la „Carbochim" ori la Atelierele C.F.R., și cîntă în fața oamenilor muncii. Artiștii Operei maghiare nu se lasă nici ei mai prejos.

Aparatul de fotografiat a urmărit — pentru a vă putea oferi imaginile de mai jos — realizările celor două opere clujene în stagiunea actuală: premierele ce au avut loc și cele ce vor fi prezentate pînă la sfîrșitul ei. Într-o singură stagiune, *șapte premiere!* (fără a mai socoti „Șoimenii", opera originală a lui Tudor Jarda cu care va fi sărbătorită cea de-a 15-a aniversare a eliberării țării). Să privim fotografiile:

S. F. D.
Fotografii de I. MICLEA

Năravuri...

Oficii poștale în.... Marte

Cititorilor noștri le este, desigur, cunoscut marele business făcut în America cu terenuri aflate pe alte planete. În lumea capitalului și a afacerilor veroase asemenea speculații apar și dispar întocmai cometelor. Exemplul afaceriștilor americani a fost urmat de un afacerist belgian. Numai că acesta a schimbat, inventiva, sistemul, oferind unor filateliști entuziaști dar naivi — după cum scrie „Presse Belge" — mărci ștampilate la oficiile poștale din... Marte. Se spune că afaceristul a găsit peste 700 de filateliști care au cresut în mările „raritățile" ce le-au fost oferite pentru colecțiile lor.

Un concurs cu accidente anticipate

La Congresul Confederației Mondiale a Activității Subacvatice, care a avut loc nu demult la Monte-Carlo, unul dintre delegații americani și-a anunțat intenția de a organiza, în vara acestui an, un concurs între înotătorii cu labe de gîscă, avînd drept obiectiv traversarea Canalului Mînecii. „Oamenii-broască" — cum îi se spune acestor înotători sub apă — vor trebui să respecte o anumită limită de adîncime în tot timpul traversării și să nu apară la suprafață decît pe celălalt mal.

Organizatorul s-a grăbit să anunțe, încă de pe acum, că s-ar putea înregistra și accidente mortale în timpul traversării sub apă.

Și, totuși, nici o oficialitate nu în nici un fel de măsuri pentru a împiedica atari „competiții".

Cîștigurile „organizatorilor" contează mai mult decît viața sportivilor profesioniști!...

Șoarecele și gvarul

Un negustor din Bilbao, dintre cei care string banii pentru plăcerea de a-i privi, s-a plîns poliției că din sertarul în care-și ține averea îi dispar, în mod misterios, în fiecare noapte, cîte une sau două bancnote. Intrigați, polițiștii s-au pus la pîndă și au descoperit, într-adevăr, hoțul: un șoarece care se strecura în sertar sustrăgea cîte o bancnotă și dispărea cu ea într-o gaură a peretelui. Cercetînd ascunzătoarea „hoțului", polițiștii au dat peste toate hîrtiile dispărute. Bancnotele erau în perfectă stare: șoarecele își făcuse doar culcuș din ele.

Mai practic decît negustorul avar, el dăduse o întrebuințare banilor.

„Marta" de Fl... tow constituie un... din spectacolele ... o muzică foarte ... cesibilă, menite ... aduce în sală p... blicul mai puț... familiarizat cu ... pera. Cîntărea... Trenka Eva (stî... ga) — care s-a fo... mat în colectiv... Operei maghia... — a realizat ... frumoasă creație ... rolul Martei.

„Viltoarea" vede lumina zilei pe scena Operei române din Cluj, după ce a întrunit sufragiile publicului din Praga și Budapesta. Sub bagheta maestrului Anatol Chisadji și în regia lui Ilie Balea, drama muzicală de factură modernă a compozitorului slovac Eugen Suchoň va aduce pe scenă satul slovac de după primul război mondial și viltoarea pasiunilor în care sînt cuprinși oamenii lui, din pricina unei crime odioase, săvîrșite în sat. Fotografia reprezintă o repetiție.

Pentru copii, o operă românească realizată după basmul lui Ion Creangă: „Capra cu trei iezi". Compozitorul — Alex. Zirra — a făcut o muzică adecvată, în care se remarcă intonațiile cîntecului popular. Regia lui Panait Victor Cottescu a mers pe sublinierea conținutului educativ al povestirii.

„Cei patru bădărani" e o operă comică modernă, scrisă pe la începutul secolului, de Wolf Ferarri, după cunoscuta piesă a lui Goldoni. Mărcînd un pas înainte față de opera italiană clasică, lucrarea înlătură elementele convenționale din canto și orchestrație, valorificîndu-le pe cele dramatice și comice. Scenograful Silviu Bogdan pregătește, de comun acord cu regizorul Ionescu-Arbore, decorurile spectacolului pe o linie de stilizare ce relevă ideile esențiale. →

Se pregătește o nouă premieră a Operei maghiare: „Manon" de Massenet. Un grup de soliști repetă cu dirijorul Ronay Antal spectacolul a cărui regie va fi semnată de Szinberger Sándor și Trenka Éva. ←

RĂ STAGIUNE!

„Háry János" de Kodály a fost prezentat în stagiunea actuală în cea de-a patra versiune a sa. De la premiera de acum 10 ani (cu care s-a și inaugurat Opera maghiară de stat) și pînă la cea de astăzi, spectacolul a fost mult substanțializat, pe linia valorificării substratului său social și a îndepărtării stilului de operetă ușoară în care fusese tratat atunci. Noua versiune a spectacolului aparține regizorului Szinberger Sándor, dirijorului Ronay Antal și scenografului Widmann Walter.

La hotarul dintre

BEZNĂ
și
LUMINĂ

de D. BABOIAN

„Tura dimineților liniștite!" A avut oare Coreea dimineți cu adevărat liniștite în anii aceia de restriște?

Umbra ocupației nipone părea că se așternuse pentru vecie, ca un sălbranic, peste țară, peste oameni.

Steaua roșie izbăvitoare nu răsărise încă la hotarul Coreei, cînd gealații Mikadoului răsboinic, ajunși la ananghie după patru decenii de crime, săvîrșeau ultima lor fărădelege: surghiunirea, în Japonia, a unui milion de coreeni, pentru muncă forțată. Un milion de oameni smulși piratește și azvîrliți peste mare, pradă dragonului nesățios al samurailor. Cîți au pierit? Cîți au scăpat cu viață? Se știe doar atît: 500.000 de coreeni mai „trăiesc" în Japonia... Supraviețuitorii cumplitului surghiun.

Alții scotocesc prin gunoaie și adună hîrtie, tot pentru a nu muri de foame.

Din zori și pînă seară, biata coreeană din Japonia trebuie să adune fiare vechi, ca să-și poată agonisi un pumn de orez. →

În fața clădirii „Bursei Muncii", alături de șomerii japonezi, mii de coreeni fără lucru.

Sînt 15 ani de atunci.

Și nu sînt mulți ani de cînd tunurile americane sfîrtecau cerul și pîrjoleau pămîntul „țării dimineților liniștite". Pînă la urmă, însă, tot inima patrioților Coreei, bătînd la unison cu inima prietenilor ei adevărați, a pecetluit sfîrșitul năpastei.

În țara frîntă în două, paralela 38 marchează acum hotarul nevăzut dintre lumină și beznă.

Șantier de viață nouă, Coreea de nord și-a recăpătat minunatele dimineți liniștite, în vreme ce Sudul părăginit continuă să îndure coșmarul bunului plac americano-lisînmanist.

Coreea de nord, Coreea de sud... Dar Coreea de dincolo de mare?

Cei 600.000 de deportați în Japonia nu reprezintă și ei Coreea — pămîntul lor drag? Anii de robie sub cnutul vătafilor niponi și, apoi, sub cizma ocupanților americani și mizeria în care au fost ținuți nu le-au răpit bunul de preț: dragostea de patrie. Vor să se întoarcă în Coreea; cît mai curînd — neîntrziat! Doar atîta vor. Din toată inima și cu orice preț. De la Hokaido pînă la Kiusiu, în 35 de orașe japoneze au loc mitinguri prin care demonstranții coreeni cer într-un singur glas repatrierea. Strigătul deznădăjduit găsește puternic ecou la nord de paralela 38; guvernul R.P.D. Coreene se declară gata să-i primească pe frații de „dincolo" și propune măsuri concrete pentru repatrierea lor.

În schimb, porțile Coreei de sud rămîn închise în fața coreenilor din Japonia. Haosul economic și propriile „exporturi" de șomeri și copii orfani îl silesc pe Li Sîn Man să refuze „orice repatriere". Chiar și în... Coreea de nord. Faptul că zeci și zeci de mii de coreeni aleg drumul spre lumea socialistă îi umple de furie pe jalnicii guvernanți sud-coreeni. După ce, luni în șir, a transformat repatrierea coreenilor deportați într-un obiect de tocmeală, clica lisînmanistă a anunțat cu insolență că, în urma hotărîrii guvernului japonez de a aproba cererea unui prim lot de 117.000 coreeni de a se repatria în R.P.D. Coreeană, va pune pe picior de război forțele militare maritime și aeriene pentru a împiedica transportarea repatriaților. Ca și cum n-ar fi fost de ajuns fărădelegile pe care le-au comis pînă acum, aventurierii sud-coreeni, încurajați și susținuți de stăpînii lor americani, pun la cale o nouă și monstruoasă crimă: scufundarea în larg a vaselor avînd pe bord oameni, coreeni, a căror singură „vină" este aceea de a dori să se smulgă din ghearele robiei și să se reîntoarcă în patrie.

600.000 de coreeni își caută pămîntul natal.

Li Sîn Man îi amenință cu moartea.

Coreea liberă le deschide porțile vieții.

„Vrem să ne reîntoarcem în patrie!" O delegație de coreeni în fața parlamentului din Tokio, cerînd să se deschidă porturile japoneze pentru vasele ce-i vor transporta în Coreea de nord.

La marginea marilor orașe japoneze și la marginea vieții; mari și mici, fără excepție.

Singele ALGERIEI

de Eva PRIESTER

Cu un an în urmă, după lovitura din 13 mai de la Alger, căpetenille putchiste perorau despre „unitatea" Franței și Algeriei, iar oficialitățile instaurate la putere în Franța, în urma rebeliunii militare a parașutiștilor lui Massu, se străduiau să convingă poporeie algerian și francez că, de astă dată, vor fi adoptate „hotărîri liberale" care să ducă, în sfîrșit, la rezolvarea problemei algeriene, să pună capăt războiului care dura de trei ani și mai bine.

Ce schimbări s-au petrecut, de atunci și pînă acum, pe pămîntul Algeriei? Situația nu s-a schimbat cîtuși de puțin, ba chiar s-a înrăutățit. Astăzi, la un an de la lovitura de stat din 13 mai, cei peste 600.000 de soldați francezi aflați în Algeria continuă să desfășoare sîngeroase „operațiuni de curățire", iar „pacificarea" populației algeriene se înfăptuiește, ca și mai înainte, prin raderea de pe suprafața pămîntului a unor sate întregi, prin hăituirea locuitorilor pașnici, prin torturi și crime bestiale.

Reportajul de față, scris de ziarista austriacă Eva Priester, care a cunoscut la fața locului tragedia algeriană, constituie un adevărat act de acuzare împotriva colonialiștilor francezi autori ai unor asemenea atrocități pe pămîntul Algeriei.

Am putea păstra Algeria numai dacă, din cele nouă milioane de arabi, am nimici șapte — și noi trebuie să facem acest lucru. Iar cu restul, trebuie să încercăm să ne înțelegem". Aceste cuvinte aparțin unui colonialist înverșunat, marelui industriaș și „gazetar" afacerist din Franța, de Serigny.

Într-adevăr, „politica" franceză în Algeria se reduce tot mai mult la genocid — la nimicirea premeditată a unui întreg popor, așa cum făcea și Hitler.

Ocupînd Algeria în 1830, armata franceză a fost nevoită, timp de aproape cincizeci de ani, să ducă o luptă permanentă împotriva populației algeriene. Pustirea unor regiuni și nimicirea unor triburi întregi erau considerate drept un mijloc eficace de înăbușire a rezistenței populației.

...În 1945, după terminarea celui de-al doilea război mondial, cînd poporul algerian, avînd încă vii în memorie promisiunile lui De Gaulle, și-a revendicat dreptul la autodeterminare, răspunsul colonialiștilor a fost un adevărat măcel în orașul Constantine. Au fost uciși atunci aproximativ patruzeci și cinci de mii de algerieni. În anul 1954, cînd lupta poporului algerian pentru cucerirea independenței sale a intrat într-o nouă etapă, colonialiștii au dezlănțuit o teroare sîngeroasă, în fața căreia pălesc toate atrocitățile comise pînă atunci pe acele meleaguri.

La numai două luni de la începutul răscoalei, s-a aflat că mii de algerieni deținuți în închisori sînt supuși torturilor — iar de atunci ele au devenit din ce în ce mai bestiale. Deținuților li se aplica curent electric pe piept, pe gură, pe față, pe organele sexuale. Cu pompa, li se turnau pe gură mai mulți litri de apă. Erau spînzurați de mîini ori de picioare și lăsați astfel ore întregi; li se smulgeau unghiile, erau îngropați pînă la gît în pămînt; erau ținuți, zile în șir, fără un strop de apă, sub soarele arzător.

Dintre sutele de algerieni cu care am stat de vorbă și care au fost arestați în diferite perioade de către autoritățile colonialiste — bărbați și femei, bătrîni și adolescenți, în vîrstă de 14 sau chiar de 12 ani — doar doi nu fuseseră supuși torturilor. Mulți dintre ei mi-au arătat cicatricele și urmele rănilor căpătate în închisori. Orice „suspect" — gîndesc cei din armata sau poliția franceză din Algeria — trebuie supus torturilor. Chiar atunci cînd se face numai o percheziție, oamenii sînt bătuți sau siliți să bea cîțiva litri de ulei de mașină — „pentru orice eventualitate, ca arabii să nu și-o ia în cap"...

Începînd din anul 1955, pe teritoriul Algeriei au fost înființate lagăre de concentrare care sînt denumite, de ochii lumii, „Lagăre de strămutați" sau „Lagăre de reținuți". Aici deținuții sînt spînzurați de picioare, bătuți; cei bolnavi, forțați să presteze timp de 12 ore, fără întrerupere, munci fizice grele, iar cei vîrstnici, siliți să stea nemișcați, timp de mai multe ore, sub soarele dogoritor.

Deseori, în timpul percheziților și al vînătorilor de „suspecți", organizate prin cartierele arabe ale orașelor, parașutiștii sau poliția specială aruncă în aer case, cu locatari cu tot. Iar rudelor celor uciși li se spune cu cinism „Mulțumiți pentru aceasta prietenilor voștri răzvrătiți".

În ianuarie 1957, cînd în întreaga Algerie s-a desfășurat greva politică de opt zile, generalul Massu a dat frîu liber trupelor sale să jefuiască locuințele particulare, magazinele și atelierele. Cu acest prilej, au fost uciși alte cîteva sute de oameni nevinovați.

Toate aceste atrocități reprezintă, totuși, destul de puțin, pe lîngă raderea de pe suprafața pămîntului a unor sate întregi. Comandamentul francez se conduce după următorul principiu: orice

Teroarea, denumită de autoritățile colonialiste „pacificare", i-a făcut pe nenumărați algerieni — femei, copii și bătrîni — să-și părăsească locurile natale și să-și caute refugiu. În fotografie: aspect dintr-un lagăr de refugiați, de la frontiera tunisiano-algeriană.

„Pacificatorii" în acțiune...

sat care este doar bănuit de a fi acordat ajutor Armatei algeriene de eliberare trebuie să fie nimicit.

În lagărele pentru refugiați de la frontiera tunisiano-algeriană, am discutat cu oameni care au fugit din astfel de sate, din aceste Lidice și Oradour-uri ale Algeriei. Relatările îngrozitoare ale fiecăruia dintre acești refugiați nu se deosebeau aproape cu nimic una de alta. Lucrurile se desfășoară-cam în felul următor: timp de cîteva ore, satul este supus tirului artileriei și bombardamentului aviației. Apoi, își face apariția armata. Zece, douăzeci sau treizeci de bărbați sînt scoși, la întîmplare, din case și împușcați pe loc. După aceasta, satul e lăsat pradă jefuitorilor. Și în cele mai sărace sate ale arabilor tot se găsesc niscaiva pături și covoare frumoase, țesute manual. Iar femeile arabe poartă la mîini sau la glezne brățări de argint care pot fi smulse și trimise în Franța. De asemenea, o mie sau două mii de franci din casa unui mic negustor arab pot constitui o pradă...

După ce se termină jaful, casele sînt stropite cu benzină și li se dă foc. Se întîmplă ca vreun comandant mai „uman" să acorde celor rămași în viață zece minute, pentru a părăsi satul. Dar de cele mai multe ori, călăii îi împușcă, pur și simplu, pe locuitorii pașnici. Cei ce caută să se salveze din casele incendiate sînt împinși brutal înapoi, în flăcări. Același lucru se întîmplă pînă și cu copiii mici.

Am stat de vorbă cu mame care și-au pierdut copiii, cu femei cărora le-au fost asasinați bărbații sub ochii lor. Un băiat de unsprezece ani mi-a povestit cum i-au ucis soldații francezi mama. Execuția avusese loc în fața lui...

În cursul acestor ani, trupele franceze au omorît 600.000 de algerieni, ceea ce reprezintă 7 la sută din populația țării. Dar dintre aceștia, doar zece mii au fost soldați ai Armatei de eliberare.

Consecințele acestor asasinate în masă se răsfrîng nu numai asupra Algeriei. Există o primejdie cumplită, izvorînd din ceea ce unii francezi cu judecata sănătoasă denumesc „cangrena algeriană ce se infiltrează în Franța". Școala fascismului și a ucigașilor din Algeria formează oameni care, împreună cu ofițerii și generalii naziști din Germania lui Adenauer, reprezintă o amenințare pentru întreaga omenire. De aceea, lupta pentru libertatea și independența Algeriei, pentru încetarea războiului de aci, reprezintă nu numai cauza popoarelor algerian și francez, ci și a tuturor oamenilor iubitori de pace din întreaga lume.

NICOLINA, 1944*)

de Ion ISTRATI

Ilustrație de N. POPESCU

Ploua mărunt, țiitor și mocnit, încă de cu seară.

Deasupra cartierului Nicolina mijeau acum zorile. Departe, dinspre orașul de pe deal, situat dincolo de Bahlui, se ghiceau, bolnave, lumini tulburi, înecate în pîclă udă.

În văzduhul prăbușit deasupra mahalalelor cu scame de ceață și cu cernere măruntă de ploaie, mirosea a fum despletit din fuioarele zvîrlite afară pe coșurile negre ale locomotivelor. Mai era pînă în ziuă!

Prin casele din cartier, însă, prin odăile cu pereți durați din vălătuci de lut, de pe paturi tari de scîndură și de pe dușumele se dezmorțeau trupuri de lucrători, pîrîiau ciolane trudite, se aprindeau lumînițe palide în lămpile cu țilindrele vinete și, pe străduțele strîmbe, de prin fundacuri mocirloase și de pe stradele și ulițe dosnice, putrede de gloduri, ieșeau, trudelnici, lucrătorii.

Undeva, nu departe, prin aerul îmbîcsit de mirosuri pătrunzătoare de cocs și de brichete, de mangal și de fumărie, sirena atelierelor răcnea somnoroasă, pînă se sufoca și-și pierdea glasul.

Grăbiți, călcînd mașinal, neodihniți, cu junghiuri nelecuite pe sub coaste, dobîndite de la ridicări de ciocane, posomorîți, muncitorii ieșeau de ici, de colo, de prin ogrăzi strîmte și de prin case, și apucau pe drum, adunîndu-se și foind pe străzile desfundate, nepietruite. Așa cum călcau, pîlcuri-pîlcuri, muți, negri, rupți de la somn și de nedovedită foame, șiragurile lor, adunîndu-se din toate părțile, inundau toată strada atelierelor. Ajunși către poarta mare, unii tușeau, scuipîndu-și răgușeala glasurilor. Alții strigau ori vorbeau tare, șuierau și suduiau. Pe urmă, intrau și, îngrămădindu-se, luau mărcile din tablourile de la poartă, răsfirîndu-se bombănind la locurile de muncă.

De zeci de ani, așa se știau, așa-i mîna urletul tremurător al sirenei în fiecare dimineață, așa înjurau și bodogăneau într-una.

De data aceasta, însă, erau tehui de cap mai toți. De săptămîni de zile, erau tehui, morocănoși și pușî pe gîlceavă.

Vasile Dron se trezi încruntat în dimineața aceea. Apucase a rupe o bucată de somn de cîteva ceasuri. Sculîndu-se, bău pe nerăsuflate, de dușcă, o ulcică de apă rece, să-și mai răcorească sufletul înăcrit de duhoarea jilavă a unsorilor și a fumului înecăcios înghițit în ajun și, îmbrăcîndu-se la repezeală, auzi glasul nevesti-si:

— Ei, cum te-ai mai gîndit?

Dron oftă neputincios și săltă mucul lămpii date în jos de cu seară. Înăuntru se lumină și Dron începu să caute nervos brîul cu care-și înfășura, strîns, șalele.

Încăperea, nici mică, nici mare, cu pereții coșcoviți, avea podul proptit în două grinzi groase de frasin. În rest, patul, sobița de tuci, masa, celelalte toate, obișnuite ca la mai toți din cartier.

— Nu ne evacuăm nicăierea — hotărî Vasile Dron, încingîndu-și brîul roș, de lînă. Unde să ne ducem? Parcă la Timișoara ne așteaptă cîinii cu colaci în coadă?!

Femeia oftă din nou.

— Hee—zise ea. Dacă Virgil, săracu', n-ar fi închis, poate-poate...

— Nu se duc nicăierea nici Melinte, nici Leonte, nici Piticaru... Rămîn o mulțime. Numai unu' ca Teodor Ghidun se călătorește, numai din maiștri, numai din cei de pe la birouri.

— 'Mneata știi mai bine — se învoi mama lui Virgil. Dacă așa îi, așa îi, și-așa rămîne.

Vasile Dron își luă boțul de mămăligă, pe care, încă de cu seară, nevastă-sa, Mitrofana, i-l pregătise și i-l împachetase, alături de niște povidlă și, înainte de a ieși, îi mai dădu de grijă:

— Vezi, fă ce-i face și azi du-i ceva și lui Virgil de mîncare, la Galata. Eu n-am chip să m-apropii. Și spune-i să se ție bățos. Acuși-acuși i-om judeca noi pe toți!...

Porni repede, încruntat, precum se scula, cum era mereu în timpul din urmă.

Așa era și la ateliere. Acum, nu se mai ferea de nimeni să-și arate mînia. Îndată după arestarea fiului său, Virgil, se apropiase mai mult de șeful său de partidă, Melinte, tatăl lui Aurel. Acesta din urmă lucrase o vreme pe la rotărie, pe urmă se mutase la cuptoare și nu se prea vedea cu Dron, ziua. Acasă, însă, erau aproape vecini, se știa, dar trăiau amîndoi ca niște bursuci, ascodindu-se unul pe altul printre ostrețele rupte ale gardului. Uneori, se mai întîlneau la cîte un rachiu. Vorbeau, însă, de-ale meseriei, mai criticau pe cîte unul sau pe altul, dar nu stăteau mult în crîșmă și plecau. După aceea, iar nu se mai vedeau cu săptămînile. Chiar de se nimereau dimineața împreună, mergînd la lucru, tot nu prea vorbeau.

Acum, însă, se legaseră trainic. Se legaseră, pentru că, sfădindu-se cu maistrul Teodor Ghidun de la tîmplărie din pricina unei gradații pe care vechiul circiumar i-o rupsese, Vasile Dron fu primit în partida lui Melinte de la locomotive. Ghidun îl avea la inimă pe Dron de mult, tocmai din 1920, de la greve, și cum era rîvnitor încă de atunci la munca altuia, fura și acum din drepturile bănești ale celor pe care-i avea sub mîna sa.

Cearta mare între ei pornise de la norme. Acestea erau colective, nu individuale, și Dron, la salariul său de „doi pe patru", mai făcea și ore suplimentare, pe care, însă, Ghidun nu i le socotea, deși încasa banii, întocmind buletine de lucru false. Vasile Dron a prins de veste, a făcut „arătare", s-a sfădit și dușmănia a fost pe urmă gata. De asta se mutase la Melinte în partidă. De aproape un an, lucra împreună cu acesta și nu-i părea rău, fiindcă învățase meserie și se pricepea, muncind mereu prin diverse locuri, la o mulțime. Știa și cum să sudeze, de pildă, cînd trebuia și n-avea cine altcineva, o bară de cîrlig de tracțiune, încălzind-o la alb, cum se cuvenea; se amesteca și la ajustat o pilă, un foarfece de tablă, un clește patent și nu se da în lături nici de la frecat locomotivele cu cărămidă, cînd erau ruginite. În fine, muncea „la rupere", cum recunoșteau mai toți.

Toate acestea sporiră prietenia lui Melinte față de Vasile Dron și, încurajîndu-l mereu, ajutîndu-l, nu trecu mult și tatăl lui Virgil își deschise sufletul față de șeful său de partidă. Curînd după aceea, revoltat și de ce i se întîmplase lui Virgil, bătrînul Dron reînnodă firul legăturilor sale vechi cu mișcarea muncitorească, apoi fu încadrat în celula de partid ilegală din care făcea parte Melinte. Cea dintîi sarcină mai deosebită ce-i fusese apoi încredințată era aceea pe care o adusese la îndeplinire pe pasarela de la gară, cînd Johann Krebs, deposedat de servieta în care au aflat listele comuniștilor ce urmau a fi arestați, fu zvîrlit în eleșteul din preajma depoului.

De atunci, însă, trecuse destul — cel puțin așa i se părea lui Vasile Dron, fiindcă între timp el, cu mîinile lui, defectase niște locomotive cu care trebuiau să se evacueze nemții; el îi încredința pe mulți lucrători că nu trebuie să părăsească orașul, el îi convingea, pe cît putea mai mulți, să nu se grăbească cu demontatul mașinilor de prin ateliere, ce trebuiau cărăbănite la Timișoara. După cum tot el era acela care, pornit încruntat de acasă, intra acum la ateliere cu un tenculeț de manifeste.

Sirena urla a doua oară, se luminase mai bine de ziuă și-n curtea atelierelor, la secții, peste tot, era numai alergătură, erau numai opintiri, numai cuvinte grele rostite.

Primele eșaloane cu mașini care fuseseră demontate în ajun plecaseră deja la drum cu trenul și, acum, altele urmau a se pregăti, alte vagoane așteptau pe liniile dinăuntru, să fie încărcate. Lucrul nu mai era nicăieri lucru. Peste tot domnea harababura.

Dinspre Prut, în rari clipe de liniște, se auzea canonada îndepărtată a artileriei sovietice, iar pe sus, pe deasupra norilor, fierbeau clocotind avioane grele de bombardament. În timpul acesta, ieșind de prin magazii și de prin secții, oamenii cărau cu spatele lăzi cu scule, drugi de oțel și bare lungi de fier, bronzuri și tipare de turnat, lagăre, saci cu nisip plastic, căldări, cutii cu piese de măsurat și cu chei diferite.

În ușa tîmplăriei, cu-n caiet terfelegos în mînă, cu niște ochi împoncișați, verzi, și cu o mustață zburlită sub nasul ascuțit, sta, înalt și pieptos, maistrul Teodor Ghidun. Dinăuntru, din atelier, ieșeau cîte unul, cîte doi, cărînd materiale și scule.

Ghidun îi bătea pe spate pe fiecare, asudase și mereu scria.

— Bun, Alexa, bun. Tesle cîte? 65?...Becuri cîte? Ai 48?...

*) Fragment din romanul în lucru.

Lăcătușul Nicolae Dovleac răspunde la seminar, la o problemă în legătură cu analiza prețului de cost.

UNIVERSITATEA

de SEN Alexandru

A fost odată...

A fost odată și nu va mai fi, în vechea capitală a burghezilor și moșierilor romîni, o „societate". Ascunsă sub trei litere modeste, ea își făcea, netulburată, afacerile. Inițialele ei: S.T.B. Afacerile ei: tramvaiele din București. Fiecare învîrtitură de roată a fiecărui tramvai, fiecare călător, dîndu-și bănuții taxatorului, fiecare oră petrecută de taxator la măsuța sa, de vatman în fața frînelor, de lăcătuși, mecanici, sudori în atelierele S.T.B.-ului, sporea nemăsurat veniturile acționarilor societății. Dar nu și buna stare a setebiștilor. Dimpotrivă, mizeria lor devenea din ce în ce mai mare.

Adeseori le lipseau și cele necesare traiului zilnic. Cît despre cultură, nici nu putea fi vorba. Deși în legi se vorbea despre „învățămîntul gratuit" și „obligatoriu", setebiștii, ca și alți muncitori, ajungeau foarte greu să termine cele patru clase primare.

Acționarii S. T. B.-ului se strîngeau în adunări generale. Acolo li se prezenta bilanțul și li se anunțau dividendele. Presupunînd că un scriitor de romane fantastice ar fi dorit să-și închine una din opere „societății" tramvaielor bucureștene, el ar fi putut să imagineze orice: tramvaiul aerian, tramvaiul pliant care se strînge după întrebuințare, tramvaiul submarin sau tramvaiul deservit de roboți. Un singur lucru nu i-ar fi trecut niciodată prin cap: că vreo adunare a acționarilor sau vreun consiliu de administrație al S.T.B.-ului ar hotărî să-și strîngă salariații într-o sală și să le predea cursuri de biologie, astronomie, istorie, geografie și economie. Ca să nu mai vorbim de socialism științific! Și autorul, deși obișnuit cu cele mai fantastice creații ale fanteziei, s-ar fi crezut pradă unui vis, dacă cineva i-ar fi arătat, în 1938 sau '39, că peste cîțiva ani, poate chiar în sala unde se țineau ședințele adunării acționarilor, va funcționa o universitate populară muncitorească în care academicieni și cercetători științifici vor preda cursurile enumerate mai sus și al cărei studenți vor fi setebiștii de odinioară. Și că, orice aparate de detectare ar folosi, nu va găsi în sală nici picior de acționar...

I. T. B. — 1959 — Scurte fișe de studenți

Tovarășul Ion Pepel a absolvit școala profesională „I.C.A.R." Apoi a fost repartizat la I.T.B., secția cale. Dar pe lăcătușul Ion Pepel îl interesează astronomia. Căci sateliții artificiali sovietici și prima planetă artificială au făcut din cosmos o preocupare de zi cu zi a pămîntenilor.

Pe sudorul Marin Marinescu, coleg al tovarășului Pepel, îl interesează economia. A participat anul trecut la un concurs „Cine știe cîștigă". A știut și a cîștigat pentru I.T.B. concursul de economie concretă. Anul acesta dorește să-și continue studiile.

După vîrstă, electricianul Mihalache Blană ar putea să le fie tată celor de mai sus. El n-a absolvit școala profesională, ci doar cîteva clase primare. Acum este șeful gospodăriei I.T.B.-Dudești. Îl interesează toate materiile, dar, îndeosebi, biologia. Are niște vecini pe care vrea să-i vindece de misticism, expunîndu-le adevărul despre originea vieții.

O sută treizeci și cinci de muncitori au socotit că niciodată nu este prea tîrziu, pentru a învăța și a înțelege mai temeinic legile naturii și ale societății. Fiecare dintre ei și-a descoperit un interes pentru un anumit domeniu.

Iar organizația de partid a condus și a îndrumat comitetul sindical să înființeze, în colaborare cu S.R.S.C., universitatea populară muncitorească, socotită astăzi ca una din cele mai bune din București.

Călătorii în cer și pe pămînt

Dacă înlăturăm hotarele dintre diferitele „materii", orînduite

---

— Scrie 50 cuțitoaie — striga viforos unul care ieșea cu uneltele.

— 17 beșchii! — urma altul.

— 31 sfredele, 38 rașpele!

Și-și tot nota, și-și tot însemna acolo atîtea pretoare, atîtea spiițelnice, atîtea colțare, cumpene și răzușuri, razuri, clești, tejghele, rîndele, diferite dințare și mașini, zgîrieciuri, pasuri și scoabe pe care tîmplarii le cărăbăneau la vagoanele de pe liniile de garaj.

Greul cel mare era, însă, în altă parte. Greul era acolo unde muncitorii, cei mai mulți cu unghiile rupte și degetele strivite, desfăceau în bucăți bancurile strungurilor, păpușile și cărucioarele, la deșurubat frezele, la scos paturile și ghidajele rabotezelor, la soclurile mașinilor de mortezat.

Și mai și, însă, decît pretutindeni, era la secția de locomotive și la vagonaj.

Zorul mare aici trebuia dat. Pentru ca toate să poată fi duse, pentru ca atelierele să se evacueze, spre a se muta fabricile din oraș, pentru încărcat și transportat averi și trupe, și populație, trebuiau vagoane cît mai multe, cît mai repede.

Mașinile cu abur se rînduiau pe linii și-și așteptau rîndul.

Mai fiecare, de atîta umblătură, de atîta purtat, de atîta greutate cîtă cărăbănise, avea cîte o meteahnă. Ba nu funcționau supapele de la cilindri, ba penele de la cutiile de unsoare, ba se rupseseră arcurile boghiurilor; care și cum o căutai, zăcea.

Partida lui Melinte avea repartizate în ziua aceea patru locomotive. Patru și bune! La una, seria 50.000, cu șase roți cuplate, nu mergeau frînele; alta, 50.050, avea ceva la cuzineții inelari; o alta, 50.100, cu cuzineți obișnuiți, avea ruptă biela; iar a patra, tip 230.000, trebuia, aproape pe de-a-ntregul, revizuită la garnitura de pistoane. Repararea lor cerea trudă grea și îndelungă, nu joacă. Pentru cei care ordonaseră evacuarea, timp de zăbavă nu era. Dis-de-dimineață, la ateliere veniseră patrule multe, germane și romîne, și supravegheau reparațiile, le urgentau.

Ploua mocnit mai departe și cei din partidă, unși de noroi și de ulei, se mișcau aidoma unor umbre.

— Schnell! Schnell! — țipă la un moment dat un sergent-major neamț, către Vasile Dron.

— Cu ce să-i dau șnel? — întoarse omul ochii pe dos la el.

Feldwebelul, un tip țeapăn, bălan, răgușit, se enervă și bătu cu bocancul în pămînt:

— Schnell! — repetă el furios. *So schnell als möglich!*

— Cît se poate mai iute — îi traduse spusele un sergent-instructor romîn.

Șeful de partidă se arătă, negru, pe sub burta mașinii.

— Ce-i, bre? — făcu el. Ce-i așa gură?

— Mișcă-ți echipa, ce stai! — porunci sergentul instructor. E ordin!

— Ordin, ordin, domnu' instructor — răspunse Melinte. Da' cu ce să-l execut?

Vasile Dron izbucni și el:

— N-avem cheie de șuruburi — începu el.

— N-avem pentru cele de la garnitură — completă calm Melinte. Dumneata nu vezi ce balamuc îi aici? Cu ce să lucrăm?

— Cu dinții? — adause Dron. Dați-ne scule, dați-ne șnur de azbest, dați-ne...

Sergentul instructor trase o înjurătură și porni fuga spre birouri. După el, încruntîndu-se la cei doi muncitori, plecă și neamțul.

— Cînd vi-ți vedea voiceafa! — zise, mai mult pentru el, Vasile Dron. Aduceți scule. Aduceți. C-aici îi treabă de tîjă, la flanșe, la inele, la piston... Operație în patru rate și durează.

— Cît om vrea noi durează — întări șeful de partidă. Că ciocanele și mîinile noastre poartă toată calea ferată!

Peste puțin, feldwebelul, negăsindu-l pe șeful de secție, se întoarse cu maistrul Teodor Ghidun.

— Ce s-aude aici, Melinte? — făcu de sus Ghidun.

— Da' dumneata ce te-amesteci?

— N-ai să mă întrebi tu ce m-amestec! Fiindcă ce ești tu, mă, la toată urma?

Vasile Dron scrîșni:

— Nu-s făcut, dacă mai îți minte, nici din scîndură de toacă, nici din coadă de biciușcă!

— Cum? — tresări Ghidun. Mi se pare c-am mai auzit eu vorbele astea acum vreo douăzeci și ceva de ani, nu?! Să nu stai unde-o stat și Ilie Pintilie care le-a rostit.

— Îi mai sta și dumneata acolo, n-avea grijă. Îți vine ceasul!...

Pe sus se auziră horhotind avioane, atunci pare-se ridicate, și din oraș, de la ateliere, de la „Țesătura", de peste tot, răbufniră vaiete prelungi de sirene, iar oamenii, care, cum și unde se aflau, se risipiră spre adăposturi.

Teodor Ghidun sudui și o rupse și el la sănătoasa, strecurîndu-se pe sub vagoane.

I.T.B.

Fotografii de S. STEINER

cu denumirea lor și numărul respectiv de ore în dosarul tovarășului director Ana Nicolae, și le privim cum se îmbină una cu cealaltă, într-un sistem de cunoștințe, ne întîmpină imaginea unor vaste orizonturi care cuprind cerul și pămîntul, omul și societatea, lumea întreagă și patria noastră. Programul este astfel alcătuit, încît studenții cunosc nu numai tainele universului, ci și realitățile țării lor; nu adună numai date și informații ci, la cursul de socialism științific, învață și să le interpreteze în lumina marxism-leninismului.

...Lăcătușul Ion Pepel face o călătorie în universul infinit, în timp și spațiu. A fost poftit în vizită la o familie deosebit de strălucitoare,... familia soarelui. A cunoscut planetele. A aflat ce sînt eclipsele, cometele, stelele căzătoare și a încercat să cuprindă cu mintea nemărginirea universului. Va cunoaște și le va deslușì unora, încă încurcați în cresuri, ce este o eclipsă și-i va lămuri cît de puțină influență are asupra soartei omului încrucișarea Săgetătorului și a Racului. El știe că astrologia este o șarlatanie.

Multe se pot învăța și din răspunsurile pe care le dă lectorul la întrebări. Un student a voit să știe dacă este vreo legătură între căderea stelelor și moartea omului. Altul, care în lunga călătorie printre planete nu uitase că locuiește totuși pe pămînt, s-a informat dacă ciocnirea cu o cometă nu ne-ar pune în primejdie.

Lectorul a lămurit că versurile „la moartea mea/ a căzut o stea" conțin doar o figură de stil și că pămîntul nu are a se teme din partea cometelor.

Dar subiectul favorit al discuțiilor de astronomie au fost, desigur, sputnicii și planeta artificială sovietică. Studenții au pus nenumărate întrebări. Iar lectorul, cercetătorul științific Șingeorzan de la Observatorul Astronomic din București, a dat toate lămuririle. Mai ales că lucrează la secția de urmărire a sateliților, înființată la Observator.

Într-o zi lectorul a propus o lucrare scrisă de control. De data aceasta au răspuns studenții: ce sînt galaxiile, ce sînt sateliții artificiali, cărei planete îi spunem luceafăr, dacă este vreo legătură între culoarea și temperatura unei stele, cum se explică fazele lunare și încă multe altele.

Rezultatele au fost grăitoare. Din 87 de cursanți, 11 au obținut „foarte bine", 48 au obținut „bine", 24 au răspuns mulțumitor. Numai patru au luat calificativul „insuficient".

Coborînd dintre galaxii și contemplînd harta desfășurată a continentelor, studenții s-au oprit asupra acelor locuri care ne sînt tuturor cele mai dragi: plaiurile patriei noastre.

...Impiegata Chiriță Stana regăsește gustul orelor de clasă părăsite cu trei decenii în urmă. Acum, la cursul de geografie a R.P.R., urmărește cu atenție rețeaua hidrografică a țării. Petrolul și cărbunele precum și celelalte bogății ale țării capătă o așezare precisă în spațiul hărții. Dar în condițiile avîntului economic prin care trece țara noastră, este cam greu să predai geografia, pentru că acolo unde ieri se întindea cîmpia, astăzi a crescut un combinat industrial. Acolo unde astăzi lectorul nu are pricină să se oprească, mîine se vor opri, poate, toți profesorii de geografie. Or , în aceste condiții, geografia R.P.R. este un studiu ce trebuie reluat în fiecare an.

Lectorul, cercetătorul Gh. Neamu de la Institutul de Cercetări Geografice al Academiei R.P.R., a completat cursul cu lecții despre geografia fizică și economică a U.R.S.S. și a țărilor de democrație populară, precum și cu expuneri informative despre lumea capitalistă. Ceea ce face mai lesne de înțeles istoria ce se desfășoară sub ochii noștri.

...Electricianul Mihalache Blană a urmărit cu atenție istoria zbuciumată a poporului. Eroii acestei istorii îi apar acum în altă lumină decît pe vremea în care, în școala primară, îi vedea ridicați în slavă pe boieri și pe regi. Acum a apărut un alt erou, prezent în toate perioadele istorice: masele populare. Lectorul a dat o atenție deosebită episoadelor pline de măreție ale luptei poporului pentru o viață mai bună.

Astfel renasc în viață, în sala de curs, chipurile acelor oameni vrednici și neînfricați, care au pătimit pentru libertatea celor oprimați. Dar ajungînd în veacul nostru, cele spuse în prelegeri se confundă cu însăși viața studenților: grevele conduse de partid, lupta comuniștilor împotriva exploatării, curbele de sacrificiu, șomajul, activitatea ilegală. Iar insurecția armată, discutată în seminar ca o problemă riguros științifică, este și un episod din însăși viața lui Mihalache Blană. El însuși a participat la înfăptuirea ei, în primele rînduri, istoria confundîndu-se astfel cu propria lui viață. De altfel, lectorul Florin Georgescu, director-adjunct al Muzeului de istorie a orașului București, l-a recunoscut pe studentul Mihalache Blană într-una din fotografiile expuse la muzeu, în legătură cu insurecția armată de la 23 August. Studiind, acesta înțelege temeiurile adînci ale luptei sale, însemnătatea conducerii luptei poporului de către partid, caracterul cu adevărat popular al evenimentelor din care s-a născut Romînia de astăzi, patria celor ce muncesc.

Istoria vieții și a omului

În sala de curs s-a făcut liniște. Studenții sînt deosebit de atenți. Desigur, atît interesul pentru cursul de biologie, cît și personalitatea lectorului, acad. prof. Eugen Macovschi, îi îndeamnă la aceasta.

Directorul Institutului de Biochimie al Academiei R.P.R. a vorbit studenților despre originea vieții, istoria speciei omenești, despre ereditate. Demascînd absurditatea antiștiințifică a credințelor religioase, cursul face lesne de înțeles datele pe care le-a adunat știința despre apariția și dezvoltarea omului, despre locul său în natură.

...Încasatorul Dabija a încercat, prin anii 1931, să urmeze o școală agricolă. A trebuit, însă, să renunțe. A rămas cu o nepotolită dorință de a învăța, de a ști. În grădinița sa, face experiențe miciuriniste.

Acum se află în amfiteatrul Facultății de științe naturale. La încheierea cursului, lectorul și-a invitat studenții la facultate, le-a ținut o prelegere cu proiecții și le-a făcut demonstrații cu aparate.

— Astăzi — ne-a spus tovarășul Dabija — amfiteatrele s-au deschis și pentru oamenii muncii. Savanții vin în mijlocul poporului. Mii de studenți, fii ai oamenilor muncii, au intrat în institutele de învățămînt superior, în timp ce părinții lor își sporesc cunoștințele, atît prin intermediul învățămîntului fără frecvență, cît și prin universitățile populare.

Mai mulți lectori, același punct de vedere

Lectorii care au predat la universitatea populară muncitorească a I.T.B. se deosebesc, desigur, prin specialitatea lor, dar se aseamănă prin aceeași apreciere a studenților: deosebit de pozitivă.

Pe tovarășul acad. prof. Eugen Macovschi l-au impresionat în mod deosebit atenția și interesul auditoriului și va continua să predea în universități populare. Tînărului cercetător Gh. Neamu îi face mare plăcere să vină la lecții, deși, la început, s-a temut că nu va fi ascultat de cei mai în vîrstă. Pentru astronomul Șingeorzan, fiecare lecție era un adevărat examen. Lectorul Florin Georgescu a fost impresionat de animația de la seminare. Ne spune că a avut el însuși de învățat de la cursanții participanți la evenimente istorice.

Muncitorii au dovedit că prețuiesc munca acelor cadre științifice care, la chemarea partidului, au venit să le împărtășească cunoștințele lor.

Și aci este un șantier

Poeții își strîng azi imaginile de pe șantiere.

Să vină și la universitatea populară muncitorească. Și aci este un șantier.

Șantiere de acest fel sînt pretutindeni în țară, la sate și la orașe, în uzine și gospodării agricole de stat, în întreprinderi și gospodării colective. Zeci de mii de organizatori ca Ana Nicolae, lectori ca Gh. Neamu sau Șingeorzan, studenți ca Blană Mihalache sau Ion Pepel muncesc împreună, sub îndrumarea partidului, spre a făuri omul de mîine, a cărui muncă va fi știință, a cărui viață va fi organic legată de cel mai înalt nivel cultural, pe omul orînduirii comuniste.

Directorul universității, Ana Nicolae, și prof. Mihai Bondra stau de vorbă cu un grup de studenți, care le cer relații în legătură cu lecția ținută.

Situația la zi

de C. DOBRIȚA
Fotografii de S. STEINER

Înainte de despărțirea după o zi de muncă, șeful de echipă Iordan Eftandopol dă îndrumări, pentru a doua zi, tovarășilor săi (G.A.C. „16 Februarie 1933" - Odobești).

Am văzut și am auzit multe în ziua aceea toridă de vară, în care s-a născut G.A.C. „Ștefan Gheorghiu", prima gospodărie agricolă colectivă din fostul județ Brăila și una din primele din țară.

Se împlinesc zece ani de atunci, dar două imagini din această zi mi-au rămas la fel de vii în minte ca în primul ceas: tribuna improvizată, de la care un țăran, Neagu — celălalt nume nu i l-am reținut — slăbuț și sărăcăcios îmbrăcat, vorbea cu înflăcărare mulțimii despre cele văzute de el în Uniunea Sovietică; vorbea despre ogoarele întinse cît vezi cu ochii, pe care lucrează mașini de tot felul, despre cirezi bogate, numai cu vite de soi, despre casele și mobila frumoasă a colhoznicilor, despre traiul lor îmbelșugat... „Așa va fi și la noi!" — a încheiat el. Dincolo de tribună — cea de-a doua imagine: cîteva din „casele" sătenilor din Osmanu — niște bordeie scunde, parcă și mai turtite sub povara acoperișurilor de stuf. În fund, o biată vită costelivă smulgea, lacomă, din iarba firavă, crescută pe peretele de lut al unui bordei...

Un băiețandru de vreo 12 ani mi s-a adresat copilărește:

— Vedeți?! La noi crește iarbă și pe case! Dacă-s din pămînt!...

— și a lipăit cu talpa goală în praful șoselei.

— Al cui ești tu, măi băiete?

— Am fost. Al lui Nicolae Scîrtoacea. Văcarul. Dar tăicuțu' a murit...

.....

Un om în toată puterea vîrstei, îmbrăcat corect și chiar cu îngrijire: haină albastră de catifea reiată, cămașă și cravată asortate... Îmi vorbește cu deplină siguranță, folosind fără nici o șovăire un vocabular tehnic ce presupune însușirea unui însemnat bagaj de cunoștințe, despre: „economia fără orizont a gospodăriei țărănești individuale", despre „rezervele inepuizabile ale agriculturii socialiste", despre „rentabilitatea" cutărei culturi față de o alta, despre „prolificitatea" cutărei specii de animale...

Îl privesc, îl privesc și îl ascult — de cît timp oare? Și nu-mi vine să cred! Omul acesta, Neagu Dumitrașcu, președintele G.A.C. „Ștefan Gheorghiu" din Osmanu, nu este altul decît tînărul țăran sărac care, acum zece ani, vorbea la tribună. Ca toți cei care pășeau atunci, alături de el, pe drumul gospodăriei colective, în afară de entuziasm și o îndîrjită hotărîre de a munci și de a urma întocmai cuvîntul partidului, nu avusese mai nimic: nici posibilități materiale, nici cunoștințe tehnice, cu atît mai puțin experiență. Și iată-l acum...

Îmi expune situația gospodăriei, scoate stiloul și face calcule, caută să-mi dea cifre cît mai exacte. Îl ascult cu sentimentul că trăiesc basmul cu voinicul care „a crescut într-un an, cît alții în șapte". Într-un răstimp, se oprește: pare oarecum vexat că nu-mi notez nimic. Îi explic: datele le cunosc de la raion. Știam că astăzi gospodăria are 1.600 de hectare, că are patru ferme zootehnice cu vaci Pintzgau și Roșii de stepă, cu porci Marele Alb, cu aproape o mie de oi țigăi și mii de păsări; că anul trecut gospodăria a vîndut statului zeci de vagoane de produse și că fondul de bază a ajuns la aproape două milioane de lei; că s-au cumpărat două autocamioane și s-au ridicat construcții frumoase, că anul acesta gospodăria va vinde statului, pe bază de contract, peste 100 de vagoane de produse...

Îi spun, apoi, că am fost de față la inaugurarea colectivei și-i povestesc scena cu orfanul văcarului.

— Oare ce a devenit băiatul acesta?

— Care dintre ei? Că patru băieți a lăsat Nicolae Scîrtoacea, săracul. Unul, Gheorghe, e acum șeful fermei de oi. Al doilea... Mă rog, toți au azi un rost. Muncesc bine, cîștigă bine, și-au făcut case acoperite cu țiglă și — adaugă zîmbind — nu mai umblă desculți. Nimeni nu mai umblă pe la noi desculț ori în opinci... Ai să te convingi...

Într-adevăr, nu numai sub aspectul acesta, dar sub toate celelalte aspecte, Osmanu nu mai seamănă cu ce a fost. Cele peste o sută de case noi ale colectiviștilor îi dau cu totul altă înfățișare. Există și un cartier al tineretului — „Mărul Roșu". Aici își fac case toți însurăteii. Mai peste tot — mobilă nouă, de la oraș, oglinzi, plăpumi și perne frumoase, ba și aparate de radio, biciclete și mașini de cusut... Se mai vorbește și acum despre zestre; numai că și părinții fetei, și cei ai băiatului, cînd vor să afle la cît se ridică aceasta, întreabă de zilele lucrate, înscrise în carnet.

Mulți tineri din colectivă învață la oraș, în școli medii și superioare. Feciorul lui Dionisie Drăgan e azi inginer de hidroameliorații; al lui Marin Popoacă e căpitan de marină; fiica lui Radu Enache, profesoară.

Copiii sînt educați de mici în spiritul dragostei pentru muncă și învățătură. Iată pionierii: bine îmbrăcați, bine hrăniți, cu obrajii rumeni și numai rîs. Fac experiențe agrotehnice, sport, muzică, joacă șah... Au cerut, nu demult, să li se dea o muncă „permanentă" în gospodărie; aceasta le-a încredințat creșterea a 20 de purcei. Și pentru că nici o muncă nu trebuie să rămînă nerăsplătită, consiliul de

Colectivista Mița Mihalache, de la G.A.C. „Ștefan Gheorghiu" din Osmanu, controlează cu cea mai mare grijă ouăle, înainte de introducerea lor în incubator.

conducere a hotărît să le dea material şi asistenţă tehnică spre a cultiva cu ceapă locul viran din dosul şcolii. Cu banii pe care îi vor lua din valorificarea cepei — tot prin colectivă, bineînţeles — îşi vor cumpăra material sportiv şi — cine ştie? — depinde de recoltă, poate şi cîteva instrumente muzicale. Aspiraţiile sînt mari...

Aşa e la Osmanu, astăzi.

În lumina faptelor

Gospodăria agricolă colectivă „16 Februarie" din Odobeşti intră abia în al treilea an de existenţă. A luat fiinţă cu numai 18 familii şi 12 hectare de vie. A fost, însă, de ajuns un singur an, experienţa unei singure recolte, pentru ca primelor 18 să li se alăture încă multe familii, iar în celălalt capăt al comunei (e o comună mare Odobeşti, de fapt un oraşel) să ia fiinţă încă o gospodărie colectivă viticolă, „30 Decembrie". Astăzi întreaga comună este colectivizată.

Dar lucrurile n-au mers de la sine. La început oamenii ezitau: în primul rînd, pentru că nu prea înţelegeau ce folos ar putea aduce colectiva în viticultură, unde predomină munca manuală. „Nu-i totuna dacă lucrăm pe întinderi mari, ori dacă fiecare îşi munceşte singur via lui? — se întrebau unii. Ce să te legi la cap, dacă nu te doare?" Mai ales că, în anii noştri, viticultorii, ca şi întreaga ţărănime muncitoare, primind un larg sprijin din partea statului, au reuşit să realizeze venituri bunicele. Apoi multe mai ziceau şi femeile. Nu toate, dar o bună parte dintre ele. Prinsese teren o scornire duşmănoasă — că vor trebui să muncească peste puterile lor: „Via cere muncă, nu glumă".

În lumina faptelor, nu a mai rămas nimic din toate aceste „teorii". În viticultură, ca în toate celelalte sectoare agricole, primează buna organizare a muncii. În colectivă oamenii îşi pot împărţi astfel sarcinile, încît şi propria lor capacitate de muncă, şi timpul de lucru să fie folosite din plin. Şi numai în colectivă se poate aplica la timp şi în bune condiţiuni întreg complexul de măsuri agrotehnice recomandate în viticultură. Rezultatul? Mari sporuri de recoltă. Colectiviştii din Odobeşti au obţinut anul trecut o recoltă medie de 11.000 kg struguri la hectar, pe cînd individualii au cules, în medie, numai 6.500 kg. Totodată, cheltuielile de producţie au fost mai mici, avînd în vedere marea suprafaţă lucrată. Un viticultor harnic şi priceput ca Damian V. Ion, care şi-a lucrat împreună cu nevasta, hectarul de vie, a realizat din recolta de struguri 6.500 lei. În acelaşi timp, Roată Vasile şi cu nevastă-sa, care au lucrat în colectivă, au primit pentru zilele muncă prestate, numai bani 18.750 lei! (Au mai primit şi peste 200 de litri de vin, şi alte produse). Hectarul de vie cu care intraseră în colectivă cu un an în urmă nu le adusese niciodată atîta bănet. Şi au fost colectivişti care au cîştigat încă mai mult decît Roată Vasile. Fiecare, după cît a muncit.

N-a mai stat Damian la gînduri, cum n-au mai stat nici ceilalţi individuali, dacă să intre sau nu în colectivă. Şi nici nevestele n-au mai zis ba. Au văzut că munca, acolo, este mai cu spor, că femeile fac îndeosebi munci mai uşoare, ca tăiatul viei, ascuţitul aracilor, retezatul şi legatul, culesul şi lucrările din şcoala de viţe.

Cînd am fost la Cîmpineanca, altă comună viticolă din raionul Focşani, cît se întinde via, numai plicuri de femei şi fete tinere am văzut. În curtea colectivei, sub un umbrar, alte femei. În jurul unei mese lungi, lucrau pentru şcoala de viţe.

— Dar unde vi-s bărbaţii, suratelor?

— La cîmp: la semănat, la împrăştiat gunoi. Au ei destule acum! În vie, deocamdată au terminat. Au dezgropat-o, iar tăiatul l-am luat asupra noastră!

Cea care mi-a dat acest răspuns, Maria Său, e una dintre primele femei din comună care au înţeles rostul colectivizării. Pe multe dintre femeile cu care lucrează acum, ea le-a convins să păşească pe acest drum. Toate o stimează, o iubesc şi au ales-o responsabila comisiei de femei Lelea Maria a devenit şefă de echipă, iar nu demult a trăit cea mai frumoasă zi din viaţa ei: a fost primită în rîndul candidaţilor de partid.

E o femeie trecută de prima tinereţe. Dar abia acum, în gospodăria colectivă s-a putut afirma şi a cunoscut adevărata satisfacţie a muncii. Faţa ei poartă semnele unei vieţi aspre, sărace în bucurii; dar ochii — ce tineri, ce luminoşi sînt! Cu cîtă încredere privesc viitorul!

Îşi trage basmaua peste bigudiurile ce ies indiscrete la iveală şi-mi spune, jumătate jenată, jumătate rîzînd:

— De! De cînd cu colectiva, ne-am mai modernizat şi noi... Şi apoi, mîine avem serbare mare aici: sărbătorim colectivizarea întregii comune!

De la 0,2 la 72

În 1949, numărul gospodăriilor colective şi al întovărăşirilor agricole din regiunea Galaţi, luate la un loc, se ridica la... 6. Ele reprezentau 0,2 la sută din numărul familiilor ţărăneşti şi 0,3 la sută din suprafaţa arabilă.

Dar succesele primelor gospodării colective au însemnat mult mai mult decît aceste minuscule procente: ele au fost cel mai puternic argument care a convins zeci de mii de ţărani muncitori să păşească pe drumul muncii în comun. Aşa se explică faptul că, în 1959, la zece ani de la istorica rezoluţie a partidului cu privire la transformarea socialistă a agriculturii, sectorul cooperatist al agriculturii reprezintă în regiunea Galaţi 72 la sută din numărul familiilor şi 80 la sută din suprafaţa arabilă. Aşa stăteau lucrurile spre sfîrşitul lunii martie. De atunci şi pînă acum procentele acestea au crescut şi mai mult, ţăranii muncitori din regiune devenind în proporţie de masă partizani înflăcăraţi ai colectivizării.

Pe ogoarele regiunii Galaţi lucrează astăzi 3.000 de tractoare, peste 500 de combine şi multe alte maşini agricole, care au executat numai anul trecut un volum de lucrări ce depăşeşte un milion de hantri! Mecanizarea şi asistenţa tehnică, an de an mai puternice, intensa muncă politică desfăşurată pentru consolidarea unităţilor cooperatiste şi atragerea ţărănimii muncitoare pe făgaşul socialismului învinge pe zi ce trece.

Socialismul învinge, deschizînd ţărănimii muncitoare orizonturi largi, pînă mai ieri nebănuite. La Constătuirea colectiviştilor, întovărăşiţilor şi lucrătorilor din agricultura regiunii Galaţi, s-au putut auzi cifre ca: 4.000 kg grîu la hectar, 6.000 kg porumb, 3.000 kg floarea-soarelui, 40.000 kg sfeclă de zahăr, 12.000 kg struguri... Performanţe? Nu. Producţii medii, pe care multe gospodării colective din regiune s-au angajat să le obţină de pe suprafeţe de 50-100 hectare... Cît despre cei mai îndrăzneţi, aceştia îşi propun să organizeze loturi demonstrative de pe care să scoată 10.000 kg grîu la hectar, 25.000 kg porumb, 20.000 kg orez, 10.000 kg floarea-soarelui, 100.000 kg sfeclă de zahăr, 30.000 kg struguri, 100.000 kg roşii!

În condiţiile agriculturii socialiste, posibilităţile de sporire a producţiei agricole sînt nelimitate. Iar aceasta înseamnă, în ultimă instanţă, belşug şi fericire

Seara, după o rodnică zi de muncă, colectivistul Zaharia Grigore din Odobeşti, în mijlocul familiei.

DIN TOATĂ LUMEA

ANGLIA — SECOLUL XX

Ministrul britanic al internelor, sir Butler, a supus Camerei Comunelor un plan, potrivit căruia o mare reformă a învăţămîntului va trebui să prevadă construirea mai multor „închisori pentru tineret", centre profilactice de „educaţie prin constrîngere", precum şi introducerea oficială a pedepsei cu bătaia ca să vedeţi că dracul nu e chiar atît de negru, nu se va permite, însă, decît „biciuirea inofensivă" cu nuiele de mesteacăn.

Grăbiţi să pună în aplicare planul „educativ" al domnului ministru, profesorii unei şcoli din oraşul Brighton au stabilit un regulament în care se prevede: 1) că profesorii obişnuiţi nu au dreptul decît la o bătaie-elev pe zi; 2) că directorul şcolii se bucură de privilegiul de a putea aplica trei corecţii zilnice şi 3) că partea corpului cea mai bună pentru biciuire (cu rămurele de mesteacăn) rămîne cea... clasică.

În expunerea de motive se precizează: „Voturi autorizate au stabilit că şezutul este cel mai bun loc pentru aplicarea corecţiei".

Negru pe alb!

UMOR, GRIJĂ PĂRINTEASCĂ SAU...?

Grijuliu faţă de unii dintre cetăţenii care l-au ales, primarul oraşului Schleswig din Republica Federală Germană a cerut proiectanţilor ca noua instalaţie de iluminat public să fie concepută şi din „punct de vedere romantic".

După cum a hotărît consiliul municipal, unele porţiuni de străzi şi, mai ales, unele bănci discret aşezate trebuie să rămînă neluminate, ca să fie ferite de ochi inoportuni.

Domnul primar doctor Kugler afirmă că a luat această hotărîre din consideraţie pentru perechile de îndrăgostiţi care ar trebui — chipurile — ocrotite.

Comentatori răutăcioşi adaugă un element picant: oraşul Schleswig este oraş-garnizoană şi e plin de soldaţi americani, care cer distracţie ieftină şi la discreţie.

CU AJUTORUL MEDICINEI SOVIETICE

O cosfeză din micul oraş Lessebo (Suedia) suferea de şapte ani de o boală misterioasă, care o lăsa uneori paralizată, îi provoca spasme şi stinjeniri serioase de vorbire. Medicii suedezi abandonaseră orice speranţă de a preciza un diagnostic şi nu putuseră să-i aplice un tratament eficace. Fiind o asiduă cititoare a ştirilor sosite din U.R.S.S., bolnava află că medicii sovietici au descoperit un leac pentru boli asemănătoare cu a sa.

Plină de încredere, ea se adresă guvernului sovietic, care, prin mijlocirea Crucii Roşii, i-a trimis în două rînduri medicamentul salvator. Azi cosfeza suedeză este pe cale de însănătoşire.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

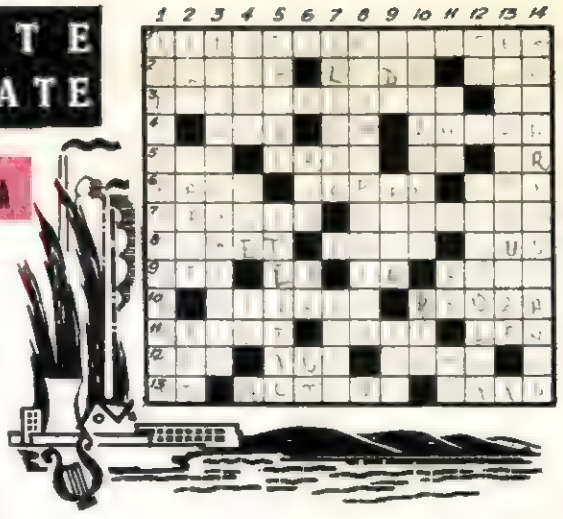

POEZIE ROMINEASCĂ

ORIZONTAL: 1) Cunoscut poet și publicist contemporan, autorul volumelor de versuri „Prin anii". „Oameni în lumină" etc. (2 cuv.). 2) „Un cîntec de pe ... noastră", volum de versuri de Cicerone Theodorescu — Strand în București — Țara cărei Maria Banuș îi adresează poemul „Ție îți vorbesc, America". 3) Cunoscut poet contemporan, autorul volumelor de versuri „Mărul de lîngă drum", „Călător prin constelații" etc. (2 cuv.) — Gheorghe (abr.). 4) Luca și-a pierdut capul... — În gardă! — Cunoscut publicist și filozof contemporan, membru al Academiei R.P.R. 5) Trei litere din catedră — Aparat de ridicat — Pronume — Nota redacției. 6) La mari intervale (feminin) — Încă o dată (od.) — Titlul unei poezii din „Inima bătrînului Vezuv" de Mihai Beniuc (2 cuv.). 7) „Împărați și regi s-adună / Să dea piept cu... ridicat de semilună" (Eminescu, „Scrisoarea a 3-a") (neart.) — Fără nimeni (fem.). 8) „Vreau prin... universul să-l străbat în înălțime" (Macedonski) — Comedie de Tudor Mușatescu — Popor prieten. 9) Prefix pentru ureche — Notă muzicală — Pune mîna — Prezent, mai pe scurt. 10) Pasărea din poemul Veronicăi Porumbacu, dedicat lui Ilie Pintilie — Mînă-n mînă cu poezia noastră nouă, este închinată aceleiași cauze a poporului. 11) Flăcău (pop.) — „... pămînt mîștinos", poezie din volumul „Cîntecele pămîntului natal" de Ion Brad — „... de nădejdi — culcat de vînt" (A. Toma, „Cîntul vieții"). 12) Cer... încurcat — „Ni s-a-ndrugat acolo-ga./Cartuge..., strada s-a-ncins,/ Ne umflă focul" (Veronica Porumbacu, „Anii aceștia") — „O... de cuvinte" de Miron Costin. 13) Diftong latin — Așa cum sînt poeții noștri în frontul păcii — Cunosc.

VERTICAL: 1) Poet și prozator contemporan, autorul volumului de versuri „Lîngă inima ce arde" (2 cuv.). 2) Nume bărbătesc — Cărucior — În versurile epigramiștilor. 3) Cunoscut poet contemporan, autorul volumelor de versuri „Odă pămîntului meu", „Războiul" etc. (2 cuv.). 4) Colibă pescărească — Virsta tranțuzului — Cămașă înfricată. 5) Postav (învechit) — „Ca zei, în pieptul lumii să sădească/Amor, dreptate și avînt..." (Th. Neculuță, „Spre țarmul dreptății"). 6) Fluviul din poeziile lui Heine — Măsură de suprafață — De la (od.). 7) Poezie tristă — „Poate de mult s-a stins în drum/ În depărtări albastre/ Dar raza ei abia acum/... vederii noastre" (Eminescu, „La steaua"). 8) Cunoscută poetă contemporană, autoarea volumelor de versuri „Vîrstele anului", „Dialogul vîntului cu marea" ș.a. (2 cuv.). 9) Diminutiv masculin — Ceartă (pop.) — Intrări. 10) Autorul volumului de versuri „Umbra stelelor" — Diminutiv feminin. 11) Patruped — Zer! — Mihail Sadoveanu. 12) Tese! — Încoronat de glorie (fig.). 13) Cunoscut poet contemporan, autorul volumelor de versuri „Vă chem!", „Liberi și stăpîni" etc. (2 cuv.). 14) Romancier, poet și publicist contemporan, autorul „Poemelor simple" (3 cuv.).

La întrebările cititorilor

COM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (II) *)

Urmează acum să vă arătăm cum trebuie deprins „elevul" să execute cîteva exerciții. Înainte de a trece la dresaj, este, însă, bine să știm că aceste exerciții nu trebuie să fie făcute toate în același timp, ci progresiv și, de preferat, în ordinea în care le dăm aci.

De asemenea, nu trebuie să obosim cîinele prea mult într-o singură zi. În ceea ce privește exercițiul o dată învățat, el trebuie repetat după 2-3 zile, dar nu prea des, pentru a nu plictisi „elevul".

Iată acum și cîteva exerciții propriu-zise.

COMANDA „ȘEZI!" Aceasta este una din cele mai elementare comenzi. E vorba de a învăța cîinele să se așeze pe picioarele dinapoi. Cum îl deprindem să facă aceasta? Îi ținem de lesă (curea) scurt, cu mîna dreaptă și, la comanda „Șezi!", îl apăsăm ușor pe partea posterioară a corpului, pînă ce se așază pe picioarele din spate (foto 1). Dacă execută bine comanda, îl mîngîiem ușor și repetăm exercițiul de cîteva ori, pînă cînd înțelege singur, fără apăsare. Să nu uităm recompensa.

MÎNCAREA LA COMANDĂ. Îl învățăm să mănînce numai la comandă, punîndu-i farfuria cu mîncare în față și neîngăduindu-i să se atingă de ea, pînă cînd nu i-am dat comanda respectivă („Poftim!" sau „Mănîncă!").

Înainte, însă, de a-i da această comandă, îl comandăm „Șezi!"; abia după ce a executat-o pe aceasta, îi comandăm să mănînce.

MERSUL LA PICIOR. Este un exercițiu mai greu, pentru deprinderea căruia e necesară multă răbdare. De la bun început, trebuie să învățăm cîinele să meargă — atunci cînd ne însoțește — numai pe partea noastră stîngă (foto 2), dezvățîndu-l de a dansa în jurul nostru. Pentru a ajunge la această deprindere, trebuie să-l ținem scurt de lesă cu mîna stîngă, astfel ca botul să-i ajungă la genunchiul nostru. Pentru a nu-i da posibilitatea să se plimbe în juru-ne, e bine ca, la început, să exersăm pe lîngă un gard sau un zid lung, astfel ca „elevul" să se poată mișca pe un spațiu foarte îngust. Dacă tinde s-o ia înainte, îl tragem scurt și tare de lesă, dîndu-i comanda „La pas!". În caz de recidivă, repetăm gestul și comanda, însoțită, eventual, de o ușoară lovitură peste bot cu cravașa. Dacă, însă, dimpotrivă, are tendința de a rămîne în urmă, fugim noi cîțiva pași înainte și, bătîndu-ne cu mîna stîngă pe coapsă, îi dăm comanda „Aici, pas!".

Plimbările acestea nu trebuie să-i fie silnice, ci trebuie să procedăm astfel încît să-i devină plăcute cîinelui. De aceea, să nu omitem a-l răsplăti, cînd face o „treabă" bună. Mai tîrziu, după ce cîinele s-a deprins, îl vom învăța să umble slobod, fără curea, dar tot lîngă piciorul nostru, deprinzîndu-l să asculte de aceeași comandă: „Aici, pas!".

COMANDA „LIBER!". De la mersul la picior, cîinele poate trece la mersul liber. În acest scop, îi dăm comanda „Liber!", mîngîindu-i ușor pe cap și desfăcîndu-i lesa. În mod instinctiv, cîinele se va îndepărta să se joace. Important este să-l învățăm să se reîntoarcă la comanda „Aici!". În acest scop, la primele exerciții, îi legăm de zgardă o sfoară foarte lungă. Cînd pornește să se joace, dăm drumul sforii. După un timp îi comandăm „Aici!", trăgîndu-i ușor de sfoară. Cînd a ajuns la noi, îl recompensăm. În nici un caz să nu-l batem dacă a fost neascultător, ci să repetăm exercițiul cu răbdare.

COMANDA „LA LOC!". De la început este necesar să învățăm cîinele să-și cunoască „locul", culcușul său. La început, dîndu-i comanda „La loc!", îl apucăm de zgardă sau de lesă și-i ducem acolo unde l-am fixat culcușul. O dată ajuns, îl apăsăm ușor pe spate, pînă se așază jos, și-i mîngîiem. Repetăm exercițiul de șiftea ori, pînă învață singur unde-i este locul.

COMANDA „JOS!" SAU „CULCAT!". La această comandă îl apăsăm pe spate pînă cînd cedează, așezîndu-se mai întîi pe picioarele din spate, apoi pe burtă, întinzînd picioarele din față (foto 3).

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, din 30 aprilie 1959.

★

Acestea sînt primele și cele mai simple exerciții. Într-unul din numerele viitoare vom continua cu altele și ceva mai complicate.

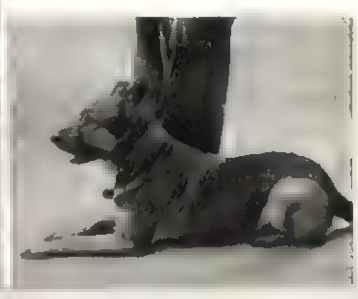

SFATURI practice

Mierea de mai

Luna florilor este și luna maximumului de randament apicol. E greu de demonstrat cum transformă soarele diferite substanțe în nectar și cum ajunge nectarul miere, dar e ușor de arătat cît de valoros pentru om este acest minunat produs al albinelor.

O picătură de miere conține atîtea vitamine, minerale, fermenți și elemente rare, încît poate fi considerată nu numai ca unul din cele mai hrănitoare produse naturale, dar și ca un medicament de primă importanță. Am putea spune chiar că e cel mai plăcut medicament din cîte există pe lume. Însăși dulceața ei provine din diferite soiuri de zahăr natural, și anume: zahăr de fructe (fructoză), zahăr de struguri (dextroză) și zahăr de trestie. Aceste forme de zaharuri sînt cele mai indicate în tratamentul dietetic al afecțiunilor hepatice, explicația constînd în faptul că ele determină de zece ori mai repede procesul arderilor, solicitînd astfel mai puțin rezervele glycogenice ale ficatului. Pînă și diabeticii suportă adesea mierea de albine curată, fără să constate o creștere primejdioasă a zahărului în sînge.

Dar și mai interesantă poate fi folosirea mierii în prevenirea și combaterea cancerului. Studierea calităților ei în acest domeniu a pornit de la constatarea că sînt foarte rare cazurile de cancer în rîndurile apicultorilor. Făcîndu-se analize și experiențe, s-a ajuns la concluzia că această s-ar datora substanței numite cholin pe care o conține mierea și care, prin combinație cu acidul acetic și cu ajutorul unui ferment secretat de glandele albinelor, dă naștere acetilcholinului. Or, se știe că acetilcholinul frînează creșterea și divizarea celulelor.

Rețeta pentru un asemenea tratament prevede 100 gr miere curată la o jumătate litru de apă, care să fie luată prin înghițituri mici, în fiecare zi. Nu strică dacă i se adaugă și puțin zeo de lămîie.

În sfîrșit, pe lîngă efectul salutar pe care-l are asupra aparatului circulator, asupra anemiei, surmenajului, stărilor nervoase și digestiei, mierea de albine s-a dovedit a fi și un foarte activ bactericid, în special în cazurile de difterie.

Higieniștii au constatat că mierea pură nu numai că împiedică dezvoltarea bacteriilor și înmulțirea lor, dar produce și modificări ale acestora pînă la transformarea lor în agenți nevătămători. Cu alte cuvinte, un antibiotic natural, complet nedăunător corpului.

Iată de ce, măcar acum, în luna de vîrf a productivității ei, e recomandabil să consumăm miere. Ideal ar fi să o consumăm tot timpul anului, mai cu seamă la hrana copiilor și a celor cu predispoziții la stările maladive enumerate mai sus.

IOSIANA

POȘTA REDACȚIEI

RUSU IONEL-BUCUREȘTI. Vă mulțumim pentru aprecieri și sugestii. Iată, pe rînd, răspunsurile la întrebările ce ni le puneți:

1) Nimeni nu a stabilit cu precizione care dintre interpretele de muzică ușoară e cea mai bună; multe din aufragii sînt, însă, pentru Dorina Drăghicl.

2) Desigur că actorii unui teatru se pot transfera la alt teatru. În același timp, însă, e posibil ca un artist să rămînă salariatul unui teatru și să fie distribuit într-un spectacol al altui teatru, ca angajat special numai pentru rolul respectiv.

3) Așa cum am relatat într-un reportaj mai amplu, publicat acum vreo doi ani, Ilie Dutu nu e artist profesionist. El este invalid de război, e debitant de tutun și a apărut pentru prima oară pe ecran în „Viața nu iartă".

4) Nu încape îndoială că cinematografia cu cel mai înalt nivel este cinematografia sovietică. Acest lucru a fost confirmat și de răsunătoarele succese pe care filmele sovietice le-au avut la toate festivalurile internaționale — inclusiv cele organizate în țările capitaliste — din ultimii ani

5) Orice medic vă poate da lămuririle dorite.

EUGEN RADOVICI — FOCȘANI. Există, într-adevăr, propuneri pentru o nouă reformă a calendarului. Există chiar o comisie specială, creată pe lîngă UNESCO, însărcinată cu alcătuirea unui nou proiect de calendar. Unii sugerează ca toate lunile să fie egal de lungi, iar sărbătorile să cadă pretutindeni la aceeași dată. Sînt, firește, și alte propuneri. Cert este că, deocamdată, problema se află încă în studiu.

GAVRILESCU VASILE—BEIUȘ, REG. ORADEA. Faptul că vă ustură obrazul după fiecare bărbierit denotă că aveți o sensibilitate exagerată a epidermei. Singura soluție radicală să scăpați de aceste usturimi este să... vă lăsați barbă. Iar în cazul că nu agreați această podoabă facială, e recomandabil să vă bărbieriți cu multă atenție, fără „contra" și întotdeauna cu un brici sau cu o lamă bine ascuțite. Plimbați lama pe obraz, fără să apăsați, și după fiecare bărbierit masați-vă ușor cu o cremă de față. Dați cu alcool numai după masajul cu cremă.

ECONOMU EUGEN — SINAIA. Dacă doriți să vă procurați cartea care vă interesează, trebuie să vă adresați întreprinderii de comerț exterior „Cartimex", din București, str. A. Briand 14, raionul I. V. Stalin, care se ocupă cu importul și exportul de cărți și publicații. Pentru traducere, adresați-vă Editurii de Stat pentru Literatură și Artă (E.S.P.L.A.) din București, b-dul Ana Ipătescu 39, raionul I. V. Stalin.

DUMITRU VULPAȘ—CLUJ. Puteți cultiva pomi fructiferi pitici pe orice teren. Cele mai indicate sînt, firește, terenurile mici de lîngă casă, unde puteți îngriji cu mai multă atenție culturile. Pe lîngă avantajul de a ocupa un spațiu redus, pomii pitici mai au și calitatea de a intra în rod mult mai devreme decît ceilalți și de a produce fructe foarte gustoase, dînd recolte, cu regularitate, în fiecare an. Pentru altoiuri și îndrumări, adresați-vă în regiunea dv., Gospodăriei agricole de stat „Ecaterina Varga" din Arad, care are o asemenea pepinieră bogată.

VIORICA SABĂU — SIGHIȘOARA. Creatorul poemului simfonic este compozitorul rus Ceaikovski, iar întemeietorul realismului socialist în literatură este Maxim Gorki. Vă urăm succes la concursul la care v-ați înscris și sperăm să vă auzim la radio cînd răspunsuri cît mai frumoase.

AL. ȘTEFĂNESCU — VĂLENII DE MUNTE. Nu vedem de ce căutați rețete pentru băuturi din alte fructe într-o regiune care excelează în băutura noastră națională, țuica. Pentru extragerea rachiurilor tari din pere e necesară o instalație mult mai complicată decît cea pentru țuică. Iar din mere nu se pot obține rachiuri tari decît prin adausuri substanțiale de alcool. Părerea noastră este să lăsați această pe seama întreprinderilor de stat specializate, care dispun de toate utilajele necesare. Mulțumiți-vă cu sucurile pe care le puteți obține ușor din aceste fructe și care, la drept vorbind, sînt mult mai sănătoase.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

EXPOZIȚIA UNOR URIAȘE REALIZĂRI

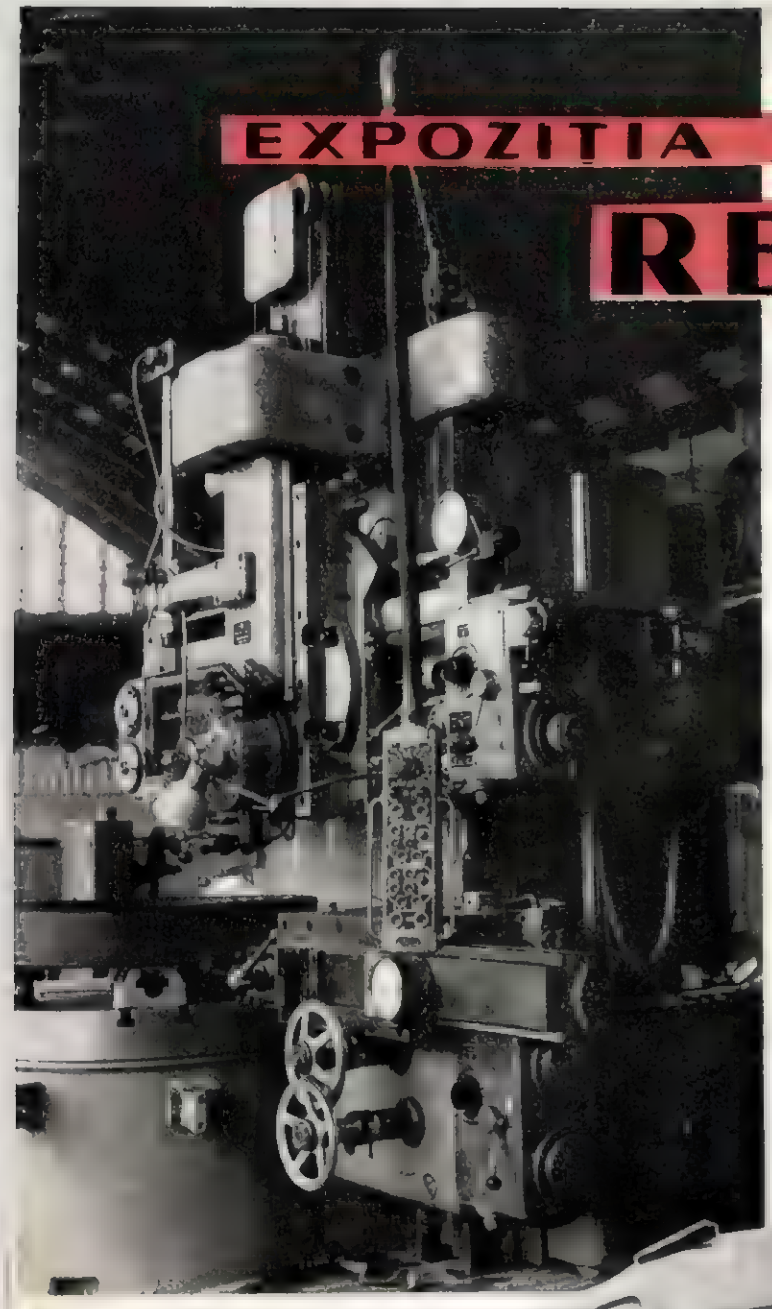

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Pe strămoșii noștri distanțele măsurate în mii și mii de kilometri îi tulburau pînă la spaime. Pentru că a izbutit să ajungă de la poalele Carpaților pînă în China, spătarul Milescu și-a înscris numele în istorie. Pe noi, însă, cei ce am pășit pragul erei cosmice și calculăm distanțele în ani-lumină, noțiunea de „mii de kilometri" nu ne impresionează mai mult decît — să spunem — zgomotul avionului pornit în cursă cotidiană de la București la Constanța.

Dar, de multe ori, nu doar cucerirea vitezelor cosmice este hotărîtoare în anihilarea distanțelor. Era socialismului a creat asemenea relații între popoarele care i-au îmbrățișat idealurile, încît distanțele de mii și mii de kilometri dintre țări se reduc adesea la o noțiune fără însemnătate.

Ai din plin acest sentiment, vizitînd „Expoziția construcției economice a R. P. Chineze", inaugurată, în aceste zile, în pavilionul de pe malul lacului Herăstrău. Te oprești, mut de admirație, în fața standurilor și a vitrinelor cu exponate, care vorbesc toate, discret dar fără falsă modestie, despre specificul național chinez. Și, totuși, cît de familiar ți se pare totul, cît de aproape te simți de creatorii admirabilelor lucruri prezentate! Expoziția îți vorbește într-o limbă pe care o cunoști. Ți-s apropiate toate cîte le vezi, fiindcă toate poartă în ele amprenta muncii libere și entuziaste, fiindcă toate sînt roadele îndrăznelii comuniste în gîndire și acțiune. Iată, de pildă: producția de oțel — acest indice al dezvoltării marii industrii — a crescut în R.P. Chineză, de la 1,35 milioane de tone în anul 1952, la 11,08 milioane de tone în 1958. În primul cincinal au început — cu ajutorul Uniunii Sovietice și al altor țări frățești — lucrările de construcție a 10.000 de obiective industriale. Intrarea lor treptată în funcțiune încă în cursul acestui an a marcat, o dată cu uriașele transformări so-

Industria pentru prelucrarea metalelor folosește astăzi asemenea tipuri de mașini de înaltă precizie, create prin munca și priceperea tehnicienilor chinezi. ←

Industria constructoare de mașini dă la iveală din ce în ce mai multe tipuri de mașini necesare transporturilor. ↓

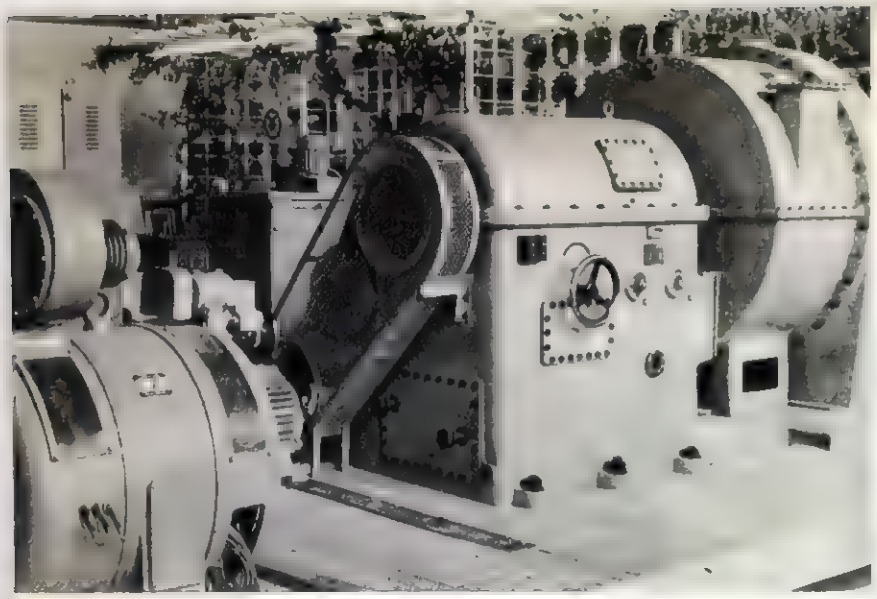

↑

Industria electrotehnică este prezentă în expoziție printr-o serie de agregate ce stîrnesc admirația nu numai a celor necunoscători în materie, ci și a celor mai pretențioși specialiști.

cialiste ale agriculturii, o eră nouă în dezvoltarea economiei chineze pe calea socialismului. Anul 1958 este denumit de poporul chinez „anul marelui salt în industrie și agricultură".

Despre toate acestea îți vorbește limpede Expoziția. Iar admirația pentru marile succese ale poporului frate se îmbină cu mîndria de a te simți cot la cot cu el și cu celelalte popoare eliberate de jugul capitalist, în frunte cu Uniunea Sovietică, în lupta pentru izbînda măreților idei ale epocii noastre.

↑

Stilourile chinezești ne sînt bine cunoscute. Ceea ce nu ne împiedică, în fața respectivei vitrine, să lăudăm încă o dată măiestria cu care sînt confecționate.

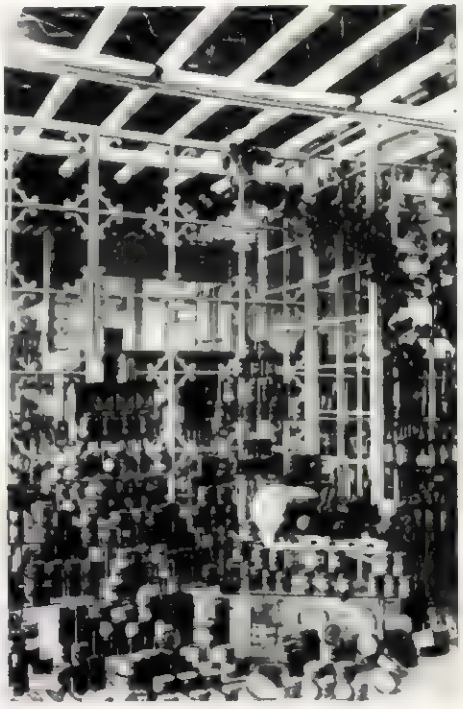

Industria alimentară ocupă un impresionant stand întocmit cu un gust desăvîrșit.

Incomparabila măiestrie a sculptorilor chinezi în fildeș, jad, lemn de bambus etc. este înfățișată printr-o serie de obiecte de artă de o rară frumusețe ↓

FLACĂRA OBIECTIV

● Interogat de către comisia pentru cercetarea activității antiamericane în legătură cu poziția sa față de problema Taivanului, Harry Bridges, secretarul sindicatului docherilor americani de pe coasta Pacificului, a declarat că îl consideră pe Cian Kai-și un nemernic și că va cere docherilor înscriși în sindicat să refuze încărcarea cargoboturilor care pleacă spre Taivan.

● Agențiile de presă au dat în vileag complotul ce fusese pus la cale în S.U.A., pentru asasinarea premierului cuban Fidel Castro, în cursul vizitei acestuia la New York. F.B.I.-ul fusese informat că un grup de șapte persoane — dintre care nici un cubanez — pregătiseră atentatul pînă în cele mai mici detalii.

● Guvernanții de la Bonn refuză să admită că antisemitismul capătă în Germania occidentală forme și proporții din ce în ce mai mari. „France Presse" aduce, însă, drept dovadă concretă a dezmățului rasist, o cifră statistică: în Germania occidentală au fost profanate huliganic, numai în cîțiva ani, 176 cimitire mozaice.

● Miliardarii americani care vin să viziteze Europa au o marotă: să cumpere tot ce li se pare interesant și original. Dintre extravaganțele americane pe această linie, o amintim pe aceea a unui oarecare Roy, căruia i s-a năzărit să cumpere, cu bani peșin, un... W.C. public din Londra. Vespasiana a fost demontată și transportată în S.U.A.

● Presa falangistă spaniolă trece de mai mulți ani printr-o criză de cititori. Încercînd să explice cauzele acestui impas, generalul Franco a declarat recent în fața patronilor asociației presei madrilene: „Nivelul de trai al claselor noastre sociale nu le permite să-și procure cu ușurință ziarele noastre". Se pare, însă, că, în fapt, acesta nu este singurul motiv al dezinteresului populației față de presa guvernamentală: ostilitatea cu care sînt privite ziarele regimului dictatorial din partea maselor cîntărește cel puțin tot atît de mult ca și sărăcia celor ce nu-și pot permite să dea cîțiva bănuți pe o fițuică fascistă.

● Dintr-un recent discurs rostit de politicianul francez de dreapta, Georges Bidault: „Sînt unii care afirmă că Algeria n-ar fi o afacere bună. Eu spun că Algeria este o afacere bună, datorită petrolului și gazului pe care francezii l-au găsit acolo". Cum s-ar zice, o afacere atît de grasă, încît merită un război colonialist și o „pacificare" sîngeroasă.

● Compania americană de asigurări „Metropolitan Life" anunță că, numai în cursul ultimului an, 92.000 de americani și-au găsit moartea în diferite accidente.

● Experiențele cu arme nucleare efectuate recent de S.U.A. în Atlanticul de sud, îndeosebi în preajma litoralului Braziliei, au stîrnit vii îngrijorări în rîndurile populației acestei țări. „Procedeele inumane ale S.U.A. — declară numeroși savanți brazilieni — reprezintă un pericol de moarte împotriva căruia trebuie luptat din răsputeri".

● În presa turcă nu apar des recunoașteri ale superiorității sovietice. Grandiosul succes al baletului sovietic în S.U.A. a determinat, însă, ziarul turc „Dünya" la asemenea reflecții: „În cei 42 de ani care au trecut de la revoluție, Rusia a întrecut cele mai înaintate țări ale lumii occidentale nu numai în domeniul științei și tehnicii. Rușii au atins superioritatea și în artă".

● În urma inundațiilor din Madagascar, 100.000 de oameni au rămas fără adăpost, iar întreaga populație a insulei este amenințată de foamete și epidemii.

● „New York Times" a întreprins recent o anchetă în jurul problemei Berlinului. 39 la sută dintre americanii interogați nu știau măcar că Berlinul occidental se află pe teritoriul R.D. Germane și că această parte a marelui oraș se află la o distanță de aproximativ 150 km de frontiera R.F. Germane.

● Deputații neozeelandezi nu vor mai putea profera... înjurături și invective în incinta parlamentului. O ordonanță prezidențială le interzice ca, de aci înainte, să se califice reciproc cu injurii ca: „boule!"; „imbecilule!"; „pungașule!"; „individ abject!"; „escroc!" etc. etc. Măsura a fost luată pentru că, dezbaterile parlamentare fiind radiodifuzate, ieșirile „nedelicate" ale deputaților ar putea submina prestigiul, și așa destul de scăzut, al parlamentului, în ochii maselor.

● Cu toate încercările guvernului de la Bonn de a împiedica turnarea filmului „Clinilor, vreți să trăiți veșnic?", care redă, în imagini convingătoare, întregul dezastru al armatelor hitleriste în marea bătălie de pe Volga, acest film a fost realizat și, în prezent, rulează pe ecranele vest-germane. Pînă cînd, nu se știe!

ÎN JURUL GLOBULUI

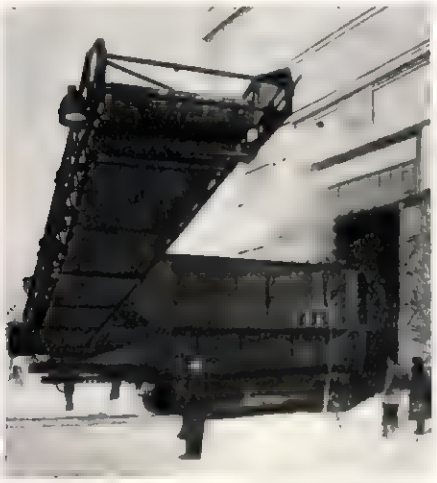

CANALE cu adîncime de 2 metri şi lăţime de 3,4 m poate săpa — înlăturînd pămîntul excavat — această nouă maşină produsă la Voronej (U.R.S.S.).

ÎNTR-UN RITM RAPID se înalţă noile blocuri din prefabricate, în curs de construcţie la Lodz (R.P. Polonă).

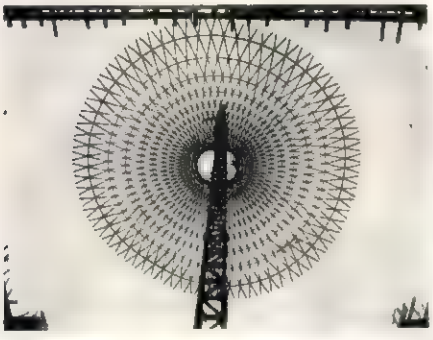

CURIOASA IMAGINE înfăţişează împletitura de bare de oţel pe care va fi fixată cupola unui pavilion circular cu o suprafaţă de 18.000 m p, de la Tîrgul Internaţional din Brno, din toamna acestui an

1.100 KG! Atît cîntăreşte această taurină de rasă „Sanho" crescută la ferma Sertala din R. P. Chineză. Datorită îngrijirii şi alimentaţiei ştiinţifice (dreapta) viţeii cresc aci în greutate cu 800 gr pînă la 1.400 gr zilnic.

APARATUL PORTABIL DE NARCOZĂ realizat recent de medicul maghiar Pal Ptahler, poate încăpea într-o valiză obişnuită.

CEL MAI MARE DIN ASIA. Acest rezervor petrolifer cu o capacitate de 54.000 mc. montat de curînd la Şanhai (R.P. Chineză), este cea mai mare construcţie de acest fel din Asia →

←NICI UN REBUT n-a dat strungarul Kalman Medgyesi de la uzinele „Lang" din Budapesta, în decursul ultimilor şase ani.

CELE DOUA BERZE, care an de an, revin la cuibul lor de pe un vechi coş din localitatea vest-germană Krumstadt, îşi primesc hrana cu ajutorul unui ingenios „lift" construit de un fierar din localitate. →

NU-I UN DIRIJABIL, CI... O BOMBĂ. Rămasă neexplodată din timpul celui de-al doilea război mondial, această bombă a fost descoperită şi făcută inofensivă recent, la gara londoneză Waterloo. Fotografia înfăţişează încărcarea ei într-un camion, cu ajutorul unei macarale, după ce i-a fost scos focosul.

O teribilă dar oportună aducere aminte pentru acei englezi — din ce în ce mai puţini la număr — care aprobă şi susţin reînarmarea Germaniei occidentale...

Cu ajutorul ştiinţei

Spre centrul pămîntului în colaborare internaţională

Există contradicţii între specialişti în ce priveşte componenţa şi grosimea scoarţei solide a pămîntului, adică a straturilor care merg pînă la rezervorul magnetic al globului. Şi aceste contradicţii au fost scoase şi mai mult în evidenţă, cu prilejul Anului Geofizic Internaţional, cînd unii au susţinut că la o adîncime de 25 kilometri se poate ajunge deja în primele manifestări ale magmei care alimentează vulcanii în erupţie, iar alţii au dedus — în urma ultimelor cercetări experimentale — că la adîncimea aceasta există încă bazalt în stare solidă. În sprijinul acestei afirmaţii s-a citat experienţa savanţilor sovietici, care au reuşit să obţină presiuni artificiale asupra materiei de peste 15 milioane de kilograme pe centimetru pătrat. S-au făcut, de asemenea, experienţe cu presiuneă de ordinul trei milioane şi jumătate de kilograme pe centimetru pătrat — care se crede a fi cea din interiorul profund al pămîntului — şi s-a constatat că la această presiune pînă şi cele mai grele corpuri solide îşi dublează şi chiar îşi triplează densitatea. Or, schimbîndu-şi densitatea, granitul îşi schimbă şi „temperatura de fuziune" care trebuie să fie mult mai ridicată decît aceea indicată pînă acum în tratatele de chimie.

Spre a elucida această problemă — şi multe altele, desigur — s-a preconizat forarea unui puţ de cercetări geologice, adînc de 25.000 de metri. Iar pentru realizarea acestei idei, s-a sugerat colaborarea între cele două ţări care dispun de cele mai puternice mijloace tehnice: Uniunea Sovietică şi S.U.A. S-au făcut chiar propuneri în privinţa sarcinilor ce ar revenî fiecăreia. Cum forajul ar urma să se facă într-o depresiune a Oceanului Pacific adîncă de 10.500 metri — firească spre a cîştiga dintr-o dată această adîncime — Statele Unite şi-ar asuma sarcina de a construi o insulă artificială stabilă, pusă la adăpost de efectele hulei şi ale furtunilor, iar Uniunea Sovietică ar executa forajul propriu-zis al puţului pe restul de 14.500 metri, ce ar rămîne de la fundul oceanului, pînă la adîncimea totală de 25.000 de metri.

Încă nu s-a perfecţionat acordul, astfel că nu se ştie pînă acum cînd va fi realizată această propunere a oamenilor de ştiinţă consacraţi muncii paşnice. Dar de pe acum se poate vedea din ce în ce opere grandioase s-ar obţine printr-o colaborare paşnică internaţională.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII Căsuţa Poştală 3507 et 33 Tel.: 17.60.10. Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei 6 luni: 52 lei un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

— Dar vecinii nu dorm la ora asta?
— Fii serios! Cum o să doarmă, cu gălăgia asta!

Desen de Rik AUERBACH

LA TELEFONUL PUBLIC

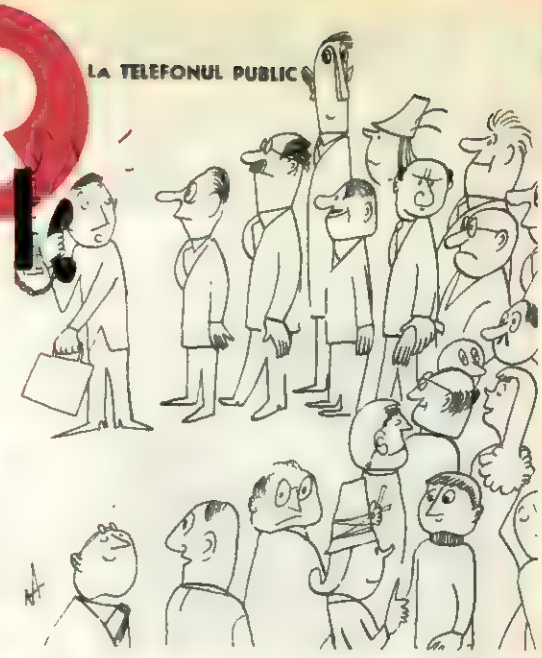

— Cele ce v-am spus sînt extrase dintr-o corespondență a întreprinderii, așa că vă recomand discreție!!!

Desen de L. DARIAN

EDUCAȚIE

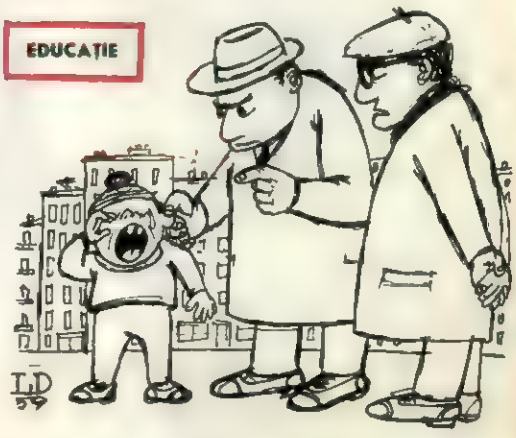

— De ce-l bați!?
— Fiindcă plînge!
— Și de ce plînge?
— Fiindcă l-am bătut.

Desen de L. DARIAN

Sperietoarea de ciori: — Dacă ăsta mai stă mult aici, îmi ia pîinea de la gură...

Desen de D. PETRICĂ

ÎNTRE VÎNZĂTORI

— Cum îți permiți să vorbești așa cu mine? Ce, crezi că sînt client?...

Desen de L. DARIAN

— Nu, nu sînt în birou!... Cum?... Să merg să mă caut?...

Desen de PAVEN

— Nu vă speriați!! Nu-l rup. Îl transplantez numai la mine acasă.

Desen de V. VASILIU

— Costică!... Du-te imediat jos și spune-le să nu mai spargă nuci, că sînt cum se dărîmă casa!...

Desen de Dan DUMITRESCU

PREȚUL 2 LEI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 21 (209)
Anul VIII
23 mai 1959

Se finisează o nouă construcție la Eforie.

Fotografie de Ion HANANEL

VIZITA ÎN R.P.R. A TOVARĂȘULUI ȚOI EN GHEN

Tovarășul Țoi En Ghen, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a Republicii Populare Democrate Coreene, a vizitat țara noastră, invitat de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne.

Înaltul oaspete s-a întîlnit cu conducătorii noștri de partid și de stat, a vizitat cîteva mari uzine și gospodării agricole colective, a stat de vorbă cu oameni ai muncii din patria noastră, care l-au întîmpinat cu dragoste, manifestîndu-și calda prietenie pentru poporul frate coreean.

În fotografii: aspecte de la vizitele făcute de tovarășul Țoi En Ghen, și persoanele care-l însoțesc, la uzinele „23 August" din București (fotografiile nr. 1 și 2) și uzinele „Ernst Thälmann" din Orașul Stalin (fotografia nr. 3).

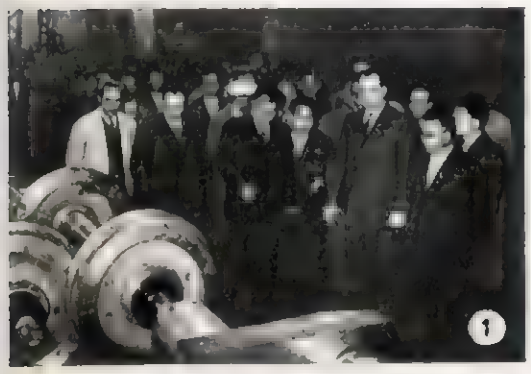

PE LITORALUL

Tovarășii Gh. Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Emil Bodnăraș și Petre Borilă au vizitat în zilele de 11-13 mai a.c. șantierele de construcții și amenajări de pe litoralul Mării Negre. Conducătorii de partid și de stat au examinat, împreună cu specialiștii, construcțiile din stațiunile Mangalia, Vasile Roaită, Eforie, Mamaia, orașul Constanța. Ei au făcut o serie de recomandări privind planurile de sistematizare și de dezvoltare a stațiunilor, de efectuare a lucrărilor hidrotehnice pe litoral, cît și programul de lucrări în curs.

Iată numai cîteva date sumare desprinse din aceste planuri:

La Eforie s-a realizat pînă în anul trecut un centru de odihnă cu o capacitate de 1.600 de paturi, restaurant, club, magazine, cinematograf, două colonii de copii cu circa 800 de locuri, precum și diverse case de odihnă mai mici. La toate acestea se adaugă noile realizări din 1958-1959: 5 ansambluri de hoteluri, case de odihnă și case sanatoriale cu o capacitate de circa 5.000 de paturi.

La Mamaia s-a început construirea a două ansambluri de hoteluri cu o capacitate de 3.500 de paturi, dintre care primul lot de 1.500 de paturi va fi dat în folosință încă în acest sezon. Tot aci va începe realizarea unui mare ansamblu de 10.000 de paturi.

La Mangalia va fi terminată în acest sezon reconstrucția părții centrale a orașului prin construirea unui centru de odihnă cu o capacitate de 1.100 de paturi (în prima etapă) și a unui prim lot de locuințe cu o capacitate de 120 de apartamente. Pînă în sezonul viitor vor fi terminate două unități sanatoriale de cîte 500 de paturi.

Pe lîngă lucrările de construcții, programul prevede măsuri pentru alimentarea cu apă a stațiunilor Mamaia, Vasile Roaită, Eforie, Techirghiol (lucrări realizate în total), consolidări de faleze, amenajarea plajelor, modernizarea rețelei de străzi, construiri de diguri, mărirea capacității băilor reci de pe malul lacului Techirghiol, construirea de debarcadere pe malul lacului Siut-Ghiol etc., etc., etc.

Îndeplinirea acestui vast program, început de cîțiva ani, va permite ca în scurt timp capacitatea de cuprindere a stațiunilor de litoral să ajungă la circa 400 de mii de oameni ai muncii. În această cifră nu sînt cuprinse stațiunile Techirghiol, Agigea și Costinești, a căror dezvoltare se prevede într-o etapă următoare. Numai în cursul anilor 1957-1959 s-au efectuat construcții cu un număr total de 13.000 de paturi, iar în anii apropiați va fi atinsă cifra de 51.000 de paturi noi.

Imaginile fotografice pe care le publicăm au fost luate cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat pe șantierele de construcții de pe litoralul Mării Negre.

Fotografii de Ion HANANEL

MĂRII NEGRE

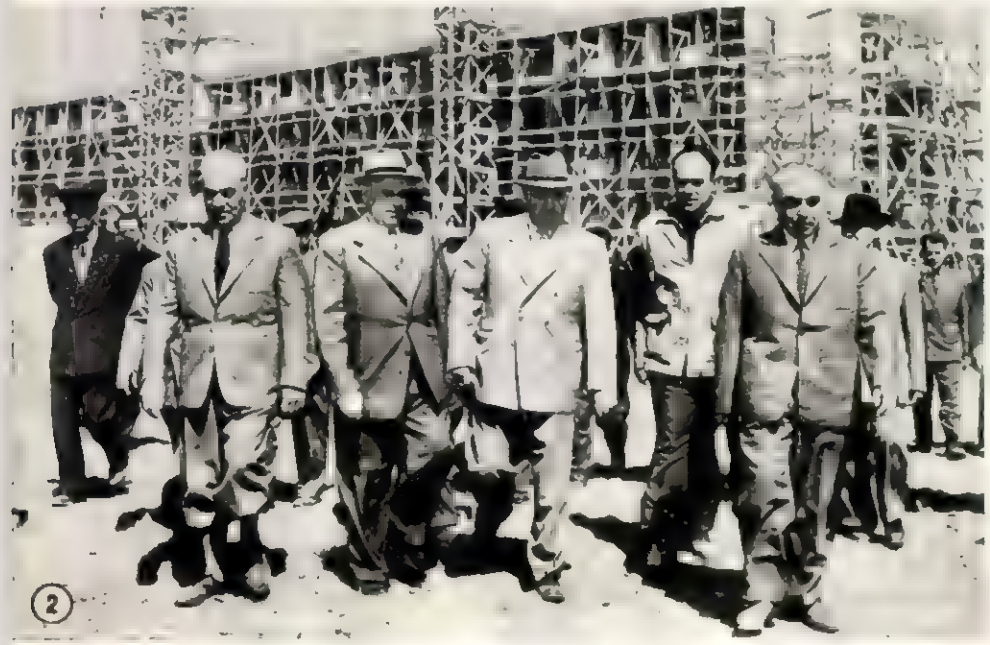

① Conducătorii de partid şi de stat examinează, împreună cu specialiştii, unul din planurile amplelor lucrări de pe litoral.

② Conducătorii de partid şi de stat cercetînd stadiul lucrărilor de pe şantierele de la Mamaia.

③ Noul restaurant de la Eforie este aproape gata.

④ La Eforie, lucrările pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute în această etapă se desfăşoară într-un ritm rapid.

⑤ Litoralul Mării Negre la Mangalia a căpătat o înfăţişare cu totul nouă.

MAREŞALUL PÎN DE-HUAI OASPETE AL ŢĂRII NOASTRE

La invitaţia ministrului Forţelor Armate ale Republicii Populare Romîne, general-colonel Leontin Sălăjan, a sosit în ţara noastră o delegaţie militară a Republicii Populare Chineze, condusă de mareşalul Pîn De-huai, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Chinez, locţiitor al premierului Consiliului de Stat şi ministrul Apărării al R. P. Chineze.

Expresie a sentimentelor puternice de prietenie dintre popoarele romîn şi chinez, dintre armatele noastre frăţeşti, vizita delegaţiei militare în frunte cu tovarăşul Pîn De-huai a prilejuit o caldă manifestare a acestei prietenii de nezdruncinat. În fotografiile de mai jos, cîteva aspecte de la sosirea în Bucureşti şi de la vizitele delegaţiei militare chineze, conduse de mareşalul Pîn De-huai, în regiunea Constanţa.

10 ANI-C.A.E.R.

S-au împlinit zece ani de la crearea — în 1949 — a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.) Prin activitatea sa — bazată pe principiile într-ajutorării frăţeşti şi respectării suveranităţii şi egalităţii în drepturi — Consiliul de Ajutor Economic Reciproc a contribuit în aceşti 10 ani la dezvoltarea considerabilă a legăturilor economice dintre ţările socialiste, ceea ce a ridicat nivelul tehnic al producţiei acestor ţări, a dezvoltat şi adîncit diviziunea internaţională socialistă a muncii, lărgind totodată schimbul de mărfuri între ţările socialiste, fapte expuse şi subliniate în Hotărîrea Sesiunii a XI-a a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, ale cărei lucrări s-au desfăşurat recent la Tirana.

Fotografiile de mai jos redau cîteva aspecte ale colaborării şi într-ajutorării frăţeşti dintre ţările socialiste.

① Construită cu ajutorul U.R.S.S. şi R.D.G. — care au asigurat atît documentaţia tehnică cît şi utilajul — uzina chimică „Oswiecim" din R. P. Polonă a început să producă primele cantităţi de cauciuc sintetic.

② La şantierele navale din Vác (R.P. Ungară) au fost produse un număr de vase de aluminiu — aşa numite „tramvaie pe apă" — pentru Republica Cehoslovacă.

③ Pentru ţara noastră au fost construite de către întreprinderea „Orlican" din Chocen (R. Cehoslovacă) o serie de aparate de zbor ce pot fi utilizate ca avioane sanitare sau de transport.

De la dreapta la stînga: A. A. Gromiko, ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S., M. Petitpierre, şeful Departamentului politic al Elveţiei, C. Herter, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., Couve de Murville, ministrul de Externe al Franţei, S. Lloyd, ministrul de Externe al Angliei.

GENEVA: PROPUNERILE SOVIETICE ÎN CENTRUL ATENŢIEI

Delegaţia sovietică în frunte cu A. A. Gromiko, soseşte la una din şedinţele Conferinţei.

Conferinţa de la Geneva a miniştrilor Afacerilor Externe se află în cea de-a doua săptămînă de lucru. În faţa delegaţiilor stau propunerile prezentate de U.R.S.S. — pe de o parte, şi de S.U.A. — în numele celor trei puteri occidentale — pe de altă parte. În timp ce propunerile clare ale Uniunii Sovietice, consacrate discutării şi rezolvării problemei Tratatului de pace cu Germania şi a normalizării situaţiei din Berlinul occidental reprezintă o bază reală pentru tratative, „planul pachet" — aşa cum au fost denumite propunerile puterilor occidentale — vizează şi amalgamează atît de multe probleme încît e greu de văzut cum ar putea fi ele abordate şi rezolvate. „Planul pachet" este privit cu rezerve pînă şi de un editorial al ziarului american „New York Herald Tribune", în care se arată că „într-o întîlnire care presupune tratative susţinute este nerealist a se face propuneri total inacceptabile".

Opinia publică mondială manifestă deosebit interes faţă de poziţia realistă, constructivă, a delegaţiilor U.R.S.S. şi R.D.G., aşteptînd ca şi delegaţiile occidentale să se alăture eforturilor acestora pentru succesul tratativelor de la Geneva.

De o deosebită atenţie se bucură delegaţia R. D. Germane la Conferinţă. Iată-l pe dr. Lothar Bolz, ministrul Afacerilor Externe al R. D. G., conducătorul delegaţiei R. D. G., asaltat de ziarişti şi foto reporterii străini acreditaţi la Conferinţă. ↓

MAI SUS DE BARIERĂ

Reportaj de Silvia GEORGESCU

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU
și A. COTESCU

Vorbeau mai deunăzi doi prieteni, la o masă, la „Strugurel":

— Ce spui, mă?! Și unde vine asta?

— Colea, doi pași: la Peceneaga.

Sau două gospodine la centrul de pline din strada Mărgeanului:

— Ei, taci! Și unde, sorooo? Unde?

— Cum, n-ai auzit? La noi, pe Peceneaga!

Și un prichindel de la Școala de 7 ani din cartier:

— Repede, repede! Dați-mi să mănînc că m-așteaptă băieții la Peceneaga!

Peceneaga-n sus, Peceneaga-n jos Da' ce e, domnule, cu Peceneaga asta? C-a ajuns ca un semn de carte în inima cartierului Rahova!

Agitația se simte de cîteva săptămîni De cînd cu parcul. Altminteri, Peceneaga era pînă acum o străduță colo, ca atîtea altele din cartier. Cu căsuțe albe proaspăt date cu var, cu gospodine harnice care ciomăgeau preșurile întinse pe sîrmă, cu... Cam așa a fost Peceneaga. A! Să nu uit! Avea hăt, în capăt de tot, un cîmp: cîmpul lui Munteniu. Vreo șapte-opt hectare năpădite de bălării și oțetari la umbra cărora se fugăreau orătăniile din cartier.

Și o dată a venit vestea. Adică.. vestea a venit pe urmă. Mai întîi și-nții a venit inițiativa Comitetului Executiv al Sfatului popular al raionului Lenin. Apoi consfătuiri cu deputații, cu comitetele de stradă, cu cetățenii Și o dată, așa, ca din senin:

— Ai auzit? Se face parc la Peceneaga

— Ce tot spui?! Unde, frate? Cînd?

— Vin și eu, tovarășe deputat!

— Și eu!

— Și eu!

Și vin oamenii. Vin din toate părțile Din Amurgului, de pe Ispirescu, Vicina, Soldat Croitoru, Porojan, Nistor .. Toate străzile. Omor de lume ce-i pe cîmpul lui Munteniu! Zeci, sute de picioare încălțate în bocanci grei, țintuiți, în sandăluțe fine de fată ori în papuci de casă cu clapă de șoșon apasă pe oțelul hîrtiețelor... Autocamioanele încărcate cu puieți claxonează necontenit. Altele hurducăie goale peste pămîntul răscolit.

— La o parte, hei! Faceți loc! Loc!

Iat-o pe gospodina Crecicovschi Lidia din Calea Alexandriei. Să tot aibă 50-55 de ani, dar la lucru n-o întrec nici tinerii. Sau pe Margareta Lazăr de pe Vicina Cîți ani îi dați Margaretei Lazăr? Că, vorba aia: U.T.M.-ist să fii și parcă tot nu-ți vine să te măsori cu ea. Să vă spun eu: 53 de ani.

Acolo, un grup de tinere în uniformă albastră, cu crucea roșie pe braț; dincoace alt grup din circumscripția deputatului Brăileanu, altul și altul.

„Total 763 participanți" — socotește în caietelul său tovarășul Vasile Teleagă, organizatorul șantierului.

— Dumneavoastră? — se adresează el unei tinere care lua niște unelte.

— Pentru grupa de U.T.M.-iști de la Sfatul Popular al Capitalei.

Înainte de „atac": scurtă lecție de strategie pomicolă. Aici intervine specialistul: tov. ing. Pandele Alexandru de la secția agricolă a Sfatului popular al raionului Lenin (primul din ← dreapta).

→ Așa a început „războiul" împotriva... omizilor Arme: pompa carosabilă de stropit. Muniție: soluție „Nicotox". La atac: tinerii Manolache Mihai și Dănăilă Gh. (în vîrful scării). Iar „strategii" de jos: tov. Zdrăilă Nicolae și Pîrvu Șerban.

Demostene BOTEZ

LA CASA NOUĂ

În cartierul nou ce se ridică
Par blocurile albe, ca-n cămaşe;
N-au încă nici un cuib de rîndunică,
Nici nu le-mbracă umbra din oraşe.
Pereţii albi se bucură de soare
Cu o sinceritate de fecioare
De parcă-ar fi făcute din ninsoare.

Balcoanele se-ntind ca nişte vele.
Cu-ntîii oameni au intrat în ele
Şi risete zglobii, şi bucurie,
Aşa cum e la început de viaţă,
Şi parcă-n ziua ceea, dimineaţă,
Ar fi sosit dintr-o călătorie.
Par blocurile muncitoreşti în soare
Ca nişte mari, fantastice vapoare
Ce-au ancorat de-abia venind din larg
Cu steagul roş la pupă şi catarg.
Le-aşteaptă-o viaţă de la început;
Nici amintiri nu au, şi nici trecut,
Iar oamenii ce intră-acum în ele
Nu le aduc pe-a lor, că-s fără greie.
Parcă-ar fi vrut ca tot ce mai avură
Să fi rămas în vechile-ncăperi,
Că era ros de umilinţi şi ură
Şi le-amintea de viaţa lor de eri.

În orice seară la acelaşi ceas
Doi oameni: un bărbat şi o femee
Vin ca-n vacanţă în acelaşi pas
Şi-n uşa casei răsucesc o chee.

Acolo soarele le iese-n faţă
Cu tava lui de jar şi de lumină,
Şi-o rază de amurg îl prinde-n braţă
Cu-o dulce gingăşie feminină.

În casa nouă încă-s o surpriză
Şi mobilele noi ce le-au adus,
Şi geamul luminos ca o marchiză,
Şi candelabrul cu cinci ramuri, sus.

Ei înşişi parcă astăzi de-abia
Se văd şi se cunosc întîia oară
Miroase încă-a var şi a vopsea
Şi-n aer proaspăt ca de primăvară.

Ei, zi cu zi, descopăr lumea mică
În care vor trăi — amîndoi de-acum:
În scrinuri, un mănunchi de levănţică
Şi pe măsuţa scundă, un album.

Cu timpul vor deprinde obicelul
Acestei case fără amintiri
Şi la fereastra lor va creşte teiul
Şi va-nflori un strat de trandafiri.

Şi noi, elevii, ajutăm la terminarea şcolii celei noi...

Au venit cetăţeni şi din alte cartiere. Uite, grupul din fund, care lucrează la plantarea perdelei de plopi, este de la „Luceafărul". Alături, la viitorul solar pentru copii, lucrează un grup de muncitori de la „Prototip".

Tovarăşul Teleagă adună mereu: „763, va să zică, şi cu..."

— Dumneavoastră de unde sînteţi?

— Noi... de aici, de-ai cartierului! — rîd tovarăşa doctor Mantu, directoarea Policlinicii Rahova şi tovarăşul doctor Toper de la circumscripţia 106 sanitară, amestecîndu-se în grupul de medici şi surori care „operează" (fără anestezie) o peluză din apropiere.

★

Cîteva săptămîni mai tîrziu...

A fost vreodată maidan pe locurile astea? Ce fel? Unde?... Unde sînt bălăriile, gropile? Unde e cîmpul lui Munteniu?... În locul lui, cît vezi cu ochii, un parc. Un parc cu alei prunduite şi umbră de tei, cu bănci pentru odihnă, ronduri de cana şi begonii...

Şi, totuşi... pe undeva, pe aproape, huruit îndîrjit de autovehicule, claxoane, strigăte vestesc un nou şantier. Altul. Şi tot pe cîmpul lui Munteniu. De data aceasta tocmai la celălalt capăt, cu faţa spre Calea Rahovei.

Se construieşte o nouă şcoală. O şcoală model, cu 24 de clase, cu ateliere pentru politehnizare, laboratoare şi o sală de gimnastică complet separată, la mijloc. Lucrările înaintează rapid. Şi, după cum e firesc, se dă o deosebită importanţă nu numai ritmului, dar şi calităţii lucrărilor.

Sus, pe una din schele, inginerul Mărgineanu, şeful şantierului, supraveghează tocmai turnarea planşeului.

— Mai mult ciment! — le strigă celor de la betoniere. Atenţie la dozaj!

Alt inginer, tovarăşul Teodor Dumitrescu, din partea I.C.M.-ului, controlează lucrările de zidărie.

Nu lipsesc nici voioşia şi entuziasmul voluntarilor. Iată, aici, un grup de elevi de la Şcoala medie muncitorească nr. 8 „Grigore Preoteasa"; dincoace, o grupă de U.T.M.-işti în frunte cu doctorul Virgil Petrescu; alături alţii, mai vîrstnici... Dar e cam greu să le ghiceşti vîrsta.

De altfel, entuziasmul *voluntarilor* în cartierul Rahova a devenit de-a dreptul molipsitor. Îndrumaţi de organizaţia de bază P.M.R. a cartierului, împreună cu deputaţii lor, cetăţenii au pornit la o mulţime de alte acţiuni (mici parcuri, amenajări de solarii, reparări de pavaje etc.) menite să schimbe necontenit faţa cartierului.

Dacă cineva ar fi trecut deunăzi prin faţa blocurilor muncitoreşti din Calea Alexandriei ar fi rămas, desigur, surprins asistînd la o adevărată prelegere despre

(Continuare în pag. 26)

La toamnă, în această clădire aflată acum în construcţie, vor învăţa copiii din cartierul Rahova. Constructorii s-au angajat în cinstea lui 23 August să predea lucrarea încă le sfîrşitul verii.

IMPERATIVUL ZILEI

DIALOGUL EST-VEST

Se întîmplă ca, uneori, cuvintele să-şi schimbe înţelesul. Astfel astăzi, vorbind despre Est şi Vest, oamenii se gîndesc adesea nu atît la geografie cît la politică. Oamenii folosesc termenii geografici cu care s-au obişnuit — Estul şi Vestul. E vorba în fapt de a reapropia acele părţi ale lumii între care anii „războiului rece" au ridicat un zid de gheaţă. Din fericire, căldura inimilor omeneşti, focul veşnic al raţiunii umane, vîntul proaspăt care bate fără oprire de la Est (e vorba de Estul politic, firește!) s-au dovedit a fi pînă la urmă mai puternice decît zidul de gheaţă.

Acum, cînd la Geneva miniştrii de Externe ai Estului şi Vestului s-au aşezat în jurul aceleiaşi mese, toţi consideră faptul de bun augur. Dialogul — stabilirea contactelor — a devenit mai necesar ca niciodată. Nimeni n-a spus că drumul spre pace e un drum uşor. Oamenii, însă, condamnă pe cei care susţin că se pot găsi drumuri stînd mereu cu ochii aţintiţi în vizorul puştii.

Nimic nu se poate clădi pe prejudecăţi — şi cu atît mai puţin o lume paşnică. În iarnă, după vizita lui A. Mikoian în S.U.A., ziarul „Post Dispatch" scria: „Însuşi faptul că un comunist rus a discutat timp de aproape două ore la Casa Albă cu preşedintele Eisenhower, arată că s-a produs o schimbare pe care acum şase săptămîni nimeni nu ar fi considerat-o posibilă".

Noi ştim că timpul are uneori proprietăţi miraculoase. Oare nu înfloresc în cîteva zile pomii pe care iarna i-a ţinut în cătuşe luni în şir? Firește, nimic în lume nu se petrece pe nepregătite şi dacă spunem: „da, azi e timpul ca înţelegerea să fie în sfîrşit realizată" — e pentru că ştim că forţele păcii sînt mult mai puternice decît forţele războiului, pentru că ştim că ceva s-a schimbat în felul de a gîndi al unora, pentru că ştim că dezgheţul a pătruns pînă şi în unele colţuri considerate inexpugnabile...

Există idei cu o extraordinară putere de pătrundere, şi printre aceste idei e şi aceea că pacea poate fi asigurată în ciuda divergenţelor care mai există în lume. A încerca azi să împiedici cu ajutorul armei atomice victoria ideilor păcii e ca şi cum ai vrea să împiedici ivirea zorilor cu vrăji... A crede că mai poţi soluţiona problemele politice arzătoare ale lumii dansînd mereu pe marginea prăpastiei e ca şi cum ai crede că poţi convinge întreaga lume (lumea care a dat pe Arhimede, pe Descartes, pe Jolliot Curie!) să renunţe brusc la raţiune. A considera că poţi să te salvezi sporind mereu stocurile de arme (moderne şi clasice) e ca şi cum ai crede că poţi scăpa de sufocare ţinîndu-ţi la infinit răsuflarea...

Secolul nostru e secolul raţiunii ajunse pe cele mai înalte culmi (atîtătorii la război nu reprezintă poate decît abisurile care însoţesc înălţimile). Oamenii au ajuns să dirijeze energia dinăuntrul materiei. Cînd bătrînul filozof englez Bertrand Russel scrie o carte intitulată „Bunul simţ şi războiul nuclear", el are în vedere tocmai faptul că omul contemporan n-a descoperit modul de descătuşare a puterii atomice pentru a se lăsa ucis de această putere...

Filozofii nu fac, desigur, decît să exprime starea de spirit a păturilor pe care le reprezintă, şi trebuie arătat că — filozof al concepţiilor burgheze despre viaţă — Russel n-a ajuns de unul singur la aceste concluzii.

Există acum în Occident un curent larg de opinie în favoarea coexistenţei (care înseamnă în fapt existenţă), curent care nu mai e, ca acum cîţiva ani, „subteran". El e atît de puternic şi de impetuos încît unii trebuie să-l folosească în drumul lor pentru a nu rămîne în urmă. Acest curent duce în mod inevitabil spre masa tratativelor...

În urmă cu cîtva timp, un deputat englez spunea că e preferabil să discuţi un an decît să porţi război atomic fie chiar şi o singură zi. Cine ştie! Poate că deputatul englez se gîndea la copiii ţării lui: e mai uşor să creşti copiii în focul polemicii decît să-i îngropi în focul bombardamentelor atomice. Între timp au ajuns la concluzia deputatului englez şi alţi oameni politici ai Occidentului (în toate ţările există copii, la al căror viitor nu poţi să nu te gîndeşti!). Astfel:

Edgar Faure (fost prim-ministru al Franţei şi conducător al delegaţiei franceze la Conferinţa la cel mai înalt nivel de la Geneva în 1955):

„A sosit timpul ca rivalitatea Est-Vest să fie înlocuită prin reglementarea problemelor mondiale"...

Aneurin Bevan (deputat laburist în Camera Comunelor din Anglia):

„Este ştiut de toată lumea că e mai bine să porţi tratative decît să te învrăjbeşti".

Mike Mansfield (liderul grupului partidului democrat din senatul S.U.A.):

„Ţările occidentale trebuie să renunţe la poziţia lor rigidă atît în ce priveşte Berlinul, cît şi în ce priveşte Germania".

Richard Nixon (vicepreşedintele S.U.A.):

„Sîntem nevoiţi să căutăm noi alternative practice... în locul folosirii forţei ca mijloc de rezolvare a divergenţelor între ţări".

Senatorul Fulbright (preşedintele Comisiei pentru afaceri externe a senatului S.U.A.):

„Cel mai important este să ne obişnuim a ne consulta cu aceşti oameni (conducătorii sovietici — n.r.) cu care trebuie să avem de-a face, indiferent dacă acest lucru ne place sau nu".

Feldmareşalul englez Montgomery:

„Acum cuvîntul de ordine operativ este să se negocieze şi nu să se ameninţe".

Duşmanii înţelegerii între popoare au susţinut nu o dată că o lume a păcii ar fi monocoloră şi că n-ar putea da satisfacţii oamenilor. Ce aberaţie criminală!

Colaborarea paşnică ar deschide perspectiva îmbunătăţirii vieţii pentru sute de milioane de oameni. Tratativele pot exclude înarmările, reducerea poverilor impozitelor. Dialogul Est-Vest, ca metodă de rezolvare a litigiilor, ar putea crea o nouă stare de spirit în lume. Nu, hotărît lucru, pacea nu e monocoloră, ea are zeci şi sute de feţe, una mai strălucitoare şi mai atrăgătoare decît cealaltă, în timp ce războiul nu oferă decît perspectiva negrului pe care îl dau fumul oraşelor incendiate şi doliul după cei dragi... Coexistenţa depăşeşte interesul unuia sau altuia dintre oameni, interesul unuia sau altuia dintre popoare. Ea devine o necesitate vitală pentru toţi.

Cînd medicii chemaţi la căpătîiul bolnavului vor cu adevărat să-l salveze, ei nu încep să discute în contradictoriu despre diferitele teorii medicale, ci-şi îndreaptă atenţia spre stabilirea tratamentului. Oamenii sovietici nu sînt pentru interminabile discuţii cu privire la originea „războiului rece", ci pentru încetarea imediată a acestui război. În Uniunea Sovietică este aplaudat cu căldură orice gest care ar putea contribui la înţelegerea reciprocă, de la oricine ar veni (cu condiţia sincerităţii!). Nu de mult americanii au avut ocazia să se convingă despre asta chiar la ei acasă, cînd ansamblul sovietic „Beriozka" a întreprins un turneu în S.U.A. Cîţiva dintre artişti au fost invitaţi la o adunare la care a luat cuvîntul d-na Eleanor Roosevelt. D-na Roosevelt a vorbit timp de 45 de minute expunîndu-şi teoriile sale asupra luptei contra comunismului, preconizînd lupta prin mijloace paşnice. „Hruşciov — a spus d-na Roosevelt — vrea să cîştige întrecerea cu noi fără război şi e convins că o va cîştiga".

Artiştii sovietici de faţă la adunare au fost primii care au aplaudat. Ei au fost repede asaltaţi de corespondenţii de presă.

— De ce aţi aplaudat? Vă pronunţaţi în sprijinul luptei împotriva comunismului?

— De fel! — au răspuns artiştii sovietici. Dar sîntem pentru întrecerea paşnică a celor două sisteme.

— Şi sînteţi siguri de rezultatul întrecerii?

— Desigur!

Cei ce cred în viitor n-au nevoie de război. E o chestiune de logică: nu clădeşti case gîndindu-te să le supui riscului distrugerii. Nu cucereşti pe americani cu baletul Teatrului Mare, cu gîndul să-ţi faci din aceşti oameni duşmani...

Nu peste mult timp va avea loc un eveniment de seamă în evoluţia relaţiilor Est-Vest. La Moscova se va deschide o expoziţie industrială americană, în timp ce în S.U.A. se va deschide o expoziţie sovietică. Probabil că şi într-o parte şi în cealaltă curioşii se adună de pe acum în jurul pavilioanelor în construcţie, nerăbdători să afle cum vor arăta acestea. Oamenii sînt mult mai curioşi să ştie cum arată ultimul tip de automobil sau de tractor decît ce efecte ar avea explozia ultimului tip de bombă. Ei doresc să-şi stringă mîinile cu oaspeţi, şi nu să se bată ca duşmani. Toţi se gîndesc acum la exemplul pe care l-au dat Uniunea Sovietică şi aliaţii ei în războiul împotriva fascismului. Înţelegerea care a fost posibilă în timp de război poate să fie posibilă şi în timp de pace. Firește, anii „războiului rece" au dus la consecinţe care nu pot fi îndepărtate într-o singură noapte. Dar acolo unde există bunăvoinţă oamenii pot rezolva cele mai dificile probleme. Este infinit mai uşor să te ocupi de îndepărtarea reziduurilor „războiului rece" decît de îndepărtarea reziduurilor de pe urma exploziilor unui război nuclear.

Acesta e un fapt pe care nici unul dintre oamenii de stat n-are dreptul să-l uite!

Radu TIULESCU

O forţă mai tare decît... politica de forţă.

Desen de Rik AUERBACH

UN TRIUMF FĂRĂ PRECEDENT

BALȘOI TEATR LA

Cîțiva din membrii corpului de balet ai Teatrului Mare fotografiind curiozități newyorkeze.

Turneul celebrului balet sovietic în S.U.A. a fost așteptat, cu manifestată nerăbdare, cu mult înainte de a se fi anunțat la New York premiera spectacolelor. Acum aproape un an, cînd această vizită fusese abia proiectată — și asta în mod neoficial — pe adresa biroului impresarului american Sol Hurok (despre care se zicea că va organiza spectacolele baletului în S.U.A.), au început să sosească sute de cereri pentru rețineri de bilete. Cînd turneul a devenit o certitudine, cererea de bilete a luat proporțiile unui torent. Iar de la sosirea renumitului Balșoi Teatr nimeni nu mai discuta despre altceva: ziarele de pe tot cuprinsul țării au început să publice mari articole, iar comentariile radioului și televiziunii au umplut eterul. Ziarul „New York Herald Tribune" caracteriza sosirea baletului drept „un eveniment istoric". Criticul de artă al ziarului „New York Times", John Martin, scria cu cîteva zile înainte de premieră: «Există la noi vreo ființă vie care să nu știe că baletul își începe joi spectacolele la „Metropolitan Opera House"?»

Biletele pentru cele 27 de spectacole programate la Metropolitan erau de mult vîndute, iar celor ce posedau fotolii de orchestră de 15 dolari li se ofereau pînă și 100 dolari pentru bilet. Tocmai atunci, Hurok anunță că vor avea loc încă cinci spectacole suplimentare în Madison Square Garden. În felul acesta, încă 100.000 de oameni aveau posibilitatea să vadă baletul Teatrului Mare la New York. Dar Hurok declara oficial că fuseseră primite trei milioane de noi cereri de bilete! Criticul Martin scria în ziarul „Times": „Ce bine ar fi dacă baletul ar putea să preia Metropolitanul și să joace aici timp de trei ani".

Cu patruzeci de ore înaintea premierei, în fața casei de bilete a operei Metropolitan se formase o coadă nesfîrșită: erau cei ce așteptau să cumpere bilete pentru locurile în picioare despre care se anunțase că vor fi puse în vînzare în ziua primului spectacol. Mulți dintre ei își aduseseră pături pentru a putea dormi pe pavaj...

Spre norocul meu, am fost la New York în seara premierei și am putut să capăt un bilet. Baletul ce urma să fie prezentat în seara aceea era „Romeo și Julieta", pe muzica lui Prokofiev. Galina Ulanova figura în rolul principal. Cu cîteva luni în urmă, văzusem acest balet la Moscova. Așteptam spectacolul din New York cu atîta nerăbdare nu numai datorită faptului că știam dinainte ce înălțătoare desfătare artistică mă aștepta, ci și pentru că eram sigur că neîntrecuta artă a balerinilor sovietici va exercita o înrîurire puternică în promovarea bunei înțelegeri între țara noastră și Uniunea Sovietică.

Era aproximativ ora 4 dimineața în ziua premierei, cînd mă deșteptai dintr-un somn neliniștit. Uitîndu-mă pe fereastra apartamentului meu, peste apele întunecoase ale fluviului Hudson unde răsărea doar ici-colo cîte o lumină, mi-am dat seama că somnul meu fusese întrerupt de senzația de frămîntare pe care o încercam. Stăteam neliniștit, nervos, și mă gîndeam ce trebuie să însemne pentru dansatorii de la „Balșoi" această lungă noapte și orele care se tîrăsc pînă ce va răsări soarele. Mă gîndeam că, probabil, ei se întreabă cum vor fi primiți în acest oraș masiv, nou și ciudat pentru ei, și dacă publicul american va înțelege mesajul artei lor așa cum este el înțeles în patria lor...

Artiști sovietici pe străzile New Yorkului.

→ Scenă din baletul „Gisèle", prezentat de Teatrul Mare al U.R.S.S. la New York. În rolul Gisèlei, Galina Ulanova.

În seara ce a urmat, toate aceste întrebări și-au primit răspunsul! Ulanova și ceilalți membri ai ansamblului au cucerit New Yorkul prin frumusețea neîntrecută a artei lor. „Minunat", „uimitor", „un spectacol istoric", „un mare spectacol plin de vitalitate", „trezește puternice emoții estetice" — acestea sînt doar cîteva dintre elogiile folosite de critici în aprecierea spectacolului. Ziarul „Times" a publicat articolul lui Martin în care acesta a descris-o pe Ulanova drept „o artistă încununată de glorie" și a relatat cum „publicul nu s-a ferit să ovaționeze încontinuu, exprimîndu-și astfel admirația față de dansatori și dirijor". Articolul se termină cu următoarele cuvinte: „În general, a fost o seară pe care e puțin probabil să o uite vreunul dintre cei ce au fost de față. De acum înainte noțiunea de „balet" va căpăta, cred, la noi, un nou înțeles".

Din toate momentele de neuitat ale acelei seri, două au fost poate cele mai mișcătoare și mai simbolice. Primul a fost atunci cînd întregul public din marea sală a Metropolitanului s-a ridicat în picioare și, într-o liniște solemnă, a ascultat imnul național american și cel sovietic intonate de orchestra americană sub bagheta dirijorului sovietic Iuri Faier. Al doilea moment a

NEW YORK

Corespondență din New York de Albert KAHN

Pînă le va veni rîndul, spectatorii americani ce așteaptă deschiderea casei de bilete (unii au venit aci înainte cu 40 de ore) studiază partitura baletului „Romeo și Julieta". →

S-au deschis ușile teatrului: fericiții posesori de bilete vin cu deosebit interes la spectacolul dat de baletul sovietic. Și mulțumirea că pot intra în marea sală a Metropolitanului le-a alungat de pe fețe oboseala „cozii" pe care au făcut-o pentru a pune mîna pe neprețuitul bilet. ↓

fost la sfîrșitul baletului, cînd Montague și Capulet se împacă, îmbrățișîndu-se peste trupurile neînsuflețite ale lui Romeo și Julieta. În timp ce cortina cobora, a fost o clipă de liniște desăvîrșită, apoi publicul s-a ridicat în picioare și a ovaționat îndelung pe artiștii sovietici care, la rîndul lor, au aplaudat publicul spectator.

„O, frate Montague! — exclamă Capulet la sfîrșitul dramei lui Shakespeare — dă-mi mîna ta!" În cîte inimi nu a avut, în acea seară, un răsunet puternic scena aceasta plină de tîlc, atît de expresiv transmisă de graiul mut al baletului! Cîți nu sînt în țara noastră acei care doresc terminarea războiului rece și care ar strînge mîna rușilor cu căldură, în semn de frăție! Ce minunat aport aduce baletul sovietic cauzei prieteniei și păcii!

☆

Pe Broadway, colț cu strada 39, coada a început să se formeze încă din ajun: pentru a obține un bilet la spectacolele Teatrului Mare al U.R.S.S., iubitorii americani de balet nu pregetă să-și petrecă o noapte și o zi în plină stradă. →

Iov al lui Iov a primit răspuns

de Eusebiu CAMILAR

Ilie PELTZ

Iov al lui Iov s-a întors acasă mut de fericire după laudele primite din partea obștei, și îndeosebi mut de fericire în urma laudelor primite din partea lui Tănase. Pentru prima dată de cînd încerca să-și pună gîndurile pe hîrtie își da seama că lucrul lui nu e zadarnic ci, dimpotrivă, trimițînd știri la gazete, contribuie și el la luminarea lucrurilor și la bunul mers înainte!

Strașnic s-a mirat femeia lui cînd l-a văzut atît de neliniștit!

Cum a ajuns acasă, Iov al lui Iov nu mai putea suferi pe nimeni în vecinătatea lui: a fugărit motanul cu cociorva, a suduit cocoșul care l-a întîmpinat în prag într-un cîntec larg...

— Domolește-te, Iov! — îl povățui nevasta. Ce-i cu tine?

El și-a dus arătătorul la buze, să se facă tăcere. Socotea ceva pe degete și plescăia din limbă și, uneori, rîdea singur, încît femeia s-a dus după spatele lui și i-a făcut cruce deasupra capului.

— Aprinde lampa, așterne masa frumos și du-te de-acasă! — i-a spus el apoi. Închide găinile, să nu le mai aud! Dacă mai cîntă cocoșul o dată, iau toporul și-l tai! Înțelegi?... Aveam pe undeva un ciot de creion și niște hîrtie...

Ea l-a privit lung, neînțelegînd nimic.

— De ce? La ce-ți trebuie?

— Fă mămăliga și taci! Dă-mi creionul și hîrtia... Pune-mi lampa dinainte!

Apoi el a netezit foaia de hîrtie, a apucat bucățica de creion și și-a dus iar arătătorul la buze. S-a lăsat cu pieptul pe masă. E drept, mînuise în viața lui, demult, drugi, coase și sape, coarnele plugului și topoare, dar ce greu îi era să mînuiască acum, cu mîna stîngă, bucățica de creion care, mereu, ba i se ascundea în palmă, ba îi sărea dintre degete ca un spiriduș și se ascundea sub fața de masă și sub foaia de hîrtie... Iov nu mai auzea nimic, așa se adîncise la lucru... Apoi, după ce a scris prima frază, a tras lampa mai aproape și a început să silabisească pe șoptite:

«Bunilor tovarăși de la ziarul „Scînteia"!»

Și-a lăsat iar pieptul pe masă să apese marginea hîrtiei, și spiridușul a vrut iar să-i fugă dintre degete, dar el l-a strîns bine, pornind la înșirarea epistolei: „Eu, Iov al lui Iov, invalid din războiul dreptății, doresc ca epistola mea să ajungă la mîinile domniilor voastre! Frumos nu-i scrisă epistola aceasta, căci sînt invalid de mîna dreaptă. Scriu cum pot, cu stînga, căci dreapta mi-am lăsat-o în munții Tatrei. Și nici cuprinsul epistolei nu e cine știe ce, căci n-am carte multă...

Tovarăși redactori, în sat la noi s-au petrecut atîtea lucruri, că pana nu le poate înșira pe toate... Ați auzit despre fapta lui Onufrie, secretarul nostru de partid? Dacă

Fragmente din romanul VÎNTUL DE LA MIAZĂZI în pregătire la E.S.P.L.A.

n-ați auzit, îmi îngădui să v-o istorisesc eu, spre a fi tipărită, să afle o țară și-un pământ... Mai rar om ca Onufrie al nostru! Dar iată faptele..."

Și arăta Iov cum, deși și-a văzut casa arzînd, Onufrie a stat la locul de pîndă, să nu ia foc bunurile gospodăriei; a stat la locul poruncit, salvînd de distrugere bunul colectiviștilor! Apoi, arăta cît l-a costat fapta asta; cum nevasta lui Onufrie, Rozalia, a fost orbită de o flacără...

„Iată ce comuniști sînt la noi la Halmi"... încheia Iov al lui Iov. „Tipăriți dacă se poate ce vă scriu, spre a afla o țară și-un pământ".

Cînd nevasta a răsturnat mămăliga pe ștergar, Iov a tresărit și creionul i-a fugit din mînă drept sub mămăligă, încît degeaba îl căuta în toate părțile. L-a găsit într-un tîrziu, cu o firimitură de mămăligă în vîrf, și el l-a pus pe hîrtie așa, alcătuind literele amestecate cu făina pămîntului și cu stropul de sudoare alunecată de pe frunte.

Nevasta se așezase într-un ungher și sta nemișcată ca o stană, și el scria, scria. Mămăliga își pierduse la o vreme aburii de-a binelea, lumina lămpii prindea să scadă și el nici gînd n-avea să isprăvească... „...rog, luați-mi glasul în seamă!"—a mai adăugat el oftînd. Apoi a citit cu glas tare cele scrise și nevastă-sa a tresărit, a vrut să-l întrebe ceva, însă el s-a adîncit iar în scriere. După ce a sfîrșit, a împăturit hîrtia, și-a pus-o în chimir și nici nu s-a uitat la mîncare. Cîntau cocoșii de miezul nopții cînd a stins lampa și s-a culcat flămînd.

Și astfel, pe cînd se poleia ușor lumea, Iov al lui Iov a sărit din pat, și-a îndesat cușma pe cap, și-a încălțat opincile și a ieșit din casă fără nici un cuvînt. A apucat prin fundul grădinii, spre cîmp, să nu-l vadă nimeni, și a ținut cărarea drept înainte, spre răsărit. A trecut apa Solcuței pe la vad, călcînd prin șuvoaiele de aramă ale zorilor. Apoi grăbi pe alte cărări, de-a dreptul, și pe cînd soarele se ridicase de-o suliță, Iov al lui Iov zări clădirile gării.

Era ceasul 5 și poșta se deschidea la 7. El a moțăit pe-o bancă pînă la deschidere. A cumpărat un plic, a cerut un creion. Poștărița s-a oferit să scrie ea adresa, însă Iov al lui Iov i-a mulțumit frumos și s-a tras într-un colț al peronului, la cărucioara poștei, și a tot buchisit acolo mult, mult... Cînd a auzit șuierul acceleratului și bubuituri și scrîșnete de frîne, l-a cuprins deznădejdea că nu mai avea vreme să ceară mărci! Alerga de la vagon la vagon, întrebînd unde-i cutia poștală. Cînd trenul s-a pus în mers, repede, Iov al lui Iov a zvîrlit plicul prin ușa deschisă a vagonului de lîngă locomotivă și l-a cuprins un regret puternic, o deznădejde: va ajunge, așa, la mîna cui trebuia s-ajungă, fără mărci și aruncat la întîmplare? Poate bietul lui plic fusese luat tot atunci de vîntul vitezei și aruncat pe cealaltă ușă deschisă a vagonului!

Iov al lui Iov s-a întors în gară.și a căutat mult printre linii, ridicînd orice hîrtie întîlnea. „Nu se poate!—și-a spus la o vreme. Se va găsi în acel vagon vreun ceferist de treabă!" Așa și-a spus, însă își dădea seama că se amăgește cu bunăvoie cu visuri.

Deși nu credea de loc în ajungerea plicului, încă de a doua zi a prins să aștepte răspuns. Cum vedea factorul, își netezea mustățile, își potrivea un zîmbet, o vorbă de mulțumire, și rămînea pustiit la pîrleaz, încredințat că scrisoarea n-a ajuns.

Într-o zi a fost chemat în grabă la oficiul poștal. A lăsat furca din mînă, și-a pieptănat frumos părul cu degetele, și-a netezit cușma, și-a scuturat colbul de pe ițari; în sfîrșit s-a gătit îndelung înainte de a porni. Primii pași i-a făcut aproape în fugă, pe urmă s-a oprit și a prins să meargă iar încet, încet de tot, să guste bucuria din plin, înainte de a ajunge la poștă, pentru a se putea stăpîni acolo în fața străinilor. Oare ce i se răspundea de la „Scînteia"? I se va tipări scrisoarea? Na! Ce zile senine! S-ajungă el, Iov al lui Iov, să fie tipărit chiar la gazeta centrală! Eh, ce oameni! Ce oameni! Se cunoaște că sînt ridicați de jos, din popor, stejari din sămînța suferințelor! Cui va arăta Iov al lui Iov răspunsul întîi și întîi? Se va duce drept la Onufrie și-l vor citi împreună, îl vor citi în nenumărate rînduri, de zeci de ori, pînă se vor sătura de bucurie ca de pîine... Ce vor spune răii Halmilor cînd vor afla? He... De bună-seamă, n-are să le fie moale...

Iov al lui Iov s-a trezit din gînduri în fața poștei, dar n-a intrat. A pornit la vale și a ocolit pe trei ulițe. Apoi a intrat liniștit, zîmbind, cu cușma în mînă...

— Iov al lui Iov...

— Da, de bună-seamă! Se poate?!

— E o greșeală! E vorba de alt Iov al lui Iov. Are un pachet de la un frate din Rîureni... Mergi sănătos!

Iov al lui Iov s-a făcut negru la față. S-a sprijinit întîi de ghișeu, ca să nu cadă, și mai apoi, abia la o mare depărtare, pe deal, și-a dat seama că-și uitase cușma la poștă. Nu mai grăia cu nimeni. Suduia vitele, cocoșul și găinile. Ba de cîteva ori a prins cocoșul să-i reteze gîtul, de supărare că-i ieșea înainte și-i cînta prelung, a oaspeți și a veste mare...

Apoi, cu cît treceau zilele, nădejdea a prins iar a încolți, ca un firicel de iarbă în scrumul și cenușa unui foc mare și pustiitor.

— Nici o veste? Nimic? — întreba pe factor în fiecare zi.

— Nimic!

„Și, totuși, răspunsul va veni! Trebuie să vină... doar am scris „Scînteii", gazeta cea mare a partidului..."

Devenise îndîrjit, rău de gură, și și-a suduit femeia prima dată după atîta vreme de convietuire...

— Va veni, femeie, mă auzi? Trebuie! Trebuie să vină!

— Cine să vină, omule? Pe cine aștepți?

— Pe cine? Ai să te cruceși chiar și tu!

Și Iov al lui Iov a devenit bun și blînd, și privea toate lucrurile blînd și le învăluia pe toate în zîmbetul lui atît de trist, atît de cald și atît de bun.

.....

Vînturile mari s-au ascuns prin pădurile înalte și goale, se furișează parcă să moară ca sălbăticiunile, după o neliniște și o fugă lungă cît un anotimp. Liniștita zi de toamnă avea un văzduh adînc, boltă imensă de cristal sprijinită pe zări, acoperind pămîntul cu minunățiile lui. Pe drumeagul dinspre gară s-a arătat un tînăr care.de bună-seamă, venea din sud, de la București, unde soarele arde mai tîrziu și mai tare — căci era tot înnegrit. Să fi tot avut douăzeci și cinci de ani. Era cu capul gol, gulerul cămășii și-l răsfrînsese bine, încît i se vedea gîtul de om voinic. S-a oprit la poarta Sfatului din Halmi, într-o ezitare dacă să intre sau nu.

— De bună-seamă e străin, de la București ... — a spus Iov al lui Iov, văzîndu-l prin fereastra deschisă. Și i-a făcut semn să poftească înăuntru.

Întîi, tînărul s-a uitat la gazeta de stradă, unde se mai vedea sus, într-un colț, un rest de caricatură — capul de cioară al crișmăriței — s-a oprit la fîntînă, a scos o ciutură de apă și și-a răcorit obrajii și brațele, apoi a intrat și i-a întins lui Iov o legitimație.

— A... cu mare... cu mare plăcere! Va să zică, de la gazeta centrală... — a adăugat Iov al lui Iov, și se învîrtea lumea cu dînsul! Ședeți...

— Nu, mulțumesc, că n-am venit să stau... L-aș căuta pe unul numit Iov al lui Iov!

— Iov al lui Iov? — a tresărit puternic invalidul. Dar pentru ce-l cauți?

— M-a trimis anume pentru el „Scînteia"...

— Dar, omule... — s-a bîlbîit Iov al lui Iov — face să cheltuiți bani de drum și energie pentru un om ca el?

— Bineînțeles că face! — a răspuns tînărul. Altfel nu veneam anume, tocmai din București...

— Iov al lui Iov? — a reluat invalidul, cuprins de o pustiitoare sete. Eu sînt Iov al lui Iov...

— D-ta? Tu, Iov al lui Iov? Ce bine-mi pare... Ai timp pentru cîteva cuvinte?

— Și o mie de ani, prietene! De ce?

Apoi, Iov a scăpat creionul din mînă. În bontul brațului tăiat a avut o tremurătură mai puternică.

— Dar... dar cine ești?

— Reporter la „Scînteia"! D-ta ai făcut aceste caricaturi? Dar scrisoarea asta, d-ta ai alcătuit-o?

Și reporterul a scos din servietă o gazetă. A desfăcut-o liniștit.

— Iată, gazeta centrală ți-a tipărit și caricaturile și scrisoarea despre Onufrie!

— A, tovarășe! — a rostit Iov al lui Iov cu gura uscată, uitîndu-se ca vrăjit la lucrul său tipărit.

Apoi l-a privit pe străin în lumina ochilor, asudat mai tare de o bucurie copleșitoare.

— A... niște mizgăleli... vezi, după ce le-am trimis mi-a părut rău și mi-a fost rușine! Acolo, pe la gazetele din București, sînt pictori adevărați, oameni cu învățătură! Eu, drag prieten...

— Hai, hai...

— ... dacă învățam de mic, poate ieșea ceva, cine știe! Cum să fi învățat? Ca omul care n-are ce face în seri lungi, în nopțile de iarnă. Sînt opt ani de cînd m-am întors invalid. Nu pot prăși, nu pot mînui coasa, nu pot tăia măcar un lemn. Îți închipui: cînd am simțit că toți mă dau la o parte, că o omenire lucrează și eu stau și zac, mi-am dat seama că prind a putrezi. Au prins a muri bucuriile. Îmbătrîneam la față, ochii mi se stingeau parcă... Chiar și nevasta și copiii mei începuseră parcă să mă dea la o parte... încît parcă le stăteam în ochi...

Iov a tăcut, pe gînduri, însă reporterul l-a îndemnat să continue:

— ...mi-am dat seama că trebuie să mă apuc de ceva! Am învățat a scrie cu mîna stîngă, pe urmă am învățat cum se fac înfățișările oamenilor. A fost amarnic de greu cu o singură mînă, dar m-am deprins dintr-o încăpățînare cum o poate avea numai cel aflat pe marginea pierzaniei. Dar ce, sînt de ceva aceste mizgăleli?

— Dar pe Onufrie unde-l pot găsi? Iov al lui Iov, te las cu bine! O să ne mai vedem...

— Prea bine! — a răspuns Iov al lui Iov, și l-a petrecut pînă la prag și a rămas acolo, cu gura uscată.

Reporterul se afla curînd acasă la Onufrie, care l-a primit, cum se spune și la Halmi, „cu pîine și sare". de bucurie că s-a abătut pe la el un tovarăș chiar de la gazeta centrală! Însă cînd și-a văzut fapta tipărită, l-a cuprins un simțămînt puternic, un fel de bucurie, sfială și recunoștință... Apoi, numai n-a strigat de mirare că reporterul îi propunea să-l trimită pe Iov al lui Iov la București...

— Au să se deschidă, peste o săptămînă, cursuri pentru corespondenți. Am să-ți trimit o telegramă, să vină Iov. Eu, tovarășe Onufrie, tot așa am pornit și m-am ridicat pînă la gazeta centrală... Poți să-i spui lui Iov noutatea, deseară. Nu i-am spus-o eu, anume ca să te las pe d-ta să-i duci o bucurie atît de mare...

Și reporterul se uita spre răsărit, unde se zăreau clădirile gării între arbori. Abia s-auzea șuierul unei locomotive.

— Cred că e timpul... Dacă vrei să mă petreci, ia-ți măcar pălăria, că vine ploaia...

Un nor lung își arătase capul luminat de soare, de după tîmpla Spulberișului. Au pornit pe drumeag, încet, căci pînă la tren mai erau trei ceasuri bune. Amîndoi își închipuiau cum va primi Iov vestea, și se bucurau de bucuria lui. Și mergînd, Onufrie i-a spus de la început lupta cu Toader și cu toate greutățile îndurate. Apoi au trecut să-i ia și pe Iov al lui Iov, și mergeau tustrei spre gară. S-au oprit sub o salcie, la malul rîului, în fața ploii.

.....

Într-o seară, în încăperile gospodăriei era parcă sărbătoare! Iov începuse să-și ia rămas bun de la gospodărie căci mîine în zori avea să plece la gară, spre București... Nu găsea cuvinte să arate cît e de fericit! Din văcar ajunsese să fie chemat la o școală specială...

— Cum ar fi fost cu putință o minune ca asta în trecut?

Atîta a putut rosti, în timp ce colectiviștii îl priveau, în tăcere, plini de zîmbete.

„Ologul" își spunea Leoarcă, și se uita din ogradă, prin geamul luminat, cum Iov tot învîrtea hîrtiile, în neștire... „M-ai umilit, șontule! Din pricina ta a trebuit să trag cu măturoiul și să car balegile vitelor... Cum te-aș gîtui, șont fără inimă".

Însă cînd Iov a ieșit înconjurat de toți colectiviștii, s-a tras după un colț.al șurii. Îl întrebau, care de care, dacă are ce trebuie pentru drum, dacă nevasta i-o fi pregătit pîine de grîu, ștergar, schimburi... Îl rugau să nu-i uite, să le scrie des, să afle și ei cum o duce și cum se simte în orașul acela atît de mare, Capitala republicii...

— Da, da... n-aveți grijă! — le răspundea Iov, și colectiviștii l-au petrecut pînă la poartă, după aceea au intrat în casă, toți, și s-au rînduit pe lăiți și pe scaune, și se uitau cum femeia fericitului scoate pîinile din cuptor. O fetiță cîrpea de zor, sub lumina lămpii, niște ciorapi. Pe cuțarul de lemn, drept sub veriga lacătului, se vedea

o scriitură veche, cu vîrful cuiului înroșit: „soldat Iov al lui Iov, contingent '40".

— Iar i-a venit rîndul să-l cobor din pod... — a rîs Iov, în timp ce deșerta din cufăr niște fasole, niște prune uscate, niște fuse rupte...

Nevasta lui a întîrziat mult cu fața întoarsă spre horn, să nu i-o vadă oamenii străini, și mai ales bărbatul.

— Ce ai, mamă? — a întrebat-o fetița de sub lampă, și ea a rîs, întorcîndu-și spre oameni obrazul ud:

— ... știu, știu că se duce la bine, la fericire... totuși...

— Hai, lasă... — i-a spus Iov, și nu vedea bine fasolele din fundul cufărului. Ce-s șase luni? Doar am lipsit ani!

— Și te aflai sub focul tunurilor... a adăugat Onufrie. N-ai grijă, femeie, că și ție, aici, îți va fi bine!

Niște gospodine s-au arătat în prag cu plinii învelite în ștergare. Sub șorțul Tănăsoaiei se vedea un colț de cozonac rumen. O hrincă mare de caș proaspăt, învelită în frunze de hrean, își amesteca mirosul cu aburirea ușoară a plinilor fierbinți. Dar cînd au văzut gospodinele că femeia lui Iov pregătise și caș, și plinși, și cozonac, au ieșit cîte una, să nu-i jignească prin daruri. La urmă, după ce cufărul era încărcat, tixit de merinde și schimburi, Iov l-a închis, l-a încuiat și a vrut să-i încerce greutatea, însă s-a roșit și a rîs cu tristețe, căci o singură mînă nu-i era de ajuns...

— Lasă, avem noi grijă mîine dimineață! — i-a spus Onufrie. Culcă-te și odihnește-te, că pînă la București e cale lungă...

I-au strîns mîna pe rînd, și rosteau aceleași cuvinte de drum bun pe care le spuseseră de o mie de ori, și-i dădeau de grijă cîte și mai cîte, deși știau bine că au să vină și mîine dimineață să-l petrească...

După ce a rămas numai cu ai lui, Iov s-a așezat pe cufăr și, pînă tîrziu, le-a tot dat de grijă cum să se poarte, ce să facă dacă i-ar păli vreo greutate: să se adreseze gospodarilor și lui Onufrie mai ales! Într-un tîrziu, după ce copiii adormiseră, el sta față în față cu femeia și grăiau în șopot:

— ...se poate întîmpla, Iov! Ce nu se poate întîmpla cînd stai luni și luni între străini? Nu mă vezi azi, mîine...

— Hai, hai, femeie, nu fi proastă! Ce-ți trece prin gînd? Doar mă duc la învățătură...

— Știu, Iov, dar... vezi... o să ne mai înțelegem la întoarcere? Tu ai să vii om învățat!... Ai să ai ce grăi cu mine?...

Afară s-a auzit cîinele mîrîind a om străin, și Iov a ieșit în prag și s-a întors, și iar grăia în șopot cu femeia...

— Hai, culcă-te — i-a spus ea la o vreme — că îndată se luminează de ziuă...

El s-a culcat, dar a stat numai cu ochii deschiși. A tot ieșit în prag, în nenumărate rînduri.

— Nici tu nu dormi? — a întrebat-o el, deodată.

— Nu! Mă gîndesc cum ai să călătorești cu trenul, cum ai să vezi lumea... Ai grijă: cum sfîrșești cursul să vii acasă numaidecît! Chiar de te-ar opri la București, tu spune-le că vii acasă...

Apoi, cînd a prins a se lumina culmea Spulberișului, cînd ferestrele satului prindeau a se rumeni, Iov s-a sculat repede, și-a răcorit ochii cu apă rece și s-a îmbrăcat de drum. La poartă s-a oprit o căruță cu doi cai. Îi strunea de hățuri Clip, așezat pe jilțul așternut cu un lăicer frumos. A oprit a doua căruță, cu Onufrie, și a treia cu Lina și Tănăsoaia. Încet-încet, s-au adunat toți gospodarii. Vecinii ieșiseră în prispe, la garduri, la porți...

Iov a făcut un efort, a smucit cufărul de jos, s-a uitat din prag la copiii adormiți. A făcut un semn nedeslușit din cap spre femeie și a ieșit în ogradă. Soarele se suise pe Spulberiș mîndru și roșu, ca un imens ceaun de aramă. Se vestea o duminică luminoasă. Din lumină, din zîmbetele oamenilor și din văi, din toate lucrurile răbufnea o nețărmurită dragoste de viață. Iov și-a întors capul spre cîinele care scîncea stins, apoi a ieșit în drum. Gospodarii l-au înconjurat care mai de care. Clțiva i-au potrivit cufărul în fîn, alții țineau caii de căpestre, în timp ce el se suia în căruță.

— Să vii repede! — a strigat femeia lui cînd Clip a plesnit din bici și căruța a pornit.

Iov al lui Iov, după ce s-a mai uitat o dată în urmă, și-a întors fața spre soare.

Felicitări

de T. PROSAN

STEGARUL CADE DE ACORD

— Cînd mă duc și eu așa, mai departe, și văd un autocamion de-al nostru, îmi vine să-i strig ăluia de la volan: „Măi, omule, sînt de la „Steagul roșu"! Noi am făcut mașina... Așa-i că-i bună?"

Cuvintele acestea mi-au fost spuse de un „stegar". Adică de unul dintre cei care lucrează la uzinele „Steagul roșu" din Orașul Stalin. Dacă lucrezi aici, așa ți se spune.

Am stat mai mult de vorbă cu dînsul. La început despre fotbal. Era luni și amintirea meciului susținut duminică de echipa uzinei era încă foarte proaspătă... Pe urmă am trecut la probleme de muncă. Deci, fatal, la autocamion.

— Așadar, îți vine să spui tuturor șoferilor că voi, cei de aici, le-ați făcut mașina... — am reluat eu.

— Chiar așa...

— Te înțeleg foarte bine... Dar, la drept vorbind, nu numai dv. le-ați făcut mașina...

— ?!?

— Păi mai sînt și alte uzine care...

— Văd eu unde bați dumneata. Dar vezi că noi dăm viață autocamionului! Scrie ori nu scrie pe mașină: „Steagul roșu"? Scrie. Pentru asta răspundem. De-i bun, ne laudă, de nu... Asta e. Cu răspunderea noi sîntem.

— Dar ceilalți n-au și ei răspundere? N-au și ei merite cînd...?

— Să-ți spun eu o vorbă — mă întrerupse brusc „stegarul". Știi dumneata cîte repere intră la un camion? Nu știi. Trei mii cinci sute. Ei, și din astea, o mie cinci sute le facem noi singuri. Puțin lucru e ăsta?

— Bine, omule, cine zice că-i puțin? După spusele dumitale mai rămîn însă două mii de repere. Și pe-astea cine le face?

— Mă rog... Dar...

A rămas cîteva clipe pe gînduri, apoi a spus:

— Asta așa-i. Ai dreptate... Vezi dumneata? Ne luăm cu treaba și uităm cîteodată că mai sînt și alții care pun umărul.

S-A DECLANȘAT UN MECANISM COMPLEX

Așadar, autocamioanele „Steagul roșu" se produc prin acea metodă economică superioară care se numește cooperare. Cooperarea dintre întreprinderi și, de aci, specializarea lor în fabricarea anumitor elemente componente ale unei mașini. Aceasta duce în ultimă instanță la creșterea rapidă a calității produselor, la o ridicare substanțială a productivității muncii și, ca atare, la o continuă scădere a prețului de cost.

Cum a început cooperarea în vederea realizării autocamionului românesc? Nu trebuie să ne întoarcem decît cu cinci ani în urmă. În 1955. La „Steagul roșu" domnea un entuziasm general. „Facem mașini, autocamioane". Cuvintele acestea le puteai auzi pretutindeni în uzină.

Dar tot în vremea aceea, departe de Orașul Stalin, la Reșița și la București, la Colibași și la Hunedoara, la Baia Mare și la Arad, în cîteva zeci de uzine și fabrici din țară alți oameni se gîndeau, ca și cei de la „Steagul roșu", tot la autocamioane.

Unii aveau să facă blocul motorului, alții cutii de viteze sau dinamuri electrice, alții pur și simplu șuruburi.

Apoi la „Steagul roșu", la Reșița și la Hunedoara au început să curgă oțelul și fonta pentru autocamion. Pe mii de strunguri, freze și raboteze au început să ia formă viitoarele piese pentru mașini. Nu era unul, ci erau 34 de începuturi. În 34 de uzine și fabrici din țară se dăduse startul în producția autocamioanelor. Iar în clipa aceea, nevăzut, se declanșase de fapt mecanismul complex al cooperării.

O orchestră simfonică, dacă vreți, cu 34 de instrumente. Între ele — vioara întîi — „Steagul roșu". În termen tehnic ea se cheamă uzina coordonatoare. I-am putea spune și uzină-mamă, pentru că la „Steagul roșu" se realizează nu numai cel mai mare volum de repere, dar acolo prind viață autocamioanele: se face montajul general.

UN ȘURUB EGAL CU O CUTIE DE VITEZE

Cutiile de viteze sînt fabricate la uzinele „Vasile Tudose" din Colibași. Șuruburile sînt produse de mai multe întreprinderi din țară. Între un șurub și o cutie de viteze deosebirea este evidentă. Nu trebuie să fii specialist pentru a înțelege că o cutie de viteze este un agregat complex și pretențios, iar un șurub rămîne totuși un... șurub banal.

Cu toate acestea să nu vă surprindă că la „Steagul roșu" aceste repere au aceeași importanță. Cu alte cuvinte, un șurub este egal cu o cutie de viteze și cu oricare altă piesă de la autocamion. Poate nu credeți. Pe mine însă m-a convins o discuție cu lăcătușul Mircea Duma. Acolo, în hala montajului general, priveam cum, din stivele de piese care așteptau să le vină rîndul, se înfiripau mașinile. Tabloul îmi părea fascinant. Urmăream cum, de la montarea simplelor și greoaielor longeroane — acei suporți metalici ai autocamionului — se trecea, pe rînd și aproape pe neobservate, către forma finală a mașinii. Se năștea sub ochii mei un autocamion. Fiecare piesă își avea locul ei și o ordine precisă de montare, de la care nimeni nu se abătea.

— Ce s-ar întîmpla dacă v-ar lipsi aceasta? — și am arătat spre un reper voluminos.

— Închipuie-ți dumneata — mi-a răspuns Mircea Duma — că ne-ar lipsi ea sau longeroanele, pe care le primim de la uzinele „Gh. Dimitrov" din Arad. N-ar trebui să mai lipsească nimic pentru ca producția de mașini să stagneze dintr-o dată. Pe ce să mai montezi camioanele? Și crezi dum-

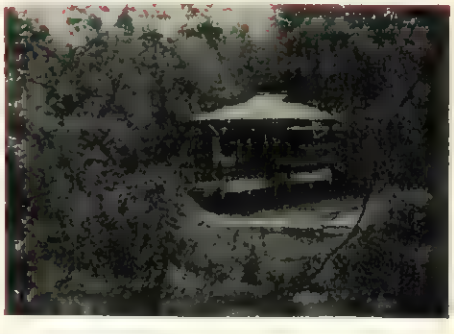

„Colțul japonez" al grădinii.

De îndată ce intri pe poarta Grădinii botanice din Cluj, te cuprinde răcoarea dată de multimea plantelor și te încîntă priveliștea multicoloră a florilor și frunzelor.

Muzeul botanic care se află aici posedă și un voluminos ierbar. Începem să răsfoim colecția Porcius, dar cînd aflăm că numai aceasta are 22.000 de piese iar toate colecțiile totalizează 500.000 de piese, ne lăsăm păgubași...

Trecem deci din nou la natura vie din imensa grădină ce se întinde pe 13 hectare teren. La ieșirea din clădire dăm de frumoasele specii de trandafiri de ceai cultivate de cunoscutul micurinist clujean Rudolf Palocsay. Vedem și alte specii realizate în țară și, în mod firesc, se naște întrebarea ce i-o punem directorului: „ce fel de legătură există între dumneavoastră și diferiți grădinari micuriniști din țară?"

„Ei ne trimit noile specii realizate, iar noi le dăm se-

de la volan!

neata că dacă am avea longeroanele și ne-ar lipsi șuruburile astea mărunte ar fi mai puțin rău? La fel: la noi, toate piesele au aceeași valoare. În fața noastră toate sînt egale. Nici fără una, nici fără alta nu se pot face mașini. De-aia uzinele care cooperează trebuie să lucreze serios. Dumneata ai comparat adineauri cooperarea cu o orchestră simfonică. E frumos. Eu am însă o altă vorbă. După mine cooperarea e ca o horă. Înțelegi dumneata?... Ai obligații de onoare. Dacă ai intrat în horă, trebuie să joci...

Se spune că orice comparație șchioapătă. Șchioapătă și aceasta cu hora. În definitiv, în horă poate juca unul și mai prost, pentru că... joacă ceilalți mai bine. În cooperarea dintre întreprinderi, însă, această posibilitate este exclusă. O asemenea situație ar avea consecințe dintre cele mai neplăcute: dacă o singură întreprindere angrenată în acest mecanism n-a livrat la timp produsele cu care participă la cooperare, paralizează dintr-o dată întregul sistem. Și impune, deci, respectarea cu rigurozitate a ritmicității livrărilor către uzina coordonatoare.

PE UN FRONT LARG

În afară de funcția de coordonare a lucrărilor, „Steagul roșu" o mai are, așa cum am arătat mai sus, și pe aceea de a realiza diferite piese și agregate ale autocamionului. Aproximativ două cincimi dintre acestea se produc aici. Blocul motorului, axul cardanic, diferențialul, roțile și șasiul sînt numai cîteva dintre reperele cele mai dificile construite de „stegari". Aici munca se duce pe un front larg: de la oțelul și fonta care clocotesc în cuptoarele uzinei și pînă la ultimul strung pe care iau formă piesele mașinilor; de la primtopitorul Dumitru Petre și pînă la strungarul Munteanu Ștefan, care-și depășește cu regularitate norma de lucru, tot colectivul se străduiește din răsputeri. Din dorința și dragostea oamenilor pentru aceste autocamioane s-au născut numeroase inițiative care au contribuit la realizarea unor mașini mai bune și mai ieftine.

Sînt apoi la „Steagul roșu" muncitorii, care montează și dau efectiv viață — cum spunea „stegarul"—autocamioanelor. Oamenii aceștia îți pot spune, arătîndu-ți autocamionul, de unde vine fiecare piesă și în ce măsură sînt mulțumiți de fiecare în parte. Auzi cuvinte de laudă la adresa uzinelor „Vasile Tudose", „Electroprecizia", „Clement Gottwald", „Monetăria statului", „Metaloglobus", „Triumf" etc...

Bunăoară despre reperele venite de la „Vasile Tudose" din Colibași. Uzina aceasta, tînără și cu oameni tineri, răsărită într-o regiune fără tradiție industrială, a devenit, ca importanță, prin marele volum de producție livrată pentru autocamion, a doua uzină care coperează la realizarea acestuia, după „Steagul roșu".

La început numai entuziasmul, mai apoi și specializarea colectivului au făcut ca această uzină să înregistreze succese dintre cele mai însemnate în ultimii ani. S-au născut acolo carburatoare cu un consum mic de benzină, foarte apreciate de „Steagul roșu", pistoane și segmenți de calitate superioară, pompe și cutii de viteze din ce în ce mai bune.

Am vizitat și această uzină. Am fost martor, cu acest prilej, la un mic eveniment care mi s-a părut extrem de semnificativ: unul dintre cei mai buni elevi ai vestitului strungar Alexandru Chiru, un puști viol și inteligent, îi prezenta acestuia o chemare la întrecere! Se vede că elevul învățase bine meseria de vreme ce-și chema la întrecere profesorul. Chiru a creat acolo o adevărată școală, care a dat foarte mulți tineri calificați—chezășia succeselor viitoare ale uzinei.

„CUZINEȚII DUMNEAVOASTRĂ..."

Cuzineții autocamionului sînt livrați de „Monetăria statului" din București. De unde pînă anul trecut nimeni nu vorbea la „Steagul roșu" despre această întreprindere, acum toată lumea o laudă. Înainte, Monetăria nu era angrenată în mecanismul cooperării. Anul trecut însă s-au fabricat acolo cuzineții pentru autocamion. Primii cuzineți romînești. Pînă atunci aceste repere se importau.

Un cuzinet pare la prima vedere, ceva extraordinar de simplu. O bucată de tablă ceva mai groasă, curbată și avînd două orificii la mijloc. Privindu-l însă mai atent observi că nu este de loc simplu: e construit din două metale foarte diferite. Oțel și un aliaj antifricțiune. Obținerea acestui bimetal a fost cel mai mare hop pe care au trebuit să-l treacă constructorii de la Monetărie. Dar cu realizarea lui nu s-au încheiat eforturile de cercetare și creație. O dată obținut, bimetalul trebuia să fie curbat. Și operația aceasta era foarte dificilă prin precizia pe care o reclamă. După o muncă grea, colectivul de la „Monetăria statului" a realizat primii cuzineți. Probele au fost trecute cu succes. Ultimul cuvînt îl aveau însă constructorii de autocamioane. A fost trimis un set de cuzineți uzinelor „Steagul roșu" pentru a fi montat pe mașini. De la „Steagul roșu" au sosit vești bune: „Cuzineții dv. s-au *comportat bine*". Și a început producția lor în serie.

Așa a intrat „Monetăria statului" în rîndul celor care coperează la autocamionul romînesc.

★

Prin cooperare s-au născut pînă acum mii de autocamioane. Pentru realizarea lor au fost învinse nenumărate greutăți și firească lipsă de experiență a începutului. A fost un mare efort comun: au gîndit, au căutat soluții și au învins greutăți ca de întreprinderi laolaltă.

La „Steagul roșu" autocamioanele se nasc și pleacă. Răsar și cresc acolo, în sala montajului general, surdă o vreme prin curtea uzinei, pornesc în rodaj pe drumurile din preajma orașului și apoi, gata: le iau în primire beneficiarii, șoferii. S-ar spune că acei ce au făurit mașinile au fost dezlegați de ele. Și, totuși... O părticică din ființa lor trăiește în fiecare mașină de aceasta care vibrează, merge. Și parcă nici o satisfacție din lume nu este mai mare pentru constructorul de autocamion — fie că este „stegar", fie că-i din Colibași, Codlea, București sau alt oraș — decît aceea de a primi scrisori de felicitare de la șoferi, cum este aceea a lui Zaharia Toșa de la I.T.R.A.-București: *„Camionul pe care-l conduc a ieșit pe poarta uzinei acum trei ani și de-atunci a parcurs fără reparații 100.000 km. Astăzi, ca și acum trei ani, mașina mă ascultă și n-are nevoie de reparații. Eu, personal, mă mîndresc cu faptul acesta și, în primul rînd, puteți să vă mîndriți cu el dv., constructorii"*.

10.000 DE PLANTE

minte de soi; dar asemenea legături avem și cu instituțiile similare din străinătate — ne răspunde directorul. Facem schimb de plante și publicații cu grădinile botanice din Taşkent (U.R.S.S.), Sidney (Australia), Geneva (Elveția), Brooklyn (S.U.A.). Datorită acestor schimburi s-a putut ajunge azi ca numărul speciilor cultivate în grădină să se ridice la 10.000".

Înainte de a încheia interesanta vizită sîntem invitați de director să ocupăm loc pe frunzele unei plante neo-zeelandeze. „Suportă chiar 200 de kilograme, iar dumneavoastră, desigur, nu cîntăriți atît".

E una din cele 10.000 de specii din această comoară a Clujului.

D. I.

Cîteva exemplare din „Victoria regia", plante la care se opresc cei mai mulți vizitatori.

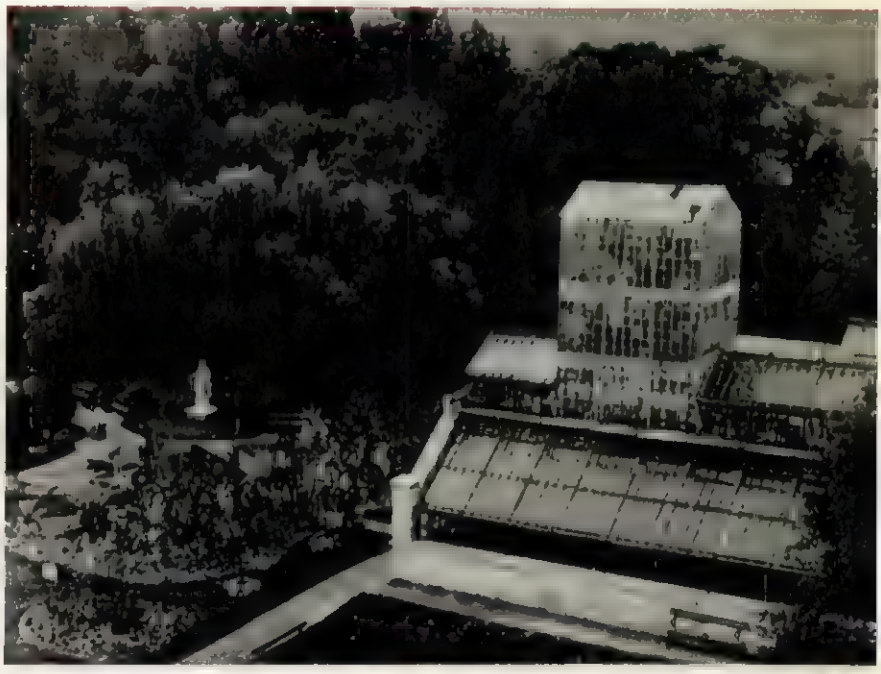

Sera care găzduiește palmierii.

„Moscheea de aur" văzută din avion în panorama Bagdadului de azi.

AM FOST LA BAGDAD

Reportaj scris pentru „Flacăra" de Bruno ROSSI, ziarist italian

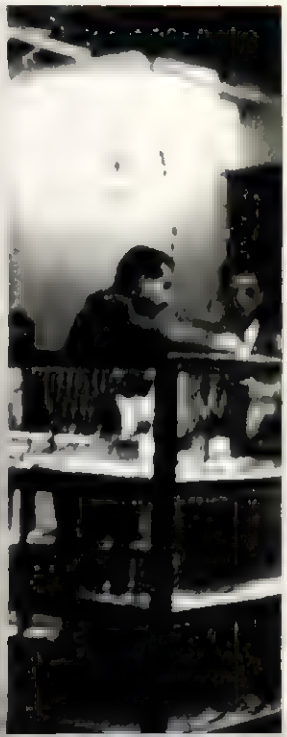

Deşi Bagdadul se înfăţişează vizitatorului ca un oraş oarecum modern, cu limuzine luxoase şi firme multicolore de neon ce străpung întunericul nopţilor, el îşi mai păstrează şi astăzi farmecul său de odinioară, străvechea sa splendoare orientală. Mormîntul Zobeidei, soţia iubită a vestitului calif Harun al Raşid, s-a păstrat parcă anume ca să evoce vremurile în care s-au înfiripat minunatele povestiri despre cele *O mie şi una de nopţi*. Superbele cupole ale moscheelor se profilează pe bolta cerească ca nişte gigantice buchete de nu-mă-uita, iar de sub arcadele colonadelor, de-a lungul cărora sînt înşirate mii de dugheni, se răspîndeşte parfumul dulceag al mirodeniilor. Pe străzile Bagdadului, unde viaţa se deapănă în sunetul melodiilor orientale, mai pot fi întîlnite femei cu chipul ascuns sub văl negru şi mulţi felahi cu tradiţionalul lor burnus.

Ne aflăm aici la marea poartă a Orientului. Dar cu toate că acest Orient mai păstrează multe urme ale trecutului, el este în plină transformare, cuprins de clocotul vieţii.

...Voiam să ajung la Methba Square, dorinţă pe care, însă, nu i-am putut-o exprima şoferului decît întinzîndu-i un bilet plin de însemnări cu litere arabe. Acesta îmi făcu semn cu mîna că a înţeles, dar rămase mai departe mut ca un peşte. Maşina îşi mări viteza. Şi iată-ne gonind de-a lungul Tigrului. Pe mal, întîlnim, din loc în loc, pescari

← În prăvălioara fraţilor Aziz şi Sabry.

ce prăjesc peștele felii-felii, oferindu-le trecătorilor. Fluviul, plin de mii gros, este parcă luat cu asalt de miile de păsări care își afundă ciocurile în apă în căutarea hranei. După cîteva ocoluri, mașina se opri brusc. Convins că am ajuns la destinație, am plătit cei douăzeci de fils, așa cum ne înțelesesem, și am coborît. Taxiul dispăru pe dată, iar eu am rămas descumpănit în mijlocul unei mulțimi zgomotoase, la doi pași de intrarea în marea piață arabă.

Negăsind pe nimeni care să-mi fie ghid, am hotărît totuși să mă aventurez singur în labirintul soukului [1]).

Cartiere arabe am mai avut prilejul să vizitez în Tunis și la Rabat. Medina, spre exemplu, mi s-a părut fascinantă. Fără îndoială că soukurile resfirate la umbra legendarului turn al lui Hassan își au coloritul lor specific, dar imensul bazar al Bagdadului are un farmec cu totul deosebit. Desigur, nu e mai puțin adevărat că și aici întîlnești diferite lucruri ce se aseamănă ca două picături de apă cu cele din alte orașe arabe. Și la Bagdad există, de exemplu, „specialiști" în dulciuri prăjite în ulei de arahide, zaharicale crocante, îngrămădite în piramide pe tarabe. Și aici, ca și la Tunis, Rabat sau Beirut, soukurile se pierd în penumbră, iar la mesele cafenelelor clienții își savurează tacticos narghilelele. Cel ce și-a oprit privirile asupra vreunui obiect expus pe o tarabă este pur și simplu asaltat de vînzătorul care încearcă în fel și chip să-l convingă să cumpere. Și aici negustorul cere un preț și se mulțumește cu jumătate, sau chiar cu mai puțin, după ce, bineînțeles, s-a jurat pe toți sfinții că îți face reducere numai pentru că-i „ești un prieten". La tot pasul dai de lustragii și colegi de-ai „pataccarilor" [2]) din Roma, care, vrei nu vrei, țin să te căpătuiască cu vreo monedă „de pe vremea Semiramidei" sau cu vreun fragment de statuetă „descoperită într-o nișă a Turnului Babel". Dar dacă, într-adevăr, în marele bazar din Bagdad poți întîlni toate acestea, mai există aici și ceva ce nu vei afla în altă țară arabă. Revoluția din iulie 1958 a lăsat urme adînci pînă și prin soukuri, de unde meseriașii și negustorii au pornit atunci să îngroașe rîndurile celor ce s-au răzvrătit împotriva odiosului regim al lui Feisal și Nuri Said. Este suflul vieții noi, care a pătruns năvalnic, sfărîmînd cătușele și temnițele regimului urît de popor.

După cele cîteva ore de hoinăreală prin marea piață, nu puteam pleca de aici fără vreun obiect oarecare, menit să-mi reamintească mai tîrziu de vizita făcută în bazarul din Bagdad. Astfel, privirile mi se opriră asupra prăvălioarei fraților Aziz și Sabry. Cei doi meseriași sînt, pare-se, deosebit de pricepuți în modelarea și sculptarea metalelor, punînd la contribuție, alături de truda lor migăloasă, întreaga imaginație de care dispun orientalii și reușind astfel să scoată din metalul amorf minunate lănțișoare și alte obiecte de artă. Aflînd că sînt italian, cei doi mă întrebară dacă-l cunosc pe Togliatti. La răspunsul meu afirmativ, Aziz și Sabry se sfătuiră cîteva clipe vădit emoționați și apoi mă rugară să aștept puțin. Cîteva minute după aceea „misterul" se lămuri. Cei doi meșteșugari îmi dădură, cu rugămintea de a preda secretarului general al Partidului Comunist Italian, o frumoasă medalie, avînd gravat pe ea porumbelul păcii și o dedicație în limba arabă adresată lui Togliatti. Avură însă și ei o dorință: să le procur o fotografie a lui Togliatti, pentru a o expune în odăița lor, unde se mai află fotografiile lui Lenin, Mao Tze-dun și Salman, precum și fotografia premierului Kassem.

★

Salman...

Zece ani au trecut de la asasinarea — la 14 februarie 1949 — a tovarășilor Salman, secretar general al Partidului Comunist din Irak, Bessim și Chibiby, membri ai Comitetului Central. Au fost spînzurați din ordinul lui Nuri Said, după ce au fost supuși

1) souk — piața arabă.

2) pataccari — negustori ambulanți din Roma, care caută să înșele turiștii oferindu-le monede, vaze, ori statuete false, dîndu-le drept antichități romane autentice.

Sub arcadele lungilor colonade sînt înșirate, înghesuite una într-alta, micile prăvălioare. ↑

Femeile irakiene — în special cele tinere — au devenit o forță activă în lupta pentru pace și progres social. ↓

unor torturi ingrozitoare. Un vechi luptător comunist, eliberat din temniță o dată cu alți cinci mii de deținuți politici, de către revoluția populară, mi-a povestit despre metodele barbare cu care zbirii dictaturii feroce încercau să frîngă rezistența fizică și morală a luptătorilor pentru libertate. Dar nici Salman, nici Bessim, nici Chibiby, asemeni altor mii de patrioți căzuți în mîna călăilor, nu și-au plecat capul; au înfruntat moartea cu eroism. Poporul irakian ține astăzi să cinstească memoria acestor înflăcărați luptători pentru libertate, apărînd și lărgind cuceririle democratice.

Actualul regim din Irak este republican și democratic. Aceasta nu e doar o simplă afirmație. Fie că stai de vorbă cu bărbați și femei din lumea muncitorilor, hamalilor și meșteșugarilor din Bagdad, fie cu felahi de prin satele provinciei Kerbala—din apropierea anticului Babilon — toți îți vorbesc cu bucurie despre transformările petrecute în țară. Fluviul revoluției din iulie 1958 înaintează cu puterea unui torent într-o albie încă insuficient conturată, dar se pot desluși de pe acum semnele democrației pe care și-o făurește și o consolidează zi de zi poporul. Diferitele organizații de masă care au luat ființă, sindicatele, federațiile — constituite de felahi pentru a-i conduce în bătălia pentru reforma agrară — iată semne că poporul irakian și-a dat seama de propria sa forță. Împotriva acestor temelii ale democrației se mai ridică unii care urăsc noul regim, așa cum urăsc liliecii lumina zilei. Cu bani și arme primite din străinătate — așa cum s-a întîmplat la Mossul — ei încearcă să întoarcă roata istoriei. Mitingul popular convocat la Bagdad de diverse organizații obștești după zdrobirea complotului de la Mossul a fost însă o ripostă hotărîtă și foarte semnificativă a poporului împotriva tuturor acelora care, atît în interiorul țării cît și peste hotare, uneltesc pentru o reinstaurare în Irak a dictaturii marilor moșieri și capitaliști aflați în solda imperialiștilor.

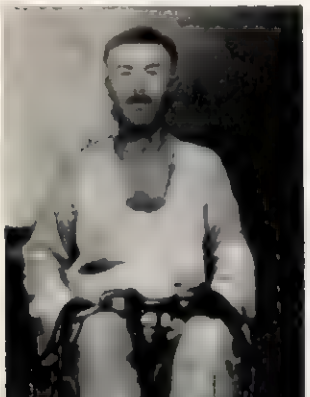

Youssef Salman așa cum era ținut în temniță, în răstimpul dintre două schingiuiri.

Pretutindeni în Irak poți auzi cuvîntul democrație. La teatru, spectacolele sînt adeseori întrerupte de oameni care improvizează mici cuvîntări din care cuvintele *dimocrattia* și *shâab* (popor) sînt nelipsite. Un coleg de breaslă mi-a relatat o întîmplare semnificativă despre un grup de țărani care au luat pur și simplu la bătaie pe un vînzător de ziare care nu le-a vîndut ziarul democrat „Ittihad Al Shâab" (Uniunea poporului). Se povestește, de asemenea, că la Bassra ostașii din garnizoana locală, bănuindu-și ofițerii de pregătirea unei lovituri armate, s-au constituit într-un comitet și au hotărît să-i lege în fiare pe superiorii lor pînă la sosirea ordinelor de la Bagdad. După ce situația a fost clarificată, ostașii au cerut scuze acelora dintre ofițeri care s-au dovedit nevinovați.

Și femeile au început să participe la viața obștească. Mai ales cele tinere, care o dată cu vălul au lăsat deoparte și prejudecățile. Simbolic este faptul că zeci de mii de femei irakiene participă la mișcarea pentru pace.

Nu de mult, studenții irakieni și-au ținut primul lor congres național în condiții de libertate. Elanul ce a caracterizat dezbaterile în jurul problemelor principale — reforma învățămîntului, renașterea culturii arabe și kurde, lupta pînă la capăt împotriva analfabetismului (peste 90 la sută din populație mai e încă neștiutoare de carte), apărarea cuceririlor revoluționare etc. — au făcut ca acest congres să devină unul dintre elementele cele mai dinamice ale actualului moment politic din viața tinerei republici irakiene. Toți acei care — în trecut sau chiar mai recent — împroșcau cu noroi această țară nobilă și mîndră, ar fi trebuit să fie acolo, în marea sală unde s-a ținut congresul și să asculte... Poate că, în sfîrșit, ar fi înțeles că e greu să oprești în loc un popor care a sfărîmat lanțurile ce-i ferecau libertatea.

„Forțele potrivnice progresului social, susținute de imperialiști, doresc să se reîntoarcă vechile vremuri. Și pentru aceasta sînt gata să recurgă la orice mijloace — de la asasinate și pînă la putchuri militare pentru a-și atinge scopurile. Dar poporul irakian e vigilent. Amara experiență din Iran nu se va repeta. Fiecare nouă încercare, oricît de grea ar fi, va reprezenta doar încă o pecete pusă pe pactul de onoare încheiat între acei care, la 14 iulie 1958, au doborît tirania". Aceste cuvinte, pe care mi le-a adresat una dintre personalitățile cele mai de vază ale mișcării progresiste din Irak în cursul unei convorbiri purtate la redacția ziarului „Saut Al Ahrar", au fost pe deplin confirmate de eșecul complotului colonelului Shawaf.

Evenimentele recente din Irak au dovedit cu prisosință încă o dată că comploturile pot duce cel mult la vărsări de sînge, dar că nu pot ține în loc roata istoriei.

Una din impunătoarele manifestații populare ce au avut loc la Bagdad, ca și în restul țării, după zdrobirea complotului de la Mossul.

FLACĂRA OBIECTIV

● *Ministerul de Război al Belgiei a confirmat știrile potrivit cărora pe teritoriul belgian vor fi înființate o serie de depozite militare vest-germane. Deși nu s-a ajuns pînă în prezent la un acord în ce privește deservirea de către personal german a acestor depozite, autoritățile belgiene au ținut să „liniștească" populația, declarînd că, oricum, unitățile afectate de Bundeswehr pentru deservirea și paza depozitelor de armament vest-german „vor fi limitate"... Pentru cîtă vreme? Nu s-a precizat.*

● *La cazarma Zeralda din Alger a avut loc recent o ceremonie militară în cadrul căreia generalul Massu și-a luat rămas bun de la divizia a 10-a de parașutiști. Discursul rostit cu acest prilej de generalul putchist a fost — după cum relatează agenția „France Presse" — un adevărat bilanț funerar; M a s s u a făcut elogiul crimelor colonialiste, declarînd că „diavolii roșii" (trupele de parașutiști) au ucis în ultimii ani 6.300 de algerieni și au luat prizonieri 3.500 de „rebeli".*

● *Inundațiile catastrofale din Madagascar au făcut asemenea ravagii încît — așa cum a recunoscut un reprezentant al autorităților franceze — „vor trebui ani de zile pentru reconstruirea potențialului economic distrus". În loc de „constatări" populația sinistrată are însă nevoie de un real ajutor. Ceea ce, după cum remarcă și unele ziare pariziene, este mai important acum decît „accesele gratuite de compătimire".*

● *O știre cu caracter... „monden": într-unul din elegantele saloane din Londra a avut loc o mare recepție în cinstea unui grup de... 26 câini aparținînd unor persoane marcante ale „înaltei societăți". Ilustrii patrupezi au fost serviți de chelneri stilați, purtînd imense tăvi de argint, încărcate cu tot soiul de delicatese.*

● *„Fapt divers" în Franța: la Canet, o femeie ajunsă la desperare din cauza mizeriei în care se sbătea împreună cu copiii, s-a închis cu ei în casă și a dat drumul robinetului de gaze. Peste cîteva ore femeia și copiii au fost găsiți asfixiați.*

● *Pentru a face față crizei carbonifere din Europa occidentală „Înalta autoritate" a așa-zisei Comunități europene a cărbunelui și oțelului (C.E.C.A.) a hotărît, între altele, să sisteze importurile. Ceea ce a provocat o reacție violentă din partea guvernului american. Comentînd intervenția brutală a S.U.A., cercurile economice europene se referă deschis la tendința monopolurilor americane de a „soluționa" propria lor criză carboniferă obligînd organele C.E.C.A. „să continue cumpărarea de cărbune american în ciuda uriașelor stocuri nevîndute de cărbune din Europa de vest".*

● *I.F.O.P. — Institutul francez pentru sondarea opiniei publice — a anunțat că 63 la sută din numărul persoanelor interogate în cadrul unei anchete s-au pronunțat categoric pentru ca guvernul francez să înceapă negocieri cu Frontul de Eliberare Națională al Algeriei. Cu atît mai mult cu cît, așa cum s-a văzut, „pacificarea" Algeriei pe calea armelor n-a dat rezultatele scontate de colonialiștii francezi.*

● *„Das Gute Deutsche Buch" (Buna carte germană), astfel se intitulează un catalog de cărți editat recent de o editură din München (R.F. Germană). Printre cărțile recomandate iată cîteva noutăți: „Stalingrad... pînă la ultimul cartuș"; „Prusia orientală, patria de neuitat"; „Divizia albastră"; „Calendarul Sileziei — 1959"... și alte asemenea mostre de literatură revanșardă.*

● *Într-o scrisoare adresată Comisiei americane pentru energia atomică, generalului Lopper, adjunctul special pentru probleme atomice al ministrului de Război al S.U.A., arată că în urma exploziilor nucleare consecutive care au avut loc pe teritoriul american, în prezent „S.U.A. este țara în care căderile de stronțiu 90 — substanța nocivă care, absorbită de organism în cantități mari, provoacă cancerul — sînt cele mai mari din lume".*

D. B.

Așa am intrat în Parcul de cultură și odihnă „Maxim Gorki" din Moscova, acolo unde ne întîmpinau numeroși prieteni sovietici.

Cu TRENUL PRIETENIEI

Fotografiile trimisului nostru special: F. URSEANU

Din Gara de Nord se desprinde trenul care va purta spre Moscova turiștii romîni.

Gara de Nord. De la peron s-a desprins un tren deosebit: „Trenul prieteniei", care, organizat de A.R.L.U.S., poartă spre Moscova 330 de romîni. Deci cel mai mare grup de turiști romîni care vizitează Uniunea Sovietică. Printre ei, oameni din toate colțurile țării, de cele mai diferite profesiuni. Toți duc cu ei la Moscova un călduros și sincer mesaj: frăția de nezdruncinat dintre poporul romîn și popoarele marii Uniuni Sovietice.

Tot drumul de la graniță pînă la Moscova oaspeții au cunoscut prietenia și ospitalitatea minunată a oamenilor sovietici.

Zilele petrecute în capitala Uniunii Sovietice vor rămîne de neuitat în memoria celor 330 de turiști romîni. De aceea, fiecare dintre cei sosiți aici cu „Trenul prieteniei" au salutat-o la plecare într-un singur fel: „La revedere, Moscova!"

Printre brazii Kremlinului, turiștii romîni s-au întîlnit cu un grup de turiști francezi. ↓

↑ Casa-muzeu Lenin din localitatea Gorki. În această cameră a trăit ultimele clipe ale vieții sale marele Lenin (Fotografia, care a surprins aici un grup de turiști romîni, a fost luată prin oglinda de față).

Vizităm Kremlinul... →

La Ungheni sîntem primiți cu flori și cu voioasele cîntece ale unui cor moldovenesc. ↓

ARHITECȚII AU CUVÎNTUL

...Ne aflăm față-n față. Iată, vi-i prezint și dumneavoastră. În primul rînd arhitectul Ion Silvan. Are o experiență de ani de zile în proiectarea construcțiilor de locuințe.

Apoi, arhitectul Constantin Enache. E tînăr și are o mare pasiune: arhitectura industrială.

Ei, și acum să începem...

— Ne-ar interesa cîteva din problemele de bază ale arhitecturii noastre... Să dăm inițiatele arhitecturii industriale...

— Mulțumesc! Cum să încep? Știți... despre arhitectura industrială aș putea vorbi ore în șir fără să epuizez problemele; aș putea scrie chiar un... roman.

— Asta nu acum... Dar împărtășiți eventual „romanul" pe capitole, ca să putem prezenta cititorilor cîteva probleme mai importante.

Arhitectul tace. Apoi reia:

— Vedeți, mi-ați pus o problemă destul de dificilă: să decid care anume capitole din arhitectura industrială sînt mai importante. Gîndiți-vă: că înainte de 1944 nici nu se pomeneau în Romînia, așa-numita de burghezie „eminamente agricolă", asemenea preocupări. Puținele construcții industriale erau proiectate în majoritate de arhitecți străini. Dacă mi-aș permite o comparație, aș putea spune că arhitectura industrială este o... tînără de numai 15 ani. Ea s-a născut la noi o dată cu industrializarea socialistă.

— Așadar, iată primul capitol: nașterea arhitecturii industriale.

— Da... Dacă v-am spus acestea, atunci socot că ar fi bine să aduc unele completări. Ele se referă la piedicile pe care le-am întîmpinat în această muncă de pionierat. Gîndiți-vă: a trebuit să luăm totul de la început. Experiența dinaintea noastră era aproape inexistentă. Sarcinile care ne stăteau în față erau foarte mari. Am avut de luptat nu numai cu greutăți obiective dar chiar și cu unii colegi de-ai noștri. „Nu există arhitectură în industrie — spuneau ei. Arhitectura e un lux de care n-avem nevoie la construcțiile industriale".

— Și s-au convins de contrariul?

— Bineînțeles. I-a convins viața, practica; ea le-a demonstrat că arhitectura nu numai că are ce căuta, dar că este indispensabilă în industrie. Ea poate și trebuie să îmbine și aici utilul cu frumosul. Ea are în vedere crearea condițiilor optime de lucru pentru om. Să nu uităm că muncitorul își petrece în fabrică o mare parte din timp; hala în care lucrează devine pentru el o a doua casă, în care trebuie să se simtă cît mai bine.

— Într-adevăr, așa este, așa trebuie să fie.

— Da, însă în urmă cu cîțiva ani, din păcate, n-a prea fost așa. Preocupări legate de înfrumusețarea locului de muncă, de crearea diferitelor expoziții în spațiile de odihnă sau de trecere spre locurile de muncă etc. nu intrau atunci în grija proiectării. Dacă se afla vreun director mai gospodar, mai întreprinzător, făcea cîte ceva în acest sens cu de la sine putere.

— Dar acum?

— Acum toate acestea sînt probleme care privesc direct proiectarea și se fac în mod științific, de către oameni competenți.

— Iată-ne dar în pragul unui alt capitol al „romanului" nostru: în industrie arhitectul trebuie să aibă în vedere crearea condițiilor optime de lucru pentru muncitori.

— Exact! Aici însă mi-aș îngădui să mai adaug un subcapitol: folosirea culorii în industrie tocmai în acest scop, ca și în scopul măririi productivității muncii. Dorința și preocuparea noastră, a arhitecților, este aceea de a aduce și în arhitectura industrială cît mai mult din frumusețea și armonia culorilor din natură. Și sînt de observat, în legătură cu acestea, unele lucruri foarte interesante...

Arhitectul Enache vorbește cu aprindere. După cîte îmi dau seama, problema culorii constituie de mai multă vreme o pasiune a sa. Pînă acum a elaborat împreună cu arhitectul Z. Solomon, sub conducerea profesorului arhitect L. Adler, o lucrare care tratează problema folosirii culorii în arhitectura industrială. Primele încercări le-a făcut în 1957, la interioarele clădirii reactorului Institutului de fizică atomică. În momentul de față el studiază, împreună cu arhitecții Dan Bădic și Petre Petrescu, posibilitatea înfrumusețării prin culoare a interioarelor clădirii hidrocentralei „V. I. Lenin" de la Bicaz.

— Culoarea are o mare influență asupra psihicului omenesc — spune dînsul. Culoarea roșie, bunăoară, sugerează vigoare, activează. Albastrul și verdele, imitînd cerul și vegetația, inspiră optimism, dragoste de viață. Potrivit acestor concluzii, mă gîndesc că nu numai gospodinele ar avea cîte ceva de învățat, dar și unele întreprinderi, care vopsesc pereții clubului în cenușiu posomorît, iar holele în maro închis, culori obositoare și urîte.

— Interesante observații. Am vrea însă să știm dacă folosirea culorii în industrie se referă numai la vopsirea pereților.

— Nu! Și chiar voiam să subliniez că nu înțeleg numai „tratarea coloristică", cum zicem noi, a pereților; mă gîndesc și la rolul important pe care clădirile întreprinderilor îl pot avea prin imaginea lor colorată, luminoasă, ordonată și curată, în educația estetică a maselor. Se realizează prin aceasta premisele unei etape în care expoziții de artă, amenajate în spațiile de odihnă și în cele de trecere spre locurile de muncă, vor însemna un pas înainte în lărgirea și desăvîrșirea acestei acțiuni. M-am bucurat mult, de pildă, cînd deunăzi, într-o vizită făcută cu studenții mei la uzinele „23 August", am văzut un început promițător în această privință. La intrarea în sala de mese erau expuse lucrări ale pictorilor noștri. Într-un hol se afla, de asemenea, o expoziție de artă populară, în altă parte o expoziție de fotografii cu peisaje din țară. Ei bine, proiectarea urmărește de la început crearea spațiilor în așa fel încît asemenea amenajări să se poată realiza.

— Ați spus: „proiectarea". Ce rol aveți dv., arhitecții, în această problemă?

— Fără falsă modestie, pot spune că arhitectul are în proiectarea construcțiilor industriale rolul unei gîndiri coordonatoare a soluțiilor elaborate de ceilalți colaboratori ai lui: inginerul constructor, instalatorii de diferite specialități, tehnologii. El trebuie să asigure rezolvarea interdependentă a tuturor acestor probleme astfel încît organismul industrial să fie economic ca investiție, să aibă o productivitate maximă și să ofere muncitorilor condiții optime de muncă. Este ceva din rolul dirijorului care trebuie să asigure încrierea tuturor instrumentelor în polifonia orchestrei, sau al regizorului care trebuie să coordoneze jocul actorilor, prezența decorului, luminile etc. Așadar, arhitectul poate contribui la realizarea unui proiect economic nu numai prin propriile-i soluții, ci și prin analiza critică a soluțiilor date de ceilalți specialiști cu care colaborează.

— Ne-ați putea da un exemplu concret?

— Desigur. De pildă, la o stație de transformare de pe barajul hidrocentralei „V. I. Lenin"-Bicaz am realizat, împreună cu colectivul cu care lucrez, o reducere substanțială a suprafețelor cerute inițial de electricieni.

— Adică?

— Printr-o analiză mai amănunțită a spațiilor necesare așezării în interior a diverselor aparataje electrice am observat că există posibilitatea restrîngerii spațiului. Ceea ce am și propus și s-a realizat. Tot la clădirea hidrocentralei de la Bicaz am realizat, în colaborare cu șeful colectivului, inginerul Veniamin Guja, în același fel, prin restrîngerea spațiului, o economie antecalculată de circa 860.000 lei.

— Frumos! Dar, spuneți-mi, „romanul" dv. cuprinde numai... exemple pozitive? Greșeli n-au fost?

— Din păcate au existat și de-astea. S-a făcut, de exemplu, ceea ce noi numim „exagerare de tratare plastică". Mai exotic: înfrumusețări inutile, încărcări de detalii, florile etc., etc., de dragul de a imita cu orice preț arhitectura veche, clasică.

— Cred că pe cititori i-ar interesa un exemplu...

— Le dau unul foarte potrivit: construcția porticului de la intrarea în clădirea reactorului Institutului de fizică atomică. Acum, după doi ani de zile de la proiectare, mi se pare că acest portic ar fi putut lipsi foarte bine, scutindu-ne de cheltuieli în plus.

Arhitectul Enache se oprește.

— Poate mai aveți și alte probleme?

— Sînt destule, dar mă tem că vom intra prea mult în specialitate... Cred c-ar fi cazul să mai vorbească și tovarășul arhitect Silvan.

— Într-adevăr...

În timpul discuției purtate cu tov. Enache, arhitectul Silvan, director al I.P.C.T., și-a și schițat problemele mai importante. Să-l auzim:

— Ca și în arhitectura industrială, problemele sînt multiple și în domeniul proiectării construcțiilor de locuințe. Și toate duc la realizarea unui singur și mare obiectiv: locuințe cît mai frumoase, mai confortabile și mai bune, la un preț cît mai redus. De această problemă se leagă altele, care-i sînt subordonate, care vin să ajute la realizarea ei...

— De pildă?

— De pildă problema economicității, care în construcțiile tip e cu totul deosebită. Aș putea spune că aici fiecare centimetru economisit își are importanța lui.

— Ca în orice domeniu de construcție, nu-i așa?

—Nu. Mai mult decît în orice domeniu. De pildă, dacă la o locuință oarecare se reduce înălțimea camerei, să zicem, cu 10 cm, s-a realizat un lucru important. În construcțiile „tip", însă, unde reducerea aceasta se repetă de mii și mii de ori, chestiunea devine extrem de importantă, valoarea economiilor ridicîndu-se la cifre considerabile. Iată un exemplu grăitor: pentru locuințele construite în 1958 în întreaga țară, această reducere (cu 10 cm a înălțimii camerelor) a adus o economie de 10-11 milioane lei, fără să afecteze cu nimic confortul sau aspectul estetic al ansiclor.

— Și, cu toate acestea, prețul apartamentelor, fie ele chiar tip, s-a menținut, pînă nu de mult, foarte ridicat. Cred că și aici s-ar putea vorbi despre greșeli de proiectare care au influențat negativ prețul de cost.

Arhitectul Silvan oftează.

— Da! În anii trecuți am păcătuit și noi. În ce fel? Mai ales prin preluarea în mod mecanic a elementelor arhaice estetizante: profile pe fațade care imitau arhitectura din piatră, împodobiri fără rost cu ancadramente și cornișe pe la ferestre și uși etc. Am vrut să imităm, cu mijloace ieftine, arhitectura clasică, rominescul vechi... Lucru care a încărcat mult costul, iar pe deasupra a dat locuințelor un aer arhaic, posomorît. E trist, dar adevărat... Dacă veți face o plimbare prin București, veți putea vedea unele exemple. Îmi vin în minte acum locuințele cartierului Vatra luminoasă, la fel, blocurile muncitorești construite prin '54, '55 la minele Vulcan. Și ele au la bază o arhitectură clasicizantă.

care a cerut cheltuieli suplimentare, ridicînd la peste 80.000 lei prețul unui apartament.

— E interesant de aflat ce părere au avut minerii despre asemenea locuințe. Au fost încîntați?

— Da' de unde! Nici n-au luat în seamă arcadele și cornișele noastre. Aș putea spune chiar că nu le-au plăcut de loc. În schimb alte locuințe, proiectate recent la Petroșani, după arhitectura modernă, simplă, dar cu gust, le-au plăcut mult.

— Aceasta de care ați vorbit este oare singura greșeală de proiectare care a dus la încărcarea prețului de cost?

— Nu. Legate de aceasta mai sînt și altele. Preocupați tocmai de detaliu, de ornamente, unii arhitecți nu acapată de multe ori din vedere aspectul viu, atrăgător, al ansamblului. Tot în Valea Luminoasă de pildă, în timp ce blocurile erau înșirate încărcate cu tot felul de ornamente de arhitectură veche, în jur se aflau maidane pline de gunoi, gropi, noroi, bălțoace. Pe lîngă că erau costisitoare și inutile, elementele de arhitectură de care am pomenit deveneau și nefolositoare, într-un asemenea ansamblu dizgrațios.

— Probabil că greșelile de care vorbiți au fost eliminate pe parcurs. Pentru că, din cîte am văzut, în momentul de față Valea Luminoasă are un aspect de ansamblu foarte plăcut.

— Aveți dreptate. Așa este. Mai tîrziu, la noile construcții ridicate acolo, arhitecții au renunțat la împodobiri inutile, realizînd astfel economii și dînd în același timp atenție deosebită ansamblului: spații verzi, copaci, tufișuri, rîndurile arteziene, garduri vii, solare pentru cei mici etc.

Arhitectul Silvan vrea să mai spună ceva, dar este întrerupt de țiriitul telefonului.

— Alo? Cine-i? Streja! Bine-ai venit! Al să-mi spui lucruri importante? Bine, bine! Te-aștept. Da, aici, la institut... Vii chiar acum? Perfect

Apoi, către mine, radios

— Mi-au venit oamenii de pe teren... Trebuie să știți că și în arhitectură, ca în orice domeniu de creație, se ține o strînsă legătură cu viața.

— Practic, cum țineți această legătură?

— Pentru a vedea în ce măsură proiectele noastre tip sînt pe placul viitorilor locatari, trimitem oameni pe teren. Așa am trimis, în 1958, pe arhitecții noștri în patru regiuni ale țării. Arhitectul Streja, cu care vorbiți acum la telefon, a făcut atunci studii foarte interesante pe Valea Jiului, unde a prezentat proiectele, viitorilor locatari. Pe baza observațiilor făcute de mineri, ei a adus unele îmbunătățiri proiectării inițiale.

— Și ce observații au făcut minerii?

— Nu le-a plăcut, de pildă, să aibă camerile în mijlocul locuințelor, iar bucătăriile le-au vrut mai mari.

— Deci, sfînta critică influențează și proiectarea...

— Desigur. Ne acomodăm totdeauna după nevoile și tradițiile locale. În nordul Ardealului, de exemplu — la Oradea, Baia Mare — s-au elaborat niște locuințe cu preț redus, cu acces pe un coridor exterior comun. Aceasta, deoarece arhitecții noștri au constatat că în tradiția acestor locuri există acest gen de construcții, de zeci și sute de ani. Aici, pe oameni nu-i deranjează, ca în alte părți, intrarea tuturor locatarilor pe același coridor. S-au obișnuit. Și noi le-am proiectat locuințele pe gustul lor. Asemenea tradiții economicoase și confortabile au fost reluate de proiectanți.

— Rezultatul?

— Foarte bun. De altfel, în general îmbunătățirea muncii noastre din ultima vreme se traduce prin date îmbucurătoare. Bunăoară, de la 70-80 de mii, cît costa în 1954-1956 construcția unui apartament proiectat de Institutul nostru, s-a ajuns la o scădere pînă la 40-50 de mii în 1958. Proiectele pe 1959 prevăd, așa cum se dă sarcina în Expunerea lovarășului Gh. Gheorghiu-Dej făcută la plenara C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958, ca locuințele tip să se încadreze în prețul de 30-40.000 lei apartamentul de două camere și dependințe. Și se va realiza! La această scădere a prețului de cost vor contribui, bineînțeles, prin efortul lor, și întreprinderile producătoare de materiale de construcție, cît și cele de execuție a lucrărilor.

Interlocutorul meu se ridică: la fel și arhitectul Enache, deși problemele nu s-au epuizat. Dar jos, la etajul doi, pe tov. Silvan îl așteaptă arhitecții întorși de pe teren, iar tov. arhitect Enache are peste o jumătate de oră curs la Institutul de arhitectură, unde e asistent. Mă grăbesc deci să le mulțumesc și să le urez spor la lucru

Stela NEAGU

Pe larga magistrală a Capitalei pe care o formează bulevardele Magheru și Bălcescu se construiesc mai multe blocuri moderne. Unul dintre ele, intrat în ultima fază a construcției, este blocul „Garofița" (în fotografie, a doua clădire din stînga); un altul, pe aceeași parte a magistralei, blocul Sanitas" se află de asemenea „la roșu". Alte noi construcții vor începe în curînd. Astfel, pe terenul unde se află grădinița de peste drum de Teatrul Armatei (în fotografia noastră în dreapta) se va construi, de asemenea, un mare bloc de locuințe.

DIN TOATĂ LUMEA

CE NU POATE REZOLVA MEDICINA ÎN S.U.A. -

Medicii dintr-o clinică din New-Orleans au observat că din 500 pacienți consecutivi, care s-au prezentat pentru maladii gastro-intestinale, 370 — adică 74 la sută — suferă în realitate de boli nervoase și că, de fapt, simptomele lor clinice sînt numai reflexe ale halului în care se prezintă sistemul nervos. La clinica universitară din Yale, 76 la sută din bolnavii internați pentru tot felul de boli sînt în realitate indivizi al căror nervi „nu mai țin".

Analizele unor cercetători curajoși din Statele Unite au stabilit că acestea sînt urmările palpabile ale războiului rece", ale șomajului în continuă creștere, ale nesiguranței zilei de mîine, precum și că acești bolnavi nu pot fi vindecați de medici ci de sociologi și economiști.

Numai că sociologii și economiștii burghezi, a căror îndeletnicire e proslăvirea modului de viață ilustrat prin cele de mai sus, nu au timp de asemenea „fleacuri".

UN URS SENTIMENTAL

Pe străzile Budapestei, un urs pașnic dar plin de personalitate s-a plimbat timp de o oră, trist și demn. Miliția, alarmată (un urs, oricît de pașnic ar arăta el, e totuși un urs!) l-a urmărit cu gaze lacrimogene, l-a întins curse, a încercat să-l ademenească. Moș Martin s-a refugiat într-o toaletă a gării centrale, a meditat cîteva minute, după care „s-a predat" autorităților.

Direcțiunea grădinii zoologice a comunicat mai apoi că bietul animal a evadat într-un moment de „depresiune" în urma morții „soției" sale, alături de care a dus o viață tihnită timp de opt ani.

CINE E MAI TARE

În fiecare noapte, exact la ora 1,30, locuitorii satului Longford de lîngă Londra erau smulși din somn de un îngrozitor zgomot. Nimic mai „firesc", un avion american cu reacție își lua regulat la acea oră zborul de pe un aerodrom situat în apropiere. Protestele locuitorilor nu au slujit la nimic: un avion american nu-și poate schimba orariul de dragul unor oarecari cetățeni englezi. În definitiv, n-au decît să doarmă la alte ore!

Numai că cetățenii respectivi, muncitori londonezi și salariați agricoli, nu s-au lăsat cu una cu două. Au adresat un ultimatum ministrului englez al Transporturilor, directorului din Londra al companiei „Pan-American Air Lines" și altor persoane asemănătoare, anunțînd că, dacă pînă la o anumită dată nu se va termina cu hărmălaia nocturnă, nu se vor stîlci și îi vor trezi din somn prin telefon la aceeași oră, ca să-i facă să guste din această plăcere.

Ce s-a întîmplat l-a cam făcut să scrîșnească din dinți pe domnii acestia suspuși: după o săptămînă (exact la data stabilită de ultimatum) orariul avionului a fost schimbat. Nu de dragul de a face pe plac cetățenilor simpli, ci de frică în fața unei acțiuni populare.

PRIMUL FRANCEZ PE TIMBRELE CEHOSLOVACE

Prima figură de francez apărută pe timbrele poștale cehoslovace este aceea a marelui savant și luptător pentru pace, Frédéric Joliot-Curie. Este un omagiu pe care Republica Cehoslovacă a înțeles să-l aducă regretatului dispărut, cu prilejul împlinirii a zece ani de la primul Congres Mondial al Partizanilor Păcii.

A APĂRUT FERMOARUL INVIZIBIL

În R.D. Germană a apărut de curînd un nou fermoar pentru îmbrăcăminte și pentru truse, care prezintă avantajul de a se manipula foarte ușor și de a fi complet invizibil. Noul fermoar e compus din două benzi subțiri de nylon, prevăzute, una cu mii de cornete și alta cu tot atîtea bucle microscopice. Atașate în mod invizibil la bordurile de închidere ale unei țesături sau ale unui obiect lucrat din piele, aceste benzi se lipesc una de alta printr-o simplă presare cu degetele. Aderența e atît de perfectă, încît nici un efort n-o poate desface. Și, totuși, deschiderea acestui fermoar este la fel de simplă ca și închiderea lui.

O NOUĂ TEORIE ASUPRA ATLANTIDEI

Savantul sovietic E.F. Hagemeister a publicat un articol documentat în care afirmă că Atlantida a existat în regiunea insulelor Azore de azi, pînă acum 12.000 de ani.

După teoria savantului sovietic, scufundarea Atlantidei a permis curentului cald Gulf Stream să pătrundă în oceanul arctic și să provoace topirea gheților în emisfera de nord, marcînd astfel sfîrșitul ultimei perioade glaciare.

FENOMENE ALE RADIOACTIVITĂȚII NOCIVE

Mai mulți crescători de oi din Australia au constatat că de la o vreme lîna patrupedelor lor cade în fișii de pe corpul acestora înainte de a ajunge la perioada tunsului. Constatîndu-se că oile nu suferă de nici o boală cunoscută care să le provoace căderea lînei, s-a ajuns la concluzia că întreaga nenorocire se trage de pe urma ploilor radioactive căzute pe pășuni. Același fenomen a fost observat de altfel de curînd și în Anglia, unde mai mulți fermieri s-au plîns că vacile lor pierd părul fără a suferi de vreo boală de piele. Convinși că nu e vorba nici aici de altceva decît de efectele nocive ale radioactivității, fermierii englezi au cerut despăgubiri guvernului și au manifestat pentru încetarea experiențelor cu armele nucleare.

CINE A INVENTAT SCRISUL

În urma unor săpături arheologice făcute în Irak au fost descoperite diferite obiecte datînd din epoca sumeriană. Se știe că sumerienii, al căror imperiu a existat pînă în anul 1939 înaintea erei noastre pe locul de mai tîrziu al Babilonului, au dat naștere uneia dintre cele mai vechi civilizații ale globului. Ceea ce au confirmat însă recentele descoperiri este că sumerienii cunoșteau scrisul înaintea egiptenilor și a altor popoare vechi, ba că, după toate probabilitățile, chiar ei l-au inventat. Printre obiectele descoperite, care s-au păstrat în niște sarcofage de piatră, sînt statui de aramă, bijuterii lucrate cu artă și plăci de aramă cu inscripții săpate în ele.

CALMANT PENTRU... PEȘTI ȘI PLANTE

Ultimele cercetări ale oamenilor de știință au pus la dispoziția pescarilor o substanță calmantă care, presărată sub formă de praf deasupra peștilor, le produce o stare de amorțeală, putînd astfel să fie „culeși" și transportați vii pînă la mari distanțe.

Un calmant asemănător folosesc legumicultorii bulgari pentru prelungirea perioadei de înflorire a anumitor plante. Aplicată la fasole, spre exemplu, metoda aceasta îi dublează înflorirea și-i mărește recolta cu aproape 90 la sută.

DEȘTEPTĂTORUL NEMILOS

Un cesornicar din Neapole a brevetat un ceas deșteptător a cărui perseverență întrece fantezia cea mai diabolică.

Închipuiți-vă că un somn dulce, cel mai dulce somn al dimineții, vă leagănă încă în ora cînd de obicei vă treziți.

Ceasul sună normal, mai mult sau mai puțin discret, ca orice deșteptător. Te întorci pe-o parte, să mai tăpești un pic. Ceasul, care a fost „dresat" din fabrică, „văzînd" că nu e oprit din sunat, începe însă să latre ca turbat, dă drumul la niște urlete de ciacson care te asurzesc, trage focuri de revolver care îți pocnesc în urechi, declanșează explozii de grenadă care completează acest original „bună-dimineața".

Ciudatul inventator nu prea se arată a fi un mare iubitor de oameni și nici un bun cunoscător al teoriilor moderne privind scoarța cerebrală. Așa fiind, rămîne de văzut dacă-și va găsi și clienți pentru diabolica sa invenție.

ORORI „MADE IN U.S.A."

REVISTA VEST-GERMANĂ „DIE KULTUR" DENUNȚĂ PERICOLUL FILMELOR CRIMINALE AMERICANE

Tot mai numeroase sînt în lumea occidentală acele voci care își exprimă protestul hotărît împotriva puhoiului de filme americane ce proslăvesc crima, sadismul, bestialitatea. În Franța, în India, în Turcia, în Anglia și în multe, multe alte țări occidentale, producțiile antiumane ale studiourilor americane stîrnesc neliniște în rîndul celor care nu vor să vadă tînăra generație aruncată în ghearele criminalității. În această privință este semnificativ articolul pe care-l reproducem mai jos, din publicația vest-germană „Die Kultur", care denunță pericolul pe care-l reprezintă „filmele de groază" importate din S.U.A.

Hollywoodul își deschide magaziile cu materiale de groază

Fabricanții de vise din Hollywood au recurs la o nouă „armă secretă". Este vorba de filmele criminale. Iată cîteva titluri extrase din afișele cinematografelor americane și din anunțurile publicate de acestea în ziarele din New York și San Francisco:

„Veniți - vedeți - minunați-vă! Un monstru care se scaldă în sînge de om. Se oferă o mie de dolari acelui spectator care moare de groază."

„Palpitații, fiori, groază și șocuri produse de încîntătorul vampir blond. Înmormîntare gratuită pentru cei ce mor în timpul spectacolului din pricina unei omoții cerebrale."

„Ecranul inundat de sînge. Vizionați acest spectacol de groază pe propriul dv. risc... Filmul este atît de înspăimîntător încît 12 societăți de asigurare au refuzat să asigure pe spectatori de orice leziuni corporale sau mintale pe care le-ar suferi în timpul spectacolului".

Etc., etc., etc.

Milioane de oameni, printre care copii și tineri, citesc zilnic astfel de reclame sau altele asemănătoare, pe afișe și în ziare, în care se elogiază povestirile de groază ce rulează pe ecrane. S-ar putea crede că aceste filme au fost confecționate de imaginația unor scenariști nevropați dacă nu s-ar ști prea bine că în fapt este vorba de speculații făcute cu bună-știință în scopul de a realiza profituri de pe urma atîtării celor mai josnice instincte.

Filmele de groază stăpînesc ecranele din S.U.A. Dar managerii pricepuți în afaceri nu se mărginesc numai la S.U.A.; ei inundă cu producțiile lor abjecte și piața europeană. Numai în Germania occidentală urmează să fie lansate în această stagiune 75 de „horror films".

Una dintre primele pelicule din această serie, intitulată „Musca" (Return to the Fly) a fost lansată recent de casa de filme „Centfox" în R.F. Germană și, concomitent, în 19 cinematografe din Berlinul occidental. Iată pe scurt subiectul acestui film: un om de știință, pasionat de experiențe, a amestecat țesutul celular al propriului său organism cu acela al unei muște. Dintr-o „greșeală", cercetătorul devine un monstru înfiorător, cu cap și brațe de muscă, răspîndind pretutindeni spaima și oroarea. Obișnuitul „happy end" — dacă se poate vorbi în cazul unui asemenea film despre așa ceva — constă în aceea că ispititoarea Patricia Owens, din pură... „omenie", își macină frumușel soțul, omul de știință, ucigîndu-l cu ajutorul unei prese hidraulice de laborator. „Spectatorii — scrie ziarul „Rheinische Post", din Dusseldorf — ies de la spectacol cu genunchii muiați"...

La un cinematograf din Köln filmul „Musca" a fost menținut pe afiș timp de patru săptămîni, iar la Hamburg a bătut toate recordurile de rețetă ale anului, cu toate că (mai bine-zis pentru că) proprietarul cinematografului a afișat la intrare următorul text scris cu litere mari: „Înainte de a viziona acest film, consultați-vă medicul". Fapt este că acei ce se ocupă cu controlul întreprinderilor cinematografice au îngăduit ca „Musca" — și aproape toate filmele similare să fie vizionate chiar de tineri începînd de la vîrsta de 16 ani.

Patru sute de filme — 1944 infracțiuni

... Întreprinderile cinematografice din R.F.G. ar trebui să-și înlocuiască actuala lor lozincă publicitară „Petreceți cîteva ceasuri frumoase mergînd la cinematograf" cu textul: „Petreceți cîteva ceasuri de groază mergînd la cinematograf".

Cei ce fac reclama filmelor criminale de producție americană caută să se întreacă între ei scornind tot felul de termeni noi, care de care mai bombastici, ca de pildă: „Horrorama" sau „Screamarama". Iar casa de filme „Universal" invită, bunăoară, pe spectatorii care vizionează filmul „Macabre", produs de studiourile sale, să-și facă testamentul în holul cinematografului înainte de a intra în sală, punîndu-le la dispoziție chiar și un avocat care autentifică testamentul pe loc. Un alt film de groază poartă titlul „Lucrul care nu poate să moară". Este vorba despre capul unui mort, care s-a detașat de trup și pe care „nici un om nu-l mai poate opri". Hollywoodul aduce pe ecran camere mortuare, cavouri și crematorii. S-a ajuns pînă acolo încît, în unele filme, numărul sicrielor este mai mare decît cel al actorilor respectivi. În cursul anului trecut au fost turnate în S.U.A. 35 de filme de groază. Prin titluri ca „M-am căsătorit cu un monstru din camera groazei" afaceriști fără scrupule storc milioane de dolari de pe urma pervertirii publicului.

Un număr de 400 de filme care au rulat în ultimul an în Franța conțineau: 642 escrocherii, 505 adultere, 310 asasinate, 182 sperjururi, 104 tîlhării, 84 răpiri de copii, 74 șantaje și 43 incendieri.

Risete pline de înțelegere?

„Ultimul strigăt" al exportului de așa-zise valori culturale americane livrate Europei Occidentale îl constituie așa-numitele „horror discs", adică discuri de groază. De exemplu, într-un asemenea disc purtînd eticheta... „umor pentru copii", un glas de fetiță cîntă „Cîntecul despre bazinul de înot plin cu sînge", invitînd copiii să sară în el. În alt disc, o fetiță oarbă își roagă mama să-i dea o doctorie ca să-și recapete vederea. Mama îi dă o pilulă care, spune ea, îi va reda lumina ochilor. Iar cînd copilul se plînge „tot nu văd nimic", mama îi răspunde batjocoritor: „a fost o păcăleală de 1 aprilie, odorul meu orb".

Protestele Uniunii pedagogilor englezi împotriva importului și vînzării unor asemenea „jocuri distractive", străine de orice sentiment uman, au fost respinse de firma americană care produce aceste discuri cu argumentul că în S.U.A. „discurile de groază" sînt primite, chipurile, cu risete pline de înțelegere. Nu strică, se spune în continuare, „ca micuții să fie pregătiți din vreme pentru teribilele spaime pe care le vor întîlni în era atomică".

Actrița engleză Ann Todd (în vîrstă de 48 de ani) atacată, jefuită și grav rănită în stațiunea balneară maritimă Brighton de către doi tineri, a declarat în fața tribunalului: „am jucat și eu, în filme și în studiourile de televiziune, în spectacole cărora le revine răspunderea pentru asemenea acte de violență. Voi refuza în viitor să mai interpretez vreun rol în piese care fac apologia unor acte de violență".

Dieter GROSSHERR

O reclamă apărută nu de mult în „New York Times" (1). Firește, alături de imaginea pumnalului și pistolului nu lipsesc cuvintele: „acțiune plină de dinamism", „maximă încordare", „îți taie răsuflarea", „excitant" etc., etc. Afișe făcînd reclamă unor filme americane prezentate pe ecranele cinematografelor vest-germane: crime, crime și iarăși crime... (2 și 3).

SCRIITORI și CĂRȚI

EUGEN BARBU: *OAIE ȘI AI SĂI* *)

Efectul pozitiv al asimilării învățăturii marxist-leniniste pentru talentul unui scriitor ce se rătăcise pe făgașuri deficitare cerințelor realismului socialist, ca și apropierea — de pe poziții militante — de universul muncii găsesc în ultimul volum semnat de Eugen Barbu o elocventă concretizare. De la viziunea lipsită de o adîncă perspectivă socială a romanului „Groapa" la recentul ciclu de nuvele din *„Oaie și ai săi"*, autorul a străbătut un drum ascendent, plin de pilduitor.

Eroii nuvelelor din *„Oaie și ai săi"* sînt cu toții muncitori sau pe cale de proletarizare, uniți prin solidaritatea de clasă, prin sentimentul că existența lor se cere schimbată, tot așa cum poate și va fi modificat însuși cursul istoriei. Pentru acest țel major, singurul în stare să le înfrumusețeze viața aspră, nici unul din ei nu pregetă să facă sacrificii. Tramvaistul Cristache Crețu înțelege să sprijine cu orice preț greva generală din 1920 chiar și atunci cînd intervine poliția. În ciocnirea cu aceasta cade ca un erou, mort la datorie („Truda"). „Nenea Alecu" a fost treizeci de ani tipograf la atelierul domnului Bazilescu. Se pregătea să iasă la pensie cînd, într-o zi, un text tipărit în tipografia în care muncea cuprinde, firește premeditat, o „greșeală de tipar"

demascatoare pentru dictatura antonesciană. Nenea Alecu știe că autorii sînt cîțiva din tovarășii săi de muncă, comuniști. La anchetă înțelege să ia asupra sa întreaga responsabilitate a faptei, deși nu e convins la început că va fi crezut, el, cel mai „cuminte, mai cumsecade și mai disciplinat zețar" din tipografie Însă pe măsură ce amenințările și bruftuluielile comisarului se întețesc, nenea Alecu se pătrunde de rostul gestului său. „Salvarea celorlalți arestați — iată modesta mea contribuție la lupta ilegală", pare a spune senin și simplu nenea Alecu

Cercetarea formelor în care se manifestă conștiința proletară îi prilejuiește lui Eugen Barbu sezisarea particularităților morale ale unor oameni ce luptă să se elibereze nu numai din lanțurile exploatării capitaliste, dar și din acelea ale vechilor mentalități. Smulgerea din chingile unor apucături retrograde, moștenite de la burghezie, constituie o temă ale cărei implicații autorul le explorează cu o înțelegere ascuțită și, prin autenticitatea amănuntelor, adînc realistă.

Linotipistul Antonică, vechi membru de partid, a încălcat morala proletară. E trimis la „munca de jos". Împrejurarea e dureroasă, însă cu sprijinul celorlalți și mai cu seamă mobilizîndu-și resursele interioare Antonică va redeveni demn de stima a lor săi.

Din aceeași lume de tipografi, pe care o cunoaște bine și, pe cît se pare, de multă vreme, Eugen Barbu și-a recrutat și eroina nuvelei „Casa nouă". Nefericită conjugal, Sabina se împlinește prin elanul unei vieți de muncă închinată celor din mijlocul cărora s-a ridicat. Vechea lucrătoare din secția de ofset devine directoare de creșă.

Tereza, din povestirea cu același titlu, trăiește un moment de intensă satisfacție cînd încunună o îndelungă activitate în mișcarea ilegală cu asaltul asupra aerodromului Pipera la 23 August 1944, ea făcînd parte dintr-o formație a gărzilor muncitorești.

În genere, eroii lui Barbu sînt niște entuziaști cu elanuri latente, dar fiecare găsește un moment de tensiune pentru a se manifesta nestingherit. Cînd acest voluntarism capătă unele accente instinctuale, oricît de pitoresc ar suna ele în context, precum se mai întîmplă în nuvela *Oaie și ai săi*, tabloul pînă atunci limpede se tulbură, iar liniile directoare ale acțiunii prind să se învălmășească

Din fericire asemenea accidente sînt rare: ultima carte a lui Eugen Barbu ne dă certitudinea unui romancier chemat să înfățișeze sugestiv realitatea vieții muncitorești.

H. ZALIS

*) E.S.P.L.A. 1959.

O PICĂTURĂ de CERNEALĂ

MANIFESTELE

de Alexandru ȘAHIGHIAN

Gîndindu-mă la Ziua Internațională a Copilului, care se apropie, mi-am amintit de o întîmplare din trecut, petrecută prin anul 1937, ai cărei eroi au fost niște copii. Niște minunați copii de muncitori.

Partidele burgheze desfășurau o deșănțată propagandă pentru alegeri printre oamenii necăjiți ai mahalalelor Bucureștilor. Național-țărăniștii pregătiseră o adunare la cinematograful Marna de pe Calea Griviței. Era într-o duminică.

Mulțimea era pestriță. Se aflau acolo curioși, ca și mulți care poate mai nădăjduiau într-o schimbare a soartei lor. Se găseau, de asemenea, într-un număr impresionant, agenți de siguranță și foiau bătăușii. Dar printre toți aceștia puteai vedea și muncitori, veniți aci nu ca să se bucure de binefacerile cu care vor „ferici" țara vorbitorii mincinoși, ci pentru că aveau o misiune importantă: să spargă întrunirea.

Și astfel, în toiul adunării, la megafoanele instalate afară — pentru ca mana cerească revărsată de demagogi să fie aflată și de cei care treceau pe stradă — se auziră proteste, vociferări, apoi un glas puternic se adresă mulțimii. El spunea adevăruri limpezi și curate, demascînd promisiunile găunoase ale politicienilor. Se porni un vacarm de nedescris, apoi megafoanele tăcură. Dar din stradă se auzi un alt glas, mai încolo altul și altul. În aplauzele celor prezenți, vorbitorii improvizați își spuneau păsurile, care erau ale întregului popor muncitor.

Poliția se năpusti. Bastoanele de cauciuc intrară în funcțiune, lovind orbește. Se produseră încăierări. Se făcură arestări.

Deodată, în larma puternică, profitînd de îmbulzeala stîrnită, printre ciorchinii de oameni mai izolați își făcu loc un băiețandru. N-avea 14 ani. Și înfrigurat, cu mîini tremurătoare, aprins la față, începu să împartă, strecurîndu-se ca o șuviță prin mulțime, manifeste mari cît o palmă de muncitor. Pînă să se dezmeticească cel ce primise manifestul, copilul era departe. Iar mai încolo, o altă zvîrlugă, de aceeași etate, cu aceeași înfățișare de ucenic, împărțea manifestele „subversive" cu tot atîta îndemînare și zor. Pentru ca mai apoi, cînd agenții alergară pe urmele copiilor ocrotiți de mulțime, un pîlc de manifeste să izbucnească pe o fereastră deschisă, din fața cinematografului, ca un zbor de păsări albe pe deasupra capetelor celor adunați, mișcînd îngrămădirea de oameni și agenți care, și unii și alții, se bulucîră să prindă fîlfîirarea molcomă a hîrtiilor.

Unii voiau să... aresteze afișele, alții să cunoască cuvîntul partidului...

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● EDITURA TINERETULUI va tipări nuvela „Îndrăzneala" de Marin Preda. Acțiunea nuvelei se petrece între anii 1939-1945 și surprinde cîteva momente dramatice din viața țăranului sărac Anton Modan din Ulmeni.

● ÎN CINSTEA CELEI DE-A XV-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE numeroși tineri scriitori vor fi prezenți cu noi lucrări literare. Astfel autorul apreciatului roman „Cuscrii", Al. I. Ghilia, va fi prezent în vitrinele librăriilor cu un volum intitulat „Trăim din nou". Vom citi, de asemenea, nuvelele lui Teodor Mazilu și volumul de versuri „Liniștea luptei" de Horia Aramă. Cu placheta „Drumuri în soare" își anunță debutul tînăra poetă Florența Albu.

● SCRIITORUL ȘERBAN NEDELCU a predat la E.S.P.L.A. volumul lî și romanului „Furtuna stîrnește valurile".

● ÎN ULTIMA VREME EDITURA TINERETULUI a tipărit numeroase cărți noi destinate micilor cititori. Amintim în primul rînd apariția „Poeziilor" Otiliei Cazimir (ilustrații de Maria Constantin) și a „Aventurilor lui Trompișor" de Nina Cassian (ilustrații de Nell Cobar). Au mai apărut „Poveștile bălții" de Mihu Dragomir, „Ina Medălina" de Valeria Boiculesi, „Ghi Thagar" de Viorica Huber, „Ciufulet" de Sarina Cassvan etc.

● EDITURA POLITICĂ a tipărit în traducere românească volumul care a stîrnit un viu interes în Franța, „Umanismul marxist" de Roger Garaudy. În cele cinci eseuri „Despre înstrăinare", „Dialectica naturii și materialismului", „Dialectica și libertatea", „Despre intelectuali" și „Ce este un partid muncitoresc revoluționar" sînt dezbătute de pe poziții marxist-leniniste cîteva din problemele esențiale ale vremii noastre.

● DUPĂ APARIȚIA REPORTAJULUI „Frămîntat luminii" și a nuvelei „Cetatea de pe stînca verde", scriitorul Dumitru Almaș pregătește un roman inspirat din viața nouă a studențimii.

DE PESTE HOTARE

● EDITURA DE STAT UCRAINEANA pregătește un volum de schițe și nuvele avînd ca temă nașterea și desvoltarea brigăzilor de muncă comunistă. Numeroși scriitori ucraineni au prezentat lucrări literare pentru acest volum colectiv.

● LA MOSCOVA a apărut un interesant volum intitulat „Arta africană", care reunește o serie întreagă de reproduceri din arta plastică a Nigeriei, Congoului, Dahomeyului și Ghanei. Prefața semnată de D. Oldrogge oferă date asupra vestigiilor artistice descoperite cu prilejul săpăturilor efectuate în vestul Africii și analizează realizările artistice ale plasticienilor din această parte a lumii care se trezește acum la o viață nouă.

● PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ISTORIA ALBANIEI a apărut (în trei volume) o istorie a literaturii acestei țări. Primul volum se ocupă de folclorul și creația populară albaneză, cel de al doilea analizează literatura secolului al XIX-lea, iar volumul al treilea este închinat prozei și poeziei contemporane.

● LA PRAGA înregistrează un mare succes cartea de călătorii a lui Ludo Andrejov, „Aventuri în jungla". Autorul a trăit ani îndelungați în mijlocul băștinașilor din centrul Africii și descrie cu mult talent viața și obiceiurile acestor oameni ținuți de regimurile colonialiste în analfabetism, superstiții, totală înapoiere spirituală și materială.

Salbă de ciorchini de la Dunăre la mare

de George CIUDAN

Fotografii de E. DASCĂLU

Maistrul viticol Pavel Negruvodă, în exercițiul funcțiunii. Vinul pe care-l îngrijește are toate șansele să bată un nou record.

OTRAVA DIN AMFORELE REGEȘTI

În sfîrșit, după multă documentare istorică și hortiviticolă, am aflat că proprietățile euforice ale vinului ar fi fost descoperite cu mii de ani în urmă nu de către un savant în tehnologia vinificației, ci de către un rege. Deci să descindem cu legenda în istorie, la curtea domnească a lui Djemșid, regele perșilor — 1015-975 î.e.n. Măria sa a dat poruncă ca fructele cele mai gustoase ce se serveau la masa regală — strugurii — să fie stoarse în amfore pentru a avea în ceasurile de răgaz o licoare delicioasă. La scurtă vreme mustul din amfore s-a făcut mai acru ca zeama de varză... Regele a intrat la idee: oare nu cumva în licoarea din amfore a fost turnată otravă? A sigilat toate amforele și a căzut în meditații nostalgice. O favorită, de-a sa, avînd dureri îngrozitoare de cap, a încercat să-și pună capăt zilelor cu... otrava din amfore. Lucru pe care l-a făcut și regele. Numai că, după o cantitate de „otravă" de cîteva kilograme, atît regele cît și favorita sa, în loc să moară, au început să cînte și să danseze. Din ziua aceea regele a încercat actul „sinuciderii" în multe rînduri: în fiecare seară...

Și acum, după ce v-am servit un pocal cu legendă, să coborîm în stepa pontică sau bărăganul Dobrogei — cum vreți să-i spuneți dumneavoastră — la Ostrov, la Niculițel sau în oricare parte a regiunii dintre Dunăre și Mare. Pe aici, cu mii de ani în urmă, vinurile dezlegau limbile păstorilor coborîți cu turmele din munții Daciei, ale călăreților repeziți din inima Sciției sau ale negustorilor eleni. Ori poate vreți să facem popas mai mare la Murfatlar, ale cărui vinuri au dus faima patriei noastre peste toate meridianele lumii?

PERSPECTIVA VITICULTURII ȘI NEGHIOBIA UNUI FOST MINISTRU

În Dobrogea, la diverse stațiuni hortiviticole, precum și la Academie există nenumărate documente care stabilesc prezența viței de vie pe aceste meleaguri încă de pe vremea cînd Buerebista a dat poruncă să fie stîrpit ultimul butuc. Cu prilejul documentării am aflat că în istoria pe care am învățat-o demult, la primară, viețuia încă o minciună, aceea care spunea că regele Sciției Minor a ordonat scoaterea viței de vie din motive... de beție a dacilor. Lucrurile stau altminteri. În Sciția Minor viticultura reprezenta o putere economică de mîna întîi. Fapt pentru care ispita bogăției făcea din țara lui Buerebista un punct de atracție (de năvălire) pentru alte popoare. De aceea regele Sciției Minor a zis: defrișați și ultimul butuc.

Dar cultura viței de vie a revenit după aceea la loc de cinste, deși mai tîrziu viticultura în această parte de țară, din pricina stăpînirii turcești și a filoxerei, s-a degradat. În primele decenii ale veacului nostru unii viticultori din Dobrogea au voit să renască faima vinurilor de aici. S-au găsit cîțiva cercetători, printre care și marele nostru savant Brezeanu, care au pus la inimă dorința dobrogenilor. Ministrul Agriculturii și Domeniilor din acele vremuri, ros de rea-credință și strălucind de ignoranță, a dat pricaz: „Nu, domnilor! Sînt sceptic. Cine a mai pomenit viță de vie în Dobrogea?". Viticultorii dobrogeni, indignați peste măsură, la un cules de la Niculițel, ospătînd pastramă de oaie cu must nou, și-au dat cu părerea: „Trăiască ministrul, că-i tare la geografie".

Causticitatea glumei n-a putut, însă, să repare neghioaba hotărîre a ministrului și viticultura Dobrogei a fost obrocită sub potențialul ei minim, în tot timpul stăpînirii burghezo-moșierești.

În ultimul deceniu și mai cu seamă în ultimii doi ani ea a înregistrat progrese îmbucurătoare. După Consfătuirea pe țară de la Constanța a țăranilor și lucrătorilor din sectorul socialist al agriculturii, viticultorii patriei noastre, deci și cei dobrogeni, au avut în vedere sfatul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej care arăta în Expunerea sa că „în întreaga acțiune de refacere și extindere a viticulturii trebuie să avem în vedere dezvoltarea viticulturii pe baze moderne, la nivelul științei și practicii înaintate".

În ultimul an, viticultura Dobrogei a materializat în mod simțitor acest îndemn. Dovada aceasta a fost făcută și la concursurile internaționale.

Peste foarte puțini ani viticultura Dobrogei va zîmbi în salbe de milioane de ciorchini, de la litoralul Mării pînă la malul Dunării. „Lacrima lui Ovidiu", cum obișnuiesc să numească localnicii vinul dobrogean, va purta faima patriei peste toate meridianele lumii

AURUL ȘI SOARELE DIN STICLĂ

Atunci cînd se vorbește de un vin ca untdelemnul, oamenii obișnuiesc să spună: ăsta e de vîrsta bunicii. La Murfatlar, vinul cel mai tînăr, indiferent ce nume poartă — Tămîioasă românească, Băbească neagră etc., etc. — are grosimea și alunecușul

untdelemnului. Am băut cu prilejul documentării acestor însemnări un pahar de Chardonnay dintr-o sticluță care se afla în laboratorul de tehnologia și biochimia vinificației (n-am putut să fac documentarea gustativă la celelalte vinuri, întrucît, din nefericire, în ceasul acela mai marele peste cramă, pivnicerul, era absent). Inginerul Ficret Mujdaba m-a rugat să pun diagnosticul la... vîrstă. I-am dat cinci ani. Tînărul a zîmbit și a rectificat: trei luni. E vinul care, alături de celelalte de aci, la concursurile internaționale i-a silit pe cei mai zgîrciți degustători ai lumii să-i dea, din toată inima, cele mai înalte distincții. E vinul care a adus stațiunii trei medalii de aur într-un singur an. Probabil că vreți să știți cum arată și ce taine poartă într-însul. E galben-verzui, cristalin, catifelat, cu aromă fină, cu fructuozitate deosebită, blînd, dar... te culcă.

Deci nu numai vîrsta dă vinului catifelarea. Aici, precum și la proprietățile euforice esențiale, intervin factori hotărîtori — sol sec și calcaros, plus soare concentrat — la care se adaugă cercetările și concluziile de la laborator, unde știința, fără să se amestecă, dă ceea ce nu poate să dea soarele cît ți el de măreț.

O EXPLICAȚIE ȘTIINȚIFICĂ LA UN VIN ADEMENITOR

Vinul de Murfatlar e cel mai dulce vin din țară și printre primele vinuri dulci din lume. Mi s-a spus că beților nu le place acest vin, întrucît nu-i simt asprimea, fapt pentru care l-au botezat „vin femeiesc". Se cuvine deci o explicație care, rigidă fiind, lămurește prezența caloriilor și dulcеții în vinul de Murfatlar. Iat-o: un litru de must de Murfatlar are o concentrație de zahăr de struguri de 400 grame. Prin fermentație, datorită acțiunii drojdiilor selecționate, o parte din zahărul din must e transformat în alcool. Cînd vinul ajunge la o tărie de 15-16 grade, drojdiile selecționate nu pot să mai atace restul de zahăr. Fapt pentru care zeama de struguri rămîne dulce în mod natural, avînd după fermentație 110 grame zahăr de struguri la litru.

Dacă printre cititorii acestor rînduri se află și vreun Toma din scriptură, să poftească la toamnă să cumpere un coș de struguri dulci, să învețe niței tehnologia vinificației și să facă vin. Numai atît se cere.

VIITOARELE TOAMNE ALE DOBROGEI...

Ni se pare că ne-am' întins la un pocal de vorbă despre vin și n-am amintit nimic despre strugurii de masă. Aflați că în întreaga stepă pontică și mai cu seamă în podgoria Ostrovului se vor planta vii care dau cei mai gustoși struguri de masă: Afuz-ali. Un ciorchine de Afuz-ali nu-l poți culege cu o mînă, pentru simplul motiv că ajunge pînă la două kilograme.

Fiindcă veni vorba de podgoria Ostrovului, e bine să știți că soiului ăsta — Afuz-ali — nu-i prieste în nici o parte din sud-estul Europei mai bine ca aci. Deși poziția este nord-vestică, totuși, datorită soarelui reflectat din Dunăre și înclinării pantelor spre nord, se crează aci un complex favorabil de condiții care asigură acestui strugure o coacere lentă.

Pantele cu expoziție sud-estică, însorite și calcaroase, malul Dunării și terasele irigabile ale ei vor fi și ele îmbrățișate cu podgorii de struguri de masă care vor da o recoltă record de 20-25.000 kg la hectar. Nisipurile din Delta Dunării, cărora li s-a urît cu singurătatea, vor auzi chiuiturile flăcăilor la culesul viilor. Vizitatorii de pe litoral, autohtoni și străini, se vor ospăta cu struguri culeși la o azvîrlitură de piatră.

În ceasul de față stațiunea experimentală, gostaturile și gospodăriile colective, sprijinite de puterea locală, dau bătălia pentru ca în Dobrogea toate viile să fie nobile. De aceea rămâi-ți-le însemnate de hibrizi, nerentabile și sărace în proprietăți euforice, li se pregătește ziua grabnică de ducă. Soiurile nobile le vor lua curînd locul.

Și viitoarele toamne ale Dobrogei vor întîlni bogăția unor podgorii nemaicunoscute în partea asta de țară.

Nu e departe ziua cînd pe porțile Dobrogei de aur vor ieși nesfîrșite șiraguri de butoaie, ducînd spre diverse puncte ale globului vești și mai îmbucurătoare despre faima vinurilor românești.

Chardonnay, Cabernet - Sauvignon, Pinot gris. Trei vinuri, trei medalii de aur. Conducătorii stațiunii experimentale Murfatlar ar putea să fie bine amejiți. Nu de vin — de succes...

— Ce părere aveți, tovarășe inginer?

— A furat, șmecherul, tot soarele. Răstoarnă-l din nou în eprubetă să-i urmărim creșterea în proprietăți.

— E prost, măi frate...
— De ce ?
— Nu ne ajung butoalele.

DEVELOPAȚI-VĂ SINGURI FILMELE

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Developarea este operațiunea de laborator prin care imaginea înregistrată pe peliculă de aparatul fotografic devine o imagine vizibilă negativă (cliseul).

Sînt două metode de developare folosite de amatorii fotografi: developarea controlată vizual (care se face numai în camera obscură) și developarea cronometrată (în doză).

Developarea controlată vizual cere din partea amatorului fotograf oarecare îndeminare atît în manevrarea materialului sensibil (pentru a nu fi voalat, zgîriat etc.) cît și o perfectă cunoaștere a întregului proces de developare, pentru a putea stabili vizual momentul întreruperii developării, astfel încît cliseul să fie „normal". În cazul materialelor fotografice foarte sensibile, care s-ar voala chiar și la lumina slabă (neactinică) a laboratorului fotografic, developarea controlată nici nu se poate face. De asemenea, la filmele de 35 mm, care au o lungime mare (cca 170 cm) și care se developează în revelatoare ce necesită timp de developare lung, este neindicată developarea controlată. Developarea controlată are avantajul că, prin controlul vizual al filmului, cliseele expuse în condițiuni diferite pot fi developate separat încît să dea negative apropiate ca densitate de înnegrire.

Developarea cronometrată este mai simplă și mai ușor de practicat de către amatorii fotografi, fiind oarecum automată. Ea se face în orice cameră unde există apă curentă, la lumina normală a camerei, fără nici o precauțiune specială. Operația de introducere a filmului în doză (scoaterea din caseta aparatului, rularea pe bobină etc.) se face numai într-o încăpere lipsită complet de lumină (eventual noaptea). O dată închisă doza cu capacul etanș, aceasta nu se va mai deschide decît după terminarea developării.

La developare se vor utiliza în special revelatoare semipreparate de fabrică (la care este asigurată atît puritatea chimicalelor cît și gramajul). Pentru filmele înguste se recomandă Atomal F, iar pentru rolfilmele 6 × 9, Final sau Rodinal. Cei ce vor să-și prepare singuri revelatorul pot utiliza și următorul revelator compensator de granulație fină, economic și ușor de preparat:

Soluția A:	apă	1.000 cmc.
	metol	5 gr.
	sulfit de sodiu anhidru	100 gr.
Soluția B:	apă	1.000 cmc.
	borax	10 gr.

Se developează întîi în soluția A și apoi în B, fără spălare intermediară, la temperatura de 18° C, astfel:

pentru filmele:	Isopan FF 10/10°DIN	Isopan F 17/10°DIN	Isopan ISS 21/10°DIN
în soluția A	3½ min.	4½ – 5 min.	6 – 6½ min.
în soluția B	3 min.	3 min.	3 min.

Pentru contraste puternice se developează numai în soluția A, mărindu-se timpul de developare de trei ori. După aceea se spală filmul, se fixează, se face spălarea finală și se pune la uscat.

După ce s-a turnat cantitatea respectivă de revelator în doză, aceasta se lovește ușor de mai multe ori, pentru a se desprinde eventualele bule de aer ce au aderat pe suprafața filmului. Bobina se rotește continuu în tot timpul developării. Timpul de developare, în care este inclus și timpul de golirea dozei prin orificiul de golire, se va respecta riguros conform indicațiunilor. Spălarea se va face printr-un circuit de apă curgătoare, introdus prin pîlnia centrală și evacuat prin orificiul de golire. Filmul se fixează cca 10 minute, după care urmează spălarea finală, cca 30 minute. Se scoate apoi cu atenție din doză și se atîrnă la uscat într-o încăpere bine aerisită, punîndu-se un cîrlig de rufe la capătul inferior al filmului pentru a-i menține întinsă.

Reușita developării depinde în cea mai mare măsură de atenția, curățenia, ordinea și conștiinciozitatea amatorului fotograf în prepararea revelatorului, păstrarea temperaturii și timpului prescris, cît și în manevrarea cu îngrijire a filmului.

Ing. Silviu COMĂNESCU

① Developarea controlată. Filmul se ține de capetele unde nu sînt imagini și se trece prin revelator pe tot parcursul lui.
② Prinderea filmului pe bobină o dată cu banda protectoare.
③ În timpul developării filmul se rotește neîncetat.

Cuvinte încrucișate

CU MĂSURA

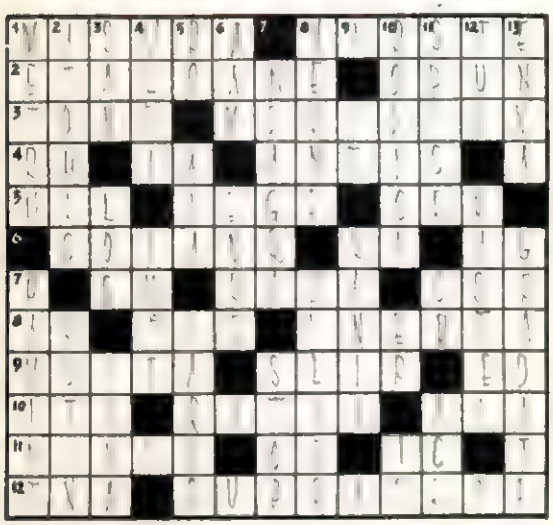

ORIZONTAL: 1) Unitate convențională cu care se măsoară o cantitate — Se măsoară în ani (pl.). 2) Măsură tip (pl.) — Mă pun împotrivă. 3) Intră secе într-un vagon — Măsoară longitudinea pe glob. 4) Rîme! — Servește — Metrul din versurile lui Homer. 5) Riu în U.R.S.S. — Măsură juridică — Spațiile lui se măsoară în miliarde de ani-lumină. 6) Măsoară marginea unei suprafețe — Pe măsura apinării armășarului — Argint. 7) Pronume posesiv — Măsoară distanța de la centru la periferie! Referitor la atomi — În mică măsură. 8) Pe măsura pantofului — Porțiune dintr-o suprafață mai mare de teren — O furnizează oaia și se măsoară cu kilogramul. 9) Se ridică la suprafața apei — Tilei. 10) Literă grecească — Celălalt — Din nou. 11) Veche măsură olandeză de capacitate — Riu și departament în Franța. 12) Marea noastră — Oprește! 13) Autorul romanului „20.000 de leghe sub mări" — Muncitorul cu ziua. 14) Iți! — Străbat suprafețe înzăpezite. 15) Într-o poezie de Alecsandri poartă pe umăr coșița cu apă rece — Eugen Popescu — Insula mediteraneană din care a evadat Monte Cristo. 16) Partea din vîrf a grînelor care conține grăunțele (pl.) — Cer! — De dimensiuni mici, dar indispensabile într-o gospodărie. 17) Riu în U.R.S.S. — Suport pentru arme. 18) Orașel în Sicilia — Însemnate cu o anumită scară de măsură.

Cuvinte mai puțin cunoscute: UIL, CSR, TNA, AAM, EURE, IF, TUA, ENNA.

DEZLEGAREA JOCULUI POEZIE ROMÎNEASCĂ apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Demostene Botez. 2) Ulița — Ido — SUA. 3) Mihai Beniuc — Gh. 4) I — Uca — Gu — Bulea. 5) Ted — Cric — El — Nr. 6) Rara — Ieana — Afi. 7) Uragan — Singura. 8) Cugel — Escu — Rus. 9) Olo — La — Ia — Zenf. 10) R — Miela — Prota. 11) Băiet — Unul — Lan. 12) Ker — Ioc — Sauna — C. 13) Ac — Activ — Stau.

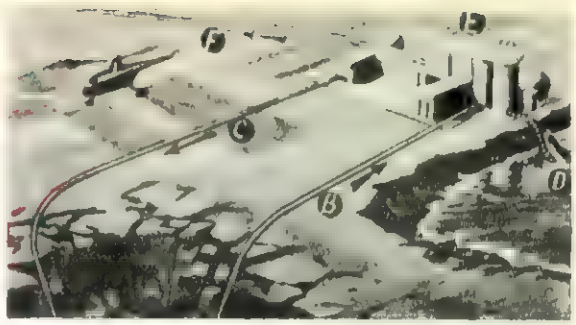

FERTILIZAREA DEȘERTURILOR CU AJUTORUL ENERGIEI NUCLEARE

Acei savanți atomiști care nu se preocupă de folosirea energiei nucleare în scopuri de distrugere, ei văd în utilizarea ei un mijloc nelimitat de propășire a omenirii, studiază posibilitățile practice de aplicare a acestei mari cuceriri a științei în cele mai variate domenii. Printre problemele abordate de acești savanți — în frunte cu oamenii de știință sovietici — este și aceea a fertilizării deșerturilor, pentru readucerea în circuitul productiv a unei bune părți din acele imense regiuni ale globului, cotropite de nisipuri.

Metodele preconizate pentru realizarea acestui deziderat sînt variate. Am aflat una din ele, care ni s-a părut mai puțin complicată și pe care o înfățișăm cititorilor noștri.

E vorba, pur și simplu, aici de o idee mai veche și anume aceea a irigației, dar care nu s-a putut realiza de-a lungul secolelor decît în preajma cursurilor de apă dulce. Apa mărilor și a oceanelor n-a putut fi folosită pînă acum din cauza costului prea ridicat necesitat de operația practicabilă de distilare a acestei ape. Se știe că apa de mare nu poate ajuta plantațiilor decît după extragerea diferitelor sărurii vătămătoare acestora, adică după distilarea ei. Or, o distilare pe scară atît de mare, care ar fi costat altădată sume astronomice, este posibilă azi la un preț foarte redus, cu ajutorul energiei nucleare. Metodele ce vor fi folosite sînt multiple, dintre care cea mai simplă e sugerată de desenul pe care-l reproducem mai sus.

Cu ajutorul energiei atomice-ar putea extrage din adîncurile termice ale pămîntului (A) sursa de căldură necesară, care ar fi captată și pompată apoi prin conducte (B) în uzina (E), unde ar servi la distilarea apei adusă din mare (D). După folosire, această sursă de căldură ar urma să fie pompată din nou în adîncurile din care a fost luată (C) iar apa distilată ar fi îndreptată prin canale de irigație (F) către terenurile destinate culturilor.

La întrebările cititorilor

NAVIGAȚIA POLARĂ

Răspundem prin materialul de mai jos tovarășului Ștefan Horvath, mineu din Petrila, care se interesează de istoricul navigației în regiunile polare, cu ajutorul spărgătoarelor de gheață.

Prima încercare de a atinge regiunile polare a fost făcută în secolul al XVI-lea cu o corabie cu pînze, care a fost prinsă între ghețuri și sfărîmată. Întreg echipajul avînd un sfîrșit tragic. Nici după apariția navigației cu vapori și cu vase metalice soarta exploratorilor polari n-a fost mai sigură. Ei nu mai erau, e adevărat, la capriciul vîntului, în schimb vasele riscau, ca și înainte, să fie cuprinse de ghețuri și sfărîmate. Nansen a avut norocul să fie prins cu vasul lui într-o banchiză ruptă de masa imobilă a ghețurilor, cu care a plutit mai multe mii de kilometri, reușind numai astfel a se salva.

Siguranța îmbarcațiunilor polare a început abia o dată cu apariția spărgătorului de gheață. Adică prin anul 1895, cînd un negustor rus a conceput un mic remorcher numit „Pilot", care era în așa fel construit încît să spargă gheața cu propria lui greutate. Mai tîrziu, succesul acestui vas l-a botărît pe amiralul rus Makarov să construiască primul adevărat spărgător de gheață, pe nume „Ermak". Prevăzut cu o cuirasă metalică groasă de 3 cm și înzestrat cu trei elice, dintre care două în spate și una în față, vasul acesta a străbătut, în anul 1899, peste 450 de kilometri la nord de Spitzberg, spărgînd în calea lui un strat de gheață gros de 4 metri.

Pînă la primul război mondial, rușii au fost singurii stăpîni pe navigația polară. Puterea sovietică a sprijinit pe îndrăzneții navigatori polari și mai tîrziu, în anul 1931, spărgătoarele de gheață „Celiuskin", „Sibiriakov", „Litke" și „Sadko" au croit primul drum între Murmansk și Vladivostok, inaugurînd astfel cea mai septentrională rută maritimă — rută folosită apoi de multe vase precedate de spărgătoare de gheață.

Rămași în urmă în acest domeniu, americanii și englezii au construit mai tîrziu primele lor spărgătoare de gheață. Ei au reușit cu un astfel de vas să-și croiască un drum mai lung — 1200 km — printre ghețurile Antarcticei, salvînd expediția amiralului Byrd.

În zilele noastre, după cum se știe, în Uniunea Sovietică s-a construit primul spărgător de gheață atomic din lume, care vine astfel să rezolve cea mai grea problemă a navigației polare: aceea a aprovizionării cu combustibil.

6000 m PRIN STÎNCĂ

În contul lui 1965, cu 6 ani înainte de termen, lucrează acum brigada condusă de minerul Iuliu Haidu, erou al muncii socialiste.

În ultimii zece ani brigada condusă de Iuliu Haidu a străbătut o lungă cale prin măruntaiele pămîntului; spărgînd muntele, ea a săpat mai mult de 6.000 metri liniari de galerii.

Victoria brigăzii lui Haidu Iuliu se adaugă la cea a întregii mine de la Petrila. În lupta pentru mai mult cărbune, minerii de aici au răspuns cu un plus de 5.000 tone de cărbune energetic peste plan. Aceasta în mai puțin de două luni și jumătate. Productivitatea muncii lor a crescut în aceeași perioadă cu 10% față de planificare și s-au realizat economii în valoare de aproximativ 400 mii lei.

STATURI practice

BINEFACERILE APEI ȘI AERULUI

„Primul agent conservator al vieții și sănătății noastre — îmi spunea cîndva un medic — este aerul, iar al doilea e apa".

Într-adevăr, dacă fără hrană, fără soare, fără odihnă omul poate trăi zile în șir, în schimb fără apă nu poate rezista prea mult, iar fără aer nici cîteva minute.

Dacă ținem seama de faptul că aproape 75 la sută din corpul nostru e compus din apă și că apa nu e necesară numai hranei celulelor, ci și vehiculării spre evacuare a toxinelor, înțelegem mai bine de ce avem atîta nevoie de ea. Iar dacă socotim că un om sănătos trebuie să inspire 13.000 litri de aer curat pe zi spre a hrăni cele aproximativ 25 de trilioane de celule roșii ale sîngelui, ne dăm seama cît de atenți trebuie să fim cu acest capitol.

Această cantitate de aer o introducem, firește, în plămîni în mod automat în fiecare zi; dar întrebarea e: cît din acest aer e într-adevăr curat? După cum, de asemenea, bem lichide în cantități suficiente uneori — fie sub formă de ceaiuri, cafele sau alte băuturi, fie ca supe, compoturi etc. — dar cîte din aceste lichide sînt lipsite de toxine, așa cum e apa? De multe ori cu asemenea lichide — în special cu băuturile alcoolice, cu cafelele și ceaiurile — nu facem altceva decît să ne intoxicăm în loc să ne hrănim și să ne primenim celulele.

Iată de ce — îmi spunea medicul cu care am stat de vorbă asupra acestui subiect — e bine ca omul să fie foarte atent cu cantitatea de apă curată pe care o bea. Dacă nu suferă de hipertensiune sau de o altă afecțiune. în care cantitatea prea mare de apă e contraindicată, omul trebuie să bea zilnic cîte 4-5 pahare cu apă, în afară de lichidele anexe, întîmpătoare. Primul din aceste pahare cu apă e recomandabil să-l bea cîndva, dimineața, pe stomacul gol. Este cel mai bun și mai inofensiv laxativ. Celelalte pahare vor fi băute între mese, și nu toate o dată. Nu e de loc folositor să bei la masă, între felurile de mîncare, sau imediat după masă. Aceasta nu face decît să îngreuneze digestia, să balonează și să obosească stomacul.

Cît despre aer, nici o restricție. Dimpotrivă, cu cît vom respira mai mult aer curat cu atît ne vom simți mai înviorați, mai activi, mai sănătoși. Oamenii care duc o viață sedentară sau prestează o muncă ce-i obligă să stea multe ore în interior, trebuie să știe că au nevoie în fiecare zi de multă mișcare în aer liber. Fie iarnă sau vară — dar mai ales vara — e indicat, cînd se duc sau cînd ies de la locul de muncă, să meargă cît mai mult pe jos. Stările de oboseală, de indispoziție, de astenie chiar, sînt provocate de anoxie, adică de lipsa oxigenului din corp. Căci această lipsă a oxigenului dăunează în primul rînd celulelor cerebrale care dictează asupra funcționării întregului sistem nervos.

IOSIANA

RUBRICA FILATELICE

Interesanta temă „Anul Geofizic Internațional" a fost abordată și de o recentă emisie poștală a R. P. Ungare. Cele șapte timbre ale seriei au următoarele valori și imagini:

10 fileri (un subiect din gravimetrie), 20 fi. (sondaje oceanografice polare), 30 fi. (imagini polare), 40 fi. (consacrat ajutorului dat în Antarctica de exploratorul sovietic Pjerov unei expediții belgiene), 60 fi. (prima planetă artificială a sistemului solar, lansată în cosmos de către savanții sovietici), 1 forinți (un observator), 5 fo. (sateliți artificiali)

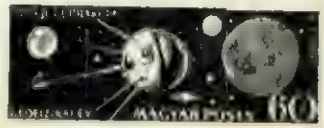

SPORT

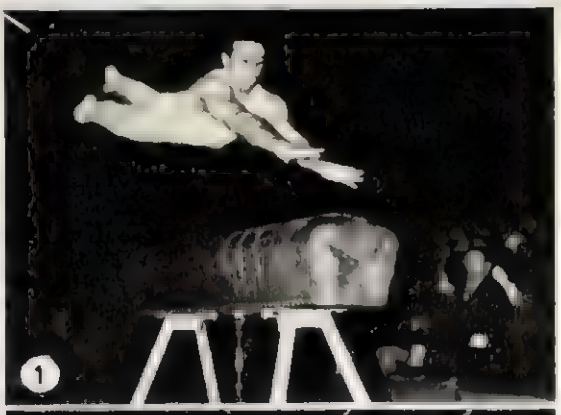

TENIS. Timp de trei zile, terenul „Progresul" din Capitală a găzduit întîlnirea de tenis dintre reprezentativele R.P. Române și Noua Zeelandă, contînd pentru Cupa Davis. Reprezentativa țării noastre a repurtat un răsunător succes, eliminînd echipa Noii Zeelande — cunoscută pe plan internațional prin valoarea sa — cu 3-2. Victoriile hotărîtoare le-a adus ultima zi a întrecerii, cînd Gh. Viziru și Ion Țiriac și-au depășit net adversarii, pe Lewis Gerrard și, respectiv, Mark Otway. Obținînd victoria, reprezentanții noștri s-au calificat în turul III al acestei competiții mondiale, în care vor întîlni echipa Franței.

În fotografie: cei doi autori ai victoriilor de duminică: Gh. Viziru (stînga) și Ion Țiriac (dreapta). În centru — cei doi adversari ai reprezentanților noștri: jucătorii neozeelandezi Mark Otway și Lewis Gerrard.

GIMNASTICĂ. Campionatele de gimnastică ale R.P.R. Fotografiile 1 și 2 surprind pe Gh. Tonănescu și Elena Teodorescu în timpul evoluției lor, la sărituri și sol.

MOTOCICLISM. Prima întrecere motocicletă de viteză pe circuit s-a desfășurat duminică în Capitală. În fotografia nr. 3, un aspect din timpul concursului.

FOTBAL. Iubitorii de fotbal bucureșteni au asistat duminică, pe stadionul „23 August", la desfășurarea cupiajului dintre echipele: Progresul-Jiul Petroșani 4-2 (3-1) și C.C.A.-Steaua Roșie Orașul Stalin 1-0.

Fotografia nr. 4: cu toată intervenția lui Mîndru, Cosmoc (Jiul) trimite mingea în poarta Progresului.

Fotografia nr. 5: în repriza secundă a fost nevoie de multe intervenții din partea lui Toma pentru ca C.C.A. să-și păstreze superioritatea.

NATAȚIE. Înotătorii pasionați vor invidia pe cei ce au fost surprinși în imaginea nr. 6 de obiectivul aparatului fotografic. Au și motive! Șirandurile nu au fost încă deschise și, totuși, aceștia sînt în apă, evoluînd (duminica trecută) în bazinul încălzit de la strandul Tineretului (Fază din meciul de polo dintre C.C.A. și Știința-Cluj).

Iubește în aceeași măsură înotul și polo pe apă. Nu a fost încă „selecționat"... Speranțele îl îndreptățesc să nu se descurajeze. De acum ajută cu toată „forța" la pregătirea „terenului" pentru polo. Apoi va privi cu atenție lupta pentru balon și-i va încuraja cu toți elanul pe jucătorii preferați (foto 7).

ZIUA ATLETISMULUI ȘCOLAR. Trei stadioane din Capitală au găzduit duminică dimineața întreceri de atletism și volei în cadrul Zilei atletismului școlar. În fotografia nr. 8, fază din meciul de volei dintre echipele Școala sportivă nr. 1-Voința.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU, Romulus SCURTU și A. MIHAILOPOL

MAI SUS DE BARIERĂ

(Urmare din pag. 6)

pomicultură pe care o ţinea inginerul Pandele Alexandru de la secţia agricolă a Sfatului popular al raionului Lenin. Elevi: tovarăşii Pîrvu Şerban, preşedintele comitetului de stradă, Zdrăilă Nicolae, Pantaze D-tru şi tinerii Dănăilă Gh., Manolache Mihai şi alţii. Scara rezemată lîngă unul din plopi şi pompa carosabilă de stropit plină cu soluţie „Nicotox" sînt într-o oarecare măsură lămuritoare. Asistăm de fapt tot la o acţiune obştească, obiectivul fiind de data aceasta pomii din faţa blocului, năpădiţi de acel nemilos vrăjmaş care se cheamă „omida plopului".

În aparenţă e o acţiune măruntă, neînsemnată; din ea se desprinde însă dragostea acestor tovarăşi pentru aspectul cartierului lor drag.

. . . . . .

Vorbeau alaltăieri-seară doi tineri îndrăgostiţi:

— Atunci, pe mîine-seară! Şi tot aici la noi, în parcul cel nou. La Pecenaga...

Într-o staţie de tramvai, mai încolo, cam prin dreptul noului şantier din Calea Rahovei, un prichindel dintr-a IV-a îl trăgea pe taică-său de mînă:

— Este că de la anu' mă dai să-nvăţ aici, la şcoala asta nouă? Ce, nu?...

① ...umbră de tei, bănci pentru odihnă, rînduri de arme şi begonii... A fost vreodată mai-dean pe locurile astea!

② Nu, nu! Nu crezi c-aţi ghicit. Nu e vorba de o joacă nevinovată. E vorba de cartierul lor. De parcul lor.

③ Tovarăşa Margareta Lazăr de pe Vicina. Uitaţi-vă bine la ea! Munceşte cu elan adevărat... tineresc!

④ Au venit cetăţeni şi din alte cartiere. Ajutorul Costică Ioan de la întreprinderea „Prototip".

Al. JEBELEANU

POVESTE NOUĂ

Ca o mielină neîndurătoare se-ntindea apa pe cîmpie,
Muşca din coaja ogoarelor sau se tăvălea pe covoarele verzi
Alerga prin neliniştitele noastre livezi,
Legănîndu-şi, şarpe bălos, spinarea-argintie...

Balaurul a fost ucis nu de spada fermecată a lui Făt-Frumos,
Prieteni din fabrici şi din colective i-au tăiat capetele — toate şapte,
Iar soarele, toamna, cînd a coborît, cu frunzele, jos,
Balaurul, zvîrcolindu-se, a trecut în nesfîrşita lui noapte.

Lanurile tinere ar vrea oare să ne vorbească
De se ridică spre buzele noastre, drept?
Parcă le-a crescut şi lor inimă omenească
Şi ne mulţumesc, lipindu-ni-se de piept.

Banda rulantă a fost instalată. Peste cîteva momente betonul gata preparat va „descinde" singur la ultimul planşeu. Se vede cu cîtă nerăbdare este aşteptat betonul sus, pe planşeu, de către inginerul Teodor Dumitrescu (primul din dreapta) — controlor de calitate din partea I.C.M.-ului, grupul 3 şantiere. ↓

ÎN JURUL GLOBULUI

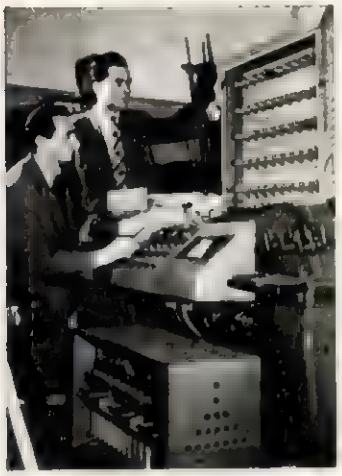

„RUMB" este numele noului aparat electronic, realizat în U.R.S.S., cu ajutorul căruia se poate face automat controlul celor mai complicate procese tehnologice din oțelării. Aparatul recepționează și înregistrează automat peste 40 de semnalizări ale cuptoarelor electrice.

STAȚIA MOBILĂ DE BENZINĂ. Cisterna, cu o capacitate de 3.500 l, a fost fixată pe șasiul unui autocamion „Star 20" și înzestrată cu un distribuitor obișnuit de benzină. Stația mobilă, oprită la intersecția unor drumuri din voievodatul Wroclaw (R.P.Polonă), este de un real folos celor cărora li s-a terminat benzina și mai au de parcurs pînă la depozit cale lungă.

UN BOLID-METEOR a fost observat nu de mult în Cehoslovacia, deasupra regiunii Pribram (Boemia). Rarul fenomen a putut fi fotografiat.

ÎNTRECEREA CU ARCUL reprezintă unul din sporturile tradiționale din R.P. Chineză. Iată o echipă feminină pe un stadion din Uhan.

AȘA SE ÎNVAȚĂ NOTELE... Pentru a face mai atractivă învățarea notelor muzicale de către copii, profesorii de la Școala elementară de muzică din Budapesta au creat acest original portativ.

ÎN DECURSUL UNEI SINGURE LUNI, în Berlinul occidental au dat faliment 31 de firme comerciale, printre care fabrica de articole metalice Ed. Sommerfeld (în fotografie), întreprinderea de cofraje pentru industrie Kurt Hatzenberger, fabrica de articole metalice Kurt Schröder etc. Iată ce se ascunde dincolo de vitrina „prosperității" vest-berlineze. ←

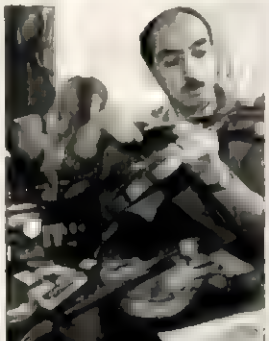

VIORI DIN LEMN VECHI DE... 3.000 DE ANI. Nu de mult, cu prilejul unor săpături arheologice, a fost descoperit în U.R.S.S. un pin care, după ce a trăit 120 de ani, s-a păstrat apoi sub pământ timp de aproximativ trei milenii. Muzicianul armean Șaghen Musaelian, un bun constructor de viori, a realizat din lemnul acestui pin 6 viori cu calități excepționale, asemănătoare celor făurite de meșterii italieni în secolele XVI—XVII.

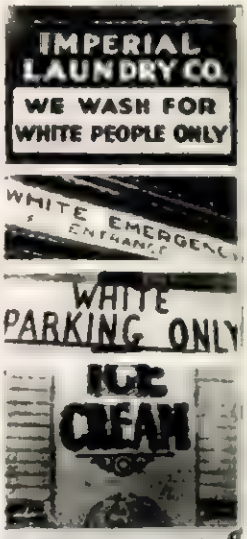

„SPALĂM NUMAI PENTRU ALBI"...; „W.C. pentru albi"...; „Loc de parcare numai pentru albi"...; „Intrare pentru albi" — „Intrare pentru cei de culoare" (la o cofetărie) iată inscripții pe care le poți întîlni la tot pasul în S.U.A. — „țara tuturor libertăților".

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

EXPLOZII PAȘNICE

Bun cunoscător al explozivilor, ca unul care este veteran al armatei chineze de eliberare, Li Iu-ciuan a propus autorităților locale să i se permită să fabrice, cu mijloace proprii, o cantitate de explozibil.

Concetățenii săi — locuitori ai județului Pinhu — s-au mirat de preocuparea lui și l-au întrebat ce are de gînd. Li Iu-ciuan i-a invitat pe ogor. A înșirat pe un hectar 3.000 de pachetele cu explozivi, a dat foc și, în cîteva secunde, cutremurul exploziei a scos la suprafață, de la aproape o jumătate de metru adîncime, pămînt gras și roditor, numai bun pentru grăpat și semănat. Astfel a luat ființă o nouă metodă de arătură, pe care locuitorii din județul Pinhu au început să o aplice în mod curent.

SOARELE SE SUPUNE ȘTIINȚEI

Am arătat la timp, prin revista noastră, cum în Uniunea Sovietică se fac numeroase experiențe pentru captarea și folosirea pe scară largă a energiei solare.

Fizicianul sovietic acad. Ioffe a declarat recent că în U.R.S.S. e posibil încă de pe acum să se construiască centrale electrice solare cu un randament considerabil.

Pe de altă parte — după cum a arătat savantul sovietic — folosirea generalizată a „termoelementelor" bazate pe captarea energiei solare va permite ca temperatura acestora să se regleze automat, așa cum se reglează temperatura corpului uman.

AURUL CONTRA CANCERULUI

Chirurgul cehoslovac Josef Pavrosky a descoperit o nouă metodă de luptă împotriva cancerului. Se știe că glanda hipofiză joacă un rol important în apariția și evoluția anumitor tipuri de cancer. Medicul cehoslovac a constatat că, dacă introduce în glanda unui canceros, cu ajutorul unui pistol chirurgical, un mic grăunte de aur, funcțiile ei nefaste încetează, suprimînd durerea și prelungind viața.

100.000.000 IMAGINI PE SECUNDĂ

Ați citit bine: o sută de milioane de imagini pe secundă au realizat niște ingineri din Leningrad, care au pus la punct un aparat în stare să filmeze, cu viteză foarte mare, diferite procese fizice.

Imaginea nu este fixată pe o peliculă, ci pe plăci. Viteza este obținută cu ajutorul unui sistem complex de oglinzi pivotante și al unui sistem optic format dintr-un mare număr de lentile. Ulterior, imaginile prinse pe plăci sînt proiectate pe un ecran și apoi filmate pe o peliculă obișnuită.

O NOUĂ METODĂ PENTRU CONSERVAREA ALIMENTELOR

Într-unul din laboratoarele pentru cercetarea radiațiilor ionizate din Republica Cehoslovacă s-au făcut experimentări reușite în privința folosirii radiațiilor la prelungirea duratei de conservare a alimentelor.

Cercetătorii care studiază această problemă au constatat că, prin tratarea cu radiații ionizate, dispar atît paraziții cît și germenii putrefacției din orice carne, se dezinfectează perfect cerealele și se înlătură germinația cartofilor. Firește că noua descoperire promite aplicări mult mai vaste în domeniul conservărilor, ca și în acela al dezinfectărilor.

BICICLETA ZBURĂTOARE

După motocicleta și scuterul aerian, construite pe principiul elicopterelor ușoare și experimentate cu destul succes atît în Uniunea Sovietică cît și în alte țări, iată că și-a făcut apariția „bicicleta zburătoare". Inventată și prezentată într-o emisiune de televiziune de tehnicianul sovietic Nikolai Kamov, încă de anul trecut, bicicleta zburătoare este cel mai ușor și mai simplu tip de elicopter realizat pînă azi. Construită aproape în întregime din materiale plastice ușoare, ea poate zbura cu ușurință printre clădirile unui oraș, printre copacii unei păduri, la cîțiva metri deasupra solului sau la sute de metri. Partea într-adevăr senzațională este că rotorul nu mai e acționat nici de motor, ci de un sistem de angrenaje cu pedale. Cei care o experimentează acum se gîndesc totuși la un motor minuscul care să fie folosit la decolări strict verticale și în momentele cînd conducătorul obosește pedalînd.

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3307 of. 33. Tel. 17.60.10 int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

– Cum, dragă, și bărbații au purtat coadă de cal ?!

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

Bibl. Rep.

— Draga mea, se pare că vor construi un bloc pe locul acestui scuar...

Desen de Harry GUTTMAN

UMOR

Capitalistul: E curios, totuși: cu cît încerci să-l ascunzi cu atît devine mai vizibil!

Desen de Șt. MUNTEANU

— Aaaa!!! Ulte și defectul!!

Desen de PAVEN

Desen de NOVAC

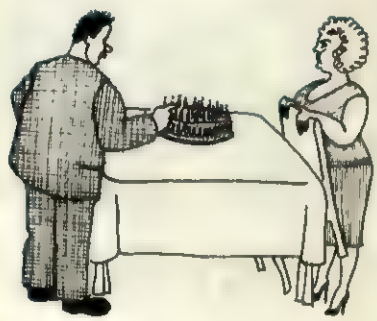

Ea: Cine a scos 6 luminările?
El: Eu, dragă, pînă plecă musafirii!

Desen de L. LIVADARU

Nr. 22 (210)
Anul VIII
30 mai 1959

Schimbul de mîine.
(Pag. 3-7)
Fotografie de M. SĂGEATĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

LA PALATUL NAȚIUNILOR

„PACHETUL" ÎNȘELĂTOR ȘI PRIMELE FLORI ALE PRIMĂVERII

de I. FÎNTÎNARU

În ce fază a ajuns Conferința miniștrilor Afacerilor Externe? Temporal vorbind, ea se găsește în cea de-a treia săptămînă de lucru.

Din punct de vedere locativ, acum, în această săptămînă, ea se desfășoară pe mai multe planuri: pe de o parte, prin ședințele din sala Palatului Națiunilor, pe de altă parte, prin sistemul început cu ocazia dineului în patru, care a avut loc joi 21 mai, în vila de pe Chamblésy — vila unui miliardar american pusă la dispoziția ministrului de Externe al S.U.A. — cînd s-a inaugurat o așa-zisă „activitate intimă", menită ca, în discuții neoficiale, să faciliteze coordonarea unor puncte de vedere.

Vorbind de cadrul conferinței, nu putem omite nici „Casa Presei", uzina de informare (dacă e vorba de corespondenți ca Lawrence și Alsop, termenul exact este: „dezinformare") și influențare a opiniei publice. Și aș spune că tot cadrul conferinței include și nenumăratele delegații de francezi, englezi, germani, care vin la Geneva, aducînd mesajul revendicărilor de pace ale maselor largi de pretutindeni și urările lor pentru succesul conferinței. Dar din punctul de vedere al fondului problemelor, unde a ajuns conferința? Pe masa ei se află — după cum se știe — două documente: proiectul Tratatului de pace cu Germania, prezentat de Uniunea Sovietică, și așa-zisul „plan global" al puterilor occidentale. Dezbaterile de pînă acum au scos în evidență că încheierea Tratatului de pace cu Germania este o sarcină primordială. Miniștrii de Externe occidentali n-au vrut să recunoască acest lucru pe față, deoarece, în planul lor, această sarcină este prevăzută să se realizeze, cică, la... sfîrșit. Dar, la un moment dat, la Casa Presei a început să circule o hîrtie conținînd „principiile occidentale ale Tratatului de pace cu Germania", document pe care delegațiile occidentale nu l-au depus pe masa conferinței. Ce altă semnificație are acest fapt, decît aceea că, după propunerile sovietice, nu se mai poate nega urgența și utilitatea încheierii Tratatului de pace? Miniștrii de Externe occidentali n-au putut să opună nimic convingător argumentelor lui Gromiko și ale lui Bolz, care au arătat că reglementarea păcii cu Germania ar pune stavilă reînvierii militarismului german — principala primejdie în momentul de față — și ar duce implicit la rezolvarea problemei, de mult coapte, a lichidării statutului de ocupație din Berlinul occidental și la crearea premiselor pentru unificarea Germaniei.

Cu totul altfel stau lucrurile cu planul occidental. El a primit numele de „planul-pachet", deoarece leagă într-un tot unic și condiționează reciproc nenumărate probleme complexe prin ele însele: problema dezarmării și a Berlinului, problema securității europene și a unificării Germaniei. Acestea sînt — după cum bine a observat presa occidentală — probleme *„asupra cărora nu s-a putut realiza un acord timp de zece ani"*. Prin ce minune s-ar putea să li se asigure acum o rezolvare „globală"? Numai cine nu vrea să rezolve nimic poate „crede" într-o asemenea minune. Și tocmai acest lucru i se reproșează planului occidental. Iată numai cîteva opinii despre el:

„Planul occidental, așa cum a fost prezentat, punînd una lîngă alta atîtea probleme mari, cuprinde riscul de a nu se putea începe cu nici una" (Times).

„Pentru Europa anului 1959, acest plan este mult prea nerealist" (Frankfurter Rundschau).

„De ce și-a pierdut timpul Occidentul, prezentînd propuneri care se recunosc a fi inacceptabile pentru cealaltă parte?" (New Statesman).

Se pare că această pierdere de timp a intrat de la început în planurile diplomației apusene. *„Occidentalii au știut desigur* — scrie ziaristul W. Lippmann — *că planul lor pachet nu va fi acceptat de Uniunea Sovietică și știu, de asemenea, că nu este posibilă reunificarea Germaniei în viitorul imediat"*. Mai mult chiar: nu este un secret că în alianța occidentală există o puternică opoziție față de reunificarea Germaniei și că, așa cum a spus plastic un francez: „cu toții ne rugăm să mergem în cer, dar... mai încet". Este limpede că vizibila cramponare a occidentalilor de „planul-pachet" nu ar putea duce decît la eșecul tratativelor. De aici *„slăbiciunea notorie a poziției Occidentului"* (același Lippmann). De aici, cererea generală: *„Desfaceți pachetul, domnilor!"*

Pînă acum, miniștrii de Externe occidentali și-au aparat cu înverșunare fătul mort înainte de naștere și au respins proiectul sovietic ca bază de discuție. Cu toate acestea, reprezentanții occidentali n-au putut evita angajarea unei discuții asupra unor probleme parțiale, cuprinse în ambele documente și, îndeosebi, în proiectul sovietic. Aceasta se datorește, fără doar și poate, forței de convingere a propunerilor sovietice și sprijinului de care se bucură acestea în rîndurile opiniei publice.

Deși partea sovietică și-a cîștigat o poziție de superioritate datorită forței morale a tezelor susținute, ea dă dovadă de o mare dorință de a se ajunge la hotărîri de comun acord la această conferință, de a netezi cît mai mult calea unei întîlniri la cel mai înalt nivel. Ziare care nu dau dovadă de simpatie pentru politica Uniunii Sovietice recunosc aceasta: „Le Figaro" remarcă „grija delegației sovietice de a nu strica nimic ei, dimpotrivă, de a căuta mijloace de a se ajunge la un compromis". Tocmai această poziție constructivă, care a făcut posibilă discutarea unor probleme importante pe baza proiectului depus de Uniunea Sovietică, a permis observatorilor conferinței să păstreze optimismul, a făcut ca ziarul „Times", de obicei rece și calculat, să vorbească poetic *„despre primele flori ale primăverii"* la Geneva.

Știm cu toții: cu o floare, și chiar cu mai multe, nu se face încă primăvară. Dar primăvara destinderii este dorită de oameni mai mult ca oricînd, după înghețul prelungit al „războiului rece". Vor înțelege, în sfîrșit, reprezentanții puterilor occidentale acest lucru?

Iată ce va arăta desfășurarea viitoarei etape a conferinței.

Însalt după noutăți, la Casa Presei.

O delegație de studenți vest-germani și englezi a venit la Geneva spre a prezenta conferinței o moțiune comună împotriva înarmării atomice a R.F.G.

SCHIMBUL de MÎINE

(Pretext pentru o suită de fotografii cu prilejul Zilei internaționale pentru apărarea copilului)

de Octav PANCU-IAȘI

— Toate pe lumea asta au o poveste... Nu-i așa, tăticule?

— Da.

— Atunci și toate poveștile la un loc trebuie să aibă și ele... o poveste...

— Au.

— Tu o știi?

— O știu. E povestea cheiței. Povestea cheiței de aur. O știu la noi toți tații și — ca să nu se supere mamele — o știu și toate mamele... Tuturor copiilor noștri, cînd se nasc, li se dăruiește o cheiță...

— Și mie mi s-a dăruit?

— Firește. E o cheiță cu care se deschide o poartă fermecată: poarta copilăriei, poarta spre marea fericire de a fi copii într-o țară liberă, bogată, pașnică...

...Ne plimbam la șosea. Ne chemase primăvara, printr-un pui de vînt care ne deschisese fereastra și ne privise mustrător: „Se poate să stați în casă?". Apoi, încruntat, către mine: „Ce fel de tată ești?". Și către puști, provocator: „Hai, ia-l de mînă și scoate-l din casă!".

...Ne plimbam la șosea, ținîndu-ne strîns de mînă, cu teama parcă de a nu ne pierde unul de altul, furați de minunile pe care le săvîrșise primăvara. Trăiam amîndoi o poveste fără cuvinte sau doar cu atîtea cîte i-au trebuit lui Columb să-și strige descoperirea. În oceanul primăverii eram acum și noi doi navigatori (unul, ce-i drept, la vîrsta cînd ar fi schimbat bucuros pipa pe o înghețată), cu deosebirea că plecaserăm să descoperim un continent în care singura primejdie ce trebuia s-o înfruntăm era că, zăbovind prea mult, la întoarcere, acasă, mama ne-ar fi amenințat că nu ne mai lasă să ieșim la plimbare (a se citi: „în larg")... singuri!

Și deodată..., deodată, am zărit în fața noastră, sclipind în nisipul fierbinte, o cheiță. Puștiul a ridicat-o, emoționat.

— Tăticule! O cheiță! O cheiță de aur! Trebuie să-l găsim neapărat...

— Pe cine?

— Pe cel care a pierdut-o. A pierdut-o un copil... Dacă e cheița lui de la poarta fermecată? Trebuie neapărat să-l căutăm și să i-o înapoiem!

...Și iată-ne, cititorule, pleacînd de la o poveste minunată și ajungînd într-o țară de minuni care merită povestite...

Iată-ne făcînd întîiul popas într-o grădiniță (foto 1) — într-una din nenumăratele grădinițe, printre cei mai firavi muguri ai primăverii patriei.

Cine putea aici să piardă cheița? Și cînd și unde putea s-o piardă? În drum spre grădiniță, cînd, cu nasul turtit de geamul mașinii „Atențiune, copii!", dădea bună dimineața străzilor? La masă, în fața cești cu lapte pe care mai întîi a gustat-o medicul, deși pe fiecare sticlă erau scrise data și cuvintele „foarte proaspăt, pentru copii"? Cînd, numai ochi și urechi, o ascultau pe educatoare povestindu-le peripețiile unei picături de apă? Cînd, grav și preocupat, construia palatul din cuburi? La joacă, poate, sau în timp ce prietenii îi dăruiau flori pentru că, în ziua aceea, se încălțase singur pentru prima oară?

Nu, nici nu mai întrebăm. Aici nimeni nu putea să piardă cheița...

Dar aici, în școală, cine ar fi putut s-o piardă? Tu, fetițo, care dezlegi taina cifrelor? (Foto 2). Sau poate tu, care trăiești clipa emoționantă a primirii cravatei roșii (foto 3) și care, îmbujorată, rostești angajamentul de a învăța și de a munci astfel, încît să nu întîlnești niciodată numele de pionier, numele schimbului de mîine, numele pe care îl poartă cei mai harnici și mai curajoși copii?

Nu mai așteptăm răspunsul. Îl cunoaștem!

...Și iată-ne făcînd popas la Palatul Pionierilor.

Aici, pe cine să întrebăm? Copiii pe care îi întîlnim pe

COPERTA NOASTRĂ

În parcul grădiniței de copii a Fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" din București.

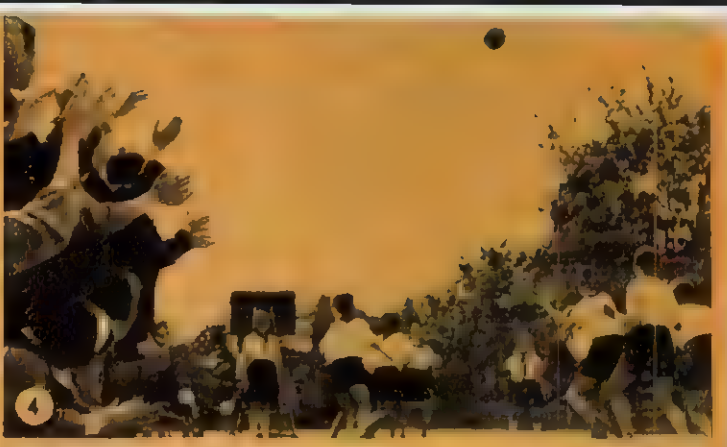

terenul de sport (foto 4) n-au timp să ne răspundă. Nici viitorii feroviari, matematicienii, agronomi, chimiști, strungari, pictori, constructori (foto 5), pe care îi găsim în cercurile palatului, n-au vreme. Poate puștiul acesta care, pe una din aleile palatului, îl inițiază pe fratele mai mic în secretele circulației? Ne în-

dreptăm spre el, dar în clipa aceea s-a aprins culoarea roșie: „Stop. Nu mai întrebați!“ (Foto 6).

Și n-am mai întrebat nici la fabrica de jucării (foto 7), nici la teatrul de păpuși, nici la librăria copiilor, nici în parcul de distracții...

Nu! Nu pierduse nici un băiat și nici o fetiță cheia de aur a copilăriei. În fiecare clipă ei deschid cu ea poarta spre marea fericire de a fi copii într-o țară liberă, bogată, pașnică.

Și întrebarea puștiului: „A cui e cheița?“ rămîne încă fără răspuns.

— Să ne mai gîndim...

Pînă atunci, mai avem timp și pentru alte povești minunate sau, mai exact, pentru alte minuni care merită povestite...

...Moscova. În fața unei gări de metrou. Doi puști, totalizînd împreună respectabila vîrstă de douăsprezece ani, privesc încruntați tăbliță pe care scrie „Copiii neînsoțiți nu sînt primiți în metrou“. Au aerul că, din pricina acestei tăbliță, vor fi siliți să întîrzie la niște treburi teribil de importante — că vor pierde începerea unei ședințe a Academiei (la care au fost „în mod special“ invitați!) ori cursa Moș-

cova - Pekin cu „Tu - 104“... Greu îți vine să crezi că, pur și simplu, vor să se plimbe, nu atît cu trenul subteran, cît cu... scara rulantă! Dar pe tăbliță scrie, negru pe alb, clar, de neatacat: „Copiii neînsoțiți nu sînt primiți în metrou“. Și pentru că scrie așa, unul dintre ei oftează și-i spune prietenului:

— Eh, grea e viața, Petea!

Amîndoi totalizează doisprezece ani. Și pentru că nici unul dintre ei nu are venerabila vîrstă de 7 ani, nu au fost primiți încă la școala elementară. Iar la grădiniță se plictisesc... Grea e viața, cînd n-ai încă șapte ani și vîrsta te împiedică să intri în școală, tot așa cum te împiedică să intri în metrou!...

Și pentru că viața e grea, își cumpără amîndoi cîte un balon și pleacă țopăind într-un picior...

Și pentru că viața e atît de grea, niște învățători au luat inițiativa creării, pe lîngă prima clasă a școlilor elementare, a unor grupe de copii care au trecut de șase ani, n-au împlinit încă șapte, dar se plictisesc la grădiniță și ar avea de acum „maturitatea“ necesară primelor noțiuni de învățătură.

Și pentru că viața e grea, aici puștii mănîncă cu o poftă de lup (foto 8), ascultă povești (foto 9)... și se joacă (foto 10)...

14

și visează să devină muncitori iscusiți (foto 11)... și desenează (foto 12)... și, cînd vin acasă, îl trag pe bunic să-i întovărășească la teatrul de păpuși (foto 13)...

Și, în sfîrșit, pentru că viața e grea, seara adorm cu zîmbetul pe buze...

Aș vrea să fiu lîngă ei, să-i îmbrățișez și să le spun:

— Știți ce-mi doresc, dragii mei?... Îmi doresc ca viața co-

15

VĂ AMINTIȚI?

Mare era mila și filotimia boierilor, pe vremea cînd țara era lipsită de creșe, de cămine de zi, de cantine sau cămine sezoniere!... Nu era sărbătoare lăsată de dumnezeu și aprobată de guvern, în care sărăcimea copiilor să nu fie „miluită“ cu daruri.

Vă reamintiți?

Ehei, faimoasele pungulițe cu daruri: un măr, un calul de turtă dulce și două nuci aurite pentru copiii celor jefuiți, batjocoriți și exploatați... De crăciun, domnii și doamnele îi fericeau pe copiii săraci cu aceste pomeni.

De paște, din nou să te ții filantropie! Atunci erau miluiți și cîțiva orfani de război, cu un pumn de făină a îi-a, unul de zahar tos de-l galben și două... ouă împurpurate pînă-n vîrf de rușinea umilinței și a batjocurii. Atît! Atît dădeau boierii pentru fiece tată care murise pe front ca să le apere averile.

Citeodată, cînd jugul apăsa prea tare și cînd, înfometați, copiii mahalalelor mureau ca muștele, amenințînd înalta societate să nu mai aibă pe cine exploata în viitor, atunci, pe ulițele mărginașe ale Capitalei, apărea o droșcă a primăriei din care se distribuia cîte un polonic cu zeamă fiecărui copil care mai putea ieși pe uliță.

Și sîntem datori să recunoaștem că, pentru asigurarea acestor „ajutoare“ oferite cu „dragoste și entuziasm“.... generației de mîine, ciocoimea țării sărea personal într-ajutor.

Pentru asta, cuconetul, cu inimile prinse-n cîrcei de milă, trebuia însă să golească sute de sticle de șampanie, să consume zeci de cutii cu sardele și kilograme de icre negre, la baluri și serate filantropice...

*

Observați fotografia? După una din aceste serate, urmată de un chef monstru, se distribuie din marmitele cazone, aduse cu cotiga primăriei, ciorbă de varză cu carne de oaie. Două marmite, pentru o mahala întreagă de copii cu ochii sticloși de foame!

Hei, măiculița ei de filotimie ciocoiască! E bine să vă amintiți de ea cînd vă duceți copiii la cămin, la creșă, la școală sau la tabăra de vară, pentru că bucuria de a fi părinte va fi întregită de bucuria că fiii și fiicele voastre nu au apucat timpurile filotimiei ciocoiești!

Anton ALEXE

16

Ion BRAD

Stanțe în mai

Copiii din Italia demonstrează cu mici pancarte pe care scrie: „Dați-le de lucru părinților noștri!"
(Ziorele)

Pămîntul Italiei are umeri de stei
Și sărăcia-i de piatră și pumnii de piatră.
„Dați de lucru părinților mei",
Își scrie pe frunte copilul,
Împleticindu-și pașii merei
Peste milenarele dale de piatră.
„Dați-le pîine părinților mei!"

La marginea Romei, bordei de bordei...
Pe-acoperișuri, în tinichele, vîntul tot latră.
Chiparoșii, ca niște femei îndoliate, și ei
Însoțesc pașii copilului
Împleticiți și merei
Peste milenarele dale de piatră.
„Dați de lucru părinților mei!"

Ochi de cleștar aprind peste sare scîntei...
Focul sacru-al miniei clocotește în vatră.
Ca o furtună de mai, pașii părinților, grei,
Se-aud prin cetatea îngîndurată...
„Dați-le pîine copiilor noștri!"
Peste palate reci, cu frunțile de piatră,
Văzduhu-i ca o apă-nvolburată...

piilor din întreaga lume să fie tot atît de grea...

Tot atît de grea să fie și viața copiilor de muncitori din orașul italian Nocera, care, pentru a nu mai răbda foamea, se văd nevoiți să demonstreze pe străzile orașului, purtînd pancarte cu inscripția: „Nu concediați pe mama mea, nu concediați pe tatăl meu!" (Foto 14)...

Și a copilului din America Latină, care își caută hrana prin gunoaie (foto 15)...

Și viața copiilor vagabonzi din Bonn (foto 16)...

Și viața copilului negru care, împreună cu prietenii săi, ia parte la marșul tineretului împotriva discriminării rasiale (foto 17)...

Și viața copiilor care demonstrează în fața ambasadei americane din Bolivia împotriva celor care nu le vînd numai țara, ci și propria lor copilărie (foto 18)...

★

...Puștiul meu mai păstrează cheia găsită. O iau și eu s-o privesc...

Cum de nu mi-am dat seama pînă acum! Cheița aceasta nu putea s-o piardă nici un copil de la noi. E a mea, e a mea această cheiță. E cheița care nu mi-a putut fi dăruită mie, demult, în copilăria mea, și care mi-a ieșit în cale abia acum, cînd, trăind fericirea copiilor mei, îmi trăiesc propria copilărie.

Permiteți-mi, copii, să intru într-unul din cerurile voastre și să cînt alături de voi, emoționat ca și voi:

„Mulțumim din inimă partidului,
că-ntr-o zi de sărbătoare
ne-a croit drum nou, de pionieri..."

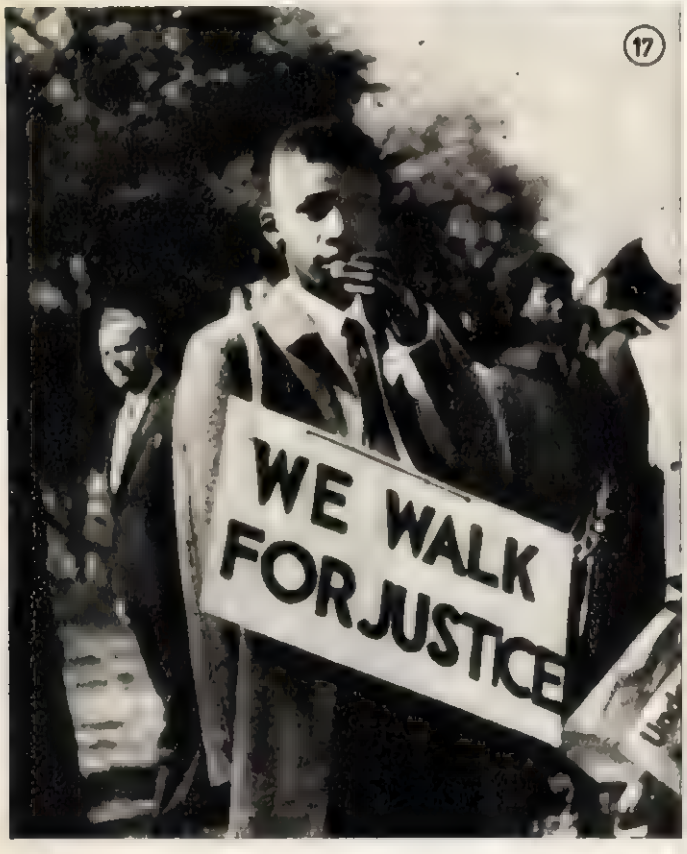

17

18

CA SAREA ÎN BUCATE...

Fotoreportaj de S. STEINER

Ce a sarea în bucate e sarea în chimie. Cine nu o cunoaște decît după gustul supei sau din baia de mare, să afle că din sare se obțin, prin procedee chimice industriale (electroliză): soda caustică, clorul gazos pentru fabricarea acidului clorhidric și a clorului lichid (din care se obțin apoi prafuri și lichide insecticide, precum și alte substanțe cu utilizări în industria rafinării petrolului, în industria celulozei și — în curînd — a policlorurilor de vinil), hidrogenul cu multiple utilizări în industria chimică etc. Și toate acestea, din sare.

Iată, deci, suficiente motive pentru ca vechea fabrică pentru electroliza clorurii de sodiu din Turda să revendice condiții moderne în vederea valorificării sării. Și le-a obținut. Înzestrată copios cu utilaj nou, ea și-a sporit producția de patru ori, începînd din anul 1958. Cît despre productivitate, socotiți și dumneavoastră: noua instalație (producînd de patru ori mai mult decît cea veche) e deservită de numai trei oameni! Procedee de producție în mare parte automatizate, laboratoare ample utilate pentru toate analizele necesare și, în sfîrșit, cadre bine calificate completează profilul tehnic modern al acestei unități industriale. Iată și cîteva imagini fotografice luate la tînărul vlăstar al industriei noastre chimice.

① Interiorul halei cu instalația de electroliză a clorurii de sodiu (sarea).

② Inginerul șef Hodoșan Ion (stînga) se consultă cu colaboratorii săi apropiați, în legătură cu instalarea unor noi agregate.

③ Modernă instalație de absorbție a acidului clorhidric.

④ Aici se fabrică acidul clorhidric cu multiplele-i utilizări.

⑤ Inginerul Polorațchi Victor și maistrul Ujvárosy Ernest verifică la oscilograf — una din instalațiile automatizării — funcționarea redresoarelor cu contact.

Să aibă fiece membru al familiei un act de identitate asupra lui, pentru eventualitatea cînd bombele hitleriste...

Către locuitorii Londrei; către cetățenii englezi; către toți locuitorii lumii...

Rîndurile acestea le scriu în numele copiilor mei, pentru părinții copiilor tăi, Anglie...

REMEMBER !

Londra, 1940. Militarul cu cască, din serviciul apărării civile (foto 1), chestionează o gospodină. O mamă. Nu o întreabă dacă a primit veşti de la fiul ei John, aflat undeva pe front, în Franța, ci despre copiii cei mici, rămaşi acasă. Despre fraţii şi surorile soldatului John, despre numărul membrilor familiei lui, care locuiesc în imobilul dintr-un vechi şi aglomerat cartier londonez.

Pentru ca, atunci cînd vor fi îngropaţi sub dărîmături de bombele hitleriste şi plicul cu scrisoarea lui John se va întoarce pe front, cu menţiunea „adresantul dispărut", cei din Serviciul Apărării Civile să poată şti cîte persoane — din familia lui John — urmează a fi căutate şi dezgropate.

Republica Federală Germană, 1959. Agenţia A.D.N. anunţă că „recent, în numeroase oraşe şi comune ale landerelor vest-germane, Renania de nord, Westfalia şi Schleswig-Holstein, au avut loc ieşiri fasciste. Grupuri de huligani au desenat svastica fascistă pe clădirile instituţiilor, pe biserici, pe şcoli. Deosebit de activ au operat în oraşele Kiel, Detmold şi Herne. Populaţia este profund indignată de aceste acţiuni provocatoare ale huliganilor fascişti".

REMEMBER !

Londra, 1940. Cei doi copii din pivniţa-adăpost (foto 5) sînt atît de speriaţi şi obosiţi — unul ţi-a adormit în braţe, celălalt pe bancheta tare, de lemn. Nici chiar vîjîitul fioros al Stukas-urilor în picaj nu-i poate trezi. Priveşti chipul celui mai mic, în timp ce inima îţi bate cu putere, iar bombele cad... cad... aproape... tot mai aproape...

Republica Federală Germană, 1959. După cum relatează ziarele, în Germania occidentală a apărut încă o revistă cu caracter neonazist şi antisemit. Această revistă, trasă deocamdată în 16.000 exemplare, apără tezele Reichului naţional-socialist şi concepţiile rasiale ale vechilor S.S.-işti, glorificînd pe vechii „demnitari" ai regimului nazist.

Printre colaboratorii acestei reviste se află şi Hans Ulrich Rudel, fost colonel în aviaţia hitleristă (a zburat şi el, deseori, deasupra Londrei), Johann von Lehrs, conducător al „instrucţiunii publice a celui de-al treilea Reich" şi unul dintre instigatorii pogromurilor naziste, Ernst Remer, fost general hitlerist, şi scriitorul fascist Sven Hedin.

REMEMBER !

Londra, Manchester, Dublin sau Glasgow, 1941. Nu păreai să ai mai mult de douăzeci de ani. Erai logodită? Sau căsătorită? Lucrai cu sîrg şi migală în uzina de armament (foto 4), în timp ce gîndul îţi zbura cînd şi cînd — şi asta de 20 de ori pe zi — către cel pe care-l iubeai şi-l aşteptai. Aşa cum azi, după optsprezece ani, aştepţi, mamă, paşii copiilor care se-ntorc de la şcoală, de la slujbă... Alarmele aeriene şi năpraznа bombardierelor şi-au pierdut de mult ecoul...

De mult? Ascultă :

Berlin, 1959. Doctorul Hans Loch, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al R.D. Germane şi preşedinte al Comisiei pentru unitatea Germaniei, a făcut — în cadrul unei conferinţe de presă organizate la aceeaşi dată de Comisia pentru unitatea Germaniei — o expunere referitoare la pericolul pe care-l reprezintă reînvierea nazismului şi antisemitismului, care au luat proporţii în R.F. Germană. Dr. Hans Loch a subliniat că aceste manifestări nu sînt cazuri izolate, cum încearcă să explice guvernul de la Bonn, ci un rezultat firesc al politicii lui Adenauer şi că, întotdeauna, militarismul a mers mînă în mînă cu fascismul.

Într-adevăr, în timp ce Wehrmachtul reînviat îşi umple magaziile şi depozitele cu armament american, în cimitirul evreesc din Freiburg ca şi în altele din multe oraşe ale Germaniei occidentale, bande naziste, protejate de guvern, au desenat însemne S.S.-iste şi au înscris lozinca hitleristă „sînge şi onoare". Aşa după cum au început şi în 1938. Dar pentru că ştim şi cum au sfîrşit, tu, mamă din Londra, Manchester,

Remember!

Da. Aici, în Londra, cu cîteva ore mai înainte, a fost o stradă cu locuinţe. Printre dărîmături, resturi calcinate de oameni, de mobilă, păpuşi şi amintiri...

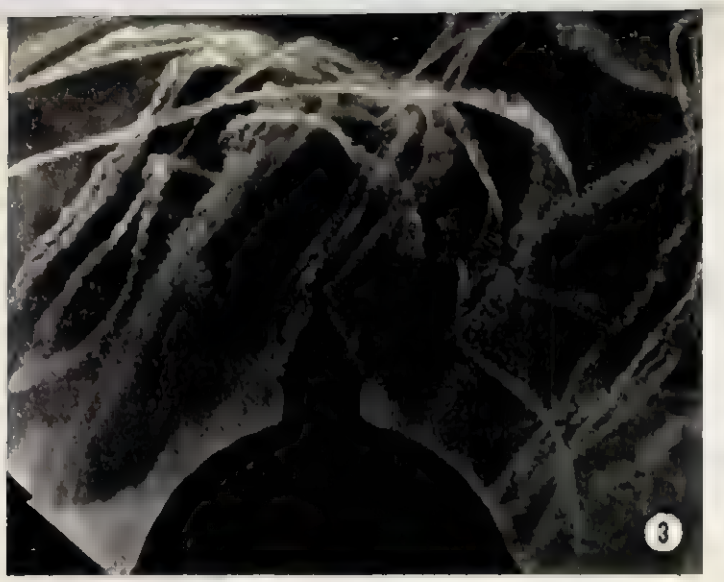

Sub stele și deasupra cupolei catedralei St. Paul, Stukas-urile... In adăposturi, mamele, copiii, bătrînii... Sub dărîmături, victimele naziștilor.

Dublin sau Glasgow înțelegi bine acum despre sîngele cui e vorba. Este vorba de sîngele tău și al meu, de sîngele copiilor noștri, pe care monștrii ațițători la un nou măcel îl cer din nou...

REMEMBER !

Londra, 1941. Noaptea. Nopțile de coșmar, cînd uruitul sinistru al Stukas-urilor scria pe cerul înstelat, peste cupola catedralei Sfîntul Paul (foto 3) mesajul morții, trimis londonezilor de sadicul caporal cu mustăcioară și clica lui cu uniformele pline de fireturi și sînge.

Republica Federală Germană, 1959. În luna ianuarie au avut loc, în Berlinul occidental, 45 de întruniri ale organizațiilor militariste fasciste. La 6 februarie a devenit public faptul că din poliția vest-berlineză au făcut parte, pînă acum, 40 de polițiști din faimosul batalion 9 de poliție, care a asasinat 100.000 de cetățeni în Europa de răsărit. Numai în Baden Württemberg, după cum se relatează din acest land, în prezent, 152 de foști colaboratori ai gestapoului lucrează acolo în organele de stat, iar 215 foști funcționari ai gestapoului sau membri ai familiilor lor primesc ajutoare în bani din fondurile statului.

În interviul acordat de domnul Adenauer, la 2 februarie, televiziunii britanice, domnia sa a avut îndrăzneala să pretindă că în Germania occidentală nu există fascism și antisemitism.

Calea bătătorită de Hitler, pe care merge guvernul Adenauer, nu mai poate fi ignorată de nimeni. Fascismul și antisemitismul își scot capul în R.F. Germană. De pildă, la 25 ianuarie prezentarea piesei „Eu nu sînt un înger", care redă un episod al rezistenței evreilor din ghetoul din Varșovia, a fost întreruptă de huligani.

REMEMBER !

Londra, 1940. Cartiere întregi — obiective pașnice — sînt pulverizate de valurile aviației hitleriste (foto 2).

Unde sînt autorii și executorii acestor masacre, ai acestor monstruoase genociduri?

În articolul 27 al proiectului de Tratat de pace cu Germania, elaborat recent de Uniunea Sovietică, se arată că se interzice serviciul în forțele armate germane acelor persoane care s-au făcut superiori în armata lui Hitler, nici unul dintre ei neavînd un grad mai mic decît acela de colonel;

— 65 de generali au acționat în statul major al lui Hitler;

— 100 de generali și amirali au participat la agresiunile săvîrșite de Hitler împotriva popoarelor europene sau au elaborat ei înșiși planurile pentru aceste agresiuni;

— În rîndurile armatei vest-germane se află 2.000 de ofițeri și subofițeri ai S.S.-ului;

— Nu există aproape nici un general sau amiral al armatei R.F. Germane care să nu poarte răspunderea pentru una din următoarele crime: bombardarea orașelor deschise; deportarea în masă a populației civile în lagăre ale morții; maltratarea și uciderea prizonierilor de război; împușcarea ostaticilor; jefuirea de bunuri străine; organizarea „tacticii pămîntului pîrjolit" (datele acestea sînt extrase dintr-o recentă declarație a Comitetului pentru unitatea Germaniei).

Pe acești monștri îi văd azi

Lucru de noapte, într-o fabrică de armament din Anglia anului 1941.

vinovate de crime împotriva păcii și a umanității și care au suferit condamnări pentru crime de război.

Să privim cadrele conducătoare ale armatei vest-germane:

— 7 generali și amirali ai Bundeswehrului sînt criminali de război condamnați sau figurează pe listele de criminali de război întocmite de puterile aliate;

— 100 de generali și amirali ai acestei armate au fost ofițeri în revistele voastre, alături de ofițerii voștrii.

Dar vă văd și pe voi, mame din America (foto 6), Japonia, Africa și Australia. Cu copiii în brațe, participînd la mitinguri, la demonstrații și în procesiuni de protest împotriva folosirii armelor atomice. Pentru Pace! Pentru triumful vieții.

REMEMBER! REMEMBER!

Mario ARSENI

Cel mare a adormit pe banca tare, de lemn, a adăpostului; cel mic, în brațele mamei.

New York, 1959. „Jos armele atomice!" Mamele demonstrează; nu mai vor război!

Soții Andrew și Annelie Thorndike, la Festivalul Filmului de la Karlovy-Vary, unde au fost sărbătoriți pentru succesul filmului lor Acțiunea Sabia Teutonă.

Soții Thorndike

Un cuplu de cineaști militanți

Cînd ne-au vizitat țara, acum șase ani, soții Thorndike — cunoscut cuplu de cineaști germani — nu-și cîștigaseră încă notorietatea mondială de care se bucură în prezent. Prezența lui Andrew Thorndike în juriul competiției cinematografice a celui de-al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la București se datora în egală măsură combativității manifestate în documentarele sale de scurt metraj, cît și atitudinii eroice pe care o manifestase cu prilejul sechestrării sale de către neofasciștii din Berlinul de vest. Cu prilejul Festivalului, a fost prezentat și primul film la care colaborase ca scenarist și soția sa, Annelie: *Examenul*, un documentar consacrat educării tinerei generații în Republica Democrată Germană.

Cîțiva ani mai tîrziu, însă, numele soților Andrew și Annelie Thorndike ne-au revenit pe genericul unui uluitor documentar de lung metraj, *Tu și camarazii tăi*. Realizat pe baza unor materiale din arhiva cinematografică a fostului Reich, filmul demonta în părțile sale componente mecanismul mașinii de război germane, demascînd rădăcinile militarismului și ale bolicismului prusac, care au înșelat în două rînduri omenirea. Răscolind mii de kilometri de peliculă din arhivele cinematografice, soții Thorndike au găsit materialul pentru alte două filme, care conțin un răsunător avertisment împotriva reînvierii militarismului fascist în Germania Federală: *Concediu la Sylt* și *Acțiunea Sabia Teutonă* alături, într-un elocvent *memento*, imaginea criminalilor de război hitleriști, reabilitați și ridicați în funcții-cheie ale aparatului de război occidental, cu imaginea monstruoaselor fărădelegi comise de ei pe întinsul martirizatei Europe, în numele „ordinii noi" a lui Hitler. Analizînd, pe baza unor documente istorice, primejdia reînvierii militarismului, ei au înarmat opinia publică germană și mondială împotriva propagandei războinice. Nenumăratele premii internaționale au confirmat eficacitatea politică și patosul artistic al operei soților Thorndike.

Ei își continuă în prezent munca de propagandiști politici, realizînd, pe baza materialului Arhivelor din Moscova, un film despre drumul înfloritor al Uniunii Sovietice spre comunism. Din miile de kilometri de film din Arhiva de Stat a U.R.S.S. ei aleg documentele cele mai grăitoare, care, alături de o serie de imagini filmate în prezent, vor sublinia locul pe care îl ocupă în lume marea Țară a Socialismului.

Ana ROMAN

Poftiți la radiografie!

„Radiografia" unei frunze de tomată, infectate cu bacterie marcată. Partea strălucitoare arată drumul parcurs de bacterie în organul plantei.

Grînele de pe cîmp, vița de vie, plantele furajere și oleaginoase au la București un palat al lor: Institutul de cercetări agronomice.

Iată, însă, că impozanta clădire se mai mărește nițeluș... La una din aripile exterioare ale palatului se mai amenajează niște încăperi... Cîteva caracteristici ale lor: izolare completă; ziduri groase; ventilație cu aer condiționat; numeroase robinete și dușuri cu apă caldă; nișe; echipamente speciale de protecție a lucrătorilor științifici... Dar ce va fi aici? Va fi laboratorul pentru cercetări cu izotopi radioactivi.

Cu amenajarea acestui laborator se ocupă inginerul Nicolae Băjescu. Am discutat cu dînsul și mi-a vorbit cu pasiune despre noul mijloc de cercetare cu izotopi radioactivi, care va revoluționa știința agronomiei. Bunăoară, în problema atît de importantă a combaterii dăunătorilor, atomii marcați vor da un mare ajutor cercetătorilor. Pentru a-i combate eficient pe inamicii ogoarelor, trebuie, mai întîi, să le cunoști bine „obiceiurile", comportarea. În privința aceasta să urmărim un studiu, o experiență... Să ne închipuim o colonie de insecte dăunătoare care pleacă dintr-un punct, în cu asalt și invadează o livadă. Cum putem ști în ce direcție o vor apuca aceste inamice și pînă la ce distanță vor ajunge? Vorba romînului: pune-le sare pe coadă... Ba nu! Mai bine pune-le atomi marcați în mîncare. Într-adevăr. Cercetătorul pune în hrana unei colonii de insecte apă, în care s-a dizolvat o soluție cu atomi marcați. Bînd apa, insectele au devenit radioactive. Li se dă apoi drumul în cîmpul de experiență. Ele se răspîndesc. Peste un timp, cercetătorul se plimbă pe cîmp cu un contoar Geyger Müller portabil, care detectează radioactivitatea. Aparatul țăcăne... Insectele se dau de gol... Iată cum izotopii radioactivi au adus răspuns la întrebarea de mai sus.

Să ne gîndim acum la alți dăunători, de astă dată de ordin microscopic: la bacterii, bunăoară. Pentru cercetători e important de aflat, în această privință, care organ al plantei e atacat de bacterii, pentru a-l putea apăra. Cum procedează, ca să obțină răspuns la întrebare?

Cercetătorul hrănește o colonie de bacterii cu atomi marcați. Poftă bună! Bacteriile au devenit radioactive. Cu aceste bacterii se infectează o plantă. După obiceiul lor, acestea se duc și se localizează în organul de predilecție (să zicem, frunza). Iată, însă, că, prin prezența bacteriilor radioactive, frunza a căpătat o însușire: ea impresionează placa fotografică. Își face, cum s-ar spune, o... „autoradiografie". Cercetătorul aplică frunza pe o placă fotografică și, pe cîlșeu, drumul bacteriilor va apare luminos. După cum vedeți, misterul localizării bacteriilor a putut fi elucidat.

Ei, dar dacă putem urmări, cu ajutorul izotopilor radioactivi, drumul unor dăunători microscopici în plantă, de ce nu am putea urmări și drumul sărurilor minerale, al apei, al oxigenului, al bioxidului de carbon? Da! Multe procese fiziologice din plantă, atît de complexe și, pînă mai deunăzi, atît de misterioase, vor putea fi puse în lumină cu ajutorul izotopilor radioactivi.

Iată, bunăoară, fotosinteza. Un proces care a dat atît de mult de furcă cercetătorilor lumii. După cum vă amintiți, am învățat la școală că oxigenul pe care planta îl eliberează provine din bioxidul de carbon, pe care l-a luat din aer... Ei bine, nu! Acest învățat va trebui să aibă dezvățat. Prin metoda izotopilor radioactivi s-a dovedit (și anume hrănindu-se în mod experimental o plantă, cu apă marcată) că oxigenul eliberat de vegetație nu provine din bioxidul de carbon luat din aer, ci din apa pe care plantele o extrag din pămînt.

După cum vedeți, izotopii radioactivi schimbă „pe ici, pe colo, și anume în punctele esențiale", unele lucruri din manualele școlare...

Dar să trecem mai departe. Bunăoară, la marea problemă a îngrășămintelor. Cum se poate stabili, prin metodele obișnuite, cantitatea de îngrășămînt necesitată de o plantă oarecare? S-o spunem deschis: în mod empiric, băbește — prin încercări repetate. Dacă plantei îi merge bine, dacă dă rod bogat, cercetătorul se declară mulțumit, consideră că a determinat, pentru acel sol, cantitatea optimă de îngrășămînt și continuă tratamentul ca atare. Un lucru, însă, rămîne secret: planta nu „declară" cît anume „a servit" din îngrășămîntul artificial și cît a extras din același element aflat în sol, în mod natural... Așadar, nu-i de loc exclus să se fi administrat plantei cantități în plus, nenecesare, de îngrășămînt artificial. Dar cine poate ști? Cu ajutorul izotopilor radioactivi (cît pe ce să spunem... „detectivi"), toate aceste probleme vor fi, în viitorul apropiat, pe deplin clarificate: se va putea urmări cît anume din îngrășămîntul artificial a luat planta, cît din cel natural, cît a fost fixat în sol, care e timpul optim de administrare ș.a.m.d.

Am putea spune că izotopii radioactivi oferă plantei un mijloc de semnalizare. Planta devine cuvîntătoare: își spune păsul. Dar nu numai planta, ci și solul. Cu ajutorul radiațiilor, se va putea determina exact umiditatea, compactitatea solului. Probleme de primă importanță.

Dar radiațiile radioactive au asupra plantelor și însușiri vrăjitorești, de alchimie... Ele pot opera mutații asupra lor... După cum știți, savanții fac tot felul de încercări de a interveni în structura intimă a plantei, pentru a obține varietăți mai productive, mai precoce, mai savuroase. Radioactivitatea constituie un astfel de mijloc, la îndemîna lor. În asemenea cazuri, se operează direct asupra semințelor, și anume prin iradierea lor.

În toată lumea se fac astăzi asemenea experiențe. Și la noi se fac, bineînțeles. Pînă anul trecut, Institutul de cercetări agronomice trimitea semințele peste hotare, pentru a fi iradiate. Acum, călătoria semințelor a luat sfîrșit. De la Institutul de cercetări agronomice, semințele pleacă la reactorul Institutului nostru de fizică atomică... Aici ele sînt iradiate în așa-numitele „canale biologice" din corpul reactorului. Apoi, se întorc la Institutul de cercetări agronomice. Sînt semănate în parcul experimental și evoluția lor este, zi de zi, înregistrată. Rezultatele le vom vedea... Cine știe ce minuni ne pregătesc agronomii? În ultimii ani știința ne-a învățat să nu ne mai mirăm de nimic.

Constructorii de la Institutul de cercetări agronomice lucrează din plin... Sînt promisiuni că laboratorul pentru cercetări cu izotopi va fi dat în folosință chiar la începutul acestei veri. Pînă atunci, cercetătorii se pregătesc, citesc, învață. Șase tineri ingineri s-au întors din U.R.S.S., proaspăt specializați în lucrările cu izotopi. Să le urăm tuturor acestor cercetători științifici spor la lucru. Sporul lor la lucru va însemna, în ultimă instanță, sporuri de recoltă.

Vlaicu FILIPOIU

Chipul lui Lenin, așa cum apare în interpretarea actorului sovietic Maksim Strauh. În dreapta: actorul Maksim Strauh.

AU ADUS PE SCENĂ CHIPUL MARELUI LENIN

În 1937 se monta, pe scena Teatrului Revoluției, piesa „Adevărul" de Al. Korneiciuk. Distribuția era făcută, repetițiile începuseră, dar nu puteau continua: nu se reușise încă să se găsească un interpret adecvat pentru rolul marelui Lenin. Într-o zi, N. Petrov, directorul teatrului, a intrat în sala în care actorul Maksim Strauh repeta, în calitate de regizor, piesa „Cei din urmă" de Gorki.

„Sărind pe un scaun, Strauh a explicat ceva, cu pasiune, unui actor — povestește Petrov; apoi, pierzîndu-și răbdarea, a dat din mînă impacientat și s-a repezit pe scenă, să-i arate ce trebuie să facă. Episodul acesta mi-a atras atenția asupra lui. Am început să-l urmăresc cu atenție pe Strauh. În felul acesta, actorul pentru rolul lui Lenin a fost găsit".

Uimirea a fost generală: în figura sau silueta lui Strauh nu exista nimic care să-l asemene lui Vladimir Ilici. Apoi, actorul nu-l văzuse niciodată pe Lenin, în viață. Și, totuși... Oare nu Strauh era acela care obișnuia să creeze personaje uluitor de neasemănătoare între ele, să-și aranjeze singur cele mai diferențiate machiaje și să aducă pe scenă, de fiecare dată, un om cu desăvîrșire nou? În temperamentul dinamic al artistului, ca și în talentul său excepțional, în gîndirea vie și pătrunzătoare a intimului prieten și colaborator al lui Eisenstein, era ceva care anunța posibilitatea de a răspunde copleșitoarei sarcini. Strauh a început să citească cu lăcomie materialul despre Lenin. „Căutam oameni care l-au cunoscut pe Lenin, le puneam întrebări — își amintește actorul — deseori umblam prin sălile muzeului „Lenin", vizionam jurnalele de actualități, îmi întipăream în minte anumite secvențe. Surprindeam după discuri intonațiile vocii lui Lenin și căutam să păstrez în memorie timbrul vocii lui".

Maksim Strauh a izbutit. Lenin a apărut interpretat pe scenă cu omenia și marea înțelepciune, cu simplitatea și modestia ce-l caracterizau pe marele conducător, cu temperamentul său de militant pasionat: era cea mai mare biruință artistică a actorului. Apoi Strauh a recreat figura marelui Vladimir Ilici pe ecran: regizorul Serghei Iutkevici l-a solicitat pentru filmul „Omul cu arma".

Douăzeci de ani mai tîrziu, Iutkevici îl chema din nou pe Strauh pentru un film: de astă dată, trebuia evocat Lenin nu în cabinetul său de lucru, la Kremlin, sau pe coridoarele din Smolnîi, ci la el acasă, la Razliv, la Gorki. O muncă pasionată, uriașă, l-a dus pe Strauh la creația care încununează întreaga sa activitate artistică: filmul „Povestiri despre Lenin". Întrebat cît a lucrat la acest rol, el a răspuns: „șase luni". Dar a rămas apoi cîteva clipe pe gînduri și a adăugat: „întreaga mea viață".

Pentru această creație de „o viață întreagă", Strauh a primit recent Premiul Lenin.

★

...De cîțiva ani, pe afișele moscovite de teatru ale „Orologiului Kremlinului" putea fi întîlnit — acolo unde era specificat interpretul rolului lui Vladimir Ilici — un nume nou: Boris Smirnov. Se mai spune chiar că, atunci cînd Pogodin și-a scris ultima lucrare din trilogia închinată marelui Lenin — „A treia-Patetica" — rolul lui Lenin a fost scris cu intenția de a fi interpretat de Boris Smirnov. Actorul acesta, personal, îndrăzneț, venea cu o concepție nouă asupra interpretării lui Lenin: spre deosebire de actorii ce au creat, primii pe scenă, imaginea lui Ilici, care se străduiau să reproducă cu grijă minuțioasă particularitățile specifice ale mersului, vorbirii și îmbrăcămintii lui Lenin, Boris Smirnov renunța la gesturile tradiționale, clasice, folosite pînă atunci. Asemănarea fizică era, firește, urmărită, dar Smirnov a pornit de la viața lăuntrică, neobișnuit de bogată, variată, intensă, a marelui Lenin. El a reușit acest lucru, într-un mod admirabil, în „A treia-Patetica", pe care Pogodin a numit-o astfel, după cum spune el însuși, pentru că „reflectă momentul tragic și înălțător al morții lui Lenin". Și tot Pogodin adaugă: „Boris Smirnov, care interpretează rolul lui Lenin în spectacolul pus în scenă la Teatrul de Artă, este un actor de mare inspirație și talent. În acest rol el exprimă conținutul cel mai înalt al personajului — spiritul viu, gîndirea vie".

Pentru această creație, Boris Smirnov a fost și el — alături de M. Strauh — distins cu Premiul Lenin pe anul 1959.

S. ANDREI

Actorul Boris Smirnov în realitate și în piesa „A treia-Patetica" de Pogodin, în care interpretează rolul lui Lenin (jos).

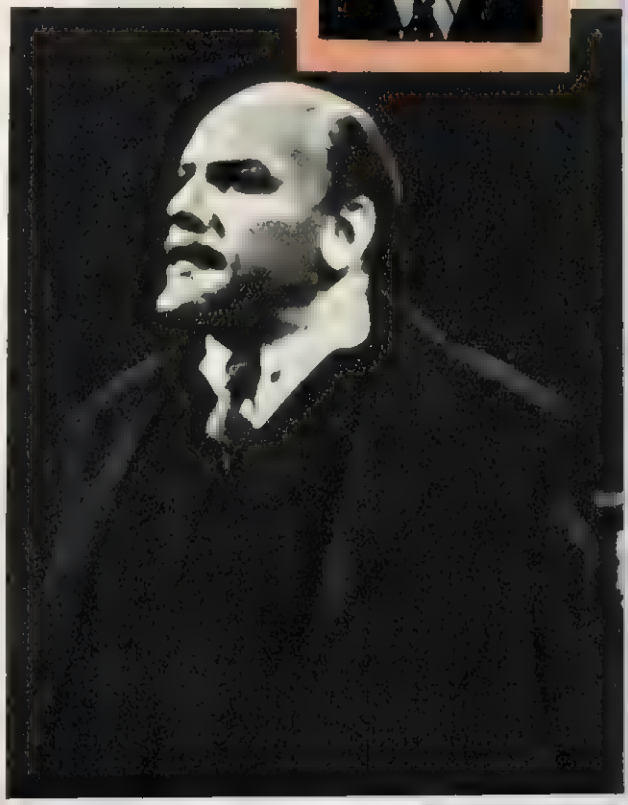

PLATOU DE FILMARE la 2300 metri înălțime

Se fac pregătiri pentru filmarea unei escalade.

Foto-reportaj de Eugen IAROVICI

Pe șaua Podragului, cu gîturile întinse spre vale, caprele negre, adunate ciopor, priveau curioase:

Ce-o fi cu lumea asta toată? De unde vine și ce-o fi căutînd pe aici?

Într-adevăr, dinspre valea Arpașului urcau spre cabană un grup mare de oameni. Excursioniști? Nu par! Prea au mult calabalîc!

Ce-o fi?

O avalanșă se desprinde de sub Tărița Mare, cu un bubuit surd, și caprele, speriate, o zbughesc la fugă.

— Formidabil!—exclamă unul din grupul celor care urcau. De o avalanșă ca asta avem nevoie pentru filmul nostru!

ÎN CĂUTAREA IERNII

De obicei, oamenii așteaptă cu nerăbdare venirea primăverii. Numai cei din echipa filmului „Avalanșa" doreau ca iarna să se mai prelungească „măcar încă 10 zile". Mai aveau de filmat cîteva secvențe de iarnă. Dar în Bucegi brîndușele începuseră să stră-

Motor! Se realizează una din secvențele urcușului.

Filmările combinate instalează o machetă.

Se filmează și atunci cînd — din pricina ceții — „nu se vede om cu urs".

„Răcoritoarele" nu constituie o problemă.

Platoul de filmare de sub muntele Podragul, în toată frumusețea lui sălbatică.

pungă stratul subțire de zăpadă. „Plecăm în Făgăraș" — spuse consilierul tehnic al echipei, alpinistul Emilian Cristea, maestru al sportului. „Plecăm în Făgăraș" — aprobă regizorul Gheorghe Turcu. Pentru directorul de producție Marin Ghioroaie, însă, lucrurile nu erau chiar atît de simple. Pe Bucegi se afla o echipă de filmare în toată regula: regizori, operatori, actori, asistenți, sunet, mecanici, electricieni, machiori, garderobieri, filmări combinate, alpiniști și utilaj tehnic în greutate de peste 2.000 kg. Totul trebuia mutat pe alt munte mai înalt, fără a pierde timpul care devenise atît de prețios.

O zi a durat coborîrea de pe Bucegi și călătoria cu autobusul pînă la cabana Arpaș, de la poalele Făgărașului. A doua zi echipa a urcat la cabana Podragul — noul platou de filmare.

NU E UȘOR SĂ FII ACTOR DE FILM

Pentru lotul de alpiniști care apar în film în planurile generale, ca dubluri ale actorilor, deplasarea aceasta a fost o mică plimbare. Pentru actorii adevărați, însă, dintre care cea mai mare parte nu fuseseră în viața lor pe munte, n-a fost șagă. Obișnuiți să se deplaseze cu mașina la unul din platourile de la Buftea, au trebuit, de astă dată, să urce cu piciorul un drum de munte, lung de aproape 20 de kilometri, cu o diferență de nivel de circa 1.600 de metri. Filmările se făceau la temperaturi de multe grade sub zero și veridicul multor scene era adesea asigurat nu numai de arta actorilor, dar și de rafalele viscolului care bătea cu adevărat. Artistul emerit George Măruță, Romulus Neacșu și Boris Ciornei au trebuit să învețe să schieze; Sandu Sticlaru și Petre Gheorghiu, să se cațăre cu frînghia pe pereții de stîncă. Nici pentru alpinistul Aurel Eremia, maestru al sportului, situația nu a fost chiar ușoară. E drept că pe el nu-l supărau nici viscolul, nici altitudinea și nici zăpada adîncă. În schimb, simțea din plin emoția primului rol într-un film artistic.

PERSONAJUL PRINCIPAL

... va fi prezent aproape în fiecare cadru. Succesul lui este asigurat. Pentru unii care-l cunosc mai de la distanță, va fi o revelație. Cei care îl cunosc mai de aproape vor fi din nou cuceriți de el. Va apare falnic, într-o mantie albă, redat cu măiestrie de operatorii Jean-Pierre Lazare și Lupu Guttman. Personajul principal — ați ghicit? — va fi muntele. Muntele de iarnă, sub toate aspectele sale diferite: semeț, frumos, îmbietor, sălbatic, capricios. El declanșează drama viitorului film, prin el se dezvăluie celelalte personaje.

Filmul va scoate în evidență frumusețea incomparabilă a peisajului de munte. Dar acesta nu va fi singurul său merit.

Una din primele fotografii de tinereţe ale lui C. Nottara. Pe atunci maestrul avea 24 de ani.

ANII NU VOR ŞTERGE AMINTIREA

de George VRACA
artist al poporului

Se împlinesc 100 de ani de la naşterea maestrului Constantin Nottara. Fruntaş între fruntaşii teatrului românesc, neîntrecut dascăl al atîtor generaţii de actori, maestrul Nottara este prezent permanent în inimile şi gîndurile slujitorilor de azi ai teatrului. Învăţătura marelui artist este păstrată şi urmată cu dragoste şi recunoştinţă de către discipolii săi şi de către generaţiile mai tinere de actori. Voi lăsa altora sarcina de a discerne liniile fundamentale ale personalităţii, ale originalităţii de stil, ridicate pînă la marea artă a dramei şi tragediei de către cel ce a fost decanul teatrului românesc — pe care l-a ilustrat mai bine de o jumătate de veac. Ca mulţi alţi colegi, foarte mulţi chiar, am avut şi eu fericitul prilej să lucrez sub conducerea maestrului Nottara, mai cu osebire la începutul carierei mele. Voi încerca să reconstitui cîteva din întîmplările trăite pe cînd lucram sub conducerea marelui nostru înaintaş.

★

Jucam într-o piesă, alături de maestru. Nottara interpreta un personaj care, la un moment dat, trebuia să citească o scrisoare adusă de un alt personaj, ce tocmai intra în scenă. Acest alt personaj era interpretat de un june coleg (pe atunci toţi eram juni) cam certat cu disciplina şi cam obrăznicuţ. Dar, în seara de care amintesc, tînărul nostru a sărit peste cal, cu o glumă de prost gust, încercată chiar faţă de maestru. A adus deci scrisoarea şi a înmînat-o maestrului. Cînd a deschis-o, maestrul a constatat că hîrtia e albă, fără text. Glumeţul nostru aştepta să-l vadă pe maestru încurcat, crezînd că nu va şti textul pe dinafară. S-a înşelat amarnic! Nu numai că maestrul ştia întregul text al scrisorii pe dinafară (destul de lung), dar a fost în măsură să-i dea pe loc o lecţie usturătoare asupra felului în care trebuie să se comporte un actor în faţa publicului. Maestrul a schiţat căutarea unor ochelari prin buzunare, exprimînd mimic, prin măreaţa-i măiestrie, mirarea, enervarea că nu găseşte ochelarii. Şi, întorcîndu-se spre partenerul său, i-a întins scrisoarea, spunîndu-i: „Fii, te rog, bun şi citeşte-mi-o dumneata. N-am ochelarii la mine". Glumeţul nostru a păliit şi a vrut să fugă din scenă. Dar cum maestrul prevedea această fugă, l-a şi apucat zdravăn de mînecă hainei, l-a tîrît pînă în faţa cuştii suflerului şi i-a şoptit printre dinţi: „Hai, cuvînt cu cuvînt după sufler şi, dacă te-i încurca, te scap eu". Şi nu l-a slăbit, pînă ce n-a citit toată scrisoarea, cuvînt după cuvînt, dar după sufler. Cînd „glumeţul" a ieşit din scenă în culise, galben şi tremurînd, transpirat din cap pînă-n picioare, a căzut pe un scaun şi s-a jurat că n-o să mai facă în viaţa lui o astfel de glumă.

50 de ani mai tîrziu: ultima fotografie a lui Constantin Nottara, făcută, cu trei ani înaintea morţii sale, la Poiana Stalin, alături de strănepoata maestrului.

★

Ştim cu toţii că, în urmă cu ani, circulau fel de fel de curente burgheze în artă — simbolismul, expresionismul, cubismul, impresionismul şi, mai ales, naturalismul. Repetam într-o piesă contemporană, sub regia maestrului. Personajul ce-l interpretam trebuia să moară împuşcat. Scena se petrecea pe front, iar încercările mele de a muri cît mai adevărat, se vede treaba că nu erau prea reuşite. Maestrul mă oprea mereu, punîndu-mă să revin iar şi iar. „Nu-i bine, dragul meu — îmi zise maestrul. Hai să găsim o moarte frumoasă, dar şi veridică, o moarte care să nu fie numai a unui singur om, ci să reprezinte moartea tuturor tinerilor căzuţi în acest blestemat de război".

Reluarăm lucrul, iar şi iar, dar, spre marea mea mîhnire, nu-mi găseam încă drumul, deşi maestrul mă conducea cu raţionamentul şi limpezimea spiritului său de mare pedagog. Alături de noi, un cunoscut scenograf, pe atunci june, se amuza foarte de eforturile mele neizbutite... Maestrul îl observă cu coada ochiului şi, întorcîndu-se spre el, îi zise: „La drept vorbind, n-ai avea de ce să te amuzi atît". Şi, întorcînd mîna spre decorul scenei, adăugă: „Priveşte-ţi opera. Asta nu-i decor, e o pădure întreagă. Ai adus toată pădurea pe scenă, de nu mai avem unde călca. Nu-i nevoie de toţi pomii din pădure pe scenă, ci numai de cîţiva, dar fă-mă să cred că-i pădure adevărată". Aceste întîmplări, ca şi multe altele, îl puneau pe maestrul Nottara, încă de acum patru decenii, între promovatorii unei arte scenice realiste.

★

Maestrul Nottara aprecia critica bună, critica constructivă. Dar o respingea pe aceea făcută cu părtinire şi din interese meschine. Şi cunoaştem mai toţi cum se făcea critica dramatică odinioară! Cu prilejul unei reluări a „Fîntînei Blanduziei" pe scena Naţionalului, spectacol în care maestrul juca inegalabil pe Horaţiu, un cronicar al unei mici gazete şi-a înşirat erudiţia pe 6 coloane. A scris despre Roma, despre cezari, despre patricieni şi patriciene (de plebe mai puţin), despre lucrările lui Horaţiu — Odele, Epodele, Satirele şi despre... Arta iubirii (sic!). Bineînţeles, doar un cuvînt două, la urmă, despre piesă, autor şi despre Nottara. Într-o zi, cronicarul nostru, întîlnindu-l pe maestru, i se adresă: „Maestre, mi-aţi citit cronica?" „Da, domnul meu, numai că „Arta iubirii" a scris-o Ovidiu, nu Horaţiu; şi poate că s-ar fi cuvenit s-o ştiţi". Apoi maestrul plecă, cu mersu-i domol şi sigur.

Scenă din piesa „Luceafărul". În rolul lui Petru Rareş, maestrul Nottara (mijloc). ←

Fata din lumina lunii

— schiță —

de Menelaos LUDEMIS

Ilustrație de Rony NOEL

Zi și noapte își amintea de acea apariție incîntătoare ca un vis, ca o mireasmă de mosc. Și-și repeta în fiecare clipă, aproape poruncindu-și, cu pasiune, că, dacă va scăpa, dacă va izbuti să iasă din nou la lumină, se va duce chiar pînă la capătul pămîntului ca s-o descopere, indiferent cine ar fi, și, cu ochii înlăcrimați, să-i sărute mîinile, s-o copleșească cu mii de mulțumiri.

În hruba întunecată, unde fusese aruncat ca un leș, se simți, dintr-o dată, copleșit de dor. Era ceva asemănător cu imensa sete după un strop de lumină, după un rîs de copilaș sau după țîrîitul unui greier... Ar fi vrut să uite acest mormînt mucegăit și înăbușitor, în care pieriseră toate: farmecul și lumina zilei. Oare ce culoare are ziua? Este albastră? Albă?... Aci, ochii erau de prisos. Trăia, doar auzind și pipăind.

În primele zile, cînd îl coborîseră, mai avea încă simțul mirosului; pe urmă, îl pierdu. Din clipa aceea, toate îi deveniră serbede. Prinsese să simtă că toate duhneau copleșitor de nesuferit, ca într-un canal, ca într-o groapă plină de mortăciuni. Apoi amintirile se învălmășiră. Întunericul înghiți lumea. Poate așa va fi și în iad, la fel de lugubru, de înfiorător.

Regreta că, atunci cînd îl aruncaseră aici, nu mai apucase să vadă luna; se ascunsese într-o adîncitură, în spatele unei case, ale cărei ferestre erau întotdeauna închise.

Luna... Cît ar fi dat s-o mai vadă. Viața-i frumoasă și ziua, cînd e soare. Dar cînd e lună și este și ea lîngă dînsul, lumea devine fermecătoare. Ca în basme... El cu Olga, într-o noapte cu lună... Mînă-n mînă... Amîndoi șezînd pe o bancă, ea cu capul rezemat de pieptul lui, iar deasupra, salcîmul și luna plutind printre ramuri.

— Olga... taie-mi mărul acela de aur.

— Închide ochii!...

— Oh, ce lună dulce și înmiresmată...

Fata din lumina lunii...

Dar acum, unde-o fi ea, acum? Ce-o fi făcînd Olga?...

Era o ființă duioasă, singura ființă duioasă pe care o întîlnise în viața lui. Mică... singură pe lume. Nu cunoscuse viața și nici capcanele ei. Cînd rîdea, era o rodie abia culeasă și nu vedea lupii din preajma ei, ascuțindu-și colții.

O întîlnise la un pas de prăpastie, o smulsese de acolo, strîngînd-o la pieptul lui curat. Pășea cu ea, rezemată de brațul lui.

Dar dacă Olga scăpase de prăpastie și de colții lupilor, o altă prăpastie, un adevărat mormînt, se deschisese pentru el. Alți lupi începuseră să-i adulmece urmele. Simțise totul la timp și-i spusese. Ea tremura...

— Olga, tare mi-e teamă că viața mea aci, sus, la lumină, n-are să mai dureze mult. Într-o bună zi, mă vor tîrî ca pe un ucigaș. Și asta, pentru că doresc libertatea poporului meu; pentru că îi vreau alungați pe ocupanții hitleriști de pe pămîntul grec. Îmi vor cere să-mi calc în picioare ființa, să-mi trădez tovarășii, să batjocoresc dreptul celui flămînd, să umilesc tot ceea ce am iubit. Dar să știi, n-am s-o fac, chiar de ar fi să mă spînzure cu capul în jos sau să mă îngroape de viu. Și tu ai să fii singură, singură de tot. Va trebui să strîngi din dinți, fiindcă, pretutindeni, stau la pîndă lupi însetați după făpturi ca tine. Va trebui să strîngi din dinți și să aștepți pînă cînd o să mă dezgroape; pentru că, odată și odată, tot o să mă dezgroape. O să obosească și o să mă dezgroape. Atunci, o să-mi dai din nou mîinuța să ți-o strîng... și n-am s-o mai las niciodată.

Sărmana, unde o fi oare acum?

★

Aici, jos, toate erau negre ca păcura, învăluite într-o beznă adîncă; zilele se contopeau cu nopțile, formînd împreună o noapte fără sfîrșit. Încetase să mai numere zilele. Ce rost mai avea? Aci totul era un întuneric neîntrerupt. Minutele, orele, lunile și anii, ceasornicele și calendarele există doar pentru cei ce trăiesc în lumea însorită, pentru cei care au ochi și-i pot folosi.

Aci, însă, „a trăi" înseamnă a bîjbîi într-o imensă negură. Timpul era ca o mîzgă hidoasă. Și această încezeală ar fi continuat fără sfîrșit, dacă...

Dacă nu se întîmpla ceva uimitor, nemaipomenit, dacă nu s-ar fi făcut deodată, pe neașteptate, lumină! Ce a fost? De unde țîșnise?... Nu știa. Adevărul era că, aci, în măruntaiele pămîntului, ajunsese lumina. De cum o zări, își frecă ochii, de teamă să nu i se pară, de teamă ca nu cumva cineva să-și bată joc de el. Dar nu. Era adevărat!

Se tîrî pînă la ușă și-și lipi ochii de ferestruica celulei... Era lumină. O fată (vi-

sa?...), o tînără fată trecea cu pasul uşor... aşa cum ar fi trecut şi fata din lumina lunii. Sărută scîndura murdară a uşii... Era lumină! Mai exista viaţă. Dar nu apucă să se bucure prea mult. Paşi grei se auziră în spatele ei. Uimit, descoperi silueta mătăhăloasă a lui Schwartz, schingiuitorul, fiara care, timp de zece zile şi nopţi, îl torturase înainte de a-l îngropa aici. Da, el era. Dar unde o ducea pe necunoscuta aceea? N-apucase s-o vadă bine; zărise doar părul ei, care, în lumină, părea de aur, şi statura-i delicată. Nimic altceva. Apoi paşii se depărtară, pînă ce se stinseră.

Îşi frecă ochii. Într-adevăr să fi fost lumină? Lumina trecuse pe lîngă el, ca un fulger, şi apoi pierise în fundul gangului. Ceasuri întregi rămase cu capul în palme. Nu se poate! Nu poate fi adevărat! I s-a părut! Febra. I s-au infectat rănile şi acum are halucinaţii...

★

Ghemuit, aşa cum şedea, aţipi. Visa. Pe cer, luna. Apoi încă una. Şi alta. Multe. O bancă mică... un salcîm... Dar asta ce-o mai fi? Se ridică. Luna! Fata cu părul de aur trece din nou? Nu, nu-i un vis. Nu-i minciună. Nu... O arătare încîntătoare, păşind încet... un zîmbet al vieţii. Există, deci? Şi tu, femeie, oricine ai fi, fii binecuvîntată! Dacă există lumină, fii binecuvîntată! Dacă există lumină, toate există. Acum puhoiul negru n-are decît să curgă cît o vrea! Viaţa există! Îl aşteaptă!

Atunci făcu legămîntul că, dacă va trăi, dacă va izbuti să iasă din nou la lumină, se va duce chiar şi pînă la capătul pămîntului ca s-o descopere, indiferent cine ar fi fost, şi să-i mulţumească pentru că-i dăduse puteri, pentru că coborîse în iadul acela şi-i adusese lumină şi speranţă.

Amintirile trăiau stăruitor... Îşi pecetluise legămîntul cu sîngele rănilor. Îşi amintea şi cum tîrîse lanţurile grele — cînd fusese scos pentru o clipă la lumină. Îşi amintea şi de cuvintele pe care gardienii le schimbaseră între ei: „Mai degrabă scoţi apă din piatră seacă, decît o vorbă de la el".

★

Alături de clădirea supliciilor era o micuţă cafenea. Se aşeză pe primul scaun aflat în cale. Abia vedea. Se mişca greu. Capul îi era gol. Bîjbîia... Un bărbat de vîrstă mijlocie se opri lîngă el.

— Vii de jos? — îl întrebă, compătimitor. Se cunoaşte! Eşti alb ca varul. Să-ţi aduc o cafeluţă? Asta o să te pună pe picioare...

— Oare cît timp o fi trecut de atunci? — întrebă.

— De unde să ştiu?... Cînd te-au prins?

— La începutul lui aprilie.

— Hm... şi acum sîntem la sfîrşitul lui noiembrie.

— Sfîrşitul lui noiembrie!...

Şapte luni... Şapte luni încheiate... Numai cu pîine... Apă şi pîine, pe care i-o azvîrleau printr-o ferestruică, fără să scoată o vorbă, ca să nu audă grai de om şi să-şi recapete curajul...

Cafegiul veni cu tava.

— Ia, dragul meu — îi spuse, punînd pe masă cafeaua.

El nu o observă. Se lăsă la pieptul bătrînului, gîfîind.

— Unchiule... — îi zise, agăţîndu-se de haina lui. Unchiule, oricine ai fi. Am făcut un legămînt acolo jos şi, acum, fiindcă sînt liber, vreau să-l îndeplinesc.

— Ce anume, dragul meu? Spune...

— Odată... nu ştiu cînd. Într-o zi... ori într-o noapte... nu-mi amintesc — acolo, jos, se făcu lumină. O fată...

— Da, da, ştiu.

— Ştii?

— Da, ştiu... Ia, uite colea, pe ulicioara asta stă. Vezi uşa aceea de culoarea scorţişoarei? Acolo.

— Cine? Fate?

— Fata. Bate de trei ori şi ţi se va deschide. O cunosc bine pe fată. Este ultima cucerire a lui Schwartz. De vreo două luni e ţiitoarea lui. O ţine în casă.

— La poarta de culoarea scorţişoarei, ai spus? Am înţeles. Noroc.

Îşi îndesă şapca pe cap şi plecă. Paşii-i erau grei, de parcă ar fi fost beat. Se tîrî pe lîngă ziduri, pînă la minerul de culoare cafenie, şi se atîrnă de el. Din crăpătura uşii, o mutră spălăcită îl privi acru.

— Pleacă, creştine... N-avem...

— Ce?

— N-avem mărunţi.

Apucă cu putere uşa şi o împinse.

— Mărunţi?... Mărunţi, ai spus? Drept cine mă iei?

Baba îl măsură, speriată.

— Bine... Poftească înăuntru. Dar ce doreşti?

— Vreau... (Se opri. Ce voia?... Îşi şterse sudoarea). Vreau pe... (Dar cum o chema?) Vreau... Vreau pe... pe „aia"... pricepi matale... a lui Schwartz.

— Hm... — făcu baba, lingîndu-şi buzele. Nu-i de nasul tău, frăţioare. Vezi-ţi de drum.

— Nu, bunico. Nu, să n-am parte de lumina ochilor. Nu...

— Cată-ţi de treabă... Du-te... Nu-i de tine. Nu te uita că-i cu ăla. Are motivele ei. Ea o fi ştiind. Cică i-a făgăduit ceva... Dragul mamei, fata nu-i de „meserie". Cată-ţi de treabă. Du-te.

— Bunico...—făcu el, încrucişîndu-şi braţele. Nu m-ai înţeles. Nu-mi pasă a cui este şi ce face. Eu vreau numai s-o văd. Nimic altceva. Numai s-o văd.

— S-o vezi? Ce-o mai fi şi asta? Şi pentru ce?

În clipa aceea se auziră paşi.

— Iacă... spune-i ei ce ai de spus... — zise baba. Ascultă, Olga, draga mea...

Se întoarse. Lîngă el era o masă...

— Ce e bunico? — întrebă fata.

Atunci parcă se produse un cutremur. Cu toate astea, nu se prăbuşi. Se opri în faţa ei, ca o umbră palidă... (Neprihănita lui mică Olga...)

Fata clipi puternic din ochi. Apoi îi închise. Aştepta pumnii lui. Dar nu. Omul din faţa ei îşi scoase încet şapca şi îngenunche...

Ea se prăbuşi în braţele babei. Simţi o căldură atingîndu-i fruntea... Erau buzele lui calde, care trecură încet, delicat, cu smerenie, peste părul ei. Pe urmă se depărtă.

Deschise ochii. Omul care o sărutase plecă. Şapca îi atîrna în mînă. Voi să-l strige, să alerge după el, dar îşi simţi picioarele grele, ca de plumb. Ar fi vrut să-l strige, să aştepte, să-i sărute, una cîte una, urmele paşilor, dar el se îndepărtase. Auzi poarta închizîndu-se în urma lui.

Şi atunci... Atunci înţelese... Dădu un ţipăt. Înţelese că-n mormîntul în care coborîse ea să-l scoată pe el, rămăsese îngropată ea pentru totdeauna...

— CU AJUTORUL ŞTIINŢEI • CU AJUTORUL ŞTIINŢEI • CU AJUTORUL ŞTIINŢEI • CU AJUTORUL ŞTIINŢEI

Trăsnetul în slujba agriculturii

Se ştie că apa de ploaie e mai bună pentru agricultură şi legumicultură decît cea provenită din riuri sau din fîntîni, deoarece conţine un procent mai mare de elemente nutritive.

Făcîndu-se cercetări amănunţite prin analize ştiinţifice, s-a constatat că cea mai bogată în asemenea elemente favorabile culturilor este ploaia care urmează după descărcări electrice puternice. S-a stabilit anume că, după fiecare ciocnire a norilor, urmată de descărcare electrică, se produce în aer o fuziune de azot cu oxigen, dînd naştere unei mari cantităţi de oxid de azot, care se ştie că este unul din cele mai valoroase îngrăşăminte pentru pămînt. Ploaia care cade în momentul acela antrenează către sol o bună parte din acest îngrăşămînt şi astfel se explică binefacerile unei asemenea ploi.

În lupta lor continuă pentru stăpînirea şi dirijarea forţelor naturii, agronomii sovietici s-au gîndit să nu mai lase acest fenomen la voia întîmplării, ci să-i folosească în mod raţional. Pentru aceasta ei au propus un procedeu pe cît de simplu, pe atît de original. Cînd cerul se acoperă de nori şi ameninţă cu o furtună, se înalţă baloane de cauciuc, prevăzute cu cîte un fir metalic subţire, care atîrnă pînă deasupra pămîntului. Descărcarea electrică se produce între nori şi pămînt şi urmează firul metalic pînă la un loc determinat. Oxidul de azot este concentrat astfel pe porţiunile de pămînt care au nevoie de îngrăşăminte şi ei revine mult mai ieftin decît cel produs în laborator. Firul metalic conducător se distruge, bineînţeles, sub efectul puternicei descărcări electrice, dar o dată cu aceasta şi-a realizat scopul. Experimentările care s-au făcut cu acest procedeu au dat rezultate foarte bune.

„Sinuciderea" insectelor dăunătoare

Aşa cum preparatele antibiotice trebuie să-şi modifice formula pe măsură ce se dovedeşte că, datorită imunizării, ele acţionează din ce în ce mai slab asupra faunei microbiene, insecticidele reclamă, la rîndul lor, o revizuire a compoziţiei, ba, se pare, chiar o totală înlocuire cu preparate mult mai eficace.

Cînd s-a început folosirea D.D.T.-ului, spre exemplu, se credea că omenirea posedă arma totală împotriva insectelor indezirabile. Cu timpul, însă, s-a constatat, pe de o parte, că preparatul este dăunător şi unor vieţăţi pe care n-avem interes să le distrugem, iar, pe de altă parte, că insectele combătute au ajuns, în cele din urmă, să capete o anumită rezistenţă faţă de efectele acestui preparat.

Mai previzători, cercetătorii sovietici n-au aşteptat să vadă mai întîi evoluţia acestei rezistenţe — cum au făcut alţii — ci s-au apucat încă din vreme să caute noi formule de distrugere a insectelor dăunătoare, care să evite şi efectul „imunizării", şi riscul otrăvirii faunei şi florei folositoare.

Ca să combaţi cele 10.000 de varietăţi de insecte indezirabile, ţinînd seama de specificul fiecăreia, nu e, desigur, o treabă uşoară. Cu atît mai mult, cu cît formula unei otrăviri în masă nu era cea mai indicată de urmărit. Cercetătorii în acest domeniu au ajuns, totuşi, la o descoperire menită a revoluţiona practica insecticidelor de pînă acum. E vorba de folosirea unor hormoni care creează în organismul insectelor păsturbuţii fatale, grăbindu-le sau încetinindu-le dezvoltarea.

E clar că, dacă metamorfoza unei larve sau trezirea la viaţă a unei insecte care a hibernat se produc înainte de vreme ori prea tîrziu, aceasta echivalează cu o sinucidere. Insecta e trezită la viaţă într-o climă intolerabilă sau într-un moment în care nu mai are cu ce se hrăni. Or, hormonii despre care e vorba, pot determina metamorfoza şi trezirea la momentul dorit de cel care-i aplică, făcînd ca insecta să nu poată trăi.

Inhibarea acestor hormoni de către insecte nu e o problemă. Singura problemă care mai rămîne să fie soluţionată — şi chimiştii sînt convinşi că o vor soluţiona — este aceea a sustragerii vieţăţilor folositoare de la efectul unei asemenea inhibiţii. Aşa încît se pare că în curînd acest nou şi senzaţional element de luptă împotriva dăunătorilor va căpăta o utilizare practică pe scară mondială.

Munţii pămîntului îşi continuă evoluţia

Un recent cutremur de pămînt înregistrat în Alpi, în urma căruia s-au constatat modificări ale scoarţei muntoase în această regiune, a pus din nou în actualitate problema formării şi evoluţiei suprafeţelor accidentate ale globului. Şi savanţii lumii au început studierea acestor fenomene.

Studiul ce s-a pornit e cu atît mai interesant, cu cît el se face pe nişte munţi în locul cărora a existat altădată o mare. Deci, pe munţi care nu există cu circa 25 milioane de ani în urmă. Şi mai e interesant acest studiu, pentru că el nu se mai face pe baza vechii teorii simpliste a orogenezei, care asemăna formarea munţilor cu încreţirea unui măr uscat, ci pe principii ştiinţifice cu totul noi.

În primul rînd, se ţine seama de rezultatele obţinute de savantul sovietic V. Bieluszov, care a studiat mecanismul formării Caucazilor, producînd în laborator, cu ajutorul unei materii plastice şi a presiunilor verticale şi orizontale, profiluri înalte şi depresiuni asemănătoare acestor munţi.

Se porneşte, de altfel, de la premisa ştiinţifică bine stabilită că pămîntul, ca şi orice materie din cosmos, e în permanentă prefacere, în permanentă mişcare. Munţii care se presupune că au apărut pe pămînt acum o mie de milioane de ani s-au format altfel decît munţii pe care-i vedem azi. Din ei n-a mai rămas nimic de-a lungul cîtorva sute de milioane de ani, totul fiind roz de ape şi de vînturi. Munţii pe care-i găsim trecuţi în atlasurile noastre geografice au apărut, deci, ulterior întăririi scoarţei pă-

mîntului şi ei sînt în continuă evoluţie. Modificările care se produc în profilurile şi depresiunile lor constituie un fenomen geologic al tuturor epocilor, inclusiv al epocii noastre. Iar recentul cutremur din Alpi nu semnifică altceva decît fenomenul de continuitate a evoluţiei materiei, care se săvîrşeşte sub ochii noştri.

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

După o lungă călătorie prin Europa, bătrînul Dunăbiu își potolește pasul. Descrie o buclă grațioasă și „salută din mers" portul și orașul Tulcea. De aici încolo, sfîșiat parcă de uriașul trident al lui Neptun, fluviul își expediază apele prin Deltă, spre Mare...

Noi, însă, „acostăm" la Tulcea. Pentru a cîta oară? Credeți că te saturi privind numai o singură dată împărăția apelor? Vapoare încrucișîndu-se zi și noapte cu bărcile pescarilor; șlepuri pline cu stuful Deltei, cu pilotinele care zburdă pe valuri — acest „du-te-vino" pe apă face azi din Tulcea unul din cele mai active porturi românești. Nu-i deci de mirare că Tulcea îi atrage pe turiști, deși morile de vînt și fesurile din capul bătrînilor turci — ultimele vestigii „romantice" — au dispărut mai de mult...

Roma nu-i singura cetate pe șapte coline...

E veche Tulcea? Dacă ar fi să i se aniverseze fondarea, organizatorii ar intra, desigur, într-o grea încurcătură. N-ar ști exact, nu cîte secole, ci cîte milenii sînt de la întemeierea orașului. S-a îngrămădit aici atîta istorie, încît recenta monografie a Tulcei, întocmită de directorul muzeului — profesorul Simion Gavrilă — a ajuns să cuprindă sute de pagini. De curînd, a apărut și o „dovadă" scrisă că localitatea a existat și în vremuri străvechi. Au descoperit-o niște școlari. Zgîndărind pămîntul, în nu știu ce joacă prin curtea Școlii de piscicultură, elevii au dat peste primul „document epigrafic", care pomenește de numele străvechi al orașului. Documentul? O piatră de calcar, dreptunghiulară, pe care un soldat roman, inimos, gravase pentru posteritate că „aici, în Aegyssus, își înhumează camaradul ucis în luptă". Deci, într-adevăr, aici, la Tulcea, a fost faimoasa cetate Aegyssus, pe care o pomenește și Ovidiu în „Tristele" sale și la apărarea căreia — după cum ar afirma însuși poetul — ar fi luptat „într-o iarnă grea, cînd sarmații, trecînd Dunărea înghețată, au dat foc cetății".

De atunci sînt numai vreo două mii de ani. Tulcenii, însă, socotesc orașul lor mult mai vechi. De la Herodot au aflat că Darius a umblat și el prin aceste locuri. De la alți istorici, că pe aici au trecut fenicienii, grecii, romanii, armatele lui Alexandru Machedon, geții, celții și numeroase popoare migratoare, care s-au abătut asupra Sciției Minor, pînă ce, într-o bună zi, turcii au cotropit locurile pentru o jumătate de mileniu. Și au mai aflat ceva tulcenii: că numele vechi al orașului lor s-ar trage de la Aegyssus Caspianul, regele odrizilor, iar cel de azi — Tulcea — de la un satrap otoman: Tula-Bey.

Urme istorice? Multe. Cea mai impresionantă e constituită din resturile unei fortărețe așezate pe o colină de porfir și bazalt. Una din cele șapte coline, pe care — ca și Roma — e așezată și Tulcea de azi...

Ajungea oare o circiumă la 50 de bărbați...?

„În Tulcea e mai multă civilizație în pămînt, decît la suprafață" — s-a exprimat cu tristețe, cu vreo trei decenii în urmă, un istoric născut prin partea locului. Acesta era, într-adevăr, aspectul exact al orașului de atunci: decăzut, trist și în mizerie. Cauza? Exploatarea cruntă a oamenilor aduși la sapă de lemn într-o regiune plină, de fapt, de bogății. 14% din venitul statului era realizat numai din peștele prins în fostul județ Tulcea. Și, totuși, din 1927 și pînă la instaurarea puterii populare, în Tulcea nu s-a ridicat nici un edificiu mai ca lumea, nu s-a adus apă potabilă, nu s-a făcut canalizare pentru apele menajere, nu s-au pavat străzi, n-au existat case de cultură etc. etc. În schimb, orașul avea 200 de circiumi: cîte una la fiecare 50 de bărbați ai orașului. Exploatate nu erau numai bogățiile regiunii, ci, în special, oamenii. Majoritatea deveniseră polopainici. Acest cuvînt curios nu definește o meserie, ci o formă a sărăciei și a exploatării pescarilor.

— Ce ai fost înainte?

— Polopainic! — vă va răspunde aproape orice pescar.

Asta însemna că era sluga cherhanagiilor. Pescuia zi și noapte pe baltă, își risca viața în orice clipă și se alegea aproape

Această tînără lucrătoare vă prezintă cîteva sortimente de pește conservat. →

Noaptea, pe noua promenadă a portului. ←

cu nimic, deoarece 50 la sută din valoarea peștelui intra de la început în buzunarul cherhanagiului. Restul era împărțit egal între toți polopainicii. Chiar dacă erau și o sută la un loc...

Destinul nou al unui oraș vechi

Un maistru în prepararea conservelor — polopainic în tinerețe — conduce azi, ca director, cea mai mare întreprindere pentru industrializarea și desfacerea produselor pescărești. Fabrica aceasta ultramodernă, pe care o conduce tov. Cojocaru, a răsărit acum patru ani pe un maidan de pe țărmul Dunării. Și, de atunci, expediază în țară și peste hotare milioane de cutii de conserve: crap, chefal, somn, morun. Are o flotă proprie — zeci de pescadoare cu rază de acțiune întinsă: pe mare, pînă la Capul Midia; pe Dunăre, de la Tulcea la Călărași.

O altă industrie din Tulcea: fabrica de făină de pește. Iată un produs pe care, desigur, multă lume nu-l cunoaște. Făina e într-adevăr albă și fină ca orice pulbere. Numai că... nu-i din grîu, ci din deșeurile rezultate din prepararea peștelui. Și, pentru ca făina aceasta să fie și mai gustoasă, i se mai adaugă ceva: carne de delfin, o doză de rechin, aripioare de pește, raci și pește mic din care nu se pot face conserve. La ce folosește această făină de pește știu azi toți tulcenii: e cel mai bun produs furajer. Pînă a se înființa fabrica, făina de pește era foarte puțin cunoscută. Și pe unde apărea, era provenită din import, plătită cu bani grei.

Dincoace de această fabrică e o altă mare întreprindere: un combinat agro-alimentar. Flotă proprie, grădini întinse în împrejurimile orașului. Milioane de cutii și borcane cu legume conservate livrate anual economiei naționale.

Mai la vale, tot pe țărmul Dunării, e o fabrică de mucava. E vecină cu una de stufit. Un produs nou: plăci aglomerate din stuf. Cu plăcile acestea se pot construi baracamente, case ușoare, pereți izolatori.

Iată-ne și printre renumiții marangozi (constructori de nave) tulceni. Cele mai bune bărci de pescuit, cele mai solide baleniere, mici vase fluviale și maritime, toate acestea sînt executate pe șantierul Întreprinderii de construcții navale.

Spre centru, o fabrică de covoare persane a cooperației meșteșugărești, alta de mobilă sau de ghete.

De ce v-am plimbat prin toată industria tulceană? Pur și simplu, fiindcă tot ce aflați acum s-a realizat în anii puterii populare. Iar industria aceasta nouă a trezit la viață orașul și i-a creat alt destin...

Case noi, parcuri, bulevarde...

Tulcea își schimbă și altfel fața: cu tîrnăcopul și mistria. Se dărîmă case vechi și insalubre și se construiesc clădiri moderne, impunătoare, pentru locuințe. În primele case nou construi-

Invitație la șosea

Una din cele mai vechi porți ale Bucureștiului de altădată, Berceni, lăsată în trecut părăsirii, a îmbrăcat de curînd haină nouă. Pe o lungime de peste 1.800 m și o lățime de 30 m s-au așternut asfaltul și pietrișul, gropile din trecut transformîndu-se într-o șosea frumoasă, cu trotuare largi, însoțite de pomi. Noua șosea, care leagă cetatea lui Bucur de restul regiunii — de Giurgiu, prin Vidra — cu toate că a fost începută abia anul trecut, este acum în întregime terminată.

Știți cîte materiale s-au consumat pentru construcția ei?

Imaginați-vă un zid lung, ce ar mărgini, pe două tremi, șoseaua Ploiești-București. Pentru a-l construi, ar fi necesară o cantitate egală de materiale — nisip și pietriș — cu cea consumată la construcția noii artere de circulație. Cu bitumul folosit la pavaje s-ar putea încărca un tren alcătuit din 474 vagoane. Printre altele, s-au consumat și 5.538 m liniari de borduri în beton, necesare pentru marcajul trotuarelor și pentru înconjurul gropilor de pomi, precum și peste 130 tone ciment.

La construcția șoselei Berceni, alături de muncitorii calificați, au venit să pună umărul și numeroși cetățeni din raionul N. Bălcescu, care au prestat, în total, aproape 85.000 de ore de muncă voluntară. Din economia realizată prin această contribuție voluntară se poate pava cu piatră de rîu o stradă cu o suprafață de 1.730 metri pătrați.

I. LIVADARU

Un pescador maritim renovat de marangozii tulceni.

ite s-au și instalat numeroase familii. Altele sînt în lucru. Un teren viran a devenit un parc central cu un teatru în aer liber; un altul se amenajează acum pe cea mai înaltă culme a orașului — acolo unde ochiul cuprinde întregul oraș și întreaga priveliște a Dunării. Al treilea parc va fi deschis în jurul lacului Ciuperca, unde se vor amenaja ștranduri, terenuri sportive, debarcader. Străzi vechi și înguste, rămase încă de pe timpul turcilor, devin magistrale și bulevarde.

Cheiul portului a trecut printr-o prefacere totală. De curînd, a devenit cel mai modern chei de acostare a vaselor și cea mai modernă promenadă de-a lungul Dunării. Nici un alt port dunărean n-are, pînă la ora asta, un chei similar.

„Așa-i la noi, la Tulcea!"

În viața lor particulară, tulcenii sînt niște veritabili artiști: cîntă, pictează și, dacă vreți, sculptează. Dacă trei tulceni se adună, apare un cor; patru, la un loc, o fanfară... Așa se face că, într-un oraș ca Tulcea, există azi o școală de stat pentru muzică, în care copiii de pescari, de marinari și de muncitori învață arta de a mînui arcușul sau de a cînta la pian. Așa se explică faptul că aici funcționează o școală populară de pictură și de sculptură — o mică academie, care a și început să dea roade. Mai mult chiar: la Tulcea, oameni care nu știu să picteze, dar iubesc picturile, vin aici și cumpără tablouri. Cumpără fără tocmeală. Tablouri făcute de oameni care ziua pescuiesc sau construiesc vapoare și seara învață să picteze. Așa cum e marangozul Timofte Eftimie, cum sînt dogarul Boris Teodorof, dulgherul Maxim Gherase, Aurica Zburlea, Ion Tănase și atîția alții.

— Ce ați făcut, cum ați organizat, că merge bine? — l-a întrebat de curînd cineva de la Ministerul Învățămîntului și Culturii, pe pictorul Pavlov, conducătorul acestei școli de artă populară.

— N-am făcut nimic. Am anunțat doar că se deschide un curs de pictură și sculptură. A fost de ajuns: oamenii vin singuri. Așa-i la noi, cînd se aude de pictură! — a răspuns pictorul Pavlov, cu sinceritatea și simplitatea omului din Deltă.

Cu aceeași simplitate cu care, de fiecare dată, vorbește elevilor săi despre o serie de artiști plastici originari din partea locului: Ciucurencu, Jalea, Cardaș, Tarasov, Strbu...

★

Tulcea n-are încă un teatru de stat, dar are o remarcabilă Casă de cultură raională, cu un director energic. Tovarășul Cuculis face ca exigențele tulcenilor față de teatru și muzică să fie respectate. Așa că, de fiecare dată, sala de spectacole a Casei de cultură găzduiește altă trupă din țară. Asta, bineînțeles, în afară de formațiile locale de amatori. Ce se-ntîmpla în trecut? Trupe artistice poposeau aici foarte rar. În schimb, soseau des circurile. Cînd un circ era în pragul falimentului, venea la Tulcea să se refacă. Și se refăcea. Programul trebuia să conțină, însă, 50 la sută muzică.

— Închipuiți-vă, odată a venit și Enescu la Tulcea! A fost „revoluție", dom'le! — își reamintește un veteran. Elevii de la liceu au scos, dom'le, caii de la birja marelui muzician și s-au înhămat ei. Așa l-au purtat în triumf pe Enescu, prin toată Tulcea. Să nu vă mire. Așa-s tulcenii: le place muzica!

L-am înțeles perfect abia spre seară, cînd pereții Casei de cultură raională se zguduiau de vibrațiile unei fanfare a pescarilor, a marinarilor și a constructorilor de nave. Cred că se auzea în toată Delta, nu numai în Tulcea.

Afară, în stradă, asculta cu emoție jumătate de oraș. Și cînd te gîndești că era numai ora de repetiții!...

Cu precăutare

Cineva din casă, nepriceput, a forțat butoanele aparatului de televiziune. Și pentru că, firește, imaginea n-a mai apărut sau simpaticul chip al crainicei s-a lungit peste măsură, acel cineva a încercat să se transforme în tehnician. A desfăcut capacul din spate al aparatului și, înarmat cu o șurubelniță, apoi cu-n clește și-n cele din urmă cu pumnul... Vecinul de la etaj, priceput în radiofonie, a vrut și el să dea ajutor...

Cînd te-ai întors acasă și ai văzut isprava „tehnicienilor" benevoli și ocazionali, te-ai luat cu mîinile de cap. Ai pus mîna pe telefon și ai format numărul 15.04.47, al cooperativei „Radio-Progres" din strada 30 Decembrie 16.

În cîteva fraze, ai explicat și ai rugat-o pe tovarășa tehniciană Dancia Ecaterina să te salveze.

Răspunsul e asigurător:

— Am notat, tovarășe. Vă vom trimite un tehnician.

Și, după o jumătate de oră, auzi pîrîind o motoretă în fața casei. Zece-cincisprezece minute mai tîrziu ecranul prinde din nou viață...

★

Peste 60 de tehnicieni, în majoritate ingineri specialiști, asigură întreținerea aparatelor tuturor abonaților emisiunilor de televiziune. Centrul de reparații din strada 30 Decembrie se ocupă nu numai de reparații la domiciliu, dar și — în cazul cînd aparatul a suferit deteriorări prin gravă neglijență în manipulare sau loviri serioase — de verificări, înlocuiri de piese și reparații în laboratorul special înzestrat cu cele mai moderne aparate de reglaj și verificare.

Ing. Coban Eugen este unul dintre cei mai buni tehnicieni din laborator. Tehnicienii de teren Dumitru Gheorghe, Costamagna Cornel și Mureșan Alexandru deservesc abonații la domiciliu deosebit de conștiincios.

— Dar avem și greutăți — îmi spune, zîmbind, tov. ing. Petrescu Alexandru, șeful centrului de reparații. Chemat de urgență la domiciliu, tehnicianul constată că au fost violate șuruburile cerate. Cineva a umblat la aparatură, încercînd, bîjbîind, sperînd să repare.

— Și atunci? — întreb.

— Bineînțeles că e destul de greu. De obicei, abonatul nu recunoaște că a contravenit angajamentului care-l oprea, în perioada termenului de garanție, să umble la aparat. În cele din urmă, pus în fața probelor evidente, mărturisește: „Am chemat un radiofonist tare priceput..." sau: „A încercat cumnatul, care-i specialist în calorifere".

— Deci, cauza defecțiunilor o constituie, mai ales, proasta manipulare — după cîte înțeleg.

— Evident!

În ce-i privește pe „tehnicienii" ocazionali și „boxeri", îi informăm că televizorul este mult mai sensibil decît aparatul telefonic din posturile publice...

A.A.

Într-o duminică la SĂLĂUȘ

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Știrea s-a răspîndit repede în întreaga comună. Îmbrăcați în haine de duminică, colectiviștii gospodăriei agricole „Dr. Petru Groza" din Sălăuș s-au adunat să-și aștepte oaspeții. De data aceasta, nu mai era însă vorba de obișnuiții oaspeți duminicali, țărani muncitori din satele învecinate, veniți să „vadă" cum stau lucrurile cu colectiva... La Sălăuș se anunțaseră ca oaspeți cîțiva cărturari din Oradea, organizați într-o brigadă științifică de către filiala regională a „Societății pentru Răspîndirea Științei și Culturii".

Ce-și poate dori un conferențiar mai mult, decît o sală arhiplină și un public cu atenția concentrată la expunere? Din acest punct de vedere conferențiarii brigăzii științifice din Oradea n-au avut de ce să se plîngă. Colectiviștii de la Sălăuș au venit pînă la unul, au urmărit cu încordată atenție cele patru conferințe și, mulțumindu-le din inimă oaspeților, i-au poftit să mai vină în mijlocul lor.

În fotografiile noastre :

1. Profesorul Nicolae Ruican, de la Școala medie nr. 1 din Oradea, vorbește sălăușenilor despre „Originea și evoluția vieții pe pămînt". Tov. Mihail Ziman, care se află alături de conferențiar, pare mulțumit de rezultatul acestei acțiuni a filialei S.R.S.C., al cărei secretar este.

2. Boabe de grîu au mai văzut, slavă domnului, colectiviștii. Dar un asemenea bob,ca cel pe care-l prezintă inginerul agronom Andrei Crișan,u-au mai văzut niciodată. Cu ajutorul lui, conferențiarul a explicat structura bobului și încolțirea lui în diferite condiții create de om. O dată în plus s-au convins colectiviștii ce rol covîrșitor au munca și priceperea omenească în asigurarea unei recolte bogate.

3. Tovarășa Szilaghi Elisabeta, profesoară de geografie la Școala medie nr. 3 din Oradea, a stîrnit interesul ascultătorilor cu informațiile pe care le-a dat despre locul pe care-l ocupă pe planiglob țările lagărului socialist și despre forța lor economică și politică.

Tenia LOVINESCU

Copiii mei învață despre Patrie!

Am răscolit hrisoave și cronicile țării
Ca să găsesc cuvinte, cu simbur de nectar,
Să le arăt dulceața vorbei „patrie".

Am pîndit la scheală, licărul sumbru al păcurii,
Am stat în preajma dogoritoare a celor ce făuresc metalul.
Înfiorată am privit nesfîrșitele cîmpii pe care crește pîinea țării,
De sus, de la Dorna, am coborît cu plutele,
În toamna codrilor de fag mi-am topit privirea
Și am gustat parfumul strugurilor brumării,
Am stat apoi să cîntăresc cu chibzuință aurul din sufletele oamenilor,
Ca să-i învăț ce bogată e Patria mea.

Din zborul lor am oprit fluturii
Și maculni petalele i-am luat,
În unda rece a mării mi-am primenit inima
Și mi-am lipit obrazul, de cel aspru al Caraimanului,
Am adormit adeș pe prispa verde a Teleajenului,
Ca să le pot spune ce frumoasă e Patria mea.

M-am înălțat cu șoimii, în limpedea tărie
Pe care în zori de zi o-mpunge cîocîrlia,
Am stat cu fața în bătaia vîntului
Și peste lacurile de munte m-am plecat să culeg stelele,
Ca să li pot învăța ce înseamnă cerul Patriei.

Cînd zorii de August aduc în străzi mulțimea
Sub steagurile roșii, sub cerul mai învolt,
Țin strîns în palme minușele lor calde,
Îi las să vadă și s-asculte freamătul pădurii vii...
Așa învață singuri, istoria Patriei.

Odată i-am dus să vadă statuia ostașului sovietic.
Fața luminoasă turnată-n bronz
Le-am tălmăcit-o în cuvinte simple
Și-au înțeles ce spuneam...
La plecare, fetița a lăsat pe soclu o floare,
Băiatul, însigna cea dragă...

În fiecare zi, îi învăț ceva,
Și simt cum trece prin pieptul lor,
Prin bătaia iute a inimii lor
O dată cu sîngele tînăr, o dată cu dragostea de viață,
Nesfîrșita dragoste pentru pămîntul Patriei.

CĂRȚI NOI PENTRU COPIII NOȘTRI

Mihu Dragomir: POVEȘTILE BĂLȚII*)

În ipostaza de scriitor pentru copii, Mihu Dragomir ne dezvăluie cîteva din calitățile care l-au impus ca un veritabil și viguros poet. Recenta sa carte „Poveștile bălții" e o mică monografie lirică, poetică prin excelență. Autorul știe să descifreze „tainele" lumii Deltei într-o limbă mlădioasă, cu ajutorul unor amănunte pline de farmec. Rînd pe rînd, apar zugrăvite în culori vii, într-o succesiune amuzantă, „subiectele" bălții. *Sălciile* privesc de cînd se știu în fundul apei, oglindindu-se-n val „ca niște fete/ ce-și piaptănă prelungul păr bogat"; *nuferii* plutesc pe talgere rotunde, strîngînd și „mierea zorilor din soare/ și vinul roșu-al soarelui apus"; *barca* e o pasăre cu aripi de lemn cu care poți zbura în „copilărie" și „la izvoarele poveștii"; *racul* e un „cavaler în negre zale/ de oțele și paftale"; iar *pelicanul*, cînd se avîntă-n aer, pare „un fulger alb cu vîrful de coral". Un loc dominant îl ocupă, însă, în „Poveștile bălții" descrierea noii înfățișări a Deltei. Peste tot se simte atmosfera vibrantă, înnoitoare, a activității umane. Un pușți pleacă la pescuit prin desișurile bălții și „trestiile-nalte, speriate/ se-nclină-ncet, ca la stăpînul lor". Din locurile unde doar berze dau, arar, ocol, străbate un huruit surd: „Ca o uzină ruptă de la mal/ greoi se mișcă-o dragă peste ape./ Cu mîini de fier, adînc vrîte-n val, /mîlosul fund a prins, tăcut, să-l sape". Iar stîrcul, altădată arar tulburat de vreun om, stă prins de uimire și „nu prea înțelege al bălților decor:/ o macara gigantică, în zare,/ stă calmă, ca și el, într-un picior".

Relevate prin frumoase imagini poetice, noile realități socialiste sînt comunicate micilor cititori convingător și accesibil.

T. MILCOVEANU

*) Editura Tineretului, 1959.

Vladimir Colin: BASMELE OMULUI*)

Prețuirea de care se bucură Vladimir Colin în rîndurile cititorilor săi se datorește, în apreciabilă măsură, faptului că scriitorul îmbogățește literatura cu meșteșugite prelucrări artistice ale unor basme folclorice aparținînd atît poporului romîn, cît și minorităților naționale. Arta lui Colin nu trebuie căutată numai în harul povestitorului, ci și în felul în care el reînvie străvechile motive folclorice, desvăluindu-le, în lumina unei noi viziuni, sensuri inedite, profunde.

Cititorul volumului intitulat Basmele omului *constată cu plăcută surprindere că Vladimir Colin, pornind de la motive folclorice, abordează specii literare mai complexe decît aceea a basmului. Se întîlnesc și aici „povești" care se păstrează în spiritul folclorului, cum sînt* Deșteptăciunea proștilor, Neacșu *și altele. Dar nu acestea constituie paginile cele mai valoroase ale cărții. Noul pe care-l aduce, de astă dată, volumul este nuvela fantastică, ce pornește de la elemente folclorice, dar pe care le depășește în semnificații. În narațiuni ca:* Fluierul pădurii adormite, Cioplitorul din cetatea cea albă, Cerbul de sticlă, Fierarul și moartea *etc., motivele folclorice devin elemente de fantastic romantic, transformîndu-se în uriașe panorame cosmice, în viziuni de călătorii interastrale, de peisaje încărcate cu vegetații luxuriante etc. Vladimir Colin dă acestor povești un conținut etic socialist și construiește nuvela romantică fantastică, plecînd de la elemente indoesebi ale folclorului nostru.*

Astfel, noua carte a lui Vladimir Colin se dovedește purtătoare de carte valori ideologice și artistice, marcînd un succes de seamă al scriitorului.

Pompiliu CARAIOAN

*) Editura Tineretului, 1958.

George Nestor: VODĂ CUZA LA HANUL CUCULUI*)

Sărbătorirea centenarului Unirii Țărilor Romîne a prilejuit apariția unor lucrări noi de teatru, poezie, proză. Printre acestea, foarte multe au ca figură centrală pe cel dintîi domnitor al Romîniei, Alexandru Ion Cuza, care exercită o nestăvilită atracție asupra scriitorilor. Cu povestirea sa „Vodă Cuza la Hanul Cucului", George Nestor se înscrie în rîndul acestora. Autorul posedă o reală capacitate de evocare. El dă viață unei vechi întîmplări petrecute la începutul domniei lui Vodă Cuza, de natură să evidențieze caracterul drept și umanitar al eroului. Acțiunea e fluentă și dialogul e mînuit cu pricepere. Există, ce-i drept, o tendință didactică în povestirea lui George Nestor (mai ales la început și în final), dar care, din fericire, nu stingherește prea mult epicul lucrării. Autorul a nuanțat sensurile adînci ale replicilor schimbate între Vodă Cuza și moș Vasile Pădure. De asemenea, întîlnirea domnitorului cu boierii Beldie și Iepureanu e un episod puternic, care relevă pregnant posibilitățile scriitoricești ale autorului. Așadar — o carte interesantă și plăcută la lectură.

Alex. NICHITA

*) Editura Tineretului, 1959.

Alexandru Șahighian: POVEȘTI DUNĂRENE*)

Universul în care își plimbă Al. Șahighian tinerii săi cititori este lumea fermecătoare a Deltei, cu varietățile ei ciudate și fără număr, cu priveliștile și legendele ei atrăgătoare. Însă pitorescul nu rămîne niciodată precumpănitor. Ceea ce constituie originalitatea „Poveștilor dunărene" mi se pare a fi încercarea de a lega anumite priveliști din Deltă de întîmplări cu un tîlc social sau moral, comunicat de autor, de obicei, prin mijlocirea basmului. Bunăoară, existența nuferilor este ingenios asociată sacrificiului făcut de o tînără și frumoasă fată de pescar. Aceasta acceptase căsătoria cu un cherhanagiu bogat și bătrîn, numai pentru a obține iertarea de datorii a părintelui ei. Cînd hîrtiile cu pricina fură rupte, iar familia se văzu dezlegată de obligațiile înrobitoare, fata se aruncă în apă, așa cum era îmbrăcată pentru nuntă.

Pescărușul inspiră o altă povestire și tot așa vidra, păsările Deltei etc.

Nici o istorisire nu-și deapănă firul în mod gratuit, de fiecare dată există un motiv social. Ocolind didacticismul, autorul își atinge ținta prin îndeminarea cu care lămurește tinerilor săi cititori sensul înfruntării dintre bine și rău, dintre curaj și lașitate, dintre credință și trădare. În „Povești dunărene" eroii pe care trebuie să-i îndrăgească tineretul se înaripează la flacăra idealurilor simple și nobile precum prietenia, generozitatea, abnegația; orice ar întina crezul lor primește o replică dîrză, cutezătoare. De asemenea, în paginile cărții se afirmă solidaritatea pescarilor în înfruntarea lor cu bogătanii care altădată le spoliau munca.

Cele șase povestiri ale volumului, prin conținutul lor semnificativ și prin limba frumoasă în care sînt scrise, sînt menite a stîrni interesul și prețuirea cititorilor.

H. ZALIS

*) Editura Tineretului, 1959.

Marin Traian: OCOLUL LUMII ÎN CINCI MINUTE*)

„Ocolul lumii în cinci minute"! O invitație atrăgătoare. Și nu numai pentru copii. Chiar dacă ai lăsat de mult în urmă prăștia și arșicele, ca încă te îmbie.

În portul literaturii noastre pentru copii, numele căpitanului navei care ne călăuzește într-o asemenea călătorie încă nu-i trecut la rubrica „marinar de cursă lungă". E abia la a doua sa ieșire în larg. Marin Traian e atît de tînăr, încît multe din cărțile destinate copiilor, apărute la noi după 23 August 1944, i s-au adresat în mod... direct. A devenit redactor al emisiunilor pentru copii, după ce mai mulți ani fusese în corul de copii al Radiodifuziunii... Ca să scrie despre viața fericită a copiilor de azi, n-are nevoie de o documentare specială. Îi pot ajuta propriile sale „amintiri din copilărie". Îmbarcîndu-te pe nava pornită să ocolească pămîntul în cinci minute, căpitanul te întîmpină cu un zîmbet strengăresc, ce nu și-l va pierde nici o clipă și care îl va ajuta să-și redacteze „jurnalul de bord" într-un stil viu și plin de haz, accesibil micilor pasageri pe care dorește să-i inițieze în tainele mării. Și, spre bucuria acestor mici pasageri, Marin Traian are — ca să fiu în notă — „cabina" plină de povești interesante din viața celor pe care copiii și-i aleg drept exemple de curaj, bărbăție și eroism.

Nu ne putem dori decît să-i întovărășim în noi călătorii. Și asta, cît de curînd!...

O. P. I.

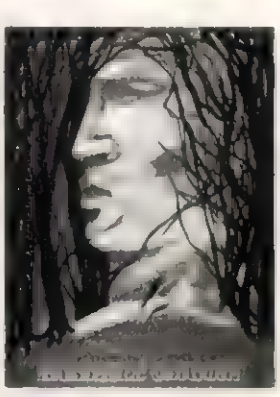

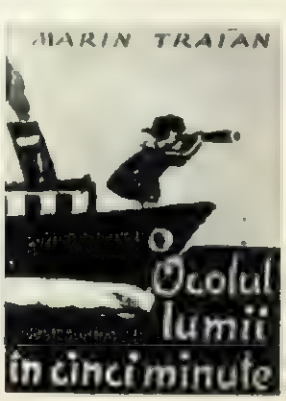

CU ȘI DESPRE COPII

DIN COPILĂRIE

ORIZONTAL: 1) „... și copii", roman de scriitorul rus Turgheniev — Cel mai scump cuvînt al copilului, în titlul unui roman de Maxim Gorki. 2) În fiecare iarnă, de Anul Nou, se organizează unul al copiilor, în Piața Republicii — „Copiii căpitanului Grant" de Jules Verne. 3) „... Maleev la școală și acasă", roman pentru copii de scriitorul sovietic Nosov — Pe fața bunicii (pl.). 4) Ace răsturnate — Jucărie de copii în titlul unui film românesc recent rulat pe ecrane — Sint. 5) Conjuncție — Băutură dulce, mult apreciată de cei mici. 6) Formație artistică de copii la Radiodifuziune — „Arkadi...", autorul romanului „Timur și băieții lui". 7) Conducem cu grijă pașii micuților în viață — Nu pot vorbi (pl.). 8) „Copiii munților de...", carte pentru cei mici, cu povești și legende, de scriitorul Al. Mitru — Fiindcă l-a dat viața, copilul o alintă. 9) I-am văzut în filmul „Copiii din Hiroșima" — Material textil subțire. 10) Împărțiri ale detașamentelor de pionieri — În copilărie. 11) Din nou — Kilometri pe mare — Primii șapte sînt cei mai importanți în educația copilului. 12) Sală de cursuri pentru mica școlăriță — Pașaport pentru intrarea la teatru (pl.).

VERTICAL: 1) „Trimis cu...", emisiune pentru cei mici — Copilul între copii. 2) „... Pogonici", revistă ilustrată pentru cei mici — Țesătură orientală — Alexandru mai mic. 3) A pierde ocazia — Găleată de scos apă (mold.). 4) Provincie japoneză — Joc de copii. 5) Rude — Copilărie și jucărie. 6) Tei — Mic și fără cap — Pui în circulație. 7) Ren! — Complex sportiv pentru tineret — „Harap...", băsm pentru copii. 8) Rechizită școlară — Nume masculin. 9) Un asemenea jurnal există și pentru copii — Repeți aidoma. 10) Acum (mold.) — Sement (fig.) — Diftong. 11) Băieți care au crescut — Copilul de la Rapid-București. 12) Măsoară vîrsta copilului (dim. pl.) — Fragment dintr-o operă sau o operetă.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Ce jucării să oferim copiilor

Prin materialul de mai jos, răspundem tovarășei Silvia Pîrvan, din Cîmpulung Moldovenesc, care ne-a întrebat ce jucării și ce jocuri sînt mai indicate pentru copiii între 4 și 7 ani.

Pornind de la marele adevăr rostit de Gorki, că „jocul este drumul copiilor către cunoașterea lumii în care ei trăiesc și pe care sînt chemați s-o modifice", ne dăm seama de importanța ce trebuie acordată acestui capitol din viața copiilor noștri.

La rîndul lor, medicii pediatri consideră jocul copiilor ca un tonic al sistemului nervos, mulți dintre ei numindu-l „vitamina minții".

Prin urmare, e clar că nu trebuie să privim jocul copiilor numai ca un exercițiu necesar desvoltării fizice, ci și ca o gimnastică de formare a psihicului. A lăsa această problemă la voia întîmplării, a nu interveni în anumite momente pentru corijare, sub motivul că e vorba de o simplă „distracție nevinovată" a copiilor, înseamnă a comite o mare greșeală.

„Copiii — ne spune candidata în științe pedagogice D. Mendjeritskaia — confundă adesea jocul cu realitatea. Forța și sinceritatea sentimentelor lor în timpul jocului contribuie la formarea mentalității și caracterului lor. Iată de ce trebuie să fim atenți cînd un anumit joc ar putea rămîne gravat ca un prost exemplu în conștiința lor".

Educația copilului, din acest punct de vedere, trebuie să înceapă de la alegerea primelor jucării pe care i le oferim. Cum ei se amuză în general făcînd pe „oamenii mari", sarcina părinților de a le alege jucăriile, fără a fi grea, nu trebuie luată „ușor". Oricărui copil — fie el băiat sau fată — îi va face mare plăcere un joc cu elemente de construcție, din care să poată face case, poduri, turnuri, baraje etc. Fantezia copilului în materie de construcție n-are limite; o întrece uneori și pe a omului matur. Iar jocul acesta e plin de conținut educativ. Aceleași efecte le vom obține cu un tren pe șine în miniatură, cu schimbări de direcții și cu manevre care cer intervenția cît mai deasă a copilului, sau cu un automobil pus în mișcare prin pedale. Cu alte cuvinte, jucării care să solicite copilului și un efort fizic, și unul al gîndirii.

Nu e de loc recomandabil să oferim copiilor — spunea Makarenko — jucării mecanice care nu cer altceva decît să fie privite în mișcarea lor. Asemenea jucării îi amuză pe copii, dar va face din ei oameni pasivi, lipsiți de inițiativă, obișnuiți să privească numai munca altora. Așa cum nu e recomandabil să-l izolăm pe copil de societatea celorlalți, să-l obișnuim să se joace singur cu lucrurile lui, sub motivul, adesea invocat de părinți, că ceilalți i-ar putea strica jucăriile. În contact cu alți copii și, mai ales, în colectiv, copilul își desvoltă sentimentul prieteniei, își stimulează spiritul de întrecere, se obișnuiește cu societatea. E de la sine înțeles că trebuie să fim atenți cu această societate a lui și să-i corijăm orice deviere nesănătoasă, dar nu e bine, în nici un caz, să-l izolăm.

De altfel, copilul se simte bine împreună cu alții, e mai viol, mai activ, mai stimulat în imaginație și aceasta este prima dovadă a binefacerii educației în colectiv.

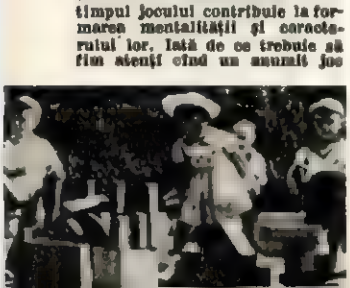

Hula-hoop, noua excentricitate occidentală, „se dansează" învîrtind un cerc în jurul corpului, în ritmul jazului.

— De ce plîngi, Johny?
— Ier mi-a luat frate-miu cercul, să danseze cu el hula-hoop!

Desen de Horia ȘTEFĂNESCU

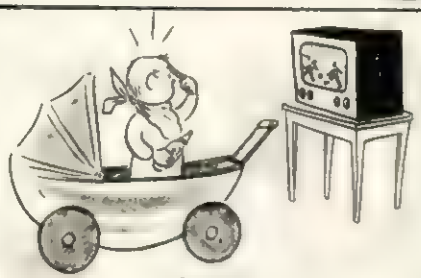

CUPLAJ...

— Acum înțeleg eu de ce pun cîte două macluri: ...că s-ar putea întîmpla să fie unul bun.

Desen de G. BADEA

— Nu ți-e rușine, ciululituleo, să rîzi de oameni serioși!

Desen de B. ARTIN

RĂSFĂȚATUL

— Mînca-l-ar tata de băiat deștept!! Uite, ce joc și-a făcut!!

Desen de PAVEN

Sînt unii părinți care vor să-și îndrepte copiii spre meserii care nu au nimic comun cu aptitudinile lor.

— Nu te mai încăpățîna, Nicușor! Joacă-te cu seringa, să nimănui vreo să te facă... doctor.

Desen de NOVAC

INEFICACITATE PEDAGOGICĂ

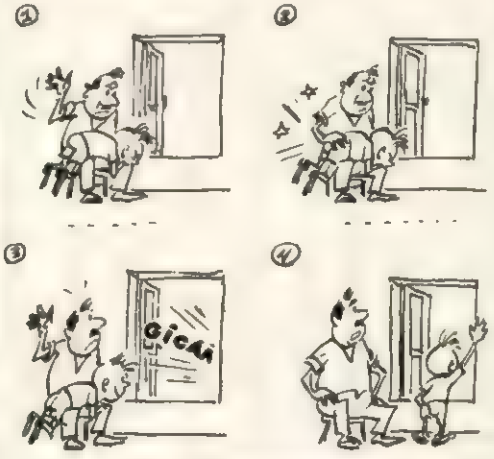

— Încă niței mai așteptați, băieții... Tata a început să obosească...

Desen de MATTY

Vasile DIMA-LĂCRIMEL

1 IUNIE

Ziua lor! Pe la amiază
Puiul nostru studiază
Și-i zîmbește cu sfeală de față
Un șirag de cubulețe.
El schițează-o sală mare
Pentru sporturi, mi se pare.
Tot ce țara construiește
Lui îi dă inițiu, firește!
Are, miniatural,
Tot ce are-un Cincinal.
Un tractor e-aici, aproape,
Pentru-o sută, doar, de șchiopete,
Troleibuze,
Colorate-autobuze,
Camioane
Cu bomboane
Și coloane
De vagoane;
O cisternă
Lîngă pernă
Și-un furnal
Original!
Lîngă piesa rotativă,
Străsnică locomotivă!
Și-o lucrare colosală:
Hidro sau termocentrală?!
Nu știu... Însă se mîndrește
El — și tatăl său, firește!

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (III) *)

COMANDA „APORT!". Dăm cîinelui această comandă, atunci cînd vrem să ne aducă un lucru pe care l-am aruncat la oarecare distanță. Pentru a-l învăța să o execute, la început trebuie să-l familiarizăm cu un anumit obiect — să zicem o minge de cauciuc sau un băț (să evităm obiectele de metal care, pe cît se pare, nu sînt pe placul acestor animale). Ținem cîinele lîngă noi, îi comandăm „Șezi!" și-i dăm să mirosă obiectul, pe care apoi îl aruncăm la cîțiva metri înaintea noastră, comandîndu-i „Aport!". De obicei toți cîinii fug după un obiect aruncat; dar nu este totul să facă aceasta, ci trebuie să-i deprindem și să ne aducă obiectul. Pentru aceasta, vom avea grijă ca, după ce l-am comandat „Aport!" și vedem că a prins obiectul în bot, să-i comandăm „Aici!", bătîndu-ne ușor cu palma pe coapsa stîngă, pentru a-i aminti să vină să-și ia locul (foto 1). Dacă ne-a ascultat — și trebuie să ne asculte — după ce a venit la locul indicat, îi comandăm „Lasă!" pentru a lăsa din bot, la picioarele noastre, obiectul adus.

1

Dacă „elevul" nu fuge de la prima comandă după obiectul aruncat, îl învățăm să facă acest lucru trăgîndu-i noi după obiect o dată cu repetarea comenzii „Aport!". Dacă, o dată ajuns la obiect, vedem că nu-l ia în bot, îl învățăm noi să facă acest lucru; în acest scop, îi introducem obiectul între dinți, apăsîndu-i ușor falca de jos, după care îi ducem spre locul unde ne-am aflat inițial. De asemenea, dacă, o dată întors la acest loc, la comanda „Lasă!" nu dă drumul obiectului, îi scoatem dintre dinți, deschizîndu-i ușor botul în timp ce repetăm comanda.

Exercițiul trebuie repetat, dar nu de prea multe ori într-o zi.

SĂRITURA. Cîinele trebuie învățat să sară peste un obstacol. În acest scop, e bine ca, la început, să punem o scîndură nu prea lată în locul unei uși deschise, barîndu-i astfel trecerea. Pentru a-l determina să sară, îi punem lesa și sărim noi înșine, trăgîndu-i o dată cu aceasta și comandîndu-i „E, hop!". După săritură, îi recompensăm. Repetăm de 2-3 ori exercițiul, pînă cînd cîinele îi înțelege și-l execută singur, la comandă. Cu timpul, înălțăm obstacolul. Înălțarea „ștachetei" — ca să folosim un termen consacrat în atletism — se face în mod treptat și pînă la o înălțime maximă de 1,40 m.

2

Este bine să repetăm exercițiul în aer liber (foto 2), folosind pentru această o prăjină, un par sau un gard potrivit de înalt. Să fim, însă, atenți atît la obstacol, cît și la locul pe care e situat, ca să nu primejduiască sănătatea cîinelui. Adică: obstacolul să nu prezinte primejdia de a-i sgîria, iar terenul să nu aibă gropi sau pietre de care să se lovească în cădere.

Trebuie să avem grijă să nu exersăm această comandă mai mult de 2-3 ori pe zi — și nici să nu-i cerem ca aceste 2-3 sărituri să le facă una după alta, deoarece, neobișnuit cu ele, cîinele poate fi surmenat.

★

Cele cîteva exerciții de dresaj pe care le-am expus sînt primele și cele mai necesare pentru disciplinarea cîinelui. E bine să le facem în timp, de preferat în ordinea pe care am folosit-o aci și nu prea multe exerciții într-o zi. De asemenea, o dată învățat, după 2-3 alte exerciții trebuie repetat, dar nu prea des, pentru a nu plictisi „elevul".

Pe aceleași baze putem, mai apoi, să-l învățăm noi exerciții, dar fanteziei și pretențiilor noastre nu trebuie să le dăm aripi decît pe baza cunoașterii aptitudinilor cîinelui.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18 și 20

SFATURI practice — Cura de cireșe

În multe țări occidentale de pe glob cu același climă și vegetație ca a noastră, cireșele au devenit o raritate. Înainte de a analiza conținutul exact al acestor fructe, care erau considerate de profani ca total neinteresante din punct de vedere al hranei, cultivarea lor a fost neglijată, astfel că s-a ajuns la situația de azi — cînd în țările în care ne referim, rar se mai întîlnește un asemenea pom în vreo livadă.

Din fericire, nu același lucru s-a petrecut în țara noastră, unde, pe lîngă sorturile cultivate, mai păstrăm încă și acel cireș sălbatic, cu fructe atît de apreciate pentru dulcețuri.

Așa, cînd știm că cireșele, ca și fragii, conțin peste 12 la sută fructoză (zahăr de fructe) precum și o însemnată cantitate de minerale bazice și de acizi vegetali, apreciem și mai mult aceste fructe. Să precizăm: fructoza e un element nutritiv, mineralele bazice au darul de a compensa multe deficiențe ale alimentației — mai ales atunci cînd se face exces de făinoase, zahăr rafinat și carne — iar acizii vegetali ajută metabolismul, adică acel proces al arderilor, al transformărilor ce au loc în organismul nostru. El activează asupra bacteriilor ca dezinfectiant și asupra secrețiilor gastrice ca stimulator.

Pe de altă parte, fiind lipsite de grăsimi și albumine, ca și de clorură de sodiu (sare de bucătărie), cireșele sînt indicate ca remedii dietetice de prim rang, mai ales în afecțiunile gastro-intestinale sau hepato-renale.

O cură de cireșe — și prin aceasta înțelegem consumul a cel puțin 1 kg de cireșe pe zi — făcută timp de o lună, este cît se poate de folositoare corpului.

Pentru cei care suferă de obezitate, cura aceasta este și mai indicată, cu condiția ca două zile pe săptămînă să nu consume decît cireșe. Datorită fructozei, ele au darul de a micșora pofta de mîncare, iar prin lipsa grăsimilor și albuminelor, provoacă o scădere simțitoare în greutate, fără să ne anemieze.

Cura trebuie făcută cu cireșe crude, bine spălate. În cazuri de sensibilitate stomacală, se va consuma numai sucul fructelor crude. Totuși, trebuie să se știe că un mic deranjament stomacal la începutul curei nu e decît semnul stimulării secrețiilor gastrice și nu trebuie confundat cu netolerarea.

În sfîrșit, mai putem folosi de la cireșe și cozile: uscate și preparate ca ceai, sînt foarte apreciate ca diuretice.

IOSIANA

AFLAȚI CĂ...

● Tumorile cerebrale pot fi descoperite și localizate, cu ajutorul unui dispozitiv creat în Institutul de cercetări în domeniul fizicii, din Moscova.

Acțiunea dispozitivului constă în înaintarea preparatelor radioactive de a se fixa pe țesuturile cancerizate și de a semnaliza, datorită concentrației izotopilor radioactivi, locul exact al tumorii.

● Röntgeno-diagnosticarea sonoră este cea mai modernă metodă de cercetare a unor bolți de inimă, care permite controlarea bolnavilor în timpul și după operațiile complicate ale inimii.

Savanții sovietici inițiatori ai acestei metode au perfecționat un microfon de numai 2 mm, care, introdus într-o venă și sub controlul aparatului Röntgen, este îndreptat spre inimă.

Pus în funcțiune, microfonul recepționează întreaga gamă de sunete ce se produc în diferite sectoare ale inimii. Un megafon special înregistrează undulațiile sonore transmise de microfon.

● Anatomia, fiziologia și igiena își trag originea de la cuvintele grecești, după cum urmează:

— Anatomia de la ANATEMNEIN = a tăia.

— Fiziologia de la PHISIS = natură și LOGOS = știință.

— Igiena de la HYGIANEIN = a păstra sănătatea.

● Plămînii omului sînt alcătuiți dintr-un număr foarte mare de cămăruțe minuscule (alveole), peste 400 de milioane, care, dacă ar fi întinse, ar acoperi o suprafață de 200 mp.

● În Anglia, datorită condițiilor mizere de trai ale celor ce muncesc, un număr imens de cetățeni se îmbolnăvesc de diferite maladii.

Astfel, în cursul anului 1958, au existat 2.700.000 cazuri de bronșită, 3.000.000 de reumatism, 300.000 de cardiaci și peste 230.000 de canceroși. Și aceștea sînt numai cazurile înregistrate. Adevărate recorduri de îmbolnăviri!

● Recent, publicația săptămînală oficială a O.M.S. (Organizația Mondială a Sănătății) a făcut cunoscut că, în anul 1958, s-au înregistrat pe glob 231 cazuri de ciumă, față de 15.399, cîte erau în 1951. Aceste cazuri au fost repartizate astfel: Africa, 25 cazuri; Madagascar, 31; Vietnamul de sud, 15; India, 28 etc.

În țările lagărului socialist nu s-a înregistrat nici un astfel de caz.

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

Cum se fotografiază în culori

Fotografia în culori a început să se impună, din ce în ce mai mulți fiind amatorii care încearcă să-și însușească tehnica acestei.

Materialul color din magazinele de specialitate este importat din R.D.G., de la uzinele Agfa Wolfen, și este fabricat în cele două formate uzuale: 6×9, bobine cu cîte 8 imagini, pentru aparatele mari; și 24×36, filme cu 36 de imagini, pentru aparatele de format îngust.

Fotografia color poate fi realizată pe filmele ce ne stau azi la dispoziție, fie ca unicat — diapozitiv de proiecție — fie ca imagine colorată pe hîrtie. În primul caz, se utilizează filmul reversibil, film ce ne dă, prin procesul de developare, o imagine pozitivă în culori naturale. În al doilea caz, se utilizează filmul negativ, care, după developare, ne dă un clișeu, imagine negativă cu culori complimentare. Acest negativ se poate copia pe film pozitiv, obținîndu-se un diapozitiv, sau se poate copia (sau mări) pe hîrtie color, obținîndu-se o fotografie color (pozitivă), în culori naturale. După clișee negativ color se pot obține și copii sau măriri alb-negru foarte mulțumitoare.

Cele două variante de peliculă — reversibilă și negativă — se fabrică și ele, la rîndul lor, în două sorturi: film pentru lumină de zi și film pentru lumină artificială. S-au creat aceste două sortimente, întrucît o singură peliculă nu poate reda cu fidelitate gama de culori ce ne-o oferă obiectele luminate de soare și, totodată, pe cea a obiectelor luminate de lămpi cu incandescență (becuri obișnuite sau nitrafot). Trebuie ținut seama, la cumpărarea filmului, de subiectele ce vrem să le fotografiem, întrucît nu se pot obține culori perfecte, decît utilizînd la lumina zilei filmul de lumină de zi (marcat pe filmele Agfa cu litera T) și, la lumina artificială, filmul de lumină artificială (marcat pe filmele Agfa cu litera K). În tabelul de mai jos sînt trecute sensibilitățile și caracteristicile filmelor color (atît pentru filme 6×9, cît și pentru cele format Leica).

Denumirea filmului	Sensibilitatea	Se folosește pentru
Reversibil UT	16/10 DIN	diapozitive la lumina de zi;
Reversibil K	13/10 DIN	diapozitive la lumina artificială;
Negativ UT	17/10 DIN	clișee negative la lumina de zi;
Negativ UK	17/10 DIN	clișee negative la lumina artificială.

Un lucru extrem de important la achiziționarea filmelor este verificarea termenului de garanție, tipărit pe cutia filmului. Culori naturale se obțin numai pe filme neexpirate.

O alegere corectă a filmului este deci o condiție necesară, ea este, însă, insuficientă pentru a obține imagini colorate bune: filmul trebuie să fie și corect lucrat. E vorba, în primul rînd, să fie determinat cu exactitate timpul de expunere: viteza de expunere și diafragma. O expunere prea scurtă sau prea lungă duce la imagini dense sau transparente, cu culori denaturate. Determinarea timpului corect se face cu ajutorul celulei fotoelectrice.

Ca o cifră informativă, filmele reversibile pentru lumina de zi se vor expune astfel:

Vara în plin soare

Subiect luminos t — 1/50 diafragma 11

Subiect normal t — 1/50 diafragma 8

Subiect întunecos t — 1/50 diafragma 5,6

Se recomandă începătorilor să evite fotografiile în umbră, contra luminii, pe timp noros sau subiectele cu contraste puternice de lumină.

Utilizînd cît mai multe celule, notînd condițiile de lumină și de lucru la fiecare clișeu, începătorul în domeniul fotografiei color va cîștiga destul de repede o rutină care să-i dea siguranță în lucru, permițîndu-i să-și însușească repede tehnica fotografiei în culori.

ing. Adrian STECIACI

Dezlegarea jocului „Cu măsură", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Măsură — Virste. 2) Etaloane — Opun. 3) Tone — Meridian. 4) Rm — Ia — Antic — A. 5) Uil — Lege — Cer. 6) Contur — Sa — Ag. 7) P — Ta — Raza — C.S.R. 8) Ap — Fie — Inertă. 9) Multă — Slip — Rd. 10) Iți — Rații — Ale. 11) Ninsă — Oe — Io — T. 12) Tna — Suprafețe.

PLASTICA

RETROSPECTIVA MICAELA ELEUTHERIADE

Sus, în stînga: „Vas cu flori" (Muzeul Simu).

Sus, în dreapta: „Prima zi de școală a lui Ionica".

Jos, în dreapta: „Predarea animalelor contractate".

În pavilioanele din Parcul de cultură și odihnă „I.V. Stalin" a fost deschisă expoziția retrospectivă a pictoriței Micaela Eleutheriade. Reflectînd o îndelungată activitate artistică (pictorița a absolvit Școala de Belle Arte acum 35 de ani și a expus pentru prima oară în 1926), expoziția a cuprins peste 100 de lucrări — majoritatea picturi în ulei, plus un număr de picturi decorative pe sticlă, gravuri, desene etc.

Unele din aceste lucrări se află în Galeria Națională a Muzeului de artă al R.P.R., la Muzeul Simu, Muzeul Zambaccian, Colecția Dona etc. Altele sînt lucrări noi, care n-au fost expuse încă. Reproducem alăturat pictura mai veche „Vas cu flori" (de la muzeul Simu), precum și două din lucrările mai noi ale pictoriței.

NOUTĂȚI FILATELICE

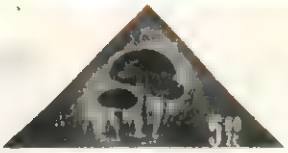

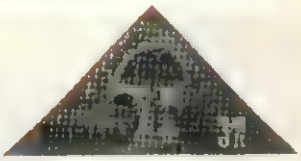

Prima serie de mărci avînd ca desen ciupercile comestibile, emisă în 1958 în R.P.R, a fost primită cu un mare interes. Acest succes a determinat apoi poșta cehoslovacă să pună și ea în circulație o serie asemănătoare.

Cea de-a treia serie de mărci cu acest subiect va fi emisă în curînd de către poșta poloneză. Sînt anunțate 5 valori, tipărite la ofset în policromie, format triunghiular.

V. T.

Cel mai tînăr Dragomir

Zeno Balint joacă de doi ani teatru, deși acum are abia 16 ani. A început cu un rol de compoziție — un bătrîn miner din piesa „Adevărul" de Korneiciuk. Mic, slăbuț, gingaș, actorul de paisprezece ani se transformase într-un om încovoiat de vîrstă și spectatorii priveau cu uimire această metamorfoză petrecută sub ochii lor. Au venit să-l vadă colegii de la școală, la cercul de teatru al Casei de cultură-Caransebeș. Vrăjitoria continua. Zeno era boierul Mălai, din piesa „Așa cere politica" de A. Kirițescu, sau Luxița Biță din „Moștenitorii" lui M. Grigorescu. După ce fusese miner și ciocoi, era acum femeie. Deveni apoi Kondakov în „Al doilea hotar" și Leonida în „Conu' Leonida față cu reacțiunea". Urmară, pe rînd, alte asemenea roluri. Părea consacrat — în compoziție sau travesti — comediei. Și, deodată, regizorul artistic al Clubului C.F.R. îl chemă să-i încredințeze un rol și Zeno deveni... Dragomir, în „Năpasta". Asta părea prea mult, copleșitor. Era parcă mai ușor să interpretezi bătrînei simpatici sau ridicoli, sau chiar femei, decît un om cutremurat de pasiuni.

Alexandru Grosu, instructorul, a lucrat mult cu foarte tînărul actor. Și Zeno s-a transformat pe nesimțite în Dragomir. Atît de bine, încît sala a fost cuprinsă de cea mai autentică emoție dramatică, în fața acestui amator care, în viața de toate zilele, e un elev silitor, ridicat dintr-o familie de muncitori.

După o corespondență de
prof. I. DRAGOMIR

CAPODOPERA OVALĂ

de Iarcăr **SEBASTIAN**

Mai întîi, o informație: la Hanover Gallery, în St. George Street nr. 1, s-a deschis expoziția sculptorului englez Marlow Moss. N-am fost la vernisaj, nici mai tîrziu — și nu regret. Căci arta fotografică mi-a înlesnit, fără a mă deranja de acasă, să văd cu ochii una din capodoperele expuse la Hanover Gallery și să mă edific. După cum poate constata și cititorul nostru — în fotografia alăturată — capodopera e ovală. Sau, mai precis: biovală. Adică, reprezintă două ouă. Lucrate în lemn, vopsite în alb și așezate, în chip de ou al lui Columb tras la indigo, pe o bază pentagonală. Imaginea redă cu fidelitate capodopera, așa fel încît privitorului să nu-i scape nici amploarea, nici profunzimea de gîndire care sălășluiesc în măreața operă de artă și, firește, în cerebelul sculptorului.

Despre artist, ni se spune că e sculptor abstract, iar despre arta lui — că e sculptură constructivistă. Nu știu cum veți fi dumneavoastră, dar eu deîndată ce aud de artă abstractă și de artiști constructiviști, îmi feresc buzunarele instinctiv și instantaneu. Căci abstracto-constructiviștii ăștia sînt niște escroci, niște experți în „uite popa — care-i popa?" pe plan artistic. Jonglînd — „iuțeala mea de mînă și nebăgarea dv. de seamă" — cu absurdul și stupidul, ei jonglează cu imbecilitatea fariseilor și a filistinilor care, în lumea capitalistă occidentală, se prefac că înțeleg ceva din balivernele lor. Ca să nu se facă de rușine. Așa nu mai e de mirare că se-ntîlnesc pe acolo snobi fără frunte și lorzi cu bani, care leșină de leșin estetic pur și care-s gata să stipendieze artele abstracte, bune să-i ascundă omului realitățile lumii crîncene burgheze, mai ales cînd artele exprimă oval nula absolută.

Cu toate astea, să nu fim nedrepți. Poate că, în concertul artei decadente burgheze, mister sculptor de la Hanover Gallery este o excepție. Poate că are ceva de spus.

În felul acesta, mie mi se pare că Marlow Moss vine să depășească banalitatea regretabilă și perpetuată de veacuri a unicului ou al lui Columb, prin noutatea colosală a pluralității, silindu-ne de aci înainte să înmulțim un ou cu doi.

Apoi, contemplînd capodopera, se mai naște întrebarea hamletiană:

„Ce a fost întîi: oul sau găina?" Adică: „Sculptorul sau oul?"

Și am putea urma la nesfîrșit cu asemenea probleme gordiene, iscate de lucrarea artistico-comercială a constructivistului. Și aceasta, pentru că se știe că atunci cînd o operă de artă dă naștere la probleme, înseamnă că-i o capodoperă. Ceea ce a și fost în intenția noastră să demonstrăm, cum cititorul a putut să observe din capul locului.

Dar ne dăm seama că, pe marginea unei sculpturi constructiviste, cronica noastră plastică n-are voie să fie plină de banalități; că se impune a ne exprima și noi în stil constructivist.

Deci, admirînd britanicele ouă, apare clar că, în sfîrșit, apetența estetică spațială cu elanuri spre apexul spiritual al închietudinii abisale și contorsionate abscons este pe deplin satisfăcută. Căci, din punct de vedere patruped, fără să tușim adecvat, fosforescența aleatorie și ovoidă a concavității convexe și peripatetice, superpusă adiacenței caracterologice, apare ostensibil ca mediumnitate fluidă în cadrul transsubstanțialității transcendentale apriorice și alte așișderea marafeturi. Zică cineva că nu-i așa!...

Iar dacă cititorul n-a priceput nimic din aceste ultime fraze, nu ne mirăm de loc. Căci, în orice caz, el a putut pricepe dintr-însele exact atîta cît poate să priceapă din lucrarea sublimului sculptor englez. Din care n-ai nimic de priceput, afară de faptul că arta burgheză se află la marea decadență. Oricum o fi, la atare capodoperă nu ne era permis să scriem altfel de cronică.

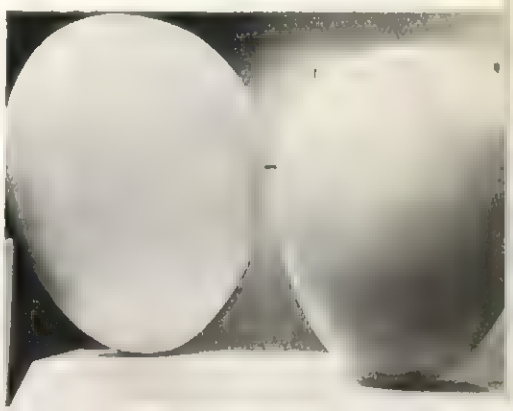

FOTOCRONICA-FLACĂRA- FOTOCRONICA-FLACĂRA

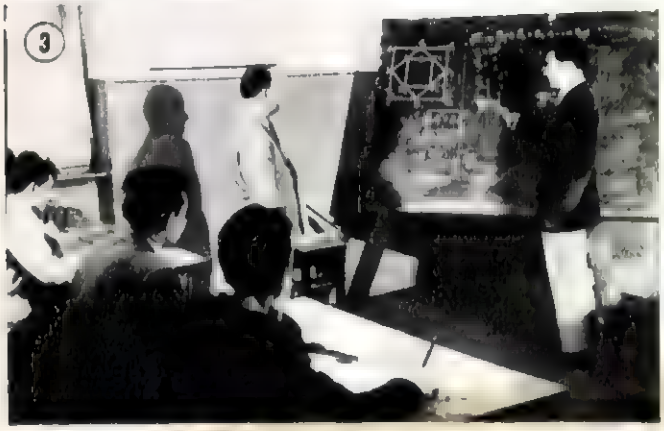

- Pentru activitate îndelungată și merite deosebite în domeniul muzicii și al învățământului muzical superior, Prezidiul Marii Adunări Naționale a conferit compozitorului și profesorului Ion Chirescu, cu prilejul împlinirii a 7o de ani, titlul de Artist al poporului din Republica Populară Română.

- În ultimele zile în țara noastră au sosit numeroși oaspeți din străinătate. Astfel, ne vizitează țara: Henri Laugier, profesor onorific de fiziologie la Sorbona, fost membru în Consiliul executiv al U.N.E.S.C.O., dr.Sako Manadou, membru în Biroul Comitetului păcii din Sudan și caricaturistul danez Herluf Bidstrup.

- Sîmbătă trecută a avut loc la Muzeul de artă al R.P.Române deschiderea expoziției "Arta Românească în secolele XIV-XVII". Pictorul M.H.Maxy, artist emerit, directorul Muzeului de artă al R.P.R, a făcut o prezentare a expoziției (fotografia nr.1).

- Cunoscutul selectiv teatral din R.D.Germană "Berliner Ensemble" a sosit în Capitală într-un turneu care va dura pînă la sfîrșitul lunii. În fotografia nr.2: Helene Weigel, conducătoarea ansamblului, întîmpinată la sosire de cîțiva dintre reprezentanții teatrului vizitator.

- Cercurile A.S.I.T. din Iași au organizat o sesiune tehnico-științifică în scopul realizării unei strînse legături între munca științifică și practica de producție. Sesiunea s-a desfășurat în zilele de 23-24 mai, la fabrica "Țesătura". În cadrul sesiunii specialiștii au făcut expuneri cu privire la unele probleme legate de buna mers al producției.

- Ministerul Învățămîntului și Culturii a elaborat zilele acestea regulamentul de organizare și funcționare a învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior. În fotografia nr.3, un aspect de la pregătirea viitorilor studenți proveniți din rîndul muncitorilor, la Combinatul metalurgic Reșița.

- În Capitală se construiesc în prezent șase școli moderne cu 24 săli de clasă fiecare, precum și o școală cu opt clase, în cartierul Giulești. La 1 septembrie noile construcții școlare trebuie să fie gata să-și primească elevii.

- La Timișoara a avut loc premiera pe țară a piesei "Haiti" de William DuBois, om de cultură american, cunoscut activist al luptei pentru pace, distins recent cu Premiul Internațional Lenin "Pentru întărirea păcii între popoare".

- În săptămîna care a trecut s-au desfășurat în Capitală două mari competiții sportive internaționale. "Cupa Victoriei" la rugbi și "Cupa Dinamo" la volei fete și băieți. În urma victoriei asupra rugbiștilor cehoslovaci (11-0), reprezentativa noastră a cîștigat Cupa Victoriei la volei, după a revenit echipei Dinamo-București la băieți și formației Dinamo-Moscova la fete. Fotografia nr.4 reprezintă un dribling al rugbiștilor noștri spre butul reprezentativei cehoslovace. Fotografia nr.5: echipa feminină de volei Dinamo-Moscova, cîștigătoarea Cupei la fete.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„TRENUL PRIETENIEI". O ingenioasă fantezie muzical-coregrafică — aparținînd cunoscutului regizor Grigori Aleksandrov — care înmănunchează cîntecele și dansurile popoarelor lumii aduse la Moscova cu prilejul ultimului Festival al Tineretului și Studenților. Un film plin de tinerețe, exuberanță, dragoste pentru om.

„DORINȚA". Producție cehoslovacă, premiată recent la Festivalul internațional de la Cannes (Franța) cu titlul de „cel mai bun film pentru tineret".

Sintetizează, în patru schițe, viața omului, anotimpurile vieții, începînd cu vîrsta căutărilor — copilăria — și încheind prin lupta cu bătrînețea. Dar viața nu se oprește: ea continuă firească, plină de perspective.

„EDES ANNA". Dacă n-am fi văzut filmul „Mîndrie", care descrie soarta unei slujnice înșelate de un frumos domnișor, fără îndoială că „Edes Anna" ne-ar fi interesat mult mai mult. Tema e asemănătoare. Subliniem realizarea artistei Mari Törőcsik (protagonista din „Călușeii") în rolul sărmanei servitoare Edes Anna.

REFUZ DE CONȘTIINȚĂ

de Valentin SILVESTRU

Se poate să decretezi sărbătoare națională data la care parașutiștii generalului Massu au efectuat o lovitură fascistă în Algeria — dar e greu de crezut că poporul francez va înscrie această rebeliune a trupelor de „paras" în calendarul glorioasei istorii a țării. Se poate să numești „operațiune de curățire" un război lung și dureros, care istovește Franța și tinde să distrugă, pur și simplu, populația străveche a Algeriei, dar e imposibil să adormi conștiința patrioților francezi cu asemenea jongleriii de cuvinte.

E o conștiință trează și ageră, care refuză murdarul război algerian. În timp ce generali înfatuați și mărginiți trimit, de la Alger, prietenilor lor din Paris telegrame ritoase, în care croncănesc despre acceptarea oricărui risc, zeci de mii de francezi *refuză* participarea, indiferent de formă, la un război care nu aduce țării lor decît rușine și sacrificii inutile.

De cîte ori un ziar îndrăznește să ia atitudine fățișă împotriva războiului din Algeria, e cules de poliție de la chioșcuri și ars. Profesorul de matematică Audin, una din mințile strălucite ale Franței, a refuzat să sprijine războiul algerian, a luat atitudine împotriva lui. Profesorul de matematică a dispărut fără urme. Henri Alleg, ziarist, n-a vrut să accepte participarea la minciuna despre războiul algerian. A fost închis și torturat într-un chip nespus de sălbatic. Sute de soldați, subofițeri, elevi-ofițeri și ofițeri de grade diferite sînt deținuți în închisori franceze sub acuzația de „refuz de a satisface serviciul militar".

E o acuzație mincinoasă! Printre ei se află eroi, decorați pentru acte de eroism. Unul și-a primejduit viața scoțîndu-și comandantul rănit chiar de sub bătaia gloanțelor în timpul celui de-al doilea război mondial — dar cînd a fost trimis să dea foc bătrînilor și femeilor dintr-un sat algerian, a aruncat arma și și-a rupt epoleții. Un altul, Alban Liechti, condamnat la trei ani închisoare pentru o asemănătoare nesupunere, a fost trimis din nou în Algeria după ispășirea pedepsei. A refuzat din nou să lupte aici. A fost închis din nou, pentru și mai mulți ani decît prima oară. *„Nu e refuz de serviciu militar* — subliniază, într-un articol din ziarul „Le Monde", scriitorul Jean Marie Domenach — *ci e refuzul războiului din Algeria*". Se bucură de răspîndire și succes de librărie noua carte a lui P. H. Simon, *„Portretul unui ofițer"*. Volumul e consacrat unui ofițer francez care și-a închinat viața carierei armelor, a luptat cu eroism sub drapelul patriei, dar cînd a fost trimis pe frontul algerian, a luat cunoștință cu silă de „operațiunea de curățire", a demisionat din armată și s-a retras în viața civilă. În paginile cărții și-a putut îngădui acest gest, aureolat de întreaga simpatie a autorului; în viața de toate zilele, l-ar fi așteptat curtea marțială și oprobiul zgomotos al teribililor „paras", sprijinit de foile oficiale.

Unele persoane cu funcții guvernamentale n-au putut rămîne insensibile la cazurile din ce în ce mai numeroase de „refuz de conștiință". Ministrul de Război, de pildă, a dispus ca toți cei ce au executat pînă acum cinci ani de închisoare pentru acest delict să fie eliberați, cu condiția să plece pe front. E de presupus că cei mai mulți vor refuza „generozitatea" ministrului și vor prefera onoarea unei asemenea detenții, dezonorării de a lua parte la un război nedrept, murdar și în esență laș, în cadrul căruia cine se distinge, se distinge nu ca un soldat, ci ca un călău.

Și poate că nu e departe vremea cînd conștiințele care refuză, astăzi, cu mîndrie și în admirația lumii, dezonorarea execuțiilor în masă vor avea parte, în plină lumină, de recunoștința și stima deschisă a întregului popor francez. Căci astăzi onoarea Franței e reprezentată nu de vina de bou a generalului Massu, ci de condeiul cu care soldatul Alban Liechti și-a semnat singur a doua condamnare pentru „refuz de conștiință". Și această onoare e nepieritoare.

Inscripție la două fotografii

JOCUL DRACULUI

După ce au asimilat temeinic partea teoretică a cursurilor universitare, mai mulți studenți londonezi au plecat la „practică". Cel dintîi popas l-au făcut atacînd o casă oarecare din Latimer Park. După ce au spart geamurile și au forțat ușile, zburdalnicii studenți au năvălit în interiorul casei. Aici, conform unui ritual consfințit, a început desfășurarea „petrecerii dracului".

Ce este „petrecerea dracului"? O distracție cît se poate de captivantă și intelectuală. Se sparg oglinzile, se devastează camerele, se zvîrie afară mobilierul și se întreprind multe alte asemenea acțiuni, pe cît de picante, pe atît de amuzante. Distracția se termină cînd se termină și mobila. Cam la atît s-ar reduce prima fază a jocului. Faza a doua este

Pe pereți, rodul acțiunii.

Locul acțiunii.

de esență pur creatoare. Studenții se împrăștie în diferitele încăperi ale vilei și purced la transformarea pereților într-o expoziție de tablouri moderniste, de preferință nuduri. Uleiul și acuarelele nu sînt strict necesare. La nevoie, se pot înlocui cu păcură, cărbune, noroi, bulion etc. Important este ca picturile să fie realizate cît mai artistic, astfel ca, sosind acasă și privind prospețele creații, locatarii să se simtă înălțați sufletește și gustul pentru frumos să li se strecoare în suflet.

Numai că proprietarul casei, contabilul Percival Canesdale, s-a dovedit un om înfiorător de insensibil la splendorile picturii murale. Întorcîndu-se de la serviciu și găsindu-și locuința devastată în numele artei, a pus mîna pe telefon și a anunțat poliția. În mai puțin de un sfert de oră, „petrecerea dracului", spre regretul studenților, s-a dus... dracului.

Se spune că, luat din scurt, un student s-a adresat polițiștilor:

— Eu nu vă înțeleg de loc. Americanii au năvălit la noi, în Anglia, au devastat ținuturi întregi, transformîndu-le în aerodromuri și rampe de lansare, și dumneavoastră le-ați sărit în ajutor. Noi am devastat doar o biată casă și ați tăbărît pe noi...

La care polițistul a replicat:

— N-aveți decît să cereți și dumneavoastră aprobarea guvernului.

Bogdan PASCU

FLACĂRA OBIECTIV

● *După repetate încercări oficiale de mușamalizare, scandalul în jurul operațiunilor ilicite legate de o serie de comenzi pentru armata franceză a răbufnit în coloanele presei pariziene. După cum arată ziarul „Le Figaro", firmele intermediare care au luat parte la efectuarea comenzilor militare au reușit să-și însușească miliarde de franci, obținînd aprobări oficiale pentru „prețuri abuzive", încă din 1956.*

● *Parlamentul statului Delaware (S.U.A.) a votat o lege prin care se reintroduce în închisori bătaia cu biciul pentru deținuți. Aceasta, ca o nouă expresie a... „libertăților americane".*

● *137 pastori anglicani au luat poziție împotriva continuării experiențelor cu armele atomice și cu hidrogen și, în acest sens, au trimis un memoriu premierului MacMillan, îndemnîndu-l să se pronunțe pentru interzicerea armelor morții.*

● *După ce au chefuit la un bal studențesc din Florida (S.U.A.), patru tineri „supermen" albi au atacat o studentă negresă, pe care au violat-o cu bestialitate. Deși în California legea prevede pedeapsa cu moartea pentru actul de viol, pînă în prezent nici un alb n-a fost condamnat pentru siluirea unei femei de culoare. Este clar, nu?*

● *Cu prilejul unor recente exerciții de lansări în masă cu parașutele, trupele americane de ocupație din zona Wupperthal (Germania occidentală) au înregistrat o serie de accidente, din care unele destul de penibile și compromițătoare. Astfel, din pricina unor curenți de aer, cîțiva dintre ofițerii americani lansați cu parașuta au nimerit fie pe acoperișurile unor case, fie în rezervoare de apă sau pe... turme de vaci. Pățania cea mai ridicolă a fost aceea a generalului de brigadă Gray, care a rămas spînzurat de crengile unui plop înalt. Încolo, exercițiul militar n-a stîrnit hazul locuitorilor din Wupperthal.*

● *Recenta vizită la Londra a șahului Iranului a fost atribuită cu ostentativă maliție, de către presa londoneză, și unor „interese pur personale". Unele ziare n-au ascuns faptul că, după alungarea reginei Soraya, „din motive de sterilitate", șahul își caută acum o nouă soție de sînge regal...*

● *Într-o declarație făcută agenției „Associated Press", Mohamed Iazid, ministru al Informațiilor în guvernul provizoriu algerian, a lăsat să se înțeleagă că armata de eliberare națională va dispune curînd de noi mijloace de luptă moderne. El i-a avertizat pe colonialiștii care bombardează cu avioanele lor satele și orașele algeriene, că lunile ce vin vor aduce multe surprize armatei franceze. „S-ar putea — a spus Iazid — ca mîine, francezii să fie siliți ei înșiși să privească cerul".*

● *Ca să nu fie trimis cu forța în Algeria, un tînăr soldat francez, Jacques Simon Marchon, a fugit de la unitatea sa. Ajuns din urmă de jandarmi, soldatul a fost ciuruit de gloanțele acestora și a murit.*

● *Aproape 40.000 de copii și tineri au fost condamnați la diferite forme de pedeapsă corporală în Uniunea sud-africană și aceasta numai în decurs de un singur an. Un amănunt de prisos: toți erau negri.*

D. B.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 o/. 33 Tel.: 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 20 lei, 6 luni: 33 lei, un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep

În căutarea „avalanșei".
(Pag. 14-15)
Fotografie de E. IAROVICI

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI

Nr. 23 (211)
Anul VIII
5 iunie 1959

PRIETENI BĂNĂȚENI
Borș Gheorghe (româncă), Jubasz Peter (maghiar) și Gurzu Marcu (sîrb).
Fotografie de D. BABOIAN

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACĂRA
REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

După o vizită făcută la Ploești, conducători ai partidului și statului au vizitat recent orașul Craiova. Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, Leonte Răutu, întîmpinați călduros de oamenii muncii din Craiova, au vizitat uzina „Electroputere" și amplasamentul unui complex de întreprinderi pe bază de materii prime din regiune, a căror construcție va începe încă în acest an.

În fotografiile alăturate redăm cîteva imagini din această vizită.

CULTURA ȘI ARTA BELORUSĂ

Duminică 7 iunie încep Zilele culturii și artei belaruse. Noua manifestare a prieteniei romino-sovietice va prilejui o și mai adîncă cunoaștere a valoroasei creații a poporului înfloritoarei Belorusii sovietice.

Petrus BROVKA

Pe vechiul șleau

Bătrîni sînt mesteceni, șleaul e vechi
și-un cîntec uitat îmi răsună-n urechi.

Țin minte aici, într-o seară stătea
o fată, alături de inima mea.

Mesteceni, mesteceni, mai țineți voi minte
cum inima mea se bărza în cuvinte?

Și fata și-a dus printre voi, ca un gînd,
aprinsa-i basma fluturată de vînt.

De ce oare vremii sortit e să zboare?
S-a stins tinerețea ca raza de soare.

Mesteceni! Departe de ce să rămîn?
Atît de aproape mi-i șleaul bătrîn.

Privesc cum își flutură-n zarea senină
basmaua o fată, urcînd pe combină.

Zîmbește-un tînăr oprit pe-o vîlcea,
a lui parcă astăzi e inima mea!

Cum toate se schimbă, se șterg ca un val!
Dar pururi e tînăr meleagul natal.

Și simt că mi-i dragostea vie, adîncă,
mi-i inima, inima, tînără încă!...

În românește de M. DJENTEMIROV

„Ostașul rănit", sculptură de V. Nolilciuk.

Cu prilejul vizitei delegației sovietice în combinatul textil „Stalin" din Tirana a avut loc un mare miting în cadrul căruia tovarășul N.S. Hrușciov a rostit o cuvîntare.

SE ÎNTĂREȘTE PRIETENIA SOVIETO-ALBANEZĂ

Poporul albanez a salutat cu mare însuflețire vizita în R.P. Albania a delegației de partid și guvernamentale a U.R.S.S. în frunte cu tovarășul N. S. Hrușciov, prim-secretar al C. C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

Vizita ca și tratativele purtate între delegațiile de partid și guvernamentale ale celor două țări s-au desfășurat într-o atmosferă cordială și prietenească, vădind o dată mai mult deplina unitate de vederi în toate problemele discutate.

Pretutindeni pe unde au trecut, oaspeții sovietici au fost salutați de ovațiile călduroase ale populației albaneze.

Piața rotundă din Minsk, capitala ↓ R.S.S. Belaruse.

CONSTRUCȚII CUM N-AU MAI FOST...

Fotoreportaj de R. RODA

Primăvara aceasta a asaltat Bucureștiul cu verdeață și flori (firește!) și cu nenumărate... garduri de rogojini.

Pe arterele centrale, pe magistralele Capitalei au apărut zeci de îngrădituri de papură vestind că în spatele lor se ridică în scurt timp noi clădiri...

Ritmul impetuos al construcțiilor a intrat, parcă, în firescul lucrurilor și nu ne mai surprinde să vedem — de pildă — un bloc cu șapte etaje în fază de finisare, acolo unde doar cu cîteva luni în urmă era un loc viran sau o căsuță veche.

Într-una din zilele lunii aprilie, porțiunea cuprinsă între Palatul Republicii Populare Romîne, str. Pictor Grigorescu, Luterană și 13 Decembrie a fost îmbrățișată de familiarele îngrădituri din papură: se deschidea un vast șantier de construcții care va da Capitalei prima piață integral amenajată: Piața noii săli a Palatului R.P.R.

Clădiri vechi, multe din ele insalubre, avînd posibilități minime de cazare, case ce nu mai puteau fi împrospătate prin nici o reparație au căzut sub loviturile tîrnăcoapelor. Și pe locul lor a început construcția a 9 blocuri moderne cu cîte 8 și 15 etaje.

La data cînd vizităm imensul șantier (26 mai 1959) amplasamentul celor 9 blocuri de locuințe se profilează distinct. Toate construcțiile au fost „atacate" (este termenul folosit de constructori!). La unele se toarnă fundațiile, pereții subsolurilor, altele sînt în excavație într-o fază înaintată. Gigantice macarale-turn își profilează siluetele elegante pe albastrul cerului... În curînd ele vor ridica pereții exteriori construiți din elemente prefabricate, gata finisate...

La 30 decembrie, cele 900 de apartamente cuprinse în aceste blocuri urmează a fi predate... la cheie. (Un „amănunt" interesant: toate apartamentele — ale căror pereți vor fi tapisați — vor fi mobilate cu mobilă special studiată și de bună calitate; bucătăriile vor fi modern utilate cu mobilier fix, frigidere etc.).

Multe din cele 9 blocuri vor avea magazine cu un profil corespunzător atît necesităților celor circa 4.000 de locatari cît și a importantului centru urban ce se va crea aci.

În mijlocul noii piețe se va ridica masivă, monumentală, sala cea nouă a Palatului R.P.R., care urmează să fie dată în folosință la 30 decembrie 1959. Deși în mod normal pentru construirea unei asemenea clădiri se prevăd doi ani și jumătate, ea va fi realizată doar într-un an de zile!

Sala, cu anexele ei, se întinde pe o suprafață desfășurată de 22.000 metri pătrați, avînd un volum de 123.000 metri cubi; sala va avea o capacitate de 3.000 de locuri dispuse în amfiteatru; o cupolă amplă cu o deschidere liberă de 52 metri va acoperi sala propriu-zisă.

Dar să pășim în interiorul clădirii. Deși au trecut doar cîteva luni de cînd s-au făcut primele săpături pentru fundații, aspectul sălii se conturează de pe acum cu precizie.

Explicațiile constructorilor și puțină imaginație te ajută să vezi aidoma viitoarea sală cu polivalentele ei funcțiuni.

... Pe scena largă are loc un concert dat de o orchestră filarmonică. Concertul este transmis prin radio. Dar din sală lipsesc cablurile radiodifuziunii. Motivul: într-o cameră se află instalații fixe, complete, cu ajutorul cărora spectacolele de aci vor putea fi retransmise în condiții optime prin radio și televiziune.

Macheta ansamblului arhitectural care cuprinde două piețe organic legate între ele — Piața Republicii și noua piață ce se creează între Palatul R. P. Romîne și străzile Pictor Grigorescu, Luterană și 13 Decembrie. În fotografia machetei se văd următoarele clădiri: 1) Sediul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn. 2) Palatul Republicii Populare Romîne. 3) Noua sală a Palatului R.P. Romîne. 4) Ateneul R.P. Romîne. 5) Hotelul Athenée Palace și clădirile ce se vor construi pentru dezvoltarea sa. De la 6 la 14. Noile blocuri în construcție care vor fi gata pînă la sfîrșitul anului 1959. De la 15 la 20. Alte blocuri ce vor fi construite. Săgeata albă indică b-dul. Bălcescu, iar săgeata neagră — calea Victoriei. ↓

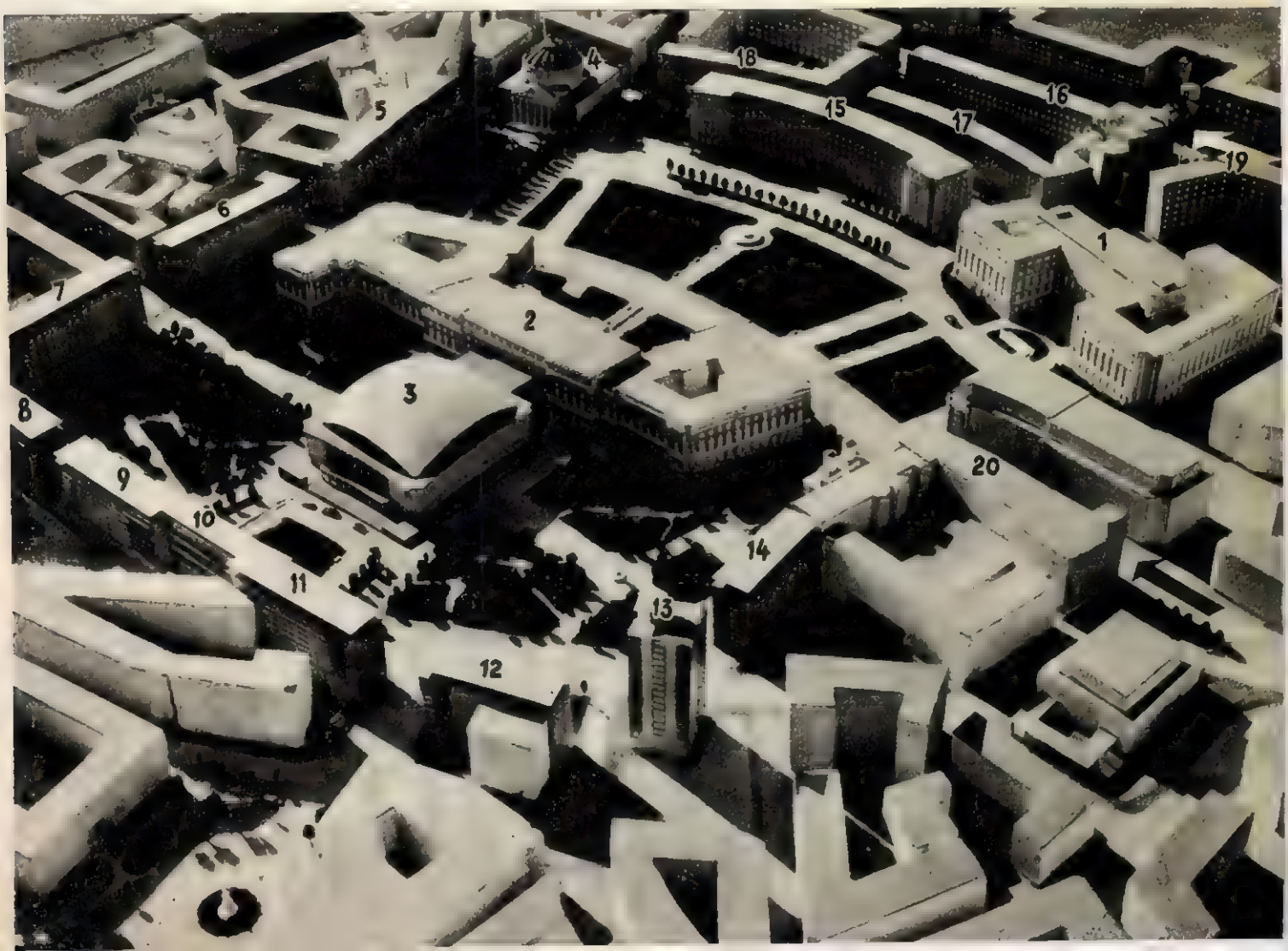

Macheta noii săli a Palatului R.P.R. (autorii proiectului: un colectiv de arhitecți de la Institutul „Proiect-București", sub conducerea prof. arh. Horia Maicu).

Cu puțină imaginație și explicațiile constructorilor ne putem face o idee de cum va arăta viitoarea sală cu 3.000 de locuri.

...Imaginea orchestrei a dispărut... Din plafonul scenei coboară lent un ecran cinematografic enorm — cinemascop... A început rularea filmului. Sunetul te impresoară din toate părțile. Redarea stereofonică a sunetului se face pe 6 canale.

...Iată-ne în toiul unui congres internațional. Participanții grăiesc în felurite limbi ale lumii. O instalație de traducere simultană transmite discursurile în mai multe limbi. Dar nu prin fir (ar fi o soluție depășită), ci prin transmisii pe bază de emisie-recepție...

— Ce face cu putință realizarea unor asemenea construcții într-un termen atît de scurt? — am întrebat.

Și ni s-a dat răspuns: strînsa colaborare între proiectare și execuție; organizarea ra-

↑ Se toarnă fundațiile la blocurile 1 și 2, care încep din calea Victoriei (peste drum de Athenée Palace) și continuă pînă în str. Luterană.

← O perspectivă a șantierului de construcții a blocurilor 6-9. Dulgherii și fierarii betoniști muncesc cu sîrg, asigurînd terminarea lucrărilor la termenul fixat.

țională și ritmică a muncii pe șantier; aprovizionarea cu materiale fără întîrziere în raport cu mersul lucrărilor; mecanizarea intensivă, și cîte și mai cîte dintre acestea...

Dar am văzut muncind brigăzile de utemiști, am văzut muncitori dulgheri, fierari, zidari, instalatori, arhitecți și ingineri muncind. Și pe chipurile lor am citit, limpede de tot, entuziasmul și mîndria de a lucra pentru desăvîrșirea unor opere monumentale ca aceste minunate construcții — demne de capitala unei țări socialiste — construcții inițiate de partidul și guvernul nostru.

Colonia muncitorească a şantierului.

AMINTIRI DIN ANUL... 1959

de Liviu MAIOR

Fotografii de Elena GHERA

Peste cinci ani (sau peste zece, sau peste douăzeci), la Tîrgu Jiu, într-o seară (sau într-o după-amiază), o bunicuţă (sau un bunic) va sta de vorbă cu un nepoţel (sau o nepoţică) şi-i va spune:

— Priveşte cum arăta combinatul nostru forestier cu ani în urmă.

Şi va desface un număr vechi al „Flacării" (acela pe care-l citiţi dv. în clipa de faţă) şi-i va arăta nepotului (sau nepoţelei) pozele alăturate. Şi copilul va deschide ochii mari, se va minuna şi va ciripi:

— Nu se poate! Aşa arăta combinatul nostru pe atunci?

Da, întocmai. În locul clădirilor impunătoare, pe care el le va cunoaşte, în locul agregatelor complicate, nu va vedea în vechea revistă decît o întindere de pămînt brăzdată în lung şi în lat de tractoare, de haveze, de excavatoare, de un furnicar de muncitori tineri şi entuziaşti.

Pe vremea aceea (mai, 1959!) construcţia combinatului forestier „Preajba" se afla abia la primii paşi. Autorul acestor rînduri, sosise la Tg. Jiu pentru a consemna în revista „Flacăra" un eveniment de seamă: la marginea Tg. Jiului se săpau fundaţiile celei mai mari lucrări industriale din întreaga regiune Craiova: combinatul forestier „Preajba".

Aşadar, în mai 1959 am sosit la Tg. Jiu. Împreună cu mine, autorul fotografiilor alăturate.

Nu mi-a fost de loc greu să constat — şi asta într-un timp record — că problema combinatului frămîntă tot oraşelul. Pe stradă, în restaurante, în instituţii, pretutindeni localnicii presărau în discuţii noutăţi despre marea lucrare de la marginea tîrgului.

Entuziasmul, freamătul, efervescenţa tinerească ce animau sufletul oraşelului clipă de clipă, îmi erau familiare. Le simţisem şi la Bîrlad, şi la Roman, şi la Baia de Arieş, şi la Govora şi în toate oraşelele şi tîrguşoarele în care agitaţia febrilă a constructorilor prefigura încă de la început transformarea economică şi culturală a aşezării. Tîrgul Jiului, după secole de vegetare, de trai anodin, se pregătea să-şi schimbe veşmîntul economic patriarhal. O dată cu combinatul, în oraşel intrau canalizarea, gazele naturale şi se măreau considerabil resursele de apă potabilă.

Am aflat apoi că agitaţia aceasta, oglindită în ochii fiecărui cetăţean, nu se manifesta numai în discuţii şi pronosticuri. O bună parte dintre cetăţeni doreau să contribuie concret, cu braţele lor, alături de constructori, la înălţarea viitoarei întreprinderi. „Vom contribui voluntar la ridicarea combinatului, cu 2.000 ore-muncă" — anunţau utemiştii de la fabrica de confecţii; „noi, cei de la C.A.M. vom sprijini lucrările cu 1.000 ore-muncă voluntară"; „noi, cei de la „Unirea", cu 500".

În toate zilele săptămînii coloane de tineri şi bătrîni, înarmaţi cu tîrnăcoape, lopeţi se îndreptau spre şantierul combinatului. Veseli, entuziaşti, mîndri.

Ne-am interesat şi noi cum putem ajunge la combinat.

— Cum ajungeţi? Cu autobusul! Avem doar cursă regulată.

Şi ne-am urcat, împreună cu alţii, într-un autobus mare şi încăpător. Pasagerii se instalau comod în scaune şi, pregătindu-se de drum, îşi aprindeau cîte o ţigară. Taxatoarea îi mustra cu bunăvoinţă şi răbdare:

— În maşină nu se fumează. Aşa e regulamentul.

Şi călătorii se supuneau, înăbuşind ţigările. Cursa era un lucru nou în viaţa tîrguşorului...

★

Şantierul ne-a întîmpinat, proaspăt, tînăr. Îl aveţi, pe fragmente, în fotografiile alăturate. Pe întreaga suprafaţă a celor 85 de hectare rezervate şantierului, se zăreau deocamdată doar mulţimea muncitorilor, maşinile, şi ici-colo zidurile roşii, pe cale de a se înălţa. Pămîntul negru, îmbibat de ploile primăverii (pe acest teren sunau pînă nu de mult tălăngile oiţelor), era sfîrtecat, metru cu metru, de fălcile excavatoarelor şi presărat cu nenumărate bazine şi canale. Îţi venea cu greu să crezi, privind aspectul acesta al şantierului, că peste cîteva luni, mai precis la 30 decembrie 1959, fabrica de placaj a combinatului va trebui să fie dată în rodaj. Muncitorii şi inginerii constructori îşi luaseră acest angajament, hotărînd să realizeze fabrica de placaj cu şase luni de zile înainte de data stabilită.

Un tînăr inginer constructor — Mihai Păfăluţă — ne-a plimbat, visător şi entuziast, prin toate colţurile şantierului. Ochii săi desprindeau cu precizie, în jur, din atmosfera liniştită şi clară, fiecare contur, fiecare amănunt al viitoarelor construcţii.

— Iată, aci va fi depozitul de buşteni, aci vor fi bazinele de conservare, aci opt bazine de tratament termic... Pe un pod rulant (va trece exact pe locul unde sînteţi dv.), buştenii vor fi transportaţi în cojitorie, iar de aci, cu nişte deruloare, vor ajunge în fabrica de placaj...

— Cîte fabrici va cuprinde combinatul?

— Multe. O fabrică de placaj, care va intra în funcţiune în primul trimestru al anului viitor; o fabrică de cherestea, care va intra în funcţiune în semestrul II al anului 1960; o fabrică de plăci aglomerate; una de scaune curbate; una de parchet, una de lădiţe. Numărul fabricilor va fi, poate, şi mai mare; proiectul iniţial poate fi lărgit.

COLONIA MUNCITOREASCĂ

La fel de rapid, ca şi la combinat, avansează lucrările şi în colonia muncitorească. De-a lungul drumului ce uneşte Preajba cu centrul oraşului s-a ridicat ca din pămînt un şir întreg de blocuri muncitoreşti. Celor care lucrează în prezent le-au şi fost date în folosinţă 54 de apartamente. Iar celor care abia vor veni să lucreze pe şantier sau în viitorul combinat, li se construiesc altele dintre care vor fi terminate, pînă în primul trimestru al anului 1960, 214 apartamente. Şantierul coloniei muncitoreşti a lansat şi o întrecere: scăderea preţului de cost al apartamentului de la 41.000 lei, la 39.000 lei şi reducerea termenului de construcţie de la 11 luni, la 8 luni.

DAR OAMENII?

Mai exact spus: de unde vor fi aduşi muncitorii calificaţi, în stare să pornească viitoarele maşini din fabricile combinatului? De unde va fi adusă priceperea şi talentul meşterului de mobilă, de placaj, de cherestea? La Arad, la Gălăuţaşi, la Balta Sărată, la Deta, unde s-au ridicat în ultimii ani fabrici moderne de mobilă, s-au găsit pe loc şi oameni pricepuţi, în stare să înceapă de îndată lucrul. Meseria avea în acele locuri o tradiţie îndelungată. Dar aici? Împrejurimile Tg. Jiului au păduri falnice. Nenumăraţi bărbaţi harnici

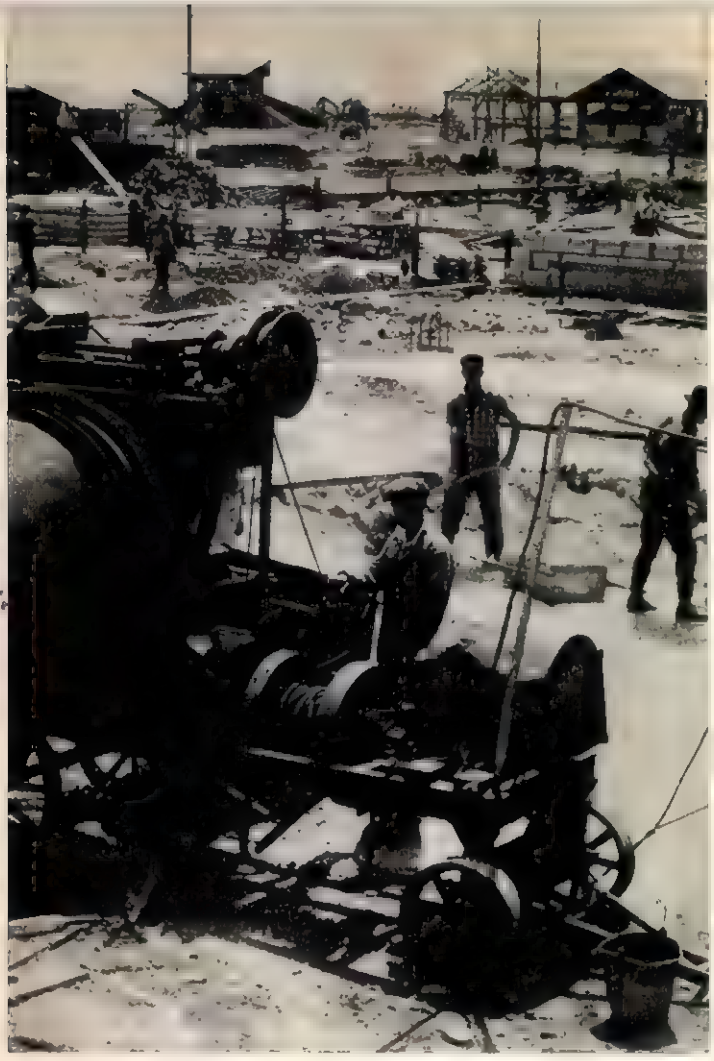

Betoniera în plină acțiune: se prepară betonul pentru stîlpii fabricii de placaj.

se pricep să doboare copacii, să-i fățuiască și să-i despice în scînduri. Dar puțini, foarte puțini, știu să transforme materialul lemnos în mobilă, în plăci aglomerate, în cherestea etc.

Atunci? Combinatul va avea muncitori și tehnicieni aduși din alte părți ale țării? Nicidecum. Iscusința și talentul viitorilor meșteri sălășluiesc în fiecare tînăr entuziast care a venit să lucreze, cu brațele, pe șantier. Urmează numai ca ele să fie descoperite și cultivate pe baza experienței celei mai înaintate și a însușirii tehnicii moderne.

Tînărul comunist Constantin Ularu, șeful unei brigăzi de tineret, mi-a spus cu hotărîre:

— Eu, și împreună cu mine Ion Pătruț, și cu ei Martin Dumitru și Ion Ursățeanu, am venit aci nu numai să lovim cu casmaua. De îndată ce se vor deschide școlile de calificare ale șantierului ne vom înscrie la ele.

Și ca aceștia, majoritatea tinerilor sosiți pe șantier. Iar tinerii domină aci într-un procent de 90 la sută!

M-am gîndit multă vreme la cuvintele lui Ularu.

Moții și-au încheiat nu de mult peregrinările de secole într-un chip strălucit. Cooperativele și puternicele centre muncitorești, înființate în inima Apusenilor, le-a durat statornicie pentru totdeauna. Olteniii îi urmează îndeaproape. În jurul viitoarelor obiective industriale, ce se vor înălța pe trupul Olteniei, se vor grupa, se vor suda, sute de mii de oameni. Și în această privință, actualul combinat pe cale de construcție, va avea un mare merit.

★

Așadar, peste cinci sau peste zece sau peste douăzeci de ani, un nepoțel sau o nepoțică va privi aceste poze și va fi cuprins de uimire.

Și toți cei care vor deschide atunci numărul de față al „Flacării" vor fi pătrunși de un puternic sentiment de bucurie și mîndrie...

...Cu autorul acestor rînduri, faptele se vor petrece asemănător. Peste cinci, sau zece, sau douăzeci de ani, vizitînd din nou Tg. Jiul, va zări în locul actualului șantier un combinat măreț și cu o bogată tradiție. Și va exclama uimit:

— Oare prin aste locuri am fost eu?

Se lucrează fără întrerupere la construirea viitorului bazin de conservare.

Suzana DELCIU

IMAGINI din BICAZ

Muzeul de pe malul lacului

Ah, pereți de humă, îndoiți ca-n rugă
Gîrboave vestigii prinse în chirpici,
Parcă spre afunduri lacu-adînc vă cheamă
Și vă tine-oglinda lacului, aici.
Vi-e sortit să spuneți în amare șoapte
De pe malu-acesta-al timpurilor noi
Tot trecutul crîncen al cumplitei soarte
Să-l știe urmașii, să nu-l uităm nici noi.

Voi, cocioabe strîmbe, voi, cocioabe strîmbe!
Cît de multe-ați spune, nu știți spune tot.
Unde-i sfichiul toamnei, ulii desfundate?
Timpul curățat-a urmele de glod.
Gerurile ierni ce-nghețau prin colțuri
Și-mpletreau suflarea, unde sînt acum?
Unde sînt pierdute gemetele crunte,
Bicele ce-n carne singerară drum?
Dar să-mi spuneți: omul, pasărea rănită,
Chinuitul suflet, unde l-ați ascuns?
Voi, cocioabe strîmbe, voi, cocioabe strîmbe,
Cît de multe-ați spune, tot nu e de-ajuns.

Satul strămutat

Să nu-mi spună nimeni c-a văzut minuni
Numai în legende spuse din străbuni.
Am văzut la ora cînd cîntau cocoșii
Aducînd din slavă zorii albi și roșii
Cum din văi spre vale alergau buimace
Strîmbele colibe, oarbe și sărace,
Și-au ajuns pe dîmbul cu-nverzit covor
Case ca lumina zilei fără nor.
Ulița, poteca, au fugit și ele
Și pe dîmb ajuns-au brîuri de șosele,
Iar în valea-aceea, pe un pat de stîncă
Și-a făcut culcușul apa cea adîncă
Și de-atunci în valea cea înnegurată
Soarele își scaldă raza sa curată,
Luna-și scaldă-n valuri unda argintie
Și spre dîmb o înalță. De aceea, mie,
Să nu-mi spună nimeni c-a văzut minuni
Numai în legende spuse din străbuni.

Ilie CONSTANTIN

Pescari, primăvara

Aș vrea să văd din nou, scînteietoare,
Nisipurile care cad și sule,
Linia țărmului tăiată-n soare,
De valurile de mătase amărui.

Acum pescarii pleacă pe furtună
Cu luna la catarg și peste lună.
În larguri marea se supune,
Își pleacă ceturile de cărbune
Și vasele oprite în amiază
Ca-n niște mari oglinzi se desenează.

La-ntoarcere pe punte se va zbate
Argintăria mării împăcate!...

SOCOTELI

de Remus LUCA

Ilustrație de Nichi POPESCU

Pe Pantilimon Vețcan poate nu-l cunoști așa de bine, c-a fost toată viața lui un om închis și fără prieteni. A trăit mai mult singur, în căsuța lui din marginea satului, cu Aurica, nevasta lui, tot așa de tăcută și fără prietene, și cu cei doi băieți ai lor, care, crescînd, au devenit și ei niște feciori tăcuți care nu știau să rîdă.

Sărăcia, cînd era, nu era de prea multe feluri: sărăcie lucie, adică un fel de pustie în mijlocul lumii, nici pămînt, nici casă, nici vită, nici porc, numai sufletul din om să poată răbda; și sărăcia goală, adică un fel de viață în care toate cîte erau n-aveau alt rost decît să-ți amărască sufletul; coperiș la casă ca să treacă ploaia prin el, uși și ferestre ca să treacă vîntul prin ele, un purcel în ogradă care n-avea din ce să se-ngrașe, de mîncai la crăciun numai zgîrciuri și șoric uscat, cîte un rînd de haine să ai pe ce să coși petice, și cam atît.

Numai sărăcia lui Pantilimon nu se asemăna cu a altora. Era o sărăcie cu socoteli.

Avea omul un iugăr de arătură și o jumătate de iugăr în luncă și avea patru guri la casă și patru trupuri de îmbrăcat. Și mai avea năravul să socotească tot. Dacă Aurica ducea un ou la prăvălie, el scria în călindar și pe o altă foaie: un fărtai de petroleu, două săptămîni (adică am cumpărat un fărtai de litru de petroleu și trebuie să mă ție două săptămîni). Așa socotea și cînd semăna grîu pe iugărul lui; dacă era an bun, putea scoate la șaizeci-șaptezeci de feldere, cum s-ar zice acum 800-900 de kilograme; își socotea o felderă pe săptămînă pentru pîine, adică cincizeci și două pe an, cam trei pîini pe săptămînă; cînd era un an rău, atunci nu-i ieșea decît cincizeci și două de jumătăți de feldere pe an, și-atunci mîncau numai o pîine și jumătate pe săptămînă. Îi rămîneau cincisprezece-douăzeci de feldere să le vîndă, și scria în călindar: „impozitul"! Așa socotea și fasolea din grădina de lîngă casă, și laptele pe care trebuia să-l deie capra, și zilele pe care le lucrau ei pe la Bobletec și pe la Obrejă. Din ce-și mai luau ei haine, și încălțări, și purcel, și ce mai trebuie prin casă, n-aș putea să-ți spun, doar atît că și acestea le avea socotite acolo în călindar.

Din socotelile lui, multe nu ieșeau. Cînd ai puțin, degeaba-l numeri, nu sporește. Dar el și le făcea și din ele nu ieșea. Drept ți că în viața lui de la nimeni n-a cerut nici un căpețel de ață, și nici n-a dat nimănui nimic. Dacă n-avea, nu mînca, dacă hainele-i erau prea rupte, nu ieșea duminica în sat. Casa-i era curată, ograda rînduită, pereții văruiți.

El era — și-i și acum — bărbat zdravăn, slab și ciolănos; un chip uscat, bălan, nas mare și sprîncene groase îmbinate și-un păr roșu ca focul (ziceau gurile rele că-i corcitură de neamț). Aurica-i și ea mare și slabă și ciolănoasă, iar frumoasă n-a fost nici în tinerețea ei. Obrajii lați și plini de pistrui, ochii mari, negri, un pic holbați, buze subțiri și fără culoare și un nas scurt și răsucit în sus; era una din cele șapte fete ale lui Sărmătean din cătun. Era vestită de harnică, întrecea și pe bărbați, la secerat trăgea cu coasa, și toți feciorii se temeau de ea că avea pumn greu (cînd a fost slujnică la Obrejă și Teofil a vrut să-i facă nu știu ce, l-a bătut cu parul cum bați sacul de fasole și l-a călcat în picioare de l-a lăsat vînăt). Și feciorii lor au ieșit oameni ciolănoși, înalți și slabi și nu frumoși, și nu li-i rușine de lucru. Numai că-s tăcuți și n-au prieteni.

Cînd am făcut noi colectiva, ne-am dus cu echipa de agitație și la el. Ne-a primit cuviincios, fără să spună multe vorbe. Ne-a așezat la masă și a scos dintr-un credenț vechi o sticlă cam pe jumătate plină de rachiu.

— Să gustați — a zis.

— Nu se poate, Pantilimoane — am zis. Noi avem o muncă de făcut. Nu putem bea.

— Bine — a zis el și a pus sticla înapoi în credenț. Gîndeam că s-a supărat, dar pe urmă am văzut că nu se supărase.

I-am spus de ce-am venit, i-am arătat ce foloase aduce munca în colectivă, mă rog, i-am vorbit ca din carte. Era acolo și Aurica și erau și feciorii. Tăceau toți și ascultau. La sfîrșit, Pantilimon a zis:

— Știu. Am citit în foaie.

L-am întrebat:

— Te înscrii?

— Mă înscriu — a zis el. Da' mai vreau să întreb ceva.

— Întreabă.

— Cu ziua-muncă. Cum îi?

I-am explicat:

— Așa! — a zis el. Nu-i rău. Adică dacă faci multe, bunăoară eu și Aurica, atunci cum se socotesc?

— Se adună și se scriu în carnet.

— Da' eu și Aurica prășim, să zicem, un iugăr într-o zi, ori mai mult, și Moldovan Gherasim cu fata lui și cu muierea lui nu fac un iugăr. Asta se socotește?

— Se socotește.

— Atunci îi bine. Da' cine face socoteala?

— Brigadierul — zic eu — și pentru toată colectiva, socotitorul (pe-atunci încă nu știam c-o să avem contabil pentru treaba asta).

— Și dacă greșește?

— Nu se poate. Ți-o scrie și ție în carnet, acolo, sub ochii tăi.

— Îi bună și asta.

A stat un timp și s-a gîndit. Apoi a spus:

— Atunci mă scriu. Numai să nu greșească la socoteli. Am vorbit și cu Aurica de asta. Și ea așa zice, ca mine: să nu greșească la socoteli. Altfel, gospodăria asta colectivă nu poate fi lucru rău. Cine lucră, are; cine nu, n-are. Numai să nu greșească la socoteli.

A scos un sertar de la credenț, de-acolo un caiet din care a rupt o foaie, cu mare grijă să nu le vatăme pe celelalte, a mai scos un toc vechi de școală și o călimară de lemn și m-a întrebat:

— Cum să scriu?

I-am spus și a scris.

Multe n-avea de scris. Un iugăr și jumătate, și gata. Vite n-avea, plug n-avea, car n-avea, grapă n-avea. Da' el a stat și a citit de mai multe ori ce-a scris, să nu greșească ceva. A semnat, a venit și Aurica și-a semnat și ea, și au semnat și feciorii, că erau trecuți amîndoi de optsprezece ani.

Ne-a petrecut pînă la poartă. M-a întrebat:

— Cînd o'să fie adunare?

— Te anunțăm noi, n-ai tu grijă.

— Și cine-o să fie președinte?

— Asta nu se poate ști chiar de-acum. Adunarea îl alege.

— Și asta-i bine. Sănătate bună.

Cine știe? Poate el s-o fi gîndit mai mult la treaba asta și o fi socotit, așa cum îi năravul, și a socotit bine, gîndesc, și n-a trebuit să-l lămurim noi. O fi așteptat numai să venim și să-i spunem.

După ce s-a înființat colectiva, el a ajuns în brigada lui Țîrlea.

Și-au lucrat tus-patru, cei din familia lui Pantilimon Vețcan, în felul lor, și-au făcut ei într-un an de zile peste opt sute de zile-muncă. Nici o altă familie n-avea atîtea. N-au lipsit nici o zi, nici un ceas de pe cîmp. Se întîmplau zile, cînd, să zicem, s-a încheiat prășitul sfeclei și încă secerișul nu începuse, poate să mai fi fost de coasă pentru cincisprezece-douăzeci de oameni, ori pe la grădina de zarzavat de făcut cîte ceva; în astfel de zile, cei mai mulți rămîneau pe-acasă și-și vedeau de grădinița lor, ori de una sau alta prin ogradă, că doar n-or fi stînd să doarmă. Vețcan și cu familia lui, nu. El venea la Țîrlea și cerea de lucru. Se certa cu președinta, cu ceilalți brigadieri, pînă cînd se găsea ceva. Iar dacă la coasă, la grădină ori la lotul experimental lipsea careva, îi trimiteau pe-acolo.

Și chiar din asta a ieșit încurcătura. Cînd vreun om se întîmpla să lucre în altă brigadă o zi sau două, după cum era nevoie, brigadierul trecea munca lui în carnet la o rubrică separată, undeva pe la urmă, și seara, cînd s-adunau brigadierii, aceste zile-muncă erau trecute în carnetele oamenilor și ale brigadierilor de care țineau, și se făcea un semn.

Noi toți ne lăsam în grija brigadierilor la socoteli, că asta-i meseria lor. Pantilimon însă era un om socotit. El își scria într-un caiet al lui, ce-l ținea acasă, toate zilele-muncă făcute de el și de familia lui, și scria acolo și ziua și locul unde au lucrat și chiar și lucrul făcut.

La sfîrșitul anului, cînd s-au făcut socotelile pentru toți, la Pantilimon a ieșit cu 0,25 zi-muncă mai puțin decît își socotise în caietul lui. Mai întîi n-a zis nimic. A scris pe o bucată de hîrtie 812,50 zile-muncă, atît cît era pe tabelul afișat la poarta sediului. L-a căutat pe Pănciușu și l-a rugat să caute în registrul cel mare să vadă dacă și acolo-i tot așa. Era tot așa: 812,50 zile-muncă. S-a întors acasă, a luat caietul și pînă la miezul nopții a tot socotit: la el ieșea 812,75. A mai socotit o dată și i-a ieșit tot atît. S-a culcat, și-a dormit somnul, iar a doua zi s-a dus iar la Pănciușu și i-a spus:

— La mine n-ați socotit bine. Ați socotit cu 0,25 zi-muncă mai puțin. Asta nu-i cu dreptate.

Pănciușu s-a mirat.

— N-aș crede, bade Pantilimoane. Trei săptămîni am lucrat

(Continuare în pag. 14)

OFENSIVA CHIMIEI ÎN R.D. GERMANĂ

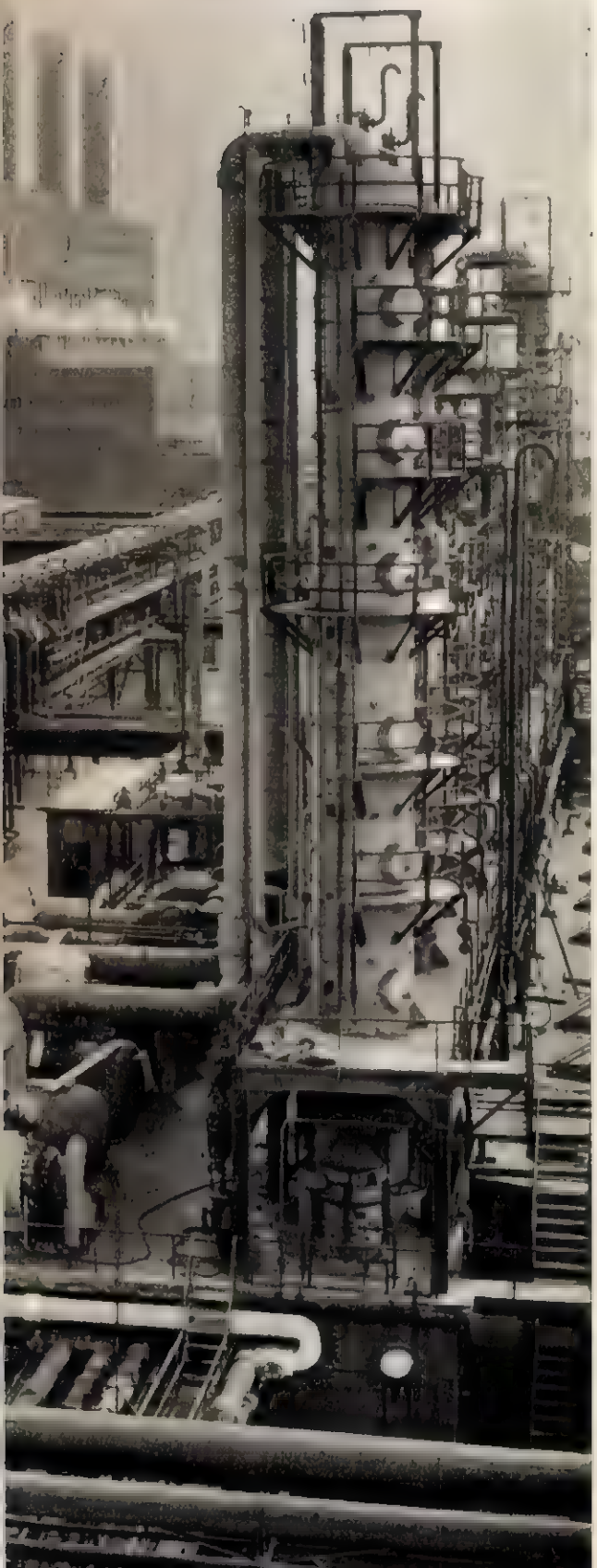

Nu există, într-adevăr, un cuvînt mai ilustrativ în ce privește impetuoasa dezvoltare a industriei chimice a Republicii Democrate Germane, decît acesta: ofensivă. Astăzi, datorită avîntului pe care l-a luat industria sa chimică, R.D.G. se situează pe locul al doilea în lume în ce privește producția chimică pe cap de locuitor și pe locul al șaptelea la producția absolută.

Pusă în slujba necesităților dezvoltării economiei naționale și a ușurării și înfrumusețării vieții populației țării, industria chimică a R.D.G. produce un bogat și variat sortiment — de la eleganții ciorapi de damă și covoare „persane" sintetice, pînă la complexe și moderne instalații industriale, în care materiile plastice înlocuiesc cu succes diferite metale și oțeluri speciale.

Și acesta nu e decît începutul. Programul de dezvoltare a industriei chimice, aprobat de Congresul al V-lea al P.S.U.G., prevede investiții de 9 miliarde mărci, grație cărora se vor ridica noi zeci de uzine chimice — transformînd țara într-un uriaș laborator.

↑ La uzinele „Agfa-Wolfen" se fabrică nu numai renumitele filme fotografice ci și alte produse, de la mătase perlon și pînă la benzi de magnetofon.

← Uzinele chimice Buna sînt, alături de uzinele Leuna, cele mai importante întreprinderi ale industriei chimice a R.D.G.

→ Mulți n-ar crede, poate, că aceste „persane", frumoase și ieftine, expuse în magazinul berlinez din Alexanderplatz, sînt fabricate din... perlon.

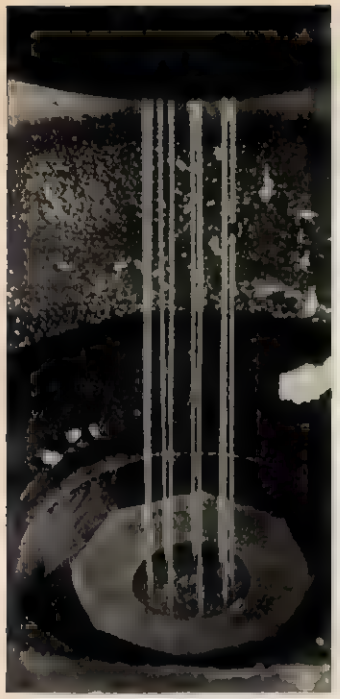

↑ Înainte de a ieși din duzele de filat, fibrele de perlon sînt încă... lichide. Datorită, însă, compoziției lor chimice, în contact cu aerul, ele se solidifică. Rezistența lor este de... 100 de mii de îndoituri. În R.D.G. perlonul s-a născut la uzina de fibre sintetice „Wilhelm Pieck" din Schwarza.

Produse ale industriei chimice pentru... industria chimică. Un „perete" de perlon — într-una din secțiile uzinelor Leuna „Walter Ulbricht" — ferește pe muncitori de inhalarea prafului. →

Sub formă de... baloturi, așa se prezintă cauciucul produs la fabrica de cauciuc sintetic a uzinelor Buna. ↓

O NOUĂ MEDICINĂ E PE CALE SĂ-ȘI FACĂ APARIȚIA

Era atomică în care am început să trăim și care, cu descoperirile și invențiile ei uluitoare, a deschis omului perspective ce păreau altădată de domeniul fantasticului, va schimba în multe împrejurări condițiile noastre de viață. Marile succese ale Uniunii Sovietice, care a lansat primii sateliți și prima planetă artificială, care a construit primul spărgător de gheață atomic și prima centrală atomoelectrică, arată că oamenii vor pătrunde la mari adîncimi în interiorul pămîntului, vor zbura la mari altitudini cu viteze amețitoare, vor călători în spațiul cosmic, vor ajunge pe alte planete. Faptele acestea nu mai sînt simple ipoteze, ci certitudini ale unui viitor foarte apropiat, pentru care oamenii trebuie să se pregătească.

De aceea, alături de progresul realizărilor tehnice, se impun noi cercetări temeinice și în domeniul fiziologiei umane, care să se poată adapta noilor împrejurări. Lucru pe care l-au înțeles, de altfel, marii savanți ai timpurilor noastre, care știu să citească în mesajele sputnicilor, în somnalele scafandrilor, ca și în toate celelalte revelații furnizate de progresul științei.

Iată, după studiul științific al vieții în univers, publicat de cei doi eminenți savanți sovietici, A. Oparin și V. Fesenkov și care atacă această problemă arătînd existența posibilă a altor lumi în sistemul solar și explicînd multe din enigmele biologice și astrofizice ce păreau altădată inabordabile — un alt savant, cercetătorul francez Paul Chauchard, folosind experiența oamenilor de știință sovietici, a scris un studiu intitulat „La vie en vol et en plongée", în care pune problema vieții omului în cosmos, din punct de vedere medical.

Descriind multiplele consecințe pe care le pot avea asupra funcțiunilor fiziologice zborul în atmosferă și dincolo de atmosferă sau mersul sub apă și în interiorul pămîntului, d-rul Chauchard deduce elementele fundamentale ale unei noi medicine capabile să asigure protecția omului în timpul unor asemenea explorări. O medicină specială care să studieze nu numai condițiile de protecție ci și pregătirea din vreme a oamenilor pentru astfel de încercări care în viitor vor fi un lucru obișnuit.

Și astfel, după cele două noi ramuri ale științei, fizica nucleară și chimia materiilor plastice, iată că vom avea și o nouă ramură a medicinei, corespunzătoare progreselor epocii în care trăim.

Amintește-ți de Chateaubriant . . . Auschwitz... ORADOUR. O demonstrație a patrioților francezi împotriva primejdiei reînvierii militarismului german.

SĂ FI UITAT OARE FRANȚA?

de I. CIOARĂ

Oradour-sur-Glâne... A fost un mic și liniștit orășel francez. Pînă într-o dimineață — la 10 iunie se împlinesc 15 ani din acea zi cumplită — cînd, din ordinul comandantului hitlerist al unui batalion din divizia „Das Reich", toți locuitorii au fost strînși în piața din fața bisericii. Bărbații au fost smulși de lîngă soțiile și copiii lor și împușcați. Iar restul — femei, bătrîni și copii — au fost închiși în biserică și li s-a dat foc. Din 642 oameni maturi și 207 copii au rămas doar cadavre, sau nici atît — o pastă însingerată și niște oase calcinate...

Pedepsirea autorilor masacrului de la Oradour „interesează întreaga omenire", spunea în 1947 — adresîndu-se rudelor victimelor de la Oradour — Vincent Auriol, pe atunci președinte al Republicii Franceze. Procesul asasinilor a fost însă trenat ani și ani, iar principalul răspunzător de barbaria de la Oradour, fostul general nazist Lammerding, n-a ajuns niciodată acolo unde merita — în fața plutonului de execuție. Căci „necesitățile" politicii „atlantice" cereau altceva. Și, în cele din urmă, după abrogarea legii din 1948 — singura în baza căreia puteau fi urmăriți criminalii de război — a avut loc la Bordeaux un simulacru de proces, care i-a scos aproape basma curată pe asasini. Iar în acest timp presa vest-germană jubila: „Masacrul de la Oradour a fost justificat (sic!) datorită prezenței maquisului în oraș".

Să fi uitat oare Franța tot ce a pătimit de pe urma militarismului german?

Nu, adevărata Franță, poporul ei, n-au uitat! Au dovedit-o opunîndu-se cu hotărîre ratificării acordurilor asupra așa-zisei „Comunități defensive europene", care avea să deschidă calea refacerii Wehrmachtului.

Există însă și dintre acei care au „uitat" sau, mai bine zis, sînt interesați să uite. Sînt cei care, reeditînd politica mîncheneză, au acceptat instalarea solemnă, în sunetul fanfarelor franceze, a fostului general nazist Hans Speidel, fost șef al statului major al trupelor de ocupație hitleriste în Franța, la cartierul N.A.T.O. de la Fontainebleau, punîndu-i sub comandă trupe franceze. Ba chiar, în ciuda valului de proteste ale francezilor, un politician reacționar a ținut personal „să-i ridice moralul" fostului călău al Franței, declarîndu-i ritos: „Guvernul francez nu va ceda niciodată în fața campaniei anti-Speidel".

Aceasta era în 1957... De atunci „împăcarea franco-germană" a făcut progrese. La Fontainebleau a mai fost adus un general cu „trecut": Foertsch. Au urmat cîteva întîlniri, tratative; s-au creat legături și mai strînse. S-a născut chiar și o axă: „Bonn-Paris", care împletește interesele colonialiștilor francezi cu cele ale revanșarzilor vest-germani, precum și „triunghiul înarmărilor" (Franța-Germania occidentală-Italia), în cadrul căreia predomină strînsa colaborare franco-vest-germană de la Saint Louis (Alsacia) și Colomb-Bechar (Sahara) pentru producția armei atomice. Se poartă chiar discuții în jurul instalării de depozite de armament ale Bundeswehrului și pe pămîntul Franței, pentru a căror pază vor trebui aduse trupe vest-germane. Ca în zilele ocupației...

Uituci se prefac a nu observa nimic. Nici măcar că revanșarzii vest-germani nu se sfiesc să folosească limbajul înaintașilor lor naziști. Iată:

Josef Strauss (ministrul de război vest-german): „Drumul înapoi spre răsăritul german trece prin *Paris*".

Iakob Kaiser (ministru în guvernul de la Bonn): „O adevărată Europă nu se poate constitui decît prin realizarea unității germane. Aceasta cuprinde, în afara Germaniei, Austria, o parte din Elveția și *Alsacia-Lorena*".

A. Heusinger (inspector general al Bundeswehrului): „*Franța*, epuizată și dezorganizată, nu va fi în stare să opună rezistență Germaniei organizate și disciplinate".

Suficient, nu? Dar mai ales elocvent!

Franța adevărată n-a uitat și nu uită. Agenția americană „Associated Press" recunoaște: „Numeroși francezi continuă să se teamă de perspectiva unei Germanii reînarmate, după două invazii în aceeași generație". Și după masacrul de la Oradour!

Nu, hotărît lucru, Franța adevărată, Franța patrioților care au întîmpinat cu pumnii încleștați de mînie pe cotropitorii hitlerești care treceau sfidător pe sub Arcul de Triumf al Parisului, Franța zecilor de mii de maquisarzi, a celor ce au înfrînt în 1954 „Comunitatea defensivă europeană" și a celor ce participă azi la „campania anti-Speidel", această Franță n-a uitat. Poporul ei vede ca singură cale spre redobîndirea măreției și onoarei Franței nu cîrdășia cu foștii săi împilatori ce-și zdrăngăne azi din nou armele, ci relații de prietenie și colaborare cu Uniunea Sovietică și sprijinirea eforturilor pentru încheierea Tratatului de pace cu Germania — singura chezășie împotriva agresivității militarismului german.

① Monumentul ridicat în memoria a 152 elevi ai școlii din Oradour, uciși de vii în biserică alături de profesorii, bunicii, mamele și frățiorii lor.

② Generalul nazist Hans Speidel — călăul de ieri al Franței — reînviat la Fontainebleau în calitate de comandant și al trupelor franceze în cadrul N.A.T.O.

③ Iată rezultatul „vizitei" ucigașilor S.S.-iști: oameni nevinovați transformați într-o pastă sîngerîndă și oase calcinate.

Doi copii jucîndu-se

Tătăroaică (Rachis Ali)

DIN LUCRĂRILE *lui* N. TONITZA

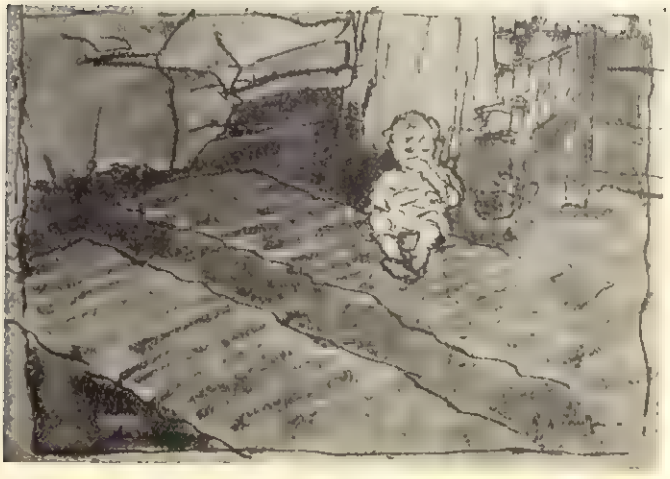

Copil la picioarele patului

Scenă din lagărul bulgăresc

N. TONITZA

Fata pădurarului

N. TONITZA

Studiu de compoziție

Studiu pentru grevă

Cosaşii

Copii

HAVANELE SE FABRICĂ ...LA CLUJ

Maistrul losif Tik are o specialitate rară: încearcă calitatea havanelor. Un fum, două, și controlul e făcut pentru o serie întreagă de țigări de foi.

Tînăra muncitoare Margarete Olah: „Iată cît sînt de mari frunzele de tutun din care se fac țigările de foi!"...

Vă plac țigările de foi? În caz afirmativ, sînt convins că nu ați refuza niciodată o havană! Și dacă vă place aroma havanei, e bine să știți că această țigară se fabrică nu numai în Cuba, ci și pe malul Someșului.

Clujul are tradiția celor mai bune havane fabricate în această parte a Europei. Fabrica de țigări din Cluj le produce de 108 ani. Desigur că amatorii de țigări de foi sînt astăzi mult mai puțini la număr decît în trecut. Totuși, trabucul și-a mai păstrat destui credincioși. Și aceștia sînt foarte exigenți față de calitatea produsului lor preferat.

Tocmai de aceea grija pentru calitate constituie și preocuparea principală a muncitorilor, tehnicienilor și chimiștilor din această fabrică. Cu doi dintre specialiștii în fabricarea havanelor — inginerii Angelo Ionescu și Tiberiu Moțu — am stat de vorbă de curînd.

— Ca să fie bună, țigara de foi trebuie să îndeplinească neapărat anumite condiții — ne spune unul dintre ingineri. Să nu piște la... limbă, să nu fie amară, să nu irite gîtul, să aibă aromă și — ultima și cea mai importantă — să satisfacă total pofta de fum a iubitorului de trabuc.

Se pare că havanele românești întrunesc aceste calități. Ele sînt apreciate atît de fumătorii din țara noastră, cît și de cei din alte țări unde au pătruns, concurînd, prin calitatea lor, produse de tradiție. Aceasta, deși tutunul din care sînt făcute nu vine din Cuba ci este cultivat — cu sămînță de havană — de către țăranii din Luduș, din Sărmaș sau din Ocna Mureșului.

F. URSEANU
Fotografiile autorului

UN DANS — ȘI O ÎNTREBARE FOARTE VECHE

E un general american în uniformă de gală — și generalul dansează. Nu ține discursuri cu îndemnuri la înarmarea atomică a Germaniei, nu participă la inaugurarea vreunei noi baze militare, nu asistă la experimentarea cine știe cărui tip de armă nucleară. Nu, generalul dansează. Și pare încîntat — pe bună dreptate, probabil — de zîmbetul, cam prea fotogenic, al frumoasei sale partenere.

Nimic rău și primejdios în aceasta. Dimpotrivă. Orice om iubitor de pace preferă să-i vadă pe generalii americani dansînd decît îndeletnicindu-se cu treburi războinice.

Trei împrejurări sînt deosebit de semnificative în legătură cu scena idilică pe care au surprins-o fotografii. Prima este locul desfășurării acțiunii: Berlinul occidental. A doua: faptul că unul dintre protagoniști e comandantul american al trupelor de ocupație din Berlinul occidental. În fine, cea de-a treia: numele său e Hamlet.

Nu credem în doctrina reîncarnării și sîntem siguri că între melancolicul prinț al Danemarcei și generalul Hamlet nu există mari asemănări. Altele sînt vremurile — și altele, bănuim, calitățile umane. Există însă un lucru care leagă cele două personaje — și anume cu o legătură stranie, mai presus de nume sau de alte asemănări fără însemnătate. Ceea ce-i unește este o veche întrebare. O întrebare pe care, cu un surîs trist, a pus-o Hamlet, cutremurat de emoție și de marea responsabilitate de a fi om, o întrebare în fața luminilor fragede ale zilei și în fața amenințării morții: „A fi, sau a nu fi?" E întrebarea la care Hamlet a răspuns cu demnitate și curaj, prin toate faptele sale: a fi! E întrebarea pe care și generalul Hamlet ar trebui să și-o pună.

Generalul Hamlet e american. Dar locul desfășurării acțiunii e Berlinul. Pămîntul pe care e construit hotelul e pămînt german. Partenera de dans e o actriță germană. Iar generalul Hamlet e american. Și nu se află aci nici ca invitat, nici ca turist. E comandantul trupelor de ocupație americane din Berlinul de vest. Nu comandantul militar al orașului Chicago sau al orașului Detroit, ci al Berlinului occidental. În ce calitate se află aci? Ca ocupant! Dar au trecut aproape 15 ani de la sfîrșitul războiului...

E cît se poate de bine că generalul dansează. Dar în acest timp confrații săi se dovedesc a fi pasionați de cu totul altceva. Amiralul Burke, șeful statului major al forțelor armate ale S.U.A., generalul Twining, președintele grupului mixt al șefilor de stat major, generalul White, și nu numai ei, uită de cei 15 ani care au trecut de la încetarea războiului, uită că Berlinul nu și-a vindecat încă toate rănile și se preocupă de înarmarea noului Wehrmacht. Ba mai mult: ei amenință — cu vorbe umflate și goale de conținut — vrînd să transforme Berlinul într-un focar de război. Și nu al oricărui război, ci al celui mai distrugător care se poate închipui: războiul atomic. Nu de mult, referindu-se, în Congresul S.U.A., la situația Berlinului, unul dintre ei, generalul Norstad, spunea printre altele: „Pornesc de la considerentul că dacă va trebui să facem față unei situații serioase, va trebui să folosim arma atomică indiferent dacă ea se numește strategică sau tactică".

„Considerentul", adică premisa de la care pornește generalul Norstad, e falș. Falsă este și concluzia la care ajunge. „Situația serioasă" în Germania este întreținută de nimeni altcineva decît de însăși politica S.U.A. și a aliaților săi, care tergiversează de atîția ani rezolvarea pașnică a problemei germane, rezolvare pe care țările lagărului socialist se străduiesc s-o obțină propunînd soluții drepte și raționale. Iar „concluzia" — amenințarea cu armele atomice — e de mult perimată. „Este timpul să se înțeleagă — a spus N.S. Hrușciov la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. — că amenințările n-au nici un rost atunci cînd e vorba de Uniunea Sovietică, de lagărul socialist și să se recunoască schimbările radicale care s-au produs în situația strategică din lume".

„A fi, sau a nu fi?" este întrebarea pe care trebuie să și-o pună generalul Hamlet și ceilalți generali și oameni politici occidentali, care pot lua hotărîri importante pentru desfășurarea evenimentelor internaționale. „A fi" trebuie să însemne pace, iar Berlinul occidental să devină un oraș liber și înfloritor, cu vizitatori sosiți din lumea întreagă pentru a-i admira frumusețea și nu pentru a se ocupa cu treburi militare.

E bine cînd generalii dansează. Dar e și mai bine cînd politicienii occidentali își pun cu spirit de răspundere marile probleme ale omenirii și mai ales cînd se străduiesc să dea acestor probleme un răspuns în spiritul înțelegerii între popoare.

Florin HUGUP

SOCOTELI

(Urmare din pag. 9)

la totalizare. Am verificat carnetele. Pe urmă am controlat de trei ori toată socoteala. N-aș crede.

— La mine ați greșit. Eu am lucrat mai mult cu 0,25 de zi-muncă. Îi dreptul meu.

A scos din buzunar caietul și l-a arătat lui Pănciușu.

— Hm! — a făcut Pănciușu.

Îl cunoștea pe Vețcan. Acesta nu putea să mintă. Undeva s-o fi strecurat o greșeală. Vețcan și ai lui lucraseră destule zile-muncă aproape la toate celelalte brigăzi, și poate s-o fi transcris greșit pe undeva. Vețcan însă nu putea fi liniștit doar cu atît.

— Ce-i de făcut?—mai spuse Pănciușu.

Să iei toate carnetele brigadierilor și să socotești zilele-muncă trecute pe la sfîrșit cu un semn anumit, apoi să le cauți în registru și să afli unde-i greșeala, e una; nu-i ușor, dar se poate face. Asta ar mai însemna să refaci toată socoteala de la cap la coadă, fiindcă produsele se împart pe zile-muncă și acum ele erau împărțite la oameni. Alta ar fi fost să-l convingă pe Vețcan să renunțe la 0,25 de zi-muncă, pentru că nu însemna cine știe ce; dar asta era chiar mai greu decît să faci din nou toată socoteala.

— Uite ce-i, bade Pantilimoane — a zis Pănciușu. Poate să se fi greșit undeva. S-o lăsăm moartă. Un sfert de zi-muncă-i mai nimic.

— Nu se poate! Îi dreptul meu! Munca mea! Cît ar fi de puțin!

— Știi dumneata ce înseamnă să fac eu iar toate socotelile? Iar trei săptămîni. Și-apoi produsele s-au împărțit. Cum adun eu de la trei sute de familii un kil de grîu, unu și jumătate de cucuruz, două sute de grame de orz, cincizeci de grame de fasole, zece grame de zahăr? Cam atîta ar fi! Să deie toți cîte un bob înapoi? Spune și dumneata.

— Eu nu știu. Datoria ta fi să păzești să nu se facă greșeli.

— Bine. Uite ce facem. Îți dau eu cît vine după 0,25 zi-muncă dintr-al meu.

— Nu se poate. Aia-i partea ta. Mie nu-mi trebuie partea ta. Îmi trebuie ce-am muncit eu.

— Da' nu pricepi că nu mă pot duce s-adun de pe la oameni tot cîte-un bob? Că sfertul ăsta al dumitale s-a împărțit în trei sute? Că s-a făcut praf?

— Nu știu! Eu l-am lucrat. Dacă l-ați făcut praf, adunați-l la loc. Eu îmi cer dreptul meu.

M-am nimerit și eu pe-acolo. Ascultam și mă gîndeam: „Cum se schimbă ceva în oameni! Nici nu-ți dai seama cum, da' ei îs altfel azi de cum au fost ieri. Cînd Bobletec îl fura sub ochii lui, măsurînd cu feldera cu fund dublu, nu mai zicea nimic; poate suduia în gînd, dar se temea că, dacă zice, în anul viitor nu-i mai dă în parte. Acum pentru un kil de grîu stă de-un ceas și se ceartă cu Pănciușu. Dreptate poate că are, da' chiar de o are, îi puțină: 0,25 de zi-muncă. Ceva a înțeles el din viața asta nouă, dar n-a înțeles chiar tot". Am zis atunci:

— Pănciușule, să-i dăm din fondul gospodăriei ori din doi la sută.

— Nu se poate — a zis Pantilimon. Fondul gospodăriei îi al gospodăriei. Acolo toți au parte. Și nici de la bătrîni nu-mi trebuie. Vreau ce-i al meu.

„E, sărăcie! gîndesc. Ăsta nu știe, făr' un singur cîntec". Zic:

— Pănciușule! N-avem încotro. Trebuie să facem adunare generală. Tu faci din nou toate socotelile. Oamenii aduc înapoi ce au primit. Punem totul grămadă. Împărțim din nou, și gata.

— Adică cum? — întreabă Vețcan. De ce trebuie adunați oamenii? De ce s-aducă tot înapoi?

— Doar n-om merge să le cerem tot cîte-un cartof și cîte trei boabe de fasole!

Stă Vețcan și tace și se gîndește. Pănciușu își tot sucea mustața lui subțire, ca să nu i se vadă rîsul. Și zice Vețcan:

— Nu se poate. Cum s-aduni oamenii pentru zero douăzeci și cinci de zi-muncă? De ce să care ei iar înapoi bucatele și-apoi iar acasă? Mă faceți de rîs.

— Și-atunci ce să facem? Că tu nici cu capul de piatră, nici cu piatra de cap.

— Da' bade Filoane, nu-i dreptul meu? Nu-i munca mea?

— Așa-i cum zici — îi răspund. Chiar de-o fi fost o greșeală, a fost una mică de tot. Iar tu faci din ea o liturghie întreagă.

O dată, numai că-i vine ceva în cap lui Pănciușu, că zice:

— Bade Pantilimoane, dă caietul ăla la mine.

— De ce?

— Să văd cum ai socotit.

A luat caietul și a început să socotească. Scria pe-o hîrtie curată tot ce era acolo și tot zicea: hm! După vreo jumătate de ceas, a zis: „Văd că dumneavoastră ați lucrat la toate brigăzile cîte un pic". „Lucrat", a răspuns Vețcan și nu-și lua ochii de la creionul lui Pănciușu. După altă jumătate de ceas, Pănciușu s-oprește și zice: „Aha!" Apoi către Vețcan:

—Ai greșit, bade Pantilimoane.

— Adică cum?

— Adică ai greșit. Aici ai adunat 1,75 de la brigada lui Moldovan Gherasim cu 1,50 de la grădină, în 25 iulie.

— Da.

— Face 3,25 și nu 3,50.

— Ei, drace! Stai să văd.

Aproape un ceas, apoi, Pănciușu a socotit iar. Ieșea ca în registru.

Vețcan nu mai avea glas. Tremura tot și tot înghițea într-una, iar obrazul, cît îi era el de bălan, i se înnegrise de parcă i l-ar fi dat cineva cu catran. Numai într-un tîrziu a prins glas și-a spus subțire, de parcă-l sugruma cineva:

— Oi, mama nevoii! Acolo Aurica a scris. Că-n ziua aia eu am fost la moară. Ea a socotit și eu nu m-am uitat. Să n-o găsesc acasă, c-o mîntui!

— Acum las-o moartă. A greșit. Gata.

— N-o las. Să socotesc eu toată noaptea și să-mi fac gînduri, să zic că cineva m-a furat, să viu aici și să strig ca un surd, să... să... numai pentru prostia ei... Oi, mama nevoii!

Am căutat noi să-l îmblînzim, dar n-am reușit. A plecat ca la război. Nu cred s-o fi bătut pe Aurica. N-avea el atîta putere.

Destul că, din anul ăla, Vețcan se supără foc cînd Pănciușu îl întreabă în glumă: „bine-am socotit, bade Pantilimoane? Se potrivește cu socoteala din caietul dumitale?"

DE LA ELBA

UMBRELA SFÎNTULUI PETRU

Ce tainică putere se ascundea oare în umbrela mare, roșie, care prin jurul anilor 1870 a schimbat cu desăvîrșire viața unui sat din Austro-Ungaria? Cum a devenit acest prozaic obiect un personaj de roman și de film?...

Într-un roman al lui Kálmán Mikszáth, marele prozator clasic maghiar, a fost luat subiectul excelentei comedii satirice realizate în studiourile maghiare și slovace de către regizorul maghiar Frigyes Bán, laureat al premiului Kossuth.

Îndreptată împotriva obscurantismului și setei de înavuțire proprii claselor exploatatoare, comedia cinematografică subliniază și amplifică — prin viziunea creatorului contemporan — sensurile demascatoare ale romanului lui Mikszáth.

Umbrela, în al cărei mîner și-a ascuns bătrînul Gregorics o chitanță de mare preț, devine ținta unei aprige vînători. Vîndută de către moștenitori unui țelal ambulant, ea este lăsată de acesta la poarta unei parohii dintr-un sat amărît, ca să apere de ploaie o fetiță părăsită într-un coș. Considerată de sătenii naivi drept un „dar ceresc", umbrela devine obiectul unei venerații care nu întîrzie să aducă parohiei o prosperitate „miraculoasă": credulitatea și misticismul sătenilor, exploatate cu abilitate de către autoritățile bisericești, răspîndesc legenda umbrelei făcătoare de minuni pînă departe, și satul devine un loc de pelerinaj. Fetița, care adusese asupra satului „bunăvoința sfîntului Petru", este Veronca, surioara preotului. Ea a crescut acum mare și a făcut cunoștință cu un tînăr avocat, György Vibra. Acesta este fiul nelegitim al bătrînului Gregorics și n-a pierdut încă nădejdea de a găsi umbrela în care era ascunsă chitanța. Vestea că Veronca este fericita posesoare a umbrelei îl determină s-o ceară în căsătorie. Dar — vai! — prețioasa relicvă are acum un mîner de argint: cel vechi fusese de mult pus pe foc!

Povestea de dragoste dintre György și Veronca, începută sub semnul unei tranzacții bănești, are totuși un sfîrșit romantic, căruia realizatorii filmului i-au dat o oarecare notă de parodie. Dar nuanțele sale trandafirii nu izbutesc — cum de altfel nu intenționase nici autorul romanului — să îndulcească tabloul social al vremii, conturat cu vervă satirică în roman și în film. În amintirea spectatorului va stărui încă multă vreme ironia corosivă, necruțătorul sarcasm cu care sînt demascate cupiditatea, ignoranța, misticismul și fățărnicia unei lumi apuse.

A. R.

Un sfîntu Petru hîtru și jovial, așa cum îi apare în vis tînărului avocat Vibra.

LA PACIFIC - PE PLATOURILE DE FILMARE

Joris Ivens în mijlocul unui grup de cineaşti chinezi.

JORIS IVENS despre CINEMATOGRAFIA CHINEZĂ

Marele documentarist progresist Joris Ivens, autorul filmelor „Pămîntul Spaniei", „Cele 400 de milioane" şi „Cîntecul fluviilor", lucrează în prezent ca regizor şi ca profesor la Academia de Cinematografie din Republica Populară Chineză.

„Colegii mei din Occident, scrie el într-un număr recent al revistei „China reconstructs", mă invidiază pentru că lucrez într-un „rai pentru documentarişti". Au, într-adevăr de ce, dar ei uită că e vorba de un paradis care se schimbă cu o iuţeală uimitoare. Aci, zeci de ani se concentrează într-o zi. Astfel, încît însuşi jurnalul de actualităţi cu greu poate ţine pasul acestor miraculoase prefaceri.

Materiale filmate de mine în ajunul „marelui salt" au devenit curînd, dacă nu documente istorice în tot cazul perimate. O cooperativă unde filmasem în primăvara trecută, cunoaşte acum nopţi luminate de nenumărate focuri: sînt micile şi modestele furnale ridicate pretutindeni de ţărani pentru a topi fonta şi oţelul.

La bătălia întregii ţări pentru cele 18.000.000 tone de oţel, contribuie de altfel şi cineaştii chinezi. În curtea Studioului de filme documentare din Pekin se înalţă cuptoare de topit (dar aci oţelul şi fonta se fabrică numai în orele libere). Producţia de filme documentare şi actualităţi s-a dezvoltat în anul acesta furtunos. Iată cîteva cifre elocvente: 72 de jurnale, 12 jurnale de sport, 12 jurnale pentru pionieri, 12 ediţii-magazin intitulate „China de azi", 160 de documentare de scurt metraj dintre care 32 în culori, 2 filme pe ecran lat şi 12 documentare de lung metraj. La acestea se adaugă, de cîteva luni încoace, trei noi ediţii lunare consacrate oraşului Pekin, Armatei de Eliberare şi noutăţilor ştiinţifice. E evident că şi aci ne aflăm în prezenţa unui „mare salt".

Mă uit la colaboratorii mei de la Studioul de filme documentare din Pekin, la elevii mei de la Academia de Cinematografie şi sînt încredinţat că, foarte curînd, China va da lumii filme de calitatea întîi.

CEA MAI POPULARĂ ACTRIŢĂ A FILMULUI CEH

O anchetă organizată de curînd printre cititorii revistei de tineret „Smena" din Bratislava a indicat cei mai populari actori şi cele mai bune filme apărute în 1958 pe ecranele cehoslovace. Cu 17.614 voturi din 18.450 de voturi exprimate, a fost proclamată drept cea mai bună actriţă de film a anului, o tînără în vîrstă de 19 ani, Jana Brejchova.

Cine e această fată care, la 19 ani, a cucerit asemenea sufragii?

Era şcolăriţă şi avea numai doisprezece ani atunci cînd i s-a oferit prima ocazie de a apare într-un film. Firavă, nu deosebit de frumoasă, cu două codiţe subţirele şi o privire sfioasă, Jana a fost aleasă de regizorul Jiri Sequens pentru a interpreta rolul micuţei Pidalka, o fetiţă dintr-o familie săracă de muncitori: acţiunea filmului „Pîinea amară" se petrecea în perioada grea a crizei economice din 1930. Nimeni nu se gîndea pe atunci că Jana va deveni o actriţă. Şi poate nici Jana însăşi... Dar cinematografia i-a ieşit pentru a doua oară în cale. Se căuta o interpretă pentru rolul soţiei dentistului Hruşka din filmul „Păianjenul de aur". Şi din nou înfăţişarea înduioşătoare, aerul dezarmat al Janei au fost hotărîtoare pentru distribuirea ei în rolul de victimă a unui soţ lacom şi lipsit de caracter. Au urmat apoi roluri mai puţin însemnate în filmele „Discordie", „Cîţeluşii" etc. Treptat, treptat, publicul începe s-o remarce, cineaştii să-i acorde atenţie: regizorul Vaclav Gajer îi oferă rolul Camillei cea uşuratică din filmul „Vina lui Vladimir Olmer", Jiri Krejcik rolul naivei şi sentimentalei Meia din „Moralitatea Doamnei Dulska", iar Zdenek Brynych, pe cel al zvăpăiatei cheltuitoare Jana din „Romanţa periferiei".

Împlinise abia 17 ani cînd i s-a oferit să joace un rol dificil de mari dimensiuni: tînăra orfană din filmul „Capcana lupilor", realizat de regizorul Jiri Weiss după romanul cu acelaşi nume al Jarmilei Glazarova. O dramă psihologică cu trei personaje, în care avea de ţinut piept unor reputaţi maeştri ai scenei cehoslovace, ca Jirina Sejbalova şi Miroslav Dolezal. Trăind cu intensitate iubirea tragică a fetei îndrăgostite de un om însurat, Jana a reuşit să împartă în mod egal cu ceilalţi interpreţi, succesul repurtat de „Capcana lupilor" la Festivalul Internaţional al filmului de la Veneţia. Premiul Federaţiei Internaţionale a Presei Cinematografice (FIPRESCI) s-a acordat nu numai pentru „precizia observaţiei şi atmosferei şi analiza adîncită a caracterelor", ci şi pentru „interpretarea excepţională a rolurilor feminine de către Jana Brejchova şi Jirina Sejbalova".

Un succes recent cu filmul „Dorinţa" al regizorului Vojtech Jasny a confirmat din nou maturizarea talentului ei.

O vom vedea în curînd în filmul „Stelele de mai", o coproducţie sovieto-cehoslovacă realizată de regizorul sovietic S. Rostoţki, după o serie de povestiri ale scriitorului ceh Ludvik Askenazy. Ea va fi eroina unui episod liric — idila dintre un ostaş rus şi o tînără învăţătoare cehă, în primăvara anului 1945, primăvara Eliberării. În prezent, turnează în filmul „Condamnaţii la viaţă", interpretînd rolul unei fete uşuratice, tîrîtă pe căi greşite de influenţa unor oameni fără scrupule.

★

O actriţă matură la... 19 ani. Aceasta e Jana Brejchova. Biografia ei e simplă. Drumul ei spre confirmare a fost scurtat de penibilele compromisuri, inevitabile în cariera actriţelor din ţările unde stăpîn e sacul cu bani. Faima Janei Brejchova nu s-a născut dintr-o campanie publicitară de genul celor care au făcut din formele Sophiei Loren sau din picioarele Brigittei Bardot o marfă negociabilă la bursă. Legată de viaţa nouă a Cehoslovaciei de azi, Jana vede în creaţia ei o misiune socială.

Ana ROMAN

JANA BREJCHOVA

① ... în rolul orfanei Jana din filmul „Capcana lupilor"

② ... protagonistă în filmul cehoslovac „Stele de mai"

③ ... alături de Jiri Vala interpretînd rolul Lenkăi din „Dorinţa".

CADE VĂLUL MISTERELOR

CANALELE MARȚIENE • ASTROBOTANICA: PRO ȘI CONTRA • SATELIȚII LUI MARTE — SATELIȚI ARTIFICIALI • TAINELE SÎNT FĂCUTE PENTRU A FI DEZLEGATE

de Radu NOR

Mare lucru și curiozitatea oamenilor! Niciodată nu sînt mulțumiți cu ceea ce știu. Se cațără pe piscurile cele mai înalte ale munților, se afundă în adîncul oceanelor, străbat pădurile virgine, descompun materia în particule din ce în ce mai mici, descoperă forțe uriașe și se străduiesc să le pună în slujba lor, se avîntă spre infinitul spațiului cosmic...

Nu se lasă pînă ce nu dezvăluie toate tainele. Așa e firea lor... și asta e un lucru extraordinar. Căci curiozitatea omenească este de fapt motorul progresului, garanția pentru descoperirea tuturor secretelor naturii și pentru valorificarea bogățiilor și capacităților încă nefolosite ale acesteia.

Omul urmărește planetele din preajma Pămîntului de multe secole. La început cu ochiul liber, apoi cu instrumente tot mai perfecționate. Copernic stabilește structura sistemului nostru solar, Kepler legile mișcării planetelor, Newton formulează legile fundamentale ale mecanicii cerești...

Astăzi avem fotografii precise ale Lunii, s-a stabilit cu ajutorul spectroscopiei natura multor planete, s-au trimis în spații adevărate laboratoare științifice și s-a lansat o navă cosmică care a trecut la doi pași de satelitul natural al globului terestru.

Dar una din marile pasiuni ale omului a fost și a rămas MARTE. În ce stadiu se află cunoașterea acestei planete surori?

MARTE, UN PĂMÎNT ÎN MINIATURĂ

Ceea ce ne frapează în mod deosebit este marea asemănare a planetei Marte cu Pămîntul nostru. Această asemănare a făcut ca numeroși savanți să se ocupe în special de ea și scriitorii să creeze nenumărate povestiri fantastice.

Să vedem în ce constă asemănarea dintre Pămînt și Marte.

Înainte de toate axa de rotație a lui Marte fiind la fel de înclinată ca axa Pămîntului, planeta prezintă o schimbare aproape regulată a anotimpurilor. E drept că anul de pe Marte este aproape de două ori mai lung decît anul terestru, în schimb ziua și noaptea sînt numai cu 37 de minute mai lungi (exact 24 de ore, 37 minute și 23 secunde).

Urmărind planeta Marte prin telescop, putem constata că după cîteva ore ea ne arată o altă față, că petele de pe suprafața sa se mută. Aceste pete au în general aceeași formă, ceea ce a permis întocmirea unei hărți amănunțite a planetei.

Apoi, în dreptul polilor marțieni se văd fîșii albe care seamănă cu calotele polare de pe Pămînt. Cînd începe primăvara, pata albă de la unul din poli se micșorează, în timp ce acea de la polul opus crește: acolo trece toamna și începe iarna.

Fotografiind calotele polare de pe Marte prin filtre de sticlă colorată, astronomul sovietic G.A. Tihov a ajuns la concluzia că zăpada terestră reflectă lumina Soarelui în același fel și că, prin urmare, se poate afirma că aceste calote polare marțiene sînt alcătuite din zăpadă.

Ninsoarea, atît de obișnuită pe Pămînt, este însă un fenomen rar pe Marte și aceasta din cauza cantității reduse de apă de pe această planetă.

Uneori regiuni întinse de pe planetă se întunecă, poate din cauza ceții. Alteori se văd pete albicioase — probabil nori — care se mișcă deasupra planetei. Aceste fenomene dovedesc că și Marte are o atmosferă (e adevărat, cu mult mai rară decît cea a Pămîntului). Apă există puțină pe Marte. O dovedesc depresiunile enorme, goale, sau, în orice caz, neumplute cu apă. O culoare neagră-verzuie ne face să presupunem existența unei vegetații în aceste depresiuni. Pe măsură ce vine vara, petele se lățesc către ecuator, vegetația înviorîndu-se, de bună-seamă, datorită apelor de topire ale zăpezilor polare; toamna, petele negre devin brune, schimbîndu-și coloratia, ca și pădurile noastre. Regiunile de un galben-roșcat vizibile pe Marte ar fi, după E. Krinov și după alți cercetători, deșerturi de nisip.

Analiza chimică a atmosferei marțiene a scos în evidență o cantitate de numai 5 la sută din cantitatea de aburi existenți în atmosfera terestră. În ce privește oxigenul, el există de 20 de ori mai puțin, ceea ce a determinat pe mulți cercetători să nege existența vreunei forme de viață.

Temperaturile pe Marte sînt: dimineața de —85°, la prînz de +15°, iar seara de 0°, temperatura medie anuală fiind de —15°.

Iată, deci, o serie de elemente care ne permit să folosim — la cercetarea planetei Marte — etaloane pămîntești, să facem comparații și să ajungem la concluzia că, deși cu mult mai vitrege, condițiile de pe Marte se aseamănă, totuși, mult cu cele de pe planeta noastră.

TEORII, TEORII, TEORII...

E firesc deci ca, într-o asemenea situație, oamenii de știință să formuleze numeroase teorii cu privire la planeta căreia Romanii, din pricina culorii roșii-stngerii, i-au dat numele zeului războiului.

Încă în anul 1877, astronomul Schiaparelli a observat o rețea de linii negre, drepte și foarte subțiri, care străbat regiunile roșiatice ale planetei, unind între ele petele negre, socotite mări. El a interpretat aceste linii ca fiind niște canale și le-a denumit ca atare.

În jurul afirmației cu privire la existența „canalelor marțiene" s-au purtat discuții aprinse pînă în zilele noastre. De-abia perfecționarea instrumentelor optice a permis să se precizeze că pe Marte nu există canale sau linii geometrice, ci numai șiruri de pete neregulate. Savantul sovietic V.G. Fesenkov a dovedit în anul 1949 că pe această planetă nu există acumulări de apă cu un diametru mai mare de 300 m, și că, deci, Marte ar fi supus unei secete cumplite.

Existența sau neexistența vieții pe Marte a constituit și constituie platforma unor aprinse dispute. Pasionantă este teoria lui G.A. Tihov, părintele astrobotanicii, referitoare la vegetația marțiană.

În 1947, Tihov a prezentat ipoteza existenței pe Marte a unei vegetații asemănătoare cu aceea din regiunile de mare altitudine de pe Pămînt. Căci după astronomul sovietic, în Siberia, într-o climă la fel de aspră ca aceea a unor regiuni de pe Marte, subsistă totuși mai mult de 200 de specii de plante. Această adaptare la temperatură scăzută se face datorită fluorescenței plantelor, cu ajutorul căreia acestea măresc temperatura mediului din imediata lor vecinătate. Apoi unele din aceste plante își înmagazinează în rădăcini oxigenul necesar vieții, pe care-l extrag — prin fotosinteză — din bioxidul de carbon.

Savantul sovietic a arătat că în Pamir, unde temperatura medie anuală este de —1°

Sîntem pe Marte... La orizont, globul pămîntesc.

și unde se înregistrează variații zilnice de 60°, există totuși vegetație. De asemenea, chiar și în Antarctica, unde gerurile depășesc —80°, cresc mușchi, licheni și arbori pitici. Mai mult, se știe că sporii deshidratați ai bacteriilor, algelor, ciupercilor ținuți în heliu lichid (la —217°), nu-și pierd totuși puterea de germinație.

Viața este deci o forță gigantică, capabilă să se adapteze condițiilor celor mai vitrege. Așadar, și condițiilor de pe Marte. Teza lui Tihov asupra existenței vegetației pe această planetă este combătută de V.G. Fesenkov. Acesta susține că pe recele și secetosul Marte, ale cărui condiții ar putea fi comparate doar cu cele de pe piscurile unor munți pămîntești înalți de 18-20 km (dacă asemenea piscuri ar exista) orice fel de viață este imposibilă.

Problema rămîne, deci, în discuție și precizarea dacă pe Marte există sau nu viață o va aduce viitorul.

PHOBOS ȘI DEIMOS — SATELIȚI ARTIFICIALI!

Se știe că în jurul lui Marte se rotesc doi sateliți: Phobos și Deimos. Amîndoi au orbite circulare. Diametrul lui Phobos este de vreo 16 km, cel al lui Deimos de 8 km. Dar de la aceste cifre încep anumite curiozi-

tăți. În primul rînd s-a remarcat că nici o altă planetă nu are sateliți atît de mici. Apoi distanța acestor sateliți față de planetă este extrem de redusă (Phobos 600 km, Deimos 1.100 km). În al treilea rînd: orbitele lor sînt perfect circulare, trecînd exact deasupra ecuatorului marțian. În același timp, sateliții lui Marte „se grăbesc" suspect: în ultima vreme ajung la anumite puncte fixe de pe orbită, mult mai repede decît ar trebui. Dar aceasta înseamnă scurtarea orbitei, deci o apropiere de suprafața lui Marte; or, acest lucru se întîmplă în spațiul cosmic doar cu sateliții artificiali ai Pămîntului.

Desigur că oamenii de știință au căutat explicații pentru toate aceste fenomene ciudate. Scurtarea orbitei lui Phobos ar fi, după unii, provocată de rezistența mediului înconjurător, a substanței interplanetare; alții atribuie acest fenomen fluxurilor magnetice de pe Marte. Toate aceste teorii au fost însă repede răsturnate, ciudățeniile sateliților marțieni rămînînd mai departe... misterioase ciudățenii.

Și iată că recent profesorul Șklovski, doctor în științe fizico-matematice de la Universitatea din Moscova, a lansat o ipoteză senzațională, demnă de nivelul tehnico-științific al zilelor noastre.

După profesorul Șklovski, Phobos și Deimos *sînt sateliți artificiali ai planetei Marte*. Numai argumentația savantului sovietic lămurește comportările atît de ciudate ale celor doi sateliți care au toate caracteristicile laboratoarelor cosmice construite și lansate în spațiu de oamenii de pe Pămînt.

Pornind de la ideea „agoniei" lui Phobos, care peste 15 milioane de ani este sortit să cadă pe Marte, profesorul Șklovski socotește că ea se datorește frecării cu păturile inferioare ale atmosferei marțiene. În acest caz, datorită rarefierii extraordinare a atmosferei planetei Marte, Phobos trebuie să aibă o masă foarte mică și deci o densitate nu mai mare decît cea a aerului. Dar nici un corp solid compact nu poate avea o asemenea densitate. Atunci? Trebuie presupus că Phobos este gol în interior, ca o cutie de conserve din care s-a scos conținutul.

Nicăieri în univers nu există însă un asemenea corp. Deci, Phobos are o proveniență artificială; e un satelit artificial cum trebuie să fie și Deimos, fratele său, care are aceleași caracteristici. Răspunzînd la întrebarea unui corespondent de presă dacă Phobos și Deimos nu sînt prea mari pentru a fi socotiți „sateliți artificiali", profesorul Șklovski a răspuns că astăzi, cînd se discută despre jeturi reactive gigantice, capabile să mute din loc planetele și să le împingă pe

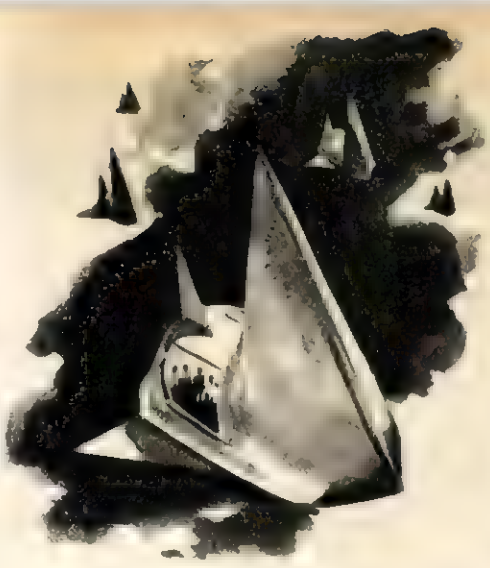

Apa și oxigenul s-au împuținat... Marțienii s-au îmbarcat în nave cosmice și și-au părăsit planeta...

orbite noi, o asemenea realizare nu pare de loc imposibilă, și că asemenea sateliți giganți vor putea fi creați peste 100-200 de ani, și în jurul Pămîntului, cu toate că puterea de atracție a acestuia este mai mare decît cea a lui Marte.

Confirmarea faptului că Phobos și Deimos sînt sateliți artificiali va aduceri nu numai teoria astrobiologică a lui Tihov, dar și ipotezele mai vechi, după care, în trecutul foarte îndepărtat, în atmosfera lui Marte se găsea oxigen suficient, iar pe suprafața planetei se găseau mări și oceane în care s-a născut și s-a dezvoltat viața. Ea ne va dovedi că acum 2-3 miliarde de ani au existat pe Marte forme superioare de viață, ființe cu rațiune superioară, cu un înalt nivel cultural, tehnic și științific, capabile să făurească monumente mult mai trainice decît piramidele „veșnice" — sateliți artificiali ca Phobos și Deimos. Că aceste făpturi, în urma dispariției apei și oxigenului, au trebuit să părăsească planeta lor și să-și caute refugiu pe alt corp ceresc.

VERIFICARE... LA FAȚA LOCULUI

Ipoteze științifice fundamentate! Problemele devin din ce în ce mai pasionante, se cer rezolvate. Omul trebuie să cunoască în sfîrșit tainele canalelor marțiene, ale petelor negre și roșcate, tainele sateliților Phobos și Deimos.

Soluția? Zborul în cosmos! Primii pași s-au făcut. Nu vor trece mulți ani și omul va păși pe Lună, și apoi mai departe, pe Venus, pe Marte.

Dar și pînă atunci lansarea unei rachete de sondaj spre Marte, dotată cu aparataj științific, va putea confirma teoria naturii artificiale a sateliților marțieni.

Peste cîțiva ani, tu, cititorule, vei putea admira chiar în paginile revistei noastre fotografii transmise de pe stațiile de observații din cosmos, fotografii ale suprafeței lui Marte, ale canalelor, mărilor sau ale petelor negre, ale vegetației sau ale pustiurilor sterpe, ale sateliților marțieni.

Și atunci curiozitatea ta va fi satisfăcută... dar nu pentru multă vreme. Te vei grăbi, sînt sigur, să scrii redacției și să-ți exprimi regretul că n-a publicat nici o fotografie de pe Jupiter, de pe Saturn sau de pe Alfa Centauri...

Ce să-i faci? Asta-i firea omului!... Veșnic curios.

Poate că așa au arătat laboratoarele științifice instalate... de locuitorii lui Marte pe sateliții artificiali Phobos și Deimos...

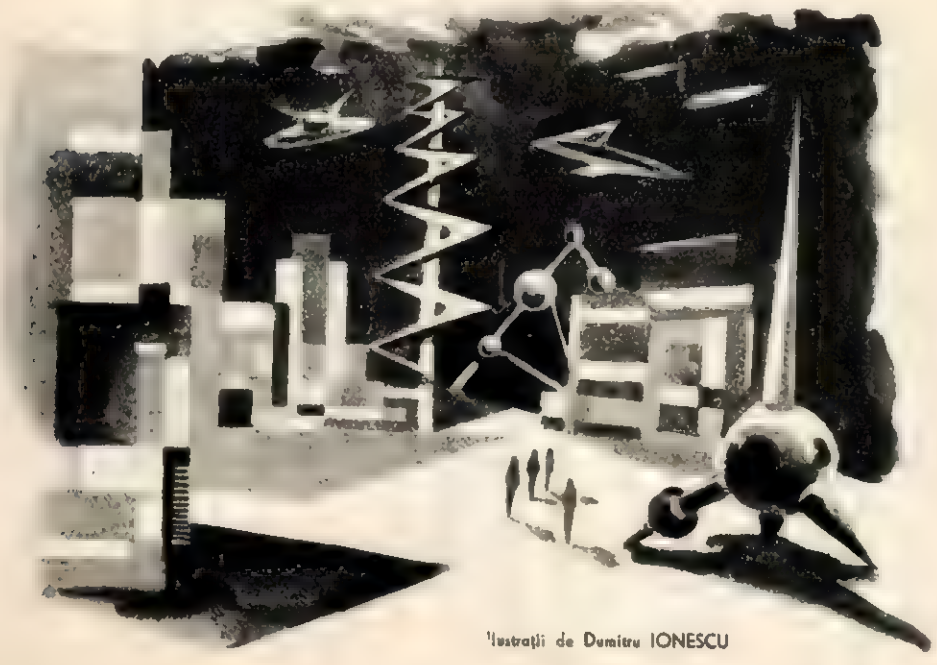

Ilustrații de Dumitru IONESCU

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

GARA FĂRĂ PERON

Se știe că stațiile de metro au peroane ca și stațiile de cale ferată, cu singura deosebire că trecerea de pe peron în vagon se face aici direct, fără să mai fie nevoie de urcat și coborît scări. Și iată că acum la Leningrad se construiește o stație de metro care nu numai că suprimă peronul, dar face și accesul în vagoane mult mai practic și mai ordonat. Peronul e înlocuit cu un zid prevăzut cu mai multe nișe și cu uși automate ce se deschid și se închid o dată cu ușile metroului, care circulă de partea cealaltă. Călătorii se opresc în fața acestor nișe și, cînd ușile se deschid, ei pătrund în vagonul metroului în ordinea sosirii și așezării lor în stație. Oprirea metroului exact la locurile indicate, ca și sincronizarea închiderii și deschiderii celor două uși sînt asigurate printr-un sistem electronic care funcționează fără greș.

METEORIȚII NU SÎNT PREA PERICULOȘI...

După informațiile captate de la cel de-al treilea sputnik, savanții sovietici au calculat că o navă spațială cu o suprafață expusă de 100 metri pătrați n-ar întîlni un meteorit cu o greutate de un gram decît după 14.000 de ore de zbor. Un vehicul interplanetar — spun savanții care au studiat problema — ar putea zbura timp de mai multe luni și chiar de mai mulți ani fără să întîlnească un meteorit de talie importantă.

ANESTEZIA NU MAI SCAPĂ CONTROLULUI

Ultimele descoperiri ale oamenilor de știință sovietici au pus la dispoziția chirurgiei moderne noi metode de control asupra somnului anestezic. Astfel, metoda de supraveghere prin electroencefalogramă permite să fie detectate la timp semnale de slăbire cerebrală care indică intrarea anesteziei în faza periculoasă.

Arătînd precis acțiunea narcozei asupra pacientului, electroencefalograma limitează la strictul necesar doza medicamentului ce trebuie administrat.

ANTARCTIDA ÎȘI LIVREAZĂ SECRETELE

O dată cu depășirea primei faze a explorării geologice întreprinse în Antarctida, membrii expediției sovietice au prezentat un scurt bilanț științific al descoperirilor făcute.

Ei au arătat, printre altele, că munții care se găsesc în apropierea bazei lor de la Piazarev și care se ridică pînă la 2.000 de metri deasupra straturilor obișnuite de gheață ale polului, conțin mari cantități de minereuri și pietre rare, printre care grafit și mică.

Expediția sovietică a explorat pînă acum o întindere de peste 700 de kilometri pe litoralul oriental al Antarctidei, ceea ce n-a reușit niciodată aici o altă expediție.

LUPTA ÎMPOTRIVA PRAFULUI NOCIV

Un grup de cercetători maghiari au reușit să pună la punct o invenție menită a veni în ajutorul celor care lucrează în locuri expuse toxicității mediului înconjurător. E vorba de o soluție chimică care, pulverizată în aer, anihilează, în mai puțin de cinci minute, orice praf nociv.

Soluția inventată a fost experimentată recent în două galerii de mină din Tatabanya și a dat rezultate admirabile. Chiar și după o explozie de extracție, cantitatea de praf rămasă în aer a fost stinsă cu ajutorul acestei soluții și fixată pe pereții minei în cîteva minute. Și ceea ce e mai interesant e că soluția aceasta își păstrează efectul mult timp după ce a fost pulverizată, ca atrăgînd praful din aer ca un adevărat magnet.

SCRIITORI și CĂRȚI

Dumitru Corbea: „DE PESTE ȚĂRI ȘI MĂRI" *)

Proza lui Dumitru Corbea este declarat autobiografică, evocatoare în chipul povestirilor simple, educativă fără a fi cicălitoare, lipsită de artificialitate. Recentul volum, intitulat *De peste țări și mări*, comunică cititorilor impresiile scriitorului din cîteva călătorii prin Uniunea Sovietică, Bulgaria, R.D. Germană, Turcia, Grecia, Italia, Egipt; după o astfel de călătorie, alții, poate, s-ar fi înfățișat publicului cu un volum de reportaje, cu relatări de la fața locului care să dea cititorului iluzia că el însuși îl însoțește pe scriitor chiar în momentul lecturii prin acele locuri. Dar Dumitru Corbea procedează exact invers: el nu-și transportă cititorul la fața locului, ci aduce „acasă" la cititor acele țări și mări văzute de scriitor.

D. Corbea

D. Corbea oferă o carte de evocări; el pare că stă undeva „pe prispă", acasă, și povestește celor strînși în jurul minunățiile pe care le-a văzut și le-a auzit; cam tot așa cum se întîmplă la țară, unde oamenii se adună curioși și ascultă pe consăteanul lor ce-a avut norocul să umble mult prin lume, iar acuma se întoarce în sat cu sacul doldora de „povești"... Un atare procedeu literar creează o anume distanță în timp (de aci frecvența covîrșitoare a verbelor la trecut: imperfectul și perfectul compus, și raritatea verbelor la prezent) și în spațiu între cititor și locurile evocate; în această „distanțare", însă, se instalează scriitorul însuși, care astfel și-a ales formula artistică cea mai convenabilă pentru el, modalitatea în care poate spune mai în largul lui ceea ce socotește că are de spus.

Pretutindeni, chiar peste mări și țări, scriitorul se simte legat de patria sa, de istoria ei. În Uniunea Sovietică, la Zaporojie, istoria îi amintește de patria lui: „La Zaporojie și-au avut leagănul și cetatea, cazacii. Cazacii zaporojeni nu sînt străini în istoria țării noastre". În Bulgaria populară se simte ca „acasă": „Nici o clipă n-am avut simțămîntul înstrăinării". La muzeul de stat din Napoli el vede statui denumite „Rex Daciae", dar acestea i se par că reprezintă nu regi, ci țărani daci: „Sînt îmbrăcați țărănește. Au opinci în picioare și căciuli de miel pe cap. Pletele le ies de sub căciuli. Parcă sînt niște țărani din ziua de azi din regiunea Hunedoarei..." Găsindu-se la Berlin și vizitînd casa unde a locuit Bach, notează: „Nu mică mi-a fost mirarea și bucuria cînd am zărit printre sutele de instrumente muzicale din toate țările lumii și fluierul nostru românesc. În clipa aceea am simțit cum mă cuprinde dorul de țară și aș fi vrut să ascult o doină de bucurie din munții Carpați..."

Mai fiecare loc vizitat stîrnește multiple adnotări istorice, mitologice, estetice, sociologice, filozofice etc. La Palermo a murit Bălcescu; faptul provoacă impresionante observații despre marele patriot revoluționar, despre Garibaldi, despre viața mizeră a sărăcimii din străvechiul oraș sicilian etc. Aceste considerații de ordin social-istoric stau pe primul plan al preocupărilor scriitorului, aruncînd pe planuri secundare descripțiile de natură care, oricît de încîntătoare, sînt mai puțin interesante decît omul cu istoria lui.

Lectura cărții te antrenează ușor și repede, invitîndu-te în același timp la meditație. E unul dintre semnele artei autentice, sănătoase.

Pompiliu CARAIOAN

*) Editura Tineretului 1959.

Călători și exploratori români din secolul trecut *)

Setea de cunoaștere a omului — născută în primul rînd din necesități economice, mai ales din cele dictate de dezvoltarea forțelor de producție capitaliste — a împins pe mulți exploratori la expediții pe pămînturile „virgine".

Prin așezarea geografică a țării noastre, îndepărtată de marile oceane, și mai ales prin situația social-politică care a întîrziat dezvoltarea capitalistă la noi (jugul otoman), poporul român nu a dat în trecutul mai îndepărtat o contribuție prea mare la descoperirea și cunoașterea de pămînturi noi. În afară de călătoria Spătarului Nicolae Milescu și lucrările ce ni le-a lăsat, nu putem menționa alte lucruri mai importante. Dar după cucerirea independenței de stat a României, spre sfîrșitul veacului trecut, contribuția cercetătorilor români crește prin călătorii și explorări uneori cu renume mondial.

Aceasta se întîmplă deci spre sfîrșitul secolului trecut. Cel mai cunoscut dintre românii care au străluci în acest domeniu este Emil Racoviță. În afară de el, însă, la sfîrșitul veacului al XIX-lea au mai existat o serie de exploratori români — e drept: mai puțin importanți prin călătoriile și lucrările lor — despre care s-a scris foarte puțin sau de loc. Și e păcat, deoarece unii dintre ei au pătruns pentru prima oară prin locuri pe unde nu mai pătrunsese picior de european, au întocmit hărți ale unor regiuni pînă atunci necunoscute, au descoperit bogății încă neexploatate, au făcut descrieri ale vieții unor populații prea puțin cunoscute, au dat nume românești unor rîuri, munți, golfuri sau așezări etc. Reînvierea amintirilor acestor merituoși fii ai patriei noastre își propune s-o facă Val Tebeică.

Primele asemenea călătorii pe care ni le relatează sînt cele întreprinse între 1880-1901 de inginerul B.G. Assan, industriaș din București, în regiunile polare nordice și apoi în jurul pămîntului pe ruta: Constantinopol — Alexandria — Colombo — Malacca — Canton — Șanhai — Tokio — San Francisco, încheiată prin traversarea Americii de Nord și apoi a Atlanticului spre Europa. Deși călătoriile sale au avut scopuri comerciale, numele lui Assan rămîne, totuși, înscris printre cele ale exploratorilor noștri de seamă, datorită importantelor observații cu caracter științific asupra geografiei, climei, obiceiurilor și condițiilor sociale și economice ale țărilor și popoarelor pe care le-a cunoscut, observații ce le-a făcut cunoscute prin conferințe ținute în cadrul Societății Geografice Române.

Un alt explorator de care se ocupă Val Tebeică este Sever Pleniceanu, care între 1898-1901 a explorat regiuni puțin cunoscute din Congo Belgian, lăsîndu-ne importante observații scrise și fotografice asupra naturii și vieții grele a indigenilor aflați sub stăpînirea colonialistă. Documente similare au elaborat grupul de exploratori format din George Strat, Dimitrie Strat și Nicolae Rosetti, din expediția făcută în 1897-1898 în Dahomey, pe coasta Guineei și în Gabon.

Și mai importantă prin caracterul său științific este expediția întreprinsă de Dimitrie și Nicolae Ghika-Comănești în 1895-1896 în peninsula Somalia. Cei doi exploratori au făcut măsurători exacte de munți, observații meteorologice de mare regularitate, lucrări cartografice. În același timp exploratorii au trimis o serie de frumoase exemplare din fauna locală, dintre care unele au fost donate Muzeului Antipa din București, unde se află și astăzi. De asemenea, exploratorii se ocupă de flora locală, descoperind nu mai puțin de 16 specii de plante necunoscute pînă atunci, cărora li s-au dat denumiri științifice românești.

Ultimul explorator român de care se ocupă Val Tebeică este inginerul Iuliu Popper pe care îl putem socoti cel mai important prin însemnătatea descoperirilor sale și pentru dragostea aprinsă față de patria sa.

Dacă, cercetînd o hartă a Țării de Foc, vom afla printre denumirile de ape, munți, golfuri, capuri etc. unele de rezonanță pur românească — cum ar fi: Sinaia, Moldavia, Iași, Broșteni, Manu, Ureche, Rosetti etc. — e bine să știm că nașul lor a fost inginerul Iuliu Popper. Călător neobosit, îmbinînd omul de afaceri și aventurierul de talie internațională cu savantul pasionat pentru cercetările științifice — Iuliu Popper a stat 7 ani în extremitatea sudică a Americii Latine, preocupat atît de punerea în valoare a bogățiilor locale cît și de observațiile cu caracter științific, comunicate Societății Geografice Române, Institutului Geografic Argentinian și diferitelor foruri științifice internaționale.

★

Lectura cărții lui Val Tebeică îți face cunoscute lucruri inedite sau uitate, te pasionează și-ți sporește sentimentele de mîndrie patriotică. O carte utilă mai ales tineretului — dar nu numai acestuia.

V. SAVIN

*) Val Tebeică: „Străbătînd lumea", Editura Științifică, 1959.

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● **INSPIRÎNDU-SE DIN ISTORIA BUCUREȘTIULUI** — de la întemeiere pînă în zilele noastre — poetul Radu Boureanu pregătește un poem de circa 3.000 de versuri intitulat „Cîntarea cetății lui Bucur". O altă carte, purtînd titlul „ De la Marea Albă la Marea Neagră", va strînge laolaltă note și reportaje din țările vizitate de autor. Ca proiecte mai îndepărtate, două volume: „Dincolo de cuvinte" (poezie) și „Catargul mireselor" (nuvele).

● **POETUL VICTOR TULBURE** a predat Editurii Tineretului manuscrisul unui nou volum de poezii: „Eu nu cînt că știu cînta", inspirat din lupta poporului nostru pentru socialism.

● **POETA VERONICA PORUMBACU** lucrează la definitivarea volumului de versuri „Întreg și parte" (titlu provizoriu).

● **PESTE PUȚIN TIMP VA APARE** cartea lui Traian Coșovei „Cîntec să crească băiatul" — poem în proză despre viața fericită a copiilor din țara noastră în anii democrației populare.

● **SCRIITORUL VICTOR KERNBACH** a predat la E.S.P.L.A. „Orașul dintre șesuri", o carte de reportaj liric și exeistic despre Bucureștiul de azi. Editura „Cartea Rusă" fi va tipări, de asemenea, două volume de traduceri din poeții georgieni N. Baratașvili și G. Leonidze.

● **TÎNĂRUL POET ȘTEFAN IUREȘ** a scris un volum le poezii pe o tematică de strictă actualitate, intitulat „Pe acest pămînt". Volumul va fi tipărit de Editura Tineretului.

● **„ISTORIA NU SE REPETĂ"** — îșiă titlul piesei de teatru scrisă de Corneliu Leu în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării. Această nouă lucrare dramatică reconstituie momente din lupta clasei muncitoare pentru cucerirea puterii.

● **DUPĂ O SERIE DE PAMFLETE** ce i-au adus și un însemnat premiu literar, tînărul scriitor Teodor Mazilu va fi prezent peste puțin timp în librării cu un masiv roman: „Bariera". În centrul acțiunii romanului, care se desfășoară strict în preajma lui 23 August, se află muncitorul și ilegalistul Vițu, participant la pregătirea acțiunilor gărzilor patriotice.

DE PESTE HOTARE

● **ANUL ACESTA EDITURA DE STAT DIN MOSCOVA** inaugurează noua colecție „Biblioteca clasicilor ruși". Primele trei volume vor cuprinde poeziile lui Nekrasov publicate de autor în 1873, precum și lucrări interzise pe vremuri de cenzura țaristă.

● **ASPECTE DIN NOUA VIAȚĂ A ȚĂRĂNIMII MUNCITOARE CHINEZE** sînt oglindite în volumele „Unchiul Kao" de Uyang-chan și „Nuvele" de Tșao Ciu-li. În „Unchiul Kao" cititorul îa cunoștință de viața unei cooperative agricole care devine frunțașă datorită luptei pline de abnegație a colectivului de conducere. Cel de-al doilea volum evocă lupta țărănimii chineze după înfăptuirea reformei agrare.

● **LA ALMA-ATA ÎN R.S.S. CAZAHĂ** au apărut pentru prima oară versurile lui Byron traduse în limba cazahă. La transpunere au lucrat poeții Hallsan Bokozin, Tair Jarkov, Hamid Jergaliev ș.a.

● **ÎN TOAMNA ANULUI ACESTA** se împlinesc 200 de ani de la nașterea marelui poet Friedrich Schiller. Pentru sărbătorirea acestui eveniment, editura „Arion" din Weimar (R.D.G.) va publica o bibliografie a tuturor studiilor care au apărut în Germania și în străinătate, în ulti· ii 60 de ani, cu privire la opera poetului.

TRADIȚIE ȘI PSEUDOINOVAȚIE

— Pe marginea spectacolului clujean cu „O scrisoare pierdută" —

Caragiale călătorește astăzi în întreaga lume, poposind pînă și pe scenele Finlandei sau ale Argentinei, uimind, încîntînd, cucerind pretutindeni cu verbul său scînteietor și cîștigîndu-și aliați în satirizarea unor moravuri încă existente în multe părți ale globului. Fie că își rostesc replicile în italiană, finlandeză, franceză sau spaniolă, Cațavencu și Tipătescu rămîn aceiași „romîni mai mult sau mai puțin onești", dar în același timp amintesc surprinzător oamenilor simpli din sală de propriii lor politicieni burghezi „mai mult sau mai puțin onești" de care rîd în hohot, detestîndu-i.

Dacă opera lui Caragiale e vie și respiră pe atîtea scene ale lumii sufiul artei autentice, cu atît mai viguroasă trebuie să fie prezența ei pe scena românească, unde s-a născut și unde trăiește, fără a îmbătrîni, de atîtea decenii. Iată de ce noua montare a „Scrisorii pierdute" pe scena Teatrului Național clujean a fost primită de spectatori nu numai ca un act omagial față de o venerabilă operă de artă, ci și ca un fapt artistic și patriotic viu.

S-ar părea că o asemenea intenție a stat și la baza concepției spectacolului. Într-adevăr, actualii realizatori ai „Scrisorii pierdute" pe scena clujeană și-au dat seama, credem, că a-i juca azi pe Caragiale înseamnă neapărat renunțarea la vechile clișee, anchilozate, care subțiau vina satirică a piesei; înseamnă obligația de a privi piesa cu înțelegerea limpede a contemporanului nostru, a omului care a dărîmat lumea înfierată de Caragiale. Aceasta presupunea pătrunderea deplină de către regie a sensurilor critice ale piesei și sublinierea lor prin folosirea chibzuită — fără a cădea în șgîrcenie — a elementelor comice. Presupunea, de asemenea, folosirea unui limbaj actoricesc și scenografic adecvat, în care tradiției viabile să i se adauge nota novatoare, proaspătă, a limbajului scenic actual. Acestea fiind intențiile, regizorul Ion Dinescu a pornit spre realizarea lor de la distribuție, apelînd la unele forțe actoricești — în parte tinere — care nu fuseseră prezente în vechea versiune a spectacolului clujean. Numai că, dat fiind timpul restrîns acordat repetițiilor acestui spectacol, experimentul a eșuat: neputînd face față rolului principal ce i-a fost încredințat, unul dintre tinerii actori a fost înlocuit în ultimul moment și alți cîțiva interpreți au trecut de pe un rol pe altul, în așa fel încît ai s-a prezentat o premieră pregătită în pripă.

Oricît de valoroase ar fi fost forțele chemate „să salveze" premiera, era clar că nu s-a putut oferi satisfacția unui spectacol finit. Dar aceasta este numai un aspect al problemei. Realizarea mediocră a actualei „Scrisori pierdute" are cauze mult mai adînci decît cea a condițiilor de timp în care a fost repetată. Regizorul a vrut, după cît se pare, să „înoiască" spectacolul, să-i transmită spectatorului din 1959 mesajul piesei caragialiene într-o ținută teatrală adecvată actualității. Numai că a pornit în realizarea acestei intenții în mod defectuos — de la formă la fond — aș spune. Și anume: a conchis, împreună cu pictorul scenograf T. Th. Ciupe, asupra unor decoruri care se voiau „moderne", simple și stilizate, dar care s-au concretizat în niște panouri mîzgălite gros și stîngaci cu penelul, într-o mobilă la fel de încropită, totul de un gust îndoielnic. S-ar putea presupune — cu bunăvoință — că prin această tratare de desen infantil a decorului realizatorii au vrut să satirizeze personajele pînă și prin interiorul grotesc în care trăiesc. S-a ajuns însă la o totală discrepanță între acest cadru plastic „modernist" (în ultimă instanță net formalist) și celelalte componente ale spectacolului, în primul rînd la o contradicție cu jocul actorilor.

Să ne explicăm: într-un asemenea cadru buf (și e clar că, după cum „O scrisoare pierdută" nu e o comedie bufă, nici decorul nu trebuia să meargă pe această linie) se desfășoară o comedie jucată — cu unele excepții, de care vom vorbi mai jos — la modul sobru, grav chiar. Ștefan Tipătescu e — în interpretarea artistului emerit Sandu Rădulescu — un personaj aproape dramatic. Actorul și-a construit rolul — conformîndu-se, desigur, și concepției regizorale — pe o linie vizibil critică față de personaj, dar mai puțin satirică și aproape de loc comică. Sandu Rădulescu îl detestă pe Tipătescu și l-a făcut detestabil — dar nu a vrut de fel să-l ridiculizeze. Incontestabili talentată (chiar și pentru comedie), actrița Rodica Dumănescu a adus pe scenă o Zoe Trahanache voluntară, aprigă, țîrcată, de un egoism agresiv, dar, de asemenea, nu s-a îndurat să-i arate ridicolul din caracterul și comportările ei. Alături de aceste rezolvări actoricești din care lipsește scînteia comicului, iată apariția clovnească a lui Nae Botta (în Brînzovenescu) care se mișcă, vorbește, folosește o mască și gaguri coborîte din cea mai groasă farsă. Precum se vede, în însuși stilul spectacolului există inconsecvențe care-i știrbesc omogenitatea. Cele mai izbutite roluri — create într-o manieră ce ni s-a părut mai autentic caragialiană — au fost realizate de artistul emerit Alexandru Marius (Cațavencu) și de artistul emerit Gh. Damian (cetățeanul turmentat). Ei și-au condus personajele pe o linie în care satira fraternizează cu comicul, creînd roluri de comedie satirică, așa cum cere de fapt „O scrisoare pierdută".

Spectacolul cu „O scrisoare pierdută" nu dă, desigur, măsura capacității Teatrului Național clujean de a valorifica o piesă clasică (capacitate pe care ne-a dovedit-o, de altfel, cu alte prilejuri). Îl considerăm un simplu experiment la care se mai cere lucrat cu seriozitate, începînd cu însăși concepția spectacolului și terminînd cu detaliile scenografice. Se pare că aceasta corespunde și intențiilor regizorului. Publicul așteaptă, deci, o nouă versiune a spectacolului.

Sanda FAUR-DIMA

„OAMENI AI ZILELOR NOASTRE"

Într-o zi din toamna anului trecut, la Tg. Mureș a avut loc o ședință neobișnuită. Redactorii ai revistei literare „Igaz Szó" și reprezentanți ai sfatului popular regional s-au întrunit pentru a se pronunța asupra rezultatului concursului de piese de teatru, lansat la începutul anului 1958; căci, precum se arătase în comunicatul comisiei: „Nu puteam fi mulțumiți cu progresele de pînă acum ale dramaturgiei autohtone în limba maghiară, dacă (nem cont de exigențele mereu crescînde ale celor șase teatre maghiare din R. P. R. și ale culturii de masă ce se desfășoară tot mai larg în cadrul revoluției noastre culturale".

Membrii comisiei au avut de ales între 147 piese într-un act. De-atunci, trei din ele — cu tema „Oameni ai zilelor noastre" — au și fost prezentate în premieră pe scena Teatrului Secuiesc de Stat din Tg. Mureș, devenind în același timp cunoscute și oamenilor muncii de la sate, într-o serie de comune unde au fost reprezentate. Este vorba despre piesele „Nu e ață de simplu" de Méliusz József și de „Sprîncene arcuite" de Sütő András (ambele distinse cu premiul I al concursului), precum și de comedia „Fin sau pale" de Méhes György, care a primit premiul II. Reproducem mai jos cîteva imagini din aceste spectacole.

ISZAK Ștefan

Fotografii de MARX József

Gyarmati István (în rolul bețivului Butykos) și Varga József (interpretînd pe Pizsmogi-Pierde-vară) într-o scenă comică din piesa „Fin sau pale?" de Méhes György.

Interpreții rolurilor principale din comedia „Fin sau pale?": Tarr László (brigadierul) și Lőrinczi Ilona (nevasta îndărătnică).

Scenă din piesa într-un act „Sprîncene arcuite", interpretată de actorii Sarlai Imre, Sinka Károly și Dorian Ilona.

Cuvinte încrucișate

FEMININĂ

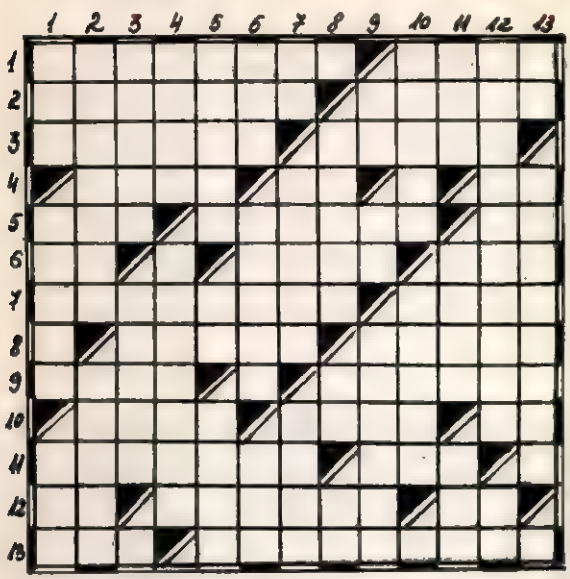

ORIZONTAL: 1) Zeiță, renumită alergătoare, învinsă de Hipomene (mit.) — ... Creangă, cunoscuta cîntăreață de folclor. 2) Fiica Vassei Jeleznova, din piesa cu același nume, de Maxim Gorki — Nume feminin în titlul unei emoționante piese a dramaturgului sovietic Alekșei Arbuzov. 3) Personaj titular al unei tragedii de Racine — Cocă. 4) Poet ardelean, autorul poeziei „Unei mame părăsite" — Și (lat.) — Egal pe jumătate. 5) Iarbă braziliană — Nepoata lui Mardoheu, soția regelui persan Ahasveros, care și-a scăpat poporul de intrigile lui Aman — Rea (mold.). 6) Secret feminin — Personaj feminin din drama „Apus de soare" de Barbu Delavrancea — Accesoriu modern de îmbrăcăminte feminină. 7) O femeie căsătorită — Personaj feminin din „O noapte furtunoasă" de I.L. Caragiale. 8) Nu-s frumoase — Semn al dragostei. 9) Nina cu dublură — Femei în primăvara vieții. 10) Soțul Evei — ... Voiculescu, actriță a Teatrului Național — Angelescu Elena. 11) Apăsate cu putere — În inventarul bucătăriei. 12) Centimetrul vieții — Gust neplăcut — Frumoasele cămăși înflorate ale femeilor de la țară. 13) Nu e des — Afecțiune pulmonică și durabilă pentru cineva.

VERTICAL: 1) Personaj feminin din piesa „Omul cu mîrțoaga" de Gh. Ciprian — Și-l întemeiază femeia prin căsătorie — Podoabă feminină. 2) ... Samoilova, tînără actriță sovietică, interpreta eroinei principale din „Zboară cocorii" — „Baba... intră în sat", volum de poezii de Otilia Cazimir. 3) A te apropia — Partide de șah. 4) Lac cu nume feminin, situat în craterul muntelui Puciosu — ..... vîndută" operă de Smetana. 5) Rol feminin din piesa „Ecaterina Teodoroiu" de Nicolae Tăutu — Pronume — Femeia cea mai iubită. 6) Melania alintată — Nevastă — Tot (mold.). 7) Imită cîntecul trompetei — Virstă — ... Panova, scriitoare sovietică, autoarea romanelor „Tovarăși de drum", „Anotimpuri", „Crujiliha" etc. 8) Zeița înțelepciunii (mit.) — Posesiv — Terminație latină. 9) Tel! — Soare rebusist — Eroina unei operete de Kalman. 10) Iubita lui Petrarca — Unchiul din piesa lui A.P. Cehov. 11) Personaj feminin din „Rețeta fericirii" de Aurel Baranga — Casa florilor (pl.) — Lui însuși. 12) Arta cuvîntului — Plantă textilă. 13) Apucă — Și acum, în sfîrșit, invităm pe toți dezlegătorii noștri la un spectacol de operetă al compozitorului austriac Suppé, denumit „Frumoasa ..."

LOCUINȚĂ AMBULANTĂ

După camera de locuit remorcată de autoturism și destinată excursiilor și concediilor de odihnă, iată că-și face apariția casa cu mai multe încăperi care poate fi transportată cu ușurință dintr-un loc în altul.

Datorită avantajelor oferite de materialele plastice care sînt ușoare și ieftine, s-au construit în multe țări case experimentale așezate pe roți, care pot fi remorcate de un tractor și transportate cu mobilă cu tot la orice distanță. O asemenea casă, care nu e mult mai mare ca un autobus obișnuit, e compusă din două camere, bucătărie, cămară, baie și W.C. Pereții ei, deși subțiri, sînt dubli, cu un strat izolator între ei și instalații de încălzire și răcire condiționată, iar acoperișul e pliant, oferind posibilitatea unei aerisiri ideale pe timpul verii. Iarna, acest acoperiș este încălzit prin același sistem termic ca și pereții.

Mobilierul, confecționat tot din materiale ușoare, este redus la strictul necesar: o masă cu patru scaune pliante, un bufet, un șifonier, două fotolii transformabile în paturi, un pat separat de două persoane care se ascunde ziua într-o nișă a peretelui, oglindă montată în perete, o măsuță pentru aparatul de radio și pentru televizor, altă măsuță pentru telefon, o mașină de gătit cu gaze, un dulap pentru veselă, un răcitor, o chiuvetă și cîteva rafturi în bucătărie și în cămară, care se pot închide perfect în timpul călătoriei, fără să depășească obiectele de pe ele. În plus, casa mai are o încăpere pentru baie și un rezervor de apă. Instalația electrică și telefonul sînt făcute spre a fi ușor racordate la cablurile existente în apropierea locului unde s-a hotărît așezarea temporară a casei.

Asemenea case sînt menite a veni în special în ajutorul acelora care sînt nevoiți prin meseria lor să se deplaseze dintr-un loc în altul: brigăzile de tractoriști, echipele de geologi, exploratori etc.

Expediția cehoslovacă a celebrilor Hanzelka și Zikmund, care a plecat de curînd într-o călătorie de 100.000 km prin trei continente, este înzestrată cu două mari mașini „Tatra 805" care sînt asemenea locuințe mobile, înzestrate în plus nu numai cu motoare de tracțiune propriî, dar și cu birouri, post de radioemisiune și tot utilajul necesar lungului voiaj de 5 ani.

La întrebările cititorilor

MATAREA ȘI DEMATAREA STICLEI

Publicăm acest material la rugămintea tov. V. Căileanu.

Matarea sticlei se poate face uneori „de la sine", după cum ea poate fi și realizată.

Produsă „de la sine" ea constituie un defect, datorat uneori ambalării, alteori depozitării sau formei necorespunzătoare. Mecanismul de producere al matării naturale e simplu. umiditatea din atmosferă sau apa căzută pe obiect favorizează solubilizarea la suprafață a silicatului de sodiu din cuprinsul sticlei, determinînd astfel schimbări de compoziție în stratul pelicular și, ca urmare, apariția de pete. Fenomenul acesta este, din păcate, destul de frecvent și îl întîlnim la geamuri, la borcane, la diferite articole de menaj. Matarea aceasta nedorită, poate fi înlăturată prin spălarea obiectului cu oțet.

În ce privește provocarea matării, există mai multe procedee. Cele așa-numite „fizice" se realizează prin corodarea sticlei cu ajutorul unui jet de nisip, de o anumită presiune. Alte procedee privesc folosirea unor substanțe chimice care atacă sticla. Fie, să zicem, o soluție de fluorură de amoniu în acid fluorhidric, fie o compoziție de anionfu (16 p), hiposulfit de bariu (22 p) și apă distilată (20 p), fie orice alt amestec chimic care produce acid fluorhidric.

Dacă nu doriți matarea completă ci numai decorarea obiectului, acoperiți-l cu un strat protector (lac, ceară animală sau vegetală) lăsînd libere numai părțile pe care doriți să le matați. Asupra acestora interveniți cu soluția corosivă, urmînd ca după atacarea sticlei să îndepărtați de pe obiect, cu apă fierbinte, stratul protector.

Dacă procedeele de mai sus vi se par mai complicate și doriți să matați obiecte mai simple, apelați eventual la soluția de a freca suprafața sticlei prin mișcări circulare, cu ajutorul unui dop umezit și muiat în praf de șmirghel. Vă dorim succes.

Poșta redacției

M. PAUȘESCU, Rm. Sărat — Descoperirea vitaminelor rezultă din efortul conjugat al medicilor și al experimentărilor de laborator. Cu patruzeci de ani în urmă, cînd medicii s-au aflat în fața cazurilor din ce în ce mai numeroase de scorbut și beriberi și-au pus întrebarea ce poate lipsi din organismul acestor bolnavi. Și atenția lor a fost atrasă de carența produselor proaspete în alimentație. Experimentatorii au constatat atunci că, în afară de albuminoide, de hidrați de carbon și de grăsimi, hrana omului mai are nevoie și de alte „accesorii". Cercetîndu-se mai departe, s-a ajuns la descoperirea acestor „accesorii" care au căpătat numele de vitamine.

VALERIU PINCHAS, Botoșani — Ceea ce sugerați dv. pentru ridicarea calității jocului de fotbal nu e ceva nou. Fostul internaționai sovietic Starotin a propus de mult modificarea regulilor de joc. Starotin indică și cum să se facă modificarea, susținînd, printre altele, că ar trebui desființate ofsaidul și cornerul. Mai precis, el crede că arbitrul nu trebuie să oprească jocul cînd un înaintaș, primind mingea, mai are în față sa un singur jucător din echipa adversă, fie acesta chiar portarul. De asemenea, după părerea lui, cornerul n-ar mai trebui bătut din colțul careului, ci de pe locul în care mingea a ieșit din teren. În sfîrșit, spre a stimula spectaculozitatea jocului, Starotin propune calcularea punctajului de clasament în raport proporțional cu numărul golurilor marcate.

ION FLOROIU, Craiova — Cel mai mare meteorit care a ajuns pe pămînt în ultimele secole a fost cel căzut la 30 iunie 1908 în Taigaua siberiană. Înainte de a lua contact cu atmosfera, meteoritul acesta cîntărea peste un milion de tone și se apropia de pămînt cu o viteză de 60 kilometri pe secundă. Trecerea lui prin atmosfera globului nostru n-a durat decît șapte secunde, dar acest timp a fost suficient pentru ca 95 la sută din masa bolidului să fie transformată în gaze. N-am auzit de vreun meteorit uriaș care să fi căzut recent în vreo altă parte a globului nostru.

EFTIMIA LĂSCU, Slobozia — Bolile de inimă se tratează azi în țara noastră la un nivel științific avansat, așa că vă puteți adresa cu încredere specialiștilor pe care-i avem. Ne întrebați dacă o sarcină poate produce leziuni congenitale ale inimii. Deși nu sîntem noi cei mai îndreptățiți să vă răspundem, citățiți totuși părerea candidatei sovietice în științe medicale E. Novikova, care arată că asemenea fenomene sînt posibile, mai ales în cazul în care mama s-a îmbolnăvit în primele luni ale sarcinii. Cum, însă, aceasta nu e o regulă, deoarece importanța predispozițiilor ereditare n-a fost încă stabilită, vă sfătuim să consultați în cazul fiicei dv. un specialist în bolile de inimă.

MIRCEA STĂNESCU, strungar, Orăștie — Automatizarea proceselor de producție nu este — așa cum și dv. înțelegeți — un lucru pe care tehnicienii sovietici să-l țină secret. Un prototip de automat creat în U.R.S.S. a fost prezentat și la Expoziția Internațională de la Bruxelles, unde a și obținut, de altfel, cel mai mare premiu. Era vorba de o mașină înaltă de peste patru metri, care la o simplă apăsare pe buton începea să funcționeze: întindea un „braț", apuca, una după alta, trei bare grele de metal și începea să le prelucreze. După prima operație, același braț le trecea la aparatele de măsurat și controlat și continua să le uzineze conform dimensiunilor indicate de aceste aparate. Mecanismul acestui uriaș robot, care a uimit prin precizia cu care lucra, a fost arătat tuturor celor dorniei să-l vadă. Prezentarea acestui automat a arătat încă o dată că ținerea la secret a unor invenții menite să contribuie la progresul omenirii este un fapt caracteristic numai lumii capitaliste. Este și firesc acest lucru deoarece numai capitalismul este interesat în frînarea forțelor de producție în timp ce orînduirea socialistă încurajează dezvoltarea lor.

MELANIA PLITOȘ, Constanța — Pentru a păstra pupilele ochilor sănătoase și pline de strălucire tinerească, trebuie să fiți atentă în primul rînd la cantitatea de fluorină pe care o conține alimentația dv. zilnică. Iată cîteva alimente care conțin fluorină: spanacul, varza, sfecla, gălbenușul de ou, morcovul, usturoiul și, în mai mare cantitate, ficatul de morun și brînza Rokefort. Înviorați pupila, după oboseala fixării îndelungate a unui punct fix, mișcînd-o în toate părțile și clipind des.

VIRGINIA BUZĂTU, Sighet; EUGENIA DUZINSCHI, Suceava; ENE FLOREA, Craiova; G. NITESCU, Ploești; IOAN OPRIȘ, Alba Iulia; MARIA JURCA, Vulcan ș.a. — Toate lămuririle cu privire la savantul bulgar D. Paskov care a extras din ghiocei substanța numită nivalină, cu care se pot trata cazuri grave de paralizie, le-am publicat în revista noastră nr. 13 din 28 martie. În plus, la cererea dv. ne-am interesat de adresa acestui om de știință și ni s-a răspuns că d-rul Paskov lucrează la Institutul de medicină experimentală din Sofia, R.P.Bulgară, b-dul Patriarh Eftimie nr. 6, unde i se poate scrie. D-rul Paskov primește nenumărate scrisori de la bolnavi din toate colțurile lumii, care-i cer amănunte cu privire la descoperirea sa, consultații asupra cazurilor în care nivalina este eficace, cum trebuie administrat medicamentul etc. Sîntem de părere că în rîndul dv. puteți să-i scrieți, relatîndu-i cazurile de care vă interesați.

Sfaturi practice: E TIMPUL CĂPȘUNILOR

Am citit undeva că marele botanist suedez Linné — cel care a făcut prima împărțire a plantelor în 24 de clase — s-a vindecat de reumatism articular tratîndu-se cu „fragaria vesca". Cu alte cuvinte, s-a vindecat de reumatism mîncînd fragi.

Consultînd fișa de analiză a fragilor și căpșunilor, am aflat că atît fructele cît și frunzele acestei plante vivace din familia rozaceelor conțin elemente naturale care combat nu numai reumatismul dar și guta, constipația, fiebitele, hemoroizii precum și unele afecțiuni hepatorenale.

Acizii fructici, enzimele, secrecinele, vitaminele și diferitele săruri minerale pe care le posedă fragii și căpșunile, exercită o puternică acțiune asupra digestiei ca și asupra metabolismului. Și toate acestea capătă însușiri terapeutice în combaterea afecțiunilor enumerate mai sus, în momentul cînd în alimentația obișnuită le dozăm în proporții de cură.

Cel mai indicat procedeu pentru o asemenea cură este să mîncăm două zile pe săptămînă cîte 1,500 kg de fragi sau căpșuni și nimic altceva. Vom repeta această doză timp de cel puțin patru săptămîni. Dacă putem s-o prelungim cu atît mai bine.

Nu trebuie să ignorăm însă faptul că unele persoane nu suportă aceste fructe, care le produc erupții și mîncărimi în epidermă. Este dovada că intestinul acestora prezintă o deficiență de permeabilitate față de proteză (un fel de albumină, care atunci cînd trece în sînge produce reacția descrisă mai sus), ceea ce înseamnă că aceste persoane trebuie să-și controleze metabolismul. În cazul că nu suportăm fragii și căpșunile, să nu încercăm a face această cură fără a consulta un medic.

Ca plantă medicinală, frunzele de fragi ca și frunzele de zmeură sau de mure — care conțin substanțe tanante și ulei eteric cu ditral — se întrebuințează sub formă de ceai în combaterea inflamațiilor și a catarurilor căilor respiratorii sau a căilor digestive.

Mai mult: aceste fructe sînt folosite cu succes și în cosmetică, frecțiile cu zeamă de căpșuni fiind recomandate atît pentru buna funcționare a epidermei cît și pentru atenuarea petelor (pistruilor) produse de soare.

Iată de ce nu trebuie să neglijăm consumarea și folosirea acestor fructe fie proaspete, fie conservate în borcane sau prin sistem frigorific atît de răspîndit azi. Repetăm însă: numai dacă starea sănătății noastre nu arată că ele ar fi contraindicate. În ce privește copiii, cărora adesea fragii sau căpșunile le provoacă intoxicații, erupții pe piele etc., e bine, de asemenea, să consultăm medicul.

IOSIANA

Dezlegarea jocului „Din copilărie" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL, 1) Părinți – Mama. 2) Orășel – Roman. 3) Vîtea – Riduri. 4) Eca – Minge – Is. 5) Si – Suc – L – E – O. 6) T – Cor – Gaidar. 7) Inițiem – Muți. 8) Aur – Mămica. 9) Actori – Atica. 10) M – Unități – Ar. 11) Iar – Mile – Ani. 12) Clasa – Bilete.

La Geneva continuă lucrările Conferinței miniștrilor Afacerilor Externe. În fotografiile de mai jos:

① Delegația sovietică, în frunte cu A. A. Gromiko (x), la una din ședințele conferinței.

② Conferințele de presă ale delegației R. D. Germane stîrnesc un deosebit interes printre ziariștii prezenți la Geneva.

③ La dineul oferit de conducătorul delegației americane în cinstea delegațiilor U.R.S.S., Angliei și Franței; de la stînga la dreapta: S. Lloyd, A.A. Gromiko, Couve de Murville și Chr. Herter.

Vizita lui Speidel în capitala Angliei a provocat indignarea londonezilor. La Hyde Park (stînga) a avut loc o demonstrație de protest la care a luat cuvîntul Ted Hawkes, președintele organizației pentru pace a foștilor combatanți englezi. În dreapta, o pancartă pe care stă scris: „Nazistul Speidel să se care acasă". →

Fotocronica

Perspectiva instalării de rampe de lansare a rachetelor și a amplasării de depozite ale Bundeswehrului pe teritoriul Norvegiei a stîrnit neliniște în rîndul norvegienilor. Iată o demonstrație de protest a populației din Oslo împotriva bazelor N.A.T.O. →

În piața Kim Ir Sen din Phenian a avut loc un uriaș miting în cadrul căruia 200.000 cetățeni ai capitalei R.P.D. Coreene au înfierat planul lisinmanist de „strămutare" forțată a zeci de mii de șomeri sud-coreeni în țările Americii de Sud. ↓

FLACĂRA OBIECTIV

● *Pentru că a făcut o serie de dezvăluiri în legătură cu sîngeroasa „pacificare" colonialistă din Algeria, săptămînalului francez „L'Express" i s-a interzis difuzarea în cazărmile militare.*

● *Castelul părăsit din Beersel, situat la 50 km de Bruxelles, a fost ocupat de un grup de vreo sută de studenți belgieni, care prin această demonstrație au vrut să atragă atenția autorităților asupra condițiilor materiale precare în care se găsesc mulți tineri studioși din țară.*

● *Revanșarzii vest-germani agită iar așa-zisa problemă sudetă. Deunăzi, la Bonn, președintele „Asociației federale a refugiaților", Krüger, a declarat presei că organizația pe care o conduce consideră valabile și astăzi prevederile acordului de la München.*

„Faptul că acordul de la München a fost încheiat de un regim totalitar, nu are nici o importanță din punct de vedere al dreptului internațional, așa încît, regiunea sudetă este germană" — a declarat cu aroganță politicianul revanșard.

În același timp în Austria reacțiunea încurajează activitatea unor organizații neo-naziste ce fac agitație pe aceeași linie. Faptul a constituit și obiectul unor intervenții diplomatice ale Cehoslovaciei și R.D.Germane pe lîngă guvernul austriac.

● *Guvernul de la Bonn nu se grăbește să furnizeze date statistice despre amploarea discriminărilor rasiale din R. F. Germană. Dar, pe lîngă fapte îndeobște cunoscute, merită reținut că de la o vreme o serie de hoteluri, restaurante și alte localuri publice vest-germane au început să afișeze la intrare formula clasică: „Prezența negrilor este indezirabilă". Pentru început, negrii...*

● *În rîndurile poporului american crește curentul favorabil tratativelor la nivel înalt. Rezultatul unei anchete întreprinse de Institutul american pentru sondarea opiniei publice este edificator: 70 la sută din persoanele anchetate — reprezentînd cele mai diferite pături ale populației din Statele Unite — s-au pronunțat pentru întîlniri regulate ale conducătorilor S.U.A. cu conducătorii Uniunii Sovietice, în vederea discutării problemelor vitale ale menținerii păcii în lume.*

● *Asociația americană de igienă socială anunță o creștere a numărului tinerilor americani atinși de boli venerice. Cifra de 200.000, furnizată de secretarul asociației, van Hyning, reprezintă, se pare, doar cazurile depistate și aflate sub control.*

● *La unul din cinematografele newyorkeze, unde rulează filmul de groază „Un bilet pentru lumea cealaltă", casierița eliberează fiecărui spectator, o dată cu biletul de intrare, și o poliță de asigurare pe viață la suma de 250 de dolari. Pentru orice eventualitate!...*

● *În plină stradă, în Cartierul Latin din Paris, scriitorul negru Ferdinand Oyono din Camerun a fost atacat și grav maltratat de o bandă de huligani rasiști. Oyono se făcuse „vinovat" de a fi ieșit la plimbare cu o tînără pariziană. „Vom importa oare din America și rasismul?" — se întreabă ziarul francez „Libération", comentînd acest fapt.*

● *„Coafor rebel" este denumit în America un frizer din La Grange (S.U.A.), care a avut curajul de a refuza să taie părul clienților săi după modelul chicii lui Elvis Presley, regele Rock'n Roll-ului. El a declarat că socotește această coafură „ridicolă și nesănătoasă".*

D. B.

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„FATA DIN KIEV" — producție a studioului ucrainean „Dovjenko". O ecranizare de vaste proporții reconstituind — prin biografia Galiei Ocerețko — istoria Ucrainei sovietice în ultimii 40 de ani.

În „Fata din Kiev" o revedere deosebit de plăcută: Boris Cirkov, marele actor care l-a interpretat pe Maxim din vestita trilogie cinematografică.

„URMAȘII LUI KAO" — producție a studiourilor chineze. Transpune pe peliculă celebrul roman „Familia" de Pa Cin, o critică aspră la adresa societății feudale chineze. Kao, un bătrîn moșier, guvernează despotic propria-i familie, conducîndu-se după legile banului și banului plac. Moștenitorii îi seamănă. Dar trunchiul putred e destinat, inerent, pieirii. Și așa va fi sfîrșitul celor din neamul Kao.

ÎN 20 DE MINUTE

Un ordin scurt al medicului și pregătirile pentru transfuzie încep. Pe o lamă de sticlă e luată o probă din sîngele bolnavei și introdusă în aparatul ce se află în apropiere. Cu ajutorul acestuia, într-un timp scurt, aproximativ 20 de minute, este stabilită grupa de sînge al bolnavei. Așadar, în numai 20 de minute...

Dar ce fel de aparat este acesta? Este vorba de noul termostat realizat de un colectiv de medici din țara noastră și care poartă numele de „microterm". El prezintă o serie de avantaje față de termostatele existente în laboratoarele marilor spitale. Fiind de dimensiuni reduse, poate fi ușor transportat într-o servietă. Acest lucru permite ca analizele să fie făcute chiar la patul bolnavului. De asemenea, prin simplitatea sa — două cutii introduse una în cealaltă și două becuri electrice așezate sub o sticlă opacă, care constituie sursa de lumină și de căldură — microtermul poate fi adaptat la rețeaua de curent electric alternativ sau continuu de 110 sau 220 V. În caz de defectare, reparația poate fi făcută pe loc chiar de cei care lucrează cu aparatul. Costul unui microterm fiind de 12 ori mai mic decît al unui termostat obișnuit, se dă posibilitatea ca el să fie trimis pînă în cele mai îndepărtate case de naștere sătești, spitale rurale, puncte și servicii de transfuzii și chiar în marile unități spitalicești, în număr cît mai mare.

...Bolnavei i s-a terminat transfuzia. Starea ei s-a îmbunătățit simțitor. Dar este necesară o nouă analiză de control pentru a se verifica cum s-a asimilat sîngele transfuzat. Și pentru aceasta este folosit microtermul. Pe lamela pusă în aparat doctorul poate vedea că factorul Rh. este bun. Acum bolnava este în deplină siguranță. Microtermul și-a îndeplinit cu cinste misiunea pentru care a fost creat.

I. LIVADARU

DIN BUCUREȘTIUL DE ALTĂDATĂ

„EXPOZIȚIUNE" DE PLANTE EXOTICE ACUM 84 DE ANI

Erau mai multe „expoziții". Acea a „d-lui *Martinet*, grădinar florist și pepinierist" pare, după cum rezultă din anunțurile lui publicate în ziarele din 1875, să fi fost într-adevăr remarcabilă.

D-na Martinet înștiința „cu onoare" că domnia-sa a sosit de la *Anger* cu o foarte mare colecțiune de plante cu flori precum „Magnolia, Rododendrum, Coniferi etc., arbori fructiferi de toate soiurile, precum: meri, peri, persici, caiși, cireși, pruni, zmeură perpetuă, coacăze etc.; trandafiri toți remontanți în 500 varietăți ultima noutate; plante bulboase din Africa, America, Hymalaia: stînd 6 luni înfiorite în pămînt; amaryllis, cepi, grîne de flori și grîne de legume, sparanghel, căpșuni, trandafiri, flanchsia urcători variați, noutate. Toate aceste plante sunt printre ultimele noutăți puse în comerciu. Se observă asemenea o expunere de fructe magnifice, pere și mere, care arată qualitatea arborilor în vînzare".

Magazinul d-lui Martinet era „în față de grădina Palatului, calea Mogoșoaei nr. 84".

Spuneam la început că, în vremea aceea, erau în București mai multe „expoziții" de plante exotice. Aceasta rezultă chiar din înștiințarea d-lui Martinet, care arată că „amatorii sunt rugați a nu confunda această expoziție cu cea de pe podul Mogoșoaei, ce va mai la vale, vis-à-vis de pasagiu" (adică Pasajul Romîn, care există și astăzi — n. n.).

CARNAVAL PIONIERESC

De unde să bănuiești că sub chipul murdar de funingine al acestui micuț hornar utilat cu tot ce e necesar meseriei se ascunde chipul blond al celui mai bun elev din clasa a IV-a A, conducătorul detașamentului de pionieri din clasă?...

... Nici pe vînzătorul de ziare parizian — acest Gavroche autentic — nu-i poți recunoaște, nici pe chinezul în grele haine de mătase brodată, nici pe dansatoarea negresă din Antile, nici pe medicul în halat și cu stetoscop, nici pe luptătorii romani, pe nici unul dintre numeroșii pionieri mascați în costume care de care mai fanteziste...

Dar dacă i-ați fi întrebat pe profesorii de la Școala medie nr. 12 din București, fără îndoială că ați fi putut fi informați asupra fiecăruia dintre micii mascați: cum îi cheamă, ce note au, cum se comportă în școală...

„Măscuțele" care le vedeți alăturat au putut fi adunate la o manifestare ce a avut loc, în cinstea Zilei internaționale pentru apărarea copilului — la fel cum au avut loc în numeroase alte școli din întreaga țară — carnavalul pionieresc de la Școala medie nr. 12 din str. Italiană.

Fotografii de V. SAVIN

SPORT

În ciuda vremii nefavorabile, iubitorii sportului cu pedale au ținut să fie prezenți la interesantele probe cicliste desfășurate duminica trecută pe strada Maior Coravu din București. Fără îndoială că cea mai interesantă cursă a fost cea rezervată seniorilor, la startul căreia s-au aliniat fruntașii acestei discipline. Gabriel Moiceanu a dominat de la începutul întrecerea, câștigînd cele mai numeroase sprinturi și devenind astfel, pentru a doua oară consecutiv, campion republican la semifond. Fotografiile 1 și 2 prezintă două aspecte ale plutonului seniorilor. După cum se vede, ploaia, ce a început să cadă din abundență în timpul celei de a doua jumătăți a cursei, n-a constituit o piedică pentru buna desfășurare a întrecerii.

Stadionul „23 August" a găzduit duminica trecută un cuplaj de fotbal care aducea pe teren patru echipe bucureștene: C.C.A.-Progresul (3-1) și Dinamo-Rapid (3-2). Deși terenul, datorită ploii căzute în ajun, nu a permis desfășurarea unui joc la posibilitățile echipelor, totuși meciurile au plăcut, în general, mai ales prin verva manifestată de jucători și fazele ce s-au succedat cu rapiditate de la o poartă la alta.

Fotografia nr. 3. Un duel între Copil (Rapid) și Panait (Dinamo) în apropierea porții dinamoviste. Panait alunecînd, balonul continuă să fie controlat de Copil, care se îndreaptă spre poarta adversă.

Fotografia nr. 4. De la acest cuplaj nu au lipsit nici fotbaliștii algerieni, oaspeți ai sportivilor noștri. De astă dată, în postura... de spectatori.

Fotografia nr. 5. La un atac al militarilor, Mîndru, portarul Progresului, are o spectaculoasă intervenție, fără a fi necesară. Însă, cum s-a văzut mai apoi, Balonul „a salutat" doar bara, fără a mări scorul.

Fotografii de Dan BÎRLĂDEANU și Romulus SCURTU

5. Ploaia a căzut și în timpul meciului de handbal feminin disputat între echipele C.S.U.-Mediaș. Cu toate acestea, lupta pentru balon a fost la fel de îndîrjită ca și cînd soarele ar fi strălucit pe cer.

7. Fază din meciul de hochei pe iarbă dintre echipele Știința București-Dinamo Craiova.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

UMOR

— Ce faci acolo?
— Mi-a căzut din greşeală un bilet de tramvai...

Desen de Rik AUERBACH

METEOROLOGUL ACASĂ

— Marţi cald, miercuri cald, joi frig...
— Nu, joi să fie soare că spăl rufe şi trebuie să se usuce repede.

Desen de L. DARIAN

— Ce faci?
— Mi-a dat mama voie după ce-a ieşit din baie!

Desen de BARTIN

PERSPECTIVE „ÎMBUCURĂTOARE"

Unii cetăţeni înapoiază cărţile împrumutate de la bibliotecă, deteriorate complet

Azi trebuie să-l las singur acasă şi vă rog să-mi împrumutaţi o carte cu poze multe.

Desen de Fred GHENĂDESCU

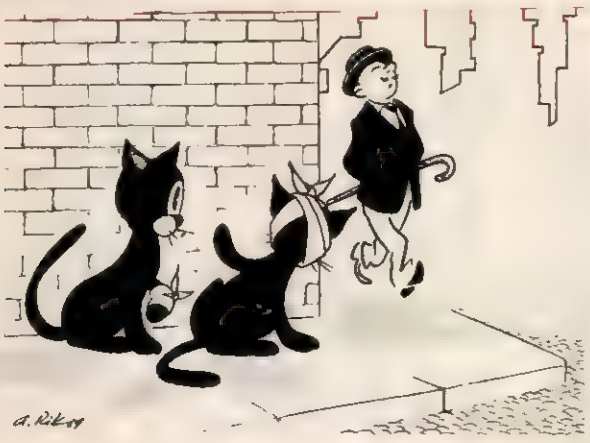

Stai, că trece iar nebunul ăla!

Desen de Rik AUERBACH

— Vai, cum semeni cu Gigel!! Dacă ai fi un tată bun, ţi-ai rade mustaţa şi te-ai prezenta la examen în locul lui.

Desen de Fred GHENĂDESCU

05
F

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 24 (212)
Anul VIII
13 iunie 1959

ZI DE VARĂ

Fotografie de
M. SĂGEATĂ

ZILELE CULTURII ȘI ARTEI R.S.S. BELORUSE

Andrei ALEKSANDROVICI

TESĂTOARELE BELORUSE

Ieșind din case noi, gospodărești,
cu obrajii rumeni, vesele, sprintare,
nu la conac merg fetele la lucru:
le cheamă-uzina, strălucind în soare.

Și-aci nu pentru prinți ori boiernași
țes ele brîie-n purpură și aur,
ci pentru oameni simpli și viteji,
ai rodului și-ai bucuriei fauri.

Și zboară mîinile printre mașini,
frumoase țesături tot curg din ele
odată cu versul tinerelor guri
pornit, zglobiu, spre-azururi și spre stele.

Dincolo de ferești nu-i vreun palat
domnesc ci noua casă de cultură
și-un parc — arteziene și alei
cu tinci îmbujorați de-alergătură...

Ți-e dragă viața și muncești cu sîrg
și orice fir e-o strună de vioară,
uzina: aur, purpură, safir
și sufletele, toate-o primăvară!

Laud fetele și hărnicia lor!
La ele vin adesea-n ospeție
prietene din Brno ori Pekin
în schimb de dragoste și măiestrie;

Să se mîndrească toate împreună
că țesături măiestru împletite,
cu splendide culori și frumusețî,
sporesc lumina vieții însorite...

În romînește de **Dragoș VICOL**

Tamara Ivanovna Șimko, artistă emerită a R.S.S. Belorusă, în rolul Tatianei din opera „Evgheni Oneghin".

Anatolii Mihailovici Gheneralov, artist emerit al R.S.S. Belorusă, solist al Teatrului de Operă și Balet din Belorusia Sovietică, în rolul lui Amonasro, din „Aida".

Priviți harta bătrînei Europe, de-a lungul meridianului 25, care trece prin țara noastră și urcă spre nord, străbătînd partea de vest a Uniunii Sovietice. Acolo — pe un teritoriu îmbrățișat de cursurile Niprului, Dvinei de nord, Nemanului și Bugului apusean — trăiește poporul belorus. De acolo au sosit zilele acestea în țara noastră soli aleși ai artei și culturii

Poporul nostru, dornic să cunoască îndeaproape pe constructorii comunismului și valorile de care dispune prima țară a socialismului, participă în acest an — după ce în anii din urmă a participat la decadele R.S.F.S. Ruse, R.S.S. Ucrainene, R.S.S. Moldovenești și ale republicilor baltice — la nenumăratele manifestări organizate cu prilejul „Zilelor culturii și artei beloruse".

Turneul Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă, Expoziția de artă plastică belorusă, fotoexpozițiile, Festivalul filmului belorus, conferințele, simpozioanele, serile literare și muzicale, precum și întîlnirile cu oamenii de artă și cultură din R.S.S. Belorusă ce au loc în aceste zile vor cimenta și mai mult legăturile de prietenie dintre popoarele romîn și belorus, dintre Republica Populară Romînă și marea sa prietenă, Uniunea Sovietică.

Și, privind harta bătrînei Europe, putem spune: meridiane noi leagă astăzi țările noastre, meridiane care vor dura veșnic: meridianele prieteniei.

Delegația de oameni de cultură și membrii Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă, care participă la manifestările din cadrul „Zilelor culturii și artei beloruse", la sosirea în Capitală. Delegația este condusă de M. A. Minkovici, prim-adjunct al ministrului Culturii al R.S.S. Belorusă *(fotografia 1)*

Un aspect de la deschiderea festivă a „Zilelor culturii și artei beloruse". Vorbește tovarășul Octav Livezeanu, vicepreședinte al Consiliului general A.R.L.U.S. *(fotografia 2)*.

Scenă din filmul „Frunze roșii" — realizat de studioul cinematografic al R.S.S. Belorusă — care rulează în prezent pe ecranele cinematografelor din Capitală *(fotografia 3)*.

Corul Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă *(fotografia 4)*.

Victor, Mircea și Nelu — inginerul, medicul și merceologul — aceștia sînt fiii mei, pe care i-am crescut cu atîta trudă în trecut. În anii noștri i-am putut învăța carte și astăzi îmi bucură bătrînețile..."

Cea de-a doua viață a lui CONSTANTINESCU ȘTEFAN

Fotoreportaj de M. MÎRZA (text) și E. IAROVICI (fotografii)

Cel mai mic, așezat în copaie, începuse să plîngă, așa că trebuia legănat tot timpul. Cel mai mărișor, neluat în seamă și flămînd, începu și el să plîngă.

Și, în același timp, mama trebuia să lucreze, să lucreze...

De cînd bărbatul ei fusese dat afară din serviciu ca grevist, trecuseră aproape doi ani. Și cu toate că pe certificat scria: „ajustor de precizie" și „meseriaș bun", o mențiune, un singur cuvînt — grevist — îi închidea toate ușile.

La început, au trăit din economiile făcute în zece ani de trudă; pe urmă, din ajutorul prietenilor; apoi au început să vîndă din bruma ce o aveau în casă.

Copiii erau slăbiți, clorotici, părinții la fel. Înfățișarea lor însă nu atrăgea privirile nimănui și nici mila: erau doar atîția șomeri în țară!...

Mama nu se plîngea. De cîteva zile, i se dăduse să lucreze acasă broderii. Ar fi primit să se angajeze la orice muncă, pentru orice leafă, oricît de mică. Dar copiii erau mici, așa că trebuia să lucreze acasă.

Și de data asta copiii adormiseră legănați și nemîncați. În timp ce ea, la lumina fumegîndă a lămpii cu gaz nr. 8, lucra, lucra...

★

Ca să ajungă la vreme, trebuia să plece de acasă cu două ceasuri înainte. Atelierele erau pe un cîmp, în afara orașului, dincolo mult de bariera Vergului. Pe cîmpul aspru, zgrunțuros, creșteau smocuri palide de iarbă. Numai buruienile și scaieții care-și înfigeau rădăcinile în adînc, ca niște gheare, reușeau să crească. Pe aceste locuri se înălțau halele afumate ale atelierelor. Cu ferestrele oarbe și porțile știrbe, păreau că sughit, deasupra orizontului, la fiecare izbitură a ciocanului cu arc — unica instalație de forjă „modernă" a întreprinderii. Aici veneau să lucreze oamenii; din ce în ce mai mulți oameni. Și, pe măsură ce numărul lor creștea și paloarea fețelor se ascundea sub praf și sudoare, atelierele sprijinite pe umerii lor și ai pămîntului se înălțau și se lărgeau tot mai mult.

Pe poarta din față, ciulinii aduși de vînt rămîneau înțepeniți în rețeaua metalică care susținea firma purtînd numele proprietarului: UZINELE N. MALAXA...

★

Cele de mai sus nu sînt fragmente imaginate, ci frînturi din viața unui muncitor, din viața lui Constantinescu Ștefan, ajustor de precizie și cazangiu pe timpurile regimului burghezo-moșieresc.

În anii noștri, Constantinescu Ștefan trăiește altfel. Cum? Puteți vedea și în cele cîteva imagini ale fotoreportajului de față.

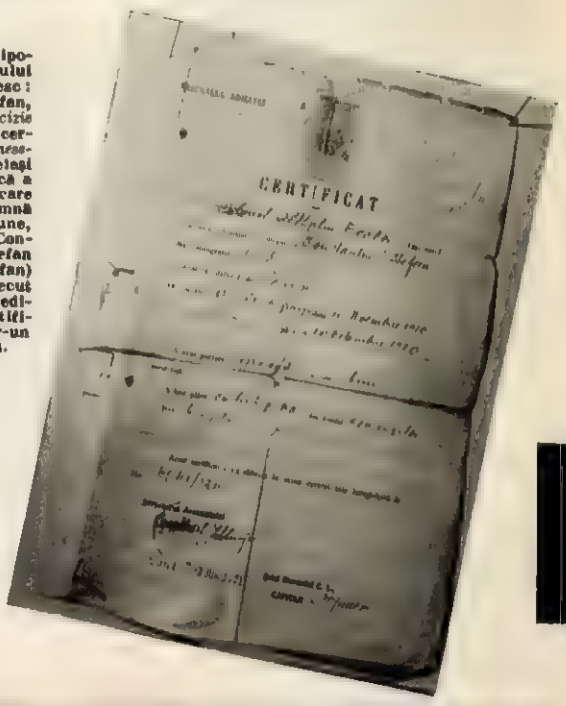

Un model de ipocrizie a regimului burghezo-moșieresc: Constantin Ștefan, *ajustor de precizie* este, recunoaște certificatul, *bun meseriaș*. Dar tot același certificat arată că a fost *grevist*. Cei care nu știți ce înseamnă această mențiune, întrebați-l pe Constantinescu Ștefan (Constantin Ștefan) cît timp a trecut pînă cînd, împiedicat de acest certificat, a intrat într-un nou serviciu.

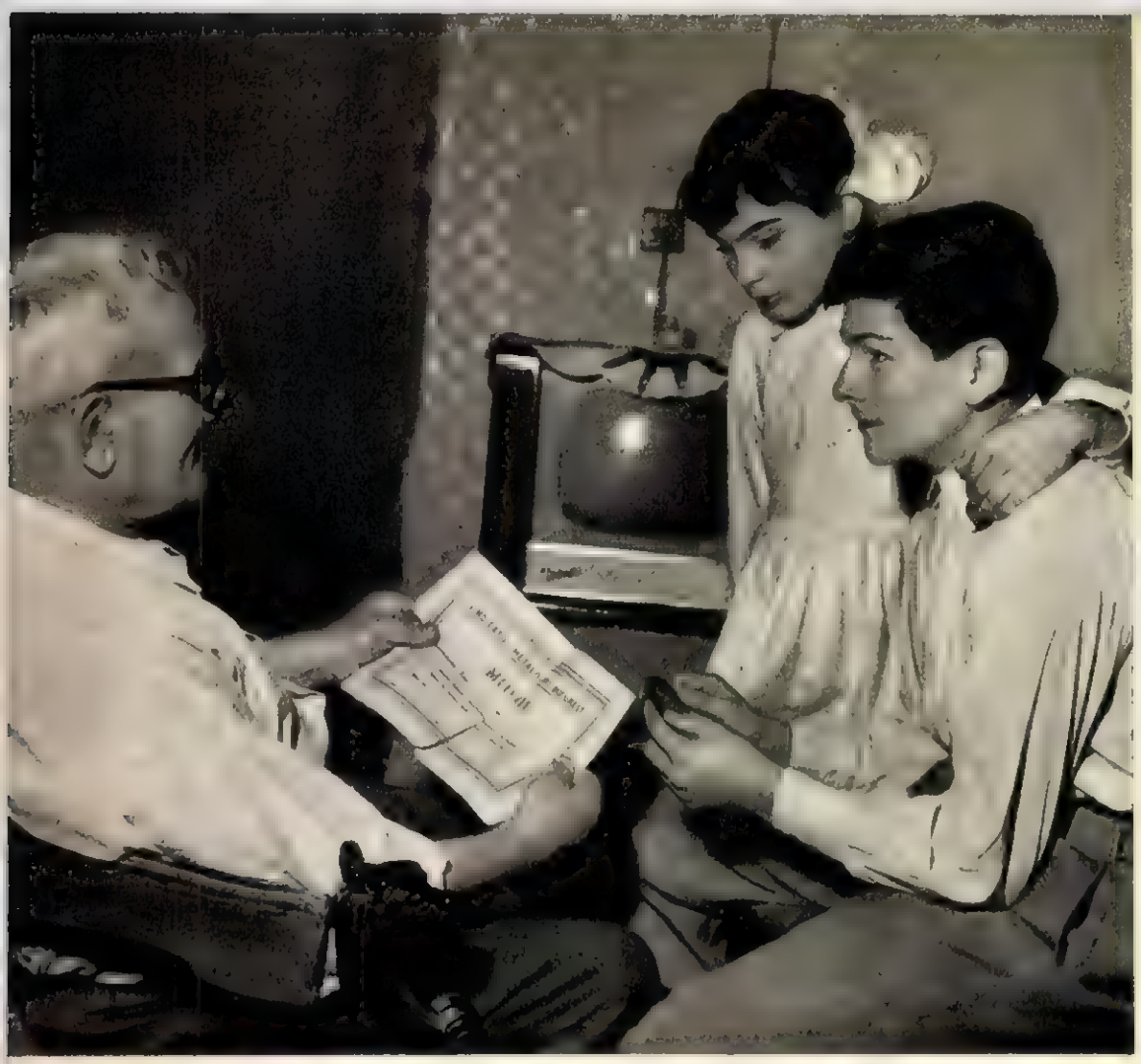

Str. Sergent Turturică, pe care locuiește tovarășul Constantinescu, este chiar lîngă noile blocuri din Ferentari. Aici are cîțiva prieteni pe care-i vizitează des. Prietenii spun, însă, că vizitele sînt adesea doar un pretext pentru a se plimba pe frumoasele alei ale cartierului.

S-a terminat programul la televiziune și acum nepoții ascultă o poveste adevărată: despre eroismul muncitorilor care au luptat pentru refacerea economiei naționale distruse de război: „Și iată aici diploma și medalia pe care le-am primit în 1945, pentru merite deosebite în muncă".

O fotografie din albumul de familie: tovarășul Constantinescu Victor, cu prilejul unei vizite făcute, în cadrul unei delegații, la Berlin.

Acum doi ani, a terminat complet amenajarea casei: cu acoperiș, cu tencuială, cu zugrăveală; dar la grădină, care e una din micile sale pasiuni, are totdeauna ceva de lucru — mai ales de cînd a ieșit la pensie!... Și ceea ce face e atît de interesant, încît și Nicoleta, nepoțica, s-a oprit din joacă.

Pe fiul tovarășului Constantinescu, Mircea (stînga), care este medic la Spitalul de urgență, obiectivul aparatului l-a găsit în plină activitate, în sala de intervenții chirurgicale.

Alt fiu, Victor, a ajuns, în anii noștri, inginer și lucrează la Comitetul Orășenesc P.M.R. Obiectivul aparatului l-a surprins pe teren, la sectorul de tehnică a măsurătorilor de la Institutul de mecanică aplicată.

Familia Constantinescu ia, de obicei, masa împreună în zilele de odihnă. Iată-i pe toți: și fiii, și fiicele, și ginerii, și nepoții. Toți sînt veseli, toți sînt mulțumiți. Au rămas pentru totdeauna în urmă nesiguranța, mizeria și boala. Asta-i cea de-a doua viață, cea adevărată, din timpurile noastre, a familiei muncitorului ieri oprimat și exploatat, azi descătușat.

Fiica tovarășului Constantinescu, Elena, este vicepreședintă a comitetului de stradă. Cînd este nevoie, tatăl și fiica își vizitează vecinii și pentru chestiuni obștești. Acum este vorba despre o acțiune de muncă voluntară.

Cîteodată, tovarășul Constantinescu e solicitat de comitetul de întreprindere să vorbească tinerilor despre trecutul uzinelor „23 August", în care a lucrat de prin 1929. Și cînd întîlnește cîte un tînăr, ca în fotografia de față, îi spune: „Aici era la început numai un ciocan cu arc; Malaxa s-a îmbogățit pe spinarea noastră, dar pînă la urmă tot noi, muncitorii, am ajuns stăpînii uzinei..."

După cum știe toată lumea, berea e bună la gheață. Și cînd toată familia va fi acasă, la masă va fi o bere pe cinste, răcită în frigiderul gospodăriei.

Acum toată lumea să zîmbească! Victor, nepotul, are de gînd să facă o fotografie pentru albumul familiei.

VĂ AMINTIȚI?

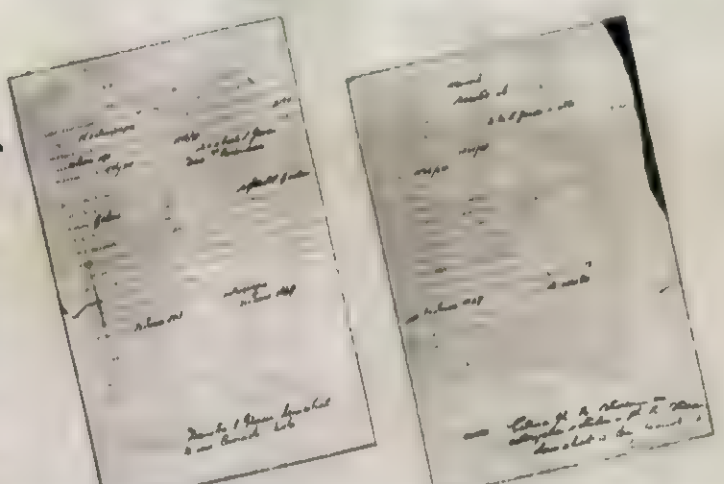

Am în față două notificări. În prima, scrie: „Domnule, avem onoarea a vă comunica că în termen util am luat decisiunea de a usa de dreptul ce ne este rezervat de a prelungi cu 14 (patrusprezece) ani termenul din contractul de concesiune și arendare autentificat de tribunalul Prahova la Nr. 2140 din 30 iunie 1898 etc..."

Într-a doua: „Doamnă, aflînd că dv. ați ridicat oarecare pretențiuni cu privire la dreptul de proprietate asupra terenului dat în concesiune și arendare de către D-tru N. Gaman și alții prin actul autentificat de tribunalul Prahova S.I. la Nr.2148/1900 transcris la... teren aflat azi în folosință exclusivă și patrimoniul societății..." și mai departe:

„... considerăm prelungit acest contract de drept pe un nou termen de 14 ani..."

Notificările sînt trase la șapirograf și semnate de către cunoscuta „Concordia S.A.R. pentru industria petrolului", prin reprezentanții ei oficiali, (ss) Stange și (ss) Thomann.

După ce permisese societăților „anonime" și „romîne", sucursale ale trusturilor apusene, precum Astra Romînă, Steaua Romînă, Concordia, Romîno-Americană, Petrol-Block etc. să jefuiască de la țărani și din terenurile statului întinse perimetre cu subsol petrolifer, regimul burghezo-moșieresc făcuse o lege prin care da exploatatorilor dreptul să prelungească, cu de la sine putere, de cîte ori vor dori, onerosul contract de concesiune și arendare.

... Cîteva rînduri cu cerneală pe un formular tras în serie la șapirograf și, deodată, zeci de hectare de teren mustind de țiței rămîneau „legal" pe încă 14 ani la cheremul capitaliștilor străini.

Notificările de mai sus sînt doar niște mărunte mostre ale legiuirilor răposatului regim burghezo-moșieresc din țara noastră. Mostre pe care le-am descoperit întîmplător sub forma unei pungi în care cumpărasem prune uscate.

Acum cîtva timp, o „voce" grijulie pentru soarta poporului nostru reamintea despre „socotelile" cu naționalizarea societăților petrolifere...

Acum, socotelile le facem noi. Din cele vechi, am făcut pungi...

Maria ARSENE

Dimos RENDIS

În ziua aceea

În ziua cînd au intrat în palat
nu ploua, nu ningea,
nu bătea vîntul mînios.
Dumnezeu nu era supărat
în ziua cînd au intrat în palat,
părăsind fabrica-ogorul,
un pumn de oameni hotărîți
și-n urma lor
milioanele-poporul.
În ziua cînd au intrat în palat
l-au găsit pe Cezar învățînd pe de rost
o cuvîntare nouă, pompoasă
și nu știau de ce a pălit,
de ce îl trecu fiorul —
oare textul era prea greu
sau pentru că au intrat în palat neîntrebați
pumnul acela de oameni hotărîți
și în urma lor
milioanele-poporul?
În ziua cînd au intrat în palat
ardea un soare nou pe cer
(răsărise în sfîrșit viitorul!)
în ziua cînd au intrat în palat
pumnul acela de oameni
și, în urma lor,
milioanele-poporul.

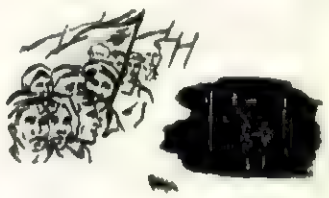

Gheorghe SCRIPCĂ

Paradă militară la Hiroshima

Pe copii mai poate să-i îmbete
marșul încruntaților soldați...
Cerul își răsfrînge-n baionete
nourii fugari și-ntunecați.

Lungi cordoane s-au întins pe drum,
fierbe surd mînia în norod...
Cu ochi goi, cu plete lungi, de fum,
iese-n cale cîte un schilod!

„Umbra" ce pătează piatra rece —
unde-a stat cîndva visînd un ins —
ca un doliu care nu mai trece,
inimile iarăși le-a cuprins!

Se reped copoii stăpînirii
dînd schilozii-n lături! Detunînd,
ceru-și face-n nouri „harakiri",
„umbra" se ridică, blestemînd!

Din nou „STAHLHELM"!

ÎN 1914 *au mărșăluit bunicii.*

ÎN 1939, *25 de ani mai tîrziu, au mărșăluit tații, iar astăzi, între Elba și Rin, mărșăluiesc fiii. Pentru a treia oară, aceeași înarmare pînă în dinți, aceeași militarizare a vieții publice ; pentru a treia oară, același militarism german își zăngăne amenințător armele către aceeași țintă.*

AZI, *pentru a treia oară, se pregătește aceeași tragedie — tragedia germanilor care, în vestul țării, sînt înșelați și îndemnați, împotriva propriei lor conștiințe, să mărșăluiască din nou, pentru interese care n-au fost și nu vor fi niciodată ale lor. Îmbrobodiți de marea miciună, germanii dintre Elba și Rin sînt ațîțați împotriva fraților lor dintre Elba și Oder, ca și împotriva oamenilor simpli de dincolo de granițele Germaniei, spre a satisface poftele celor mai îndîrjiți dușmani, aflați în propria lor țară, la Rin și în Ruhr.*

Casca de oțel, odiosul „Stahlhelm" militarist, „recondiționat" cu ajutorul S.U.A., amenință să împingă, pentru a treia oară, omenirea în prăpastia războiului.

Trei „fiubreri" — aceleași interese

Kaiserul

i-a acordat cîndva lui Krupp sprijinul său deplin. Wilhelm al II-lea a plecat personal la Tanger pentru a face inofensivă Franța, concurenta lui Krupp, după cum pentru concernul fraților Mannesmann a riscat „saltul panterei la Agadir", făcînd echilibristică în pragul războiului. Pentru afacerile cu tancuri ale lui Krupp (în fotografie: împăratul îl vizitează pe Krupp cu prilejul sărbătoririi a 100 de ani de existență a uzinelor din Essen), Wilhelm al II-lea a intervenit pe lîngă sultanul Turciei, cu note diplomatice al căror conținut era mai puțin diplomatic. Pentru a face jocul lui Krupp, el a lansat ideea că viitorul Germaniei depinde de flotă, stîrnind astfel teama germanilor cu uriașul său program de construire a flotei. Krupp a obținut numai de pe urma înzestrării cu cuirasate a flotei de război germane un cîștig anual, net, de 5 milioane mărci — o afacere deosebit de rentabilă. Numai șantierul naval de la Kiel a construit, în 15 ani, înainte de război, 171 de submarine și 57 de alte vase de război.

Wilhelm al II-lea conducea poporul spre „timpuri minunate" — dar minunate numai pentru afacerile sîngeroase ale lui Krupp, afaceri la care Kaiserul era cointeresat din punct de vedere financiar.

Magnații și Hitler

s-au unit pe socoteala Germaniei. Încă de la sfîrșitul anului 1920 au început să curgă milioanele în seifurile partidului nazist. Numai trustul cărbunelui din Ruhr a donat cîte 5 pfenigi de fiecare tonă de cărbune, ceea ce, chiar într-un an slab ca 1929, a reprezentat 6.150.000 mărci. Hitler și-a manifestat prompt recunoștința. În programul partidului nazist, care, în dosul unor fraze radicale, încerca să ascundă esența sa antipopulară, a răzbătut acest pasaj semnificativ: „Național-socialismul nu va desființa cele mai mari uzine industriale, atît timp cît sînt proprietate particulară — ne referim la Krupp, Mannesmann, Thyssen etc. — și, în nici un caz, nu va considera că acestea contravin intereselor colectivității". În cele din urmă, susamintitul Thyssen (în fotografie, alături de Hitler) l-a introdus pe Hitler la Clubul industriașilor din Düsseldorf. Din acea zi de ianuarie a anului 1932, asasinii mișcării muncitorești au început să înoate în bani și, deși partidul lor era amenințat cu fărîmițarea, în 1933 el a fost adus la putere.

Adenauer și Pferdmenges

trag sforile în Germania occidentală. Fotografia ni-i înfățișează la aceeași masă (în stînga, cancelarul). Pferdmenges este proprietarul Băncii din Köln, care azi îi poartă numele. Înainte de 1945, a fost director la Diskontobank, consilier financiar al lui Brüning, membru a 22 consilii de administrație. După război, a fost mai întîi unul dintre cei ce figurau pe listele criminalilor de război; astăzi, se află în consiliul de administrație al concernelor Flick, Klöckner, A.E.G., Demag, Vereinigte Stahlwerke A.G.; este considerat, totodată, finanțatorul și eminența cenușie a partidului lui Adenauer (UCD) și deputat din partea acestui partid în Bundestag, alături de prietenul său cel mai intim, cancelarul. Dar Pferdmenges este doar unul dintre cei mulți. Căci azi au reînviat cu toții: Krupp, Klöckner, Mannesman, Hoesch (cu aceste, Adenauer se înrudește prin ginerele său, Werhahn), specialiștii în gazare de la I. G. Farben și Thyssen (protectorul și finanțatorul lui Hitler, care astăzi dispune din nou de aproape 50 la sută din oțelul brut vest-german). Ca de obicei, ei preferă să rămînă în umbră, în timp ce — ca și în trecut — împing la putere și de data aceasta pe așa-zisul lor „om puternic".

Trei state — aceleași țeluri

Jaf

— iată parola cunoscută a imperialismului german. În timpul primului război mondial, el credea că și-a realizat o primă parte din visurile sale. Presa urla după „Ucraina germană". Generalul Hoffmann (în fotografie — încercînd) a pus pe masa tratativelor o hartă care smulgea 150.000 km. p. din teritoriul Rusiei. Pe de altă parte, Krupp, Kirdorf, Thyssen, Stinnes și Haniel și-au asigurat monopolul asupra minereurilor din Georgia, printr-un acord cu guvernul de marionete al menșevicilor. Blohm & Voss au trecut pe numele lor șantierele navale de la Nikolaev. După aceea, 12 mari bănci germane au exercitat presiuni pentru a obține — și au obținut, bineînțeles — introducerea în acord a unei clauze cu privire la „contribuții" în valoare de 6 miliarde mărci. După un an, a fost semnat tratatul de la Versailles. Pînă la urmă, tîlharii au fost nevoiți să renunțe la prada rusească — cu intenția, însă, de a relua „marea vînătoare".

Dominația

germană, chiar și prinsă în teroare — trîmbița sentențioasă a lui Goebbels.

Dominația țintea scopuri precise. Donațiile din 1929 ale magnaților trebuiau să-și dea „roadele". În 1937, „I. G. Farben" a realizat un cîștig de 231 milioane; în 1939 — 363 milioane; în 1943 — 822 milioane. După cum se vede, agresiunea împotriva Țării Sovietice le-a adus profituri uriașe: sub denumirea așa-ziselor „Comisii industriale" (în fotografie, o asemenea comisie pe jefuitori) inițiate de Rosenberg, în regiunile ocupate ale Uniunii Sovietice au apărut, ca ciupercile după ploaie, fel de fel de firme: „Mannesmann-Ukraine"; „Göring Eisen und Stahl"; „Siemens-Ukraine"; „Friedrich Krupp"; „Hauptstelle-Ukraine"... Dar a venit ziua cînd totul s-a prăbușit pentru cotropitorii lacomi. Pentru a doua oară, jefuitorii sîngeroși au trebuit să renunțe la pradă...

Din nou spre Est

ar vrea să-și îndrepte tunurile (de astă dată atomice) revanșarzii vest-germani. Adenauer — ca și Hitler — denumește Uniunea Sovietică „dușmanul de moarte". Ministrul său de război, Strauss, cuprins și el de delir belicist, visează paranoic „să șteargă" de pe hartă Uniunea Sovietică. Generalul hitlerist Manteuffel își dă cu părerea: „Este ridicol doar să te aperi". Iar publicația „Geo-Politik" teoretizează ca pe vremuri: „Ceea ce Uniunea Sovietică poate oferi Europei occidentale este spațiul vital. Dat fiind că actuala situație proastă a Europei se datorește aglomerației de populație, Europa trebuie să dobîndească spațiu vital prin forță". În realitate, însă, și de data aceasta nu este vorba de nimic altceva, decît de materii prime, piețe de desfacere și sclavi, care să reprezinte o forță de muncă la un preț derizoriu. Marii magnați trag din nou sforile. Ei negociază la bursa lor „valori estice" fictive și pregătesc „a treia rundă" — adică a treia aventură spre Est. Goana după valori estice reale și teama de socialism îi orbesc de furie.

1918 și 1945 – de două ori același final

Hecatombe, milioane de morți au acoperit cîmpurile de luptă ale Europei, locurile pe unde a trecut imperialismul german, în goană după profituri. Din rîndul poporului german au căzut milioane de victime. Cei care au supraviețuit, înfometați și oropsiți, au visat la o viață mai bună, la pace. Aproape tuturor le părea de neconceput repetarea măcelului, în afară de cei ce cunoșteau adevăratele lui cauze. Dar, întrucît prea mulți s-au mulțumit doar cu visurile, au fost din nou înșelați. Teroarea s-a abătut asupra acelora care au luptat pentru a împiedica repetarea ororilor războiului. Și, în acest timp, cei vinovați de marele măcel al popoarelor, rămași nepedepsiți, și-au reluat treaba murdară.

Al doilea război mondial a creat un haos atît de mare, iar metodele fasciste de nimicire au fost atît de multiple, încît nici pînă astăzi nu s-a putut stabili exact numărul total al celor pieriți... Numai în lagărele de concentrare naziste au fost uciși 8 milioane de oameni!

Aventura lui Hitler a costat poporul german aproape șase milioane de morți. Războiul declanșat de Germania s-a întors necruțător împotriva germanilor înșiși. Al doilea asalt al imperialismului german pentru dominarea lumii a dus poporul german la marginea prăpastiei și distrugerii fizice. Dar, de data aceasta, criminalii de război n-au scăpat neatinși. Într-o parte a Germaniei — în Răsărit — puterea lor a fost smulsă din rădăcină.

CÎND LUPUL ÎȘI SCHIMBĂ ...casca

Iată același lup lacom după pradă: învăluit în purpura imperială din sînge și fier, în cămașa cafenie a național-socialismului sau purtînd sutana, spre a se ascunde sub masca creștinismului, indiferent de regimul sub care-și fac mendrele — fie că e vorba de monarhie constituțională, dictatură fascistă sau democrație burgheză; fie că poartă coiful prusac, casca de oțel nazistă sau cea americană — militariștii germani sînt și rămîn aceiași în Germania occidentală.

NU! *N-au pornit încă la „a treia rundă"! Și asta nu pentru că n-au vrut ei, ci pentru că forțele lumii socialiste sînt atît de puternice, încît lupii revanșarzi — chiar dacă și-au schimbat casca, arborînd însemnele N.A.T.O. — știu bine ce-i așteaptă în cazul unei noi aventuri în Est!*

Gust. Jacob Wolf - București

FLACĂRA OBIECTIV

● *Alarmă în industria americană de automobile! Muncitorii sînt neliniștiți și deprimați la culme de faptul că, datorită crizei, uzinele nu mai lucrează decît patru zile pe săptămînă, ceea ce implică reducerea corespunzătoare a salariilor.*

● *În 1948, impozitele directe pe care trebuiau să le plătească contribuabilii englezi totalizau suma de 1.800.000 lire sterline. Anul acesta cifra impozitelor percepute se ridică la aproape 3.000.000 lire sterline.*

● *„Göring avea dreptul să fie socotit victimă a nazismului!" Nu, nu e vorba de o glumă de prost gust, ci de o declarație cinică, făcută de văduva criminalului de război. Pe scurt, Frau Göring reclamă bunurile familiei, confiscate de aliați și care sînt evaluate la 800.000 de dolari. „Argumentul" invocat de aceasta este că, în ultimele săptămîni ale războiului, Göring, fiind destituit din funcțiile pe care le deținuse, ar trebui chipurile socotit, post-mortem..., „victimă a nazismului".*

● *Citim în revista italiană „Vie Nuove": 70 la sută din cei înrolați în Legiunea străină sînt de naționalitate germană. Este vorba în cea mai mare parte de foști criminali naziști sau de foști S.S.-iști, care s-au înrolat în Legiune spre a scăpa de pedeapsa ce li se cuvenea pentru nelegiuirile lor.*

● *La șase ani de temniță a fost condamnată gospodina vest-germană Ilse Gerhardt, pentru că agenții noului gestapo din Bonn au descoperit la locuința sa cîteva exemplare ale ziarului „Freies Volk", organul Partidului Comunist din Germania.*

● *Într-o telegramă adresată guvernului atenian, Camera industrială din Xanthi se referă la soarta tragică a unor sate din Grecia, în care „locuitorii n-au asigurată nici măcar pîinea cea de toate zilele".*

● *După ce președintele Eisenhower a declarat în recentul mesaj adresat Congresului că, așa cum evoluează situația din agricultură, „Statele Unite se vor afla în fața unui dezastru economic", presa americană nu prididește cu comentarii care mai de care mai deprimante. Exprimînd îngrijorarea cercurilor de afaceri interesate în problemele agriculturii, revista „U. S. News and World Report" deplînge faptul că, pentru ieșirea din impas, nu apare în perspectivă „o soluție, ca, de pildă, o producție proastă, un război (mai ales un război! — n.n.) sau alt dezastru..."*

Fără comentarii!

● *În cadrul unei anchete intitulate „Ce ar fi fost dacă germanii ar fi cîștigat războiul?", ziarul londonez „Sunday Pictorial" arată, între altele, că fostul ministru hitlerist Walter Darré întocmise un plan potrivit căruia două milioane de fete din Anglia ar fi urmat să fie recrutate pentru a procrea, împreună cu „arieni germani", așa-zisa rasă desăvîrșită visată de Hitler. Încă un motiv pentru unii anglo-saxoni ca să deplîngă... zdrobirea nazismului!*

● *Guvernul italian a conferit titlul de „mare ofițer al Ordinului Pentru Merit, al Italiei", fostului general hitlerist Hans Röttiger, notoriu criminal de război. „Meritele" lui Röttiger sînt mari: a fost mîna dreaptă a feldmareșalului Kesselring, comandantul trupelor de ocupație germane din Italia. După încetarea focului, el a fost arestat pentru că ordonase uciderea unui grup de muncitori de la uzinele italiene Lancia. Cum de a scăpat de ștreang — nu se știe. În prezent, însă, Röttiger este inspector general de armată în Germania de vest.*

● *Ca și în Germania occidentală, revanșarzii ridică capul și în Japonia. Exemplu tipic: prezentarea în cinematografele japoneze a unui film menit să reabiliteze memoria politicienilor și a comandanților militari niponi, condamnați la moarte de un tribunal alcătuit din reprezentanți ai puterilor aliate.*

D. B.

UN SECOL

O vizită pe platourile studiourilor cinematografice „Mosfilm"

Actriţa sovietică I. Milopolskaia, în rolul Elenei Stahova din coproducţia sovieto-bulgară realizată după romanul „În ajun" de Turgheniev.

Regizorul A. Rîbakov (stînga), discutînd cu actorii E. Lazarev, interpretul rolului lui Surikov (mijloc), şi G. Viţin, interpretul lui Repin.

Dacă intri pe platourile studioului „Mosfilm" o dată cu machiorii, costumierii şi operatorii, adică în zori de zi, şi le părăseşti o dată cu ei, seara tîrziu, ai posibilitatea de a trăi într-o singură zi, un secol întreg. Vi se pare imposibil? Atunci însoţiţi-ne.

Deschidem prima uşă şi iată: în faţa noastră apare un tînăr înalt, cu barbă şi mustăţi negre, cu ochi vii, îmbrăcat într-un costum de croială veche. Vi se pare cunoscut chipul? Poate vă aminteşte ceva şi figura oaspetelui său, pe care tînărul îl conduce în faţa unui tablou. Iar asupra acestei picturi, desigur, nu mai aveţi nici o îndoială: e celebra lucrare a lui Surikov „Dimineaţa execuţiei streliţilor". Cei doi tineri pe care i-am văzut nu sînt alţii decît interpreţii marilor pictori ruşi Surikov şi Repin, care vor apărea în filmul „Vasili Surikov", realizat de regizorul Anatoli Rîbakov. Scenariul aparţine tînărului dramaturg E. Braghinski şi artistului poporului din U.R.S.S. V. Iakovlev, iar rolul lui Surikov a fost încredinţat studentului Evgheni Lazarev, din anul IV al Studioului Teatrului Academic de Artă din Moscova.

Nu departe de platoul vizitat,

Înainte de a se începe turnarea, regizorul G. Ciuhrai (stînga) repetă o scenă din filmul „Balada soldatului", cu actorii V. Ivaşev şi E. Urbanski. ↓

ÎNTR-O ZI

Corespondență specială din Moscova de Elena DEMIENTEVA

o altă ușă ne deschide calea către un vechi conac de nobili, în fața unui chioșc acoperit de verdeață: e casa Stahovilor, pe care i-am cunoscut din romanul „În ajun" de Turgheniev. Scriitorul bulgar Orlin Vasiliev și regizorul sovietic V. Petrov au creat un scenariu după acest roman, filmul realizîndu-se de asemenea în coproducție. Rolurile principale sînt deținute de actrița sovietică Irina Milopolskaia (care debutează în cinematografie) și de actorul bulgar Liuben Kabakciev, iar filmările se fac atît în Bulgaria, cît și pe platourile „Mosfilmului".

Doar cîțiva pași, și iată-ne, dintr-o dată, în alt secol: se filmează „Balada soldatului", în regia lui G. Ciuhrai. „Am dori să realizăm — ne mărturisește regizorul — o narațiune cinematografică poetică și emoționantă despre un tînăr ostaș sovietic, despre modestia și frumusețea lui sufletească. Vrem să vorbim despre război, fără a arăta însă războiul. Soldatul Aleksei Skvorțov capătă o scurtă permisie și pleacă acasă: ceea ce se va întîmpla aici va furniza subiectul filmului".

Batem într-o ușă vecină și auzim, în rusă și franceză, același răspuns binevoitor: „intrați". Am ajuns deci pe platoul primei coproducții a cineaștilor sovietici și francezi: „Normandie-Niemen" (scenariu, Elsa Triolet, Konstantin Simonov și Charles Spaak), care va istorisi despre piloții francezi ce au luptat împotriva fascismului, în zilele celui de-al doilea război mondial, alături de ostașii sovietici. Regia filmului o girează Jean Dréville și Damir Viatici-Berejnih.

În ultimul popas al vizitei noastre pe platourile „Mosfilmului", am cunoscut-o pe „Annuska". O femeie uscățivă, dar încă frumoasă, cu părul blond închis — de timpuriu înspicat cu fire cărunte — ieșindu-i de sub basma, cu o privire puțin tristă și bănuitoare. Parcă ne-ar fi cunoscute trăsăturile ei. Aflăm, pînă la urmă, că e talentata actriță Irina Skobțeva, pe care am văzut-o, printre alte roluri, și în cel al Desdemonei. Dar ce adîncă metamorfoză! Acum ea ne va istorisi pe ecran povestea vieții unei simple femei ruse, care a avut mult de suferit în timpul Marelui Război pentru Apărarea

Operatorul bulgar Vilo Vilov, filmînd o scenă în vila Stahovilor, pentru filmul „În ajun".

Patriei, pierzîndu-și soțul, dar care a reușit să-și crească singură, sănătos și cinstit, cei trei copii ai ei. Scenariul filmului e realizat de E. Sevela, iar regia o asigură B. Barnet.

... Ne-a apucat seara pe platourile „Mosfilmului". E și normal, de vreme ce am avut de străbătut un secol întreg!...

Au început filmările coproducției sovieto-franceze „Normandie-Niemen". Iată-i pe regizorul sovietic D. Viatici-Berejnih (stînga) și regizorul francez Jean Dréville.

O imagine din viitoarea producție a „Mosfilmului": „Annuska".

Delegații de mineri demonstrînd pe străzile Londrei, împotriva închiderii minelor, împotriva șomajului, pentru unitatea minerilor.

Corespondență din Londra

DRAMA MINERILOR ENGLEZI

de Diana PURCELL

La naționalizarea industriei carbonifere engleze autoritățile au declarat că vor fi necesare multe milioane de lire pentru ca minele să poată fi adaptate cerințelor producției moderne. Aceasta pentru că, în decursul ultimilor 70-80 de ani, majoritatea minelor n-au fost înzestrate cu utilaj mecanizat și, totodată, pentru că în urma îndelungatelor perioade de criză, multe mine bogate s-au transformat în adevărate ruine. Numeroase mine au fost în trecut atît de neglijate din acest punct de vedere, încît, practic, fără instalarea unor utilaje și mașini moderne, ele nu mai puteau fi exploatate. În ciuda acestor fapte, însă, guvernul a hotărît să acorde foștilor proprietari de mine — care ani de zile au avut numai grija să scoată cît mai mult cărbune, neglijînd întreținerea minelor și modernizarea utilajului — despăgubiri care s-au urcat la uriașa sumă de 300 milioane lire. Fără îndoială că acest fapt avea să fie urmat de consecințe grave pentru industria minieră dar, mai ales, pentru minerii din Anglia — așa cum se vede azi.

*

În zilele crizei și foametei dintre anii 1920-1930 — cînd întregi regiuni miniere își încetaseră activitatea, cînd oameni care întreaga lor viață lucraseră în industria carboniferă se vedeau siliți să acormonească prin minele părăsite, pentru a-și aduna cîțiva cărbuni pentru propria gospodărie și cînd o întreagă generație de tineri părăseau regiunile miniere ale Scoției, Walles-ului și din nordul Angliei, pornind să-și încerce norocul pe alte meleaguri — minerii au jurat că nu vor mai permite copiilor lor să se facă mineri. În acele zile tragice am auzit mineri spunînd: „Mai bine să-mi moară băiatul, decît să devină miner". Cuvinte îngrozitoare, dar lesne de înțeles în condițiile cînd patronii, care nu mai puteau realiza profituri mari, închideau o mină după alta. După perioada de criză, capitaliștii au început să facă o propagandă intensă în vederea stăpînirii minelor înapoi spre mine. Pretutindeni se puteau vedea afișe prezentînd pe mineri ca cetățeni importanți și valoroși, fără de care nu poate prospera industria și nu poate fi ridicat nivelul de trai al populației. Ba chiar, s-au dat garanții solemne, confirmate de declarații ale guvernului, precum că în industria carboniferă nu va mai exista șomaj.

Și iată că, în primăvara aceasta, Direcția națională a industriei carbonifere — proprietate a statului — a anunțat că vor trebui să fie închise în Anglia 36 de mine. Aceasta după ce, de la naționalizare și pînă-n prezent, au mai fost închise 250 puțuri, pe motiv că nu dădeau randament. De pe urma noilor închideri de mine vor avea de suferit circa 80.000 de mineri. În Scoția au și fost închise pînă acum 20 de mine, iar circa 3.000 de mineri de la o serie de mine din Walles au primit înștiințarea că vor fi concediați, în urma închiderii minelor în care lucrează.

Desigur că o serie de mine nu sînt îndeajuns de „rentabile" și aceasta datorită lipsei de preocupare a autorităților pentru utilarea și modernizarea lor. Dar principala cauză a actualei situații din industria carboniferă este criza — adunarea unor stocuri imense (în prezent, aproximativ 38.000.000 tone), ca o urmare a restrîngerii activității industriale, pe de o parte, și, pe de altă parte, datorită importurilor nejustificate de cărbune, și încă de proastă calitate, din S.U.A., precum și concurenței făcute pe piața capitalistă de „partenerii" americani și vest-germani. Împotriva acestei stări de lucruri minerii luptă cu hotărîre, cerînd să se pună capăt închiderii minelor și să se ia măsuri pentru rezolvarea problemei șomajului. *„Stăm împotriva închiderii minelor și a concedierilor!". „Cerem să ni se dea de lucru!"* — iată lozincile cu care au demonstrat mii și mii de mineri în întreaga țară.

Totodată minerii cer să se înceteze „războiul rece", fapt care ar aduce după sine reducerea sumelor cheltuite actualmente pentru armament, precum și relații economice normale cu țări ca U.R.S.S., China și celelalte țări de democrație populară, care ar absorbi o parte din cărbunele englez, asigurînd pîinea minerilor britanici.

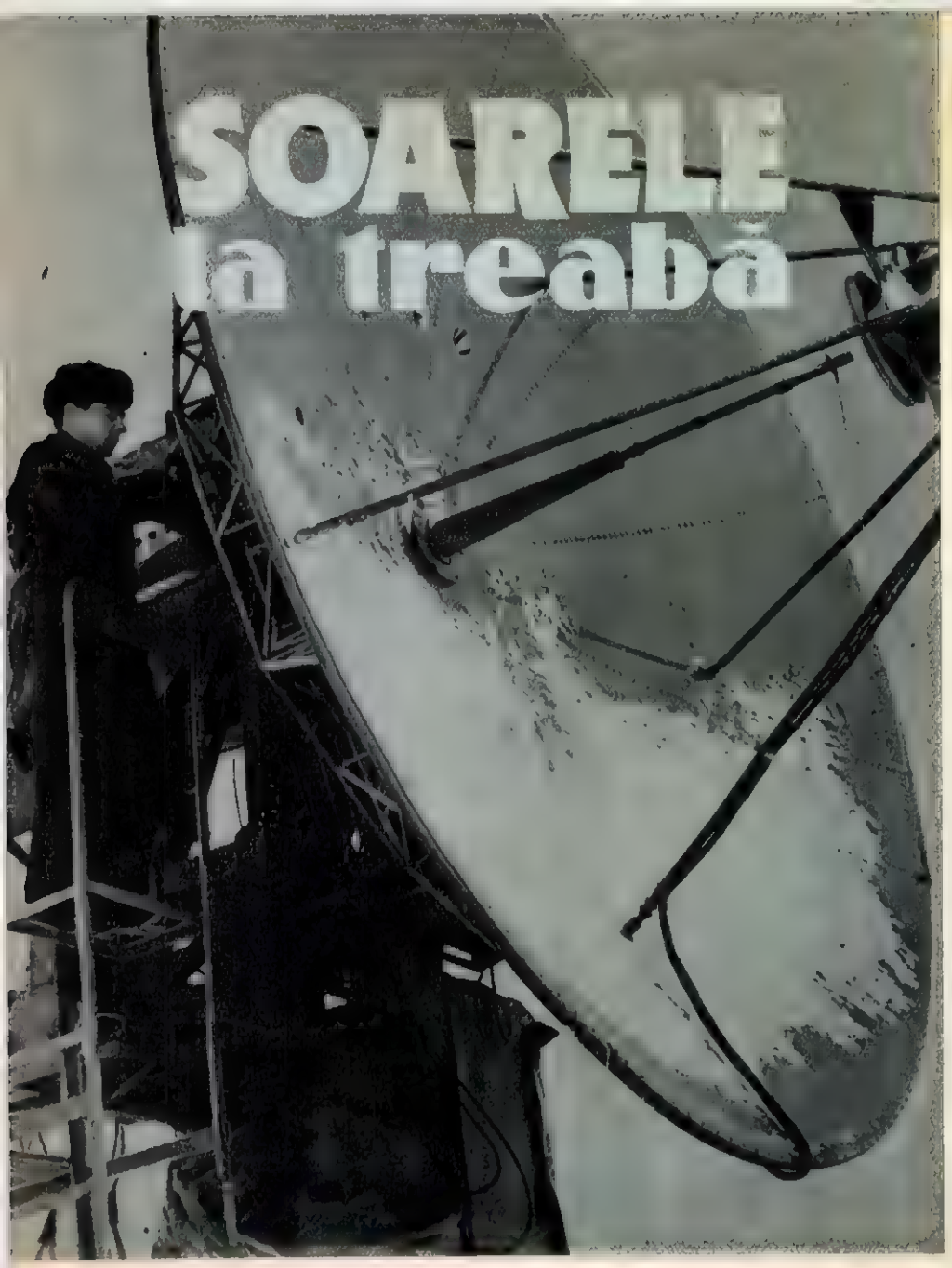

de ing. I. CRISTESCU

Motto: *„Toată energia care acționează în prezent pe pământ este căldură solară, transformată".*

F. Engels: „Dialectica naturii".

Care va fi energia viitorului?

În ultimele decenii, s-au emis o serie de ipoteze asupra viitoarelor surse de energie necesară omenirii: energia apelor, energia vîntului sau a vulcanilor și, mai recent, energia atomică și energia termonucleară. Savanții nu au căzut cu toții de acord asupra vreuneia din acestea și discuțiile continuă.

Care va fi, totuși, energia viitorului?! Întrebarea preocupă azi toată lumea și, cu atît mai mult, pe energeticieni. Cărbunii și petrolul, sursele clasice de energie și cele mai principale în prezent, se vor epuiza într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. (Nu vă faceți griji! Scadența aceasta e de ordinul sutelor de ani). Așadar, cărbunele și petrolul se vor isprăvi. Și pe urmă?

Apariția în arena surselor de energie a minusculilor „atomi grei" de uraniu și plutoniu și a „atomilor ușori" de hidrogen și heliu a însemnat o adevărată revoluție în energetică. În acest domeniu, energia atomică va juca un rol extrem de important. Totuși rezervele mondiale de uraniu nu sînt nici ele inepuizabile.

Să facem apel atunci, pentru energetica viitorului îndepărtat, la energia termonucleară. Ea deschide perspective măreți omenirii. Totuși, pînă acum, aceasta mai prezintă destule ascunzișuri în domesticirea ei completă; deocamdată n-au fost concretizate decît jaloanele experimentale pentru stăpînirea ei.

Atunci? Care va fi energia viitorului? Care va fi acea energie inepuizabilă care să alimenteze la nesfîrșit globul și care să-i scutească definitiv pe oameni de a-și mai pune problema surselor energetice?

Înapoi la Arhimede?

În 1951, regretatul F. Joliot-Curie a arătat, la o ședință a Academiei de Științe a U.R.S.S., la care a participat, că există suficiente motive să se creadă că energia viitorului îndepărtat va fi energia soarelui.

Oamenii, aceste ființe gînditoare și veșnic în căutarea dezlegării tainelor naturii, în vederea stăpînirii ei, s-au gîndit de mult să cucerească soarele. Cînd Arhimede, în urmă cu peste 2.000 de ani, a îndreptat oglinzile sale asupra corăbiilor romane, aprinzîndu-le, el făcea primii pași pe drumul cuceririi acestei inepuizabile surse de energie. De fapt, soarele constituie pentru pămînt, de miliarde de ani, singura sursă permanentă de energie. Cărbunii, petrolul, lemnele, gazele naturale, toți acești combustibili generatori de energie nu sînt altceva decît... conserve sui-generis de energie solară, acumulată în decursul multor milioane de ani. În fiecare minut, fiecare metru patrat al suprafeței terestre primește o cantitate de căldură solară suficientă pentru a fierbe un pahar cu apă. Știți ce înseamnă aceasta? Înseamnă că energia trimisă de soare asupra întregului pămînt în timp de 10 minute ar satisface întregul consum de energie al globului pe un an întreg. S-a calculat că 17.000 de centrale electrice de cîte un milion de kilowați fiecare ar da numai un procent din energia pe care o trimite soarele asupra pămîntului (în timp egal)!

Această cantitate gigantică de energie, existentă permanent în jurul nostru, așteaptă doar să fie folosită.

Construcții ciudate

Pe cîmpia Ararat, din R.S.S. Armeană, se poate vedea o construcție ciudată: un cazan uriaș cu apă, așezat în vîrful unui turn înalt de 40 m, în jurul căruia circulă, pe 23 căi ferate concentrice, niște vagoane ce poartă pe ele oglinzi uriașe. Peste 1.200 de oglinzi reflectă razele solare asupra cazanului cu apă. Apa se transformă în vapori sub presiune, care acționează turbinele unor generatori electrici. Și iată că se obține în acest fel energie electrică născută din soare!

Centrala electrică solară experimentală din R.S.S. Armeană, prima de acest gen din lume, are o putere de 1.200 kW.

Pe principii similare s-au construit o mare diversitate de instalații solare. Printre acestea, și o „bucătărie solară". Formată dintr-o oglindă specială cu diametrul de 1 m, ea poate încălzi, în timp de o oră, 5 litri de apă, pregătind în același timp mîncare pentru 4-5 persoane.

Totuși, instalațiile solare cu oglinzi sînt greoaie și necesită suprafețe întinse de expunere la soare. Oare nu există soluții mai avantajoase de captare a energiei solare?

Ba da. O altă cucerire a tehnicii vine să ne ajute. Sînt semiconductorii — cristale de siliciu sau de germaniu care, sub influența luminii solare, dau naștere direct energiei electrice. Bateriile solare care alimentează instalațiile radio ale celui de-al treilea satelit artificial sovietic nu sînt decît plăci din cristale de siliciu.

Bateriile solare cu semiconductori, perfecționate, vor revoluționa, pur și simplu, energetica. De exemplu, Sahara, cu soarele ei, dacă ar avea o baterie solară cu o suprafață de 1.000 ha, ar putea furniza energie electrică cît o centrală electrică de 1.000.000 kW!

Turbina minune

Dar poate că nici aceasta nu va fi calea urmată în viitor pentru captarea energiei solare. O recentă realizare a inventatorului sovietic Presniakov ne face să credem acest lucru. Turbina solară inventată de Presniakov este un motor magneto-termic în care energia mecanică se obține direct, pe calea acțiunii unor magneți permanenți și a căldurii solare. Turbina are un rotor format din palete confecționate dintr-un aliaj special, care are proprietatea de a se demagnetiza sub acțiunea căldurii soarelui. Paleta rotorului este atrasă de un magnet permanent și, cînd ajunge în dreptul acestuia, fiind încălzită de soare, se demagnetizează, scapă de sub influența magnetului permanent și se rotește mai departe. Imediat ce a scăpat de sub acțiunea magnetului și a căldurii, paleta își recapătă magnetismul și este atrasă de următorul magnet permanent, astfel că ea se mișcă continuu.

Posibilitățile de folosire ale acestei noi realizări a științei sovietice sînt uriașe. Energia mecanică obținută direct, fără procese intermediare, dă posibilitatea folosirii turbinei solare în cele mai variate instalații fixe și mobile.

★

Drumul spre cucerirea soarelui mai este presărat încă cu obstacole. Porțile ferecate ale naturii par a nu se lăsa deschise ușor în fața omului. Numai că, înțelepciunea și perseverența lui sînt în stare să găsească cheile magice ale acestui Sesam plin de comori. Energia soarelui este o comoară pe care știința și tehnica o vor pune deplin în slujba omenirii.

METALUL VA FI SALVAT!

Reportaj de I. CORIBAN

Cînd, în urma unor calcule minuțioase, statisticienii au arătat că o treime din materialele feroase produse într-un an — pe scară mondială — sînt distruse de coroziune, cifra aceasta a constituit un semnal de alarmă. „Metalul trebuie protejat!" — s-au auzit glasuri tot mai îngrijorate. Ceea ce trebuia apărat erau de fapt uriașele instalații de metal care se evaluau la sume colosale. Unele metale, care se dovediseră a fi invincibile în anumite medii, concentrații și temperaturi, se arătaseră neputincioase în altele. Oțelul, acest rege al metalelor, etalon de comparație pentru literați, se dovedi și el pasibil de coroziune.

Ce se poate face?

Majoritatea oțelurilor sînt atacate de clorul umed. Creșterea temperaturii accelerează puternic coroziunea lor. Atunci, ca să fie mai rezistent, oțelului i s-a adăugat crom. Dar oțelurile crom, la orice temperatură sau concentrație, sînt roase în cîteva zile de acidul clorhidric. Atunci oțelului i s-a adăugat nichel. Problema părea oarecum rezolvată. Și, totuși, apăru un nou dușman: acidul azotic! Acesta, la o concentrație mai mare de 40%, atacă chiar și oțelul crom-nichel. Dar lupta a continuat. Pentru a-i fi și mai mult mărită rezistența, oțelul a fost combinat cu molibdenul. Și astfel oțelurile crom-nichel-molibden au reușit să reziste bine la acidul azotic, pînă la o temperatură de 50°C, la o concentrație de 75-95%.

Dar oricît de folositoare ar fi, prețurile acestor oțeluri sînt foarte mari. Atunci, care este soluția? N-ar putea fi ele înlocuite, mai ales în industria chimică, unde sînt supuse unei coroziuni intense? Unde în diferitele instalații există o scară atît de largă de temperaturi și presiuni, nocive pentru ele. Nu există oare alte materiale care să le înlocuiască, rezistînd cu succes la toate aceste încercări grele?

Iată soluția!

Bineînțeles că asemenea materiale, mai ieftine și mai rezistente, există; ele sînt cărbunele, chiturile, masele plastice etc. Și o bătălie uriașă pentru înlocuirea oțelurilor speciale cu aceste materiale începe pe plan mondial.

În țara noastră, în anul 1956, a intrat în funcțiune întreprinderea „Anticorosiv"; menirea ei este aceea de a proteja utilajele ce funcționează în medii corosive, precum și construirea de utilaje noi din materiale nemetalice. De fapt, lupta împotriva coroziunii începuse cu cîțiva ani mai înainte. Sub conducerea tovarășului V. Stoica, în cadrul combinatului „Karl Marx" din Tîrnăveni și al Uzinei chimice din Turda, s-au făcut primele încercări de bachelitare la o serie de tronsoane (țevi), utilizate în mediul de clor. Viața unui tronson metalic care funcționa într-un asemenea mediu dura numai cîteva zile. Protejat prin bachelitare, existența lui poate fi prelungită la 2-3 ani. Economiile realizate prin aceasta sînt considerabile. Pentru punerea la punct a bachelitării, tovarășul V. Stoica, actualul director al „Anticorosivului", a fost distins cu Premiul de Stat (1954).

Miraculoasa policlorură de vinil

Cînd am întrebat care este cea mai importantă secție a întreprinderii, mi s-a răspuns laconic: „Toate!". Totuși, cînd am ajuns în încăperile unde se lucrează cu policlorură de vinil, cineva a exclamat: „Iată o secție de mare viitor"...

Materialul acesta este miraculos în felul său și se pare că va avea un rol important în protejarea utilajelor și, ca atare, în dezvoltarea viitoare a fabricii. Aceasta se datorește calităților sale: înlocuiește cu succes oțelurile anticorosive speciale provenite din import și are o comportare excelentă în medii acide și alcaline. Instalațiile construite pînă acum de fabrică funcționează în cele mai diverse medii: la gospodăria vinicolă de stat „Odobești", în secțiile de acizi azoici, indulină etc. ale uzinei chimice „Constantin Istrati", la fabrica de parfum „Macul roșu" etc. etc.

Fără titlul de campion la haltere

Trecînd prin curtea întreprinderii, era cît p-aci să cad, împiedicîndu-mă de niște tronsoane. Spre uimirea mea, n-auzii sunetul acela cu ecou prelungit, atît de specific metalelor lovite. Însoțitorul meu zîmbi și îmi spuse:

— Încercați să ridicați unul!

L-am privit puțin contrariat pe inginer. Sînt eu oare campion la haltere, ca să ridic coșcogeamite țeavă care, după aparența dimensiunilor, poate cîntări peste o sută de kilograme? Totuși, socotind că e vorba de o glumă și că nu voi putea nici măcar să-l urnesc, mi-am făcut curaj și, adunîndu-mi toate forțele, m-am opintit să-l ridic. Stupoare! Îl țineam într-o mînă aproape fără efort!... Tronsonul acesta ușor era din policlorură de vinil și, după cum mi s-a explicat, asemenea țevi folosesc instalațiilor de ploaie artificială, care sînt livrate agriculturii.

Știați că... mina de creion?...

N-am văzut vreodată cărbune să fie strunjit, dar asta mi se pare că se datorește doar ignoranței mele. În sfîrșit, aici la „Anticorosiv" mi-a fost dat să văd și asta. Cărbunele care suportă o asemenea prelucrare este de fapt grafitul și, fiind unguent, se pretează la strunjire. Din el se fac aici pompe centrifugale, ventile, turnuri de absorbție, răcitoare etc. Pe lîngă că este infuzibil și neatacabil de către acizi, el conferă instalațiilor construite dintr-însul capacitatea de a suporta temperaturi pînă la 150°C. Iată dar cum pînă și grafitul, cunoscut de orișicine ca mină de creion, a reușit să înlocuiască oțelurile înnobilate cu crom-nichel și molibden, renumite prin proprietățile lor superioare...

★

Fabrica „Anticorosiv" este tînără. Acum trei ani, cînd a început să existe, lucra cu 16 oameni. Azi numărul acestora e de cîteva sute. Și dacă totuși nu are faima unei mari uzine, viitorul îi asigură dreptul de a o avea. Căci, precum medicii caută să prevină și să vindece maladiile, tot așa colectivul de aici luptă să apere și să vindece instalațiile industriale împotriva celei mai crunte boli a metalelor: coroziunea.

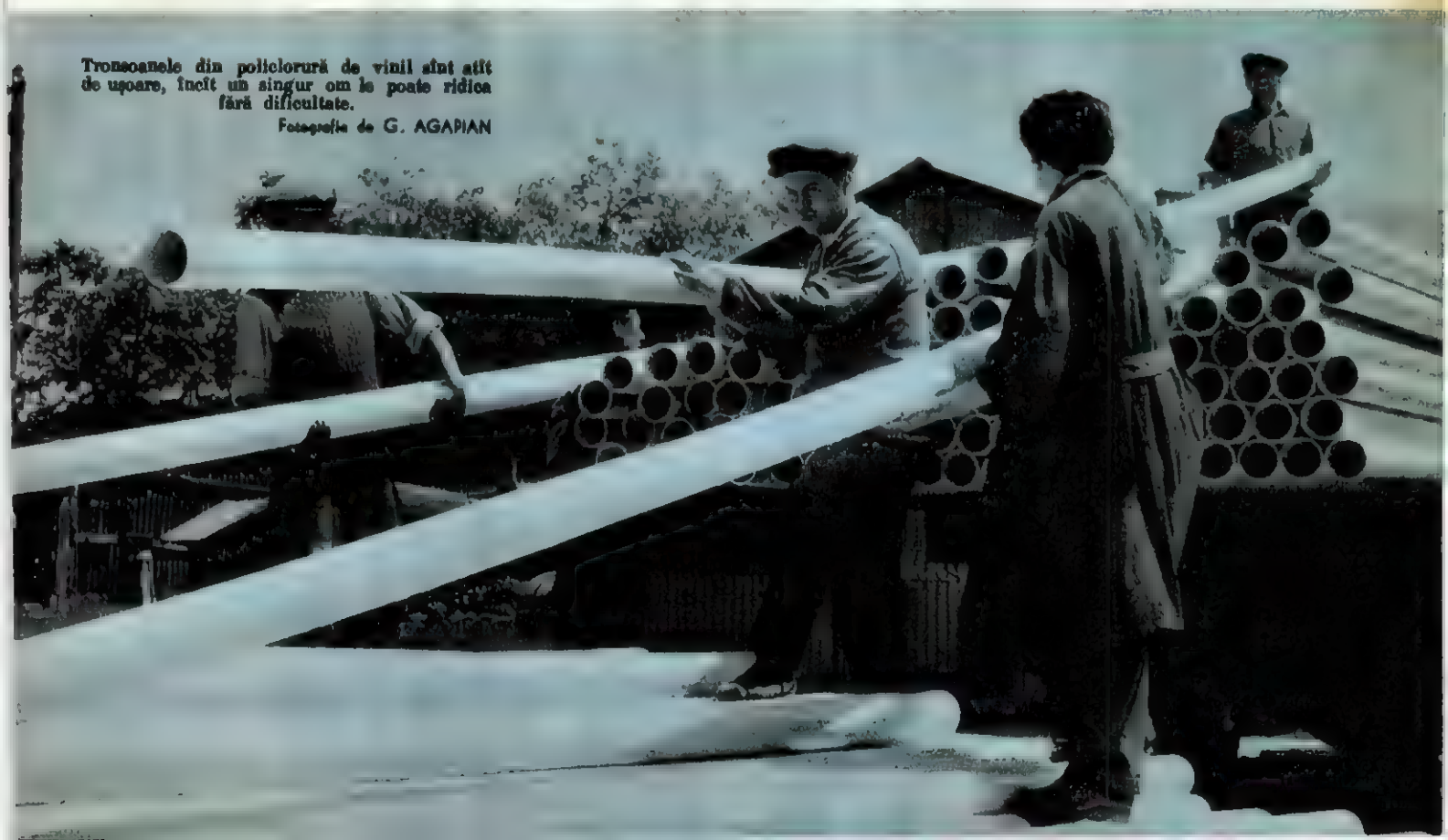

Tronsoanele din policlorură de vinil sînt atît de ușoare, încît un singur om le poate ridica fără dificultate.

Fotografie de G. AGAPIAN

ORAȘUL zdrențelor

de V. SAVIN

Comerțul cu haine vechi este un fenomen larg răspîndit în societatea în care o mînă de indivizi huzuresc, în timp ce milioane de oameni muncitori se zbat în luptă pentru o bucățică de pîine — volumul său fiind invers proporțional cu starea economică a maselor. El înflorește acolo unde cei ce muncesc nu-și pot agonisi din munca lor tot ce le e necesar pentru a trăi, acolo unde șomajul lovește mase uriașe de oameni ai muncii — în capitalism.

Mult restrîns și pe cale de dispariție în țările socialiste, astăzi comerțul cu haine vechi cunoaște o „înflorire" fără precedent în țările occidentale aservite imperialismului american și „fericite" de acesta cu fel de fel de „ajutoare".

În marile orașe din Apus există și cresc ca ciupercile pe un gunoi gras numeroase întreprinderi ce se ocupă cu comerțul de vechituri (vă amintiți de „Taica Lazăr" din Bucureștiul de ieri?), speculînd necesitatea oamenilor simpli de a se îmbrăca totuși, chiar și atunci cînd cîștigul mizer nu le permite să-și cumpere haine noi. Există în aceste orașe străzi și cartiere întregi, specializate în acest tragic comerț, al căror grad de dezvoltare echivalează cu un veritabil barometru al vieții sociale. Și dacă mai în fiecare oraș important din Occident există cîte o asemenea stradă, apoi în Italia, sărăcită de exploatarea autohtonă și înrobirea față de imperialismul american, există un adevărat oraș „specializat": capitala comerțului cu vechituri.

Numele orașului de tristă faimă e Resina, o așezare situată la 11 kilometri de Napoli, pe care cîțiva afaceriști napolitani au transformat-o într-un uriaș depozit de zdrențe. Sînt zdrențele pe care America le exportă în Europa. Sînt vechiturile pe care „unchiul" bogat din America le aruncă „nepoților" sau slugilor. Constituiți într-un adevărat monopol, afaceriștii italieni cumpără de la cei din S.U.A. îmbrăcămintea uzată, plătind-o cu 500 lire kg. Îmbalotată, ea este importată în Italia sub eticheta de „zdrențe", fiind astfel scutită de taxe vamale. Aici, este depozitată la Resina, centrul spre care vin toți negustorii de haine vechi pentru a-și face achizițiile. Parțial recondiționate, zdrențele americane sînt apoi vîndute cu prețuri înzecite, aducînd beneficii uriașe „norocoșilor" negustori.

Vreți să știți ce volum atinge acest comerț? Numai în 1957, valoarea zdrențelor importate a fost de 11 miliarde lire. Socotit pe 500 lire kilogramul, ajungem la un total de 22.000.000 kilograme!

Bineînțeles că de la o asemenea afacere „grasă" nu se putea da la o parte nici biserica catolică — marea societate „anonimă" amestecată în toate marile afaceri și marile scandaluri din Italia. Prin organizația catolică P.O.A., care pretinde că urmărește scopuri de „binefacere", Vaticanul face, de fapt, o neloială concurență afaceriștilor napolitani ce și-au depozitat marfa la Resina. Într-adevăr, negustorii americani de filantropie și-au mai găsit un debușeu pentru fetida lor marfă, trimițînd baloturi cu zdrențe organizației P.O.A., care ar urma să facă cu ele acțiuni de „binefacere". O dată ajunse însă în Italia, vechiturile primite ca pomană sînt vîndute unui grup de 2-3 financiari din Via Sannio din Roma, la prețul de numai 150 lire kilogramul!... Ele iau apoi drumul pieței, aducînd întreprinzilor tovarăși de afaceri ai Vaticanului cîștiguri și mai mari decît cele pe care le realizează concurenții napolitani. Iată deci și Vaticanul transformat într-un telal. Telal angrosist!

Desigur că practicarea acestui comerț, care frustrează statul de uriașe fonduri, prin sustragerea de la taxele vamale, a neliniștit pe muncitorii textiliști, aruncați în mare măsură în ghearele șomajului, dar și pe patronii industriilor textile, care-și văd depozitele aglomerate de stocuri de mărfuri nevîndute. Dar dacă muncitorii au continuat să protesteze împotriva acestui soi de comerț și să lupte pentru interzicerea sau cel puțin limitarea lui, protestul patronal a fost, pare-se, mult mai... modest. Pasămite: industriașii italieni pot să-și asigure profiturile și fără a mai produce. În modul cel mai simplu: făcînd și ei comerț cu vechituri!...

FOTOGRAFII SPECIALE PENTRU „FLACĂRA"

de Rosita PEDRETTI (Roma)

④ Aceasta e Resina! Și, totuși, din asemenea zdrențe se scoate aur lucitor!...

② Telalul! Bine hrănit, cu buzunarele căptușite, el poate rînji satisfăcut: face afaceri bune! Dar în fauna apelor napolitane el nu este decît o mică șilucă — una din acelea care se hrănesc cu firimiturile ce rămîn de la copiosul ospăț al celor doi, trei rechini ai marii finanțe, care au organizat la Resina comerțul cu zdrențe americane.

Însă pe acești rechini să nu-i căutați în Resina. Bancherii ce conduc uriașa afacere nu se fotografiază niciodată lîngă mormanele de haine vechi... Probabil că nu le e pe placul mirosul vechiturilor!... Dar numai al vechiturilor — căci în ce privește cel al banilor, despre aceștia, încă de pe vremea împăratului Vespasian, se știe că n-au miros...

③ Zdrențele pe care boss-ii americani le vînd slugilor din Italia au invadat în asemenea măsură Resina, încît și străzile sînt pline de mormane din această... prețioasă marfă.

④ Precum se vede din gestul pe care-l face, clienții din stînga îi năsălesc pe cei din dreapta de marfa telalului — chiar așa, reîmprospătată, cum a fost expusă pe tarabă. Dar ce să faci, dacă salariul nu ajunge pentru altfel de cumpărături!...

⑤ O „prăvălie" din Resina. De astă dată, una specializată în vînzarea ciorapilor vechi. Mizeria și exploatarea generează clienți și pentru o asemenea „marfă" importată din S.U.A.

⑥ Vechiturile trebuie spălate, cîrpite, ajustate... Altfel, zdrențele ce nu și-au mai găsit plasament în S.U.A. nu s-ar vinde nici măcar în Italia. În acest scop, sute de copile, ca cea din fotografie, își scot zi și noapte ochii, plătite cu un salariu de mizerie...

SCRIITORI ȘI CĂRȚI

Mihai Beniuc: CU UN CEAS MAI DEVREME *)

„Frontul poeziei" este una din acele expresii fericite care, oricît ar fi de întrebuințate, nu-și pierd strălucirea și înțelesul dintîi. Însumînd, în țara noastră, pe toți poeții care militează — prin creația lor lirică — pentru construirea socialismului, acest front al „cuvintelor potrivite" își afirmă cu tărie și unitar țelul lui clar. Mihai Beniuc este prezent aici de peste două decenii. Iar recentul său volum *Cu un ceas mai devreme* exprimă — încă o dată — nestrămutata hotărîre a poetului de a rămîne credincios acestui front.

La „recrutare", spre surprinderea tuturor, tînărul a venit de acasă cu o flintă haiducească din bătrîni; soldatul și-a pus flinta sub aurucul moțesc și, rînd pe rînd — după cum mărturisesc figurat propriile-i versuri — s-a instruit ca infanterist, ca artilerist, ba chiar și ca toboșar; iar acum, în urmă, s-a cerut la aviație. Afirmîndu-și de la început dîrzenia, poetul-ostaș n-a recunoscut decît un singur comandant: partidul revoluționar al clasei muncitoare. Pentru slujirea pînă la capăt a partidului, poetul nu se gîndește să dezbrace vreodată vestonul militar: *Am bucurat pe mulți, dar nu deatul,/ Am supărat, dar nu așa cum trebe,/ Iar zilele-mi, cămile mari cu ghebe,/ Din cînd în cînd pieriră prin deșert/ Și niciodată nu pot să mi-o ierț/ Cînd n-a fost în folosul nimănui. / Sînt comunist și n-o spun doar de față,/ Mustrare e cînd mie mi-o repet,/O voce din adînc îmi spune-ncet: /Nu uiți ce ești, așa, din timp în timp?/ Nu simți în suflet al trufiei ghimp?/ Nu-ți scapă vrun dușman ca din greșeală?/... Eu pe pămînt, aici, o să rămîn/ Luptînd pîn' la sfîrșit pe meteleze.* Fiind credincios *acestei ere*, de *gînduri clare și severe*, poetul *răsfrînge*, cu cobza în bandulieră, și dacă uneori își scoate coiful de pe cap, e doar ca să asculte *a muncii noi cîntare*. Cel care stă mereu în linia de foc, e firesc să se gîndească și la moartea ce-l pîndește; cu toate că n-o dorește, moartea nu-l înspăimîntă: *De trebuie, oricînd eu pot să mor,/ Nu pentru mine, pentru alții înșă.* Convins de înfăptuirea celui mai scump vis al omenirii — comunismul — afirmarea optimistă a vieții nu-l părăsește nici atunci cînd e vorba de moarte: *Eu înșă-s omul zilelor de foc,/ Cu steagul proletar în mînă joc./ De fine nici că-mi pasă, hîdă moarte!/ De negura-ți dincolo, mai departe,/ Eu văd venind și ziua mare, bună,/*

Cînd lumea va fi toată doar Cumună.

„Omagiul" acesta, cu *obrazul crincen, de războinic*, a dobîndit în lupte o conștiință socialistă, de militant pentru comunism; dar tot în lupte și-a afirmat și sensibilitatea corespunzătoare. Acuma, cînd se bate ca măcar cu *un ceas mai devreme* să aducă pămîntul scump al patriei Comuna, poetul privește retrospectiv, cu răscolitoare melancolie, propria-i viață. Dar nici în poemele în care e exprimată tristețea neîntreruptei curgeri a timpului ireversibil, tonicul sentiment al vieții nu e absent: *Măr cu foi de aur, măr de lîngă drum,/ Nu mai sînt eu tînăr, sînt bătrîn de-acum./ Cîntece vestite-a trăitelor pierzanți,/ Cîți aveam pe-atunceai? douăzeci doar anii,/ Și i-am pus în palma vieții ca arginții;/ I-a-ncercat vicleana, de nu-s falși, cu dinții./ Și mi-i dă iar astăzi cu dobîndă mie—/ Cincizeci am acuma și-s toți de hîrtie!/ Măr, cu foi de aur, măr de lîngă drum, /Numai poezia-i tînără și-acum./ Numai poezia și obrazul dragii — /Prin grădină toamna mi-a făcut ravagii./ Dintre vise, tînăr, cel mai falnic, unul,/ Roșu-mi stă pe casă, mîndru ca păunul./ Și mi-l joacă-n soare vîntul, ca la nuntă — /Tare ești frumoasă, viața mea cărunță!/ Iată-n asfințite soarele mi-i darnic, /Vin îmi toarnă-n cupă chiar ca un paharnic./ Iar mai pe-nserate-mi cad în cupă stele... /Iele sînt ori numai lacrimi de-ale mele?/ Lasă-le să fie, lasă-le să fie!/ Chiar de-s numai lacrimi, sînt de bucurie.* Sub vestonul poetului militant, inima palpită încălzită de sentimentul curat al iubirii. Poetul și iubita au fost împreună pe același front, au încărunțit alături. Versurile lui de dragoste, ușor cantabile, oficiind taina iubirii în spiritul poeziei populare și al romanței eminesciene, mărturisesc în imagini cînd pline de gingășie, cînd clocotitoare, puritatea și trăinicia dragostei: *Ai trecut prin viața mea/ ca o ciută prin dumbravă; /Inima-mi, de-atunci bolnavă,/ Te mai caută, te vrea.../ Floare desfăcută-n noapte,/ Vei sta umedă de rouă,/ Cînd pe ceruri luna nouă/ Secera-va grîne coapte/ Și vom fi atît de-aproape/ Și atît de amîndoi/ Ca doi fluturi între foi/ Strîns legați să nu mai scape.*

În conștiința, în gîndurile și în sentimentele eroului liric al poetului ce-și ciugulește poezia din lucruri, se răsfrînge chipul spiritual al omului nou, constructor al socialismului, care crește în patria noastră. Tocmai de aceea poezia lui Mihai Beniuc are ecou în masa cititorilor, stîrnind totodată furia dușmanilor. *Ajunge doar numele meu,/ Simplul meu nume,/ Și radio Roma spumegă verde,/ Vocea Americii se bîlbîie mînioasă, /Londra mă-mproașcă cu flegmu englezească,/ Parisul nazalizează contra mea,/ Iar Münchenul mă-njură birjărește. /Cuvintele mele îți dor într-atît?/ Nu cuvintele mele, ființele voastre,/ Oameni ai petrolului; /Ai recoltelor grele /Din Dobrogea colectivizată; Ai fierului de la Reșița /Ori de la Hunedoara;/ Acestea-i usucă și-i dor/ Pe foștii stăpîni* — spune, plin de legitimă mîndrie patriotică, poetul care participă, el însuși — creator și cu patos — la mărețele realizări ale poporului nostru muncitor.

Pompiliu CARAIOAN

*) Versuri, E.S.P.L.A., 1959.

MOSCOVA-LENINGRAD în 55 minute!

Ultrarapidele avioane cu reacție „Tu-104 B" care deservesc în prezent cursele aeriene Moscova-Leningrad, parcurgînd distanța dintre cele două orașe într-un timp record de 55 de minute, adică de peste 8 ori mai rapid decît expresul, fac ca aceasta să fie cea mai rapidă linie aeriană din lume! Moscoviții care doresc să facă o vizită scurtă la Leningrad pot pleca și reveni în aceeași zi acasă, după ce și-au rezolvat problemele ce le-au avut în orașul de pe malurile Nevei.

Ceea ce îi atrage în mod deosebit pe călători sînt condițiile zborului. „Tu-104 B" oferă maximum de confort și rapiditate, cu minimum de cheltuială: costul unui bilet nu depășește costul unei călătorii cl. II, cu trenul. E firesc, deci, ca cele 100 de locuri ale uriașului avion de pasageri să fie suprasolicitate de un număr mare de amatori.

Aeroportul Vnukovo (Moscova). „Tu-104 B" își așteaptă călătorii. La ora 11,50, decolarea; la 12,45, sosirea la Leningrad.

La revedere! Deseară sînt [illegible]!

Cu 850 km pe oră în înaltul cerului (9 mii de metri înălțime):

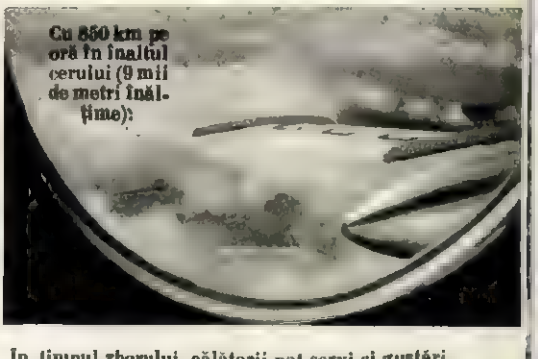

În timpul zborului, călătorii pot servi și gustări.

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN TARA

● *ÎN CINSTEA ZILEI DE 23 AUGUST* Editura Tineretului va tipări cartea pentru copii „Schimbul de mîine" de *Marcel Breslașu*, cuprinzînd versuri specifice vîrstei pionierești. Scriitorul *Marcel Breslașu* a predat, de asemenea, la E.S.P.L.A. un volum cu titlul «Trei fabule de spus în fața „cortinei"». În prezent el lucrează la definitivarea volumului de fabule „Mic tratat de zoologie", din care unele fragmente au apărut în presa literară.

● *AU APĂRUT DOUĂ NOI MONOGRAFII* închinate înaintașilor teatrului românesc: „Mihail Pascaly" și „Grigore Manolescu". Autorii — *Letiția Glizã* și, respectiv, *Virgil Brădățeanu* — au urmărit, pe baza unor interesante documente, în mare parte inedite, drumul creator al acestor mari slujitori ai scenei românești.

● *PRIMUL NUMĂR* al colecției „Scriitori greci și latini" (inițiate de Editura Academiei R.P.R.) întîmpunchează „Metamorfozele" marelui poet latin Publius Ovidius Naso. De la inițiu traducere parțială a „Metamorfozelor" în românește au trecut 156 de ani. Abia astăzi, însă, vede lumina tiparului, pentru prima oară, traducerea lor integrală (în transpunerea românească a profesorului Ion Florescu). În afara celor 15 cărți ale „Metamorfozelor", lucrarea cuprinde un bogat aparat critic, note, anexe, prescurtări, un tabel analitic, tabele genealogice, bibliografice și un indice de nume.

● *TÎNĂRUL SCRIITOR ION HOBANĂ* a predat Editurii Tineretului nuvela „Sfîrșitul vacanței", a cărei acțiune se petrece în anul 1944, în perioada evenimentelor de la 23 August.

● *ÎN COLECȚIA „CUTEZĂTORII"* va apare în curînd romanul „Catarina Varga" al scriitorului Vlaicu Bîrna.

DE PESTE HOTARE

● *O PREOCUPARE* mai puțin cunoscută din viața lui Pușkin este aceea de istoric. Se știe că figura lui Petru I l-a atras îndeosebi pe poet, care intenționa să scrie o monografie închinată acestei mari personalități istorice. Lucrarea a rămas neterminată, ca și alte lucrări, bunăoară „Despre educația poporului" și „Notele autobiografice". Toate acestea fac obiectul unui studiu recent apărut la Moscova, „Lucrări neterminate ale lui Pușkin", semnat de *Ilya Feinberg*.

● *ÎN EDITURA „RÜTTEN ȘI LOENING"* din R.D.G. a apărut o zguduitoare carte intitulată „Ei au pierit în flăcări". Sînt adunate aici pagini de jurnal personal în care mai multe victime — de diferite naționalități — ale lagărelor naziste și-au descris viața pînă în ultimele zile. Volumul conține numeroase facsimile și este prefațat de *Arnold Zweig*.

● *ÎN COLECȚIA „BIBLIOTECA DE AUR"* a Editurii belletristice din Budapesta se află în curs de tipărire o antologie a poeziei maghiare. De asemenea, editura pregătește o antologie a prozei maghiare, începînd din evul mediu pînă azi.

● *NUMEROȘI SCRIITORI CHINEZI* — poeți și prozatori — au plecat să participe la o mare acțiune de plantări ce e în curs de desfășurare în întreaga Chină. Scriitorii vor rămîne printre sătenii în tot timpul verii și al toamnei, în vederea documentării lor asupra acestui fenomen de masă.

Și-am încălecat pe-o șa...

Cu cîteva veri în urmă, i se oferea bucureșteanului „O surpriză la estradă", după ce, în prealabil, cu aceeași surpriză fusese „binecuvîntată" întreaga regiune: o formație de revistă înființată, cu cele mai bune intenții educative și agitatorice, de către Sfatul popular regional, dar încă departe de a corespunde acestora, colinda cu tenacitate satele și orașele regiunii, oferind acestora „surpriza" unui spectacol plat, mediocru, lipsit de idee și calitate artistică. De atunci au trecut însă ani și iată că acum, „încălecînd pe-o șa", Teatrul de estradă al regiunii București ne răsplătește cu bună surpriză anunțată cîndva.

Spectacolul oferit în premieră este chiar mai mult decît o surpriză: o revelație. Și, dacă vreți, și o demonstrație. O revelație a nebănuitelor potențe artistice ale acestui colectiv tînăr și modest, care, îndrumat cu competență, a dat rezultate surprinzătoare. Și o demonstrație a ceea ce înseamnă un spectacol de estradă, politic și agitatoric în însăși structura lui intimă, în care artisticul e determinat direct de justețea și actualitatea ideii, un spectacol care educă, destinde, mobilizează și înveselește.

Nicușor Constantinescu și George Voinescu — autorii acestei reviste-feerie cărora i-au spus la modul folcloric „Și-am încălecat pe-o șa" — au pornit cu convingerea că scriu un spectacol pentru regiunea București, deci trebuind să răspundă problemelor sale specifice. Cum au rezolvat aceasta? Ei și-au conceput întreaga revistă ca pe o metaforă poetică plină de miez: în palatul Zinei basmelor pătrunde Voinicul-fiu-de-om care, scoțînd-o pe crăiasă din praful vescuriilor, o ia cu el, în evul nostru, pe pămîntul nostru — ba mai precis: în regiunea București — dovedindu-i că ceea ce a făcut omul muncitor, constructor al socialismului, împlinește și depășește mult chiar și previziunile fantastice ale basmului popular. Pretext poetic ingenios și generos, care permite împletirea realității cu ficțiunile poveștirii folclorice. Satira își capătă în spectacol locul cuvenit, spunîndu-și cuvîntul său sever și ironic alături de melodia lirică, de pantomima expresivă, de baletul inocent. Și totul este prezentat într-un autentic grai folcloric muzical, coregrafic, scenografic. Iar prezentarea o face un spiriduș viu și inteligent, care se mișcă cu dezinvoltură de-a lungul întregului spectacol.

Pornind de la buna premisă a textului, cellalți creatori ai spectacolului nu și-au precupețit nici ei fanteziа și eforturile: Nicușor Constantinescu, în calitatea sa de regizor, de astă dată, a închegat spectacolul cu artă, găsind rezolvări care au valorificat pînă la maximum și cele mai mici posibilități ale textului. George Voinescu — ca scenograf — a ajuns și el la soluții plastice ingenioase și inedite. Oleg Danovschi a conceput cîteva numere coregrafice cu totul excepționale („Palatul focului", „În țara albinelor"), iar compozitorii Emanuel Ionescu, N. Kîrculescu și H. Mălineanu au dat spectacolului melodii frumoase, optimiste, ușor de reținut.

Să nu uităm, însă, că acești artiști au lucrat cu un colectiv tînăr și neexperimentat și că, fără pasiunea și dăruirea acestuia, ar fi fost greu să-și realizeze intențiile. Meritele ansamblului sînt cu atît mai mari, cu cît a trebuit să lupte cu insuficiența sa pregătire muzicală și coregrafică (adesea vizibilă în spectacol), izbutind, totuși, pînă la urmă, să dea numere foarte bune. Despre modestia lăudabilă a acestui colectiv vorbește însuși faptul că cei cîțiva artiști de talent recunoscut, ca Nicu Stoenescu, Stela Rîureanu, Petre Gusti, Alex. Bojenescu, apar toi timpul în scenele de ansamblu, făcînd chiar și ceea ce se numește figurație. Am mai remarcat, în afara interpreților mai sus citați, pe Andrei Armancu (în excelentul cuplet „Povestea vorbii"), pe Veronica Strugaru (Spiridușul), pe solistele Gilda Boeru și Ofelia Panaitopol. Dar aprecierile pozitive se răsfrîng, fără îndoială, asupra întregului colectiv.

Iată, deci, cum estrada regiunii a făcut, dintr-o dată, nu un pas înainte, ci zece: a respectat ritmul Voinicului-fiu-de-om pe care îl celebrează în spectacol!

Pentru a fi în tonul folcloric al revistei, îi spunem: „La mai mare!"

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

I-a regăsiți pe Petre Gusti și Nicu Stoenescu în revista „Și-am încălecat pe-o șa"

În seara asta, spectacolul ni-l prezintă Spiriduşul (Veronica Strugaru).

Bine e să cînți și să trîndăvești — spun parcă greierul și cei doi iriniori. Să nu-i întrebăm însă ce au pățit de la harnicele albine!

Mai există și azi „balauri" ale căror capete le cunoaștem însă bine: fostul patron, zvonistul, leneșul, sperțarul, doftoroaia, birocratul, chiaburul. Dar Voinicul-fiu-de-om știe să lupte împotriva lor!

Pe primul plan

Către reflectarea artistică a chipului muncitorului de azi — stăpîn al propriului său destin, făuritor conștient al istoriei — s-a îndreptat în ultima vreme, cu precădere, mișcarea artiștilor noștri plastici. Pictori, sculptori, graficieni se străduiesc să pătrundă acest univers uman inedit și nespus de bogat, să-l înțeleagă, să-l exprime cu mijloacele proprii artei lor.

Muncitorul epocii socialiste este înfățișat, în primul rînd, în însăși ratiunea sa de a fi: munca. Munca trăită ca pasiune, ca misiune istorică — chezășie a fericirii personale și colective. Din multitudinea lucrărilor celebrînd efortul și avîntul muncii socialiste, apărute în ultimii ani în expoziții, reproducem alăturat cîteva. Unele din acestea nu sînt semnate de nume prea cunoscute: ele au fost prezentate în cadrul Expoziției tineretului, închinate celei de-a 15-e aniversări a eliberării patriei noastre.

Dar să-i lăsăm o clipă pe cei foarte tineri și să răsfoim albumul hunedorean al talentatei graficiene Corina Beiu-Angheluță. Aici, atmosfera mediului de muncă, amprenta lui asupra muncitorului și, reciproc, acțiunea conștientă a muncitorului asupra mediului, lupta lui cu materia sînt tratate cu deosebită vigoare.

Aceeași preocupare o întîlnim și la alți artiști consacrați. Pictorul Șaru, de pildă, s-a făcut rapsodul muncitorilor de la uzinele „Mao Țze-dun".

De altfel, într-un interviu apărut în presă, maestrul Ciucurencu afirma că în ceea ce privește pictura, faza documentării propriuzise — văzută ca o investigație periodică în viața muncitorilor — a luat sfîrșit. Artiștii noștri plastici sînt acum prezenți nemijlocit în mediul de activitate al oamenilor muncii. Artiștii aplică metoda realismului socialist, trăind socialismul.

Această osmoză a artistului plastic cu mediul muncitoresc a făcut posibil actualul flux al operelor de sinteză creatoare.

Mă gîndesc, bunăoară, la macheta pentru fresca murală a Casei de cultură a tineretului din raionul Griviția Roșie — lucrare semnată de un colectiv de pictori condus de Jules Perahim. Sculptorul Ion Irimescu are actualmente pe șantier un „Bust al unei tinere muncitoare". Nu e un portret. E o lucrare compozițională. Cunoașterea vieții muncitorului în toată complexitatea ei îngăduie artistului să tindă la o sinteză a însuși conținutului uman al acestuia.

În același sens al realizării unor compoziții de sinteză pot fi citate și unele lucrări aparținînd tinerilor artiști plastici. De pildă, lucrările monumentale ale tînărului sculptor Mircea Ștefănescu, ca statuia docherului pentru portul Galați sau statuia „Muncitorului oțelar" ce va împodobi curînd unul din parcurile Capitalei. Tînărul sculptor a transpus în arta celor trei dimensiuni conștiința muncitorului înaintat, cu un echilibru deplin între forța fizică și forța intelectuală, ca o fericită îmbinare între hotărîre și demnitate, între energie și seninătate.

În lucrarea tînărului pictor Aurel Aniței, trei tineri brigadieri de pe un șantier sînt înfățișați în chiar clipa hotărîtoare a efortului lor.

Încadrarea scundă, pe orizontal, a basoreliefului, i-a servit tînărului sculptor Ernest Kaznovski să sugereze aspectul muncii într-un abataj.

Iată, însă, că această temă primordială — munca — a început să fie lărgită și îmbogățită de către artiștii noștri plastici. Într-adevăr, după cum conștiința înaintată nu se valorifică exclusiv în muncă, tot astfel și artiștii au început să-l înfățișeze pe muncitor și în familie, și în activitatea politică, și în sport, la manifestările culturale sau la odihnă.

Lucrarea pictorului Ion Gheorghiu aduce imaginea a trei tineri aflați la un concert simfonic popular. Simți că tînărul din lojă a pășit pentru prima oară în sala Ateneului: pare încordat, puțin stingher. Dar e serios, recules, concentrat. Dacă plastica ar comporta desfășurarea în timp a epicei, dacă Ion Gheorghiu s-a gîndit să dea un „va urma" acestei compoziții, sîntem siguri că o pînză ulterioară, urmărind inițierea muzicală a tînărului muncitor, i-ar hotărî expresia unui îndrăgitor al concertelor simfonice.

Muncitorii și artiștii plastici slujesc aceleași cauze. Munca lor se întrepătrunde, se condiționează reciproc. Mijloacele de expresie, unghiurile de vedere ale artistului plastic vor evolua și pe măsură ce va evolua însuși chipul muncitorului, azi constructor al socialismului — mîine constructor al comunismului.

Viorica FILIPOIU

Corina BEIU-ANGHELUȚĂ: „Muncitori la șarja fontei" (gravură).

Ernest KAZNOVSKI: „Schimbul în abataj" (basorelief).

Ion GHEORGHIU: „Concert simfonic popular" (ulei).

Ovidiu MAITEC: „Brigadier" (sculptură).

Vasile CRIȘAN: „Ieșind din tură" (ulei).

Aurel ANIȚEI: „Pe șantier" (ulei).

Mircea ȘTEFĂNESCU: „Muncitor oțelar" (sculptură).

CEL DINTÎI PAS

de Nicolae JIANU

Ilustrații de Nichi POPESCU

Pe înserat, cînd totul era pregătit, nu puteam încă să desluşesc cum ajunsesem să mă însoțesc cu Pintilie, cum am devenit un partaş al gîndurilor şi faptelor lui tainice. Toată ziua, el şi cu Zorzon au stat în casă; pesemne că s-au odihnit. Eram nerăbdător să-i văd, dar n-am avut curaj să-i caut şi nici Profira nu s-a ivit. Era plecată nu ştiu unde. Vremea era mohorîtă, se pregătea de ploaie. Grupuri de oameni se îndreptau mereu spre gară, dar grosul mahalalei rămînea pe loc. În unele ogrăzi se făceau treburile obişnuite, se ardeau gunoaie, se băteau ţoalele. Femeile îşi căutau copiii în cap şi le frecau părul cu gaz. În fund, dincolo de rîpă, murise o femeie de tifos şi mama aduse vestea că în aceeaşi casă mai erau trei bolnavi de care nu se îngrijea nimeni. În tîrg nu mai era nici primărie, nici pretură, nici măcar cine să care morții la cimitir. Era numai armată. Femeia fu dusă pe năsălie de niște vecini, fără popă. Acesta se temea să intre în mahala şi-i făcu doar o citanie scurtă la cimitir, în schimbul cîtorva ştergare pe care moarta le păstrase anume pentru îngropăciunea ei.

Mă apucai să sap în grădină. Îmi plăcea să văd pămîntul negru şi umed, rimele şi viermii care se dezmorțeau, rădăcinile cu miezul alb, regăsind în aceste semne bucuriile copilăriei mele. Săpam cu sete şi cu îndîrjire, voiam să răscolesc într-o singură zi toată grădina, s-o semăn, s-o aduc la viață, s-o aud şi s-o văd fremătînd. Adunai frunzele, crengile căzute, cocenii putrezi, toate urmele vieții care putreziseră în timpul iernii, şi făcui un foc mare pe dîmb. Fumul cuprinse valea, clădirea pustie a abatorului, se întinse spre mahalaua Broscăriei, spre deal şi spre cimitir, se întoarse către tîrgul tăcut.

Peste puțină vreme mama veni să-mi aducă o strachină cu borş de urzici. Era singura mîncare ce se mai putea găsi în toată mahalaua. Nu ştiam ce ne vom face în zilele viitoare, dar această grijă nu mă stăpînea acum. Mama se aşezase lîngă mine, pe pămînt, privindu-mă cum mănînc. O vedeam că-i este milă, dar nu spunea nimic. Abia cînd dădu să plece, întrebă cu sfială:

— Şi tu spui să rămînem acasă, Grigore?

— Da, mamă. Rămînem acasă.

Îşi potrivi basmaua ei decolorată şi păşi cu picioarele umflate, pe pămîntul puhav şi călduț. Mă apucai din nou să sap, deşi îmi amorțeau brațele şi-mi simțeam inima bătînd în tot trupul.

Am muncit din răsputeri pînă către seară; apoi mă pomenii cu Pintilie. Nu-l auzisem venind şi-l văzui deodată în fața mea.

— Merge treaba, merge? — întrebă şi pe chipul lui trecu un zîmbet uşor, care părea silit din pricina slăbiciunii feței.

Era şi mai adus de spate, ochii mici îi ardeau ca de boală şi în mustața măruntă i se strecurară cîteva fire albe. Deşi înfățişarea lui veche nu se schimbase prea mult, Pintilie îmi părea acum un alt om. Şi glasul îi suna altfel cînd zise:

— Am auzit că nu vrei să pleci...

— Unde să mă duc, bădie? Mama-i bolnavă, moare cine ştie pe unde, eu sînt gol şi sărac. Aici avem pămîntul ăsta, pun în el o ceapă şi cresc două, mai avem poame, mai este şi coliba asta.

— Bun pămînt — zise Pintilie, luînd în mînă un bulgăre şi sfărîmîndu-l. Dar voi nu v-ați bucurat de el şi nu v-ați înfruptat din roadele lui. Şi peste tot împrejur este pămînt bun şi bogat. Ei, dacă rămîi, e bine, ai să vezi ce bine are să fie...

Fragment din romanul „Pămîntul făgăduinței", în pregătire la E.S.P.L.A.

Mă privea cu coada ochiului, parcă s-ar fi ştiut pîndit de cineva. Lovea pămîntul cu bocancul lui mare şi scorojit.

— Şi dacă ne duc cu forţa, bădie? — zisei.

— Militarii sînt şi ei oameni. Dacă nu putem altfel, ne ascundem, stăm ascunşi pînă cînd... pînă cînd n-o mai fi armată şi-om fi numai cei care rămîn... şi s-or întoarce şi ceilalţi şi au să plîngă de bucurie cînd 'or simţi sub tălpi pămîntul lor.

— Lumea pleacă într-una — vorbii iară.

— N-au să plece toţi, nu pot pleca toţi. Nici nu sînt vagoane. Ar trebui să mai vorbim cu unul, cu altul. Şi-n gară ar trebui să ne ducem...

Iar se uită la mine pe furiş, dar foarte atent. Apoi oftă şi zise:

— Dacă tot rămîi, vin' pe la noi mai tîrziu, pe întuneric, să mai stăm de vorbă. Că de-acu', n-avem altă treabă.

Rîse cu zgîrcenie şi cu înţeles, îşi aprinse ţigara de la jeraticul care mocnea sub mormanul de cenuşă uşoară şi plecă, păşind greoi, cu tot trupul lui puţintel.

Mama se plîngea că e trudită, că o dor picioarele şi fui mulţumit s-o las acasă. Trebăluise ziua întreagă, îndemnată şi de rîvna cu care eu răscoleam grădina şi o pregăteam pentru sămînţă. Plecai la Pintilie, cu sentimentul gospodarului care şi-a orînduit toate treburile zilei şi cugetă la cele viitoare.

De cum intrai, văzui că mă aştepta. Zorzon era în picioare, în mijlocul casei. Îmi răspunse la bună seara, înclinîndu-se puţin ca în faţa unui om pe care-l preţuieşte. Ochii lui mari mă cercetară iute din cap pînă în picioare, dar nu-mi dădeam seama ce gîndeşte despre înfăţişarea mea jalnică. Cred că-i era milă, pentru că-mi atinse uşor spatele şi-mi spuse să stau jos. Profira sta întinsă pe pat şi din boarfele cu care era învelită i se vedeau doar ochii jucăuşi şi vîrful ascuţit al nasului.

Sub lumina chioară a lămpii, Pintilie întingea într-o tigaie, cu boţuri de mămăligă grunjoasă. Eu eram rupt de foame şi-mi întorsei privirea să nu-l mai văd cum înghite.

— Plouă afară? — întrebă Manole Zorzon.

— Nu plouă, dar e înnorat tare — zisei.

— Luna tot răzbate, e plină şi frumoasă.

— Acuşi apune, pe la unsprezece — făcu Pintilie, ştergîndu-şi mustaţa cu dosul mîinii. Mamă-ta ce face, s-a culcat?

— Da, a muncit mult azi — răspunsei în şoaptă, ca să nu se simtă cît eram de tulburat.

— Bună femeie, mama ta — spuse Zorzon — dar cam slabă şi temătoare. După cît a îndurat, nici nu-i de mirare. Tot îl mai plînge pe Luca?

— Nu-l plînge — am răspuns, plecînd ochii. De cînd am venit eu, nu-l mai plînge, dar parcă îl aşteaptă. Ea nu crede că Luca e pierdut.

— Da, Luca e pierdut — zise Zorzon, aşezîndu-se pe marginea patului. Tu trebuie să i-l scoţi din minte, să te porţi în aşa fel cu ea, să nu-i ducă lipsa, să-l uite, dar să nu uite faptele lui. Tu va trebui să răzbuni toate fărădelegile lui, să speli ruşinea casei voastre. Mîine, cînd aici va fi altfel, să te poţi uita în ochii oamenilor.

Ridicai privirea şi mă uitai la el cu curaj; voiam să-i arăt că nici acum nu mi-e teamă de ochii oamenilor, că n-am de gînd să plătesc pentru faptele fratelui meu. Credeam că Profira doarme, dar îi văzui ochii iscoditori.

— Lasă-l, Manole — zise deodată Pintilie. Ştie Grigore ce-i pe lume. El e făcut din alt aluat, ştie ce-i bine şi ce-i rău, a gustat otrava vieţii. Ia să-l vezi că nici nu clipeşte cînd i-om spune că în noaptea asta merge cu noi. Am vorbit eu cu el. Ce crezi c-a făcut azi? A săpat în grădină, a ars gunoaiele, a pregătit pămîntul pentru sămînţă. Nu-i aşa că mergi cu noi, Grigore?

— Merg oriunde.

Un suspin mi se ridică în gîtlej. Pentru prima oară în viaţă, mi se întîmpla să fiu luat părtaş la o treabă, nu mi se mai poruncea, nu mai eram o slugă. Profira se foi în învelitorile ei şi tuşi aprig, parcă i se rupea ceva în piept. De cînd o ştiam, aşa tuşea şi eram sigur că tutunul îi mănîncă măruntaiele, că o istoveşte şi o ucide. Dar ea nu murea — şi fuma din ce în ce mai avan. Zorzon ieşi pe afară şi Pintilie zise, de data asta, fără înconjur:

— Grigore, mergi cu noi în tîrg la o treabă primejdioasă. Trebuie să limpezim minţile oamenilor, să nu-i lăsăm să fugă, să ştie că sfîrşitul războiului e aproape, să nu se teamă de ruşi...

— Merg, bădie.

Nu puteam vorbi mai mult. Nici nu puteam gîndi mai mult. Mă uitam la Pintilie şi mă întrebam cum de am trăit atîţia ani lîngă acest om, fără să ştiu ce se ascunde în sufletul lui? De cînd aveam patru ani şi începusem să mă joc în bălăriile mahalalei, îl vedeam de cîteva ori pe zi venind şi plecînd de acasă, cu pasul lui mărunţel, veşnic grăbit şi întunecat la faţă, gheboşat şi ursuz, apăsat de o povară pe care nimeni n-o ştia şi nu-l ajuta să o poarte. Şi acum, iată-l vorbindu-mi ca unui om adevărat, de o seamă cu el, socotindu-mă înfruptat din aceeaşi otravă pe care el a băut-o în fiecare zi, vreme de o viaţă.

Zorzon intră în casă şi spuse că a început ploaia şi că e întuneric. Spunea asta cu un fel de nerăbdare nervoasă. Altfel, mişcările lui erau liniştite. Îşi aprinse o ţigară la buza sticlei de lampă, o ţigară uriaşă, din tutun învelit cu hîrtie de jurnal, care se aprinse la început cu flacără şi răspîndi în încăperea mică un fum acru. Trase de cîteva ori din ţigară, apoi îl întrebă pe Pintilie:

— Merge cu noi?

— Merge.

— Atunci haidem... a început ploaia şi-i bine. Şi luna se ascunde.

— Stai, Manole, că noaptea-i mare — făcu Pintilie. Lasă-l să adoarmă bine.

— Crezi că dorm potăile? Cînd eram eu afară, a trecut patrula.

— Este un ofiţer care vine la Margareta — zise Pintilie nepăsător. Aduce şi patrula cu el, ca să se afle-n treabă, sau se teme de cuţit, ştie el că pe la noi prin mahala se mai foloseşte din cînd în cînd.

Zorzon trase de sub pat un sac din care scoase o raniţă murdară, scorojită de ploi. Luă de acolo un obiect învelit în hîrtie şi-l strecură în buzunarul larg al pantalonilor. Pintilie se urni şi el, cam cu greu, pesemne îl dureau picioarele. Luă de după sobă un săculeţ cu făină şi răsturnă o parte într-o căldare, zicînd:

— Ce mai pîine s-ar face din asta!

— Ba îţi vine s-o mănînci şi aşa, cu apă şi cu sare. Asta-i cea din urmă, de acum la buruieni, frăţie, cu oile şi cu vacile...

Pintilie isprăvi de făcut papul, lăsă în el o bidinea veche şi zise către Zorzon, care umbla la raniţă:

— Nu lua prea multe... vreo cincizeci.

Zorzon luă un teanc de hîrtii cam cît o foaie de carte şi-l puse la piept, sub haină. Se uită la mine şi zîmbi. În clipa asta văzui că Zorzon nu mai era *nebunul* care aţîţa lumea adunată în faţa aparatului de radio în ziua cînd începuse războiul în Polonia, nici cel care strigase căpeteniilor tîrgului: „minţiţi... nu bolşevicii au făcut asta... spuneţi adevărul!" Zorzon cel de atunci îmi părea o arătare, o umbră care se ivea batjocorind tot ceea ce altora li se arăta firesc. Faţa lui de atunci avea un soi de seninătate amestecată cu viclenie şi chiar zîmbetul te făcea să bănuieşti că ar vrea să urle şi nu poate. Acum Zorzon e foarte slab, aproape străveziu, şi mai rău îmbrăcat, dar căutătura lui e a omului care a ajuns la sfîrşitul unui drum lung şi greu, cînd nici oboseala, nici foamea nu mai au însemnătate. Mi-l închipuisem guraliv şi iată-l cumpănit şi tăcut. Nu-i puteam spune o vorbă, nici lui, nici lui Pintilie, pentru că amîndoi mi se arătau altfel, pentru că eu însumi intram într-un alt ceas al vieţii mele. Flămînd şi dezbrăcat, porneam la o faptă primejdioasă, fără să-i cunosc îndeajuns însemnătatea, dar mă duceam pentru că nu aveam nimic pe lume. Nu mă gîndeam la moarte, nici la puşcărie, nici măcar la o bătaie, ştiind că alături de Pintilie şi Zorzon nu mi se poate întîmpla nimic rău. Zorzon puse găleata cu pap într-un sac şi mi-l dădu. Ieşirăm cu toţii fără o vorbă. Zorzon mergea înainte, eu, după el. Pintilie în urmă, gîfîind, ţinînd cu greu pasul. La o răspîntie, ne-am oprit să ascultăm. Nu auzirăm decît foşnetul ploii şi apa căzînd în burlanele sparte. Întunericul era din ce în ce mai adînc şi mi se făcea groază. Mi se părea mereu că aud voci de oameni şi paşi, felurite zgomote venind dintre zidurile ruinate. Mă pătrunsese frigul şi aveam un fel de leşin de la pîntece. Toată ziua nu mîncasem decît o strachină de borş de urzici. La biserică ne oprirăm iar. De aici se deschidea o uliţă mai mare, care ducea spre centru.

— Aici — şopti Zorzon.

Pintilie desfăcu iute sacul şi lipăi de două ori cu bidineaua pe zidul bisericii. Zorzon scoase din sîn un manifest şi-l întinse, petrecîndu-şi palma peste el. Se auzi departe, către gară, o împuşcătură şi Pintilie zise:

— Ei nu sînt acolo. Trag ca nebunii în vînt, de urît. Sau au împuşcat vreun cîine, ca să-l belească şi să-l mănînce.

Porniram mai departe, pe sub ziduri, frecîndu-ne de garduri, ferind băltoacele și gropile rămase de cînd în oraș căzuseră cîteva obuze de artilerie. Școala unde învățasem eu își înălța zidurile negre, pustiite de incendiu. Lipirăm și aici două manifeste. Apoi, pe poarta unui vestit avocat din tîrg, pe căsuța metalică a unui transformator de electrică. Și, mai departe, pe zidul spitalului care avea cîteva ferestre luminate slab, la grădina publică, pe ușa unui doctor.

Ploaia țîrîia într-una, bătea în frunzarele tinere, pe pietrele străzii, pe acoperișul caselor. Pustietatea era înfiorătoare. Ne aflam acum între case mari de bogătași. Multe din ele aveau ferestrele căptușite cu scînduri. Mai toți cei care locuiau în această parte a tîrgului fugiseră de mult, lăsîndu-și grădinile și chioșcurile, viața lor toată de tihnă și belșug. Mai sus, peste cîteva livezi, începea iară tîrgul sărăcilor și se auzeau într-acolo cîinii lătrînd, semn că stăpînii erau acasă. Și mai sus se întindeau satele, pădurile și munții, cu oameni mulți care nu fugiseră, care n-aveau să fugă. Copilăria mea nu se lega de aceste locuri, îmi fuseseră străine și foarte îndepărtate, deși mă fermecaseră totdeauna cu umbra mare a livezilor, cu potopul de flori care îmbrăcau cerdacurile. Aici sărăcia se ascundea sub perdeaua unei vegetații bogate, nu striga și nu ieșea în uliță, ca la noi în mahala. Și iată-ne pe noi, trei oameni din marginea răpei, dintre gunoie și lături, din duhorile abatorului și tăbăcăriei, pătrunzînd în puterea nopții în cealaltă margine a tîrgului și îndemnîndu-i pe oameni să stea pe loc, să nu părăsească pămîntul care însemna viața lor însăși. Îmi băteau mereu în minte vorbele lui Pintilie: „bun pămînt și bogat, dar noi nu ne-am înfruptat din roadele lui". Mă simțeam stăpîn peste acest pămînt aflat între două fronturi, între două lumi, pămînt al nimănui, dar făgăduind acelora care-i vor rămîne credincioși și-l vor face să rodească în vara asta de spaimă.

De la grădina publică, strada cobora spre biserica Adormirii, spre prefectură și primărie. Autoritățile plecaseră, dar era de bănuit că acolo se află armată

— Dacă ne vede careva, spunem că ne ducem la gară — zise Zorzon.

Porniram la vale. Prefectura era scufundată în beznă. Lipirăm în grabă un manifest pe gheretа care adăpostea altădată un sergent de stradă Ne oprirăm apoi la cișmeaua din fața bisericii și băurăm pe nerăsuflate, mai mult de foame decît de sete. Aici se încrucișau patru străzi și pe întinsul lor nu se vedea țipenie. Tîrgul părea mort de-a binelea și asta ne dădu curaj. Bocăneam fără teamă pe pietre, grăbindu-ne spre hală. Ajunși între barăcile negre, ne oprirăm.

— Mai este pap? — întrebă Zorzon.

Băgai mîna în găleată. Mai era puțin, se întărise, se făcuse numai bun de mîncat. Puserăm patru manifeste, unul lîngă altul, pe obloanele măcelăriilor, Auzirăm deodată un strigăt stăpînit:

– Voi sînteți, Manole?

Două umbre veniră încet către noi. Spaima îmi trecu repede, pentru că cei doi oameni începură să vorbească pe șoptite:

– Cum a mers?

— Am sfîrșit... am întîlnit o patrulă între brutării, dar nu ne-a văzut. Am auzit împușcături către gară, doar nu l-o fi găbjit pe Aron... Dar cu cine mai sînteți?

Una din umbre veni către mine și-mi căută fața.

– Un flăcău de la noi din mahala — zise Pintilie.

Voiam și eu să știu cine sînt cei doi, mă sileam să-i deslușesc prin întuneric, dar nu izbuteam. Nici glasul lor nu-mi era cunoscut. Bănuiam că sînt din altă parte, de la Pașcani. Înțelesesem că mai sînt și alții, spre gară, nu eram singuri, tîrgul tot era acum plin de manifestele noastre. Deși se mai aflau militari și alți oameni puși să îndeplinească ordinele guvernului, să gonească lumea și să pustiască acest pămînt, aveam sentimentul că noi, cei cîțiva, ocrotim somnul celor rămași la case lor, că le apărăm viața. Gîndind astfel, nu mai simțeam nici un fel de teamă, îmi era doar frig și leșinul de la pîntece nu mă părasea, mă trăgea spre pămînt, îndemnîndu-mă să mă culc și să adorm, să uit totul. Dar mă țineam pe picioare lîngă oamenii care vorbeau în șoaptă, hotărînd să se întîlnească a doua zi, în gară. Ei se așteptau ca mulțimea să nu încapă în cele cîteva vagoane repartizate pentru evacuarea orașului și să se nască astfel o stare prielnică pentru noi. Ne-ar fi fost mai ușor să le arătăm oamenilor spre ce nenorociri se îndreaptă.

Chiar în clipa în care Manole Zorzon spunea că e timpul să plecăm, auzirăm zgomot de pași și, în partea cealaltă a halei, văzurăm umbre.

— Patrula — zise Pintilie cu vocea sugrumată.

— Sariți în grădină – porunci Zorzon.

– Stoi pe loc, stai... stai că trag! .

Era un glas tînăr și amenințarea lui părea glumeață Ne repezirăm spre gardul din stînga noastră, fugirăm o bucată pe lîngă baraci, mă împiedicai de o grămadă de gunoi și căzui. Scăpai căldarea cu pap, întinsei mîna peste gard. Se auziră doua împușcaturi. dar sunară departe; pesemne patrula nu venea după noi Grădina, proaspăt săpată, se făcuse mocirloasă din cauza ploii și fugeam greu. ma loveam de copaci, mi se părea că rămîn în urmă și ma ajunge patrula Ne am pomenit în fața altui gard și ne oprirăm. Gîfiind, ne lasaram la pămînt și ascultarăm un timp. Răsună iar un foc de armă, răzleț și îndepărtat.

— Nu vin după noi — zise Pintilie.

— Am scăpat căldarea, bădie. Să n-o găsească.

Nu-mi răspunse nimeni. Zorzon se ridică și cercetă întunericul de cealaltă parte a gardului. Acolo se întindea grădina mare a unei case boierești, de unde puteam ajunge fie în centrul orașului, fie spre uliță cu prăvălii, mai aproape de mahalaua noastră. Ploaia cădea mereu, mărunță, rece, stăruitoare ca o burniță de toamnă. Eram uzi pînă la piele. Intrînd în grădina cea mare, găsirăm pămîntul bătut, dar ne mișcam fără grabă, cu Zorzon înainte. Îmi dădeam seama că ne îndreptam spre mahalaua noastră. Cocoșii cîntau a doua oară; era trei noaptea. Trecuseră patru ceasuri de cînd umblam, dar nu eram trudit. Nici foame nu-mi mai era. Mi se pusese o durere sub piept și, cînd închideam ochii, vedeam o ploaie de steluțe colorate jucînd în întuneric.

Părăsirăm răcoarea umedă a grădinii și intrarăm în ulițele cu miros de lături și gunoaie, între magherniță răpănoase, putrezite și gata să se prăbușească. Aici mă simții mai în siguranță. Pesemne că și ceilalți se vedeau mai la adăpost, că se traseră sub o șandrama — unde se vindea pe vremuri pește sărat — și începură să vorbească pe șoptite:

— Ar putea să mai stea ploaia asta — zise Zorzon.

— Las-o, săraca... ne-a prins bine — mormăi Pintilie, adunîndu-se în mantaua lui.

— S-au temut să vie după noi —spuse unul dintre cei pe care nu-i cunoșteam.

Tovarășul lui, un om mic și îndesat, rîse și vorbi cam sîsîit:

— Au țipat după noi ca niște muieri. Aș vrea să-i văd dimineața, cînd vor găsi hîrtiile noastre. Mîine au să aducă întăriri, să vedeți ce mai tărăboi au să facă...

— Vai de capul lor—făcu Pintilie. Sînt tot așa de rupți și flămînzi ca și noi. Azi a fost unul la mine să-mi dea două pături pe o mămăligă.

— Și le-ai luat?

— Ba bine că nu. Ce, erau ale lui? Sînt făcute din munca mea, pe spinarea copiilor mei, și acum se întorc la mine, că tot pentru copii le țin, să le fac paltoane la iarnă. Mămăliga nu i-am dat, că n-am avut, dar tot i-am făcut un bine, i-am deschis capul să se ducă frumușel acasă, că războiul s-a sfîrșit. Mi-a lăsat hainele militare, i-am dat un surtuc și niște pantaloni, o gamelă de mazăre și cîțiva gologani. Ehei, dacă i-ai putea lua pe fiecare în parte, să-i dăscălești, să le arăți adevărul curat... mulți ai scăpa de la moarte și n-ar mai curge atîtea lacrimi...

— Las'că vine și ziua asta — zise Pintilie. Voi, măi Costache, luați-o pe colea, pe lîngă pod, să nu vă întîlniți cu vreun capău.

— Al dracului mai pute a pește magherniță asta — făcu Zorzon. Să ai acu' o saramură sau un pilaf de crap și-un vinișor, vai, mămulică!

— Taci măi, că mi se-nnoadă mațele — zise cel pe care-l chema Costache.

Abia acum începusem să-mi aduc aminte de el. Parcă-l văzusem prin uliță Broscarici sau la tăbăcărie, nu știam bine unde, dar era din tîrgul nostru. Și celălalt, cu păturile, tot de la noi era, după cît înțelegeam. Eram mirat de liniștea cu care tăifăsuiesc ei în uliță, în puterea nopții, în mijlocul unui tîrg plin de armată, după ce lipiseră manifeste și auziseră împușcături în urma lor. Știam că au arme și mă așteptasem să le folosească acolo, la hală, cînd ne somase patrula Și iată-i vorbind despre aceștia ca despre niște oameni amărîți, apăsați de aceleași necazuri, hăituiți și ei și flămînzi, așteptînd cu sufletul la gură să se sfîrșească războiul. Nu pricepeam de ce oamenii care aveau aceleași dureri și aceleași năzuințe se fugăresc totuși unii pe alții, se privesc și se pot omorî. Simțeam că nu pricep încă multe din cele petrecute în noaptea asta.

După ce am hotărît să ne întîlnim a doua zi în gară, ne-am despărțit. Eu cu Pintilie și cu Zorzon am mai stat cîteva clipe locului, urmărind umbra lui Costache și a celuilalt. Apoi o luarăm și noi pe lîngă ziduri, lipăind prin glod. După atîta ploaie, mahalaua părea înecată, neagră și întinsă la pămînt. Unele ferestre erau luminate, se auzeau glasuri înăbușite, bătăi de ciocan, plînset de copii. Și la Elisei era lumină și văzurăm umbre mișcîndu-se prin casă.

— O șterge — șopti Pintilie. Las'că te găsesc eu, și-n mormînt am să te găsesc, dihore.

La pod, Zorzon îmi căută mîna, mi-o strînse și zise:

— Măi copile, gura... auzi tu? Nici maică-ti să nu-i sufli o vorbă,

— N-avea grijă, bădie Zorzon.

Deasupra dealului, cerul se înălbea. Bătea vîntul și apa se scutura din copaci, plescăind în ierburile înecate. În casă, lampa nu era stinsă, ci doar coborîtă sub căciulă. Ardea și candela. Am stat o clipă la ușă, mi-am liniștit răsuflarea și am intrat. Mama nu dormea. Ridică încet capul de pe pernă și spuse șoptind numai pentru ea:

— Grigore...

Pe masă erau o bucată de mămăligă și o ceapă. Oare de unde le luase mama? Simții nevoia să vorbesc:

— Am fost la Pintilie... am stat de vorbă... de ce nu dormi?

— N-am somn. Mănîncă și culcă-te... ești ud tare, ai să te îmbolnăvești. . Maică precistă, apără-ne, nu ne lăsa. Grigore, am auzit împușcături în tîrg, oare de ce-or fi împușcînd?

— Cine știe?...

Tremuram, eram istovit, îmi venea să plîng uitîndu-mă la bucățica de mămăligă de care mama nu se atinsese. Îmi dădeam seama că ea știe ceva și se teme să stăruie. Așa-l primea și pe Luca, în zori, îi dădea să mănînce și nu-i întreba nimic. Oare mă asemăna cu el? Oare mama nu înțelege nimic? Cînd m-am întins pe pat, am auzit-o șoptind:

— Bine c-ai venit acasă. Fără tine, acuma muream.

Treceau peste mine un soi de lăcuste, sau de fluturi, sau un vînt negru. Mă scufundam și-mi era din ce în ce mai cald. De mult nu-mi mai fusese așa de cald și de bine.

Cu pîine și sare? Nu, cu pîine și fieri... Iată cum ne-a întîmpinat Recașul, în persoana micuței germane Lisie Heimer. Are 4 anișori și a trimis-o mămica să aducă „pîinea de la copt".

Cartea de vizită a RECAȘULUI

Foto-reportaj de D. BABOIAN

Te cunoaște ori nu, omul ce-ți lese în cale îți dă bineț din toată inima; așa-i obiceiul pămîntului și în Banat. Scriitorul Ion Slavici prețuia mult povața celor șapte ani de-acasă: *„Cînd întîlnești în cale un român, îmi zicea mama, să-i zici „Bună ziua", dar maghiarului să-i zici „Ionapot", iar neamțului „Guten Tag"...* Șiat bun, n-ai ce-i zice, dar nu știu cum s-ar fi descurcat Slavici, dacă ar fi nimerit în zilele noastre prin părțile Recașului timișorean. Pentru că aici trebuie să fii cu adevărat poliglot ca să poți da bineț, pe limba lui, fiecărui localnic întîlnit în drum. Oricum, trebuie să recunoașteți că „Ionapot" și „Guten Tag" nu-s de ajuns pentru respectarea politeții tradiționale, atunci cînd într-o comună cu aproape 5.000 de locuitori, viețuiesc, laolaltă cu românii, maghiarii și germanii, familii întregi de croați, sîrbi, slovaci, ucrainieni, polonezi, țigani și alții. Cum se descurcă recășenii? Simplu ca bună ziua: salută fiecare în limba lui. Și se înțeleg de minune. De altfel, fiecare țăran sau muncitor de prin partea locului este, în felul lui, un mic poliglot.

Traiul liber și înfrățit pe pămînt românesc a șters orice urmă de neînțelegere și vrajbă între oameni care vorbesc limbi diferite, așa încît „Turnul lui Babel" din Recaș n-are nimic din ceea ce se cheamă „babilonie". Dimpotrivă, rînduielile noi, statornicite și aici, au făcut

Vin mirii! În sala de ospăț s-au adunat — cu mic, cu mare — nuntașii. Erzsebet și Istvan s-au cununat la sfat și acum urmează petrecerea mare. Sînt de pomină nunțile Recașului.

Pasiunea colectiviștilor recășeni: bicicleta. Fiecare al cincilea locuitor al comunei are bicicleta sa — cum se zice aci — „bună la toate" în zilele de lucru, ca și duminicile și sărbătorile.

Școlari de toate naționalitățile cinstesc memoria eroilor căzuți pentru independența și libertatea patriei. În numele pionierilor, eleva Stanici Ecaterina (croată) depune o cunună de fieri.

Megyesi Ili este colectivistă și sportivă fruntașă, totodată. A participat la Spartachiada de la București. Se antrenează la aruncarea greutății pe terenul de sport, dar — precum vedeți — și în... ogradă.

De patru ori Recaş. În patru limbi: Sfatul popular-Comitetul executiv.

ca oamenii, de orice naţionalitate ar fi ei, să fie uniţi ca fraţii; să se simtă stăpîni în casa lor.

★

Cartea de vizită a Recaşului are trei variante pline de tîlc. Mai întîi cărăruia aceea roşie, din cărămidă, ce te poartă, şerpuind, de la gară pînă la primele case de un alb imaculat. Apoi, faţada clădirii sfatului popular, cu inscripţii în patru limbi. Şi, în sfîrşit, zîmbetul cald, primitor, al oamenilor. Toate laolaltă vorbesc despre spiritul gospodăresc, despre înfrăţirea populaţiei multinaţionale şi despre sufletul mare al recăşenilor. Politica partidului a prins rădăcini adînci în viaţa şi inima bănăţenilor de aci. La intrarea în Recaş, tăbliţa fixată de trunchiul unui copac spune tot: COMUNĂ COLECTIVIZATĂ. Preşedintele sfatului popular, tovarăşul Ristin Petruţine să precizeze: *„740 de familii fac parte din G.A.C. „M. I. Kalinin". Şi dacă vreţi să ştiţi cum o duc, poftim de-i întrebaţi"*.

★

Nu i-am întrebat, pentru că ceea ce am surprins în obiectivul iscoditor al aparatului de fotografiat mi-a furnizat răspunsuri sincere şi edificatoare.

Am întîlnit la Recaş oameni plini de voie-bună, care ştiu să gospodărească avutul obştesc ca pe propriul lor bun. Oameni care, în anii aceştia, au învăţat să-şi trăiască viaţa din plin — ca niciodată în trecut. Şi, pentru că am picat la Recaş într-o duminică, pelicula fotografică a înregistrat cîteva momente din ziua de odihnă a harnicilor colectivişti de aci.

Ideea de bunăstare se asociază şi cu imaginea aceasta: două cărucioare într-o căruţă. Doi colectivişti din împrejurimile Recaşului au venit, împreună cu nevestele lor, „în centru", pentru a cumpăra — la preţul de 625 lei bucata — cîte un cărucior pentru micuţii lor.

La ora aceasta de după-amiază, se dansează cu foc — pe măsura temperamentului bănăţean.

La chemarea organizaţiilor de partid şi U.T.M. sute de recăşeni tineri şi vîrstnici au ieşit la muncă voluntară. Au plecat în zori şi iată-i reîntorşi, după ce, laolaltă cu „voluntarii" din satul vecin, numai în cîteva ore au defrişat aproape patru hectare de pămînt înţelenit, redîndu-le circuitului agricol.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

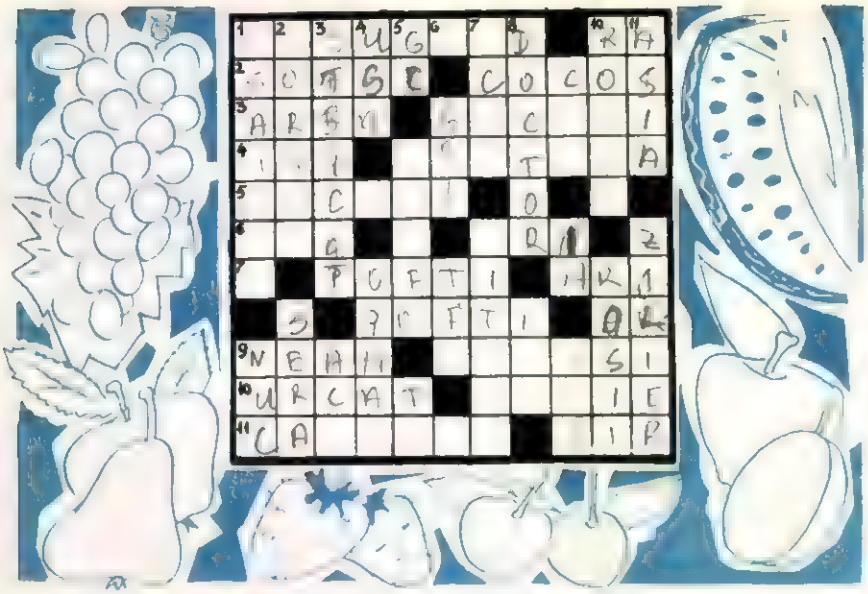

FRUCTE

ORIZONTAL: 1) Fructele lui Bachus — Coace fructele Egiptului. 2) Strivește strugurii — Arbust cu fructe scrișoare. 3) Tînută prea mult la soare — Se înroșesc ușor! 4) Întreprind — Conservă sucul de fructe (mold.). 5) Care ține tronul. 6) Riu în U.R.S.S. — Întindere de spice aurii. 7) A servi pe cineva cu ceva (poate fi și cu fructe) — Măsuri agrare. 8) Miez de pepene — În el își are sorbețele mustul. 9) Rudă — Pomi cu fructe pietroase. 10) Cățărat — Vine cînd se coc cireșele. 11) Fructe pe jerație — Indispensabili pomilor și fructelor.

VERTICAL: 1) Struguri îmbătrîniți — Fructele lui sînt bune în prăjituri. 2) Balcoane sau, la singular, aoi de vită (pl.) — Aci se culeg căpșunele în luna februarie. 3) Pepenele care sună sec — Pictor maghiar. 4) Intrare — Mere cu pere! 5) George Coșbuc — Oferă fructe răcoritoare în oazele Saharei — Pronume posesiv. 6) Cenușiu — Mișcare involuntară. 7) Pe ei se pun fructele spre păstrare iarna — Sol de fructe citrice (sing.) 8) Îți ordonă să mănînci fructele spălate — Arhipelag în Malaezia. 9) În teatru și... la fisc — Poftim — Specie de moluște. 10) A pune în primejdie... un joc de noroc — Culoarea merelor tomatice. 11) Continent — Lucrător angajat cu ziua.

Dezlegarea jocului „Feminină", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Atalanta — Lili. 2) Natalia — Tanta. 3) Atalia — Aluat. 4) Isac — Et — R-Eg. 5) Caa — Estera — Ra. 6) An — M — Oana — Sal. 7) Măritată — Veta. 8) I — Urîte — Sărut. 9) Nine — A — Tinere. 10) Adam — Vali — Ae. 11) Presate — Vas — A. 12) An — Amărui — II. 13) Rar — Atașament.

MĂRCI POȘTALE ROMÎNEȘTI ÎN ATENȚIA STRĂINĂTĂȚII

Tot mai numeroase sînt mărcile poștale românești care se impun atenției cercurilor de specialitate din străinătate. În cursul lunii februarie a.c., ziarul vest-berlinez „Der Tag" a publicat un articol consacrat seriei „Costume naționale", ale cărei mărci pot fi întîlnite încă frecvent pe scrisori.

Iată ce scrie, printre altele, „Der Tag".

«Pe o serie nouă din Rominia au fost reproduse în ofset, în 3 culori, costume din cele mai diferite regiuni.

În plus, s-a adus o inovație: s-au alăturat 2 mărci ale aceleiași valori din care una, în stînga, reprezintă un costum femeiesc, iar cealaltă, din dreapta, un costum bărbătesc din aceeași regiune.

Aceste 2 mărci sînt legate între ele printr-o vignetă cu text explicativ. Acest ansamblu de mărci cu cele 3 careuri produc un efect deosebit, dat fiind că s-a introdus în mod lacuiat, în partea de la mijloc, un motiv de cusătură caracteristică pentru regiunea respectivă.

Din cele 6 valori ale seriei, care cuprind în total 12 mărci și 6 vignete, redăm aici costumele din Muntenia, care este mai cunoscută cititorilor ca ținutul „Marii Valahii"...»

CIFRE URIAȘE

ȘTIAȚI CĂ...

... În decursul unui an, sistemul solar parcurge în spațiu peste 600 milioane de kilometri și că soarele, în acest timp, pierde 132 trilioane tone din masa lui?

... În douăzeci și patru de ore, seismografele din lumea întreagă înregistrează peste 60.000 de cutremure, din care aproximativ 9.000 sînt relativ importante?

... De la începutul secolului nostru și pînă azi, cutremurele de pămînt au făcut peste 320.000 de victime în toată lumea?

... Cîteva mii de tone de substanțe meteorice cad în fiecare an pe pămînt și că, dacă n-ar exista atmosfera care să le ardă, ele ar fi împiedicat de mult evoluția vieții terestre?

... În decurs de un an se produc pe pămînt, în medie, 16 milioane de furtuni, iar apa provenită din precipitațiile atmosferice depășește 400.000 kilometri cubi?

... Fluviile și riurile varsă în mări, în fiecare an, peste 30.000 kilometri cubi de apă, ducînd în același timp cu ele aproximativ 15 kilometri cubi de nisip și argilă?

... Cantitatea de lemn care crește într-un an numai în pădurile din Uniunea Sovietică este de peste 800 milioane metri cubi?

... Cel mai înalt arbore din lume este un eucalipt din Australia care a atins 165 metri, avînd vîrsta de 450 de ani?

... Cel mai gros arbore din lume se află în munții Sierra Nevada? E un conifer din familia Sequoia, al cărui trunchi a depășit 40 de metri în circonferință.

... Cei mai bătrîni arbori din lume sînt trei stejari uriași, care se găsesc în pădurea Gyulavar din R.P. Ungară și a căror vîrstă trece cu mult peste 500 de ani?

SFATURI practice

DIN NOU DESPRE PLANTELE MEDICINALE

M-am întîlnit întîmplător cu o prietenă care tocmai se înapoia dintr-o excursie duminicală, făcută undeva la țară. Avea brațele pline cu buchete de pelin, de izmă, de mușețel, de pătlagină și diferite alte ierburi.

— Oh! Ce bine că mi-ai ieșit în cale! — i-am spus. Mi-ai dat ideea unui sfat: „Cum să folosim practic excursiile"...

— Ar fi cît se poate de binevenit — mi-a răspuns ea. Dac-ai ști cît s-au amuzat colegii de excursie pe seama mea!...

— Cred că făceau mai bine să-ți imite exemplul.

— Asta le-am spus și eu, dar n-am reușit să-i conving. Părerea lor e că treaba asta e un fel de medicină empirică ce nu-și mai are rostul în vremurile noastre.

M-am mai gîndit la această problemă și mi-am dat seama cît de profund greșesc cei ce neocolesc folosirea acestor plante. Azi, cînd cunoaștem în mod științific substanțele curative pe care le conțin plantele, trebuie să le folosim mai mult. Dovadă că și cele mai înalte foruri științifice apreciază în acest fel, stă însuși faptul că statul nostru democrat-popular a organizat o vastă rețea de magazine de specialitate și că, în prezent, se lucrează la amenajarea unei grădini botanice specializate în cultura plantelor medicinale. Ba, mai mult: însăși industria farmaceutică de prelungindent folosește plantele medicinale la fabricarea multor medicamente, extracțiile din aceste plante fiind adesea superioare produselor sintetice.

Dar cel mai mare avantaj pe care ni-l oferă plantele medicinale este ușurința cu care le putem conserva și folosi. Fără să mai vorbim de gratuitatea lor, în cazul cînd le culegem singuri de pe cîmp. Culegerea nu cere un efort mai mare decît pentru adunarea cîtorva buchete de flori, iar conservarea e simplă: se lasă să se usuce la un loc aerisit, unde nu bate soarele direct, apoi se păstrează în pungi de hîrtie, într-un loc ferit de umezeală.

Orice bună gospodină știe ce mare lucru e să ai în casă mușețel, atunci cînd ai nevoie de o gargară, de un ceai cu de o spălătură antiseptică — se recomandă astăzi pînă și la ochi, în loc de acid boric — sau izmă (mentă), cînd un membru al familiei suferă de crampe stomacale; sîmînichie pentru cazurile de constipație și pentru dezinfectarea intestinelor; flori de sunătoare, atunci cînd vrei să vindeci o rană; flori de tei, cînd ai nevoie de un antispasmodic, de un calmant; cozi de cireșe, cînd îți trebuie un diuretic; boabe de mușțar pentru cataplasme sau sinapisme rubefiante; flori sau rădăcini de nalbă pentru decocțiuni sau infuzii contra tusei. Or, toate acestea — spre a nu limita la cele pe care oricine le poate ușor identifica — se găsesc din belșug pe toate plaiurile țării noastre. Nu-ți trebuie decît să-ți propui a le culege, profitînd de sezon și de orice ieșire pe cîmp, fie ea solitară sau în grup.

Cît despre cei care consideră plantele acestea drept „leacuri babești", să le spunem c-ar trebui să se rușineze de ignoranța lor în acest domeniu.

IOSIANA

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (IV) *)

Dăm în continuare indicațiuni asupra felului cum poate fi învățat cîinele să execute cîteva exerciții ceva mai dificile.

LĂTRATUL LA COMANDĂ. Cîinele e bine să fie deprins să latre numai cînd e necesar. Putem însă să-i învățăm să latre și la comandă. Cum să obținem această deprindere? La început, se jucăm cu el într-o încăpere oarecare; la un moment dat, îl părăsim, lăsîndu-l singur în cameră, și noi, trecînd într-o altă încăpere, alăturată, închidem ușa și-i strigăm pe nume. Întărîtat de joacă, „elevul" va lătra. Din cealaltă cameră, după ce a încetat să latre, îi dăm comanda: „Latră!". Auzindu-ne vocea, el va lătra din nou. Repetăm comanda de cîteva ori și, dacă ne-a ascultat — și fără îndoială că, dacă la început el ne va asculta nu pentru că i-am spus „latră!", ci pentru că ne-a auzit vocea, mai tîrziu o va face pentru că va înțelege că la această comandă trebuie să răspundă așa — îi deschidem ușa și-i mîngîiem sau recompensăm. Repetăm procedeul de cîteva ori și, atunci cînd considerăm că a înțeles și a reținut comanda, facem încercări în aer liber. Dacă a învățat să răspundă prompt la comandă, putem apoi să-i deprindem să o execute și din poziția „culcat" sau „jos!".

Dacă vrem să ne amuzăm prietenii, putem folosi deprinderea acestei comenzi de către cîinele nostru pentru o mică... șicanatorie. Anunțăm că „elevul" nostru a învățat să socotească — că știe toate cele patru operațiuni aritmetice, dovedind că va deveni un bun matematician. În acest scop, cerem prietenilor să formuleze un mic exercițiu aritmetic, de preferat cu rezultate pînă la 10, ca să nu obosim prea mult animalul. Dacă, de exemplu, se cere rezultatul înmulțirii cifrelor 3 × 2, noi îl vom convinge ușor pe „elev" să latre de 6 ori. În acest scop, îl deprindem dinainte ca, la comanda dată, să latre de cîte ori îi facem noi semn — fie un semn cu ochiul, fie scuturînd o cutie de chibrituri în buzunar, fie în alt mod. Cîinele va lătra pînă cînd noi vom înceta să-i mai semnalizăm, spre hazul și mirarea celor din jur.

ÎNOTUL. Iată un sport pe care cîinele îl cunoaște de la natură. Totuși, nu orice cîine intră singur și cu plăcere în apă. Pentru a-i învinge teama sau repulsia inițială față de mediul lichid, alegem un loc unde apa este mică și liniștită, aproape de mal. Luăm un obiect cu care cîinele este obișnuit să se joace (o minge sau un băț), îl aruncăm în apă nu prea departe de mal și-i comandăm „aport!". Dacă elevul ne va asculta, repetăm de mai multe ori exercițiul, de fiecare dată aruncînd obiectul mai departe de mal. Dacă însă vedem că-i este frică să intre în apă, procedăm în alt fel: îl prindem de lesă și intrăm împreună cu el în apă, jucîndu-ne în acest timp, însă foarte aproape de mal. Înaintăm progresiv cu el la distanțe mai mari. În nici un caz să nu-i aruncăm sau să-i forțăm în alt fel să intre în apă, căci asemenea acte de brutalitate abia îi vor face să-i fie frică de lichid. Este bine, pentru deprinderea acestui exercițiu, să folosim ziile călduroase și, în orice caz, să nu-l ținem prea mult în apă, deoarece cîinele răcește ușor. De asemenea, să avem grijă să nu-i lăsăm să intre în apă încălzit de joacă sau de fugă.

MÎNCAREA DE LA STRĂINI. Pasnic al avutului și liniștii noastre, cîinele trebuie deprins să nu primească mîncare de la străini, pentru a-i păzi astfel de încercările de a-i otrăvi ce le-ar putea face un rău-intenționat.

Cum am mai arătat în revista noastră nr. 20, din 16 mai, cîinele trebuie învățat să mănînce la comandă. Dacă pentru aceasta nu a fost nevoie decît de priceperea dresorului, pentru a-l deprinde să refuze mîncarea dată de un străin, avem nevoie și de concursul unei persoane străine. Această persoană trebuie să vină cu ceva de mîncare într-o mînă, întinzînd-o spre cîine, în timp ce în cealaltă mînă, ascunsă la spate, va ține o nuia. „Ademenitorul" va chema cîinele să-i dea de mîncare; cînd acesta va întinde botul, el va retrage mîna cu mîncarea și-i va amenința cu nuiaua din cealaltă mînă. Exercițiul va fi repetat de cîteva ori, pînă cînd cîinele, enervîndu-se, va refuza el însuși mîncarea, fără să mai fie nevoie să fie amenințat. Pentru ca exercițiul să dea rezultate, e necesar ca, de fiecare dată cînd îl repetăm, „ademenitorul" să fie altcineva, astfel ca animalul să știe pînă la urmă că trebuie să refuze pe orice străin. Exercițiul trebuie să fie repetat, după un timp, în absența dresorului.

MÎNCAREA GĂSITĂ. Tot atît de important este să-i deprindem să nu se atingă de mîncarea găsită. În acest scop, împrăștiem prin diferite locuri din curte bucăți de carne sau mici porții din alte feluri de bucate care știm că-i sînt pe plac „elevului" nostru. Îi legăm apoi cu lesa și-i plimbăm prin locurile pe unde se află porțiile de mîncare respective. Cînd va încerca să se atingă de mîncare, îl vom împiedica să facă aceasta, trăgîndu-i de lesă și apunîndu-i cuvîntul prin care i-am obișnuit să înțeleagă dezaprobarea noastră („fui!"). Repetăm de mai multe ori exercițiul, pînă ce cîinele se plictisește să mai facă asemenea tentative. Cînd socotim că a înțeles, îl lăsăm liber, ascunsîndu-ne undeva prin apropiere, pentru a-i observa comportarea și a interveni la timp — în caz de nesupunere — prin strigătul nostru dezaprobator.

Pentru a-l deprinde să nu se atingă de mîncarea găsită, unii dresori folosesc un sol de curse, care, cînd sînt atinse de animal, se declanșează, lovindu-i peste bot. Socotim însă că această metodă nu este prea bună și că rezultate optime se obțin numai în felul în care am arătat noi mai sus.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20 și 22.

Bidstrup printre noi

Cu creionul într-o mînă, cu bloc-notesul în cealaltă, cunoscutul caricaturist progresist danez H Bidstrup a colindat — în zilele acestui început de vară — țara noastră, poposind pe șantiere, în instituții culturale, printre copiii din creșele noastre. Corespondentul nostru fotografic din Tg. Mureș ne-a trimis cîteva instantanee din timpul vizitei pe care oaspetele a făcut-o în R.A.M. Le publicăm alăturat, împreună cu cîteva din desenele care au umplut carnetul talentatului desenator, în zilele petrecute printre noi.

Fotografii de MARX Iosif

Herluf BIDSTRUP văzut de Eug. TARU

Emoția e dublă: să-ți dai cu succes examenul de anatomie și să servești de model lui Bidstrup!

Cei mai tineri amici romîni ai lui Bidstrup: copiii de la căminul de zi al fabricii „Simó Géza".

După ce a surprins pe hîrtie cîteva din aspectele ce l-au impresionat mai mult în timpul vizitei sale la fabrica de mobilă „Simó Géza", cunoscutul desenator danez le supune judecății celui mai sever critic: însăși muncitorii desenați.

1. La Hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Bicaz (Castelul de echilibru).

2. Tipuri de țărani din vecinătatea Bicazului.

3. Trei copilași de la creșa fabricii de mobilă „Simó Géza" din Tg. Mureș, într-un moment de intimitate.

In capitala R.P. Polone s-a deschis recent o expoziție a cărții. Standul romînesc, în care sînt prezentate opere ale scriitorilor noștri clasici și contemporani — atît în limba română, cît și în alte limbi — se bucură de o deosebită atenție din partea vizitatorilor.

Rezultatul alegerilor care au avut loc în Sicilia, la 7 iunie, constituie un nou succes al forțelor progresiste din Italia. Partidul Comunist Italian a obținut în Consiliul regional un număr mai mare de mandate față de trecutele alegeri. Fotografia înfățișează un aspect de stradă din Sicilia, în ajunul alegerilor.

Împotriva manifestărilor huliganice ale rasiștilor englezi, care au culminat cu linșarea unui negru, Kelso Cochrade, populația de culoare din Londra a demonstrat cu pancarte pe care scria: „Asasini în Notting Hill"; „Negrii și albii pot trăi în armonie".

CE ASCUNDE „ANONIMATUL" VEST-GERMAN LA GENEVA

Pentru delegația vest-germană, Conferința de la Geneva a prilejuit o „afirmare" de un fel deosebit, dar semnificativă. O primă caracterizare a acesteia ar fi anonimatul. Sosind la Geneva, dl. von Brentano n-a suportat gîndul că va intra în sala de conferință și a preferat să-și petreacă timpul la vila „Petit Verier", închiriată în apropierea frontierei franceze. La fel de anonimă a fost și sosirea propriu-zisă a delegației vest-germane la Geneva; într-o mașină despre care nimeni nu putea afirma cu precizie dacă transporta cumva contrabandiști sau pe nișe mari financiari sosiți „incognito". Dorința de anonimat s-a manifestat chiar față la dl. Grewe, atunci cînd el a insistat ca nici un fel de tăblițe să nu indice numele delegaților participante la conferință și, mai ales, cînd a cerut ca nu cumva limba germană să răsune sub cupola Palatului Națiunilor.

Trebuie spus, însă, că acestui „anonimat" i s-au alăturat un zgomotos alai de consilieri, ziariști, specialiști ai „războiului psihologic", delegații revanșarde care însoțesc delegația vest-germană și care, toate la un loc, urmăreau ca prezența delegației vest-germane la Geneva să se facă simțită într-un anume fel și numai în acest fel, pentru a sabota, pe cît posibil, tratativele și afirmarea R.D. Germane.

Dar un bilanț cît de sumar al rezultatelor atitudinii vest-germane la Geneva nu poate decît să umple de tristețe pe promotorii ei. Unul din principalele obiective — împiedicarea participării delegației R.D. Germane la conferință și încercarea de a denigra creșterea prestigiului ei internațional — a suferit un eșec lamentabil. Dl. Grewe repeta din răsputeri, probabil pentru a-și face singur curaj, că Bonnul vorbește în numele întregii Germanii; dar părerea opiniei publice, și chiar a unora dintre susținătorii politicii lui Adenauer, s-a dovedit a fi contrarie. „Ni se poate spune orice — scria cunoscutul ziarist american Sulzberger — dar, practic, avem de-a face cu Germania răsăriteană". Iar propunerile realiste și constructive ale R.D. Germane, prezentate conferinței, au întărit prestigiul ei, contribuind totodată la demascarea poziției obstrucționiste a delegației vest-germane.

Atitudinea delegației vest-germane la Geneva a prilejuit o lecție utilă pentru acei care mai cred încă în „realismul" politicii promovate de actualul guvern de la Bonn. Într-una din ședințele conferinței dl. Selwyn Lloyd a subliniat „lipsa oricăror pretenții teritoriale din partea R.F. Germane". Dar la numai două ore, purtătorul de cuvînt al delegației vest-germane dezmințea această afirmație și arăta că Bonnul nu a renunțat la planurile sale expansioniste. De altminteri, chiar dl. von Brentano, în ciuda funcției sale oficiale, declara: „Vom face totul, vom recurge la mijloace extreme, repet, la toate mijloacele și la mijloacele extreme, pentru a redobîndi zona sovietică". (Astfel denumesc revanșarzii de la Bonn, Republica Democrată Germană). Sînt oare necesare multe argumente pentru a dovedi lipsa oricărei identități între o asemenea politică și interesele generale ale securității internaționale, inclusiv interesele poporului german?

De altfel, întreaga desfășurare a Conferinței de la Geneva a demonstrat că oricărei încercări de abordare mai realistă a marilor probleme ale actualității i s-a opus diplomația vest-germană. Lucrurile au mers pînă acolo, încît, în momentul în care opinia publică a început să dezbată aspectele practice legate de viitoarea conferință a șefilor de guverne, Adenauer a luat calea Washingtonului pentru a face supremul efort de a ridica o barieră în calea acestei importante reuniuni așteptate de toate popoarele lumii.

Pe această linie se situează și intenția lui Adenauer de a-și continua exercitarea funcției de cancelar. Motivele acestei acțiuni de ultimă oră, care a avut efectul unei bombe în cercurile politice din Germania occidentală și chiar din celelalte țări occidentale, trebuie căutate în interesele acelor cercuri care-l mențin pe Adenauer și politica sa. Adenauer a anunțat că renunță de a candida la funcția de președinte, imediat după convorbirea avută la 4 iunie cu bancherul Pferdmenges, „prietenul și consilierul personal" al cancelarului, reprezentantul marelui capital vest-german. Prin rămînerea sa în fruntea guvernului vest-german, Adenauer vrea să desființeze și pe mai departe cursul rigid și provocator al politicii Bonnului pe arena internațională.

Imperialismul vest-german aspiră spre vechile sale poziții. Încercînd să reediteze politica sîngeroasă a militarismului hitlerist, Bonnul omite un singur lucru — experiența istoriei.

... Un ziarist occidental anunța că, într-una din zile, la Geneva, von Brentano a fost văzut intrînd la cunoscuta comedie a lui Chaplin, „Dictatorul", interzisă în Germania occidentală. Pesemne că primul diplomat al Bonnului a vrut să-și lărgească bagajul cunoștințelor sale artistice. Ar fi însă foarte util dacă și-ar aduce aminte de scena a doua — ce-i drept, neturnată — a filmului, dar trăită de cel pe care l-a întruchipat Chaplin. Și mai ales dacă, împreună cu cel a cărui politică o slujește cu atîta zel, ar trage concluziile ce i se impun.

S. VERONA

Populația Germaniei occidentale își manifestă prin nenumărate acțiuni protestul său împotriva politicii agresive a N.A.T.O., împotriva participării R. F. Germane la această organizație războinică, precum și împotriva înarmării atomice a Bundeswehrului. Iată o astfel de demonstrație la Seligenstadt (Hessa). Pe pancarta instalată pe unul din automobile, se poate citi: „Zece ani N.A.T.O. egal cu zece ani teamă de război atomic".

← La Paris a avut loc recent un mare miting de protest împotriva asasinării, la Alger, de către ultracolonialiști, a avocatului algerian Ould Aoudia.

ÎN JURUL GLOBULUI

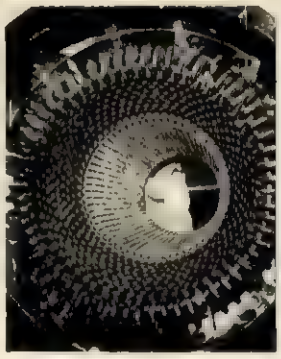

LA NEW YORK, în pavilioanele expoziției sovietice ce se va deschide în curînd, vor putea fi admirate și aceste bibelouri — produse ale fabricii de sticlărie fină din Leningrad.

MOTOARE RĂCITE cu ajutorul hidrogenului, pentru industria electrotehnică, a început să producă — pentru prima dată în R. P. Polonă — uzina de motoare electrice din Wrocław.

↑UN GRUP DE MEDICI ENGLEZI au întreprins recent o călătorie la Moscova, pentru un schimb de experiență cu colegii lor sovietici specialiști în operațiile pe inimă. Grupul a fost condus de dr. William Paton Cleland, unul dintre cei mai experimentați chirurgi englezi ai inimii (primul din stînga).

ÎN DECURS DE PATRU DECENII, Mikiás Nattán din Kaposvár (R. P. Ungară) — care a început să colecționeze fluturi la vîrsta de 10 ani — a realizat o minunată colecție cuprinzînd 26.000 de fluturi din 1.800 specii. Iată-l, admirînd un exemplar de fluture japonez „Jamamay".

AL PATRULEA POST DE TELEVIZIUNE din Cehoslovacia a intrat recent în funcțiune la Krasensko — districtul Vyskov. Noul post poartă denumirea „Central Moravia".

DUȘMANII OMENIRII NU VOR SCĂPA DE ȘTREANG! — iată tema expoziției „Dușmanii omenirii", deschise recent la Berlin, în cadrul căreia sînt demascate crimele hitleriștilor, azi din nou la putere în Germania occidentală.

A LUAT FOC ÎN TIMPUL TURNĂRII... În timpul interpretării la Paris a rolului unei femei care arde niște scrisori compromițătoare, actriței Lydia Leyster i s-a aprins rochia, transformînd-o într-o torță vie. ↓

GINA... CHEALĂ. Se pare că și Gina Lollobrigida a fost molipsită de „moda" idioată, lansată de Yul Brinner. Iat-o în noua postură. →

Chirurgia de mîine

PRELUNGIREA VIEȚII CU AJUTORUL „PIESELOR DE SCHIMB"

Există la Moscova un institut științific condus de profesorul Vladimir Demihov, care se preocupă de progresele chirurgiei, cu ajutorul celor mai ingenioase metode. S-a scris la timp în presa noastră despre experiența făcută de acest savant cu grefarea unui al doilea cap la un cîine și cu transplantarea unui rinichi sănătos în locul unuia bolnav.

Mergînd mai departe pe linia experiențelor sale, Vladimir Demihov a transplantat inimi, plămîni și organe ale sistemului digestiv. Experiențele au fost făcute numai pe cîini și fiecare din ele l-a adus pe savantul sovietic și mai aproape de momentul cînd aceste grefe vor putea fi făcute pe oameni, în toată siguranța.

Beneficiind de pe urma rezultatelor sale, alți specialiști în biologie și chirurgie, ca francezul Louis Rey, englezul Parkes și iugoslavul Anjius, fac acum aceleași experiențe.

Obstacolul întîmpinat anterior de alți savanți cu renume, ca Sinițin, Alexis Carrel, Markus și Ogniev — care, încercînd această experiență, nu au obținut legături perfecte ale circulației sîngelui și ale sistemului nervos — a fost acum învins de Demihov. Singura problemă pe care savantul sovietic se pare c-o mai are de pus la punct este bariera intoleranței celui care suportă operația grefei. Totuși, Demihov e convins că va soluționa și această problemă, căci iată ce a declarat recent:

„Experiențele care se fac vor determina exact, științific, condițiile necesare și suficiente pentru ca, într-un viitor apropiat, oricare organ bolnav al unui om să poată fi înlocuit cu același organ sănătos, luat de la un cadavru recent".

Și iată cum fantezia satirică cu „capetele schimbate" a lui Nicuță Tănase, apărută într-o serie de foiletoane în revista noastră, astă iarnă, poate fi nu numai o simplă fantezie...

În fotografie: cîinele Pirat, căruia prof. Demihov i-a transplantat capul unui cățel. Operația a reușit pe deplin, ambii cîini simțindu-se bine. La început, Pirat încerca să scape de „cel de-al doilea" cap al său. Apoi a început să se obișnuiască cu prezența acestuia pe corpul său. Atît „cîinele gazdă", cît și „capul oaspete" s-au comportat normal, îndeplinindu-și însă, separat, nevoile fiziologice (de exemplu: unul putea să doarmă, în timp ce celălalt se menținea treaz). O singură excepție: în timp ce Pirat are o poftă de mîncare normală, cățelul transplantat nu simte nevoia de hrană; pasămite: fiind un soi de... parazit, se hrănește de-a gata din sîngele lui Pirat.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 oț. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: în toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

RE ȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

PE RÎUL SVISLOCI — Linogravură din ciclul „Minsk" de Anatoli TÎCINA, artist plastic din R.S.S. Belorusă

05

3-

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 25 (213)
Anul VIII
20 iunie 1959

SPECIALITATE!...
(Reportajul în pag. 3-4-5-6)

Fotografie de
E. IAROVICI

- Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn și Consiliul de Miniștri al R.P.Romîne au adoptat o hotărîre cu privire la cea de-a 15-a aniversare a zilei de 23 August, ziua eliberării Romîniei de sub jugul fascist, cea mai mare sărbătoare a poporului romîn.

- Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R., Ion Gheorghe Maurer, a primit, vineri 12 iunie, pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al R.P. Chineze la București, Siu Gien-guo, care și-a prezentat scrisorile de acreditare (foto 1).

- Membrii delegației de oameni de cultură din R.S.S.Belorusă, care au fost oaspeții țării noastre cu prilejul Zilelor culturii și artei R.S.S.Beloruse, și-au continuat vizitele prin întreprinderi și instituții. Printre altele, oaspeții belorusi au vizitat platourile cinematografice de la Buftea (foto 2) și Muzeul satului (foto 3).

- Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R. a conferit ordinul "Steaua Republicii Populare Romîne" clasa I-a academicianului Ștefan Gh.Nicolau, pentru îndelungata sa activitate și meritele deosebite în munca științifică.

- Vineri, 12 iunie, pe șantierul Uzinei de sodă caustică de la Borzești a fost pusă în funcțiune - cu jumătate de an înainte de termenul stabilit - fabrica de oxigen. Atît proiectul fabricii cît și utilajul cu care a fost înzestrată au fost livrate de Uniunea Sovietică (foto 4).

- Comitetul Național pentru Apărarea Păcii și Uniunea Scriitorilor au organizat, săptămîna trecută, în sala Dalles, o festivitate consacrată celei de-a 2oo-a aniversări a nașterii poetului scoțian Robert Burns.

- Săptămîna trecută a sosit în Capitală Henri Torrès, președintele Consiliului superior al radiodifuziunii franceze. În fotografia 5, un aspect de la sosirea pe aeroportul Băneasa.

- La uzinele "Tudor Vladimirescu" din Capitală se fabrică în prezent, în afară de autobuze și troleibuse, mașini autoutilitare. În fotografia 6: ultimul control al unui lot de autoutilitare, înainte de expediere.

- S-au împlinit 1o ani de la apariția "Scînteii pionierului", organ al C.C. al U.T.M.

- Teatrul Armatei a prezentat în premieră, sîmbăta trecută, piesa "Străina de pe insulă", de Georges Soria (foto 7).

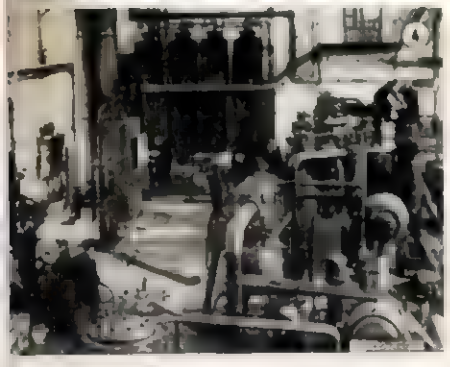

- În zilele de 11 și 12 iunie a avut loc în sala Academiei R.P.Romîne simpozionul cu tema "Problemele evoluției în biologie", organizat de secția de biologie și științe agricole a Academiei R.P.Romîne.

- Timp de două zile, pe terenul "Progresul" din Capitală, s-a desfășurat faza regională a celui de-al V-lea concurs al grupelor sanitare ale Crucii Roșii din regiunea București.

- În întreaga țară se desfășoară cel de-al V-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate, faza regională.

- În sala Comedia a avut loc luni o seară închinată lui Mihail Eminescu, cu prilejul comemorării a 7o de ani de la moartea marelui poet. Manifestarea a fost organizată de Teatrul Național "I.L.Caragiale" și Uniunea Scriitorilor din R.P.R.

- În regiunea Oradea un număr mare de orădeni merg la băile "1 Mai" și "Victoria-9 Mai", unde sînt bazine descoperite cu apă caldă. În fotografia 8, un aspect de la băile "Victoria-9 Mai".

FILMELE SĂPTĂMÎNII

„CÎNTECUL MATROZILOR". Film istoric de vaste proporții: o epopee închinată eroicei lupte duse de clasa muncitoare din Germania în anii 1917-1918 împotriva războiului imperialist, pentru pace, libertate și pîine. Producție DEFA-Berlin (realizată atît pentru ecran îngust cît și pentru ecran lat).

„MOSCOVA ȘI MOSCOVIȚI". Cele 7o de minute ale filmului sintetizează ceea ce călătorul cel mai harnic n-ar putea aduna în răgazul unei lungi călătorii prin Moscova: cunoștința cu fabrici și laboratoare, teatre și muzee, institute de cercetări științifice și, mai ales, cu prietenoșii, veselii, ospitalierii moscoviți.

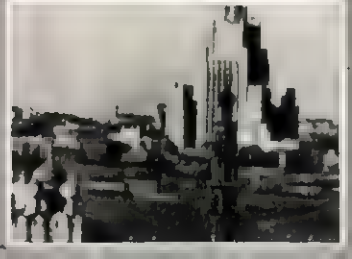

„CÎNTĂREȚUL MEXICAN". O producție a studiourilor franceze după o formulă banală și răsuflată: fast, muzică, o femeie-vamp, alte ingrediente, pentru completarea inventarului, vederi din Paris (o drept, frumos colorate), un Mexic de operetă și un cîntăreț divin, disputat de toată lumea. Un singur lucru bun: muzica.

„SĂGEATA ALBASTRĂ". Palpitant film de aventuri în care - cu tot senzaționalul întîmplărilor - faptele rămîn perfect reale. S-au întîmplat pe teritoriul Uniunii Sovietice. Îl revedem în acest film pe actorul sovietic care l-a interpretat magistral pe amiralul Ușakov: Ivan Pereverzev. Producție a studioului „Dovjenko" din Kiev.

MAGAZINE DE SPECIALITATE

Fotoreportaj de E. IAROVICI

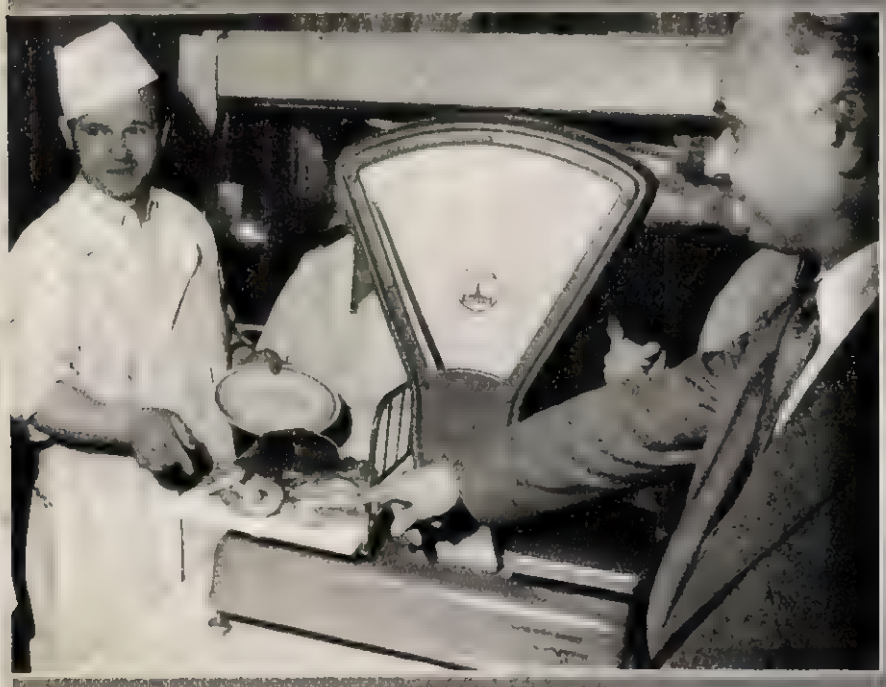

CIFRE DESPRE ALIMENTAȚIE

● În cursul unei vieți de 60-70 de ani, un om care se hrănește normal bea în medie 10.000 de litri de lapte.

● În anul 1960 Uniunea Sovietică va produce cinci miliarde și jumătate cutii de conserve de tot felul. Pentru a ne face o idee ce înseamnă un asemenea număr, se propune o comparație. Dacă s-ar așeza unele peste altele toate cutiile de conserve care se vor fabrica în 1960 în U.R.S.S., coloana obținută ar fi de un milion de ori mai înaltă decît un imobil cu 100 de etaje.

● O cană de lapte obișnuit conține în suspensie aproape 700.000.000.000 globule de grăsime.

● În Rusia prerevoluționară (anul 1913) se produceau 70.000 de tone de ouă. În 1940 producția acestora a atins 790.000 tone (790.000.000 kilograme), adică de 11 ori mai mult. În 1960, popoarele sovietice vor consuma 2.300.000 tone de zaharicale de tot soiul, de 33 ori mai multe, deci, decît în 1913.

● Bunăstarea unui popor se socotește invers proporțională cu cantitatea de pîine consumată, pe baza raționamentului că sporirea consumului de unt, zahăr, carne și lapte face să scadă consumul de pîine.

● Locuitorii Parisului consumă anual 600.000 kilograme melci.

● Floarea-soarelui, originală din Mexic, a fost mulți ani cultivată ca plantă ornamentală. Mai tîrziu, oamenii au început să-i aprecieze semințele, care se consumau în mari cantități, prăjite. Abia în anul 1779, într-un articol publicat în Buletinul Academiei Ruse de Științe, s-a atras atenția asupra posibilității stoarcerii uleiului, pe care semințele de floarea-soarelui îl conțin în mare cantitate. O metodă modernă și economică de extragere a uleiului din floarea-soarelui folosește ca dizolvant... benzina.

● „Floricelele" de porumb, atît de populare în țara noastră și în Ungaria (în Statele Unite sînt cunoscute sub numele de „Pop-Corn") și care se răspîndesc din ce în ce mai mult și în Uniunea Sovietică, își datoresc forma atrăgătoare, de unde le vine și numele, de la presiunea interioară care se naște în bobul de porumb prin încălzire puternică. S-au construit în U.R.S.S. aparate speciale de fabricat floricele, în care operația de explodare a bobelor, care devin ușoare și vaporoase, se face mai repede și sub control automat. O cană de cent cu asemenea flori de porumb cîntărește numai 75-80 de grame, pe cînd, la același volum, bobele crude cîntăresc 800-850 grame.

● Într-un singur mare combinat de pregătirea cărnii din U.R.S.S. se sacrifică zilnic: 18.000 oi, mai mult ca 2.000 de bovine și 2.000 de porci. Asemenea uriașe fabrici de carne se numără azi cu sutele în U.R.S.S.

Cei mai tineri dintre tineri

Imaginația copiilor și a artiștilor e proverbială. Cînd însă copiii își strunesc imaginația cu mijloacele artiștilor, rezultatele sînt de-a dreptul surprinzătoare. Spre convingere, priviți aceste patru lucrări de la Expoziția de artă plastică a tineretului școlar. Îi puteți vedea, alături, și pe autorii lor, patru copii din București.

FEODOROV VICTOR, clasa a VII-a, Școala medie nr. 11

La 14 ani, Victor are o „carieră" artistică de zece ani: avea doar 4 cînd a dat la iveală primul lui desen. Un om, cam pătrat, e drept, dar cu... viitor

Adevăratul palmares și l-a inaugurat însă acum trei ani, cînd a obținut o mențiune la Expoziția de desene ale copiilor, organizată în Italia. Și se pare că intenționează să și-l îmbogățească.

Victor Feodorov: „Copii la strînsul fierului".

MIHULEAC VANDA, clasa a VI-a, Școala de 7 ani nr. 25

Îi place să deseneze. Orice. O mișcare prinsă în zbor, o arcadă, un trecător de pe stradă...

— Îmi plac mult poeziile — spunea ea — dar cartea mea cea mai dragă este asta!...

Și scoate din ghiozdan monografia pictorului Iser, cu dedicația acestuia.

O întreb cum a reușit să-și imagineze peisajul de la Artek în care și-a plasat subiectul compoziției pe care o reproducem.

— Am citit o carte despre locurile acelea și m-am văzut parcă printre pionierii pe care i-am desenat...

Vanda Mihuleac: „Prietenie dintre copiii români și sovietici".

RĂDULESCU EUG., cl. a VI-a, Școala de 7 ani nr. 31

Rădulescu Eugenia: „Aspecte din atelierul nostru de tîmplărie".

La 11 ani și exact 9 luni, Eugenia Rădulescu e una dintre cele mai tinere pictorițe ale școlii de pe malul lacului Tei. Cuminte și tăcută, o găsești de obicei ghemuită în vreun colț, cu caietul de schițe în mînă. Cînd e acasă ar dori să-și deseneze din memorie colegii din clasa a VI-a, dar nu poate. Iar la școală, „parcă ce, poți să-i desenezi?".

— În oră mă vede tovarășa profesoară, iar în recreație nici unul nu stă locului — îmi șoptește cu un oftat.

Numai în atelierul de tîmplărie se pare că a reușit să-i deseneze în voie.

CARNABATU VASILE, clasa a VII-a, Școala medie nr. 1

Băiatul blond și înalt care mi se prezintă, își șterge niște urme de cărbune de pe mîini, scuzîndu-se:

— De obicei lucrez în acuarelă.

Dar cu o condiție: numai după model. Și modelul nr. 1 care-l pasionează este natura.

— Îți plac poeziile? — îl întreb, făcînd legătura cu această predilecție a compozițiilor sale.

— Mai mult matematica.

Cînd îmi spune apoi că vrea să devină arhitect, totul se clarifică.

Maria PREDUȚ

Fotografii de Eugen IAROVICI

Vasile Comobatu: „Turnul din orașul Giurgiu".

AVERTISMENTUL IS

de Maria ARSENE

Îmi reamintesc. Eram copil. Povesteau bătrînii: la 28 iunie 1914, la Sarajevo, capitala Bosniei, Franz Ferdinand, arhiducele moștenitor al tronului Austro-Ungariei, și soția lui morganatică, Sofia Chotek, ducesă de Hohenberg, abia scăpată cu cîteva ore înainte de explozia unei bombe zvîrlite de Cabrinovici, căzeau răpuși sub gloanțele de revolver ale lui Prinkip. Imperiul austro-ungar a somat micuța Serbie și a trecut la represalii, Rusia a sărit în ajutorul sîrbilor, iar Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei, în baza tratatului de alianță cu Austro-Ungaria, a intervenit... Așa a izbucnit primul război mondial.

Și iarăși îmi reamintesc. Nu mai eram copil. Hitler pusese stăpînire pe conducerea Germaniei în ianuarie 1933. Singur n-ar fi putut face niciodată aceasta. Nici numai sprijinit de banda lui de asasini și pederaști. A fost adus la putere de cercurile financiare din țară și de peste ocean. Și susținut de grupările politico-militare ale germanilor revanșarzi. Cu acest sprijin a putut merge din crimă în crimă, pînă la misciescul atac antisovietic din 22 iunie 1941.

Acum, la 18 ani după declanșarea agresiunii hitleriste împotriva Uniunii Sovietice, putem spune că Hitler, cu rafinamentul său diabolic, cunoștea bine pe cei care îl susțineau și interesele lor. Noului cancelar al Germaniei i s-au

Echipată și înarmată pînă în dinți, hoarda hitleristă visa la un „blietzkrieg" care să-i aducă ← supremația mondială. Așa a început cel de-al doilea război mondial.

Soarta războiului n-a fost cea scontată de agresorii hitlerişti. Războiul s-a întors împotriva celor care l-au dezlănțuit. Coloanele de hitlerişti ce mărşăluiau la început în pas de gîscă trufaș, au devenit la sfîrșitul războiului coloane nesfîrșite de jalnici prizonieri. ↓

TORIEI

Așa s-a sfîrșit aventura hitleristă: toate steagurile diviziilor hitleriste aflate în mîna glorioșilor ostași sovietici și aplecate în semn de înfrigere, în timp ce Armata Sovietică defila victorioasă în Piața Roșie prin fața mausoleului lui Lenin.

pus la dispoziție un corp diplomatic experimentat, un stat major militar versat, cu o veche tradiție a războaielor și academiilor militare și, în plus, o formidabilă industrie grea.

Dictatura mondială la care rîvnea Hitler nu era altceva decît obiectivul principal al marii finanțe germane cu ramificații în S.U.A., Anglia și Franța.

Îmi reamintesc. 1935, 1936, 1937, 1938. Titlurile din ziarele epocii sînt deosebit de revelatoare. Le am în față: „Saarul reintră în sînul Germaniei"; „Trupele germane reocupă Renania"; „Reichul se mărește cu Austria"; „Cehoslovacia face parte din cel de-al treilea Reich german"...

Și toate acestea fără un singur foc de armă. Toate acestea fără ca un singur soldat german să fi fost zgîriat. Și toate acestea în fața „acelei" Europe uluite, stupefiate, hipnotizate și terorizate de Germania hitleristă.

Planul agresorilor se-ndeplinea punct cu punct. Polonia figura și ea pe lista țărilor ce urmau să fie înghițite. Hitleriștii n-aveau de ce s-o cruțe. Desigur că în duminica aceea, în noaptea lui 2 spre 3 septembrie 1939, Hitler și ai lui au judecat situația, au întors și sucit posibilitățile pe toate fețele și, trecîndu-și în revistă forțele, au hotărît războiul.

Polonia a fost lichidată în trei săptămîni. Trădarea, spionajul și slaba înarmare și organizare a țării și-au spus hotărît cuvîntul în ciuda voinței poporului, care ar fi putut respinge pe agresor dacă burghezia nu l-ar fi trădat, uneltind împotriva Uniunii Sovietice, în loc să caute alianța acesteia.

Ce făceau francezii? Stăteau asigurați înapoia „invulnerabilei" linii Maginot. Iar englezii? Partide de bridge și polo cu echipele reprezentative ale armatei franceze, gazda diviziilor britanice amatoare de coniac și jupoane de mătase...

La 10 mai 1940 Hitler dă ordin trupelor sale să intre și să ocupe Franța. Ordinul a fost executat rapid. Belgia este răvășită și străbătută în marș, linia Maginot — care a costat miliarde de franci aur pe contribuabilii francezi — dată peste cap. Pe șoselele Franței, blindatele lui Rommel și Guderian spintecau trupul sîngerînd al țării minținte, înșelate, jefuite.

Există o fotografie unică. Unică și cu foarte puține copii: „Hitler, la aflarea veștii capitulării Franței". Ea vorbește de la sine — nu numai despre satisfacția cruntului dictator, ci și despre justificata lui încredere în puternica sa armată.

Filmul războiului se desfășoară vertiginos. Norvegia, Olanda, Danemarca și micul Luxemburg au aceeași soartă. Și în timp ce Stukasurile lui Goering pulverizează cartiere întregi și orașe în Anglia — numai în șase luni de bombardamente de noapte au fost ucise și rănite 100.000 persoane — Iugoslavia, Grecia și Creta cad în robia hitleristă. Guvernele reacționare ale Rominiei, Bulgariei și Ungariei trec cu arme și bagaje de partea dictatorului.

Și-acum, o scurtă privire de ansamblu. Japonia face o rană aproape mortală Statelor

Scrisoare deschisă

către Gay Haynes—Iowa (S.U.A.)

Prietene,

S-au scurs 15 ani de cînd ne-am cunoscut în faimoasa închisoare Rossauerlände din Viena. Pe atunci erai un tînăr sergent-major din aviația americană. Cînd bombardierul, la bordul căruia te aflai ca mitralior, a fost incendiat, tu te-ai salvat cu parașuta. Dar pentru hitleriști orice parașutist era un diversionist și tratat ca atare. Așa ai ajuns în temniță. Acolo ne-am întîlnit.

Și eu eram deținut — un ostaș romîn care luptasem alături de glorioasa Armată Sovietică pentru aceeași cauză pentru care ai luptat și tu — zdrobirea fasciștilor hitleriști. De atunci au trecut 15 ani. Dar în memoria mea, acele vremuri au rămas la fel de vii.

Îți mai aduci aminte, Gay Haynes? În „Zelle" nr. 60 din fortăreața de pe canalul Dunării eram îngrămădiți aproape 150 de oameni vorbind în felurite limbi. Cînd ne-am întîlnit nu știam că fuseserăm aduși în anticamera morții. Nu știam încă ce înseamnă faimoasele interogatorii din beciurile hotelului Metropol — sediul Gestapoului.

Mai ții minte zidurile celulei? Erau înnegrite de jos pînă sus cu protestele deținuților, exprimate în zeci de limbi! Mi-a rămas în memorie o emoționantă inscripție în limba franceză: *„Ma mère m-a donné la naissance, /Mon père, la puissance,/ Ma femme, la jouissance, /L'Allemagne, la souffrance!"*

În esență, aceste rînduri exprimau gîndurile noastre, ale tuturor.

Te văd, bunul meu Gay, ca și cum lucrurile acestea s-ar fi petrecut de curînd. Îmi povesteai de casa ta din Iowa, de ocupațiile tale, dar mai cu seamă îmi vorbeai despre gingașa ta soție Doriss. Și zilele se scurgeau una după alta. O dată cu ele sporea însă și mizeria îngrozitoare în care eram siliți să trăim. Te vedeam, bunul meu Gay, cum te ofileai clipă cu clipă. Te plimbai înnebunit prin celulă, cu ochii arzînd de febra foamei și a setei, tremurînd de frig și indignare. Într-o seară priveam amîndoi spre cerul întunecat al nopții. Fulgii cădeau la fel ca în țara ta, la fel ca în țara mea: albi și pufoși. Cerul era brăzdat de luminile proiectoarelor în căutarea avioanelor. De cîte ori n-am dorit noi să cadă bombele și peste Rossauerlände pentru a pune capăt chinurilor noastre!... Cineva a început să cînte încetișor, într-o limbă necunoscută nouă, un colind. Apoi colindele s-au înmulțit și s-a format un cor ciudat, dezarmonios dar plin de nostalgie. Tu ai început să plîngi ca un copil. Plîngeau și alții. Deodată — îți mai aduci aminte de omul acela înalt și tăcut, de ofițerul acela sovietic? — Boris a început să cînte și el. Dar nu un colind, ci un cîntec de luptă. Și atunci tu ai spus: „Cînd se va sfîrși războiul, voi vorbi. Voi arăta lumii întregi ce înseamnă Germania fascistă!"

Dacă n-ai fost ucis în beciurile Gestapoului, dacă n-ai fost ars în crematoriu, vorbește, sergent-major Gay Haynes!

În aceeași seară unii deținuți germani — erau printre noi și germani care se opuneau hitlerismului — au primit de la cunoscuții lor din Viena pachete cu de-ale gurii. Îți mai ții minte? Unul dintre ei (noi îi spuneam Frantz) ți-a dat un măr și o ceapă. Priveai cele două daruri și ți se citea în ochi o fericire fără margini. În aceeași seară te-au dus la hotel Metropol, la Gestapo. Cînd te-au adus înapoi, cu greu te-am mai recunoscut. Repetai înnebunit: „Voi vorbi lumii, voi vorbi!"

Vorbește, Gay Haynes, dacă nu te-au împușcat, dacă nu te-au decapitat!

Apoi am fost dus și eu într-o celulă din beciurile Gestapoului. Acolo am fost răstignit pe grătii și „interogat". Cînd m-au readus în celulă, voi mi-ați dat rația de mîncare pe cele trei zile. Scurgînd apa, ați reușit să adunați o gamelă cu chimen și cu boabe de paste făinoase. Rația pe trei zile! M-ați îndemnat cu toții să mănînc. Știi că nu puteam. Și atunci iarăși ai spus: „Voi vorbi! Voi arăta lumii ce înseamnă Germania militaristă!"

Vorbește, Gay Haynes!

Iată, azi, după 15 ani, la Bonn se reorganizează o altă Germanie fascistă. Mulți dintre foștii noștri călăi se găsesc în posturi de înaltă conducere. Probabil că au și un alt Gestapo.

Vorbește, Gay Haynes, dacă n-ai fost asasinat!

Vorbește, Gay Haynes, căci iată, unii dintre compatrioții tăi — care n-au suferit ceea ce ai suferit tu — îi ajută pe foștii noștri călăi să se înarmeze cu arme și mai ucigătoare, cu armele moderne ale vremii de acum.

Într-o zi — mai ții minte? — au fost aduși încă trei oameni. Erau aviatori sovietici. I-ai întrebat cu înfrigurare: „Este departe Armata Sovietică?" Oamenii au zîmbit și ți-au răspuns bătîndu-te prietenește pe umăr: „Nu! Nu-i departe!" La puțină vreme te-au dus din nou la hotel Metropol, și de atunci nu mai știu nimic de tine...

Ne-a durut pe toți lipsa ta. Dacă mai trăiești, vorbește, Gay Haynes, așa cum ai făgăduit. Iar dacă nu mai trăiești, să vorbească Doriss Haynes, din Iowa.

Deunăzi s-au întîlnit la Geneva miniștrii de externe ai U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii și Franței. Ostașii acestor țări au luptat odinioară împreună împotriva Germaniei fasciste. Amintește-ți, Gay Haynes, de acest lucru și vorbește tu, ori soția ta Doriss. Eu nu cred că voi ați mai dori să se repete — de astă dată la o scară infinit mai mare — grozăviile pe care le-ai îndurat. Nu puteți dori ca lumea să fie pustiită. Eu nu cred că voi doriți ca frumoasa voastră Iowa, căminul vostru, să fie prefăcute în cenușă.

Vorbiți și voi cum vorbesc toți oamenii cinstiți și iubitori de pace din întreaga lume.

Peste munți și oceane vă întinde cu prietenie mîna omul,

Al. ANTONIU
deținutul din Rossauerlände nr. 284024, din lagărul de concentrare Mauthausen.

București, iunie 1959.

Unite ale Americii, lichidînd la Pearl Harbour flota Pacificului. În Egipt, Rommel, ajutat de diviziile mussoliniene, bate cu pumnii de oțel la porțile Alexandriei.

Cu excepția Elveției și a Suediei, aproape întreaga Europă muncește gemînd și asudă scrîșnind, în uzine, în mine și pe ogoare, silită să pregătească pentru naziști armele marelui iureș, trecut în lista secretă a lui Hitler sub cifrul „Planul Barbarossa": atacarea Uniunii Sovietice.

La 22 iunie 1941 începe executarea planului Barbarossa, care avea să sfîrșească cîțiva ani mai tîrziu în însuși bîrlogul hitlerist strivit sub șenilele tancurilor sovietice.

Iarăși îmi reamintesc. Parc-a fost ieri. Titlurile articolelor antonesciene scuipate prin ziare și radio, în ferestrele locuințelor, în urechile oamenilor de bună-credință, în sufletul crud al copiilor și tineretului în formare, pentru a minți, pentru a supune și pentru a demoraliza.

...Blitzkrieg... Stukas... Panzer... Heussinger... Ostateci... Speidel... Partizani... Führerul... Succese... Succese... Succese...

Timp de șase luni fasciștii au înaintat, pustiind, nimicind, jefuind. Ordinele de război ale războiului hitlerist, erau laconice și fără drept de apel: bărbații să fie deportați în fiare, pentru muncă, în Germania; femeile puse la jug în locul vitelor; fetele violate; evreii arși de vii. Semnat: Hitler, Kaltenbrunner, Koch și alții. Toate acestea, în numele „civilizației" naziste pe care voiau s-o instaureze într-o „Europă nouă".

Am văzut în gara din Slatina prizonieri sovietici transportați la munci agricole în a șaptea zi de foame și sete. N-am putut să le dau ajutor. Eram și eu păzit.

Am auzit și am citit despre crimele naziste care începeau cu prizonierii și civilii îngropați de vii în șanțurile tranșeelor și continuau prin sporirea producției de săpun fabricat din grăsime de om. Am văzut cu ochii mei multe din aceste orori și urmele lor care se mai păstrează și azi în muzee.

Cumplita mașină de război germană a fost însă zdrobită pentru că și-a găsit un adversar net superior. Ca tactică și armament, dar mai ales ca bravură, ca forță morală.

Ostașii sovietici au trebuit să lupte împotriva unor adevărate fiare turbate — și le-au învins. Omul sovietic, care vibrează la frumos, care se emoționează în fața unui peisaj, a unui acord din strune și a unei pagini de literatură, și-a apărat nu numai propria ființă, ci umanitatea și civilizația.

M-am gîndit de multe ori, după neuitatul 9 mai 1945, cu ce forțe au învins sovieticii fiarele hitleriste dotate cu rafinament, armament supramodern și o conducere militară faimoasă.

Adevărul e simplu. Ca toate adevărurile. Armatele sovietice au avut, mai ales în cea de-a doua parte a războiului, arme mai moderne și mai bune decît germanii. Au avut mai buni comandanți militari, au avut minunați conducători politici, au avut de partea lor muncitorii, tehnicienii și savanții — adică întregul popor.

Dovadă?

Stalingradul, Moscova, Leningradul, sergentul Cantaria înfigînd stindardul roșu pe cupola Reichstagului, 9 Mai 1945, copiii mei...

★

Copiii mei. Vedeți, nu știu cum mi-a alunecat condeiul. Am scris despre trecutul război. Și iată că trebuie să pomenesc și despre un ghiozdan cu cărți de școală, despre rețetarul unui medic abia ieșit de pe băncile facultății...

Hei, dacă sergentul Cantaria n-ar fi ajuns să urce acolo sus, pe cupola de cristal, steagul cel roșu al victoriei!...

Dacă mamele celor căzuți la Stalingrad n-ar pune încă flori sub fotografiile prinse în ramă ale celor dragi, dispăruți!

Dacă mintea, geniul și forța asta uriașă, militară și politică, a popoarelor sovietice n-ar veghea somnul copiilor mei, și-ai tăi... Copiii noștri, care în clipa cînd ambasadorul U.R.S.S. face o nouă propunere de pace, ei, copiii aceștia, toți copiii lumii, cei care dorm în pătucul de la al nu știu cîtelea etaj al buildingului din New York sau Chicago, ori în creșa luminată a unei fabrici din Moscova, sau în leagănul din fire de rafie dintr-o insulă pierdută în Pacific, ori la sînul mamei, aici, aproape, acolo, mai departe...

Copiii... Copiii...

Iar de cumva vreun ticălos înăcrit de prea mult huzur, măcinat de spleen sau lipsit de căldura privirii unei ființe dragi ar încerca, cumva, cîndva...

Ei, domnilor care adulmecați izul aspru al orașelor!... Cantaria mai are un steag mai mare, mai înalt și la fel de roșu. Și dacă-l veți sili iarăși să-l înalțe, el îl va înfige — fără să vă îngăduie vreo speranță — pe orice citadelă a voastră.

A mai făcut-o acum paisprezece ani. Și fiți siguri că nici de astă dată nu va sta cu mîinile în sîn... Iar alături de el vom fi noi, popoarele care ne-am cîștigat libertatea o dată cu zdrobirea fascismului, vor fi popoarele iubitoare de pace și libertate din întreaga lume.

Ion HOBANA

CÎNTEC

Lui Paul ROBESON

Tînjea în cușcă vulturul cel negru,
semețul vultur, mîndrul vultur negru,
și paznicii rînjeau: „Ești liber! Zboară
în cușca asta — continent cu gratii!"...
Dar aripile vulturului negru erau prea largi,
prea dornice de spații;
desfășurate
se loveau de gratii —
ciudată cușcă, gratii mai ciudate:
cîte-un colos de piatră
fiecare
aidoma Statuii Libertății.

Tînjea în cușcă vulturul cel negru
și oamenii de dincolo de gratii
voiau să vadă aripile negre
cum fîlfîie-n văzduhuri fără gratii
stîrnind furtuni de cîntece și patimi...
Din șesuri fremătînd sub scutul ierbii,
din piscuri — fulgerări de spade-n soare,
din zări ce nasc simunuri arzătoare,
veneau vuind oceanele de glasuri:
„Să fie liber vulturul!
Să zboare!"

Zăvoarele-au căzut;
buimaci paznici s-au tras de-o parte...
Vulturul cel negru
s-a ridicat în slăvi ametitoare...

Să zbori! Să zbori!
Să porți pe aripi negre
furtuna ta de cîntece și patimi,
furtuna mitoanelor de glasuri
iscînd pe glob,
atotbiruitoare,
mireasma de lumină orbitoare
a veacului acesta
ce-o să vadă
cum splendida și dreapta cutezanță
de-a spulbera netrebnicele gratii
se va-mplini,
cum cîntece-sireaguri
își vor sui-n văzduhuri fără gratii
sonorele și pașnicele steaguri!

Veronica PORUMBACU

SÎNT OM

Am sfîșiat folia de argint
ce-mi răsfrîngea doar chipul meu o vreme.
Sînt azi oglinda apei — și cuprind
pădurea, nu un singur plop fosnind
mereu!

Răcoare de cristal — acum răsfrîng
și soarele și codrii mei și vîntul
și mările și vîrful de Parîng...
Nu mai suspin acum și nu mă frîng
în van.

N-am timp pentru minuscule dureri,
dezamăgiri de-amor sau plînsu în pernă.
Trăiesc în Azi, în Mîine, nu în Ieri.
Orice e greu, poți, timpul meu, să-mi ceri oricînd!

Cu mine solidari pe drum ați fost
chiar în mustrări, severii mei prieteni:
nu te închide într-un vas suspin.
Răsfrînge cîntul lumii darnic, plin,
bogat.

Și timpul, ca pe voi m-a frămîntat
și-a dat înaltul sens al vieții mele.
De-am fost odată lut de modelat,
sînt om, nu mă mai frîng, nu mă mai zbat,
mă bat!

GLUMA

Mă mîniu repede
ca viforul
în zilele Babelor.
Stîrnesc împrejur vîrtej de zăpadă
și cerul e gata să cadă
peste tine și mine.
(De ce-s mînioasă, eu însămi
nu mai știu bine...!).
Dar
de-ajuns să răsară
soarele,
să mă sărute
iute
printr-un ochi de broboadă,
și, sub cerul gata să cadă,
din tot vîrtejul de-afară
rămîn o sfioasă, duioasă, fecioreînică
primăvară...

Soldatul cu picior de lemn

Schiță științifico-fantastică
de Radu NOR

Zdrențe de nori, mînate de vînt, se hîrjoneau deasupra turnurilor castelului Falkenstein.

Se înserase. Cădea o ploaie mărunță, făcînd să strălucească asfaltul drumului ce se răsucea în spirală pînă la poarta cea mare de stejar. O limuzină neagră urcă cu ușurință panta și se opri apoi sub bolțile cenușii, de piatră, acoperite cu mușchi.

Coborîră doi bărbați. Unul într-un costum de seară, celălalt într-o uniformă de culoarea nisipului.

Îi întîmpină un om care se deosebea, atît prin ținută cît și prin vîrstă, de vizitatorii tîrzii. Trecuse de 60 de ani; pe obrazul lui, viața trăsese brazde adînci și părul alb și rar îi flutura în jurul capului. Nopțile lungi de veghe îi înroșiseră ochii, iar trupul uscățiv se frînsese la mijloc ca o cracă moartă. Purta peste halatul alb de laborator un palton ponosit, cu mînecile roase, și-și înfășurase gîtul într-un fular gros de lînă.

— Bine te-am găsit, profesore Lehmann — spuse tînărul în costum de seară, înfiorîndu-se la contactul cu aerul rece.

Ofițerul tăcea, măsurînd stingherit zidurile înalte și mohorîte. Bătrînul lăsă să treacă un timp mai lung decît o îngăduia buna-cuviință și răspunse oarecum în silă:

— Bună seara! Vă așteptam, domnule Greif. Și pe dumneavoastră, domnule maior Harris. Poftiți sus, s-a făcut foc în căminul din bibliotecă.

Intrară. În urma lor, poarta se închise încet și fără zgomot.

★

Biblioteca se afla într-unul din cele patru turnuri care străjuiau zidurile. De la moartea ultimului vlăstar al familiei Falkenstein, cînd proprietatea trecuse în posesia industriașului Greif, totul rămăsese aici neschimbat. În rafturile de culoare închisă se înșirau aceleași foliante legate în piele și aceleași stampe atîrnau de-a lungul pereților. Profesorul și vizitatorii se așezară în jilțuri înalte, rînduite în jurul căminului în care ardea cu flacără vie un butuc imens.

— Va să zică... ai isprăvit... Cel puțin așa ne-a fost vorba — spuse Greif aprinzîndu-și o țigară.

— Am venit să vedem „jucăria" pe care ai făcut-o — adăugă fără chef maiorul — cumpănind perspectiva de a-și petrece noaptea într-una din încăperile friguroase ale castelului.

Lehmann privi de la unul la altul. O clipă se părea că are de gînd să le arate că veniseră degeaba. Apoi, însă, spunîndu-și că e fără sens să se împotrivească soartei, se ridică și apăsă butonul secret care deschidea seiful mascat de o porțiune a raftului.

— Însemnările mele — spuse el în șoaptă. Aici sînt gîndurile mele despre „Thor", de la primul proiect, întocmit acum doi ani, și pînă la ultima perfecționare, adusă zilele trecute. Căci... Thor e gata!

La auzul veștii la care nu se aștepta, maiorul sări în picioare și se apropie de profesor. Apucă teancul de hîrtii fără să ia în seamă gestul slab de protest al inventatorului. Întinse filele pe masă și începu să le răsfoiască febril.

— Damned! — exclamă el după cîteva clipe — nu se înțelege nimic, Mister Greif, vezi și dumneata! Niște mîzgăliturі, niște semne încîlcite, fără nici un sens. Te pomenești că profesorul dumitale a folosit o scriere cifrată...

Profesorul nu spuse nici da, nici nu. Remarcă doar că nu notițele erau importante ci... prototipul.

— Atunci arată-ne prototipul! — ceru Greif cu o voce metalică.

Profesorul se codi cîtva timp. La un moment dat spuse:

— E tîrziu. Afară e atît de întuneric, încît nu se mai vede nici mîna înaintea ochilor. Prototipul vi-l arăt mîine dis-de-dimineață... Acum vă rog să mă iertați. Sînt obosit. Vi-l trimit pe Müller să vă conducă la camerele dumneavoastră. Noapte bună, domnilor.

Tîrșiindu-și pașii pe lespezile de piatră, profesorul Lehmann părăsi biblioteca.

— Scrîntit! — conchise Harris, lovindu-și fruntea cu vîrful degetului.

Greif îi dădu dreptate:

— Nu-i în toate mințile. Rana din timpul războiului, apoi pierderea familiei l-au zdruncinat. Dar niciodată n-am avut un kibernetician mai priceput. A realizat cîteva lucruri extraordinare. Doar anumite chestiuni de ordin economic ne-au determinat să le păstrăm deocamdată în safeurile băncii. Altfel, Lehmann ar fi astăzi o celebritate mondială.

— Înțeleg, înțeleg! Și la noi, în America, lucrurile se petrec de multe ori la fel... Ce zici, Greif, găsim aici un pahar de „Black and white"?

— Nu cred, domnule maior. Dar am întotdeauna în mașină cîteva sticle de whisky...

În pragul ușii se ivi bătrînul Müller, fosta ordonanță a bunicului domnului Greif, cel care cu cîteva decenii în urmă achiziționase castelul. Încercă să ia poziția de drepți și spuse cu vocea sa hîrîită:

— Să trăiți, domnule director! Domnul profesor Lehmann mi-a poruncit să vă conduc la camerele dumneavoastră.

★

Pe cer, norii răzleți se adunaseră, formînd o pătură groasă și continuă, pe care n-o străbăteau nici razele lunii, nici licăririle stelelor. Castelul dormea. Dormeau adînc, după cele două sticle de whisky, și Wilhelm Greif, director și principal acționar al concernului „Deutches Stahl", și maiorul Harris, în viața civilă reprezentant pentru Europa de vest al lui „United Electronical".

O singură fereastră, cea a laboratorului, era luminată.

Cu mîinile în buzunarele halatului, profesorul Lehmann se plimba agitat prin spațiul îngust dintre aparatele sclipitoare. În ultimele luni somnul îl ocolea, iar în noaptea aceasta în nici un caz nu putea fi vorba de dormit... Era doar noaptea despărțirii...

Thor era gata! Isprăvise marea operă a vieții sale. Construise acest aparat cu prețul unor eforturi supraomenești. Îl construise pentru Greif, cu banii lui Greif, în laboratorul lui Greif. Și, totuși, „Thor" era al său... Acum Greif și Harris veniseră să i-l ia. Știa că trebuie să-l dea... Dar ce vor face cu el?... Îl vor întrebuința oare așa cum făgăduiseră?...

Ca atras de un magnet, Lehmann se opri în fața ușii blindate. Formă cifrul și ușa se dădu în lături. Apăru un cilindru de oțel, de înălțimea unui om. Piese de forme ciudate ieșeau din pereții săi, dîndu-i înfățișarea unui gigantic miriapod.

Profesorul întinse mîna și mîngîie oțelul rece. Atingerea îl înfioră. Un fluid misterios păru să-i străbată trupul. Se îndreptă subit, tremurul îl părăsi și mișcările îi deveniră sprintene. Își aruncă în treacăt ochii asupra hărții împrejurimilor castelului, apoi luă o casetă din care ieșea firul unui microfon și-și trecu cureaua peste umăr. Duse microfonul la buze și spuse răspicat, aproape despărțind cuvintele în silabe:

— Thor, spre pătratul F. 3, înainte marș!

Cilindrul de oțel se puse în mișcare. Șenilele se învîrteau fără zgomot. Aparatul descinse cu ușurință din dulapul metalic, coborî scările și deschise cu unul din brațele sale poarta. Afară, spori brusc viteza la cîțiva kilometri pe oră...

De la fereastră, profesorul îl urmări cu ochii strălucitori, apoi se înfășură în paltonul său și porni pe urmele lui.

★

Se iscă un vînt puternic ce destrămă norii. Lumina lunii se revărsa șuvoi, poleind cu argint crengile desfrunzite. În mijlocul unei poiene, Lehmann ședea pe o buturugă, în fața aparatului metalic și-l privea.

— Mîine te vor lua! Și-apoi... ce or să facă cu tine?...

În timpul războiului, o schijă îl rănise la cap; trecuseră multe luni pînă se vindecase. Cînd se întorsese de la spital, găsise casa în ruină: soția și copilul îi pieriseră. A bles-

temat războiul și a jurat să facă totul ca asemenea grozăvii să nu se mai repete. Apoi și-a căutat de lucru într-o uzină de mașini electronice, căci asemenea mașini construise și înainte. Proiectase apoi mașini de calculat și mașini de tradus, din ce în ce mai perfecționate, adevărate creiere omenești.

După o vreme îl chemase Greif și-i vorbise despre „Thor". La început nici n-a vrut să audă; de-abia după ce directorul îl asigurase că mașina este destinată apărării granițelor Germaniei, că va fi o strajă a păcii, acceptase.

Îl instalaseră la Falkenstein și-i amenajaseră un laborator cu utilaj ultramodern. Îl lăsaseră să lucreze în voie, așa cum îi plăcea, zi și noapte.

De-abia cînd sosise prima oară maiorul Harris, îndoielile începură să-i renască, dar se amăgea cu speranța că Greif își va ține, totuși, făgăduiala. Acum, zarurile fuseseră aruncate. „Thor" era gata. Ce mîndru arăta în haina lui argintie... Pentru o singură noapte încă... Și apoi...

Își lipi obrazul de suprafața netedă și rece... Deodată, cineva spuse cu o voce gravă:

— Bună seara!

Profesorul se întoarse speriat. Dintre trunchiuri apăruse silueta înaltă a unui om. Purta o manta soldățească veche și peticită, de sub care se ivea un picior de lemn, cioplit de o mînă nepricepută. La subsuoară strîngea cîrjele...

— Cine ești dumneata? — întrebă profesorul.

— Un soldat!

Glasul omului părea să vină de departe.

— Ce cauți aici? Văd că ești... profesorul n-avu curajul să continue.

— A, piciorul? — întrebă soldatul. A rămas la Stalingrad...

— Și eu am fost rănit în timpul războiului... Vino mai aproape... Vezi cicatricea asta?

Soldatul nu se urni. Întrebă doar:

— Ce-i mogîldeața asta de oțel?

Lehmann simți o flacără năvălindu-i în piept. Începu să vorbească, străduindu-se să pună în cuvintele sale toată puterea lui de convingere:

— Este apărătorul de mîine al Germaniei. Este „Thor", soldatul electronic. Noi nu vom mai sta în tranșee... Nu se va mai vărsa sînge omenesc. Thor va ști să apere pacea... Niciodată nu vor mai fi schilozi ca tine și... nefericiți ca mine.

Soldatul rîse încet, pentru sine.

— Nu vor mai fi schilozi? Și nici suferințe? Asta-i grozav. Și... cum va apăra soldatul dumitale pacea?

— Nu trebuie decît să dai comenzi prin acest microfon, și „Thor" îndeplinește totul, cu cea mai mare exactitate. Ascultă... „Thor", înainte marș! La dreapta! La stînga! La stînga împrejur!

Cilindrul de oțel execută mișcările cu precizia unui feldvebel prusac.

— Nostim — chicoti amar soldatul — pînă acum, seamănă leit infanteristului wehrmachtului.

— Asta nu-i totul! Stai să vezi: Thor, mitraliera în direcția NV-16!

O mitralieră începu să răpăie și gloanțele se înfipseră în trunchiurile copacilor...

— Grenade de mînă! — porunci profesorul.

O bufnitură surdă și un amestec de pămînt și crengi se înălță spre vîrful mestecenilor.

— „Thor", cîrtița!

Cilindrul de metal întinse unul din brațele sale în formă de cupă de excavator și începu să sape cu o viteză uluitoare, pînă dispăru în groapă. De-abia la o nouă comandă a profesorului ieși la suprafață, la vreo 20 de metri de locul unde dispăruse.

— Așa poate ajunge sub pozițiile inamice și să le arunce în aer — constată soldatul. Făcu o pauză, apoi urmă: de bună-seamă că se descurcă și în apă: lansează torpile sau așa ceva...

— Întocmai! Din păcate nu poate zbura. Dar în viitor, aș putea aduce anumite perfecționări...

— V-ați gîndit deci și la asta! Totuși, ați uitat ceva...

— Ce anume?

— Cîteva comenzi de mare importanță. De pildă: Thor, aruncă casa în aer! Thor, ucide copilul de colo! Thor, trage-i un glonte în ceafă! Thor, arde cărțile, sfîșie tablourile, calcă în picioare tot ce vezi, tot ce-ți iese în cale...

— Taci, omule, taci! Nu voi îngădui niciodată ca Thor să comită crime. Mi-au făgăduit că-l vor utiliza numai pentru a apăra pacea și granițele noastre... Thor va fi un soldat loial, va lupta cavalerește... va apăra... auzi, va apăra...

Soldatul izbucni într-un hohot de rîs:

— Va apăra? Ce va apăra? Pe cine va apăra? Cine are de gînd să ne atace? Thor nu va apăra ci va ataca, va porni să cucerească așa cum îi vor porunci stăpînii lui. Pînă acum trimiteau oamenii să prade și să incendieze. De-acum înainte vor trimite mașini. Și Thor va întrece în cruzime și pe cei mai bestiali criminali. Va distruge case, leagăne, orașe, țări...

Profesorul scoase un strigăt de spaimă și-și astupă urechile:

— Încetează, soldat! Încetează! Nu voi îngădui, înțelegi? Nu voi îngădui, îți jur, nu-i voi lăsa... dar unde ești, soldat?

Soldatul dispăruse. Pe locul unde stătuse, fosneau crengile copacilor.

Profesorul se apropie de Thor. Privirea îi era plină de ură. Degetele sale căutară cu înfrigurare un anumit buton. Îl găsi și apăsă cu toată puterea. O bubuitură cutremură luminișul. O flacără albă țîșni în văzduh. Copacii din jur se frînseră și se prăbușiră. În mijlocul pajiștii rămase o groapă adîncă, cu marginile înnegrite. Atîta tot.

★

Greif și Harris se treziră, se îmbrățișară în grabă și porniră în căutarea profesorului. La răsărit, soarele se ridicase de-o palmă deasupra orizontului. Găsiră luminișul și urmele exploziei.

— Ți-am spus eu că nu ne putem baza pe el... — spuse maiorul Harris cu năduf. Apoi se tocmiră îndelung cine avea să suporte cheltuielile experiențelor lui Lehmann.

SCRIITORI și CĂRȚI

Dimos Rendis: „ULIȚA PIPERULUI SĂLBATIC" *)

Era de așteptat, după ce cunoscusem suflul epic și capacitatea de fabulație a poetului Dimos Rendis, să-l întîmpinăm cu interes pe prozator. Îndeosebi poemul de anvergură „Argonauții" lasă să se întrevadă îndemînarea în conducerea acțiunii. Mai mult: cadrul mitologic nu-l împiedica pe autor să contemporaneizeze trecutul, ca și cum ar fi aruncat dintr-o dată punți miraculoase între istoria veche și prezent.

Acum, Dimos Rendis ni se dezvăluie ca romancier, și încă unul matur, încercat.

*) E.S.P.L.A. 1959, vol. I.

„Ulița piperului sălbatic" este o narațiune densă, în substanța căreia identificăm aportul mai multor izvoare de inspirație. Povestind întîmplări și reconstituind împrejurări din anii luptei poporului grec împotriva cotropitorilor hitleriști și a colaboraționiștilor, Dimos Rendis desfășoară acțiunea romanului pe baza atestărilor istoriei, ceea ce face nu o dată ca unele episoade să pară memorialistice. Nota de autenticitate a cărții nu reduce paginile ei la o simplă proză documentară; romanul păstrează suflul fierbinte al evenimentului trăit. Dimos Rendis nu s-a „documentat"; el a trăit tot ce istorisește. Așadar, un alt izvor este unul autobiografic, autorul fiind el însuși părtaș la evenimente și, dincolo de legile obiectivării epice, un personaj tăinuit al propriei sale scrieri.

Anii dramatici ai luptei împotriva ocupației hitleriste, anii de teroare și de trădări sînt în același timp anii în care cei mai buni fii ai poporului grec vin spre partidul comunist; organizația ilegală patriotică E.A.M. îi călăuzește pe drumul demn al înfruntării naziștilor și al uneltelor lor, organizîndu-i într-o activitate ce cuprinde sfere tot mai largi.

Și în vreme ce pe strada Oréas (o stradă ca multe altele dintr-un cartier periferic al Atenei) oamenii învață să trăiască curajos — în ciuda primejdiilor — hitleriștii încearcă să-i umilească, să-i încovoaie. Politicienii corupți, reprezentanții burgheziei, trec de partea ocupanților, fac afaceri cu dînșii, speculează lipsa de alimente, își descoperă profilul moral abject. Cetățenii conștienți, printre care mulți muncitori, iau altă cale: saboteză o construcție destinată fasciștilor, intră în partid, își dau viața pentru ca democrația și libertatea să triumfe în Grecia. Destinul unora dintre aceștia se încheie eroic, ceilalți continuă lupta cu o însuflețire sporită.

Tînărul muncitor Nondas este unul dintre aceștia. Adolescent care, silit de împrejurări, s-a maturizat prematur, Nondas va deveni un luptător revoluționar dîrz, cutezător, pe care învățătura marxistă și practica luptei de clasă îl lămuresc asupra rostului său în viață. Figura tînărului Nondas e dezvăluită de autor cu înțelegere și forță artistică.

„Ulița piperului sălbatic", prima carte dintr-un roman-ciclu, anunță desfășurarea unei interesante lucrări epice cu mulți sorți de izbîndă.

H. ZALIS

Crîmpeie de lumină

de ZULFIA
poetă din R.S.S. Uzbecă

Cînd la ședință și-a desprins ceașovanul)*
Și l-a lăsat pe totdeauna jos,
Părea că luna, părăsind noianul
De nori, și-arătă chipul luminos.

Pe uliță, cu inima fierbinte,
Ducea spre casă vorbele frățești.
Și toate-i păreau altfel ca-nainte,
Necunoscute, noi și ca-n povești.

Nu, n-o să uite vaierul portiții,
Cînd tatăl ei, schimonosit la chip,
Afurisind-o ros de superstiții,
Desaga i-o zvîrlise pe nisip.

Dar n-o înoinse lacrima de mamă,
Nici tatăl mînios, țipînd la ea,
Un adevăr, din toate mai de seamă,
În pieptul ei de fată pîlpîia.

Nici munțele cu veșnica lui gheață,
Nici prăbușitele puhoaie nu-s
În stare-a stinge flacăra semeață
A fulgerului despletit pe sus.

Și fata i-a ieșit luminii-n cale,
Lăsînd în urmă bezna și nevoi,
Cum, părăsindu-și vetrele astrale,
Cometele se-ndreaptă către noi.

Și anii trec. Mă uit la ea și iată:
Văd calea ce-a bătut-o pînă azi
Tovarășa ministru care-odată
Își azvîrlise vălul de pe-obraz.

A-ncăruntit un pic. Și pașii-o poartă
Mai potoliți pe drumul cunoscut.
Bătrînul tată stă de veghe-n poartă,
Întîmpinîndu-și fata ca-n trecut.

Îi licăresc privirile de pară...
Bătrînul ține minte: ochii ei
Și-n ziua-aceea de odinioară
Ardeau cu-aceleași aprige scîntei.

El știe-acum: văpăile-arzătoare
Văzute-n ochii oamenilor, sînt
Crîmpeie din biruitorul soare
Ce l-a adus Octombrie pe pămînt.

În romînește de Ioanichie OLTEANU

*)Vălul care acoperea fața femeilor musulmane.

ABULHASAN RUDAKI

S-au împlinit 1100 ani de la nașterea lui Abulhasan Rudaki, întemeietorul poeziei tadjico-persane. Cîntăreț popular, orb, supranumit Homer al poeziei Orientului și Adam al literaturii tadjico-persane, Rudaki pune bazele unei glorioase mișcări poetice, care va da, de-a lungul secolelor, reprezentanți străluciți ca Firdusi, Omar Khayyam, Saadi, Hafiz.

CÎND EȘTI OM

De patimile știi să-ți stăpînești, ești om!
Pe surd și orb de nu-i batjocorești, ești om!
De-l calci pe cel ce zace în țărînă, nu ești om!
Iar mîna de i-o-ntinzi și-l îngrijești, ești om.

SĂRUTUL

Sărutul e asemeni băuturii amare:
Cu cît o bei, cu-atît ți-e setea și mai mare.

Traducere de O. STARCK

MAREA

Deschide bine ochii către lume
Și n-o privi ușor, ca pîn'acum.
E-o mare lumea. Fă-ți din fapte bune
Corabia — și poți porni la drum.

LAUDA ȘTIINȚEI

De cînd această lume stătu pe temelie,
Nu-i om ca să-i ajungă știința cît-o știe.

De-am lua la rînd toți oecli și gîntile de ginți,
Pe om mereu găsi-l-vom flămînd de cunoștinți.

De-aceea înțelepții săpară-n piatra tare
Științei imn de slavă, s-o știe fiecare.

Ea-i cea care ne ține pocalul minții plin
Și-i platoșă la zile de cumpănă și chin.

Traducere de Ioanichie OLTEANU

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN ȚARĂ

● **ÎN CINSTEA CELEI DE-A 15-a ANIVERSĂRI a eliberării patriei noastre, Mihai Beniuc definitivează romanul „Pe muche de cuțit" — o cronică a eroicelor lupte conduse de comuniști pentru răsturnarea dictaturii fasciste și ieșirea țării din criminalul război antisovietic.**

● **E GATA DE APARIȚIE cel de-al patrulea volum de „Scrieri în proză" al scriitorului Geo Bogza, cuprinzînd o culegere de articole, pamflete și eseuri din perioada anilor 1937-1957.**

● **I. LUDO a terminat lucrul la volumul IV, intitulat „Salvatorul", din ciclul „Paravanul de aur". Noul roman evocă momente din epoca cuprinsă între 6 septembrie 1940 — instaurarea dictaturii legionaro-antonesciene — și 21 iunie 1941, data cînd clica fascistă a declanșat atacul mișelesc împotriva Uniunii Sovietice.**

● **SCRIITORUL ION ISTRATI a predat la E.S.P.L.A. manuscrisul romanului „Tinerețe fără tinerețe". Acțiunea acestui nou roman al lui Ion Istrati se desfășoară în Iași, în preajma eliberării.**

● **E.S.P.L.A. pregătește o culegere în romînește a nuvelelor și povestirilor scriitorului maghiar din R.P.R., Gagy Laszlo.**

DE PESTE HOTARE

● **UN VOLUM POSTUM INTITULAT „POEZII ÎN EXIL" de Bertolt Brecht este în curs de tipărire atît în Berlinul democrat, cît și la Frankfurt pe Main (R.F.G.). Sînt adunate aici o serie de poezii care trebuiau să apară în 1939 la Londra, cînd poetul se afla în emigrație, dar a căror publicare a fost amînată din pricina războiului. Volumul cuprinde în mare parte poezii cu caracter agitatoric, îndreptate împotriva nazismului.**

● **LA ROMA au apărut pentru prima oară versurile poetului turc progresist Nazim Hikmet, în traducere italiană. Întreaga presă literară și critica au acordat un deosebit interes acestei apariții, căreia i-au închinat recenzii și cronici elogioase.**

● **ÎN EDITURA ACADEMIEI PEDAGOGICE DIN MOSCOVA se fac pregătiri pentru editarea, în 10 volume, a operelor complete ale Nadejdei Krupskaia, tovarășa de viață a lui Lenin. Volumele vor cuprinde un mare număr de lucrări inedite pînă astăzi, precum și corespondența Krupskaiei cu diferiți scriitori și oameni politici. O altă apariție interesantă moscovită va fi o enciclopedie a teatrului, în patru volume, care va cuprinde 14.000 de articole și 2.500 de ilustrații.**

● **CUNOSCUTA SCRIITOARE GERMANĂ ANA SEGHERS a terminat romanul „Die Entscheidung" (Decizîunea) care va apare la sfîrșitul lunii iulie în editura „Aufbau" din Berlin. Romanul prezintă aspecte ale vieții noi din R.D.G.; acțiunea lui îmbrățișează perioada dintre 1947-1951, adică anii de creare și consolidare a regimului democrat în Germania.**

● **NOUL ROMAN AL LUI ARAGON „Săptămîna sfîntă" a trezit un mare interes nu numai în Franța, unde a apărut într-un tiraj de 60.000 de exemplare, ci și în diferite alte țări. Astfel, el va apare încă anul acesta în traducere germană, precum și în engleză și italiană. Critica literară sovietică a acordat, de asemenea, o deosebită apreciere noului roman al lui Aragon.**

Unul dintre aparatele cele mai perfecționate pentru cartare. Aci, cartarea se face cu ajutorul televiziunii. Cînd pe ecranul televizorului apare imagine, scrisorii, lucrătoarea apasă pe un buton și scrisoarea e îndreptată spre sectorul respectiv.

Sîntem în sala centrală a Palatului poștei din Moscova.

PALATUL M

Introducînd o monedă în acest automat, îți poți procura zece feluri de plicuri și cărți poștale, după nevoie sau gust.

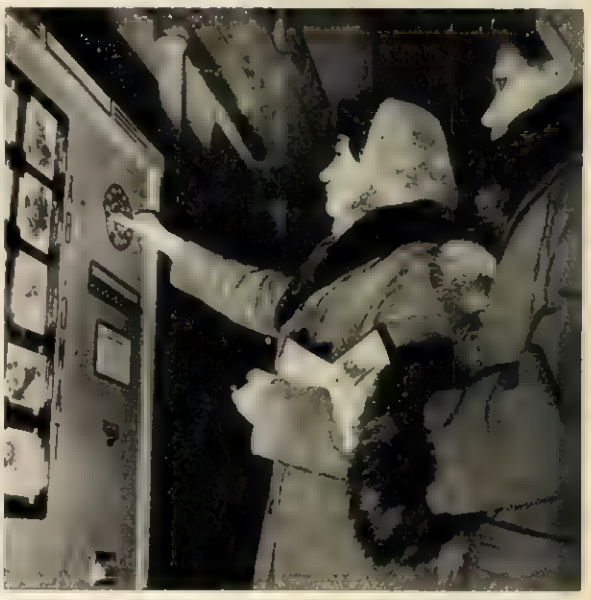

Revista „Ogoniok" publică pe copertă portretul unei tinere muncitoare din Siberia. O legendă scurtă explică cititorilor că tînăra fotografiată a sosit de curînd pe un șantier din localitate, că s-a calificat într-un timp scurt, devenind fruntașă. Peste cîteva zile, pe adresa șantierului sosesc sute de scrisori din cele mai îndepărtate localități ale Uniunii Sovietice. Proaspăta fruntașă e întrebată, felicitată, invitată de nenumărați colegi de breaslă.

...O fetiță din Moscova a recitat la radio o poezie originală. Poate fi sigură: peste cîteva zile va primi scrisori din partea unor prieteni necunoscuți aflați la mii de kilometri.

...Un compozitor a compus o melodie reușită. Nu va trece mult timp și va primi o adevărată avalanșă de misive.

...Doi tineri s-au cunoscut pe străzile Moscovei. Au stat abia o zi împreună. Prietenia aceasta, abia înfiripată, va crește, se va desăvîrși, în ciuda oricăror depărtări. Chiar dacă nu vor ajunge să se revadă curînd, își vor scrie cu regularitate multă vreme. Da, mai mult decît în oricare parte a globului oamenii sovietici îndrăgesc și folosesc cu pasiune corespondența poștală. Fiecare om are aci prieteni și cunoscuți nenumărați. Pe adresa fiecăruia sosesc scrisori din toate colțurile țării, și de pretutindeni de pe întinsul globului.

Ca să nu mai vorbim de cei a căror viață și activitate a devenit familiară întregului popor sovietic... Ca să nu mai vorbim, cu alte cuvinte, de oameni ca Șolohov sau Prokofiev, Meresiev sau Nikolai Mamai, acad. Tupolev sau acad. Veksler, Soloviev-Sedoi sau Galina Ulanova, Leonid Sedov sau Ilya Ehrenburg și atîția alții, pe adresele cărora sosesc zilnic adevărate tone de plicuri poștale.

Dragostea aceasta pentru cuvîntul scris izvorăște și ea din firea deschisă, prietenoasă, a omului sovietic. Din pasiunea pentru prietenia sinceră, din setea de cunoaștere, din interesul pentru viața și activitatea oricărui concetățean pe care l-a cunoscut sau de numele căruia a auzit vreodată.

Din cantitatea impresionabilă de scrisori care călătoresc pe teritoriul Uniunii Sovietice, o bună parte se îndreaptă spre inima țării. Acolo ele poposesc pentru scurtă vreme în marea clădire a poștei centrale. Adevărați munți de plicuri poștale! 2.400-2.500 tone de scrisori zilnic. Europa, Asia, America, Australia, Africa sînt prezente aci în fiecare zi, în fiecare oră, prin milioane de plicuri.

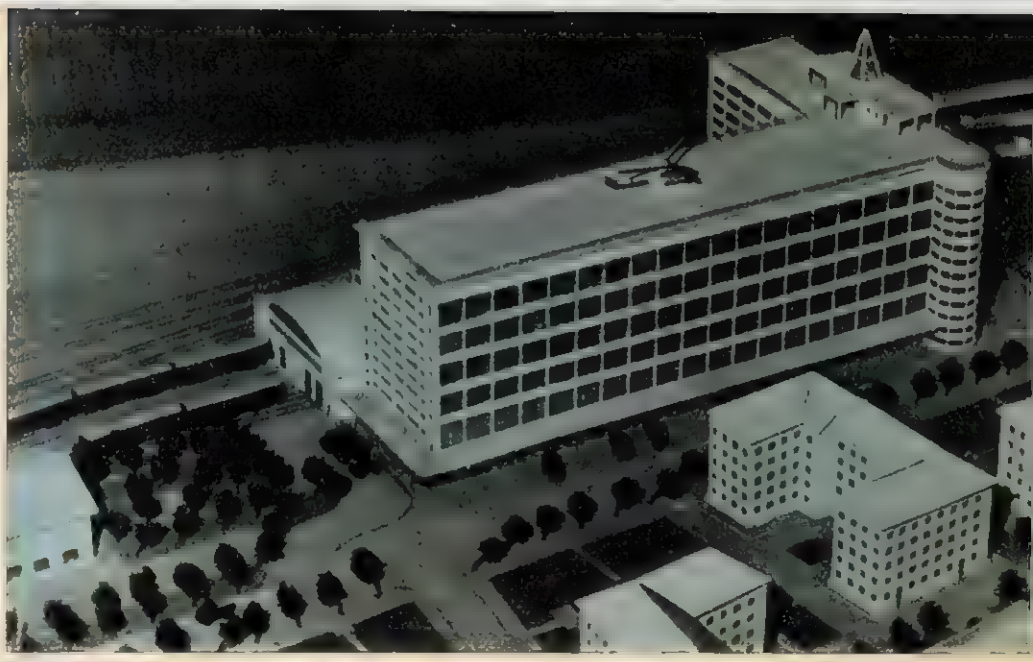

Macheta viitoarei clădiri a Palatului poștei din Moscova. Ea va fi ridicată în apropierea gării Kazan. Noua poștă, ultramodernă, va putea primi și expedia în 24 de ore circa un milion de scrisori și banderole, peste două milioane și jumătate gazete și reviste și circa 150.000 de mesageriI poștale. Pe acoperișul ei va fi amenajat un teren de aterizare pentru elicoptere.

Nu e greu de imaginat ce activitate înfrigurată, ce organizare de fier cuprinde o asemenea instituție. Numai că munca salariaților este ușurată aci de un aparataj tehnic ultramodern.

Fotografiile agenției TASS, pe care le reproducem în paginile revistei noastre, înfățișează cîteva aspecte din activitatea febrilă dusă zi și noapte în Palatul poștei din Moscova. Cititorul romîn își va putea făuri o imagine — desigur, departe de a fi completă — despre acest minunat și colosal organism poștal, prin plămînii căruia respiră gînduri și fapte scrise sosite din lumea întreagă.

Liviu MAIOR

În pîntecele unor asemenea mari reactoare sînt încărcate zilnic tone întregi de scrisori și colete poștale.

Pentru filateliști, instituția a amenajat asemenea panouri de mărci.

...ITILOR DE PLICURI

...semenea fețe surizătoare nu pot aduce decît vești plăcute.

Artist-ce

Pe artistul poporului Costache Antoniu îl puteți întîlni, dimineața, mergînd cu pașu-i agale spre Institutul de teatru și cinematografie „I. L. Caragiale".

„Am făcut treabă bună, strada Ștefan Dincă va fi canalizată!" Cetățenii din cartier sînt mulțumiți de deputatul lor, tov. Costache Antoniu. →

Imaginea le e familiară bucureștenilor: dimineața, la ora cînd magazinele își deschid zgomotos pleoapele rulourilor, o siluetă alunecă printre trecătorii grăbiți, pășind agale, cu haina pe braț, ca la o plimbare matinală fără adresă. Le e cunoscut zîmbetul jovial, privirea deschisă și plecăciunea adîncă cu care răspunde oricărui salut. Cu o seară înainte le încîntase copiii cu istorioara radiodifuzată a lui Moș Poveste și cu caldul „Bună seara, copii", or! le înfiorase lor înșile inimile în rolul patriotic al lui Ion Roată. Și iată-l acum, coborît de pe scenă, printre ei, oamenii străzii, amestecîndu-se printre ei, trăind cu ei pulsul unui nou început de zi. E artistul lor, artistul poporului: Costache Antoniu.

Vînzătoarea de la chioșcul de ziare din colț, ori milițianul din cilindrul lui de sticlă, și nu numai ei, au aflat însă de mult că pașii aceștia îl duc pe maestru — de șase ani în fiecare dimineață — la o țintă foarte precisă și la o oră foarte exactă: se mai întîmplă ca studenții Institutului de artă teatrală și cinematografică să întîrzie la prima oră de curs, dar pe rectorul lor ora 7,30 îl prinde întotdeauna la biroul său. Chiar dacă cu o seară înainte a avut spectacol pînă la miezul nopții!

E un lucru aproape ciudat: din vorba sfătoasă a lui Costache Antoniu, din gesturile sale potolite, din mersul său se degajă — pe scenă ca și în viață — un calm și o liniște contaminante. Și, totuși, rar întîlnești un om de o vitalitate atît de puternică și cu o activitate atît de multilaterală. Despre actori există o prejudecată: pasiunea absorbantă a scenei îi rup de aspectele practice ale vieții. După 40 de ani de creație actoricească pe scenele teatrelor noastre naționale, Costache Antoniu citește și semnează sîrguincios, zi de zi, lucrările contabilicești ale institutului, se interesează de masa servită studenților la cantină și se zbate ca strada Ștefan Dincă — ce-și așteaptă de 35 de ani canalizarea — să se vadă, în sfîrșit, modernizată.

În împletirea aceasta vie, cotidiană, dintre inspirata creație artistică și rezolvarea sarcinilor obștești

Sînt cunoscute zîmbetul jovial, privirea deschisă și plecăciunea adîncă cu care răspunde oricărui salut. Iată-l pe maestru strîngînd mîna celui mai în vîrstă alegător al său.

„Tocmai tu, Niculescule, să nu vii la repetiții!" îl dojenește maestrul Antoniu pe unul dintre cei mai buni artiști amatori (și muncitori) ai uzinei „21 Decembrie". Aci e artistul profesionist venit în sprijinul artistului amator. ↓

O discuție cu maestrul Antoniu e întotdeauna plină de învățăminte. Întrebați-l pe acești cîțiva studenți din anul IV. Aci e rectorul.

tătean

Peste cîteva clipe va suna gongul: maestrul Antoniu se pregăteşte pentru rolul lui Moş Ion Roată. Aci e artistul.

celor mai felurite şi, într-adevăr, foarte numeroase, s-a conturat profilul moral şi social al acestui mare artist-cetăţean. Maestrul Antoniu a ajuns la vîrsta părului argintat şi a rolurilor numărate cu sutele. Şi, totuşi, dacă am fi să-i dovedim tinereţea sufletului, ar fi de ajuns un singur argument: anul trecut, artistul poporului şi-a cerut intrarea în partid!

Drumul său firesc îl ducea aici: început cu aproape cinci decenii în urmă în echipa de amatori încropită de învăţătorul din Ţigănaşi, drumul acesta a mers fără ocolişuri, împlinindu-se într-o artă realistă şi populară şi îmbogăţindu-se, după eliberare, printr-o pasionată activitate social-politică. Pentru Costache Antoniu calitatea de deputat în Marea Adunare Naţională şi cea de deputat orăşenesc al circă 276 înseamnă cîteva vizite săptămînale în circumscripţiile respective, înseamnă consfătuiri cu comitetele de stradă şi neapărata realizare a acţiunilor propuse. Rectorul institutului ascultă cu răbdare şi dragoste amarul vreunui student căzut la examen şi caută, împreună cu el, soluţia ca la viitorul examen să se prezinte onorabil. Înconjurat de studenţii săi, poposeşte nu o dată la uzinele „21 Decembrie", urmărind progresele echipei de amatori pe care ei o instruiesc, dînd ei înşişi spectacole aici, stînd pe îndelete de vorbă cu vechii lor prieteni, muncitorii: uzina le patronează Studioul experimental şi colaborarea lor este permanentă. Membrul în Comitetul Naţional de Apărare a Păcii le povesteşte, nu o dată, cetăţenilor despre grozăviile războiului şi-i îndeamnă să lupte şi ei, în felul lor, pentru pace. Iar preşedintele juriilor nenumăratelor concursuri de amatori vizionează zile întregi producţiile proaspeţilor artişti, le dă sfaturi, le îndrumă activitatea.

Şi în tot acest timp, maestrul Antoniu e la ora 9 dimineaţa la repetiţii şi la ora 7,30 seara la spectacole — dacă acestea sînt programate. Marea pasiune a vieţii sale — teatrul — nu se lasă nici o clipă dată uitării.

Reporterul nostru fotografic l-a urmărit într-o zi, cu indiscreţie, pe artistul poporului Costache Antoniu. Prilej de a confirma, prin imagini autentice, spusele redactorului.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de Eugen IAROVICI

În mijlocul artiştilor amatori din Izvor-Roman, după ce aceştia au luat premiul I la concurs.

VIAŢA ÎNCEPE ORICÎND...

Întîi s-a prezentat ducele de Almaviva. Avea părul alb, o gută în tratare şi un reumatism acut la umărul stîng. Dar înălţimii sale îi străluceau de limpezime ochii şi timbrul de aur al vocii, chiar dacă scăzuse cu două carate.

Rosina a venit în aceeaşi zi. Nu i-a numărat nimeni firele de păr ca neaua, cochet necănite, ci doar i-au ascultat cavatina începută cu-nmlădieri de flaut şi dusă pînă la capăt cu mult brio şi voinţă.

Şi rînd pe rînd au intrat în sala cea mică, pentru înscriere şi repetiţii, Radames şi Don José, barzi, conţi, ciobani, marchizi... I-au urmat, cu viorile sub braţ şi violoncelele la spinare, virtuoşii coardelor şi ai arcuşului.

— Mă rog matale, pe vra să zică aiasta?

N-am întrebat eu, ci un moldovean cu buletin de Bucureşti.

Răspunsul a venit prompt:

— Aici s-au pus bazele celei dintîi grupări artistico-muzicale a pensionarilor de stat. Cea dintîi din Capitală. Şi din ţară.

Într-adevăr. Este meritul lor şi al Sfatului popular al raionului Lenin, de care aparţin, care le-a dat un larg şi cald concurs.

Pensionarii au format o echipă artistică cu repertoriu variat: coruri şi medalioane din opere şi operete. Corul este compus din peste 30 de persoane, iar orchestra numără 14 membri. Deocamdată. Şi numai într-un singur raion. Perspectivele, ca şi sprijinul ce li s-a promis, sînt mult mai mari.

— Este deosebit de semnificativ faptul — îmi spune maestrul Aurel Bobescu, conducătorul formaţiilor — că deşi întreaga activitate artistică a tovarăşilor pensionari este voluntară, entuziasmul şi disciplina lor pot fi date ca exemplu. De pildă, în februarie, pe frig, pe vînt şi gripă, n-a lipsit nici unul de la repetiţie.

★

Înfiinţată abia în septembrie anul trecut, formaţia artistică a pensionarilor a dat o serie de reprezentaţii deosebit de reuşite, unele calificate chiar cu excepţional. Să nu vă mire. Sînt printre aceşti posesori ai carnetelor de pensie nume cunoscute şi foarte apreciate ca: dirijorul şi compozitorul Aurel Bobescu, basul Petre Marcu, tenorul Ionel Teodorescu care a cîntat cu Leonard, sopranele Marcela Sofian, Pîrvu Valeria Stamatescu, basul I. Ştefănescu etc. Şi orchestra are cîteva „nume": Miricescu Ion, Naumovici Vladimir — pensionari ai Radiodifuziunii — şi alţii. Bineînţeles că sînt printre ei şi artişti care nu provin din rîndurile artiştilor profesionişti. Precum contabili, militari, muncitori, oameni de profesiuni diferite însă cu o pasiune comună: arta.

Maestrul Aurel Bobescu dirijînd formaţia muzicală a pensionarilor.

— Cum a fost la primul spectacol, maestre? — întreb.

Aurel Bobescu tresare.

— Primii spectatori ai formaţiei noastre au fost pionierii de la Palat. Cînd s-a tras cortina şi au văzut în faţa lor corul de bunici şi bunicuţe, au înmărmurit. Iar cînd ne-au auzit... A trebuit să bisăm de nu ştiu cîte ori. La fel şi la celelalte spectacole.

— Şi ce pregătiţi în prezent?

— Folosind localul pus la dispoziţie de Sfatul popular (care ne-a asigurat şi căldura astă-iarnă) am pus în repetiţie un program de cîntece prin care să preamărim grija partidului pentru poporul nostru muncitor, precum şi o serie de medalioane începînd cu Strauss şi continuînd cu Kalman, Lehar etc.

Precum se vede, un program vrednic de aceşti artişti care, deşi la vîrsta pensiei, îşi păstrează încă vie tinereţea.

GALAȚII azi

de Camil BACIU

„Galați, oraș cumplit de negustori,
În tine stă poetul ca-n Sodoma".

B. NEMȚEANU

Nu mai puțin de douăsprezece tradiții mosesc originea acestui oraș. Sînt învinuiți ba golii, năvălitori din Asia în secolul III, ba un oarecare Brenus, căpetenie a galilor; așezarea ba e pusă în seama genovezilor sau a negustorilor greci (Gallatia), ba e republică în Dacia Traiană, ba sat pescăresc. Și peste leagănul ei unii îl văd aplecat pe Cocceius Galatus — vicar al lui Constantin cel Mare — iar alții pe Gălaț, pescar pe malul Dunăriului.

Aceste nobile origini n-au împiedicat Galații să se numere printre cele mai păgubite orașe ale țării, căci rezbelurile din 1711, 1769, 1789, 1806, 1829 au trecut pe-aci cu jafuri și incendii.

Bintuia în acest „tîrg cel mai vestit al Daciei" — cum îl numește Cantemir — ciuma și holera, ulițele erau arse, bisericile jefuite și în 1918 zepelinurile aruncau bombe în vreme ce artileria inamică trăgea cu tunul de peste Dunăre.

În vacarmul acesta, negustorimea prosperă. Ea clădește docurile și moara Steaua, ridică fabrici, rostogolește butoaie cu măsline și umple vasele cu cherestea. Uluit în fața acestor boturi pofticioase, strivit de palmele rapace, asurzit de clinchetul banilor, poetul tipă „Galați, oraș cumplit de negustori"... Dar nimeni nu-l aude. Răsună însă greu și aspru pasul hamalilor care demonstrează cerînd pîine. Negustorii ajută la pregătirea războiului, iar muncitorii din port și cei de la tramvaie spun „NU". În rînduri strînse ei urcă din docuri spre centru, în ziua de 13 iunie 1916, femeile și copiii adăpostindu-se în spatele bărbaților. Trec de un cordon de polițiști și jandarmi, iar celelalte cordoane deschid focul. Înainte de a-și urca sîngele pe steaguri, Galații și-a muiat căldarîmul în el.

Mișcarea muncitorească se întărește tot mai mult. Fierb nu numai docherii, dar și tramvaiștii, ceferiștii. Grevele se înlănțuie peste capul social-democraților de dreapta. Dar în același timp se întețesc și represaliile fasciste. În ajunul celui de-al doilea război mondial, siguranța arestează pe capete. Orașul e un butoi de pulbere și trebuie să fie bine închis. Apoi tunurile pornesc să tragă peste Prut, burghezia ciocnește paharele pentru blitzkrieg și cochetează cu nemții. Fapt care nu-i împiedică pe aceștia ca, în clipa retragerii, să dinamiteze pînă și casele foștilor prieteni: ei aruncă mine în gurile de canalizare, în poduri, în grădini; trei zile orașul arde părăsit de autoritățile regelui și „mareșalului". Ca o imensă ciupercă neagră arde gara, și prin trîmbele de fum soarele pare o lună verzuie.

Înaintînd pe valea Prutului, la trei zile după 23 August 1944, avangărzile Armatei Sovietice sting ultimele incendii și deminează grădinile.

Astfel arată orașul eliberat: plin de gropi, fumegînd, rînjind din acoperișurile căscate.

A...B...C...D...E...

O sută de mii de metri pătrați au demolat gălățenii înainte de a începe construcția noului centru. Apoi au săpat pînă la opt metri adîncime în loc de patru, pentru a scăpa de solul sfîrtecat de hrube. Au mai săpat zeci de mii de metri cubi în jurul viitoarelor clădiri, spre a înlocui terenul plin de moloz, prin care apa se infiltra, cu altul mai dens. Au turnat mii de tone de „beton de loes" și, ani de zile, înainte de a marca locul fundației în sol, au creat sol pentru fundație. Cei care știu că „locul de casă" se capătă de la sfat, să vină la Galați: aci s-a săpat, s-a excavat, s-a umplut, s-a turnat, s-a construit „locul de casă".

Noul centru pare o altă lume, luminos, masiv, modern, în mijlocul vechilor străzi negustorești prăduite de vreme și de război. Blocul G va fi hotel — se spune că cel mai modern din țară — un hotel cu două sute de camere. Blocul M are — între celelalte — apartamentele cele mai elegante: faianță și aparat în baie și bucătărie, căzi îngropate, parchete de stejar.

Cînd complexul va fi gata — cu acele aproape două mii de apartamente — el se va număra printre cele mai frumoase din republică: de o parte și de alta a unui bulevard larg, clădiri vopsite în culori deschise, luminoase. Blocuri lungi și blocuri punct (cu bază mică), blocuri drepte și blocuri recurbate (acolo unde bulevardul se desface în două străzi arcuite). În fund se va vedea Dunărea și, mai departe, lanțul străvechi al munților Hercinici.

Seara se aprind de pe acum luminile în toate blocurile de la A la F și în apartamentele locuite din L și M.

Și deasupra orașului, în jurul unei uriașe macarale, pare că palpită cuburile unui uriaș alfabet uman. Cu literele astea, cu care orașul a scris de-atîtea ori „război" și „grevă", el scrie acum case, multe case, cu o literă pentru fiecare: A... B... C... D... E...

LAMINORUL ȘI LAMINORIȘTII

Max Auschnitt avea aici o uzină: Titan. Părea enormă cu laminoarele ei întunecate, cu un volant ocupînd două etaje. Alături de ea s-a construit în ultimii ani un nou laminor, față de care cel vechi pare doar o baracă bine afumată. Dar ca să se ridice noile hale, care acoperă cincisprezece mii de metri pătrați, s-a lucrat în condiții grele, mai grele decît în centrul orașului. Căci aici, la cîțiva zeci de metri, e Dunărea, nu cea albastră, ci cea brună, uleioasă. Dunărea portuară, obișnuită să înece docurile an de an. Dar chiar și necrescută, apa e primejdioasă; prin infiltrare (constructorii noului laminor lucrau în cizme în enormele gropi nămoloase ale fundației, iar cînd fluviul creștea, găurile excavate începeau să se umple, bolborosind ușor, și numai pompele menținеau noroiul lichid sub genunchi). S-au pompat aici — în timpul fundării — două sute de mii de metri cubi, apa unui lac pe care s-ar fi putut face curse de șalupe și vaporașe. S-au bătut piloți, două mii de piloți de beton, însumînd un șîlp lung de douăzeci și opt de kilometri.

Laminorul lucrează acum în plin: platinele incandescente țîșnesc dintr-o parte într-alta, înhățate de role, de brațe metalice. La pupitrele cu manete stau băieți tineri, sau abia trecuți de prima tinerețe. Cîțiva păzesc metalul cu rîngile — oțelul încă n-a învățat bunele maniere, se mai încurcă în societatea automatelor și de aceea nu-i strică o mică scărmăneală cu ranga. Dar în proporții zdrobitoare, efortul fizic al laminoriștilor a fost înlocuit cu mecanisme. Am căutat aproape o jumătate de zi un laminorist masiv, și l-am găsit pe Niculae Șulschi, dublător (cel care îndoaie foaia de tablă). El avea într-adevăr nevoie de forță, dar ceilalți nu. Mai solizi trebuie să fie prinzătorii, încărcătorii și descărcătorii vechiului laminor. La cel nou ți se pune un alt soi de condiție: cel puțin șapte clase elementare sau școală medie — de la caz la caz.

Dar dacă cineva își închipuie că noul laminor a înlocuit numai efortul prin automatizare și carura atletică prin știința de carte, se înșeală. O dată cu laminele fierbinți oamenii au suferit aici o transformare la cald. Căci ei veneau de prin satele Dobrogei, din fostul Bădălan, de lîngă Brateș, și mulți erau țărani neînvățați, iar cîțiva — orășeni dintre aceia care se obișnuiseră să bată străzile degeaba și să cînte: „Mandea-i ăla barbugiu". Căutîndu-i pe cei „transformați la cald" intrăm în biroul organizației de bază, al cărui secretar e Andrei Ionescu. Vine și secretarul U.T.M. al secției — Nicolae Melinte.

— Tovarășul vrea să vadă pe unul din ăia care erau mai... așa... — spune delicat Ionescu. Și care acum îs buni, îs fruntași.

Melinte se gîndește încruntîndu-se.

— Păi nu prea avem... Da, da. Ion Șandragan.

— Cum, care Șandragan? — întreabă Ionescu.

— De la valorificare.

— De la valorificare?! De necrezut! Cum, Şandragan?! Extraordinar!

Nu reporterul e cel care se miră, ci chiar secretarul organizaţiei de bază, care e mai nou în secţie şi care l-a găsit pe Şandragan gata transformat. El îl ştie de băiat bun, disciplinat, conştiincios. Iar dacă a fost altfel înainte, lucrul ăsta e „de necrezut".

— Atunci — spune Melinte — să-l chem pe Teodorescu Virgil.

Teodorescu Virgil vine şi răspunde foarte circumspect la întrebări. Simte el că e vorba de nişte „lipsuri", fie şi trecute.

— Haide, mă — spune Ionescu — zi-i deschis, muncitoreşte. Eu nu te-am socrit?

Teodorescu îşi părăseşte aerul reţinut.

— Ba m-aţi socrit. Mai rău ca o soacră, tovarăşu' (tovarăşu' sînt eu). Că eu mai întîrziam, ştiţi, cam în fiece dimineaţă... Şi tovarăşul secretar drept la mine: c-o fi, c-o păţi, că e ruşine... Pînă la urmă, m-a pus să ţin eu evidenţa întîrziaţilor. Asta mi-a pus capac! Mă treceam singur pe listă! Şi tovarăşu' secretar umbla după mine să-mi iau palton, să nu vin cu pantalonii rupţi. Acum, mă tot mir...

— De ce te miri? — întreabă Ionescu.

— Că eram înainte cam golan. Şi cînd văd că alţii întîrzie, îmi vine nu ştiu cum.

— Acum e candidat — spune secretarul în concluzie.

Şi Teodorescu întăreşte.

— M-au primit. M-au frecat oleacă, dar m-au primit...

Interviul s-a terminat. Fiecare pleacă la treaba lui. Nicolae Melinte mă conduce prin curtea enormă, printre nişte schele, către poartă.

— Păcat că nu m-aţi întrebat şi pe mine — zice la despărţire.

— Pe dumneata? Ce anume?

— Oho, eu ce lipsuri am avut! Cu asta şi voiam să încep, cu autocritica. Parcă m-am născut secretar de U.T.M.? Nici pomeneală. Făceam cîte una... Dar aici în uzină am învăţat multe.

Privesc faţa rotundă, brună şi limpede a lui Melinte.

— Bine — spun, puţin încurcat. Mi-aţi arătat tot ce-mi trebuia. Am înţeles. Mulţumesc foarte mult.

Îndepărtîndu-mă, îmi dau seama că lui Melinte i-a părut rău că nu mi-a putut vorbi despre el însuşi. Dînsul e secretar de U.T.M. şi ştie că cel mai bun exemplu e cel personal. Ar fi vrut să mă convingă mai mult, mai adînc, de influenţa acestui colectiv de metalurgişti asupra celor tineri. Dar am înţeles. Uzina produce de patru ori mai multe laminate ca înainte. Însă cine ştie de cîte ori mai mult produce oameni!...

O ŞCOALĂ UNICĂ ÎN FELUL EI

Înfiinţată în 1950, „Şcoala profesională de copii infirmi din Galaţi" (unde există şi adolescenţi) numără acum 220 de elevi. Ei sînt victimele poliomielitei, ale babelor tămăduitoare din sate, sau, pur şi simplu, sînt infirmi congenitali. În urmă cu zece ani ar fi fost o povară groaznică pentru familiile lor; în urmă cu cincisprezece ani ar fi fost cerşetori. Iar aici ei devin ajustori, mecanici, strungari în fier, tinichigii, tîmplari, ţesători, mecanici de motoare.

Băieţii şi fetele acestea consumă fiecare la cele trei mese zilnice 3.500-4.000 calorii şi găsesc aci totul, de la cizmar la bărbier, de la şireturi la palton. Învaţă şi carte, şi meserie, iar cei care pot, fac şi sport. În permanenţă sînt sub controlul medical — nu numai al medicului şcolii, care-i cunoaşte pe fiecare, le ştie greutăţile — dar sînt supuşi diferitelor intervenţii chirurgicale, care îi fac să umble drepţi şi fără baston.

La început şcoala avea bătaie de cap cu plasarea absolvenţilor. Întreprinderile se temeau să-i angajeze. Pentru ca sudorul Mihai Chirilă să capete de lucru, directorul şcolii, Ronea, a vorbit şi cu directorul şi cu cadrele fabricii respective, pledînd ca un avocat. Directorul adjunct i-a spus la telefon: „Nu primim invalizi". Dar pînă la urmă l-au primit de încercare. Şi după cîteva zile Ronea a fost chemat la telefon: „Muncitorii noştri lucrează în medie cam 30 rame pe zi; băiatul dumneavoastră face 50. Aţi avut dreptate; vă rugăm să ne scuzaţi". Din prima lună Chirilă a trecut de 1.200 lei cîştig. Iar Victor Schipor, repartizat la fabrica „21 Decembrie" din Rădăuţi, e fruntaş, inovator, decorat. Astfel de şcoli mai sînt în ţară, înainte însă n-au existat de loc.

Oraşul ăsta prăjit şi dărîmat de opt războaie ridică nu numai case, formează nu numai caracterul lui Şandragan şi Teodorescu, dar repară oamenii în cel mai propriu înţeles al cuvîntului. În oraşul dinamitat care-şi vindecă rănile e simbolică existenţa acestei şcoli care educă infirmi, îi învaţă carte, le redă mîinile şi picioarele.

PLIMBARE PE BULEVARDUL REPUBLICII

Seara, bulevardul Republicii — fosta stradă Domnească — geme de lume. Gălăţenii se plimbă cam din faţa Palatului culturii şi pînă în dreptul parcului. Mai la vale nu se poate trece căci începe şantierul blocurilor. Iar mai la deal, spre grădina publică, sub teii daţi în floare, nu trec decît proaspeţii îndrăgostiţi şi puţinii solitari.

După ora opt animaţia scade uşor — lumea se duce la teatru sau la operă, la spectacole de satiră sau la concert. Iar puştii, la teatru de păpuşi. Strada rămîne atunci mai mult a studenţilor — căci sînt aici două institute, unul tehnic şi altul agronomic. Împreună cu artiştii, studenţii formează cea mai nouă populaţie a oraşului. Galaţii n-au avut niciodată facultăţi sau instituţii de artă. Dar dacă acestea toate sînt greu sezisabile călătorului nou venit în oraş, el n-are decît să urmărească afişele. Va vedea că aci se pune în scenă Goldoni şi Shakespeare, că se cîntă Ceaikovski, Enescu, Gershwin, se montează „Carmen" şi „Silvia". Va vedea afişele meciului de volei interfacultăţi, a campionatelor de caiace sau de trîntă. Şi printre ele, un anunţ vestind o adunare publică, la care: „...va vorbi în limba romînă Li Hen Hai, student în anul V din Institutul politehnic-Galaţi, despre lupta popoarelor din Asia şi Africa".

Aici sînt mulţi studenţi coreeni şi multă vreme portul şi centrul Galaţiului, distruse de dinamitări, le vor fi amintit de ţara lor bombardată, după cum noul centru le aminteşte de ţara lor care se reface.

Urcînd mai sus pe bulevardul Republicii, călătorul va întîlni din ce în ce mai puţini pietoni. Dar îi va regăsi pe cei mai romantici dintre ei în vechea grădină publică, rezemaţi de balustrada dinspre Braţeş. Apare acolo, într-o perspectivă enormă, lacul ce l-a încîntat atît pe memorialistul Panaioti Rizos în urmă cu un veac, şi pîlpîie luminile Galaţilor noi, luminile din valea oraşului. Dunărea va fi undeva spre dreapta, mai mult bănuită, răsucindu-se spre Cotul Pisicii.

Iar de-acolo pînă la picioarele privitorului se întinde tăcută valea Galaţilor — docurile, şantierul care lansează cargoul de 4.500 tone, laminoarele noi, fostul cartier Bădălan, gara arsă şi reclădită, uzina de piese de schimb — cartierele de metalurgişti, docheri, constructori navali pentru care s-au ridicat facultăţi, teatre şi un centru modern.

Galaţii noi au părăsit valea Braţeşului, cartierele mărginaşe. Ei sînt în inima oraşului, pe marele bulevard ce se va deschide în evantai sub luminile de neon, pe magistrala Dunării.

O ARMĂ ASCUŢITĂ ŞI BINE MÎNUITĂ

Dacă socotim că satira este într-adevăr unul dintre cele mai puternice mijloace de demascare a tot ce e rău şi învechit — atunci sîntem îndreptăţiţi să considerăm că, dintre toate căile prin care se manifestă acest gen, cel ce demască mai direct, mai repede şi mai eficace, este caricatura. Ne referim, bineînţeles, la caricatura politică, legată strict de actualitate, de problemele ce frămîntă cel mai mult omenirea.

Consideraţia aceasta este verificată încă o dată de lucrarea, recent apărută, a caricaturistului Cik Damadian, sub forma unui album cu 30 de planşe purtînd modestul titlu comun: „Caricaturi antiimperialiste".

Iniţial trebuie să subliniem că lucrările lui Cik Damadian se adresează maselor celor mai largi. Acest lucru a fost bine înţeles şi îndeaproape urmărit de Editura Politică: socotind că nu e suficient ca albumul, o dată ajuns la cluburile muncitoreşti, căminele culturale, bibliotecile publice etc., să fie catalogat şi pus într-un raft — editura îşi propune folosirea lui ca o adevărată expoziţie, multiplicată în zeci de mii de exemplare. În acest scop, albumul este însoţit de un „mod de întrebuinţare" foarte util activiştilor culturali, a căror aplicare va face ca planşele lui Cik Damadian să ajungă la multe sute şi sute de mii de oameni.

Deci, răspîndirea lor este de la bun început asigurată. Necesitatea acestei largi difuzări în mase a fost generată de conţinutul albumului, de problematica pe care o tratează autorul (pentru unele dintre planşe e bine să vorbim la plural: autorii — caricaturile fiind în aceste cazuri însoţite de catrenele satirice ale lui Dan Deşliu), de calitatea materialului artistic ce ni se oferă.

În primul rînd Cik Damadian nu omite aproape nici una din marile probleme internaţionale: declinul forţei economice a capitalismului şi creşterea celei a socialismului; politica războinică a reprezentanţilor cercurilor imperialiste cele mai reacţionare; politica imperialistă faţă de Germania; ce ascunde imperialismul sub lozinca „Capitalismului popular", sub frazeologia privitoare la „ajutorul" american pentru alte ţări ori sub cea referitoare la „unanimitatea" blocului atlantic etc., etc., etc.

„Cititorul în stele" (semnificativă asemănare cu însuşi profilul caricaturistului!...) îl prevesteşte capitalistului pieirea. Acelaşi capitalist, însă, continuă să adune averi pe spinarea celor exploataţi, aruncaţi pradă şomajului sau amăgiţi cu firimitura acră a „capitalismului popular" („Repartiţie capitalistă", „Capitalism popular").

Chipul odios al capitalismului contemporan apare în numeroase planşe, atît în cele în care sînt satirizate unele aspecte ale „modului de viaţă" din S.U.A. (cum ar fi: „Arta decadentă", „Little Rock", „Circul alegerilor în S. U. A." etc.) cît şi în cele ce demască politica de atîţări războinice pe care o duc cercurile imperialiste americane („Diplomaţia dolarului", „Profitorii de pe urma războaielor", „Ajutor american pentru Europa occidentală", „Politica S. U. A. în problema dezarmării", „Cadavrul viu" etc.); renaşterea militarismului revanşard în Germania occidentală constituie de asemenea subiectul mai multor planşe („Şi Hitler a păţit aşa", „Piaţa comună", „O armă cu două tăişuri" etc.), ca şi politica colonialistă a cercurilor monopoliste din S.U.A. („Joc individual", „Pactul de la Bagdad... fără Bagdad", „Cad lanţurile colonialismului", „America Latină... o problemă spinoasă"). Caricaturistul nu-i iartă nici pe transfugii trădători de ţară care ne calomniază patria prin oficinele propagandei imperialiste („Dor de ţară"), nici pe spionii care, cu fonduri americane, sînt trimişi la noi pentru acte de spionaj şi diversiune. Dar, mai ales, artistul nu uită să amintească mereu că în întrecerea paşnică dintre socialism şi capitalism, aceasta din urmă este în mod inevitabil sortit pieirii (în afara „Cititorului în stele", de care am amintit, albumul mai conţine încă 3 planşe pe această temă).

Precum vedem, problematica este foarte variată şi foarte actuală. Dacă acestei calităţi îi mai adăugăm măiestria desenului, care face ca fiecare planşă să poarte amprenta puternicei personalităţi artistice a lui Cik Damadian, şi soluţiile originale pe care le-a găsit pentru tratarea multiplelor sale idei lucrărilor — putem înţelege şi mai uşor valoarea acestui album: o lucrare de înalt nivel artistic şi cu mare eficacitate agitatorică.

V. SAVIN

P.S.: O menţiune specială pentru calitatea tiparului: offsetul Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" s-a întrecut pe sine însuşi!

— Ia spune, cititorule în stele,
se-arată semne bune, semne rele?
— Văd cum se-nalţă-n slăvi o stea de pară,
în timp ce acţiunile coboară!

ION ARE CONT SPECIAL LA BANCĂ

de George CIUDAN

Holdele de grîu au ajuns pînă la subsuoara fetelor mari. Colind Bărăganul, pusta dintre Arad și Oradea și cîmpia bănățeană. Îl văd pe Ion cu mînecile suflecate, fluierînd și nepăsîndu-i de nimeni și de nimic. Tat-su, tot Ion, era colțos, zgîrie-brînză și mort, nu alta, după pămînt. Tata lui Ion ăsta, iubea aprig pămîntul. Pentru că nu-l avea. Sau pentru că avea prea puțin. Pentru o palmă de pămînt, tatăl lui Ion l-a bătut pe frate-su pînă l-a lăsat rece pe ogor. Comițînd o crimă, a căpătat iluzia că devine proprietar agricol. Dar cu cele două pogoane de pămînt, cu un cal orb și șontorog n-a avut în societatea burgheză decît libertatea de a muri de foame împreună cu droaia de prunci candidați la tuberculoză.

Acum, cînd holdele de grîu au ajuns pînă la subsuoara fetelor mari, feciorul lui Ion, tot Ion, lucrează cu inimă plină.

CE ÎNSEAMNĂ NUMĂRUL 0,90029

De aproape zece ani, feciorii bătrînului Ion, tot Ioni, unu-n Bărăgan, altul în pusta dintre Arad și Oradea, altul în cîmpia bănățeană, după ce au biruit frămîntările și îndoielile, și-au unit peticele de pămînt în largi ogoare colectiviste. V-am spus că tatăl lui Ion, pe cît era de colțos, pe atît era de zgîrcit. Așa s-a deprins sub burghezie.

Dar nu zgîrcenia ci desperarea îl îndemna ca, atunci cînd vedea pe perceptor că vine după impozit, să dea drumul la cîini, strigînd:

— Iară vreți bani de la rumîn? M-am băgat în datorii la bancă pînă-n grumaz. V-am plătit capitalul numai cu dobînda. Nu mai dau nimic. Ieși afară, preceptore, că pun cîinii pe geantă și pe stăpînul ei!

A doua zi însă perceptorul nu mai venea singur. Era încadrat de doi jandarmi. Și dacă tatăl lui Ion n-avea bani, avea o oaie, două găini, o pernă... Se găsea ceva. În fața pușlii încrucișa mîinile. Apoi lua din nou bani din bancă pentru ca să plătească impozitul.

Și feciorul lui Ion are legătură cu banca. Dar, bineînțeles, legături de altă natură. Ion Șerban de la colectiva din Căzănești (Slobozia, în plin Bărăgan) și prietenii săi Petre Mihălțeanu, Nicolae Șerban, Vasile Arsu, Marin Î. Tănase, Dima Șerban și încă cîteva sute, tot din Căzănești, au cont special la banca din Slobozia. Acesta e contul: 0,90029. În 1958, contul acesta le-a dat în cîteva rînduri sute de mii de lei.

— Pentru ce ați luat, gospodarilor, atîția bani?

— Pentru contractări... Am vîndut statului cereale.

Se adună în jurul meu Vasile Arsu, Petre Mihălțeanu, Nicolae Șerban. Mă cercetează cu privirea Petre Mihălțeanu:

— Dumneata nu ești de pe-aici...

— Nu.

— Păi atunci nu știi nimic. Nici cine-am fost, nici cine sîntem.

— Nu știu.

— Ei, hai să-ți spunem. Află că am fost niște sărăntoci și acum mergem spre civilizație

CU VITEZA AVIONULUI CU REACȚIE

— Bravo!

— Ai văzut casele noastre noi? Le-am înălțat în ultimii ani. Cînd stăpînea pe-aici boier Radu Sava, locuiam în bordeie cu geamuri de-o palmă, acoperite cu burtă de oaie. Auzi dumneata — continuă Mihălțeanu — trăiam ca boul și muream ca păduchele. Jinduiam după o palmă de pămînt, ne rugam lui dumnezeu să ne-o dea, și d-aveam o bucățică ne uitam la ea cu drag, așa cum se uită omul la nevastă în luna de miere. Dar degeaba. Că boier Radu Sava ne-a luat, pălmuță cu pălmuță, tot pămîntul, pînă cînd ne-a lăsat numai cu sufletul. Să-ți mai zic?

— Zi!

— Acum tot Bărăganul e-al nostru. Colectiva-i a noastră. Și cînd din nimic avem așa o moșie cum n-am visat-o, să nu dăm noi statului din grîul nostru, cînd ne mai dă și bani buni pe el?

DE LA DEGETAR PÎNĂ LA COMBINĂ

Relația dintre Ion și stat a căpătat în anii domniei poporului întruchiparea unei colaborări frățești. Statul l-a ajutat pe Ion să dărîme bordeiul cu geam de burtă de oaie și să înalțe casă cu patru odăi, cu acareturi și cu ferestri mari, duble. Colectiviștii din Căzănești și-au înălțat cîteva sute de asemenea case...

Fiindcă ogoarele nu-i primesc, din cauza ploii căzute azi-noapte, colectiviștii s-au adunat ciucure la sediul gospodăriei, la sfat, la cooperativă. Mă poftesc în mijlocul lor să le ascult taifasul. Tema discuțiilor: de la peria de dinți (soțiile colectiviștilor, îndeosebi cele tinere, își spală azi dinții cu pastă), săpunul cu amiros de levănțică și alte nimicuri care au intrat în viața cotidiană a țăranului colectivist — pînă la probleme de buget, construcții social-culturale, evenimente internaționale.

Dima Mandache, căruia nevasta l-a dăruit șapte copii, îl întreabă pe un brigadier ce cantități de cereale a contractat gospodăria în '59. Mîndru, brigadierul se execută:

— Știu că la grîu avem peste 350 de tone.

— Mie să-mi spui ca la calendar, nu cu aproximație.

— 580 de tone la porumb. Asta-i ca la calendar. Restul, nu știu precis.

Dima Mandache duce degetul la frunte ca un filozof și exclamă:

— Asta e bine. Că anul trecut am contractat numai 285 tone de grîu.

Mă uit la oameni. Vreau să știu cum reacționează la exclamația lui Dima Mandache. O văduvă, care a intrat în gospodărie numai de cîteva luni și care tot timpul a stat cu mîna la gură, fără să spună un cuvînt, pune o întrebare mirătoare:

— Oare nu dăm prea mult la stat?!

Dima Mandache iarăși duce degetul la frunte ca un filozof. Se apropie de văduvă:

— Ascultă, dumneata ai degetar în casă?

— Ce legătură are, Dimo, degetarul cu contractările?

— Are.

— N-o văd

— Asta-i rău. Trebuie să te băgăm în revoluția cultural-politică.

— Bagă-mă tu, dacă ești deștept!

— Cu dragă inimă. Hai lîngă neica. Ascultă-mă: tot ce e în satul ăsta, de la degetar pînă la combină, statul a dat. Muncitorii. Văd că-ți place să te porți cu rochie frumoasă.

— De ce să nu mă port? Că doar nu-s babă!

— Treaba dumitale. Da' de unde ai cumpărat-o?

— Soacră mai ești, Dimo! De la cooperativă, de unde vrei? De ce mă descoși atîta?

— Fereească dumnezeu! De ce să te descos? Da' nu m-ai rugat să te bag în revoluția cultural-politică? Asta fac.

În jur, oamenii rîd cu poftă. Dima urmează:

— Vezi dumneata, nu-i frumos și nu-i cinstit să zicem, vorba ăluia, dă-mi tu statule cu carul, că eu dau cu degetarul...

Femeia tace. Petre Mihălțeanu o scuză:

— E tovarășă cinstită și harnică, dar n-are nivel.

După o oră de taifas, Dima Mandache mă îmbie:

— Hai tovarășe pe cîmp, că holdele de grîu sînt ca soarele și au ajuns pînă la subsuoara fetelor mari.

ÎN BANI MĂRUNȚI

Plec în alt capăt de țară, la Ion din Zăbrani, din Fibiș (regiunea Timișoara), din Seleuș (regiunea Oradea) și din alte sate. Și pe aici, pînă la eliberare, Ion a îngenuncheat în fața pămîntului. Dacă în Bărăgan stăpînul lui Ion a fost „marele romîn" boier Radu Sava, în Banat Ion a fost slugă cu anul cînd la alt boier și alt chiabur, fie că era romîn, ungur ori neamț. Acum Ion e liber ca pasărea cerului.

Am zăbovit mai mult la Ion din Seleuș. Aici încă nu-i colectivă. E numai întovărășire. Și la Seleuș, ca pretutindeni, oamenii văd relațiile dintre ei și stat într-un chip cu totul nou, ca pe un izvor de prosperitate generală și de propășire a propriilor lor gospodării. Cer cîteva date la sfat. Însemnez în carnetul meu de note. Contractări cereale 1958: 38.200 kg grîu, 40.250 kg porumb, 30.000 kg floarea-soarelui. Contractări cereale 1959: 46.500 kg grîu, 52.100 kg porumb, 34.000 kg floarea-soarelui etc.

Ion Grozav îmi spune că seleușenii vînd tot mai multe cereale statului, deoarece „statul lor a ieșit la lume pe făgaș de civilizație".

— Vreau să-mi vorbești în bani mărunți, baci Ioane.

— Apăi, zicu-ți dumitale, ca să scrii la foaie. Ascultă-mă, dară. Înainte, la Seleuș, sara, oamenii aveau lampă cu gaz, stelele și luna. Amu tăt satu-i cu electrică. D-apoi radiu avea numa popa. Amu ne zice radiul în fiecare casă.

— Așa-i frumos, baci Ioane.

— Stai că n-am gătat. Aci oamenii-s grădinari. Le-o dat statul atîția bani pe verdețuri, la contractări, că nu mai poți vorbi cu ei de făloși ce-s...

— Dau să plec.

— Stai că n-am gătat...

Și nu mă lasă pînă nu-mi spune tot. Și de căminul cultural, și de dispensar, și de aparatul de proiecție cinematografică...

După amurgire, cînd părăsesc casa lui Ion Grozav, o iau spre gară, peste cîmp. Rotesc privirea pînă la cetatea Șiriei și văd că și pe aici holdele de grîu sînt ca soarele și au ajuns pînă la subsuoara fetelor mari.

La una din bazele de recepție din regiunea București. Sătenii vin cu bucurie să predea cerealele contractate cu statul.

DE CE SÎNT MULȚI ȘOMERI ÎN AMERICA?

În zilele Conferinței de la Washington în problema șomajului. Șomeri sosiți din mai multe regiuni ale S.U.A. lovite de criză, demonstrează, cerînd să li se dea de lucru. Pe prima pancartă scrie: „Trezește-te, Washington! Redă Americii munca!"

de Albert KAHN
scriitor american

Cînd am plecat din nordul Californiei într-o călătorie spre răsăritul țării, grădinile înfloriseră. Florile se așternuseră peste văi ca niște uriașe pămătufuri multicolore, iar povîrnișurile se transformaseră în pajiști verzi, presărate cu milioane și miliarde de flori de cîmp. Mai rapidă decît avionul cu reacție în care călătoream, primăvara înainta grăbită de-a curmezișul continentului american.

Și, totuși, în mijlocul acestei minunate frumuseți a naturii și a afirmării impetuoase a vieții noi, nesiguranța și greutățile domneau în întreaga țară!...

★

Cu puțin înainte de plecarea mea, „New York Times" a publicat un amplu articol asupra șomajului din statele New York, New Jersey, Pennsylvania, Virginia de Vest și Michigan. *„Șomajul* — arăta „New York Times" — *înseamnă lipsuri și suferințe personale pentru cei 4.749.000* (este vorba de o cifră, evident, mai mică decît cea reală — n.r.) *de americani care doresc să muncească, sînt apți pentru aceasta dar nu pot găsi de lucru".*

În cursul anchetei pe care au întreprins-o, reporterii lui „New York Times" au stat de vorbă cu mulți șomeri și cu familiile acestora. Articolele reporterilor înfățișează astfel un tablou tragic al mizeriei și desperării celor fără lucru. Iată cum este descrisă o vizită la locuința lui Charles Lawrence, șomer din Detroit — orașul în care la fiecare șapte muncitori unul este șomer: «Deodată mrs. Lawrence interveni în discuție și spuse cu mîhnire: „Cred că aci, la noi, în Detroit, situația este tot atît de desperată ca după un ciclon. Dacă vom rămîne și fără casă, aceasta va fi pentru noi un dezastru tot atît de mare ca și cum un ciclon s-ar fi abătut asupra noastră... Există însă și o deosebire: dacă ar fi fost vorba de un ciclon, am fi primit ajutor din partea întregii țări".

La care mr. Lawrence adaugă: „Pentru mine, nu este vorba de declin, ci de o criză".»

La sediul sindicatului muncitorilor oțelari din McKeesport, statul Pennsylvania, Bruce Alexander, unul dintre conducătorii sindicali, i-a relatat reporterului că mulți muncitori nu vor mai căpăta niciodată de lucru. Și amintindu-și de vizita recentă a unui șomer la sediul sindicatului, mr. Alexander povesti: «Omul venise să-mi vorbească, și adusese cu sine și pe cei trei copii ai săi — copii mai drăgălași ca aceștia rar am văzut. „Nu mai am nimic — îmi spuse. N-am nici măcar familie care să mă ajute. Deocamdată trăiesc doar de pe urma ajutorului de șomaj. Nu cred să mă mai reîntorc vreodată la muncă. Ce se va întîmpla cu mine?"»

Mr. Alexander își ridică mîinile într-un gest de neputință: „Ce puteam să-i spun?"

Iată acum descrisă succint situația din bazinul minier al Virginiei de Vest: «Mii de mineri și-au terminat „banii de șezlong" și trăiesc din „tărîțe"». În limbajul minerilor, „bani de șezlong" înseamnă indemnizația de șomaj care se acordă numai cîtva timp, iar „tărîțele" reprezintă puținele alimente ce li se distribuie șomerilor din surplusurile federale.

În New York City, printre șomerii care așteptau la coadă în fața unui oficiu să-și primească ajutorul de șomaj, se afla și James Matthews, un bărbat de 36 ani, înalt și frumos, care era vădit jenat. În trecut obținuse o bursă specială (Rhodes) datorită căreia studiase la Oxford și Sorbona. În timpul războiului, Matthews a slujit timp de 4 ani în marină, apoi a lucrat la Departamentul de stat, iar după aceasta — cunoscînd bine șase limbi — a devenit expert pentru piețele din străinătate la „Goodrich Rubber Company". În urma scăderii vînzărilor de cauciucuri, a fost concediat. Cîtva timp a primit indemnizație de șomaj. Dar acum, cînd aceasta s-a terminat, el se vede nevoit să cerșească ajutoare de la autorități; dacă i se vor acorda, aceste „ajutoare" se vor ridica la cel mult 11 dolari pe săptămînă. Și, bineînțeles, că nici pe acestea nu le va primi la infinit. După cum a declarat el ziaristului de la „New York Times", în timpul străduințelor sale zadarnice de a găsi de lucru s-a convins că „patronii vor oameni care pot depăși vîrsta de 25 de ani, dar să nu fie trecuți de 35".

La aceeași coadă pentru ajutoare se găsea și o femeie între două vîrste, curățel îmbrăcată, care fusese mai înainte desenatoare de modele la unul din magazinele de confecții pentru femei din New York. Acum a rămas fără lucru. Citind în ziare un anunț la rubrica „Oferte de servicii", a chemat la numărul de telefon indicat. Patronul a remarcat că vocea îi pare tînără și a întrebat-o ce vîrstă are. Auzind răspunsul, i-a replicat cinic: „Doamnă, de ce nu vă duceți să stați în parc?". „Asta mi-a amintit — i-a spus reporterului femeia — de o carte pe care am citit-o mai de mult despre o insulă sălbatică în care toți cei trecuți de 50 de ani erau arși. Pe atunci mi s-a părut o barbarie. Astăzi..."

Articolul din „New York Times" trata despre șomajul din „cinci importante zone de folosire a mîinii de lucru". Dar s-ar putea scrie lucruri foarte asemănătoare despre oricare altă regiune a țării.

Chiar în ziua în care am ajuns la Chicago, ziarul „Chicago Daily News" publica un supliment special consacrat șomajului din statul Illinois. Suplimentul se intitula semnificativ: „Nu se fac angajări". Articolul de fond începea astfel: „Joia viitoare, un „tren al celor fără lucru", plin cu șomeri, va pleca din Chicago pentru a participa la conferința asupra șomajului, ce va avea loc la Washington. De ce sînt atît de mulți șomeri? Care este remediul?" Iar alte articole se intitulau astfel: „De ce nu crește din nou numărul posturilor?"... „Milioane de oameni mai sînt încă fără lucru";

„Muncitorii trecuți de 40 de ani se află în cea mai grea situație"; „În două ramuri industriale, reduceri mari în numărul de posturi".

La New York am vizitat sediul central al sindicatului muncitorilor din industria de aparate electrice și de radio. Unul dintre conducătorii sindicali de aci mi-a destăinuit: „Principala noastră problemă este șomajul... Nu întrezăresc nici o soluție reală... Este vorba acum de o boală permanentă a economiei..."

A fost editat chiar și un număr special al ziarului sindical „UE News", care a fost intitulat „Cum vă puteți alătura luptei pentru posturi" — și în care membrii sindicatului au fost sfătuiți: „Ridicați această problemă în sindicatul vostru local... Scrieți scrisori senatorilor și membrilor Camerei reprezentanților... Cereți să se facă o anchetă asupra profiturilor..."

La înapoierea de la sediul sindicatului, șoferul taxiului mi-a spus: „Cu prețurile de azi, nu pot înțelege cum majoritatea familiilor o pot scoate la capăt. Pantofii pe care-i port sînt singura pereche pe care o am. Se spune că acum cîștig mai mult decît odinioară, dar în realitate pot cumpăra mai puțin. Ceea ce mă îngrijorează cel mai mult este întrebarea: cum voi putea să-mi îngrijesc copiii dacă voi cădea la pat? Deocamdată însă mă socot un om fericit că am de lucru..."

În timpul călătoriei mele am discutat aceste probleme cu multe persoane — muncitori din diverse ramuri industriale, mici negustori, oameni de diferite profesii și chiar cu unii oameni de afaceri; nu-mi amintesc ca cineva să nu fi manifestat îngrijorare în legătură cu creșterea masivă a șomajului, creșterea prețurilor și nesiguranța viitorului economic. De aci o concluzie care se impune: ceva este greșit. Și cîte teorii ciudate nu se vîntură în legătură cu aceasta. Iată, de pildă, explicația dată de „New York Times" cu privire la șomajul masiv din prezent: „progresul tehnic care evoluează azi cu aceeași viteză ametițoare ca știința în cucerirea atomului și a spațiului interplanetar, face ca ziua reintegrării în producție a șomerilor să fie tot mai îndepărtată. Îmbinarea creierului electronic cu „mușchi" mecanici a creat posibilitatea să se producă mai multe bunuri cu un număr de muncitori mai redus".

Cu alte cuvinte, potrivit ziarului „New York Times", șomajul ar fi cică o parte integrantă și inevitabilă a progresului științific, ceea ce vrea să însemne că, cu cît sînt mai mari realizările omului de știință și în domeniul producției industriale, cu atît mai mari vor fi suferințele lui. Nu este pentru prima oară cînd se fac auzite astfel de „teorii". În timpul marii crize din 1930, spre exemplu, nu puțini au fost economiștii burghezi de seamă care au cerut înlocuirea mașinilor prin munca manuală, spre a putea rezolva astfel problema șomerilor.

Totuși, împrejurările de atunci s-au schimbat. Într-o mare parte a lumii de astăzi — în lumea țărilor socialiste — se dovedește că cele mai moderne progrese științifice nu provoacă șomaj și mizerie ci, dimpotrivă, contribuie la făurirea unei vieți tot mai îmbelșugate și mai fericite pentru zeci și sute de milioane de oameni.

În ultimul timp, în Statele Unite s-a făcut o largă propagandă în jurul faptului că a critica sistemul capitalist înseamnă a fi lipsit de patriotism și de loialitate. După părerea mea, contrariul e mai aproape de adevăr. Eu refuz să cred că există slăbiciuni inerente și de netămăduit în țara mea; iar răul de care suferim noi acum, eu îl atribui nu poporului american, ci sistemului economic capitalist. Cînd noi vom schimba acest sistem, vom scăpa și de șomajul de masă, și de tragedia oamenilor „nefolositori". Iar producția nu va mai fi niciodată destinată creșterii profiturilor cîtorva, ci asigurării bunăstării poporului; bogățiile țării vor fi ale celor mulți.

... Există contradicții în mijlocul frumuseților acestei primăveri din țara mea; dar prezentul este o primăvară istorică pentru întreaga lume. Libertatea și forța creatoare a omului înfloresc azi pe o mare parte a globului pămîntesc. Viitorul ne va aduce și nouă roade bogate, minunate.

Inscripție la o fotografie

DISTRACȚIE MONSTRUOASĂ

S-au adunat să privească. Să privească, să admire și să aplaude, ca să aibă mai apoi ce povesti respectabililor lor amici, la ceaiuri și la picnicuri, la banchete și la recepții. S-au adunat ca la un spectacol de gală: pentru această ocazie, doamna și-a comandat special o pălărie nouă — destul de urîtă, e drept, dar foarte la modă și mai ales oprindu-se scumpă — domnul și-a pus costumul negru, după ce a ezitat multă vreme dacă să îmbrace sau nu fracul. Nu e o premieră, nici vernisajul unei expoziții a ultimei vedete a picturii super-hiper-abstracționiste. O, nu. E ceva cu mult mai grozav, o reprezentație fără precedent. La baza din Hawtorne (California), în fața oficialilor, a lumii înalte, a salariaților civili ai aviației este prezentat un nou tip de rachetă a morții, pe care cei din conducerea forțelor aeriene ale S.U.A. au numit-o Snark. Snark nu va arăta tot ce poate (pălăria doamnei ar fi în pericol; și poate nu numai pălăria...), dar împrezarii vor prezenta onoratului public calitățile favoritei: grație, eleganță forță...

O, desigur, domnii colonei și generali americani sînt profund îndurerați că domnișoara Snark nu-și poate dovedi grația, eleganța și forța urnucînd orașele în aer, omorînd copii. Dar cum războiul e încă o posibilitate foarte problematică — din ce în ce mai problematică — pînă una alta... „Doamnelor și domnilor, poftiți la spectacol, aveți în fața ochilor o splendidă armă a morții: racheta Snark! Iar apoi, în ce privește grația și eleganța, Snark desfide orice concurență.

Orchestra!"

Și orchestra (fără glumă! Observați în fotografia de sus) va începe să cînte ultimul șlagăr de amor „Vino să te-ucid pe-aleea verde", în timp ce, probabil, trei dansatoare aduse cu avionul direct de la New York vor începa asistența cu cel mai nou dans. Toate acestea, în prezența grațioasei rachete Snark, care — spre regretul celor ce au dat ordin să fie construită — nu poate arăta ce poate.

Cu grație și eleganță, Snark poate arunca în aer case spre care oamenii vin seara obosiți. Cu grație și eleganță îi poate transforma într-o umbră pe bătrînul care stă în amurg pe treapta unei case, cioplindu-și din lemn de cireș cea mai frumoasă pipă din lume. Cu grație și eleganță, Snark poate face ca florile să devină cenușă, părul și mîinile copiilor — cenușă, sărutul îndrăgostiților — cenușă...

Este un spectacol lipsit de grație și de eleganță, e un spectacol lipsit de umanitate să te lauzi cu frumusețea unui instrument de ucidere. Arme moderne nu se fabrică numai în S.U.A. Dar statele iubitoare de pace privesc crearea armelor noi, tot mai perfecționate, ca pe o necesitate impusă tocmai de amenințările, nici o clipă potolite, ale cercurilor agresive din S.U.A. și din o serie de alte țări. Să te lauzi cu frumusețea unei rachete ucigătoare — cum fac organizatorii „festivității" de la Hawtorne — la asta se pot gîndi numai neoamenii, care urăsc omul, numai niște individi lipsiți de simțul realității. Da, lipsiți de simțul realității: pentru că cei din sală se amuză, poate, dar milioanele de cititori ai ziarelor americane, cărora li s-a dat probabil ocazia să privească fotografia de mai sus, n-or avea motive să fie tot atît de bine dispuși, mai ales cînd știu că astfel de rachete — și nu numai astfel! — nu au numai americanii...

...Și cît de frumos ar fi fost ca, în fața „selectei asistențe", organizatorii să prezinte dacă nu o reprezentație artistică, atunci măcar ultimul tip de pantof cu toc înalt, sau de frigider sau de autoturism. Ar fi fost, hotărît, mai distractiv. Și, în orice caz, un spectacol mai la locul lui. Pentru că distracții de acest fel întreține psihoza războiului, sînt periculoase, nespus de periculoase. Chiar și pentru „lumea subțire" din sală. Da, chiar și pentru ea...

Florin MUGUR

FLACĂRA OBIECTIV

● *La Little Rock (S.U.A.), o comisie școlară formată din americani „pur sînge" a început să epureze școlile de elemente considerate antirasiste, deci „anti-americane". Întrucît după concedierea unui prim lot de profesori progresiști mai mult de jumătate din membrii comisiei s-au declarat împotriva procedeelor arbitrare și inumane care s-au folosit, au fost și ei eliminați de propria lor comisie.*

● *Un grup de aproape 60 de personalități politice din Portugalia au adresat guvernului un memoriu în care denunță „starea de descompunere în care se găsește regimul" dictatorului Salazar, și cer să se pună capăt terorii inchizitoriale care înăbușe drepturile și libertățile cele mai elementare. Îndată după primirea memoriului, guvernul portughez a anunțat descoperirea unui „complot antiguvernamental". Alte amănunte nu sînt necesare.*

● *Numărul englezilor suferind de maladii mintale a crescut de mai bine de patru ori în ultimii ani. Doctorul T.I. Rees afirmă că în prezent fiecare a 14-a femeie și fiecare al 29-lea bărbat din Anglia își petrece o bună parte a vieții în sanatorii și spitale, suferind de grave tulburări psihice. Dr. Rees nu arată totuși în ce măsură acești oameni sînt victime ale psihozei de război, întreținute în occident de politica „războiului rece".*

● *Generalul american în retragere Omar Bradley a declarat că, după părerea sa, „cel mai bun serviciu pe care poate să-l facă un general în retragere" este „să-și pună opiniile sale la naftalină". N-ar fi rău să procedeze la fel și unii generali activi din Occident, care nutresc planuri războinice fără nici o perspectivă.*

● *Printre puținele vorbe de duh rostite de șahul Persiei în cursul călătoriei pe care a făcut-o recent în Anglia, se numără și declarația următoare, făcută ziariștilor: „Pot să vă asigur, domnilor, că în Iran nu va avea loc o revoluție". La care nimeni n-a mai îndrăznit să-l întrebe dacă în Iran există cumva societăți de „asigurare" contra... revoluției populare.*

● *„Newsweek" anunță laconic: „S.U.A. au livrat un număr de bombe cu hidrogen forțelor aeriene englese". Și adaugă, ca precizare: „Casa Albă își menține însă controlul asupra armelor respective". Aliați, aliați, dar bombele cu... control american.*

● *Ziarul parizian „Le Populaire" își exprimă cu prefăcută indignare împotrivirea față de ideea admiterii Spaniei în Blocul Atlantic. „Franco în N.A.T.O.? Este inadmisibil!", scrie organul partidului condus de Guy Mollet. Cine să-l creadă însă? Nu seria, oare, aceleași șiar, în urmă cu zece ani: „Germania în pactul atlantic? Niciodată!"?*

● *Statistică U.N.E.S.C.O.: în țările Americii Latine, în o populație de 180.000.000 de oameni, peste 40 la sută sînt analfabeți.*

● *În coloanele ziarelor franceze răzbate nemulțumirea ce domnește în rîndurile unui număr foarte mare de familii cu copii față de iminența suprimării subvențiilor de stat — și așa destul de scăzute — pentru coloniile de vară ale copiilor.*

● *Și domnul Guy Mollet, liderul socialist francez, are motive de neliniște... La un banchet al presei anglo-americane, el a declarat recent: „Ceea ce mă nemulțumește este curentul neutralist care se extinde în Franța. Nu m-aș mira dacă în aceste zile aș citi în ziare un articol cu tema: „NU VREAU SĂ MOR PENTRU BERLIN"...*

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

NORII ÎN FOTOGRAFIE

Imaginea reprezintă un amurg în Delta Dunării. Aparat Rolleiflex 1:3,5. Diafragma 8, timp 1/25 sec. Filtru galben deschis, film Agfa Isopan F, luna septembrie orele 16,30.

Unul din elementele care poate da multă valoare unei fotografii sînt norii.

La fotografiatul norilor se va ține seamă de următoarele

1) MOMENTUL FAVORABIL: cele mai multe ocazii de a prinde în fotografie nori frumoși sînt în timpul primăverii sau al toamnei.

Norii de primăvară, diafani, spumoși, proiectați pe un cer albastru clar, ies în evidență în fotografie și fără filtru galben. Crengile înflorite, proiectate pe un asfel de cer cu nori, pot da fotografii de primăvară reușite. Alte subiecte la care norii să completeze cu efect atmosfera de primăvară pot fi aratul, semănatul, săditul pomilor, păsunatul și altele.

Vara norii sînt masivi, adevărate celăți fantastice, ce pot completa bine atmosfera unei fotografii de sezon. Secerișul, treierișul, peisajele de la țes sau de la munte vor fi cu atît mai reușite cu cît vor reda mai fidel cerul cu nori.

Toamna cerul este mai sumbru, uneori atmosfera e mai agitată, iar norii sînt mai variați. Cerul poate fi acoperit uneori cu nori lungi, subțiri, foarte fotogenici, amestecați cu nori tumultoși și cu guriță albe neregulate, vădind o atmosferă agitată. Culesul viilor și al altor fructe de toamnă, plecarea păsărilor călătoare, căratul lemnelor spre sat sînt printre subiectele ce ne pot da atmosfera de toamnă în fotografie.

Iarna, cînd cerul e plumburiu, fără soare, nu se recomandă să fotografiem, din cauză că nu vom avea relief la zăpadă. Un cer de iarnă sticlos, fără nori, ne va da o poză bine luminată de soare, dar cerul va fi fără viață, fără atmosfera de iarnă pe care numai norii o pot completa.

2) MATERIALE ȘI TIMPUL DE FOTOGRAFIERE: filmul care se recomandă este Isopan de 17/10° DIN, acesta corespunzînd cel mai bine sensibilității cromatice a ochiului. Vom avea pe acest film, redate în alb-negru, tonurile cele mai juste pentru culorile din natură. O expunere prea lungă este în detrimentul reliefului norilor, iar una prea scurtă va da un clișeu fără detalii.

Pentru fixarea timpului de fotografiere și a diafragmei se vor folosi tabelele de expunere, expunometrul și — evident — experiența celui ce fotografiază. În general fotografiatul norilor se încadrează în expunerile pentru fotografiatul normal.

Developarea filmului va fi normală. Se recomandă revelator care dă un grăunte fin, aceasta contribuind la calitatea marilor.

Cînd atmosfera e curată și cerul e albastru, norii ies bine și fără filtru. În cazul cînd avem filtre vom întrebuința galben deschis sau galben mediu. Se recomandă a nu se întrebuința în cazurile normale filtre prea tari, căci am obține un cer prea negru, care nu e natural.

Un filtru care se poate întrebuința cu succes este cel numit „degradé". Jumătate din discul de sticlă al acestuia este de culoare galbenă, iar cealaltă jumătate e incoloră. Fixîndu-l pe obiectiv cu jumătatea galbenă în sus, norii ne vor ieși reliefați pe clișeu, iar jumătatea incoloră de jos ne va permite să expunem normal pentru sol. În plus avem avantajul că nu vom lungi expunerea, lucru important pentru a nu căpăta imagini mișcate.

C. SĂVULESCU

Rochii de vară

1. Rochie kimono din mătase imprimată; corsetul, închetată în doi nasturi, strînge creșturile în talie și pe bust.

2. Rochie pentru strand, în dungi. Bretelele, continuate pe corsaj, se termină în buzunare. Se completează cu o jachetă scurtă din același material.

3. Din material uni, o rochie cu o eroiată originală.

Desene de Martha VIDA

DE LA ELBA LA PACIFIC

R. D. GERMANĂ

Muncitorii de pe șantierul barajului de la Rappbode și-au luat angajamentul ca în cinstea celei de a 10-a aniversări a proclamării R.D.G. să-și depășească cu 60 la sută planul pe anul în curs pentru construirea acestui baraj — inima marilor lucrări hidroenergetice ce se desfășoară în munții Harz. →

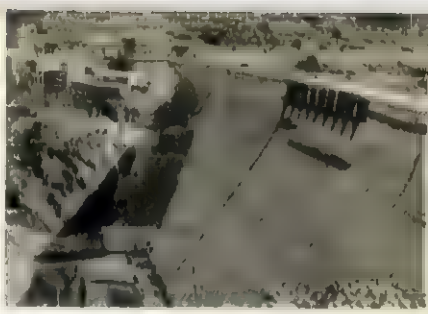

R. P. POLONĂ

În Palatul științei și culturii din Varșovia s-a deschis recent o Expoziție de artă plastică contemporană a R. P. Române.

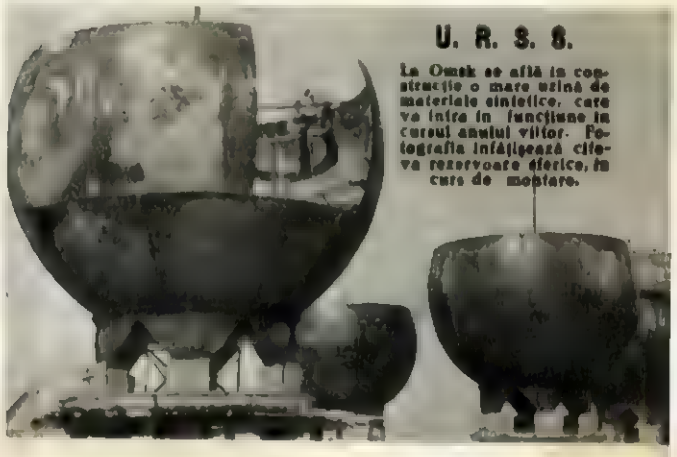

U. R. S. S.

La Omsk se află în construcție o mare uzină de materiale sintetice, care va intra în funcțiune în cursul anului viitor. Fotografia înfățișează cîteva rezervoare sferice, în curs de montare.

R. P. CHINEZĂ

O sută de tineri tibetani care au absolvit Institutul central al minorităților naționale din Pekin au plecat din capitala R. P. Chineze în Tibet, spre a lua parte ca specialiști la opera de construcție ce se desfășoară în ținuturile lor natale. →

R. D. VIETNAM

Pentru oamenii muncii din orașele R.D. Vietnam se construiesc mereu noi locuințe. Iată cîteva moderne blocuri în care de curînd locuiesc muncitorii uzinei textile din Nam Dinh. ↓

Cuvinte încrucișate

ÎN LIVADĂ

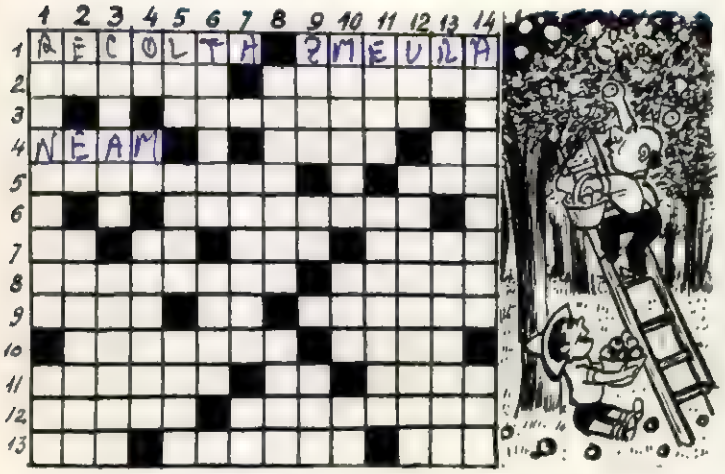

ORIZONTAL: 1) Roadeᵒ — Mană (fig.). 2) Mană (fig.) — Patimi.) Grindină și secetă. 4) Viță — Personaj arghezian (Flori de mucigai) — Curge! 5) Poame rele — Vlăstar. 6) Mandarin. 7) Nucu Păunescu — Mei! — Fire — În păr! 8) Tot poame rele — Alunar. 9) Întemeietorul Imperiului Romîno-Bulgar — Acordă — Roadele ogorului. 10) Selecționează semințele — Nume masculin. 11) Viță (pl.) — „În livadă" (pl. monoverb) — Probă. 12) Licoarea prunului în pahărele (pl.) — Mană. 13) Localitate în Franța — Roade — Judecător în infern.

VERTICAL: 1) Mană (fig.) — Interjecție leșinătului. 2) Codițe de roșcove... — Extreme pe extreme — Alunele. 3) Duluapuri (trans.) — Ca cireașa. 4) Nicu Stoenescu — În simburi... — Cu mantii 5) Scoate foc pe gură — Gospodar public — Susține roțile. 6) Ajutătoare ale memoriei — Camere. 7) Sol — Care. 8) Au vlăstare — Moral. 9) Rădăcină — Cămașă înfloratâ — Ca un pește. 10) Transpirat — Grație — Peste. 11) Simbolul poeziei — Luate. 12) A urca — Preferință. 13) Fiecare aduce o nouă recoltă în livadă — În prun — Boboc. 14) Mană (fig.) — Lovește bilele

CURIOZITĂȚI MEDICALE DIN TRECUT

Multe sute de ani, prejudecățile, erorile, ignoranța și șarlatania au ținut în loc dezvoltarea medicinei, care și-a avut astrologii și alchimiștii ei. Din nenumăratele isprăvi ale acestora amintim citeva:

● Unele leacuri erau nu numai hazlii și inutile, dar de-a dreptul respingătoare. Astfel, inima de cerb se folosea împotriva febrei, cea de hienă împotriva spasmelor, inima de măgar era considerată drept remediu al epilepsiei, iar dizenteria se „vindeca" dîndu-i-se bolnavului să mănînce o inimă de broască. Ca leac universal, s-a recomandat într-un tratat, publicat la Frankfurt în secolul al XVI-lea, un amestec de inimi de cerb și de potîrniche, la care trebuiau adăugate lămîie, șantal și alte balsamuri. În 1703, un tratat de farmacie recomanda o licoare în care ingredientul principal era tot inima de cerb.

● Niște pseudosavanți au pretins că pielea corpului omenesc este înzestrată, printre alte terminații nervoase, cu unele care au o structură apropiată de a ochiului, avînd o celulă care se aseamănă cu cristalinul, prelungită printr-o fibră nervoasă, care ar fi un nerv optic. Se spunea că o educație specială ar permite omului să vadă și cu ajutorul pielii. A fost născocită și o populație care ar trăi în Guiana și care ar fi văzut cu pielea forma și culoarea obiectelor. Teoria aceasta a viețuit pînă acum cîteva decenii. Prin 1920, la Sorbona, în prezența mai multor personalități (printre care se afla și Anatole France) a fost făcută o „experiență" menită a-i demonstra bazele „științifice". Rezultatul a fost pe măsura teoriei: în timp ce „savanții" erau orbiți de propriile orbecăieli, orbi artificiali care aveau ochii acoperiți cu benzi și basmale negre și care urmau să „vadă" prin piele, se jucau de-a baba-oarba cu experimentatorii, întrevăzînd oamenii și obiectele din jur prin imperfecțiunile legăturilor.

● Pedepsirea prin tăierea nasului a fost foarte răspîndită multe milenii de-a rîndul, din adîncă antichitate și pînă aproape de vremurile noastre. Existau și călăi specializați în această operație. Printre mutilații pe această cale se numără și scriitorul moldovean Nicolae Milescu, rămas fără nas în urma unor uneltiri împotriva lui Ștefniță-Vodă. Daniel de Foë, autorul lui Robinson Crusoe, a scăpat de tăierea nasului mulțumită faptului că poporul a silit autoritățile să-i acorde grațierea. De la începuturile răspîndirii tutunului, un sultan pedepsea pe fumători cu tăierea nasului, iar papa Sixtus al V-lea punea să se taie nasul hoților.

Nemaiavînd... nas să se arate în lume, multe dintre victime se adresau medicilor pentru recăpătarea organului lipsă. Au început să răsară ca ciupercile șarlatanii și legendele despre vindecări miraculoase. Despre spătarul Milescu s-a spus că și-a recăpătat nasul în Germania, prin „alobozire de sînge". În secolul al XVI-lea mergea vestea că un chirurg italian, Tagliacozzi, era specializat în punerea la loc a nasurilor și că ar fi refăcut pe acela al unui nobil, care purta unul... de argint. Adevărul este, după mărturii scrise ale unor oameni cinstiți (care-și cunoșteau... lungul nasului) că nimeni nu a văzut pus la loc un nas decupat și că s-au realizat numai unele mici operații în cazuri de mutilare superficială sau un soi de proteze din diferite materiale.

● Un medic italian care a trăit pe la sfîrșitul secolului al XV-lea povestea că un individ care a căzut din vîrful unui turn nu numai că nu a avut nimic de pătimit, dar cînd s-a ridicat ca să-și vadă de drum a constatat că piciorul de care era șchiop din naștere devenise normal.

● În 1752 s-a publicat în Franța un material „științific" prin care se relata că un bolnav grav de nervi, socotit incurabil, s-a însănătoșit mulțumită zgomotului unui foc de pușcă.

● Un marchiz de la curtea lui Ludovic al XVIII-lea ar fi scăpat de gută rupîndu-și picioarele în timpul unei cavalcade. Același, lovit de apoplexie, a căzut și și-a spart capul și a scăpat cu această ocazie... de dambla.

● Despre o cucoană oarecare se spunea în ziarele anului 1905 că a scăpat de diabet prăbușindu-se cu un ascensor defect.

Nu vă amintesc toate acestea, măcar pe departe, de nebunul care și-a bătut cuie în cap că să scape de migrenă?

SFATURI practice

CUM SĂ NE ALEGEM STAȚIUNEA DE ODIHNĂ

Am auzit adeseori oameni spunînd: „Nu merg la mare în concediu, fiindcă mă plictisesc. Prefer munte, aici cărui peisaj prezintă mai multă varietate". Sau: „Acum un an am fost la munte, anul acesta mă duc la mare, ca să mai schimb decorul".

Mulți dintre aceștia se înapoiază din concediul de odihnă mai obosiți de cum erau la plecare sau chiar mai slăbiți. Și se întreabă apoi cu nedumerire care e explicația.

Or, explicația e foarte simplă: alegerea la întîmplare a unei stațiuni de odihnă, sau după simplul criteriu al decorului ori al amuzamentului, e fatal să ducă la asemenea rezultate.

Nu trebuie să fii neapărat bolnav ca să consulți un medic înainte de a te hotărî asupra locului de odihnă. Caracteristica fiziologică a fiecărui om, sensibilitatea sau predispozițiile pentru anumite afecțiuni constatate printr-un prealabil control al organismului, sînt lucruri de care trebuie neapărat să se țină seama la alegerea unei stațiuni climaterice sau balneare. Nu orice regim climateric este indicat fiecărei persoane. Umiditatea, puritatea, compoziția chimică și biologică a aerului, intensitatea luminii, vegetația, dar mai ales presiunea atmosferică sînt elemente care trebuie puse în concordanță cu caracteristicile fiecărui organism.

Pe malul mării, spre exemplu, presiunea atmosferică ajunge pînă la 763 mm, făcînd ca aerul să conțină 0,259 grame de oxigen la litru. Un aer mai concentrat deci, care nu solicită un efort din partea plămînilor și a pulsului. Totuși cei cu predispoziții la emfizem sau la afecțiuni ale inimii nu se vor simți niciodată bine acolo. După cum ei nu se vor simți bine nici la altitudini mai mari de 1000 de metri, unde presiunea atmosferică prea scăzută îi va obliga la un efort contraindicat afecțiunilor lor. Pentru asemenea oameni, ca și pentru majoritatea celorlalți, cea mai inofensivă este altitudinea dintre 400 și 600 mm, adică aceea a regiunilor subcarpatice. Regimul atmosferic al acestor localități — și nu ne putem plînge de lipsa lor — stimulează fără efort dăunător funcțiunile pulmonare, mărește energia inimii, corectează tulburările nervoase. Or, se pare că tocmai aceste regiuni sînt cele mai ocolite, oamenii preferînd îndeobște extremele: munțele sau marea.

Firește, nu trebuie să tragem concluzia că munțele ori marea sînt de evitat. Cura de aer sau de băi și într-un loc, și în altul, sînt binefăcătoare corpului. Atît numai că e recomandabil să ne facem un control al organismului înainte de a ne hotărî pentru una din aceste regiuni, spre a ne asigura dacă o suportăm sau nu.

E oare știut de greu să facem acest lucru în interesul sănătății noastre?

IOSIANA

Poșta redacției

VIORICA MÎNDRU — Constanța. Aurorele polare se prezintă uneori sub forma unor arcuri luminoase, iar alteori sub forma unor perdele luminoase, care-ți fac impresia că atîrnă din înaltul cerului și se mișcă în bătaia vîntului. E adevărat că fenomenul poate fi observat la ambii poli ai pămîntului, dar e incorect să-l numiți „aurora boreală" pentru ambele cazuri. Aurora boreală este — după cum o arată și denumirea — numai cea din regiunile Polului Nord. Cealaltă se numește aurora australă. În regiunile temperate și cu un magnetism al pămîntului redus — cum ar fi la noi — se întîmplă foarte rar asemenea fenomene, iar la Ecuator niciodată.

EMIL GHEORGHIADE — Brăila. Se pare că ideea construirii unui tunel sub Canalul Mînecii, care să lege Anglia de continent, a fost într-adevăr readusă în actualitate, dar nu s-au găsit încă mijloacele de a fi trasată în fapt, cu toate progresele științei și tehnicii. Se știe că cel mai mare obstacol nu constă, după ultimele calcule, în săparea propriu-zisă a tunelului, ci în aerisirea lui în timpul circulației vehiculelor, care degajă gaze nocive. Pentru anihilarea nocivității acestor gaze ar trebui să se pompeze nu mai puțin de 2.240 metri cubi de aer proaspăt pe secundă, fapt pe care inginerii specialiști nu-l văd posibil. Așa că singura soluție ar fi ca pe această cale de acces să nu circule decît vehicule electrice. Deocamdată, încă se mai fac studii și calcule.

DOICA VOICU — Brad, reg. Hunedoara. Unul cîine-lup îl puteți da din cînd în cînd și carne crudă, dar tăiată în bucățele și amestecată cu alte alimente. Ciițiî amănunte complete asupra hranei unui astfel de cîine în nr. 6 din 7 februarie 1959 al revistei noastre.

NICOLETA JIANU — Craiova. Cauzele căderii părului sînt, printre altele: anemia, artritismul, seboreea, mătreața și unele boli infecțioase. E bine să vă arătați unui medic înainte de a încerca un tratament. Pentru fortificarea rădăcinii și întărirea căderii părului, vă dăm totuși următoarea rețetă.

Ulei de ricin	50 gr.
Pilocarpină	1 gr.
Alcool	110 gr.

Frictionați de două ori pe săptămînă pielea capului cu această soluție, care, pe lîngă că întărește rădăcina părului, combate și mătreața. În cazul că aveți epiderma grasă, suprimați uleiul de ricin și folosiți numai alcoolul cu pilocarpina.

VIRGIL VOINESCU — Predeal. Ați auzit c-ar exista munți care „cîntă" și nu vă vine să credeți? Fenomenul există, totuși. Depinde de ce înțelegeți dv. prin „cîntă". Dacă vă închipuiți că niște munți s-ar apuca să cînte o arie de operă sau un tango, desigur ați fi îndreptățit să nu credeți — cum n-ar crede, de altfel, nimeni. Dar aceștia munți, din care unii se găsesc în China, alții în Africa și alții în statul Nevada din America, sînt niște „cîntăreți" mai modești. Ei scot numai niște sunete, la anumite ore, care din depărtare par a fi acordurile unor instrumente muzicale. Oamenii de știință cred că aceasta se datorește frecării miliardelor de particule de nisip încinse de soare și mișcate de vînturi. V-ați lămurit?...

F. THOADER — Constanța. Și dv. tot de căderea părului vă plîngeți? Încercați rețeta pe care am recomandat-o mai sus tovarășei Nicoleta Jianu, dar fără adaosul de ulei de ricin, fiindcă spuneți că aveți epiderma foarte grasă. Păcat, în orice caz, că v-ați lăsat de fotbal, fiindcă nu din cauza lui v-a căzut părul — de astu să fiți convins. Dacă nu v-ați fi lăsat de acest sport, „Farul" ar fi avut poate un jucător bun în plus. Și zău că tare i-ar fi fost de folos...

ALEX. BAZGAN — Pașcani, reg. Iași. Prima femeie care a făcut o expediție de cercetări științifice în regiunile arctice a fost sovietica Maria Klionova, doctor în științe geologice și mineralogice din Moscova. Ea a călătorit întîia oară spre pol în anul 1925, pe bordul vasului „Perseu", făcînd la înapoiere o documentată expunere asupra geologiei marine în regiunile arctice. Apoi, în anul 1932, a călătorit din nou printre ghețurile polare pe bordul navei „Kripovici", care a întreprins împreună cu prima oară arhipelagul Franz Iosif.

VICTOR SĂLZMAN — Turda. 1) Transatlanticul „Titanic" s-a scufundat din cauza ciocnirii cu un aisberg, pe vremea aceea neexistînd aparate de semnalare a obstacolelor pe timp de nevizibilitate, cum ar fi radarul, sonarul etc. 2) Inventatorul radiofoniei a fost A.S. Popov, iar al fotografiei, Niepce și Daguerre (de la aceste fotografia căpătase la început numele de „daguerrotipie"). 3) Cu întrebările tehnice de domeniul radiofoniei adresați-vă revistei „Programul de radio și televiziune", în str. Al. Popov 62, care e cea mai indicată să vă răspundă.

VICTOR OANCEA — Buzău. Am mai scris, mi se pare, că nedispunînd de un spațiu prea mare, preferăm la această rubrică o singură întrebare de fiecare dată și, dacă se poate, de asemenea natură încît răspunsul să-i intereseze eventual și pe alți cititori. Altfel sîntem nevoiți sau să dăm răspunsuri prea laconice, sau să folosim corespondența poștală. Nu vă putem indica „metoda ideală" de a scrie un articol pentru presă fiindcă, la drept vorbind, și noi... sîntem mereu în căutarea ei. Condiția de bază constă în a reuși să redai cititorului aspectele instructive ale contactului cu realitățile vieții.

MIHAI STĂNESCU — Cîmpulung-Muscel. Aerul pe care-l respirăm e compus din șapte gaze și anume: oxigen, azot, argon, neon, heliu, krypton și xenon, din care cele mai importante sînt oxigenul și azotul. Aerul lichid se obține prin procedee de fabricație constînd din comprimări și detente alternative ale aerului obișnuit. La o temperatură de 194 de grade sub zero, obținută prin aceste comprimări și detente repetate, aerul începe să curgă exact ca apa. Nu trebuie să confundați însă aerul lichid cu oxigenul lichid, care constă numai din acest din urmă gaz lichefiat.

CEI MAI BUNI AU CÎȘTIGAT!

Peste 2 000 de echipe de fotbal din toată țara au luat startul în Cupa R.P.R. Peste 2.000 de echipe, fiecare dorind cu ardoare ca cel puțin pentru un an să dețină această distincție. Și pînă la urmă, anul acesta, ca și acum patru ani, finala Cupei R.P.R. a pus față în față o echipă din prima divizie, Dinamo-București, cu o formație din divizia B: C.S.M - Baia Mare. Ținînd seama de performanțele băimărenilor în această competiție, mulți au crezut că n-ar fi exclus ca Baia Mare să facă o surpriză. Precedentul fusese de altfel creat recent, cînd băimărenii au eliminat din cursă pe campionii țării — petroliștii din Ploești.

Dar cei mai buni și-au spus cuvîntul. Dinamoviștii bucureșteni, menținîndu-și forma bună din ultima vreme, au cucerit cupa, aducînd-o din nou „acasă", în București, după ce timp de un an gazdă i-a fost orașul Timișoara.

Fotografii de
Dan BÎRLĂDEANU, R. SCURTU
și G. AGAPIAN

Ene, căpitanul echipei Dinamo, primește cupa ce încununează o victorie meritată.

Echipa campioană de fotbal a țării pe anul 1959, *Petrolul-Ploești*, văzută de P. Stoenescu. De la stînga la dreapta, sus: Pahonțu, Zaharia, Babone, Dridea, Topșa, Marinescu. Jos: Fronea, Neacșu I, Sfetcu, Tabarcea, Bădulescu.

Stadionul Republicii a găzduit sîmbătă și duminică întrecerile de atletism din cadrul celei de-a II-a etape a campionatului pe echipe al orașului București. Publicăm aci cîteva aspecte de la aceste întreceri:

① Alergătorii care au luat startul la cursa de 3.000 m obstacole au înfruntat cu ușurință razele soarelui, datorită faptului că după fiecare tur de pistă s-au... răcorit în groapa cu apă.

② Lia Manoliu, cîștigătoarea probei de aruncare a discului (45.93), în timpul celei de-a doua încercări.

③ Stachета ridicată la 4,10 m este trecută de reprezentantul clubului Dinamo, M. Trandafilov.

④ La săritura în lungime s-a detașat de la început atleta M. Pandele, cîștigătoarea probei (5,46 m).

⑤ Coarda este „atacată" de participanții la 800 m plat băieți.

⑥ Start la proba de 800 m plat fete.

Susținătorii și jucătorii echipei de rugbi „Dinamo" au trecut prin serioase emoții în timpul meciului disputat duminică dimineața cu echipa C.F.R.-Grivița Roșie. Numai ultimele minute au elucidat situația, meciul terminîndu-se la egalitate (3-3) ↓

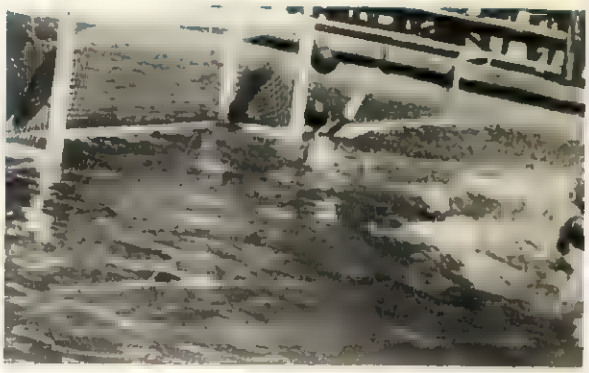

↑ Bazinul Străndului Tineretului a găzduit duminica trecută întreceri de polo din cadrul categoriei B. Iată o fază din meciul Școala sportivă-Constructorul.

În dorința ridicării de noi talente, Federația de tenis de masă a înființat pentru prima oară în București un centru de fete. Fotografia noastră surprinde un grup de eleve de la Școala medie Matei Basarab în timpul concursului de verificare de duminica trecută. Cele mai bune elemente vor fi selecționate pentru a participa la Șaiteriul european de la Constanța, care va avea loc peste puțină vreme.

O delegație de partid și guvernamentală a Republicii Democrate Germane, în frunte cu tovarășii Walter Ulbricht, prim-secretar al C. C. al P.S.U.G., și Otto Grotewohl, președintele Consiliului de Miniștri al R.D.G., a sosit la 8 iunie la Moscova, într-o vizită de prietenie. În fotografie: un aspect din timpul vizitei făcute de delegația de partid și guvernamentală a R. D. Germane tovarășului N. S. Hrușciov, în cabinetul său de lucru din Kremlin.

Fotocronica

R. P. R. PESTE HOTARE

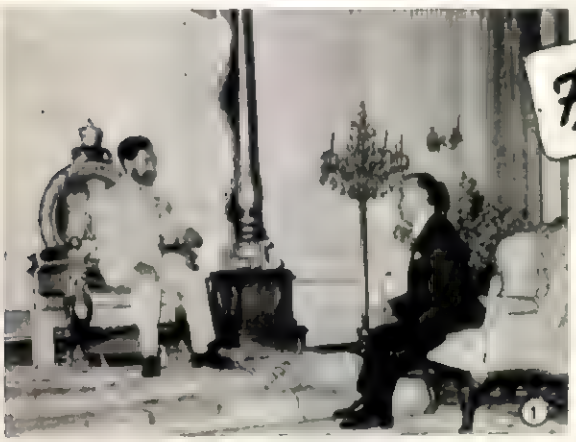

1. Recent, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al R.P.R. în Etiopia, tov. Constantin Stănescu, și-a prezentat scrisorile de acreditare împăratului Haile Selassie. În fotografie: împăratul Haile Selassie întreținîndu-se cu ambasadorul romîn.

2. Crucea Roșie a R.P. Romîne a venit în ajutorul sinistraților de pe urma inundațiilor din Sumatra, trimițînd în Indonezia penicilină românească în valoare de 50.000 rupii. În fotografie: ministrul R.P. Romîne la Djakarta, Pavel Stîlard, înmînînd ministrului Prevederilor Sociale al Indoneziei, Muljadi Djojomartono, o cutie de penicilină — ca simbol al darului romînesc.

47 de țări participă anul acesta la cea de-a 28-a ediție a tradiționalului Tîrg internațional de la Poznan. Țara noastră este reprezentată printr-un birou de informații comerciale care se bucură de atenția numeroșilor vizitatori sosiți aci din întreaga Polonie și de peste hotare. În fotografie: un aspect al tîrgului.

De mai multe săptămîni, funcționarii bancari din Buenos Aires și din alte orașe argentiniene, cărora li s-au adăugat și alte categorii de salariați, sînt în grevă. În capitala Argentinei au avut loc mai multe demonstrații ale greviștilor, împotriva cărora a intervenit poliția. În fotografie: pe străzile orașului Buenos Aires tineri greviști resping intervenția polițiștilor aruncînd cu pietre după ei.

BALCANII SĂ DEVINĂ O ZONĂ A PĂCII!

Sînt unii — e drept, puțini la număr — cărora le place să se joace de-a „butoiul cu pulbere". În trecut, Balcanii au avut destul de pătimit de pe urma acestui joc periculos. Milioane de oameni din această parte a Europei blestemă și azi pacostea războiului. Și doresc din adîncul inimii lor pacea. Năzuințelor acesteia de pace îi corespunde și noua inițiativă a guvernului țării noastre, cuprinsă în Declarația cu privire la amplasarea în Grecia a rampelor de lansare a rachetelor teleghidate și problema păcii și securității în Balcani.

Oare nu este timpul ca, ținînd seama de trista experiență a trecutului, guvernele statelor balcanice să prefere acțiunilor militare relațiile de bună vecinătate în condiții de securitate și pace? Hotărît, este timpul! Dovadă, ecoul fierbinte în inima popoarelor din Balcani a propunerilor cuprinse în Declarația guvernului R.P. Romîne.

Într-un moment cînd comandamentul N.A.T.O., cu asentimentul guvernului Greciei, pregătește înțesarea acestei țări cu armele morții atomice, guvernul romîn, reluînd propunerea cuprinsă în mesajul din 10 septembrie 1957 al tovarășului Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri al R.P.R. — în legătură cu o întîlnire a șefilor de guverne ai țărilor balcanice — s-a pronunțat din nou pentru înfăptuirea unei înțelegeri colective a statelor din Balcani, preconizînd totodată eventuala adoptare a unui tratat de înțelegere și securitate colectivă a regiunii balcanice, tratat care ar prevedea angajamentul țărilor respective de a nu admite stocarea de arme atomice și amplasarea de rampe pentru rachete pe teritoriul lor.

Interesele vitale ale popoarelor din această regiune pot fi cu adevărat apărate și Balcanii pot fi feriți de calamitatea războiului atomic numai dacă această regiune se va transforma — așa cum a propus tovarășul Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. — într-o zonă denuclearizată. Această propunere și alte măsuri menite să transforme Balcanii într-o zonă a păcii sînt salutate cu aprobare unanimă de popoarele balcanice, în ciuda respingerii ostentative venite din partea guvernului atenian, care preferă să continue politica pe care i-o dictează campionii americani ai războiului rece. Guvernanții greci se comportă ca acele cercuri conducătoare din țările nesocialiste despre care tovarășul Hrușciov spunea că *„pun interesele lor de clasă mai presus de interesele naționale ale țărilor lor, mai presus de interesele popoarelor"*.

În profundă contradicție cu interesele poporului grec, răspunsul negativ al guvernului din Atena reflectă în ce măsură conducătorii greci sînt subordonați domnilor generali americani ai N.A.T.O. Pînă și un ziar de dreapta ca „Estia", din Atena, se vede silit să deplîngă faptul că *„Grecia a ajuns să vadă și ziua în care se așteaptă ordinele unui șef oarecare de la Departamentul de stat al S.U.A. pentru a putea să-i răspundă lui Chivu Stoica, primind acest ordin ca pe un avans prin ambasadorul grec la Washington"*. Mai clar nici că se poate: ordinele, ca și rachetele pentru Grecia, vin din America. Ceea ce arată că, atît la Washington și la comandamentul N.A.T.O., cît și la Atena, există cercuri vădit ostile oricărei măsuri menite să asigure interesele păcii în Balcani. Or, popoarele din Balcani, ca și cele din lumea întreagă, au un singur interes: PACEA. Și cine nu știe azi că amplasarea rampelor americane de lansare a rachetelor teleghidate nu are nimic comun cu pacea! Iată de ce respingerea de către guvernul grec a noii inițiative de pace este dezaprobată de popoarele balcanice neliniștite de politica transformării Balcanilor într-un „butoi de pulbere".

„Întregul popor grec — scrie „Estia" — *este împotriva creării de baze atomice pe teritoriul Greciei"*. Reflectînd adevărata atitudine a poporului grec, ziarul atenian „Avghi" aprobă propunerea guvernului romîn într-un articol cu titlul: *„Să fie înlăturate diferendele din Balcani și să se semneze un acord privind crearea unei zone denuclearizate"*.

Este ceea ce vor în prezent popoarele din Balcani. Este ceea ce cer interesele păcii.

Balcanii trebuie să devină o zonă a păcii și nu un focar al unui război atomic!

D. BABOIAN

ÎN JURUL GLOBULUI

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN MOSCOVA s-a îmbogățit cu cîțiva cocori manciurieni, primiți în dar din partea Parcului zoologic din Pekin.

MINUNATA COLECȚIE DE DANTELE a fost donată Muzeului de arte aplicate din Praga de către o cunoscută colecționară cehoslovacă de opere de artă — Tonka Ianovska.

„MURMURUL PĂDURII" se numește acest pitoresc riu de munte din Ucraina subcarpatică.

UN CUIB... ORIGINAL. Una din coroanele cu care a fost împodobită capitala Angliei în timpul vizitei șahului Iranului a fost găsită de păsări bună pentru a-și face din ea un... cuib. Să mai spună cineva că nu-și au și coroanele rostul lor ..

RENUMITUL DIRIJOR LEOPOLD STOKOWSKI a efectuat recent un turneu în R.P. Polonă. În fotografie: L. Stokowski răspunzînd ziariștilor, la o conferință de presă la Varșovia.

VĂDUVELE VICTIMELOR DE LA MARCINELLE asistă la dezbaterile procesului deschis, sub presiunea opiniei publice belgiene, în legătură cu catastrofa minieră ce a avut loc în urmă cu doi ani la minele de la Marcinelle, cînd și-au pierdut viața zeci de mineri.

PENTRU O BUCĂȚICĂ DE PÎINE... La Henley, în Australia, s-a desfășurat de curînd un foarte original concurs: cine poate sta mai multă vreme cocoțat sus, pe un stîlp.

Desigur că nu e vorba de o distracție gratuită, ci de cîștigat niscaiva bani.

ÎN LIPSA CREȘELOR... Iată o imagine din prefectura Chiba (Japonia). Părinții fiind plecați la cîmp, acești copii trebuie să aibă grijă și de frățiorii lor mai mici, iar dacă sînt nevoiți să meargă undeva, să-i poarte în spinare cu ei.

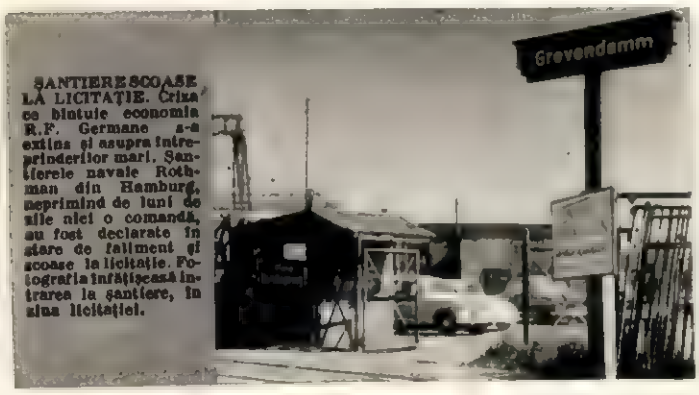

ȘANTIERE SCOASE LA LICITAȚIE. Criza ce bîntuie economia R.F. Germane s-a extins și asupra întreprinderilor mari. Șantierele navale Rothman din Hamburg, neprimind de luni de zile nici o comandă, au fost declarate în stare de faliment și scoase la licitație. Fotografia înfățișează intrarea la șantiere, în ziua licitației.

NĂRAVURI...

ȘERPI VÎNDUȚI LA KILOGRAM

La Oklahoma, în S.U.A., există în fiecare an un tradițional tîrg al șerpilor, unde vin de obicei să se aprovizioneze muzeele, menajeriile și fabricile de seruri. Șerpii se vînd aici nu cu bucata ci cu kilogramul, și prețul s-a menținut pînă în ultima vreme destul de convenabil pentru cumpărători. Dar iată că anul acesta a apărut un concurent care ridică prețul, deoarece s-a oferit să cumpere întreaga cantitate de șerpi adusă la vînzare.

Interesîndu-se mai îndeaproape cu privire la curiosul cumpărător, reprezentanții muzeelor și ai menajeriilor au aflat că acesta nu e altcineva decît patronul unei fabrici de conserve de... pește.

Descoperise omul materie primă mai ieftină...

UN DESERT „MADE IN U.S.A."

În timpul unor recente săpături făcute la Pestum, în Italia, au fost descoperite 8 vase mari pline cu miere de albine ce datează de pe vremurile Romei antice. Mierea dovedindu-se a fi perfect conservată, un miliardar american s-a oferit s-o cumpere spre a o servi ca desert original musafirilor săi.

Nici prin cap nu i-a trecut bogătașului american că descoperirea aceasta ar fi de mai mare folos arheologilor!...

UN CÎINE BOGAT...

Pe numele lui Oliver Twist, un cîine de vînătoare în vîrstă de 12 ani, al cărui stăpîn locuiește în apropiere de Melbourne (Australia), s-au depus la bancă mai multe mii de lire. Stăpînul cîinelui a luat această măsură — după cum a declarat — deoarece e îngrijorat de gîndul că, murind, animalul ar rămîne lipsit de... mijloace de existență.

Din ce fel de exploatări și-a realizat stăpînul fericitului cîine averea din care poate lăsa o asemenea moștenire, nu ni se comunică în telegrama de presă care ne aduce la cunoștință faptul. Ni se arată însă că „generosul" bogătaș socotește că acești bani au fost cîștigați prin... muncă cinstită de însuși cîinele: Oliver Twist a participat în viața lui la multe vînători. Or, spune stăpînul patrupedului, el nu înțelege să-și exploateze animalul (oare aceeași atitudine n-ar fi bine s-o adopte și în ce privește oamenii cu și prin care și-a realizat averea?...).

Desigur că nu este primul cîine despre care auzim că are o „situație financiară" mai bună decît a multor mii și mii de oameni. Asemenea lucruri se întîmplă destul de des în lumea capitalistă. Mai ales, însă, ele sînt la modă în S.U.A. Și nu ne îndoim că în Australia atari moravuri provin din importul din America.

Într-adevăr, în Australia companiile americane, care acaparează pe zi ce trece tot mai mult viața economică, au ajuns să aibă profituri medii anuale de 48,4% din capitalurile lor — după cum relata anul trecut „Sidney Morning Herald". O cifră scandalos de mare, chiar pentru o țară în care regimul colonialist s-a înpămîntenit de secole. Scoțîndu-și din țară uriașele lor beneficii, monopoliștii americani simt însă obligația morală să aducă în schimb ceva: și aduc „modul de viață american".

Așa se explică faptul că, în timp ce în orașele australiene sînt oficial înregistrați 80.000 șomeri (și cîte alte zeci de mii sînt neînregistrați?!), în timp ce fermierii suferă lovituri după lovituri sărăcind de la o zi la alta (numai într-un singur an, mulțumită aceluiași „ajutor" primit din partea monopolurilor americane, prețul lînei — important produs al economiei australiene — a scăzut cu 22%; aceasta după alte cîteva precedente succesive scăderi) un exploatator oarecare are mustrări de conștiință în legătură cu faptul că și-a exploatat... cîinele, și vrea să-i asigure o pensie viageră.

Cît de mulțumit o fi numitul patruped, Oliver Twist, văzîndu-se cu cont la bancă, nu știm. Dar pentru zecile de mii de muncitori șomeri și fermieri sărăciți din Australia, „trăsnaia" stăpînului cîinelui rentier nu este o simplă curiozitate de bogătaș care se plictisește, ci o adevărată sfidare.

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 oficiul 33. Tel. 17.60.10 int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

Două drumuri

Desen de M. CAPĂTA

— Uite norocul, Mișule! Ia-o și arunc-o în sus.
— Las-o că am mai avut „norocul" ăsta azi dimineață...

Desen de Rik AUERBACH

— Hai mai repede, Stelică.... Mereu întîrzii din cauza dumitale.

Desen de MATTY

Ea: Nu-mi trece sughițul! Mi-ar trebui o speriatură bună...
El: Uită-te pe fereastră!

Desen de Fred GHENADESCU

— Lasă pisica în pace, blestematule!
— Lasă-l dragă, e pisica lui madam Popescu!...

Desen de Mircea ANANIA

ÎN TRAMVAI

Te-ai suit pe pantofii mei!!
- Și ce, îți-e necaz că sînt mai înalt?

Desen de PAVEN

O ABSENȚĂ CU BUCLUC

De ce zici că inspectorul a fost nemulțumit de felul cum rezolv eu cererile... Doar au fost închise în birou!?!?!
— Dacă ați uitat să închideți și coșul!...

Desen de Ioan CIUCIU
Tr. Severin

PREȚUL 2 LEI

Nr. 26 (214)
Anul VIII
27 iunie 1959

Pentru luminile orașului
(pag. 3-5)

Fotografia de
A. MIHAILOPOL

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

PRIMELE VICTORII ALE SEPTENALULUI

La 16 iunie 1959 a avut loc la Moscova deschiderea festivă a Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. Cele mai prețioase cuceriri ale gîndirii și activității practice ale oamenilor sovietici și-au găsit oglindirea în această expoziție. Ele demonstrează uriașa ofensivă creatoare a oamenilor sovietici pentru traducerea în fapt a hotărîrilor Congresului al XXI-lea al P.C.U.S.

Pe imensul teritoriu de 211 hectare, în 71 pavilioane și terenuri special amenajate, este prezentat tot ce e nou și înaintat în economia, știința, tehnica și cultura Uniunii Sovietice, cît și perspectivele dezvoltării lor în viitor. Un uriaș interes stîrnesc realizările în domeniul mecanizării complexe și automatizării producției, care a constituit de altfel și obiectul recentei Plenare a C.C. al P.C.U.S. Printre nenumăratele exponate se află peste 16 mii de mașini, unelte, mecanisme și aparate dintre cele mai moderne — minuni ale tehnicii, create în ajutorul omului.

Pentru vizitatorii veniți din toate colțurile Țării Sovietice și de peste hotare se vor organiza aici sute de consultații și conferințe, expoziția devenind astfel o adevărată universitate a experienței înaintate a constructorilor comunismului.

① *Pe macheta în funcțiune a stației cosmice interplanetare se pot vedea: complicata aparatură, instalația de televiziune și confortabilele cabinete în care vor lucra savanții lansați în cosmos. Nu e departe timpul cînd oamenii de știință sovietici vor lansa pe o orbită fixată acest ingenios institut de cercetări cosmice.*

② *„Mîinile mecanice" ale acestei macarale păstoare pot ridica simultan cîte un sac sau o ladă cu o greutate pînă la 200 de kg, transbordînd într-o oră 36 tone de încărcătură. Viteza de deplasare a mașinii este de 8,5 metri pe minut.*

③ *Pavilionul „Radioelectronica" — o construcție originală în duraluminiu și sticlă — atrage în mod deosebit atenția vizitatorilor.*

④ *Exponatele pavilionului „Porumbul" ilustrează strălucitele succese obținute de oameni sovietici în cultivarea acestei plante.*

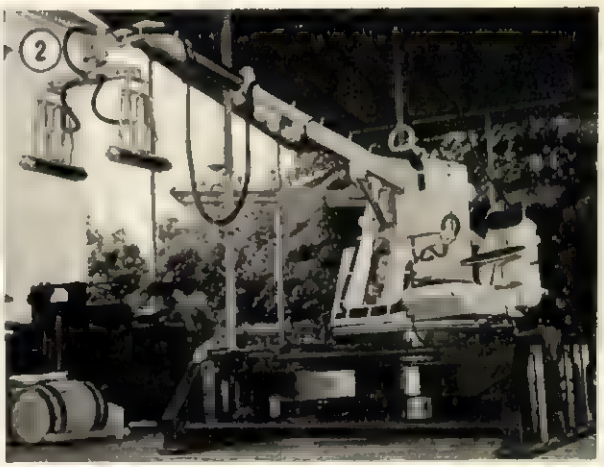

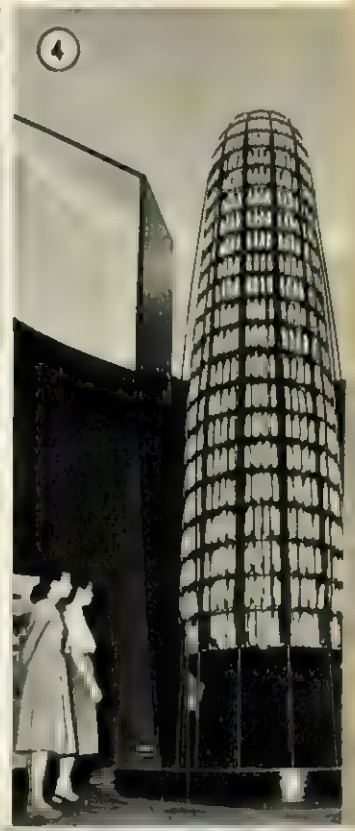

Pentru luminile orașului

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Înregistrator sensibil a tot ceea ce se cheamă o contribuție la aspectul estetic și modern al orașului său, bucureșteanul va avea în curînd prilejul să admire un nou peisaj pe cerul nocturn al Capitalei: reclame luminoase în șase culori. Este un dar al colectivului fabricii „Electrofar", închinat frumoasei noastre Capitale.

I-am nedreptăți însă pe tovarășii de la „Electrofar", dacă am releva doar această realizare a lor. Eforturile lor merită a fi menționate mai pe larg.

Tehnica vidului — cum denumesc specialiștii procedeul fabricării de becuri cu fir incandescent — era cvasi ignorată în țara noastră, înainte de 23 August 1944. Într-un fel de magazie de pe șoseaua Basarab, fabricarea becurilor „românești" consta doar din asamblarea pieselor sosite exclusiv din import. Astăzi însă, fabrica „Electrofar", înzestrată cu utilaj modern de mare randament și în bună măsură automatizat, produce „de la A la Z" — la un nivel corespunzător cerințelor cantitative și calitative — toate categoriile de becuri normale pentru iluminat. În afară de aceasta, fabrica asigură producția completă a becurilor speciale, cum sînt cele infraroșii (cu multiple utilizări în industria siderurgică și metalurgică, în industria pielăriei, în medicină etc.), a lămpilor pentru heliograf, a lămpilor nitraphot, cu utilizări în arta fotografică, a reclamelor luminoase etc.

În pas cu timpul, „Electrofar"-ul s-a pregătit intens pentru trecerea la sistemul cel mai modern și cel mai rațional de iluminat: tuburile luminoase cu descărcări în gaze sau — cum li se mai spune — tuburile fluorescente. Începînd încă din trimestrul patru al acestui an, „Electrofar" va produce în mare serie aceste tuburi atît de utilizate astăzi în luminarea întreprinderilor, instituțiilor, edificiilor publice — și în curînd și a străzilor orașului — tuburi care pînă acum erau importate. Este cu atît mai lăudabilă această realizare de seamă a colectivului de la „Electrofar", cu cît, printre alte multe greutăți ce au trebuit să fie depășite, a fost și aceea a pregătirii cadrelor de specialitate. În lipsa unei catedre de electrovid în învățămîntul nostru politehnic, cadrele de specialitate s-au calificat chiar în întreprindere, în plin proces de experimentare a noului produs. Hotărîtor însă în succesul obținut de „Electrofar" a fost ajutorul primit din partea statului nostru. Este îndeajuns să arătăm că producția tuburilor fluorescente va avea loc într-un nou și impunător local de fabricație, înzestrat cu utilaj de înaltă tehnicitate și care va fi gata în jurul datei de 23 August a anului acesta.

Și acum e rîndul fotoreporterului să vă prezinte, la locurile lor de muncă, pe cîțiva dintre cei mulți care au contribuit la succesele „Electrofar"-ului ..

→

În atelierul pentru fabricarea tuburilor cu neon, muncitoarea Maria Cărare.

În hala de fabricație a becurilor, lăcătușa Ana Stoica.

Utemista Silvia Haiducu execută la fotometru controlul tehnic de calitate al becurilor.

COPERTA NOASTRĂ

Utemista Marioara Totnichi, lucrătoare la sticlărie neon

Fotografie de A. MIHAILOPOL

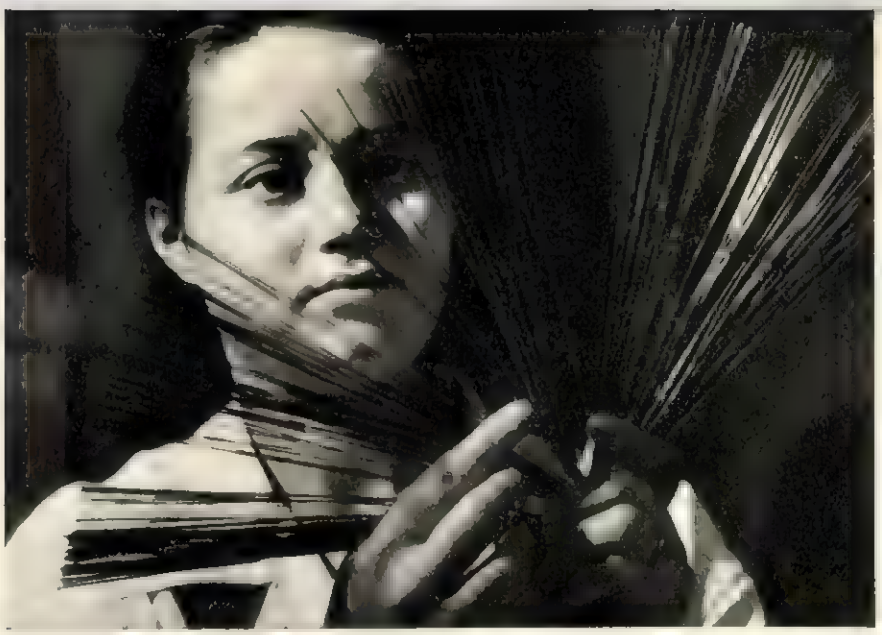

Utemista Elena Ştefănescu, controloare de calitate a electrozilor.

Maistrul sticlar de aparataj Vasile Alexandrescu, un priceput specialist în tuburi cu neon.

ÎN CAPITALA ATOMICĂ

— corespondenţă specială pentru „Flacăra" —

de V. ŞVANEV

În urmă cu cinci ani, la 27 iunie 1954, vestea punerii în funcţiune în U.R.S.S. a primei centrale atomo-electrice a stîrnit senzaţie în lumea întreagă. Energia atomică era pusă pentru prima oară în slujba omului.

În anii care au urmat, ştiinţa sovietică a obţinut succese tot mai însemnate în domeniul cercetărilor atomice în scopuri paşnice. În pitorescul oraş Dubna de pe Volga, la 130 km de Moscova, se află centrul internaţional al acestor cercetări. Aci, la Institutul unificat de cercetări nucleare, lucrează, în strînsă prietenie, laolaltă cu oameni de ştiinţă sovietici, cercetători din 12 state socialiste. La dispoziţia lor stau uriaşele instalaţii create de savanţii sovietici, ca sincrociclotronul şi sincrofazotronul — cel mai mare accelerator de particule din lume — laboratoare minunat utilate, aparataj electronic din cel mai complex.

Printre cercetătorii din Dubna se numără şi mulţi romîni. Îi întîlnim aproape în toate laboratoarele capitalei atomice. Astfel, laboratorul pentru problemele nucleare este condus de profesorul Tudor Tănăsescu, membru al Consiliului ştiinţific al Institutului şi membru corespondent al Academiei R.P.R. Aci, în colaborare cu cercetătorii sovietici, lucrează la elaborarea unui nou dispozitiv pentru cercetările nucleare doi tineri ingineri romîni — soţii Nicolae şi Lavinia Vîlcov.

Pe Alexandru Mihul şi Marius Pătraşcu îi găsim efectuînd cercetări la sincrociclotron, cu ajutorul emulsiilor nucleare. Un alt romîn, colaboratorul ştiinţific Tiberiu Vişchi, ia parte la cercetările ce se fac la gigantul sincrofazotron — mîndria Dubnei. Sub conducerea cunoscutului savant fizician Bruno Pontecorvo colaborează aici gruzinul Sulukvadze şi romînul Dumitru Neagu. O vastă activitate se desfăşoară şi în laboratorul de energie înaltă, condus de academicianul sovietic V. I. Vekaler, unul dintre creatorii sincrofazotronului. Profesorul Valentin Petuhov şi inginerul romîn Ely Katz conduc grupul de cercetători care lucrează la crearea aparatajului electronic pentru automatizarea proceselor de lucru cu emulsiile nucleare iradiate. În grup, în afară de romîni, colaborează oameni de ştiinţă coreeni, cehi, polonezi. Printre colaboratorii ştiinţifici romîni se numără şi Marietta Nicolae şi Maria Pîrvu. Înainte de a-şi da diploma, tînăra fiziciană Ioana Ciuli a lucrat timp de aproape doi ani la Institutul unificat de la Dubna.

Muncind împreună cu oamenii de ştiinţă sovietici şi cei din alte ţări, fizicienii romîni aduc o valoroasă contribuţie la studierea forţelor atomului în interesele păcii şi ale progresului.

— Institutul nostru, prin instalaţiile sale, a întrecut ţările capitaliste — ne-a declarat, plin de mîndrie, profesorul T. Tănăsescu.

Dar întrecerea continuă.

Un grup de cercetători romîni la Dubna: Ely Katz (stînga), Dumitru Neagu şi Ella Neagu.

Ing. Lavinia Vîlcov.

Prof. Tudor Tănăsescu (stînga), într-o discuţie amicală cu savantul chinez Hu Nin.

Wrocławul a renăscut din ruine.

A DOUA VIAȚĂ A VESTULUI POLONEZ

de Wojciech KNITTEL

Intențiile revanșarde fățișe ale imperialismului german, visurile lui de noi cotropiri teritoriale vizează și poporul polonez. Polonia este unul din statele europene care au avut cel mai mult de suferit de pe urma politicii agresive a imperialismului german. Strămoșii polonezilor din ținuturile ocupate de Prusia n-au uitat cuvintele rostite de Bismarck în 1861:

„Fiecare succes al mișcării naționale polone constituie un dezastru pentru Prusia și de aceea nu putem lupta împotriva acestui element conform principiilor justiției civile, ci numai după legile războiului...“

După o jumătate de secol, în 1916, în timpul primului război mondial, cînd anumite cercuri poloneze și-au legat soarta de politica imperialismului german, cancelarul Bülow declara: *„În nici un caz nu ne este îngăduit să uităm că monarhia Prusiei a devenit mare prin destrămarea Republicii Polone“*. Iar cînd, după primul război mondial, a luat ființă statul polonez, renăscut sub forma republicii burgheze, revanșarzii și-au spus din nou cuvîntul, de astă dată prin glasul propovăduitorului renașterii militarismului german, faimosul general von Seeckt. În 1926, acesta îi scria cancelarului Wirth: *„Existența Poloniei este un fapt insuportabil, în contradicție cu condițiile vieții Germaniei. Polonia trebuie să dispară și ea va dispare“*. Cîțiva ani mai tîrziu, cînd Stresemann și Treviranus au declanșat campania antipoloneză fățișă, Schacht, bancherul lui Hitler, nu se sfia să amenințe: *„Dacă Polonia nu va recunoaște singură că frontierele polono-germane trebuie să fie modificate, ea va trebui să fie silită să facă lucrul acesta“*. Reamintim: era vorba de Poznan, Gniezno, Bydgoszcz, Katowice.

În perioada premergătoare celui de-al doilea război mondial, revendicările de acest fel se înmulțesc și nu se limitează numai la Polonia.

„Teoriile“ acestea n-au dispărut în urma înfrîngerii celui de-al treilea Reich. O dată cu renașterea politicii revanșarde în R.F. Germană, ele se fac din nou și tot mai puternic auzite. Din nou, așazisele „institute răsăritene“, finanțate și sprijinite de patru ministere vest-germane, ca și de o serie de asociații ale marilor industriași, au reluat politica „spațiului vital“, a „integrării europene“ etc. Instigările la noi cotropiri, lansate de o serie de politicieni revanșarzi ca Waldemar Kraft, Oberlaender, Seebohm sau Lodgmann von Auen, reamintesc în chip izbitor de perioada hitleristă.

Neofasciștii vest-germani se fac că uită cum s-au terminat aventurile predecesorilor lor!

★

În primăvara anului 1945, ostașii Armatei Populare Polone, luptînd cot la cot cu eroicii ostași ai Armatei Sovietice, au alungat pe cotropitorii hitleriști din ținuturile apusene, înfigînd steagurile victoriei pe litoralul baltic, pe Oder și Neisse. Cei peste un milion de silezieni, mazurieni, warmieni, kașubi, lubuși, zlotovieni și bytovieni, aflați la eliberare în aceste regiuni și care au supraviețuit „germanizării“, sînt mărturia vie a caracterului polonez milenar al acestor ținuturi. Încercările impe-

Uzinele constructoare de mașini din Nysa produc utilaje pentru industria navală, energetică, chimică etc. În acest an, 26 la sută din producție este destinată exportului.

rialismului prusac și apoi ale celui german de a șterge caracterul polonez al acestor ținuturi piastine au pricinuit populației acestor regiuni grave prejudicii. În perioada celui de-al treilea Reich, dar mai ales în timpul ultimului război mondial, adepții pangermanismului și protagoniștii Marelui Reich au încercat să-i nimicească pe polonezi, atît pe teritoriul Poloniei însăși, cît și pe teritoriile smulse Poloniei și alipite granițelor de răsărit ale Germaniei. Deși pierderile suferite de polonezi au fost imense, pînă la urmă istoria și-a spus cuvîntul. Celor un milion și ceva de băștinași din ținuturile piastine li s-au alăturat, îndată după eliberare, numeroși repatriați. Iar astăzi, la 15 ani de la eliberare, în ținuturile apusene și de la miazănoapte, la apus de frontiera stabilită la Versailles, trăiesc și muncesc 7,5 milioane de polonezi.

După prevederile demografilor polonezi, ținuturile apusene și nordice poloneze vor avea în anul 1975 circa 11,5 milioane locuitori, dintre care aproape 7 milioane născuți pe aceste teritorii. Aceasta va constitui și un răspuns dat acelei lozinci a revanșarzilor „Recht auf die Heimat" (dreptul de a trăi în țara de baștină) care, sub aparență umanitaristă, ascunde propovăduirea reîntoarcerii cotropitorilor germani pe teritoriile care în trecut au fost răpite de imperialismul german altor țări.

Printre diferitele „argumente" ale revanșarzilor vest-germani se află și acela că, pasămite, ținuturile apusene poloneze n-ar fi bine gospodărite, că ele ar fi neglijate de guvernul democrat-popular polonez. La această calomnie cel mai bun răspuns îl dau cifrele. Iată doar cîteva:

De la eliberare și pînă la sfîrșitul anului 1958, sumele globale cheltuite pentru investiții în întreaga Polonie au fost de 600 de miliarde de zloți; din acestea, în ținuturile apusene s-au investit aproape 200 de miliarde. Dacă luăm în considerare faptul că locuitorii acestor regiuni constituie doar un sfert din totalul populației țării, rezultă că în voievodatele apusene și nordice s-a investit proporțional cel mai mult. Proporția aceasta a investițiilor mai mari în ținuturile apusene va fi menținută și pe mai departe, în cursul septenalului viitor, precum și în planul de perspectivă. În acest an suma prevăzută în bugetul de stat pentru investiții se cifrează la 78 de miliarde zloți, din care 23 miliarde pentru ținuturile apusene. Cît privește dezvoltarea culturală a acestor ținuturi, este bine de știut că în prezent funcționează aici 21 școli superioare (în trecut au funcționat numai trei!) și 80 institute de cercetări științifice.

Sînt cifre care vorbesc de la sine...

Un oraș tînăr pe litoralul baltic

Szczecin poate fi numit, pe bună dreptate, orașul tinereții. Peste un sfert din locuitorii săi sînt localnici get-beget: copii născuți aici după război. Cînd te plimbi pe străzile acestui pitoresc oraș, simți cît de viu, cît de tineresc pulsează ritmul său. Afișele de pe ziduri, de pe stîlpi — cronică efemeră a evenimentelor — anunță premiere teatrale, expoziții și întîlniri ale cititorilor cu scriitorii. Elegantele magazine scăldate în lumini de neon atrag pe cumpărători, prezentîndu-le cele mai variate mărfuri.

Viitorul orașului ți se înfățișează poate cel mai bine în port, ca și în cartierele industriale, ce cîștigă tot mai mult teren.

Și iată încă un fapt semnificativ. Szczecin este cuprins acum de pasiunea zugrăvitului. Nu poți trece pe lîngă vreo casă, fără riscul de a fi stropit. Nu e numai un semn că oamenii de aci sînt buni gospodari. Simți că aici oamenii s-au statornicit de-a binelea. „Cei din Szczecin și-au desfăcut valizele" — îți spun localnicii. Oamenii s-au eliberat în sfîrșit de teama zilei de mîine și nu se tem de amenințările revanșarzilor vest-germani. Ei sînt conștienți că de strajă actualelor granițe ale Poloniei stau nu numai ostașii Armatei Populare Poloneze, întregul popor polonez, ci întregul lagăr socialist, în fruntea căruia se află invincibila Uniune Sovietică...

Da, în ținuturile apusene pulsează din plin viața. Și aceasta o poți vedea nu numai la Szczecin.

Vorbește... „Diora"

Peste două treimi din aparatele de radio fabricate în Polonia provin din Silezia inferioară. În orășelul Dzierzoniow, situat la poalele munților Sowie, se află cea mai mare fabrică de aparate de radio din Polonia — „Diora". La începutul lunii martie, de pe banda de montaj a fabricii a ieșit aparatul de radio cu numărul 2.500.000. Iar dacă ne gîndim că în anul 1945 fabrica aceasta, în mod practic, nu mai exista și că ea a fost refăcută aproape din nimic, înțelegem de ce locuitorii orașului Dzierzoniow au tot dreptul să fie mîndri

— Nu se putea vorbi de o fabrică, ci doar de resturile jalnice ale unei fabrici — povestește despre timpurile acelea inginerul Tadeusz Kiesewetter, cel mai vechi om de la „Diora", care s-a reîntors la Dzierzoniow în vara anului 1945, dintr-un lagăr de concentrare.

În noiembrie 1945, la poarta „fabricii" a fost atîrnată o firmă cu inscripția: „Fabrica de stat de aparate de radio". Primul grup, alcătuit din 50 de muncitori, a început producția. În anul 1945, fabrica a produs 50 de aparate de radio, iar în anul 1946, 300 de aparate

În prezent, „Diora", cu cei 3.500 de muncitori și tehnicieni ai săi, produce 15 tipuri de aparate. La fiecare treizeci de secunde iese de pe bandă un aparat nou. Începînd din anul viitor, fabrica va păși la producția de televizoare.

Un mic orășel

În orășelul Glubczyce, din ținutul Opole, există cîteva ateliere fotografice. Faptul prezintă un interes special, pentru că fotografiile din vitrinele acestor ateliere sînt foarte grăitoare dintr-un anume punct de vedere. Ce înfățișează aceste fotografii? Perechi, perechi de tineri căsătoriți și mulți, mulți nou-născuți. Se vede că aici oamenii se căsătoresc, nu glumă — și... complică socotelile demografice...

În anul 1958, în micul orășel Glubczyce au văzut lumina zilei 370 de noi cetățeni. Primul trimestru al acestui an a adus alte două sute de nașteri. Desigur că aceasta dă de furcă și organelor administrative. Iată, acum sînt create încă două fabrici de produse alimentare, necesare atît pentru producerea branei, cît și pentru asigurarea locurilor de muncă ale viitorilor cetățeni. Orășelul, distrus de război aproape în întregime, numără astăzi nu mai puțin de 9.000 de locuitori. Numărul caselor noi sporește pe zi ce trece, dar, datorită rapidității cu care crește populația, Consiliul Popular mai are de depus eforturi serioase pentru a face față cerințelor. Banca agricolă locală a distribuit pînă acum 5 milioane de zloți pentru împrumuturi în vederea construcțiilor.

Am ținut să vorbesc despre Glubczyce, deoarece această mică localitate, care a suferit foarte mult în timpul războiului — și în care, acum, construcțiile noi se numără cu sutele — poate fi socotită ca un etalon al vieții din teritoriile apusene.

O muncă intensă, plină de elan, pentru reconstrucție, pentru dezvoltarea multilaterală a acestor regiuni — iată adevărul despre ținuturile apusene poloneze. Un adevăr care-i face pe revanșarzii vest-germani să spumege de ură și furie neputincioasă. Ei ar vrea să provoace un nou război, pentru a cotropi iarăși ținuturile poloneze din vest. Dar planurile lor belicoase se frîng în fața forței lagărului socialist și a dragostei de pace a tuturor popoarelor, inclusiv poporul din R. F. G.

Distrus de hitleriști, orașul Gdansk a fost reconstruit, păstrîndu-se vechiul stil arhitectonic. Iată strada Długa, în 1945 și azi.

La una din grădinițele de copii ale minei „Thorez" din Walbrzych. Cei 6.000 de muncitori de la mina „Thorez" — cea mai mare din Silezia inferioară — au la dispoziție un mare dispensar, o creșă, două grădinițe de copii, o colonie de vară la Sarbinów.

În zilele bătăliei pentru alungarea cotropitorilor hitleriști. Soldați ai Armatei Populare Poloneze, luptînd pentru eliberarea unui oraș din teritoriile apusene.

Gazeta de uzină este așteptată cu nerăbdare de muncitorii uzinelor „Pafawag" din Wrocław, unde se fabrică în special vagoane de cale ferată.

Pentru studenții din Gdansk au fost construite cămine moderne.

EXAMENE... EXAMENE...

Fotoreportaj de Anton ALEXE (text) și Eugen IAROVICI (fotografii)

M-am întrebat adesea: de ce, după romantica lună mai, vine întotdeauna iunie cu examenele sale? N-am găsit răspunsul. În schimb, răsfoind un vechi carnet cu însemnări pentru reportaje, luate între anii 1936-1940, am dat de alte multe și cumplite întrebări izvorîte din faptele și întîmplările de atunci, din acele zile și din țara întreagă.

Spicuiesc pentru dv.:

«Poliția a arestat trei indivizi care dormeau și pretindeau că se pregătesc de examene sub Podul Senatului, neavînd locuință. Abia după verificarea carnetelor de studenți, li s-a dat drumul, recomandîndu-li-se în mod expres să folosească băncile grădinii Cișmigiu în locul „garsonierei de sub pod"».

«Proces la tribunal. Studentul N. I. a fost dat în judecată pentru că nu și-a putut plăti chiria pe ultimele șase luni. Sentința a hotărît vînzarea bagajelor studentului pentru despăgubirea proprietarului».

«Salvarea a culeș ieri dintr-un boschet de la șosea, pe studenta V. R., din provincie, leșinată de foame. Asupra ei s-au găsit un pieptene, o oglinjoară, cursul de studii și un bilețel: „Dragă Jeni, împrumută-mi zece lei pînă la sfîrșitul lunii. Nu am mîncat de trei zile. Mă găsești la șosea, lîngă Arcul de Triumf, pe una din bănci". Pe verso și cu creionul, răspunsul: „Caut și eu, de ieri, cinci lei cu împrumut. Jeni. P.S. Decanatul a afișat că cine nu plătește toate taxele restante nu are voie să se prezinte la examene. Ce ne facem?"».

Întrebărilor din vechiul meu carnet de reporter le dau răspunsul în notițele înregistrate pe un nou carnet, săptămîna trecută. Îmi permiteți să folosesc același titlu?

Examene... Examene...

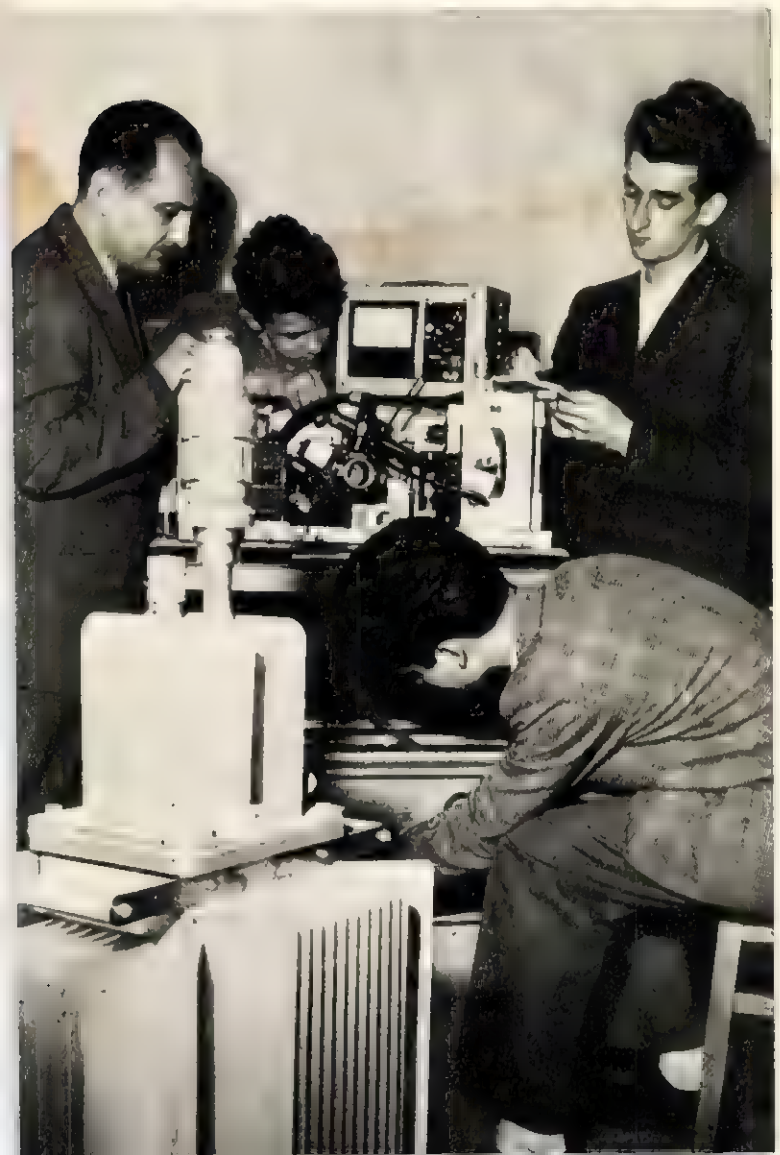

Aparatură pentru experimentare în laboratoare. Prof. Spătaru Al. cu studenții Marin Guran, Nadin Mihai și Samochișă Gheorghe. Priviți bine studenții. Poate că veți mai auzi despre vreunul dintre ei... ←

La Facultatea de medicină veterinară studenții din grupa 3113, anul I, dau examen la anatomie comparată. Printre ei, Sandu Ilarion din Făgăraș, bursier al unui gostat din Oradea, unde a funcționat ca tehnician; Munteanu Venera, fostă laborantă la rafinăria 3 Telega, și Victor Tega, fiu de colectivist din comuna Cogealac, raionul Istria.

Între bolta cenușie și igrasioasă de sub podul senatului — refuzat de trecutele regimuri studenților săraci — și căminele, cantinele, institutele și bibliotecile numeroase puse la dispoziția tineretului studios în anii puterii populare, este o diferență, nu?

★

Aș fi vrut să intru într-una din sălile de examen de la Facultatea de științe juridice, dar sosind prea tîrziu, a trebuit să mă mulțumesc, consemnînd emoția și entuziasmul de pe coridoare. În bibliotecă se pregătesc studenții care vor da examen mîine. Printr-o fereastră de la etajul II, copacii frunzoși străjuiesc terenul de sport, atît de animat în lunile cînd examenele sînt încă departe...

★

Nu-i lucru ușor să devii inginer. Pentru asta, îți trebuie cap și voință. Însă de restul se ocupă partidul, guvernul, chiar dacă nu mai ai vîrsta primei tinereți și lucrezi într-o uzină sau într-un gostat...

Petrovici Valeriu de la controlul tehnic de calitate al unuia din numeroasele sectoare din uzinele „23 August" este student în anul III, la Facultatea de mecanică, secția mașini termice.

— Nu sînt singurul student din uzină — îmi spune dînsul. Cîți ingineri n-a ridicat partidul din rîndurile celor de la strung și de la raboteză? Dar am și învățat. Că altminteri nu se poate.

— Și după ce-ți vei lua diploma? — întreb.

— Am 27 de ani. La 30 de ani, sper să termin facultatea. Apoi...

— Apoi?

— Mă voi pregăti pentru candidatura în științe.

Mihăilescu Dumitru are 26 de ani și lucrează în aceeași uzină. Este fiu de colectivist din Gălbinași, Brănești. A fost, pe rînd, ucenic și absolvent al școlii de ucenici, strungar și elev al liceului seral din uzină.

— Am luat examenul de maturitate și acum mă pregătesc să intru în Facultatea de mecanică, secția motoare. Pe tot timpul studenției voi avea bursă de la stat, salariu de la uzină, iar cînd voi primi diploma...

Sst! Liniște! Aici se-nvață carte.. ↑

— Ce vei face?

— Mă voi reîntoarce la uzină, care mă va încadra ca și pe ceilalți ingineri ieșiți din rîndurile noastre.

★

Politehnica cere, deosebit de cursurile teoretice, și laboratoare bogat înzestrate cu aparatură experimentală modernă. Studenții noștri dispun astăzi din plin — datorită grijii partidului și guvernului — de asemenea laboratoare. În plus: profesori de cea mai înaltă calificare.

Într-unul din aceste laboratoare — emițători și radiorelee — l-am găsit pe tovarășul profesor Spătaru Alexandru, cu studenții Marin Guran, Nadin Mihai și Samochișă Gheorghe. Iar în fața tablei cu ecuații, în plin examen, pe tovarășul profesor Ionescu Bujor, ascultîndu-l pe studentul Moldovan.

★

Îmi reamintesc. Era pe vremuri un politician pe care camarila regală îl ridicase peste noapte la rangul de ministru al învățămîntului și „pă-

rinte“ al studenților. „Băieții — a spus el la un banchet — dacă vor să învețe, pot face asta și în parcuri și pe malul Dîmboviței. Tinerețea combate cu succes foamea și nesomnul...“

Asta era politica burgheziei. Partidul și guvernul nostru sînt însă de cu totul altă părere. Sute de cămine și cantine studențești împînzesc centrele universitare din țară. Biblioteci, paturi curate în cămine, alimentație cu plus de calorii și terenuri de sport, burse și trimiteri gratuite la munte și la mare în vacanță. Totul pentru generația de mîine. Totul pentru fiii oamenilor muncii.

Desigur că trecerea de la „adăpostul“ de sub podul senatului pînă la căminul de studenți „Carpați“ de astăzi a fost un examen greu, pe care poporul muncitor a trebuit să-l dea, luptînd împotriva burghezo-moșierimii.

Dar comuniștii s-au dovedit profesori și îndrumători buni. Trecerea noastră în altă clasă de viață s-a făcut cu succes. Nota zece pentru flămînzii și exploatații de odinioară.

Examene... Examene...

E mai complicat ca în laboratorul rafinăriei 3 Telega Dar dacă vrei să obții titlul de medic...

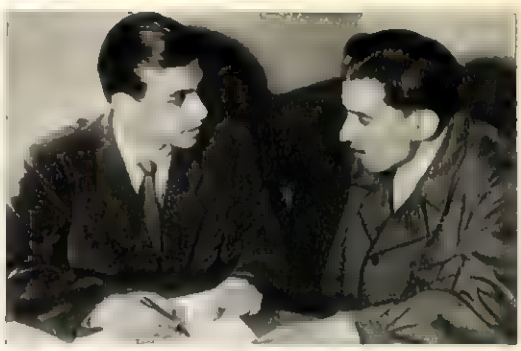

D. Mihăilescu are nevoie de o explicație la o problemă pentru examenul pe care-l pregătește. Inginerul Teianu îi vine în ajutor (uzinele „23 August“).

Diferența de vîrstă dintre student și profesor nu-i prea mare. Rămîne să se micșoreze doar diferența dintre cunoștințe...

...Și acum să vedem dacă răspunsurile au fost chiar atît de bune... (pe una din sălile Facultății de științe juridice).

Calorii... Calorii...

Studentul Petrovici Valeriu trebuie să consulte un manual pentru completarea documentării. Pentru asta, nici măcar nu se deplasează pînă în oraș. Biblioteca uzinei îi stă oricînd la dispoziție (uzinele „23 August").

Dimos RENDIS

FEMEIA

Visul și-a trimis solia:
„Ca să se înalțe zidirea
trebuie să vină femeia,
femeia meșterului
cu inima ei
cu mintea
cu mîinile
cu ochii..."
Astfel a vorbit visul:
„Ca să se înalțe zidirea
trebuie să vină femeia,
femeia meșterului...
Două inimi să bată pe schelă,
două minți să urmărească zidirea,
patru mîini să așeze cărămizile,
o privire ageră să scruteze zările..."
Așa a vorbit visul.
Pe cărare s-a ivit
femeia zidarului.
„Fă să fie soare —
un soare luminos,
să fie o grădină primăvăratecă,
o grădină ca un covor olțenesc,
să adie un vîntuleț ușor,
un vîntuleț răcoritor
printre flori,
printre raze —
că vine femeia zidarului fericită
să zidească
nu ca să fie zidită".

O SĂ SE VADĂ...*)

Muncitorilor din țările capitaliste

A venit în sat
cu salopetă de fierar.

Țăranul
și-a adus la ascuțit secera
jelindu-se:
— Cît vezi cu ochii — ciulini...
Ciulini... și neghină...

Și el a zis:
— E o mînă undeva;
Uite-o; dă scîntei din amnar
s-aprindă focul.
— Dar nu văd flacăra,
nu văd lumina...

(Și el a strîns grijuliu
trifoiul și grîul,
să ardă numai ciulinii, neghina,
și a zis:)

— O să se vadă...

*) Din „Prevestiri".

Nicolae STOIAN

SĂ NU-NFLOREASCĂ NEGRU NICI O FLOARE!

Din lut iar suie primăvara-n soare,
Cu flori împovărînd cireșii, merii;
Și ei surîd sub platoșa poverii,
Că nu-nflorește negru nici o floare.

Și alb, și-albastru, și-auriu — puzderii
Culorile țîșnesc scînteietoare,
Ca niște păsări vrînd din ram să zboare...
Nici una însă pasăre-a durerii.

E poate-un straniu joc al primăverii
Vulcanica risipă de culoare
Ca artificii, roi, în pîcla serii,

Sau vrea pămîntul însuși, cu ardoare,
Ca în multicolorele-i feerii,
Să nu-nflorească negru nici o floare?

O DISCUȚIE LINIȘTITĂ

schiță —

de SÜTÖ András

Ilustrații de ARNO

Aruncîndu-și ochii pe fereastră, gospodina îl zări pe Bodoki János, o rudă îndepărtată, și-i spuse omului ei care, dezbrăcat la cămașă, strujea niște ștuleți de porumb în mijlocul casei:

— Uite-l și pe Bodoki. Mă prind că la noi vine...

— Las' să vie. O să-l pun la dezghiocat. Tot nu are altă treabă.

Pe o vreme ca asta, în luna februarie, cînd zăpada îți rîde sub tălpi iar copacii te uimesc cu gătеala lor de dantele scînteietoare, gospodarul într-adevăr nu prea are treabă. Cînd pleacă prin vecini — dacă la însurătoare a avut norocul să-și ia o nevastă care nu iese în poartă după el să-i strige, cicălindu-l, că iar a plecat haimana prin sat — poate să stea pînă pe-nserat, fără a se chema că asta îi face vreo pagubă.

Nevasta lui Agoston avusese dreptate. După puțină vreme se auzi de afară un tropăit de bocanci, apoi niște bătăi în ușă și, în sfîrșit, în prag se ivi Bodoki, prăpădit de frig, cu fața verde-vînătă, cu urechile roșii, uscățiv, cu nasul coroiat, cu ochii de catran și cu căciulă pe cap.

Drept vorbind, omul, cu gospodăria așezată în cîmp, fusese pus pe drumuri de nevastă-sa.

— Tare mi te-ai făcut mototol de la o vreme încoace. De cîte ori agitatorii încep să turuie din gură — îi spusese femeia — te aud mormăind în barbă — tu știi ce — te văd scărpinîndu-te în ceafă, oftînd. Dacă te mai lași tot așa de moale, ca o mămăliguă, azi, mîine te pomenești în colectivă. Ia mai du-te și tu și vezi ce-i prin sat; pe acolo se găsesc și oameni mai răsăriți. Mai trage și tu cu urechea, ascultă ce spune unul, ce spune altul, ce părere au. Treci și pe la Agoston András, că pe ăla n-au izbutit să-l clintească. De, are mai multă glagorie decît tine, da' tu, sărace, ai început să te înmoi, după cîte văd, ca perele pădurețe puse la copt în claia de fîn.

Dar oricîte i-ar spune femeia, el tot nu poate tăbărî — hodoronc-tronc — în casa omului și să înceapă: „Uite ce-i, cumetre, eu nu mai știu ce să spun... știi, cu colectiva... Ajută-mă, dacă poți, dă-mi un sfat...". Pe de altă parte, ce bine ar fi să afle ce crede Agoston despre situație și prin ce mijloace se ține așa de strașnic!...

— Ia loc, János. Ce vînt te aduce pe la noi?

— Iaca, am plecat și eu să mai duc nițică muncă de agitație...

— Bine faci! — intră în vorbă Agostonoaia. Tocmai îi spuneam lui András că, de la o vreme încoace, ne merge cît se poate de bine. Astă-noapte am avut un vis frumos, iar de mîncat, mîncăm cu poftă... Un singur lucru ne mai lipsea: agitația.

Taci, că-i bine! E praf de pușcă în aer — își zise mulțumit Bodoki. Minunat! Ăsta-i ceasul cînd se spune adevărul...

Mintea i se învîrte ca o morișcă... Ce obișnuiesc oare, în asemenea ocazii, să spună agitatorii, ce pilde, ce tîlcuri? — se întreabă repede Bodoki. Și deodată își aduce aminte că, ultima dată, învățătorul i-a vorbit despre găini.

— Am auzit că ăia din colectiva de la Glodeni au crescut șase sute de păsări și nu s-a prăpădit decît una singură, un cocoș, și acela călcat de o motocicletă.

— Le-o fi mergînd bine—își dădu cu părerea Agoston și nimeni din cei de față nu se gîndi să-l dezmintă.

— Păi cum să nu le meargă, cînd sînt vaccinate și le îndoapă cu toate bunătățile? Iar nevastă-mea — ca și a ta, de altfel, nu-i așa?— nici nu se sinchisește de sfaturile veterinarului. Ce-au mai chinuit vara trecută bietele păsări! Au tăiat pielița de pe lăbuțele rățuștelor, ca să nu se amestece, dragă doamne, cu ale vecinilor. De aceea înotau, săracele, tot într-o rînă. Cineva m-a întrebat: ce-ai zice dacă ți-ar cresta și ție urechea, ca să te recunoască nevastă-ta, dacă s-ar întîmpla să te rătăcești prin iarmaroc? Ce? N-a avut dreptate? Spune!

— Cît te privește pe tine, poate că a avut — spuse Agoston, clipind din ochi — dar noi nu ținem rațe pentru concursuri de înot.

Aș! N-a avut dreptate! — se liniștește singur Bodoki. Un lucru însă recunoaște — și anume că Agoston are o minte ca briciul. N-a spus pe șleau că ei nu țin rațe pentru concursuri de înot?

Dar pînă să-i răspundă ceva, Agoston, cu indignare prefăcută, continuă:

— Dacă vrei să vorbești de colectivă, n-o lua, rogu-te, de la Adam; spune-mi curat ce vrei, nu umbla cu ocolișuri și nu-ți tăgui buzele ca bunica în fața nepoțelului.

— Nu mi le țuguiesc, spun doar atît sau, mai degrabă, întreb, de ce nu vrei să intri în colectivă? Crezi poate că n-o să-ți meargă bine?

— Ba sînt sigur că o să-mi meargă mai bine. Dar de intrat eu nu mai intru.

— Și de ce, mă rog? Ai ceva de dosit?

— Ce spunea Petőfi Sándor? — începu să filozofeze Agoston, împingînd în fața lui Bodoki coșul de nuiele împletite („doar s-o simți, ce dracu, și o să se apuce de treabă, că vreme are, slavă domnului, berechet"). Vasăzică spunea că două lucruri ne trebuie: libertate și o femeie așezată, că celelalte, mai treacă, meargă...

Așa mai vii de acasă — își zise Bodoki, bucurîndu-se de vorba lămurită. Despre libertate mai vorbise și el cu învățătorul, dar uite că într-o zi învățătorul îl întrebase: „Ia spune-mi, nene Bodoki, cîtă libertate ai moștenit dumneata de la maica dumitale?" Și, la rîndul lui, îl întrebă și el pe Agoston, cu aceleași cuvinte, așa cum fusese întrebat el, Bodoki. Iar Agoston îl răspunse:

— Atîta cît să-mi ajungă, ca să-mi pot mulge vaca în gospodăria mea *particoleră* de cîte ori vreau, să cer bani cu împrumut de la cine îmi place, să mă culc cînd poftesc, să mă scol cînd îmi vine, iar dacă nu-mi vine, să nu mă scol... și pace... În viața mea, n-am putut suferi trîmbița.

Ei, asta-i vorbă de clacă — își spuse Bodoki în sinea lui. Vorbe de astea mai scăpase și el pe ici, pe colo, dar lumea l-a luat de scurt:

— Unde ai auzit dumneata glas de trîmbiță?

(Nu, n-auzise. Îi spusese cineva, așa... Dar cînd se întîmplă atîtea lucruri neașteptate, de ce n-ar fi fost cu putință și așa ceva? — replicase el atunci).

Iată de ce-l întrebă acum pe cumătrul său:

— Tu ai văzut o gospodărie cu... trîmbiță din asta?

— Nu.

— Atunci, de ce vorbești? De ce spui lucruri neadevărate? Vorbește deschis, cinstit, spune ce ai pe inimă, dă-i drumul, dacă știi ceva,

dar nu te lega de trîmbițe. Că dacă numai asta-i buba, trebuie să te înscrii fără întîrziere. Nu e nici urmă de trîmbiță... Asta-i adevărul adevărat, frate Agoston!

Văzînd că și Bodoki a luat un știulete în mînă, Agoston îi spuse peste umăr nevestei-si:

— Ia mai adu o baniță de porumb, femeie, să mai avem ce lucra pînă descurcăm treaba asta cu colectiva.

Și ca să cîștige timp, adăugă:

— Pe urmă nici zgomotul prea mare nu-mi place. Gîndește-te ce liniștit a fost mai demult satul ăsta. Nici tu *otomobil*, nici tu moară, nimic. Acum, de cînd s-a înființat colectiva, ziua-noaptea duduie tractoarele și moara... Nu-i chip să închizi un ochi. Ba zgomotul alungă și păsărelele: iară dacă nu-s păsărelele, se înmulțesc omizile și fructele s-au dus. La asta ce mai zici?... Ia, ia ridică niței sacul ăsta, să deșertăm porumbul în celălalt...

Bietul Agoston!... Eu credeam că-i un om deștept — se întristă Bodoki. Cine știe ce necazuri are pe cap, săracul, de nu se mai poate apăra decît cu asemenea șiretlicuri copilărești! Păi eu am spus lucruri mai grozave decît astea!... E drept că le-am pus în cîrca maică-mii care, fiind femeie bătrînă și bolnavă, trebuie respectată...

Cei doi bărbați lucrară multă vreme în tăcere. Agostonoaia cobora de zor știuleții din pod. Agoston îi făcea cu ochiul, dar Bodoki era așa de cufundat în gînduri, încît nici nu băga de seamă.

— Ia spune, Agoston... — își aminti deodată Bodoki — tu crezi că ăi din Glodeni au scos 25 de chintale de grîu la hectar?

— Li-i ușor dumnealor — răspunse Agoston, agitînd un cocean pe sub nasul lui Bodoki — cu tractor, cu semănătoare, cu îngrășăminte de fabrică, cu agronom, cu combină la secerig, cu ajutor de la stat... păi așa ți le scot și eu...

Vasăzică crede, se scărpină în cap Bodoki. A ajuns să creadă și ăsta.

— Și crezi că, după împărțirea bucatelor, vreo 25 de inși și-au cumpărat mașini de cusut și plăpumi?

— Mie unuia nu-mi place să mă-nvelesc cu plapumă. Lîngă Sari nici n-ai nevoie de plapumă...

— Și mașină de cusut?

— Face prea mult zgomot...

— Și vinul? Că s-a dat cu nemiluita...

— Nu pot să beau. Mă face să sughit. Din două pahare, îmi vine să sughit de nu mai pot.

— Și munca ușoară, cu mașinile, despre care ne-a vorbit domnu' învățător?

— Mașinile te lenevesc... Ei, ajută-mi oleacă să suim în pod sacul ăsta.

În timp ce urcă scara, opintindu-se din greu, Agoston aduse vorba despre femei și-i demonstră lui Bodoki, negru pe alb, că în colectivă femeile sînt veșnic împreună, șușotesc toată ziulica, ba de unul, ba de altul, chicotesc, clevetesc, se înhăitează cu bărbații, se țin de glume, de drăcii, ce mai la deal, la vale: se poartă ca niște codane — și asta nu-i bine, doamne ferește... Din moment ce s-a măritat, femeia să facă bine să stea toată ziua lîngă bărbatul ei. Așa e rostul vieții.

În lumina slabă din pod, Bodoki, rezemat de coș, îl privește și-l tot privește pe Agoston. Și deodată începe a apăra cu toată hotărîrea colectiva. Vorbele fără noimă ale lui Agoston îl scoseseră din pepeni. Dacă n-ar fi fost furios, ar fi trebuit să rîdă de asemenea neghiobii. Cîte gogomănii nu-i spusese și el pe vremuri învățătorului — îi fulgeră deodată prin minte — de se făcuse de rîsul satului întreg!

— Ascultă, Agoston! — spuse repezit, trecînd la atac. Cinstea femeii, dacă n-o are de acasă, nimeni și nimic n-o poate asigura. Nici măcar mamă-sa. Iaca, de pildă Hamari... Cu cine ai putea-o asemui, cînd e vorba de cinste? Chiar îngerii din cer, cît îs ei de îngeri, ar trebui să-și plece privirea în fața ei. Alta: Golovănoaia. Ziua, cu o glumă să n-o atingi, dar de cum începe să se înserere, e curată primejdie. Cum asfințește soarele, încep a-i juca ochii în cap... Dacă colectiva ar garanta pentru ea, cu siguranță că s-ar duce de rîpă. Așa că slăbește-mă cu asemenea povești. Și dacă nu vrei să-mi vorbești serios, spune-mi verde, nu mă pune să-ți car porumbul pe daiboj în pod. Mie să-mi spui drept: recunoști că e mai bine în colectivă? Da sau nu?

— Recunosc că e mai bine...

— Păi atunci de ce nu intri?

— Cine? Eu?

— Da, chiar tu. Pe de o parte recunoști că e mai bine și pe de altă parte ascunzi ceea ce știi, adică pricina pentru care te codești să intri? Ai? („Paștele ei de muiere! Adică tot eu mă înmoi ca perele pădurețe în claia de fîn? — se ciorovăiește în gînd cu nevastă-sa. Iaca deșteptăciunea omului la care m-ai trimis! A ieșit din gura lui o vorbă pe care să te poți bizui? Ce am eu de învățat de la el? Și de ce, mă rog, sînt un nătîng, o mămăligă? Fiindcă tac din gură cînd învățătorul spune adevărul? Ei, poți să aștepți mult și bine pînă o să mă mai vezi pornind în sat după sfaturi!"). Vorbește, de ce nu te înscrii?

— Păi... fiindcă m-am înscris aseară — răspunse Agoston cu sacul gol la subsuoară, dîndu-se la o parte rîzînd și ferindu-se, astfel, de mîna celuilalt, care era gata să-l lovească.

Bodoki coboară amețit din pod. Capul îi vuiește. I-e rușine. Blestematul de Agoston l-a pus să-l ajute la porumb, bătîndu-și joc de el ca de un țînc. Iar cînd se gîndește la nevastă-sa, se mînie Dunăre. O viață întreagă nu l-a scos din „nătărăule", „mămăligă". „Cine a pus-o să se mărite cu mine, dacă-s mămăligă?"...

Jos, în cerdac, îl aștepta fiul său cel mai mare, care-i spuse, cu sufletul la gură:

— Tată... mama m-a trimis... a venit domnu' învățător și iar o bate la cap... cu colectiva... M-a trimis să te chem, să vii s-o ajuți...

— Iaca vin, dragu' tatii, vin, și-o s-o ajut, n-avea nicio grijă. O s-o ajut...

Și cei doi porniră agale de-a lungul imașului, spre casa toropită de nămeți care își aștepta stăpînul în nemărginirea albă și liniștită.

Alarmă în America Latină!

PERICOLUL EXPERIENȚELOR NUCLEARE AMERICANE DIN ATLANTICUL DE SUD

de Gordon SCHAFFER
ziarist englez

La recenta sesiune a Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm, David Marengo, unul dintre cei mai renumiți savanți atomiști din Argentina, a făcut cunoscute o serie de date revelatoare în ce privește creșterea radioactivității provocate de experiențele nucleare americane efectuate la mare înălțime deasupra Atlanticului de sud.

David Marengo, membru al Comisiei pentru energia atomică din Argentina și conducător al departamentului de geofizică de la universitatea din Buenos Aires, a subliniat că ciclonanele și inundațiile care s-au abătut asupra Argentinei și a altor țări din America Latină se datoresc acestor experiențe.

După comunicarea făcută de savantul argentinian de la tribuna Consiliului, l-am rugat să-mi vorbească mai amănunțit pe această temă. Faptele pe care mi le-a relatat sînt de natură să justifice și să întărească cererile tot mai hotărîte ale popoarelor din întreaga lume de a se pune capăt experiențelor cu arme nucleare. Totodată, ele infirmă „teoriile" americane care pretind că experiențele la mari înălțimi n-ar putea fi detectate.

O bombă nucleară americană — mi-a spus profesorul Marengo — a fost lansată cu ajutorul unei rachete de pe un vas de război, undeva în Atlanticul de sud, la o depărtare de aproximativ 1.000 km de Buenos Aires. Această experiență a fost însă anunțată de S.U.A. abia anul acesta, în martie — la opt luni după efectuarea ei.

Dar savanții din America Latină au putut constata mult mai înainte creșterea radioactivității. Încă din toamna anului trecut, ei au detectat prezența în cantități anormale a primejdiosului element radioactiv carbon 14 în copacii și plantele din sudul Argentinei. Totodată, s-a semnalat creșterea cantităților de stronțiu 90 și a altor substanțe radioactive.

„Noi am calculat — a declarat Marengo — că o treime din precipitațiile radioactivizate vor cădea asupra celor trei continente ce mărginesc Atlanticul de sud — America Latină, Africa și Antarctica — și aceasta, timp de 20 de ani de aci înainte. Restul se va împrăștia deasupra întregului glob. Nimeni nu va fi ferit".

În prezent, o comisie studiază daunele biologice cauzate regiunilor din zona infectată de radiațiile nucleare, iar Asociația pentru progresul științific din Argentina a și dat prin presă un semnal de alarmă, avertizînd că în această țară laptele conține stronțiu 90.

Doctorul Marengo mi-a descris indignarea populației argentiniene, redată astfel de ziarul argentinian „Noticias Graficas": „Explozîile nucleare efectuate de forțele S.U.A. în Atlanticul de sud au dat naștere unei profunde neliniști" în Argentina. S-au făcut auzite proteste și împotriva bazei militare americane de pe aeroportul din Buenos Aires. „Nu vrem ca ei (americanii — n.r.) să vină în țara noastră pentru a-și face experiențele" — scrîu ziarele argentiniene.

I-am cerut prof. Marengo să-mi arate ce dovezi sînt că într-adevăr experiențele au avut înrîuriri asupra climei. „În primul rînd, dați-mi voie să vă vorbesc despre dezastrul ce s-a abătut asupra țării noastre și a Uruguayului" — mi-a răspuns el. „Inundațiile au depășit cu mult limitele înregistrate la noi în țară în ultima jumătate de secol. În Uruguay, apele au crescut atît de mult, încît a trebuit să fie aruncate în aer cîteva baraje; în felul acesta capacitatea de energie electrică a țării a fost redusă la jumătate. În ambele țări au fost total compromise recoltele de floarea-soarelui și de alte oleaginoase. Sate și orașe întregi au fost distruse. Într-una din provinciile țării noastre a pierit 80 la sută din șeptel. Îmi cereți dovezi. Ei bine, la ultimul congres al meteorologilor, care a avut loc la Roma, s-au adus date statistice din care rezultă că în ultimii 12 ani numărul ciclonanelor s-a triplat. Unica schimbare în condițiile fizice o constituie creșterea radioactivității. Din ce în ce mai mulți experți sînt de părere că, în urma experiențelor nucleare, se produce o condensare mai mare de vapori, ceea ce face să crească conductibilitatea electrică a atmosferei. După cîte știu, experții de la centrul de meteorologie din Chicago acceptă și ei acest punct de vedere. Dar, așa cum se întîmplă cu datele referitoare la răspîndirea stronțiului 90 și a altor substanțe radioactive, sînt unii savanți care preferă să ignoreze aceste fapte".

Prof. Mario Schemberg, un cunoscut fizician brazilian, mi-a declarat — tot la Stockholm — că punctul de vedere ce susține că experiențele nucleare au o influență negativă asupra climei este foarte verosimil. „Un lucru este incontestabil — mi-a spus el. După experiența din Atlanticul de sud, radioactivitatea a crescut în mod periculos. Această creștere a fost observată cu începere din toamna trecută. În unele cazuri noi am constatat, încă înainte de a fi știut despre explozia nucleară, că această creștere depășește de 14 ori nivelul normal. Nivelul la care se ridică cantitatea de stronțiu 90 este primejdios încă de pe acum. Și americanii mai susțin că a fost vorba doar de... o mică explozie"...

În cele de mai sus, am relatat declarațiile a doi savanți din America Latină. Asemeni lor, însă, alți nenumărați savanți, diferite personalități politice, ziare de orientări diferite și, în general, popoarele Americii Latine au declarat o mare campanie de protest împotriva experiențelor americane din Atlanticul de sud, cerînd să li se pună capăt și, acum, la reluarea tratativelor de la Geneva ale celor trei puteri, să se ajungă la un acord cu privire la încetarea, pretutindeni și pentru totdeauna, a acestor experiențe care amenință soarta omenirii.

În cristelnița ATLANTICĂ

de V. SAVIN

Pregătirea sfintei scăldători a botezului atlantic în vederea botezării robului lui dumnezeu Francesco Franco a început încă în urmă cu șase ani, atunci cînd Statele Unite au semnat un tratat de „asistență mutuală" cu Spania. Statele Unite au dat în acești șase ani circa 3 miliarde dolari — din care 2 miliarde pentru construirea de baze militare yankee pe teritoriul Spaniei. Franco a dat și el ceva — a dat din cap aprobativ la fiecare cerere americană...

De acum șase ani pînă în prezent Franco a fost mereu aghezmuit cu agheazmă... atlantică, doar, doar i se vor uita păcatele, pentru a fi primit în raiul pactului nordatlantic cu toate cîntecele de heruvimi și serafimi prevăzute în canoane. Preoți, dascăli și țîrcovnici s-au găsit destui pentru aceasta. Nu mai departe decît acum cîteva săptămîni agenția France Presse anunța că guvernul Franței „manifestă un deosebit interes" pentru intrarea Spaniei în N.A.T.O. Și dacă un popă atlantic cîntă un asemenea psalm — cum dracul să nu se găsească și un țîrcovnic care să-i țină isonul?! Chiar a doua zi, Herr Konrad Adenauer a și făcut o declarație, arătînd că „va fi foarte fericit" dacă acest deziderat va fi împlinit.

De fapt, prea cucernicul Konrad nu trebuie să vorbească nici la viitor, nici la optativ — se poate considera de pe acum fericit. Ba chiar fericit cu efect retroactiv.

Într-adevăr, în vinele lui „El Caudillo" circulă de multă vreme sînge atlantic Democrat nevoie mare și apărător din convingere al „lumii libere", el și-a cucerit de mult un loc important în această lume. Dacă cineva nu crede în sentimentele „democratice" străvechi ale lui Franco și bănuiește că ar avea de-a face cu un neofit întru crezul pe care șeful falangei iberice îl afișează azi — nu are decît să citească recenta culegere de documente diplomatice americane publicată de departamentul de stat al S.U.A., care încearcă să demonstreze că încă din 1941 Franco era un amorezat de democrație și un... dușman hotărît al lui Hitler.

E drept că toată lumea știe că Franco a venit la putere cu ajutorul avioanelor și al mitralierelor lui Hitler; că a călcat pe cadavrele a zeci de mii de democrați și republicani spanioli pentru a se putea instala pe atlanticul său tron madrilen; că în timpul războiului și-a trimis divizia sa de elită ca să crape pe frontul antisovietic; că n-a intrat în război alături de Hitler împotriva aghezmuitorilor lui de azi, tocmai pentru că „neutralitatea" franchistă le era de folos hitleriștilor: materii prime strategice cu care Germania nazistă n-ar fi avut de unde să se aprovizioneze erau importate din S.U.A. cu tranzit prin Spania, iar avioanele și submarinele germane cu misiuni piratерești în Mediterana și în Atlantic își găseau cele mai bune adăposturi și baze de aprovizionare pe teritoriul și în porturile spaniole.

Cîți soldați englezi, francezi și americani au fost uciși, cîte case engleze și franceze distruse, cu cîte luni de zile a fost prelungit distrugătorul război, mulțumită politicii pe care hitleriștii au numit-o „neutralitatea de veghe" a Spaniei! Socoteala ar putea-o face tocmai domnii care azi îl aghezmuiesc pe Franco: doar ei conduc guvernele țărilor occidentale!

Dar pentru că domnii de la departamentul de stat al S.U.A. sînt cucernici nevoie mare, nu vor să-l boteze pe Franco întru religia atlantică, fără a-i spăla mai înainte păcatele. Și de aceea ticluiesc documente — în care ți se recomandă să crezi fără să cercetezi. Din păcate însă, omu-i păcătos și crede mai mult faptelor decît textelor apocrife ieșite din tiparnițele Washingtonului. Iar dacă-i vorba de documente, există mii și mii de documente oficiale — publicate la timpul lor de guvernul sovietic — care arată clar (unele sub semnătura unor înalți demnitari hitleriști, de la diverși foști generali din armata celui de-al treilea Reich pînă la înseși căpeteniile naziste Ribbentropp sau Göring), că Franco a fost nu numai aliatul lui Hitler, dar și sluga lui cea mai directă.

Tocmai din pricina faptului că aceste lucruri sînt atît de notorii, opinia publică din țările ce fac parte din N.A.T.O. s-a neliniștit auzind propunerea franceză. Fenomenul a fost semnalat de însăși presa burgheză occidentală, în frunte cu „Times"-ul englez, care în unul din numerele sale din mai se minuna foarte de faptul că o serie din aceste țări „sînt categoric împotriva acestei idei" (ideea primirii lui Franco în N.A.T.O.).

De fapt, ni se pare nefolositoare acțiunea de împotrivire la organizarea acestei cumetrii atlantice: prezența unui fascist atît de înrăit ca Franco în lagărul atlantic nu poate să mai strice nimic în plus. Pe de o parte, pentru că oricum, și în, și în afara N.A.T.O., Franco pune Spania la dispoziția forțelor agresive din S.U.A., care au transformat Peninsula Iberică într-un imens lagăr militar; pe de altă parte, pentru că însăși intrarea căpeteniei de briganzi falangiști în N.A.T.O. va contribui și mai mult la demascarea caracterului agresiv și fascist al acestei grupări, după principiul: „spune-mi cu cine te însoțești..."

Nasul de la Washington nu ține însă seama de asemenea socoteli. El vrea să-și vadă imediat finul muiat în cristelnița atlantică. Ba, cît mai curînd, și cu moțul tăiat...

Desen de Rik AUERBACH

FLACĂRA OBIECTIV

● *Pe adresa Curții de Apel din Washington a sosit deunăzi o nouă petiție semnată de un grup de eminenți savanți americani, care denunță faptul că substanțele radioactive emanate cu prilejul experiențelor nucleare efectuate în S.U.A. primejduiesc viața unui număr de 500.000 de copii care urmează să se nască în anii ce vin.*

● *După un an de la venirea lui De Gaulle la putere, situația economiei franceze continuă să se afle într-un asemenea impas, încît inspiră serioase îngrijorări. Așa se face că în ultima vreme cartea cea mai căutată în librăriile franceze nu este un volum de beletristică, ci lucrarea „Situația economiei franceze".*

● *La Freiburg, în Germania occidentală, a avut loc încă o reuniune de foști ofițeri hitleriști. Întruniți sub pretextul că vor să se dedice, chipurile, unor „opere sociale", participanții la întîlnirea „camarazilor de arme" au cerut fățiș reintroducerea „tradițiilor militare prusace" în armata vest-germană.*

● *În legătură cu lipsa de popularitate a politicii blocurilor militare atît în Europa cît și în țările Asiei și Africii, revista londoneză „Eastern World" scrie că această politică este în contradicție cu interesele popoarelor. „Crearea N.A.T.O. — adaugă revista — a subminat bazele securității colective". Ceea ce nu poate fi tăgăduit.*

● *După modelul Ku-Klux-Klanului american, bande de huligani englezi „vînează" oameni de culoare pe străzile Londrei. Scotland Yard-ul a dublat patrulele, s-au format echipe de autoapărare în cartierele locuite de negri, dar rasiștii continuă să-și facă de cap, încurajați de organizația fascistă a lui Oswald Mosley — „Liga pentru apărarea rasei albe".*

● *Agenția americană „Associated Press", care susține cu mult zel poziția primarului războinic Willy Brandt în problema Berlinului, l-a pus pe acesta într-o situație destul de penibilă, atunci cînd, zilele trecute, a transmis un comentariu politic în care se recunoaște că, în ciuda camuflajului occidental, «Berlinul de vest constituie centrul unor activități antisovietice în cadrul „războiului rece"».*

● *Autoritățile din Carolina de Sud (S.U.A.) au luat în discuție propunerea domnișoarei doctor Rachel Davis de a fi sterilizate toate femeile avînd doi sau mai mulți copii nelegitimi. Ziarul francez „Libération", care publică știrea, adaugă — spre edificare — că Rachel Davis are 63 de ani și este... fată bătrînă.*

● *În Germania occidentală dezfrîul revanșard merge mînă-n mînă cu dezmățul afacerismului și corupției. Revista americană „Newsweek" arată că, potrivit unei declarații făcute de o personalitate germană suspusă, «mii de funcționari și salariați vest-germani sînt amestecați în „afaceri scandaloase" și corupți». După chipul și asemănarea căpeteniilor revanșarde...*

● *„În cazul cînd, în urma viitoarelor alegeri din Anglia, ar veni la putere un guvern laburist — a declarat liderul partidului laburist englez, Gaitskell — el ar suspenda cu precădere experiențele nucleare". Dar pînă atunci?*

● *Ziarele americane relatează că unul dintre cei mai precoce fumători din S.U.A. este micul Curtis Gleen Sanders, din Madera (California). Are doar patru ani, fumează țigări și trage chiar din pipă. Prima lui „performanță" a realizat-o la vîrsta de... opt luni, cînd a mîncat (sic) o țigară. Deh, „țara tuturor posibilităților"!...*

D. B.

TINEREȚE FĂRĂ BĂ

de Sanda FAUR-DIMA

„Tinerețea unui artist nu e o chestiune de vîrstă. Artistul trebuie să fie întotdeauna tînăr. Numai că tinerețea aceasta nu vine singură, ea trebuie cucerită".

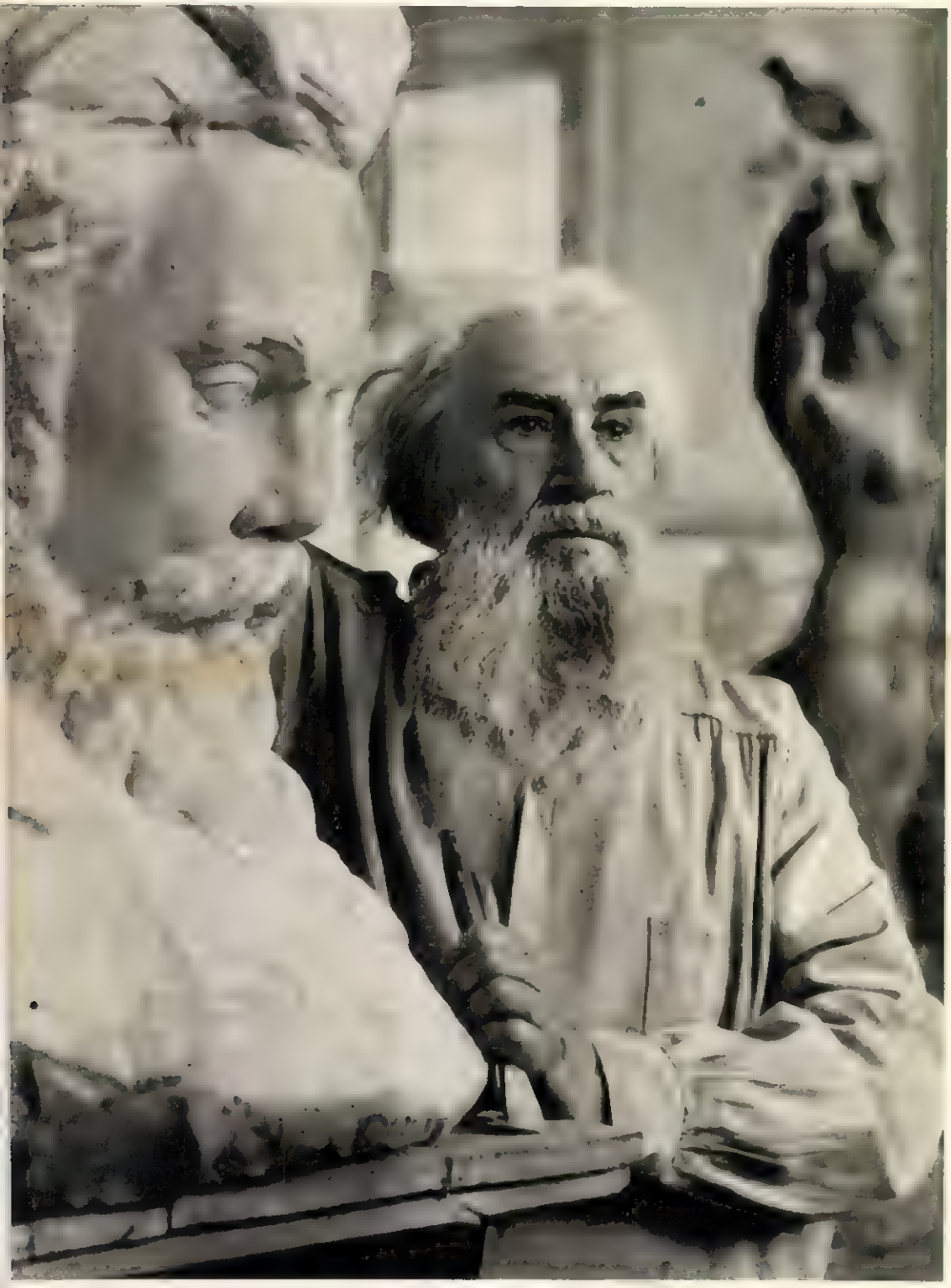

La 85 de ani, artistul poporului Serghei Konenkov își păstrează întreaga sa forță creatoare.

Cuvintele acestea aparțin unui om care *și-a cucerit tinerețea*: la 85 de ani, Serghei Timofeevici Konenkov face să palpite viața în carnea dură și rece a marmurei și crestează chipul omului în rădăcina fibroasă a copacului. Mîinile sale, cu pielea de pergament subțiat și cu venele sculptate în relief, mînuiesc și azi, puternic, ciocanul și dalta, frămîntă lutul, mîngîie fibrele lemnului, căutîndu-le expresia vie. În ultimul din cei aproape 60 de ani de creație artistică, din mîinile lui Konenkov a țîșnit silueta armonioasă, de o neîntrecută grație, a Ulanovei, s-au desprins din lemn trăsăturile viguroase ale lui Maiakovski și s-a materializat în gips imaginea romantică, frămîntată, a lui Lermontov. Cîte chipuri oare, cîte vieți — transpuse în bronz, în gips, în lemn sau în marmură — nu s-au născut din mîinile acestui mare artist! Nici sculptorul însuși nu le mai știe numărul. O viață întreagă Konenkov și-a dăruit arta sa omului. Iar arta sa celebrează același om, omul simplu, muncitor.

...În 1902, un tînăr absolvent al Academiei de Arte Frumoase prezenta drept lucrare de diplomă statuia monumentală a unui Samson rupîndu-și lanțurile. După un Heine sau Saint-Saëns, un student oarecare își permitea să atace aceeași temă? Unii academicieni au strîmbat din nas, nesatisfăcuți; de fapt, îi supăra simbolul revoluționar, foarte transparent, al lucrării: Samson întruchipa forța nestăvilită a poporului ce-și sfărîma cătușele exploatării. Doar Ilia Repin a exclamat atunci: „Ce forță! Ce putere!" Cîțiva ani mai tîrziu, după evenimentele din 1905, profitîndu-se de plecarea din țară a artistului, statuia a fost distrusă.

Vizitatorul care s-a aflat în istorica sală Manejnaia de lîngă zidurile Kremlinului, atunci cînd ea a adăpostit expoziția de artă plastică închinată celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții, a fost fără îndoială impresionat de o statuie gigantică, intitulată: „Sfîrșiți o dată cu trecutul negru". Alături, modest notat pe un cartonaș, numele autorului: Serghei Timofeevici Konenkov, artist al poporului din U.R.S.S. Era același Samson uriaș, surprins în momentul de supremă încordare, cînd se eliberează din flarele în care fusese înlănțuit. *„Îl văd astăz pe Samson, ca pe un colos care a rupt grelele lanțuri ale sclaviei și își întinde brațele către libertate și soare"* — mărturisea Konenkov. La mai bine de o jumătate de secol, venerabilul artist relua tema care-l preocupase atît de intens în tinerețe și o valorifica într-o lucrare impresionantă, a cărei viziune se amplificase în noua sa perspectivă socială. Drumul artistic de la primul pînă la ultimul Samson e vegheat de sutele de lucrări ale maestrului, de chipurile lui Gorki, Pavlov, Dostoievski sau Șaliapin, al lui Beloiannis sau al fostului său coleg de școală primară, colhoznicul Zuev, de nenumăratele figuri de țărani

RÎNETE

fete tinere, muncitori, de imagini ale eposului popular. Dragostea de om, încrederea nețărmurită în noblețea sufletească și forța omului simplu respiră în întreaga operă a lui Konenkov. Iată pentru ce el își merită din plin titlul de artist al poporului. Iată pentru ce a fost primul sculptor sovietic a cărui creație a fost distinsă cu Premiul Lenin.

Celebra statuie a lui Konenkov, intitulată „Sfîrșiți o dată cu trecutul negru" →

Nu o dată, venerabilul artist Konenkov primește vizita micilor săi prieteni, pionierii moscoviți.

Iată-l lucrînd la una din ultimele sale sculpturi.

Statuia „Visul", creată de S. T. Konenkov în 1916.

„Nenea Grigori", pe care-l reprezintă această sculptură în lemn, este vechiul și credinciosul portar de la locuința artistului. ↓

Împreună cu devotata sa tovarășă de viață, într-un interior a cărui mobilă originală — masă, scaune, lămpi — a fost sculptată în lemn de însuși marele artist. ↓

Spre Venus

ÎN FORMAȚIE INTERNAȚIONALĂ

KOSMOKRATOR, nava cosmică acționată de o rachetă în trei trepte, construită după modelul ultimilor „sputnici" sovietici și al rachetei care a lansat în jurul soarelui prima planetă artificială — a pornit spre Venus de cîteva săptămîni...

Nu este nici o exagerare, nici o falsificare, nici o mistificare în rîndurile de mai sus! Pentru lămurirea cititorilor, sînt însă necesare cîteva amănunte:

Nava cosmică botezată „Kosmokrator" a pornit într-adevăr spre Venus. Ea a pornit însă în... culori și... pe ecran lat. Căci despre aceasta e vorba: senzaționalul voiaj — care în zilele noastre nu mai este de domeniul utopiei — a început în... studiourile DEFA din Berlin, în regia cunoscutului și apreciatului cineast Kurt Maetzig.

E vorba de un film ce se realizează prin colaborarea cineaștilor din mai multe țări, deși sarcinile principale revin cinematografiei din R. D. G. și R.P. Polonă. Scenariul a fost realizat după romanul prozatorului polonez Stanislav Lem; pentru construirea rachetei s-a folosit experiența sovietică, iar pentru unele aparataje, experiența unor kiberneticieni americani și sovietici; fantasticele decoruri de pe Venus au fost concepute de germanul Alfred Hirschmeier și polonezul Anatol Radzinowicz; interpreții au fost recrutați din mai multe țări: Oldrich Lukes din R. Cehoslovacă pentru rolul fizicianului atomist american Hawling, japoneza Yoko Tani pentru rolul doctoriței japoneze Sumiko, germanul Günther Simon pentru rolul pilotului Brikmann, sovieticul Arkadi Tolbusin pentru rolul savantului sovietic Arseniev, Kurt Rackelmann, german, pentru rolul savantului indian Sikarna, chinezul Tang Hua-ta pentru rolul unui savant chinez, polonezul Ignacy Machowski, pentru rolul inginerului polonez Soltyk, africanul Julius Ongewe (din Kenia), pentru rolul specialistului african în televiziune, Talua etc. Acțiunea filmului se petrece în... 1970 (ceea ce, sincer vorbind, ni se pare o dovadă de... pesimism din partea scenaristului, dat fiind că progresele științei ne fac multe surprize și o pot lua cu mult înaintea fanteziei autorului) și e axată pe expediția în Venus a grupului de savanți de care am amintit. Filmul transpune pe ecran unele din ultimele cuceriri ale științei și din cele mai plauzibile ipoteze și mai realizabile planuri ale savanților: nava cosmică învinge forța de atracție a pămîntului, mulțumită unei puternice rachete în trei trepte, înaintează apoi, folosind energia solară, creează în oarecare măsură un cîmp de gravitație artificial, este înzestrată cu aparataj electronic — adevărați „roboți" — care înregistrează și transmit toate fenomenele fizice pe care le întîlnesc (ba, la nevoie, cînd concurenții se plictisesc, joacă șah...) etc. etc.

Filmul va fi gata pînă la sfîrșitul anului și — sîntem convinși — va stîrni interesul a milioane de spectatori din toate țările lumii. Ca încheiere, încă un amănunt: titlul filmului e „Steaua tăcerii".

V. S.

↑ „Kosmokrator" a ajuns pe Venus. Savanții cercetează cu interes tot ce e în jurul lor.

← Actorul Julius Ongewe, din Kenia, pe bordul rachetei.

În drum spre Venus — „Kosmokrator" a părăsit globul pămîntesc de 30 de zile. În cabina centrală a navei cosmice, fizicianul american Hawling (actorul cehoslovac Oldrich Lukes) își permite un moment de destindere, jucînd șah cu robotul Omega. Savantul atomist se pricepe la acest sport al minții, totuși robotul, care calculează dinainte trei posibilități de mișcare a adversarului și felul cum poate reacționa la acestea, îl face mat... ↓

Alfred Hirschmeier ne arată modelele pentru nava cosmică ce trebuie să-i ducă pe savanții noștri în Venus. Ele au fost concepute pe baza ultimelor descoperiri ale științei.

Arhitectul polonez Anatol Radzinowicz în fața unuia din „pomii" din sticlă bășicată ce radiază culori fantastice, construiți pentru misterioasa pădure din Venus...

ÎN LUPTĂ cu MINUTELE

Martin Zolyomi vă prezintă dispozitivul cu care cîştigă dintr-o dată 1.000 de minute.

Inovaţia lăcătuşului Anton Isloi aduce uzinei mii de lei economii.

Reportaj-anchetă de F. URSEANU

Fotografiile autorului

Cum se cucereşte timpul în uzine şi fabrici? Aceasta este tema unei serii de reportaje-anchetă pe care o deschidem în cîteva importante întreprinderi industriale din ţară. Acolo unde muncitorii, inginerii şi tehnicienii, în avîntul şi în hotărîrea lor de a mări productivitatea muncii, duc lupta pentru folosirea cît mai raţională a fiecărui minut, a fiecărei secunde. În uzine şi fabrici, unde sute de idei bune, iniţiative, inovaţii, raţionalizări fac ca minutele economisite să devină bani economisiţi; să ducă la reducerea celui mai important indice de producţie: preţul de cost.

Uzinele „Encel Mauriciu". Mai vizitasem această fabrică din Tg. Mureş prin '955 — puţină vreme după întrarea ei în funcţiune—însoţind pe atunci un gazetăr străin. Uimit de ce vede în noua uzină, omul exclamase plin de satisfacţie: „Strașnică palmă a mai încasat Singer!"... Singer? În prima clipă, nu înţelesesem exact nici despre cine era vorba, nici despre ce era vorba. M-a dumerit însă o vagă completare, scăpată printre hohotele de rîs ale oaspetelui. „...Singer ăla, care stăpîneşa lumea, din Alaska şi pînă în Africa de sud!"... Era deci clar: uzinele din Tg. Mureş, care începuseră atunci a fabrica piese de schimb pentru maşini de confecţii, de cusut tricouri, piese de schimb pentru toate categoriile de filaturi şi ţesătorii, alungaseră din acest colţ al lumii faimosul consorţiu Singer, acela care monopolizase piaţa mondială nu numai cu maşinile lui de cusut, ci şi cu piesele de schimb, atît de necesare industriilor de confecţii.

Ce produc azi uzinele „Encel Mauriciu"? Tot piese de schimb. Milioane de piese pentru maşini de cusut, pentru filaturi şi ţesătorii — tot ce înainte trebuia adus de peste hotare. Dar mai produc ceva: maşini de cusut pentru fabricile de confecţii. Cele mai moderne maşini de cusut în trei fire: „Triploch"-urile. Într-un cuvînt, maşini de cusut industriale, care se pot lua la întrecere cu maşinile lui Singer. De asemenea, produc maşini circulare pentru tricotat — tip de maşină foarte complexă şi foarte modernă care, în trecut, se importa din Franţa şi din Germania. Ne oprim la ea; şi o dată cu aceasta, abordăm problema minutelor...

DE LA 1.440 LA 480 MINUTE!

De un sfert de ceas, stau faţă în faţă cu tînărul Martin Zolyomi. Ştiu precis că-i frezor şi totuşi nu-mi vine a crede că nu-i inginer. Numai un inginer priceput sau cel puţin un maistru cu multă experienţă ar fi putut realiza ceea ce a realizat Zolyomi: un dispozitiv — o adevărată maşină — cu care luptă acum împotriva... timpului. Şi care, aşa, dintr-o dată, reduce timpul de lucru, de la trei schimburi, la unul singur.

— E cea mai importantă inovaţie la noi în fabrică! — mă informează secretarul organizaţiei de partid, tovarăşul Maria C. Gheorghe.

Pe tînărul Zolyomi îl preocupa o idee: cum să reducă timpul de lucru al realizării coroanei de la maşina circulară de tricotat — piesă importantă din angrenajul miilor de piese care alcătuiesc agregatul. Pe coroana aceasta, mare aproape cît o roată de bicicletă, trebuiau săpate, nici mai mult, nici mai puţin decît 1.692 de canale înguste. În ele sînt „îngropate" micile andrele cu care maşina tricotează. Şi toate aceste 1.692 de canale erau executate la freză, în 1.440 de minute. „Mult! Prea mult timp!" — şi-a zis Martin Zolyomi, încă din vremea cînd au început a fi fabricate primele maşini circulare de tricotat. De atunci a început să se frămînte utemistul Zolyomi.

Nu-l lăsa de loc inima ca şanţurile unei singure coroane să imobilizeze freza timp de 24 de ore. Gîndul de a rupe din acest timp a continuat să-l frămînte şi pe candidatul de partid Zolyomi. Pentru ca, la puţină vreme după primirea lui în rîndurile comuniştilor, să-şi traducă frămîntarea şi ideea în viaţă. Dispozitivul creat de el? O maşină pe care o fixează de freză. Ea sapă acum automat şi cu precizie cele aproape 1.700 de canale, dar nu în 1.440 minute, ci în 480 minute. Deci, aproape o mie de minute scutite, economisite la fiecare coroană.

CE POATE ADUCE SPECIALIZAREA!

V-am vorbit mai sus numai de un singur reper al maşinii circulare de tricotat. Dar pentru realizarea într-un timp mai scurt a întregului agregat, şi-au frămîntat mintea şi alţi muncitori, alţi meşteri şi alţi ingineri din fabrică. Zeci şi zeci de nume ar putea fi citate în direcţia aceasta. Acelaşi lucru, la montatul maşinilor. Meşterul Karol Zaicec, şeful brigăzii de montaj de la maşinile circulare, ţine o evidenţă interesantă. Un fel de grafic care s-ar putea intitula plastic: cum s-au cîştigat mii de minute. Iată: anul trecut primul agregat a fost montat în trei săptămîni; la al zecelea, timpul respectiv a fost redus la o singură săptămînă; la al 30-lea, numai la patru zile!

Diferenţa de timp între 21 de zile şi 4 zile constituie, desigur, un decalaj enorm.

Cum a putut fi el realizat? „Numai prin specializarea oamenilor". Acesta e răspunsul pe care-l dă oricui maistrul Zaicec sau inginerul Török. Tinerii montori nu mai pierd azi nici un minut, căutînd locul unde trebuie fixate miile de piese mici sau mari care alcătuiesc maşina circulară de tricotat! Specializarea s-a dovedit o armă eficace pentru cucerirea timpului...

Maistrul Zaicec: „Prin specializarea oamenilor se pot cîştiga mii şi mii de minute preţioase!".

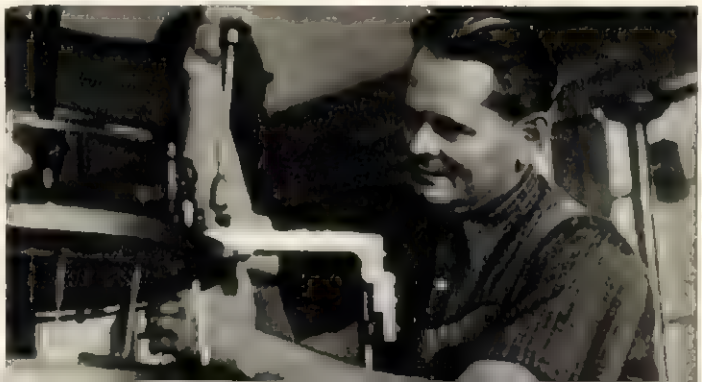

ÎNMULŢIŢI CU MII DE GRAIFERE!

Ce-i o jumătate de minut? Mai nimic: cît tragi cîteva fumuri dintr-o ţigară, cît citeşti o scurtă informaţie într-un ziar. În producţie, însă, 30 de secunde contează mult. Aici, la „Encel Mauriciu", lucrul acesta a fost dovedit recent şi „pe concret" de către un muncitor încercat: lăcătuşul Anton Isloi. Omul se „lupta" de mai multă vreme cu... graiferele. Adică cu nişte piese turnate în oţel, asemănătoare oarecum cu nişte scoici, piese în care se fixează suveicile cu aţă de la maşinile de cusut „Cugir". La operaţia de ajustare a fiecărei piese care-i trecea prin mînă, lăcătuşul trebuia să facă manual şi o deschidere într-un perete. O făcea cu pila. Timpul de execuţie? Un minut! Anton Isloi, care avea de ajustat mii de graifere, nu se împăca însă cu minutul ăsta. Voia neapărat să-l reducă. Gîndul l-a obsedat pînă nu demult. Adică pînă în ziua cînd s-a prezentat la cabinetul tehnic al uzinei, anunţînd că înlocuieşte pila cu o sculă nouă, construită de el.

O piesă din oțel care execută deschizătura graiferului numai în 30 de secunde, cu o precizie mai mare decît a pilei. Piesa a căpătat simbol de inovație, cronometrul normatorului a stabilit exact diferența de secunde cîștigate, iar Anton Isloi ajustează acum zilnic nu 100, ci 200 de graifere. Iar fiecare jumătate de minut economisit aduce uzinei un plus de 17 bani. E drept, numai 17 bani, dar înmulțiți cifra asta cu miile de graifere care trec pe lună prin mîinile ajustorilor...

SĂGEȚI ÎMPOTRIVA LUI... CRONOS

La cabinetul tehnic, peste dosarele și hîrtiile tovarășului Bighian Crăinișor, domnește o condică mare: propuneri de inovații. O simplă aruncătură de ochi, un calcul sumar și descoperi un lucru remarcabil: în uzină aceasta, cam la fiecare patru muncitori, unul e inovator. Și în toiba multora dintre acești inovatori sînt destule săgeți îndreptate împotriva lui Cronos. Iată cîteva exemple.

Gabor Kovacs și Iosif Szabo sînt amîndoi tineri; unu-i fotbalist, celălalt motociclist. Desigur, în timpul liber. În uzină însă, amîndoi sînt maiștri strungari. În goana lor după minute, au făcut o schimbare în procesul tehnologic al unei piese. O piesă mică, dar foarte importantă: elicea de la mașina de tricotat. Piesa se executa prin strunjire, în 150 de minute. Cei doi meșteri au redus timpul la 30 de minute. Cum? Printr-o inovație: un șablon fixat în strung, în jurul căruia cuțitul lucrează automat, sigur și rapid. La fiecare „elice" s-au cîștigat astfel 120 de minute. Două ore scutite înseamnă o economie de 11,26 lei de fiecare piesă. Deci o economie anuală de multe mii de lei.

Altă idee bună: turnarea în forme de ceară a zeci de piese de precizie, care pînă nu demult se fabricau la strung, printr-o operație îndelungată. Autorul ideii e recordmenul pe fabrică în inovații: Adam Dercsenyi. Palmares: 30 de inovații. Trecerea de la aschiere la turnare aduce, la numai 30 de repere, o economie de timp, valorificată anual prin peste 200.000 lei.

Pe lista inovatorilor iată-l și pe secretarul organizației de partid: tov. Maria C. Gheorghe. În orele de producție, el e șeful sectorului de fabricare a benzilor pentru carde, adică a benzilor cu ace, fără de care lîna sau bumbacul n-ar putea fi prelucrate în filaturi. Comunistul Maria C. Gheorghe a realizat mai multe inovații. Una din ele: dublarea vieții „capacelor" de scărmănat bumbacul. Pentru asta,

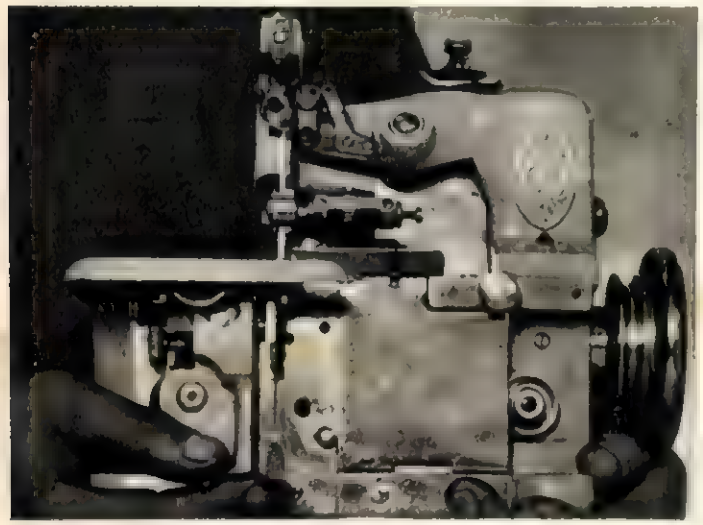

Mașina de cusut în trei fire „Triploch" — fabricată la Tg. Mureș și folosită acum cu succes în fabricile noastre de confecții.

tovarășul Maria a creat un dispozitiv special de călire a acelor; de creștere a durității acestora. Călit, fiecare „capac" trăiește acum nu șase luni, ci cel puțin un an.

Toate aceste inovații și raționalizări prin care au fost cucerite mii și mii de minute au ajutat din plin colectivul uzinei să-și depășească pe primul trimestru sarcina planificată în reducerea prețului de cost; el a realizat o reducere de 6,68, față de 3,90 la sută, cît era planificat.

În ce privește miile de minute cucerite de muncitori, ele sînt echivalate de contabilul șef al uzinei cu o sumă apreciabilă: 87.000 lei.

La această mașină, tovarășul Maria C. Gheorghe a adaptat un dispozitiv nou; cu ajutorul acestuia, se dublează viața „capacelor" de scărmănat bumbacul.

Flori proaspete

Schiță de Savel UTAN

Ilustrație de Angi PETRESCU-TIPĂRESCU

Zi de primăvară...

...Acum cîțiva ani, acasă, în sat.

Tinuca și Nastasia mă așteptau la gară. Cînd am plecat muncitor la Hunedoara, vecinele mele erau mărunțele. Ne jucam și le dăruiam cuburi de zahăr. Ele îmi ziceau tete. Acum, le găseam pioniere.

M-au recunoscut, ștrengărițele! O clipă, par serioase. Și nu pot. Mița șefului de gară, cu patru mîți mici după ea, trece prin apropiere. Fetele văd. Izbucnesc în rîs și... mă lasă singur. Se întorc apoi mulțumite și-mi dăruiesc un întreg neam pisicesc.

Rîdem. Mițele miaună.

— Tete, mergem să culegem podbeal?

Am zîmbit. Și ele. Și mama. Mama a uitat să mă sărute, s-a uitat la fete și obrajii i s-au aprins. A închis ochii. De bucurie și aducere aminte...

Podbeal... Sînt frunze care cresc în lunca Mureșului. Gătite, nu era mîncare mai aleasă să ne placă. În vremea aceea, eram cîteodată, la masă, cinci: tata, care încă nu plecase pe front, mama, Tinuca, Nastasia și eu.

Iar după noi, în blidele noastre, se înghesuiau mițele.

— Hai!

Îndată am fost în lunca.

Îmi era dor de Mureș. L-am aflat blînd și mare, odihnind printre arini. Trudind să-și umple pipa, l-am găsit la mal pe moș Achim. Ce inimă bună avea el! Odată, eram flămînd, acasă mama n-avea ce găti. Era în vremea războiului. Fugeam desculț pînă la Mureș, la moș Achim. Totdeauna găsea ceva pentru mine. După ce-mi alunga foamea, îmi spunea povești. Și adormeam. Așa aveam noroc să mai treacă încă o zi...

Moșul rămînea însă treaz. Cu nimeni nu vorbea. Numai cu prietenele mele: ele veneau zilnic să-l vadă, să-i scuture prin casă.

— Moș Achim, mă ții minte? Primește asta, n-am uitat că-ți place...

Ce-i dădeam era un pachet de tutun pentru pipă.

Ochiul lui sting, care era încă vrednic să vadă, m-a descusut.

— Te țin minte. Bine-ai venit! Mulțam. Așteptați oleacă...

Tocana fierbea într-o oală prinsă cu un cîrlig de fier deasupra focului. Pînă avea să fie gata, le-am întrebat pe fete să-mi spună ce-au mai făcut, în răstimpul cît eu am lipsit din sat, ca să crească așa mari.

— V-au tras mamele voastre de urechi?

— Nu — rîseră. Numai băieții se trag de urechi. Ei fac toate relele. Pe urmă Nastasia mi-a arătat, mîndră, un inel de aur ascuns în batistă.

— Uite, tete, ce-am găsit. Îți place? Scrie un nume pe el: Ana.

— De unde-l ai? — întrebă Tinuca, admirînd inelul.

— L-am găsit alaltăieri. Eram la intrarea în peștera Sultanului. S-a răsturnat o piatră. L-am găsit acolo.

— Peștera trece pe sub dealul Sultanului. Are două ieșiri. Înăuntru e întuneric beznă. Cît eram mici, nu îndrăzneam să intrăm în ea.

— Te bucuri, Nastasia?

— Da. Ieri-noapte, cînd m-am culcat, l-am pus sub perină. Așa frumos am visat! În ziua cînd l-am găsit, la școală, tovarășa învățătoare mi-a spus că-s leneșă, că n-am făcut toate socotelile pentru acasă... Cînd am adormit, am visat că aveam în caiet toate socotelile...

Ochi și urechi era Tinuca.

— Dă-mi și mie astă-seară inelul, Nastasia dragă — se rugă ea.

— De ce? — am întrebat, mirat.

— Să nu rîzi de mine, tete. Dar s-a îmbolnăvit un porumbel la noi. Vreau să visez că s-a făcut sănătos...

— Bată-vă norocul, fetelor!

Ochi și urechi era și moș Achim. Nu s-a amestecat în discuția noastră. Se apropie însă de Nastasia. Luă inelul și-l privi îndelungă vreme. Se încruntă. Ochiul lui sănătos se făcu mic, apoi se închise.

— Ce-i cu dumneatale, moș Achim?

— Îi al lui Anuța inelul ăsta, al lui Nuța.

A strîns inelul în pumn. Pumnul l-a strîns la inimă. Inima și-a strîns-o să tacă, să rabde, să nu plîngă. Nu înțelegeam absolut nimic. Pînă deodată, cînd mi-am amintit... Am aflat cu puțin timp înainte de a sosi acasă. Mi-a povestit un activist de partid, acolo, la fabrică...

M-am ridicat. Fetele, la fel.

— Rămîi cu bine, moș Achim. Mai venim noi.

Ne-am depărtat. Tăceam... După zece pași, în urma noastră, am auzit un glas care o chema pe Tinuca.

Am revenit cu toții.

— Nu mai plînge, moș Achim...

— N-am să mai plîng, neposte. Tinuca, la inelul, să visezi că s-a făcut sănătos porumbelul. De aceea te-am chemat...

Aproape de intrarea în peștera Sultanului se află un mormînt. O piatră de marmură și, deasupra, o steluță. Cu litere de aur, în marmură scrie: „În acest loc au fost împușcați în noaptea de 28 octombrie 1943 uteciștii Mircea Crișnicu și Ana Achim, luptători neînfricați împotriva fascismului. Glorie eroilor!"

Mormîntul este veșnic curat și acoperit cu flori.

— S-a făcut sănătos porumbelul, Tinuca?

— Am adus flori proaspete, tete ...

Se numea „ORAȘUL PENSIONARILOR"

de Camil BACIU

Oltul ajunge la Vîlcea

Pe un deal împădurit se află biserica în care a fost ucis Radu de la Afumați. Clădirea, ridicată în urmă cu cinci veacuri, e simplă, obosită, tăcută. În jurul ei se înalță un zid de apărare pe care călăresc copiii, iar jos, către răsărit, se vede Oltul.

Cotind pe sub o surpătură albicioasă, rîul strălucește în asfințit. El a purtat pînă aici imaginea turlelor ascuțite ardelenești, a bivolilor negri, a marilor pălării de paie cu care țărancele se feresc de soare. Și abia au rămas în urmă crestele înzăpezite ale Făgărașilor, că pajiștile s-au lărgit și au devenit cîmpii, turlele și-au pierdut ascuțimea, vitele sînt albe și țărancele poartă broboade. Iar primul oraș pe care-l întîlnește în această parte a țării nu mai are canaturi grele, străzi înguste, curți închise; el întîmpină Oltul cu mici case luminoase, cu multe flori, cu străzi foarte curate, cu ogrăzi ce se dăruiesc trecătorului peste gardurile pitice, printre ostrețele rare. Rîmnicul Vîlcea îi apare bătrînului rîu obișnuit cu severitatea ardelenească, asemeni unui oraș-grădină, înveselitor dar tihnit, în care cele mai violente culori aparțin panselelor.

.....

Orașul acesta se numea „al pensionarilor". Poate pentru că era prins între Călimănești, Govora, Olănești și sugera, o dată cu ele, odihna. Poate pentru curțile dichisite, ce te îmbiau să-ți închipui o armată de mici proprietari, lipăind din papuci, cu stropitoarea în mînă. Poate pentru mulții tăietori de cupoane, care-și duceau aci viața negustorească în pace și onor. Poate pentru unii pensionari din armată și magistratură, care se trăgeau aci să-și încropească o bătrînețe economicoasă.

Dar dacă ipotezele astea s-ar adeveri, fiecare în parte și toate laolaltă, ele încă ar fi false, dulcege, prezentînd orașul printr-o lentilă de acadea.

Căci aici își duceau viața dumnealor Hănceștii și Lupașii. Aci vietuia domnul Măinescu, care lua banii de la clăcași cu ajutorul unui clește de lemn, să nu se infecteze și, punîndu-i într-un coș, îi ducea la bancă să-i schimbe cu bani curați. Aci s-a ridicat fabrica Simienilor, ce i-a adus patronului venituri pentru construcția acelei case în stil mauro-florentino-gotic, chintesență de prost gust, dar spațioasă și care adăpostește muzeul orașului. Aci, în preajma frumoasei episcopii, se consumau „tragedii" la mesele de joc și proprietățile treceau dintr-o mînă într-alta la un „șaizeci și șase".

„Orașul pensionarilor" ascundea, dincolo de decorul lui aparent patriarhal, speculațiile boierilor, boiernașilor și negustorilor; iar muncitorii se speteau în fetida fabrică de piele a Simienilor.

Fabricile nasc fabrici

La Ion Vecerdea nu te anunță secretara. Intri direct în birou. Secretariatul direcției s-ar putea să fie pe undeva pe aproape — dar nu se vede. Directorul e astfel mai accesibil — uneori chiar prea accesibil — și cei din fabrică vin la el pentru toate fleacurile. Dar fostul cizmar Ion Vecerdea dă dovadă de o răbdare enormă. Un diplomat în exercițiul funcțiunii n-ar putea avea mai mult tact! Însăși severitatea lui e plină de atîta modestie, încît toți o consideră cît se poate de firească.

Vecerdea conduce fosta fabrică a Simienilor, în care a lucrat ca muncitor. Cu aproape aceiași număr de oameni ca la naționalizare, fabrica produce acum de aproape patru ori mai mult.

Pînă în 1951 s-au făcut aici opinci. Apoi piața n-a mai cerut. Țăranii voiau bocanci. Fabrica a făcut bocanci cu talpă lipită și comerțul de stat a fost încîntat să-i transmită pieței. Apoi țăranii n-au mai vrut încălțăminte cu talpă lipită, ci numai și numai cusută. Exigențele au crescut atît de rapid, că abia li se poate face față.

— Noi — spune Ion Vecerdea — am adăugat noi construcții, am ridicat o mică termocentrală modernă, am introdus vagoneți, ascensoare acolo unde se ridica cu spinarea. Însă nu producem marfă de lux. Facem încălțăminte grea, pentru muncă — au nevoie minerii, petroliștii, țăranii...

Într-adevăr, aci nu se poate face o vitrină, ca la Ianós Herbák, cu pantofi moi ca mănușile și cu sandalete romane. Sînt bocanci simpli, cuminți, gospodărești. Dar sînt sute de mii de bocanci care o să lipăie prin bălțoace, o să se înfunde în mormanele de steril, o să apese comenzile tractorului.

— E nevoie și de fabrici vechi — continuă zîmbind Vecerdea. Din cele vechi s-au făcut cele noi. Ați văzut „Placajul"?...

Fabrica de placaj „IPROFIL" e mîndria orășelului. Ea exportă în Anglia și în Uniunea Sovietică, în Siria și în Liban. Fluxul ei tehnologic trece prin agregate care taie lemnul, îl încleiază, îl lipesc, îl presează, îl calcă. Clădirile ei au ferestre mari, luminoase, curtea e asfaltată, chiar gardul e plin de „șic". Iar la fosta fabrică a Simienilor curtea e încă bolovănoasă și gîtuită, clădirile s-au coșcovit. Și cu toate astea volumul producției a crescut de patru ori în zece ani, s-au făcut inovații, printre care aceea a inginerului Nicolaie Isăilă care a avut ecou în toate pielăriile din lume.

— Astfel, am ajuns cunoscuți pretutindeni — spune Vecerdea. Iar în curînd o să ne mai modernizăm puțin, o să ne reorganizăm și fluxul... De altfel, noi știa care n-avem încă mașini și instalații noi am contribuit și la modernizarea celorlalți, pe cît am putut, prin acumulările pe care le-am adus statului...

Directorul are dreptate: în anume măsură, fabricile acestea vechi, însă cu randamentele crescute, le-au născut pe cele noi. Care, la rîndul lor, vor naște altele...

Satele și echipa de gimnaști

Dacă noile întreprinderi au crescut populația muncitorească a orașului, noile școli au crescut populația... școlară. Nu numai școala de muzică, de surori, metalurgică, dar și școala nr. 1, cu o mie și cinci sute de elevi, mare cît o universitate. Aici ai echipe de teatru — care le concurează pe cele ale casei de cultură — jucători de fotbal, cercuri de geografi și echipe de gimnești.

Echipa de gimnastică a școlii nr. 1 e cunoscută în toată republica. Noi am văzut-o mai îndeaproape: Mircea Apostolescu, clasa a XI-a, categoria a II-a seniori, Valeriu Negoescu, clasa a XI-a, categoria I-a juniori, Pavel Mihai, Alexandru Cîrstea, Dan Gheorghe, de asemenea în categoria I-a juniori. Și alții mai mici care acum învață cum arată „gigantica" și „moara în coate".

Cei mai mulți erau interni, provenind din satele înconjurătoare. Erau din satele în ale căror case nu se găseau înainte decît cîte un pat de lemn și cîte o rogojină. Cîte un pat de lemn hîrbuit și cîte o rogojină plesnită. Sate sărace, mizerabile, de munte. Republica a făcut drumuri, a tras lumină, a adus mărfuri. Băieții n-au mai rămas să poarte oile, au fost chemați la școli. Și acum, zvelți, atletici, se antrenează pentru campionatul țării. Băieții aceștia, dintre care cei mai mulți visează să ajungă la I.C.F. sau la Agronomie, tot ca bursieri ai statului, care le-a transformat satele de baștină schimbînd opincile pentru bocanci și opaițele cu becuri.

Casa și cortul

Împlinindu-se cu populația satelor din jur și cu alții de prin alte locuri, orașul a crescut repede. Față de 1945, populația aproape s-a dublat. Rețeaua de apă abia mai poate alimenta noile cartiere și mereu apar altele. Sfatul abia mai poate cuprinde problemele acestui Rîmnic Vîlcea ce se întinde pe dealuri și spre Olt.

Ce te faci cu toți acești oameni care vor filme, restaurante, stofe, prăjituri? Vara, în plin sezon, cînd se umplu Călimănești și Olănești, se umple și Rîmnicul Vîlcea. Și vin mereu țărani să se stabilească la oraș și apar mereu întreprinderi noi. Va funcționa nu peste mult timp marele combinat de sodă de la Govora și mulți dintre muncitorii lui vor locui la Rîmnic.

Temeliile, clădirile la roșu, olanele, prefabricatele creează aici un mediu molipsitor. Ai vrea să-ți sufleci pantalonii și să sapi o fundație, ai vrea să tragi cu bidineaua, să amesteci varul.

Nimic mai simbolic pentru această febră a construcțiilor decît ce s-a întîmplat cu romii corturari. În iarna lui '55-'56, spoitorii și cazangiii romi, obișnuiți să se aciuere în marginea orașului, au avut de îndurat geruri cumplite. Localnicii i-au ajutat cu lemne și mîncare și i-au scos la liman. Primăvara, meșterii lighenari au adunat pietre și cărămizi de pe marginea rîului și au început să încropească niște temelii. Înainte de sfîrșitul anului erau gata cincisprezece case, ridicate cu ajutorul împrumutului de stat, și corturarii s-au mutat în ele. Schimbîndu-și locuințele, au simțit nevoia să-și schimbe și înfățișarea și la mutarea în noile case și-au tăiat pletele.

Împreună cu secretarul sfatului orășenesc am trecut prin acest nou cartier. Cetățenii abia se întorseseră dintr-o lungă călătorie, semănată cu lighene, cazane, găleți. Pe pereții camerelor spînzurau coarne de cerb, coliere de scoici, beteală, fotografii de oameni necunoscuți, afișe de sport, reclame C.E.C., pături, șaluri. Femeile purtau la gît mărgele de metal, coliere de bani găuriți și lulele înfășurate în sîrmă de cupru, iar copiii aveau ascunse talismane în cămașă.

În spatele casei se ridica un cort peticit și afumat. Mai marele familiei ciocănea acolo niște tablă, femeia fierbea verdețuri și copiii se jucau.

— Păi de ce nu stați în casă? — am întrebat. Poate nu aveți nevoie de ea?

S-a dezlănțuit un val de proteste îmbinate cu cele mai pitorești jurăminte.

— Păi avem nevoie de casă! Dar abia ne-am întors de la drum; văruim, spălăm, apoi așezăm mobila și trecem sub acoperiș.

— Și corturile alea, trase mai încolo?

— D-apoi alea nu-s ale noastre. Ăia sînt corturari... nomazii, pletoșii, bărboșii... Uhu, mă pletoșilor, nu v-am spus să vă dați corturile mai încolo? Uite că ne crede de-o seamă acu! Ăia-s alții!...

În preajma caselor poposiseră într-adevăr „alții" — romi nomazi, care nu voiau încă să se stabilizeze. Ceilalți, cei fără plete, își dăduseră copiii la școală și unii dintre aceștia erau fruntași la învățătură.

Dar părinții copiilor încă nu se deprinseseră bine cu casa. O aveau abia de trei ani — după ce trei mii de ani nu locuiseră decît în corturi. Abia se obișnuiseră cu gîndul că băieții lor mergeau la școală și că ei înșiși stăteau împrejurul mesei, pe scaune, iar între beteală și scoici se vedeau cotoare de cărți. Pentru dînșii stabilizarea aceasta însemna un salt milenar.

Cartierul Chidu

Din „cartierul" romilor ne-am îndreptat spre acea parte a orașului numită Ipătești. Am urcat mai sus prin preajma moșiei Măinescului — cei cu cleștele de lemn pentru apucat banii — și am ajuns acasă la Nicolae Chidu, fruntaș în muncă la fabrica de placaje. Venisem să-l întrebăm cum și-a organizat echipa, dar pînă la urmă am vorbit despre case.

În urmă cu ani familia Chidu locuia într-o odăiță. Doisprezece copii și cîțiva mieluți.

Acum Nicolae Chidu ieșise în poarta casei unde locuia cu maică-sa și doi frați mai mici. Alături, la roșu, se ridica locuința unui alt frate. În față era casa altui Chidu și sub niște scînduri se vedea cărămidă pregătită pentru Gheorghe Chidu, dulgherul.

La poalele fostei moșii a Măinescului, pe unde trecea Nicolae cu oile, se ridica un început de nou cartier: cartierul... Chidu. Și din înălțimea dealului, domina tot orașul acest cartier al foștilor sărăntoci ce-și ridicau o casă după alta. Pînă aci, sus, nu mai ajungea nici un iz de „oraș al pensionarilor".

O întreprindere modernă: „IPROFIL" - Rm. Vîlcea, ale cărei produse, și în special panelele și placajele pentru mobilă, sînt apreciate în întreaga țară, ca și peste hotare.

Veronica ANTON CAMBIR

Bună dimineața

Suspendate în noapte
Peste orizontul de ceață
Luminile-și destramă podoaba lor de aur
În trîzări gălbui, prăfuite,
În lințele cernerii
Resfirate prin site.
Glasuri și pași
Pe străzi se-ntretaie:
Siluete și umbre,
Echipajele,
Semnalele,
Primelor tramvaie.

Apoi zorii cu revărsare lăptoasă
Coboară pe acoperișuri la fiece casă
Conturînd parcă pentru-ntîia oară
Zidurile, pomii, uzina...
Cu apele-i vineții
Năpădește lumina
Ca o mare liniștită pe care plutesc
Coșurile roșii de cărămidă —
Semețe catarge,
Cînd glasul sirenelor
Întinsurile văzduhului le sfîșie,
Le sparge.

De un timp
Așa încep zilele mele, toate,
Sub clopotul luminilor suspendate
Peste rumoarea zorilor;
Cu zgomot de pași,
Uruit de roți,
Cu siluete, sirene și semnale,
Cu chipurile și glasurile muncitorilor.

S-ar părea că trăiesc începutul lumii
De fiecare dată,
Cu revărsarea zorilor, curată.

Maria FRUMUȘANU

Oda bucuriei

Și soarele și-a schimbat fața.
Îl văd altfel sau prima oară
fiindcă altădată
n-aveam timp să-l privesc.
Dimineața,
mă sculam somnoroasă
și dornică de odihnă.
Seara mă culcam istovită...
. . . . . .
Și pomii răsar altfel din pămînt
cu florile lor ca ziua mea de azi.
— Hei, vino tu vînt!
Răscolește-mi copilăria...
Altădată îmi ofticai pe la urechi
doinele trudei
adunate parcă din suferințele lumii...
Azi, ascult corzile veseliei noastre
care urcă scheletele pînă sub pălăria cerului,
a apelor ce se vor diamante și stele,
a boldelor,
a boldelor care ne chiamă toamna:
— Veniți să vă răsplătim!
Și umplu întregul văzduh de cîntare,
săltînd înc-o treaptă spre soare.
Atunci văd soarele. Și florile lui...
Le adun să-mi împodobesc minunile,
drumul nostru spre culmile
presărate cu steaguri albe și roșii.
Albe ca porumbeii înălțați de sărbătoarea
păcii,
roșii ca îndemnul de la care am pornit.
Iar tu, bătrînule vînt, cînd le vei umfla
faldurile
în nopțile luminate de focurile taberelor
vei povesti viitorului om
istoria prieteniei dintre popoare.
. . . . . .
În nopțile luminate de focurile taberelor
corul va cînta oda bucuriei
și faldurile albe și roșii vor mîngîia
obrazul întinerit al pămîntului.

O POVESTE ADEVĂRATĂ

— Interviul nostru —

Cînd am sosit la locuința scriitorului Nicolae Tăutu, gazda stătea de vorbă cu un bărbat tînăr (nu-i reținusem numele, ci doar profesia: medic într-un sat oarecare din Dobrogea), cu care privise, desigur, vechile fotografii de familie răspîndite acum pe masă. Discretă, m-am sustras discuției, răsfoind ultimul volum de poezii al gazdei, „Cînd au plecat cocorii".

— Vrei să asculți o poveste adevărată? — îl auzii pe Nicolae Tăutu întrebîndu-mă.

Am ezitat o clipă: venisem doar să aflu la ce lucrează scriitorul în cinstea lui 23 August... Gazda mi-a surprins gestul:

— Nici o grijă, ajungem și acolo. Dar mai întîi, spune-mi: ai știut că Ecaterina Teodoroiu a fost logodită cu un tînăr învățător, Mănoiu pe nume, alături de care a luptat în primele linii ale frontului și în brațele căruia neuitata eroină și-a dat ultima suflare?

— Da, am aflat-o de altfel și din piesa dv.

— Știi și ce s-a întîmplat apoi cu Mănoiu? Un sfert de veac mai tîrziu — și țin să-ți spun că în acest răstimp el a protestat nu o dată în presă împotriva celebrării de paradă care se făcea amintirii eroinei de pe Jii — a fost chemat pe front să lupte împotriva Țării Sovietelor. Le-a spus atunci cu curaj, în față: „N-am ce căuta în Rusia Sovietică; și de altfel sînt și prea bătrîn, la 50 de ani". Vi s-ar părea firesc ca pentru un asemenea răspuns să fi fost dus în fața curții marțiale, nu-i așa?

Răspunsul mi se părea de prisos.

— Și totuși nu s-a întîmplat așa. Frapat de îndrăzneala nemaipomenită a neînsemnatului institutor de provincie, generalul Antonescu însuși l-a chemat la el și i-a propus, nu să meargă în foc, ci să însuflețească soldații de pe front, exaltîndu-i cu amintirea logodnicei sale eroine. Mănoiu a răspuns: „Cui să le vorbesc: nemților, care au ucis-o?". Fapt pentru care a fost aruncat în lagărul de concentrare de la Tg. Jiu, alături de deținuți politici comuniști. De aici a fost eliberat în vara lui 1944, de către gărzile muncitorești și trupele sovietice. Mănoiu avea 52 de ani atunci. Dar nu se mai considera bătrîn: a plecat voluntar să lupte împotriva fasciștilor. În grelele ciocniri de la Oarba pe Mureș, a fost rănit grav în piept și a murit în spitalul de la Tîrnăveni. Știi, i-am văzut mormîntul: al șaptelea loc din primul rînd al ostașilor morți eroic pentru patrie. Dar am citit și ultima sa scrisoare, adresată fratelui său: „Sînt fericit că pot lupta cu rușii împotriva vechilor noștri dușmani, că pot lupta împotriva celor ce au ucis sufletul și trupul Ecaterinei mele".

Povestirea mă emoționase. Bărbatul străin părea și el foarte mișcat. Tăutu ne-a arătat o fotografie veche din cele de pe masă: o copilă subțiratecă, îmbrăcată în haine militare, cu părul tuns băiețește, se lăsa sărutată, cast și stîngaci, de un tînăr sublocotenent.

— Sînt Ecaterina și logodnicul ei, Mănoiu — mă lămuri Tăutu.

Apoi adăugă:

— De fapt, ți-am povestit conținutul faptic al piesei pe care o scriu în cinstea celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre. E o istorie adevărată, precum ai văzut, și ea va vorbi despre continuarea peste timp a tradițiilor patriotice de luptă ale poporului nostru. Am intitulat-o „Stele de August".

Interviul se desfășurase fără vreo întrebare, fără să-mi folosesc caietul de note și stiloul. I-am mulțumit scriitorului. În ușă gazda mi-a spus:

— Știi, doctorul Mănoiu, aici de față, e fiul eroului piesei mele. De la el știu multe din cele ce ți-am istorisit. În satul dobrogean în care lucrează, luptă și el pentru pace: dar nu ca ostaș, ci ca medic.

S. F. D.

PE ȘANTIERUL TELEVIZIUNII

O constatare îmbucurătoare pentru numeroșii noștri cinefili: un nou studio s-a adăugat instituțiilor producătoare de filme. Este vorba de Televiziune, care, în ultimele șase luni, alimentează continuu micul ecran cu filme artistice proprii — scurtmetraje cu caracter muzical și distractiv — destinate atît spectatorilor din țară, cît și celor de peste hotare.

Rețeaua cinematografică preia adesea aceste filme. Sînt satisfăcuți, astfel, partizanii credincioși ai ambelor ecrane. Îngăduiți-ne să vă oferim vești proaspete de pe șantierul celui mai tînăr producător de filme românești.

Pentru marele eveniment sărbătorit în acest an — aniversarea a cinci secole de existență a orașului București — studioul Televiziunii realizează un documentar închinat trecutului, prezentului și viitorului Capitalei noastre. Filmul pleacă de la primele documente ce vorbesc despre existența orașului, de la hrisovul lui Vlad Țepeș, și ajunge pînă la Bucureștiul de mîine, metropolă modernă, frumoasă și plină de măreție, a țării. Documentarul va fi realizat de regizorul Ion Barna, cu concursul tehnic al studioului „Alexandru Sahia".

Iubitorii muzicii de operă, cărora filmul „Nicolae Herlea" le-a dăruit reale desfătări, vor avea în curînd prilejul unei plăcute întîlniri cu mezzosoprana Zenaida Palli. În filmul regizorului Paul Orza, vestita cîntăreață română va fi, pe rînd, interpreta „Doinei stăncuței" din opera „La seceriș" de Tiberiu Brediceanu, se va transforma în tristă Polină din „Dama de pică" de Ceaikovski, va fi trufașa și pasionata Eboli din opera „Don Carlos" de Verdi, va deveni „Carmen", nemuritoarea Carmen a lui Bizet.

Trebuie să menționăm că filmele de acest gen au o circulație internațională, ele fiind un mijloc viu și eficace de a întări și pe această cale prestigiul artei muzicale române.

În afară, pe șantierul Televiziunii, și primul film destinat copiilor! Atracția lui vor fi, pe lîngă imaginile din viața pionierilor și școlarilor, dansurile naționale pitorești, pigmentate cu umorul și bunăvoia jocului nostru popular. Interpreții? Bineînțeles, „balerinii" din rîndurile copiilor bucureșteni!

Un prețios document fotografic: Ecaterina Teodoroiu și logodnicul ei, învățătorul Mănoiu.

Gînduri la expoziția:

„Clujul în arta plastică"

Am pășit pragul expoziției cu gîndul că voi avea prilejul să văd înfățișat aici, în toată complexitatea lui, Clujul de ieri și de astăzi. Tablouri — destule (pictorii clujeni sînt nu numai talentați, ci și prodigioși). Dar să vedem ce înfățișează ele.

Hans Herman: „Bastionul Bethlen", o clădire veche, întunecată, veghind de secole pe malul colțuros al Someșului; Gy Szabo Bela: „Someșul" — deasupra apei învolburate, un cîrd de rațe sălbatice și-au luat zborul, atingînd cu vîrful aripilor pînzișul îndoit de vînt... Ciupe Maria: „Biserica reformată" — veche, cu pereții afumați, mîncați de vreme; Botar Edith: „Biserica Sf. Mihai" — același peisaj sumbru. E drept, toate frumos și cu artă realizate.

Să pășim dincolo, în cealaltă sală. Poate acolo vom scăpa de Clujul acesta mohorît de altădată. Să vedem... Peter Petru: „Vedere de pe cetățuie" — un peisaj ca multe altele. Miklossy Gabor: „Strada liniștită"; Buzea Irina: „Strada mică", în colorit de toamnă; Bela Nagy Abodi: tot... o stradă, de data asta, în peisaj de iarnă; Emil Cornea: „Strada Kossuth"; Mohi Sandor: „Periferie" — cîteva cocioabe. M-apasă o senzație de tristețe. Trec mai departe, prin fața celor cîteva zeci de tablouri... Și iarăși străzi și străzi, și biserici, și oameni... Lîngă mine, o femeie blondă privește cu atenție.

— Ce părere aveți despre expoziție? — o întreb.

— Eu? — se uită ea mirată, văzîndu-mă cu blocnotesul în mînă. Știți... eu sînt casnică. N-aș putea să judec tablourile așa... din punct de vedere plastic. Dar e prea mohorît totul, mereu te duce gîndul spre trecut...

Adevărat! — mi-am zis. Unde e Clujul de azi? Unde e freamătul muncii ciocotitoare de pe șantierele celor aproape 1.000 de apartamente care se vor da în acest an clujenilor? Unde sînt pielarii de la Iános Herbák, care vor da anul acesta 20.000 perechi de încălțăminte numai din pielea economisită? Unde sînt atîtea și atîtea realizări ale anilor noștri?

„Sînteți nedreaptă", mi-a sărit atunci în fața ochilor un tablou înfățișînd un peisaj nou: un bloc înălțîndu-se printre schele, moloz și cărămizi, către soare (autor Emil Băcilă). „Sînteți nedreaptă", i-au ținut isonul alte două picturi: „Șoseaua păcii" și „Constructii, noaptea", ale lui Tibor Erdös. Dar riposta pe care mi-au servit-o lucrările evocînd noul Cluj s-a oprit aici.

Poate e și vina celor care au organizat expoziția și care nu s-au preocupat să selecționeze mai judicios, din acest punct de vedere, lucrările.

Observația mea rămîne — din păcate — în picioare: prea mulți despre trecut, prea puțin despre actualitate. Și nu e numai a mea, ci a zecilor de vizitatori clujeni sau din alte colțuri de țară, care trec zilnic prin expoziție.

Stela NEAGU

EXPOZIȚII NOI

● *Graficianul Victor Rusu Ciobanu a luat hotărîrea să-și organizeze de astă dată expoziția pe cicluri. Unul din cicluri e intitulat „Femeia"; „Vine mama de la lucru", „Alfabetizare", „Sportive", „Femei din Ardeal", iată cîteva din titlurile gravurilor incluse în acest ciclu. Un alt ciclu reprezintă, în gravură sau în acuarelă, aspecte de pe șantiere. Un al treilea e închinat poeziilor lui Eminescu. El cuprinde ilustrații pentru „Împărat și proletar", „Scrisoarea a III-a", „Lucefărul", „Venera și madona" etc. Toți în cadrul aceleiași preocupări de grafică a cărții, pot fi văzute în expoziție și ilustrații pentru „Infernul" lui Dante. Expoziția e deschisă de la 10 iunie, în Galeriile de Artă din Calea Victoriei 132.*

● *Unul din punctele de atracție ale expoziției graficianului Marcel Olinescu este o „Suită a aurului". Cunoscutul grafician, care practică gravura în lemn și linoleum și, totodată, gravura colorată, și-a ales tematica generoasă din punct de vedere plastic, a extragerii și a primelor faze de prelucrare a aurului.*

În afară de „Suita aurului" figurează în expoziție portrete și peisaje. Expoziția e deschisă în a doua parte a lunii iunie, în sala Galeriilor de Artă din bul. Magheru 20.

● *Tot aici și concomitent cu graficianul Marcel Olinescu, expune și graficiana Natalia Rusu linogravuri și monotipuri, înfățișînd portrete de țărani, aspecte de muncă, peisaje și flori.*

CURIOZITĂȚI ALIMENTARE

TEU-FU — „CARNEA VEGETALĂ"

Presa occidentală vorbea recent despre un preţios nou preparat alimentar conservat, numit „carnea vegetală". Sub discuţiile aparent „ştiinţifice" se putea vedea însă că e vorba, de fapt de reclama făcută pentru o fabrică de conserve. Iar celor care nu ştiu despre ce e vorba, noua conservă li se prezenta într-adevăr ca o revelaţie a industriei alimentare din Occident.

În realitate, însă, această „carne vegetală" nu este altceva decît un preparat din soia, pe care chinezii îl cunosc de mult, numindu-l „teu-fu". În urmă cu cîţiva ani, un chinez, pe nume Kuo Sun-sin, a şi demonstrat de altfel, la Paris, proprietăţile acestui preparat din soia, care echivalează în totul în materii azotoase şi în materii grase cu carnea de vacă, avînd chiar o putere calorifică mai ridicată. Chinezii au şi un proverb vechi, care spune: „Teu-fu este carne fără os".

Aşa că „ingenioşii" fabricanţi de conserve care au provocat zarva comercială din presa occidentală n-au făcut decît să... redescopere o veche descoperire chinezească.

MÎNCĂM FLORI...

În Japonia, salata de crizanteme este o mîncare obişnuită. Cîndaţenia nu e chiar atît de mare, dacă ne gîndim că şi noi consumăm ...flori, fără să băgăm de seamă: într-adevăr, conopida e floarea plantei respective, iar dulceaţa de trandafiri nu e dispreţuită de nimeni. În Anglia s-a format — înainte cu cîteva zeci de ani — o ligă a mîncătorilor de flori.

Aparat „Exakta Warex" obiectiv Primoplan 1:1,9 58 mm t=1/150 sec. diafr. 1/16; film Isopan F 17/10° DIN ; revelator ATOMAL F. Fotografia a fost luată la 15 iulie, ora 10,30

Colţul fotografului amator

Vacanţa la mare cu aparatul fotografic

Vacanţa la mare ne oferă motive fotografice interesante: apă, urme pe nisip, dune, vegetaţie specifică, portrete în plin soare, scene sportive, jocuri etc.

Din toate acestea, apa îi tentează pe mulţi fotografi, dar rezultatele nu sînt întotdeauna la înălţimea aşteptărilor. În general, două sînt cauzele nereuşitei: o viteză prea mică a obturatorului şi o supraexpunere, cu un cuvînt, greşita apreciere a expunerii. La determinarea timpului de expunere, trebuie să se ţină seamă, în primul rînd, de mişcarea apei şi apoi să se aleagă diafragma. În funcţie de condiţiunile de fotografiere şi de mişcare a valurilor (cca. 30-40 km/h) viteza obturatorului este cuprinsă între 1/50 şi 1/1.000 sec. (vezi şi „Fiacăra" nr.10 din 7 martie 1959:„Fotografierea subiectelor în mişcare"). Astfel, la o distanţă de 10-15 m cu un obiectiv de 5 cm dist. focală, 1/200 sec. este o viteză medie accesibilă majorităţii aparatelor fotografice. Diafragma se stabileşte în funcţie de sensibilitatea filmului (17/10° DIN) şi a luminozităţii generale (de la 8 la 16).

Să facem fotografii pe vreme frumoasă, cînd condiţiile de lumină sînt optime. Să evităm să fotografiem persoane pe plajă la ora prînzului, cînd umbrele sînt scurte şi dure. Dimpotrivă, în lumina razelor piezişe (după răsărit şi înainte de apus), imaginile capătă o plasticitate de un farmec deosebit. Imaginile „contra luminii", datorită reflexelor apei, sînt întotdeauna mai reuşite la mare decît în alte locuri. Să nu uităm că încadrarea subiectului în imagine ajută la subliniarea lui; linia orizontului să nu taie imaginea în jumătate.

Ca material negativ, să întrebuinţăm filme ortopancromatice de sensibilitate mică sau medie (Isopan FF 10/10° DIN, Isopan F 17/10° DIN). Aceste filme au granulaţie fină (permit o mărire apreciabilă) şi sînt bogate în contraste.

Se recomandă utilizarea filtrului galben şi galben-verde şi, în mod obligatoriu, a parasolarului; acesta fereşte obiectivul de razele de lumină parazitare care ar face imaginea mai ştearsă. De asemenea, un filtru U.V. (ultraviolet) este indicat pentru a elimina radiaţiunile ultraviolete, care şi ele diminuează claritatea imaginii.

Determinarea timpului de expunere este bine să o facem cu exponometrul, deoarece aprecierile ochiului, mai ales în aceste cazuri, sînt de cele mai multe ori eronate.

Developarea filmului să o facem în revelatoare compensatoare, care redau mai bine toate detaliile din umbre.

Şi acum, cîteva sfaturi pentru protecţia aparatului fotografic. Feriţi-l de nisipul care ar pătrunde în mecanismul obturatorului şi l-ar distruge, purtaţi-l totdeauna în cutia de protecţie. Feriţi lentilele de stropii de apă sărată care ar deteriora stratul antireflex. Nu îndreptaţi către soare obiectivul fotografic, deoarece acesta lucrează ca o lentilă convergentă şi în focarul lui ar arde perdeaua obturatorului focal.

Ing. Sliviu COMĂNESCU

Desene de Martha VIDA

Ce să purtăm dimineaţa la mare

1. Combinaţie de efect dintr-un material uni, cu dungi. Fermoar lung în faţă.

2. Bluză largă, ce se poartă îmbrăcată peste costumul de baie, din acelaşi material.

3. Rochie largă, închelată în faţă cu nasturi; este cea mai comodă şi practică rochie de îmbrăcat peste costumul de baie. Se strînge în talie cu un cordon.

4. Rochie stil „baby", dreaptă, încreţită în umeri, strînsă în talie cu un cordon trasat, în culoarea bulinelor.

TE VĂD! TE VĂD!

Fotografii de Viorel BURLACU

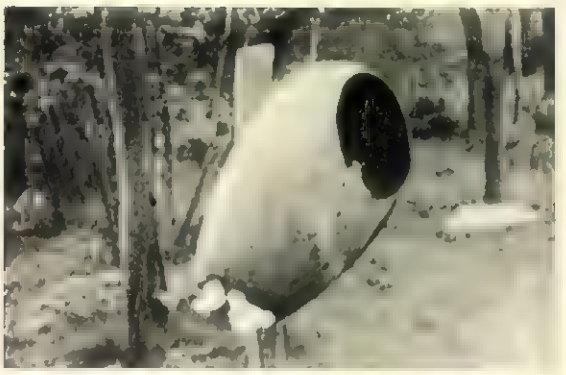

Aruncaţi hîrtiile la coş... Şi coşul, la gunoi!... (Vezi coşurile de hîrtii din parcul Tolbuhin — raionul 23 August, Bucureşti)

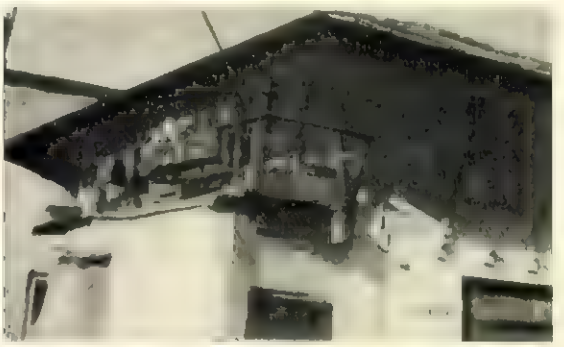

Pitorească îngrămădire de burlane, cazane, lăzi de gunoi cotețe, căldări precum şi de alte asemenea obiecte decorative, pe balconul imobilului din str. Olari nr. 45 (raionul 23 August)

Un „inovator"! Direcţia generală P. T. T. R. n-are nimic de zis? (Inovaţia aparţine unuia dintre salariaţii I. R. C. -ului 23 August). ←

☆

Cînd doi se ceartă... chiuveta din apartamentul folosit în comun de familiile Benga şi Curelea (Blocul 15 — Ferentari) rămîne mai departe ca în fotografia noastră. ↓

ÎNTR-O PĂDURE lîngă TG. MUREȘ

„Examenul" a fost trecut mai demult: prețioasele vulpi argintiv, vulpi platinate sau albastre au dovedit că pot trăi și că se pot înmulți nu numai în Siberia sau în Alaska, ci și prin părțile noastre. Deși pe aici iarna nu ține decît cîteva luni, iar verile, după cum se știe, sînt destul de călduroase.

Încercarea de adaptare reușind, creșcătoria de animale cu blană prețioasă, creată de cîțiva ani în pădurea ledul de lîngă Tg. Mureș, s-a mărit (are sute de exemplare de vulpi exotice). Ea devine astfel o sursă de valorificare de către stat a blănurilor de vulpi nordice, foarte rare și foarte prețioase, cît și o sursă de aprovizionare cu vulpi vii pentru grădinile zoologice din țară și străinătate.

Bineînțeles că acum, după ce ați aflat că avem în țară vulpi argintii,

Aceasta-i faimoasa nutrie, a cărei blană e atît de apreciată.

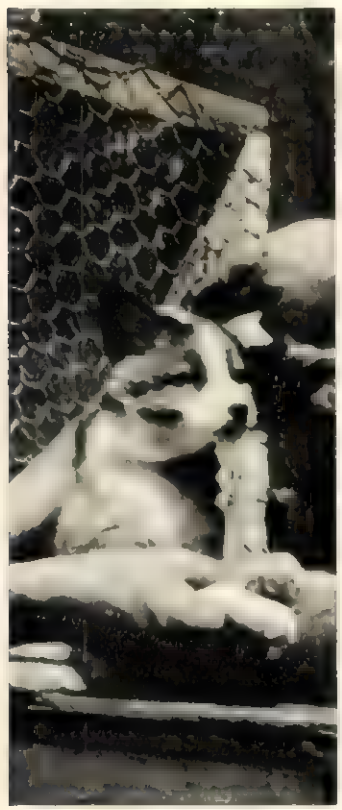

Consultație medicală. Peste o lună, două, acest pui de vulpe platinată nu se va mai supune atît de ușor consultului. Va avea și cu ce să se împotrivească: dințișorii săi ascuțiți vor deveni periculoși.

vulpi albastre sau platinate, în carne și oase, nu cum sînt cele expuse în vitrinele blănarilor, dornici să știți cîte ceva despre ele. Deci...

Mai întîi, o „veste bună". Mi-a împărtășit-o, la fața locului, directorul creșcătoriei: în primăvara aceasta, vulpile exotice au avut o prolificitate neobișnuită. În mod normal ele nasc cîte 3-4 pui. Anul acesta ele au bătut recordul: au ajuns pînă la nouă. Cum se explică fenomenul? Li s-au creat... condiții. Științifice, desigur. În primul rînd, e vorba despre un tratament special cu vitamine și cu săruri minerale. Apoi, o nutriție „la ceas": masă la oră fixă, în farfurii curate — vulpile sînt foarte pretențioase! — și pregătită după o bucătărie specială. Iată și meniul: dimineața, carne crudă; la prînz, lapte pasteurizat; la orele 17, cina — carne tocată cu... garnitura de orz.

Singurul lucru cu care nu se-mpacă în creșcătorie vulpile polare este, bineînțeles, cușca. O singură clipă de neatenție și... evadarea se înfăptuiește. Mai șireată decît vulpea din fabulă, vulpea albastră, argintie sau platinată știe ce are de făcut atunci cînd scapă. Iar pădurea în care e creșcătoria n-are mai puțin decît vreo 17-18 hectare. Deci, caut-o...'

Și acum, o nouă surpriză pentru cunoscătorii de blănuri rare: alături de vulpile argintii, albastre sau platinate, aci sînt aclimatizate, pentru prima oară în țară, prețioasele nutrii — rozătoare cu blană scumpă, a căror patrie de origine e Patagonia. În prezent, se pune un accent deosebit pentru dezvoltarea creșterii nutriilor, care în viitor vor ocupa primul loc în creșcătoria de lîngă Tg. Mureș. Nu departe de „orașul" nutriilor, în care vizuinile sînt înlocuite cu „blocuri liliputane', cresc nurci canadiene cu blană aproape tot atît de scumpă.

Ca și vulpile nordice, nutriile și nurcile vor constitui în curînd o sursă de venit național, prin valorificarea blănurilor. Deocamdată, cresc și se înmulțesc ca... iepurii...

Ș. B.

Crescătoarea vă prezintă o tînără vulpe argintie — vlăstarul autohton al unei familii cu strămoși ce au trăit tocmai pe lîngă cercul polar.

CINE OR FI DUMNEALOR?

de Nicuță TĂNASE

Sînt la Satu Mare. Pe „Corzo". Mă plimb. E într-o duminică. Zi de repaus. Pe stradă, lume multă. Așa-i duminica. În fața teatrului sătmărean — coadă: la bilete. În fața chioșcurilor de ziare — coadă: trebuie să sosească presa. La Casa de cultură „9 Mai" — îngrămădeală: echipele de dansuri și brigăzile artistice din comunele vecine se întrec în cel de-al 5-lea concurs pe țară al formațiilor artistice de amatori. La casele de bilete ale celor trei cinematografe — coadă. La biroul de volaj — coadă. La sala „Voința" — aglomerație: campionat de șah. La sala de popice — coadă, îmbulzeală. La casa de bilete a stadionului — coadă: după masă e meci. La casa de bilete de la sala „Cecil" — coadă: actorii bălmăreni sînt în turneu cu „Să facem cunoștința".

Ce de cozi, domnule!

Mă plimb iar pe „Corzo". În fața mea, un bărbat cu o scurtă de piele. Alături de el, un alt bărbat, fără scurtă de piele. Are în schimb un balonseide „șanjan". Cel cu scurtă de piele tîrăște după el un copil de toată frumusețea. A uitat de copil. Sînt cufundați într-o discuție. Cine or fi dumnealor? Trag cu urechea. (Ce să fac? Am și lipsuri!). Cel în șanjan trebuie să fie rudă cu cel în scurtă de piele. Primul nu e sătmărean. Al doilea e sătmărean. De unde știu? Deducție. (Dacă trăiam pe vremea lui Conan Doyle, azi nu se mai pomenea de Sherlock Holmes, ci de mine. Ghinion pe capul meu). Cel în scurtă trebuie să fie un om cu muncă de răspundere. (Aici nu mai e vorba de deducție. Am prins iar un crîmpei din discuție).

— Vezi, aici, pe „Malinovski", pe locul ăsta viran, mai trîntim un bloc. Anul ăsta avem în plan să ridicăm 8 blocuri... Hai, Sandule, tată... Ce vrei?

(Și-a adus aminte de copii).

— Nyuszi, nyuszi! (Copilul vrea iepuraș de ciocolată. Știe și ungurește).

Îl lasă pe copil să vorbească de unul singur. El îi dă înainte cu explicațiile:

— ...Îți place cum am mărit parcul? Cînd ai mai fost pe aici, nu era așa. L-am făcut mai frumos. Dar podul de peste Someș l-ai văzut cum l-am vopsit?

— Culorile sînt cam...

— Îi frumos, mie îmi place.

Este cum am spus eu? Discută despre ce mai au de gînd să facă în oraș. Despre construcții, despre realizările lor. Apoi au trecut la agricultură.

Știți cine trebuie să fie dumnealui? Președintele sfatului. Ori deputat. Prea le știe pe toate. Nu! E președinte! Merg la fix că-i președinte. Individul în șanjan trebuie că-i gazetar. Mi-a luat-o înainte. Îi la probabil președintelui un interviu. Ori scrie un reportaj cu titlul: „Cu președintele sfatului popular pe teren".

Deducția! Eu nu greșesc niciodată. La ce gazetă o fi lucrînd? Ia să văd, fac ceva cu deducția? De la ziarul raional nu e, că n-are notesul și creionul în mînă. Nici de la cel regional, că n-are aparat fotografic. Cu siguranță că-i de la un ziar central, că fumează țigări cu filtru.

Vă prindeți cu mine că-i așa?

Pe naiba! Văd că dacă trăiam pe vremea lui Conan Doyle aș fi avut ghinionul să trăiesc degeaba. Rămîne valabil tot Sherlock Holmes. Președintele nu-i președinte! Nici măcar deputat! E lăcătuș — și-l cheamă Olah Alexandru. Lucrează la „Unio", secția a IV-a vagoane. Și cel care fumează țigări cu filtru nu-i gazetar. E străngar. A venit în vizită la Olah. E de la Oradea. Doi muncitori.

Cei care discută despre treburile, despre gospodărirea orașului sînt muncitorii...

Și eu, care credeam...

Mai la plasă și cîte un reporter.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Excursie în Delta

ORIZONTAL: 1) Localitate unde se construiește un mare combinat pentru valorificarea stufului Deltei — Imensă bogăție vegetală a Deltei, nevalorificată de burghezie. 2) Insulă pe un fluviu, de felul celei pe care e situat Centrul de cercetări stuficole Maliuc din Deltă — Unealtă de pescuit. 3) Scorbură de copac, întîlnită mai ales în sălciile Deltei — Cu 3,14 în cap devine condiment! 4) Obsedat de idei fixe — Soi de prun din Moldova, care produce prune galbene. 5) Unități de măsură pentru timp — Canal de apă derivat pentru a fi folosit de o moară sau de o fabrică — Cum sînt soiuri unor pești. 6) Distanțată — Nume întîlnit deseori pe platurile dobrogene — Șeaunul călărețului. 7) A da să bea vitelor — Arma unor insecte — Cui turtit. 8) Așa cum devine un fluviu cînd își formează delta. 9) Un fel de rațe sălbatice, care trăiesc în Deltă — Diminutiv feminin. 10) Barcă sportivă — Din Turcia — Oală moldovenească. 11) De la (od.) — Livadă (tr.) — Pentru salvarea de la înec (pl.). 12) Pasăre acvatică de ordinul palmipedelor, care-și hrănește puii cu pești depozitați în esofag (pl.) — Pasăre în perspectivă. 13) Plută trasă cu cablu, pentru traversarea unui curs de apă — Inițiințare — Arenă în care se produc animalele dresate.

VERTICAL: 1) Pasăre acvatică pe care chinezii au dresat-o, pentru a-i ajuta la pescuit — Altă pasăre pe care literatura a consacrat-o, prin termenul de comparație cu penele ei negre. 2) Haralambie Stănescu — Oraș în regiunea Timișoara — Cursă pentru prins păsări și animale. 3) Obiective de atins într-o excursie sau călătorie — Portul Constanța. 4) Secure! — Apă cu... sare. 5) Purcel de India — Prietenească.

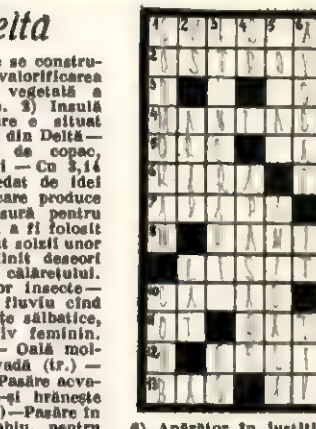

6) Apărător în justiție — Ion Tudoran — Cusătura pe marginea unei cusături. 7) Suportul unui tun — Conjuncție. 8) Planță textilă din care se poate extrage celuloză ca și din stuf — În acest loc — Decret al țarului din vremurile apuse. 9) Privitor la circulația pe apă — Luntrașul Infernului. 10) Șed! — Rămășită a unei așezări dărîmate — Termen pentru cîscă în unele regiuni. 11) Peșteră fără soiuri, care seamănă cu sarpele — A se ivi. 12) Membru al organizației U.T.M. — Pasăre călătoare. 13) Ghidul luminos al marinarilor — Tine — Ostrov al Dunării.

SFATURI practice

Cum să ne prezentăm la o consultație medicală

Mai mulți medici cu care am stat de vorbă în diferite împrejurări m-au îndemnat să tratez subiectul acesta, arătîndu-mi că, în general, oamenii nu știu cum să se prezinte la o consultație medicală.

Venind nepregătiți în fața medicului, ei nu numai că răpesc prea mult din timpul acestuia — pînă ce-și aduc aminte, spre exemplu, de ce boli au mai suferit, cînd au suferit și cu ce s-au tratat etc. — dar pierd ei înșiși timp prețios pînă la obținerea diagnosticului, fiind trimiși mai întîi să-și facă cele mai elementare analize.

Nu e suficient să ai o fișă personală la policlinica de care aparții — fișă pe care, de altfel, nu toți o au sau pe care n-o poți prezenta atunci cînd soliciți consultația unui specialist ce nu lucrează în cadrul acelei policlinici — ci trebuie să-i ajuți pe medic în punerea diagnosticului, furnizîndu-i date cît mai complete.

În primul rînd, e necesar ca cel care merge la o consultație medicală să-și noteze pe o bucată de hîrtie controlul temperaturii făcut cu o zi mai înainte (dimineața și seara). De asemenea, să noteze pe scurt simptomele bolii, amintind maladiile — mai ales pe cele infecțioase — de care a suferit în trecut și, dacă se poate, chiar unele îmbolnăviri ale profilului ereditar.

În cazul cînd îmbolnăvirea se anunță cu dureri nevralgice, cu amețeli, cu erupții pe piele sau dacă se bănuiește o afecțiune renală ori hepatică, e bine să se aducă la consultații medicale o analiză recentă a sîngelui și a urinei. Tot astfel, în caz de tuse repetată e necesară o analiză a sputei și chiar o radiografie a plămînilor. Iar dacă simptomele anunță o anemiere, e necesară o hemogramă.

Acestea sînt cele mai simple dar și cele mai elementare analize de care rareori un medic se poate dispensa în stabilirea unui diagnostic. Sînt analize de control general, pe care orice om ar trebui să și le facă cel puțin o dată pe an. Să nu uităm că ele ni se cer chiar și în cazuri mai puțin grave: de exemplu, atunci cînd trebuie să ni se indice cea mai potrivită stațiune pentru concediul de odihnă.

Prezentate de la început la orice consultație medicală, toate acestea ușurează misiunea doctorului și ne scutesc de o a doua vizită. Pentru că nici un medic conștiincios nu va pune un diagnostic fără să te trimită să faci aceste analize.

Firește, sînt cazuri în care sînt necesare și alte analize; dar acestea vin întotdeauna ca o completare la cele de mai sus și ele vor fi recomandate de medic numai în nevoie.

IOSIANA

Cum să dresăm un cîine-lup (V) *)

OBIECTUL ASCUNS. Pentru a-l învăța pe „elevul" nostru să caute și să ne aducă un obiect pe care l-am ascuns, procedăm în felul următor:

Luăm o bucată de carne pe care o ținem ascunsă în pumn, lăsînd doar puțin întredeschise degetele, atîta cît cîinele să o poată mirosi, fără a o vedea. Îi comandăm „Șezi!" sau „Culcat!". Apoi îi întindem pumnul în care ținem carnea, comandîndu-i: „Miros!". Repetăm acest exercițiu de cîteva ori, pînă ce vedem că animalul a înțeles că la această comandă trebuie să adulmece lucrul ce i-l arătăm. Cînd vedem că știe aceasta, renunțăm la exercițiul cu carnea și-i comandăm „Miros!", dîndu-i să adulmece obiectele pe care poate să le vadă: o mînge, un băț, un obiect de îmbrăcăminte etc. Dacă vedem că ne-a înțeles și a mirosit obiectul, îi comandăm în continuare „Șezi!", îi dăm încă o dată să mirosă lucrul respectiv și mergem apoi de-l ascundem undeva prin apropiere, fără ca el să vadă locul. În tot acest timp, cîinele trebuie să rămînă așezat acolo unde i-am dat să adulmece obiectul. După ce i-am ascuns, ne întoarcem la cîine și-i comandăm: „Miros — caută!". El va porni să caute obiectul. Cînd vom vedea că l-a găsit, îi vom comanda „Aport!".

Dacă executarea exercițiului merge greu, procedăm în felul următor:

Luăm bucata de carne pe care i-am dat-o s-o mirosă și o tîrîm pe jos pînă la locul unde o ascundem. Ne întoarcem la „elev", îl apucăm de lesă și-l ducem pe urmele cărnii, dîndu-i aceeași comandă: „Miros — caută!". Trebuie să avem grijă ca în acest timp el să adulmece mirosul cărnii, ținînd botul lipit de pămînt, nu în aer. Cînd a găsit carnea, îi comandăm „Aport!". Pentru a-l învăța să o-o mănînce, ci să ne-o aducă, îi răspălătim, dîndu-i o altă bucată de carne și pe cea ascunsă luînd-o cu noi. Cînd se deprinde cu aceasta, înlocuim carnea cu un obiect.

Dacă obiectul este ascuns într-un loc pe care el nu-l poate atinge — de exemplu, într-un copac — este bine să-l învățăm ca, o dată ajuns în fața ascunzătorii, să ne anunțe printr-un lătrat (vezi exercițiul „Lătratul la comandă" din „Flacăra" nr. 24).

Cu timpul, e bine să mărim distanța la care ascundem obiectele.

Exercițiul acesta poate fi repetat de maximum 2-3 ori pe zi — nu de mai multe ori, deoarece e foarte obositor pentru animal.

APĂRAREA STĂPÎNULUI. De obicei cîinele își apără din instinct stăpînul, atacîndu-l pe agresor. Totuși este bine și în acest sens să-l „educăm". În acest scop, ne folosim de un prieten, rugat să joace rolul agresorului (fiți precauți: prietenul să-și îmbrace o haină veche, a cărei deteriorare, în cursul acestui exercițiu, nu ar produce pagube prea importante!). În prezența cîinelui, prietenul se va apropia de dresor, va discuta cu el și, la un moment dat, va simula atacul urmat de încăierare. Dacă animalul nu va sări în ajutorul stăpînului său, „agresorul" îl va întărîta cu un băț. Atunci stăpînul va comanda: „Atacă!". Este bine ca „agresorul" să se întoarcă în așa fel, încît cîinele să-l apuce de mîna dreaptă: cîinele se va obișnui să-i atace pe agresori în acest fel. Pentru a evita un eventual accident provocat de „excesul de zel" al cîinelui, este bine ca falsul agresor să se îmbrace mai gros și chiar să-și bandajeze mîna.

După ce cîinele i-a prins agresorului mîna și i-a imobilizat-o, îi dăm comanda „Lasă!", desfăcîndu-i fălcile de mîna prinsă. Dacă nu ne ascultă, folosim forța, eventual chiar îl lovim. Apoi însă îl recompensăm. Dacă, atunci cînd exersăm această comandă, vedem că are tendința să muște, îl lovim cu o cravașă peste spate sau peste picioare, deoarece pe noi ne interesează să-l imobilizeze pe agresor, nu să-l muște.

AUTOAPĂRAREA CÎINELUI. Să învățăm cîinele să fie curajos, să nu fugă la prima amenințare cu bățul sau cu piatra.

În acest scop, îl legăm de lesă sau de lanț și facem ca o persoană străină să se apropie de el și să-l întărîte, lovindu-l ușor cu un băț. Cînd vedem că s-a enervat, îi comandăm „Atacă!". Atunci, „agresorul" trebuie să se retragă încet, făcînd ca astfel cîinele să capete încredere în sine, să se autoconsidere curajos și temut. Exercițiul trebuie repetat de mai multe ori și cu persoane diferite. Să fim însă atenți ca nu cumva cîinele să devină agresiv ori de cîte ori întîlnește o persoană cu un băț în mînă, ci să atace numai cînd este, la rîndul său, atacat sau cînd stăpînul său îi dă comanda.

*) Vezi „Flacăra" nr. 18, 20, 22 și 24.

Dezlegarea jocului „În livadă", apărut în nr. 25

ORIZONTAL: 1) Avantaj — Balsam. 2) Belșug — Pasiuni. 3) U — M — Necazuri — N. 4) Neam — N — Rada — Rg. 5) Derbedei — A — Pui. 6) E — E — Demnitar — I. 7) Np — Mi — Ițe — Pere. 8) Ticăloși — Nuoar. 9) Asan — Da — Bucate. 10) Trioare — Radu. 11) Urmași — Tm — Test. 12) Tuici — Ciuperci. 13) Ain — Efecte — Eac.

POȘTA REDACȚIEI

RAPPAPORT MUNDI, Moinești, reg. Bacău. *Dacă v-am răspunde la toate întrebările puse, ar însemna să ocupăm o pagină întreagă de revistă. Și cum mai sînt și alți cititori care-și așteaptă răspunsurile, deocamdată ne limităm la primele două întrebări — cele în legătură cu arsura și cu tetanosul. Arsura pe care ați suferit-o în copilărie a fost desigur foarte gravă, dacă pînă la vîrsta aceasta nu v-a crescut încă părul pe porțiunea atinsă. Nu există un tratament radical pentru asemenea accidente, afară de cazul cînd ați accepta o transplantare de epiderm, pe care nu v-o recomandăm totuși, fiind o operație extrem de delicată. Cît despre tetanos, acesta este o boală foarte gravă, provocată de un microb care trăiește în pămînt, în praf și în bălegarul vitelor. Netratată la timp cu ser antitetanic, boala produce o înțepenire (paralizie) generală a corpului. Așa că, dacă n-ați fi avut policlinica la dispoziție, care să vă trateze imediat după infectare, nu vedem cum ne-ați mai fi scris azi. Vă felicităm că ați scăpat și vă sfătuim să fiți mai prudent în viață. Prea ați avut multe accidente.*

TAKE M. IOAN, strungar, Colibași, Pitești. *Cuvîntul carat își are originea în grecescul keration și înseamnă unitatea de măsură pentru aur și pietre scumpe. Spre exemplu, un carat reprezintă a douăzeci și patra parte de aur pur din greutatea totală a aliajului. Iar la pietrele prețioase (diamante, perle etc.) un carat cîntărește 20 de centigrame (2 decigrame) în greutate. Deci, cînd se spune: un diamant de 5 carate, înseamnă că piatra aceasta cîntărește 1 gram.*

NIC. VASILIU, Focșani. *Vă înșelați presupunînd că fructele dau corpului numai vitamine, nu și calorii. Toate fructele conțin zahăr (merele și perele, spre exemplu, conțin 15% zahăr, prunele 18%, strugurii 20%, portocalele 12% etc.). Or, zahărul acesta înseamnă energie, înseamnă calorii. 100 de grame de fructe (mere, pere, cireșe, prune) produc între 60 și 70 de calorii, adică tot atîtea cîte produc 100 de grame de lapte. Strugurii produc pînă la 90 de calorii, fiindcă zahărul lor e mult mai asimilabil. Vedeți, deci, că n-aveți nici un motiv să vă temeți de o scădere a potențialului energetic, în cursul unei cure de fructe.*

TUTY DUMITRIU, Brăila. *Sperăm că între timp v-ați reparat fulgarinul de nylon și fără sfatul nostru. Sau poate l-ați și înlocuit cu altul, fără să-l mai dați la stopat unui specialist — cum v-am fi sfătuit noi. Cît despre ferirea tenului de înnegrire — probabil că vreți să spuneți de bronzare — ce v-am putea recomanda, dacă acest lucru vă deranjează, decît să vă feriți de a sta cu fața la soare? Dacă credeți că e alt de periculos, puteți purta și o mască. Noi știm însă de părere că e foarte sănătos — și în același timp foarte frumos — un ten bronzat. Cine vă spune altfel, vă induce în eroare.*

MONICA WEISS, Sibiu. *Credem c-ați pierdut concursul. Nu Alexandre Dumas-tatăl a fost membru al Academiei Franceze, ci fiul său, care purta același nume. Cel care a călătorit în Rusia a fost tatăl-adevăr. Asta s-a întîmplat în anul 1858, cînd a vizitat orașele Petersburg, Moscova, Kazan, Astrahan și Nijni-Novgorod. Deci, punctul acesta l-ați cîștigat. Dar ați pierdut din nou cînd ați afirmat că în vinele lui curgea sînge neagru francez și încă de „nobil". Aflați că tatăl lui a fost un pseudo-marchiz, deoarece în cele din urmă plantator în San-Domingo, iar mama lui a fost o negresă de cel mai autentic pur sînge. Judecați acum și dv. ce fel de sînge curgea în vinele lui Dumas. Ceea ce nu i-a împiedicat să aibă talentul și puterea de muncă pe care i le cunoaștem din opera lui. Ba tocmai ceea ce — se crede — i-a ajutat să aibă aceste calități excepționale.*

WITTENBERG ROBERT, Cluj. *În legătură cu echipamentul necesar vînătoarei sub apă, adresați-vă revistei „Vînătorul și pescarul sportiv", București, str. Christian Tell 15, care vă va da toate amănuntele ce vă interesează. Fiind specialiști în materie, confrații de la această publicație vă vor transmite indicații mai ample și mai precise decît noi, chiar pentru eventuala confecționare cu mijloace proprii a acestui echipament.*

GHEORGHE FILIPAȘ, Giurgiu. *Începuturile atletismului, ca sport de masă, în țara noastră datează din anul 1947, cînd pentru prima oară o competiție atletică (C.U.T. — Cupa Uniților Tineretului) a întrunit peste 40.000 de participanți. Despre începuturile activității Iolandei Balaș vă putem spune că, juniooară fiind, în anul 1953 a reușit să sară 1,55 m în înălțime, cucerind titlul de campioană națională într-un concurs rezervat de fapt sentoarelor. Promitea, deci, Iolanda noastră, încă de pe atunci. Și nu se poate spune că nu s-a ținut de cuvînt...*

GURANESCU DAN, Lugoj. *Nu ni se pare „caraghios" — cum presupuneți dv. — faptul că vă interesați de creșterea unui cîine-lup, dar ni se pare, în schimb, curios cum de n-ați citit încă în revista noastră despre acest subiect, care a fost tratat în toate amănuntele. Despre felul cum trebuie să-l creșteți am scris în nr. 6 din 7 februarie 1959, iar despre felul cum trebuie dresat, în numerele 18, 20, 22, 24 și 26 din aprilie, mai și iunie a.c.*

N. VORVOREANU, Pașcani, reg. Iași. *Ne pare rău că trebuie să vă dezamăgim, dar ideea dv. de a vehicula cărbunii prin conducte, ca și petrolul, e... niței întîrziată. Trebuie să știți că există de ani de zile asemenea conducte, unele funcționînd cu aer comprimat, iar altele cu apă. Una din primele instalații de acest gen a fost realizată de tehnicienii sovietici în munții Urali. Căutați deci o altă inovație și... nu mai întîrziați cu ea, cum ați făcut cu aceasta la care spuneți că vă gîndiți de mai mulți ani. În orice caz, pentru a inova ceva în domeniul tehnicii, e necesar să citiți mult, să cunoașteți tot ce e nou pe tărîmul respectiv.*

O URMAȘĂ A IOLANDEI BALAȘ?

Liniștea a cuprins întregul stadion. Privirile spectatorilor se îndreaptă spre un singur punct: acolo unde se desfășoară proba de înălțime fete din cadrul ediției jubiliare a Campionatelor republicane școlare. În concurs a mai rămas o singură concurentă — Voroneanu Rodica din Roman.

După ce sare 1,55 m, Voroneanu încearcă realizarea visului ei: 1,58 m. Privește cu atenție stacheta, măsoară încă o dată distanța și pornește cu avînt. Dar, din cauza „bătăii" făcute prea devreme, doboară. Fără a se descuraja, reia săritura a doua oară... A treia oară încercarea îi izbutește!

Ropotele de aplauze o trezesc ca din vis. Da, a sărit 1,58 m, doborînd astfel recordul Iolandei Balaș, stabilit în anul 1953 la Cluj, cu ocazia Campionatului republican școlar.

Prezentă în tribune, campioana mondială a fost prima spectatoare care a ținut s-o felicite pe tînăra concurentă.

— Este un element serios, cu mari perspective de viitor — ne declară apoi Ioli. Îi urmăresc evoluția din 1957, cînd am concurat împreună la Cluj, ea reușind să ocupe locul trei. Acest lucru mă îndreptățește să cred că nu este exclus să doboare și recordul la „junioare mici" de 1,60 m, pe care îl deține.

Rodica Voroneanu, încă stăpînită de emoție, e fericită de aprecierile Iolandei Balaș. Și, ca pentru a-i mulțumi, o asigură că se va antrena și în viitor cu aceeași asiduitate, pentru a obține performanțe tot mai mari.

Drumul la care pornește Rodica Voroneanu nu este de loc ușor: precedentele furnizate de Iolanda Balaș pretind eforturi mari! Mai ales că, la despărțire, Ioli ne-a declarat că, în cinstea zilei de 23 August, cea mai mare sărbătoare a poporului român, vrea să realizeze un nou record mondial...

D. G.

Rodica Voroneanu, evoluînd pe Stadionul Tineretului (sus); cîteva minute după victorie, alături de campioana mondială I. Balaș (jos stînga); două mari speranțe ale atletismului nostru: Elöd Kincses (dreapta) și Aurel Stamatescu (stînga), surprinși imediat după terminarea probei de 100 m plat (jos dreapta).

SPORT

La sfîrșitul săptămînii trecute a avut loc întîlnirea internațională de skeet (talere aruncate din turn) — una din cele mai interesante probe de tir — dintre R.P.R. și U.R.S.S. La individual, primul loc a revenit reprezentantului nostru St. Popovici, iar la echipe pe primul loc s-au situat oaspeții. În fotografia 1: campionul mondial Kaplun, component al echipei sovietice, în timpul concursului; în fotografia 2: trăgătorul român I. Dumitrescu.

Velodromul Dinamo a găzduit duminică o competiție ciclistă dotată cu „Cupa Sportul Popular". Fotografia 3 reprezintă o fază din proba de semifond, cîștigată de C. Dumitrescu (C. C. A.).

Și cei care iubesc înotul au fost prezenți duminică în tribune. Ei au fost spectatori ai meciului de polo dintre echipele C. C. A. și Dinamo (foto 5), terminat cu victoria primei echipe la scorul de 6—4, și ai concursului de înot (fotografia 6: start 100 m liber fete) și sărituri de pe trambulina de 10 m (fotografia 4).

Fotografii de R. SCURTU și DAN BÎRLĂDEANU

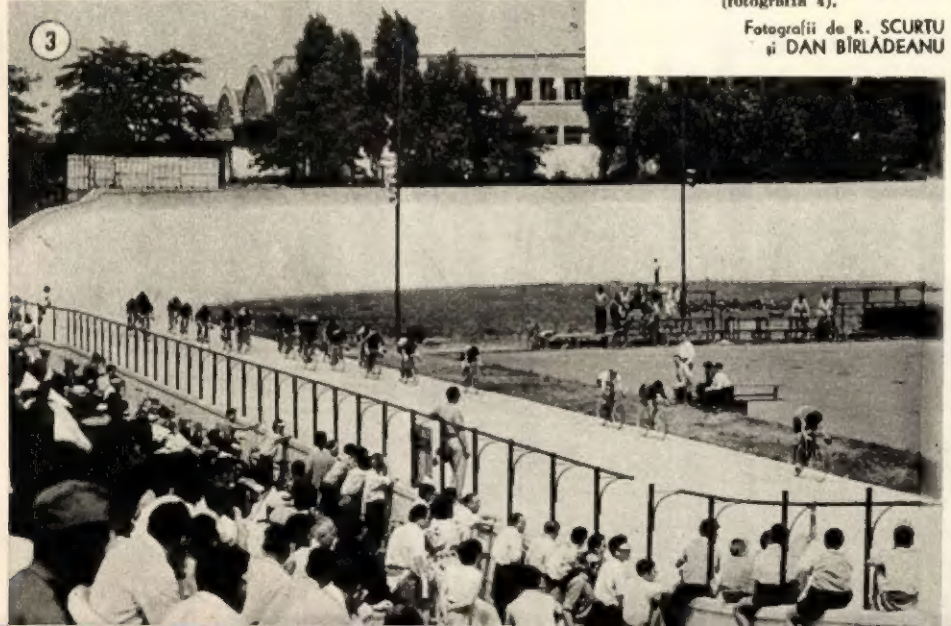

Pentru APĂRAREA PĂCII în COREEA

Cu nouă ani în urmă, la 25 iunie, imperialiștii americani și clica lisînmanistă aservită lor au dezlănțuit mișeleasca agresiune împotriva R. P. D. Coreene. Datorită eroismului bravului popor coreean și ajutorului frățesc al glorioșilor voluntari chinezi, intervenționiștii au fost înfrînți.

Au trecut șase ani de la încheierea armistițiului. Republica Populară Democrată Coreeană a devenit un vast șantier al construcției pașnice, socialiste.

În acest timp, în Coreea de sud continuă să domnească mizeria și teroarea lisînmanistă. Trupele americane continuă să se afle în țară, instigînd pe lisînmaniști în lansarea de noi provocări la adresa R.P.D. Coreene și înzestrînd chiar armata sud-coreeană — contrar prevederilor acordului de armistițiu — cu arme atomice.

Împotriva pericolului la adresa păcii pe care-l constituie uneltirile războinice americano-lisînmaniste, la recenta sesiune a Consiliului Mondial al Păcii de la Moscova a fost adoptată, din inițiativa reprezentanților coreeni, hotărîrea de a transforma ziua de 25 iunie într-o „Zi de luptă pentru retragerea trupelor americane din Coreea de sud".

1) O imagine a vieții noi, fericite, a oamenilor muncii din R.P.D. Coreeană: la o casă de odihnă a muncitorilor Combinatului textil din Phenian.

2) În R.P. D. Coreeană a fost creată pentru prima dată o adevărată industrie națională. În fotografie: asamblarea tractoarelor la Uzina constructoare de mașini din Kiean.

3) Ocupanții americani au devenit un adevărat coșmar pentru populația Coreei de sud. Iată un soldat american, maltratînd o sărmană femeie.

SE APROPIE FESTIVALUL

În aceste zile, pe tot întinsul globului se fac intense pregătiri pentru cel de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, ce va avea loc la Viena între 26 iulie și 4 august. Pregătirile sînt în toi și în Uniunea Sovietică. Tinerii sovietici vor avea de povestit prietenilor veniți la Festival din toate colțurile lumii, despre uimitoarele construcții ale comunismului, despre grandiosul septenal pe care oamenii sovietici s-au angajat să-i înfăptuiască în 6 și chiar în 5 ani, despre viața lor fericită, despre lupta dîrză pentru pace a marelui popor sovietic.

La Moscova, ca și în cele mai îndepărtate orașe și sate ale republicilor sovietice, în cluburi muncitorești, în palate ale culturii, în săli de spectacole și pe stadioane au loc în prezent întreceri, concerte, întîlniri închinate atît Festivalului, cît și tradiționalei zile a tineretului sovietic. Iată cîteva momente ale acestor pregătiri:

① Studioul de televiziune din Moscova pregătește pentru Festival un program special, intitulat „Moscova-Viena".

② Ansamblul de dansuri populare din R.S.S.A. Bașkiră, care a participat la festivalurile din București și Varșovia, pregătește pentru Festivalul de la Viena un bogat repertoriu, din care face parte și dansul popular bașkir „Strengăriței" (în fotografie).

③ Tineri executînd cunoscutul cîntec al lui Soloviov-Sedoi „Serile de lîngă Moscova", la reuniunea închinată Festivalului ce a avut loc la Casa centrală a oamenilor de artă din Moscova.

④ La Viena va evolua și Vera Bociarova, tînără solistă a Teatrului Mare din Moscova, care este o minunată interpretă a dansurilor indiene.

fotocronica FLACĂRII

La Paris s-au desfășurat recent lucrările celui de-al 32-lea Congres al Confederației Generale a Muncii din Franța. În fotografie: un aspect al tribunei Congresului în timpul lucrărilor.

ÎN JURUL GLOBULUI

CEL MAI MARE BAZIN DE ÎNOT DIN EUROPA se află în curs de construcție la Moscova. În bazin vor putea înota simultan 2.000 de oameni. Totodată, aci vor fi construite și cinci bazine mici pentru copii.

UNA DINTRE CURIOZITĂȚILE FAUNEI ACVATICE este și peștele fierăstrău; acest exemplar — aflat într-un acvariu din Miami — are o lungime de peste 1 m și e înzestrat cu nu mai puțin de 55 dinți, deosebit de ascuțiți și periculoși.

CHIAR ȘI ÎN CEL MAI ÎNDEPĂRTAT COLȚ AL R. P. POLONE, vor putea fi recepționate emisiunile de televiziune, datorită dispozitivului realizat de un grup de specialiști radiotehnicieni din Gdansk.

PENTRU FESTIVALUL DE LA VIENA. Tinerii lucrători de la renumita fabrică de porțelan din Pécs (R. P. Ungară) lucrează minunate bibelouri care vor fi oferite în dar de delegația R.P. Ungare, tinerilor din alte țări, participanți la Festival.

LOCALITATEA VALASSKE MEZIRICI din Moravia (R. Cehoslovacă) s-a făcut renumită prin goblenurile cu motive folclorice realizate aci, din care unul a fost distins cu Marele Premiu al Expoziției Universale de la Bruxelles. În fotografie: un goblen înfățișînd pe eroul poporului slovac Janosik.

REVANȘARZII HITLERIȘTI vor să pregătească larăși tînăra generație pentru noi măceluri. De astă dată însă, sub tirada patriotardă și „europeană": „pentru patrie și Europa". Dar adevărații patrioți din R.F.G., ca și popoarele Europei, nu vor mai îngădui fasciștilor să-și facă încă o dată jocul.

LOTUL ȘCOLARILOR VIETNAMEZI. Un grup de elevi din localitatea Vinh-kim (R.D. Vietnam) au luat inițiativa cultivării cu cartofi a unui lot de pămînt de aproximativ 360 m p. Iată-i pe micii cultivatori la lucru.

„SENZAȚIILE TĂRI" ale celor care vin la cinematografele din Occident să-și omoare spleen-ul sînt realizate nu de protagoniștii filmelor, ci de dubluri care, ca acest italian, primesc să se expună celor mai mari primejdii pentru o sumă oarecare.

DOUĂ MAIMUȚE. Una e veritabilă, iar alta se maimuțărește pentru că așa cer „gusturile" bogătașilor francezi pe care-i desfată în schimbul cîtorva monede...

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE

PLOAIE ARTIFICIALĂ ÎN CHINA

În regiunea muntoasă Lușan din Republica Populară Chineză a avut loc o experiență concludentă, în legătură cu posibilitatea de provocare a ploii artificiale. Prin arderea pe sol a unor preparate chimice create de ei, specialiștii chinezi au determinat formarea unor nori groși și apoi căderea unei ploi abundente pe o mare întindere de pămînt. Ploaia provocată pe această cale a ținut peste nouă ore. Cei care au experimentat-o arată că ea poate fi prelungită după voie, în funcție de cantitatea substanțelor chimice folosite.

DIAGNOSTICE MEDICALE PE CALE ELECTRONICĂ

Electronica se aplică din ce în ce mai mult și în domeniul medicinei și biologiei. Iată că un grup de savanți sovietici, sub îndrumarea academicianului Berg, au pus la punct o mașină electronică pentru stabilirea diagnosticelor medicale.

Folosirea acestei mașini va elimina multe din analizele supărătoare ce se cereau pînă acum unui pacient.

ATMOSFERA PĂMÎNTULUI... RESPIRĂ

„Izvestia" a publicat recent concluziile pe care le trage savantul sovietic Danilin din datele furnizate de sputnici și de rachete asupra atmosferei și ionosferei, concluzii care aduc elemente cu totul noi în acest domeniu de cercetare științifică.

Unul din cele mai interesante fenomene constatate de savantul sovietic este că atmosfera pămîntului „respiră", adică ea se dilată și se contractă întocmai ca un plămîn uriaș, în funcție de poziția pe care o are față de soare. Astfel, indicii densității atmosferei la 200 de kilometri altitudine sînt, în timpul zilelor de vară, de douăzeci de ori superiori celor înregistrați în timpul nopților de iarnă. Ceea ce demonstrează că fenomenul „respirației" este determinat de activitatea solară.

Concluzia pe care o trage Danilin din studierea datelor obținute este că limita superioară a atmosferei terestre nu se află la o mie de kilometri altitudine, cum se presupunea pînă acum, ci la două și chiar la trei mii de kilometri.

O altă constatare interesantă a savantului sovietic este că ionosfera nu e formată dintr-o serie de straturi separate, cum se credea, ci dintr-un singur strat.

Constatările lui Danilin sînt comentate azi în toată lumea și ele stîrnesc senzație prin noutatea și interesul lor deosebit.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel.: 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU — Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Bibl. Rep.

Adenauer văzut de Eugen TARU.

DIN LUMEA LOR

Dragoste dincolo de mormînt...

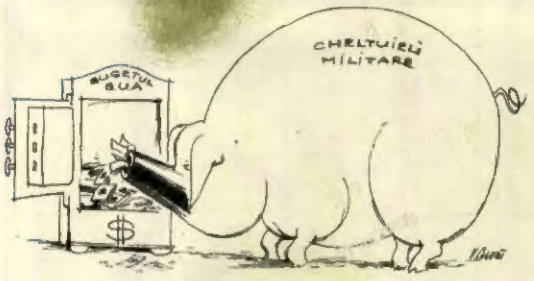

Cheltuieli militare.

CAPITALISM POPULAR

— E o neînțelegere la mijloc; doar sîntem asociați!...

Desene de V. CRIVĂȚ

„EDUCAȚIE"

— De cîte ori trebuie să-ți repet că mobilele sînt ale noastre, nu ale I.L.L.-ului!

Desen de M. CAPĂTĂ

UMOR

— Cu acest cuțit ai tăiat înainte săpun!
— Secret profesional, tovarășe! Așa se taie ușor halvița.

Desen de I. BOT

PREȚUL EXEMPLARULUI 2 LEI